SYNODORUM GENERALIUM, AC PROVINCIALIUM DECRETA, ET CANONES,

SCHOLIIS, NOTIS, AC HISTORICA ACTORUM DISSERTATIONE ILLUSTRATI,

PER F. CHRISTIANUM LUPUM,

Iprenſem, Ordinis Heremitarum Sancti Auguſtini, Sacræ Theologiæ in Alma Lovanienſi Univerſitate Doctorem, ac Regium Primarium Profeſſorem.

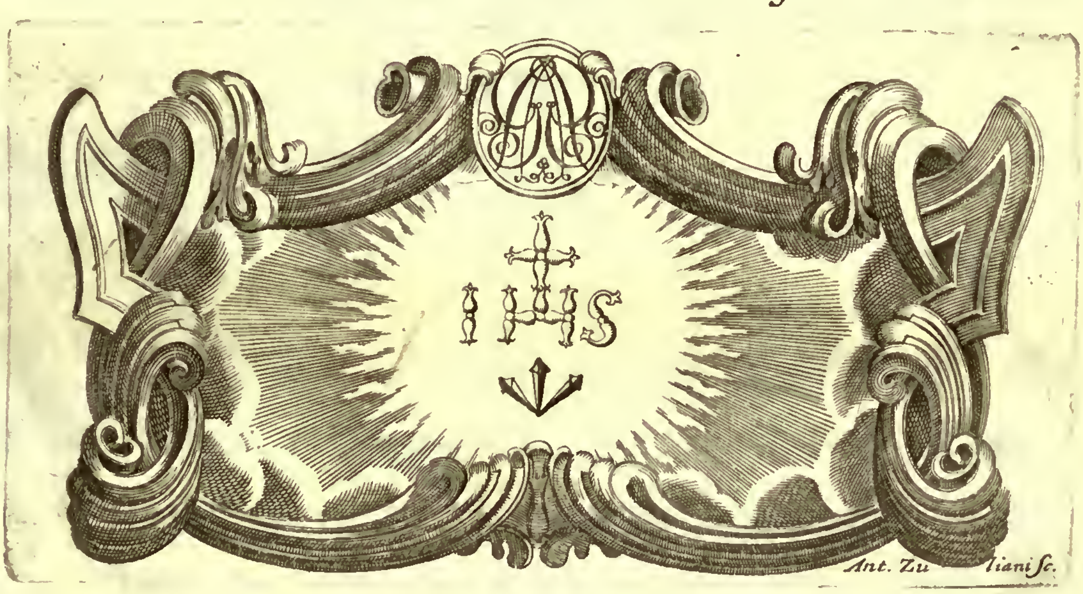
PARS SECUNDA.

OPERUM TOMUS SECUNDUS,

Complectens præter Diſſertationes de Synodo, & Latrocinio Epheſinis, Synodum Chalcedonenſem, Conſtantinopolitanam ſecundam, dictam quintam Synodum, atque ad Epheſinum Concilium, & Latrocinium, Synodumque Chalcedonenſem Appendices, ſeù fuſiores Commentationes, Diſſertationem Poſthumam de vocibus Subſtantia, Eſſentia, Perſona, Subſiſtentia, Conſubſtantialitate, nunc primùm in lucem editam,

STUDIO, AC LABORE

F. THOMÆ PHILIPPINI RAVENNATENSIS EJUSDEM ORDINIS.

VENETIIS, MDCCXXIV.

Proſtant { APUD JO: BAPTISTAM ALBRITIUM Q. HIERON. ET SEBASTIANUM COLETI.

CUM GRATIA, ET PRIVILEGIO.

BX
890
L86
1724
t.2

LIBRARY
OCT 22 1966
UNIVERSITY OF TORONTO

EMINENTISSIMO, AC REVERENDISSIMO

PRINCIPI

SEBASTIANO ANTONIO TANARI S. R. E. CARDINALI,

Sacri Collegii Decano

FR. THOMAS ANTONIUS PHILIPPINUS ORD. HEREM. S. AUGUSTINI

PERPETUAM FELICITATEM.

MEis illis ad Innoc. XIII. P. M. litteris, quas in primo volumine edendas curavi, ſatis oſtendi, quantum ipſe tibi, Princeps Eminentiſſime debeam, qui mihi ad ſanctiſſimum, nobiliſſimumque Pontificem aditum aperueris; atque apud eumdem meum

edendi Chriſtiani Lupi conſilium commendaveris. Quod ſane conſilium tanto Principi probatum adeo jucundumque fuiſſe, me tibi acceptum referre omnes intelligent. Nunc autem hiſce alteris ad te litteris curabo, ut etiam intelligant, te mihi præter hoc ipſum beneficium, quod ampliſſimum certe quidem eſt ac plane ſummum, alia bene multa jamdudum contuliſſe, quæ niſi ad hujus amplitudinem accedunt, ſuam tamen obtinent magnitudinem & dignitatem. Quorum beneficiorum memoriam dum repeto in his ipſis litteris, illud etiam ſpero fore, ut dum libri Chriſtiani Lupi extiterint, extabunt autem, & propagabuntur univerſæ poſteritati, extet etiam & memoria beneficentiæ erga me tuæ, & mei tibi addictiſſimi animi ſignificatio. Tu etenim, cum Urbini Legatum Apoſtolicum gereres, eamque Provinciam tanta cum laude adminiſtrares, mea ſtudia reſpicere, mihi de Theologia publice diſputanti adeſſe comitate prorſus incredibili, me demum ornare judicio tuo cœpiſti, & patrocinio defendere. Sed ut omnia brevi complectar, nihil quicquam ab illo tempore me rogantem abs te non impetraviſſe fateor. Ego vero non tam expendo, quæ à te mihi vel commoda, vel ornamenta profecta ſunt, quam mirificam illam tuam erga me voluntatem unde profecta ſunt, qua majorem benignioremque neque concipere animo poſſum, neque cupere. Utinam vero ea pollerem di-

cendi

cendi vi, qua quo animo erga te ſim, qua obſervantia te & cultu proſequar, declarare poſſem. Verum cum id nullo modo poſſim, illud certe velim tibi perſuadeas, me in omni vita & beneficiorum tuorum memorem futurum, & officii mei. Omnibus autem precibus D. O. M., dum vivam orabo, ut nobiliſſimam vetuſtiſſimamque gentem tuam, res tuas omnes, tua demum conſilia omnia fortunet. De tuis autem laudibus prudenter taceo, quòd neque tu eas pro tua modeſtia non moleſte ferres; neque ego illas una eademque brevi epiſtola exequi poſſem. Poſitæ jamdiu illæ ſunt in illuſtri loco: illaſque præcipue cum tuentur, tum etiam poſteris noſtris indicabunt & dignitas tua, & legationes à te obitæ apud Cæſares potentiſſimoſque Reges, apud quos in procurandis rebus Apoſtolicæ Sedis nullum non ſpecimen dediſti aut probitatis, aut prudentiæ, aut liberalitatis, aut integritatis, aut innocentiæ, aut virtutum omnium, quæ pertinent ad virum Principem. Nunc autem Romæ in tanta hominum luce ita te geris, ut nemo unus non vehementer gaudeat, te ad cæterorum Hominum utilitatem atque ad tui nominis gloriam ampliſſima iſta auctoritate pollere. Interea, Princeps Eminentiſſime, fruere lectione horum librorum, qui eo juſtius ad te veniunt, quo majore doctrina Apoſtolicæ Sedis, & Conciliorum auctoritatem aperiunt atque defendunt: præſertim vero cum ab eo homine ſcripti ſint, quem, dum

viveret, ſingulari benevolentia proſequebare. Vos enim doctrinæ utriuſque veſtrum, & innocentiſſimæ vitæ ſimilitudo conjungebat. Cujus inter vos amicitiæ Bruxellis indicia præclariſſima Belgæ tunc habuere, cum tu illum morti proximum Nuncius Apoſtolicus inviſeres; tantamque de illius valetudine ſollicitudinem caperes: etenim unus omnium maxime intelligebas & quantum Eccleſiæ intereſſet illum vivere, & quantam ægritudinem animi illius mors Innocentio XI., Pontifici ſanctiſſimo, erat allatura. Profecto maximo ſemper ornamento fuerit Chriſtiano Lupo te habere teſtem, quam ſancte ipſe objerit ſupremum diem, qui ſancte ſemper innocenterque vixiſſet. Quod reliquum eſt, illud abs te peto vehementer, ut meas haſce litteras benevolo animo excipias, quaſi frugem aliquam cum voluntatis erga te meæ, tum etiam obſervantiæ atque cultus. Vale.

Datum Venetiis Kalendis Martii 1724.

ORDO SYNODORUM,

Quarum Canones ac Capitula hoc ſecundo Tomo elucidantur.

Chalcedonenſis. 41. & 63.
Conſtantinopolitana ſecunda, dicta V. Synodus. 133.

INDEX

Capitum, ac Titulorum, qui hoc ſecundo Tomo exponuntur.

Diſſertatio de Sacroſancta Synodo Epheſina.

CAPUT PRIMUM.
Exponitur hæreſis Neſtoriana, occaſio Synodi. p. 1.
CAPUT SECUNDUM.
Epheſinæ Synodi Præſes, Epiſcopi, Comes, locus, tempus. 5.
CAPUT TERTIUM.
Acta Synodi de Neſtorii dogmate, & perſona. 8.
CAPUT QUARTUM.
Joannis Patriarchæ Antiocheni adventus, & Acta. 11.
CAPUT QUINTUM.
Exponitur Joannis Antiocheni, & Eccleſiæ Orthodoxæ Judicium de duodecim Capitulis S. Cyrilli. 15.
CAPUT SEXTUM.
Quomodo dicta Synodi diſcordia fuerit tandem compoſita. 19.
CAPUT SEPTIMUM.
Exponuntur reliqua Synodi Acta. 24.

Diſſertatio de Latrocinio Epheſino.

CAPUT PRIMUM.
Exponitur hæreſis Eutychiana, occaſio Latrocinii. 26.
CAPUT SECUNDUM.
Aliquot quæſtiones de hæreſi Eutychiana. 29.
CAPUT TERTIUM.
Exponitur exordium hæreſis Eutychianæ. 31.
CAPUT QUARTUM.
Exponuntur Acta Eutychetis adverſus Ibam Metropolitam Edeſſenum. 34.
Capitulum I. contra Ibam. 35.
Capitulum II. 36.
Capitulum III. 38.
Capitulum IV. 41.
Capitulum V. 42.
Capitulum VI. 42.
Capitulum VII. 43.
Capitulum VIII. 44.
Capitulum IX. 44.
Capitulum X. 45.
Capitulum XI. 46.
Capitulum XII. 46.
Capitulum XIII. 46.
Capitulum XIV. 47.
Capitulum XV. 47.
Capitulum XVI. 47.
Capitulum XVII. 49.
Capitulum XVIII. 49.
CAPUT QUARTUM.
Exponitur primæ Eutychianæ impietatis, & perſonæ damnatio, facta per Sanctum Flavianum Epi-

Epiſcopum Conſtantinopolitanum in Synodo Conſtantinopolitana. 49.

CAPUT QUINTUM.

Epheſini Latrocinii Præſes, Epiſcopi, Comes, Tempus. 53.

CAPUT SEXTUM.

Exponuntur Acta Latrocinii Epheſini. 57.

CAPUT SEPTIMUM.

Romanæ Eccleſiæ Judicium de Actis Latrocinii Epheſini. 61.

Concilii Chalcedonenſis Definitio de Fide. 63.

Canones Concilii Chalcedonenſis.

Canon primus. 66.
Canon II. 66.
Canon III. 67.
Canon IV. 69.
Canon V. 72.
Canon VI. 72.
Canon VII. 76
Canon VIII. 77.
Canon IX. 78.
Canon X. 79.
Canon XI. 80.
Canon XII. 83.
Canon XIII. 84.
Canon XIV. 87.
Canon XV. 90.
Canon XVI. 94.
Canon XVII. 95.
Canon XVIII. 96.
Canon XIX. 97.
Canon XX. 97.
Canon XXI. 98.
Canon XXII. 99.
Canon XXIII. 100.
Canon XXIV. 102.
Canon XXV. 104.
Canon XXVI. 105.
Canon XXVII. 108.
Canon XXVIII. 109.
Canon XXIX. 114.
Canon XXX. 115.

Diſſertatio de Synodo Chalcedonenſi.

CAPUT PRIMUM.

Synodi occaſio, Epiſcopi, Præſes, locus, tempus. 118.

CAPUT SECUNDUM.

Exponuntur Acta Synodi. 121.

CAPUT TERTIUM.

Exponuntur Acta Epiſcoporum poſt Synodum. 126.

CAPUT QUARTUM.

De Auctoritate Synodi Chalcedonenſis. 129.

Quinti Generalis Concilii Capitula contra Origenem.

Capitulum I. 133.
Capitulum II. 135.
Capitulum III. 135.
Capitulum IV. 136.
Capitulum V. 136.
Capitulum VI. 136.
Capitulum VII. 138.
Capitulum VIII. 138.
Capitulum IX. 138.

Quinti Concilii Capitula contra Neſtorianos, ac Eutychianiſtas.

Capitulum I. 140.
Capitulum II. 140.
Capitulum III. 140.
Capitulum IV. 141.
Capitulum V. 142.
Capitulum VI. 142.
Capitulum VII. 143.
Capitulum VIII. 144.
Capitulum IX. 144.
Capitulum X. 147.
Capitulum XI. 153.
Capitulum XII. 153.
Capitulum XIII. 154.
Capitulum XIV. 154.

Diſſertatio de Quinta Synodo Generali.

CAPUT PRIMUM.

Exponitur damnatio Origenis, occaſio quintæ Synodi. 156.

CAPUT SECUNDUM.

An quis, præſertim Epiſcopus, qualis fuit Theodorus Mopſueſtienſis, in Eccleſiæ pace & communione defunctus poſſit damnari poſt mortem. 159.

CAPUT TERTIUM.

Exponitur Synodi noſtræ judicium de Theodoreto Epiſcopo Cyrenſi. 163.

CAPUT QUARTUM.

Exponitur judicium de Epiſtolas Ibæ Archiepiſcopi Edeſſeni. 164.

CAPUT QUINTUM.

Exponitur Juſtiniani Auguſti progreſſus in damnatione trium Capitulorum. 166.

CAPUT SEXTUM.

Præſentis Synodi Acta, & auctoritas. 171.

CAPUT SEPTIMUM.

An hæc Synodus nihil aliud tractarit. 176.

CAPUT OCTAVUM.

Exponitur Synodus Mopſueſtienſis in cauſa Theodori ibidem Epiſcopi. 179.

CAPUT NONUM.

Elucidantur Acta quintæ generalis Synodi.
Collatio I. 182.
Collatio II. 184.
Collatio III. 186.
Collatio IV. 186.
Collatio V. 186.
Tractatur, An Epiſcopus in Eccleſiæ pace defunctus poſſit damnari poſt mortem. 191.
Examinatur cauſa Theodoreti Cyrenſis in Euphrateſia Provincia Epiſcopi. 193.
Collatio VI. 195.
Collatio VII. 197.
Collatio VIII. 197.

Appen-

Appendix ad Sacroſanctum Concilium Epheſinum.

Actio I. 199.
Actio Schiſmatica Joannis Patriarchæ Antiocheni. 203.
Actio II. 204
Actio III. 205.
Actio IV. 206.
Actio V. 207.
Actio VI. 208.

Appendix ad Epheſinum Latrocinium.

CAPUT PRIMUM.

Exponitur prima Conſtantinopolitana Sancti Flaviani Patriarchæ adverſus Eutychetem Synodus. 211.
Actio I. 211.
Actio II. 212.
Actio III. 213.
Actio IV. 214.
Actio V. 215.
Actio VI. 215.
Actio VII. 216.

CAPUT SECUNDUM.

Exponitur ſecunda S. Flaviani Synodus adverſum eumdem Eutychetem. 218.
Actio I. 218.
Actio II. 221.

CAPUT TERTIUM.

Exponitur Antiochena, Tyria, ac Berytenſis Synodus in cauſa Ibæ Metropolitæ Edeſſeni. 222.

CAPUT QUARTUM.

Exponitur Antiochena Synodus in cauſa Athanaſii Epiſcopi Parrhenſis. 227.

CAPUT QUINTUM.

Exponuntur Acta latrocinii Epheſini. 230.
Latrocinii exordium. 230.
Exponitur Symboli Conſtantinopolitani damnatio, palmare latrocinii fundamentum. 232.
Exponitur reſtitutio Eutychetis. 233.
Hæreticum Eutychetis Monaſterium abſolvitur ab Eccleſiaſtico interdicto. 238.
Exponitur latrocinalis damnatio Sancti Flaviani. 239.
Exponuntur reliqua latrocinii Acta. 241.

Appendix ad Synodum Chalcedonenſem, exponens ſingulas ejus Actiones.

Actio I. 243.
Actio II. 253.
Actio III. 257.
Actio IV. 264.
Actio appendix judicans cauſam Photii Tyriorum Metropolitæ adverſus Euſtatium Epiſcopum Berytenſem. 270.
Actio V. 273.
Actio VI. 276.
Actio VII. 277.
Actio VIII. 281.
Actio IX. 283.
Actio X. 283.
Actio appendix de alimentis Domni Ex-Patriarchæ Antiocheni. 286.
Actio XI. 286.
Actio XII. 292.
Actio XIII. 294.
Actio XIV. 296.
Actio XV. & XVI. 297.

Diſſertatio Poſthuma de vocibus Subſtantia, Eſſentia, Perſona, Subſiſtentia, Conſubſtantialitate.

CAPUT PRIMUM.

Exponitur origo & ratio, ob quas Eccleſia diſputare cœpit de Eſſentia, & Subſiſtentia, ſeu de Natura, & Hypoſtaſi. 303.

CAPUT SECUNDUM.

Plenas vocum, Eſſentia, Natura, Subſiſtentia, Perſona, Uſia, Hypoſtaſis, notitia eſt penitus neceſſaria. 311.

CAPUT TERTIUM.

Præfatæ voces exponuntur: Et ipſarum ſignificata diſiniuntur. 314.

CAPUT QUARTUM.

Exponitur ſignificatio vocis, Conſubſtantiale. 320.

CAPUT QUINTUM.

Alia Arianorum Argumenta adverſus iſtas voces. 328.

CAPUT SEXTUM.

An voces Hypoſtaſis & Subſtantia ſint ejuſdem per omnia ſignificationis. 333.

SYNOPSIS CANONUM, ET CAPITULORUM,

Qui hac ſecunda Parte exponuntur.

SYNOPSIS CANONUM NICÆNÆ SYNODI.

Capitula adverſus Ibam.

CAPUT PRIMUM.

E Nummis, qui captivis redimendis erant deſtinati, non parùm Ibas ſubtraxit, ac ſibi applicavit. 35

CAPUT SECUNDUM.

Gemmatum calicem, Eccleſiæ oblatum, Eccleſiæ non tradidit? de eo quid factum, ignoratur. 36

CAPUT TERTIUM.

De ordinationibus accipit. 38

CAPUT QUARTUM.

Abrahamium Diaconum maleficii conſcium, ideòque excommunicatum ordinavit Epiſcopum; Archidiaconum verò Edeſſenum, qui turbam civitatis ad id impediendum concitaverat, excommunicavit. 41

CAPUT QUINTUM.

Adulterum publicum ordinavit Presbyterum: Obſiſtentes per Judicem carceri mancipavit. 42.

CAPUT SEXTUM.

Nepotem ſuum inquietum & luxurioſum juvenem ordinavit Epiſcopum. 42

CAPUT SEPTIMUM.

Reditus Eccleſiæ fratri aut conſobrinis confert. 43.

CAPUT OCTAVUM.

Item hæreditates, munera, cruces aureas, &c. 44.

CAPUT NONUM.

Atque etiam quæ in expenſas captivorum erant ero-

eroganda. 44

CAPUT DECIMUM.

Ad Sacrificium altaris, ad ſanctificationem, & ad populi communionem non eſt datum vinum, niſi admodùm exiguum, ac vile. Quod reſciens ipſe non emendavit, ſed contempſit. 45.

CAPUT UNDECIMUM.

Neſtorianus eſt, & S. Cyrillum hæreticum appellat. 46

CAPUT DUODECIMUM.

Nepos Ibæ indiſcretè Clericos ordinavit. 46

CAPUT TERTIUMDECIMUM.

Tentavit impedire Presbyterum, quo minùs alienas Eccleſias patrimonii ſui ſcriberet hæredes. 46.

CAPUT QUARTUMDECIMUM.

Permiſit Danieli Epiſcopo bona ex rebus Eccleſiaſticis acquiſita conſanguineis donare. 47

CAPUT QUINTUMDECIMUM.

Challoa amica Danielis ex illis ſubitò ditata. 47.

CAPUT SEXTUMDECIMUM.

Daniel Epiſcopus Abrahamio Diacono perſuaſit, ut res ex bonis Eccleſiæ Edeſſenæ acquiſitas legaret pauperibus Eccleſiæ Carrhenſis. Ille verò bona adeptus ſibi ſervavit, ac Challoæ impendit. 47

CAPUT SEPTIMUMDECIMUM.

Daniel ob lucrum, Paganis idololatriam impunè permiſit. 49

CAPUT OCTAVUMDECIMUM.

Ex lignis Eccleſiæ Edeſſenæ profanas ædes exſtruxerunt. 49

CONCILII CHALCEDONENSIS

Definitio de Fide.

Symbolum Nicænum ac Conſtantinopolitanum innovatur. 63

Omnia quæ de fide ſunt conſtituta in Epheſino, Nicæno, ac Conſtantinopolitano Concilio, ac etiam decreta ſervanda. 63

Doctrina quæ de ſubſtantia Spiritus Sancti in Synodo Conſtantinopolitana tradita eſt, confirmatur. 63

Uti & Epiſtolæ ſynodicæ S. Cyrilli. Atque Epiſtola S. Leonis ad S. Flavianum conſcripta. 64

Quæ Neſtorianis, Apollinariſtis, ac Eutychianis repugnat. 64

Catholica fides de Chriſto adversùs Neſtorium & Eutychen potiſſimùm declaratur. 64

Alterum Symbolum componere, docere, tradere omnibus interdicitur. 64

C A N O N I.

Canones Eccleſiæ antehac conſtituti robur obtineant. 66.

C A N O N II.

Epiſcopus nec ſacros Ordines nec Eccleſiæ officia per pecunias conferat. 66.

C A N O N III.

Clerici ac monachi nec poſſeſſiones conducant, nec curis ſæcularibus ſeſe immiſceant. Pupillorum, viduarum, ac rerum Eccleſiaſticarum tutelam de facultate Epiſcopi ſuſcipere licet. 67.

CANON IV.

Monachi honorentur. Ipſi tamen ſine Epiſcopi facultate monaſterium novum vel oratorii domum non conſtituant. Proprio Epiſcopo ſubjaceant. In quiete, jejunio, ac oratione degant. Nec Eccleſiaſticis nec ſæcularibus negotiis communicent. Monaſterio ſine neceſſitate non exeant. Servos ſine domini facultate non recipiant. Epiſcopus curam monaſteriis neceſſariam exhibeat. 69.

CANON V.

Epiſcopi aut Clerici de civitate in civitatem non tranſmigrent. 72.

CANON VI.

Nemo ſine titulo ordinetur, id eſt, niſi ad Eccleſiam cathedralem, aut ad Eccleſiam pagi, aut ad Capellam, aut ad monaſterium. 72.

CANON VII.

Clero vel monaſterio deputati, nec ad militiam, nec ad mundanam dignitatem deveniant. 76.

CANON VIII.

Clerici pauperum hoſpitalibus præfecti, aliique Epiſcopo ſuo ſubjaceant. 77.

CANON IX.

Clerici negotium apud Epiſcopum, Epiſcopi apud Metropolitam, Metropolitæ apud Primatem aut Epiſcopum Conſtantinopolitanum examinentur. 78.

CANON X.

Non licet Clerico duo beneficia obtinere. Qui ad alteram Eccleſiam eſt translatus, rebus prioris in nullo communicet. 79.

CANON XI.

Pauperibus Pacificæ, honoratioribus Commendatitiæ concedantur. 80.

CANON XII.

Epiſcopi non impetrent Provincias dividi. Si Princeps ſuo motu id faciat, novæ Metropoleos Epiſcopus gaudeat ſolo Metropolitani nomine & honore. 83.

CANON XIII.

Clerici extranei ſine commendatitiis litteris non permittantur miniſtrare. 84.

CANON XIV.

Lectores, ac Pſalmiſtæ Sectæ alterius uxorem non accipiant. Filios baptizatos communioni Eccleſiaſticæ offerant, non baptizatos ab hæreticis baptizari non permittant. Nulla hæretico Pagano, aut Judæo nubat, niſi promittat ſe fidem Catholicam amplexurum. 87.

CANON XV.

Diaconiſſa ante annos 40. non ordinanda. Nubens anathematizetur. 90.

CANON XVI.

Virgini Deo ſacræ, ſimiliter & monacho non licet Matrimonium inire. 94.

CANON XVII.

Ruſticæ Parochiæ ei Epiſcopo ſubſint, qui tricennalem obtinet poſſeſſionem. Orta ea de re altercatio ad Synodum Provincialem deferatur. 95.

CANON XVIII.

Conſpiratores Clerici ac monachi gradu proprio abſcindantur. 96.

CANON XIX.

Bis in anno Concilium provinciale congregetur. 97.

CANON XX.

Clerici citra neceſſitatem ad aliam Eccleſiam non transferantur. 97.

CANON XXI.

Clerici aut laici Epiſcopos accuſantes, ſine examine non recipiantur. 98.

CANON XXII.

Clericis non licet Epiſcopi defuncti bona diripere. 99.

CANON XXIII.

Clerici aut monachi ſine cauſa Conſtantinopolim adventantes per defenſorem egredi compellantur. 100.

CANON XXIV.

Monaſteria in habitacula ſæcularia non commutentur. 102.

CA-

CANON XXV.

Metropolitani intra tres menſes Epiſcopos ordinent. Reditus ſedis vacantis per Œconomum ſerventur. 104.

CANON XXVI.

Facultates Eccleſiæ per Œconomum, non per Epiſcopum diſpenſentur. 105.

CANON XXVII.

Mulierum raptores Clerici gradu decidant, laici excommunicentur. 108.

CANON XXVIII.

Epiſcopo Conſtantinopolitano æqualia cum Romano Privilegia tribuit Canon Conſtantinopolitanus: Confirmatur. Metropolitæ diœceſis Ponticæ, Aſianæ, & Thracicæ, atque Epiſcopi inter barbaros agentes ab Epiſcopo Conſtantinopolitano ordinentur, factis de more electionibus. 109.

CANON XXIX.

Epiſcopus dignitate Epiſcopali juſtè privatus, Presbyteri locum non obtineat: Injuſtè, ad Epiſcopalem redeat dignitatem. 114.

CANON XXX.

Epiſcopis Ægyptiis conſuetudinem obtinuiſſe aſſerentibus ne ſine Patriarcha Alexandrino ſubſcribant, dilatio Epiſtolæ Sancti Leonis ſubſcribendæ conceditur. 115.

QUINTI CONCILII GENERALIS

Capitula adversùs Origenem.

CAPUT PRIMUM.

Animæ hominum non præextiterunt, nec in corpora ſupplicii cauſa dimiſſæ. 133.

CAPUT SECUNDUM.

Anima Chriſti priùs non extitit, nec ante incarnationem Deo Verbo unita fuit. 135.

CAPUT TERTIUM.

Corpus Chriſti Domini priùs formatum non fuit, nec poſtea Verbum & anima adunata. 135.

CAPUT QUARTUM.

Verbum omnibus cœleſtibus Ordinibus non eſt aſſimilatum. 136.

CAPUT QUINTUM.

Homines recti, non orbiculari ſpecie ſuſcitabuntur. 136.

CAPUT SEXTUM.

Sol, luna, ſtellæ, & aquæ quæ ſuper cœlos ſunt, non ſunt animatæ virtutes. 136.

CAPUT SEPTIMUM.

Chriſtus in futuro ſæculo nec pro dæmonibus, nec pro hominibus crucifigetur. 138.

CAPUT OCTAVUM.

Finita non eſt Dei poteſtas. Nec tanta fecit, quanta comprehendere potuit. 138.

CAPUT NONUM.

Supplicium dæmonum & impiorum hominum finem non habebit. 138.

Anathema Origeni, ejuſque nefariis dogmatibus. 139.

Capi-

Capitula Contra Neſtorium ac Eutychianos.

CAPUT PRIMUM.

TRium perſonarum una eſt natura, una virtus ac poteſtas. Trinitas conſubſtantialis. Una Deitas in tribus perſonis adoranda. 140.

CAPUT SECUNDUM.

Duæ ſunt Dei-Verbi nativitates, una ſine tempore, altera in tempore. 140.

CAPUT TERTIUM.

Idem Deus-Verbum qui miracula fecit & qui paſſus eſt. Deus Verbum eſt unus idemque Dominus Jeſus Chriſtus, Dei Verbum incarnatum & homo factum. 140.

CAPUT QUARTUM.

Unitio Dei-Verbi ad carnem animatam ſecundùm compoſitionem ſive ſecundùm ſubſiſtentiam facta eſt: Et ideò una eſt ſubſiſtentia compoſita, qui eſt unus de S. Trinitate. 141.

CAPUT QUINTUM.

Non ſunt in myſterio Chriſti duæ ſubſiſtentiæ ſeu perſonæ introducendæ. 142.

CAPUT SEXTUM.

Glorioſa Virgo Maria eſt verè Dei genitrix, ideòque Chriſtipara non nuncupanda. 142.

CAPUT SEPTIMUM.

Dualitas in Chriſto naturarum, ſed unitas perſonæ. 143.

CAPUT OCTAVUM.

Idem. 143.

CAPUT NONUM.

Duæ adorationes, una Deo-Verbo, altera homini, non ſunt introducendæ. 143.
Nec una adoratio Deitati ac humanitati confuſis, ſed Deo-Verbo incarnato debetur. 147.

TABULA
Synodorum, quæ Parte prima, & ſecunda Scholiis ac Notis illuſtrantur, locum, tempus, &c. ſummatim repræſentans.

Series	Nomina.	Annus.	Pontifex.	Præſidens.	Epiſcoporum numerus.	Imperator.	Cauſa ſeu occaſio.
1.	Synodus Nicæna, coacta Nicææ in Bythinia. P. 1. p. 273.	325. P. 272.	S. Sylveſter P. 272. Pontificatus anno 12. P. 272.	Hoſius Epiſcopus, Vitus & Vincentius Presbyteri Romani. P. 271.	318. P. 272.	Conſtantinus Auguſtus Imperii an. 10. P. 272. & 281. Paulinus & Julianus Conſules. P. 272.	Arii hæreſis. P. 274.
Nicænæ Appendix.	Sardicenſis. Sardicæ in Dacia mediterranea. P. 2. p. 315.	347. P. 317.	S. Julius I. P. 315. anno Pontif. 11.	Hoſius Epiſcopus, Archidamus ac Philoxenus Presbyteri, ac Leo Diaconus, Romani. P. 315.	344. P. 316.	Conſtans ac Cõſtantius Auguſti Imperii an. 8. Ruffinus ac Euſebius Conſules. P. 317.	Euſebiana factio. P. 314.
2.	Conſtantinopolitana I. Conſtantinopoli in Thracia dicta II. Synodus. P. 2. p. 354.	381. P. 355.	S. Damaſus, Pontif. anno 15. P. 355.	Gregorius Nazianzenus Epiſcopus Conſtantinopolitanus, poſt eum Nectarius ſucceſſor, P. 355.	150. P. 354.	Theodoſius Auguſtus Imperii an. 3. Eucherius & Syagrius Conſules. P. 355.	Hæreſis Macedonii, & Apollinarii. P. 354.
3.	Epheſina, Epheſi in Aſia, dicta III. Synodus. Par. 2. p. 8.	430. P. 8.	S. Celeſtinus P. 5. Pontific. an. 4. P. 8.	Cyrillus Epiſcopus Alexandrinus. P. 5. Arcadius & Projectus Epiſcopi, & Philippus Presbyter Cardinalis. P. 204.	200. P. 7.	Theodoſius Junior Auguſtus Imp. an. 13. Valentinianus tertius Auguſtus. Imper. ann. 5. P. 8.	Hæreſis Neſtoriana. P. 5.
4.	Chalcedonenſis, Chalcedone in Bythinia. dicta IV. Synodus. Par. 2. p. 121	451. P. 119.	S. Leo Pontific. an. 12. P. 119.	Paſchaſinus, Lucentius Epiſcopi, Bonifacius Presbyter Romanus. P. 119.	630. P. 120.	Martianus Auguſtus. Imperii an. 1. P. 119. Martianus Auguſtus & Clodius Adelphius Conſules. P. 119.	Eutychianorum Acta in Latrocinio Epheſino. P. 118.
5.	Conſtantinopolitana II. dicta V. Synodus. Par. 2. p. 157	554. P. 172.	Vigilius. P. 171. anno Pontific. 18. P. 172.	Vigilio P. Syncdum, recuſante, Patriarchæ, ſine Rom. Pontificis auctoritate, præfuere P. 185.	165. P. 172.	Juſtinianus Auguſtus, Imperii an. 27. poſt Cõſulatum Baſilii. an. 13. P. 172.	Tria Capitula ac Hæreſis Origenis. P. 167.

NOI REFORMATORI
DELLO STUDIO DI PADOVA.

HAvendo veduto per la Fede di reviſione, & approbazione del Padre Fr. Tommaſo Maria Gennari Inquiſitor nel Libro Intitolato *Synodorum Generalium, ac Provincialium Decreta, & Canones, &c.;* non v'eſſer cos'alcuna contro la Santa Fede Cattolica, & parimente per Atteſtato del Segretario Noſtro; niente contro Prencipi, & buoni coſtumi, concedemo Licenza *a Giambatiſta Albrizzi q. Girolamo, & Sebaſtian Coletti Stampatori*, che poſſi eſſer ſtampato, oſſervando gl'ordini in materia di Stampe, & preſentando le ſolite copie alle Pubbliche Librarie di Venezia, & di Padova.

Dat. 11. Giugno 1723.

(
(Alviſe Piſani Proc. Reff.
(Z. Pietro Paſqualigo Reff.

Agoſtino Gadaldini Segretario.

SYNODORUM
GENERALIUM AC PROVINCIALIUM
DECRETA ET CANONES,
SCHOLIIS ET NOTIS ILLUSTRATI.

DISSERTATIO
DE SACROSANCTA SYNODO EPHESINA.

CAPUT PRIMUM.

Exponitur Hæreſis Neſtoriana, occaſio Synodi.

DEfuncto Siſinnio, optimo Regiæ civitatis Epiſcopo, Theodoſius Auguſtus Clericorum ejuſdem Eccleſiæ ambitum retundere, & novum Joannem Chryſoſtomum, Antiochia olim evocatum, volens habere Epiſcopum, à Joanne Antiocheno Patriarcha accepit Neſtorium. Hominem accuratè depingit Theodoretus in quarto libro hæreticarum fabularum, & in litteris ad Sporacium. *Ex Germanicienſium ortus oppidulo, neſcio cujuſmodi ab initio ſtudiis educatus, aliam ex alia regionem commutans; ut flagellum quoddam Ægyptiacum in magnam Antiochenorum civitatem irrupit. In hac cum liberalibus diſciplinis mediocriter eſſet imbutus, vocemque pulcherrimam, & maximam exercuiſſet, in Eccleſiam Dei ſe ingeſſit, & in numerum Presbyterorum relatus eſt, docendique populi munere impoſito, ſtatim in exordio, qualis tota vita eſſet futurus, oſtendit. Neque enim generoſum & genitalem, qui hominum animas excolere poſſit, dicendi characterem ſecutus eſt. Sed cùm ad populi delectationem orationem ſuam conferret, & inanes plauſus, ut qui maximè, aucuparetur, turbulentum, & inſtabile vulgus ad ſui deſiderium excitavit, fuſca veſte indutus,* utpotè Monachus, *triſtis incedens, ſtrepitus forenſes declinans, pallore corporis continens videri affectans, libris domi ut plurimùm incumbens, ac in otio & quiete ſecum habitans. Hoc habitu & hac ſimulatione populum ineſcans, magnam ætatis partem tranſegit, Chriſtianus potiùs videri, quàm eſſe ſtudens, & Chriſti gloriæ ſuam præferens.* Germanicia eſt Provinciæ Eufrateſiæ civitas Epiſcopalis, Neſtorii autem monaſterium fuit Antiochiæ L.x.Conc.
in Suburbano ad Sanctum Euprepium. Eum Cœleſtinus Pontifex adfirmat *tanta*, & in monaſterio & in Clero *vixiſſe* apud omnes *opinione*, *ut ſuis aliena civitas invideret*. Undè & contra Canones electum idem Pontifex promptiſſimè confirmavit. Socrates fuiſſe ait Sanctorum Patrum contemptorem. Quare Sanctus Cyrillus illum ſeriò monet, ut in declamando ad populum ſit prudens, Sanctos Patres ſeriò legat, ſummi æſtimet, ex ipſis formet ſuas Exegeſes. At ſurdo cantavit fabulam. Reddidit enim ille talionem, dicens Patres legi quidem à Cyrillo, at minimè intelligi. Ex hac arrogantia præſumpſit Anaſtaſii Presbyteri infauſtas voces defendere, & per Dorothei Epiſcopi Marcianopolitani infræne os univerſam Eccleſiam anathematizare, & ore proprio orthodoxos æquare Gentilium Mythologis, qui Diis ſuis affingunt matres.

Eph.c.18.

L.7.c.32.

In Epiſcopum conſecratus fuit quarto idus Aprilis, Felice & Tauro Conſulibus, Chriſti Domini anno quadringenteſimo vigeſimo octavo, Cęleſtini Pontificis quarto, vigeſimo primo Theodoſii Auguſti Junioris. Liberatus Eccleſiæ Carthaginenſis Diaconus conſecratum ſcribit Kalendis Aprilis. Conſecratus mox populum ex more docuit, exclamavitque ad Principem. *Mihi, ò Imperator, terram hæreticis purgatam tribue, & ego tibi cœlum tribuam; tu mihi in profligandis hæreticis ſubveni, & ego tibi in profligandis Perſis ſubveniam.* Eadem die Anaſtaſius Preſbyter impias ſuas in Domini matrem voces evomuit, atque ità totam Regiam urbem implevit

litigioſiſſimis quæſtionibus, uti teſtatur idem Liberatus. Quod eadem, at occultè, jam pridem ipſe adhuc Presbyter Neſtorius Antiochiæ docuiſſet, ſcribit in catalogo Gennadius Maſſilienſis. Quinto poſt die Arianorum Baſilicam demolitus eſt, quare illi in rabiem verſi faces urbi injecerunt, parati ad armatam ſui vindictam, & publicam, quam Deus impediit, ſeditionem. Eodem tempore fugitivi ſervi occupavere baſilicam, & deſperati ſeipſos occidentes proprio ſanguine polluerunt. Ex quibus omnibus novus hic Epiſcopatus apud viros prudentes venit in infelicitatis ſuſpicionem, & ipſe Epiſcopus etiam ab ipſis catholicis vocari cœpit *Civitatis incendium*.

Nec fuit vana ſuſpicio. Quod namque Neſtorius ſtatim in ſui Anaſtaſii gratiam cœperit virus ſpuere & ſcribere, teſtantur Sanctus Cyrillus in litteris ad Celeſtinum Papam, & in
F. 323. plena Epheſina Synodo Petrus Alexandriæ Preſbyter ac Primicerius Notariorum. Ei ſtatim adſtipulati ſunt Photius, Chæremon, Victor, Sophronas, Clerici Conſtantinopolitani, quos Sanctus Cyrillus vocat *faces illius civitatis*. Primum mali fontem fuiſſe Diodorum, Tharſenſem Epiſcopum & primæ Ciliciæ Metropolitam, ſuprà laudatum in Synodo Conſtantinopolitana, ſcri-
Epiſt. 1. bunt idem Cyrillus in litteris ad Succeſſum Dio-
L. 102. Cæſareæ in Iſauria Epiſcopum, apud Photium in Bibliotheca, Gelaſius Cæſareenſis in Palæſtina Epiſcopus, & omnes generaliter trium Capitulorum impugnatores. Diodorus ex Macedonianis venit ad Eccleſiam, & Antiochenum Presbyterum magis, quàm Tharſenſem Epiſcopum floruiſſe ſcribit in catalogo Sanctus Hieronymus. Presbyter unà cum Flaviano collega, poſteà Epiſcopo, ſtrenuè verbis pugnavit in Arianos Antiochenſes, Epiſcopus ſcripſit in Apollinarium, atque ità dum naturarum in Chriſto Domino confuſionem nimis declinat, incidit in diviſionem, Neſtorio præformans unionem non ſecundùm hypoſtaſim, ſed ſecundùm æqualem dignitatem, auctoritatem, nomen, honorem. Diodorus Theodorum Mopſueſtiæ Epiſcopum, Neſtorium docuit Theodorus, tamquàm omnium horum errorum fons poſt mortem damnatus à Synodo quinta. Edidit libros longè plurimos,
L. 177. unumque *contra aſſerentes peccare hominem natura, non voluntate*. Photius editum dicit *contra Occidentales* hac labe infectos. Labis capita ſunt illæ ipſæ calumniæ, quas orthodoxæ doctrinæ imponit Julianus Pelagianiſta in duabus Epiſtolis refutatis à Sancto Auguſtino in libris ad Bonifacium Papam. Proindè neſcio cujus Pelagiani calumnioſus in orthodoxos fuit ille liber, & ex illo Theodorus, adeòque & Neſtorius didicerunt Pelagianizare. (a)

Hæc eſt cauſa, cur de eodem Juliano, Floro, Orontio, & Fabio, ex Epiſcopali Sede & toto Occidente per Sedem Apoſtolicam ac Leges Imperiales ejectis & proſcriptis, ſcribat ad Neſtorium Sanctus Pontifex Celeſtinus, *Aliquantis diebus vitæ noſtræ, poſt nefandum & ſæpè damnatum dogma Pelagii atque Cœleſtii, catholica fides quietem habuit, quando eos cum ſuæ opinionis ſequacibus, telis unitæ ſententiæ Oriens Occidenſque percuſſit. Denique ſanctæ recordationis Atticus, catholicæ magiſter fidei, ac verè Beati Joannis etiam in iſta ſucceſſor, ità eos perſecutus eſt pro Rege communi, ut iis nec ſtandi quidem illic copia præſtaretur*. A Romana Eccleſia damnatum Julianum provocaſſe ad generalem Eccleſiæ Synodum, teſtatur frequenter Sanctus Auguſtinus, addens poſt ejuſmodi judicium nullam ampliùs audientiam, ſed ſolam pœnitentiam ſupereſſe. Appellationem ergò proſequens Julianus acceſſit Regiam urbem, & à Theodoſio Auguſto generalem Synodum, cogique ad illam Romanum Pontificem poſtulavit. Porrò Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ morem docet nos Hormiſda Pontifex in inſtructione data Legatis ſuis ad Anaſtaſium Auguſtum: *Eſt conſuetudo per Epiſcopum Conſtantinopolitanum omnes Imperatori Epiſcopos præſentari*. Omnes Epiſcopos advenas, venientes ad Comitatum, etiam ipſos Legatos Apoſtolicæ Sedis Romanæ. Quocircà & Julianus ab Attico Epiſcopo ad Principem induci petiit; verùm quid ille Sancti Joannis Chryſoſtomi ſucceſſor egerit, jam audivimus à Pontifice Celeſtino. Ejus veſtigia ſecutus eſt ſucceſſor Siſinnius, miraturque & dolet laudatus Pontifex Neſtorium ab illis deviaſſe. Addit ſeſe, vacante Sede Conſtantinopolitana, de novi Epiſcopi promotione ſemper eſſe anxium: Ne nempè quis ſuccedat, qui ejuſmodi damnatos leproſos inducat ad Principem, eumque juvet ad indulgendam generalem ſine cauſa Synodum, omnemque turbandam Eccleſiam ab illis circumſcribi.

L. 1. Conc. Eph. c. 18.

Poſt. Ep. 4.

Hircus hircum ex odore cognoſcit. Ità & Julianus audiens Conſtantinopoli ſedere Neſtorium, Theodori Mopſueſteni inſigniter Pelagianizantis diſcipulum, docereque Mariam non eſſe Deiparam, & Chriſtum eſſe purum hominem, paulatim per humana merita ad ſublimiora proficientem, certum habuit eum eſſe virum ſui gregis. Etenim, uti rectè Sanctus Proſper advertit, Pelagiana & Neſtoriana hæreſis ſunt ſubordinatæ: Ubi deſinit Pelagius, incipit Neſtorius. Pelagius negat naturam humanam eſſe in Adamo peccante vitiatam, ideòque credit non reparatore aut reparationis traduce principio, ſed ſolo egere Doctore & imitationis exemplo: Inſert Neſtorius Chriſtum non debere eſſe Deum, quoniam purus homo poteſt eſſe plenè Sanctus, aptumque exemplum imitationis. Quæ omnia ante Neſtorium in Gallia & Hiſpania Leporius Presbyter, aliique Pelagiani docuerunt, ut ſuprà audivimus à Vincentio Lerinenſi, Sancto Auguſtino, Joanne Caſſiano, Vitali & Conſtantio Epiſcopis Hiſpanis, & Capreolo Archi-Epiſcopo Carthaginenſi. Docuerunt patere in Chriſto Domino, quid ſibi ipſi dare poſſit humana libertas. Quò enim evectus ille, crediderunt per humana merita adſcendere poſſe hominem quemvis. Hinc enim & Ibas Edeſſenus Epiſcopus accuſatus fuit dixiſſe: *Non invideo Chriſto*,

---

(a) Labitur vir eruditus, nam liber ille cujus excerpta refert Photius, ab ipſomet Theodoro ſcriptus fuit, neque ex illo Theodorus didicit Pelagianizare, ſed in eodem idemmet peſſimè Pelagianizavit, quod ex Photio, & ex proximè dicendis certiſſimum eſt. Eidem tamen Lupo laudi detur, quod primus Theodorum Pelagianum publicavit. *Noris hiſt. Pelag. l. 1. c. 1x.*

Chriſto, quia Deus factus eſt, quoniam ſi volo, fio & ego.

Cupiebat Neſtorius Julianum inducere ad Principem, at hæſit illi aqua ob metum Pontificis Cœleſtini. Hunc ergò priùs conſuluit, exponens dictorum Epiſcoporum, quaſi temporibus Chriſtianis perſecutionem paſſorum, ad ſe & ad Principem miſerabiles ac importunos clamores, unàque proprias querimonias de graſſantibus in Eccleſia ſua Apollinariſtis, qui fidem Nicænam prævaricati Sanctam Virginem, & quidem ſine horrore, dicerent DEIPARAM. Seſe dixit ab illis admodùm vexari. Erant ejus impietati reſiſtentes orthodoxi Clerici Conſtantinopolitani, quos ſuprà per ipſum dixi excommunicatos, degradatos, civitate ejectos.

Afflicti hi auxilium & ſolatium quæſiere ab aliis Epiſcopis, Sancto præſertim Cyrillo, Patriarcha Alexandrino, viro potente in opere & ſermone. Huc uſque enim Alexandrini Epiſcopi neſcio quid poteſtatis ambierunt & habuerunt in Eccleſiam Regiæ civitatis, adeò ut nuper Arcadius Auguſtus ad conſecrandum Sanctum Joannem Chryſoſtomum, ſexto Nicæno & ſecundo Conſtantinopolitano Canone non obſtante, evocarit Theophilum, Sancti Cyrilli Patruum, & proximum in throno Alexandrino Anteceſſorem. Etiam ſuos Emiſſarios habuit Neſtorius, præſertim ad Joannem Antiochenum, ſuum nuper Epiſcopum, ſub Theodoro Mopſueſteno condiſcipulum, & ad Regiæ civitatis Epiſcopatum promotorem, nec non ad Acacium Berrhæenſem Epiſcopum, ſummæ auctoritatis ſenem, & in Antiocheno Patriarchatu quaſi Patrem & Magiſtrum omnium Epiſcoporum. Addidit ſuas & Photii Presbyteri ſui Exegeſes, variosque libellos, quos ſparſit per omnes Diœceſes, etiam inter Sancti Cyrilli Monachos, ipſamque Eccleſiam Romanam. Audiamus rem ex litteris Sancti Cœleſtini Pontificis ad Clerum & populum Conſtantinopolitanum, & litteris Sancti Cyrilli ad Juvenalem Epiſcopum Hieroſolymæ. *Romanam Eccleſiam in ſuam ſententiam pertrahere ſe poſſe arbitratus ſcripſit ad ejuſdem Eccleſiæ Epiſcopum Cœleſtinum, eiſque litteris dogmatum ſuorum perverſitatem inſeruit. Miſit eidem & multas quoque Exegeſes*, ſeu potiùs quoſdam earum quaterniones aut compendia, blaſphemiis plena, *propriaque ſubſcriptione* ſignata. Ità Papales aures, dum cæcus, vetuſto hæreticorum more, prævenire & circumſcribere poſſe præſumit, implacabiliter offendit, ſeipſum prodidit, dictorum Monachorum ſilentium mutavit in clamorem, Sanctum Cyrillum ad pugnam coegit.

[margin: T. 1. Con. Epheſ. c. 24. 19.]

[margin: C. 21.]

Hominis tamen honori parcens per familiares litteras amicè primùm tentavit Cyrillus, viſuſque eſt Erronem reduxiſſe ad mentem. Etenim ejus Presbyter & Legatus Lampo retulit pariformes, licèt ſalis & dentis non penitùs vacuas, reſponſorias, ac ipſe mali auctor Anaſtaſius Presbyter proteſtatus eſt eadem ſe cum Cyrillo credere & docere. At ficta erant omnia, & ad Cyrillum, quem metuebant unicum, per inſidioſas calumnias evertendum præparamenta. Illum Principi reddidere adeò exoſum, ut per ſacram Divalem correptus fuerit, de verſutia, audacia, protervia, uſurpato imperio, turbata Eccleſia, ipſaque etiam domo Auguſta. Nempè retulerant haſce quorumdam Alexandrinorum, quos caſtigarat, de illo criminationes: *Quod cæcos & egenos per injuriam opprimeret, ferrum in matrem ſtrinxiſſet, ancillæ præſidio aurum alienum abſtuliſſet, ejuſmodi improbitatu ſuſpicione ſemper laboraſſet;* quod eadem pararet Neſtorio, quæ ejus Patruus Theophilus in Sanctum Joannem Chryſoſtomum, Regiæ item civitatis Epiſcopum, nuper patraſſet. Elucidat hæc Socrates dicens de Cyrillo. *Cyrillus in ſede Epiſcopali collocatus majorem principatum, quam unquam Theophilus Anteceſſor habuiſſet, pariter ſibi aſſumpſit. Etenim ex illo tempore Epiſcopus Alexandrinus præter Cleri dominatum rerum prætereà ſæcularium principatum acquiſivit.* Refert & ejus cum Oreſte Ægypti Præfecto Auguſtali duras contentiones de laica in Diœceſim poteſtate, cujus uſurpatæ etiam Sanctum Athanaſium apud Conſtantium Auguſtum criminati Euſebiani impetrarunt proſcribi tamquam reum læſæ Majeſtatis. An ex uſurpatione, an ex Conſtantini dono egerit uterque Sanctus Epiſcopus, nolim hìc diſcutere. Certè exindè uterque Principi fuit non modicè inviſus.

[margin: Cap. 8.]

[margin: L. 7. c. 7.]

Apertum igitur cum Neſtorio bellum inchoarunt Clerici per ipſum dejecti & ejecti, appellantes ad Cœleſtinum Pontificem, proponenteſque libellum conteſtatorium hac Epigraphe. *Conteſtatio propoſita à Clericis Conſtantinopolitanis, & in conſpectu Eccleſiæ publicata, quod Neſtorius ejuſdem ſit ſententiæ cum Paulo Samoſateno, ante centum ſexaginta annos ab orthodoxis Epiſcopis anathemate condemnato.* Libello tamen ob Principis metum communicare, aut auctoritatem dare, vel ſeſe à Neſtorii communione ſegregare auſus non fuit Cyrillus, attamen per iteratas, eaſque acres litteras illum monuit de hæreſi, & omnes has tragœdias per Poſſidonium Diaconum retulit Pontifici Cœleſtino, addens hoc, à Petro Alexandriæ Presbytero & Notariorum in Synodo Epheſina Primicerio recitatum, mandatum. *Si litteras Neſtorii & expoſitionum codices redditos* Pontifici *compereris, & tu quoque meas litteras redde; ſin autem, ne reddas, ſed huc referas.* Nolebat enim ſine firmis probationibus apud Papam accuſare. *Poſſidonius ergò cùm comperiſſet tam Epiſtolas, quam expoſitiones illius fuiſſe exhibitas, compulſus eſt ipſe quoque, quas ferebat, exhibere.* Quocircà & Cœleſtinus muneri ſuo non defuit. Fecit Synodum ex Epiſcopis tùm in urbe per occaſionem repertis, de quibus ſcribit Sanctus Cyrillus ad Joannem Patriarcham Antiochenum. *Qui cùm Exegeſeon ejus quaterniones legiſſent, multiſque conſeſſibus & conſultationibus habitis examinaſſent, illarum auctorem non abſque indignatione exſibilarunt, palàm aſſerentes novam illum, eamque pernicioſiſſimam, & à nullo veterum hæreticorum unquam excogitatam hæreſim moliri.*

[margin: F. 323.]

[margin: L. 1. c. 21.]

Hinc ergò Pontifex appellantes & afflictos Clericos communioni & gradui reddidit, accepitque in Sedis Apoſtolicæ protectionem; Neſtorium de admiſſis in Regiam urbem & ſuum alloquium Ex-Epiſcopis Pelagianis, violata Dominicæ Incarnationis fide, & præſertim de damnata voce, DEIPARA, graviſſimè increpuit, eam publicè in Eccleſia laudari & probari, tamquam unum è dogmatis Chriſtiani fundamentis juſ-

juſſit intra decem dies à recepto hoc mandato, idque ſub reatu perdendi ipſo facto Epiſcopatum & communionem, cadendique etiam extra laicos; hujus ſententiæ per omnes Orientales Eccleſias publicationem & executionem delegavit Sancto Cyrillo, nec non in hac omni cauſa plenas vices Apoſtolicæ Sedis. Quæ omnia non tantummodò ad Cyrillum & Neſtorium, ſed etiam per ſpeciales litteras ſcripſit ad Clerum, & populum Conſtantinopolitanum, Joannem Patriarcham Antiochenum, Juvenalem Epiſcopum C.18. 19. 21.24.25. Hieroſolymitanum, Rufum Theſſalonicenſem, & Flavianum Philippenſem. Exſtant Epiſtolæ in prima parte Concilii Epheſini.

Quomodò Sanctus Cyrillus injunctum onus adimplerit, recitat in Epheſina Synodo laudatus Petrus Presbyter ac Primicerius Notariorum. F. 323. *Non ſolùm ea, quæ Cœleſtinus ſanctiſſimus ſacratiſſimuſque Romanæ Eccleſiæ Epiſcopus ad Reverendiſſimum Neſtorium ſcripſerat, miſſa & reddita ſunt eidem, verùm ea etiam, quæ ſanctiſſimus piiſſimuſque Alexandrinæ Eccleſiæ Epiſcopus Cyrillus, & univerſa Ægypti Synodus per Theopemptum & Danielem, & Potamonem, & Macarium, religioſiſſimos Epiſcopos, ad eundem deſtinaverant*. Ad ſe igitur directas Pontificis litteras ſynodaliter per omnem Ægypti Diœceſim publicavit Cyrillus, Neſtorio autem inſcriptas Conſtantinopolim miſit tradendas in manum propriam ſolemniter per quatuor Epiſcopos, & ſui jam Apoſtolici Vicarii & omnis ſuæ Synodi Legatos: Nequaquam Neſtorium, vento abundè plenum, ſed Sedis Apoſtolicæ in Regiæ civitatis Epiſcopum ſententiam judicialem ità juſſus honorare. Ejuſmodi ſententias ſic terrifica pompa mitti & inſinuari ſolitas ſcribit Felix tertius Pontifex ad Regiæ civitatis & totius Bythiniæ Presbyteros & Archimandritas. Addidit Cyrillus & ſuas litteras ſynodales. Eodem modo miſit aliis laudatis Primatibus Epiſcopis, attamen per ſolos ſuæ Eccleſiæ Clericos, uti in L.1. c.25. litteris ad Neſtorium teſtatur ipſe Joannes Antiochenus. Nempè ipſi non erant rei per Cap. 24. Apoſtolicam ſententiam petiti. Eos hortatur Cyrillus ad unanimes litteras, quibus Principi & Senatui ſuadeant pietati non præferri hominem Neſtorium, ſed illum, ſi reſipiſcere noluerit, ejici de Epiſcopatu.

Synodales Cyrilli ad Neſtorium litteræ fuerunt illæ, quas Hypatius Epheſiorum Archi-Epiſcopus in Collatione Conſtantinopolitana cum Severianis vocat *Epiſtolam duodecim Capitulorum*. Neſtorium iſtic non tamquam frater & Collega, ſed tamquam Prælatus & Sedis Apoſtolicæ Legatus tractat Cyrillus, dicens & ſe & Cœleſtinum Pontificem nequaquàm ſola Nicæni Symboli profeſſione contentos, ſed velle diſtinctam horum duodecim Capitulorum, idque intra decem dies, alioquin Romanæ ſententiæ executionem non dormituram. Cap. 26. *His omnibus*, inquit, *te ſubſcribere, & citra omnem fucum & dolum unà nobiſcum aſſentiri oportet*. Quapropter duodecim illa Capitula nequaquàm ſunt ſolius Cyrilli, ſed totius Synodi Ægyptiacæ, quam viris ſemper ſanctiſſimis atque doctiſſimis novimus abundaſſe. Ejuſdem formæ ſynodales miſit ad Clerum, populum, & Monachos Conſtantinopolitanos, mandans, ut ſeſe oſtendant germanè Chriſtianos, *Neſtorii frigida, inutilia, anilia dogmata non attendant*; ſed eum, ſi non reſipiſcat, tamquam lupum averſentur, deſerantque ejus hæreticam & ſcabioſam communionem.

Joannes Patriarcha Antiochenus etiam exeruit omnes ſuæ eloquentiæ vires. Collegit & ipſe ſuæ Diœceſeos Synodum, litteras Apoſtolicas publicavit, eiſque edixit ab omnibus obediendum. Neſtorium de turbatis Eccleſiis, & negata, quam omnis ſemper agnovit orthodoxa antiquitas, voce, DEIPARA, graviter arguit, hortatus ad matura cum viris cordatis, quibus detur plena effandi libertas, conſilia, & ad imperatam à Romana Eccleſia palinodiam, non futuram ignominioſam nupero exemplo communis magiſtri Theodori Epiſcopi Mopſueſteni. *Hoc noſtrum*, Cap. 25. inquit, *quæſo, conſilium admitte, hæc per nos rogatus exequare, nullum diſſidiis locum, nullum gliſcenti novitati fomentum ſuppedites*. Cogita, *ſi priuſquam ullæ omninò litteræ Roma miſſæ forent, multi contra nos exſtitere infrænes, pœnèque intolerabiles, quales nunc futuri ſint, tanta ex allatis litteris ſubminiſtrata fiducia, qualique impoſterum adverſùs nos audacia uſuri*. Tantam auctoritatem apud ipſos etiam Patriarchas, eorumque Diœceſeos ſemper habuerunt litteræ & mandata Romana. Addit Joannes. *Nam & Occidens, & Ægyptus, & ipſa quoque Macedonia ab ea unione ſe abrumpere decreverunt, quam ſingularis Dei beneficentia per multos Sanctorum Patrum, celebriumque Epiſcoporum, & præcipuè per ſanctiſſimi & magni illius Patris Acacii Berrhæenſis Epiſcopi ſudores moleſtiaſque, communi Eccleſiæ utilitati impertivit*. Laudat unionem & pacem de miſerando ſchiſmate Euſtathiano nuper ab Innocentio primo Pontifice datam Eccleſiæ Antiochenæ. Hanc rursùm Joanni Patriarchæ, niſi Neſtorio palàm valediceret, auferre minabatur Eccleſia Romana.

Quomodò autem hiſce mandatis & conſiliis contumax & vanus Neſtorii ſpiritus obediverit, edixit in Synodo Epheſina Theopemptus Cabaſorum Epiſcopus, Sancti Cyrilli ad Neſtorium legatus. *Die dominico, cum Synaxis ageretur, ad* F.350. *Epiſcopale palatium adſcendimus, ibidemque toto præſente Clero, multiſque ex illuſtribus adſtantibus, litteras Cœleſtini Pontificis Neſtorio tradidimus*. Ejus Collega *Daniel Darnenſium Epiſcopus eadem confirmavit*. Qui & Flaviano Philippenſium Metropolitæ roganti, *Dic, quæſo, litteriſne ab eo ſit ſatisfactum*, repoſuit. *Tunc nobis reſpondit, ut poſtero die veniremus, & privatim illum conveniremus. Porrò ſequenti die redeuntibus aditum interclusit, & reſponſum nobis dare non eſt dignatus*. Addidit Theopemptus. *Poſtero die reverſos non admiſit, neque quidem ſatisfecit litteris, ſed publicè pro Concione eadem, quæ ante, & his quoque deteriora dogmata propoſuit. Neque verò ſolùm ante redditas litteras hæc docebat, ſed multò pejora, poſtquam accepit, docuit, & uſque hodie docere non deſinit*. Etenim Cyrilli capitula tamquam de Apollinario atque Ario leproſa traduxit, ſua illis inſana oppoſuit, datuſque palàm in reprobum ſenſum præſumpſit, quod ad Clerum & populum ejus ſcribit L.3.Conc. Pontifex Cœleſtinus. *Quis petitorem Synodi crederet Synodo abfuturum?* Eph.c.23. Euſebianum in morem ab Apoſtolicæ Sedis judicio ad generalem appellavit Synodum, appellationi delatum iri credens effe-

ctum ſuſpenſivum; incenſus à Juliano Pelagianiſta, ejuſdem temeritatis jam vetuſto attentatore, cui ſemper à Synodo ſpem fuiſſe teſtatur Cœleſti-
Epiſt. 11. nus Pontifex in litteris ad Synodum Epheſinam. Ità duo hi ferociſſimi tauri ad cribrandam Eccleſiam ſcelerata cornua conjunxerunt. Quin immò deſperatum Neſtorium appellaſſe ad Dei tribunal & cœleſtem Synodum, teſtatur in precibus Theo-
L. 1. c. 30. doſio Auguſto exhibitis Dalmatius Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Presbyter & Archimandrita. Et quidem Neſtorii recta & pura eſſe, Cyrilli autem capitula fœtere credidit, à Joanne Antiocheno Neſtorium quoad ſolas voces hallucinari exiſtimante non ſeductus, ſed circumſcriptus Theodoſius Auguſtus: Undè & in ipſa Sacra, qua ad Synodum evocavit, huic improperat Capitulorum ſcabiem, addens plenam dogmatis pacem eſſe in-
Cap. 31. ter ſuum Imperium & Sacerdotium Conſtantinopolitanum. Cyrillum, teſte Liberato Carthaginenſi, compeſcendum duxit à Neſtorii perſecutione.

Nihilominùs Eccleſiæ ejuſdem veraciter fideles Clerici, Monachi, & laici palàm ſeſe retraxerunt ab Epiſcopi ſui communione ad primam Chriſtianitatis baſim, Eccleſiam Romanam. Laudatus Dalmatius, & plures cum ſuo grege Archimandritæ, Epiſcopale palatium & conſiſtorium in-
Cap. 30. trantes, homini in faciem reſtitere. *Simplex quidam Monachus, zelo vehementi inſtigatus, in medium Eccleſiæ progreſſus, impietatis præconem, quod hæreticus eſſet, quodque populi Synaxis haberetur, ab ingreſſu prohibuit.* Impietatis ille in publica Synaxi Præco fuiſſe creditur Dorotheus Epiſcopus Marcianopolitanus, fidiſſimus Neſtorii Satelles. Quin immò, quod Theodoſius Auguſtus ad hæc circumventus cæcutiret, populus publicè exclamavit: *Regulum habemus, Epiſcopum non habemus.* Quæ omnia Neſtorium egerunt in rabiem, & ex Chriſtiano Epiſcopo fecerunt gentilem tyrannum. Omnes namque, etiam Clericos & Archimandritas, ſibi adverſantes, ferro vinctos, tradidit Præfecto urbis affligendos publicis carceribus & flagris, quæ omnia in laudati Dalmatii precibus videantur. De Principe & Palatio confiſus jactabat futurum ſe Synodi promiſſæ Præſidem, atque ità omnem ſub cœlo, Romanam etiam, Eccleſiam cogendam ad ſuum dogma. Quare per Orientis Eccleſias ab hoc INCENDIO ardebant omnia: Neque jam ſolus ipſe, ſed & omnes ejus carnificinam paſſi orthodoxi poſtulabant Synodum, ideòque & Cœleſtinus Pontifex & Auguſtus Theodoſius annuerunt.

CAPUT SECUNDUM.

Epheſinæ Synodi Præſes, Epiſcopi, Comes, locus, tempus.

HAnc noſtram Synodum fuiſſe de conſenſu Cœleſtini Pontificis indictam teſtatur Gelaſius Pontifex in prima ſua Synodo Romana. Et ipſa Synodus in variis ad varios Relationibus aſſiduè dicit ſe conveniſſe *Secundùm Canones*: utique Apoſtolicos & Divinos, à quibus nullam ſine Romani Pontificis adſenſu permitti generalem Synodum, ſuprà eſt abundè oſtenſum. Theodoſii Auguſti Tractoriæ Divales fuerunt dumtaxat executoriæ mandati Apoſtolici: Generales enim Synodos *Apoſtolicæ Sedis juſſione & imperiali convocatione*, ſemper olim fieri conſuetas rectè ſcribit Hinc- Epiſt. 33. c. 20.
marus Epiſcopus Remenſis.

In Edicto Chalcedonenſis Synodi confirmatorio ait Marcianus Auguſtus veritatis in Synodo Epheſina Duces fuiſſe Cœleſtinum Romanæ urbis, & Cyrillum Epiſcopum civitatis Alexandrinæ. Ad illam enim, & ejus Præſidentiam invitatus Cœleſtinus Pontifex ſeſe ex more excuſavit, viceſque ſuas delegavit Sancto Cyrillo, qui aſſiduè in actis ſynodalibus dicitur Præſes, Epiſcoporum Epheſi exiſtentium caput, *obtinens locum Cœleſtini ſanctiſſimi & ſacratiſſimi Romanæ Eccleſiæ Archi-Epiſcopi.* Res notiſſima non eſt gravanda probationibus. Et ſanè grandia Cyrilli adversùs Neſtorium merita honorem hunc merebantur. Aliam cauſam dant Dioſcorus Presbyter & Chæremon Lector, Eccleſiæ Alexandrinæ Apocriſarii, in precibus Conſtantinopoli exhibitis Creſcentio & Germano Epiſcopis, Anaſtaſii ſecundi Pontificis ad Anaſtaſium Auguſtum legatis, quod Romana & Alexandrina Eccleſiæ ab eodem Sancto Petro Apoſtolo fundatæ ſint, ſemper non tantùm in fide, ſed & in ritibus fuerint concordes, atque hinc factum, *ut ſi quando contigerit in rebus ambiguis quædam Epiſcoporum concilia celebrari, ſanctiſſimus is, qui Romanæ Eccleſiæ præſideret, Reverendiſſimum Eccleſiæ Alexandrinæ Archi-Epiſcopum deligeret, ut ſui loci curam ſuſciperet.* Nam & Sanctus Marcus geſſit vices Sancti Petri. Quam rationem urget & Sanctus Epiſt. 81. c. 1.
Leo magnus in litteris ad Dioſcorum Alexandriæ Epiſcopum adhuc orthodoxum.

Quomodò Cœleſtinus Pontifex Præſidentiam honorarit, exponit Photius in Nomo-Canone. Tit. 9. c. 1.
Hujus temporis Patriarcha Alexandrinus jus habet, ut cum Phrygio celebret. Habuit autem hanc facultatem Sanctus Cyrillus Alexandrinus à Romano Papa Cœleſtino, quando coacta eſt Epheſina Synodus adversùs Neſtorium. Cùm non poſſet Cœleſtinus adeſſe Epheſi & judicare Neſtorium, viſum eſt, ut Sancto Cyrillo à Cœleſtino permitteretur huic Synodo præſidere. Ut itàque conſtaret eum habere jus & auctoritatem Papæ, ſedit cum Phrygio, & condemnavit Neſtorium. Ab eo ergò tempore cum eodem Phrygio ſacra celebrant & procedunt Patriarchæ Alexandrini, nec verentur reprehendi. Atteſtatur Nicephorus Calixtus, addens L. 14. c. 34.
& PAPÆ titulum Cyrillo & ejus ſucceſſoribus à Cœleſtino indultum. Porrò Phrygium eſſe Mitram Epiſcopalem opere Phrygio ornatam, aut quoddam ejus genus, teſtantur Sanctus Petrus Da- L. 3. Ep. 10. c. 9. 11.
miani, & Sugerius Sancti Dionyſii Abbas in vita Ludovici Groſſi Francorum Regis. Addit Photius, *Nec verentur reprehendi:* Utique tanquam patrii moris tranſgreſſores. Græcorum enim Epiſcopos paſſim non uti Mitra, affirmat Jacobus de Vitriaco in hiſtoria Hieroſolymitana, agens de L. 1. c. 77.
Maronitis ad Romanæ Eccleſiæ obedientiam converſis. *Cùm omnes alii Orientales Prelati, exceptis dumtaxat Latinis, annulis & mitris Pontificalibus non utantur, nec baculos Paſtorales geſtent in manibus, nec uſum habeant campanarum, ſed percuſſis baculo vel malleo tabulis populum ad Eccleſiam ſoliti ſint congregare; Maronitæ in ſignum obedientiæ conſuetudines & ritus*

ritus obſervant latinos. Eos ſub Aimerico, tertio Latinorum Patriarcha Antiocheno converſos & ad fidem & ad Ritum Romanum, ſcribit etiam in ſacri belli, cujus hic effectus, hiſtoria Gulielmus Metropolita Tyriorum. Eodem modo ad Haitonem, ex Armeniorum Rege ſanctiſſimum Monachum, ſcribit apud Clementem Galanum Gregorius Siſenſis eorumdem Patriarcha: *A Sancta Romana Eccleſia*, utique per manus Sancti Gregorii magni, cum aliis latinis ritibus *acceptam habemus Mitram Epiſcopalem*. Quin immò Joannem Apoſtolum geſtaſſe πεταλον in capite, id eſt, laminam

L.5. c.23. L.3. c.25.

ſeu tiaram auream, ſcribit apud Euſebium Cæſareenſem Polycrates Epheſiorum Primas in litteris ad Papam Victorem. Etiam Sanctum Euſebium Samoſatenſem Epiſcopum tiara Epiſcopali uſum

L.11.c.21.

Nicephorus Calixtus. Et antiquum Rituale Syrorum Jacobitarum & Eutychianorum ſub titulo *De Ordinatione Epiſcopi, Metropolitæ, & Patriarchæ*, habet hæc verba. *Dat Patriarcha Cidarim uni ex Epiſcopis, & ponit eam ſuper caput ordinandi*. Et infrà. *Ponitque Cidarim ſeu Mitram ſuper caput ejus*. Eutychiani ſunt per Dioſcorum Patriarcham abortus Eccleſiæ Alexandrinæ, atque ità ex illa ſecum & Mitram detulerunt. Addit in loco laudato Photius de Charto-Phylace Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ. *Oportet ejus caput tegi aureà tiara, quæ etiam*

L.4.c.29.

in Chartophylacio ſita eſt. Et Sylveſter Sguropulus in hiſtoria Concilii Florentini. *Magni Scriniarii auro redimitum caput*. Nempè & magnus Chartophylax & magnus Scriniarius erant è quinque iſtius Eccleſiæ Exocatocelis ſeu Crucigeris, qui omnes geſtabant purpuream in veſte crucem, & auream in capite tiaram, in ſynodali conſeſſu habentes locum ante omnes Epiſcopos, etiam Metropolitas. Dictam tiaram ex albo linteo & auro fuiſſe adſerit Codinus Curopalates. Ex quo vides

L.1.c.4.

Prærogativas Dominis Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus datas non carere vetuſto fundamento. Et-

F. 148.

iam quibuſdam Latinis Epiſcopis olim non fuiſſe Mitræ privilegium teſtatur magnum Belgii Chronicon, Eccleſiæ Ultrajectenſi & Gidebaldo Epiſcopo affirmans priùs donatam à Calixto Papa ſecundo.

At his obſtat ſacra Divalis, qua Cyrillus ad Sy-

L.1 Conc. Eph.c.31.

nodum fuit evocatus. Turbatam fidem mandat diſputari in utramque partem, & addit. *Cui dijudicandæ eos præfici oportet, qui Sacerdotiis ubique præſident*, id eſt, omnes Metropolitas. Neminem vult dominari cæteris, omnium verò minimè Cyrillum, quem de Eccleſiis, imperio, domo Auguſta turbatis arguit, pergitque. *Quamobrem & tuam quoque Reverentiam præſto adeſſe oportebit, neque priùs noſtram amicitiam te recuperaturum confidas, quam omni turbatione & animorum ægritudine ſedata ad propoſitarum quæſtionum diſcuſſionem ultrò accurreris. Hac enim ratione, quæ pro tuenda opinione acerbè & inconſultè abs te jam geſta ſunt, neque privatò dolore perculſus, neque alicui præter decorum infeſtus admiſiſſe & quæ adhuc reliqua ſunt, legitimè transfigere velle cenſeberis. Si quid autem ſecùs viſum fuerit, id nequaquam ſuſtinebimus*. Cyrillus ergò erat extra gratiam Principis, de vexato injuſtè Neſtorio ſuſpectus, de pravo Capitulorum dogmate ab illo reconventus, citatus ad Synodum tamquam reus: Adeò remotus erat à Præſidentia & ſupremi Judicis dignitate. Et hinc Joannes Patriarcha Antiochenus eum & accuſavit & damnavit tamquam Canonum, Legum, & ſacrarum Juſſionum prævaricatorem, utpotè qui ſecundùm illa obligatus ſtare in reorum ordine judicandus, tyrannica poteſtate invaſiſſet ſupremum locum, ideòque læſiſſet non ſolummodò Eccleſiaſticam diſciplinam, ſed & Regiam Majeſtatem. Etiam Comes Candidianus, Principis ad Synodum Legatus & Vicarius, queſtus eſt ſeſe, dum ſacras Juſſiones & litteras obſervari poſtulat, fuiſſe ab illo de Synodo ejectum. Et quidem in reorum ordine ſtare debuiſſe videtur ex duplici Canone: Primò, tamquam de Apollinarii lepra à Neſtorio accuſatus; deindè tamquam Vicarius Pontificis Cœleſtini, per Neſtorii appellationem ex judice demutati in reum, adeòque obligati ad Synodo dandas judicii ſui rationes.

Reſpondeo & fateor Synodi Præſidentiam per Divales litteras fuiſſe Cyrillo interdictam. Cauſam ipſe aperit in litteris ad Clerum Conſtantinopolitanum. *Libellum ſupplicem veſtra opera ad me miſſum, qui Imperatori* contra Neſtorium *porrigendus eſſet, non ſine noſtra ſententia, accepi & legi. Verùm quod prolixè in eum invehatur, hactenùs ſuppreſſi, ne adversùm nos inſurgens ſe per nos hæreſeos delatum apud Imperatorem cavilletur. Intereà proteſtati ſumus fore, ut inimicitiarum cauſa poſthac judicium illius devitemus, præſentemque controverſiam, ſi omninò importuni eſſe perrexerint, ad aliud forum transferamus*. L.1.Conc. Eph.c.12.

Synodi Præſidentiam ob ſuſpenſum appellatione Cœleſtinum Pontificem ambiebat & ſibi à Principe ſpondebat Neſtorius; at verò adversùs illum proteſtatus fuit Sanctus Cyrillus, ideòque omnibus generaliter Metropolitis Auguſtus impoſuit. Epiſcoporum Primatibus impoſitam teſtatur in littetis ad Marim Perſidis Epiſcopum Ibas Metropolita Edeſſenus. Erat contra Canones. Quis enim neſciat generalis Synodi Præſidentiam jure Divino eſſe Epiſcopi Romani? Quis neſciat à Romano Epiſcopò ad generalem Synodum appellari non poſſe, nec divinam illius poteſtatem attentato appellationis fuco ſuſpendi? Euſebianæ & Acacianæ ſunt præſumptiones iſtæ, adversùm quas in litteris ad Dardaniæ Epiſcopos, & in Commonito- Epiſt. 13.
rio ad Fauſtum Magiſtrum ſcribit Gelaſius Ponti- Epiſt. 4.
fex. *Cuncta per mundum novit Eccleſia, quod ad Sedem Beati Petri Apoſtoli de qualibet mundi parte Canones appellari voluerint, ab illa autem nemo ſit appellare permiſſus*. Neque cuiquam per eoſdem Canones de ejus licet judicare judicio, aut ipſum, niſi de ejus licentia, retractare. Abſit, ut data per ipſam retractandi facultas ejus poteſtatem ſuſpendat, aut ejus Epiſcopum ex judice demutet in reum vel accuſatorem. Etenim Melchiadis Papæ de Donatiſtis ſucceſſor Sylveſter, & ſuum de Sancto Athanaſiò judicium Julius Pontifex retractari permiſerunt à Synodis Arelatenſi & Sardicenſi, cui tamen utrique utriuſque Pontificis Legati tamquam judices præſederunt. Neque aliud vel poſtulare fuerunt auſi Donatiſtæ & Euſebiani. Et hinc ad quoſdam Donatiſtas de laudato Melchiadis judicio ſcribit Sanctus Auguſtinus. *Ecce, putemus, illos Epiſcopos, qui Romæ judicarunt, non bonos judices* Epiſt. 162.
fuiſſe: Reſtabat adhuc plenarium Eccleſiæ univerſæ Concilium, ubi etiam cum ipſis judicibus cauſa poſſet agitari, ut ſi malè judicaſſe convicti eſſent, eorum ſententiæ ſolverentur. Diſertè dicit non dumtaxat Romanum

manum Epiſcopum, ſed & ejus aſſeſſores in retractatorio judicio debere rurſum judices eſſe. Romanæ Eccleſiæ eſt iſtud privilegium, quod quiſquis mutilare attentat, ſemetipſum in inferna demergit, uti ad Provinciæ Viennenſis Epiſcopos ſcribit Sanctus Leo, & Neſtorius ſuo monſtravit exemplo. Epiſt. 89. c. 1.

Rectè Synodus Alexandrina in litteris ad omnes Epiſcopos orthodoxos de Conciliabulo Tyrio, *Præclari Euſebiani nomen Synodi ſuis actis prætexunt, cùm res ipſa negotium imperatorium, non ſynodale haberi debeat, quippè ubi Comes præſideat, & milites Epiſcopos ſub ſatellitio cingant, & imperatoria Edicta, quos ipſi volunt, coire compellant. Si enim veluti Epiſcopi ſeſe judices volebant eſſe, quid opus erat vel Comite, vel militibus, aut Edictis ad coeundum imperialibus?* Etenim dictum Conciliabulum circumſcriptus ab Euſebianis Conſtantinus Auguſtus convocarat, adfuturos Epiſcopos deſignarat, dederat Præſidem & formam procedendi, miſeratque Comitem Edictorum ſuorum executorem. Eodem jure noſtra Epheſina Synodus Theodoſii Auguſti ſacras juſſiones Canonibus adverſas, earumque executorem Comitem Candidianum rejecit, & in Præſidem admiſit Sanctum Cyrillum, delegatum à Cœleſtino Pontifice, volens de Neſtorio ſynodale, non imperatorium judicium celebrare. Quocircà Joannes Antiochenus nugas adducit, ſua perſona indignas.

Porrò Theodoſius Auguſtus Synodo adeſſe voluit omnes ſub cælo Metropolitas Epiſcopos, addito hoc ad ſingulos mandato. *Pietas tua nonnullos, quos idoneos judicabit, ſanctiſſimos Provinciæ ſuæ Epiſcopos ſimul ſecum adducat, ità ut neque neceſſarii ſanctiſſimis ejuſdem Provinciæ Eccleſiis deſint, neque ii rurſùm, qui ad eam rem apti cenſebuntur, in ſacra Synodo deſiderentur.* Quocircà errat in ſuis ad Principem Relationibus Joannes Antiochenus, dicens mandatum à Principe, ut quiſque Metropolita duos dumtaxat adduceret Provinciales. Nempè Cyrillum & Memnonem Primatem Epheſinum, qui longè plures adduxerant, facere conatur etiam hujus ſacri mandati violatores. L. 1. Conc. Eph. c. 32. F. 448. 452.

Nullus omninò Provincialis Epiſcopus aut à Principe aut à Papa invitatus fuit, niſi unicus Sanctus Auguſtinus. *Ejus præſentiam peculiari ratione fuiſſe à Theodoſio Auguſto efflagitatam*, ſcribit ad Synodum Capreolus Carthaginenſis Archi-Epiſcopus, & in Breviario pluribus refert Liberatus Diaconus ejuſdem Eccleſiæ. Divales litteras, quod Auguſtinum ab aliquot menſibus defunctum reperirent, auctoritate Primatiali aperuit laudatus Capreolus, volebatque omnem ſuam convocare Diœceſim, & ex quavis Provincia quoſdam Epiſcopos mittere Epheſum; at *effuſa hoſtium multitudo, & ingens ubique* per Wandalos *vaſtatio*, nec non & temporis anguſtia impedierunt. Legavit tamen Baſſulam, inſigniter doctum Eccleſiæ ſuæ Diaconum, cum excuſationis litteris, ſanctique Auguſtini & totius Africæ ſenſu de propoſita quæſtione, & addidit. *Si quid fortè novarum controverſiarum inciderit, id diſcuſſioni ſubjiciatur, oportet; at verò ſi quis olim dijudicata in diſputationem vocari ſinat, is ſanè aliud nihil facere cenſebitur, quam de fide, quæ hactenùs valuit, ipſe dubitare.* Addidit adversùm ſuprà memoratos Ex-Epiſcopos Pelagianos, quos ad indictam Epheſinam Synodum audierat exultaſſe, ſperantes Romanum de ſuis C. 4. dogmatibus & perſonis judicium illic retractandum & reformandum. Hujus legationis cauſa ſcribit in Relatione ad Principem Synodus ſuo conſeſſui adeſſe omnem Africanam Eccleſiam: Omne item Illyricum, totumque Occidentem. Eodem jure ſuprà laudatus Dalmatius Archimandrita populo Conſtantinopolitano dixit Synodo adhærere ſex millia Epiſcoporum degentium ſub ſuis Metropolitis: Nempè per ſimiles litteras aut legationes. Ex quibus liquet Synodum fuiſſe veraciter œcumenicam. F. 479. 475.

Porrò corporaliter præſentes fuiſſe paſſim dicuntur Epiſcopi ducenti: Numero rotundo. Etenim dato in Neſtorium judicio adfuiſſe *circiter plus minùs ducentos* ſcribit Cyrillus ad Clerum & populum ſuum Alexandrinum. In libellis pro ſe & Memnone Epheſino exhibitis Synodo adversùs Joannem Antiochenum adfirmat fuiſſe ſupra ducentos. Conſentiunt variæ Synodales Relationes. Ad Principem adversùs eundem Joannem Relatio ait fuiſſe ducentos & decem. At verò ipſi ſententiæ ſubſcripti leguntur ſoli centum nonaginta octo. Adjuncta ſubnotatio omnia conciliat. *Poſtquàm hi omnes Neſtorii depoſitioni ſubſcripſiſſent, acceſſerunt alii Epiſcopi ad ſanctam Synodum, qui & ipſi quoque propoſitæ damnationi ſubſcripſerunt. Epiſcopi itàque, qui ipſum Neſtorium depoſuerunt, plures quam ducenti exſtiterunt. Aliqui enim locum tenuerunt aliorum Epiſcoporum, qui ad Epheſiorum Metropolim venire non potuerunt.* Joannes Antiochenus Cyrillo adfuiſſe dicit quinquaginta Ægyptios, Memnoni quadraginta Aſiaticos, & è Pamphylia multos; fuiſſe turbam imperitam, permixtos Meſſalianos, Pelagianiſtas, alioſque ob crimina depoſitos & damnatos; Synodum faciendam ex paucis Epiſcopis, à multis nihil ſperandum, niſi turbas. Eſt antiqua omnium hæreticorum & ſchiſmaticorum vox inſana, blaterantium cum Montaniſta Tertulliano, quod Eccleſia non ſit numerus Epiſcoporum. At quomodò ex paucis Epiſcopis fieri poſſit generalis Synodus, eodem Tertulliano teſte, *repræſentatio totius Chriſtianitatis?* Adfuerunt Juvenalis Hieroſolymæ Epiſcopus, Rufus Theſſalonicenſis & Apoſtolicæ Sedis in Illyrico Vicarius per Legatum Flavianum Philippenſem, Memnon Aſiæ, Firmus Ponti Primas, aliique id genus multi, quos conſtat non fuiſſe turbam imperitam. Et quidem Flavianus Rufum vocat ſuum Patrem: Ex quo vides etiam Achajam, licet Proconſularem, ſubfuiſſe vicibus Apoſtolicis Theſſalonicæ. F. 381. F. 427.

Theodoſius Auguſtus adjunxit Candidianum Comitem Domeſticorum. Domeſtici porrò erant Palatinæ ſeu Prætorianæ militiæ pars nobilior, quam Gordianus Junior Auguſtus inſtituit, vocavitque *Protectores Domeſticos*. Recentiores Græcorum Auguſti, teſte Georgio Cedreno, Spatharios appellavere. Alii Equites, alii Pedites erant, ideòque & alius horum, alius iſtorum Comes. Erat altum officium, Illuſtris & Magnifici titulo inſigne. Et hinc apud Græcorum Eccleſias natus videtur *Domeſticus Subdiaconorum*, de quo Anaſtaſius Bibliothecarius in notis marginalibus ad Synodum octavam. *Primum Subdiaconorum Græci* DOMESTICUM *vocant, quem Romani* OBLATIONARIUM. Comitem, inquam, Candidianum Princeps in Synodo eſſe voluit ſuum Vicarium & Legatum, Canonum & Ordinis cuſtodem, Act. 1.

eden-

L. 1. Conc. Ephesin. c. 35. edendorum Decretorum executorem, donatum hac poteſtate & mandatis. *Candidianum præclariſſimum religioſorum Domeſticorum Comitem ad ſacram veſtram Synodum abire juſſimus; ſed ea lege & conditione, ut cum quæſtionibus & controverſiis, quæ circa fidei dogmata incidunt, nihil quidquid commune habeat. Nefas eſt enim, qui ſanctiſſimorum Epiſcoporum catalogo adſcriptus non eſt, illum Eccleſiaſticis negotiis & conſultationibus ſeſe immiſcere.* Ejus munus erat Monachos & ſæculares, ad Synodum quaſi ad ſpectaculum confluentes, & quandoque turbis ſtudentes, è civitate pellere; impedire Epiſcoporum in diſputando lites, eis adversùs Patriarcharum, & Primatum violentiam ſtabilire dicendi & ſuffragandi libertatem, nullum Epiſcopum ante decreta & definita omnia permittere abire è Synodo, ne quidem ad Comitatum, tandemque efficere, ut quam citiſſimus finis omnibus imponeretur. Hinc addidit ſacra Divalis. *Ne ullam omninò aut Eccleſiaſticam, aut aliam quamcumque controverſiam, undecumque natam vel motam, quæ ad propoſitum ſancti dogmatis conſiderationem non pertineat, antè moveri ſinat* Comes Candidianus, *quàm eorum omnium, quæ nunc in quæſtionem vocata ſunt, ambiguitate ſoluta, ea, quæ ad veritatis inveſtigationem faciunt, exactiſſimo judicio diſcutiantur, finemque orthodoxæ Religioni congruum ſortiantur.* Eodem fine etiam publica Epheſiorum tribunalia juſſa ſunt penitùs ſilere.

Adjunctus eſt & Irenæus Comes, de quo Sacra. *Magnificentiſſimus Comes Irenæus neque ſanctiſſimæ veſtræ Synodi Conſiliis, neque his, quæ Eximio Legato noſtro Candidiano à nobis demandata ſunt, ullatenùs communicare debet: ut qui ſolius amicitiæ causâ cum piiſſimo hujus celeberrimæ civitatis Epiſcopo Neſtorio Epheſum profectus ſit.* Etiam Candidianus fuit Neſtorio nimiùm amicus: Amborum pro illo in Synodo tragœdias ſtatim ediſſeremus.

Synodi locus fuit Epheſina civitas, caput totiùs Diœceſeos Aſiaticæ. Rationem edicit Theodoſius Auguſtus in litteris ad Patres miſſis per Joannem F. 460. Comitem Sacrorum. *Deputavimus Epheſiorum civitatem, terra marique acceſſu percommodam, ibique diverſantibus neceſſaria ſuppeditantem affatim è nativis apportatiſque fructibus.* At Domini Dei, in cujus manu ſunt & vertuntur corda Regum, ratio videtur fuiſſe longè alia. Primatialis Epheſiorum Eccleſia MARIÆ DEIPARÆ erat conſecrata, atque iſtic ab ipſis etiam lapidibus voluit ille blaſphemam Neſtorii linguam confundi. Quod Memnon Epheſiorum Epiſcopus orthodoxis Patribus *magnam Eccleſiam aperuerit, idoneamque conſeſſus ſedem ibidem præparaverit*, ſcribit ad Principem ipſe Neſtorius. Quædam tamen Actiones celebratæ fuerunt in domo Epiſcopali, ob ſchiſma Joannis Antiocheni.

Indicta fuit Synodus Theodoſii Junioris tertio decimo, & Valentiniani tertii Auguſti conſulatu tertio, Domini quadringenteſimo trigeſimo, Cœleſtini Pontificis quarto, Neſtorii Epiſcopi anno ſecundo. Sacra Principum tractoria data eſt decimo tertio Kalendas Decembres, traxitque ad anni ſequentis, habentis Conſules Baſſum & Antiochum, Paſchale feſtum die decimo nono Aprilis, diem Pentecoſtes, ſeptimum menſis Junii. Etenim inchoata fuit Synodus decimo Kalendas Julias, dixitque tunc Memnon Epiſcopus Epheſinus: *A præfinita die in piis & religioſis litteris præteriere ſexdecim dies.* F. 324. Evagrius Scholaſticus Epiphanienſis præteriiſſe dixit ſolos quindecim. Nempè inceptæ Synodi diem unus includit, excludit alter, adeoque indicta fuit illa in diem dictum. Paucis ante indictionem menſibus obierat Sanctus Auguſtinus.

CAPUT TERTIUM.

Acta Synodi de Neſtorii dogmate & perſona.

Continuò, inquit Liberatus Carthaginenſis, Cap. 5. *poſt Paſchalem feſtivitatem Neſtorius cum maxima multitudine venit Epheſum, & invenit plurimos Epiſcopos collectos.* Fuiſſe populi, utique Irenæum Comitem ſequentis, multitudinem, qua terribilem adverſariis ſe oſtentavit, Socrates teſtatur. L. 7. c. 33. Suo item tempore adfuit Cyrillus, turbatiſſimo mari adgreſſus iter, & cum illo per viam periculosè luctatus; pro reparando dogmate etiam paratus ad moriendum, uti ſcribit in libro Apologetico ad Principem. Adfuerunt & alii ſuprà memorati Primates Epiſcopi: unus defuit Joannes Antiochenus.

Synodus ſtatim in ipſo exordio diviſa fuit in duas communiones. Modica Neſtorio, major & ſanior pars adhæſit Cyrillo, præſertim verò Memnon Epheſinus, à factione Neſtoriana paſſim dictus Cyrilli Satelles. Sacroſanctum Pentecoſtes diem ne in eadem quidem Eccleſia ſuſtinuerunt celebrare. Orthodoxis in DEIPARÆ magna & primatiali relictis, Neſtoriani occupare tentarunt Baſilicam Sancti Joannis Evangeliſtæ; at interceſſit, tanquam loci Ordinarius, laudatus Memnon, de quo poſtmodùm apud Joannem Antiochenum factio eſt queſta. *Sanctas Eccleſias, ſanctaſque Martyrum ædes, ac ſanctam quoque Joannis Apoſtoli Baſilicam præcluſit, & ne ſacrum quidem Pentecoſtes diem religioſiſſimis Epiſcopis celebrare permiſit, extrema comminatus, niſi confuſo eorum concilio ſe adjungerent.* F. 393. Nec ſibi orare iſtic permiſſum, queritur factio in Relatione ad Senatum Conſtantinopolitanum. Addit in Relatione ad Principem Neſtorius etiam reis illuc confugientibus negatum aſylum. Feciſſe hæc, & civitatem turbis impleviſſe accuſatus fuit Memnon, per collectam multitudinem agreſtium Aſiaticorum, Satellitium nautarum Ægyptiorum. F. 396. Tractabat eos tamquam ſchiſmaticos, palàmque pollutos contagioſa communione Neſtorii hæretici profeſſi, utpotè qui in ipſo Synodi loco cum Epiſcopis diſputans quotidie antiquum virus vomeret, & coram Theodoto Ancyræ atque Acacio Melitinæ Archi-Epiſcopis orthodoxis Chriſtum Dominum & benedictam Matrem ejus impudentiſſimè blaſphemaſſet. Et hinc etiam non otioſus Cyrillus *deflorationes quaſdam librorum Neſtorii faciebat, eum perturbare*, id eſt, in Synodo de hæreſi convincere *volens: Erat enim, ut dicitur, ejus inimicus.* Liberat. c. 5. Immò cum patiebatur inimicum calumnioſiſſimum.

Epheſinam interim viam carpebat cum ſuis

Epiſcopis Joannes Patriarcha Antiochenus, & ab omnibus exſpectatus hæc ſcripſit ad Cyrillum. L. 1. Con. Eph. c.36. *Tandem poſt multas exantlatas itineris moleſtias, Sanctitatis tuæ precibus adjutus, præ foribus ſum. Nam triginta totos dies (tot enim ſpacii intercapedo poſtulat) iter uſque facio, nihil quidquam quietis mihi prorſus indulgens: Multis interim religioſiſſimis Epiſcopis ob itineris difficultatem graviter afflictis, neque paucis quoque jumentis ob continuum proſecutionis laborem exſtinctis.* Decimo ſexto poſt Pentecoſten die Epheſum advenerunt Alexander Apameenſis ſecundæ Syriæ, & Alexander Hierapolitanus Provinciæ Eufrateſiæ Epiſcopi Metropolitæ, Synodo de nimiis Joannis eorum Patriarchæ cunctatio-
F. 375. 428. nibus querenti dicentes: *Mandavit nobis, ut Pietati veſtræ indicemus, ne Synodum prorogetis, ſi ipſum ampliùs tardare contigerit, ſed potiùs, quod opus eſt facto, id fiat.* Non fuiſſe mentitos oſtendit in libro ad Principem Apologetico Sanctus Cyrillus ex firma deinceps amicitia inter illos & Joannem.
F. 369. Hunc etiam ſibi uſque huc fuiſſe amicum & benevolum ibidem teſtatur. Undè & biduo ante inchoatum conſeſſum illi reſcripſit, *quod univerſa Synodus ejus adventum præſtolaretur.* Vera tardationis cauſa latet in obſcuro. Evagrius Epiphanienſis ſtudioſam illi apologiam texit; ſuum de illa ſenſum edicit Synodus in Relatione ad Celeſti-
F. 428. num Papam. *Certò conſtabat* Joannem *detrectare conſeſſum: vel quod amicitiæ, quæ illi cum Neſtorio intercedebat, indulgeret, vel quod is Eccleſiæ ſuæ fuit Clericus, vel etiam quod quorumdam pro illo deprecationibus morem gereret.* Neſtorium, ſuum Presbyterum & ſub Theodoro Mopſueſtienſi condiſcipulum, ad Epiſcopatum Conſtantinopolitanum ſtrenuè Joannes commendarat, ideòque de illius hæreſi, ſuperbia, tyrannide, neceſſaria damnatione, turbatiſque per ipſum Eccleſia & Repu-
F. 375. blica nolebat publicè perfundi *juſto pudore*, uti ad quoſdam de Clero Conſtantinopolitano ſcribit Sanctus Cyrillus.

F. 324. Dudùm tranſierat dies Synodo præfixus, *multi Epiſcopi in ægritudinem inciderant*, nonnulli etiam extremum diem clauſerant, ex tædio *quidam diſceſſerant*, reliqui ætate confecti, aut inopia preſſi clamabant Joannem ſtudio abeſſe, ideòque inchoandam Synodum, præſertim poſt auditos duos memoratos Alexandros Metropolitas. Quocircà decimò Kalendas Julias primam Actionem inchoavit Cyrillus, & ad Juvenalis Epiſcopi Hieroſolymitani interlocutionem lectæ primùm ſunt Sacræ Divales ad Synodum, quod ſint veluti *fax quædam* præſcribens formam & ordinem gerendorum. Legit ipſe Comes Candidianus, invitus tamen & coactus, cum Epiſcopis Neſtorianis ob Joannis Antiocheni abſentiam proteſtatus non inchoandam Synodum, volenſque Cyrillum ſtare inter reos. Hæc erat paratura ad turbas inter ipſum & Joannem pro Neſtorio jam pridem conceptas. Quod à Sacra ad Canones procla marent Epiſcopi exivit ille de Synodo, poſtmodùmque queſtus eſt ſe fuiſſe expulſum.

Quoniam utile per inutile non vitiatur, ex Sacræ præſcripto volebat Cyrillus abſque Neſtorio inchoare diſcuſſionem fidei, producens ſuas ex ejus libris deflorationes; verùm Theodotus Ancyræ Epiſcopus ac Primæ Galatiæ Metropolita interceſſit, ſuadens evocari & adeſſe Erronem. Rationem conjicio ex litteris Celeſtini Pontificis ad hanc Cyrilli quæſtionem, propoſitam paucis ante Synodum diebus. *Utrùm ſancta Synodus recipere debeat hominem à ſe prædicata damnantem; an quia induciarum tempus emenſum eſt, ſententia dudùm lata perduret?* Induciarum tempus erant decem dies Neſtorio ad palinodiam à Romana Eccleſia præfixi. Apoſtolicus Vicarius in Synodo futurus Cyrillus rogat, nùm Neſtorius, ſi ad mentem redeat, ſit dignandus gratia, recipienduſque non tantùm in communionem, ſed & in gradum Epiſcopalem. Servanda illi videbatur antiqua Regula, ſolos ſeductos aut circumſcriptos Epiſcopos & Clericos reddens gradui, ipſo erroris auctore inter laicos relicto: ità puniendus videbatur homo in Sedem Apoſtolicam contumax. Plenè tamen reſtituendum Pontifex reſcripſit, idque in gratiam Principis, palàm hominem diligentis. Hinc illum ante omnia vocandum, & modo quovis tentandum etiam Synodo Theodotus perſuaſit.

Porrò in libello ad Nicolaum primum Pontificem miſſo dicit Sanctus Ignatius Patriarcha Conſtantinopolitanus: *Lex eſt, ut citatus à Synodo Epiſcopus per duos Epiſcopos vocetur, & hoc iterùm ac tertiò.* Tribus ergò vicibus etiam per quatuor Epiſcopos ad Synodum peremptoriè citatus fuit Neſtorius, prima vice reſpondens: *Mecum deliberabo, & ſi quidem venire me oportuerit, veniam.* Altera non fecit ſui copiam, per Florentium Candidiani Comitis Tribunum appellans ad adventum Joannis Antiocheni. Citationis tertiæ eventum edicit Joannes Epiſcopus Epheſti unus è Synodi Legatis. *Diu, multumque præſtolati ne ſub umbra quidem ab illius Satellitibus conſiſtere permiſſi ſumus, immò inſolenter & impudenter hùc illùcque nos impellentes vix tantillum loci concedebant, ubi pedem ſecurè figeremus. Sed neque ullo humano reſponſo nos dignabantur.* Omnes ſuos tùm Legatos rediiſſe militum *contumelia & conviciis oneratos* queritur Synodus in Relatione ad Principem. Neſtorii namque Satellites erant Comitis Candidiani milites, armari fuſtibus, veſtibulo adhibiti cuſtodes, ne quis è Synodo ad illum ingrederetur. Ejus Clerici erant militum ſocii & rectores. Et huc reſpicit Celeſtinus Pontifex in litteris ad Cle-
rum & populum Conſtantinopolitanum: L.1.c.19. *Quis petitorem Synodi crederet Synodo abſuturum?* Etiam quarta vocatione hominem honorandum, utpotè Principi charum Regiæ civitatis Epiſcopum, cenſebat Juvenalis Hieroſolymitanus; at dicta in Epiſcopos militaris injuria impedivit.

Et hìnc oritur quæſtio, quomodò Neſtorius ab ipſa Synodo uſque ad latam in ipſum depoſitionis ſententiam aſſiduè vocetur religioſiſſimus, reverendiſſimus, piiſſimus Epiſcopus. Exindè ſanè quidam exiſtimant appellationi à Romana ſententia ad generalem Synodum interjectæ ab ipſo hìc Epheſino Concilio permitti & adſcribi effectum ſuſpenſivum. Etenim præfixarum à Celeſtino Pontifice induciarum tempus jam dudum effluxerat, adeòque non niſi appellationis beneficio poterat Neſtorius eſſe Epiſcopus.

Quæſtio hæc eſt quaſi ea ipſa, quam ſtatim audivimus Celeſtino Pontifici propoſitam à Sancto Cyrillo, Neſtorium non ampliùs Epiſcopum, ſed hominem vocante, idque ob lapſum tempus in-

induciarum. Eadem de cauſa judicavit non vocandum ad diſcuſſionem dogmatis, utpotè jam Ex Epiſcopum, in quem depoſitionis ſententia non ferenda erat, ſed dumtaxat confirmanda. Fateor tamen illi appellanti datum fuiſſe effectum ſuſpenſivum, nequaquàm per Canones, ſed ob violentos affectus circumſcripti Theodoſii Auguſti. Sacras juſſiones Canonibus adverſas ſemper ſprevit atque exſufflavit Eccleſia, attamen cum moderamine, ex quo Sanctus Gregorius magnus ſcribit ad Anatolium Diaconum Eccleſiæ Con-
L. 9. Ep. 41. ſtantinopolitanæ. *Quod piiſſimus Imperator fecerit, ſi canonicum eſt, ſequimur; ſi verò canonicum non eſt, in quantum ſine peccato noſtro valemus, portamus.*

Tandem ergò ſine Neſtorio ad dogmatis diſquiſitionem proceſſit Synodus, & poſt Nicænum Symbolum, generalem fidei Regulam, Celeſtini Pontificis nec non Sancti Cyrilli de præſenti quæſtione litteras lectas unanimi ſuffragio comprobavit, tamquam laudato Symbolo per omnia conformes: Etiam Epiſtolam duodecim Capitu-
L. 1. c. 4. lorum. Celeſtinum fuiſſe virum illuſtrem, ejuſque Epiſtolam penitùs Divinam teſtatur Evagrius Epiphanienſis. Lectæ ſunt etiam Neſtorii litteræ & Capitula, exclamaruntque omnes ſimul Epiſcopi. *Quicumque Neſtorium non anathematizat, anathema ſit. Omnes Neſtorii Epiſtolam & dogmata anathematizamus: Omnes hæreticum Neſtorium anathematizamus. Omnes eos, qui cum Neſtorio communicant, anathematizamus.*

Acceſſit Theodotus, Ancyræ Epiſcopus & primæ Galatiæ Metropolita, teſtans ſibi in ipſa Ephesina civitate palàm coram multis Epiſcopis dictum à diſceptante Neſtorio: *Ego bimeſtrem aut trimeſtrem Deum non appellavero.* Acacius Melitinæ Epiſcopus & ſecundæ Armeniæ Metropolita depoſuit ſe partim à Neſtorio, partim ab ejus Epiſcopis audiſſe tria. Primò, *Deum Verbum non eſſe incarnatum, aut certè Patrem & Spiritum ſanctum incarnatos unà cum ipſo:* Unam namque ſine aliis perſonam incarnari non poſſe, fuit unum è palmaribus Neſtorii fundamentis. Secundò, *Alium eſſe Filium, qui mortem ſubjit, alium Dei Verbum.* Tertiò, *Judæos non in Deum, ſed in hominem impios exſtitiſſe.*

Hìnc interlocutus eſt Flavianus Metropolita Philippenſis, Vicariuſque Rufi Archi-Epiſcopi Theſſalonicenſis. *Conſequens eſt, ut beatorum Patrum noſtrorum ſententiæ ad præſens inſtitutum facientes in medium proferantur, prolatæque & lectæ in acta referantur.* Neque enim Synodorum eſt novas dogmatum revelationes à Deo accipere, ſed Prophetis ac Apoſtolis olim factas per adſiſtentem Sanctum Jeſu Chriſti Spiritum interpretari, idque ex illis, ad quos in Timotheo dixit Apoſtolus: *Depoſitum cuſtodi.* Utique Divinum Chriſtiani dogmatis depoſitum, Apoſtolis à Chriſto, Chriſto traditum à Deo, quod eidem Apoſtoli tradidere proximis ſibi Epiſcopis etiam ad nos & noſtros ad uſque ſæculi finem ſucceſſores ſub fidis ſigillis traducendum. Hìnc dogmaticam ſuam Epiſtolam adversùs Eutychianorum criminationes defendens Sanctus Leo magnus ſufficere duxit
Orat. dogmat. c. 3. hoc verbum: *A Sanctorum Patrum confeſſione non receſſi.* Et ad Græcos ſuos in Florentina Synodo veriſſimè dixit Beſſarion Metropolita Nicænus Conciliis generalibus Sanctos Patres ſemper fuiſſe *regulam & gloriam veritatis.*

Lecta itàque ſunt varia variorum Patrum de controverſo dogmate teſtimonia. Lectæ item & illis collatæ ſchedæ ex Neſtorii libris defloratæ, exclamavitque ad lectionis medium laudatus Flavianus. *Horrenda & blaſphema ſunt Neſtorii dicta, neque aures noſtræ hiſce ampliùs inquinari ferunt.* Quare tandem lata eſt in illum hæc ſententia. *Cùm præter cætera impiiſſimus Neſtorius neque noſtræ citationi parere, neque ſanctiſſimos religioſiſſimoſque Epiſcopos à nobis deſtinatos admittere voluerit, non potuimus ad eorum, quæ impiè docuit, examinationem animum non adjungere. Deprehendentes itàque partim ex litteris commentariiſque ipſius, hic publicè lectis; partim è ſermonibus, quos nuperrimè in hac Epheſiorum Metropoli habuit, quique teſtimoniis comperti ſunt, illum impiè ſentire & prædicare: Coacti per ſacros Canones & Epiſtolam ſanctiſſimi Patris noſtri & Comminiſtri Celeſtini, Romanæ Eccleſiæ Epiſcopi, lacrymis ſubindè perfuſi, ad hanc lugubrem contra eum ſententiam neceſſariò venimus. Igitur Dominus noſter Jeſus Chriſtus, quem ſuis ille blaſphemis vocibus impetivit, per ſanctiſſimam hanc Synodum eundem Neſtorium Epiſcopali dignitate privatum, & ab univerſo Sacerdotum conſortio & cætu alienum eſſe definit.* Celeſtinum Papam Synodus vocat ſuum Patrem, per cujus litteras juſſa & coacta fuerit ità judicare: atque ità, illi profitetur ſe ſubeſſe.

Geſtorum diem, ordinem, finem ſcribit Sanctus Cyrillus ad Clerum & populum ſuum Ale- F. 381.
xandrinum: *Scitote ſanctam Synodum in magna civitatis Epheſi Eccleſia, quæ appellatur* DEIPARA MARIA, *vigeſima octava menſis Pauni fuiſſe factam. Cùm autem totus dies inſumptus ibidem eſſet, tandem damnatum blaſphemum Neſtorium, nec ad ſanctam Synodum audentem accedere, depoſitionis ſententiæ ſubjecimus, & ab Epiſcopatus gradu amovimus. Epiſcopi autem, qui conveniмus, ducenti circiter eramus, plùs, minùs. Univerſus verò civitatis populus à primo diei ortu uſque ad veſperam ſanctæ Synodi judicium præſtolabatur. Ut autem auditum eſt, illum blaſphemiarum auctorem ſua dignitate privatum eſſe, omnes una voce ſanctam Synodum laudare, Deumque glorificare cœperunt, quoniam fidei hoſtis cecidiſſet. Neque his contenti, nos quoque, ubi primùm ex Eccleſia egreſſi fuimus, cum facibus & tædis uſque ad diverſorium deduxerunt. Erat enim veſpera. Multa paſſim lætitia, multa etiam luminaria accenſa, ità ut nonnullæ quoque mulieres, thuribula geſtantes, antecederent nos.* Fuiſſe diem vigeſimam octavam menſis Pauni juxta Alexandrinos, ſcribit etiam in litteris ad Clerum Conſtantinopolitanum.

Altero die ſententia fuit Neſtorio inſinuata per litteras ſynodales, quarum hæc Epigraphe: *Sancta Synodus Neſtorio, novo Judæ.* Reverà novus Judas. Etenim & Judas Chriſtum Dominum, quod ſe Deum & Dei Filium diceret, tamquam hominem blaſphemum Judæis vendidit, primuſque, teſte Theophylacto Bulgarorum Archi-Epiſcopo, tremendum Euchariſtiæ Myſterium enunciavit, ipſam à Domino acceptam vivificam buccellam foras prolatam exſibilans, quod eam ille credi vellet eſſe ſuam carnem. Litterarum hìc fuit textus. *Agnoſce te propter impias prædicationes tuas, & adversùs Canones contumaciam, vigeſimo*

fe-

ſecundo die menſis Junii præſentis, juxta Eccleſiaſticarum ſanctionum Decreta, à ſancta Synodo depoſitum, atque ab omni Eccleſiaſtico gradu alienum eſſe. Et ſubditur. *Hæc Epiſtola, die damnationem ejuſdem Neſtorii proximè conſecuta, ad ipſum tranſmiſſa eſt a ſancta Synodo.* Quod ipſum de datæ atque inſinuatæ ſententiæ die aſſerit Relatio ſynodalis ad Clerum Conſtantinopolitanum. Nempè Ægyptii cunctos menſes æquales triginta dierum habent, ideòque quoad quinque aut ſex dies quandoque ab illis diſcrepamus.

Proindè inſinuatæ ſententiæ dies fuit Junii vigeſima tertia. Etiam tunc facta eſt illius publicatio ſolennis, de qua ad Joannem Antiochenum queſtus eſt Comes Candidianus. *Sequenti* latam ſententiam *die, cùm penitùs, quid actum eſſet, neſcirem, repentè ſanctiſſimum Epiſcopum Neſtorium ab ipſis eſſe depoſitum audivi. Refixi Scripturam illam depoſitionis publicè propoſitam, quam ad piiſſimos Imperatores noſtros miſi. Paulò poſt & publicos quoque præcones forum obeuntes, memoratique ſanctiſſimi Epiſcopi Neſtorii depoſitionem ſolenni pompa ebuccinantes audio. Cùm igitur hæc reſciviſſem, inhibitiones ad illos miſi, ne quid omninò præter ea, quæ à religioſiſſimis noſtris Imperatoribus decreta fuerant, molirentur.* Adeò igitur Candidiani refixionem ſprevit Synodus, ut refixam ſententiam curarit longè ſolenniùs per publicos præcones promulgari, & Canones prævalere Regiis Edictis.

Verùm ab hac ſententia mox appellavit Neſtorius, & à circumſcripto in ſuum patrocinium Principe per novas preces mendaciis onuſtas expoſtulavit novam Synodum, ejuſque conatus per ſimiles Relationes ſtrenuè adjuvit Comes Candidianus, etiam in ipſa Epheſiorum Metropoli operatus peſſima, quæ refert Memnon ejuſdem civitatis Epiſcopus in litteris ad Clerum
F. 482. Conſtantinopolitanum. *Magnificentiſſimus Comes Candidianus milites interdùm in nos concitans totam civitatem tumultuationibus implet, omniumque ſimul vitæ neceſſariorum importatione per cuſtodiam nos privat. Non paucos quoque ex Zeuxippo, qui depoſito Neſtorio adhærent, permittit in nos & totam ſanctam Synodum contumelias effundere, qui & ob hanc cauſam aluntur. Quin etiam nos parva ruſticorum multitudo per illos petulantiùs nos inſectantium ex Eccleſiaſticis poſſeſſionibus convenit.* In Memnonis ac aliorum Aſiæ Epiſcoporum poſſeſſiones immiſit manum Regiam, earumque ruſticos ſervos movit in dominos: Quam violentiæ ſpeciem creditur in Sanctum Baſilium adinveniſſe Valens Imperator Arianus, frequenterque uſurpavit Juſtinianus Auguſtus. Zeuxippus Conſtantinopolitanus erant ampliſſima militum balnea, adeòque iſti contumelioſi fuiſſe videntur illorum ſervi. Similes inſolentias addidit & Comes Irenæus, de quo ſynodalis Relatio ad Principem. *Univerſam ſanctam Synodum vehementer conturbavit, tantamque Epiſcopis formidinem per quaſdam tumultuationes & externam incurſionem incuſſit, ut plures è nobis etiam de vita periclitarentur.*

Orthodoxis item Epiſcopis & mare & terram
F. 485. clauſerunt. Audiamus Synodi litteras ad Clerum Conſtantinopolitanum. *Sciat Pietas veſtra Epheſum perindè ac carcerem prorſùs nos inhabitare, in qua jam trimeſtre ſpatium uſque adeò arctè incluſi tenemur, ut neque per mare, neque per terras liberè & abſque diſcrimine quempiam omninò, vel ad pium Comitatum, vel in alium aliquem locum amandare poſſimus. Nam quotieſcumque ea, quæ miſimus, reddi contigit, ut tabellarii ſexcenta vitæ diſcrimina evaderent, in alias atque alias formas ſeſe transformare coacti ſunt. Quod autem tam diligenter cuſtodimur, hoc aliundè non provenit, quam quod ad piiſſimos Imperatores omnia contra nos falsò deferuntur.* Hinc dudùm & Princeps, & omnis ad Synodi ſucceſſum anhela civitas Regia de Neſtorii depoſitione & cauſa nihil ſciverunt, niſi mendacia Candidiani, attentantis hanc violentiam vigore Sacræ Divalis, quæ mandabat nemini permitti abitum è Synodo, ne quidem ad Comitatum. Verùm addebat: *Ante omnia decreta & definita.* Quidam tandem mendicus ſynodales litteras arundineo ſcipioni incluſit, mendicando Conſtantinopolim detulit, tradiditque ſuperiùs laudato Dalmatio Archimandritæ, qui eas primùm Principi, deindè in Sancti Mocii Eccleſia toti populo divulgavit, exclamans & à cunctis exclamari faciens: *Anathema Neſtorio.*

CAPUT QUARTUM.

Joannis Patriarchæ Antiocheni adventus & Acta.

Tandem ergò Epheſum advenit Joannes Patriarcha Antiochenus. Etenim qui ipſo cœptæ Synodi die per duos Metropolitas mandarat ſe non expectandum, per Magiſtrianos Comiti Candidiano promiſit ſe brevi adſuturum, uti in Relatione ad Principem teſtatur ipſe Neſtorius. Evagrius Epiphanienſis adveniſſe dicit quinto die poſt damnatum Neſtorium. Et Comes Candidianus in ſuis ad illum querimoniis: *Cùm ante proximos quinque dies Epiſcopi in Eccleſia conveniſſent.* Attamen in græco dumtaxat habetur, *Per hoſce dies*, numero non adjecto. Et Relatio ſynodalis ad Principem miſſa per Palladium Magiſtrianum. *Joannes Epiſcopus Antiochenus ſanctam Synodum poſt terminum à veſtra Majeſtate præſtitutum ſupra dies viginti & unum ſuſpenſam tenuit.* Relatio per Epiſcopos Legatos miſſa illum vix comparuiſſe dicit die vigeſima ſecunda poſt tempus præfinitum, id eſt, die Junii vigeſimo octavo, poſt Neſtorium damnatum ſexto. At verò Ibas Edeſſæ Epiſcopus, è Joannis comitibus & Metropolitis unus, adeòque teſtis irrefragabilis, in famoſa ſua Epiſtola ſcribit longè aliter: *Poſt duos dies damnationis Neſtorii venimus in Epheſum.* Quod ipſum dicit in Breviario Liberatus Diaconus Eccleſiæ Carthaginenſis. Eſt nodus difficilis, cujus ſolutionem malim ab alio audire. Cap. 5.

Neſtorius ad Principem ſcribit exſpectatum fuiſſe cum ſuis Metropolitis & variis Italiæ atque Siciliæ Epiſcopis. Verùm quid Italis & Siculis cum Patriarcha Antiocheno? Exponit Sanctus Cyrillus in libro ad Principem Apologetico: *Erant factionis illius ſocii viri exules, Celeſtiani depoſiti, Neſtorianæque dementiæ ſatellites.* Julianus, Orontius, aliique Ex-Epiſcopi Pelagiani ob rigida

gida Celeſtini Pontificis mandata dimiſſi à Neſtorio ex Regia urbe, abjere Antiochiam ad Joannem, haud dubiè litteris formatis commendati, & tamquam deſperati adversùs Romanam Eccleſiam lupi cum eodem Joanne venerunt Epheſum, turbas dudùm mente diſpoſitas facturi. Synodalis ad Principem Relatio Neſtorii & Joannis in unum conflatas factiones fuiſſe dicit Epiſcopos ſolummodò ſeptem & triginta; adducitque nomina ſingulorum, adducta etiam in ſuperiùs à nobis expoſito Canonum Epheſinorum proœmio, in quibuſdam tamen variante. Eorum in Sanctum Cyrillum & Memnonem Epheſiorum Epiſcopum latæ ſententiæ ſubſcribunt quadraginta tres, eoſque inter nullus eſt Pelagianus. Julianus enim & Gerontius, ſive Orontius, non ſunt Itali, aut Siculi: Prior Lariſſenus in ſecunda Syria, poſterior eſt Epiſcopus Claudiopolitanus.

Joanni adhærebant octo proprii Metropolitæ, quiſque cum duobus dumtaxat Suffraganeis, uti in ſuis ad Principem Relationibus frequenter ipſe affirmat. Nempè ſecundæ Syriæ Alexander Apameenſis, Phœniciæ Libaneſiæ Joannes Damaſcenus, Provinciæ Eufrateſiæ Alexander Hierapolitanus, Iſauriæ Dexianus Seleucienſis, Arabiæ Antiochus Boſtrenſis, primæ Ciliciæ Helladius Tharſenſis, Meſopotamiæ Aſterius Amidenus, & ſecundæ Ciliciæ Metropolita Maximianus Epiſcopus Anazarbi. Deerant Rheginus Cypriorum, Provinciæ Oſrhoenæ Ibas Edeſſenus, Phœniciæ Maritimæ Cyrus Tyriorum, nec non Metropolitæ trium Palæſtinarum. Etenim laudatus Cyprius, inſignis prò fide orthodoxa pugil, eſſe Autocephalus; Juvenalis autem Hieroſolymitanus haberi ambiebat Apoſtolicæ Sedis Antiſtes, novuſque Patriarcha trium Palæſtinarum. Cyri abſentis vices geſſit Macarius Epiſcopus Laodi-
F. 461. cenſis: Liquet ex Orientalium ſynodali legatis ſuis dato mandato. Ibam adfuiſſe, rectè adfirmat Facundus Hermianenſis ex ſuprà ejus adductis verbis, *Venimus Epheſum*. Et, *Cognoſcentibus nobis*. Strenuè ibidem adversùs Sanctum Cyrillum laboraſſe docent ejus poſteriores calamitates. Cur nullis actis ſubſcripſerit, nullaque fiat ejus memoria, fateor me ignorare. De Pelagianis, ob Celeſtini Pontificis mandata, timuit Joannes Antiochenus, ideòque ad ſuffragium non admiſit. Eorum tamen nomina exprimit ſynodalis ad
F. 431. Celeſtinum Pontificem Relatio: *Julianus*, *Perſidius*, *Florus*, *Marcellinus*, *Orontius*.

Neſtorio autem adhærebant Fritilas Heracleenſis Epiſcopus, Europæ Metropolita, Primaſque totius Thracicæ Diœceſeos, Bithyniæ Himerius Nicomedienſis, ſecundæ Cappadociæ Eutherius Thyanenſis, ſecundæ Mæſiæ Metropolita Dorotheus Epiſcopus Marcianopolitanus, fœdus ille Neſtorii Palpo, auſus cum voce, DEIPARA, omnem ſub cœlo Eccleſiam anathematizare, & Baſilius Theſſaliæ Metropolita, unicus Apoſtata ex toto Patriarchatu Romano, quem reſpiciunt hæc verba Relationis ſynodalis
F. 429. ad Celeſtinum Pontificem: *Nonnulli de iis, qui ex Theſſalia fuerunt ejecti*. Et huc, rhetorico auxeſeos ſchemate uſus, reſpicit Facundus Epiſco-
L. 7. c. 3. pus Hermianenſis. *Non parvus numerus, aut parva fuit auctoritas illorum etiam Primatum, qui cùm Diœceſeos Epiſcopis, ſicut erant admoniti, venientes Epheſum cum Sancto Joanne Antiocheno & cæteris Orientalibus ſenſerunt*. Novem quippè Provinciarum eis adjuncti erant Epiſcopi: Id eſt, *Bithyniæ*, *Piſidiæ*, *Cappadociæ ſecundæ*, *Paphlagoniæ*, *Europæ*, *Mæſiæ ſecundæ*, *Rhodopæ*, *Thraciæ*, *atque Theſſaliæ*. Loquitur ex ſchiſmaticorum iſtorum ad Principem Relatione, cujus fuit hæc Epigraphe. *Sacra Diœceſeos Orientalis Synodus, cæterique unà cum ipſis ex diverſis Provinciis ac Diœceſibus congregati, videlicet ex Bithynia, Piſidia, Cappadocia ſecunda, Paphlagonia, Europa, Mæſia, Rhodope, Theſſalia*. Etenim Epiſcopi Conſtantinopolitani omnem Thraciam, Aſiaticæ autem ac Ponticæ Diœceſeos partem ſibi ſubjugarant, ideòque variæ illarum Provinciæ Neſtorio, ut ſuo Patriarchæ, adhærebant. Fuiſſe à Neſtorio non tantummodò circumſcriptos, ſed omninò mente ſeductos, nequiſſimoſque à vera Synodo & fide Apoſtatas, oſtendit lucidè Relatio ſynodalis ad Principem, miſſa per Palladium Magi- F. 414.
ſtrianum. *Qui diverſa à recta fide ſentiunt, ſunt ad tegendam impoſturam uſque adeò callidi, ut quidam quoque ſanctiſſimi Epiſcopi, occultato errore à Neſtorio, decepti, ei ſeſe adjunxerint, & actis ejus ſubſcripſerint: Qui tamen, poſteàquam lucidè quid ſentiret, eſſent percunctati, illumque ſuas blaſphemias retegentem comperiſſent, ab eo deſciverunt, ſanctæ Synodo ſe adjunxerunt, & condemnationis ſententiam adversùs prædictum Neſtorium nobiſcum tulerunt*. Quotquot igitur ſeſe non adjunxerunt Synodo, fuerunt omninò mente corrupti. Quare fallitur rursùm Facundus Hermianenſis, dicens hoſce homines fuiſſe non parvæ auctoritatis. Attamen Epheſinus & Cæſaræenſis Epiſcopi, uti Primatialis ſuæ Autocephaliæ, ità & orthodoxæ fidei manſere tenaces.

Adveniens ergò Joannes à Synodo receptus fuit cum debita reverentia, deſcripta à Memnone Epheſiorum Epiſcopo in litteris ad Clerum Conſtantinopolitanum. *Cùm ſancta Synodus illius adventum appetere intellexiſſet, honorem, & quam oportuit Sacerdoti, obſervantiam impendens, quoſdam Deo dilectiſſimos Epiſcopos cum nonnullis quoque religioſiſſimis Clericis obviam illi miſit, hæc duo faciens, nempè ut debitum illi honorem deferens, ſimulque ut à Neſtorii, à ſancta Synodo depoſiti, colloquio ſe abſtineret, eum commonefaciens*. Ex antiquo Eccleſiæ more, patriarchaliter receptus fuit cum proceſſione, cujus partem fecit ſe & ipſe Synodi Præſes Cyrillus; atque ante Epheſi portam ſunt dulcibus affatibus invicem amplexi. L. Apolog. ad Princip.
Pergit Memnon. *Cùm autem militum comitatu impediti eum per viam alloqui non poſſent* Epiſcopi, *nihilominùs pone ad illius uſque diverſorium conſecuti ſunt. Multis autem horis ibi præſtolantes, neque ullam ejus conveniendi copiam obtinere valentes, militum contumeliis interim onerati, tamdiu manſerunt, donec poſt diuturnam moram, cùm videlicet illi ità viſum jam eſſet, piiſſimos Epiſcopos & religioſiſſimos Clericos per milites ad ſe introducit. Poſteàquam verò quæ à ſancta Synodo in mandatis habebant, illi expoſuiſſent, per magnificentiſſimum Comitem Irenæum, cæteroſque, qui cum ipſo aderant, Epiſcopos atque Clericos, intolerabiles Comminiſtris noſtris & Clericis plagas inferri permiſit, ità ut in vitæ diſcrimen quoque adducti ſint*. Hæc nihilominùs fucare conatus eſt Joannes apud Comitem Candi-

di-

didianum. *Cùm oportuiſſet, ut illos, qui è tam longa peregrinatione recens advenerant, fraternè complecterentur, pulvereque adhuc adſperſos benignè & comiter exciperent, ac refocillarent affectu fraterno, tumultuario impetu ſtatim ad nos perturbandos irruerunt, conſuetamque inſolentiam ac immodeſtiam apertis indiciis declararunt.* Hìnc illos dicit à ſua Synodo non fuiſſe auditos.

Cyril. l. Apol. Vere dicit, *Pulvere adhuc conſperſos.* Etenim *ubi primùm alitis more volans Epheſum venit, cùm vix curru deſiliiſſet, cubiculumque ingreſſus eſſet, adhuc pulverulentus* Pſeudo-Synodum fecit, veramque Synodum & omnem ſub cælo Eccleſiam implevit indigniſſimis turbis. Primus illi congreſſus fuit cum Comitibus Candidiano & Irenæo, ad Sanctum Cyrillum, Synodi Præſidem, ac Memnonem Epheſiorum Epiſcopum, quem illius vocabat ſatellitem, *de ſexcentis ſceleribus* convincendos atque damnandos. Candidianus accuſavit Cyrillum, quod ſacras Principis ad Synodum juſſiones & litteras ſpreviſſet, ſe Principis Legatum & Vicarium de Synodo expuliſſet, contra leges & Canones Synodi Præſidentiam tyrannicè invaſiſſet, Epiſcopos ſibi adverſantes in ipſo ſancto Pentecoſtes die per collectos à Memnone nautas & ruſticos barbaricè tractaſſet, ac tandem Neſtorium inauditum, minimèque convictum *ſine ullo prorsùs examine & judicio* damnaſſet. Quod ipſum in famoſa ſua Epiſtola ſcribit Ibas Edeſſenus, addens per Cyrillum Epiſcopos fuiſſe auro corruptos. Quare Facundus Hermianenſis, hæc non ad Neſtorii damnationem, ſed Capitulorum Cyrilli approbationem referenda exiſtimans, palàm hallucinatur. Hìnc & alii dixere Neſtorium *non Synodi voluntate exauctoratum fuiſſe, ſed artibus Cyrilli*, qui fraudibus, minis, promiſſis honoribus integros, impunitatis ſpe aut dono reos Epiſcopos ſeduxerit, adhibueritque ad numerum oſtentandum etiam exauctoratos, Pelagianiſtas, ac Meſſalianos. Etiam ipſe Neſtorius queſtus eſt ſe damnatum ut contumacem, quod quatuor, intra quos Joannes Patriarcha certò adveniret, dumtaxat dierum inducias poſtulaſſet. Fidei item decreto, ſeu Cyrilli quidem probatis, Neſtorii autem damnatis Capitulis oppoſuit apud Principem Candidianus, quod facta eſſent læſo & hoſtili animo, ſine debita diſcuſſione, extra plenam Synodum, ſine Patriarcha Antiocheno, & quidem contempto. Alias inſuper adversùm ſe calumnias refert Cyrillus in litteris ad Epiſcopos Theopemptum, Danielem, & Potamonem: Quod *multi ex Alexandrinis balneis*, id eſt, publici libidinum adminiſtri, & mulieres *Canonicæ*, id eſt, proſcriptæ per Synodum Nicænam Agapetæ, ipſum ſequerentur. Palmarem accuſationem addidit Joannes Antiochenus: Quod duodecim ejus Capitula Arii, Eunomii, atque Apollinarii damnatam ſcabiem continerent, iſtiſque ſtabiliendis & fucandis tot ille tragœdias concitaſſet. Addidit in Memnonem, quod ad evadendum Eccleſiaſticæ ſubſtantiæ perperam adminiſtratæ judicium Cyrilli Capitulis & reliquis auſibus militare, ruſticum, nauticum ſatellitium impendiſſet.

Con. Eph f. 396.

l. 7. c. 5.

F. 487.

F. 464.

F. 470.

F. 486.

Audito ac dimiſſo Candidiano, Joannes adhuc pulverulentus in ipſo ſuo diverſorio fecit conventum reverà obnoxium illis vitiis, quæ in Cyrillo fuerat Comes calumniatus. Factioſæ paucorum ſpe aut metu corruptorum, Neſtorianorum, Pelagianiſtarum, ſine populo & cathedra vagantium, exauctoratorum, criminoſorum hominum factioni venerabile nomen Synodi, & ſeipſum caput impoſuit, nullam per ſacras Divales, leges, aut Canones habens poteſtatem, reuſque ipſe, & ob tardum adventum metuens agi reus. Ejus Acta non malè exponit Facundus Epiſcopus Hermianenſis. *Neſtorius ab Orientalibus Epiſcopis, licet indignantibus, &* non expectati ſui adventus *injuriam graviter dolentibus, non fuit abſolutus, ſed venerabiles Cyrillus & Epheſinus Memnon Epiſcopi ſola ſuſpicione damnati.* Quidquid egerunt, egiſſe, *ut ſanctæ Synodi ſententia contra Neſtorium hæreticum lata everteretur*, teſtantur Sanctus Cyrillus in libro ad Principem Apologetico, & Relatio ſynodalis ad Pontificem Celeſtinum. Ob ejuſdem tamen Pontificis, à quo jam pridem damnatus Erro, metum tentare, longè minùs ſolvere fuerunt auſi, ſperantes & omni impetu machinantes ſolvendam ſacra juſſione Principis. Eorum technas aperit in famoſa Epiſtola Ibas Edeſſenus. *Poſt duos dies damnationis Neſtorii venimus Epheſum, & cognoſcentibus nobis, quia in damnatione ejus duodecim Capitula, quæ à Cyrillo conſcripta ſunt, contraria exiſtentia veræ Fidei, poſuerunt & firmaverunt, & conſenſerunt eis, tanquam veræ fidei conſonantibus, omnes Orientales Epiſcopi eundem Cyrillum damnaverunt, & adversùs alios Epiſcopos, qui conſenſerunt ejus Capitulis, excommunicationem decreverunt.* Hæretica Capitula dicit in ipſa Neſtorii ſententia fuiſſe admiſſa ac probata, adeòque inſinuat illam horum probatione non eſſe firmiorem. Palàm id edicit ipſa Factio in litteris ad ſuos Conſtantinopoli Legatos. *Quomodò fieri poteſt, ut duo hæc diverſa, depoſitio* Neſtorii *& Capitula* Cyrilli *conveniant? Nam ſi fide digni ſint, qui eum recipiunt, digni fide ſunt & in Capitulis hæreticis, quæ expoſuerunt; ſi autem Capitula redarguunt eos hæreticos, omninò hæreticorum eſt & depoſitio.* Undè & à Neſtorii communione illi nequaquam ſeſe retraxerunt. l. 7. c. 5.

Dumtaxat igitur Cyrillum & Memnonem, tamquam ſpretæ ſacræ Divalis, Epheſinæ Metropoleos turbis impletæ, & hæreticorum Capitulorum, illum auctorem, hunc ſatellitem ab Epiſcopatu irreparabiliter depoſuerunt, reliquos eis adſtipulatos Epiſcopos *excommunicationis vinculis innodarunt, donec proprio delicto agnito, dicta Capitula anathematizarent:* Juxta ſuperiùs laudatam Regulam antiquam, quæ erroris Principes mandat ſine ſpe ad laicos abjici, ab illis ſeductos à gradu dumtaxat ſuſpendi, factaque ſurgendi ſpe ad pœnitentiam animari. Palàm errabant in Capitulis: Hinc dictos Epiſcopos laudatus Facundus dicit ex *ſola ſuſpicione* damnatos. Etiam non vocatos, non auditos, clandeſtinè ſe judicatos ipſi in libellis Synodo exhibitis fuere conqueſti. Hæc eſt illa, non ſententia, ſed convicium & contumelia, quam ipſo jure nullam rectè dixerunt hæc ipſa Synodus in Relatione ad Celeſtinum Pontificem, Gelaſius primus in litteris ad Dardaniæ Epiſcopos, ac Nicolaus primus in litteris ad Michaelem Auguſtum: Quod tertiæ in ſecundæ

ſe-

ſedis Epiſcopum, utique ſe majorem, nihil penitùs poſſit. Quare ad Cyrilli & Memnonis, ſententiam ſolvi à Synodo poſtulantium libellos meritò dixit Acacius Metropolita Melitinenſis. *Supervacaneum eſt poſtulatum. Fieri enim non poteſt, ut hi, qui à ſancta hac Synodo deſciverunt, & pravæ Neſtorii opinioni ſe adjunxerunt, quidquam contra œcumenicæ hujus Synodi Præſides audeant efficere, cùm nullam omninò habeant auctoritatem.* Exemplo tamen ſuo Cyrillus & Memnon docuerunt etiam iniquam ac manifeſtè invalidam Eccleſiaſticæ damnationis ſententiam eſſe metuendam. Ex hoc namque metu Cyrillus Præſidis & Apoſtolici Vicarii thronum deſcendit, poſuitque ſe inter reos. Undè & ejus laudatum libellum Factio arguit contradictionis, utpotè qui damnationis ſententiam diceret eſſe invalidam, ſimulque peteret illius ſolutionem. At malè. Etenim & Theodoſium Auguſtum, à neſcio quo inſolente monacho palàm invalidè communione privatum, non niſi ſoluto per Epiſcopos vinculo fuiſſe auſum communicare ſcribit & laudat
L. 5. c. 36. magna hujus Factionis pars Theodoretus.

Factioſæ ſententiæ impenſa eſt publicatio ſimilis, de qua Memnon in litteris ad Clerum Conſtantinopolitanum. *Accepimus ſcriptum quoddam, certum temeritatis ac illegitimæ ſententiæ argumentum, nullo certo auctore editum, nulla ſubſcriptione munitum, in quadam civitatis parte fuiſſe propoſitum*: Et Relatio ſynodalis ad Celeſtinum Pontificem. *Hæc ſcripto publico mandata propoſuerunt legenda quibuslibet, theatri parietibus affigentes, ut ſuæ impietatis ſpectaculum exhiberent.* Tali namque modo & loco ſolent promulgari libelli famoſi. Quomodò nulla reorum citatio, ità nulla facta eſt ſententiæ inſinuatio, ac ſi nulli forent in Eccleſia Canones, nullumque judicium
C. 429. Divinum. Fuiſſe chartulam arrogantia ac inſcitia plenam, & ut talem ab omni turbatiſſima civitate fuiſſe deriſam, teſtatur in libellis Synodo exhibitis Sanctus Cyrillus.

Pergit Memnon. *Quotidie Joannes venerandum Senatum, illuſtriſſimoſque cives ad ſe evocans, magna importunitate flagitabat, ut eorum ſuffragiis alius in meum locum ordinaretur Epiſcopus: Deniqueità hic inſtabat, ut omnes orthodoxi civitatis incolæ oratoria occuparent, ibique ſe continerent, ne illius temeritas & nefarius auſus effectum ſortiretur. Undè ad Sancti Joannis Baſilicam adſcendens, & quod ibidem eum ordinaturus eſſet divulgans, ſeditionem & tumultuationem in eo loco concitavit. Tanta namque armatorum inſolentium multitudine comitatus adſcendit, ut aliquos ibi mendicantium ſemineces reliquerit.* Sententiam ſuam volebat mandare executioni. At interceſſit Memnoni addictus Epheſiorum populus, de quo ipſe Joannes in Relatione ad Principem, miſſa per Palladium Magiſtrianum. *Profecti ſumus ad Sancti Joannis Evangeliſtæ Apoſtolicam Eccleſiam, gratias acturi, Deumque pro veſtra Majeſtate rogaturi. Cùm autem illi nos conſpicati eſſent, repentè templum nobis occluſerunt. Rursùm cùm forinſecùs adoraviſſemus, ſilentioque reverteremur, famulorum quorumdam multitudo erumpens alios noſtrorum detinuerunt, nonnullis jumenta abſtulerunt, quoſdam etiam vulnerarunt, nos autem fuſtibus ac lapidibus inſectati ſunt, ità ut, tamquam barbaris inſequentibus, magna cum feſtinatione fugam capeſſere cogeremur.* Et in ſecunda petitione miſſa ad Principem è civitate Chalcedonenſi queritur *ſe lapidatum, & tantùm non perditum fuiſſe à ſervis Monachorum habitu indutis.* Concludit jam adductam Relationem. *Hæc multò jam antè præparaverat Memnon. Quapropter obteſtamur veſtram Pietatem, ut illum tyrannum jam depoſitum ob has inſolentias hac civitate pelli jubeat. Nam niſi expellatur, fieri nequit, ut pacem aliquando recuperemus, aut Pietatis veſtræ ſcopus ad exitum perducatur.* Procedi in illum rogat ex nupera Gratiani Auguſti lege, quæ damnatum Epiſcopum, ſententiæ violenter moto populo recalcitrantem, proſcribi mandat ad centum millia ab illa civitate. Quam legem ad Afrorum Epiſcoporum preces fuiſſe latam rectè advertit in litteris ad Adrianum ſecundum Pontificem ſcriptis ex Caroli Calvi Regis nomine Hincmarus Metropolita Remenſis. Ejuſmodi Epiſt. 42.
inquietos in alterius Provinciæ Monaſterio ad perpetuum ſilentium claudi ſanxit Juſtinianus Auguſtus; cujus executionem à Mauritio Principe frequenter expoſtulavit Gregorius Magnus.

In hoc item factioſo conventu Ex-Epiſcopi Pelagiani confirmavere ſuum damnatum dogma uſque ad negatum peccatum originale, ſuoque auſui prætexuere fucum & nomen Concilii Epheſini. Habemus teſtem Gregorium Magnum Pontificem, nec non Joannem quartum, vulgò dictum jejunatorem, Epiſcopum Conſtantinopolitanum. Quoſdam Iſauriæ Monachos, tamquam Meſſalianos, aut Manichæos à ſe damnatos, etiam in appellatorio Romano judicio convincere Joannes volens, repertum apud illos Codicem Romam miſit, ad certos articulos ſubvirgulatum. Et reverà codex Manichæus, verùm ſubvirgulator erat Pelagianus, utpotè qui articulum peccati originalis aſſertivum ſubvirgularat tamquam Manichæum. Obſtupuit Gregorius, ſcire volens ſubvirgulatoris perſonam & rationes. Quis fuerit, neſcio; Joannes Epiſcopus tamen miſit Codicem Synodi Epheſinæ, continentem de anima Adæ, *Quia in peccato mortua non fuit.* Hìnc ampliùs Pontifex ſtupuit, ſcribitque ad Eulogium Alexandrinum, & Anaſtaſium Patriarcham Antiochenum. *Quia perſcrutantes* L. 6. Ep.
Epheſinam Synodum, nihil in ea tale invenimus con- 31.
tineri, de Ravennate quoque Eccleſia vetuſtum valdè codicem ejuſdem Synodi ad nos deferri fecimus, & Synodo, quam habemus, eum ità concordare invenimus, ut in nullo diſcreparet, & nihil aliud contineret in definitione anathematis & reprobationis, niſi quod duodecim Capitula beatæ memoriæ Cyrilli reprobant. Ea igitur Acta erant eadem cum noſtris hodiernis, in quibus Joannis Antiocheni Pſeudo-Synodus nihil habet dogmatici, niſi dictorum Capitulorum damnationem. Et hìnc Cyriaco, Joannis jejunatoris in Cathedra Conſtantinopolitana ſucceſſori, mandat ſeriò Gregorius, ut Epheſina illa pro Pelagio Acta proſcribantur & penitùs abjiciantur. Addit in alia ad laudatum Anaſtaſium Epiſtola. *Dùm de ſancto-* L. 7. Indict. 2.
rum Conciliorum cuſtodia Tua Fraternitas loquere-
tur, ſanctam Epheſinam Synodum primam ſe cuſto- Epiſt. 48.
dire profeſſa eſt. Sed quia ex annotatione hæretici Codicis, qui ad me ex Regia urbe tranſmiſſus eſt, agnovi per hoc, quod quædam catholica Capitula

cum

cum hæreticis fuerant reprehenſa, quia quidam illam Epheſinam primam Synodum in eadem urbe exiſtimant, quæ quondam ab hæreticis traditur eſſe compoſita, omninò neceſſe eſt, ut Charitas veſtra eandem Synodum apud Sanctam Alexandrinam atque Antiochenam Eccleſiam requirat, & qualiter in veritate habeatur, inveniat. Vel, ſi placet, hinc dirigemus, quæ ab antiquitate ſervata in ſcriniis habemus. Illa enim Synodus, quæ ſub primæ Epheſinæ imagine facta eſt, quædam in ſe capitula aſſerit approbata, quæ ſunt Celeſtii atque Pelagii prædicamenta. Et cùm Celeſtius atque Pelagius in ea Synodo ſint damnati, quomodò poterant illa Capitula recipi, quorum damnabantur auctores? Quomodò Sanctus Auguſtinus inter veram Sardicenſem Synodum & conventiculum Philippopolitanum neſciit diſtinguere, ideòque utrumque conventum putavit eſſe Arianorum; ità Joannes jejunator orthodoxam Epheſinam cum ſchiſmatica Synodo confudit, ideòque Pelagianorum decreta credidit eſſe Catholicorum. In tantæ civitatis Epiſcopo ignorantia nimiùm craſſa.

At quæritur, An illa Pelagiana Acta Joannes Antiochenus in ſuo conventiculo reverà ediderit, aut certè probarit? Ratio dubitandi eſt, quod vera Synodus, de Pelagianorum communione & ſatellitio illum aſſiduè arguens, ejuſque expugnandi omnem viam quærens, penitùs taceat de editis aut probatis ejuſmodi Actis. Certè Theodoſius Auguſtus, Romanæ Eccleſiæ decreta confirmans, nuper Pelagianos tanquam definitivè damnatos extra Imperii fines proſcipſerat, ideòque & apud hunc, & apud laudatam Romanorum Eccleſiam non poterat efficaciùs everti Joannes, quam per probatam hæreſim Pelagianam. Deindè lateri ſuo adhærentes Pelagianos Ex-Epiſcopos ne quidem admiſit ad ſuis in Cyrilli Capitula decretis ſubſcibendum. Et Sanctus Cyrillus, dum pacem cum illo iniit, nihil legitur poſtulaſſe de articulis Pelagianis. Quocircà reſpondeo Pelagiana decreta fuiſſe iſtorum dumtaxat Ex-Epiſcoporum commenta, oblata Synodo ſchiſmaticæ, at per illam non probata, quibus tamen ſui auctores Epheſinæ Synodi fucum apud imperitam plebem & ſuos Gregales adfinxere. Quis credat Joannem Antiochenum, Theodoretum, ac eorum Collegas negaſſe originis peccatum, de quo nec Neſtorius dubitavit? Agente Sancto Gregorio perierunt ſcabioſa acta, ideòque aliud nequeo divinare.

CAPUT QUINTUM.

Exponitur Joannis Antiocheni & Eccleſiæ orthodoxæ judicium de duodecim Capitulis Sancti Cyrilli.

SAncti Cyrilli duodecim Capitula eſſe ex Ario, Eunomio, atque Apollinario, Chriſti Domini naturas confundentibus, ſcabioſa primus excogitavit Neſtorius, perſuaſitque Principi Theodoſio, multis Palatinis, Joanni Patriarchæ Antiocheno, omnique ejus fermè Diœceſi, aſſiduè clamantibus hæreticos & ſtolidos eſſe iſtos anathematiſmos, ſeſeque potiùs, quàm ad eorum unum, ad mille necis genera paratos. Et de ipſo Principe ſcribit ſchiſmatica Joannis Antiocheni factio ad Rufum Epiſcopum Theſſalonicenſem. F. 450. 463. *Quintùm jam nos & ipſos*, veræ Synodi legatos Epiſcopos, *affatus, illis mandavit, ut vel Capita Cyrilli tamquam cum fide pugnantia rejiciant, vel certè, ſuſcepto in eorum defenſionem certamine, ſanctorum Patrum confeſſioni conſentanea eſſe palàm faciant. In promptu enim argumenta habemus, per quæ oſtenſuri eramus, quod orthodoxæ fidei Doctoribus manifeſtè adverſantur.* Ab illis doceri ajunt *ipſam Dei Verbi Divinitatem eſſe paſſam ac transmutatam in carnem, ex Divinitate & humanitate factam unam naturam, Domini idiomata diverſis naturis non adſignanda*, aliaque plura ea ipſa, ob quæ Ariani & Eunomiani à Synodo Nicæna & Conſtantinopolitana; Apollinarius autem, Vitalis & Timotheus fuere damnati à Damaſo Papa. In Capitibus illis ajunt aperta fronte impietatem prædicari, atque ità Rufum, unàque vaſtiſſimam Illyrici Diœceſim, cujus ille Apoſtolicus Vicarius, tentant circumſcibere in ſuum errorem & gregem. Hæc eſt illa Epiſtola, de qua ſubnotatio ad Encyclicas Factionis litteras: *Per Epiſtolam, quæ ſubjungitur, Rufum Epiſcopum, ut eis auxiliarctur, rogarunt.* Et Theodoretus, Cyri Epiſcopus, & Factionis ad Principem Legatus, ſcribit Alexandro Hierapolitano Epiſcopo, ſuo Metropolitæ. *Pientiſſimo noſtro Regi*, jam ad meliorem ſenſum deducto, mandantique fieri pacem, *cum juramento ſuaſimus, quod impoſſibile ſit nobis Cyrillum & Memnonem conciliari, & quod fieri nequeat, ut* aliis eorum Collegis *communicemus, qui non anteà ejecerint hæretica Capitula.* Lucidiùs loquitur ad ſuos gregales Epheſi agentes. *Quintò acceſſus* ad Principem *nobis contigit. Et multùm de hæreticis Capitulis diſceptavimus, juravimuſque ſæpiùs, quod impoſſibile ſit nobis communicare his, qui diverſa ſentiunt, ſi nondùm exploſerint Capitula; & quod Cyrillus, etiamſi rejecerit Capitula, à nobis ſuſcipiendus non ſit, eò quod ipſe tam impiæ hæreſeos Hæreſiarcha ſit factus*. Juxta antiquum Eccleſiæ Canonem, datamque ex illo ſententiam damnationis in Memnonem & Cyrillum. Sententiam Theodoſius Auguſtus ex Acacii Berrheenſis Epiſcopi ſuaſu confirmavit, & Joannes Comes ſacrarum largitionum, Epheſum miſſus, ambos, tamquam hæreſiarchas, ob capitula carceribus mancipavit. Antiquus item Canon, ſuperiorem ab inferiori judicari vetans, ex hæreſis cauſa permittit etiam damnari: Hocce Canone tutum ſe in Cyrillum exiſtimabat Joannes Antiochenus, & capitula eſſe nodum nunquam ab illo ſolvendum aut rumpendum.

In adducta ad Rufum Theſſalonicenſem Epiſtola addit, non ſuam ſolummodò Diœceſim, ſed & Bythiniam, Paphlagoniam, Cappadociam ſecundam, Piſidiam, Theſſaliam, Mæſiam, Rhodopen, *aliosque quamplurimos diverſarum Provinciarum* Capitulis adverſari. *Italos quoque certum eſt novitatem iſtam nequaquam laturos eſſe. Nam Martinus ſanctiſſimus Mediolanenſium Epiſcopus ad nos ſcripſit, librumque beati Ambroſii de Dominica Incarnatione ad piiſſimum Imperatorem mi-*

miſit, qui hæreticis illis Capitulis contraria docet. Quod ipſum repetit in ſecunda petitione miſſa ad Principem ex civitate Chalcedonenſi. Quod namque Orientales Epiſcopi Aquilejenſem, Mediolanenſem, & Ravennatem Italiæ Metropolitas fuerint in partem ſuam adversùs Capitula ſe-
Epiſt. 112. ducere conati, teſtatur Theodoretus in litteris ad Dominum Patriarcham Antiochenum: At ſolus Mediolanenſis fuit ab illis circumventus.

Quin immò etiam poſt factam pacem inter Cyrillum & Joannem, eorumque Synodos, ad Marim Perſam Epiſcopum ſcribit Ibas Metropolita Edeſſenus. *Cyrillus volens Neſtorii libros deſtruere, lapſus eſt, & in dogma Apollinaris inventus eſt incidiſſe. Conſcripſit enim & ipſe ſimiliter illi, quia ipſe Deus Verbum factus eſt homo, tamquam non ſit differentia inter templum & inhabitationem in eo. Conſcripſit enim duodecim Capitula, quia una eſt natura Deitatis & humanitatis Domini noſtri Jeſu Chriſti, & quia non oportet, ſicut dicit, dividere voces dictas* de eodem Domino. Et infrà. *Deus fideliſſimi Principis cor rexit, ut dirigeret ſanctiſſimum Archi-Epiſcopum Orientis, Dominum Joannem, ut reconciliaretur Cyrillo. Ab eo enim fuerat Epiſcopatu depoſitus. Et poſtquam litteras Imperatoris recepit, Reverendiſſimum Paulum Emeſenum direxit Epiſcopum, ſcribens poſt eum veram fidem, & præcipiens ei, quia ſi huic fidei Cyrillus conſenſerit, & anathematizaverit eos, qui dicunt,* QUIA DEITAS PASSA EST; *vel dicentes,* QUIA UNA NATURA EST DEITATIS ET HUMANITATIS, *ut communicaret ei. Voluit autem Dominus cor Ægyptii emollire, ut ſine fatigatione fidei conſentiret, & hanc ſuſciperet, atque omnes, qui abſque hac crederent, anathematizaret.* Etiam poſt initam Eccleſiarum pacem conſtans adfirmat Capitula eſſe hæretica, nec illam factam, aut fieri potuiſſe, niſi illis per Cyrillum anathematizatis. Hoſce enim articulos, *Deitas eſt paſſa,* & *Deitatis ac humanitatis facta eſt una natura,* Cyrillus anathematizavit, & Capitula ſua à pravis, quibus laborabant, ſuſpicionibus neque purgavit, neque ab Orientalibus Epiſcopis admitti exegit, ideòque viſus eſt fateri lapſum, & modò eſſe converſus.

Eadem fuit mens Theodoreti. Etenim pacis tractatu pendente ſcribit ad Joannem Patriarcham Antiochenum. *Communiter perlegentes Ægyptiacas litteras, & examinantes earum ſubtiliter ſenſum, invenimus conſonantes dictis à nobis, & palàm contrarias duodecim Capitulis, quibus uſque ad præſens, ut alienis à pietate, repugnantes permanſimus.* Etiamnùm averſabatur *Deum Verbum carnaliter natum, unionem naturalem, ac unionem ſecundùm hypoſtaſin,* eſſe ratus *hæreticorum germina Zizaniorum.* Et poſt firmatam pacem ſcribit ad Neſtorium, in exilio blaterantem, quod Orientales Epiſcopi, Cathedræ retinendæ cupiditate victi, ac dogma ſuum priùs prævaricari, Cyrillum & ejus Capitula recepiſſent. *Nemo perſuadeat Tuæ Sanctitati, quod ego Epiſcopalem Sedem cupiens, tanquam orthodoxas ſuſcepi Ægyptiacas litteras: ut enim cum ipſa veritate dicam, ſæpiùs eas perlegi, & ſubtiliter diſcuſſi, & hæretica illas amaritudine liberatas eſſe inveni.* Quin immò poſt latrocinium Epheſinum, & tot ſuas calamitates ſcribit ad Joannem Epiſcopum Germanicienſem. *Quaſnam ob cædes & maleficia expulſus ego ſum? Barbaris ipſis perſpectum eſt, illos me dogmatum cauſa ejeciſſe. Nam & dominum Domnum,* Joannis in Patriarchatu Antiocheno ſucceſſorem, *quod Capitula non reciperet, viri optimi depoſuerunt, omni laude digna hæc affirmantes, & in his ſe acquieſcere profitentes. Eorum enim profeſſiones ego legi. Me verò velut hæreſeos Principem abdicarunt, & alios pariter eandem ob cauſam expulerunt.* Perſiſtit Capitula ex Ario, Eunomio, ac Apollinari eſſe leproſa, & explodenda. Et credit, quod non ſine cauſa. Epheſinum quippè latrocinium, in quo ſtabilita Eutychiana impietas. Capitula adſumpſerat in palmare fundamentum, proteſtans ſe hærere Sancti Cyrilli dogmatibus, & eorum adverſarios damnans ut hæreticos, eoſque inter etiam Domnum Patriarcham, Ibam Edeſſenum, ac Theodoretum: Et hunc quidem, ut Hæreſiarcham & Capitulorum impugnatorum ducem, irreparabiliter, ex laudato jam ſæpiùs Canone antiquò. Quocircà etiam Domnus Patriarcha, palàm orthodoxus, damnari à latrocino maluit, quam Capitulis conſentire. Et videtur, quod firmo jure. Eorum enim conſenſus exigebatur ab Eutychianiſtis, adeòque illum dare erat palàm labi in dogma Eutychianum.

Eadam fuit mens Maximiani, pro Neſtorio in ſedem Conſtantinopolitanam ordinati, plurimiſque per Celeſtinum Pontificem encomiis exornati, de quo, ac ejus Synodo Liberatus Diaconus. *Scripſerunt & Epiſcopi è Conſtantinopoli Cyrillo, quia amicitiam modum & pacem Eccleſiarum ſanctarum non aliter fieri conveniret, niſi omnia, quæ ab ipſo in cauſa ſcripta ſunt Epiſtolis & tomis & libris, evacuentur.* Et infrà. *Culparunt Joannem Antiochenum, cur à Cyrillo non expetierit Capitulorum damnationem.* Gennadium, Anatolii in ſede eadem poſt Concilium Chalcedonenſe ſucceſſorem, quis eſſe neſciat & orthodoxum & ſanctum? Ejus merita & miracula refert in Collectaneis Theodorus Lector. Ejuſdem tamen in Cyrilli Capitula invectivas audiamus à Facundo Epiſcopo Hermianenſi. *Væ mihi à malis: Heu,* L. 2. c. 4.
heu! Undè enim quiſquam in præſenti aliundè ſumat exordium? Quales Cyrilli Ægyptii, & quantas blaſphemias incurri? Quis reverà det capiti meo aquam, & oculis meis fontem lachrymarum? Quoniam extendit lingua ejus mendacium, & non fidem. Væ malo Alexandriæ, familiari ejus, & proprio jam iſti ſecundo. Alludit ad Cyrilli patruum, & in ſede Alexandrina proximum Anteceſſorem Theophilum, ejuſque in Sanctum Joannem Chryſoſtomum violentias. Dicit hunc tentare in ipſam fidem orthodoxam, quod ipſe perfecit in innoxiam perſonam, & pergit. *Omnem ſupereminentiam blaſphemiæ jaculatus eſt adversùs ſanctos Patres, adversùs eorum priores Apoſtolos, adversùs ipſum Salvatorem in reſurrectione meditatus eſt. Adſumptam quidem humanitatem ex nobis & pro nobis injuriat; Divinam ejus naturam impaſſibilem paſſionibus ſubjacere contendit.* Quod ſexto Capitulo dicat ipſum Deum Verbum eſſe paſſum carne. Impugnat Gennadius & primum Capitulum, quo Deus Verbum adſeritur carnaliter natus ex Virgine, & exclamat. *Anathematizaturus te eſt Deus, Paries dealbate. Juſtiſſimum enim eſt, te,*

ſimi-

ſimiliter Ananiæ Judæorum Principi Sacerdotum linguam adversùs Chriſti diſcipulos moventem, ſimilem ab eis indignationem experiri. Addit Facundus. *Et cætera, quæ in eodem opere, ſi quis volet, inveniet.* At opus jam pridem amiſſum eſt. Ejus quædam citat etiam Leontius Monachus Byzantinus.

Etiam Iſidorus Peluſiotes, Eccleſiæ Alexandrinæ laudatiſſimus atque eruditiſſimus Presbyter, quem ipſe Cyrillus Epiſcopus Patrem ſuum dixit, & ut Patrem coluit, damnat Capitula, ſcribens ad Cyrillum, Epheſinæ Synodo Præſidentem. *Examini juſto cauſas permitte. Multi* Epiſt.31c. *te quaſi per comœdiam irrident ex his, qui collecti ſunt in Epheſum, quod privatam injuriam vindicans, non quæ Chriſti ſunt, orthodoxè requiſieris. Dicunt, quod conſobrinus Theophili eſt, & imitatus illius voluntatem. Sicut enim ille inſaniam apertam diffudit contra Joannem noſtrum, ſic concupiſcit &* Epiſt.37c. *ille gloriari.* Eum hortatur, *ut requieſcat à contentione, nec ultionem propriam injuriarum, quæ à mortalibus hominibus debetur, exigat à vivente Eccleſia, & æternam diſcordiam ſub prætextu pietatis ædificet.*

De Joanne item Eccleſiæ Antiochenæ Presbytero ſcribit in Catalogo Gennadius Maſſilienſis. Cap. 88. *Impugnat aliquas Cyrilli Alexandrini Epiſcopi ſententias, docens incautè ab illo prolatas adversùs Neſtorem, quæ nunc fomentum ſunt, & robur addunt* L. 107. *Timotheanis*. Et apud Photium in Bibliotheca Baſilius Cilix, ejuſdem Eccleſiæ Presbyter ſub Anaſtaſio Auguſto & Flaviano ſecundo Patriarcha, impugnat libros Joannis Schytopolitani, & Capitula Cyrilli, præſertim duodecimum. Etiam ab Acacio Berrheenſi Epiſcopo, iſtius ſæculi ſummo luminari, fuiſſe improbata gloriatur Theodoretus in litteris ad Domnum Patriarcham Antiochenum. Ex quibus omnibus liquet Capitula hæc, à tantis viris etiam poteſt Synodum Epheſinam improbata, per illam ac Romanam Eccleſiam probata non fuiſſe. Alioquin enim firmum eſt quorumdam argumentum, dicentium apud L.6.c.5. laudatum Facundum de Epiſcopis Orientalibus: *Quia non tam contra beatum Cyrillum, quàm contra Epheſinam Synodum locuti ſunt, qui parùm intelligendo malè de illis jam receptis Capitulis crediderunt.*

Reſpondeo tamen Capitula eſſe omninò probata, & per Romanam Eccleſiam, & per Epheſinam Synodum, & quidem in judicio contradictorio. Etenim Joannes Antiochenus, ad illatam illis contumeliam à Sancto Cyrillo citatus ad Synodum & Roma miſſos Legatos Apoſtolicos, ſibi ipſi defuit, comparere non auſus. *Rogavimus illum*, inquit in libro ad Principem Apologetico Cyrillus, *ut juxta Eccleſiaſticas leges in medium prodiret, ſuos ſermones firmaturus, errorisque nos convinceret. Ipſe autem in eam ſtultitiam, immò verò timiditatem ac deſperationem prolapſus eſt, ut neque ad nos venire, neque ſanctam Synodum intueri auſus fuerit*, ideòque ſynodaliter damnatus. Eundem, dum contumeliæ chartam affixit theatri parietibus, à Deo mota Epheſiorum orthodoxa Plebs palàm irriſit. Aliud dogmatis decretum non fecit Synodus: Sola Capitula ſunt Epheſina fides, quam ut Dei Evangelium omnis ſub cælo Eccleſia fuit ſemper venerata. Hinc pergit Cyrillus. *Fidei meæ rectitudini teſtimonium perhibuit & Romana Eccleſia, & ſancta quoque Synodus ex univerſo orbe congregata.* Eſſe apud omnes extra Antiochenum Patriarchatum Epiſcopos ſummæ auctoritatis, fatetur in laudatis ad Domnum litteris ipſe Theodoretus. Fuere & apud quoſdam in iſto Patriarchatu: Nam Oſrhoenorum Clericorum adversùs Ibam Metropolitam famoſa rebellio pro magno fundamento habuit, quod ille Capitula damnaret.

Adductarum porrò contradictionum radix eſt duplex. Primam exponit Facundus Epiſcopus Hermianenſis. *Cyrillus Neſtorio reſpondens, qui unum* L. 6. c. 3. *Chriſtum in duos filios dividebat, neceſſe non habuit de duabus naturis adversùs eum evidentiùs atque expreſſiùs diſputare. Quin immò, ne quàm daret occaſionem ejus erroris, parcius de naturarum diſcretione locutus eſt, ne cùm ipſe naturas diſtingueret, ille duas perſonas induceret. Sermonem ſuum magis ad ea, quæ unitatis ſunt, coarctabat; ſicut è contrario priores Eccleſiæ Doctores, reſpondentes Apollinari, naturarum diverſitatem ſtultiſſimè confundenti, in earum diſtinctionem ampliùs incumbebant. Quare ipſe Neſtorio repugnans putari non debuit negaſſe differentiam naturarum, quemadmodum nec illi repugnantes Apollinari, putandi ſunt unitatem negaſſe perſonæ. Quia non idem ſemper ordo eſt pugnæ vel modus, ſed in oppugnatore cauſa eſt, quomodò contraire debeat propugnator.* Nihilominùs quibuſdam Baſilii, Gregorii Nyſſeni, aliorumque Patrum adversùs Apollinarim dictis ſtrenuè in errorem ſuum abuſi ſunt Neſtoriani, ac ejuſmodi dicta Diodorum Tharſenſem Epiſcopum, quem ob probatiſſimam fidem Synodus Conſtantinopolitana dedit Antiocheno Patriarchatui radicem communionis, diffamarunt tamquam fontem erroris Neſtoriani, ſubjeceruntque eidem periculo, in quo per quintam Synodum periit Theodorus Mopſueſtenus. Sic igitur & Sanctus Cyrillus ob in Neſtorium Capitula apud Orientales Epiſcopos incurrit de Apollinario ſuſpicionem, immò firmiſſimam, ex qua damnatus, opinionem.

Hujus opinionis radicem alteram edicit idem Facundus. *Hinc creditus eſt beatus Cyrillus non rectam priùs in ſuis Capitulis tenuiſſe ſententiam,* L.8. c.5. *ſed admonitione Orientalium poſteà eſſe correctus, quoniam cùm ipſa unitas Eccleſiarum fieret, non Orientales Patres ejus Capitulis ſubſcribere compulſi ſunt, ſed ipſe potiùs expetitus eſt directæ ſibi ab eis confeſſioni ſubſcribere. Ipſamque Capitulorum ſuorum retractationem non ideò eum poſt Epheſinam Synodum feciſſe aliqui crediderunt, ut quæ clauſa quibuſdam fuerant, panderentur, & quæ videbantur obſcura, clareſcerent; ſed potiùs ut priſtinum in eis emendaret errorem, quod putabatur, ſicut adhuc Eutychiani putant, quod* UNAM IN EIS DIXERIT CHRISTI ESSE NATURAM. *Hinc ergò contigit, ut converſione beati Cyrilli facta unitas crederetur. Et reverà cui non ſurreperet iſta ſuſpicio (de humanis cordibus loquimur, & humana corda geſtamus) cùm nihil Orientales Patres, qui hæc Capitula corrigenda judicaverunt, corrigere cogerentur, beatus autem Cyrillus, non ſolùm fidei confeſſioni, quam, ſicut neceſſarium crediderunt, illi dictaverant, expetitus antè ſubſcriberet, ſed etiam ipſa ſua Capitula retractaret?* Quod Cyrillus Capitula retractarit, palàm hallucinatur Facundus: Ea dumtaxat non purgavit ab erroneis Orientalium ſuſpicionibus, neque ab illis admitti

mitti curavit, eorum, licet de ſe non rectè opinantium, ſola de Chriſto recta fide contentus. An rectè, Theologi certant, & adhuc ſub judice lis eſt. Eum in ſuo ad Juſtinianum Auguſtum de tribus Capitulis Conſtituto laudat Vigilius Pontifex, tamquam amore pacis adimplentem dictum Apoſtolicum: *Cui aliquid donaſtis, & ego*. Auferri & præcidi potuerant tot orthodoxorum fratrum pravæ ſuſpiciones & calumniæ, ob quas tandem factum, quod ſcribit Liberatus Carthaginenſis. C. 9. *Evoptius Ptolomaidis Pentapoleos regionis Epiſcopus, accipiens exemplar litterarum Theodoreti, qui ſcripſerat contra duodecim Capitula Cyrilli, direxit illud Cyrillo, ut reſponderet ad ea, & ſuâ Capitula exponeret. Quod gratiſſimè ſuſcipiens Cyrillus fecit interpretationem Capitulorum ſuorum duodecim addens expoſitiones, quo videretur plenam pro eis rationem reddere*. Ità dicit firmatam fuiſſe nuper initam Eccleſiarum pacem. Errantem tamen Cyrillo opinionem Ibas, Theodoretus, aliique eorum Collegæ ſemper retinuerunt; Joannes autem Patriarcha Domno ſucceſſori tradidit, recteque pergit laudatus Facundus. L. 6. c. 4. *Contingit nonnunquam inter ejuſdem ſententiæ viros, ut cùm de rebus ipſis, quæ in quæſtione ſunt, idem ſapiunt, de ſe tamen invicem aliud ſuſpicentur, cùm à dicente minùs aperitur verbis, quod corde conceptum eſt, vel ab audientibus minùs inſpicitur dicentis intentio. Diſcernenda eſt autem impietas, qua de Deo malè creditur, ab ignorantia, qua quiſque aliter de proximo, tamquam homo de homine, ſuſpicatur*. Hæc tamen Orientalium ſuſpicio, utpotè nullo, niſi dilecto Neſtorio, nixa fundamento, culpa non caruit, nimiis excuſationum pigmentis incruſtatur à Facundo, Divinaque Juſtitia ſuper ipſam ac ex ipſa in Epheſina Synodo concitatos motus non dormitavit. Quod Celeſtinus Pontifex in illis diſpenſatoriè diſſimulavit, latrocinaliter ſine miſericordia punivit in ipſa Epheſina civitate Dioſcorus, Alexandrinus Epiſcopus, percutiens eos in poſteriora, facienſque immiſſiones, tamquam Angelus malus.

Notanda ſunt adducta Facundi verba: *Sicut, adhuc Eutychiani putant*. Abutuntur Cyrilli Capitulis, quomodò Auguſtini verbis Calviniſtæ, tamquam ad lupum tegendum ovinis lanis. Deindè ob rationes ſuprà ex Hypatio Epheſiorum Epiſcopo adductas Chalcedonenſis Synodus eadem Capitula diſertè & expreſſim non confirmavit. Hinc Gennadius Regiæ civitatis Epiſcopus, in Orientalium Epiſcoporum & Joannis Presbyteri Antiocheni ſuſpicionem lapſus eſt, deteſtans Capitula, non ut hominis hæretici fœtum, ſed ut tunc graſſantis, cujus ipſe durum flagellum, Eutychianæ ac Apollinariſticæ impietatis fomentum. L. 2. c. 4. *Talia*, inquit Facundus, *de Cyrillo Gennadius non ſcriberet, niſi dicentis intentionem minùs intellexiſſet. Potuit de Chriſtiana Religione, quæ recta ſunt, credens non intellectum beatum Cyrillum recta intentione culpare*. Ego dicere malim, quod ad ſuperiùs adducta Joannis Antiocheni verba ait Gennadius Maſſilienſis: *Quod valde inaniter dicit*. Eodem modo Iſidorus Peluſiotes nimiùm facilè credidit calumnioſis clamoribus Epiſcoporum Orientalium. Capitula tandem denuò ſolemniſſimè probavit quinta Synodus, famoſam Ibæ Edeſſeni Epiſtolam & Theodoreti in Cyrillum ſcripta damnans, quod Capitula ut impia & hæretica impugnaſſent. Exindè cuncta de illis prava ſuſpicio eſt facta damnabilis. Quiſquis ei indulgere perrexit, anathema incurrit. Etiam ſexta Synodus vocat *Capitula Divini Cyrilli*. Quin eadem confirmavit & Synodus Chalcedonenſis, adſentiens Legatis Apoſtolicis, adſerentibus omnia Epheſini latrocinii acta eſſe per Sanctum Leonem Pontificem caſſata præter damnationem Domni Act. 10. Patriarchæ Antiocheni. Eam & dictus Pontifex, & laudata Synodus habuere ratam, quod Domnus Cyrilli Capitula tacenda ſcripſiſſet. Baſilius Cilix eſt reſponſo indignus, quia homo Neſtorianus: licet Neſtorium damnet, profitetur Diodorum Tharſenſem, ac Theodorum Mopſueſtenum. De Maximiano Conſtantinopolitano Epiſcopo, ac ejus Synodo falli credo Liberatum Carthaginenſem. Eam enim rei impoſſibilis poſtulationem ſibi à ſolo Joanne Antiocheno ac ejus Synodo factam ſcribit diſertè Cyrillus ad Acacium Melitinæ, & Donatum Nicopoleos Epiſcopum, veteris Epiri Metropolitam.

Reſtat argumentum de auctoritate Epheſinæ Synodi per Sedem Apoſtolicam confirmatæ: neque enim unum Cyrillum; ſed & hanc Orientalis Diœceſis ac illi adhærentes novem aliæ Provinciæ damnarunt erroris. Reſpondet laudatus Facundus. *Hæc Orientalium, aliorumque Patrum de Synodo Epheſina ſuſpicio, qua exiſtimantes eam traditiones paternas eſſe tranſgreſſam, pro ipſa fide, quam communiter tenebant, adversùs eam certabant, mihi ſimilis videtur ei ſuſpicioni, quæ Jeſu Nave temporibus orta fuerat in populo Iſrael, cùm laudabiliter ejuſdem populi pars pro Dei cultu ſolicita adversùs alteram partem æquè ſolicitam concitaretur, intentionem ejus ignorans*. L. 7. c. 6. Altare, ad Jordanis ripam à filiis Ruben, Gad, ac media tribu Manaſſe recta mente erectum, reliquæ tribus ut ſchiſmaticum accepere, parati vindicare etiam armis. Hiſtoria nota eſt, pergitque Facundus. *Vides igitur, quod pro eadem religione, qua rectè colitur Deus, non ſolùm diſſentire à ſe invicem, verùm etiam laudabiliter pugnare adversùm ſe religioſi ac rectiſſimi poſſint, dum eos non ratio Divini cultus, ſed alterius alterum latet intentio. Quapropter qui nobis dicunt, ſi Epheſinam Synodum recepiſtis, condemnate Provinciæ Orientis & aliarum novem Provinciarum Epiſcopos, meritò audient, ut ſi & ipſi filios Ruben & Gad, & dimidiam tribum Manaſſe recipiunt, condemnent tribum Levi & alias novem tribus, quas cùm fratrum ſuorum lateret intentio, eos debellare convenerant. Et certè in illo populo erant etiam prophetæ, nec eis imputat quiſquam, quod animorum fratrum ſuorum prudens conſilium non viderint, cùm facilè poſſit orantibus ex accepta prophetiæ gratia revelari: Omnes autem Orientales, atque aliarum Provinciarum Antiſtites, quos Capitulorum beati Cyrilli latuit intentio, ut Epheſinam Synodum pro eorum ſuſceptione culparent, Epiſcopos dicimus, non Prophetas*. Eleganter pluribus oſtendit eos de Synodi non dogmate, ſed facto ſolo atque intentione erraſſe.

Videtur difficultas non eſſe evacuata. Etenim de generalis Synodi dogmatico facto atque intentione falli, & paternas Chriſtianæ doctrinæ traditiones ab ipſa violatas exiſtimare eſt omninò falli in dogmate: Eſt credere legitimam & ab Apoſtolica Sede confirmatam Synodum poſſe in dogmate erra-

errare. Reſpondeo Epheſinam Synodum ab Epiſcopis Orientalibus judicatam fuiſſe non legitimam & plenam, ſed mancam & variè vitioſam, utpotè factam ſine Patriarcha Antiocheno, ſine debito examine, per humanos affectus & corruptiones, ad inſtar Conventus Seleucienſis, aut Ariminenſis, ſeu latrocinii Epheſini, in quo ſub religionis prætextu & vulnere privatas injurias novimus vindicatas. Eiſdem ex ſuſpicionibus olim etiam nos Belgæ & Franci omnes impugnavimus ſeptimam Synodum, exiſtimantes à privata Græcorum Synodo ſtabilitam ſacrarum imaginum latriam, & Sedem Apoſtolicam circumſcriptam. Generalis enim Synodi decreta eſſe Divina, infallibilia, nulli unquam retractationi obnoxia, omnis ſub cælo Eccleſia ſemper pro regula habuit. Orientalium porrò errorem rurſùm dico non fuiſſe à culpa immunem.

CAPUT SEXTUM.

Quomodò dicta Synodi diſcordia fuerit tandem compoſita?

DUm Cyrillus & Joannes, Eccleſiæ magna elementa, ità invicem collidunt, Roma adveniunt Arcadius & Projectus Epiſcopi, nec non Philippus Romanæ Eccleſiæ Presbyter, Celeſtini Pontificis ac totius Occidentalis Eccleſiæ Legati, habentes litteras datas octavo idus Majas. Quare ad diem Pentecoſtes adeſſe, ac ipſi Synodum aperire omninò ſperarant, verùm navigationis incerta moras injecerant. Advenerunt menſe Julio, & ſextò idus primam Actionem celebrarunt. Quæſtio eſt, an venerint habituri principalem Præſidentiæ locum, an illam Cyrillo conceſſuri, futurique ejus ſolummodò adſiſtentes? Quidam affirmant primùm: Etenim Synodis apud Græcos habitis nunquam Græcum, ſed Latinum Pręſidem dedit ſemper Eccleſia Romana. Ego tamen probo partem poſteriorem. Laudati enim Legati principalem locum dumtaxat tenuere, quouſque in inflicta per Orientales Epiſcopos contumelia & quaſi reatu fuit Cyrillus; in integrum reſtituto mox ceſſere locum, utique ex ſui Pontificis mandato. Mennas Conſtantinopolitanus, & trium Diœceſeon Epiſcopi in profeſſione facta Vigilio Papæ ad Sanctam Eufemiam in civitate Chalcedonenſi, diſertè dicunt præſediſſe Celeſtinum in Legatis Cyrillo, Arcadio & Projecto Epiſcopis, & Philippo Presbytero. Quotquot meminerunt noſtræ Synodi, uno ore donant Cyrillum primo vicis Apoſtolicæ loco.

Sexto itàque & quinto Idus Julias celebratæ ſunt per laudatos viros ſecunda & tertia ſynodalis Actio, & antè omnia ex more lectæ Papales litteræ, quaſi per propheriam admodùm congruæ, utpotè mandantes cuncta Apoſtolicæ Sedis huc uſque in Neſtorium decreta tandem deduci in executionem, ac apud Epheſios ſervari breve verbum, à Sancto Joanne Apoſtolo toties ibi deprædicatum, *Diligite alterutrum*. Novis Legatis prælecta & expoſita eſt prima ſynodalis Actio, atque ab illis probata & confirmata: Nempè Neſtorii damnatio, Celeſtini & Cyrilli ad illum Epiſtolæ, etiam Epiſtola duodecim Capitulorum. Facta item de his Relatio ad Principem, poſtulataque licenria ordinandi novi Epiſcopi Conſtantinopolitani, & recedendi ad propria, quod Epiſcopi plures ſenio, inopia, morbis, morte affligerentur. A novis Legatis novos animos adſumpſit Synodus, utpotè jam veraciter œcumenica, quod illi non tantùm Apoſtolica Sedes, ſed plena totius Occidentis Synodus per illos & apportatas ab eis litteras adſideret. Cyrillus ſolius Romanæ, hi etiam totius Occidentalis Eccleſiæ vicibus & legatione fungebantur.

In quinta, decimo ſeptimo Kalendas Auguſti habita Actione ſuſceperunt Cyrilli & Memnonis adversùs Joannem Antiochenum querimonias & libellos, poſtulantes citari virum, coram Sedis Romanæ Vicariis redditurum rationes ſuorum in tantos Epiſcopos & orthodoxa Capitula attentatorum. Acacius Melitinenſis Archi-Epiſcopus eam non ſententiam, aut ſynodale judicium, ſed contumeliam atque convicium ipſo Jure nullum clamavit, ideòque Joannem audiri indignum; Legati tamen ratione, non potentia agendum rati citandum curarunt per Archelaum Myndenſem in Caria, Paulum Lampenſem in Crera, & Petrum Epiſcopum Parembolarum in Paleſtina. At nullo fructu. Etenim Joannes ſui copiam facere nolens, domum ſuam cinxit armato milite, in dictos Epiſcopos, Cyrilli Capitula, & omnem Synodum inſigniter injurioſo. Facta tamen eſt ſecunda vocatio per alios Epiſcopos, à militibus & Clericis Antiochenis pejùs tractatos. Tractati fuere tamquam per Joannem depoſiti & excommunicati. Tunc Juvenalis Hieroſolymæ Epiſcopus in Joannem protulit hanc aureis litteris ſcribi dignam inrerlocutionem. *Oportebat Joannem Antiochiæ Epiſcopum confeſtim accurrere, ut de illis, quæ ei objiciuntur, ſe purgaret, ad Apoſtolicam Sedem magnæ Romæ nobiſcum conſidentem, apud quam maximè mos eſt ex Apoſtolico ordine & traditione, ut ipſa ſedes Antiochena dirigatur & judicetur.* Omnium enim Patriarcharum & Primatum Autocephalorum primæ inſtantiæ ex Apoſtolico Canone ſpectant ad Sedem Romanam, eaque poteſtate uſi Legati Apoſtolici Cyrillum & Memnonem à Joannis ſententia non abſolverunt, ſed ipſo jure nullam & vanam declararunt, juxta conſilium Acacii Melitinenſis.

Addiderunt & tertiam Joannis evocationem peremptoriam, adversùm ejus attentata & contumaciam criminaliter & definitivè proceſſuri. At peſſimè rurſùm excepti ſunt evocantes Epiſcopi, à Joannis præſertim Archi-Diacono, quem non ſine cauſa depingens Synodus fuiſſe dicit *raros in barba pilos habentem, ſubpallidum, & ſtatura puſillum*.

Sexto decimo Kalendas Auguſti apud Actionem quintam ſtrenuè inſtitit pro ſuis adversùs Joannem Capitulis Cyrillus, expoſtulans jus dici, & *adversùm vanas & futiles illius calumnias muniri pias Principis aures, ne per fallaciam capiantur*. Extremo tamen rigore uti noluerunt Legati: Joannem & ejus Aſſeclas, exauctorari digniſſimos, ab Eccleſiaſtica dumtaxat communione, & aliis de-

deinceps nocendi poteſtate fecerunt alienos, referentes omnia ad Pontificem & Principem, aſſeverantesque Joannem in Cyrillum & Memnonem fuiſſe temerè & vanè nugatum.

Addit Relatio ad Papam. *Perlectis in ſancta Synodo commentariis Actorum in depoſitione impiorum Pelagianorum & Celeſtianorum, Celeſtii, Pelagii, Juliani, Perſidii, Flori, Marcellini, Orontii, & eadem cum illis ſentientium, quæ à Pietate tua de ipſis decreta & conſtituta ſunt, judicavimus & nos ſolida firmaque permanere, & idem omnes tecum ſtatuimus, eos pro depoſitis habentes.* Agnoſcit Synodus poteſtatem ſuam: unicum ſuum eſſe munus, ut Apoſtolicæ Sedis de graſſantibus perſonis & quæſtionibus judicium confirmet. Hinc enim dum deviat Epheſina ſecunda Synodus, meruit in latrocinium demutari. Porrò Pelagianam hæreſim, ejusque tutatrices perſonas denuò Epheſi damnatas ſcribunt etiam Gregorius Magnus in
L.5. Epiſt. 14. litteris ad Narſetem Comitem, ac in litteris ad
L.6. Ep.31. Eulogium Alexandrinum & Anaſtaſium Patriar-
L.7. Ep.81. cham Antiochenum, Acta antiqua Epiſcoporum Occidentis apud Photium in Bibliotheca, & Sanctus Proſper in carmine de ingratis, & in Chronico, dans cauſam, quod adjuvarent co-
L. 54. gnatum ſibi errorem Neſtorianum. Rectè advertunt laudata Acta Neſtorium de Chriſto Capite, Pelagium errare de corpore per ipſum redempto. Factum id eſt ex mandato Celeſtini Pontificis, qui jam dictos Errones, nova ſpe & turbulentia gravidos, norat Epheſum profectos cum Joanne Antiocheno. Ità ſuprema Juliani à Synodo præſumptio in fumos eſt exinanita.

Hæ ſynodales turbæ Theodoſium Auguſtum valdè turbarunt, egeruntque ad nova in dies conſilia. Etenim ad prima & ſecunda Acta ſolas Relationes, ad tertia etiam oculatos teſtes miſit utraque pars: Cyrillus Theopemptum, Danielem, & Potamonem, Epiſcopos Ægyptios, nec non Joannem medicum ſuum domeſticum; Joannes autem Antiochenus Comitem Irenæum, expoſtulans indici novam Synodum in Regia civitate coram ipſo Principe, aut in loco vicino, removeri Epiſcoporum Provincialium turmam ad ſolas factiones utilem, & adhiberi ſolos duos cum quovis Metropolita.

Ad primam Comitis Candidiani Relationem cuncta Cyrilli Acta caſſavit Princeps, utpotè præſcriptum à ſua Sacra Divali ordinem prævaricata, geſtaque inimico animo, ante adventum Synodi Orientalis, & ſine debito examine; inchoari voluit novam & plenam Synodum, mittens novas Divales litteras & Palladium Magiſtrianum, qui cum Candidiano hæc exequeretur, neminemque anteà Epiſcopum permitteret exire Epheſo, ne quidem ad Comitatum. Verùm Palladius invenit turbata ardere omnia, nullumque modum executionis. Vacuus ergò ad Principem rediit, onuſtus querimoniis utriusque partis.

Relationis tertiæ portitor Comes Irenæus potentiſſimè egit pro ſuo Neſtorio, at nullo ſucceſſu; quod ille fæteret apud omnes ob vocem, DEIPARA, contumaciter etiam Epheſi rejectam. Cyrilli item Capitula & Memnonis ſatellitium fætuere. Quare poſt multa tandem conſilia omnium horum trium damnationem, ab Acacio Berrheenſi Epiſcopo perſuaſus, confirmavit Princeps, obtinere volens ſolam fidem Nicænam, & abjici quævis Capitula, Epheſumque mittens Joannem Comitem ſacrarum largitionum, hæc executurum. Comes namque Candidianus à Synodo accuſatus de variis ceciderat in Principis ſuſpiciones. Laudatus Acacius à quinquaginta annis Synodo Conſtantinopolitanæ adfuerat, annis, eruditione, prudentia, rerum gerendarum peritia plenus, domi manſerat, ideòque à Principe tamquam nulli parti addictus audiebatur.

Porrò Sacra Divalis per Joannem Comitem miſſa peccabat in ipſo limine: Erat enim utrique parti, tamquam unam Synodum facienti inſcripta, Cyrillum & Memnonem ut exauctoratos omittens, damnatos & damnantes æquans & confundens in unum, ideòque ejus inſinuatio fortes obices eſt paſſa. Cyrillus & Memnon intra Epiſcopale palatium ſe munierunt, violentiam metuentes, Synodus Joanni Antiocheno & ejus aſſeclis communicare, Neſtorium vel videre; longèque plus Cyrilli & Memnonis damnationem audire noluit, parique eam impetu averſabatur Factio Joannis, ad audiendas & ſervandas litteras hilaris & prompta, ideòque illi ſoli eas Comes prælegit. Ad pugnam & cædem ſpectabant omnia ob Cyrillo & Memnoni addictiſſimam Epheſiorum Plebem. Nec ipſa ſibi Factio cohærebat, de qua Cyrillus ad Clerum & populum Conſtantinopolitanum. *Illud quoque ſciatis cùm fidei expoſitionem,* Joanni Comiti exhibendam, *componerent, inter ſe contendiſſe, & in ea altercatione etiam nunc verſari. Nam alii ex illis ſanctæ Virgini* DEIPARÆ *appellationem concedunt, alii prorsùs negant, adduntque paratiores ſe eſſe, ut manus ſuas amputandas præbeant, quam ut hujuſmodi voci ſubſcribant.* Erant quippè mixti ex Orthodoxis, Neſtorianis, ac Pelagianiſtis. Immò Comitem de ſua innocentia fuiſſe plenè edoctum, ſcribit Cyrillus ad ſuos Conſtantinopoli Legatos. Nihilominùs ille Principi obediens, & populis ſeditionem antevertens, Cyrillum, Memnonem, ac Neſtorium, tamquam ſynodicè damnatos, tradidit in vincula: Hunc Comitis Candidiani, illos Jacobi Comitis & quartæ ſcholæ Præpoſiti cuſtodiæ & fidei commendans. Tamquam hæreticos, cauſa Capitulorum, tractatos ſcribit L.7. c.4.
Facundus Hermianenſis. Attamen in Synodum eis communicantem nihil auſus fuit Comes, niſi hæc verba relata à Theodoreto in litteris ad Alexandrum Epiſcopum Hierapolitanum, ſuum Metropolitam. *Largitionum Comes, ut invenit nonnullos congregari,* utique ad Sacrificii oblationem & alia Divina, *nos autem non congregari, compeſcuit eos dicens:* SI NON FUERITIS PACIFICI, NON CONCEDAM UNI PARTI CONGREGARI. Eum pro Joanne Antiocheno & ejus Factione in Synodi communionem recipiendis tentaſſe omnia, ſcribit Cyrillus ad Clerum & populum Conſtantinopolitanum. At perdidit operam. Etenim Synodus *ejuſmodi vocem ne audire quidem ſuſtinuit,* obſiſtens & dicens: *Fieri non poteſt, ut ad hoc veniamus, niſi*

quod

quod contra leges ab illis factum eſt, diſſolvatur, ac Synodo, tamquam qui deliquerunt, ſupplices accidant, & Neſtorium, illiuſque dogmata ſcripto anathematizent. Quare etiam tunc Joannes Antiochenus ſine Divinis permanſit.

Addit Cyrillus Relationem Comitis reducis ad Principem. *Turbata eſt admodùm ſancta Synodus, ubi accepit magnificentiſſimum Comitem Joannem non omnia rectè retuliſſe, adeò ut de noſtro quoque exilio, qui illic ſunt, conſilium inirent. Quaſi ſancta Synodus injuſtam, nefariamque exauctorationem, quam Joannes, & qui cum ipſo agunt, hæretici moliti ſunt, acceptaverit. En altera igitur facta eſt à ſancta Synodo Relatio.* Exſtat integra cum hac Epigraphe: *Relatio ſanctæ Synodi, qua Sacræ lectæ per Joannem Sacrorum Comitem reſpondetur.* Sacra enim obreptionibus abundabat, ſupponens Cyrillum & Memnonem, non à paucorum Neſtorianorum ac Pelagianiſtarum Factione, ſed à plena orthodoxa Synodo damnatos. Erat media æſtas, ſcribitque Synodus ad Clerum Conſtantinopolitanum. *Necamur æſtibus, cùm aeres ſint graves, & penè quotidie aliquis ſepelitur, ità ut omnes pueri languentes ad propria remittantur.* Quare utraque pars ex hiſce periculis liberari ſupplicavit, evocarique ad urbem Regiam, factum ſuum defenſura; atque anxius Princeps, à Comite Joanne perſuaſus, tandem indulſit. Orthodoxi orarunt evocari etiam Candidianum Comitem, dicturum cauſam de violentiis & impoſturis.

Factio legavit Joannem Antiochenſem, Joannem Damaſcenum, Himerium Nicomedienſem, Paulum Emiſenum, Macarium Laodicenſem, Apringium Chalcidenſem, Theodoretum Cyrenſem, & Helladium Epiſcopum Ptolomaidis in Phœnicia maritima; orthodoxa Synodus poſtulavit licentiam legandi Cyrilli, cujus rei ipſe cauſam ſcribit in libro Apologetico ad Principem. *Cùm ex Epheſiorum civitate ad illuſtrem illam urbem deveherentur ii, qui ad hoc à ſancta Synodo delecti ſunt, ut quæ ab illa acta fuerant, defenderent, ex illorum numero eſſe cupiebam: ut Majeſtatem veſtram viderem, & in veſtra præſentia contra Epiſcopum Antiochenum palàm oſtenderem eum calumniatum eſſe.* Verùm coactus eſt manere in vinculis tamquam ob hæreſim dejectus, ac propediem in Oaſin deportandus. Quocircà Legati ſunt Arcadius Epiſcopus & Philippus Presbyter, Romanæ Eccleſiæ Vicarii, Juvenalis Hieroſolymitanus, Flavianus Philippenſis, Firmus Cæſareenſis Cappadocum, Theodotus Ancyranus, Acacius Melitinenſis, & Evoptius Epiſcopus Ptolomaidis Pentapolitanæ.

Utraque Legatio venit Chalcedonem, juſſa iſtic hærere. Schiſmatica ſtatim triumphum ante victoriam cecinit, ad ſuos Epheſum ſcribens litteras jactantia & mendacio pleniſſimas, cui meritò data eſt hæc Epigraphe: *Epiſtola Schiſmaticorum intempeſtivè de victoria gloriantium.* Intra paucos enim dies mutata eſt rerum facies, de qua ad Principem ipſa factioſa legatio in ſecunda petitione. *Viſum eſt Majeſtati veſtræ, ut ad inquirenda dogmata inobedientes* ſacris veſtris juſſionibus, utique orthodoxi, *compellerentur. Hæc ut fierent, nobis ex ſpectantibus, veſtra Pietas in civitatem profecta eſt, & eis quidem, qui de hæreſi accuſabantur, præcepit, ut in civitatem venirent, ſacerdotio fungerentur, & ordinarent; nos verò, qui pro pietate tantum certamen ſuſcepimus, neque ingredì civitatem juſſit, ut fidei periclitantis negotium ageremus, neque ad propria remigrare permiſit, ſed ſumus Chalcedone triſtes & gementes in Eccleſia, quæ exercetur ſchiſmate.*

Hæc verba, *Et ordinarent*, exponit eadem Legatio in litteris ad ſuos in Epheſo. *Fama accepimus, quod ante octo dies, priuſquam compareremus (en gloriam pientiſſimi Regis) dominus Neſtorius ab Epheſo dimiſſus ſit, ut eat, quo liberet. Undè valdè doluimus: Quandoquidem verè ea, quæ illicitè & abſque judicio facta ſunt, jam robur habere videntur.* Reverà habebant robur. Etenim meliora edoctus Thedoſius orthodoxos Legatos ad Regiam vocavit urbem, ut ipſi ex antiquo Synodi generalis jure in hæretici à ſe damnati locum ordinarent novum Epiſcopum: Ordinarunt verò ejuſdem Eccleſiæ ex monacho Presbyterum Maximianum. Eum à Synodo, id eſt, ſynodalibus Legatis ordinatum teſtatur etiam Celeſtinus Pontifex in Synodi confirmatione, addens ſe, *dùm illius capiti verba myſtica dicerentur*, omninò interfuiſſe. Ex quo non vanè poſſit conjici ab Arcadio Legato datam conſecrationem. Hìnc intelliges verba Theodoreti de Neſtorio ad Alexandrum ſuum Metropolitam. *De Amico ſciat Tua Sanctitas, quod ſi quando ejus faceremus mentionem vel apud pientiſſimum Regem, vel apud illuſtre Conſiſtorium, defectionis notabamur. Tantæ ſunt eorum, qui intrò ſunt, inimicitiæ. Et hoc eſt moleſtiſſimum.* Et verba Legatorum ad ſuos in Epheſo. *De pientiſſimo & ſanctiſſimo Epiſcopo Neſtorio ſciat veſtra Pietas, quod ſtuduerimus quidem ſermonem inſerere, ſed nunc non potuimus, eò quod omnes vel ad ipſum nomen hoſtiliter afficiantur. Nihilominùs curæ nobis erit.* Cæcus Theodoretus non deſiit illum palàm prædicare. Porrò Epheſo ejectum abjiſſe Antiochiam ad Joannis Patriarchæ protectionem & ſuum Sancti Euprepii Monaſterium, teſtatur Evagrius Epiphanienſis.

Hæc item ſecundæ Petitionis verba de civitate Chalcedonenſi, *Quæ exercetur ſchiſmate*, largè exponit Theodoretus in litteris ad Alexandrum ſuum Metropolitam. Chalcedonenſis Epiſcopus, Memnonem Epheſinum imitatus, ſchiſmaticis clauſit omnes Eccleſias, coegit vivere ſine Divinis, adeòque inſtruxit Principem, ut rogatus illis concedendam ab Epiſcopo Eccleſiam, reſponderit ut verus Eccleſiæ Filius: *Ego Epiſcopo præcipere non poſſum.* Ex Sancto Ambroſio norat Eccleſias ad Epiſcopos, Palatia ad ſeſe pertinere. Et hìnc ad Michaelem Auguſtum rectè ſcribit Nicolaus primus Pontifex ſacras olim juſſiones fuiſſe juſſiones dumtaxat nomine, re ipſa ſolas preces. Quin immò dum Principi venienti è ſuburbano Ruffiniano pro Eccleſia ſupplicabant factioſi, à populo orthodoxo fermè fuerunt lapidati. Cauſam ipſi ſcribunt ad ſuos in Epheſo. *Omnis populus* Conſtantinopolitanus *jugiter ad nos venit, orans ut ſtrenuè pro fide pugnemus.* Erat populi fæx ſeducta à Neſtorio, atque ejuſmodi leproſis conventiculis civitatem ſuam pollui nolebat Epiſcopus

pus Chalcedonenſis. Quocircà coacti illi, & quidem ex magna conniventis Principis gratia, permanſerunt in neſcio cujus domo privata ſine oblatione & Scripturarum lectione, convenientes ad ſolas preces & colloquia de ſua religione, atque ità evanuit omnis ante victoriam triumphus. Hac de causa Eccleſiam Chalcedonenſem dicit Theodoretus in ſchiſmate exerceri.

Aſſiduis precibus fatigavere Principem, poſtulantes Cyrilli Capitula ut hæretica, ipſum & Memnonem haberi ut Hæreſiarchas, ſua in illos Acta firmari, & reſtitui Neſtorium ut iniquè damnatum. Hæc enim erant eorum mandata. Et omnis ſpes à laico Principe. Nam dum ille Candidiani Comitis mendaci Relatione circumventus prima Synodo Acta ſacra juſſione caſſavit, Joannes Patriarcha orbem terrarum exclamavit beatum, *cui contigerat talibus ſubeſſe ſceptris*. At longè aliter orthodoxa Synodus, & per Legatos, & per Clerum Conſtantinopolitanum conteſtans Principem, ne Chriſtiana tempora fædaret Cyrilli & Memnonis, ob dogma orthodoxum ab hæreticis exauctoratum, martyriis, ſed potiùs ſacræ Synodo avitam parentum obſervantiam, obedientiam, & executionem exhiberet. Quid Eccleſiaſticis decretis laicus Princeps debeat, profitetur Juſtinianus Auguſtus in Edicto contra Anthymum Trapezuntium, Severum Antiochenum, Petrum Apameenſem Epiſcopum, & Zoaram Pſeudo-Monachum, directo ad Mennam Patriarcham Conſtantinopolitanum. *Quoties Sacerdotum ſententia quoſdam indignos Sacerdotio de ſacris ſedibus depoſuit, toties imperium ejuſdem ſententiæ & ordinationis cum Sacerdotum auctoritate fuit.* Orthodoxi igitur Legati rogavere Principem, ut Cyrillum Capitulis ſuis coram ſe adeſſe, aut certè vinculis exemptum redire in ſedem Epiſcopalem ſineret, Synodo, quam Romana & omnis Occidentalis Eccleſia probaſſet, obſecutus.

Hinc ille motus utramque legationem audivit quinquies, adunare conatus: At caſſò labore. Pertinaciam enim ſuam factioſa legatio ſcribit ad ſuos in Epheſo. *Quintò acceſſus nobis contigit. Et multùm de hæreticis Capitulis diſceptavimus. Juravimus ſæpiùs pientiſſimo Regi, quod impoſſibile ſit nobis communicare his, qui diverſa ſentiunt, ſi non dùm exploſerint Capitula; & quod Cyrillus, etiamſi rejecerit Capitula, à nobis ſuſcipiendus non ſit, eò quod tam impiæ hæreſeos Hæreſiarches factus ſit.* Pari animo pro Capitulis ſtetere Legati orthodoxi. Eos inter Acacius Melitinenſis Epiſcopus non tantùm Capitula, ſed & ſuam, ob quam ſciderat veſtem Princeps, propoſitionem, *Deitas eſt paſſa*, purgavit, atque ità illuminatus tandem Auguſtus Synodo paruit, fecitque, quod factioſi ſcribunt ad ſuos in Epheſo. *Placuit pientiſſimo Regi poſt multas adhortationes, ut ſinguli ad propria redeamus: Ad hæc ut & Ægyptius & Memnon Epheſius in ſuis locis maneant. Sic enim poterit Ægyptius omnes excæcare muneribus ſuis. Sic ut ille quidem, cùm innumera fecerit mala, ad thronum ſuum redeat, iſte vir innocens vix ad ſuam manſionem dimittatur.* Pro magna enim gratia Neſtorium in Sancti Euprepii monaſterio manere Theodoſius indulſit. Celeſtinus autem Pontifex omninò improbavit, quod Antiochenæ Eccleſiæ & Epiſcopus & Clerus olerent eandem lepram, ideòque apud Principem inſtitit deportari Hæreſiarcham: *Sola enim tales homines decet ſolitudo*. At non obtinuit: Neſtorium enim Antiochiæ ad quatuor annos, muneribus & honoribus impartitum per multos, permanſiſſe ſcribit Evagrius Epiphanienſis.

Tunc quammaximè vociferari perrexit Factio, quod nuper ad Alexandrum ſuum Metropolitam ſcripſerat Theodoretus: *Judices ipſi omnes auro confidunt, & contendunt unam eſſe naturam Deitatis & humanitatis*. Legenda ejuſdem Epiſtola ad Andream Samoſatenſem, ad Rufum Theſſalonicenſem, & ad Joannem Antiochenum Epiſcopum de morte Cyrilli. Damnatos ſuos ferre nequiit in throno & miniſterio Epiſcopali, atque ità ſperni quartum Canonem Antiochenum. Addit Liberatus Carthaginenſis. *Et ità Joannes cum ſuis Antiochiam profectus eſt, ubi colligens plurimos Epiſcopos damnavit iterùm Cyrillum, cùm jam eſſet Alexandriæ.* Tunc Cap. 6. item factum eſt, quod in famoſa Epiſtola ſcribit Ibas Metropolita Edeſſenus. *Remanſit Orientale Concilium non communicans Epiſcopis, qui communicaverunt Cyrillo. Et ob hoc multa triſtitia inter eos facta eſt, & in contentione erant Epiſcopi adversùs Epiſcopos, & completum eſt opere quod ſcriptum eſt:* QUIA ERUNT INIMICI DOMESTICI EJUS. *Ex hoc detractiones multæ adversùm nos factæ ſunt Paganorum & hæreticorum. Non enim audebat aliquis de civitate ad civitatem, aut ad Provinciam de Provincia proficiſci; ſed tamquam inimicum ſuum unuſquiſque proximum ſuum perſequebatur.*

Precibus Maximianus Conſtantinopolitanus Epiſcopus, juſſionibus Pontifex Celeſtinus aſſiduè inſtabat auferri ſcandalum, atque ità tandem Theodoſius Auguſtus per ſpectabilem Tribunum & Notarium Ariſtolaum Joanni Antiocheno miſit Sacram, qua Maximiani ordinationem & Neſtorii damnationem recipi, ejuſdem errores anathematizari, cum Cyrillo pacem iniri, aut certè Nicomediam, idque ſine omni Epiſcopo cum paucis ad neceſſarium ſervitium Clericis, ad ejus coram Principe colloquium accedi juſſit, eum interim ſuſpendens ab omni Epiſcoporum & Clericorum creatione & damnatione, *donec perfecta unio conſequatur*. Non abſolutè evocatum Nicomediam, ſed juſſum duntaxat, *ut vel corpore, vel ſaltem animi ſententia coirent*, affirmat libellus S. Cyrillo exhibitus à Paulo Epiſcopo Emiſeno, Legato Joannis. Aliter Liberatus Diaconus. *Miſſus eſt Ariſtolaus tribunus, Sacram Principis deferens Joanni & Cyrillo, in qua comminatus eſt utriſque Nicomediam exilium, niſi pacem haberent ad invicem.* Ad Joannem emolliendum etiam Sancto Symeone Stylita & Acacio Berrheenſi Epiſcopo uſus eſt Theodoſius, juſſitque hæc omnia nequaquam ſua auctoritate, ſed tamquam executor decreti Apoſtolici, quo Celeſtinus Papa Joannem Patriarcham ità urgeri mandavit, contumaci minatus parem cum Neſtorio damnationem. Papalis Epiſtola data eſt idibus Martiis, ſub Conſu- Epiſt. 11. latu Ætii & Valerii, proximo poſt Synodum anno, paucis ſeptimanis ante mortem Pontificis, utpotè defuncti octavo idus Apriles: Eratque tum Synodus dudum ſoluta. Eodem Conſule

ſule & die datis ad Principem & Maximianum Neſtorii ſucceſſorem Epiſtolis apponitur in Epigraphe: *Poſt Synodum*. Ad Synodum igitur poſt Synodum ſcripta eſt Epiſtola, quod dicti Maximiani, octavo Kalendas Novembres conſecrati, Epiſcopatum confirmet ad ejus Relationem, quam etiam ſolutam noluit Pontifex privare honore reſponſi.

Joannes Patriarcha, Acacii Berrheenſis Epiſcopi ſuaſu, duxit obediendum. Nicomediam, & quidem ſine Patriarchali comitatu, adire nolens, advocatæ ſuæ Synodo perſuaſit damnari cum ſuis blaſphemiis Neſtorium, probarique ordinationem Maximiani. Quod namque blaſphemum & incorrigibilem Erronem fuerit jam pridem pertæſus, palàmque dixerit deportandum, teſtatur Evagrius Epiphanienſis. Faciendæ unionis Legatum Alexandriam miſit Paulum Emiſenum Epiſcopum, volens ipſe, ſcribit ad Acacium Melitinenſem Sanctus Cyrillus, *Præſcribere pacis leges, & aboleri omnia, quæ vel Epiſtolis, vel tomis, vel libris evulgaveram*, tenerique ſolam fidem Nicænam. Reſponſum ſuum ſcribit idem Cyrillus ad Donatum Nicopolitanum Epiſcopum, veteris Epiri Metropolitam. *Meminit Sanctitas Tua nuper Epheſi quoque ejuſmodi ab illis propoſitas conditiones. Ego ad hæc reſcripſi rem illos poſtulare, quæ fieri planè non poſſit, eò quod quæcumque ſcripſimus*, rectè ſcripſerimus, *nihilque ex eis negare nos poſſe*. Poſt plures tandem ultrò citroque litteras ſublatum eſt ſcandalum, ſtabilita Eccleſiarum pax, Paulus Emiſenus ut gratus hoſpes admiſſus ad celebranda & populo impartienda Divina, Cyrillus ſolemnem illam pacis Epiſtolam ſcripſit, cujus exordium, *Lætentur cœli & exultet terra*, unionis decreto in Synodo Florentina præfixit etiam Eugenius quartus. Quæ omnia Xixtus tertius Papa cum gaudio confirmavit.

L. 1. c. 7.

L. 3. Conc. Eph. c. 35.

Cap. 38.

Pergit Cyrillus in litteris ad Donatum Nicopolitanum. *Sciat & hoc quoque Tua Sanctitas religioſiſſimum Epiſcopum Paulum initio plurimùm inſtitiſſe Helladii* Tharſenſis, *Eutherii* Thyanenſis, *Himerii* Nicomedienſis, *& Dorothei* Metropolitæ Marcianopolitani *cauſa, obnixèque rogaſſe, ut quæ contra ipſos decreta erant, abrogarentur. Affirmabat enim pacem Eccleſiarum aliter perfici non poſſe, niſi id quoque fuiſſet adjectum. Ego verò reſpondebam rem ipſum modis omnibus impoſſibilem conari, eò quod nos iſtud nunquam eſſemus permiſſuri. Manſerunt itaque in eodem ſchiſmate, in quo nunc etiam perſeverant, neque ulla eorum in conditionibus de pace Eccleſiarum propoſitis facta eſt mentio*. Dorothei crimen notum eſt, reliqui haud dubiè & ipſi & Neſtorio pertinaces adhæſerunt. Eadem de cauſa Theodoſius Auguſtus è Metropolitana Tyriorum cathedra extruſit Irenæum, Cyri nuper defuncti ſucceſſorem, pro quo Theodoretus ſcripſit vanam Apologiam.

Capitula tamen acceptari Cyrillus non exegit. De Maximiano Conſtantinopolitano Epiſcopo, ac ejus Synodo falli credo Liberatum Carthaginenſem. Eam enim rei impoſſibilis poſtulationem ſibi à ſolo Joanne Antiocheno ac ejus Synodo factam ſcribit diſertè Cyrillus ad Acacium Melitinæ, & Donatum Nicopoleos Epiſcopum. Exindè prodiit occaſio plurimis ſuprà adductis calumniis, radixque novarum contentionum. Quinimmò Neſtoriani ubique ebuccinavere admiſſam à Cyrillo Orientalium profeſſionem eſſe ſuum ipſiſſimum dogma, ſecumque jam & Cyrillum ſentire. Sub ejus nomine finxerunt Epiſtolam pœnitentiæ de ſuis apud Epheſum Actis, quin & ſcriptam quaſi à Philippo Romanæ Eccleſiæ Presbytero, ac ad Epheſinam Synodum Legato, Epiſtolam ex nomine Xixti tertii Pontificis, dolentis Neſtorii depoſitionem, eique auxilium quærentis. Eſſe mendacia oſtendit in laudatis ad Acacium Melitinenſem litteris Cyrillus, & addit: *Xixtus ſanctiſſimus Epiſcopus ſcripſit conſona ſanctæ Synodo, omnia illius geſta confirmavit, & nobiſcum ſentit*. Attamen Capitulorum per Orientales acceptatio hiſce malis nullam irrependi rimam hiare permiſiſſet.

Et hæc eſt cauſa, cur ex Antiocheno Sancti Euprepii Monaſterio ejectum Neſtorium, nudumque & inopem, deportari juſſerit Auguſtus Theodoſius, ejus bona Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ, libros igni, ſequaces addicens cunctis hæreticorum pœnis. Sacrum Edictum, Iſidoro Prætoriorum Præfecto directum, mandat hominem deportari Petras; Evagrius autem Epiphanienſis ait deportatum Oaſin Lybiæ, veram calamitatis domum, ad quam à Conſtantio Auguſto proſcribi etiam Sanctum Athanaſium curavit nequam Factio Euſebiana. Nempè exilii locum ob novam ſemper in blaſphemia pertinaciam ſæpè Neſtorius mutavit. Exſtat lex vetans, ne quis præter Auguſtalem Præfectum, aut Ægypti Ducem deportet in Oaſin, nec ultra ſex menſes aut certè annum iſtic quis detineatur: Ob inſignes loci miſerias. Antiochia exportandus dixiſſe fertur: *Sacra Virgo dicatur* DEIPARA, *& ea, quæ fecerunt triſtitiam, conquieſcant*. At fidem nullibi invenit. Ejus apud Oaſin afflictiones refert laudatus Evagrius. At *earum utilitatem ille perdidit*, utpotè eorum unus, ad quos in libris de Dei civitate Sanctus Auguſtinus: *Miſerrimi facti eſtis, & peſſimi permanſiſtis*. Lingua in ſaniem verſa mortuus eſt, teſte Georgio Cedreno, blaſphemans: *Hactenùs nobis perſuaſum non eſt Mariam eſſe Dei genitricem*. Ità raptus in ſempiternum carcerem blaſphemiæ & gehennæ.

Liberat. c. 6.

F. 279.

Etiam damnatos Pelagianos tunc à ſe ablegavit Joannes Antiochenus. Deſperatus ac conſilii inops Julianus Romam venit ad Xixti tertii pedes, implorans Sancti Apoſtoli Petri miſericordiam quaſi pœnitens. Verùm Sanctus Leo magnus, Eccleſiæ Romanæ tunc Archi-Diaconus ficta judicavit omnia, ideòque divinæ per ipſum hoſtiliter nimiùm impetitæ gratiæ januam claudendam, penitùſque abjiciendum turbulentum hominem perſuaſit, uti in Chronico ſcribit Sanctus Proſper, ac ex illo Hermannus Contractus. Abjiſſe ad Siculos dicitur infœlix Ex-Epiſcopus, & ad ſuſtentandam miſerabilem vitam prima litterarum rudimenta pueros docuiſſe uſque ad mortem, quaſi alter Dionyſius Corinthi.

CA-

CAPUT SEPTIMUM.

Exponuntur reliqua Synodi Acta.

Epiſt. 61. c. 4. ALiam Synodi hujus deciſionem refert Sanctus Leo Pontifex in litteris ad Maximum Patriarcham Antiochenum. *Subrependi occaſiones non prætermittit ambitio, & quoties ob incurrentes cauſas generalis congregatio facta fuerit Sacerdotum, difficile eſt, ut cupiditas improborum non aliquid ſupra menſuram ſuam moliatur appetere. Sicut etiam in Epheſina Synodo, quæ impium Neſtorium cum ſuo dogmate perculit, Juvenalis Epiſcopus ad obtinendum Palæſtinæ Provinciæ Principatum credidit ſe poſſe ſufficere, & inſolentes auſus per commentitia ſcripta firmare. Quod ſanctæ memoriæ Cyrillus Alexandrinus Epiſcopus meritò perhorreſcens ſcriptis ſuis mihi,* Romanæ Eccleſiæ tunc Archi Diacono, *quid prædicta cupiditas auſa ſit, indicavit, & ſolicita prece multùm popoſcit, ut nulla illicitis conatibus præberetur aſſenſio.* Addit Orientalium Epiſcoporum prima petitio ad Principem miſſa è civitate Chalcedonenſi. *E nobis quidam à pientiſſimo Juvenali Hieroſolymitanorum Epiſcopo olim ordinati ſiluimus, quamvis pro Canonibus certandum eſſet, ne videremur gloriæ noſtræ cauſa dolere. Et nunc quoque illius ſtudia & præſtigias tales per Phœnicem ſecundam & Arabiam non ignoramus.* L. 1. c. 10. Juvenalis, uti ſcribit Evagrius Epiphanienſis, è Primatiali Epheſiorum Metropoli Hieroſolymam translatus, primæ Palæſtinæ jure Metropolitico, per Cyrillum & Joannem Anteceſſores invaſo, nequaquam fuit contentus: Decem Aſiaticæ Diœceſeos Provinciis dominari ſolitus tres Palæſtinas eripuit Patriarchæ Antiocheno, novum ſe iſtic Patriarcham oſtentans, tentanſque etiam Arabiam & duas Phœnicias, & quidem per præſtigias & ſcripta commentitia. Horum unum miſcuit ſuæ ſuperiùs laudatæ pro Sede Apoſtolica interlocutioni: *Oportebat Joannem Reverendiſſimum Antiochiæ Epiſcopum confeſtim accurrere ad Apoſtolicam Sedem magnæ Romæ nobiſcum confidentem, & obedientiam ac honorem deferre Apoſtolico ſanctæ Dei Eccleſiæ Hieroſolymorum, apud quem maximè mos eſt ex Apoſtolico ordine atque traditione, ut ipſa ſedes Antiochena dirigatur & apud eum judicetur.* Etiam Joannes Hieroſolymæ Antiſtes ſeſe Epiſcopum Apoſtolicum, ſuamque Sedem jactabat Apoſtolicam; aſt ab illa judicandam aut dirigendam ſedem Antiochenam fabula eſt ſolius Juvenalis, omninò digna nomine præſtigiarum, remittendaque, quo & Joannem remiſit Sanctus Hieronymus, ad ſextum & ſeptimum Canonem Nicænum. Juvenalis, inquam, Joannem Antiochenum videns extra Synodi & Sedis Apoſtolicæ gratiam, damnatum à Sancto Cyrillo, ac inauditum à Rhegino Cypriorum Metropolita excuſſum, iſtaque Provincia mutilatum, mutilare voluit & tribus Palæſtinis in ſedem ſuam tranſcribendis. At Sanctus Cyrillus aliud eſſe ſciens delicta Antiſtitum, aliud jura ſedium, retudit ambitum, uſus conſilio & auxilio Sancti Leonis, ex tunc tenaciſſimi Canonum Nicænorum. Etiam Autocephaliam Rhegino datam jam dixi nunquam confirmatam à Romana Eccleſia, haud dubiè ſuaſu & opera ejuſdem Leonis.

Quomodò autem obedierit Juvenalis, docet Sancti Cyrilli ad Gennadium Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Presbyterum & Archimandritam Epiſtola, cujus fragmentum recitant Sanctus Ivo Carnotenſis Epiſcopus, & in Decreto Gratianus Monachus. *Diſpenſationes rerum nonnunquam cogunt parùm quidem à debito foras exire, ut majus aliquid lucrari faciant. Sicut enim ii, qui mare navigant, tempeſtate urgente, navique periclitante anxiati, quædam exonerant, ut cætera ſalva permaneant; ità & nos, cùm non habemus ſalvandorum omnium negotiorum certitudinem, deſpicimus ex eis quædam, ne cæterorum patiamur diſpendia. Et hæc ſcribo cognoſcens, quod Pietas Tua triſtetur in ſanctiſſimum Proclum Epiſcopum, eò quod admiſerit in communionem Ælienſium Hegumenum, quem Eccleſiæ leges Palæſtinæ Præpoſitum non noverunt. Igitur ne refugiat Pietas Tua ſanctiſſimi Procli Epiſcopi communionem. Una enim cura mihi fuit & Sanctitati ejus: Et diſpenſationis modus nulli diſplicet ſapientum.* Epiſt. 144. 171. 214. 1. quæſt. 7. c. 16. Hegumeni ſeu Epiſcopi Juvenalis, quod tres Palæſtinas ex Epheſinæ Synodi decreto contumax nollet reſtituere Patriarchæ Antiocheno, refutatam priùs communionem tandem admiſit Proclus Conſtantinopolitanus Epiſcopus, Maximiani ſucceſſor; verùm Gennadius Archimandrita tulit adeò indignè, ut ejus communionem refutarit, tamquam polluti à Juvenale prævaricatore, ac per ipſum Sanctum Cyrillum decreti Epheſini auctorem debuerit ad illam reduci. A Juvenale, quem verſatilem vertumnum fuiſſe docent acta in latrocinio Epheſino, novos Eccleſiæ motus metuebant Cyrillus & Proclus, ideòque cenſuerunt ejus contumacem ambitum diſpenſatoriè tolerandum, de quo in dies creſcente Synodi Chalcedonenſis judicium infrà edicemus.

Quæſtio eſt, an ex Actis ſynodalibus aliud nihil caſſarit Romana Eccleſia? Rationem dubitandi dat S. Gregorius Magnus in litteris ad Narſen Comitem. *Epheſinam Synodum perſcrutantes, de Adelphio & Saba, & cæteris aliis, qui illic dicuntur eſſe damnati, omninò nihil invenimus. Et exiſtimamus, quia ſicut Chalcedonenſis Synodus in uno loco ab Eccleſia Conſtantinopolitana eſt falſata, ſic aliquid in Epheſina Synodo factum eſt.* L. 5. Ep. 14. Sola & omnia à ſe confirmata generalium Synodorum acta Archivis ſuis inſerere ſolet Romana Eccleſia: Quocircà decretum de Meſſalianis, quod in illis Gregorius non reperit, certum eſt non fuiſſe confirmatum. Et Codex Canonum Eccleſiæ univerſæ ſolos ſex Epheſinos Canones cum decretis de non alterando Nicæno Symbolo & de Eccleſia Cypriorum continet, nihil de Meſſalianis. Quin immò vetus, à Dionyſio Exiguo collectus, Codex Canonum Eccleſiæ Romanæ nihil penitùs habet ex Epheſinis conſtitutionibus, niſi ſolam ad inſtar appendicis Epiſtolam duodecim Capitulorum S. Cyrilli, id eſt, ſolum fidei decretum.

Reſpondeo per Romanam Eccleſiam confirmata fuiſſe duodecim Cyrilli Capitula, Canonem de Symbolo, & Acta contra Pelagianos. Abundè id liquet ex huc uſque dictis. Reliqua ſibi ipſis relicta ſunt, quomodò dixi ſuprà de Actis Synodi Conſtantinopolitanæ. Romana namque Eccleſia,

ſia, uti ſcribit frequenter Sanctus Leo agens de
Epiſt. 55. c. 1. confirmatione Synodi Chalcedonenſis, ea ſola confirmare ſolet, *propter quæ Synodus congregatur*, & de quibus à Romano Epiſcopo habet præviam inſtructionem, ſuffragium, & mandatum. Cauſam edicit Vigilius Pontifex in ſuo ad Juſtinianum Auguſtum de tribus Capitulis Conſtituto. *Noſtrum* Epiſcopi in quinta Synodo congregati *debebant definitum de tribus Capitulis ſuſtinere reſponſum, antiquum & regularem ordinem cuſtodientes, ne ante noſtræ, id eſt, Apoſtolicæ Sedis promulgationem ſententiæ quidquam proferre tentarent*.
Act. 10. Et Synodus Chalcedonenſis: *Miſſi Apoſtolici ſemper in Synodis priùs loqui & confirmare*, id eſt, articulos ſibi per Pontificem delegatos proponere & ſuo ſuffragio qualificare *ſoliti ſunt*. Quare Marcus Antonius de Dominis, ejuſque ſatellites ignorantiam ſuam produnt & malevolentiam, dum Sedem Apoſtolicam, proponendi jus ſibi in Tridentina Synodo adſcribentem, arguunt invaſæ & uſurpatæ poteſtatis. At verò de ſolis Neſtorio ac Pelagianis judicari per Epheſinam Synodum juſſerat Celeſtinus Pontifex, ideòque illa ſola, tamquam verum generalis Synodi vigorem habentia, idem ille & ejus ſucceſſores confirmarunt. Ea autem inter eſt omninò decretum de non alterando Nicæno Symbolo: utpotè factum ad frænandos Neſtorianos & quoſvis deinceps alios auſus temerarios in avitam teſſeram Chriſtianitatis. Reliqua tamen Acta, quod de primo Canone Conſtantinopolitano ad Leonem Auguſtum ſcripſit Evoptius Epiſcopus Cizicenus, veritas confirmarunt & tempus, & apud Latinos & apud Græcos.

DISSERTATIO
DE LATROCINIO EPHESINO.
CAPUT PRIMUM.

Exponitur Hæreſis Eutychiana, occaſio latrocinii.

Epiſt. 97. c. 1. AD Leonem Auguſtum ſcribit Sanctus Leo Papa. *Non longo temporis intervallo catholica fides à duobus eſt hoſtibus impetita, quorum prior Neſtorius, Eutyches ſecundus emerſit*, errore diſſimiles ac invicem adverſi, pares impietate. Eutyches ſeipſum in libellis Epheſino latrocinio exhibitis jactat natum ex parentibus orthodoxis, ſtatimque in infantia per ſanctum Chriſtianitatis lavacrum & ſignaculum Deo conſecratum: Adultum adverſùs Neſtorium Epiſcopum ſuum ſtrenuè pro avita fide pugnaſſe dixit in ſua adverſùs illum Synodo vetuſtus ejus amicus, ac Neſtorii poſt Maximianum & Proclum in ſede Conſtantinopolitana ſucceſſor, Sanctus Flavianus. Eadem ad Synodum dixit ejus accuſator, Euſebius Dorileenſis in Phrygia ſalutari Epiſcopus. *Metuo ipſius concuſſionem. Ego pauper ſum, nihil poſſidens. Minatur mihi exilium. Divitias habet. Deſignat mihi jam Oaſin:* Quò à ſolo Principe, Auguſtali Præfecto, aut Ægypti Duce jam ſuprà dixi potuiſſe deportari. Eutyches namque erat Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Presbyter, *celeberrimi*, teſte Liberato, *Monaſterii Hegumenus* ſive Archimandrita, habens ſub ſe trecentos Monachos, pecunia olim, dignitate & varia militia claros, ut ipſi adſerunt in libellis dicto latrocinio exhibitis, adeòque & in Eccleſia & in Palatio ille prævalebat: præſertim apud Chryſaphium Principis Eunuchum, quem fuiſſe ejus ex ſacro fonte filium ſcribit idem Liberatus. Perſuaſit ille Theodoſio Auguſto concedere generalem Synodum, *ut de ſtatu ejus, qui anteà honorabilis videbatur, diligentiùs judicaretur*. Fuiſſe enim anteà *de humilitatis propoſito laudabilem* ſcribit Sanctus Leo Pontifex ad Pulcheriam Auguſtam. Addit fuiſſe ſenem imperitum, *ſuperfluò viſum honorabilem, nullo unquam cognoſcendæ veritatis ſtudio imbutum, & qui nulla maturitate cordis ornarit canitiem ſenectutis*, ſtultiſſima inſultatione auſus inceſſere, *quod Dominus in Eccleſia neminem utriuſque ſexus voluit ignorare*. Et in litteris ad Sanctum Flavianum. *Quam eruditionem de ſacris novi & veteris teſtamenti paginis acquiſivit, qui nec ipſius quidem Symboli initia comprehendit? Et quod per totum mundum omnium regeneratorum voce depromitur, iſtius adhuc ſenis corde non capitur.* Cum Marcione & Valentino blaſphemavit, credens *de Dei majeſtate religioſiùs ſentire*. Eum delirum ac inſipientem, ejus dogma profanum, fatuum, brutamque contentionem vocant Facundus Hermianenſis, & Paulus Apameenſis Epiſcopus, ſecundæ Syriæ Metropolita, in litteris ad Juſtinianum Auguſtum, lectis in Synodo Conſtantinopolitana ſub Menna Patriarcha. Euſebius Dorileenſis in libellis Sancto Flaviano ac ejus Synodo exhibitis aſſerit fuiſſe *linguæ infrænis & oris inobſerati*, utpotè ad blaſphemias ſuas firmandas *auſum Patres, qui inter Sanctos connumerantur, hæreticos nominare*. Ejus verba eidem Synodo referunt illius citatores Joannes Presbyter & Andreas Diaconus Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ. *Paratum ſe aſſerebat expoſitioni ſanctorum Patrum, qui in Nicæa & in Epheſo congregati ſunt, conſentire & ſubſcribere expoſitionibus eorum. Si verò aliquid contigit eos in aliquibus dictis aut falli aut errare, hoc neque reprehendere neque ſubſcribere, ſolas autem Scripturas ſcrutari, tamquam firmiores ſanctorum Patrum expoſitionibus.* Hoc enim eſt perpetuum hæreticorum privilegium, in quibus, teſte Sancto Gregorio Nazianzeno, imperitia paſſim eſt mater audaciæ.

S. Leo Epiſt. 19. Epiſt. 13. Epiſt. 15. Epiſt. 13. Conc. Chal. Act. 1. f. 103.

Ejus errores compendio refert Liberatus Diaconus Carthaginenſis. *Eutyches prædicabat Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum conſubſtantialem non eſſe nobis ſecundùm carnem, ſed de cœlo corpus habuiſſe. Rurſùmque varians dicebat ante adunationem duas in Chriſto fuiſſe naturas, poſt adunationem verò unam factam*, Erroris occaſio fuit pax inita inter Sanctum Cyrillum & Joannem Patriarcham Antiochenum, de qua idem Liberatus. *Quidam de Palatio per Eulogium Presbyterum & Apocriſarium Alexandrinæ Eccleſiæ culpaverunt Cyrillum, cur ſuſceperit ab Orientalibus Epiſcopis duarum confeſſionem naturarum, quod Neſtorius dixit & docuit. Sed & Valeriano Iconii & Acacio Melitinenſi Epiſcopis hoc ipſum de Cyrillo videbatur.* Inter diviſas naturas & naturas diſtinctas non diſcreverunt, cum Sancto Athanaſio & ipſo ante pacem Cyrillo dici in Domino voluerunt unicam naturam verbi incarnatam, Orientales Epiſcopos

Cap. 11. Cap. 8.

pos duarum naturarum adſertores doloſè Neſtorianizare, & Cyrillum eas admittentem crediderunt diſpenſatoriè diſſimulaſſe, aut fuiſſe circumſcriptum. Eodem errore, uti ad Sanctum Leonem Papam Sanctus Flavianus ſcribit, laboravit Eutyches, ideoque pacem illam tamquam hæreticas technas, ipſoſque Orientales Epiſcopos tamquam Neſtorianos averſatus eſt, præſertim Ibam Edeſſenum, & Theodoretum Cyrenſem. Verùm enim verò Eccleſiarum pacem ab omni Chriſtianitate laudatam & firmitatam criminari erat paradoxa calumnia, ideòque vela vertens Eutyches poſtmodùm cœpit Orientales Epiſcopos de ipſa violata, de ſpretis Sancti Cyrilli Capitulis, & de reſumpta Neſtoriana hæreſi accuſare. Barſumam, Monachorum nequiſſimum, adeſſe impetravit Epheſino latrocinio, &
Cap. 13. *vices*, inquit Liberatus, *agere omnium Monachorum Orientales Epiſcopos accuſantium.*

Ejus itàque palmaris error adſeruit in Chriſto
Conc. Chal. Act. 1. Domino non eſſe duas naturas, ſed unam dumtaxat Divinam, non ſimplicem, ſed incarnatam. Hinc in Epheſino latrocinio *ſurrexerunt omnes Ægyptii Epiſcopi, & Monachi, qui ſequebantur Barſumam, & omnis turba, & cœperunt dicere:* EUM, QUI DICIT DUAS NATURAS, INCIDITE IN DUO; QUI DICIT DUAS NATURAS, NESTORIANUS EST. Et adversùs Euſebium Dorileenſem Epiſcopum, prædicantem DUAS NATURAS. *Tolle, incende Euſebium, iſte vivus ardeat, iſte in duo fiat; ſicut partitus eſt, partiatur. Si quis dicit duo, anathema ſit.* Et adversùm omnes generaliter orthoxos: *Qui dicunt* DUAS NATURAS, *dividite, interficite, ejicite.* Et ipſe Eutyches ad Theophilum & Mamantem, Sancti Flaviani Presbyteros & Legatos. *In qua Scriptura jacent* DUÆ NATURÆ? *Quis ſanctorum Patrum expoſuit Deum Verbum habere* DUAS NATU-
Act. 1. RAS? *Ego de Deitate non diſputo, neque dico* DUAS NATURAS. *Abſit.* Et latrocinii Præſes Dioſcorus perfricta fronte effutiit ad Synodum Chalcedonenſem. *Manifeſtè ideò* ab Epheſino latrocinio *damnatus eſt Flavianus* Conſtantinopolitanus Epiſcopus, *quoniam poſt adunationem* DUAS *dixit* NATURAS. *Ego autem teſtimonia habeo ſanctorum Patrum, Athanaſii, Gregorii, Cyrilli in multis locis, quia non oportet dicere poſt adunationem* DUAS NATURAS, *ſed unam naturam Dei Verbi incarnatam. Ego cum Patribus ejicior; ego defendo Patrum dogmata, non tranſgredior in aliquo, & horum teſtimonia non ſimpliciter, neque tranſitoriè, ſed in libris habeo.* Undè & Baſilium Seleucienſem Epiſcopum, Metropolitam Iſauriorum, qui in Sancti Flaviani Synodo Eutychetem damnarat ob negatas DUAS NATURAS, Epheſi coegit ad hanc palinodiam.
F. 153. *Accuſo & reprehendo propriam vocem, quam de* DUABUS NATURIS *profeſſus ſum in geſtis habitis apud Regiam civitatem, & adoro unam naturam Deitatis unigeniti inhumanati & incarnati.* Quod à quovis duarum naturarum adſertore adſeri crederent & duos Dei filios, ſcribit Theodoretus ad Mónachos Conſtantinopolitanos.

Erroris fundamentum dat apud Photium in Bibliotheca Sanctus Efremius Patriarcha Antiochenus, loquens de Eutychianiſtis Severianis. *Dicunt* DUAS NATURAS *in Chriſto duas perſonas conſtituere & hypoſtaſes: Natura enim ſine* L. 229.
perſona non eſt, neque non ſubſiſtens. Naturam & hypoſtaſin, dogma gentilium ſecuti, non diſtingui affirmant. Eſſe id illis palmare fundamentum ait aſſiduè in Dialogis Theodoretus. Hinc in Epheſino latrocinio clamarunt adversùm orthodoxos: *Anathema dividenti.* Duas diſtinctas naturas exiſtimant non poſſe non eſſe diviſas in duas hypoſtaſes. Hinc item ad relectam interlocutionem, qua in Sancti Flaviani Synodo Baſilius Seleucienſis ab Eutychete exegerat duarum in Chriſto Domino naturarum UNIONEM SECUNDUM HYPOSTASIN, in Epheſino latrocinio *unus quidem, neſcio quis, projecit ſeipſum in medium, & dicere cœpit:* QUIA HÆC VOX ECCLESIAM CONTURBAVIT. Et ipſe Eutyches ad Joannem Presbyterum & Andream Diaconum, Sancti Flaviani & Synodi ejus Legatos, dixit: *Ex duabus naturis unitis* SECUNDUM SUBSISTENTIAM *factum fuiſſe Dominum neque didici in expoſitionibus Patrum, neque ſuſcipio, ſi contigerit ab aliquo mihi tale aliquid legi, quia Divinæ Scripturæ meliores ſunt Patrum doctrinis.* Unionem in hypoſtaſi credidit diſtingui non poſſe ab unione in natura.

Notanda ſunt verba Dioſcori, quibus dicit damnatum Flavianum, quod in Domino adfirmarit duas naturas *Poſt adunationem.* Ibi poſuit vim. Quod namque Epheſinum latrocinium everterit naturarum proprietates & differentiam, earumque confuſionem induxerit, dicens, quod nemo hactenùs, eſſe unam Divinitatis & humanitatis naturam, ſcribit Theodoretus ad Euſebium Scholaſticum & Epiſcopum Sabinianum. Damnatus, inquam, eſt Sanctus Flavianus ob damnatum hanc Eutychetis in ſua Synodo blaſphemam profeſſionem: *Confiteor ex duabus naturis fuiſſe Dominum noſtrum ante adunationem,* POST ADUNATIONEM *verò unam naturam confiteor.* Aliud ab illo neque Flavianus, neque Euſebius Dorileenſis potuit extorquere. Quin Patricio Florentio, urgenti ad duarum naturarum confeſſionem, reſpondit: *Ego legi ſcripta beati Cyrilli, & ſanctorum Patrum, & Sancti Athanaſii, quoniam ex duabus quidem naturis* ANTE ADUNATIONEM, *poſt adunationem autem & incarnationem non jam duas naturas, ſed unam naturam dixerunt.* Ad quæ rectè repoſuit Baſilius Seleucienſis. *Si dixerit,* EX DUABUS NATURIS, POST ADUNATIONEM VERO UNAM, *& non addideris,* INCARNATAM ET INHUMANATAM, *putaberis confuſionem dicere & commixtionem; ſi autem addideris,* INCARNATAM ET INHUMANATAM, *eadem cum Patribus dicis.* Athanaſius quippè & Cyrillus nequaquam ſimpliciter unam in Domino naturam, ſed dixerunt unam naturam incarnatam. Patrum verba truncare eſt antiquum privilegium hæreticorum. Etiam Dioſcorus ad plenam Synodum Chalcedonenſem evomere non erubuit: *Ex duabus naturis ſuſcipio, duas non ſuſcipio,* utique poſt adunationem. Et ad relectas haſce laudari Baſilii voces, *Adoro Dominum poſt incarnationem in duabus naturis cognitum,* Epheſi-

num omne latrocinium exclamavit: *Impartibilem nemo ſeparet*. Haſce voces, *Ex duabus naturis*, & *In duabus naturis*, diſtinguunt quaſi toto cœ-
Poſt Ep. 9. lo: Eſſe hoc illis palmare principium ſcribunt ad Symmachum Papam Epiſcopi Orientales.

L. 1. c. 6. Eorum ſenſum exponit Facundus Epiſcopus Hermianenſis. *Dicunt, ſicut ex duabus naturis, id eſt, anima & carne, una compoſita eſt humana natura, ſic ex Deitate & humanitate una compoſita eſt Chriſti natura: Et ideò* EX DUABUS *quidem, ſed non* IN DUABUS NATURIS *Chriſtum confitentur*. Reſpondet verò idem Doctor. *Nulla cauſa eſt, cur etiam unuſquiſque homo in duabus negetur eſſe naturis, in carne ſcilicet atque anima. Quæ tamen quia & una ex duabus compoſita, rectè hominis naturam dici certiſſimum eſt. Potuit enim hominis anima in unam naturam cum ſua carne componi. De Chriſti verò Divinitate inconvertibiliter ſimplici non ſine ingenti blaſphemia dicitur, quod in unam naturam cum ſuſcepta humanitate componi potuerit. Deindè conſiderent, quod ſive anima ſive caro adunationis ſuæ cauſa exſtiterunt, & non hunc habent naturæ finem ſingulariter ac ſeparatim conſiſtere; ſed ad ſui conjunctionem tendunt, & invicem ſibi debent quodammodò, ut exiſtant. Nam ſicut caro animæ facta eſt, ità & anima carni, & ipſe naturalis earum intentioni finis eſt pariter eſſe*.

Rectè item ad Eutychetem dixit Baſilius Seleucienſis: *Putaberis confuſionem dicere & commixtionem*. Eum quippè fuiſſe Apollinariſtam, adeòque dogmatiſten confuſionis inter Domini naturas, ad Synodum Chalcedonenſem dixit etiam Diogenes Metropolita Cyzicenus, adſtipulanturque Facundus Hermianenſis, Liberatus Carthaginenſis, & Sanctus Flavianus, ejus examinator & damnator, in Relationibus ad Eccleſiam Romanam. Electum ab ipſo tertium
Epiſt. 97. c. 1. Apollinaris dogma ſcribit Sanctus Leo Pontifex ad Leonem Auguſtum. Quod naturarum differentiam evertat, & univerſa Dominicæ diſpenſationis negotia quaſi fermentum miſceat, aſſeverat in Relatione ad Principem Synodus Chalcedonenſis. Et uni è tribus ſuis adversùm Eutychianiſtas dialogis Theodoretus appoſuit hunc titulum: *Deus inconfuſus*. Aliter tamen Sanctus
Epiſt. 3. Gelaſius Pontifex in litteris ad Epiſcopos Dardaniæ: Ait ab illo ſolam Domino adſcribi Divinitatis naturam, *ſuſceptæ carnis veritate prorsùs abolita*, adeòque reſuſcitari improbum phantaſma Marcionis & Manichæi. Quod ipſum ſcribunt Symmachus Pontifex in litteris Apolo-
Epiſt. 7. Epiſt. 5. geticis adversùs libellum famoſum Anaſtaſii Auguſti, & in litteris ad Epiſcopos Orientales, nec non ejus ſucceſſor Hormiſda in litteris ad Cæſarium Epiſcopum Arelatenſem, & in litteris ad omnes totius Orientis, ſecundæ præſertim Syriæ, orthodoxos, recitatis in Synodo Con-
Act. 5. ſtantinopolitana ſub Menna Patriarcha.

Reſpondeo hæc conciliari à Sancto Leone Magno, frequenter iterante, quod ſcribit in Epi-
Epiſt. 83. ſtola ad Epiſcopos Palæſtinos. *Si ab Apollinaris perverſitate Eutyches deſciſcit, ne convincatur Deitatem paſſibilem ſentire atque mortalem, & tamen Verbi incarnati, id eſt, verbi & carnis unam audet pronunciare naturam, non dubiè in Manichæi & Marcionis tranſit inſaniam, & Mediatorem Dei & hominum, hominem Jeſum Chriſtum ſimulatoriè omnia credit egiſſe, nec humanum in ipſo corpus, ſed phantaſticam corporis ſpeciem oculis apparuiſſe cernentium*. Chamaleontem egit homo verſatilis, ſuique erroris fundum nunquam voluit, aut potuit aperire. Etenim in libellis Epheſino latrocinio exhibitis anathematizat omnes uſque ad Simonem magum hæreticos, præſertim Valentinum, Manichæum, Apollinarem, de quibus venerat in ſuſpicionem. Et ad verba jam adducta Baſilii Seleucienſis, *Putaberis confuſionem dicere*, Epheſi à factione latrocinali *tantus factus eſt plauſus, ut omnium orthodoxorum animæ commoverentur*. Et ad Synodum Chalcedonenſem dixit Zozon Archi-Epiſcopus Philippenſis. *Rogavimus* in Epheſino latrocinio Eutychetem, *ut diceret modum incarnationis & humanæ adſumptionis, ſi ſecundùm adſumptionem carnis ſcit Deum Verbum factum hominem*: At Dioſcorum & ejus aſſeclæ *Juſſerunt non inveſtigatum dimitti iſtud, & non ſuſceperunt proſecutionem noſtram*. Eutychetis enim dictum modum rogati extrema vox erat: *Non diſputo de natura Dei mei*. Qua evaſione apud Theodoretum in Dialogis aſſiduè utuntur etiam ejus ſequaces. Hìnc ergò dubia fuit ejus mens. Omnes de Dominicæ incarnationis Sacramento errores adæquatè dividunt in tres claſſes: Aut dividunt, aut confundunt, aut phantaſma inducunt, ideòque Eutyches aut cum Marcione & Manichæo, aut cum Valentino & Apollinario delirare debuit, quidamque hoc, quidam illud de ipſo ſunt opinati, quidam de utroque incerti hæſerunt.

Omninò tamen videtur cum Apollinario dogmatizaſſe confuſionem. Hìnc ſolam Nicænam fidem ab illo admitti, rejicique additamenta contra Valentinum & Apollinarium facta per Symbolum Conſtantinopolitanum, ſuprà audivimus à teſtibus variis, præſertim Diogene Metropolita Cyziceno. Docuit Dominum Jeſum Chriſtum non ſolummodò quoad Deitatem, ſed & ſecundùm humanitatem eſſe Patri conſubſtantialem, ità aſſerens definitum à Synodo Nicæna, & Chalcedonenſem deteſtans tamquam hujus prævaricatricem, quæ illum quoad humanam naturam & Virgini Matri & nobis omnibus conſubſtantialem definiiſſet. Ità de illo in tribus Epiſtolis ſcribit Sanctus Leo Papa ad Leonem Au- Epiſt. 75.
guſtum. Eam verò fuiſſe fundamentalem Apol- 78. 79.
linarii blaſphemiam ſcribit Athanaſius in litteris ad Epictetum Epiſcopum Corinthiorum. Eſt, inquam, dogma tertiæ claſſis Apollinariſtarum, aſſerentium ipſam Verbi Deitatem converſam in carnem, paſſam, crucifixam, mortuam, à mortuis excitatam. Quod Eutychianiſtæ *Unigeniti Divinitati paſſionem*, mortemque & ſepulturam *applicarint*, & tamen *Divinam naturam impatibilem* nobiſcum prædicarint, adeòque error ſibi ipſi non cohæſerit, ſcribit Theodoretus ad Zeugmatis Magiſtratum, & Epiſcopum Timotheum. Errori occaſionem dedere intellecta peſſimè verba Apoſtoli: *Nunquam Dominum gloriæ crucifixiſſent*. Et Angeli apud Matthæum verba: *Ecce locus, ubi poſitus erat Dominus*. Neſcierunt, quod *unio faciat communia nomina, & tamen eorum naturas non confundat*. Palmare fundamentum fuit, quod

quod *Deo nihil impoſſibile:* Quod in Epiſtola ad milites eo turbatos, & in Dialogo, cui Epigraphe, *Deus impaſſibilis*, de imperitia & blaſphemia revincit Theodoretus. Ex eodem principio Petrus Fullo, purus putus Eutychianiſta, ſacro Triſagio addidit, *Qui crucifixus eſt pro nobis*, ſcribitque in Collectaneis Theodorus Lector de Alamundaro, Saracenorum Phylarcho, converſo ad fidem, tentatoque per Severum Antiochenum Pſeudo Epiſcopum ad perfidiam Euty-
L. 1. chianam. *Fabulam commentus eſt, quod litteras accepiſſet, quæ Michaelem Archangelum mortuum ſignificarent. Reſpondentibus* Epiſcopis Severi Legatis *eſſe hoc impoſſibile. Quomodò igitur, inquit Phylarchus, ſi duas naturas Chriſtus non habet, nudam crucem Deus pertulit, cùm ne Angelus quidem pati aut mori queat?* Ità novellus Chriſtianus vetuſtos Epiſcopos pudefecit. Erroris abſurditas peperit correctores ſeu moderatores Acephalos, à nobis Latinis paſſim dictos Semi-Eutychianos, quorum
L. 1. c. 5. nugas & veram originem exponunt Facundus Hermianenſis, & Liberatus Carthaginenſis.

Addit Sancti Flaviani ac ejus Synodi Relatio
C. 3. ad Sanctum Leonem. *Dicit Eutyches carnem Domini coeſſentialem nobis non ſubſiſtere, tamquam ex nobis ſuſceptam & coadunatam Dei Verbo ſecundùm ſubſiſtentiam; ſed Virginem quidem, quæ eum genuit, ſecùndum carnem nobis conſubſtantialem eſſe, ipſum autem Dominum non ſuſcepiſſe ex ea carnem ſubſtantialem nobis, & corpus Domini non eſſe quidem corpus hominis, humanum verò corpus eſſe, quod eſt ex Virgine.* Et in alia Relatione. *Adjecit & aliam impietatem, dicens corpus Domini, quod ex Maria factum eſt, non eſſe noſtræ ſubſtantiæ, neque conſperſionis, ſed humanum quidem illud vocat, non tamen nobis conſubſtantiale, neque genitrici ejus ſecundùm carnem.* Dominum profeſſus eſt perfectum hominem, at ſine carne nobis conſubſtantiali. Ejus mens erat labyrinthus & aqua ſine fundo: Hinc quo ſenſu Dominicum corpus humanum quidem, at non hominis affirmaret, edicere nunquam voluit, aſſiduè repetens: *Non diſputo de natura Dei mei.* Suſpectus fuit cum Valentino errare illud è cœlo allatum, & duntaxat formatum in Virgine, non ex illa; verùm apud Joannem Presbyterum & Andream Diaconum, Sancti Flaviani & Synodi ejus Legatos, expurgavit ſe queſtus
Act. 1. *derogationes aliquas adverſùs ſe dictas ab aliquibus, quaſi dixerit, quia Deus Verbum carnem ſuam de cœlo deduxerit: Eſſe ſe innoxium ab hujuſmodi derogatione.* Et libellis ſuis Epheſino latrocinio exhibitis inſeruit: *Anathematizo Valentinum, & eos, qui dicunt carnem Domini de cœlo deſcendiſſe.* Et Diogeni Cyziceno Epiſcopo roganti, *Domine Eutyches, undè ergo? Dic:* Nihil reſpondit, nolens diſputare de natura Dei ſui. Fatebatur tamen Dominum non tantummodò in Virgine, ſed & ex illa incarnatum. Ad quas nugas in Synodo Conſtantinopolitana rectè dixit Florentius Patricius, homo Laicus. *Cùm mater nobis conſubſtantialis ſit, procul dubio & filius conſubſtantialis eſt nobis.* Filius namque matri non poteſt non eſſe conſubſtantialis. Et hæc eſt cauſa, cur quomodò Synodum Chalcedonenſem, ità & Zenonis Auguſti Edictum Enoticon puri Eutychianiſtæ ſint abominati. Eorum unus Joannes Machiota Epiſcopus Alexandrinus dicit apud Li-
beratum Carthaginenſem: *Imperfectè Edictum ſe* Cap. 18.
habet, nec ad unitatem ſufficit, quod non in anathemate Synodi ſit factum. Synodum enim tacebat ſolummodò, non damnabat; Quin cum ipſa profitebatur Domini humanitatem eſſe nobis conſubſtantialem.

Etiam hæc Eutychetis verba, *Confiteor duas naturas ante adunationem*, ſunt profeſſio abſurda atque perverſa, Sanctumque Flavianum arguit Sanctus Leo, quod eam *nulla increpatione repre-
henderit, & ſermonem nimis inſipientem, nimiſque* Ep 10. c. 6.
blaſphemum ità fuiſſe omiſſum, quaſi nihil, quod offenderet, eſſet auditum: Cùm tam impiè duarum naturarum ante incarnationem unigenitus Dei Filius fuiſſe dicatur, quam nefariè, poſtquam Verbum caro factum eſt, natura in eo ſingularis adſeritur. Cauſam dat in litteris ad Julianum Epiſcopum Coenſem. *Arbitror talia proloquentem hoc habere perſua-
ſum, quod anima, quam Salvator adſumpſit, priùs* Epiſt. 11.
in cœlis ſit commorata, quam de Maria Virgine naſceretur, eamque ſibi Verbum in utero copularit. Sed hoc catholicæ mentes, aureſque non tolerant, quia nihil ſecum Dominus de cœlo veniens noſtræ conditionis exhibuit. Natura quippè noſtra non ſic adſumpta eſt, ut priùs creata poſt adſumeretur, ſed ut ipſa adſumptione crearetur. Animas eſſe corpore priores eſt dogma *in Origene meritò damnatum*, ejuſque Pontifex ſuſpectum habuit Eutychetem Forsàn cum Apollinario potiùs animam Domino abnegarit, ideò ejus corpus dicens humanum, at non hominis, utpotè quod non ab anima, ſed ab ipſo Deo Verbo vivificatum non faceret hominem noſtræ conſperſionis. At quis penetret ſenſum imperiti hominis, nolentis de Dei ſui natura diſputare? Quidquid ſit, Dioſcorum Alexandrinum Epiſcopum, ejus protectorem, fuiſſe Origeniſtam teſtatur Georgius Cedrenus.

CAPUT SECUNDUM.

Aliquot quæſtiones de hæreſi Eutychiana.

PRima quæſtio eſt, quomodò Eccleſia damnarit & Apollinarim & Eutychetem ob aſſertam duarum in Chriſto Domino naturarum mixtionem, converſionem, aut temperaturam, quæ eſſe videtur dogma conſtans Patrum orthodoxorum? Etenim audi Theologiam Marcionis. *Si Deus natus fuiſſet, & hominem verè induiſſet, Deus eſſe deſiiſſet, amittens quod erat, dum fit quod non erat. Ideò nego Deum in hominem verè converſum, ità ut & naſceretur & carne corporaretur, quia qui ſine fine eſt, etiam inconvertibilis ſit, neceſſe eſt.* Reſpondet verò Tertullianus in
libro de carne Chriſti. *Planè natura convertibi-* Cap. 3.
lium ea lege eſt, ne permaneant in eo, quod convertitur in eis, & ità non permanendo pereant;
dùm

dùm perdunt convertendo quod fuerunt. Sed nihil Deo par eſt. Natura ejus ab omnium rerum conditione diſtat. Si ergò, quæ à Deo diſtant, & à quibus Deus diſtat, cùm convertuntur, amittunt quod fuerunt; ubi erit diverſitas Divinitatis à cæteris rebus, niſi ut contrarium obtineat, id eſt, ut Deus in omnia converti poſſit, & qualis eſt perſeverare?
Cap. 15. Et infrà in eodem libro probat Valentinianos, quod agnoſcant *hominem Deo mixtum*; damnat, quod *negent hominem*. Et in libro Apologetico:
Cap. 21. *Naſcitur homo Deo mixtus*. Sanctus item Auguſtinus in litteris ad nobilem virum Voluſianum adfirmat & multis probat Chriſtum Dominum eſſe Dei & hominis mixturam, quomodò homo eſt mixtura animæ & corporis. Quod exemplum etiam Sancto Cyrillo eſt familiare, & Eutychianiſtæ habent pro nobili dogmatis ſui fundamento. Et Sanctus Maximus Taurinenſis Epiſcopus in quarta homilia de Dominico Natali concionatur ad populum: *Unigenitus Altiſſimi carnem, quam ſumpſit ab homine, transformavit in Deum*. Et ipſe Eutychetis damnator Sanctus Leo Pontifex in tertio ejuſdem feſtivitatis
Cap. 1. ſermone: *Non ſic natura humana in ſocietatem ſui Creatoris eſt adſumpta, ut ille habitator, & illa habitaculum eſſet, ſed ità, ut naturæ alteri altera*
Cap. 4. *miſceretur*. Qua voce rursùm utitur adversùm Manichæos in quarto ſermone de Epiphania. Et in quarto ſermone de paſſione Domini ait Dei Verbi *Divinitatem carnis velamine fuiſſe temperatam*.
Cap. 1. Et Presbyter Leporius in libello ſuæ ſatisfactionis. *Non tamen quia incarnatus dicitur & immixtus, diminutio ejus eſt accipienda ſubſtantiæ*. Eadem voce uſum Sanctum Eulogium Patriarcham Alexandrinum, & quidem in litteris Enthroniſticis ad Romanum Pontificem, te-
L. 230. ſtatur Photius in Bibliotheca. Antiquos Patres volventi frequenter vox iſta occurrit.

Reſpondeo laudatum Photii locum omninò audiendum. *Eulogius utitur verbo* MIXTIONIS *piè quidem, non ſecundùm inſanum Apollinarium, quomodò hac voce ſit utendum teſtatus; neque ſecundùm audacem Eutychetem, ſed ut lex pietatis permittit: ut qui noſſet unum Filium Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum declarare duabus naturis indiviſis & inconfuſis conſtare in perfecta humanitate & perfecta Divinitate, ut permixtio ſecundùm illum confuſionem non ſignificet, neque inducat diviſionem*. Dominicæ namque incarnationis Sacramentum, ut rectè in libro ad Reginas Sanctus Cyrillus, eſt *ſacratiſſimum ænigma*, cui aptè cum plena præſertim erroris tùm graſſantis excluſione edicendo congruum per omnia vocabulum à Patribus non ſemper potuit adinveniri. Vocabulum *Mixtio* adversùm Chriſti Domini diviſores hæreticos præſertim inſerviit; ne autem ad Apollinarium ſeduceret, adjunxit in laudata
Epiſt. 3. ad Voluſianum Epiſtola Sanctus Auguſtinus. *Si tamen recedat Auditor à conſuetudine corporum, qua ſolent duo liquores ità commiſceri, ut neuter ſervet integritatem ſuam. Quamquam & in ipſis corporibus aeri lux incorrupta miſceatur*. Quo exemplo
Epiſt. 145. in litteris ad Monachos Conſtantinopolitanos utitur etiam Theodoretus. Et Sanctus Cyrillus in
L. 1. c. 3. libris adversùs Neſtorium. MIXTIONIS *nomen poſuerunt nonnulli etiam ſancti Patres: Sed quia metuere te dicis, ne qua confuſio contigiſſe exiſtimetur ad inſtar liquidorum, quæ inter ſe mutuò commiſcentur, libero te hoc metu. Non ſic illi ſenſerunt: Minimè. Sed ea voce ſunt abuſi, cùm ſummam unionem oſtendere ſtuderunt*. Et Presbyter Leporius. *Novit Deus ſine ſui corruptione miſceri, & tamen in veritate miſceri. Non ergò ad intelligentiam imbecillitatis noſtræ, ſecundùm experimentorum viſibilia documenta facientes conjecturam de æqualibus ſe invicem ingredientibus creaturis, putemus Deum hominemque commixtum, & tali confuſione carnis & verbi quaſi aliquod corpus effectum. Abſit ità credere, ut conflatili quodam genere duas naturas in unam arbitremur redactas eſſe ſubſtantiam. Hujuſmodi enim commixtio eſt partis utriuſque corruptio. Deus enim per infuſionem potentiæ ſuæ miſericorditer naturæ mixtus eſt humanæ, non humana natura eſt mixta Divinæ*. Hæc namque mixtio eſt ſubſtantialis ſecundùm hypoſtaſin non tantùm unio, ſed & illapſus, quem ſoli in creaturam Creatori eſſe poſſibilem docet communis ſenſus Theologorum. Rectè tamen ad Laurentium Lignidenſem Epiſcopum ſcribit Epiſt. 2.
Sanctus Gelaſius Pontifex factam in Domino *non permixtionem, non converſionem, non mutationem, ſed unitatem*. Et omnis jam pridem canit Eccleſia: *Deus homo factus eſt neque* Eutychianam *commixtionem paſſus, neque* Neſtorianam *diviſionem*. Eutychiana graſſatio vocem, *Permixtio*, malè olere fecit, & proſcribi ut ſuſpectam, ſcandaloſam, piarum aurium offenſivam.

Tertullianus lucidè ſeipſum exponit in libro Cap. 27.
adversùs Praxeam. *Quærendum eſt, quo modo Sermo caro ſit factus? Utrùmne quaſi transfiguratus in carne, an carnem indutus? Immò carnem indutus. Cæterùm Deum immutabilem & informabilem credi neceſſe eſt, ut æternum. Transfiguratio autem interemptio eſt priſtini. Omne enim, quod transfiguratur in aliud, deſinit eſſe quod fuerat, ac incipit eſſe quod non erat. Deus autem neque deſinit eſſe, neque aliud poteſt eſſe. Sermo autem Deus. Quem ſi non capit transfigurari, conſequens eſt, ut ſic caro factus intelligatur, dùm fit in carne, & manifeſtatur, & videtur, & contrectatur per carnem: Quia & cætera ſic accipi exigunt. Si enim Sermo ex transfiguratione & demutatione ſubſtantiæ caro factus eſt, una jam erit ſubſtantia Jeſus ex duabus, ex carne & ſpiritu mixtura quædam, ut electrum ex auro & argento, & incipit nec aurum eſſe, id eſt, ſpiritus, nec argentum, id eſt, caro, dùm alterum altero mutatur, & tertium quid efficitur*. Nervosè oſtendit *utramque ſubſtantiam manſiſſe in ſua proprietate, duplicemque ſtatum non confuſum eſſe, ſed conjunctum in eadem perſona*.

Quocircà in libro de carne Chriſti palàm, Cap. 3.
more ſuo, abutitur voce, *Converſio*, pro adſumptione. Liquet ex verbis ſequentibus. *Angelos converſos in effigiem humanam aliquando legiſti & credidiſti, & tantam corporis geſtaſſe veritatem, ut & pedes eis laverit Abraham, & manibus ipſorum ereptus ſit Sodomitis Loth: Conluctatus quoque homini Angelus toto corporis pondere dimitti deſideraverit; adeò detinebatur. Quod ergò Angelis inferioribus Deo licuit, ut converſi in corpulentiam humanam Angeli nihilominùs permanerent, hoc Tu po-*

potentiori Deo auferes, quaſi non valuerit Chriſtus, verè hominem indutus, Deus perſeverare? Ait Angelos non in ſpeciem, ſed in humani corporis veritatem fuiſſe converſos: Columbam item, in qua apparuit Spiritus ſanctus, fuiſſe non imaginariam, ſed omninò veram. Longiſſimè recedere vult à blaſphemiis, in quas imaginariæ in Domino carnis adſertio præcipitavit Marcionem. Quocircà converſio apud ipſum iſtic non eſt aliud, quàm transformatio ſeu tranſveſtitio, qua Deus Verbum adſumpto naturæ noſtræ habitu inventus eſt homo. Eſt Tertullianicus vocis abuſus.

Porrò Sanctus Leo Pontifex, dicens Divinitatem carnis velamine fuiſſe temperatam, loquitur ex Sancto Auguſtino, paſſim adſerente adſumptam à Domino carnem eſſe originalis noſtræ cæcitatis medicinam. Anaxagoram Philoſo- L.3.c.9. phum quæſtioni, *cujus rei cauſa natus eſſet*, reſpondentem, *Solis & cœli videndi*, meritò ridet Lactantius Firmianus: Muſcarum enim & culicum eſt iſta beatitudo. Nobis videndus & adorandus eſt ſol longè alius, *lumen verum, illuminans omnem hominem venientem in hunc mundum*. Verùm *lux lucet in tenebris, & tenebræ eam non comprehenderunt*. Peccatricis mentis oculus ſanandus & mundandus eſt collyrio, ac ipſe juſtitiæ acerrimus ſol medio interim velamine temperandus: Collyrio Divinæ gratiæ, & velamine adſumptæ humanitatis.

Animæ & carnis noſtræ exemplo utuntur Patres, ut oſtendant diverſas in Domino naturas uniri poſſe in unam hypoſtaſin, manereque integras & inconfuſas. Ipſas in unam tranſire naturam nemo exindè probavit unquam orthodoxus, uti ſuprà audivimus à Facundo Hermianenſi, traditque etiam in litteris ad Timotheum Epiſt.130. Epiſcopum, & in litteris ad Euſebium Scholaſti- Epiſt.21. cum Theodoretus. Hæc verba ſua, *Deus converti poteſt in omnia*, id eſt, *in ſuam Divinam hypoſtaſin adſumere poteſt omnia*, mitigat ipſe Tertullianus, in ejuſdem libri capite ſequenti dicens Cap. 4. adſumi non potuiſſe naturam beſtialem: In ejus adſumptionem procedere argumenta Marcionis.

Altera quæſtio eſt, quomodò quidam Eutychianiſtæ adſumptam à Domino humanitatem faſſi ſint nobis conſubſtantialem, admiſerintque non dumtaxat Zenonis Auguſti Edictum Enoticon, ſed & ipſam Synodum Chalcedonenſem, & dogmaticam Epiſtolam Sancti Leonis Pontificis ad Sanctum Flavianum Epiſcopum Conſtantinopolitanum? Ità enim de Anthymo, per Agapetum Papam ob hæreſin Eutychianam ejecto de ſede Conſtantinopolitana, teſtantur in ſententia & Edicto adversùs illum Petrus Hieroſolymæ Epiſcopus & Auguſtus Juſtinianus. Et eos, qui in Chalcedonenſi Synodo tria dumtaxat, eaque ad fidem non ſpectantia, Capitula culpabant, quis neſciat fuiſſe Acephalos? Reſpondeo cum L.1. c.5. Facundo Hermianenſi. *Dicunt Acephali, quoniam ſi & una prædicetur Filii Dei natura, poteſt accipi eadem una natura ſecundùm aliquid naturæ Patris eſſe cònſubſtantialis, & item ſecundùm aliquid noſtræ.* Verùm doli & nugæ ſunt iſta, adversùm quæ addit Facundus. *Hoc eſt dicere nec Patris eam naturæ conſubſtantialem eſſe nec noſtræ. Nam cùm aliquid habere dicitur hæc una Filii Dei natura, quod Patris natura non habeat, non aliud eſt, quàm eam negare conſubſtantialem & naturæ Patris & noſtræ.* Facundè id pergit demonſtrare. Undè doloſam fuiſſe Anthymi profeſſionem addiderunt Petrus Epiſcopus & Princeps Juſtinianus. Idem dolus peperit nobis varias Eutychianorum ſciſſuras & claſſes, noviſſimèque Monothelitas.

Nos orthodoxi Belgæ Lutheranos & Calviniſtas voce barbara vocamus *Geuſios*, deducta à voce Gallica, *les Geux*, id eſt, mendicos. Non ſine fundamento aut vetuſto exemplo. Etenim & Theodoretus Eutychianiſtas ità vocat, ſuiſque in illos eruditiſſimis dialogis dedit titulum, *Eraniſtes*, id eſt mendicus: Quoniam à variis prioribus hæreſibus infauſta ſua dogmata emendicarunt. Prolog. *Quod enim Deum ſolum Chriſtum Dominum nominant, id Simonis & Cerdonis, & Marcionis & aliorum eſt, qui execrandæ huic ſententiæ ſunt affines. Quod verò ex Virgine nativitatem confitentur quidem, ſed eam dicunt trajectitiam fuiſſe, nec Deum Verbum quidquam ex Virgine ſumpſiſſe, ex Valentini & Bardeſanis, & his adhærentium prodigioſis dictis hauſerunt. Quod autem Chriſti Domini Divinitatem & humanitatem vocant unam naturam, ex Apollinarii nugis furati ſunt. Quod denique Chriſti Divinitati paſſionem tribuunt, ex Arii & Eunomii blaſphemia compilarunt, ut jure videatur hoc eorum inventum mendicorum veſtibus, quas ex diverſis pannis conſuunt, non diſſimile.* Eodem modo Lutheri & Calvini dogma eſſe conſutum poſſit facilè oſtendi.

CAPUT TERTIUM.

Exponitur exordium hæreſis Eutychianæ.

Erroribus ſuis prædicandis viam paravit Eutyches per calumnias & diſcordias inter Epiſcopos Ægyptios & Orientales. Hoſce, Theodoretum præſertim Cyrenſem & Ibam Edeſſenum, accuſavit de damnatis in iſtum uſque diem Capitulis Sancti Cyrilli, de violata pace inter eundem Cyrillum & Joannem Patriarcham Antiochenum, de retenta aut reſumpta hæreſi Neſtoriana, quæ in Domino adfirmat duos filios, duaſque naturas. Prima accuſatio fuit apud Theodoſium Auguſtum, de qua Theodoretus in litteris ad Euſebium Epiſcopum Ancyranum. Epiſt.82. *Qui Marcionis, & Valentini, & Manetis, & aliorum Docitarum hæreſin hac noſtra tempeſtate renovant, ægrè ferentes hæreſin à me ſuam apertè confutari, Imperatoris aures circumvenire conati ſunt, hæreticos nos appellantes, & unum Dominum Jeſum Chriſtum incarnatum Deum Verbum in duos filios dividere calumniantes. Sed verbis ſuis, uti ſperabant, non perſuaſerunt.* Hinc converterunt ſe ad aliam impoſturam, de qua idem

idem Scriptor in litteris ad Anatolium Patricium : *Quod Synodos apud Antiochiam aſſiduè cogeremus, & orthodoxos turbaremus.* Epiſt. 79. Edicit & Synodorum cauſam : *Indignantur nonnulli, quod* Epiſt. 80. *Phœnices Eccleſiarum ruinam lugemus.* Quæ re- Epiſt. 81. perit in litteris ad Eutrechium Præfectum, & in litteris ad Nomum ſeu Nonium Conſulem, ideòque facta hæc ſunt anno Domini quadringenteſimo quadrageſimo quinto, qui ſcribenti fuit Epiſcopalis dignitatis vigeſimus quintus. Eo igitur tempore Juvenalis Hieroſolymæ Epiſcopus, à damnato per Synodum Epheſinam ambitu non quieſcens, impetravit ſacras pragmaticas, à Synodi Chalcedonenſis ſeptima Actione caſſatas, quibus non tantùm tres Palæſtinæ, ſed & Arabia ac duæ Phœniciæ in ejus quaſi novam Patriarchalem ſedem tranſcribebantur. Erat graviſſima Patriarchatus Antiocheni mutilatio atque injuria, ideòque Domnus Patriarcha per aſſiduas Synodos inibat conſilia reparationis. At periculoſum eſt ſcribere in eum, qui poteſt proſcribere. Etenim Princeps Theodoretum, Synodorum iſtarum linguam & mentem, tamquam ſacris pragmaticis contumacem, & Eccleſiæ ac Reipublicæ turbatorem, proſcripſit à Synodis, & intra Cyrenſes muros circumſcripſit, futurum deinceps contentum communione ſolius ſuæ Eccleſiæ. Decretum ſignatum fuit propria manu Principis, inſinuatum per Rufum Comitem, mandatum executioni à Militum Magiſtro. Per adverſariorum inſidias in ſe inauditum contra omnem juris ordinem emanaſſe queritur Theodoretus, & ad ejus caſſationem movit omne imperium. At per Epheſinum latrocinium fuit auctum in damnationis ſententiam, quæ manſit uſque ad Synodum Chalcedonenſem. Lamentabiles eruditiſſimi Epiſcopi ad varios litteræ ſunt omninò legendæ. Ab Eutychete circumſcriptum fuiſſe Principem teſtatur Liberatus Diaconus Eccleſiæ Carthaginenſis.

Licet verò circumſcriptæ relegationis decretum nequaquam de Neſtoriana lue, ſed de ſola turbulentia notaret Theodoretum, Eutychiani tamen non deſierunt illum ubique de illa diffamare. Eum, omneſque Orientales Epiſcopos, quod Princeps fidei quæſtionibus miſceri nollet, detulerunt ad Dioſcorum Alexandriæ Epi- Epiſt. 60. ſcopum, proximum Sancti Cyrilli ſucceſſorem, cujus virtutes nuper deprædicarat Theodoretus, ideòque ejus tribunal videbatur non ſubterfugiturus. Et reverà non ſubterfugit. Exſtant ejus officioſiſſimæ ad illum ſatisfactionis litteræ, communiumque ab omnibus Orientalis Diœceſeos Epiſcopis litterarum ſeriem ediſſerit in litteris ad Sanctum Flavianum Epiſcopum Conſtantinopolitanum. *Rati nos adjutorem ac ſocium* Epiſt. 86. *ad ea, quæ contra fidem Apoſtolicam moventur, habituros Deo cariſſimum Alexandriæ Epiſcopum Dominum Dioſcorum, miſimus unum è religioſiſſimis Presbyteris, prudentia inſignem, Pietati ejus ſuggerentes, nos in eo fœdere, quod ſub beatæ memoriæ Cyrillo initum eſt, permanere, ſcriptamque ab eo Epiſtolam amplecti, & beatiſſimi quoque Athanaſii Epiſtolam, quam ad beatum Epictetum ſcripſit, libenter ſuſcipere, atque ante hæc fidem in Nicæa Bythiniæ à Sanctis Patribus expoſitam : Et hortati ſumus, ut eos, qui in his permanere nolunt, ſuadeat permanere.* Adducunt etiam Sancti Athanaſii laudatam Epiſtolam, quod eam ab hæreticorum adulteriis expurgatam miſiſſet ad illos ex Eccleſiæ Alexandrinæ integris Archivis, ejuſque dogma admitti exegiſſet Sanctus Cyrillus, uti ſcribit ipſe ad Succeſſum Epiſcopum in Iſauria Dio-Cæſareenſem. Apollinarii nugas ab Eutyche reſuſcitatas configit Epiſtola, atque ità per ipſam ſperabatur Dioſcorus ab illo divellendus.

Quæſtio eſt, undè Orientales Epiſcopi incurrerint notam violatæ pacis & reſumptæ impietatis Neſtorianæ? Reſpondeo eos ipſos id dudum ignoraſſe. Primam ſuam ſuſpicionem exponit Theodoretus in litteris ad utriuſque Ciliciæ Epi- Epiſt. 8. ſcopos. *Sunt qui dicant calumniæ anſam eos arripere ex paucis quibuſdam, qui apud nos ità ſentiunt, atque in duas perſonas incarnatum Deum Verbum dividunt.* Alteram ſcribit ad Domnum Patriarcham Antiochenum. Epiſt. 111. *Tametſi duodecim Capitula plures temerè ſanxiſſent, reſtitimus apud Epheſum, nec priùs illi, qui ſcripſerat hæc, communicavimus, quam iis, quæ expoſueramus, adſentiens conſonam his doctrinam accommodavit, nullam Capitum illorum faciens mentionem. Quod ſanctitati tuæ facilè fuerit perſpicere, ſi acta perquiri jubeat. Aſſervantur enim prorsùs cum Synodi ſubſcriptionibus. Exſtant autem ſynodica pluſquam quingenta, quæ duodecim Capitum accuſationem demonſtrant.* Ait calumniæ anſam eſſe non poſſe Capitulorum rejectionem, quod illa ipſi neque in Epheſina Synodo, neque in pacis tractatu unquam admiſerint, adeòque ob eorum rejectionem vocari nequeant in reatum violatæ pacis.

Veram igitur calumniæ cauſam aperit Liberatus Carthaginenſis. C. 10. *Neſtorii ſectatores videntes libros illius*, ab Epheſina Synodo & lege Imperiali damnatos, legi non poſſe ſine periculo, *cœperunt Diodori Tharſenſis & Theodori Mopſueſteni, & aliorum Epiſcoporum*, qui in Apollinarium Synuſiaſten ſcripſerant, *volumina circumferre, & ſimpliciſſimos quoſque decipere cupientes ajebant non ſapuiſſe nova Neſtorium, ſed antiquam Patrum proſecutum fuiſſe doctrinam.* Dicti Theodori volumina in Syram, Armeniam, ac Perſicam linguam tranſtulerunt. Tunc Græcorum Epiſcopi de illius dogmate & perſona cœperunt acriter digladiari. Joannes Patriarcha Antiochenus, omniſque ejus Diœceſis ſtetit pro Theodoro, excepto tamen Rabula Edeſſeno Metropolita, de quo Ibas ejuſdem Eccleſiæ Epiſcopus in famoſa Epiſtola ad Marim Perſam. *Noſtræ civitatis tyrannus occaſione fidei non ſolùm nunc viventes inſequitur, ſed & hos, qui olim ad Deum præceſſerunt: Quorum unus eſt beatus Theodorus.* In quinta Synodo exſtant de eadem materia litteræ Rabulæ ad Sanctum Cyrillum, & Sancti Cyrilli ad Rabulam, eumque fuiſſe Ibæ in Cathedra Edeſſena Anteceſſorem teſtatur jam dictus Liberatus. Omnem ille Oſrhoenam Provinciam, præſertim Clerum Metropolitanum movit in Neſtorium & ejus Magiſtrum Theodorum, animavitque ad ſuſpectum Ibam fortiſſimè accuſandum & perſequendum. Eundem Clerum etiam ſibi quaſi Neſtoriano fuiſſe adverſatum queritur Theodoretus in litteris ad Epiſt. 87.

Do-

Domnum Epiſcopum Apameenſem. Idque ex cauſa Theodori. Hoc namque tempore cœpiſſe L.4. c.2. L.7. c.7. Epiſt.16. videtur nomen, de quo & Facundus Hermianenſis graviter queritur, *Theodoriani*. Quid autem pro Theodoro egerit Theodoretus, docent ejus Eccleſiaſtica hiſtoria, Epiſtola ad Irenæum Tyri Metropolitam, & quintæ Synodi Acta. Rectè L.8.c.5. addit Facundus: *Odium contra Theodorum Eutychiani ab ipſo Eutyche patre ſuo contraxerunt*. Omnium, inquam, harum tragædiarum architectus fuit doloſus Eutyches, errorem ſuum ſtabiliri non poſſe videns, niſi doctoribus Eccleſiæ Epiſcopis in Neſtorianiſmi infamiam traductis.

Suboritur alia quæſtio, an Liberatus Carthaginenſis verè dicat Rabulam fuiſſe Ibæ in Cathedra Edeſſena Anteceſſorem? Quod ſi verum eſt, Epheſinæ Synodi tempore non Ibas, ſed Rabula fuit Epiſcopus Edeſſenus. Aliud tamen ſuadent hæc verba Ibæ in famoſa Epiſtola: *Venimus Epheſum*. Et hæc: *Cognoſcentibus nobis*. Quis enim neſciat ſynodalem cognitionem & ſuffragium, Act. 1. uti adversùm Dioſcori Clericos in Synodo Chalcedonenſi clamarunt Epiſcopi, eſſe ſolorum Epiſcoporum, nequaquam Clericorum? Deindè Epiſtola ab Iba non adhuc Clerico, ſed omninò jam Epiſcopo eſt ſcripta, & tamen lucidè adfirmat eo ipſo tempore Rabulam vixiſſe. Et vox, *Tyrannus*, non canonicum introitum importat, ſed adulterinam intruſionem. Sanè Facundus Hermianenſis, Liberato coævus, ſupponit Ibam Synodò Epheſinæ non ut Clericum, ſed ut Epiſcopum adfuiſſe. Res obſcura eſt, quam velim à peritioribus doceri (*a*). Redeamus ad Dioſcorum.

Ejus animum jam pridem in Orientales Epiſcopos exulceratum detegit Theodoretus in litteris ad Sanctum Flavianum Epiſcopum Conſtanti- Epiſt.86. nopolitanum. *Ut hoc quoque Sanctitas Tua non ignoret, ſcito Domine, hanc illum adversùs nos puſillanimitatem gerere, ex quo ſynodicis veſtris ſub beatæ memoriæ Proclo factis, ſanctorum Patrum Regulis inhærentes, aſſenſimus: Ac de hoc nos ſemel atque iterùm increpaſſe, quaſi & Antiochenorum, ut ait, & Alexandrinorum jura prodiderimus. Horum memor, tempuſque, ut ei viſum eſt, nactus inimicitias patefecit*. Synodi Conſtantinopolitanæ Canon tertius, Regiæ civitatis Epiſcopo dans ſecundum in Eccleſia locum, prodiit Alexandrino & Antiocheno Patriarchis abſentibus. Ab illis ut reciperetur, dudùm & multùm laborarunt Epiſcopi Conſtantinopolitani, & Domni Antiocheni ac ejus Synodi adſenſum tandem extorſit Proclus, Sancti Joannis Chryſoſtomi olim Diaconus & diſcipulus. Liberat. c.10. Aderat Dioſcorus, utpotè Sancti Cyrilli Alexandrini Epiſcopi Archi-Diaconus & Apocriſarius apud Principem, damnavitque & Procli ambitum, & Orientalium præſertim Epiſcoporum ignaviam, qui non tantùm Alexandrinæ, ſed & propriæ Antiochenæ Sedis privilegia in perpetuum prævaricarentur. Rancorem alta mente repoſitum tranſtulit à Proclo etiam in Sanctum Flavianum ſucceſſorem, exſpectans diem, in quo juſtitias judicaret. Hæc eſt cauſa, ob quam in Synodo Chalcedonenſi dixit de Epheſino latrocinio Paſchaſinus, Lilybeti Epiſcopus & Sedis Apoſtolicæ Legatus: *Ecce nos, Deo volente, Dominum Anatolium*, Epiſcopum Conſtantinopolitanum, *primum habemus, hi quintum poſuerunt* ejus Anteceſſorem *beatum Flavianum*. Nempè jam dicta Procli & Domni concordata, tamquam ſexto Nicæno Canoni adverſa, Dioſcorus latrocinii Præſes, exſufflarat. Et rectè. Hoc enim factum ejus probavit Sanctus Leo Pontifex, Maximo Domni proximo ſucceſſori mandans, ut ſedis ſuæ Antiochenæ privilegia contra Anatolii ambitum & Canonem Chalce-

(*a*) Ego quidem rem pandam. Rabulas, alii Rabulum, vel Rambulum vocant, juvenis profana litteratura ſuffultus Chriſtiana myſteria abhorrebat. At cùm ad urbem, cujus idem præfecturam gerebat, veniſſet Sanctus Alexander Monachorum Acæmetarum Pater, ſancti viri adhortationibus rectum dogma ſecutus eſt, & cùm in ſolitudinem receſſiſſet, virtutum illius paulò poſt fama latè perſonante Edeſſæ Epiſcopus conſecratur. Legitimum illius, & non adulterinum ad illam Eccleſiam acceſſum fuiſſe conſtat ex Vita Sancti Alexandri, quæ apud Bollandum habetur die 15. Jan. Cap. 3. de Rabulæ electione hæc ſcribuntur: *Cum deceſſiſſet Epiſcopus Edeſſenus, univerſa civitas, ac circumjecta regio eum*, nempe Rabulam, *Paſtorem proponit. Plurimorum igitur ſuffragiis deligitur populi Princeps*. Ille verò ſtatim Chriſtianas ea in urbe ſcholas aperuit, in quibus variarum gentium nationes noſtræ religionis dogmata docerentur. Cùm verò Neſtoriana hæreſis in Oriente invaleſceret, Rabulas hæreticorum conatibus obviam ivit, neque unquam cum Joanne Antiocheno, atque aliis Epiſcopis quicquam favoris Neſtorio impendit. Cùm Theodoretus poſt celebratam Epheſinam Synodum contrà duodecim Capitula Sancti Cyrilli ſcripſiſſet, Rabulas pro Cyrillo, atque Epheſina Synodo contrà Theodoretum ſtylum acuit. *Totis* autem *triginta annis*, ut cap. 3. de Vita Sancti Alexandri Abbatis refertur, Edeſſenam Eccleſiam ſumma cum laude rexit. Vivebat anno 435. nam occaſione litterarum Rabulæ, & Acacii Antiſtites Armeniæ de libris Theodori Proclum C-P. conſuluerunt, qui eiſdem reſpondit Theodoſio XV. & Valentiniano IV. Coſſ. anno 435. Quarè cùm Ibas in Epiſtola ad Marim Perſam hunc ipſum initæ inter Cyrillum, & Orientales pacis certiorem reddat, atque Rabulæ viventis contrà Theodorum conatus mentionem faciat, nondum erat Epiſcopus, ſed Presbyter Edeſſenus, & quidem ſuo Epiſcopo ſatis infenſus, dum eundem tanquam tyrannum falsò, & inſolenter traducit. Neque ut putavit Lupus, venit Epheſum Epiſcopus, ſuffragiumque unà cum Joanne Antiocheno tulit contrà Cyrillum, nam tom. 3. geſtorum apud Epheſum Epiſcoporum, qui cum Antiocheno ſtabant, nomina ſemel, iterum, ac tertiò ſigillatim ſubſcripta leguntur, at inter illos Ibas Edeſſenus nunquam recitatur. Quare Clericus tantùm venit Epheſum, ſi enim Epiſcopus acceſſiſſet, unà cum cæteris Orientalibus acta ſubſcripſiſſet. Eſt inſigne teſtimonium in laudem Rabulæ in Epheſina Synodo, ubi tom. 3. cap. 15. legitur ſacra divalis Theodoſii Imperatoris ad Metropolitas, qui initio ſtatim Epiſtolæ nominantur hoc pacto: Cœleſtino Papæ Romano, Rufo Theſſalonicenſi, Auguſtino Hipponenſi, Alexandro Apameenſi, aliiſque poſt vigeſimum ſcribitur Rembulo Edeſſeno, Alexandro alteri Hierapolitano, &c. Datæ ſunt litteræ anno 431. poſt damnatum Neſtorium. Erat ergo tum temporis Rabulas legitimus Antiſtes, neque ulla Ibæ utpotè Clerici mentio ibidem facta fuit. *Noris in Diſſert. de V. Synod. Cap. XI.*

cedonenſem geneross tueatur, dictaque Anteceſſoris ſui pacta penitùs non attendat.

Delatas itàque ſibi Theodoreti & aliorum Orientalium Epiſcoporum accuſationes Domno Patriarchæ remiſit Dioſcorus, quaſi ſecundùm Canones; at in quos ea ipſa hora eſt hoſtiliter graſſatus. Rem omnem exponit Theodoretus in litteris ad Sanctum Flavianum: *Deo cariſſimus Epiſcopus Dioſcorus Epiſtolam ad nos ſcripſit, quam ab eo ſcriptam non decuit, qui ab univerſorum Deo didicerat vocem mendacii non ſuſcipere*: Quin & officioſiſſimi ſatisfactionis & expurgationis litteris *valere juſſis, & calumniantibus aures tradens rem adgreſſus eſt, quæ credi nullatenùs queat, niſi teſtem haberet Eccleſiam. Tulit enim illos, qui nobis anathema dicebant, ſurgenſque & acclamans illorum voces confirmavit. Ad hæc aliquos ex Deo cariſſimis Epiſcopis in urbem Regiam miſit, majores ſperans contra nos tumultus concitandos*. Eos miſit acturos cum Eutyche & Chryſaphio Eunucho, Principemque in ſuum ſenſum circumſcripturos. Pergit Theodoretus: *In illa Regia urbe congregati beati Patres, cum iis, qui apud Nicæam convenerant, conſpirantes, Diœceſes diſtinxerunt; & ſua unicuique Diœceſi adſignarunt, apertè interdicentes ex altera quoſdam Diœceſi alteram invadere; ſed Alexandriæ Epiſcopum Ægypti tantummodò res adminiſtrare, & ſua ſingulas Diœceſes. Hic verò legibus iſtis acquieſcere non vult, ſed ſursùm ac deorsùm Beati Marci ſedem obtendit, idque cùm liquidò intelligat Megalopolim Antiochiam magni Petri ſedem habere*. Rogat à Flaviano per Principem cogi Dioſcorum ad obſervantiam ſexti Nicæni & ſecundi Canonis Conſtantinopolitani, compeſcique à latrando anathemare in Epiſcopos Patriar- Epiſt.85. chatus Antiocheni. Addidit & litteras ad Baſilium Seleucienſium in Iſauria Metropolitam, agentem tunc Conſtantinopoli: *Dignetur Pietas tua ſuam nobis de more benevolentiam exhibere, & mendacio veritatem opponere*. At neque Flavianus neque Baſilius quidquam potuit. Advenerat enim, Eutyches & Dioſcore, *hora veſtra ac poteſtas tenebrarum*.

CAPUT QUARTUM.

Exponuntur Acta Eutychetis adversùs Ibam Metropolitam Edeſſenum.

IBam fuiſſe virum doctiſſimum, utpotè ſacris ſtudiis à puero deditum, ejuſque perſecutionem ſua poſteriorem adfirmat lucidè Theodore- Epiſt.111. 132. tus. Etenim Berytenſis Synodus facta fuit poſt Conſulatum Zenonis & Poſthumiani, anno Domini quadringenteſimo quadrageſimo nono, ideòque cœpiſſe nequit perſecutio, niſi ad ſummum anno præcedenti. Ejus auctorem edicit ipſe Ibas in libellis exhibitis Synodo Chalcedonenſi: *Injuſtitiam ab Eutyche & falſa figmenta paſſus ſum*. Act. 9. Et infrà. *Uranius Himerorum Epiſcopus, in gratiam Eutychis omnia agens, præparavit ut quidam Clerici accuſarent me*. Accuſationis capita aperiunt Photius Tyriorum & Euſtachius Berytenſis Epiſcopus in ſententia ſynodali Berytenſi dicentes de Iba. *Confeſſus eſt ſe credere, ſicut continent litteræ conventionis factæ inter Joannem Antiochenæ civitatis Epiſcopum & Cyrillum Alexandrinorum*. Et in eadem Synodo Maras Eccleſiæ Edeſſenæ Presbyter, Epiſcopi ſui accuſator, *Alloquens dixit*: NON INVIDEO CHRISTO FACTO DEO, IN QUANTUM ENIM IPSE FACTUS, ET EGO FACTUS SUM, id eſt, fieri poſſum, idque per merita humana. Quocircà etiam Ibas accuſatus fuit de violata Eccleſiarum pace, & reſumpta hæreſi Neſtoriana. Accuſatores fuere Samuel, Cyrus, Eulogius, & Maras, Eccleſiæ Edeſſenæ Presbyteri, quibus adhæſere quidam Clerici Eccleſiarum Charrenſis & Theodoſiopolitanæ. Porrò in laudata Synodo Ibas Samueli dixit in faciem. *Tu quando dixiſti*, VITA MORTUA EST, *non tibi dixi repentè: Amice, ſi quidem hoc dicis, Quia caro Domini vivificans eſt, & Chriſtus noſter vita eſt, & ego confiteor; ſi autem de Divinitate dixiſti, non recipio*. Ex quibus liquet Samuelem fuiſſe Theopaſchitam, plenumque Eutychianum. Liquet & quo ſenſu cantet etiamnum Eccleſia: *In ligno quando mortua vita fuit*.

Prima adversùs Metropolitam inſtantiam ſecundùm Canones ſpectat privativè ad Patriarcham, ideòque & in Ibam facta eſt coram Domno Antiocheno. Vicina erat Paſchalis feſtivitas. Hanc pacificè peragi volens Domnus Clericos ab excommunicatione abſolutos remiſit Edeſſam, Epiſt.87, 111. poſtmodùm cum Iba ad judicium redituros. Haſce inducias ad ſuam precem factas aſſerit Theodoretus, ideòque miratur dictos Clericos etiam ſibi eſſe adverſarios. Quin & illi ab Uranio Himerorum Epiſcopo ſeducti Domnum habuere ſuſpectum, adiere Principem, impetraruntque ſacram delegationem ad ipſum Uranium, Photium Tyriorum, & Euſtachium Berytenſem Epiſcopum, inſignem quoque Eutychetis & Dioſcori fautorem. Erat contra Nicænos Canones, vetantes judicia peregrina, & de throni ſui Apoſtolici contemptu Domnus graviter eſt queſtus, at ſine fructu: Nam & ipſe apud Eutychetem & ejus Palatinos patronus tamquàm Neſtorianus fætebat. Uranium *præparaſſe, ut ſibi & prædictis Epiſcopis judicium tranſmitteretur*, affirmat Ibas in precibus factis ad Synodum Chalcedonenſem. Damaſcius itàque Notarius ac Tribunus, ac Eulogius Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Diaconus, utramque partem & alias neceſſarias perſonas ex Oſrhoena ad Euphratem Provincia deduxerunt in Phœniciam maritimam, factaque eſt per dictos delegatos Synodus in civitate Berytenſi.

Edeſſenæ civitatis *Clerus erat nominum ducentorum, plùs minùs, aut etiam ampliùs*. Fuiſſe Conc. Chal. Act.10. Cap.8. namque civitatem amplam, populoſam, opulentam teſtatur in hiſtoria monaſtica Theodoretus. *Conſuetudo* erat ibidem *in Eccleſia in die ſancto Paſchæ aut ante diem, dare Epiſcopum de manu Clericis quædam pro ſolennitate. Hæc datu-*

rus,

rus alloquitur primitùs, & ſic dat. Eandem con
L.2. c.25. ſuetudinem aliis & aliis diebus fuiſſe olim in Ro-
L.4. c.63. mana Eccleſia teſtantur Joannes Diaconus in
vita Gregorii Magni, & variis in locis liber
Pontificalis, in Conſtantinopolitana Codinus
Act. 5. Curopalates, in Apameenſi ſecundæ Syriæ Me-
tropolitana Clerici ejuſdem Eccleſiæ in libellis
adverſùs Petrum Epiſcopum ſuum datis Agapeto
Papæ & Synodo Conſtantinopolitanæ ſub Men-
L. 1. Epiſt. na Patriarcha, in Meſſanenſi Gregorius Magnus
64. in litteris ad Felicem Epiſcopum, & in Cantua-
A. 1201. rienſi Matthæus Paris. Xenia illa à Romanis
C. 21. dicta fuiſſe *Presbyterium* ſcribunt in vita Ludo-
C. 56. vici Groſſi Francorum Regis Sugerius Sancti
Dionyſii Abbas, & Thomas Stubs in geſtis
Pontificum Eboracenſium.

In hac erogatione accuſabatur Ibas coram omni Clero in Chriſtum Deum noſtrum blaſphemaſſe, ideòque rei veritas non latebat in obſcuro. Adverſùs illum, uti in Synodo Chalcedonenſi dixit unus judicum Euſtathius Berytenſis Epiſcopus, producti fuere *tres*, *& ſex*, *& duodecim teſtes*, omnis autem reliquus Clerus & populus exhibitis libellis atteſtabatur illum innocentem, & ipſe Ibas dixit. *Decies millies ego ſecari patiar, quam dicere hoc verbum. Abſit à me hoc vel cogitare. Ego nec dixi, & anathematizo, qui dixit. Ego enim nec à dœmone audivi hoc verbum.* Quocircà orthodoxæ fidei & pacis inter Sanctum Cyrillum & Joannem Patriarcham Antiochenum initæ profeſſionem fecit Ibas, eſtque etiam ab inimicis judicibus abſolutus, ac remiſſus in ſedem. Verùm non ceſſaſſe calumnias docent Acta latrocinii Epheſini.

Fuerunt Ibæ objecta & alia accuſationis capita, antiquam Eccleſiæ diſciplinam manifeſtantia, ideòque ex Chalcedonenſis Synodi decima Actione hìc adponenda & elucidanda.

CAPITULUM PRIMUM.

Civitate conferente ad redemptionem captivorum uſque ad mille & quingentos ſolidos, & poſitis apud cuſtodem ſacrorum miniſteriorum uſque ad ſex millia ſolidorum, & paulò ampliùs, præter redditus, quos ſuſcipit ipſius frater, habens in vaſis argenti ſacri uſque ad libras ducentas, ea vendidit pro mille ſolidis ſolùm (ſicut nos cognovimus, non direxit) in ſemetipſum reliqua conferens.

SCHOLION.

Pro captivis adjuvandis Collectam indici per Epiſcopum eſt traditio Apoſtolica. In quavis olim Eccleſia fuit arcæ genus, de quo Ter-
Cap. 39. tullianus in libro Apologetico. *Modicam unuſquiſque ſtipem menſtrua die, vel cùm velit, ſi modò velit, & ſi modò poſſit, apponit: Nam nemo compellitur, ſed ſponte confert. Hæc quaſi depoſita ſunt pietatis. Nam indè non epulis, nec potaculis, nec ingratis voratrinis diſpenſatur, ſed egenis alendis, humandiſque, & pueris ac puellis re ac parentibus deſtitutis, tamquam domeſticis ſenibus, item naufragis, & ſi qui in metallis, & ſi qui in inſulis, vel in cuſtodiis, dumtaxat ex cauſa Dei ſectæ, alumni confeſſionis ſuæ ſunt.* Quam largam redimendis Numidiæ captivis Collectam fecerit in mediis Gentilium omnia noſtra in fiſcum rapientium perſecutionibus Eccleſia Carthaginenſis, audire libet à Sancto Cypriano in litteris ad
Epiſt. 60. Januarium ejuſdem Provinciæ Primatem. *Miſimus Seſtertium centum millia nummum, quæ iſtic in Eccleſia, cui de Domini indulgentia præſumus, Cleri & plebis apud nos conſiſtentis collatione collecta ſunt: Quæ vos illic pro veſtra diligentia diſpenſabitis. Et optamus quidem nihil tale de cætero fieri, & fratres noſtros Domini majeſtate protectos ab ejuſmodi periculis incolumes reſervari: Si tamen ad explorandam animi noſtri charitatem, & examinandam noſtri pectoris fidem tale aliquid acciderit, nolite cunctari nunciare hæc nobis litteris veſtris, pro certo habentes Eccleſiam noſtram & Fraternitatem univerſam, ne hæc ultrà fiant, exorare; ſi facta fuerint, libenter & largiter ſubſidia præſtare.* Adeò in caſus futuros non ſe excuſat. Etiam Gentiles & hoſtes Perſas ex juſta Romanorum captivitate redemit Acacius Amidenus in Meſopotamia Archi-Epiſcopus, additque Socrates, pietatem Regi ipſorum adeò placuiſſe, ut à Theodoſio Auguſto poſtularit L.7.c.21.
ſibi tranſmitti Acacium videndum & honorandum. Clodoveo Francorum Regi, ut redimendis captivis etiam paternas opes profunderet, ſuaſit Sanctus Remigius. Et de Ludòvico Pio Epiſt. 2.
Auguſto ſcribit in vita Caroli Magni Monachus C. 14.
Sancti Galli, quod fidelibus apud Saracenos captivis dederit in ſingulos per omnem Germaniam boves & manſos unum denarum fiſcalem.

Frigeſcente charitate pietas ad ſolos fermè Clericos & Monachos tranſiit, plurimumque ab illa Sanctum Salvium Albigenſem Epiſcopum, & Sanctum Eparchum Monachum Engoliſmenſem laudat Sanctus Gregorius Epiſcopus Turonenſis. Laudatur & Sanctus Nicetius L.7. c. 1.
Lugdunenſis, Sanctus Germanus Pariſienſis, L.6. c. 8.

& ſuper omnes Sanctus Paulinus Nolenſis Epiſcopus, pro liberando viduæ filio poſt effuſum pro aliis omne aurum dans Wandalis Arianis
L. 2. Ep. 32. ſemetipſum. Sanctus Gregorius Magnus non tantùm homines liberos, ſed & ipſos pauperum
L. 5. Ep. 34. dominorum ſervos redemit à Longobardis,
L. 7. Jndict. 2. quoſdamque Firmanæ civitatis Clericos & laicos Eccleſiaſtica pecunia redemptos exemit ab
Epiſt. 14. Jndict. 3. Epiſt. 17. omni onere reſtitutionis, quoniam leges & Canones permittunt Eccleſiæ ſubſtantiam captivis impendi. Et hinc pauperibus Epiſcopis, ut captivis ad emendicanda redemptionis pretia dent litteras formatas, apud Jacobum Sirmondum mandat tertia Synodus Lugdunenſis. Erat miſerabile miſeriæ levamen. Quare Valerianus Cap. 3.
Presbyter pro ipſis captivis mendicabat, ad ipſos in regiones longinquas acquiſita deferens, eumque commendat plurimùm laudatus Gregorius L. 2. Jndict. 11.
Magnus. Ejus exemplum peperit Eccleſiæ Sanctam Divinæ Trinitatis regularem familiam, Ep. 16.
cui titulus, *Ordo de redemptione captivorum*. Ejus pietate magnum Belgii Chronicon deſcribit. Quocircà hæc in Ibam accuſatio, ſi vera, fuit omninò juſta. F. 211.

CAPITULUM II.

RUrsùm calicem gemmatum magni pretii, oblatum noſtræ Eccleſiæ à ſancto viro ante annos undecim, inter vaſa ſanctæ Eccleſiæ non repoſuit, & neſcimus quid factum ſit de eo.

SCHOLION.

ETiam in mediis perſecutionibus fuiſſe Eccleſiis aureos, argenteos, gemmatos, cælatos calices liquet ex Prudentio, inducente debacchantem tyrannum in hæc verba adversùs Sanctum Laurentium Romanæ Eccleſiæ Archi-Diaconum. *Hunc eſſe veſtris orgiis moremque & artem, proditum eſt, hanc diſciplinam fœderis, libent ut in auro Antiſtites: Argenteis ferunt fumare ſacrum ſanguinem.* Quod namque Sanctus Laurentius non ſolummodò ſignatum Eccleſiæ
L. 2. c. 28. Aurum, ſed & initiata aurea vaſa diviſerit in pauperes, teſtatur Sanctus Ambroſius in libris officiorum. Adeò vetuſtus eſt ritus Eccleſiæ quædam vaſa initiandi. Eorundem vaſorum cupiditatem fuiſſe gentilium Principum Procuratoribus frequentem anſam movendæ in nos perſecutionis affirmat Euſebius Cæſareenſis. Et
L. 8. c. 22. hinc inductum à Diocletiano Auguſto crimen traditionis non ſolos ſacros codices, ſed ſacra etiam vaſa ab Epiſcopis & Clericis extorquebat.
Epiſt. 165. Etenim in litteris ad Generoſum Sanctus Auguſtinus refert Acta publica, in quibus Paulus Conſtantinenſis Epiſcopus ſcribitur tradidiſſe *inſtrumenta Dominica*, *Capitulatam argenteam*, & *argenteam lucernam*. Et in libris adversùs Creſconium Donatiſtam adducit Brevem, ſeu catalogum rerum tunc à Donatiſtis traditarum, eaſque inter ſunt tres aurei & ſex calices argen-
L. 3. c. 29. L. 1. tei. Et Optatus Milevitanus Epiſcopus ait de eadem perſecutione: *Erant ex auro & argento quam plurima ornamenta*. Et ex antiquis cryptis, in quibus olim fideles egere Divina, effodi conſueviſſe varia miniſteria argentea teſtatur in li-
Cap. 38. bro de gloria Martyrum Sanctus Gregorius Turonenſis. Et de Felice Regii theſauri Quæſtore,
L. 3. c. 11. miſſo à Juliano Auguſto Apoſtata ad diripienda ſacra vaſa Eccleſiæ Antiochenæ, ſcribit in Eccleſiaſtica hiſtoria Theodoretus. *Felix ſacrorum vaſorum magnificentiam conſpicatus*, ECCE, *inquit*, QUAM SUMPTUOSIS VASIS FILIO MARIÆ MINISTRETUR. Simili magnificentia omnes paſſim Eccleſias abundaſſe poſſit facilè oſtendi. Hinc inter eminentiores ejus dignitates erat *Cuſtos ſacrorum vaſorum*.

Obſtare videtur Tertullianus in libro de pudicitia. *Procedant ipſæ picturæ calicum veſtrorum, ſi vel in illis perlucebit interpretatio pecudis illius.* C. 7.
Romana namque, adversùs quam pugnat homo devius, Eccleſia in calicibus ſuis Dominum Salvatorem pingebat in ſpecie boni Paſtoris errantem ovem in humeris ad gregem & paſcua reportantis. Ubi, vox, *Pictura*, oſtendit calices vitreos fuiſſe. Hinc pergit Tertullianus: *Ego ejus Paſtoris Scripturas haurio, qui frangi non poteſt.* Innuit pictum in Romanis calicibus Paſtorem fuiſſe fragilem, quia nempè in vitro. Et de Zephyrino Papa, in quem ſcribit Tertullianus, dicit liber Pontificalis. *Fecit conſtitutum de omni Eccleſia, ut patenas vitreas miniſtri ante Sacerdotes portarent, dum Epiſcopus Miſſam celebraret.* Et de Sancto Donato Aretino Epiſcopo habet Martyrologium Romanum: *Fractum à Paganis cali-* Aug. 8.
cem, quod utique vitreus eſſet, *orando inſtauravit*. Et de antiquo, Apoſtoliciſque temporibus vicino hæretico & mago Marco Sanctus Irenæus Epiſcopus Lugdunenſis. *Pro calice vino mixto* L. 1. c. 9.
fingens ſe gratias agere, & in multum extendens ſermonem invocationis, purpureum & rubrum apparere facit, ut putetur ea gratia ab iis, quæ ſunt ſuper omnia, ſanguinem ſuum ſtillare in illius calicem per invocationem ejus, & valdè concupiſcere præſentes ex illo guſtare poculo, ut & in eos ſtillet, quæ per magum hunc vocatur gratia. Ejus calices fuiſſe ex vitro albo Sanctus Epiphanius teſtatur. Hinc Hæreſ. 34.
enim vini de albo in rubrum colorem transmutatio

tio cunctis ſtatim apparebat. Ex quo vides Eucharisticæ tranſubſtantiationis fidem, quam ſuis miraculo evidentem volebat hic perverſus, eſſe vetuſtiſſimam. Et Cyprianus Gallus ait in vita Sancti Cæſarii Epiſcopi Arelatenſis: *An non in vitro habetur ſanguis Chriſti?* Et Sanctus Hieronymus in litteris ad Ruſticum Monachum laudat
Epiſt. 4. Sanctum Exuperium Epiſcopum Tholoſanum, quod *corpus Domini caniſtro vimineo, ſanguinem portaret in vitro*. Et in litteris ad Nepotianum dicit vaſa aurea ad antiquum ſpectare teſtamentum & præceſſiſſe in figura, modò autem gloriam omnem filiæ Regis pauperis eſſe ab intùs. Et
Epiſt. 2. apud Gratianum rogatus Sanctus Bonifacius, Epiſcopus Moguntinus & Francorum Apoſtolus,
Diſt. 1. de Cōſecrat. c. 44. ſi liceret in vaſis ligneis Sacramenta conficere, reſpondit: *Quondam Sacerdotes aurei ligneis calicibus utebantur, nunc è contrario lignei Sacerdotes aureis utuntur calicibus*. Et Armenii, Colchi, atque Hiberi uſque ad poſteriora Eccleſiæ ſæcula uſi fuerunt ligneis, luteis, ac vitreis calicibus, utique ex Canone & more antiquo.

Fateor ſacros calices olim fuiſſe vitreos in quibuſdam Eccleſiis, attamen ſine lege. Etenim calicem, in quo Dominus Jeſus Euchariſtiam confecit, fuiſſe argenteum, & ſuo adhuc tempore cuſtoditum apud Hieroſolymam, adfirmat
C. 2. in libro de locis ſacris venerabilis Beda. Et liber Pontificalis dicit de Urbano primo, Zephyrini poſt Calixtum ſucceſſore. *Hic fecit miniſteria ſacrata omnia argentea*. Eumque Romanæ Eccleſiæ morem aliæ paſſim omnes cœperunt imitari. Sanè quod Sanctus Exuperius vitro & vimine uſus ſit, non in Eccleſiæ Gallicanæ conſuetudinem, ſed referendum eſt in extremas iſtorum temporum ex barbarica incurſione miſerias, quæ omne Eccleſiæ aurum, uti adfirmat ibidem laudatus Hieronymus, coegerant in pauperes erogari. Duravit hìnc indè inopia uſque ad tempora Caroli Magni, cujus in dandis ſacris vaſis munificentiam prædicant antiqui Francorum Scriptores. Hìnc ejus tempore ſtatuit Synodus Rhemenſis. *De ære aurichalco non fiat calix, quia ob vini virtutem parit æruginem, quæ vomitum provocat. Nullus in ligneo aut vitreo calice præſumat miſſam cantare*. Mandat calicem fieri ex auro, argento, aut certè apud pauperes Eccleſias ex ſtanno. Quod ipſum ſtatuit Synodus Triburienſis. Quin immò Richardus, Sancti Thomæ Martyris in cathedra Cantuarienſi proximus Succeſſor, in Synodo per Rogerum Hovedenſem relata promulgavit hunc Canonem: *Ne conſecretur Euchariſtia, niſi in calice aureo aut argenteo: Et ne ſtanneum calicem Epiſcopus amodò benedicat*. Modificavit Succeſſor Hubertus in Synodo Eboracenſi: *Cum calice argenteo, ubi facultas ſuppetit, Sacramentum Euchariſtiæ conficiatur*. Nempè Richardi Regis apud Germanos nupera captivitas in ſummam inopiam dejecerat Eccleſias Anglicanas. Et hìnc ſui temporis Epiſcopos & Clericos graviter arguit Sanctus Petrus Damiani, quod Eccleſiaſticis divitiis ad vana abuſi de ſtanneis aut ſimilis metalli calicibus, & quidem egregiè ſordidis, Domino miniſtrarent. De Colchis, Iberis, atque Armeniis ſcribit magnum Belgii Chronicon. *In* A. 1202. f. 210.
partibus Aſiæ majoris verſus Meſopotamiam & Armeniam quidam Jonas vir venerabilis erat Patriarcha in civitate Suſis, in cujus Jonæ manibus, dum Miſſam celebraret more gentis ſuæ, hoc eſt, ſecundùm conſuetudinem Syrianorum, tale fertur accidiſſe miraculum, ut panis ille magnus Fermentatus, undè fiebat ſacrificium, in parvam & pulchram hoſtiam ad morem ſacrificii latinorum converteretur, & calix ligneus deſtrueretur cum cochlearibus, reperto vero Sanguine in argenteo calice. Undè plures Syrianorum Eccleſiæ, Armenii, Georgiani, & Jacobitæ ad conſuetudinem ſanctæ Catholicæ & Romanæ Eccleſiæ de die in diem per hoc miraculum cœperunt converti. Addit de Innocentio tertio laudatiſſimo Pontifice: *Dedit univer-* F. 211.
ſis Eccleſiis Romæ unam libram argenti pro ſingulis calicibus earum non habentium calices argenteos, tali pacto ut vendere eos non poſſent. Generaliter Græcos omnes in auro, argento, aut certè ſtanno celebrare juſſit Innocentius quartus. Et Sanctæ Brigidæ Brixienſis Presbyterum, quod cali- Conſt. 14.
cem non habens in ſcypho ligneo celebraſſet, apud Gregorium nonum deponi mandat Honorius tertius. Neque his adverſatur Sanctus Hieronymus in litteris ad Nepotianum: Quarum- L. 3. tit. 41. c. 14.
dam Eccleſiarum exceſſum damnat, nullatenùs mediocritatem.

Quantùm porrò in Eccleſia crimen ſemper fuerit abuti ſacro calice, liquet ex Euſebianorum in Sanctum Athanaſium tragædiis: Præcipua enim in ipſum calumnia fuit, quod ſacrum poculum fregiſſet. *Opus eſt*, inquit Sanctus Ambroſius, *Ut de Eccleſia myſtici poculi forma non exeat, ne ad* L. 2. offici.
uſus nefarios ſacri calicis miniſterium transferatur. c. 28.
Venafranæ Eccleſiæ Clericos, qui calicem vendiderant, in perpetuam pœnitentiam relegavit Gregorius Magnus; Rainerium Aurelianenſem Epiſcopum etiam depoſuit Gregorius ſeptimus. L. 1. Ep. 66.
Et præcipua cauſa, quam juſtificandæ ſuæ in Rothaldum Sveſſionenſem Epiſcopum crudelitati prætexuit Hincmarus Metropolita Remenſis, L. 5. Ep. 20.
fuit aureus gemmatus calix per ipſum oppignoratus. Et Divina in Regem Balthazarem vindicta etiam in novo teſtamento percuſſit varios: Epiſt. 17.
Exemplum inſigne refert Theodoretus. Quocir- L. 3. c. 11. 12.
cà & hæc in Ibam accuſatio, ſi vera, fuit longè juſtiſſima.

CA-

CAPITULUM III.

Adhuc & de Ordinationibus accipit.

SCHOLION.

AB adſumendis ad Eccleſiaſticos Ordines fieri oblationes varias eſt conſuetudo antiquiſſima. Prima fiebat ipſi Eccleſiæ, ad cujus titulum & tabulam quis conſecrabatur. Etenim de Marcione à Romana Eccleſia in Clerum adſumpto ſcribit Tertullianus in libro Præſcriptionum, & in quarto libro adversùs ipſum. [C. 30, C. 4.] *Cum ducentis Seſtertiis, quæ Eccleſiæ intulerat, in perpetuum diſcidium eſt relegatus*. Damnati Erronis ſubſtantiam noluit Eccleſia retinere. Et de Sancto Ambroſio ſcribit Paulinus Presbyter, quod & aurum & poſſeſſiones ſuas dederit Eccleſiæ Mediolanenſi, ſorori tamen ſuæ relinquens uſumfructum ad redimendos captivos. Et omnis illa de ordinando nobili viro Piniano inter Eccleſias Hipponenſem & Tagaſtenſem contentio fundabatur in ſimili oblatione: Utraque enim ejus patrimonium ambiebat, adeò ut eis mater illius Albina impingeret *turpiſſimum pecuniæ appetitum*. [Auguſt. Epiſt. 225.] Hìc item hæſit quæſtio inter Auguſtinum & Alipium de patrimonio Honorati è Tagaſtenſi Monacho Presbyteri Thianenſis. Videtur quippè Honoratus, Auguſtinum imitatus, non exſpectaſſe Clericatum, ſed in Monachatus ſuſceptione effudiſſe ſua in Eccleſiam originalem. [Epiſt. 229.] Exempla plura refert Auguſtinus in ſermone ſecundo de communi vita Clericorum. Et haſce oblationes probat Juſtinianus Auguſtus in lege ad Petrum Officiorum magiſtrum, rigidiſſimè damnans omnem ſimoniam, & addens. *Si quis Epiſcoporum ſive ante ſive poſt Ordinationem voluerit proprias res, aut partem earum Eccleſiæ offerre, cum ſacerdotium accepit, non prohibemus, ſed omni laude dignum judicamus: Quoniam hoc non eſt emptio, ſed oblatio*. [Novell. 123, c. 2.]

Eodem reſpicit ſeptimæ Synodi Canon quintus. *Eos, qui gloriantur ſe per dationem auri ordinatos in Eccleſia, & in hac maligna conſuetudine, quæ alienat à Deo & omni ſacerdotio, ſperant, & ex hoc impudenti facie & non operto ore exprobrabilibus verbis eos, qui ob virtutem vitæ à ſancto Spiritu electi & conſtituti ſine datione auri ſunt, inhonorant, primò quidem noviſſimum gradum accipere ſui Ordinis definimus, quod ſi permanſerit, per Epitimium corrigantur*. Quidam damnari exiſtimant ſacræ Ordinationis ſimoniam: At certum eſt falli. Damnatur ſola divitum Clericorum temeritas, qui ob donatam Eccleſiæ ſubſtantiam pauperibus ad vitæ merita promotis volebant præferri & dominari. Quod ipſum in Monachis vitium graviter damnat Regula Sancti Auguſtini. Et huc forſitàn reſpicit lex Conſtantini Magni in Codice Theodoſiano. [L. 3.] *Nullum deinceps inſtructum idoneis facultatibus, atque obeundis publicè muneribus opportunum, ad Clericorum nomen obſequiumque confugere; ſed eos de cætero in cæterorum dumtaxat locum Clericorum ſurrogari, qui fortuna tenues, neque muneribus civilibus teneantur obſtricti*. Undè & pauperes, probè tamen inſtitutos, præſertim parari & promoveri ad Clerum ſuadet in ſecunda Synodo Mediolanenſi Sanctus Carolus Borromæus. [Decret. 27. 28. 29. 30] Et apud Gratianum Alexander ſecundus Pontifex mandat Clero & populo Lucenſi, ut deinceps non ditiores, à quibus plura exſpectent ſuæ Eccleſiæ, ſed meliores eligant in Clerum. [1. q. 3. c. 9] Nam & Dominus ad Apoſtolatum adſumpſit pauperes, & Evangelicæ legis laus eſt, quod pauperes à Domino evangelizati cæteris evangelizent.

Notanda ſunt verba Juſtiniani Auguſti: *Quoniam hoc non eſt emptio, ſed oblatio*. Nullum quippè pactum, nulla exactio, aut ſponſio poteſt hìc intervenire. Sanctum Joannem Eleemoſynarium, Patriarcham Alexandrinum, apud Laurentium Surium rectè laudat Leontius Neapolitanus Epiſcopus, [Die 13. Jan.] quod quempiam promiſſo grandi granorum pro pauperibus cumulo poſtulantem Diaconatum rejecerit ut ſimoniacum. Et Sanctus Gregorius Magnus in litteris ad Syagrium Auguſtodunenſem Epiſcopum damnat ſimoniæ Epiſcopos & populos Gallicanos, [L. 7. in dict. 2. Ep. 112.] quod promiſſa aut exacta ad alendos pauperes aut exſtruenda Monaſteria ac Xenodochia pecunia Eccleſiaſticos Ordines darent aut acciperent. Quod ipſum apud Gratianum ſcribit Alexander ſecundus ad Clerum & populum Lucenſem. [1. q. 3. c. 9] Et Sanctus Auguſtinus Hipponenſium pauperum, nobilem virum Pinianum poſtulantium ad Presbyteratum, cupiditatem dicit non fuiſſe culpabilem, quod ab ejus redundantia ſuæ inopiæ ſupplementum ſperarent ſolummodò, non expoſtularent. [Epiſt. 225.] Et Artaldum Eccleſiæ Elatenſis Electum Narbonenſis Metropolita conſecrare noluit, quod omnia bona Eccleſiæ donanda ſtatim à facta electione juraſſet: Credebat Metropolita electionem prævia promiſſione procuratam. [Apud Grat. 8. q. 3. c. 2.] Et Decano Belluacenſi roganti, an is, qui bona ſua omnia dederat Eccleſiæ eo pacto, ut ea poſtmodùm pro Præbenda haberet adſumptus in Canonicum, eſſet à ſimonia alienus, reſpondit Innocentius tertius non eſſe, cauſa exactionis & pacti.

Altera oblatio fiebat ipſi Epiſcopo, Metropolitæ, Primati, aut Patriarchæ ordinanti. Etenim Euſebius, Ancyræ Epiſcopus & primæ Galatiæ Metropolita, trium Diœceſeon Metropolitas deinceps à Conſtantinopolitano Epiſcopo ordinandos conſentiens dixit ad Synodum Chalcedonenſem. [Act. 16.] *Rogo autem, ut civitates pro Ordinationibus non ſolvant. Si enim non in civitatibus ipſis hi, qui eliguntur à civitate, ordinantur à Synodo Provinciæ comprobati, ſolvuntur ſubſtantiæ* Eccleſiarum. *Et hoc probatum habeo, qui pro eo, qui ante me fuit, multa reddidi debita*: Quæ illæ contraxerat ad Patriarchæ Conſtantinopolitano ſolvenda jura Ordinationis. Theodotus ille fuit Neſtorii in Synodo

modo Epheſina accuſator. Eandem praxin viguiſſe in Romana Eccleſia fatetur Sanctus Gregorius Magnus. L.4.Ep.44 Viguit item in omni Italia, Sicilia, Sardinia, Illyrico, Africa, Hiſpania, Gallia, Germania, adeò ut Arnoldus Abbas Lubecenſis in Chronico Slavorum teſtetur Hartuicum L. 4. c.21. Archi-Epiſcopum Bremenſem, deductum ad inopiam vixiſſe ex ſolo Cathedratico, id eſt, juribus & Xeniis Epiſcopalium Conſecrationum.

Novel.123 Hæc porrò Xenia Juſtinianus Auguſtus, quem Sanctus Gregorius Magnus & alii Scriptores imitantur, in lege ad Petrum Officiorum Magiſtrum, Novel.56. & in lege ad Mennam Patriarcham rectè vocat *conſuetudines*: Utpotè nullo Canone aut lege, ſed ſolo contra Canones & leges uſu in Eccleſiam intruſas. Eas dividit in tres: Cathedraticam, Enthroniſticam, & Inſinuativam. Errant, qui eas putant eſſe unam ac eandem. Cathedratica conſuetudo, quam Gregorius Magnus *Paſtelli* ſeu *Paſtellaticam*, Innocentius tertius *Electuariam* vocat, eſt penſio Epiſcopo, Metropolitæ, aut Patriarchæ ſolvi conſueta in ſignum ſubjectionis & honorem Cathedræ, ad ejuſdem Cathedræ, id eſt, Epiſcopalis, Metropolitici, aut Patriarchalis officii onera ſuſtentanda. Apud varios ſolvi conſuevit tempore vario: In confirmatione, conſecratione, Pallii donatione, Synodo, ideòque apud quoſdam dicta eſt etiam *Synodaticum*. A Romanis uſque ad ejus proſcriptorem Gregorium Magnum dicebatur Paſtellum, quod ad inſtar modici paſtus eſſet quid modicum & vile. Fuiſſe vocabulum à nova per ambitionem ſimulatione inventum teſtatur idem Gregorius. Fuit & alia, non Epiſcopo, ſed Eccleſiæ Clericis pendi ſolita veri Paſtelli ſeu convivii conſuetudo, quam à quibuſvis non Clericorum ſolummodò, ſed & Monachorum initiationibus ut ſimoniacam frequenter proſcripſere & generales Synodi & Romani Pontifices; verùm Belgica noſtra infirmitas etiamnum hodie ad ſæva diſciplinæ damna retentat. Eam fugiens Sanctus Andreas Corſinus, Carmelitanæ familiæ & Fæſulanæ Eccleſiæ decus, primam Miſſam Deo in ſylva obtulit, meruitque à Deipara apparente divinitùs audire: *Servus meus es tu, quia ego elegi te, & in te gloriabor*. Enthroniſtica conſuetudo eſt munus pro Epiſcoporum inthronizatione aut Clericorum introductione donari conſuetum introducenti; inſinuativa autem eſt munus à novo Clerico dari ſolitum ejuſdem Eccleſiæ Conclericis in ſua inſinuatione ſeu admiſſione, gratia ineundæ amicitiæ & ſocietatis, quod per omnem ferè Occidentem olim fuit convivium ſive Paſtellum. At hæ duæ conſuetudines non ſpectant ad Capitulum præſens.

Ibas ergò in Synodo Berytenſi accuſatus fuit non de ſimonia, ſed de ſola Cathedratici in dandis ſacris Ordinationibus conſuetudine: Et quidem non de extorta, aut exacta, ſed dumtaxàt de accepta; Nihilominùs Epiſcopi judices dixerunt ad accuſatores. *Quando redargutio Capituli ſequitur animæ periculum ferens, ſuperfluum judicamus inquiſitionem fieri cæterorum. Quæ igitur manifeſtè interdicta ſunt & Canonibus & legibus, & ſunt apertè odioſa Deum timentibus, hæc eligite primùm, & his inſtate. Videntur autem nobis hæc eſſe principalia. Primum quidem rectæ eſſe oportere fidei, qui Sacerdotio fungitur. Deindè, eſſe eum totius luxuriæ liberum: Sed nec prodere pietatem, maximè pecuniarum cauſa*. Hoc tertium videtur omninò eſſe præſens Capitulum, ideòque quæritur, an ſacræ Ordinationis Cathedraticum accipere ſit reverà proditio pietatis, crimen omnibus Deum timentibus odioſum, damnatum per leges & Canones, ſe ſolo ſufficiens ad Epiſcopi dejectionem? Quæri id poteſt & de ſimplici acceptione Cathedratici, & de exactione.

Quoad primum pro parte negativa facit auctoritas Sancti Gregorii Magni, qui Januario Cala- L.3.Ep.25 ritano Epiſcopo ac Sardorum Metropolitæ rigidè vetans quid accipi de Clericorum Ordinationibus addit: *Niſi quidpiam ſua ſponte offerre voluerint*. Et in Romana ſua Synodo duriſſimè quidem damnat Paſtelli exactionem, adjungit tamen de ſimplici acceptione. *Is autem, qui ordinatus fuerit*, L.4.Ep.44 *ſi non ex placito, neque exactus, neque petitus, poſt acceptas chartas & Pallium aliquid cuilibet ex Clero gratiæ tantummodò cauſa dare voluerit, hoc accipi nullo pacto prohibemus*. Et omnes antiquæ Synodi, haſce conſuetudines de ſimonia damnantes, damnant ſolam exactionem: Spontaneæ oblationis receptionem plures diſertè permittunt.

Pro parte tamen affirmativa definit Synodus Seſſ. 25. c. 1. de Refor. Tridentina. *Quoniam ab Eccleſiaſtico Ordine omnis avaritiæ ſuſpicio abeſſe debet, nihil pro collatione quorumcumque Ordinum, etiam Clericatus tonſuræ, nec pro litteris dimiſſoriis aut teſtimonialibus, nec pro ſigillo, nec alia quacumque de cauſa etiam ſponte oblatum Epiſcopi & alii Ordinum Collatores, aut eorum Miniſtri quovis prætextu recipiant*. Neque id ſtatuit ſine antiquo exemplo. Imitata eſt ſecundam Synodum Bracarenſem: *Epiſcopi de Or-* C. 3. *dinatione Clericorum munera nulla accipiant*. Et ſecundam Barchinonenſem, atque octavam Toletanam, vetantes aliquid accipi etiam *ſub oblationis nomine*. Tertia Bracarenſis accipientibus infligit pœnas inflictas ſimoniacis à Canone Chalcedonenſi. Hi, inquam, Sanctiſſimi Hiſpaniarum Epiſcopi ſervari mandant in Sacramento Eccleſiaſticæ Ordinationis, quod in Baptiſmo Canon quadrageſimus octavus Eliberinus: *Emendari placuit, ut hi, qui baptizantur, ut fieri ſolebat, nummos in Concham non mittant, ne Sacerdos, quod gratis accepit, pretio diſtrahere videatur*. Nec deſunt ſimiles Canones Eccleſiarum Italicæ, Africanæ, Illyricianæ, & Gallicanæ, atque ità etiam ſponte oblatum Cathedraticum recipere videtur eſſe iniquitas ſimoniæ.

Reſpondeo hanc quæſtionem in Synodo Baſileenſi eruditè ſolvi à Domino Cardinali Juliano Cæſarino. Ad Eugenii quarti Pontificis Legatos Epiſt. 5. dicit ex Domini mandato nemini incutiendum ſcandalum, juxta Apoſtolum non tantùm à malo, ſed & à mali ſpecie abſtinendum, & addit. *Nonnè & gratis offerre, & eleemoſynam dare, pium eſt & opus charitatis? Sed quoniam tempore Baptiſmi nummos projicere in Concham, ſpeciem prætendebat mali, emendari & aboleri talem conſuetudinem juſſit Eccleſia*: Utique non tamquam naturali aut Divinæ legi adverſam, ſed ut ſuſpectam, ſcandaloſam, piorumque ac infirmorum

rum oculorum offenſivam. Hinc dicit Canon: *Ne pretio diſtrahere videatur*, id eſt, ab infirmis, licet errantibus, exiſtimetur. Undè & Gregorius Magnus ſponte oblatum recipi merè permittit, nequaquam probat. Etenim Xenia à Joanne primæ Juſtinianæ Epiſcopo Primate in
L.4.Ep.8. Archi-Epiſcopalis confirmationis & Pallii poſtulatione ſponte oblata & miſſa adeò rejecit, ut ejus Legati offerre ipſa coacti fuerint Sancto Petro Apoſtolo, nullius integri fidelis oblationem
L.1.Ep.64 refutanti. Xenia ſibi à Felice Meſſinenſi Epiſcopo tranſmiſſa recepit quidem, nolens offerentem contriſtare; at vendi juſſit, pretiumque Felici remiſit. Recepit tamen, at invitus, à Domi-
L.5.Ep.19 nico Epiſcopo Carthaginenſi. Porrò illa, quæ permittit accipi, eſſe debent modica, *quæ accipientis animum allicere, inclinare, movere, pervertere non ſoleant*, uti ſcribit Innocentius tertius Pontifex ad Archi-Epiſcopum Strigonienſem. (L. 5. tit. 3. c. 18.) Hinc Ordinatori ab Epiſcopo Electo offerri permittit *Electuarium de vino aut aliis hujuſmodi, quæ modici pretii fuerunt. Romana Eccleſia interpretari non conſuevit accipientem in his delinquere, vel donantem.* Etiam equum à dicti Archi Epiſcopi fratre donatum Cardinali Legato in impartitione Pallii excuſat ab omni ſcabie, quod ille eſſet quid modicum reſpectu dantis atque accipientis. Nihilominùs Sanctum Hugonem Lin-
L. 2. colnienſem Epiſcopum rectè laudat Henricus
A. 1208. Cnightonus, quod Epiſcoparum cedere maluerit, quam Archi-Diacono inthronizanti donare equum; Eum quippè Archi-Diaconus exigebat.

Et hinc fit locus alteri quæſtioni, an dictas conſuetudines Eccleſiaſticorum Ordinum donatione exigere ſit ſimonia? Pro parte adfirmativa facit Philippus Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ
Act. 16. Presbyter, Euſebio Ancyræ Epiſcopo poſtulanti, *ut civitates pro Ordinationibus* Epiſcoporum ſuorum deinceps Patriarchæ Conſtantinopolitano *non ſolvant*, reſpondens: *Ex Regula hoc interemptum eſt, hæc Regulis & legibus interempta ſunt, Altaria munda ſunt*, utique à lepra ſimoniæ ejuſmodi per Canones & leges damnatæ. Et apud Caſſiodorum Athalaricus Gothorum Rex in Edicto ad Joannem ſecundum Pontificem rigidè tamquam Canonum executor mandat omnibus Patriarchis, ne quid exigant ab Epiſcopis conſecrandis. Et Gregorius Magnus decreto ſuo, quo ſacræ Ordinationis & dati Pallii Paſtellum proſcripſit, adjungit: *Si quis hinc aliquid commodi exigere vel deferre fortè præſumpſerit, in diſtricto Dei omnipotentis examine reatui ſubjacebit.* Et Sancto Bonifacio Francorum Apoſtolo, Eccleſiam Romanam arguenti de ejuſmodi Paſtello, ideòque nuper poſtulata Eccleſiæ Gallicanæ Pallia non proſequenti, reſpondit Zacharias Pontifex eſſe mendaciſſimam calumniam, ejuſmodi exactiones eſſe prævaricationem Canonum & apertam ſimoniam, Romanamque Eccleſiam eſſe ab illa adeò alienam, ut nec pro charta quid exigat aut pro Scriptura. Eccleſia olim Mediolanenſis conſuetudinaliter *de Subdiaconatu duodecim nummos, de Diaconatu decem & octo, de Presbyteratu ſuſcipiendo viginti quatuor, quaſi per præfixam conditionis Regulam*, exigebat. Item quid de Epiſcoporum conſecrationibus & benedictionibus Abbatum? Verùm Guido Archi-Epiſcopus in manibus Petri Damiani Oſtienſis, & Anſelmi Lucenſis Epiſcopi, per Romanam Eccleſiam juſſus eſt abjurare, & abjuravit tamquam lethalem, peſtiferam, damnatam ſimoniæ hæreſim, uti multis refert laudatus Petrus Damiani. Epiſcopus Morinenſis ab Abbate
Sancti Bertini ſolebat pro benedictionis Xenio Opuſc. 5.
exigere cappam ſericam, Palafredum, Paſtellum aut aliam conſuetudinem: at tamquam ſi- L. 1. Ep.
moniam proſcripſit Innocentius tertius. Innu- 204.
meri Canones ità cenſent de ejuſmodi exactionibus.

Partem tamen negativam firmat Juſtinianus Auguſtus in lege ad Petrum Officiorum Magiſtrum. Licèt namque in Clericorum ordinatione Cathedraticam conſuetudinem vetet ab ipſo ordinante Epiſcopo, permittit tamen exigi ab ejus miniſtris, & quidem tantam, quæ æquare poſſit unius anni proventum. Etiam à Patriarchis, Primatibus, ac Metropolitis exigi permittit de Epiſcopis conſecratis, eximens ſolos pauperes Epiſcopos, quorum Eccleſiæ in redditu habeant minùs, quàm duas libras auri. A quibuſdam exigi ſinit etiam viginti auri libras, quæ juxta Euſtachium Gothofredum faciunt aureos noſtros mille quadringentos quadraginta. Adeò non ſine cauſa Euſebius Ancyræ Epiſcopus in Synodo Chalcedonenſi queſtus eſt per Cathedraticas Patriarchæ Conſtantinopolitani conſuetudines ſolvi ſeu diſſipari ſubſtantiam Eccleſiarum, quarum Epiſcopi ab illo conſecrabantur. Quin in lege ad Mennam Patriarcham idem Juſtinianus conſuetudines inſinuativas, quas proſcribit à cunctis Eccleſiis, confirmat in magna Conſtantinopolitana. Et Iſaaci Comneni Auguſti Novella conſtitutio de conſuetudinibus, quæ pro ordinatione dantur, *ſtatuit, ut etiam in ordinatione Sacerdotum & Canonico vetus forma auctoritatem obtineat, & nihil in ordinatione Epiſcopus, qui ordinat, ampliùs accipiat, quàm præſtantioris monetæ ſeptem aureos nummos dumtaxat: Unum ſcilicet, quando facit ſimplicem Papam ſive Lectorem; tres quando ordinat Diaconum, alios tres quando Sacerdotem ſive Presbyterum perficit.* Canonicum eſt ordinarium tributum, verumque Cathedraticum, Epiſcopo à ſingulis oppidis & vicis pendi conſuetum. Simplex Papa eſt idem, quod apud nos primæ tonſuræ Clericus: Nam & Belgica noſtra lingua omnem Clericum vocat Papam.

Et ab hac Græcorum Theologia etiam Latini non abhorrent. Etenim Calixti ſecundi & Innocentii ſecundi Pontificum decretis, hujuſmodi Cathedraticas conſuetudines ut ſimoniacas damnantibus, potenter ſe objecit Sanctus Lanfrancus Cantuarienſis Archi-Epiſcopus, adſerens illas non Sacramentorum, ſed ſubjectionis titulo pendi: Sancti Auguſtini namque monaſterium monaſterio Cathedrali quotannis in cæna Domini duos arietes, certamque panis
& vini menſuram ſolvebat. Longam litem re- A. 1143.
fert in ſuis Annalibus Guilielmus Thorne. Et 1144.
Rogerus Hovedenſis inter varia Theodini & Alberti Cardinalium, Alexandri tertii Legatorum,

rum, ſynodalia apud Abrincas decreta refert etiam proſcriptas aliquid in Sacramentis exigendi
F. 531. conſuetudines, & addit: *Nihil profectum eſt, quia Epiſcopi Normandiæ decretum illud recipere noluerunt.* Et Joannes Saliſburgenſis Archi-Epiſcopus ſub Martino quinto Pontifice poſt damnatam ſynodaliter omnem in Sacramentis ſimoniam ad-
Cap. 8. jungit: *Ex poſt verò antiquas & laudabiles Eccleſiarum conſuetudines pia fidelium devotione pro Miniſtrorum ſuſtentatione introductas non intendimus prohibere, ad quas etiam obſervandas ſuperioris Officii laici Eccleſiaſtica poſſint cenſura compelli.*

Reſpondeo haſce in ſacra Ordinatione exactiones ità fieri poſſe, ut non ſint hæreſis ſimoniæ. Quis enim neſciat Epiſcopis, Metropolitis, Primatibus, Patriarchis deberi à ſubditis Clericis ac Epiſcopis canonicum ſeu verum Cathedraticum? Epiſcopo enim, licet diviſam portionem habenti, antiqui Canones inſuper adſignant quartam omnium Presbyteralium portionum. Etiam participem volunt de oblationibus & primitiis omnium Eccleſiarum. Cur igitur hanc quartam aut ejus partem exigere nequeat in Ordinatione? Attamen latina Eccleſia exactiones iſtiuſmodi ſemper tamquam ſordes habuit & damnavit, licèt forsàn à vera ſimonia immunes: Damnavit tamquam ſuſpectas, periculoſas, ſcandaloſas, piorumque, ac infirmorum oculorum offenſivas. Abundè liquet ex huc uſque dictis. Certè ſimoniaca hæreſis, quam ex Gallia ejecit Gregorius Magnus, ex parte non erat aliud, quàm quædam inopum Epiſcoporum exactiones ad alendam miſerabilem plebem. Neque obeſt Sancti Lanfranci animoſitas. Ei enim tandem ceſſit, ejuſque cauſa ipſum arguit laudatus Guilielmus Thorne, quod ſimoniam ex alienis Eccleſiis generosè profligans foverit in propria. Eadem eſt ratio Epiſcoporum Normandiæ: Eorum quippè præſumptionem damnavit poſtmodùm Alexander tertius in Synodo Lateranenſi. Saliſburgenſis Synodus non de Eccleſiaſtica Ordinatione, ſed de Parochialibus Sacramentis loquitur, quæ non ſpectant ad hunc locum. Et hinc credo à Synodo Berytenſi per pietatis proditionem pecuniarum cauſa factam non intelligi præſens Capitulum, ſed alia Eccleſiaſticæ ſubſtantiæ diſſipationem objicientia: Hocce enim Capitulum adfirmat Ibam dumtaxàt accepiſſe, non exegiſſe.

CAPITULUM IV.

ABrahamius quidam Diaconus noſtri Cleri fuit. Hic Joanne quodam malefico deprehenſo, cujus amicus erat & conſcius, coram reverendiſſimo Epiſcopo noſtro & omni Clero convocato ad audientiam Abrahami Diaconi, monſtratum eſt eodem confitente conſcium eſſe, ut pœnam ſuſtinuerit excommunicationis, & omnibus odio fuerit, & omnium inſectationi patuerit multo tempore. Poſt hæc (neſcimus quomodò perſuaſus) ſatisfactione ab eo nullatenùs proveniente, tentavit eum Batenorum civitatis ordinare Epiſcopum: & prohibitus ab eo, qui tunc Archi-Diaconus erat, indignatus eſt. Et hunc quidem, qui morti erat obnoxius, apud ſemetipſum decrevit eſſe Epiſcopum. Illum verò, qui turbam incitaverat civitatis, & dixit juſtum non eſſe hoc fieri, removit de proprio loco, & excommunicavit, & expulit ab Eccleſia. Et quia de Epiſcopo ei non proceſſit, compulſus eſt eum facere Xenodochum. Et retinet chartam magicarum incantationum reverendiſſimus Epiſcopus noſter, qui debuit ad judicem Provinciæ hunc, qui ità execrabilis eſt, offerre ſecundùm conſuetudinem legum.

SCHOLION.

ETiam Sanctus Jonnnes Chryſoſtomus in Synodo ad Quercum accuſatus fuit, poſtulatuſque ad exauctorationem, non tantùm quod Antonium ſepulchrorum violatorem convictum, & Heraclidem furem maniſeſtum in Epiſcopos, ſed & quod Serapionem accuſatum & adhuc cauſam dicentem in Presbyterum conſecraſſet. Etiam Theodoretus peſſimè audiit, quod à Phœniciæ Epiſcopis rogatus Irenæum bigamum ordi- Epiſt. 110.

ordinaſſet Metropolitam Tyriorum. Tantum in Eccleſia crimen ſemper fuit perſonas inhabiles ad Eccleſiæ gradus evehere. Præſertim præſtigiatores aut eorum conſcios. Etenim Eleuſium Cyzicenum Epiſcopum dejecit Synodus Seleucienſis, quòd *Heraclium, Herculis Tyrii Sacerdotem, & præſtigiis magicis conſperſum baptizaſſet, & ad gradum Diaconatus extuliſſet*. Dejecit & Baſilium Ancyræ Epiſcopum, quod *circulatorem ab Eccleſia non ſegregaſſet*. Eum debuerat non tantùm Eccleſia ejicere, ſed & *Provinciæ Judici offerre ſecundùm conſuetudinem legum*. Cur *offerre* potiùs, quàm *deferre* dicat noſtrum Capitulum, aperit Adrianus primus Pontifex in Capitulis traditis Angilramno Metenſi. *Delatori aut lingua capuletur, aut convicto caput amputetur. Delatores autem ſunt, qui invidia produnt alios*. Et hinc Delatores graviſſimè punit Canon Eliberinus. Nam & gentiles Romani paſſim in ſpectaculis clamabant ad Principem: *Delatores ad Leonem*.

Socrat. l. 2. c. 33.
Zozom. l. 4. c. 23.
Cap. 45.
Cap. 73.

Cur Abrahamio Diacono in Epiſcopum conſecrando interceſſerit Edeſſenus Archi-Diaconus, liquet ex ſexageſimo Canone Arabico, mandante omnes ad Eccleſiaſticum Ordinem promovendos examinari per Archi-Diaconum, neminemque ſine ejus licentia promoveri. Quæ poteſtas Archi-Diacono Eccleſiæ Metropolitanæ fuit etiam in promovendos ad Epiſcopatum. Quin immò de Eccleſiæ Antiochenæ Archi-Diacono, hæreſi Ariana infecto, ſcribit Hermias Zozomenus. *Dicitur*, dum Meletius Patriarcha fidem orthodoxam populo prædicaret, *accurriſſe, & manu admota ejus os obturaſſe*. Quare videtur Archi-Diaconus quibuſcunque Epiſcopi exceſſibus potuiſſe intercedere. Hinc enim Edeſſenus Archi-Diaconus laudatur adversùs Ibam incendiſſe turbam civitatis, arguiturque Ibas, quod illum idcircò gradu & communione privarit.

L. 4. c. 27.

CAPITULUM V.

Valentium nomine quemdam virum (de quo omnes, qui in eodem vico habitant, clamaverunt & in ſcriptis & ſine ſcriptura, tanquam adulterum, & maſculorum concubitorem) ordinavit Presbyterum, & procuratorem, in cuſtodiam retrudens, & judici tradens hos, qui clamaverunt; & hæc innoteſcentibus ei litteris Deo amantiſſimi Archi-Epiſcopi Domni.

SCHOLION.

Accuſatur hìc major Ibæ in pravis hominibus ad ſacros gradus evehendi inſolentia. Videns namque fidelis Edeſſæ populus ab illo ſperni Archi-Diaconi interceſſionem, adversùs Valentii promotionem obtinuit interdictum Domni Patriarchæ Antiocheni. Aſt & illud accuſatur Ibas ſpreviſſe, zeloſoſque laicos ejus obſervantiam expoſtulantes publico judici tradidiſſe carcerandos. Nec mireris hunc laicorum zelum. Eo enim tempore ſine populi teſtimonio & conſenſu ordinare non poterat Epiſcopus. Undè & in Synodo ad Quercum accuſatus fuit Sanctus Joannes Chryſoſtomus, *Quod ſine teſtibus multos ordinaſſet*.

Porrò ob ordinatum naturæ in propria uxore adulterum Seleucienſis etiam Synodus dejecit Baſilium Epiſcopum Ancyranum. Etenim Apoſtolicus Canon mandat Epiſcopum, Presbyterum, ac Diaconum eſſe ſine crimine, præſertim illo, quo corpus noſtrum, ſacroſancto Chriſtianæ Regenerationis Sacramento conſecratum Dei templum, fœdatur ac profanatur. Et hinc ſtatuit Synodus Eliberina. *Subdiaconum eum ordinari non debere, qui in adoleſcentia ſua fuerit mœchatus, eò quod poſtmodùm per ſurreptionem ad altiorem gradum non ſit promovendus: Si autem aliqui ſunt in præteritum ordinati, amoveantur*. Quæ diſciplina multis ſæculis in Eccleſia obtinuit.

Zozom. l. 4. c. 23.
Cap. 30.

CAPITULUM VI.

Quia ordinavit Danielem filium ſui fratris Epiſcopum Paganorum civitatis; cui oporteret ſanctum Spiritum adeſſe, cujus poſſent

opera

opera adducere, & perſuadere, ut vel nunc ad cognitionem veritatis accederent; iſte illic ordinavit inquietum, & juvenem exiſtentem, & luxurioſiſſimum. Neque enim ſtatuit, aut paſſus eſt aliquando latere, ſed penè ſemper in noſtram adveniebat civitatem propter Challoam quamdam maritatam, circumducens eam per loca diverſa, & in deliciis cum ea deditus.

SCHOLION.

Eccleſiaſticas dignitates nepotibus aut aliis
conſanguineis conferri ab Epiſcopo, res eſt
adiaphora. Etenim objectantibus, quod Hinc-
marum nepotem gratia propinquitatis ordinaſſet
Laudunenſem Epiſcopum, rectè reſpondit Hinc-
Epiſt. 33, c. 41. marus Metropolita Rhemenſis. *Nolunt attendere*
mihi hoc reputantes, quia non impedit ad quempiam
ordinandum carnis propinquitas, ſi ordinandus fuerit
electus & petitus ſecundùm Eccleſiaſticas Regulas.
Nam & Dominum, à quo & per quem cœpit Epiſco
patus, carne ſibi propinquos legimus ordinaſſe Apoſto-
los. Et Sanctum Marcum Evangeliſtam & Ale-
xandriæ Patriarcham fuiſſe Sancti Petri ex ſacro
Cap. 72. fonte filium teſtantur in Petro liber Pontificalis,
L. 2. c. 43. & Nicolaus primus Pontifex in reſcripto ad con-
ſulta Bulgarorum. Fuiſſe & ejus ex ſorore nepo-
tem, Nicephorus Calixtus. Ejuſdem nepotem
Serm. 16. l. de vita S. Maur. c. 1. fuiſſe Sanctum Martialem Lemovicenſem Epiſco-
pum ſcribit Sanctus Petrus Damiani. Addit San-
ctum Maurum Cæſenæ Epiſcopum promotum
à patruo Pontifice Romano. Et Sanctus Euſe-
bius Samoſatenſis Epiſcopus in Clerum ſuum ad-
ſumpſit Antiochum è ſorore nepotem, cujus me-
rita, ob quæ avunculo ſucceſſit in cathedram,
L. 4. c. 14. prædicat in hiſtoria Eccleſiaſtica Theodoretus.
Etiam Sanctus Cyrillus Alexandrinus fuit patrui
Theophili Clericus & ſucceſſor. Et Sanctus Sini-
Flodoard. l. 1. c. 3. cius ſecundus Remenſium Epiſcopus Epiſcopatum
Sueſſionenſem dedit nepoti Divitiano: Sanctus
L. 1. c. 14. Remigius erectum à ſe Epiſcopatum Laudunen-
ſem Genebaudo, marito ſuæ neptis. Quis igno-
rat Sanctum Carolum Borromæum nepotem Pii
quarti Pontificis? Eſſe Patriarchæ nepotem eſt
apud Armenios ſingularis Eccleſiaſtica dignitas.
Undè Synodo Siſenſi, relatæ per Clementem
Galanum, Jacobus neſcio cujus civitatis Epiſco-
pus ſubſcribit hoc modo: *Jacobus nepos domni*
Gregorii Patriarchæ, Epiſcopus N.

Verùm in hac promotione imitandus eſt Bene-
dictus duodecimus Pontifex, de quo magnum F. 298.
Belgii Chronicon. *Vix nepotem ſuum Archi-Epi-*
ſcopum Arelatenſem effecit: Alios vel non habuit,
vel neſcivit. Cauſam dedit apud Albertum Ar-
gentinenſem in vita Sancti Bertholdi: *Si mei fue-*
rit dominati, tunc immaculatus ero. Quàm enim
caro & ſanguis in evehendis conſanguineis cæcu-
tire & ceſpitare faciant etiam eruditos & laudabi-
les Epiſcopos, oſtendit hæc, ſi tamen vera,
accuſatio Ibæ. Et quidem ad Eufratem fuiſſe
tum adhuc multam idololatriam, liquet ex
Theodoreto in Hiſtoria monaſtica. Quare Paga- Cap. 17.
ganorum civitati non luxurioſus Juvenis, ſed
quis Gregorius Thaumaturgus fuerat ordinan-
dus. Adventium Metenſem Epiſcopum, ut ne-
poti Epiſcopatum Treverenſem emereretur, fa-
viſſe Carolo Calvo Francorum Regi ad invaden-
dum, Ludovico Auguſto nepoti debitum, re-
gnum Lotharienſe, ſcribit Abbas Regino. Ad- A. 869.
versùs eundem Carolum cum Ludovico ejus fra-
tre Germaniæ Rege conſpiraſſe Wenilonem Seno-
nenſem Archi-Epiſcopum, ut Tortoldo Diaco-
no, ſuo propinquo, obtineret Epiſcopatum Ba-
jocenſem, adſerit Synodus Tullenſis apud Sa-
ponarias. Et Albericum Marſicanum Epiſcopum
unà cum filio, cui ceſſerat cathedram, peſſimè
periiſſe refert Sanctus Petrus Damiani. Quis ne- L. 4. Ep. 9.
ſcit Hincmari Laudunenſis à patruo Remenſi do-
natum Epiſcopatum fuiſſe infeliciſſimum? Etiam
Genebaudi per Sanctum Remigium promotio
non caruit miſeriis. Et Ruſticum ex fratre nepo-
tem, creatum à ſe Diaconum Cardinalem, adeò
contumacem ſenſit Vigilius Pontifex, ut tandem
exauctorarit. Meritò à cunctis laudatur Clemens
quartus, quod nepotem, tribus gaudentem Sa-
cerdotiis, juſſerit uno eſſe contentum.

CAPITULUM VII.

Quia omnes Eccleſiaſticos redditus, multos exiſtentes & in infinitam tendentes quantitatem, confert ſuo fratri, vel conſobrinis. Et rogamus, ut rationem faciat coram veſtra Sanctitate.

CAPITULUM VIII.

QUia hæreditates & munera, & quæ undecumque offeruntur, & cruces poſitas aureas & argenteas, collecta dirigit fratri ſuo, vel conſobrinis.

CAPITULUM IX.

QUia quæ ex definita menſura in expenſas captivorum eroganda fuerant, in domos ſuorum erogat cognatorum.

SCHOLION.

Licèt forsàn non Apoſtolicus, antiquus tamen eſt & laudatiſſimus Canon. Cap. 39. *Omnium rerum Eccleſiaſticarum Epiſcopus curam gerat, & eas adminiſtret tamquam Deo intuente. Ne liceat autem ex eis aliquid ſibi vindicare, vel propriis cognatis, quæ Dei ſunt, largiri. Si autem ſint pauperes, ut pauperibus ſuppeditet, ſed non eorum prætextu vendat, quæ ſunt Eccleſiæ.* Quod ipſum ſtatuit ſeptimæ Synodi Canon duodecimus. L.1.c.30. Exponit Sanctus Ambroſius in libris Officiorum. *Eſt etiam illa probanda liberalitas, ut proximos ſeminis tui non deſpicias, ſi egere cognoſcas. Melius eſt enim, ut ipſe ſubvenias tuis, quibus pudor eſt ab aliis ſumptum depoſcere, aut alicui ſubſidium poſtulare neceſſitati; non tamen ut illi ditiores eo fieri velint, quod tu potes conferre inopibus. Cauſa enim præſtat, non gratia. Neque enim propterea te Deo dicaſti, ut tuos divites facias, ſed ut vitam tibi perpetuam fructu boni operis acquiras, & pretio miſerationis peccata redimas. Putant ſe parùm poſcere? Pretium tuum quærunt, vitæ tuæ fructum adimere contendunt, & ſe juſtè facere putant. Et accuſat, quod eum divitem non feceris, cùm te ille velit æternæ vitæ fraudare mercede?* Et de Sancto Auguſtino ſcribit Poſſidius Epiſcopus Calamenſis. Cap. 31. *Nec ſuos conſanguineos, vel in propoſito*, id eſt, monaſtica profeſſione, *vel extra conſtitutos, in ſua vita vel morte vulgi more tractavit. Quibus, dum adhuc ſupereſſet, id ſi opus fuit, quod & cæteris erogavit, non ut divitias haberent, ſed ut aut non, aut minùs egerent.* In eos, qui ſeſe, ut conſanguineos ditent, ſacris Altaribus ingerunt, horrendè invehitur Sanctus Petrus Damiani. L. 4. Ep. 14. Eòque cogunt principia Sancti Auguſtini in libris adversùs Epiſtolam Parmeniani. Videatur Epiſtola trigeſima quinta Eginardi, & nonageſima quinta Sancti Lupi Abbatis Ferrarienſis.

Porrò conſanguineorum ex Eccleſiaſtica ſubſtantia incraſſandorum morem peſſimum D. Cardinalis Cæſar Baronius natum exiſtimat ex exemplo Sancti Cyrilli Patriarchæ Alexandrini: Nam & Sancti habuere quandoque ſuas infirmitates & rugas. Aſt malum eſſe antiquius oſtendit Canon vigeſimus quintus Antiochenus. Ut ut ſit, de Sancto Cyrillo avunculo ſuo dicit Athanaſius, Eccleſiæ Alexandrinæ Presbyter, in libellis adversùs ſucceſſorem ejus Dioſcorum exhibitis Sancto Leoni Pontifici & Synodo Chalcedonenſi. *Hic moriturus teſtamentum condens honoravit eum, quicumque ille poſt eum fuiſſet ordinatus Archi-Epiſcopus, plurimis & magnis legatis de propria ſua ſubſtantia, conjurans eum in ſcriptis per venerabilia, & terribilia myſteria, ut ipſius foveret genus, & nullum eis laborem incuteret.* Ità ſucceſſorem vincire credidit ad Eccleſiaſticam ſubſtantiam à ſuis hæredibus non repetendam. Dico, *Eccleſiaſticam*, Si namque ſolam propriam eis adſcripſiſſet Cyrillus, nullus erat à ſucceſſore metus, nullis erat opus adjurationibus, aut legatis. Quomodò autem hos hæredes tractarit Dioſcorus, docent tertia Actio Synodi Chalcedonenſis, & Liberatus Diaconus Carthaginenſis in Breviario. Cap. 10. *Opprimens Cyrilli hæredes, & per calumnias auferens ab eis multas pecunias dedit eas ſine fœnore atropolis & cauponibus civitatis, ut mundiſſimum panem & pretioſiſſimum vinum viliori pretio populis exhiberent.* Alexandriæ enim cuncta annonæ providentia ſpectabat ad Patriarcham. Sancti Proterii, qui Dioſcoro ſucceſſit, hæredes fuiſſe eodem modo exceptos ab intruſo ſucceſſore & homicida Timotheo Æluro, ſcribunt ad Anatolium Conſtantinopolitanum orthodoxi Ægyptiorum Epiſcopi, in litteris exſtantibus poſt Synodum Chalcedonenſem. Epiſt. 23. Herivæi Anteceſſoris ditatos nepotes excuſſit etiam Seulfus Remenſis Epiſcopus, enataſque indè Eccleſiæ calamitates enarrat Flodoardus. L. 4. c. 18. 19. 35. Quæ mala, ditando nepotes, univerſæ Angliæ inflixerit Gulielmus Elyenſis Epiſcopus, Richardi primi Regis apud Syros Chriſto militantis Vicarius, referunt Anglicani Scriptores. Sub Ludovico item Pio Auguſto graſſatum malum

inter

inter Francorum Epiſcopos graviter lamentatur Chronicon Thegani. Etiam Gerardum Engoliſmenſem Epiſcopum hoc vitio in Petri Leonis ſchiſma profeciſſe teſtatur Arnulfus Archi-Diaconus Eccleſiæ Sagienſis. Et ſcandali in Leonem tertium Pontificem attentati auctores fuiſſe nepotes Anteceſſoris Adriani primi ſcribunt magnum Belgii Chronicon & Guilielmus Malmesbelienſis. F. 49. F. 25.

Porrò aureas cruces, aliaque Eccleſiarum ornamenta in conſanguineos profundere eſt crimen enorme. Ejus cauſa Natalem Salonitanum Archi-Epiſcopum Romam evocavit Gregorius Magnus, Rudolfum Moguntinum fuiſſe exauctoratum ſcribit magnum Belgii Chronicon: Dunelmenſem Epiſcopum, dum Archi-Diaconum hujus criminis reum non vindicat, punitum divinitùs Symeon Monachus Dunelmenſis. L. 2. Epiſt. 14. 15. F. 193. L. 3. c. 23. 24.

Meritò igitur laudatur à Flodoardo Hincmarus Remenſis, quod Bernardo Comiti Tholoſano, propinquo ſuo, Eccleſiæ Remenſis apud Aquitanos bona in præſtariam poſtulanti reſponderit ſe nec poſſe nec audere ob Sancti Remigii prohibentis teſtamentum. Ludovico tertio Francorum Regi, omnes ejus conſanguineos honorare ſpondenti, dummodò Odoacro, homini indigno confirmaret Epiſcopatum Belluacenſem, verè epiſcopaliter reſpondit idem Hincmarus: L. 3. c. 26. *In Epiſcopali miniſterio carnalem propinquum non recognoſco*. Et Benedictus duodecimus, laudatiſſimus Pontifex, accedentes conſanguineos agnovit, ut Jacobus, non ut Pontifex, qui nullos conſanguineos habeat, eiſque non dedit aliud, niſi neceſſarias itineris impenſas. Anteà enim vocabatur Jacobus de Furno, Monachus Ciſtercienſis. Hæc refert magnum Belgii Chronicon, addens de laudatiſſimo item Pontifice Gregorio undecimo. *Adeò à cognatis ſuis apud Avenionem fatigabatur, ut exiens de terra & cognatione ſua Romam proficiſceretur*. Opulentis enim Epiſcopis & Clericis cognati tamquam ſanguiſugæ ſolent incubare. Et hìnc Eccleſiarum bona ab Epiſcoporum conſanguineis regi aut adminiſtrari vetat Canon Antiochenus. Ab eorum adminiſtratione cognatos Hugonis ſecundi, Abbatis Sancti Auguſtini Cantuarienſis, ejecit Innocentius ſecundus, imitatus Gregorium Magnum, à quo Joannis quarti Patriarchæ Conſtantinopolitani nepos è Palatio Patriarchali ejectus eſt, ob cauſas in ejus litteris omninò videndas. Epiſt. 12. C. 9. 10. F. 298. F. 319. C. 25. Guiliel. Thor. A. 1139. L. 1. Epiſt. 91.

Hic igitur carnis & ſanguinis amor eſt tertium crimen, quod in Synodo Berytenſi Epiſcopi judices dixerunt eſſe pietatis proditionem factam ob pecunias, cauſam ſufficientem ad damnandum Epiſcopum, ideòque ante omnia voluerunt ab accuſatoribus in Ibam probari.

CAPITULUM X.

Quia dum memoria fieret ſanctorum Martyrum, non eſt datum vinum ad ſacrificium altaris, ad ſanctificationem, & populi diſtributionem, niſi admodum exiguum, & vitioſum, ac lutoſum, & quaſi eo tempore vindemiatum: Ut ex hoc cogerentur, qui deputati fuerant miniſtrare, de tabernis omninò vitioſi comparare ſex ſextarios, qui nec ſufficerent: Ità ut his, qui ſanctum corpus diſtribuebant, innueret ut ingrederentur, quia ſanguis non inveniretur; illis bibentibus, & tunc ac ſemper habentibus diverſum & mirabile vinum. Et hæc acta ſunt conſcio & admonito eo, qui poteſtatem miniſteriorum habebat: cui & dictum eſt ut & ipſe admoneret Epiſcopum cum fiducia. Et cùm nihil feciſſet, illo tempore coacti ſumus nos & ipſum Reverendiſſimum Epiſcopum rursùs admonere. Et cùm didiciſſet, haud permotus eſt, ſed contempſit, ità ut multi noſtræ civitatis hinc ſcandalizarentur.

SCHOLION.

Hinc patet decretum ſub Julii primi Pontificis nomine vulgatum, quod uvarum grana conſecrari vetat, permittens neceſſitatis cauſa exprimi in calicem, eſſe antiquæ traditioni conforme. Nam & hic accuſatur Ibas vinum recenter vindemiatum in ſacrificio citra neceſſitatem uſurpaſſe aut permiſiſſe. Etiamnum hodie frequenter meliora gulæ ad menſam prophanam, Deo ad Divinam damus vina viliora, neque tamen, quod pejus, punimur aut accuſamur. Ex hoc item Capitulo patet panis & vini in altari ſanctificationem eſſe verum ſacrificium.

CA-

CAPITULUM XI.

QUia Neſtorianus eſt, & Beatum Cyrillum Epiſcopum appellat hæreticum.

SCHOLION.

ACcuſatur Ibas fuiſſe Neſtorianus ob effutitam blaſphemiam jam ſuprà memoratam, *Non invideo Chriſto facto Deo*; & beatum Cyrillum appellaſſe hæreticum in Epiſtola ad Marim Perſam ob duodecim Capitula jam abundè diſcuſſa.

CAPITULUM XII.

QUia Epiſcopus Daniel quoſdam ex ſua maximè intemperantia Clericos ordinavit.

SCHOLION.

APoſtolica lex eſt: *Nemini citò manus impoſueris, ne fortè communices peccatis alienis*. Quiſquis Epiſcopali Cathedræ imponit indignum, contagio fit particeps omnibus illius operibus tenebroſis. Antonii Fuſſalenſis Epiſcopi exceſſus adeò ſuos exiſtimavit Sanctus Auguſtinus, ut Epiſcopatum in Celeſtini Pontificis manus deponere cogitarit, volens judicare ſeipſum, ne à Domino judicaretur. Et adversùs objectantes Hincmari Laudunenſis promotionem laborat omni conatu Hincmarus Metropolita Remenſis, ut oſtendat ſe innocuè erraſſe. Hinc ergò & Edeſſeni Clerici imponunt Ibæ Metropolitæ omnia delicta Epiſcopi Danielis.

CAPITULUM XIII.

PIrozo Presbytero benè teſtante & ſua proprie diſponente, & res, quas habuit, relinquente Eccleſiis redditus nullos habentibus, accenſus noſter Epiſcopus Ibas cautionem ejus ſe habere dixit mille ducentorum ſolidorum: Et id ſignificavit ei, volens ejus infringere voluntatem, & eum per triſtitiam perimere.

SCHOLION.

EPiſcopos & Clericos de patrimonialibus aut acquiſitis legitimè propriis bonis ex arbitrio teſtari aut legare ſemper permiſit Eccleſia: Etiam hæredes ſuos, dummodò orthodoxos, inteſtatis in eadem ſuccedere. Etiamnum enim legimus Sancti Gregorii Magni Pontificis, Gregorii Nazianzeni, Remigii Remenſis Epiſcopi, aliorumque id genus de patrimonialibus teſtamenta. Et ſtatuit tertia Synodus Carthaginenſis. *Epiſcopi vel Clerici in eos, qui Catholici Chriſtiani non ſunt, etiamſi conſanguinei fuerint, nec per donationes, nec per teſtamentum ſuum aliquid conferant*. Cap. 13. Et alius Canon in Codice Eccleſiæ Africanæ. *Conſtitutum eſt, ut ſi quis Epiſcopus hæredes extraneos à conſanguinitate ſua, vel hæreticos etiam conſanguineos aut Paganos Eccleſiæ prætulerit, ſaltem poſt mortem ei anathema dicatur, atque ejus nomen inter* Cap. 81.

inter Dei Sacerdotes nullo modo recitetur. Nec excuſari poſſit, ſi inteſtatus diſceſſerit, quia utique debuit factus Epiſcopus, rei ſuæ ordinationem congruam ſuæ profeſſioni nequaquam differre. Et Synodus Agathenſis: *De rebus Epiſcopi propriis vel acquiſitis, vel quidquid Epiſcopus de proprio ſuo habet, hæredibus ſuis, ſi voluerit, derelinquat.* Et de Joannis Ravennatis Epiſcopi teſtamento ſcribit ad Marinianum ſucceſſorem Sanctus Gregorius Magnus. *Si quid de propriis rebus, quas ante Epiſcopatum habuit, quod quidem priùs Eccleſiæ ſuæ non contulit, fieri voluit vel decrevit, firmum per omnia robur obtinere neceſſe eſt: Nec quiſquam Eccleſiaſticorum id contra rationem tentet qualibet excuſatione convellere.* Quam Regulam idem Pontifex tradit frequenter in ſuis Epiſtolis, utique ex novella lege Juſtiniani Auguſti ſcripta ad Petrum Præfectum Prætoriorum. Quin immò Agathenſis & Epaonenſis Synodi etiam de Eccleſiaſtica proprietate legare Clerico permittunt, dummodò de ſua tantumdem refundat Eccleſiæ. Et hìnc Athanaſius Alexandrinæ Eccleſiæ Presbyter Cyrillum avunculum, plenè purgare volens, dicit *de propria ſubſtantia* fuiſſe teſtatum. Sanctiſſimè igitur Clericus etiam alienas Eccleſias poteſt ſcribere hæredes ſui patrimonii, adeòque Ibæ in Pyrozi Presbyteri teſtamentum machinatio, ſi vera, fuit iniquiſſima.

Cap. 51. L. 5. Ep. 1. Novel. 131. Cap. 13. Cap. 51. Cap. 17.

CAPITULUM XIV.

DAniele autem Epiſcopo teſtante & relinquente, quam habuit, locupletem facultatem, & prædia ex eccleſiaſticis rebus, nepotibus ſuæ amicæ & ipſi Challoæ, neque indignatus eſt, neque increpavit eum.

CAPITULUM XV.

QUia Challoa amica Danielis Epiſcopi, quæ priùs nihil habuit, multis rebus Eccleſiaſticis abutens, quæ apud ipſam ſunt, ducentos & trecentos ſolidos fœneratur: ut ex hoc manifeſtum fiat, undè ſit harum rerum collectio.

CAPITULUM XVI.

ABrahamus fuit quidam Diaconus. Hic apantita erat noſtræ Eccleſiæ, diverſis negotiabatur temporibus: primitùs pauper, & nihil ferè habens, ex noſtra Eccleſia multas & innumeras res habuit, quæ pro veritate erant noſtræ Eccleſiæ. Suadet huic Daniel Epiſcopus, ut ſub ſcripto teſtamento, in eum ſuam tranſmitteret hæreditatem, jurans ei hæc ſe poſt ejus mortem pauperibus erogare, hoc enim & teſtamento continetur. Et poſtquam hæc Daniel eſt adeptus, non ſolùm (ſicut oportebat, & ſicut juraverat) non diſpoſuit, ſed luxuriæ ſuæ ſervivit: Challoæ enim mulieri dedit.

SCHO-

SCHOLION.

DE rebus ex Eccleſiaſtica militia acquiſitis in conſanguineis, aut alias profanas perſonas vel cauſas teſtari aut legare fuit in Eccleſia ſemper grande crimen. Hinc Gregorius Magnus & plures Synodi Epiſcoporum & Clericorum teſtamenta mandant ſedulò inſpici, num nihil Eccleſiaſticæ ſubſtantiæ involvant; inſpici item Eccleſiæ rationes, an nullum in rebus ſuis à vivo ſit paſſa damnum: Rigidè illud jubent plenè deduci ex hæreditate. Quæ omnia Juſtinianus Auguſtus
Cap. 33.
in adducta lege confirmat. Quin immò Agathienſis Synodus Epiſcopum non habentem conſanguineos, ſi Eccleſiam damnificarit, privat poteſtate diſponendi de rebus propriis, eaſque quaſi ab inteſtato integrè in damnificatam Eccleſiam tranſmittit. Adversùs Epiſcopi Antiſiodorenſis, qui carnali nepoti in Epiſcopatu acquiſita legarat,
Epiſt. 276.
exclamat Sanctus Bernardus: *Quis vel ſæculariſſimus hoc dixerit teſtamentum Sacerdotis?* Eugenium tertium Pontificem hortatur, ut caſſet omnia, & in Eccleſiam revolvat. Graſſari tunc cœpit illa teſtandi iniquitas, ideòque in illam ſtatuit Alexandri tertii Synodus Lateranenſis. *Quamvis in antiquis Canonibus conſtet id eſſe inhibitum, nos etiam nihilominùs inhibemus. Indemnitati itàque Eccleſiarum providere volentes, ſive inteſtati deceſſerint, ſive aliis conferre voluerint* Epiſcopi & Clerici, *penes Eccleſias eadem bona præcipimus remanere.* Quod decretum non ſolummodò de immobilibus, ſed & de bonis mobilibus intelligendum eſſe declarat adversùm pravos illius interpretes in
L.3. tit. 26. c. 12.
litteris ad Electum & Capitulum Caſianenſe. Intelligi de bonis non tantùm ex Eccleſia, ſed &
Cap. 9.
quavis *Eccleſiæ conſideratione* acquiſitis ſcribit ad Epiſcopum Vigilienſem. Diſponere ergò non poſſunt Epiſcopi & Clerici, niſi *de his, quæ paternæ ſucceſſionis aut cognationis intuitu, aut de artificio ſunt adepti, ſeu dono conſanguineorum aut amicorum, non habito reſpectu ad Eccleſiam pervenerunt ad ipſos.* Adde & de acquiſitis *per doctrinam.* Et ità ſervatum fuiſſe uſque ad tempora Innocentii tertii, liquet ex ejus litteris ad Gimmundum Mi-
L.2. Epiſt. 194.
litem Alatrinum. Abſit, ut etiamnum non obligent iſti Canones: Nemo ſe ſeducat, Deus non irridetur.

Quin immò nec in pias cauſas de Eccleſiaſtica ſubſtantia diſponere Epiſcopis aut Clericis antiqui Canones permittunt. Etenim ſuas ad Epiſcopum Vigilienſem litteras Alexander tertius concludit in hæc verba: *De his, quæ conſideratione Eccleſiæ perceperunt, nullum de jure poſſunt facere teſtamentum.* Utique jure antiquorum Canonum, quos laudat idem Pontifex in decreto ſuo Lateranenſi. Quod ipſum diſertè dicit antiquos Canones exequens Juſtinianus Auguſtus in lege ad Petrum Præfectum Prætoriorum. Novell. 131. c. 16. Et hinc Legatum, quod fundato à ſe juxta Sancti Apollinaris Eccleſiam monaſterio fecerat de Eccleſiaſtica ſubſtantia Joannes Ravennæ Epiſcopus, eſſe contra leges & Canones, ideòque caducum, fatetur in litteris ad ejus ſucceſſorem Marinianum L.5. Epiſt. 1.28.
Sanctus Gregorius Magnus. Quod nec Eccleſiæ ſervos poſſit Epiſcopus teſtamento manumittere Cap. 1. 2. Cap. 67.
adfirmant prima Synodus Hiſpalenſis & quarta Toletana. Rationem dat laudatus Gregorius in litteris ad Gregorium Scholaſticum Defenſorem. *Sacris Canonum legibus eſſe noſcitur definitum, ut in* L.4. Epiſt. 14.
his, quæ Antiſtes Epiſcopatus tempore acquiſierit, non alius, niſi ſola ſuccedat Eccleſia. Quidam Epiſcopos & Clericos credunt acquiſitæ ex Eccleſia ſubſtantiæ eſſe dumtaxat ab antiquis Canonibus datos diſpenſatores, non dominos, ideòque de illa per ultimam voluntatem non poſſe diſponere. Ego id dubium fateor: Dico ſubſtantiam illam eſſe quaſi fideicommiſſum, ideòque ſive teſtatus ſive inteſtatus diſceſſerit Clericus, integram remanere apud Eccleſiam, uti audivimus à Canone Lateranenſi. Et hinc Epiſcopum, quem monaſterio à ſe fundato legare poſſe negat Sanctus Gregorius, Cap. 4.
aliquid inter vivos donare permittit tertia Synodus Toletana, probata & expoſita per Innocentium tertium in litteris ad Epiſcopum Sancti Andreæ. L.3. tit. 24. c. 9.
Hinc item ad Electum & Capitulum Caſianenſe ſcribit Alexander tertius. *Licèt mobilia per Eccleſiam acquiſita de jure in alios pro morientis arbitrio transferri non poſſint; conſuetudinis tamen eſt non improbandæ, ut de his pauperibus & religioſis locis, & illis, qui viventi ſervierant, ſive conſanguinei ſint, ſive alii, aliqua juxta ſervitii meritum conferantur.* Utique manu adhuc viva: Aut certè ad defuncti preces à ſucceſſore, C. 16.
uti ſtatuunt Synodus Herdenſis, & Valentina C. 2.
Hiſpana. Quare laudatus Pontifex Rogerio Eboracenſi Archi-Epiſcopo concedens apud Matthæum Paris, ut ejus Clerici poſſent calida ad- A. 1181.
huc in extremis manu Eccleſiaſticam ſuam ſubſtantiam in pias cauſas diffundere, at nulla ratione teſtari, admodùm modicè receſſit à Canonibus antiquis. Hinc etiam intellige verba Poſſidii de Sancto Auguſtino: *Teſtamentum nullum* C. 31.
fecit, quia undè faceret, pauper Chriſti non habuit, omni patrimonio jam pridem effuſo in Eccleſiam Tagaſtenſem. Et hoſce Canones Italiæ Epiſcopi etiamnum ſanctiſſimè ſervant. Eoſdem reſpiciunt Edeſſeni Clerici, accuſantes Danielem Epiſcopum, non tantùm quod Eccleſiaſticas res nepotibus ſuis legaſſet, ſed etiam quod Abrahamium Diaconum ad teſtandum in pauperes induxiſſet: Res enim ejus *pro veritate erant Eccleſiæ Edeſſenæ.*

CAPITULUM XVII.

QUia à paganis incidentibus in peccatum ſacrificiorum, accipiens Daniel Epiſcopus ſportulam, remittit crimen, negotians & hinc ſibimet lucrum.

CAPITULUM XVIII.

QUia & Eccleſiæ Edeſſenæ è prædio Lafargarita ſilvas cædentes, portaverunt ad prædia Challoæ amicæ Danielis Epiſcopi, & ædificaverunt quæ voluerunt.

SCHOLION.

IDolorum templa, & ſacrilega cujuſvis generis ſacra, etiam occulta, clauſit & interdixit Conſtantinus Auguſtus. Et quia eadem non tantùm Julianus Apoſtata, ſed & Valens Auguſtus Arianus aperuerat ac permiſerat, fana & ſimulacra omnia deſtruxit Theodoſius ſenior, ſacra quævis, licèt ſecretiſſima, damnans pœna capitali, laudata frequenter à Sancto Auguſtino. Multos nihilominùs poſt annos ad Januarium Calaritanum Epiſcopum, Sardiniæ Metropolitam, ſcribit Sanctus Gregorius Magnus.
L.3.Ep.26 *Accidit aliud valdè lugendum: Quia ipſos ruſticos, quos habet Eccleſia tua, nunc uſque in infidelitate remanere negligentia Fraternitatis veſtræ permiſit: Undè neceſſe eſt, vos per omnia in eorum converſionem vigilare. Nam ſi cujuslibet Epiſcopi in Sardinia inſula Paganum ruſticum invenire potuero, in eumdem Epiſcopum fortiter vindicabo. Jam verò ſi ruſticus tantæ fuerit perfidiæ & obſtinationis inventus, ut ad Dominum Deum venire minimè conſentiat, tanto penſionis onere gravandus eſt, ut ipſa exactionis ſuæ pœna compellatur ad rectitudinem feſtinare.* Quæ penſio omninò peperit hunc fructum. Pergit Pontifex in litteris
L.4.Ep.33 ad Conſtantinam Auguſtam. *Dum in Sardinia multos eſſe gentilium cognoviſſem, eoſque adhuc pravæ gentilitatis more idolorum ſacrificiis deſervire, & ejuſdem inſulæ Sacerdotes ad prædicandum Redemptorem noſtrum torpentes exiſterent, unum illuc ex Italiæ Epiſcopis,* Cyriacum nomine, *miſi, qui multos gentilium ad fidem Domino cooperante convertit. Sed quidam rem mihi ſacrilegam nunciavit: Quia hi, qui idolis immolant, judici præmium perſolvunt, ut eis hoc facere liceat. Quorum quidam, dum baptizati eſſent, & immolare jam idolis deſiviſſent, adhuc ab eodem inſulæ judice etiam poſt Baptiſma præmium illud exigitur, quod dare priùs pro idolorum immolatione cenſuerunt.* Hoc ergò
Cap. 58. ipſum fuit crimen Epiſcopi Danielis. Ità judaizandi redemptiones pecuniarias damnat quarta Toletana Synodus: & Richaredum Regem ab illis alienum laudat admodùm Gregorius Magnus. Socrates graviter arguit Theodoſium Synadorum Epiſcopum, Phrygiæ Pacatanæ Metropolitam, quod Macedonianos perſequeretur, L.7.c.3. *non ſtudio rectæ fidei, ſed turpis quæſtus aviditati inſerviens, ut ex illis pecuniam cogeret*: Guilielmum Rufum Angliæ Regem, ejuſque ſucceſſorem Henricum primum, tamquam omnis diſciplinæ everſores, culpant Scriptores Anglicani, quod flagitioſis Clericis venderent licentiam impunè retinendi ſive concubinas ſive uxores. Sordes illas Eccleſiaſtico interdicto vindicavit Radulfus Ciceſtrenſis Epiſcopus, ideòque inter Epiſcopos unus à Regibus timebatur. Eaſdem à cunctis Angliæ Archi-Diaconis ejurari coegit Sanctus Anſelmus Primas Cantuarienſis. L.3.Ep.113. Epiſcopum Melfienſem, quod adulteros & alios criminoſos *promiſſo munere vel oblato ſe redimentes in errore dimitteret*, ab Epiſcopali officio ſuſpendit Innocentius tertius. Eſt fœdiſſima ſcabies, quam etiam gentiles fuere deteſtati.

CAPUT QUARTUM.

Exponitur primæ Eutychianæ impietatis & perſonæ damnatio, facta per Sanctum Flavianum Epiſcopum Conſtantinopolitanum in Synodo Conſtantinopolitana.

POſt Orientales Epiſcopos in violatæ pacis & reſumptæ Neſtorianæ hæreſis opinionem deductos, firmatamque diſcordiam inter Dioſcorum Alexandrinum Epiſcopum & Eccleſiam Conſtantinopolitanam, cœpit Eutyches *per diſpu-*

ſputationes & catecheſes ad ſe convenientium virus palàm profundere, etiam coram Euſebio Dotyleenſi Epiſcopo, quem pro fide orthodoxa fuiſſe ipſo igne ferventiorem verè dixit in hac Synodo Sanctus Flavianus. Imperitum ſenem ſæpiùs convenit Euſebius, docuit, monuit, corrigere conatus; at nihil retulit, niſi majores quotidie blaſphemias, & in Sanctos Eccleſiæ Patres ac ſemetipſum contumelias, vocatus cum illis hæreticus Neſtorianus. Volvebatur Zenonis & Poſthumiani conſulatus, Chriſti Domini annus quadringenteſimus quadrageſimus octavus, & in ſextum Idus Novembres laudatus Flavianus indixerat ex Epiſcopis per variam occaſionem in Regia civitate repertis Synodum non ignobilem ad dirimendam cauſam inter Florentium Sardenſem Epiſcopum, Lydiæ Metropolitam, & Joannem & Coſſinium illius Comprovinciales. Ex quo vides etiam Sanctum Flavianum Diœceſi Aſiaticæ fuiſſe dominatum.

Erat reverà Synodus non ignobilis. Aderant enim inſignes ſcientia & vita Metropolitæ, Epiſcopi pluſquam triginta, eoſque inter etiam ipſe Euſebius, qui pietatis zelo ſeipſum ex judice in Eutychetis accuſatorem demutavit, & ad talionem inſcripſit, cum adjuratione poſtulans firmatum jam in blaſphemia hæreticum, qui populum ſcandalizare & corrumpere in dies pergeret, quantocyus evocari ad pœnam aut ſatiſfactionem. Obſtupuit de amico & ſene Archimandrita Flavianus, dolenſque, quod nullis induciis acquieſceret Euſebius, ad Synodum coegit.

Primi citatores fuere Joannes Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Presbyter ac Defenſor, & Andreas Diaconus: At nihil profecerunt. Etenim *Eutyches occurrere & ſatisfacere penitùs abnegavit, dicens hoc apud ſe eſſe decretum & definitione quadam ab initio teneri, ut nuſquam egrediatur à ſua fraternitate, quodammodò tamquam in ſepulchro degere in monaſterio*: Idque cum juramento, uti in quinta hujus Synodi Actione aſſeruit accuſator Euſebius. Etiam ſuas in Chriſtum Dominum blaſphemias iteravit, addens Euſebium eſſe ſuum derogatorem & inimicum.

Secundæ evocationi per Mamam & Theophilum Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Presbyteros factæ, reſpondit eodem modo reclamans ad corpus ægrum, effætum, clauſumque monaſterio tamquam ſepulchro. Attamen vice ſua direxit Abrahamium, Presbyterum & Archimandritam, cui repoſuit meritò Sanctus Flavianus. *Quomodò eſt poſſibile, altero accuſato, pro eo alterum dicere?* Etenim & Canones & leges criminali judicio ſiſti mandant ipſum reum, excluduntque Procuratorem. Affectu pluſquam paterno Eutychen ad Synodum, reſipiſcentiam, & ſatisfactionem invitavit laudatus Præſes, plenam ſpondens lapſus veniam atque oblivionem. Verùm longè alias fovebat ille & exequebatur cogitationes, de quibus ad Synodum Euſebius accuſator. *Comperi, quia Eutyches Presbyter & Archimandrita volumen ſeu tomum direxit per monaſteria, & ad ſeditionem excitat monachos*, eorum ſubſcriptiones expoſtulans, Synodum de hæreſi Neſtoriana & ſpretis Sancti Cyrilli capitulis accuſans, dicenſque. *His diebus tomum ad te directurus eſt Archi-Epiſcopus, ut ſubſcribas; Ne perſuadearis ab eo. Si nunc mihi conſpirare nolueritis, & humiliaverit me Epiſcopus, poſtmodùm & vos adorietur*. Per Conſtantinum & Eleuſinium monaſterii ſui Diaconos hæc miſit, adfirmans contineri ſolam fidem Nicænam & Capitula Sancti Cyrilli: Nec dumtaxat ad Regiæ, ſed & ad Chalcedonenſis civitatis monaſteria. Martinus Presbyter, & Sancti Dionyſii Archimandrita repoſuit; *Non eſt meum ſubſcribere, ſed Epiſcoporum tantùm; Eccleſiæ filii ſumus, & unum Patrem poſt Deum habemus Archi-Epiſcopum*. Et Fauſtus Archimandrita: *Date nobis ad inſpiciendum, ne fortè aliquod additamentum habeat*. Nihilominùs & varii fuerunt in conjurationem ſeducti, credentes à Synodo reſuſcitari hæreſin Neſtorianam.

Quare tandem decreta eſt tertia & peremptoria citatio per Memnonem Presbyterum & ſacrorum vaſorum cuſtodem, Epiphanium Presbyterum, & Germanum Diaconum, quibus hæc Eutyches reſpondit. *Direxi reverendum Presbyterum & Archimandritam Abrahamium ad ſanctiſſimum & beatiſſimum Archi-Epiſcopum noſtrum, nec non & ad ſanctum Concilium, quatenùs ex perſona mea conſentiat omnibus, quæ dicta ſunt à Sanctis Patribus in Nicæa & in Epheſo congregatis, & omnibus, quæ à Beato Cyrillo. Eò quod in infirmitate conſtitutus ſum, hac de cauſa direxi Presbyterum & Archimandritam Abrahamium. Peto ſupplicari domno Archi-Epiſcopo & ſanctæ Synodo, quatenùs inducias mihi tribuant præſentis ſeptimanæ, & ſecunda feria, volente Deo, ſatisfacio & domno & ſanctæ Synodo.* Denuò proclamat ad Sancti Cyrilli Capitula, quæ notat à quibusdam in hac Synodo Epiſcopis non recipi, eoſque inter ſperabat eſſe & Flavianum, utpotè Domno Antiocheno, Theodoreto Cyrenſi, aliiſque Orientalis Diœceſeos Epiſcopis amicum. Aſſiduè intitulatur Presbyter & Archimandrita; Eccleſiaſtici enim gradus titulum omittere erat apud antiquos profeſſa contumelia. Hinc adversùs Joannem Hieroſolymæ Epiſcopum, qui Presbyteri titulum intermiſerat, exclamat Sanctus Hieronymus: *Ego miſellus, dùm in ſolitudine deliteſco, à tanto Pontifice repentè truncatus Presbyteri nomen amiſi*. Et Crodogangus Metenſis Epiſcopus ſtatuit in Regula Canonicorum. *Nulli liceat alium puro nomine appellare, ſed ſecundùm conſtitutionem ſanctæ Sedis Apoſtolicæ vocet eum nomen ſuum, priùs addito & miniſterii ſui gradu, qualiſcumque fuerit.* Epiſt. 61. c. 15. C. 2.

Promiſſa per Eutychen feria ſecunda incidit in diem vigeſimam ſecundam Novembris. Qualiter ille ad Synodum venerit, audiamus à Joanne Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Presbytero & Defenſore. *Occurrit Reverendus Presbyter & Archimandrita Eutyches cum magna multitudine militum, & monachorum, & Præfectianorum Apparitorum ſublimiſſimæ poteſtatis Præfectorum Prætorio, & non aliter eum volunt dimittere, ut ingrediatur in veſtrum Sanctum Concilium, niſi eis promiſerimus reſtituere ejus perſonam. Eſt verò paritèr & magnus mirandiſſimus Silentiarius & ipſe unà cum ipſo præ foribus, cupiens ingredi, utpotè di-*

directus à piiſſimo & amante Chriſtum Imperatore noſtro. Ejuſmodi Regiam protectionem quaſi adversùs Neſtorianæ Synodi violentias Eutycheti procurarat Chryſaphius Eunuchus. Porrò de Silentiariis ſcribit Procopius in libris de Bello
L. 2o. Perſico. *Romani ad ea, quæ quietis ſunt in palatio, miniſtrum Silentiarium vocant:* A ſilentio curando. Eorum Princeps erat magnus Silentiarius, prius *Clariſſimi*, deindè *Spectabilis* titulo honoratus. Dictus, inquam, magnus Silentiarius admiſſus in Synodum exhibuit ac legit hanc Sacram Divalem. *Nos pacem cogitamus Sanctarum Eccleſiarum & Catholicæ Fidei, & cuſtodiri volumus rectam & Deo inſpirante prædicatam fidem à Sanctis Patribus noſtris, qui in Nicæa congregati ſunt, & ab his, qui Epheſi interfuerunt damnationi Neſtorii*, id eſt Capitula, Sancti Cyrilli. *Hoc ergò volumus, ne ſcandalum in prædicta Catholica fide immittatur. Et quoniam ſcimus magnificentiſſimum Patricium Florentium eſſe fidelem, & teſtimoniis probatum in recta fide, volumus ipſum intereſſe audientiæ Synodi, quoniam ſermo de fide eſt*. Chryſaphii opus erat Divalis iſta, ideòque Synodum facit ſpretæ Epheſinæ fidei & reſuſcitati Neſtorii ſuſpectam. Et licèt Principem aut ejus Vicarium in ſola generali Synodo ad audiendas fidei diſputationes admittat Canon, Silentiario tamen reſpondit Sanctus Flavianus. *Domnum Florentium eſſe omnes ſcimus, & teſtificationibus probatum in Catholica fide, & volumus eum intereſſe:* Diſpenſatoriè ob Principis reverentiam. Nam & Sanctus Leo Pontifex hoc ipſo tempore ad ſuam contra Manichæos Synodum admiſit nobiles Romanos. Nec deſunt alia exempla. Pergit Sanctus Fla-
Epiſt. 93. c. 16. vianus. *Dignare, fili Silentiarie, fatigari ad Florentium Patricium*. Hic nempè, licèt ſacra juſſione fultus, non niſi de Epiſcoporum licentia eſt auſus ingredi Synodum: Sacra juſſio erant meræ ad Synodum preces.

Aſſidente igitur Patricio, diſcuſſus ab Epiſcopis Eutyches duas in Domino naturas poſt adunationem, eumque ſecundùm carnem matri & nobis conſubſtantialem confiteri pertinaciſſimè noluit, ideòque omnis in illum Synodus Anathema clamavit. Roganti Sancto Flaviano ab eadem, quid pœnæ mereretur, reſpondit Seleucus Amaſenus Epiſcopus, Metropolita Helenoponti: *Dignus eſt quidem damnatione iſte, in veſtræ tamen Sanctitatis humanitate ſolùm conſiſtit*. Nempè Conſtantinopolitani Epiſcopi in ſuis Patriarchalibus Synodis eum ipſum ſibi arrogabant auctoritatis apicem, quem eſſe Romano Pontifici ſcribit Felix tertius in litteris ad civitatis Conſtantinopolitanæ & Bithyniæ Preſbyteros & Archimandritas. *Quoties intra Italiam propter Eccleſiaſticas cauſas, præcipuè fidei, colliguntur Domini Sacerdotes, conſuetudo retinetur, ut ſucceſſor Præſulum Sedis Apoſtolicæ ex perſona cunctorum totius Italiæ Sacerdotum, juxta ſolicitudinem ſibi omnium Eccleſiarum competentem, cuncta conſtituat*. Et ejuſmodi Synodorum Acta ad ejus ſolius nomen ſolere edi, liquet ex ſubſcriptionibus quartæ Romanæ Synodi ſub Symmacho Papa. Adeo, quod quidam blaterant, illa non eſt uſurpatio Innocentii tertii aut proximorum ejus Anteceſſorum. Undè & formam hanc in Florentina Synodo etiam Græci tandem perſuaſi admiſerunt. Hæc Felicis tertii verba, *Secundùm ſolicitudinem omnium Eccleſiarum ſibi competentem*, oſtendunt id eſſe privilegium Pontificis Romani. Eo interim uſus etiam Sanctus Flavianus hanc ſolus ſententiam edidit in Eutychetem. *Per omnia Eutyches quondam Presbyter & Archimandrita & ex his, quæ anteà acta ſunt, & nunc propriis ejus confeſſionibus, Valentini & Apollinaris perverſitate repertus eſt ægrotare, & eorum blaſphemias incommutabiliter ſequi, qui nec noſtram reverens perſuaſionem atque doctrinam rectis voluit conſentire dogmatibus: Unde lachrymantes & gementes perfectam ejus perditionem, decrevimus per Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum ab eo blaſphematum, extraneum eum eſſe ab omni officio ſacerdotali, & noſtra communione, & Primatu Monaſterii, ſcientibus hoc omnibus, qui poſteà colloquentur ei, & ad eum convenerint, quoniam rei erunt pœnæ excommunicationis, ut qui non declinaverint ejus confabulationes*. Antiquitùs enim nulla erat excommunicatio minor, ſed quivis excommunicato communicans incurrebat idem penitùs vinculum, quomodò nunc communicans in crimine. Et hanc ſententiam omnes Epiſcopi, nec non & Patricius Florentius probarunt & confirmarunt.

At ipſe Eutyches nequaquàm acquievit. Omnem Synodum non tantummodò Neſtorianæ perfidiæ, ſed & uſurpatæ poteſtatis accuſavit. Cauſſam dat in libellis Epheſino latrocinio oblatis: *Quod collecta eſſet ex diverſis Epiſcopis, qui tunc pro privatis cauſis in urbe degebant Regia*. Exponunt glorioſiſſimi Judices rogantes Syno- Act. 4.
dum Chalcedonenſem: *An Synodum appellare oporteat conventum Epiſcoporum, qui in Regia civitate diverſantur?* Ejuſmodi namque Epiſcopi paſſim ſunt diverſarum Provinciarum & Diœceſeon, nullum à ſuis Metropolitis aut Eccleſiis ad occurrentes in Regia civitate cauſas mandatum habent, ideòque veram Synodum videntur non poſſe conflare. Reſpondet verò, & rectè, Tryphon Epiſcopus Inſulæ Chy: *Synodus appellatur, & conveniunt, & laborantes aliqua oppreſſione ſua jura nanciſcuntur*. Et Anatolius Epiſcopus Conſtantinopolitanus de facta ejuſmodi Synodo etiam accuſatus. *Tenuit pridem conſuetudo, ut qui in magna hac civitate morantur Sanctiſſimi Epiſcopi, cùm eos temporis occaſio vocat, de emergentibus quibuſdam Eccleſiaſticis cauſis conveniant, ac ſingula definiant, reſponſoque eos dignentur, qui precantur aliquid. Nihil ergò à me factum eſt, quod novitati ſit affine: Nec qui ex conſuetudine conſederant ſanctiſſimi, qui in civitate erant, Epiſcopi novam formam protulerunt*. Eandem conſuetudinem viguiſſe etiam Romæ, Antiochiæ, & Alexandriæ, docent multa exempla.

Quæſtio eſt, an à ſententia Romam Eutyches appellarit? Conſtanter id ipſe ſemper adfirmavit. Et ejus monachus ac Diaconus Conſtantinus dixit in ſecunda Synodo Conſtantinopolitana Sancti Flaviani. *Eutyches, dum legeretur damnatio, appellavit Sanctum Concilium Sanctiſſimi Epiſcopi Romani, & Alexandrini, & Hie-*

Hieroſolymitani, *& Theſſalonicenſis*: Omittit An-
riochenum, quod illum haberet Neſtorianum
ob ſpreta Sancti Cyrilli Capitula, & violatam
i lius pacem. At verò Florentius Patricius ne-
gavit Eutychetem appellaſſe. *Turba*, inquit,
facta eſt, *& diſſoluto conventu dixit ad me ſilen-
ter Eutyches*, *appellans Romanum*, *& Ægyptum*,
& Hieroſolymitanum Concilium: *Et ego arbitratus
indecens eſſe latere hoc Sanctiſſimum & Reverendiſ-
ſimum Archi-Epiſcopum Flavianum*, *abſcedens di-
xi ei*. Et Baſilius Epiſcopus Seleucienſis. *Scio*;
quia dixit religioſus Archimandrita Eutyches, SI
PRÆCEPERINT MIHI PATRES ROMA-
NUS ET ALEXANDRINUS DICERE duas
naturas, DICO HOC IPSUM. *Hoc autem non
quaſi appellans dixit*, *ſed dicens*: NON SUM
AUSUS DICERE PROPTER PATRES.
Et ipſe Sanctus Flavianus. *Non audivi ego ab
illo*, *ſed à magnificentiſſimo Patricio*, *diſcedente
me in ſuperius hoſpitium poſt ſolutam Synodum*.
Quod ipſum alii omnes Epiſcopi ſunt atteſtati.
Et hìnc appellatio non fuit inſerta Actis. Ap-
pellandi fiduciam fecit Epiſtola, data hoc ipſo
Epiſt.6. anno ante Synodum Kalendis Juniis, qua il-
lum Sanctus Leo Pontifex ad ſtrenuè contra
Neſtorianos certandum animarat: Sanctum
namque Flavianum & omnem iſtic Eccleſiam
de errore illo, quomodò apud Dioſcorum,
ità & apud Papam accuſarat.

Epiſt.7. Ejus poſt Synodum mendacia & petulantias
ſcribit idem Pontifex ad Theodoſium Augu-
ſtum. *Quid in Conſtantinopolitana Eccleſia per-
turbationis acciderit*, *quod ità fratrem & Coepi-
ſcopum noſtrum Flavianum potuerit commovere*,
ut Eutychen Presbyterum communione privaret,
nondùm potuimus evidenter cognoſcere. *Quamvis
enim prædictus Presbyter ad Sedem Apoſtolicam
per libellum doloris ſui querimoniam miſerit*, *bre-
viter tamen aliqua prælibavit*, *adſerens ſe Nicæ-
næ fidei conſtituta ſervantem fruſtrà fidei diverſi-
Epiſt.8. tate culpatum*. Et in litteris ad Sanctum Flavia-
num. *Accepimus libellum Eutychetis Presbyteri*,
*qui ſe queritur accuſante Euſebio Epiſcopo imme-
ritò communione privatum*, *maximè cùm evocatum
ſe adfuiſſe teſtetur*, *nec ſui præſentiam denegaſſe*,
*adeò ut in ipſo judicio libellum appellationis ſuæ
ſe aſſerat obtuliſſe*, *nec tamen fuiſſe ſuſceptum*,
qua ratione compulſus ſit, *ut conteſtatorios libellos
in Conſtantinopolitana urbe proponeret*. Tantas
civit turbas unus monachus, qui ſe in mona-
ſterio, quaſi in ſepulchro, degere gloriabatur.
Eique à Chryſaphio Eunucho deluſus Princeps,
non tantùm in civitate Regia, ſed & apud
Pontificem potenter adſtipulabatur. Etiam apud
Sanctum Petrum Chryſologum Ravennæ Me-
tropolitam effutiit ille ſua mendacia, in cujus
litteris reſponſoriis notanda ſunt hæc verba:
Nos pro ſtudio pacis, *& fidei*, *extra conſenſum
Romanæ civitatis Epiſcopi cauſas fidei audire non
poſſumus*. Quod nempè ille etiam in plena ſua
Patriarchali Synodo ſit ſolus fidei Judex. Et
quoniam Flavianus, neſcio qua de cauſa con-
tra antiquum Canonem & morem, Synodi ſuæ
Acta Romam non retulerat, hærebat Pontifex,
mandans ſtatim referri, unàque mitti aptam re-
lationi exponendæ perſonam. Paruit Flavianus:

Atq; ità inſtructus Pontifex ejus in Eutychetem
judicium confirmavit per auream illam Epiſto-
lam, Synodi poſtmodùm Chalcedonenſis dire-
ctricem columnam, tot Eutychianorum inſul-
tibus arietatam, quam, uti ad Hiſtriæ Epiſco-
pos ſcribit Pelagius ſecundus, paſſim vocamus Epiſt.5.
Tomum Sancti Papæ Leonis. Solet enim, uti Epiſt.55.
ſcribit Sanctus Cyprianus, *veritas poſt menda-
cia Romam navigare*.

Verùm contumax hæretici Eutychetis ſpiri-
tus neque tunc acquievit. Etiam Sanctum Leo-
nem accuſavit Neſtorianæ hæreſis, ab ejus ju-
dicio tamquam Neſtoriano appellavit ad gene-
ralem Eccleſiæ Synodum ex rebelli Euſebianæ
factionis adversùs Sedem Apoſtolicam privile-
gio, atque ità unius monachi per Dioſcori
Alexandrini Patriarchæ malevolentiam armata
imperitia cœpit omnem Romanam Rempubli-
cam & univerſam ſub cœlo Eccleſiam tragicè
arietare. Audaciam exhorruit Sanctus Leo Pon-
tifex, inclamans *rem*, *de qua agebatur*, utpo-
tè etiam pueris notam ex primis Chriſtianæ fi- L. 1. Con. Chal.
dei elementis, *nequaquam ſynodali indigere tra-* Epiſt.16.
ctatu; *tamen*, ſcribit ad Theodoſium Augu-
ſtum, *meum ſtudium commodans*, *ut Clementiæ
veſtræ ſtatutis* & importunis ſacris juſſionibus Epiſt.17.
aliquatenùs pareatur, Synodum indulſi. Cau-
ſam edicit in alia ad eundem Epiſtola. *Litte-* Epiſt.19.
ris Clementiæ veſtræ, *quas dudum ad beati Pe-
tri Apoſtoli Sedem pro catholicæ fidei amore miſi-
ſtis*, *tantam fiduciam ſumpſimus defendendæ per
vos veritatis & pacis*, *ut in cauſa tam ſimplici*,
tamque munita nihil putaremus poſſe exiſtere, *quod
noceret*. Sacræ igitur juſſiones etiam peccatoris
oleo Græcum in morem fuerunt pigmentatæ,
atque ità prudentiſſimum Pontificem ad conce-
dendam Synodum circumſcripſerunt. Eas ex
Sancti Flaviani odio finxere Dioſcorus Patriar-
cha, Eudoxia Auguſta, & Chryſaphius Eunu-
chus, quos omnes ex alia & alia cauſa fuiſſe
illi infenſos ſcribit Nicephorus Calixtus. Of- L.14.c.47.
fenſi Dioſcori cauſam ſuprà audivimus à Theo-
doreto. Hi ipſum Synodum, quam ex cauſis L. 1. Con. Chalced.
in ipſa Regia civitate deſiderabat fieri Leo Pon- Epiſt.11.
tifex, Epheſi maluerunt, quo Sanctus Flavia-
nus à ſuis ovibus & amicis remotus poſſet fa-
ciliùs opprimi.

Euſebianam hanc appellandi audaciam Eu-
tyches norat apud Romanam & omnem Ec-
cleſiam peſſimè fætere, ideòque quaſi ſolum
Flaviani judicium accuſans dixit Pontificem
circumſcriptum per falſas illius ſuggeſtiones,
utpotè cujus Notarii Acta ſynodalia Romam
miſſa falſaſſent. Quare Theodoſio Auguſto, in quo
illi per Eunuchum ſpes omnis, obtulit novas C.12.
preces, de quibus Liberatus Carthaginenſis in
Breviario. *Eutyches obtulit preces Imperatori*,
queſtus de falſitate geſtorum, *quaſi aliqua à No-
tariis ſuperaddita fuiſſent*, *aliqua verò dicta nec
geſtis inſerta*. *Et poſtulavit*, *ut ſub præſentia
Thalaſſii* Cæſareenſis in Cappadocia Primatis *Epi-
ſcopi*, qui Flaviani Synodo non adfuerat, *&
Florentii Patricii*, *rurſùm in Palatio*, *Flaviano
occurrente*, *ipſum congregaretur concilium*, *& ex
interrogatione perſonarum veritas panderetur*. *An-
nuit Imperator fieri*, *& eaſdem preces manu ſua*

ità

ita ſubſcripſit: DEPONANT APUD REVERENDISSIMOS EPISCOPOS, NON SOLUM QUI DUDUM CONVENERUNT, VERUM ETIAM ET APUD REVERENDISSIMUM THALASSIUM, UT OMNIBUS HIS PRÆSENTIBUS, QUÆ SUPPLICATIO LOQUITUR, NEGOTII VERITAS INQUIRATUR. *Cumque concilium congregaretur, Eutyches abſens factus ad vicem ſuam miſit Conſtantinum Diaconum ad Concilium, ut pro eo reſpondens examinantibus judicibus geſtorum falſitas deprehenderetur. Sed diſcuſſis geſtis, inſtantibus Notariis Epiſcoporum Deum timentibus, cùm Eutycheti aliqui faverent pro tempore, nihil falſitatis inveniri potuit.* Hæc eſt ſecunda ſub laudato Flaviano Synodus, facta Aſterio & Protogene Conſulibus, anno Domini quadringenteſimo quadrageſimo nono, cujus lucida & accurata acta, quomodò & primæ, habes in prima Actione Synodi Chalcedonenſis.

Cap.13. Pergit Liberatus Diaconus. *Poſtquam ergò nihil probatum eſt Notariis de falſitate geſtorum, Eutyches petit Dioſcorum Alexandrinum Epiſcopum, ut quæreret quæ de illo acta ſunt, & cauſam examinaret. Agebat apud Principem fieri generalem Synodum, ut probaretur judicium Flaviani. Scripſit ergò Dioſcorus Imperatori, quia aliam Synodum generalem fieri oportet, & ut fieret, perſuaſit Eutyches.* Secreta huc uſque inter Eutychem & Dioſcorum conjurationis orgia tunc patere cœperunt. Apparuit Eutychen ex Dioſcori conſilio à Romani Pontificis judicio ad Synodum provocaſſe. Liberatus iſtud factum putat poſt ſecundam Sancti Flaviani Synodum: At certum eſt labi. Etenim in ſecunda illa Synodo ad Florentium Patricium dicit Meliphtongus Epiſcopus Juliopolitanus: *Piiſſimus Imperator univerſalem præcepit fieri Synodum, & neceſſe eſt majores cauſas in illud reſervare concilium.* Et Euſebius Doryleenſis ad eandem Synodum: *Coniuro vos per Sanctam & Conſubſtantialem Trinitatem, futuro Concilio univerſali, ſecundum ſanctionem Chriſti amicorum Principum, hoc negotium reſervari.* Non ergò poſt, ſed ante hanc Synodum poſtulavit & obtinuit appellans Eutyches generale Concilium, atque in hac ſecunda Synodo parare ſibi arma tentavit, quibus Sanctus Flavianus non tantummodò de Neſtoriana hæreſi damnaretur, ſed & de crimine falſi. Ejuſmodi paſſim machinis hæreſes ſtabiliuntur.

CAPUT QUINTUM.

Epheſini latrocinii Præſes, Epiſcopi, Comes, tempus.

CElebrata fuit hæc infeliciſſima Synodus Aſterio & Protogene Conſulibus, anno Domini quadringenteſimo quadrageſimo nono, ſextò Idus Auguſti. Indicta erat in Kalendas Auguſti, verùm temporis anguſtiam cauſatus Leo Pontifex differri voluit in diem dictum. Ad eandem à Principe invitatus reſcripſit. *Ne piiſſimi Principis diſpoſitioni, qua Epiſcopale Concilium voluit congregari, noſtra videretur præſentia defuiſſe, fratres meos Julianum Epiſcopum Coenſem, & Renatum Presbyterum* Sancti Clementis, *& filium meum Hilarum Diaconum miſi, qui vicem præſentiæ meæ implere ſufficerent.* Et in litteris aliis. *Quod Principis Pietas etiam me credidit debere intereſſe Concilio, etiamſi ſecundùm aliquod præſens exigeretur exemplum, nunc tamen nequaquam poſſet impleri: Quia rerum præſentium nimis incerta conditio à tantæ urbis populis me abeſſe non ſineret, & in deſperationem quamdam animi tumultuantium mitterentur, ſi per occaſionem cauſæ Eccleſiaſticæ viderer patriam & Apoſtolicam Sedem velle deſerere.* Attilá enim Hunnorum Rex Italiæ imminebat. Julianum Coenſem Proſperi Chronicon malè permutat in Julium Epiſcopum Puteolanum. L. 1. Con. Chal. Epiſt. 11.

Invitatus fuit & Dioſcorus Patriarcha Alexandrinus cum decem ſuæ Diœceſeos Metropolitis, & totidem provincialibus Epiſcopis, *ſermone & virtute ornatis*, per ipſum deligendis, additque ſecunda ad ipſum Sacra Epiſtola: *Auctoritatem & primatum tuæ præbemus Beatitudini.* Ex quo Nicephorus Calixtus Synodi Præſidentiam credit ipſi à Principe collatam. Favere videtur Julianus Hypæpenſis Epiſcopus, in Synodo Chalcedonenſi dicens ad Paſchaſinum Lilybeti Epiſcopum, Sancti Leonis Papæ Legatum: *In Epheſia Metropoli Primatum habebat Dioſcorus, nunc veſtra Sanctitas primatum tenet Sanctiſſimi Leonis.* Et Theodoretus in litteris ad Domnum Patriarcham Antiochenum: *Quid præſidens Concilio Dioſcorus non aget?* L.14.c.57. Act.3. Epiſt.112.

Reſpondeo illum fuiſſe Synodi Præſidem, verùm ex violenta invaſione, nequaquam ex delegatione Principis. Abſit, ut Theodoſius Auguſtus ſe ab Eunucho ſeduci permiſerit ad Romanum Epiſcopum à Præſidentia excludendum. Etenim ſacris ejus ad Dioſcorum Epiſtolis additur hæc ſubnotatio: *Eodem tenore ſcriptum eſt etiam Juvenali reverendiſſimo Epiſcopo Hieroſolymorum.* Et ipſe Dioſcorus in Synodo Chalcedonenſi dixit ad glorioſiſſimos Judices: *Comperit veſtra Clementia, quia non mihi ſoli ſanctiſſimus noſter Imperator commiſit judicium, ſed & beatiſſimo Juvenali & ſanctiſſimo Epiſcopo Thalaſſio* Cæſareenſium in Cappadocia Primati *auctoritatem Synodi dedit.* Et ipſe Juvenalis: *Hæc eadem & mihi ſcripta ſunt.* Et adversùs Dioſcorum, invadentem Synodi Præſidentiam vigore ſacræ Divalis, dixit, interpretante eum Florentio Lydiæ Epiſcopo, Julianus Coenſis Epiſcopus, Legatus Sancti Leonis. *Eodem tenore à piiſſimis & Chriſtianiſſimis Imperatoribus Sanctiſſimus noſter Papa Romanæ Eccleſiæ præpoſitus Leo vocatus eſt.* Julianus, homo Græcus, ad Græcos latinè per interpretem loquitur propter vices & majeſtatem Eccleſiæ Romanæ. Etiam Hilarus Diaconus proteſtatus eſt. *Glorioſiſſimi & Chriſtianiſſimi Imperatores charitatem circa fidem Catholicam & affectum tenentes, beatiſſimum Epiſcopum noſtrum Leonem, Apoſtolicæ Sedis Præſulem, ut huic venerabili, & ſancto Concilio adeſſet, dirigentes venerabiles* Act.1.

biles Epiſtolas ſupplicarunt. Ex quo vides ſacras ad Romanum Pontificem juſſiones fuiſſe juſſiones ſolo nomine, reverà autem ſupplices preces. Pergit Hilarus. *Papa nos direxit, non dubitans ſe in nobis adeſſe, quos præcipuè cognoſcit, omnia, quæ ad fidei Catholicæ ſynceritatem, & quæ ad Sancti Petri Apoſtoli pertinent reverentiam, agere:* Hoc eſt, Synodo præſidere. Et Lucentius Eſculanus Epiſcopus, ejuſdem Sancti Pontificis Legatus, adversùs Dioſcorum dixit ad Synodum Chalcedonenſem. *Judicii ſui neceſſe eſt eum dare rationem, quia cùm perſonam judicandi non haberet, præſumpſit & auſus eſt Synodum facere*; id eſt, Synodo generali præſidere, *ſine auctoritate Sedis Apoſtolicæ, quod nunquam licuit, nunquam factum eſt*. Et hìnc inter crimina, ob quæ damnavit Dioſcorum, adducit laudata Chalcedonenſis Synodus: Quod Epheſi *Primatum præſumpſiſſet*.

Dioſcorus ergò violenter invaſit Synodi præſidentiam, idque *per ſuas divitias*, ut in libellis adversùs illum Synodo Chalcedonenſi exhibitis affirmat Euſebius Doryleenſis. Fundavit ſe in ſacris Divalibus litteris peſſimè intellectis, Eutychetis à Sancti Leonis judicio appellatione, nec non fuco illo, de quo Hæreſiarcha Eutyches dixit ad hanc Synodum. *Directi religioſiſſimi viri à Sanctiſſimo & Dei amantiſſimo Leone Archi Epiſcopo Romanæ Eccleſiæ in ſanctam veſtram Synodum, ſuſpecti mihi facti ſunt. Manſerunt enim apud religioſiſſimum Flavianum Epiſcopum, & pranſi ſunt apud eum, & munerati ſunt, & omne obſequium eis præbuit. Poſtulo ergò Sanctitatem veſtram, ſi quid ab eis injuſtè factum fuerit contra me, id præjudicium mihi non generare*. More ſuo mentitus eſt nequam ſenex de muneribus. Quis enim neſciat ſanctitatem Hilari Diaconi, poſteà Papæ? Quomodò apud Græcos agere conſueti ſint Romani Legati, docet inſtructio, quam ſuis dedit Pontifex Hormiſda: *Ne vel victualia præſumatis accipere, niſi tantùm ſubvectionem, ſi cauſa popoſcerit, & hoſpitalitatem, ne credant ſe faſtidioſè deſpectos*. Quòd Eutychianæ appellationis cauſa nequiverit à præſidentia excludi Romanus Epiſcopus, oſtendi ſuprà adversùm ſimiles Neſtorii nugas.

L. 1. Con. Chalced. Epiſt. 25. Hìnc intelliges litteras Valentiniani tertii Auguſti ad Theodoſium Auguſtum. *A Romano Epiſcopo rogatus ſum ſcribere veſtræ Manſuetudini de fide, quæ dicitur perturbata, quam nos à noſtris majoribus traditam debemus cum omni competenti devotione defendere, & dignitatem propriæ venerationis Beato Apoſtolo Petro intemeratam & in noſtris temporibus conſervare: quatenùs beatiſſimus Romanæ civitatis Epiſcopus, cui principatum Sacerdotii ſuper omnes antiquitas contulit, locum habeat ac facultatem de fide & Sacerdotibus judicare*. Etenim Sanctus Leo Pontifex queſtus fuerat ſe in Legatis ſuis fuiſſe à Dioſcoro ſub appellationis Eutychianæ fuco detruſum de Epheſinæ Synodi præſidentia contra Apoſtolicos & Divinos Canones, poſtulans aliam generalem Synodum, in qua reſtitutus in integrum de ipſo Dioſcoro & læſa per ipſum fide ex Sancti Apoſtoli Petri privilegio judicaturus præſideret.

Occurrunt tres quæſtiones. Prima eſt, quomodò ad Synodum Chalcedonenſem dixerit Dioſcorus judicii Epheſini auctoritatem non ſibi ſoli, ſed etiam Juvenali & Thalaſſio fuiſſe à Principe commiſſam? Quomodò ibidem dixerint glorioſiſſimi judices: *Dioſcorus Alexandriæ, Juvenalis Hieroſolymorum, Thalaſſius Cæſareæ Cappadociæ, Euſebius Ancyræ, Euſtatius Beryti, & Baſilius Seleuciæ Iſauriæ Epiſcopus poteſtatem & principatum Synodi tenuerunt?* Reſpondeo ex ſacra Divali ad Dioſcorum. *Reverendiſſimus Archi-Epiſcopus Hieroſolymorum Juvenalis, & beatiſſimus Archi-Epiſcopus Thalaſſius, & omnis talis fervens amator & æmulator orthodoxæ fidei, conſentanei erunt tuæ Sanctitati, radianti per Dei gratiam honeſtate vitæ & catholica fide*. Quomodò in prima, ità in hac ſecunda Epheſina Synodo omnes Patriarchas & autocephalos Primates præſidere, neminemquè dominari voluerat Theodoſius Auguſtus, atque nupera ejus Pragmatica Eccleſiam Hieroſolymitanam juſſerat tribus Palæſtinis, Arabiæ, & omni Phœniciæ patriarchaliter præeſſe. Porrò à glorioſiſſimis judicibus enumerati Epiſcopi ſingularem Dioſcoro operam in latrocinio præſtiterunt, ideòque dicuntur ejus Primates & Principes fuiſſe.

Altera quæſtio eſt, quomodò dicant latrocinii Acta: *Reſidentibus reverendiſſimis & ſanctiſſimis Epiſcopis, Dioſcoro Alexandriæ, & Juliano Epiſcopo agente vices & tenente locum ſanctiſſimi & beatiſſimi Epiſcopi Romanæ Eccleſiæ Leonis?* Quomodò Hilarum Diaconum ponat ultimo loco poſt omnes Epiſcopos? Quis enim credat Romanos Legatos in Dioſcori præſidentiam tandem conſenſiſſe? Reſpondeo cum Epiſcopis Orientalibus, adversùm illa verba clamantibus in Synodo Chalcedonenſi: *Ejectus eſt: nullus ſuſcepit nomen Leonis*. Mendacia igitur & imaginaria, quomodò poſt Photius funeſti ſchiſmatis auctor, fingi curavit Acta ſynodalia, & ad deludendam plebem adſcribi etiam Legatos Romanos, quaſi & ipſi in ejus præſidentiam & latrocinales tragædias conſenſiſſent. Hìnc & adversùm hæc Actorum verba, *Et Juvenale Hieroſolymorum, & Domno Antiocheno, & Flaviano Conſtantinopolitano*, exclamarunt laudati Epiſcopi. *Flavianus ut adjudicatus ingreſſus eſt.: Hæc manifeſta calumnia. Flavianus in proprio loco non ſedit: Conſtantinopolitanum Epiſcopum quare quintum poſuerunt?* Arguunt latrocinium, quod nupera inter Conſtantinopolitanam & Antiochenam Eccleſias à Proclo & Domno Epiſcopis de ſervando tertio Canone Conſtantinopolitano inita concordata ſpernens abjecerit Flavianum à ſecundo loco in quintum. Immò quod mentiatur & de quinto: Etenim Flavianus, non ut Judex, ſed ob Eutychetis appellationem ut reus aut accuſator eſt per ſacram Divalem citatus, & à Dioſcoro admiſſus ad Synodum, ideòque nullus illi datus locus. Qua porrò via Dioſcorus mendacia Acta conflarit, Synodo Chalcedonenſi aperuit Theodorus Claudiopolitanus in Iſauria Epiſcopus. *Deducat Notarios ſuos Dioſcorus: Ejiciens enim omnium Notarios, ſuos fecit ſcribere*. Et Stephanus Epiſcopus Epheſiorum. *Excipiebant Notarii mei: Venerunt Notarii Reverendiſſimi Epiſcopi Dioſcori, & deleverunt tabulas*

eorum, *& digitos eorum ferè fregerunt*, *volentes tollere & thecas eorum*. In generali enim Synodo quiſque Epiſcopus unum ad minùs Notarium habebat. Clamare Orientales Epiſcopi debuerant etiam adversùs tertium locum Juvenalis ante Domnum Antiochenum, quem ob dicta concordata etiam proprio ſubdito poſtpoſuit Dioſcorus, utique ad preces Juvenalis, in prima Epheſina Synodo non confuſi garrire de Apoſtolico Canone, mandante Antiochenum Epiſcopum, quomodò à Romano, ità à Hieroſolymitano dirigi & judicari. Ejuſmodi præſtigiis ambitioſos Epiſcopos in ſuam factionem Dioſcorus ſeducebat. Nam Thalaſſius erat nuper à Proclo Sancti Flaviani Anteceſſore contra Canones ex laico ordinatus Cæſareenſium Epiſcopus, ideòque columna non penitùs immobilis.

Tertia quæſtio eſt, quomodò Theodoſius Auguſtus Dioſcorum invitarit ad Synodum cum decem Metropolitis ſuæ Diœceſeos, in qua fuerunt ſolæ ſex Provinciæ? Etenim juxta Nicænos Canones eadem Provincia habere nequit plures Metropolitas. Reſpondeo alios eſſe poteſtate, alio ſolo nomine & honore Metropolitas, & uni Provinciæ potuiſſe eſse hujuſmodi plures. Bythinia enim præter Nicomedienſem habuit Nicænum & Chalcedonenſem.

Cap. 12. Neque tantùm Juvenalis & Thalaſſius, ſed *omnes*, inquit Liberatus Diaconus, *Metropolitani Epiſcopi cum ſuis Conciliis* fuere ad Synodum invitati. Notanda tamen eſt laudata ſuperiùs ad Sacram Dioſcoro directam ſubnotatio: *Eodem tenore ſcriptum eſt Juvenali reverendiſſimo Epiſcopo Hieroſolymorum.* Notandum eſt omitti Domnum Antiochenum. Cauſa videtur colligi ex Sacra ad Barſumam Archimandritam directa. *Noſtram Pietatem latere non potuit, in quali ſint certamine conſtituti per Orientem religioſiſſimi & ſanctiſſimi Archimandritæ, pro fide catholica laborantes, & quoſdam Epiſcopos in civitatibus Orientis conſtitutos Neſtorianæ hæreſeos participes averſantes, collaborante etiam orthodoxo populo eiſdem religioſiſſimis Archimandritis.* Et de horum Epiſcoporum doctiſſimo Theodoreto Cyrenſi ait Sacra Divalis ad Dioſcorum. *Ante hac Theodoretum Epiſcopum Cyri civitatis præcepimus in ſanctam Synodum minimè convenire, donec de eo, quæ placuerint, Synodus ſancta conſtituat: Averſati eum, quia auſus eſt proferre contraria his, quæ conſcripſit de fide ſanctæ memoriæ Cyrillus Alexandrinæ quondam civitatis Epiſcopus.* Quoſdam Neſtorii ſectatores conaturos, ut omninò adſit Synodo, mandat per Dioſcorum compeſci.

Cap. 12. Addit Liberatus Diaconus: *Ibam Edeſſenum Epiſcopum, ne Synodo adeſſet, per filium ſuum Chryſaphium in multas manſiones Eutyches jam relegarat exilio.* Et hìnc quidam exiſtimant Domnum etiam Antiochenum Patriarcham, omneſque ejus Epiſcopos, tamquam reos ſpretorum Capitulorum Sancti Cyrilli, & pacis violatores atque hæreſeos Neſtorianæ reſuſcitatores fuiſſe etiam à Synodo per Principem excluſos.

At illos falli liquet ex litteris Theodoreti ad Epiſt. 16. Irenæum Tyri Metropolitam. *Non modò non ſedatur Eccleſiæ procella, ſed faſtigiatur, ut ità dicam, & in cacumen attollitur. Venerunt autem & qui Synodum convocant, & evocatorias litteras tùm aliis quibuſdam Metropolitanis, tùm noſtro* Hierapolitano *reddiderunt. Litterarum porrò exemplum ad te miſi.* Et ex litteris ad Domnum Patriarcham Antiochenum. *Ceſſaſſe triſtia ſperavimus, cùm indicaſſent nobis quidam exſtinctam eſſe victoris Imperatoris puſillanimitatem, factamque inter ipſum & Deo cariſſimum Epiſcopum Flavianum reconciliationem, ac Synodi quidem convocationem deſiiſſe, Eccleſiarum verò pacem rediiſſe. Sed quæ modò à Sanctitate tua ſcripta ſunt, graviter nos contriſtarunt. Nihil enim boni ex coacta Synodo exſpectare licet, niſi miſericors Dominus, ſolita utens providentia, turbulentorum dæmonum machinas deſtruat. Infelix anima mea ſuſpirat, lugetque, nihil exſpectans boni. Neque enim inſitum in duodecim capitibus venenum norunt, qui aliarum ſunt Diœceſeon; ſed ejus, qui illa ſcripſit, claritatem attendentes, nihil ſiniſtrum ſuſpicantur. Et qui ejus ſedi ſucceſſit, omnia, opinor movet, ut altera Synodo illa confirmet.* Pleno mentis impetu ſuadet impediendam capitulorum in hac Synodo approbationem, & pergit. *Ex Dei amantiſſimis Epiſcopis eos conſiderare oportet Sanctitatem tuam, qui ejuſdem ſunt ſententiæ, eoſque profectionis comites adhibere. Atque ex reverendiſſimis Clericis eos, qui tuendæ pietatis zelo præditi ſunt, ut ne à domeſticis ipſis proditi vel facere aliquid cogamur, quod Deo univerſorum diſpliceat, vel ſoli relicti ab hoſtibus capi facilè poſſimus. Hæc ego procul poſitus, dolens ac lugens ſcribo, & communem Dominum obteſtor, ut triſtem hanc nubem diſſolvat, & puram nobis ſerenitatem largiatur.* Epiſt. 112.

Utrumque Dioſcori oculum exiſtimavit in ſola Capitula vigilare, nimiumque ſatagit humanam providentiam Synodo commiſcere: Etiam in alia Dioſcorus collimabat. Conſtat interim Domnum ac ejus Metropolitas omninò fuiſſe ad Synodum ivitatos. Quomodò non invitatus Domnus Synodum accedere præſumpſiſſet? De Iba Edeſſeno, quem plenè abſolverat Synodus Berytenſis, Liberatus fallitur: Ejus prima damnatio, ex qua natæ tot calamitates, fuit hujus latrocinii opus.

Hæc Theodoreti verba, *Ceſſaſſe triſtitia ſperavimus*, lucem accipiunt ex ſacra Divali ad Synodum. *Quoniam beatiſſimus Epiſcopus Flavianus aliqua de ſancta fide movere voluit adversùs reverendiſſimum Archimandritam Eutychen, & Concilium congregans aliqua cœpit agere; nos quidem ſæpiùs dirigentes ad eumdem beatiſſimum Epiſcopum, voluimus, quæ mota eſt, conturbationem compeſcere, perſuaſi ſufficere nobis traditam à ſanctis Patribus in Nicæna Synodo Catholicam fidem: Quam & ſancta Synodus, quæ in Epheſo facta eſt, confirmavit.* Addit Sacra Divalis ad Dioſcorum. *Eos, qui aliquid per additamentum aliquod aut imminutionem conati ſunt dicere, præter quæ ſunt expoſita de fide Catholica à ſanctis Patribus, qui in Nicæa, & poſtmodùm qui in Epheſo congregati ſunt, nullam omninò fiduciam in ſancta Synodo habere patimur.* Quis non videat profanas haſce Sacras compoſitas eſſe à nequiſſimo Eutychianiſta? Admittunt ſola Cyrilli Capitula & Symbolum Nicænum, facta per Synodum Conſtantino-

tinopolitanam additamenta damnant, quod fuiſſe Eutychetis palmare principium dixit in Synodo Chalcedonenſi Diogenes Metropolita Cyzicenus. Eidem fundamento omnem hujus latrocinii machinam Dioſcorus ſuperædificavit. Undè Dorotheus Archimandrita, aliique monachi Eutychianiſtæ, abluere illum jam damnatum conati, dixere ad Synodum Chalcedonen-
Act. 4. ſem: *Permaneo in fide ſanctorum Patrum trecentorum decem & octo, qui apud Nicæam convenerunt, & in Conſtituto eorum, qui apud Epheſum Neſtorium damnaverunt. Et ſic credo, & præter hanc non novi aliam fidem.* Ut ergò hoc ipſum etiam admitteret, & cum damnato Eutychete in pacem & communionem reſciſſa ſua Synodo rediret Sanctus Flavianus, ſæpiùs egit ab Eunucho ſeductus Princeps Theodoſius, pendenteque hoc tractatu ſparſa eſt reſtauranda pax extra generalem Synodum: Verùm Flavianus noluit eſſe tantus prævaricator. Hìnc tandem coiit Synodus, atque ad illam Epiſcopus iſte ſanctiſſimus, tamquam reus ac monachi accuſator, eſt accedere compulſus.

Qualis porrò fuerit, quem in ſua Sacra adeò extollit idem Princeps, Archimandrita Barſumas, tradit in Synodo Chalcedonenſi laudatus Metropolita Cyzicenus. *Barſumas* in Epheſino latrocinio *occidit beatum Flavianum. Ipſe inſtabat*
Act. 4. Act. 1. *& dicebat*: OCCIDE. Et Baſilius Metropolita Seleucienſis: *Surrexerunt omnes Ægyptii Epiſcopi, & monachi, qui ſequebantur Barſumam, & omnis turba, & cœperunt dicere:* EUM, QUI DICIT DUAS NATURAS, IN DUO INCIDITE, NESTORIANUS EST. Et omnes Epiſcopi Orientales. *Omnem Syriam Barſumas evertit: Duxit ſuper nos mille monachos. Homicidam Barſumam mitte foras; homicidam in arenam: Anathema Barſu-*
C. 12. *mæ, Barſumam in exilium.* Et Liberatus Diaconus: *Dioſcorus ſecum habebat fortiſſimos milites Reipublicæ, cum monachis Barſumæ.* Barſumas ergò Eutycheti & Dioſcoro adhæſit, Orientales Epiſcopos tamquam Neſtorianos averſatus eſt conatus expellere de ſedibus, ab eorum communione ſe rebellis ſeparavit, & deluſam plebem abſtraxit, factioni ſuæ adjunxit plurimos monachos, atque ità omnem Syriam turbulentiis implevit. Hæc ſunt merita, ob quæ illum Princeps voluit omnium Orientalium Archimandritarum Vicarium *conſedere ſanctæ Synodo, & cum aliis ſanctis Patribus & Epiſcopis, quæ ſunt Domino placita, ordinare.* Quare errorem continent hæc
C. 12. Liberati verba: *Imperator juſſit Barſumam Archimandritam intereſſe Concilio, & vices agere omnium monachorum Orientales Epiſcopos accuſantium.* Nequaquam accuſatoris, ſed judicis inter Epiſcopos locum dedit illi Auguſtus contra antiquum morem & Canonem: Olim enim nequaquam generalibus, ſed ſolis Provinciarum aut Diœceſeon Synodis, & quidem de gratia, fuerunt Archimandritæ ſuffragati. Quin immò ex antiquo Canone monachus accuſare non poteſt, nequidem
Epiſt. 2. de fide: *Quia mortua*, ſcribit ad Italiæ Epiſcopos Pelagius ſecundus, *in talibus eſt vox ejus.* Undè in Synodo Conſtantinopolitana ſub Menna Patriarcha dicit ſecundæ Syriæ Clerus in libellis adverſùs Petrum Apameenſem Epiſcopum, ſuum
Act. 5. Metropolitam: *Quod monachi non deponant*, ſive accuſent, *hanc conſuetudinem ſuperiùs obtinuerunt; ſed ſufficiat ſolùm in ipſorum acclamationibus.*

Hujus Synodi Epiſcopos Baſilius Seleucienſis Act. 1.
Metropolita ad Synodum Chalcedonenſem dixit fuiſſe centum viginti aut triginta. Ejus ſuffraga- Epiſt. 138.
neus Theodorus Claudiopolitanus in Iſauria Epi- 139. 140.
ſcopus fuiſſe centum triginta quinque. Eos Epiſt. 113.
Theodoretus in litteris ad Anatolium Patricium, in litteris ad Aſparem Conſulem, & in litteris ad Vincomalum Magiſtrum ſcribit fuiſſe homines turbulentos, collectitios, ſolitos tumultuari. Addit in litteris ad Sanctum Leonem Papam: *Per eos, quos Sanctitas tua Epheſum miſit, tempeſtatis exitum ſperabamus.* Ab aliis namque Epiſcopis nihil erat ſpei.

Principis in Synodo Legatus & Vicarius fuit Elpidius ſacri Conſiſtorii Comes, cui adjunctus fuit Eulogius tribunus & Notarius Prætorianus, qui Ibam Edeſſæ Epiſcopum ex Oſrhoena nuper Provincia in primam Phœniciam deduxerat ad Synodum Berytenſem: Homo, uti & Comes Elpidius, Dioſcoro, Eutycheti, & Chryſaphio Eunucho obnoxius. Eis ſacra Divalis auctoritatem fecit *nullum fieri tumultum permittere, ſed & ſi quem videritis conturbationibus & tumultui ſtudentem ad læſionem ſanctæ fidei, hinc cuſtodiæ mancipare, & ad noſtram perferre notitiam, & cauſam quidem ordine provenire, intereſſe autem judicio, & dare operam, celerem & circumſpectam probationem à ſancta Synodo fieri, & nobis cognitam facere; his, qui pridem Eutychetis religioſiſſimi Archimandritæ judices exſtiterunt, præſentibus quidem & tacentibus, nullum tamen judicantium habentibus locum, ſed communem omnium aliorum ſanctorum Patrum ſententiam exſpectantibus, quoniam ea, quæ dudùm ab ipſis judicata ſunt, nunc retractantur.* Ex hiſce præſertim verbis animatus Dioſcorus Romanos Legatos Synodi præſidentia excluſit. Excluſit & ſuffragio Baſilium Seleucienſem, Euſebium Ancyranum, alioſque Epiſcopos omnes, qui unà cum Sancto Flaviano damnarant Eutychetem in Synodo Conſtantinopolitana. At Baſilius ſuffragium redemit hac, licèt per tyrannicos terrores extorta, infami tamen & ſacrilega palidonia. *Accuſo & reprehendo propriam vocem, quam* DE DUABUS NATURIS *profeſſus ſum in geſtis habitis apud Regiam civitatem, & adoro unam naturam Deitatis unigeniti inhumanati & incarnati.* Idque contra propriam conſcientiam, qua priùs
Dioſcoro dixerat: *Noli Domine, noli ſolvere to-* F. 155.
tius mundi opinionem. Eodem modo redemit Seleucus Metropolita Amaſenus. Ex adducta Sacra item vides Elpidium & Eulogium diſcutiendæ fidei non potuiſſe miſceri, ſed fuiſſe meros auditores. Etiam Proclo Aſiæ Proconſuli mandavit Auguſtus omnem eiſdem præberi adſiſtentiam: Et hìnc Dioſcoro milites non defuerunt.

CAPUT SEXTUM.

Exponuntur Acta Latrocinii Epheſini.

Act. I. QUid Dioſcorus animo volutaret, ſtatim patuit in ipſo Epiſcoporum in civitatem Epheſinam ingreſſu, de quo ad Synodum Chalcedonenſem dixit Stephanus Epiſcopus Epheſiorum. *Omnes Clericos beati Flaviani in Epheſiorum Metropolim venientes ut Epiſcopus ſuſcepi, & communicavi eis, & omnem affectum eis oſtendi. Cùm in communionem ſuſcepiſſem Elpidium Presbyterum, & alios Diaconos, & Euſebium Epiſcopum, ſupervenerunt mihi in Epiſcopio Elpidius* Comes *& Eulogius* Tribunus, *& milites, & monachi Eutychetis uſque trecenti numero, & voluerunt me interficere dicentes:* QUIA ADVERSARIOS IMPERATORIS SUSCEPISTI, ADVERSARIUS IMPERATORIS ES. *Dico*: XENODOCHUS SUM, IN NULLO COMMUNICO CAUSÆ; EGO EXCOMMUNICARE NON POTUI COMMUNICATORES VENIENTES. *Et ità ex neceſſitate omnia facta ſunt.* Stephanus ſub Memnone Epheſiorum Epiſcopo adhuc Clericus ſeptuaginta lectorum Xenodochium Epheſi exſtruxerat, hìnc ſuam in dictos viros hoſpitalitatem à factionis nota purgare ſtudens apud Dioſcorum dicit ſe ſemper fuiſſe Xenodochum, ſeu in quoſvis advenas hoſpitalem.

Poſt Synodi præſidentiam à Dioſcoro invaſam Legati Apoſtolici, finem videre cupientes, permanſerunt Epheſi: Quin & quibuſdam Actis fuere ſuffragati. Facta adversùs præſidentiæ invaſionem proteſtatione, mox poſt lectam ſacram Divalem ad intruſum Præſidem dixit Hilarus Diaconus: *Papa perpetuæ Sanctiſſimæ Sedis per nos ad veſtram Beatitudinem congruas ſanctorum Patrum Concilio direxit Epiſtolas, quas ſuſcipi & recenſeri præcipite.* Apoſtolicæ enim ad Synodum litteræ, tamquam illius columna & Pharos, ſtatim poſt ſacras Divales fuere ſemper lectæ, omniumque Epiſcoporum acclamationibus & ſuffragiis comprobatæ. Undè & Dioſcorus, antiquum Synodorum morem & legem palàm prævaricari erubeſcens præcepit legi, legendaſque porrexit Joanni Presbytero & Primicerio Notariorum. Verùm hic illi colludens interceſſit alias ſupereſſe Principis litteras, priùs audiendas, atque ità Hilarus fuit eluſus. Attamen non ceſſavit, quin dixit ad univerſam Synodum: *Litteras ad vos, ò Sanctiſſimi, deſtinavit Apoſtolica Sedes, quas, ſi juſſeritis recitari, cognoſcetis eſſe conſonas veritati.* Et denuò ad Dioſcorum, legi mandantem Acta Synodi Conſtantinopolitanæ ſub Sancto Flaviano: *Sanctiſſimus Epiſcopus Romanæ Eccleſiæ tranſmiſit Epiſtolam, eam legi jubete.* At tunc interceſſit ipſe Hæreſiarcha Eutyches Romanos Legatos ob recepta à Flaviano munera eſſe ſibi ſuſpectos, repoſuitque etiam illi colludens Dioſcorus: *Conſequens & rationabile eſt prius* Acta Conſtantinopolitana *relegi, & ita Epiſtolam beatiſſimi Epiſcopi Romani.* Et hìnc ſeipſum de contumacia purgare tentans dixit ad Synodum Chalcedonenſem. *Secundò interlocutus ſum recitari Epiſtolam reverendiſſimi Epiſcopi Romani.* Erat verum; verè tamen etiam reddidit Euſebius Dorylеenſis: *Mentitur.* Doloſis enim labiis fuerat de Epiſtola Dioſcorus locutus. Ad eamdem Synodum addidit Ætius Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Archi-Diaconus. *Neque ſuſcepta eſt Epiſtola, neque lecta. Et ſepties juravit Dioſcorus coram omnibus facere eam recitari, & non eſt lecta. Et pejeravit quia juravit.* Et Theodorus Claudiopolitanus in Iſauria Epiſcopus: *Quia juravit, omnes ſcimus.* Epiſtolam, quod duas naturas prædicaret in Domino, Neſtorianam Dioſcorus & Eutyches credidere: Hìnc tot rebellionis motibus ab eorum ſequacibus per multos annos fuit arietata. Eam tamen palàm refutari non permiſit antiqua lex Synodorum. Ejuſmodi Epiſtola eſt Romani Epiſcopi ſuffragium, ſine quo eſſe non poſſe veram generalem Synodum, & ante quod in ipſa nullum Epiſcopum decidere aut ſuffragari poſſe, jam ſuperius oſtendi. Malignas Dioſcori machinas penitùs ſubvertiſſet Epiſtola, acclamaturis omnibus Epiſcopis, quod poſtmodùm acclamaverunt in Synodo Chalcedonenſi: *Hæc Patrum fides, hæc Apoſtolorum fides; hæc in Epheſo cur lecta non ſunt?* Hincmarum Remenſem Epiſcopum, litteras Apoſtolicas occultantem, Nicolaus primus Pontifex fœda nota inuſſit, vocans ſecundum Dioſcorum: Hæc namque occultatio eſt unum è criminibus, ob quæ Dioſcorum damnavit Synodus Chalcedonenſis. Ob ſolam criminis diſſimulationem etiam Juvenalis ac Thalaſſius fuere periclitati.

Poſt Divales itaque litteras legi juſſit Dioſcorus Sancti Flaviani Acta ſynodalia contra Eutychen. Cauſam edixit ad Synodum Chalcedonenſem Theodorus Epiſcopus Claudiopolitanus: *Juſſum eſt à Domino orbis terræ, ut Synodus de Flaviano priùs judicaret.* Judicare verò non poterat, Act. I. niſi ex Actis. Addit & aliam cauſam à Dioſcori malignitate intentam. *Dioſcorus & Juvenalis, quibus præceperat Dominus orbis terræ, ſicut orthodoxis, dijudicare de fide, mediantes apud ſemetipſos doloſa conſilia, nos ſimpliciter ſedentes introduxerunt, quomodò homines judices ignorantes cauſam. Et legebatur quidem Actorum ſeries, & laudabatur beatæ memoriæ Flavianus. Cùm laudaretur autem, nos tacebamus, ſicut benè geſtis, quæ acta ſunt. Poſt hæc verò, ut nos exterrerent, exclamaverunt, de vicina hæreſi Neſtoriana infamantes nos:* IN DUO SEPARATE EOS, QUI DICUNT DUAS NATURAS; QUI DICUNT DUAS, DIVIDITE, INTERFICITE, EJICITE. *Ut terrore hæreſis Neſtorianæ, non ſicut Catholici judicaremur, ſed ut hæretici damnaremur.* Dioſcorus ergò Flaviani Acta etiam laudavit; at doloſiſſimè: Ut Epiſcopos illis ſuffragantes ante inchoatum judicium noſceret, & ad duarum in Domino naturarum ejurationem cogeret, aut tamquam Neſtorianos ſuffragio privaret. Hìnc pergit Theodorus. *Quadraginta duo juſſi ſumus tacere.* Tunc quomodò Baſilius Seleucienſis, ità Seleu-

cus Amazenus Epiſcopus, Helenoponti Metropolita, ſuffragium redemit hac fœda palinodia. *Reprehendo vocem meam, quam dixi in glorioſiſſima Conſtantinopoli, habentem, quia oportet in duabus naturis Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum poſt adunationem prædicari, anathematizans eos, qui in duas naturas, vel in duas ſubſtantias, aut in duas perſonas poſt adunationem dividunt Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum.* Palinodia ſibi ipſi non cohæret: Aliud namque eſt Dominum noſtrum eſſe in duabus naturis, aliud dividi in duas naturas. Ejuſmodi æquivocationibus miſerabiles Epiſcopi ſunt conati ſatisfacere Dioſcoro, ne tamquam hæretici damnati perderent ſuos baptizatos. Addit Acacius Ariarathiæ Epiſcopus: *Compulſi, violenter habiti, multa mala perpeſſi, per potentiam oppreſſi ſumus. Uſque ad veſperam enim tenuerunt nos, recludentes in Eccleſia: Et ægrotantes nos neque quieſcere permiſerunt, neque recedere, ut aliquantulùm recolligeremur, ſed milites nobis cum fuſtibus & gladiis impoſuerunt.*

Quid porrò de Flaviani Synodo factum vellet Dioſcorus ab hiſce Epiſcopis, docent hæc ejus ad illos verba. *Piiſſimus & Chriſtianiſſimus Imperator noſter pro aliquibus, quæ emerſerunt, juſſit hanc congregari Synodum, non ut fidem noſtram exponamus, quam expoſuerunt jam Patres noſtri: ſed ut inquiramus, quæ emerſerunt, ſi conveniant ſanctorum Patrum ſtatutis. Oportet ergò ea, quæ contigerunt, primitùs inquirere, & nos probare, ſi conſonantia ſint ſtatutis à ſanctis Patribus: Aut vultis fidem ſanctorum Patrum innovare?* Per ſanctorum Patrum ſtatuta intellexit fidem Nicænam ac Epheſinam, & addidit. *Si quis præter ea aut inquirit, aut diſcutit, aut retractat, anathema ſit. Si ſanctus Spiritus conſedit cum Patribus, & ordinavit quæ ordinata ſunt, qui retractat ea, Spiritus caſſat gratiam.* Excluſa volebat Synodi Conſtantinopolitanæ ad Nicænum Symbolum contra Apollinarium additamenta, Eutychiſque dogma non diſcuti, ſed Nicæno Symbolo dumtaxàt quovis dolo aut fuco conquadrari. Norat eſſe veriſſimum: *Noſſe hæreſes eſt confutaſſe.* Et quidem ejus hiſce technis adclamavit factioſa turba: *Omnes hæc dicimus; magnus fidei cuſtos Dioſcorus Archi Epiſcopus.* Meliores Epiſcopi apud Synodum poſtmodùm Chalcedonenſem proteſtati ſunt ſe non acclamaſſe, & ſynodalia Dioſcori Acta de mendacio culparunt.

Conformem libellum adversùs Sanctum Flavianum ac ejus Synodum exhibuit Eutyches, totus ſuadens dogma ſuum eſſe Nicænæ & Epheſinæ fidei conſonum, atque ità poſtulans ut orthodoxus abſolvi ab omnibus Flaviani ſententiis, ipſumque ut Neſtorianum & iniquum judicem damnari. Hic eſt ille libellus, adversùs quem in Synodo Chalcedonenſi dixit Diogenes Epiſcopus Cyzicenus. *Doloſè propoſuit Synodum, quæ in Nicæa facta eſt; accepit namque additamenta à ſanctis Patribus* in Synodo Conſtantinopolitana. *Hæc prætermiſit Eutyches, ſicut Apollinariſta.* Eidem libello reſpondit in hoc latrocinio impetitus per ipſum Sanctus Flavianus: *Eutyches accuſatorem habuit Euſebium, jubete eum adeſſe.* Aſt interceſſit Comes Elpidius. *Sacratiſſimus Imperator implens ipſe primus ordinem legum præcepit eos, qui dudùm judices fuerunt, in loco eorum eſſe, qui judicandi ſunt, neque habere tempus docendi. Ad ea ergò, quæ nunc à religioſiſſimo Archi-Epiſcopo Flaviano dicta ſunt, & hoc doceo, quia accuſator ſuam accuſationem implevit, &, ut arbitratus eſt, vicit, & judex accuſatoris cauſam jam in ſemetipſum tranſtulit, ſicut & in publicis ſententiis cuſtoditur. Nunc igitur vos conveniſtis, ut eos, qui judicaverant, judicetis, non ut iterùm accuſatoris perſonam ſuſcipiatis, & perturbationis rursùs initium alterum fiat.* Atque ità excluſus eſt, qui hæreſeos convincere Eutychen poterat, Euſebius, Sanctuſque Flavianus coactus ad ſortem accuſatoris, idque juxta leges, de quibus in Synodo Chalcedonenſi rectè dixerunt glorioſiſſimi Judices: *In judicio fidei non eſt iſta defenſio.* Etenim in fidei cauſa primus accuſator etiam in appellationis judicio opus ſuum debet proſequi. Culpatus eſt Comes Elpidius, quod contra Canones juſſiſſet; culpatus Dioſcorus, quod ejuſmodi juſſionibus paruiſſet.

Et quidem Sanctum Flavianum nec loqui ad accuſandum permiſit, interloquens ad Eutychetis libellum: *Dicant ſinguli præſentes ſanctiſſimi Epiſcopi, quomodò ſciunt Archimandritam Eutychen credere, & quid de eo ordinant.* Primus verò definivit, ante Domnum Patriarcham ſuum ſedere & loqui præſumens, Juvenalis Hieroſolymitanus. *Cùm frequenter confiteatur, eò quod ſequatur expoſitionem fidei, quæ in Nicæa habita eſt, & ea, quæ priùs in magno Concilio apud Epheſum geſta ſunt, orthodoxum ſummè eum eſſe in his, quæ locutus, comperi. Et ego autem decerno & volo eum in ſuo monaſterio degere, & in proprio gradu.* Unanimi ſuffragio Epiſcopi omnes fœdiſſimum hæreticum tamquam orthodoxum, & malè à Sancto Flaviano damnatum pleniſſimè reſtituerunt in Presbyteratus gradum & monaſterii præfecturam.. Eodem tenore ad ſimilem libellum & profeſſionem hæreticum ejus monaſterium abſolverunt à ſententia poſiti per Sanctum Flavianum interdicti. Quare in collatione Conſtantinopolitana imponunt Severiani Eutychetem pœnitentem fuiſſe abſolutum. Meritò Synodus Chalcedonenſis dicit Dioſcorum ſimilia cum Eutyche ſapuiſſe: Meritò has ejus ſententias affirmat eſſe prævaricationem quinti Nicæni Canonis, vetantis damnatum regulariter à proprio Epiſcopo recipi in communionem.

Exindè Dioſcorus legi juſſit, atque innovavit Canonem Epheſinum de non alterando Nicæno Symbolo. Rectèque tunc ad laterales collegas dixit Marinianus Epiſcopus Synnadenſis, Metropolita Phrygiæ Pacatianæ: *Regula iſta propter nihil aliud legitur, niſi ut Flavianus Epiſcopus damnetur.* Etenim tunc odia ſua complens ille definiit in Sanctum Flavianum & Euſebium Doryleenſem. *Apparent omnia pœnè renovantes & immutantes Flavianus quondam Conſtantinopolitanæ urbis Epiſcopus, & Euſebius Dorylæi, & ſcandali & conturbationis facti occaſio ſanctiſſimis Eccleſiis, & ubique Catholicis populis: Certum eſt hos ex ſemetipſis ſynodicis olim à ſanctis Patribus definitis damnationibus ſubjacere. Undè & nos, quæ eorum ſunt, confirmantes, memoratos Flavianum & Euſebium ab omni ſacerdotali & epiſcopali dignitate judicamus eſſe alienos.* Eos damnat, Act. 3.

quod Epheſinum Canonem prævaricati recepiſſent Conſtantinopolitana Nicæni Symboli additamenta, atque ex illis Eutychen alter accuſaſſet, alter damnaſſet. Volebat ab Epheſino Canone per Nicænum Symbolum intelligi ſolum propriè Nicænum, & additamenta jam dicta damnari. Sic & ipſe Eutyches in ſuo ad hanc Synodum libello Sanctum Flavianum accuſat recepti ejuſdem additamenti. Ambos malitia excæcarat. Quis enim neſciat ab Epheſino Canone per Symbolum Nicænum intelligi etiam Conſtantinopolitanum? Quis unquam audivit Conſtantinopolitana additamenta per illum Canonem proſcripta? Et hìnc forsàn ad Synodum Chalcedonenſem de dicto Eutychetis libello dixit Euſebius Doryleenſis: *Mentitur, non eſt talis definitio, non eſt regula hoc præcipiens*, ſive vetans laudata additamenta. Epheſinus quippè Canon nequaquam jam legitimè adpoſita, ſed ſola adponenda additamenta vetat: Quin immò futurarum generalium Synodorum auctoritatem non potuit circumſcribere.

Quam verò tyrannicè Flavianum tractarit Dioſcorus, Synodo Chalcedonenſi exponit Theodorus Epiſcopus Claudiopolitanus. *Obtulerunt nobis puras chartas Dioſcorus & Juvenalis, multitudinem habentes ſeditioſorum hominum, clamantium, & conturbantium, & commoventium Synodum*. Et Baſilius Epiſcopus Seleucienſis. *Poſt damnationem beati Flaviani omnibus nobis triſtibus effectis, & aliquantis quidem nolentibus emittere vocem* cooperantis ſuffragii, *aliquantis autem fugientibus, exurgens Dioſcorus, & ſtans in alto, deſignabat & dicebat*: VIDETE, QUI NON VULT SUBSCRIBERE, AD ME, ſeu contra me, HABET. Euſebius Ancyræ Epiſcopus, *quia parùm diſtulit vocem, periclitatus eſt & ipſe damnari*. Oneſiphorus Iconienſis, Marinianus Synnadenſis, & Nunechius Laodicenſis tenuerunt pedes ejus, dicentes. *Quia & tu Preſbyteros habes, non debet propter Presbyterum damnari Epiſcopus. Nihil dignum damnatione egit. Si autem & reprehenſione dignus eſt, reprehendatur*. Etiam Nicolaus primus Pontifex Hincmarum Remenſem Metropolitam arguit, quod Rothaldum Sueſſionenſem Epiſcopum ob damnatum Presbyterum dejeciſſet. At de throno exurgens & ſtans ſuper ſcabellum ſuum Dioſcorus repoſuit: *Seditionem mihi movetis? Da Comites*: Pergit Marinianus Synnadenſis. *Ingreſſi ſunt Comites, introduxerunt Proconſulem cum multitudine magna & catenis: Poſt hoc unuſquiſque noſtrum ſubſcripſit*. Et Baſilius Seleucienſis. *Irruebant in Eccleſiam milites cum armis, inſtabant monachi, qui cum Barſuma, & Parabalani, & multitudo alia grandis*. Parabalani ſunt ſervi publicorum balneorum. Tunc itaque Barſumas monachus, teſte Diogene Cyziceno Epiſcopo, clamabat militibus permixtus: *Occide*, atque ità occidit beatum Flavianum. Quare meritò Euſebius Doryleenſis apud Synodum Chalcedonenſem ex tot prævaricatoribus Epiſcopis accuſavit ſolum Dioſcorum.

Act. 1. f. 62

Porrò damnatus Sanctus Flavianus dixit Dioſcoro: *Appello à te*, utique ad ſedem Romanam. Et ad eundem Hilarus Diaconus: *Contradicitur*, id eſt, appellatur. Flavianum enim per Legatos Romanos appellaſſe libello Sedem Apoſtolicam teſtatur Liberatus Carthaginenſis. Cap. 12.
Confirmat Sanctus Leo Pontifex in litteris ad Theodoſium Auguſtum: *Legati noſtri fideliter reclamarunt, & eiſdem libellum appellationis Flavianus Epiſcopus dedit*. Edicit & alium dictæ vocis, *Contradicitur*, ſenſum. *Noſtri ab Apoſtolica Sede directi ad conſentiendum nulla potuerunt oppreſſione compelli, conſtanterque, ut decuit, fuerunt proteſtati nequaquam id, quod conſtituebatur, Sedem Apoſtolicam recepturam*. Quàm verò hæc non curarit contumax Dioſcori ſpiritus, refert Hilarus Diaconus in litteris ad Pulcheriam Auguſtam. *Poſteàquam iniuſtæ Dioſcori voluntati atque ſententiæ communicare non potui, ad aliud Concilium*, id eſt, aliam ſynodalem ſeſſionem, *terroribus atque inſidiis me evocare conatus eſt, quatenùs me, quod abſit, aut ſeductionibus faceret conſentire ad condemnandum Sanctiſſimum Flavianum Epiſcopum, aut reſiſtentem teneret, ut mihi non eſſet licentia ad pietatem veſtram Conſtantinopolim percurrere, aut ad Romanam Eccleſiam remeare. Verumtamen confidens de auxilio Chriſti, quod attinet ad damnationem reverendiſſimi, ac ſanctiſſimi viri, innocentem me integrumque ſervavi, licèt nulla flagella, nulla tormenta me poſſint facere ejus conſentire ſententiæ; ſed omnibus derelictis exindè diſceſſi, per incognita & invia loca Romam veniens, ut reverendiſſimo Papæ omnium, quæ in Epheſo geſta ſunt, idoneus nunciator exiſterem*. Eum inter multa vitæ pericula reclamaſſe atque fugiſſe, ſcribit Sanctus Proſper in Chronico. Ob poſitas inſidias auſus non fuit per Conſtantinopolim tranſire. Eadem apud Epheſum conſtantia egiſſe, ac indè fugiſſe Renatum Preſbyterum, Theodoretus teſtatur. Julianus Coenſis Epiſcopus Conſtantinopolim abiit, Auguſtam Pulcheriam, in qua omnis ſpes humana, informaturus. Etiam fuiſſe alios Epiſcopos, ne impiis ſubſcriptionibus captivas manus darent, aſſerit Sanctus Leo in litteris ad Theodoſium Auguſtum. Thalaſſius Cæſareenſis Synodo Chalcedonenſi dixit plura mala à ſe impedita.

L. 1. Con. Chal. Epiſt. 18. Epiſt. 19. Epiſt. 24. Epiſt. 115. Epiſt. 19.

Appellantem Flavianum quomodò Dioſcorus tractarit, ſcribit idem Pontifex in litteris ad Theodoretum. *Quam menſuram ſceleris prætermiſit, cui nec hoc ſufficere potuit, quod nec vivis parcendo, nec mortuis, etiam in ſanguine innocentis & Catholici Sacerdotis pollutas jam pridem, abdicata charitate atque approbata falſitate, manus intinxit?* Et infrà: *Quod Sanctæ memoriæ Flaviano vitam præſentis ſæculi eſt molitus auferre*. Quod Sanctum Flavianum *calcibus verberarit*, teſtatur Evagrius Epiphanienſis. Addit Comes Marcellinus in Chronico: *Flavianus Epiſcopus ſecunda apud Epheſum Synodo, vi Dioſcori Alexandrini Epiſcopi & Saturnini* Chryſaphii *Spadonis, in Epipam exulat*. Inter ducentium militum manus glorioſè in via defunctum teſtatur Sanctus Proſper in Chronico. Et Liberatus Diaconus: *Cæſus Flavianus, & multis iniuriis affectus, dolore plagarum migravit ad Dominum*. Tantùm potuit unius Eunuchi avaritia, de qua laudatus Evagrius. *Flavianus fallaciis Chryſaphii abdicatus fuit, quod aurum pro ejus ad Epiſcopatum*

Epiſt. 68. c. 4. 5. L. 2. c. 2. C. 12. L. 2. c. 2.

tum ordinatione poſtulanti ſacra Eccleſiæ vaſa, quo eum pudore ſuffunderet, miſiſſet. Eadem de cauſa tot calamitates à Gullielmo ſecundo Anglorum Rege paſſus eſt Sanctus Anſelmus Epiſcopus Cantuarienſis. Adeò antiqua eſt Palatinorum Procerum ac ipſorum Regum ad Epiſcoporum electiones concurrentium ſimonia. Meritò Synodus Chalcedonenſis unanimi omnium Epiſcoporum acclamatione canonizavit Sanctum Flavianum, Epiſcopumque ab Epiſcopo, quaſi à fratre fratrem trucidatum appellavit *Secundum Abel.* Et ad haſce tragædias Andreas & Eufratas, Diaconi Conſtantinopolitani, fuere cooperati, quos proprii Epiſcopi fuiſſe accuſatores, ſcribit Sanctus Leo Pontifex ad Julianum Coen-
Epiſt. 59. 71. ſem Epiſcopum, & Anatolium Flaviani ſucceſſorem.

Etiam Sedem Apoſtolicam appellavit, Romamque fugit, Flaviani ſortem ac Oaſin timens, Euſebius Doryleenſis: Item pro ſe ac Flaviano Epiſcopo ſuo appellavere Clerici Con-
Epiſt. 39. ſtantinopolitani. Hìnc enim Leo Pontifex ſcribit ad Pulcheriam Auguſtam. *Quia novimus, quantùm piæ ſolicitudini Catholicis Sacerdotibus Manſuetudo veſtra dignetur impendere, indicandum eſſe curavimus fratrem & Coepiſcopum noſtrum Euſebium nobiſcum degere, & noſtræ communionis eſſe conſortem, cujus commendamus Eccleſiam, quam dicitur vaſtare, qui illi iniuſtè aſſeritur ſubrogatus: Illud etiam à veſtra Pietate poſcentes, ut Conſtantinopolitanos Clericos, qui ſanctæ memoriæ Flaviano fidelibus officiis adhæſere, ea, qua debetis,* Regiæ protectionis *gratia foveatis.* Et hoſce appellationum libellos Renatus ac Hilarius Legati Romam portarant, exſtatque laudati Pontificis Epiſtola, qua Sanctum Flavianum in tantis anguſtiis ſolatur, & auxilia ſpondet.

De reliquis poſt ſuorum Legatorum fugam la-
Epiſt. 47. trocinii Actis hæc Pontifex ad Synodum Chalcedonenſem. *Plurimi Epiſcopi, qui hæreſin non receperunt, ſedibus ſuis fuere pulſi, & in exilia deportati, atque in locum ſuperſtitum alii ſubſtituti.* Omnium primò dejectus fuit Theodoretus Cyrenſis, inauditus, non citatus, abſens ultra triginta quinque manſiones, ac extra Synodum intra ſuam civitatem exilio circumſcriptus. Damnationis cauſa fuit impugnatio Capitulorum Sancti Cyrilli etiam poſt initam pacem, ubi ſcribit ipſe ad Sporacium. Hìnc creditus eſt duos Dei filios, ſeu duas in Chriſto Domino perſo-
Epiſt. 140. nas cum Neſtorio errare. Epiſcopali domo,
Epiſt. 123. omni ſubſtantia, ac ipſa civitate mox ejectus eſt, vivere coactus de eleemoſyna amicorum collegarum, quorum unus fuit Uranius Epiſcopus
Epiſt. 119. Emeſenus. Hinc per Anatolium Patricium Principi ſupplicat aut appellationem ſuam proſecuturus Romam accedere, aut certè redire ad ſuum, in quo olim monachum profeſſus, monaſterium, diſtans centum millibus à civitate Cyrenſi: Gratiani enim Auguſti lex exauctoratum Epiſcopum, ne turbas ciere poſſet, ad centum à ſua civitate millia proſcribebat. Romam ergò omninò appellavit etiam Theodoretus, ſcri-
Epiſt. 113. bitque ad Sanctum Leonem Papam: *Ne ad vos contenderem, Regiarum litterarum vincula retinuerunt.* Et hic in Eccleſia eſt primus Regiæ poteſtatis adverſus Romanam appellationem obex: Opus Dioſcori, Eutychetis, ac Chryſaphii Eunuchi. Quod tamen Theodoretus Romam tandem acceſſerit, teſtatur Liberatus Carthaginen- C. 12.
ſis, Legendæ appellantis Epiſtolæ, inſigniter prædicantes Romanæ Eccleſiæ ſupremum Prima- Epiſt. 116.
tum. Suadet Pontifici, *ut Apoſtolica auctoritate utatur*, & univerſum Epheſinum latrocinium *ad ſuum Concilium advolare præcipiat.* Nam & univerſam Synodum Conſtantinopolitanam Damaſus Pontifex Romam evocavit. Tanta Romano Epiſcopo fuit ſemper auctoritas etiam in Synodum Eccleſiæ generalem.

Secundus dejectus Epiſcopus fuit Ibas Metropolita Edeſſenus, propter famoſam Epiſtolam ſcriptam ad Marim Perſidis Epiſcopum, injurioſam in Sanctum Cyrillum & Capitula ejus; nec non ob ſuprà memoratam blaſphemiam: *Non invideo Chriſto facto Deo, quia poſſum & ego fieri.* Damnatus eſt abſens, inauditus, Synodo adeſſe non permiſſus. *Eutyches*, inquit ipſe ad
Synodum Chalcedonenſem, *adverſùs me pro fi-* Act. 9.
de quædam falſa confinxit, nec me in Synodum intereſſe permiſit, per quadraginta manſiones per diverſos ad invicem ſuccedentes ordines direxit me, viginti ampliùs carceres mutavi, cùm eſſem in carcere in Antiochia in ordine Comitis. Fuiſſe Synodo excluſum à Cryſaphio Eunucho teſtatur etiam
Liberatus Diaconus. Evagrius Epiphanienſis ad- C 12.
dit damnatum & ejus ſupra memoratum nepotem Danielem Carrorum Epiſcopum ob crimi- L. 1. c. 10.
na illi impoſita atque diſcuſſa in Synodo Berytenſi.

Quartus damnatus fuit Sabinianus Epiſcopus Perrhenſis in Provincia Eufrateſia, quod Athanaſio per Domnum Patriarcham Antiochenum dejecto eſſet ſuperordinatus. Domum oderat Dioſcorus, atque ità adverſùs illum ad hoc latrocinium provocavit Athanaſius, Epiſcopatumque, licèt legitimè dejectus, remiſſo ad ſuum monaſterium Sabiniano, recuperavit. Exſtat Theo-
doreti ad Sabinianum Epiſtola conſolatoria, eum Epiſt. 126.
graviter arguens, quod recipiendi Epiſcopatus cupiditate cogitaret Eutychianæ factioni accedere, confiterique unam naturam Deitatis in Domino atque humanitatis. At mutaſſe cogitatio-
nes docet ejus appellatio ad Leonem Papam & Act. 14.
Synodum Chalcedonenſem.

Evagrius Epiphanienſis addit dejectos etiam L. 1. c. 10.
Aquilinum Bibli, Irenæum Tyri, ac Sophronium Epiſcopum Conſtantinopolitanum. Eſt mendum. Sophronius enim non Conſtantinopolitanus, ſed Conſtantienſis fuit Epiſcopus, Cypriorum Metropolita, qui unà cum Joanne
Germanicenſi Epiſcopo Neſtorium anathemati- Act. 8.
zavit Chalcedone, ità redditus Epiſcopatui, atque ità probabile eſt ambos ab hoc latrocinio fuiſſe dejectos. Irenæum Tyri Epiſcopum alii dejectum malunt juſſione Principis ante latrocinium.

Omnium ultimò dejectus fuit Domnus Patriar- C. 12.
cha Antiochenus, de quo Liberatus Carthaginenſis. *Poſt omnes Dioſcorus depoſuit & Domnum Antiochenum, remanentem ab orthodoxorum depoſitione, quia particeps factus Dioſcori in depoſitione orthodoxorum & Eutychetis abſolutione. Depoſitus eſt*

eſt autem dolo Dioſcori ſic. Poſtquam conſenſit in omnibus Dioſcoro, datis in medio ejus Epiſtolis, quas ad ipſum Dioſcorum Antiochenus Domnus contra Duodecim Capitula Cyrilli ſcripſerat, eò quod eſſent obſcura, damnavit ægrotum, & abſentem illa die. Dioſcorus alta mente tenebat repoſtum Domni cum Proclo Regiæ nuper civitatis Epiſcopo concordatum de ſervando tertio Canone Conſtantinopolitano, ideòque illum mitigare ſperans Domnus locum ceſſit Juvenali Hieroſolymitano, cunctiſque Dioſcori facinoribus contra conſcientiam ſuam eſt patrocinatus. Aſtu diſſimulavit Dioſcorus, nolens ſibi deeſſe auctoritatem Patriarchæ Antiocheni ac Diœceſeos Orientalis. Omnibus itàque peractis, protulit jam dictus Domni litteras, atque ità tamquam primæ Epheſinæ Synodi & initæ cum Cyrillo pacis prævaricatorem, hæreſiſque Neſtorianæ reſuſcitatorem, L.14.c.47. & quidem ægrum & abſentem, percutiens in poſteriora, damnavit. Errat Nicephorus Ca- Collat. 6. lixtus damnatum ob revocatum de Sancto Flaviano ſuffragium; Damnatum ob cauſas jam dictas teſtatur in litteris ad Sporatium etiam Theodoretus. Et quinta Synodus: *Chalcedonenſis Synodus Domnum Antiochiæ Epiſcopum, eò quod ſcripſit taceri debere duodecim Capitula ſanctæ memoriæ Cyrilli, & poſt mortem damnavit, cùm confirmaſſet condemnationem ejus* factam à latrocinio Epheſino, *& ſuſcepiſſet Maximi ordinationem. Igitur propter duodecim Capitula Domnus damnatus eſt.* Errat damnatum Chalcedone poſt mortem: Fuiſſe ſuperſtitem Actio decima docet: Prola- Epiſt.112. tæ porrò à Dioſcoro litteræ fuerunt illæ, quas ex Theodoreti ſuaſu Domnus ſcripſerat, & probari per Synodum ſperarat.

Addit Liberatus Diaconus. *Pro Flaviano or-* Epiſt.39. *dinatus eſt Anatolius Diaconus* Eccleſiæ Alexandrinæ, *qui fuit Conſtantinopoli Apocriſarius Dioſcori, & pro Domno Antiocheno ordinatus eſt Maximus, & pro Iba Nonnus, & pro Sabiniano Athanaſius, pro Theodoreto autem ac Euſebio nullus.* Generalis enim Synodus ſemper auctoritatem habuit pro dejectis à ſe Epiſcopis alios eligendi & ordinandi. Fallitur verò Liberatus pro Sabiniano ordinatum Athanaſium: Fuit enim ille in ſedem reſtitutus. Et Euſebio fuiſſe quempiam ſuperordinatum ſuadent adducta ſuperiùs verba Sancti Leonis: *Qui illi injuſtè aſſeritur ſubrogatus.* Anatolium Diaconum ſuum promovit Dioſcorus, ut Eccleſiæ Alexandrinæ adversùs Conſtantinopolitanam privilegia per illum repararet, everteretque tertium Canonem Conſtantinopolitanum: At quam deceptus fuerit, docebunt Acta in Synodo Chalcedonenſi.

CAPUT SEPTIMUM.

Romanæ Eccleſiæ Judicium de Actu latrocinii Epheſini.

Quid de hiſce omnibus judicarit Sanctus Leo Pontifex, edixere ad Synodum Chalcedonenſem Paſchaſinus Lilybeti, Julianus Coenſis, Lucentius Eſculanus Epiſcopus, & Bonifacius Presbyter, Legati ejuſdem Pontificis. Act.10. *Synodus proferri non poteſt, in qua illa nefaria delicta relecta ſunt, & ob hoc ad lectionem videntur eſſe ſuperflua ea, quæ ibi ſunt acta. Si ergò & à beatiſſimo & Apoſtolico Romanæ urbis Epiſcopo omnia, quæ ibi geſta ſunt, vana ſunt habita, claret, quia & ſanctiſſimus Epiſcopus Antiochenæ civitatis extra hæc eſt, quem poſt hæc beatiſſimus Epiſcopus in propria communione ſuſcepit. Neceſſarium eſt enim, ut rursùs Chriſtianiſſimum Principem adeamus, quatenùs illud Concilium ſacra & pia lege neque nominari præcipiat.* Et Anatolius Epiſcopus Conſtantinopolitanus. *Definimus nihil horum valere, quæ in illa, quæ Synodus dicitur, ſunt confecta, niſi illud circa ſanctiſſimum Maximum, magnæ Antiochenæ civitatis Epiſcopum: Quoniam & ſanctiſſimus Leo Romanus Archi-Epiſcopus in communionem eum recipiens præeſſe eum Antiochenſium judicavit Eccleſiæ. Quam formam ſequens & ipſe approbavi, & omne præſens ſanctum Concilium.* Auditis Renato Presbytero ac Hilaro Diacono, Legatis ſuis, totius Italiæ Synodum coegit Sanctus Leo, omniaque Dioſcori Acta, exceptis Domni Antiocheni dejectione & Maximi ſucceſſoris ordinatione, caſſavit, jubens *tumultuoſum & miſerabilem conventum*, non Epiſcopalem Synodum, L. 1. Conc. Chal. aut Eccleſiaſticum Concilium appellari, ſed *latrocinium Epheſinum*. Epiſt.28. In litteris ad Clerum & populum Conſtantinopolitanum ait illic læſam & Epiſt.23. Epiſt.46. fidem & juſtitiam. In litteris ad Anatolium ejuſdem civitatis Epiſcopum fuiſſe *ſceleſtiſſimum judicium, in quo Dioſcorus ſuam malevolentiam, imperitiam Juvenalis oſtendit.* Et in litteris ad Anaſtaſium Epiſcopum Theſſalonicenſem. Epiſt.29. *Magnum facinus Alexandrino Epiſcopo auctore vel executore commiſſum eſt, ut dùm in fratrem noſtrum Flavianum veteres æmulationes & odia privata deſæviunt, nec innocentiæ probatiſſimi Sacerdotis, nec Chriſtianæ fidei parceretur.* Undè Dioſcorum, Juvenalem, Euſtatium Berytenſem Epiſcopum, aliosque latrocinii Principes communione privavit, Ep.40.c.1. eorum nomina rigidiſſimè vetans inſcribi ſacris tabulis, aut ad ſacrificium recitari.

Ante omnia caſſavit Pontifex Eutychiani erroris & perſonæ approbationem, Sancti Flaviani damnationem, & ſuperordinationem Anatolii. Epiſcopi enim Severiani, in Conſtantinopolitana collatione dicentes Eutychen erroris pœnituiſſe, atque ità fuiſſe receptum à Dioſcoro, delirant potiùs, quàm errant. Adversùs Anatolii promotionem ſcribit Pontifex ad Clerum & populum Conſtantinopolitanum. Epiſt.22. *Quiſquis incolumi atque ſuperſtite Flaviano Epiſcopo veſtro, Sacerdotium ejus fuerit auſus invadere, nunquam* Epiſt.26. *in communione noſtra habebitur Epiſcopus, nec inter Epiſcopos poterit numerari.* Et ad Pulcheriam Auguſtam. *Flavianus Epiſcopus in noſtra omnium communione perſiſtit, atque hoc, quod factum eſt, ſine conſideratione juſtitiæ, & contra omnem Canonum diſciplinam, ratum haberi ratio nulla permittit.* Eodem tenore ſcripſit ad orthodoxos Conſtantinopoli Archimandritas. Undè illi obediens Conſtantinopolitanus Clerus & populus Flaviano tamquam Epiſcopo ſuo publicè acclamavit, & acclamationum exempla Romam miſit. Quin

poſt

poſt Flaviani mortem ad nullas Theodoſii Augusti preces Anatolii Epiſcopatum confirmare voluit Pontifex ex cauſis mox dicendis. Diſpenſatoriè tandem recepit ad Martiani Auguſti & Auguſtæ Pulcheriæ preces, mandans Sancti Flaviani, tamquam iniquè damnati, reliquias ad ejus cathedralem Eccleſiam honorificè deportari. Quod eſt omninò factum. Ep. 33. 40.

Caſſavit item Euſebii Doryleenſis, Theodoreti, ac aliorum Epiſcoporum iniquam damnationem, Theodoretumque & Euſebium, quod Romam acceſſiſſent, reddidit Epiſcopatui. Hinc in Synodo Chalcedonenſi dixerunt Glorioſiſſimi Judices. *Ingrediatur & reverendiſſimus Epiſcopus Theodoretus, ut ſit particeps Synodi, quia & reſtituit ei Epiſcopatum ſanctiſſimus Archi-Epiſcopus Leo, & ſacratiſſimus ac piiſſimus Imperator* Martianus, Apoſtolicæ reſtitutionis executor, *ſanxit eum adeſſe ſanctæ Synodo*, caſſatis omnibus in eum à Theodoſio Auguſto decretis. Eamque reſtitutionem, licèt multis tamquam adversùs Neſtorii magiſtrum & Capitulorum Sancti Cyrilli damnatorem reclamantibus, omnis laudata Synodus tandem confirmavit. Euſebius Romæ hæſit, ſuam ac jam defuncti Sancti Flaviani appellationem proſequens, manſitque uſque ad Synodum Chalcedonenſem, gaudens plena Epiſcopali communione. Act. 1. Act. 8.

Ab illo motus Sanctus Leo Pontifex ſcripſit ad Theodoſium Auguſtum. *Omnes Manſuetudini veſtræ cum gemitibus & lacrymis ſupplicant Sacerdotes, ut quia & noſtri Legati reclamarunt, & eiſdem libellum appellationis Flavianus Epiſcopus dedit, generalem Synodum jubeatis intra Italiam celebrari, quæ omnes offenſiones ità aut repellat aut mitiget, ne aliquid ultra ſit vel in fide dubium, vel in charitate diviſum, convenientibus utique Orientalium Provinciarum Epiſcopis, quorum ſi qui ſuperati minis atque injuriis à veritatis tramite deviarunt, ſalutaribus remediis in integrum revocentur, ipſique quorum cauſa eſt durior, ſi conſiliis melioribus acquieſcant, ab Eccleſiæ unitate non excidant. Quam autem poſt appellationem interpoſitam hoc neceſſariò poſtuletur, Canonum Nicææ habitorum decreta teſtantur, quæ à totius mundi Sacerdotibus ſunt conſtituta, quæque ſubter adnexa ſunt.* Adnexus autem fuit quartus Canon Sardicenſis. Ait tantùm Flaviani ac Euſebii Epiſcoporum appellationi deferendum, quantum uni monacho appellanti fuerat delatum. Novam Synodum vult fieri in Italia ex ſuaſu Theodoreti, & ob Romani Pontificis potentiam in tali Synodo, laudatam ſuperiùs à Felice tertio. Voluit & huic appellationi donari effectum ſuſpenſivum, reponique omnia in ſtatum, qui fuerat ante latrocinium. Ad emolliendum Theodoſium, poſſeſſum à malevolo Eunucho, adhibuit mediatores Valentinianum tertium Auguſtum, Auguſtas Pulcheriam, Gallam Placidiam, ac Liciniam Eudoxiam; at ille reſpondit Epheſi acta omnia ſecundùm Canones *cum multa libertate & integra veritate*, & indignos Sacerdotio ritè remotos, præſertim Flavianum, auctorem & Principem læſibilis novitatis & contentionis. Frivolam eſſe dixit ejus appellationem. L. 1. Con. Chalced. Epiſt. 19.

Addit Liberatus Diaconus. *Soluto illo Concilio, & ad ſuas ſedes reverſis Epiſcopis, ſciſsio facta eſt inter eos, qualis anteà nunquam contigerat. Ægyptii, Thraces, & Palæſtini Epiſcopi Dioſcorum ſequebantur. Orientales, Pontici, & Aſiani ſanctæ memoriæ Flavianum. Quod ſchiſma permanſit uſque ad obitum Theodoſii Principis.* Et hinc illum, uti ad Dardaniæ Epiſcopos ſcribit Sanctus Gelaſius, *Liberè* tunc *coarguit Papa Leo*, nec ad ejus preces Anatolii Epiſcopatum unquam confirmare voluit: Confirmavit priùs ad preces, qui huic appellationi novam Synodum dederat, Martiani Auguſti. C. 12.

Porrò Domni Antiocheni dejectionem, licèt latrocinalitèr factam, quod cauſæ ſubſiſterent, meritò Pontifex adprobavit. Quis non videat ſpontè impenſum omnibus Dioſcori facinoribus ſuffragium eſſe juſtam cauſam exauctorationis? Etiam Eccleſiæ ſuæ privilegia, ſextumque Nicænum Canonem Juvenali Hieroſolymitano prodidit, & Sancti Cyrilli Capitula pertinax damnavit Domnus, atque ità omninò dignus fuit in Dioſcori manibus derelinqui. Ex quo patet Apoſtolicæ Sedis ſuprema ſupra generalem Synodum poteſtas, de qua Gelaſius Pontifex in litteris ad Dardaniæ Epiſcopos. *Sanctæ memoriæ Flavianum, Pontificum congregatione damnatum, quoniam ſola Sedes Apoſtolica non conſenſit, abſolvit, potiùſque, qui illic receptus fuerat, Dioſcorum, ſecundæ Sedis Præſulem, ſua auctoritate damnavit, & impiam Synodum non conſentiendo ſubmovit, ac pro veritate, ut Synodus Chalcedonenſis fieret, ſola decrevit, in qua Pontificibus innumeris, qui latrocinio corruerant Epheſino, veniam poſcentibus ſola conceſſit, & in ſua perfidia permanentes nihilominùs ſua auctoritate proſtravit, quam congregatio, quæ illic pro veritate reparanda collecta fuerat, eſt ſequuta: Quoniam ſicut id, quod prima Sedes non probaverat, conſtare non potuit; ſic quod illa cenſuit judicandum, Eccleſia tota ſuſcepit.* Et hinc quædam legitimæ damnare, quædam illegitimæ Synodi decreta poteſt firmare. Epiſt. 13.

CON-

CONCILII CHALCEDONENSIS
DEFINITIO DE FIDE.

Dominus noſter, & Salvator Jeſus Chriſtus notitiam fidei diſcipulis ſuis firmans, dixit: *Pacem meam relinquo vobis, pacem meam do vobis*: Ut nullus diſſonet à proprio circa dogmata pietatis, ſed ut pariter veritatis oſtendant prædicationem. Quia verò non deſinit per zizania ſua diabolus contra ſemina pietatis inſurgere, & ſemper aliquid novum contra veritatem invenire: Propter hoc Dominus, ut conſuevit, providens humano generi, piiſſimum hunc & fideliſſimum ad æmulationem erexit Imperatorem, & undique Sacerdotii Præſides ad ſe convocavit, ut gratia Domini omnium noſtrum Chriſti operante, omnem quidem mendacii peſtilentiam à Chriſti ovibus removeret, germinibus autem veritatis eas pingueſcere faciat. Quod & perfecimus communi judicio dogmata expellentes erroris, & inerrabilem Patrum innovavimus fidem, Symbolum trecentorum decem, & octo omnibus prædicantes. Et eos, qui hanc veluti teſſeram pietatis acceperunt, ut proprios Patres etiam adſcribimus, eos nimirùm, qui poſteà in magna Conſtantinopoli congregati ſunt centum quinquaginta, & eandem fidem ipſi quoque confirmaverunt. Decernimus igitur ordinem, & omnes formulas cuſtodientes, quæ de fide ſunt conſtitutæ, & nos ſanctæ Synodi quondam in Epheſo factæ, cujus Præſides fuerunt beatiſſimæ memoriæ Celeſtinus Romanorum, & Cyrillus Alexandrinorum, & præfulgere quidem rectæ & immaculatæ fidei expoſitionem Sanctorum, & beatiſſimorum trecentorum decem & octo Patrum, qui in Nicæa temporibus piæ memoriæ Conſtantini Imperatoris congregati ſunt: Servari autem & ea, quæ apud Conſtantinopolim à ſanctiſſimis centum quinquaginta Patribus decreta ſunt, ad expellendas quidem hæreſes, quæ eo tempore germinaverant, & ad confirmationem ejuſdem Catholicæ & Apoſtolicæ noſtræ fidei.

Sufficeret quidem ad plenam cognitionem, & confirmationem pietatis hoc ſapiens & ſalutare divinæ gratiæ Symbolum. De Patre enim & Filio & Spiritu ſancto perfectionem docet, ac Domini noſtri inhumanationem fideliter accipientibus repræſentat. Sed quoniam hi, qui veritatis reprobare prædicationem conantur, per proprias hæreſes novas voces genuerunt: Alii quidem myſterium diſpenſationis Domini, quæ propter nos facta eſt, corrumpere præſumentes; & vocem Theotocos de Virgine dici denegantes: Alii autem confuſionem & mixtionem introducentes, & unam naturam eſſe carnis & Divinitatis ſtultè confingentes, & paſſibilem unigeniti Divinam naturam per confuſionem prodigiosè

digioſè dicentes : Propter hoc illis omnem machinationem contra veritatem volens claudere præſens nunc ſancta & magna & univerſalis Synodus, prædicationem hanc ab initio immobilem docens, decrevit ante omnia, fidem integram & intemeratam permanere trecentorum decem & octo ſanctorum Patrum : Et confirmat doctrinam, quæ de ſubſtantia Spiritus ſancti à Patribus centum quinquaginta poſteà congregatis in Regia civitate tradita eſt propter illos, qui Spiritui ſancto repugnabant, quam illi omnibus notam fecerunt, non quaſi aliquid deeſſet prioribus adjicientes, ſed ſuum de ſancto Spiritu intellectum contra illos, qui dominationem ejus reſpuere tentaverunt, Scripturarum teſtimoniis declarantes : Propter illos autem, qui diſpenſationis myſterium corrumpere conantur, & purum hominem eſſe genitum ex Sancta Virgine Maria impudenter delirant, Epiſtolas Synodicas beatiſſimi Cyrilli Alexandrinæ Eccleſiæ Præſulis ad Neſtorium, & ad Orientales, congruenter habentes ſuſcepit, ad convincendas Neſtorii veſanias, & ad interpretationem eorum, qui ſalutaris Symboli pio zelo noſſe deſiderant intellectum: Quibus etiam & Epiſtolam magnæ & ſenioris urbis Romæ Præſulis beatiſſimi & ſanctiſſimi Archi-Epiſcopi Leonis, quæ ſcripta eſt ad ſanctæ memoriæ Archi-Epiſcopum Flavianum ad perimendam Eutychis malam intelligentiam, utpotè & magni illius Petri confeſſioni congruentem, & communem quandam columnam exiſtentem adversùs perversè ſentientes, ad confirmationem rectorum dogmatum congruenter aptavit. His namque, qui in duos filios diſpenſationis Divinæ myſterium diſcerpere nituntur, repugnat: Et illis, qui paſſibilem Deitatem unigeniti auſi ſunt dicere, à ſacro cætu expellit: Et his, qui in duabus Chriſti naturis temperamentum aut confuſionem opinantur, reſiſtit: Et eos, qui cœleſtem aut alterius eſſe ſubſtantiæ, quam ex nobis aſſumpſit, ſervi formam delirantes dicunt, abigit : Et qui duas quidem ante unionem naturas Domini fabulantur, unam verò poſt unitionem confingunt, condemnat. Sequentes igitur ſanctos Patres, unum eumdemque confiteri Filium & Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum conſonanter omnes docemus, eumdem perfectum in Deitate, & eumdem perfectum in humanitate, Deum verum & hominem verum eumdem ex anima rationali & corpore, conſubſtantialem Patri ſecundùm Deitatem, conſubſtantialem nobis eumdem ſecundùm humanitatem, per omnia nobis ſimilem abſque peccato : Ante ſæcula quidem de Patre genitum ſecundùm Deitatem, in noviſſimis autem diebus eumdem propter nos & propter noſtram ſalutem ex Maria Virgine Dei genitrice ſecundùm humanitatem, unum, eumdemque Chriſtum, Filium, Dominum, unigenitum, in duabus naturis inconfusè, immutabiliter, indivisè, inſeparabiliter agnoſcendum : Nuſquam ſublata differentia naturarum propter unitionem, magiſque ſalva proprietate utriuſque naturæ, & in unam perſonam, atque ſubſiſtentiam concurrente : non in duas perſonas partitum, aut diviſum, ſed unum, eumdemque Filium, & unigenitum, Deum Verbum, Dominum Jeſum Chriſtum, ſicut antè Prophetæ de eo, & ipſe nos Jeſus Chriſtus erudivit, & Patrum nobis Symbolum tradidit. His igitur cum omni un-

dique

dique exacta cura & diligentia à nobis diſpoſitis, definivit ſancta, & univerſalis Synodus, alteram fidem nulli licere proferre, aut conſcribere, vel componere, aut ſentire, aut alios docere. Eos autem, qui audent componere fidem alteram, aut proferre, aut docere, aut tradere alterum Symbolum volentibus ad agnitionem veritatis converti vel ex gentilitate, vel ex Judaiſmo, vel ex hæreſi quacumque: Hos, ſi Epiſcopi fuerint aut Clerici, alienos eſſe Epiſcopos ab Epiſcopatu, & Clericos à Clero; ſi verò Monachi aut laici fuerint, anathematizari eos.

SCHOLION.

QUoniam Eutyches & Dioſcorus omnes errori ſuo adverſantes de hæreſi Neſtoriana ſunt criminati, proclamantes ad ſola Sancti Cyrilli Capitula & Symbolum Nicænum, rejicienteſque Conſtantinopolitanum, hæc Synodus non ſolummodò, adversùs quam ſpecialiter congregata, Eutychianam hæreſin, ſed & Neſtorianam damnat, ſingulariterque prædicat ac in dogma recipit Symbolum Conſtantinopolitanum, tamquam *ſapiens*, *ſalutare*, *ad plenam pietatis cognitionem & confirmationem ſufficiens*, *de Patre & Filio & Spiritu ſancto perfectionem docens*, *ac Domini noſtri inhumanationem fideliter accipientibus repræſentans*. In Regulam recipit etiam Synodicas Sancti Cyrilli ad Neſtorium & ad Orientales Epiſcopos ſcriptas Epiſtolas: Nempè Epiſtolam pacis ad Joannem Patriarcham Antiochenum ac ejus Synodum, & ſecundam Epiſtolam ad Neſtorium, priùs ab Epheſina Synodo probatas, omiſſa Epiſtola duodecim Capitulorum. Eam prætermiſit, nec ſibi legi juſſit. Cauſam fuiſſe æquivocam acceptionem vocis *Subſiſtentia* ſeu *Hypoſtaſis*, ſuprà audivimus ab Hypatio Epheſiorum Epiſcopo in Collatione Conſtantinopolitana cum Epiſcopis Severianis. Seſe enim à damnatis Eutychianis de Neſtorianiſmo pertinaciſſimè infamandam prævidit hæc præſens Synodus, ideòque omnem criminationibus anſam ſubmovens noluit orthodoxam & ab omni Eccleſia receptam Epiſtolam diſertè in ipſo fidei ſuæ decreto confirmare.

Præſertim confirmavit dogmaticam Sancti Leonis ad Sanctum Flavianum, qua factam ab illo Eutychianæ doctrinæ & perſonæ damnationem ſtabilivit, Epiſtolam, à Dioſcoro ſuppreſſam in Epheſino latrocinio, eamque vocat *communem columnam* adversùs omnes de Dominicæ incarnationis Sacramento malè ſentientes. De eadem ad univerſam Synodum dixit Cecropius Epiſcopus Sebaſtopolitanus: *Forma data eſt à ſanctiſſimo Archi Epiſcopo Romanæ urbis, & ſequimur eum, & Epiſtolæ ejus omnes ſubſcripſimus*. Et poſt lectum Nicænum Symbolum exclamarunt Epiſcopi omnes: *Papa Leo ſic credit*, *Papa Leo ſic interpretatus eſt*. Et poſt lectum Symbolum Conſtantinopolitanum, ac Epiſtolas Sancti Cyrilli: *Leo ſic credit*, *omnes ſic credimus*. Et poſt lectam ipſam laudatam Epiſtolam: *Petrus per Leonem ità locutus eſt; omnes ità credimus*, *ſicut Leo*, *ità credimus*. Et Relatio ſynodalis ad Marcianum Auguſtum. *Impenetrabilem in omni errore propugnatorem Deus providit, & Romanæ Eccleſiæ Papam ad victoriam præparavit*, *doctrinis eum veritatis per omnia accingens*. Hanc ejus Epiſtolam ornat inſigni adversùs Eutychianas criminationes apologia. Et Relatio ad ipſum Pontificem: *Vocis Beati Petri es omnibus conſtitutus interpres*. Et Marcianus Auguſtus in litteris ad Præfectos Prætoriorum & urbis Conſtantinopolitanæ. *Chalcedonenſis Synodus*, *auctoritate Beatiſſimi Leonis Epiſcopi æternæ urbis Romæ*, *religionis fundamenta conſtituit*. Et Synodus Conſtantinopolitana ſub Menna Patriarcha. *Epiſtola ſanctæ memoriæ Leonis*, *qui fuit illuminator & columna Eccleſiæ*. Et in ſexta Synodo generali ad Conſtantinum Auguſtum dixere Legati Romani: *Beati Leonis ſermonem ſancta quarta Synodus firmamentum orthodoxæ fidei inſcripſit*, *& damnationem univerſæ hæreſis*. Et Sanctus Sophronius Patriarcha Hieroſolymitanus in litteris ad Sergium Conſtantinopolitanum Epiſcopum, probatis per eandem Synodum. *Rectæ fidei propugnatrix*, *à Deo condonata*, *atque à Deo inſpirata Epiſtola magni & præclari Leonis*, *ſanctiſſimi Romanæ Eccleſiæ*, *immò omnium*, *quæ ſub cœlo ſunt*, *luminaris*, *quam & firmamentum rectæ fidei appello*. Plurima ejus ſunt iſtiuſmodi Encomia. Legantur Epiſtolæ Theodoreti ad Leonem Papam, ad Renatum Presbyterum, ac Anatolium Patricium. Eandem Epiſtolam ipſe in Græcum tranſtulit, ac in Synodo Chalcedonenſi aſſeruit contra ejus criminatores Eutychianos, atque ità plenam Sedis Apoſtolicæ gratiam recepit. Hinc Eccleſiæ Alexandrinæ Apocriſarii illum apud Legatos Anaſtaſii ſecundi Pontificis ad Anaſtaſium Auguſtum accuſarunt infidæ tranſlationis, dicentes exindè Epiſtolam apud ſe & alios Eutychianos veniſſe in ſuſpicionem erroris Neſtoriani.

Act. 2. L.3. Con. Chalc. Epiſt. 11. Act. 2. Act. 2. Epiſt. 113. 116. 121.

Notanda ſunt verba: *In duabus naturis inconcuſsè*, *immutabiliter*, *indiviſè*, *inſeparabiliter agnoſcendum*. Perperàm quidam codices legunt, *Ex duabus naturis*. Hic enim eſt primus hujus definitionis à quibuſdam Epiſcopis prolatus conceptus, adversùs quem Legati Apoſtolici fuerunt proteſtati, dixeruntque glorioſiſſimi Judices. *Dioſcorus dicebat propter hoc ſe damnaſſe Flavianum*, *quia* DUAS NATURAS *ajebat eſſe*; *definitio autem* EX NATURIS, *habet*. Et infrà. *Dioſcorus dicebat*, QUOD EX DUABUS NATURIS EST, SUSCIPIO, DUAS NON Act. 5.

NON SUSCIPIO. *Sanctiſſimus autem Archi-Epiſcopus Leo dicit duas naturas eſſe in Chriſto unitas inconfusè, inconvertibiliter, & indiviſibiliter. Quem igitur ſequimini ſanctiſsimum Leonem, an Dioſcorum?* Et acclamavere Epiſcopi: *Ut Leo ſic credimus.* Epiſcopos fidei definitionem à Sancti Leonis Epiſtola quovis modo diſſonam fàbricare conatos Legati Apoſtolici & glorioſiſſimi Judices minati ſunt Romam mittere, de fide diſcutiendos. Voces, *Ex duabus naturis*, ſunt æquivocæ, ab Eutychete & Dioſcoro uſurpatæ, faciles aptari in eorum virus, ideòque hæc noſtra Synodus omninò ſcripſit: *In duabus naturis*, poſt adunationem manentibus integris ac inconfuſis.

Tandem Epheſinum Canonem de non alterando Nicæno ſeu Conſtantinopolitano Symbolo innovat definitio, utique adversùm quoſdam Epiſcopos, qui clamarant: *Sancta Maria Theotocos ſcribatur, & in Symbolo ſic addatur.* Omnem criminandi anſam voluit ſubtractam Eutychianiſtis.

CANONES
CONCILII CHALCEDONENSIS.

CANON PRIMUS.

REgulas ſanctorum Patrum, per ſingula nunc uſque Concilia conſtitutas, proprium robur obtinere decrevimus.

SCHOLION.

CAnon confirmat Codicem Canonum Eccleſiæ univerſæ, omneſque in ipſo contentos Canones: Nicænos, Ancyranos, Neo-Cæſareenſes, Gangrenſes, Antiochenos, Laodicenſes, Conſtantinopolitanos, ac Epheſinos. Antiquum exemplar, ex bibliotheca Regis Chriſtianiſſimi adductum à Petro de Marca Epiſcopo Tholoſano, collectum & editum adfirmat à Stephano Epheſiorum Epiſcopo circa tempora Theodoſii Auguſti ſenioris: Forsàn ab illo, qui latrocinio Epheſino & huic Synodo interfuit, ac de Epiſcopatu diſputavit cum Baſſiano. Potuit Juvenis collegiſſe Codicem. Prima ſanè collectio finiebat in Canonibus Conſtantinopolitanis, ideòque facta videtur ante Synodum Epheſinam. Poſtmodùm acceſſerunt Canones Epheſini & Chalcedonenſes. Porrò vox, *Eccleſiæ univerſæ*, reſtringi debet ad Eccleſias Orientales. Quod namque Romana & omnis latina Eccleſia alium habuerit Codicem, liquet ex Canonibus Sardicenſibus & Antiochenis: Hos illa eò uſque abjecit tamquam doloſas Euſebianorum in Sanctum Athanaſium inſidias, iſtos ſemper admiſit, ideòque uti nequijit Codice, in quo deeſſent. Et inter Paſchaſinum Lilybeti Epiſcopum, & Sancti Leonis Pontificis Legatum, ac inter Ætium Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Archi-Diaconum in hac Synodo de ſexti Nicæni Canonis exordio mota quæſtio oſtendit Eccleſiis illis fuiſſe Codices diſparatos. Act. 16.

CANON II.

SI quis Epiſcopus per pecunias fecerit ordinationem, & ſub pretio redegerit gratiam, quæ non poteſt vendi, ordinaveritque per pecunias Epiſcopum, aut Chorepiſcopum, aut Presbyterum, aut Diaconum, vel quemlibet ex his qui connumerantur in Clero, aut promoverit per pecunias diſpenſatorem, aut defenſorem, vel manſionarium, vel quemquam omninò qui ſubjectus eſt regulæ, pro ſuo tur-

piſſimo lucri commodo: Is qui hoc attentaſſe probatus fuerit, proprii gradus periculo ſubjacebit: & qui ordinatus eſt, nihil ex hac ordinatione, vel promotione per negotiationem facta proficiat, ſed ſit alienus à dignitate, vel ſollicitudine, quam pecuniis acquiſivit. Si quis verò mediator tam turpibus & nefandis datis vel acceptis extiterit, & ipſe ſi quidem Clericus fuerit, proprio gradu decidat: ſi verò laicus aut monachus, anathematizetur.

SCHOLION.

DAmnat ac punit omnem Simoniam commiſſam non dumtaxàt in donatione ſacrorum Ordinum, ſed & in promotione ad officia Eccleſiaſtica Diſpenſatoris ſeu Œconomi, Defenſoris, aut Manſionarii, quem ſecunda horum Canonum editio vocat Paramonarium. Ejuſdem meminit Gloſſa Epiſtolæ Gregorii noni ad
L. 3. tit. 4. c. 16. Patriarcham Antiochenum, exponens quid ſint iſtius Eccleſiæ Canonici, quid Aſſiſii: *Aſſiſios Pontifex vocat beneficiatos, qui non ſunt Canonici, qui ſervire debent Eccleſiæ, nec vocantur ad omnes tractatus cum Canonicis, & dicuntur Aſſiſii, quaſi*
L. 3. c. 58. *aſsidui. In multis Eccleſiis ſunt plures tales, qui Manſionarii dicuntur.* Et Joannes Diaconus in vita Sancti Gregorii Magni dicit, quod Lateranenſis Eccleſiæ Manſionarius Baſilicam aperiat & claudat, luminaria patet, accendat, & ex-
L. 3. Ep. 39. ſtinguat. Et ipſe Sanctus Gregorius in litteris ad Conſtantinam Auguſtam ſcribit Monachos & Manſionarios Eccleſiæ Sancti Laurentii extra muros in ejuſdem Sancti corpore, quod circa thecam quædam meliorari oporteret, effodiendo laboraſſe. Eos liber Pontificalis vocat Cubicularios, dicens de Sancto Leone Magno Pontifice, quod Sanctorum Apoſtolorum Petri & Pauli ſepulchris adhibuerit cuſtodes, eoſque appellarit Cubicularios. Et Epiphanius Tyriorum Metropolita in litteris ad Synodum Conſtantinopolitanam ſub Menna Patriarcha facit mentionem de Joanne Paramonario Eccleſiæ Sanctæ Dei genitricis. Et in litteris ad eandem Synodum Clerus Apameenſis accuſat Petrum ſuum Epiſcopum, quod mercantias faciat ordinando Preſbyteros, qui ſtatuant *Paramonarios & Hoſpitalarios neceſſaria alimenta pauperum ubique diſpi-*
L. 46. c. 2. *lantes.* Et Juſtinianus Auguſtus in Codice ſub titulo de Epiſcopis & Clericis Paramonarios adnumerat Œconomis, Xenodochis, Noſocomis, Orphanotrophis, aliiſque piarum actionum Adminiſtratoribus per Epiſcopos conſtitutis. Ubi ad vocem, *Paramonarios*, notat Dionyſius Gothofredus: *Hi erant villici, ſive Actores poſſeſsionum, ex eorum genere, qui res Eccleſiaſticas adminiſtrant.* Eadem eſt mens Jacobi Cujacii. Quocircà Œconomus & Paramonarius diſtinguuntur tamquam genus & ſpecies: Œconomus eſt totius Eccleſiaſticæ ſubſtantiæ Rector univerſalis: Paramonarius eſt Rector unius villæ, ſeu manſionis, ideòque dictus Manſionarius. Manſio enim apud Romani Juris peritos ſunt diverſoria ad itinerantium nocturna hoſpitia, diſſita paſſim ad unam diætam. Hinc toties in litteris ſuis queritur Theodoretus Cyri Epiſcopus ſe ab Epheſino latrocinio damnatum fuiſſe abſentem pluſquam ad triginta quinque manſiones. Et Ibas Metropolita Edeſſenus dixit ad hanc noſtram Synodum: *Eutyches per quadraginta manſiones direxit me.* Epiſt. 150. Act. 10. Et Capitulare ſecundum Ludovici pii Imperatoris meminit locorum, in quibus *via & Manſionatici* fuerunt ordinati à Patre ſuo Carolo Magno. Cap. 17. Et hinc deſcendunt vocabula barbara, in antiquis Francorum & Germanorum ſcriptoribus frequentia, *Manſus. & Manſuarius.* Quocircà Eccleſiaſticum Manſionarium credo olim fuiſſe varium juxta variam Eccleſiæ manſionem. Alius propè Eccleſiam ad illam ſervandam, mundandam, ornandam, ad alendos hoſpites & pauperes, ad peragenda Divina officia; alius in ejus villis & poſſeſſionibus manebat. Et omnes hoſce Manſionarios Canon vetat pretio promoveri. Erant enim *ſubjecti Regula*, ſeu Clerici: Antiquus enim Canon nullum laicum ad Eccleſiaſticæ ſubſtantiæ gubernamen admittit. Ex quo vides non tantùm in Divinis, ſed & in humanis Eccleſiæ rebus committi ſimoniam: Et quidem à mediatoribus. Quid fuerint Eccleſiaſtici olim Defenſores, dicam loco magis opportuno.

CANON III.

PErvenit ad ſanctam Synodum, quod quidam, qui in Clero videntur allecti, propter lucra turpia conductores alienarum poſſeſſionum fiant, & ſæcularia negotia ſub cura ſua ſuſcipiant, Dei quidem miniſterium parvi-pendentes, ſæcularium verò diſcurrentes domos, & pro-

propter avaritiam patrimoniorum ſollicitudinem ſumentes. Decrevit itàque ſanctum hoc magnumque Concilium, nullum deinceps, non Epiſcopum, non Clericum, vel Monachum, aut poſſeſſiones conducere, aut negotiis ſæcularibus ſe immiſcere, præter pupillorum (ſi fortè leges imponant) inexcuſabilem curam, aut civitatis Epiſcopus Eccleſiaſticarum rerum ſollicitudinem habere præcipiat, aut orphanorum, & viduarum, earum quæ ſine ulla proviſione ſunt, ac perſonarum, quæ maximè Eccleſiaſtico indigent adjutorio, & propter timorem Domini cauſa depoſcat. Si quis autem de cætero tranſgredi hæc ſtatuta tentaverit, qui eſt hujuſmodi, eccleſiaſticis increpationibus ſubjacebit.

SCHOLION.

Epiſt. 66. CAnon Apoſtolicus eſt: *Nemo militans Deo implicat ſe negotiis ſæcularibus.* Exponit Sanctus Cyprianus in litteris ad Clerum & populum Furnitanum. *Quod cùm de omnibus dictum ſit, quantò magis moleſtiis & laqueis ſæcularibus obligari non debent, qui Divinis rebus & ſpiritualibus occupati ab Eccleſia recedere, & ad terrenos & ſæculares actus vacare non poſſunt.* Hinc pergit. *Jam pridem in Concilio Epiſcoporum ſtatutum eſt, ne quis de Clericis & Dei miniſtris tutorem vel curatorem teſtamento ſuo conſtituat, quando ſinguli Divino Sacerdotio honorati, & in Clerico miniſterio conſtituti, non niſi Altari & ſacrificiis deſervire & precibus atque orationibus vacare debeant. Quod Epiſcopi Anteceſſores noſtri religioſè conſiderantes, & ſalubriter providentes cenſuerunt, ne quis frater excedens ad tutelam vel curam Clericum nominaret, ac ſi quis hoc feciſſet, non offerretur pro eo, nec ſacrificium pro dormitione ejus celebraretur. Neque enim apud Altare Dei meretur nominari in Sacerdotum prece, qui ab Altari Sacerdotes & Miniſtros voluit avocare.* Undè Victorem, civem Furnitanum, qui Fauſtinum Presbyterum filiis ſuis ſcripſerat teſtamento hæredem, omnibus Eccleſiæ ſuffragiis privavit. An Africanus hic Canon etiam legitimis & neceſſariis tutelis vetuerit implicari Clericos, ignoro: Sanè permittit noſter Chalcedonenſis: *Si fortè leges imponant.* Juſtinianus Auguſtus in lege novella
Novel. 122. c. 5. ad Petrum officiorum Magiſtrum directa Epiſcopis ac Monachis vetat quamvis, Presbyteris, Diaconis, ac Subdiaconis imponi permittit legitimam tutelam aut curam jure cognationis aut agnationis, quam tamen debeant ſpontaneè ſu-
C. 13. ſcipere, adeòque poſſint refutare. Sic & quarta Aurelianenſis Synodus Epiſcopos, Presbyteros, atque Diaconos ab omni actione publica aut adminiſtratione excuſat, *Quia quod lex ſæculi etiam Paganis Sacerdotibus & Miniſtris antè præſtiterat, juſtum eſt, ut erga Chriſtianos ſpecialiter conſerve-*
Novel. 46. *tur.* Eandem legem confirmat Leo Sapiens Auguſtus, permittens tamen ut & Clerici & Monachi poſſint eſſe tutores ſeu executores teſtamentorum. Paucis enim diebus fit illa tuitio & executio, atque ità horum ſilentium, ac illorum miniſterium modicè inquietat. Eandem
C. 16. ſolis Epiſcopis interdicit quarta Synodus Carthaginenſis. Eodem modo ſæcularium poſſeſſionum conductiones & negotiorum procurationes plurimi Canones ac leges Epiſcopis, Clericis, ac Monachis interdicunt.

Noſter tamen Canon de Epiſcopi licentia permittit Curam rerum ſæcularium ſpectantium ad Eccleſias, viduas, orphanos, & quaſvis miſerabiles perſonas, egentes Eccleſiaſtico auxilio aut defenſione. Ità ad Dominicum Centumcel- L. 1. Ep. 13
lenſem Epiſcopum ſcribit Gregorius Magnus: *Officii ſacerdotalis eſt, ut viduis ac maritali regimine deſolatis impartiri ſolatia debeatis, ut undè in hoc mundo humana conditione privantur, Sacerdotali tuitione poſſint remedia reperire.* Et in litte- Epiſt. 62.
ris ad Januarium Calaritanum Archi-Epiſcopum: *Paſtoralis regiminis neceſſitate compellimur, ut orphanorum viduarumque cauſis ſolertiùs, quàm curis cæteris inſiſtamus.* Ità Caroli Magni & Lu- C. 23.
dovici pii Capitularia, & Synodus Vernenſis ſtatuunt, ut viduarum & orphanorum cauſas ante quaſvis alias audiant Comites & Judices, idque in eleemoſyna Domini Regis. Eorum contra iniquos Judices & quoſvis potentes patrocinium Eccleſiæ imponit ſecunda Synodus Mati- C. 12.
ſconenſis, eoſdem judicialiter conveniri vetans coram ſolo laico Judice: Mandat Epiſcopum conjudicem adeſſe. Secunda Aquiſgranenſis eorum protectionem ipſi Principi imponit. Et L. 1. c. 3.
Childericum Francorum Regem, quod exoſas haberet cauſas pauperum, graviſſimè culpat Sanctus Gregorius Epiſcopus Turonenſis. Ex L. 6. c. 46.
adverſo Celeſtinus quartus, quod Cardinalis eas Gregorio nono Pontifici referret, divinitùs factus eſt ejus ſucceſſor, ut teſtatur compilatio Hiſtorica incerti Auctoris inter Scriptores rerum Germanicarum. Eoſdem ab Epiſcopis protegendos, A. 1244.
eorumque oppreſſores Domino Regi deferendos jubet quarta Synodus Toletana. Opprimentium C. 32.
oblationem recipi vetat quarta Carthaginenſis. Eorum afflictione Deum impelli ad clades regnis immittendas ſcribit Hincmarus Remenſis, Epiſt. 15. c. 14.
mandans ſic ordinari Palatium, ut ſemper adſint, qui deſolatorum, orbatorum, ære alieno Epiſt. 14. c. 25.
oppreſſorum, injuſtis calumniis ſuffocatorum, maximèque viduarum & orphanorum preces ad pias aures Principis poſſint perferre. Mandat item ſacroſancta Synodus Tridentina Epiſcopis, *ut pauperum ac aliarum miſerabilium perſonarum curam paternam gerant,* utique juxta juramentum, quo in ſua conſecratione profitentur om- Seſſ. 23. c. 1.

nibus

nibus miſerabilibus perſonis ſeſe præbere affabiles & benignos. Adjungit tamen quarta Carthaginenſis: *Ut Epiſcopus gubernationem viduarum & pupillorum non per ſeipſum, ſed per Archi-Presbyterum aut Archi-Diaconum agat.* Et etiam hodie apud pleraſque Eccleſias eſt Defenſor, Advocatus, ſeu Procurator pauperum, multis privilegiis ornatus. C. 17.

CANON IV.

QUi verè & ſincerè ſingularem ſectantur vitam, competenter honorentur. Quoniam verò quidam utentes habitu monachali, Eccleſiaſtica negotia, civiliaque conturbat, circumeuntes indifferenter urbes, nec non & monaſteria ſibi inſtituere tentantes: placuit nullum quidem uſquam ædificare, aut conſtituere monaſterium, vel oratorii domum, præter conſcientiam civitatis Epiſcopi. Monachos verò per unamquamque civitatem aut regionem ſubjectos eſſe Epiſcopo, & quietem diligere, & intentos eſſe tantummodò jejunio & orationi, in locis, quibus renunciaverunt ſæculo, permanentes, nec Eccleſiaſticis verò nec ſæcularibus negotiis communicent, vel in aliquo ſint moleſti, propria monaſteria deſerentes: niſi fortè his præcipiatur propter opus neceſſarium ab Epiſcopo civitatis. Nullum verò recipere in monaſteriis ſervum, ut ſit cum eis monachi obtentu, præter ſui domini conſcientiam. Tranſgredientem verò hanc definitionem noſtram, excommunicatum eſſe decernimus, ne nomen Dei blaſphemetur. Verumtamen Epiſcopum convenit civitatis, competentem monaſteriorum providentiam gerere.

SCHOLION.

MOnaſticam profeſſionem eſſe cœleſtem Philoſophiam, vitam Angelicam, arcanamque & Divinam, cœlo delapſam, inter Eccleſiaſtica ornamenta lapidem & florem pretioſiſſimum, nova cum Deo poſt Baptiſmum pacta, hominis immolationem in Dei holocauſtum, ideòque monaſteria eſſe cœli ſcalas, Eccleſiæ portus, Dei paradiſos, animarumque vivaria paſſim Sancti Patres teſtantur. Quare hujus vitæ veros & ſynceros ſectatores Canon meritò mandat competenter honorari. Compeſcit verò eos, qui nuper cum Eutyche & Barſuma conſpirantes omnem Orientalem Eccleſiam horrendè perturbarant, & à quibus graviora non ſine cauſis metuebat. Quis enim ignoret barbaricos motus à monachis Eutychianiſtis poſt hanc Synodum concitatos Alexandriæ, Hieroſolymis, per omnem Palæſtinam atque Ægyptum? Eis compeſcendis Canon varia ſtatuit.

Primò, ut nullum deinceps fiat novum monaſterium ſine licentia Epiſcopi. Eſt antiquus, at qui apud Orientales in diſſuetudinem abierat, Canon. Etenim hac Synodo dudùm prior Sanctus Auguſtinus nullum in Africa monaſterium conſtituit, niſi de licentia Epiſcoporum. Quod ipſum rigidè confirmavit Synodus Tridentina. Cauſam ſcribit Sanctus Ivo Carnotenſis Epiſcopus in litteris ad Goffredum Abbatem Vindocinenſem. *Omnis traditio religionis novitate ac raritate viget & floret; antiquitate & numeroſitate, niſi diſtrictè ligetur & ſervetur, frigeſcit ac vileſcit.* Gentis multiplicatio lætitiæ magnificationem quandoque ſubnervat. Quocircà non niſi ſub Epiſcopali oculo & examine congruit monaſteria multiplicari. Epiſt. 41.

Addit Canon: *Vel Oratorii domum.* Exponit quinta Synodus Carthaginenſis. *Placuit, ut altaria, quæ paſſim per agros aut vias, tamquam memoriæ mortuorum, conſtituuntur, in quibus nullum corpus aut reliquiæ Martyrum conditæ probantur, ab Epiſcopis, qui eiſdem locis præſunt, ſi fieri poteſt, evertantur. Si autem ob tumultus populares non ſinitur, Plebes tamen admoneantur, ne illa loca frequentent, ut qui rectè ſapiunt, nulla ibi ſuperſtitione devincti teneantur. Et omninò nulla memoria Martyrum probabiliter acceptetur, niſi aut ibi corpus, aut aliquæ certæ reliquiæ ſint, aut ubi origo alicujus habitationis, vel poſſeſſionis, vel paſſionis, fideliſſima origine traditur. Nam quæ per ſomnia & per inanes quaſi revelationes quorumlibet hominum ubique conſtituuntur Altaria, omninò reprobentur.* Hinc ad novorum erectionem meritò Canon requirit examen ac judicium Epiſcopale. Potiùs tamen nova monaſteriola, quam ſuperſtitionem voluit cohibere. Quod namque ad ejuſmodi per Orientem Altaria, Oratoria, ſeu Capellas conſueverunt monachi nidificare, liquet ex quinta hujus Synodi Actione, ubi adversùm quoſdam monachos Eutychianiſtas, uſur-

uſurpantes Archimandritæ nomen, dixere Archimandritæ Conſtantinopolitani. *Carroſus & Dorotheus Archimandritæ ſunt. Elpidius monumentorum Procopienſium cuſtos eſt. Eutychius de Baſilica Celeſtinæ eſt, monaſterium non habet. Theodorus in monumentis habitat. Hypſius in monumentis habitat, habens duo vel tria nomina in Xylocirco. Callinicus habet decem nomina in memoria in Xylocirco. Paulus de Bythinia eſt, habitans ſolitariè in monumento. Gaudentius in monumentis habitat: Habet quinque nomina in Philippianis. Rogamus aliquos mitti, ut ambulent & videant monaſteria eorum, & diſcant, ſi habent monaſteria, an deludant, & noceant honoribus Archimandritarum, & amodò debent accipere diſciplinam, ut non ſe dicant Archimandritas, qui in monumentis habitant*, id eſt, in memoriis Martyrum, in Oratoriis Forenſibus, aut Capellis. (L.11.Epiſt. 21.) Ità Exuperium Epiſcopum, qui in aliena Diœceſi ſine Epiſcopi iſtius licentia Oratorium conſtruxerat, tamquam antiqui moris prævaricatorem graviter arguit, locique Epiſcopo ipſum Oratorium donat Gregorius Magnus. Et apud Flodoardum in Eccleſiæ Remenſis Hiſtoria Hincmarus ejuſdem ſedis Metropolita Adelardo Turonenſi Archi-Epiſcopo dat licentiam (L.3. c.21.) exſtruendi in ſuæ Diœceſeos villa Oratorii, *ea conditione, ut antiqua villæ ipſius Eccleſia, vel ejuſdem Presbyter nullum privilegii ſui detrimentum propter hoc patiatur*. Neque dumtaxàt nova Oratoria, ſed & novæ Baſilicæ ſolent excitare contentiones. Etenim Donatiſtas arguit Optatus Milevitanus Epiſcopus, quod novas ſine cauſa Baſilicas, unàque lites exſtruxiſſent. Nota eſt poſt Sancti Thomæ cædem nata miſeranda lis inter Archi-Epiſcopum Cantuarienſem & monachos Cathedrales ob novam Baſilicam Cantuarienſem, exſtincta tandem per Innocentium tertium. Sunt tamen cauſæ, ex quibus nova etiam in campis aut pagis Oratoria permittantur. (Epiſt. 172.) Mauritium enim Sancti Lauromari Bleſenſis Abbatem, qui de ſua licentia in Ulcha villa Capellam exſtruxerat, *ad quam remoti à matrice Eccleſia Parochiani ſuis temporibus debitas oblationes reddituri poſſent convenire*, laudat, & ab omni monaſterii Vindocinenſis de dictis oblationibus impetitione abſolvit Sanctus Ivo Epiſcopus Carnotenſis.

Noſter hic Canon etiam Actione ſexta editus fuit ad preces Martiani Auguſti, eaque editio addit: *Monaſterium aut Oratorii domum placuit non ædificari in poſſeſſione præter voluntatem Domini poſſeſſionis*. Quod additamentum à religioſa muliere (L.3.Epiſt. 8.10.) Theodoſia in erigendo apud Sardos monaſterio ſequitur & ſervari mandat Sanctus Gregorius Magnus in litteris ad Januarium Epiſcopum Calaritanum.

Deindè mandat Canon cujuſque civitatis aut territorii monachos proprio Epiſcopo ſubeſſe: Adversùm Barſumæ aſſeclas, qui Syriæ Epiſcopis obedientiam denegarant, ſeſeque ſepararant ab eorum communione. Adeò pridem cœperunt monachi ad exemptionem adſpirare. Nam & Theophilum Alexandrinum Patriarcham laudat (Epiſt. 62. c. 1.) Sanctus Hieronymus: *Non quæris monachos tibi habere ſubjectos, & ideò magis ſubjectos habes*. Adversùm Epiſcoporum exceſſus eis libertatem dare cœpit ad Sancti Fulgentii preces Bonifacius Archi-Epiſcopus Carthaginenſis, cujus Synodus exſtat integra in Bibliotheca Vaticana. Plenæ exemptionis primum donatorem alii eſſe volunt Deusdedit Pontificem, alii Sanctum Gregorium. Nam & hic confirmavit plenam exemptionem Eccleſiæ Thebanæ à poteſtate Metropolitæ Lariſſeni, datam à ſuo Anteceſſore Pelagio ſecundo (L.2. Epiſt. 46.). Gregorium Mutinenſem Epiſcopum à Joannis Metropolitæ Ravennatis poteſtate Simplicius Pontifex exemit (Epiſt.2.). Papienſem ac Turritanam Eccleſias ab ipſo Petro Apoſtolo donatas hac gratia quidam affirmant.

Tertiò mandat Canon monachos vivere in quiete, jejunio, oratione. Etenim, uti in libellis Epheſino latrocinio exhibitis dixit ipſe Eutyches, monachorum eſt *in ſilentio abſque ullo negotio degere, & abſque ulla conturbatione perſiſtere*. Et perfectum volens monachum oſtendere dixit ad Sancti Flaviani Legatos vivere ſe in monaſterio, quaſi in ſepulchro. Et ad Romanam Eccleſiam, quæ Eugenium tertium è monaſterio ad Papatum evexerat, exclamat Sanctus Bernardus. *Parcat vobis Deus, quid feciſtis? Sepultum hominem revocaſtis ad homines: Fugitantem curas & turbas curis denuò implicuiſtis, & immiſcuiſtis turbis*. (Epiſt.236.) Statum namque monaſticum Eccleſiæ Patres paſſim vocant *tranquilla ſilentia*, lamentanturque ſeſe ex illis jactatos in ſæculi clamores & alti maris fremitus, id eſt, curas Epiſcopales. Legendæ ſunt querimoniæ Gregorii Magni, deplorantis ſe per Epiſcopatum longè (L.1. Ep.5.) à conditoris facie expulſum. Monachus eſt pœnitentis ſpecies, cujus unicum munus eſt peccata ſua plangere & purgare, quod fit potiſſimùm jejunio & oratione. Ad Sanctum Paulinum monachum ſcribit Sanctus Hieronymus. *Obſecro te, ut multitudines hominum, & officia, & ſalutationes, & convivia, veluti quaſdam catenas fugias voluptatum. Sit utilis & veſpertinus cibus, olera & legumina*, id eſt, omni die in ejuſmodi cibo jejuna: *Interdùm piſciculos pro ſummis ducas deliciis. Qui Chriſtum deſiderat, & illo pane veſcitur, non quærit magnoperè, de quam pretioſis cibis ſtercus conficiat*. Et de ſeipſo ſcribit ad Aſellam: *Ego faba ventrem impleo*. Vinum junioribus interdicit ut venenum. Et Ordinem Ciſtertienſem tamquàm ſplendidiſſimam Eccleſiæ lucernam laudat Stephanus Tornacenſis Epiſcopus, *Quod tantæ ſit in cibo parſimoniæ, ut duobus tantùm pulmentis utatur, quæ aut ager ex leguminibus, aut ex oleribus hortus afferat*. (Epiſt.1.)

Quartò mandat Canon, ut monachi nec Eccleſiaſticis, nec ſæcularibus negotiis communicent. Exponit Sanctus Leo Pontifex in litteris ad Maximum Patriarcham Antiochenum. *Illud quoque Dilectionem tuam convenit præcavere, ut præter eos, qui ſunt Domini Sacerdotes, nullus ſibi jus docendi aut prædicandi audeat vindicare, ſive ille ſit monachus, ſive laicus, qui alicujus ſcientiæ nomine glorietur. Quia etſi optandum eſt, ut omnes Eccleſiæ filii, quæ recta & ſana ſunt, ſapiant, non tamen permittendum eſt, ut quiſquam extra Sacerdotalem Ordinem conſtitutus gradum ſibi Prædicatoris aſſumat, cum in Eccleſia Dei omnia ordinata eſſe conveniat, ut in uno Chriſti corpore &* (Epiſt.62. c. 4.)

ex-

excellentiora membra ſuum officium impleant, & inferiora ſuperioribus non reſultent. Et in litteris ad Epiſt.82. Julianum Coenſem Epiſcopum, ſuum Conſtanſtinopoli Legatum. *Miramur fratrem Thalaſſium,* Cæſareenſem in Cappadocia Primatem *Epiſcopum, quod Georgio neſcio cui, qui præſumendo illicita & propoſitum monachi & nomen amiſit, ſcribendi vel prædicandi aliquam permiſerit facultatem.* Epiſt. 63. c.6. In litteris ad Theodoretum Cyri Epiſcopum adfirmat editum Canonem adversùs improbitatem quorumdam monachorum regionis Orientalis, per quos, Barſuma duce, turbata fuerat univerſa Syria. L. 3. Con. Chalc. Epiſt.9. Eandem audaciam damnat Martianus Auguſtus in monachis Palæſtinis, adhærentibus impio Theodoſio, invaſori Epiſcopatus Hieroſolymitani. Hauſere illam ab ipſo Eutyche, quem per catecheſes & diſputationes effutiiſſe ac diſſeminaſſe virus ſuprà audivimus ab Euſebio Doryleenſi. Adversùs ſimilem Priſcillianiſtarum inſolentiam, ut nullus monachus aut laicus nomen ſibi Doctoris adſumat, ſtatuerunt priores Synodi Hiſpanicæ.

Quintò mandat Canon, ut monachi in locis, in quibus renunciaverunt ſæculo, permaneant, neque monaſteria ſua deſerant. Statuitur adversùs Barſumam, de quo in hac Synodo clamarunt Epiſcopi Orientales: *Omnem Syriam Barſumas evertit, duxit ſuper nos mille monachos,* utique ad nos ejiciendos de ſedibus, iſtoſque nobis ſuperordinandos. Eſt fundamentalis & antiquus monaſticæ inſtitutionis Canon, de quo Sanctus Hieronymus in litteris ad Ruſticum monachum: Epiſt.4. *Si te Clericatus titillat deſiderium, ità age & vive in monaſterio, ut Clericus eſſe merearis.* Deſiderium & ambitum illum eſſe monachiſmi peſtem Patres paſſim adfirmant. Et Aurelium Carthaginenſem Epiſcopum, quod ambitioſos monaſteriorum deſertores in Clerum adſumeret, graviter Sanctus Auguſtinus monuit, eamque temeritatem per Canonem ab omni Africana Ec- Epiſt.70. cleſia eliminari curavit Sanctus Auguſtinus. Neque enim malus monachus poſſit eſſe bonus Clericus. Verùm quam non profecerit Canon adversùm Eutychianiſtas, docet Timothei Æluri &Theodoſii, impiiſſimorum cum ſuis aſſeclis Monachorum, plusquàm barbarica graſſatio in Alexandrinam ac Hieroſolymitanam Eccleſias, earumque Patriarchales Diœceſes.

Attamen non ſolùm Clericatus ambitum aut ſedium Epiſcopalium invaſionem, ſed omnem penitùs civilium atque Eccleſiaſticorum negotiorum tractatum monachis Canon interdicit. Et meritò. Ad Haimericum enim Romanæ Eccleſiæ Cancellarium ſcribit Sanctus Bernardus. Epiſt.40. *Gravor intereſſe cauſis, quarum mea non intereſſe cognoſco. Gravor, ſed trahor. Indicantur, ſi placet, clamoſis ac importunis ranis de cavernis non egredi, ſed ſuis contentas eſſe paludibus. Non audiantur in Conciliis, in Palatiis non inveniantur. Ad cauſas, ad negotia nulla neceſſitas, nulla trahere poſſit auctoritas. Sic forſitàn poſſit veſter amicus declinare præſumptionis notam. Nam noxam undè contrahere potuerim, ignoro: Cùm ſciam conſilium mihi eſſe & propoſitum, nunquam, ſi cauſa duntaxat Ordinis noſtri non fuerit, exire de monaſterio, niſi Apoſtolicæ Sedis Legato, aut proprio vocante Epiſcopo, quibus contradicere noſtræ humilitati fas non eſt, niſi ex quocumque ſuperioris auctoritatis privilegio.* Ejuſmodi ambitioſos negotiorum monachos meritò vocat ranas importunas & clamoſas. Et Joannem, ac Benedictum, Sancti Romualdi monachos, plurimùm in illius vita laudat Sanctus Petrus Damiani, quod Buſclavo Sclavorum Regi, à quo Romam ob fidei negotia miſſi rogabantur unà Regni coronam à Sede Apoſtolica petere & reportare, reſponderint: *Nos in ſacro Ordine poſiti ſumus, tractare nobis ſæcularia negotia minimè licet.* C.28.29. Et ità *relinquentes Regem ad cellam ſuam redierunt.*

Addit Canon: *Niſi fortè præcipiatur propter opus neceſſarium ab Epiſcopo civitatis.* Exponit Sanctus Auguſtinus in litteris ad Eudoxium Ab- Epiſt.81. batem monachorum inſulæ Caprariæ. *Exhortamur, ut propoſitum veſtrum cuſtodiatis, & uſque in finem perſeveretis: Ac ſi quam operam veſtram mater Eccleſia deſiderarit, nec elatione avida ſuſcipiatis, nec blandiente deſidia reſpuatis, ſed miti corde Deo obtemperetis. Nec veſtrum otium neceſſitatibus Eccleſiæ præponatis, cui parturienti ſi nulli boni miniſtrare vellent, quomodò naſceremini, non inveniretis.* Et hìnc ad Ruſticum monachum ſcribit Sanctus Hieronymus: *Numquam de manu* Epiſt.4. *& oculis recedat liber? ama ſcientiam Scripturarum.* Hoc enim eſt ſic degere in monaſterio, ut Clericus eſſe non ambias, ſed merearis. Legenda eſt Sancti Athanaſii Epiſtola, qua Dracontium monachum hortatur & quaſi cogit ad ſuſcipiendum Epiſcopatum, oſtendens illum propoſito monaſtico non adverſari. Plures ille ad evertendam Arianam rabiem doctos monachos Epiſcopatui impoſuit & omni Clero, ejuſque exemplum alii etiam Patriarchæ, & Metropolitæ, & Epiſcopi ſunt feliciſſimè æmulati. Quia tamen quidam monaſteria exhauriebant, addidere poſteriores Canones monachum ab Epiſcopis non poſſe adſumi in Clerum ſine licentia Abbatis.

Etiam docendi & ſcribendi licentiam monachis dare ſemper potuit Epiſcopus. Quod enim Symeon Stylites etiam poſt hunc Canonem quotidie doceret è columna populum, ſcribit & laudat in hiſtoria monaſtica Theodoretus. Tha- C. 2. laſſium Cæſareenſem arguit Sanctus Leo Magnus, non quod ſimpliciter monacho, ſed quod monacho Eutychianiſtæ ſimilem licentiam dediſſet. Etiam Sanctus Antonius, Afraates, Julianus, monaſterio adversùm Arianos egreſſi, populum conſortarunt & docuerunt. Numquam tamen ad ſolenniter in Eccceleſiaſtico conventu prædicandum potuit admitti monachus: Quod dum quidam etiam ad monachos ſacris Ordinibus inſignitos extendunt, damnari meruerunt à Bonifacio quarto Pontifice, de quibus ſuo loco.

Sextò tandem vetat Canon ſervos ſine Domini licentia ad monaſteria recipi, ne Domini Dei nomen blaſphemetur. Cauſam dat Sanctus Gelaſius Pontifex in litteris ad Lucaniæ, Brutii, & Siciliæ Epiſcopos. *Generalis querelæ vitanda* Epiſt.9. *præſumptio eſt, qua propemodùm cauſantur univerſi, paſſim ſervos & Originarios, dominorum jura poſſeſſionemque fugientes, ſub religioſæ converſationis obtentu ad monaſteria ſe conferre: Quæ modis omnibus eſt amovenda pernicies, ne per Chri-*

ſtiani

ſtiani nominis inſtitutum aut aliena pervadi, *aut publica videatur diſciplina ſubverti*. Servus enim nequaquàm ſui, ſed alieni dominii & juris eſt, adeòque ſui dominium nequit per profeſſionem in monaſterium transferre. Vana, injurioſa, irrita eſt ejuſmodi profeſſio, ideòque profeſſos dominis reſtitui mandat Pontifex, *niſi ſcripto eos abſolvant*, *aut legitima tranſactione concedant*, *quoniam magnis ſtudiis ſecundùm Apoſtolum præcavendum eſt*, *ne fides & diſciplina Domini blaſphemetur*. Suſpecta eſt ſervorum converſio, ideòque dudùm ante profeſſionem probandos in laico habitu, ſtatuit Romana Synodus Sancti Gregorii Magni. Et collapſam apud nos Chriſtianitatem reparans Carolus Magnus ſuaſit Epiſcopis non ſolos Eccleſiarum ſervos, ſed potiùs liberos homines Clero & monaſteriis imponi. Et data à domino licentia eſt ſtrictiſſimè interpretanda. Hinc Chryſanto Spoletano Epiſcopo ſcribit laudatus Gregorius ſervum ea lege, ut in monaſterio permaneat, manumiſſum non poſſe adſumi ad Clerum, dominoque, ſi aſſumatur, reſtituendum. Etiam illum, qui propter culpam in monaſterio commiſſam pœnitentiæ ſubjicitur ac monaſterio expellitur, recidere in ſervitutem priorem ſcribit ad Cyprianum Diaconum. Quæ omnia confirmant leges Juſtiniani. At Belgium noſtrum & omnis Gallia jam pridem ignorat ſervile Jugum, exſtinctum à Ludovico undecimo Francorum Rege: Quin Brabantus aer etiam extraneis ſervis libertatem impartit, poſſuntque illi pro hac ad iſtum provocare.

L.4. Epiſt. 44.

L.7. Epiſt. 70.

L.4. Epiſt. 27.

Addit tandem Canon, ut Epiſcopus gerat competentem providentiam monaſteriorum: utique more Sancti Joannis Chryſoſtomi Epiſcopi Conſtantinopolitani, quem laudat Hermias Zozomenus, quod *ſolicitè procuraret*, *ut monachi neceſſaria haberent*, *& à nemine læderentur*. Eandem virtutem in Theophilo Alexandriæ Patriarcha prædicat Sanctus Hieronymus. Paſchaſium & omnes generaliter Campaniæ Epiſcopos durè arguit Sanctus Gregorius Magnus, quod neque monaſteriis neque pauperibus impenderent dilectionis ſtudium aut opem defenſionis. Arguit & Joannem Scyllitanum Epiſcopum, quod Xenia acciperet à monaſteriis, erga quæ ſe largam potiùs debet Sacerdotalis munificentia demonſtrare. Arguendi & illi Epiſcopi & Clerici, tamquàm hujus Canonis prævaricatores, qui data monachis per Sedem Apoſtolicam privilegia quovis prætextu non verentur truncare. Et hunc omnem Canonem innovat & laudat Synodus Barchinonenſis.

L.8.c.9.

Epiſt.62. c. 1.

L.11.Epiſt. 31. 35.

L.7. Epiſt. 33.

CANON V.

DE his, qui transmigrant de civitate in civitatem, Epiſcopis aut Clericis, placuit Canones, qui de hac re à ſanctis Patribus ſtatuti ſunt, habeant propriam firmitatem.

SCHOLION.

NUllis unquam repagulis apud Græcos ſiſti potuit translatio præſertim Epiſcoporum. Quare denuò, licèt non Sardicenſem, tamen Nicænum Canonem & Apoſtolicam traditionem hæc Synodus innovat & confirmat, haud dubiè adverſùs Juvenalem, traslatum Epheſo Hieroſolymam, ac in utraque Epheſina nec non hac Synodo machinatum mira contra Patriarchatus Antiocheni privilegia & ſextum Canonem Nicænum.

CANON VI.

NUllum abſolutè ordinari debere Presbyterum aut Diaconum, nec quemlibet in gradu Eccleſiaſtico, niſi ſpecialiter in Eccleſia civitatis, aut pagi, aut in martyrio, aut monaſterio, qui ordinandus eſt, pronuntietur. Qui verò abſolutè ordinantur, decrevit ſancta Synodus irritam haberi hujuſcemodi manus impoſitionem, & nuſquam poſſe miniſtrare ad Ordinantis injuriam.

SCHO-

SCHOLION.

ORdinari abſolutè eſt ordinari ſine titulo, ſeu ſine inſcriptione & affixione ad certam Eccleſiam, certumque ejus miniſterium. Titulum hunc nomine vario olim expreſſit antiquitas. Primò, Nicæna Synodus vocat eſſe in *Regula* ſeu *Canone*. Ità Arvernenſis Synodus quoſdam Presbyteros ac Diaconos dicit neque in civitatibus, neque in Parochiis eſſe *Canonicos*, ſed habitare in villulis, ac Oratoriis deſervire. Et tertia Aurelianenſis Clericum Epiſcopo contumacem mandat non haberi inter *Canonicos*. Et ſecunda Turonenſis ſtatuit, ut Vicanus Presbyter ſemper ſecum habeat unum lectorem ſuorum *Canonicorum*. Exponit laudata Aurelianenſis, jubens contumacem Clericum privari *Canonicis* ſtipendiis & muneribus. Eſſe itaque in Regula ſeu Canone eſt vigore miniſterii Eccleſiaſtici habere jus ad ſtipendia & munera, quæ cuique miniſtranti Canon præſcribit. Proindè hodierna vocis, *Canonicus*, ſignificatio differt plurimùm ab illa antiqua.

C. 15.

C. 11.

Cap. 19.

Alterum tituli vocabulum fuit eſſe in tabula Clericorum. Ità Sanctus Auguſtinus in ſecundo ſermone de communi vita Clericorum exclamat adversùm Clericos proprietarios: *Delebo eos de tabula Clericorum*. Varias quippè ſacras tabulas, ad ſacrificium recitari conſuetas, habuit olim Eccleſia, alias pro Epiſcopis loci, alias pro Metropolitis, alias pro Patriarchis, alias pro Romanis Pontificibus, alias pro amicis Epiſcopis extraneis, alias pro Clericis, alias pro laicis, alias pro vivis, alias pro defunctis. De inſcribendis in has, aut radendis nominibus legimus contentiones plurimas: Radi enim erat aut deponi à clericatu, aut communione etiam laica privari. Hoc in puncto olim hæſit omne ſchiſma Acacianum. Proindè eſſe in vivorum Clericorum tabula erat eſſe in numero Clericorum, quos ad ſua miniſteria Eccleſia ordinarat & ſuſtentabat. Undè & tabula illa dicebatur *Matricula*, utpotè alimentans more matris.

Tertium vocabulum fuit eſſe *Clericum Cardinalem*. Ità in Collatione Carthaginenſi Pettilianus Donatiſtarum Epiſcopus Conſtantinenſis *Cardinales atque authenticos Epiſcopos* opponit *imaginibus*, id eſt, Epiſcopis ad non veram civitatem, quæ eſt unicus conſecrationis Epiſcopalis titulus, contra Canonem Sardicenſem ordinatos. Et Sanctus Gregorius Magnus ſcribit Martino de Tamitana apud Corſos Eccleſia ad Alerienſem Epiſcopo tranſlato: *In Eccleſia Alerienſi Cardinalem te conſtituimus*. Et Agnello Epiſcopo tranſlato de Eccleſia Fundenſi ad Terracinenſem: *Te auctoritate noſtra Terracinenſi Eccleſiæ Cardinalem conſtituimus Sacerdotem*. Et infrà. *Liberam habebis, quippè ut Sacerdos proprius, modis omnibus facultatem*. Et Leontio Urbinati Epiſcopo, cui Caſtorii Ariminenſis Epiſcopi infirmi delegat viſitandam Eccleſiam: *Præter Ordinationes Clericorum cætera omnia tamquam Cardinalem & proprium te volumus agere Sacerdotem*. Et Fortunato Epiſcopo Neapolitano, poſtulanti Gratianum Venafranæ Eccleſiæ Diaconum concedi ſuæ Eccleſiæ incardinandum: *Concedimus licentiam Diaconum illum Eccleſiæ tuæ conſtituere Cardinalem*, id eſt, de Venafrana transferre ad Neapolitanam. Et ex ipſo ſcribit Zacharias Pontifex in privatis Oratoriis erigi non poſſe baptiſterium, nec inſtitui *Presbyterum Cardinalem*. Et Capitula per Adrianum primum Pontificem Angilramno Metenſi Epiſcopo tradita faciunt mentionem *Presbyteri in Cardine conſtituti*, & *Diaconi Cardinarii conſtituti urbis Romæ*. Et Adrianus ſecundus Arctardum Nannetenſem Epiſcopum, à Nortmannis expulſum, ad Caroli calvi Regis preces permiſit *cardinari* in Eccleſiam primò vacaturam, tandemque conſtituit Archi-Epiſcopum *Cardinalem* Turonenſem. Eodem modo Joannes octavus Frotarium Burdigala Bituriges tranſtulit, iſti Eccleſiæ *incardinans*, conſtituenſque Epiſcopum *Cardinalem*. Et litteris ad Baſilium Auguſtum, quibus Photii Conſtantinopolitani Epiſcopi intruſionem diſpenſatoriè tandem purgavit, adjungit, ut deinceps nullus laicus adſumatur in Patriarcham, ſed de ſolis *Cardinalibus Presbyteris ac Diaconibus Eccleſiæ Patriarchalis*. Et Urbanus ſecundus in litteris ad Clerum & populum Atrebatenſem, relatis per Ferreolum Locrium in Chronico Belgico: *Volumus, & præcipimus, ut Cardinalem Epiſcopum vobis & Eccleſiæ veſtræ incardinare ſtudeatis*. Exponit laudatus Locrius. *Cameracenſibus poſt Gerardi ſecundi obitum de aſſumendo Epiſcopo variè diſceptantibus, Urbanus ſecundus Pontifex eiſdem infenſus, quod Henrico quarto Imperatori, Eccleſiæ Romanæ proſcripto hoſti, faverent, Atrebatibus peculiarem annuit Epiſcopum, miſſo iſto diplomate*. Electus fuit Lambertus, Eccleſiæ Morinenſis Clericus, ad quem exſtat Epiſtola Sancti Ivonis Epiſcopi Carnotenſis. Et ipſe Sanctus Ivo Wulgrino Pariſienſium Archi-Diacono ſcribit Presbytero legitimè incardinato alium ſine adulterio non poſſe ſuperponi. Et Nicolaus primus Pontifex in litteris ad Michaelem Auguſtum, lectis in quarta Actione Synodi octavæ, laudat *Cardinem Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ*. Porrò Eccleſiæ Cardo aliud non eſt, quàm Eccleſiæ Clerus, quod in ipſo tamquàm Cardine omni fidelis populus pendeat, & volvatur. Et quidem Eccleſiarum tituli aut Diaconiæ unicum olim habebant Presbyterum aut Diaconum, etiam Eccleſiæ ipſius Romanæ. Eos jam pridem Divina gratia abundantiſſimè multiplicavit: Hìnc non ſinguli, ſed ſolus earum Primas vocari cœpit *Cardinalis*. Et hoc in ſola ferè Romana Eccleſia, cui Gregorius ſeptimus nomen *Papa*, populorum conſenſus reſervavit titulum *Cardinalis*, quod ab ejus Primoribus Presbyteris ac Diaconis pendeat ac regatur corpus Eccleſiæ univerſæ. Dico, *Ferè*: Etenim in ſuis canonicis titulum retinuit Eccleſia Mediolanenſis.

L. 1. c. 165.

L. 1. Ep. 77

L. 2. Ep. 52

Epiſt. 63.

L. 5. Ep. 11

Ep. 9. c. 15.

C. 72.

Epiſt. 26. 27. 28.

A. 1094.

Epiſt. 33.

Epiſt. 131

Nullum autem Epiſcopum aut Clericum abſolutè, ſed ad certum titulum aut Cardinem ordinari eſt omninò Canon Apoſtolicus. Etenim Tito Cretenſium Metropolitæ mandat Apoſtolus, ut conſtituat Epiſcopos, Presbyteros, alioſque Miniſtros, non vagè & liberè, ſed per civitates, aliaque loca certa & fixa. Et Aſiæ Epiſcopos hortatur idem Apoſtolus, ut attendant gregi ſeu popu-

populo, in quo illos Spiritus ſanctus poſuit Epi-
ſcopos regere Eccleſiam Dei. Ex quo vides Cle-
ricorum ad certos titulos & loca affixionem eſſe
dictatum Spiritus ſancti. Quod Sanctus Marcus
Evangeliſta omnem Ægyptum in Epiſcopatus ac
L.2.c.16. parochias diviſerit, & quovis in agro Eccleſiam
ad celebranda Divina erexerit, teſtatur ex Phi-
lone Judæo Euſebius Epiſcopus Cæſareenſis.
Quod ſemper in civitatibus Epiſcopi, Presbyteri
ac Diaconi Eccleſias in agris rexerint, liquet ex
litteris Synodi Antiochenæ adverſùs Paulum Sa-
L.7.c.24. moſatenſem. Quod univerſum mundum ità di-
videre cœperint ipſi Apoſtoli, tradit Sanctus Ba-
ſilius ad verſum Pſalmi, *Convallem tabernaculo-*
C. 6. *rum dimetiar*, eamque expoſitionem laudant Sy-
Epiſt.33. nodus Troslejana, & Hincmarus Remenſis. Et
c. 13. hìnc non ſolummodò Epiſcopatus, ſed & infe-
rior Clericatus eſſe dicitur ſpirituale cum Eccleſia
conjugium, quo *Eccleſiis, uti uxoribus propriis*
Epiſt. 1. *ſacramentaliter alligari* etiam Clericos rectè ſcribit
Stephanus Epiſcopus Tornacenſis. Errant, qui
hocce matrimonium putant eſſe inventum novel-
lum. Etenim Alexandrina pro Sancto Athanaſio
adverſùm Euſebianos Synodus, in litteris ad om-
nes ſub cœlo Epiſcopos orthodoxos, ſcribit Epi-
ſcoporum tranſlationem eſſe adulterium, contra-
rium Canoni Apoſtolico: *Alligatus es uxori, noli*
quærere ſolutionem. Canonem hunc ait non mi-
nùs de Eccleſia & Epiſcopatu, uxore ſpirituali,
quam de carnali intelligendum. Adeò antiquus
eſt legalis argumentationis locus à matrimonio
carnali ad ſpirituale. Et in Collatione Carthagi-
L.1 c.185, nenſi Petilianus Conſtantinenſis Donatiſtarum
215. Epiſcopus, Epheſinæ Synodi decretum de Euſta-
tio Pamphyliorum Metropolita, & hujus Synodi
Canon decimus quintus mentionem faciunt de
Cathedris aut Eccleſiis viduatis: At verò vidui-
Epiſt. 45. tas, uti rectè advertit Hincmarus, conjugium
c. 16. ſupponit.

Obiici poſſunt Sanctus Paulus Apoſtolus,
aliique ejus Collegæ, quos conſtat ad nullam
ſpecialiter Eccleſiam ordinatos, nulli tamquàm
Cardinales ſeu proprios Epiſcopos alligatos. Ea-
dem libertate ſe ordinatum Presbyterum à San-
cto Paulino Patriarcha Antiocheno ſcribit & glo-
Epiſt. 61. riatur Hieronymus. Paulini ſucceſſor Flavianus
c. 16. eodem modo ordinavit Macedonium Anachore-
tam, laudatum in hiſtoria monaſtica à Theodo-
Cap.13. reto. Quocircà prudenter accipienda ſunt hæc
verba Pelagii ſecundi Pontificis in litteris ad
Eliam Metropolitam Aquilejenſem: *Hieronymus*
Cap.21. *Eccleſiæ noſtræ Presbyter*. Et verba Adriani primi
in litteris ad Conſtantinum & Irenen Auguſtos,
lectis in ſecunda Actione Synodi ſeptimæ: *De*
ſermone beati Hieronymi Presbyteri Hieroſolymitani.
Ex Pelagii verbis ortam exiſtimo opinionem de
Romano Sancti Hieronymi Cardinalatu. Etiam
ſe à Lampio Barchinonenſi Epiſcopo abſolutè *de-*
dicatum in Sacerdotium tantùm Domini, non etiam
Epiſt.6. *in Eccleſia locum* ſeu titulum ſcribit Sanctus Pauli-
nus Nolenſis Epiſcopus ad Severum. Olim item
Epiſcopos abſolutè ordinatos teſtatur Hermias
L 6. c. 24 Zozomenus, enumerans inſigniores ſub Conſtan-
tio Auguſto monacho Provinciæ Oſrhoenæ. *Ad-*
de his Barſen & Eulogium, qui ambo poſt creabantur
Epiſcopi, non urbis alicujus, ſed honoris cauſa,
qui veluti vitæ piæ antè actæ compenſatio illis in pro-
priis monaſteriis deferebatur. Ad quem modum La-
zarus quoque fuit Epiſcopus. Quin immò mediis
ſæculis Sanctum Bonifacium Francorum Apoſto-
lum à Gregorio ſecundo fuiſſe ſine Cardinali ſede
ordinatum Epiſcopum, ac demùm poſt viginti
annos à Zacharia Pontifice ſedi Moguntinæ in-
cardinatum ſcribit Hincmarus in litteris adver-
sùm vices Apoſtolicas Anſegiſi Archi-Epiſcopi
Senonenſis. Eodem modo ad Sancti Gregorii Epiſt. 44.
juſſum ab Epiſcopo Arelatenſi ordinatus fuit San- c. 20.
ctus Auguſtinus Anglorum Apoſtolus, uti rectè
notat idem Hincmarus in litteris de tranſlatione Epiſt. 45. c. 8.
Epiſcoporum adversùs Arctardum Nannetenſem.
Item apud Hiſpanos Egila à Walchario Legato
Adriani primi. Nec deſunt alia exempla, quæ
evincere videntur ordinationem abſolutam ne-
quaquàm adverſari Canoni Apoſtolico.

Reſpondeo aliud eſſe ordinari Epiſcopum ſine
Cardinali ſede, aliud ſine Cardinali titulo: Sine
illa, non ſine hoc fuit Apoſtolus Paulus ordina-
tus. Ordinatus fuit ad miſſionem ſeu Apoſtola-
tum gentium. Eadem eſt ratio plerorumque alio-
rum Apoſtolorum, Sancti Auguſtini, Sancti
Bonifacii, ac Egilæ, quem ad miſſionem fuiſſe
ordinatum diſertè apud Franciſcum du Cheſne
ſcribit Adrianus primus. Et Hibernorum olim Epiſt. 97.
Epiſcopi erant monachi in clauſtro, ad nullam 96.
civitatem ordinati, ſed ad ſolam miſſionem jux-
ta nutum Abbatis. Etiamnum hodie Romana
Eccleſia Epiſcopos & Clericos ità ordinat: Spi-
ritus ſanctus impartita converſionis gratia docet,
in quam civitatem poſtmodùm oporteat illos in-
cardinari. Porrò Barſis, Eulogii, Lazari, Hie-
ronymi, Paulini, ac Macedonii ordinatio de-
viarunt à regula per temporis abuſum, cujus ef-
frænem graſſationem cohibuit tandem Canon no-
ſter, quem Carolus magnus, lapſam apud nos
Chriſtianitatem reparans, reſtituit in Capitulari
Aquiſgranenſi: *Ut nullus abſolutè ordinetur, & ſi-*
ne pronuntiatione, & ſtabilitate loci, ad quem ordi- C.25.
natur. Et Synodus Francofordienſis: *Ut non ab-*
ſolutè ordinentur. Quod ipſum ſtatuit Synodus C.28.
Meldenſis. Et Hincmarus Laudunenſis Epiſco- C.52.
pus Hincmaro Metropolitæ Remenſi, à quo de
hujus noſtri Canonis prævaricatione accuſabatur,
reſpondit. *Scio me non aliter unquam ordinaſſe.*
Quod ſi feciſſem, irrita haberetur manus impoſitio, F.344.
nec miniſtrare ordinatus ad meam poſſet iniuriam.
Et ſacroſancta Synodus Tridentina *veſtigiis ſexti* Seſſ. 23.
Canonis Concilii Chalcedonenſis inhærendo ſtatuit, c. 16.
ut nullus in poſterum ordinetur, qui illi Eccleſiæ aut
pio loco, pro cujus neceſſitate aut utilitate aſſumitur,
non adſcribatur, ubi ſuis fungatur muneribus, nec
incertis vagetur ſedibus. Ità Hiſpaniæ Valentina Cap. 6.
Synodus rem diſciplinę penitùs neceſſariam ſtatuit,
ut Epiſcopus nullum ordinet, niſi qui ſe ſpopon-
derit fore localem. Et ſine certo titulo vagantes
Clericos compeſci ab Epiſcopis, & ad certam Ec-
cleſiam aut monaſterium cogi mandat quarta To- Cap. 53.
letana. Primus apud nos abſolutè ordinare auſus,
quod priùs nunquam in more habuerat vel in illa vel
in alia civitate Eccleſia, fuit, teſte magno Belgii
Chronico, Alexander Leodienſis Epiſcopus, ab F.157.
Innocentio ſecundo dejectus in Synodo Piſana.
Graſſari tunc pedetentim cœpit iſta prævaricatio,

nec per Alexandrum tertium Pontificem in Synodo Lateranenſi plenè eradicari valuit, de qua iſtic plura.

Porrò Canon noſter enumerat quatuor titulos, ad quos Epiſcopi deinceps poſſint ordinare. Primus eſt Eccleſia civitatis, ſive Cathedralis. Secundus eſt Eccleſia Pagi, ſeu parochia forenſis. Tertius eſt martyrium ſeu Capella, de Epiſcopi conſenſu legitimè exſtructa juxta Canonem quartum. Huic tamen videntur quædam obſtare.
L. 2. Ep. 9. Etenim Caſtorio Ariminenſi Epiſcopo permittens Gregorius Magnus, ut ſanctæ Crucis Oratorium intra civitatem ab illuſtri fœmina Timothea exſtructum conſecret, adjungit: *Ità ut in eodem loco nec futuris temporibus Baptiſterium conſtituatur, nec Presbyterum conſtituas Cardinalem. Et ſi Miſſas fortè voluerit fieri ſibi, à Dilectione tua Presby-*
L. 7. Ind. 2. Ep. 72. *terum noverit poſtulandum*. Quod ipſum de aliis Oratoriis ſcribit ad Paſſivum Firmanum, & ad Benenatum Epiſcopum Fundaritanum, & Za-
Epiſt. 86. charias Pontifex confirmat.

Reſpondeo eundem Sanctum Gregorium aliter ſtatuere in litteris ad dictum Paſſivum de Oratorio, quod in Caſtro ſuo Apretienſi Annio Co-
L. 10. Epiſt. 12. mes condiderat. *Presbyterum te illic conſtituere volumus Cardinalem, ut quoties præfatus conditor fieri ſibi Miſſas fortaſsè voluerit, vel fidelium concurſus exegerit, nihil ſit, quod ad Miſſarum Sacra exhibenda ſolemnia valeat impedire*. Et in litteris ad Anthemium Subdiaconum, Apoſtolici in Campania patrimonii rectorem, laudat Amandum
L. 8. Ep. 18. Oratorii Sancti Severini in Caſtro Lucullano Presbyterum, electum Epiſcopum Surrentinum. Quæ in ſpeciem adverſa conciliat Canon vigeſimus quintus Epaonenſis mandans villarum Oratoriis non ordinari proprios ſeu Cardinales Clericos, niſi eis anteà competens victus & veſtitus deputetur. Et Synodus Arvernenſis admittit Clericos neque in civitatibus neque in parochiis ca-
Cap. 15. nonicos, ſed per villas Oratoriis deſervientes. Et Meldenſis admittit ordinari ad Capellam, quæ habet proprias decimas. Et Sanctus Leo magnus Anatolium Conſtantinopolitanum Epiſco-
Epiſt. 57. pum arguens, quod Ætium Archi-Diaconum in Cæmeterii Presbyterum ordinans quaſi exilio condemnaſſet, non arguit, quod merè ad Cæmeterium, ſed quod virum adeò eminentem ad illud ordinaſſet, ac ordinando dejeciſſet. Romana enim Eccleſia ad Cæmeteria ſemper ordinavit. Proindè Sanctus Gregorius illis ſolis Oratoriis vetat dari Cardinalem Presbyterum, quibus deeſt illius ſuſtentandi copia, aut aliud quodvis obviat impedimentum. Quare etiamnum hodiè quævis Eccleſia ordinat ad dotatas Capellas.

Quartus titulus eſt monaſterium. Porrò modis variis poteſt quis ad monaſterium ordinari. Primò, tamquàm Clericus uni monaſterio per Epiſcopum præficiendus. Etenim Sanctus Auguſtinus in Regula & quibuſdam Epiſtolis diſtinguit monaſterii Præpoſitum, & monaſterii Presbyterum, dicens hunc eſſe majoris auctoritatis: Erat enim Clericus Eccleſiæ Cathedralis, monaſterio per Epiſcopum cum varia poteſtate præfectus. Et Hermias Zozomenus ſcribit Arſenium
L. 1. c. 22. Epiſcopum Meletianum, Euſebianæ Factionis hiſtrionem, latuiſſe *apud Prinen, monaſterii cujuſdam Presbyterum*. Et Sanctus Gelaſius Ponti-
fex in litteris ad Lucaniæ, Brutii, ac Siciliæ Epiſt. 9.
Epiſcopos ait monaſteriis Epiſcopos, Presbyteros, ac Diaconos præeſſe: Quemque juxta pote-
ſtatem ſui Ordinis. Etiam Zozomenus meminit L. 8. c. 6.
de Heraclide Diacono monachorum ad Scetim. Et Liberatus Diaconus dicit Joannem Thalajam
ex Eccleſiæ Alexandrinæ Œconomo factum fuiſ- C. 16.
ſe Presbyterum monaſterii Tabenneſiotis. Et San-
ctus Gregorius Magnus Eccleſiam Sancti Pancra- L. 3. Ep. 18.
tii Clericis ablatam dedit Monachis ea lege, ut Presbyterum ſæcularem intra clauſtrum alerent, qui diebus Dominicis miniſtraret populo ſolemnia
Miſſarum. Ab illo monachos excommunicari L. 7.
potuiſſe ſcribit ad Chryſantum Epiſcopum Spo- Epiſt. 70.
letanum.

Secundò poteſt quis ordinari ad monaſterium tamquàm Clericus multis monaſteriis præficiendus. Etenim Socrates ait Marothonium Epiſco-
pum Nicomedienſem, dum Eccleſiæ Conſtanti- L. 2. c. 30.
nopolitanæ ſub Macedonio Epiſcopo erat Diaconus, omnia virorum ac mulierum monaſteria procuraſſe. Hermias Zozomenus addit procuraſſe ea præſertim, *quæ erant in egeſtate*. Erat itàque
magnus Eccleſiæ Sacellarius, Crucigerorum Dia- L. 4. c. 19.
conorum unus, de quo Symeon Archi-Epiſcopus Theſſalonicenſis in libro de ſacris ordinationibus. *Magnus Sacellarius ſacrorum monaſteriorum curam gerit, & in iis bonum ordinem procurat, & quæ ad*
ea ſpectant, pro viribus inquirit. Et antiqua noti- C. 13.
tia Officiorum ſanctæ & magnæ Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ. *Magno Sacellario ſolicitudo monaſteriorum virilium Epiſcopatus demandatur. Habet ſibi miniſtrantem Chartularium, Cenſus & expenſas monaſteriorum examinat, & in vitam diſciplinamque monachorum inquirit, & de his ter unoquoque anno ad Epiſcopum refert*. Codinus Curopalates adſerit etiam mulierum monaſteriis præfuiſſe. Et
quarta hujus Synodi Actio laudat Alexandrum Cap. 75.
Presbyterum & Circuitorem, ſeu viſitatorem monaſteriorum. Hujuſmodi Præfectos Canon Arabicus vocat *Monarchas*.

Ad utrumque hunc monaſterii titulum olim
Eccleſia ordinavit etiam Epiſcopos. Etenim Epiſt. 15.
Marcianus Auguſtus in litteris adversùs Pſeudomonachi Theodoſii turbulentias, exſtantibus poſt Synodum Chalcedonenſem, laudat Macarium Epiſcopum, Archimandritas, & monachos montis Sina, in quo conſtat nullos ſæculares vixiſſe. Et Stylianus Neo-Cæſareenſis apud Euphratem Epiſcopus in litteris ad Eccleſiam Conſtantinopolitanam, exſtantibus poſt Synodum octavam. *Photius Santabarenum*, impiiſſimum magum, *Duchaitarum Epiſcopum creavit, cœnobiaque illuſtria aliis in Provinciis ſita, aliiſque Epiſcopis ſubiecta, ipſis eripuit, & Santabareno tradidit, ità ut Euchaitarum Eccleſiæ jungerentur, ſuoſque Epiſcopos à Santabareno initiatos acciperent*. Ecce illuſtria monaſteria non Presbyterum, ſed Epiſcopum habebant, ſolitum, Chorepiſcoporum more, conſecrati ab Epiſcopo civitatis. Et Adrianus primus Pontifex, monaſterio Sancti Dyoniſii confirmans privilegia à Stephano ſecundo conceſſa, hæc dicit. *Promulgamus, ut penitùs liceat ibidem habere Epiſcopum, ſicut à priſcis temporibus & uſque hactenùs fuit*. Videndus apud Jaco-

Jacobum Sirmondum contextus integer, exponens iſtius Epiſcopi poteſtatem, electionem, conſecrationem. Datus fuit Monaſterio ob Epiſcopi Pariſienſis adversùs illius exemptionem recalcitrationes.

Tertiò quis tamquàm ſæcularis Clericus ordinari poteſt ad monaſterium, attamen non ad ejus præfecturam, ſed ſimplex miniſterium, aut certè ad ſolam præfecturam Altarium ejus, ſeu A.1121. Eccleſiarum Parochialium. Ità Symeon Dunelmenſis ait Eccleſiæ Dunelmenſi præter cathedrales monachos fuiſſe etiam ſæculares canonicos ad regenda iſtorum Altaria, vice ſua domum redeuntes ad facienda Divina. Et Synodus Francofordienſis Cap. 27. ſtatuit, ne Abbatum Clericos quis recipiat aut retineat; & ſexta Pariſienſis, ne Abbates recipiant Clericos Epiſcoporum. Et ex Epiſcopi Sancto-Dionyſiani officiis unum erat, conſecrare Clericos Parochiarum ſpectantium ad Abbatiam. Et Lombardiæ ac Marchiæ Treviſa- L.3.tit.35. c.8. næ Abbatibus interdicit Honorius tertius, ne deinceps ſæculares Clericos admittant ad præbendas, & uſque huc admiſſi locum & vocem non habeant in choro, Capitulo, refectorio, aut clauſtro. L.5.tit.33. c.21. Ejuſmodi Clericorum meminit & Decretum Celeſtini tertii. Eos, quod monachorum plures eſſent laici, ad ſui Altaris miniſterium aſſumebant Abbates.

Quartò poteſt quis tamquàm monachus ordi- L.6.c.28. nari ad ſacrum monaſterii Miniſterium. Ità Hermias Zozomenus laudat Dioſcorum & Eulogium monaſteriorum ſuorum Patres & Presbyteros. L.6.c.29. 31. Laudat & Macarium Cellinorum, & Moyſen monachum monaſteriorum in Sceti. Et Sanctus Epiphanius in litteris ad Joannem Hiero- Epiſt. 60. c.1. ſolymæ Epiſcopum ait Paulinianum monachum, Sancti Hieronymi fratrem, à ſe ordinatum Presbyterum ad Divina Cœnobii Bethleemitici miniſteria, quod Hieronymus & Vincentius Presbyteri *propter verecundiam & humilitatem nollent* C.2. *debita nomini ſuo exercere ſacrificia*. Laudat item Gregorium Abbatem & monaſterii Presbyterum, addens & ſe ante Epiſcopatum eodem munere perfunctum. Et Sanctus Gregorius Magnus Victori Epiſcopo Panormitano mandat, ut Sancti L.5 Ep.41 Hermæ monaſterio monachum à fratribus eligendum conſecret in Presbyterum ad celebranda Miſſarum ſolennia: Eumque vetat alteri extra L.7. Epiſt. 126. monaſterium titulo aut miniſterio admoveri. Et in litteris ad Deſiderium Galliæ Epiſcopum laudat Pancratium monachum, ſuique mona- L.10. Ep. 39. ſterii Diaconum. Et ejuſmodi Presbyteros ac Diaconos fuiſſe dumtaxàt ſecundam poſt Patrem, licèt merè laicum, monaſterii perſonam, liquet ex monaſtica hiſtoria Theodoreti. C.4. Legenda eſt apud Gratianum Epiſtola Pelagii Pontificis, qua ab illatis in monaſterii Presbyterum injuriis neſcio quem Parochum compeſcit. Ex hac regula permittit Paulus quintus, ut in quavis domo fratrum Joannis Dei queat unus promoveri ad Presbyteratum, miniſtraturum aliis Eccleſiaſtica Sacramenta.

Quintò denique poteſt quis ordinari ad monaſterium tamquàm ſimplex monachus, quod hodie dicimus ordinari ad titulum monaſticæ profeſſionis. Ità enim à Sancto Epiphanio audivimus Hieronymum & Vincentium fuiſſe quidem in monaſterio Presbyteros, noluiſſe tamen *debita nomini ſuo ſacrificia exercere*, id eſt, noluiſſe eſſe monaſterii Presbyteros. Ità Barſes, Eulogius, & Lazarus fuere Epiſcopi ſine omni onere. Et de Nitriæ monachis ſcribit ad Euſtochium Sanctus Hieronymus: *Multos Sacerdotalis* Ep. 27. *& Leviticus ſublimat gradus*. Et in Conſtanti- c.7. nopolitano Eutychetis monaſterio unicus Presbyter, plures fuerunt Diaconi & Subdiaconi. Erant ſolo honore Clerici, neque ſpectabant ad Hierarchiam Eccleſiaſticam, cui inſerit ſola Divinorum præfectura. Et ex his vides hujuſmodi ordinationem eſſe admodùm antiquam. Eam ob Eutychetis & Barſumæ inſolentias quidam Epiſcopi volebant abrogatam, redactoſque omnes monachos in primævum ſtatum laicalem; at Synodus, nolens paucorum delicto gravari totum genus, eandem confirmavit. Et exindè cœperunt monaſteria Clericis abundare. Addidit tandem Clemens quintus in Synodo Viennenſi. *Ad ampliationem Divini cultus ſtatuimus, quod* L.3.tit.10. *monachi quilibet ad monitionem Abbatis ſe faciant* c.1. *ad omnes ſacros Ordines, excuſatione legitima ceſſante, promoveri.* Poſt ablatum per divitias opus manuum cœperunt monachi ab otio invadi, ideòque ſacro ſaltem miniſterio adversùs illud muniendos Pontifex judicavit.

CANON VII.

QUi ſemel in Clero deputati ſunt, aut monachorum vitam expetiverunt, ſtatuimus neque ad militiam, neque ad dignitatem aliquam venire mundanam: aut hoc tentantes, & non agentes pœnitentiam, quominùs redeant ad hoc, quod propter Deum primitùs elegerunt, anathematizari.

SCHOLION.

Epiſt.92. c.12. EXponit Sanctus Leo Magnus in litteris ad Ruſticum Metropolitam Narbonenſem. *Propoſitum monachi proprio arbitrio aut voluntate ſuſceptum deſeri non poteſt abſque peccato: Quod enim quis vovit Deo, debet reddere.* Etenim monachi Apoſtatæ ſuos ſemper repererunt defenſores, adeò ut Sanctus Auguſtinus de ſuis Clericis

ricis profeſſæ vitæ communis deſertoribus, dicat in primo ſermone de communi vita Clerico- C. 4. rum. *Ego ei non aufero Clericatum. Quantum ſit periculum, ante oculos poſui: faciat, quod vult. Novi enim, quod ſi aliquem hoc facientem degradare voluero, non ei deerunt patroni, non ei deerunt ſuffragatores, & his & apud Epiſcopos, qui dicant: Quid mali fecit? Non poteſt tecum tolerare iſtam vitam: Extra Epiſcopatum vult manere, & vivere de proprio, ideò non debet perdere Clericatum.* Et ad Dominicum Carthaginenſem Epi- L.6.Ep.33 ſcopum ſcribit Gregorius Magnus. *Queritur Cumquodeus Abbas, quia ſi quando monachos ſub regulari voluerit diſciplina reſtringere, monaſterium temerè deſerant, & licitè quocumque voluerint, vagantes exiſtant. A quibuſdam Epiſcopis illos aſſerit defen-* L.1.Ep.33 *ſari.* Ejuſdem Pontificis tempore Venantius monachus ad Italiæ Cancellariatum apoſtatavit. Alii item ad nuptias & militare cingulum lapſi ſunt, eodemque de flagitio queritur ſexta Synodus Toletana. Ipſum à Carolo Magno in monachis C. 6. Longobardis compeſci rogat apud Franciſcum Epiſt. 94. du Cheſne Adrianus primus. Et Sanctus Petrus Damiani ſcripſit opuſculum, cui titulus: *Rhe-* Opuſc. 16. *thoricæ declamationis invectio in Epiſcopum monachos ad ſæculum revocantem.* Ejuſmodi itaque temerarios auſus compeſcit Canon, à plurimis poſtmodùm Synodis confirmatus. Undè & Sanctus Auguſtinus prioris puſillanimitatis pœnitens dicit ad populum in ſecundo ſermone de communi vita Clericorum. *Delebo eum de tabula Clericorum. Interpellet contra me mille Concilia, naviget contra me, quo voluerit: Sit certè, ubi potuerit, adjuvabit me Deus, ut ubi ego Epiſcopus ſum, illic Clericus eſſe non poſſit.* Atque ità firma perſiſtunt vota monaſtica adversùm Lutheranos & Calviniſtas.

CANON VIII.

CLerici, qui præficiuntur ptochodochiis, & qui ordinantur in monaſteriis & Baſilicis Martyrum, ſub Epiſcoporum, qui in unaquaque civitate ſunt, ſecundùm ſanctorum Patrum traditiones, poteſtate permaneant, nec per contumaciam ab Epiſcopo ſuo diſſiliant. Qui verò audent evertere hujuſcemodi formam quocumque modo, nec proprio ſubjiciuntur Epiſcopo, ſiquidem Clerici ſunt, Canonum correptionibus ſubjaceant; ſi verò laici vel monachi fuerint, communione priventur.

SCHOLION.

PTochodochia, ſeu pauperum hoſpitalia, aliaque id genus pia loca ſunt quintus titulus, ad quem Eccleſia ſemper Clericos ordinavit. Etenim ſuprà à Synodo Berytenſi audivimus, quod Ibas Edeſſenus Metropolita Abrahamium Diaconum, quem Epiſcopum non po- L. 8. c. 2. tuit, Xenodochum ordinarit. Et Hermias Zo- 12. zomenus ſcribit de Iſidoro Peluſiota, Presbytero Eccleſiæ Alexandrinæ: *Erat peregrinorum & pauperum Præfectus.* Et Evagrius Epiphanienſis de Acacio Epiſcopo Conſtantinopolitano. L.2. c.11. *Orphanorum collegio præfuerat.* Etiam celeberrimo ſuo apud Cæſareenſes Xenodochio Presby- C. 70. 75. terum præfecit Sanctus Baſilius. Monachum ſi- I. 7. Indi milibus præfici mandant Arabici Canones. An- 2. tonium Subdiaconum, Romani Xenodochii præpoſitum, laudat Sanctus Gregorius, ſcribitque Epiſt. 27. ad Januarium Epiſcopum Calaritanum. *Signifi-* L.7. Epiſt. *camus perveniſſe ad nos, conſuetudinem fuiſſe, ut* 23. *Xenodochia, quæ ſunt in Calaritanis partibus conſtituta, apud Epiſcopum civitatis ſingulis quibuſque temporibus ſuas ſubtiliter rationes exponerent, ejus videlicet tuitione & ſolicitudine gubernanda. Quod quia fertur tua hactenùs Charitas neglexiſſe, hortamur, ut tibi ſingulis quibuſque temporibus rationes ſuas Xenodochi ſubtiliter reddant. Atque tales in eis, qui præſint, ordinentur, qui vita, moribus, atque induſtria inveniantur eſſe digniſſimi. Religioſi dumtaxàt, quos vexare Judices non habeant poteſtatem, ne ſi tales perſonæ fuerint, quas in ſuum poſſunt evocare judicium, vaſtandarum rerum debilium, quæ illic rejacent, præbeatur occaſio, de quibus rebus ſummam te curam gerere volumus, ut nulli ſine tua licentia, notitiave dentur, ne uſque ad direptionem earum ex tuæ Fraternitatis perveniatur incuria.* Undè & ſacroſancta Tri- Seſſ. 7. dentina Synodus mandat Epiſcopis, ut hoſpi- c. 15. talia quævis, etiam Regiæ protectioni ſuppoſi- Seſſ. 22. ta, curent benè gubernari juxta Concilii Vien- c. 8. nenſis conſtitutionem omninò videndam. Paſſim enim eorum adminiſtratores Clerici quæſierunt aut nulli, aut certè potiùs laico Magiſtratui, quàm Epiſcopis ſubeſſe, eamque temeritatem noſter Canon compeſcit.

Etiam monachi profeſſionis titulo ad nudum Clericatus honorem conſecrati fuere paſſim conati excutere jugum Epiſcopale. Hæc enim fuit lis inter Sanctum Hieronymum & Joannem Hieroſolymæ Epiſcopum, volentem ſubjici illum

ſibi

ſibi & Regulæ ut Clericum, nolebat verò iſte dicens ſe ad nihil teneri, niſi ad honorem debitum omnibus Epiſcopis, quod non ad Preſbyteralis dignitatis onus, ſed liberè & abſolutè monachalis profeſſionis titulo eſſet ordinatus. Eum, ex alio tamen fundamento, defendit & Sanctus Epiphanius, ajens eſſe fratrem peregrinum, qui *iſti Provinciæ nihil deberet*. Eadem contentio fuit inter Theodorum Arelatenſem Epiſcopum & Fauſtum Abbatem Lerinenſem, volentem & laicos & Clericos monachos æquo & pleno ſibi jure ſubeſſe. Longam litem decidit apud Jacobum Sirmondum tertia Synodus Arelatenſis: *Rationis & religionis plenum eſt, ut Clerici ad Ordinationem Epiſcopi debita ſubjectione reſpiciant, laica verò omnis monaſterii congregatio ad ſolam ac liberam Abbatis proprii Ordinationem diſpoſitionemque pertineat*. Sacra igitur Ordinatio monachum, licèt in clauſtro perſeverantem, transferebat in plenam Epiſcopi poteſtatem. Et ità ſub anterioribus Arelatenſibus Epiſcopis fuerat ſemper obſervatum. Quod ipſum pro omni Eccleſia ſtatuit præſens Canon.

Epiſt. 61. c. 16.

Epiſt. 60. c. 1.

CANON IX.

SI quis Clericus adversùs Clericum habet negotium, non deſerat proprium Epiſcopum, & ad ſæcularia percurrat judicia; ſed priùs actio ventiletur apud Epiſcopum proprium, vel certè conſilio ejuſdem Epiſcopi, apud quos utræque partes voluerint, judicium obtinebunt. Si quis autem præter hæc fecerit, Canonicis correptionibus ſubjacebit. Quod ſi Clericus habet cauſam adversùs Epiſcopum proprium, vel adversùs alterum, apud Synodum Provinciæ judicetur. Quod ſi adversùs ejuſdem Provinciæ Metropolitanum Epiſcopus vel Clericus habet querelam, petat aut Primatem Diœceſeos, aut ſedem Regiæ urbis Conſtantinopolitanæ & apud ipſam judicetur.

SCHOLION.

LItigantium Clericorum ad laica judicia recurſum peſſimè ſemper odit Eccleſia, ideòque lapſam apud nos Chriſtianitatem reſtaurans Carolus Magnus hunc Canonem inſeruit Capitulari ſuo Aquiſgranenſi. Vult itàque Canon Clericum in prima inſtantia conveniendum coram Epiſcopo, Epiſcopum coram Metropolita in Provinciæ Synodo, Metropolitam coram Diœceſeos Primate, aut Epiſcopo Conſtantinopolitano, eiſdemque gradibus fieri appellationes, nempè ab Epiſcopo ad Metropolitæ Synodum, ab illa ad Primatem aut Epiſcopum Conſtantinopolitanum, cum Comprovincialibus aut advenis Epiſcopis judicaturum. Epiſcoporum enim cauſas non niſi ſynodaliter tractari ac finiri Canones antiqui permiſerunt.

Quæſtio eſt, quis intelligatur per *Primatem Diœceſeos*? Nicolaus primus Pontifex in litteris ad Michaelem Auguſtum ait intelligi Pontificem Romanum. *Quem*, inquit, *Primatem Diœceſeos dixerit ſancta Synodus, præter Apoſtoli primi Vicarium nullus intelligitur: Ipſe eſt enim Primas, qui & primus habetur & ſummus*. Hìnc addit. *In Canone hic tenor obſervandus eſt, ut ſi videlicet Clericus aut Epiſcopus adversùs Metropolitanum habet querelam, & tanta urgetur neceſſitate, vel ſi hoc grave non ferat, ubicumque ſit poſitus, Primatem Diœceſeos petat; quod ſi juxta Conſtantinopolitanam urbem quiſquam eorum conſtitutus ſit, & ſolius Præſulis ejus judicio velit eſſe contentus, petat eandem Regiam urbem. Cùm enim dixiſſet*, PETAT PRIMATEM DIŒCESEOS, *præceptum ponit eadem ſancta Synodus, regulamque conſtituit; cùm verò disjunctiva oratione addidiſſet*, AUT SEDEM REGIÆ URBIS CONSTANTINOPOLITANÆ, *liquet profectò, quia hoc ſecundùm permiſſionem indulſit*. Quod ipſum, cum quadam tamen diverſitate, ſcribit in litteris ad Carolum Calvum Francorum Regem, agens de appellatione Romana Rothaldi Epiſcopi Sueſſionenſis.

Epiſt. 8.

Epiſt. 40.

Reſpondeo hanc eſſe unam è quæſtionibus Hincmari Metropolitæ Remenſis, adersùs Hincmarum nepotem, Epiſcopum Laudunenſem. Laudunenſis jam dictum Canonis commentum invenit, & multis quod pro Sedis Apoſtolicæ privilegiis certaret, perſuaſit. At penitùs veriſſimè Remenſis adfirmat hunc Canonem ad Anatolii Conſtantinopolitani Epiſcopi ambitum pertinere, fuiſſeque proſcriptum à Sancto Leone Magno. Conſtantinopolitanum Epiſcopatum nemo plus quàm Anatolius, licèt ad illum humiliandum à Dioſcoro in Epheſino latrocinio promotus, exaltavit. Tres famoſas autocephalas Diœceſes, Thracicam, Aſianam, & Ponticam, illius Anteceſſores ſtrenuè invaſerant, ac ſibi quaſi ſubjugarant; at violentia & injuria:

Epiſt. 33. c. 23. 24.

injuria : Hanc ille in hac Synodo convertere ſtuduit in legitimam poſſeſſionem. Quocircà Canon per Diœceſim omninò intelligit jam dictas tres, per Primatem intelligit Heracleenſem, Epheſinum, & Cæſareenſem, ſtatuitque, ut earum Metropolitæ deinceps judicentur aut apud iſtos, aut apud Epiſcopum Conſtantinopolitanum, eodemque modo adversùm eos aut ad illos aut ad hunc appelletur. Statuit alternativè, quod Primates illos nollet penitùs exauctorare ac redigere in ordinem ſimplicium Metropolitarum. Huic tamen malo aperuit viam: Per Epiſcoporum enim Conſtantinopolitanorum & Principum continuatam violentiam fuere tandem ad nudum Primatis nomen redacti. Canon verò ipſos Epiſcopi Conſtantinopolitani judicio non ſubjicit: Haud dubiè ob metum ſedis Romanæ, ad cujus tribunal ex Apoſtolica traditione & ſexto Canone Nicæno privativè ſpectabant.

Quidam per Diœceſeos Primatem intelligi volunt etiam Alexandrinum, Antiochenum, ac Hieroſolymitanum Patriarchas, darique Conſtantinopolitano privilegium, quo etiam adversùs ipſorum Metropolitas apud ipſum agatur & appelletur. Ex hoc enim privilegio Joannes jejunator Patriarcha judicavit Anaſtaſium monachum & Presbyterum Iſauriæ ſpectantis ad Patriarchatum Antiochenum. Et ante hanc noſtram Synodum Sanctus Flavianus Ibæ Edeſſeni in eodem Patriarchatu Epiſcopi cauſam, ad ſe ab accuſatoribus devolutam, delegavit Photio Tyri, Euſtatio Beryti, & Uranio Epiſcopo Himerorum. Et Anatolius inter dictos Photium & Euſtatium judicavit, idque Maximo Patriarcha exiſtente in Regia urbe, cauſam novæ Berytenſis Metropoleos, retractatam in quarta Actione hujus Synodi.

Reſpondeo tamen Canonem nequaquàm ità intelligendum. Nullus enim ex illo Conſtantinopolitanus Epiſcopus ejuſmodi ſibi privilegium unquam adſumpſit. Quin immò horum Canonum & Patriarchatus Conſtantinopolitani magnus vindex Juſtinianus Auguſtus in legibus novellis ad Petrum officiorum Magiſtrum directis (L. 123. c. 22.) diſertè ſtatuit adversùm Metropolitas privativè agendum coram proprio Patriarcha (L. 137. c. 5.). Eaſque leges, utpotè viridi obſervantia floridas, ſuo Nomo-Canoni inſeruit Photius, conſentiuntque Theodorus Balſamon, Joannes Zonaras, Matthæus Blaſtares, aliique Græcorum canoniſtæ, conſtanter aſſeverantes ex uno Patriarchatu non poſſe apud alium agi aut appellari. Porrò Sanctus Flavianus Ibæ cauſam videtur non delegaſſe, ſed factam à Principe delegationem dumtaxàt ſuſtinuiſſe, & fuiſſe executus. Quidquid ſit, fuit contra Canones, & de throni ſui Apoſtolici contemptu queſtus eſt Domnus Patriarcha Antiochenus. Etiam Anatolius poteſtatis diffidens ſententiam ſuam à Maximo Antiocheno confirmari petiit, ejuſque cauſa contradictiones paſſus eſt in Synodo Chalcedonenſi. Adeò illa uſurpationem non probavit. Judicandi & ordinandi poteſtas ſunt inſeparabiles, ideòque Anatolius poteſtatem obtinuit eos ſolos Metropolitas judicandi, quorum ordinandorum poteſtatem obtinuit à Canone vigeſimo octavo: Ea verò eſt poteſtas ordinandi ſolos Metropolitas trium Diœceſeon. Anaſtaſium verò illum fuiſſe non Iſauriæ, ſed Lycaoniæ, ad Aſiaticam ſpectantis Diœceſin, Presbyterum & monachum, palàm ſcribit Sanctus Gregorius in litteris ad eundem Anaſtaſium, & in litteris ad Cyriacum Epiſcopum Conſtantinopolitanum. (L. 5. Epiſt. 64.)

Ex hoc Canone deſumptum eſt decretum Aniceto Pontifici adſcriptum: *Si quis Epiſcoporum proprium Metropolitam ſuſpectum habeat, apud Primatem Diœceſeos, aut apud hanc Sedem Apoſtolicam audiatur* (Ep. 1. c. 3.). Et decretum Victori Pontifici adſcriptum. *Si quis putaverit ſe à proprio Metropolitano gravari, apud Patriarcham vel Primatem Diœceſeos, vel apud univerſalis Apoſtolicæ Eccleſiæ ſedem judicetur* (Ep. 1. c. 3.). Prima Julio Pontifici adſcripta Epiſtola ait eſſe Canonem Nicænum. Nempè veritatem continent iſtæ antiquorum Pontificum decretales Epiſtolæ, ſuppoſititiæ tamen ſunt, & Canonem noſtrum pro Epiſcopo Conſtantinopolitano malè editum verè & rectè accommodant Pontifici Romano.

CANON X.

NOn liceat Clericum conſcribi in duabus ſimul Eccleſiis, & in qua ab initio ordinatus eſt, & ad quam confugit, quaſi ad potiorem, ob inanis gloriæ cupiditatem. Hoc autem facientes revocari debere ad ſuam Eccleſiam, in qua primitùs ordinati ſunt, & ibi tantummodò miniſtrare. Si verò jam quis translatus eſt ex alia in aliam Eccleſiam, prioris Eccleſiæ, vel Martyriorum quæ ſub ea ſunt, aut Ptochodochiorum, aut Xenodochiorum rebus in nullo communicet. Eos verò, qui auſi fuerint poſt definitionem magnæ & univerſalis hujus Synodi, quidquam ex his, quæ nunc ſunt prohibita, perpetrare; decrevit ſancta Synodus à proprio gradu excidere.

SCHO-

SCHOLION.

HIc eſt palmaris Canon adverſùs pluralitatem beneficiorum ; à plurimis poſtmodùm Synodis & Romanis Pontificibus innovatus. Septima Synodus generalis ait eſſe nego- C. 15. tiationem & turpe lucrum, ab Eccleſiaſtica conſuetudine penitùs alienum, Apoſtolico & Evangelico Canoni adverſum. Apoſtolico, juxta quem, *unuſquiſque in quo eſt vocatus, in hoc debet manere, & in una locari Eccleſia*; Evangelico, juxta quem *nemo poteſt duobus dominis inſervire*. Quo argumento apud Hemboldum in Sclavorum chronico uſus fuit etiam Conrardus Epiſco- L. 4. c. 6. pus Lubecenſis. Sexta Synodus Pariſienſis ad- L. 1. c. 49. dit. *In quo facto & Religio Chriſtiana fuſcatur, & Sacerdotalis Ordo confunditur, & avaritia Sacerdotum à ſubditis denotatur, loca Deo dicata cultu ſibi debito privantur, & animarum pericula gene-* C. 49. *rantur*. Herardi Turonenſis ac Iſaaci Lingonen- C. 23. 24. ſis Epiſcopi Capitula, nec non Synodus Nan- C. 8. netenſis, ac Metenſis ſub Stephano quinto ajunt eſſe polygamiam, unique Clerico non magis poſſe eſſe plures Eccleſias, quam uni viro plures uxores. Innocentius tertius in litteris ad Epiſcopum Hereſordenſem adducit & hunc Apoſtolicum Canonem: *Alius quidem eſurit, alius au-* L. 4. Epiſt. 14. *tem ebrius eſt*. Et ad Comitem Theobaldum, filio ſuo plures Eccleſiaſticas dignitates poſtu- Epiſt. 271. lantem ſcribit Sanctus Bernardus: *Plures in pluribus Eccleſiis habere non licet, niſi diſpenſatoriè ob magnam Eccleſiæ neceſſitatem aut perſonarum utilitatem*. In litteris ad Sugerium Sancti Diony- Epiſt. 78. ſii Abbatem fieri id dicit *Canonibus invitis*. Et Claromontana Urbani ſecundi Synodus apud Guilielmum Malmesberienſem ſtatuit: *Quod Cle-* L. 4. F. 130. *rici in duabus Eccleſiis vel civitatibus præbendas non habeant*. Hunc Canonem reſpicit Sanctus Ivo Carnotenſis Epiſcopus in litteris ad Paſchalem ſecundum. *Obſecro per viſcera paternæ mi-* Epiſt. 274. *ſericordiæ, ut ſi aliquis Clericorum Carnotenſium aliqua ſubreptione à vobis impetrare voluerit, ut ei geminetur honor Eccleſiaſticus, non acquieſcatis, ne prævaricationi imputetur, & pernicioſa conſuetudo, quæ abolita fuerat, redintegretur*. Et in Epiſt. 95. alia ad eundem Epiſtola. *Quod Clericus in duarum civitatum titulari non poſſit Eccleſiis, tam ex veſtris, quàm ex veſtrorum Anteceſſorum comprobamus ſententiis*. Et Stephanus Epiſcopus Tornacenſis. *Omnia diebus noſtris infirma ſunt tempora, & homines ſeipſos amantes, & quærentes* Epiſt. 8. *quæ ſua ſunt, in plurimis Eccleſiis connumerari & intitulari volunt, & in ſingulis percipere ſtipendia, quamvis vel tenuitèr non deſerviant in una*. Hìnc eos, qui *aſſiduè in Eccleſiis Manſionarii non eſſent*, mulctavit parte ſtipendiorum. Graſſanti tunc malo medicinam denuò adhibuit Alexandri tertii in Synodo Lateranenſi decretum, innovatum à Gregorio decimo in Synodo Lugdunenſi, noviſſimèque ſtatuit ſacroſancta Synodus Tridentina. *Cùm Eccleſiaſticus Ordo perver-* Seſſ. 24. *tatur, quando unus plurium officia occupat Clerico-* c. 17. *rum, ſanctè ſacris Canonibus cautum fuit, neminem oportere in duabus Eccleſiis conſcribi*. Sanctiſſimum decretum integrè videatur & obſervetur. Audiatur & magnum Belgii Chronicon. *Contra* A. 1238. *pluralitatem beneficiorum facta eſt Pariſiis ſolemnis illa diſputatio, in qua determinatum eſt per ſanctos Doctores, ut nemo ſine periculo peccati mortalis tenere poſſit duo beneficia, quorum alterum ſuffecerit ad ejus ſuſtentationem. Sed quidam aliter opinati fecerunt contrarium, quos Divina Juſtitia horribiliter damnavit*. Etiam Robertum Flandriæ Cancellarium, quod plures haberet Præpoſituras, malè periiſſe ſcribit Radulfus de Diceto. Et Ludovicum Sanctum Francorum Regem meritò laudat Guilielmus Nangiacenſis, quod nulli beneficium habenti unquam dederit aliud, niſi poſt illud liberè poſitum ad ſuas manus. Clemens quartus Pontifex laudatiſſimus etiam proprium filium, habentem tres præbendas, ad duas reſignandas coegit. Hæc noſtri Canonis verba, *Si quis translatus, &c.* oſtendunt prioris relicti aut reſignati beneficii penſiones tunc necdum fuiſſe.

CANON XI.

OMnes pauperes & indigentes auxilio, cùm proficiſcuntur, ſub probatione epiſtoliis vel Eccleſiaſticis pacificis tantummodò commendari decrevimus, & non commendatitiis litteris, propterea quod commendatitias litteras honoratioribus tantummodò perſonis præſtari conveniat.

SCHOLION.

TEſtimoniales, pacificæ, ſeu commendatitiæ fidelium peregrinantium litteræ ſunt longè antiquiſſimæ apud Eccleſias. Eas reſpicere creditur Apoſtolus in ſecunda ad Corinthios Epiſtola: *Num egemus, ut nonnulli, commendatitiis Epiſtolis apud vos, an à vobis commendari?* Oſtendit ſe eſſe Eccleſiæ caput & Principem,

pem, cujus ſit ejuſmodi litteras non accipere, ſed dare. Et hinc Photium Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ intruſum arguit Nicolaus primus Pontifex, quod à Legatis ſuis commendatitias Epiſtolas contra omnem conſuetudinem exegiſſet. Eas Tertullianus in libro Præſcriptionum vocat *Hoſpitalitatis conteſſerationem*, quod earum virtute Chriſtianus Chriſtianum hoſpitio exciperet, quomodò hodie ad Obedientiales Prælatorum litteras fit inter Religioſos ejuſdem præſertim Ordinis. Utitur antiqua gentilium Romanorum phraſi, apud quos non tantùm privati, ſed integræ civitates ac populi inibant mutui hoſpitii fœdus & amicitiam, exercendam mediante *hoſpitali teſſera*, undè & dicti fœderis prævaricatores dicebantur *teſſeram confregiſſe*. Noſtram teſſeram reſpicit impius Lucianus, inimica mente ſcribens de Chriſtiano. *Secunda peregrinatione ſuſcepta egreditur vagaturus, ſatis ſibi viatici in Chriſtianis repoſitum eſſe exiſtimans, à quibus quaquaversùm incedebat ſtipatus, in omni agebat rerum abundantia, atque ad hunc modum aliquatenùs alebatur*: Et de Juliano Apoſtata, gentiliſmum noſtris moribus & ritibus fucare conato, ſcribit Sanctus Gregorius Nazianzenus. *Conſtituebat etiam diverſoria ædificare, ac domos excipiendis hoſpitibus dicatas, ſimulque humanitatem erga pauperes adjungere, cùm aliam, tùm eam, quæ in notis ſive teſſeris Epiſtolaribus conſiſtit, quibus eos, qui inopia premuntur, ex gente in gentem tranſmittimus*. Et Hermias Zozomenus. *Dicitur prætereà Julianus imitatus eſſe in primis formulas litterarum Epiſcopalium, quibus ſolebant ſe inter ipſos certiores facere de peregrinis, quo proficiſcerentur, & undè veniſſent, ut tamquam noti, atque adeò amici propter ſigni teſtimonium hoſpitio exciperentur, diligenterque curarentur*. Addit de Eunomianis. *Inter ipſos fas non eſt in orationis communionem venire cum his, qui aliundè adveniunt, niſi litteras apportent, quæ ipſos in opinione convenire cum hiſce declarent per notas quaſdam Epiſtolis inſcriptas, quas alii non intelligunt*.

Epiſt. 70.

Orat. 1.

L. 5. c. 15.

L. 7. c. 17.

Quomodò Baptiſmum, ità & harum litterarum formam Eunomius mutarat: Interim & Eccleſia orthodoxa ſemper fuit uſa notis, quas extranei non caperent. Etenim Gratianus adducit ſecretiſſimam harum litterarum formulam, quaſi univerſæ Eccleſiæ Synodo Nicæna impoſitam, *ne aliqua fraus temerè præſumeretur*. Eas omnis antiquitas vocavit litteras formatas, quod arcana notarum ſpecie formarentur. Prima Synodus Bracarenſis eſſe mandat *ſignata ſcripta*. Cabilonenſis ſecunda eſſe litteras, in quibus ſint *Epiſcopi & civitatis nomina plumbo impreſſa*. Et apud Jacobum Sirmondum tertia Lugdunenſis Captivorum litteris mandat inſeri diem datarum, pretium redemptionis, & propriam Epiſcopi ſubſcriptionem, quatenùs de veritate nullus poſſit ſcrupulus oboriri. Dabantur enim captivis ad emendicandum pretium redemptionis.

Diſt. 73.

Quocircà hujuſmodi litteræ fuerunt variæ: Aliæ Epiſcopis & Clericis, aliæ Laicis, aliæ pauperibus, aliæ honoratis dari ſolebant. Errant, qui ſolis pauperibus exiſtimant datas: Nam ſine illis nec ipſos Romanarum Provinciarum Rectores ad Præſidatum ſuum proficiſci, aut illic in communionem recipi permittit prima Synodus Arelatenſis. Aliæ ad ſolam orthodoxæ fidei & communionis teſtimonium, aliæ etiam ad captivitatis, æris alieni, aut cujuſvis neceſſitatis quærenda ſubſidia & ſolatia dabantur. Habuere & varia nomina. Communiſſimum fuit *Epiſtola formata*, de quo Optatus Epiſcopus Milevitanus: *Nobis totus orbis commercio formatarum in una communionis ſocietate communicat*. Sanctus Auguſtinus vocat *Communicatorias ſeu formatas*, quærens à Donatiſtis, *utrùm Epiſtolas communicatorias, quas formatas dicimus, poſſent, quò vellent, dare*. Erant enim ſignaculum ac medium Catholicæ per omnem Eccleſiam communionis. Antiochena Synodus vocat commendatitias, pacificas, canonicas, quod ſui portatorem commendarent tamquàm hominem ſecundùm Chriſtianos Canones integrum, fultumque Eccleſiaſtica pace. Sanctus Hieronymus in catalogo vocat *teſtimonium Epiſtolæ Eccleſiaſticæ*.

L. 1.

Epiſt. 163.

In Origin.

Noſter Canon agit de ſolis Laicorum litteris; diſtinguit inter pacificas & commendatitias, & haſce ſolis honoratis, nequaquàm pauperibus mandat dari: ne importuna commendationis prece poſtulata auxilia videretur ab extraneis extorquere. Alii Eccleſiæ Canones & Patres paſſim confundunt utraſque litteras; quale fuerit ab hac Synodo juſſum diſcrimen, fateor me neſcire. Porrò ad hæreticos aut ſchiſmaticos ſcribere hujuſmodi litteras fuit ſemper ſummum crimen, utpotè contagium ſcabioſæ communionis; æquale crimen fuit orthodoxi Epiſcopi litteras reſutare. Etenim inter crimina Sancto Joanni Chryſoſtomo impoſita in Synodo ad Quercum fuit, *Quod communicantes cum Eccleſia monachos, etſi commendatitias litteras adferrent, in carcerem conjeciſſet*.

Dare autem hujuſmodi litteras fuit ſolorum Epiſcoporum. *Presbyteri, qui ſunt in agris*, inquit Antiochena Synodus, *Canonicas Epiſtolas dare non poſſint; ad ſolos tantùm vicinos Epiſcopos litteras deſtinabunt*, quas Dionyſii Exigui verſio vocat *Epiſtolas ſimplices*, quibus nempè ruſticani Presbyteri ſubditis ſuis ab Epiſcopo rogabant Epiſtolas formatas. Et apud Sanctum Leonem Magnum antiqua Epiſtola ad Germaniæ & Galliæ Epiſcopos ait generaliter de omnibus Presbyteris, adeòque & de Chorepiſcopis: *Formatas cuilibet Epiſtolas mittere non poſſunt*. Quod tamen hiſce, dummodò probati ſint, permittit laudatus Canon Antiochenus. Et ſecunda Synodus Aurelianenſis ſtatuit: *Abbates, Martyrarii, Recluſi, vel Presbyteri Epiſtolia dare non præſumant*. Et ſecunda Turonenſis: *Nullus Clericorum vel Laicorum præter Epiſcopos Epiſtolia facere præſumat*. Prima Arelatenſis etiam Confeſſoribus interdicit ejuſmodi litteras, omneſque huc uſque ab illis datas circumſcribit & caſſat. Eliberina Synodus dat cauſam. *Eò quod ſub hac nominis gloria paſſim concutiant ſimplices*. Nam & de alia Confeſſorum quorumdam inſolentia graviter etiam queritur Sanctus Cyprianus. Addit Canon Eliberinus, ut apportatæ per advenas litteræ communicatoriæ non per quemvis, ſed per ſolum primæ Cathedræ Epiſcopum, id eſt, Metropolitam, diſcutiantur, probentur, placetentur. Clariùs loquitur Canon Apoſtolicus, agens de for-

Canon 8.

Epiſt. 88.

C. 25. 48.

formatis peregrinorum Epiſcoporum & Clericorum. *Cùm ſcripta detulerint, diſcutiantur attentiùs, & ità recipiantur, ſi prædicatores pietatis exſtiterint; ſin minùs, nec quæ ſunt neceſſaria, ſubminiſtrentur eis, & ad communionem nullatenùs admittantur, quia per ſubreptionem multa ſubveniunt.* Hinc olim Romæ nullus advena admittebatur ad Sancti Petri Baſilicam, niſi priùs litteris ſuis per fidei profeſſionem confirmatis, quod etiam in Pyrrho Conſtantinopolitano Epiſcopo fuiſſe ſervatum Sanctus Maximus Abbas in ſolenni ſua diſputatione affirmat. Hinc item Stephanus primus Pontifex Sancti Cypriani Legatos, quod ejus de hæreticorum Baptiſmo decretis nollent acquieſcere,
Epiſt. 75. *nec ad colloquii ſaltem communis ſermonem admiſit, præcipiens Fraternitati univerſæ, ne quis eos in domum ſuam reciperet, ut venientibus non ſolùm pax & communio, ſed & tectum & hoſpitium negetur.* Addit Eliberina Synodus, *ne fæminæ litteras pacificas ad ſuum ſolum nomen ſcriptas recipiant.* Addi debet nomen mariti. Etenim ipſæ aliter nec ad Laicos poſſint ſcribere. (C. 81.)

Primis itaque Eccleſiæ ſæculis ad ejuſmodi litteras quivis fidelis in quemvis fidelem erat hoſpitalis. Etenim Petrus Apoſtolus nos eſſe mandat *hoſpitales ſine murmuratione.* Et ad Hebræos Apoſtolus Paulus: *Hoſpitalitatem nolite oblivіſci.* (Ep. 1. c. 4.) Et ad Theſſalonicenſes: *De charitate Fraternitatis non neceſſe habemus vobis ſcribere.* Loqui de
L. 1. Præf. hoſpitalitatis charitate affirmat Sanctus Hieronymus in commentariis Epiſtolæ ad Galatas. Et in Epiſtola ad Timotheum eas ſolas viduas, quæ maritatæ *hoſpitio receperint & Sanctorum pedes laverint*, ſcribit ab Eccleſia honorandas. Et Joannes Apoſtolus durè damnat Diotrephen Epiſcopum, quod neque hoſpitalis eſſet, neque ſuos ſubditos eſſe ſuſtineret, de quo videndus laudatus Hieronymus in Commentariis ſuper Epiſto-
C. 1. L. Præſcr. lam ad Titum. Et Tertullianus hoſpitalitatis
c. 20. conteſſerationem eſſe dicit per omnem Eccleſiam, utpotè fundatam in unius fidei Sacramen-
L. 2. c. 4. to. Et uxori ſuæ diſſuadet gentile matrimonium, quod adventanti fratri nullum ſub gentili marito poſſit eſſe hoſpitium. Etiam mediis Eccleſiæ ſæculis Italos cives unà cum Epiſcopo ad alendos peregrinos contuliſſe ſcribit Gregorius Magnus ad Fantinum Defenſorem. Et Theo-
C. 25. dulfus Aurelianenſis Epiſcopus ſuis mandat in Capitulari, *ut nulli hoſpitium præbere detrectent*, idque gratis, quoniam pretio facta hoſpitalitas ſit inhumana & crudelis. Carolum Magnum Eginardus affirmat fuiſſe adeò hoſpitalem, ut peregrinorum numerus non ſoli palatio, ſed &
L. 14. c. 16. 18. 19. toti regno fuerit oneroſus. Neque hæc in Chriſtianis miremur: Legantur, quæ de Romano-
c. 21. 22. rum gentilium, Germanorum, & Sclavorum
L. 1. c. 82. hoſpitalitate ſcribunt Ammianus Marcellinus, Cornelius Tacitus, & Presbyter Hemboldus.

Epiſcopum tamen eſſe ſingulariter hoſpitalem mandat Apoſtolus. *Epiſcopi domus*, inquit Sanctus Hieronymus in Commentariis ſuper Epiſto- C. 1.
lam ad Titum, *omnium commune debet eſſe hoſpitium. Laicus enim unum, aut duos, aut paucos recipiens implebit hoſpitalitatis officium; Epiſcopus, niſi omnes receperit, eſt inhumanus.* Quod ipſum in litteris ad Marianum Ravennæ Epiſcopum, & in litteris ad Anthemium Subdiaconum, Apoſtolici in Campania Patrimonii Rectorem, ſcri- L. 9. Epiſt.
bit Gregorius Magnus. De Sancto Gregorio 28. 26.
Nazianzeno refert in ejus vita Gregorius Presbyter, quod ob nimiam paupertatem ac hoſpitalitatis impotentiam recipere recuſarit Epiſcopatum Zazimorum. Et Eccleſias Palæſtinas laudat Her- L. 5. c. 15.
mias Zozomenus tamquam hac virtute exornatas à primis ſuis fundatoribus. Et de Wazone Epi- Cap. 90.
ſcopo Leodienſi ait Anſelmus ejuſdem Eccleſiæ canonicus: *Statuit, ut omnes peregrini ſine equis pervenientes ſine repulſa reciperentur; qui autem in equis veniſſent, Epiſcopali relinquerentur Excellentiæ.* Et inter articulos, à quibus in Synodo ad Quercum fuit degradari poſtulatus Sanctus Joannes Chryſoſtomus, erat, *Quod hoſpitalitatem, ſolus quotidiè comendens, deſereret.* Quàm hæc virtus ſemper viguerit in Romana Eccleſia, oſtendit Martinus primus Pontifex, Conſtantis Auguſti proceribus rogantibus, qualiter Pyrrhus Patriarcha Conſtantinopolitanus fuiſſet Epiſt. 16.
Romæ receptus, reſpondens. *Vos Domini mei neſcitis Romanam Eccleſiam: Dico enim vobis, quia quiſquis venit illuc miſerabilis homo hoſpitari, omnia ad uſum præbentur ei, & nullum immunem ſuis donis Sanctus Petrus repellit venientium illuc, ſed panis mundiſſimus & vina diverſa dantur non ſolùm ei, ſed hominibus ei pertinentibus. Si ergò in miſerabilibus hominibus hæc fiunt, qui venit honorabilis, ſicut Epiſcopus, quales ſumptus debet ſuſcipere?*

Etiam in monaſteriis vigere debet eadem virtus. Etenim in præfatione ad librum ſeptimum commentariorum ſuper Ezechielem Prophetam ſcribit Sanctus Hieronymus. *Nulla hora, nullumque momentum eſt, in quo non fratrum occurramus turbis, & monaſterii ſolitudinem hoſpitum frequentia commutemus.* Ait ſe ſtudiis vacare non poſſe, *niſi lucrativis, immò furtivis noctium horis.* Ejuſmodi laudibus monaſteriorum ſcatent antiqua monumenta. Hinc Magnum Belgii F. 25.
Chronicon dicit monaſterium Stabulenſe meritò ſic vocari, utpotè quod ſit ſtabulum quorumvis peregrinorum. Eundem in finem ait Belgica F. 153.
monaſteria paſſim conſtructa in locis aviis & periculoſis. Quod Cluniacenſes plura in hoſpites, quàm in ſemetipſos ſoleant expendere, teſtatur L. 5.
Guilielmus Malmesberienſis. Eandem virtutem Epiſt. 1.
in Ciſtercienſibus eminere ſcribit Stephanus Epiſcopus Tornacenſis.

CANON XII.

PErvenit ad nos, quod quidam præter Eccleſiaſtica ſtatuta facientes convolarunt ad poteſtates, & per pragmaticam Sacram in duo Provinciam unam diviſerunt, ità ut ex hoc facto duo Metropolitani eſſe videantur in una Provincia. Statuit ergò ſancta Synodus de reliquo nihil ab Epiſcopis tale tentari: Alioquin qui hoc adniſus fuerit, amiſſioni gradus proprii ſubiacebit. Quæcumque verò civitates jam litteris imperialibus Metropolitani nominis honore ſubnixæ ſunt, honore tantummodò perfruantur: & qui Eccleſiam ejus gubernat Epiſcopus, ſalvis ſcilicet veræ Metropoli privilegiis ſuis.

SCHOLION.

ECcleſiaſticam Hierarchiam ad Romanæ Reipublicæ formam ordinarunt Apoſtoli, civilem Diœceſin, Provinciam, Metropolim, civitatem, caſtrum, villam, volentes etiam eſſe ejuſmodi apud Eccleſiam. Hìnc diviſa per Principem Provinciam, quomodò duos Præſides ſeu civiles Rectores, ità duos accipiebat Epiſcopos Metropolitas. Hac via unius Lugdunenſis Galliæ in quatuor Provincias ſectio Rothomagenſem, Turonenſem, & Senonenſem, Epiſcopos fecit Archi-Epiſcopos, & Sanctus Leo Magnus tam Arelatenſem, quàm Viennenſem civitatem voluit eſſe Metropolim, quod illæ, licèt intra eandem Provinciam, jure eodem apud Rempublicam ex Conſtantini Auguſti dono fuiſſent gaviſæ. Ità definivit ſententiam interlocutoriam Synodi Taurinenſis: *Qui* C. 1.
Epiſcopus comprobaverit ſuam civitatem eſſe Metropolim, is totius Provinciæ honorem Primatus obtineat. Eadem ſectionis via Remenſis Eccleſia profecit in ſecundæ Belgicæ Metropoli, ſedis Treverenſis ex filia ſororem. Laudatus Conſtantinus Byzacium, cujus apud Sanctum Cyprianum nulla memoria, à Numidia ſeparans ſtatim illic apparere fecit novum Primatem. Diviſa per Theodoſium Auguſtum Paphlagonia Epiſcopum Claudiopolitanum exaltavit in Metropolitam Honoriadis, id eſt, novæ Provinciæ ita in Honorii filii memoriam perpetuam nuncupatæ. Aſt temporis lapſu regula in abuſum abjit. Etenim Valens Auguſtus Arianus, Sanctum Baſilium humiliare & torquere volens, Cappadociam in duas ſecuit, Anthymumque Thyanenſem Epiſcopum ſub novæ Metropoleos fuco in rebellionem movit, aliiſque ſimilis vanitatis Epiſcopis aperuit viam turbandæ per laicam poteſtatem antiquæ Hierarchiæ. Primus poſt laudatum Baſilium oppoſuit ſe Alexander Patriarcha Antiochenus, ad cujus preces reſcripſit Innocentius Papa
Ep.18.c.2. primus. *Quod ſciſcitaris, utrùm diviſis Imperiali judicio Provinciis, ut duæ metropoles fiant, ſic duo Metropolitani Epiſcopi debeant nominari? Non viſum eſt, ad mobilitatem neceſſitatum mundanarum Dei Eccleſiam commutari, honoreſque aut diviſiones perpeti, quas pro ſuis cauſſis faciendas duxerit Imperator.* Et hoc decretum ob necdùm eradicatum abuſum noſter Canon confirmat.

Eum reſpicit Juſtinianus Auguſtus, Helenopontum & Pontum Polemoniacum in unam re- Novel.28.
digens Provinciam, & addens: *Nihil circa Sa-* c. 2.
cerdotium earum innovamus. Id eſt, Amaſenum & Neo-Cæſareenſem Epiſcopos volumus juxta antiquam formam manere Metropolitas. Eodem modo tractavit Gangrenſem & Claudiopolitanum, Paphlagoniam & Honoriadem reducens in avitam unitatem. Et duas Armenias dividens
in quatuor adjungit. *Quæ ad Sacerdotia ſpectant,* Novel.31.
ea volumus in priſtina manere forma, negotio ipſo c. 2.
neque circa jus metropoliticum, neque circa Ordinationes vel mutationem vel novationem ſuſcipiente, ſed priùs ordinatis nunc quoque ex ordinatione auctoritatem obtinentibus, & prioribus item Metropolitanis in ſuo permanentibus ordine, ut quantùm ad ipſa nihil penitùs innovetur. At verò de innovara & in tres diviſa per eundem Juſtinianum Cappadocia dixit ad quintam Synodum Euphranta Epiſcopus Thyanenſis, ſecundæ iſtius
Provinciæ Metropolita. *Illo tempore ſub Thya-* Collat.5.
nenſi civitate erat Dohara, & Nazianzus, uſque ad tempora hujus pii Principis. Piiſſimus autem Imperator, cùm Metropolitana jura dediſſet civitati, quæ quondam Muciſſos, nunc autem Juſtinianopolis nuncupatur, cum aliis civitatibus & Dohara & Nazianzum ſubjecit ei. Atque ità & ſuas leges & hunc Canonem eſt prævaricatus, hodiernique Græci Schiſmatici, eam poteſtatem ſuis olim Auguſtis adſcribentes, ſunt eorumdem
prævaricatores. Muciſſi exaltationem largè de- L. 5.
ſcribit Procopius in opere de ædificiis Juſtiniani.

Altera Canonis pars impetit aliam vanitatem, qua paſſim Græcorum Epiſcopi civitatem ſuam etiam citra Provinciæ diviſionem impetrabant à Principe erigi in Metropolim, ſuamque cathedram in ſedem Metropolitanam. Ità Valentinianus tertius Auguſtus Ravennatem, Berytenſem verò Eccleſiam Theodoſius junior fecit Metropolitanam, ei ſubjiciens Biblon, Botryn, Tripolim, Orthoſiadem, Arcas, & Antaradon,

don, civitates Tyriorum Metropolitæ ſubtractas. Et hoc ad preces Euſtatii Berytenſis Epiſcopi, qui factum ſuum juſtificare conatus dixit ad Synodum noſtram: *Conſuetudo Imperatoris eſt facere Metropoles*. Nam & Valens Auguſtus Nicæam Bythiniæ fecit hac via Metropolim. Act. 4.

Reſpondeo cum Euſtatio Berytenſi Epiſcopo adverſùs Photium Tyrium dicente ad hanc Synodum. *Me calumniatus eſt, quaſi ſtudio fecerim; obſecro ſanctum & univerſale Concilium ſatisfactionem accipere, quod nihil per me actum eſt. Neque enim ità audax fuiſſem, ut regulis Patrum adverſarer*. Et glorioſiſſimis judicibus rogantibus, *An è Patrum regulis, an è ſacris Principum Pragmaticis hæc cauſa eſſet examinanda*, reſpondit ipſa Synodus: *Contra regulas nihil Pragmaticum valebit*. Et rogantibus, *Num liceat è ſacro Pragmatico alienæ Eccleſiæ jura ab aliis Epiſcopis averti*, denuò reſpondit: *Non licet hoc, eſt præter regulas*. Et infrà: *Unum juxta regulas ſanctorum Patrum volumus eſſe Metropolitam: Petimus, ut regulæ ſanctorum Patrum teneant*. Et Atticus Nicopolitanus Epiſcopus, Metropolita veteris Epiri. *Trecentorum decem & octo Patrum regula unum vult Metropolitam in quavis Provincia eſſe Epiſcopum: Et ſupplicamus, ut etiam nunc virtus regularum in omnia & in omnes Provincias valeat, ceſſantibus omnibus Pragmaticis, quæ ex concurſatione & ambitione fiunt, quæque everterunt ea, quæ ſpiritualiter & ſecundùm Deum à Patribus ſancita ſunt*. Utique à quarto Canone Nicæno. Undè & ex illo definierunt glorioſiſſimi Judices. *Photius Epiſcopus Tyriorum Metropolis omnem poteſtatem ordinandi in univerſis civitatibus primæ Phœnices Provinciæ habebit: Euſtatius verò Epiſcopus è ſacro Pragmatico typo nihil ampliùs ſibi vindicet, quam reliqui Epiſcopi ejuſdem Provinciæ*. Id eſt, habeat nudum Metropolitæ nomen & honorem, nullam poteſtatem. Clamavitque omnis Synodus: *Hoc juſtum judicium, hoc Dei judicium, hæc juſta ſententia*.

Notanda ſunt verba Euſtatii Berytenſis: *Nihil per me actum eſt*: Et Attici Nicopolitani: *Ex concurſatione & ambitione fiunt*. Et verba noſtri Canonis: *Statuit ſancta Synodus de reliquo nihil ab Epiſcopis tale tentari*. Oſtendunt ſolum Epiſcoporum ambitum & apud ſacras Principis aures importunitatem, non ipſam Principis poteſtatem frænari & circumſcribi, ideòque ejus civitatem, Eccleſiam, aut benè meritum Epiſcopum honorare volentis proprio motu poſſe erigi Metropolim tam per, quàm citra Provinciæ diviſionem. Ità Canonem intelligit in bulla aurea Alexius Comnenus Auguſtus. Et Euſtatius Berytenſis dicens ad Synodum: *Conſuetudo Imperatoris eſt facere Metropoles*. Utique motu proprio. Et ad ſolum nomen & honorem. Nam & Valens Auguſtus Nicæam in Metropolim promovens ſcripſit ad antiquam Bythiniæ Metropolim Nicomediam. *Circa privilegia civitatis veſtræ, quæ olim fuerat, priſca conſuetudo ſervabitur. Neque enim honoris adjectio Nicænorum civitatis jus veſtrum lædere poterit, cùm augeatur dignitas Nicomedienſium civitatis, quando illa, quæ ſecundo loco eſt, Metropolis nomine vocatur*. Exponunt in hac Synodo glorioſiſſimi Judices. *Auctoritatem Metropolitani inter Eccleſias Provinciæ Bythiniæ Nicomedienſis habebit Epiſcopus, Nicæno habente honorem Metropolitani tantummodò, ſubjacente autem, ad exemplum aliorum Epiſcoporum Provinciæ, Nicomedienſi*. Et Marcianus Auguſtus civitatem Chalcedonenſem ob factam in ipſa Synodum ex more honorare volens dixit ad Patres. *Ad honorem Sanctæ Martyris Euſemiæ & veſtræ pariter Sanctitatis, Chalcedonenſium civitatem, in qua ſanctæ fidei Concilium geſtum eſt, Metropolis privilegia habere ſancimus, nomine tantùm hanc honorantes, ſalva videlicet Nicomedienſium civitati propria dignitate*. Et hanc Imperialis poteſtatis limitationem noſter Canon confirmat. Act. 6.

Quæſtio eſt, quæ fuerint privilegia Eccleſiarum ac Epiſcoporum, qui ſolo honore & nomine erant Metropoles ac Metropolitæ? Reſpondeo fuiſſe tria. Primum erat ipſum Metropolitæ nomen. Undè Græci diſtinxere tres Metropolitarum claſſes, poſtremaque continebat hoſce noſtros, quos ſæculis poſterioribus dixerunt Archi-Epiſcopos, commenti hunc dignitatum ordinem: *Patriarcha, Primas, Metropolita, Archi-Epiſcopus, Epiſcopus*. Alterum privilegium erat eſſe ſuæ Provinciæ Proto-thronum, ſeu in Provinciæ Synodo habere primum locum poſt Metropolitam ante quoſvis Comprovinciales, Collegas, licèt conſecrationis ætate ſeniores. Hinc Ponticæ Diœceſeos Epiſcopis de Nicæno dicentibus, *Præponitur reliquis Provinciæ Epiſcopis honore ſolummodò*, repoſuit præſens Synodus: *Regulariter docuerunt, benè docuerunt, omnes hæc dicimus*. Tertium denique ejuſmodi intra tres autocephalas Diœceſes Metropolitarum privilegium erat conſecrari à Patriarcha Conſtantinopolitano, uti in laudata aurea bulla pro Baſilæenſi & Madytanenſi adverſùs Heracleenſem & Ancyrarum decidit Alexius Comnenus. Nam & Leo Iſaurus, dum Illyricum, Siciliam, & citeriorem Italiam tranſcripſit Patriarchæ Conſtantinopolitano, in Calabria & Apulia erexit quoſdam ſolo nomine Metropolitas, quò ad illius manus deberent conſecrandi accedere. Quartum, quod quidam adjungunt, exemptionis privilegium Canon noſter palàm evertit. Eadem ipſa tria privilegia apud nos Latinos habuerunt illi Epiſcopi, quando, quomodò Syagrium Auguſtodonenſem Sanctus Gregorius, Pallii honore Romanus Pontifex quandoque inſignivit.

CANON XIII.

PEregrinos Clericos & Lectores in alia civitate, præter commendatitias litteras ſui Epiſcopi, nuſquam penitùs miniſtrare debere.

SCHO-

SCHOLION.

QUomodò undecimus de ſolis laicorum, ità hic Canon agit de ſolis Clericorum commendatitiis litteris: Et quidem de litteris non ad altiorem Ordinum ſuſcipiendum, ſed dumtaxat ad peregrinandum dari conſuetis, de quibus ſtatuit Synodus Laodicenſis. *Nec oportet Sacerdotem vel Clericum ſine litteris proficiſci Canonicis.*
C. 41. Et Canon Apoſtolicus: *Nullus peregrinorum Epiſcoporum, Presbyterorum, aut Diaconorum ſine commendatitiis ad communionem ſuſcipiatur Epiſtolis.* Et prima Synodus Carthaginenſis. *Clericus*
C. 7. *non communicet in aliena Plebe ſine litteris Epiſcopi ſui. Niſi hoc obſervatum fuerit, communio fiet paſſiva. Nam ſi cum litteris receptus fuerit, & concordia inter Epiſcopos ſervatur, & nemo ſubtilis fugiens alterius communionem ad alterum latenter accedit.* Quod ſine ejuſmodi litteris nec ad ſacrum Comitatum proficiſci potuerint, ſuprà audivimus à Canone Sardicenſi, confirmatque ſexta Novella Juſtiniani Auguſti. Et poſt liberatam per laudatum Auguſtum à Wandalica ſervitute Africam ſcribunt ejus Epiſcopi ad Joannem ſecundum Pontificem. *Beatitudini tuæ credimus intimandum, Fratres aliquantos ex noſtro Collegio, relictis ſine cauſa Plebibus ſuis, ad tranſmarinas navigare ſæpius regiones. Hos diutiùs Eccleſia toleravit, excuſante eos violentia temporis mali. Petimus nunc, ut quicumque forſitan Epiſcopus, aut Presbyter, ſive Diaconus, aut cujuslibet inferioris Ordinis Clericus, ſine noſtra Epiſtola venerit, & non approbaverit ſe pro utilitate ſanctarum Eccleſiarum fuiſſe directum, ſimilis hæretico judicetur; Neque veſtra communione dignus exiſtat, ut in omnibus & per omnia Beatitudinis veſtræ diſciplina laudetur.* Reſpondit verò Joannis ſucceſſor, cui tradita fuit petitio, Agapetus. *Et Canonibus eſt congruum & diſciplinis, & prodeſſe judicamus.* Ex cauſa enim varia Clericorum vagationes oportet circumcidere. Eos ſine Epiſcoporum commendatione nec ad Dominum Regem pro beneficiis petendis accedere permittit prima Synodus Aurelia-
C. 7. nenſis. Addit ſecunda Cabilonenſis. *Presbyteros Romam ſive Turonum,* ad Sanctorum Apoſtolorum aut Sancti Martini limina *abſque licentia Epiſcopi ſui adire penitùs decrevimus inhibendum.* Plurimos habemus ejuſmodi Canones,
C. 44. 45. Epiſt. 1. quorum cauſam edicit Zozimus Pontifex in Epiſtola ad univerſos Galliæ Epiſcopos. *Ea gratia hoc ſtatuimus de litteris commendatitiis, quia plures Epiſcopi, ſeu Presbyteri, ſive Eccleſiaſtici ſimulantes, quia nullum documentum formatarum exſtat, per quod valeant confutari, in nomen venerationis irrepunt, & indebitam reverentiam pro-*
C. 45. Epiſt. 109. *merentur.* Videatur Canon ſecundæ Synodi Cabilonenſis, & Sancti Leonis ad Ravennium Arelatenſem Epiſcopum Epiſtola adversùs Pſeudo-Diaconum Petronianum.

Licèt verò Canon noſter de ſolis Clericis ſtatuat, formatarum tamen neceſſitas omninò ligavit etiam Epiſcopos. Liquet ex pleriſque jam adductis teſtimoniis. Et Gallicanis Epiſcopis ſine Vicarii Arelatenſis formata nec Romam accedere laudatus Zozymus permittit. De eiſdem Ep. 4. c. 3. ſcribit Hilarus Pontifex: *Ne præter Metropolitarum ſuorum litteras ad quamlibet* extra Gallias *Provinciam audeant proficiſci.* Cur addat, *Extra Gallias,* edicit prima Synodus Vaſenſis. C. 2. *Placuit Epiſcopos de Gallicanis Provinciis venientes intra Gallias non diſcutiendos, ſed ſolùm ſufficere, ſi nullus communionem alicujus interdixerit. Quia inter cohabitantes ac ſibi penè invicem notos non tam teſtimonio indigent probi, quam denotatione & denuntiationibus depravati.* Quocircà tallitur Hincmarus Remenſis Metropolita nepotem Hincmarum Laudunenſem Epiſcopum arguens, quod ſine ſuis litteris extra ſecundam Belgicam ad alias Galliæ Provincias proficiſcens Ep. 33. c. 2 laudatum Hilari decretum eſſet frequenter prævaricatus. Niſi forsàn per litteras intelligat ſimplicem ſine ſcripto licentiam, quam Gallicanis Epiſcopis etiam intra Gallias extra Provinciam profecturis fuiſſe neceſſariam, non eſt ambigendum. Et Hincmari tempore Vaſenſis Canon poteſt in diſſuetudinem abjiſſe. Ep. 35. 33. c. 2. Videnda eſt ejus duplex ad Laudunenſem Epiſtola, adducens plures antiquos Canones pro commendatitiis peregrinantium Epiſcoporum litteris, quos etiam, lapſam apud nos Chriſtianitatem reparans, Capitulari ſuo Aquiſgranenſi inſeruit Carolus Magnus. Unus eſt caſus, in quo illis litteris Epiſcopo non fuit opus, de quo ſcribit Gregorius l. 7. Indict. 2. Ep. 8. Magnus ad Epiſcopos Sardiniæ. *Ubicumque quempiam veſtrum ambulare compulerit neceſſitas, à Metropolitano veſtro petere licentiam debeatis, excepto, ſi contra illum habere vos aliquid cauſæ contingat, ut ob hoc Sedis Apoſtolicæ judicium requiratis.* Attamen in tali, & quovis iniquæ recuſationis caſu eas intra Gallias Hilarus Papa Ep. 4. c. 3. juſſit peti à Vicario Arelatenſi.

Epiſcopus itàque à Metropolita, Metropolita à Patriarcha, Clericus, licet etiam extra Provinciam profecturus, ab Epiſcopo accipiebat formatas. Ità ſtatuit ſexta Juſtiniani Lex novella jam laudata. Excipe tamen poteſtatem Apoſtolici Vicarii Arelatenſis, circa cujus litteras nec Epiſcopus, nec Clericus extra Gallias poterat abire. Qua poteſtate etiam aliarum Diœceſeon Primates quidam & Vicarii fuere donati. Ex quos vides Epiſcoporum poteſtatem per Sedem Apoſtolicam poſſe non tantùm dirigi, ſed & aliqua ſui parte truncari. De formata ad ſacrum Comitatum profecturis Epiſcopis & Clericis neceſſaria ſingulare quid ſtatuunt ſuprà elucidati Canones Sardicenſes.

Hunc noſtrum innovat Synodus Tridentina. Seſſ. 21. *Singuli Epiſcopi in ſuis Diœceſibus interdicant, ne vago & ignoto Sacerdoti Miſſas celebrare liceat.* Seſſ. 23. c. 16. Et iterùm. *Nullus Clericus peregrinus ſine commendatitiis ſui Ordinarii litteris ab ullo Epiſcopo ad Divina celebranda & Sacramenta adminiſtranda admittatur.* Eſt res penitùs neceſſaria diſciplinæ, quam apud nos olim reformans ſtatuit etiam tertia Synodus Turonenſis. C. 13. *Unuſquiſque Epiſcoporum Parochiam ſuam diligenter perſcrutari nitatur, ne aliquis Presbyter ab alterius Parochia in ſuam commigrans officium celebrare præſumat ſine litteris commendatitiis, ſicut olim multis in locis actum eſſe repertum eſt.*

Porrò

Porrò Canon noſter Clerico ſine commendatitiis venienti non ſacrum dumtaxàt miniſterium interdicit, ſed & adimit illum hoſpitis honorem, de quo ſcribit Sanctus Leo Magnus ad Dioſcorum Epiſcopum Alexandrinum. Ep.81. c.2 *Poſſidonius*, Eccleſiæ veſtræ *Presbyter*, & veſter ad nos Legatus, *noſtris proceſſionibus atque Ordinationibus frequenter interfuit*. L.2. Ind.2 Epiſt.55. Et Joannes Ravennæ Metropolita in litteris ad Sanctum Gregorium Magnum. *Quoties ad Epiſcopatus ordinationem aut reſponſa Sacerdotes vel* Levitæ *Ravennatis Eccleſiæ Romam venerunt, omnes in oculis ſanctiſſimorum veſtrorum Deceſſorum cum mappulis ſine aliqua reprehenſione procedebant. Quare etiam eo tempore, quo iſtic à Prædeceſſore veſtro peccator ordinatus ſum, cuncti Presbyteri & Diaconi mei in obſequium Domini Papæ mecum procedentes uſi ſunt*. L.4. Epiſt. 15. Et ipſe Gregorius in litteris reſponſoriis ad Joannem. *Ne credas, quia ego Eccleſiam tuam in aliquo gravari aut minui volo: Recordare in Miſſarum Romanarum ſolennibus ubi Ravennas Diaconus ſtabat, & require ubi hodie ſtat, & cognoſces, quia Eccleſiam Ravennatem honorare deſidero*. Et in litteris ad Eulogium Alexandrinum ac Anaſtaſium Patriarcham Antiochenum. L.4. Epiſt. 36. *Deceſſor meus Pelagius Diaconum*, ſuum apud Principes in Regia urbe Apocriſarium, cum Joanne Jejunatore Epiſcopo Conſtantinopolitano, nomen *Patriarchæ univerſalis* adſumente, *Miſſarum ſolennia celebrare prohibuit*. Et in litteris ad Sabinianum, ſuum ibidem Apocriſarium & Diaconum: Epiſt. 39. *Cum Joanne Epiſcopo procedere ne præſumas*. Quomodò Epiſcopos ad publicum ſacrificium & verbum, ità Clericos hoſpites loci olim Epiſcopus honoris cauſa in plenæ communionis teſtimonium admittebat ac invitabat ad proceſſionem, id eſt, ad ſecum in ſolenni ſacrificio procedendum, ſi bique miniſtrandum. Erat omninò plenæ communionis teſtimonium. Act. 4. Hìnc enim ad octavam Synodum dixerunt Theophilus Iconienſis, & Zacharias Tauromeniæ Epiſcopi ſchiſmatici, & à Photio intruſo Conſtantinopolitano ad Nicolaum primum Pontificem Legati. *Diximus, & iterùm dicimus, quia ut ſummi Sacerdotes ſuſcepti ſumus à Papa Nicolao, & comminiſtravimus ei, & recepti ſumus ab illo*. Quod Baanes Patricius rectè dixit eſſe idem, quod cum Papa *Sacris operari*. Et de Joanne Lappenſi apud Cretenſes Epiſcopo, ab iniquis Pauli Metropolitæ ſententiis abſoluto, plenèque in gradum repoſito, Epiſt. 1. ſcribit Pontifex Vitalianus: *Fecimus nobiſcum ad Miſſarum ſolennia procedere*. Et de Rothaldo Sueſſionenſi Epiſcopo ſimiliter ab Hincmari Metropolitæ ſententiis per Nicolaum primum Pontificem abſoluto dicit Anaſtaſius Bibliothecarius: *Miſſarum ſolennia* utique cum Domino Papa *ſolenniter celebravit*. Et hìnc cum excommunicaro aut quovis vitioſo homine procedere fuit ſemper in Eccleſia grandiſſimum crimen. Etenim unum è Zachariæ Anagnienſis & Rodoaldi Portuenſis Epiſcopi, Sedis Apoſtolicæ Legatorum, criminibus, ob quæ à Nicolao primo Pontifice fuerunt degradati, fuit quod cum Photio invaſore ſacroſancta myſteria celebraſſent. Idem eodem modo crimen in Vitale & Miſeno Epiſco- Cap. 18. pis, ſuis in cauſa Acaciana Legatis, punivit, teſte Liberato Diacono, Felix tertius. Et Sebaſtianum Diaconum Cardinalem dejecit Vigilius Pontifex, quod cum Clericis ab Honorio Salonitano Archi-Epiſcopo ſimoniacè ordinatis *acquieviſſet procedere*.

Quocircà noſter Canon Clericum ſine litteris commendatitiis venientem privari mandat hoc honore proceſſionis. Nec erat pœna modica. Etenim Sanctus Ambroſius neſcio quem malè L.1. offic. c. 18. moratum Clericum *poſt offenſam muneri reddens*, notatum tamen volens, vetuit, ne unquam ſecum procederet. Et Petrum Eccleſiæ Neapolitanæ Presbyterum, nefandi criminis accuſatum, L.8. ſecum procedere vetuit Fortunatus Epiſcopus, Ep. 25. Sanctuſque Gregorius mandavit definiri cauſam, 26. quod innocenti nequiret ea pœna infligi. Et de Nicolao primo Pontifice, Arſenium Hortenſem Epiſcopum ob inductum in Italiam neſcio quem novum Epiſcopalis veſtis ornamentum punire volente, ſcribit in vita Gregorii L. 4. c. 51. Magni Joannes Diaconus: *Adeò Arſenium averſatus eſt, ut ei Palatinam proceſſionem vellet adimere*, adeòque longè plus proceſſionem ad ſacroſanctum Altare. Nec tantùm Clerico, ſed & Epiſcopo ac Patriarchæ fœda pœna erat iſta ademptio. Eam enim Joanni Jejunatori Epiſcopo Conſtantinopolitano inflixere Pelagius ſecundus & Gregorius Magnus, & à Legatis Joannis octavi indigniſſimè accepit Photius, quod cum ipſo *nollent conſecrare*. Erat quædam truncata communio, & minor excommunicatio.

De eadem ſcribit Hermias Zozomenus, agens de quatuor monachis Ægyptiis, cognomento Longis, Conſtantinopolim venientibus ſine litteris commendatitiis Theophyli Alexandrini Epiſcopi, ſui Patriarchæ. *Joannes* Chryſoſto- L.8. c.13. mus, Conſtantinopolitanus Epiſcopus, *viros iſtos comiter excepit, & in honore habuit, & in Eccleſia preces fundere non prohibuit; ad myſteriorum verò communionem admittendos non cenſuit, quod id ante cauſam cognitam fas non eſſet*. Et Socrates. L.6. c.9. *Joannes viros honorificè excepit, precumque participes eſſe permiſit, ſed communionem myſteriorum illis ſe priùs minimè conceſſurum dixit, quam eorum cauſa cognita & accuratè diſceptata eſſet*. Tractavit eos quomodò Conſiſtentes, ſeu ſine oblatione communicantes, non quomodò perfectos. Eis perfectionem ſeu ſacroſanctam Euchariſtiam dari vetabat cauſa eorum ignorata, nataque ex Epiſcopalis commendationis defectu ſuſpicio; hoſpitalitatis tamen lex honorari mandabat, ideòque uſque ad receptam ab eorum Epiſcopo inſtructionem admitti ſaltem inter Conſiſtentes. Ità juberi ab antiquo Eccleſiæ Canone dicit meritò Zozomenus. Eos ad Perfectionem admittere fuit graviſſima ſemper in ipſorum Epiſcopum injuria, cujus vindicandæ ergò in Sanctum Joannem Chryſoſtomum machinari cœpit Theophilus Alexandrinus: *Falſus rumor*, inquit Socrates, *ad aures Theophili perlatus eſt, Joannem viros illos ad myſteria admiſiſſe*. Eadem fuit querimonia Sancti Alexandri Alexandrini Epiſcopi adversùs Euſebium Nicomedienſem de recepto ad myſteriorum perfectionem ſine ſuis litteris Ario: Et in iſtam Euſebii temeritatem emanaſſe quintum Nicænum Cano-

Canonem, ſuo loco oſtendi. Porrò longi iſti monachi erant laici, ideòque harum litterarum defectus etiam laicum advenam ſuſpendebat ab Euchariſtia.

Hìnc intellige, quid ſit communio peregrina, de qua Synodus Regenſis, agens de Armentario Cap.3. Ex-Epiſcopo Ebredunenſi. *Cuicumque Epiſcopo liceat ei unam ſuarum Parochiarum Eccleſiam cedere,* Cap.2. *in qua aut Chorepiſcopi nomine, aut communione foveatur peregrina.* Et Synodus Agathenſis. *Contumaces Clerici ab Epiſcopo corrigantur. Si officium ſuum implere neglexerint, peregrina eis communio tribuatur, ità ut, cùm eos pœnitentia correxerit, reſcripti in matricula gradum ſuum dignitatemque recipiant.* Et iterùm. *Si quis Clericus furtum Eccleſiæ fecerit, peregrina ei communio tribuatur.* Et Synodus Ilerdenſis agens de Clerico criminoſo: *Vix* Cap.16. *peregrina ei communio concedatur.* Hoc eſt, tractetur ut Clericus peregrinus Epiſcopi ſuis litteris non commendatus, ejuſque in Eccleſiaſtica communione habeat gradum & ſortem. Eſt regula traducta ex Romana Republica. Nam Svetonius L.5. c.15. 16. Tranquillus in Claudio Auguſto meminit de *Reo Peregrinitatis*, & de *Redactione pœnali in peregrinitatem*. Romano habitu ea pœna privabat. Licèt verò adducti Canones loquantur omnes de ſolis Clericis, fuiſſe tamen & peregrinam laicorum communionem patet abundè ex dictis.

Notanda ſunt verba Synodi Regenſis: *Peregrina communione foveatur:* Solatium, non pœnam important. Diſtinguenda enim eſt duplex peregrina communio: Alia in pœnam infligi, alia in pœnæ ſolatium indulgeri conſueta. De prima agunt Synodus Agathenſis ac Ilerdenſis. Regenſis de poſteriori, mandans ut Armentarius ob alienam potiùs, quam propriam culpam dejectus frui poſſit gratia per octavum Nicænum Canonem Novatianenſium Epiſcopis conceſſa, id eſt, fieri Chorepiſcopus, aut gratia decimiſeptimi Canonis Sardicenſis, id eſt, tractari tamquam Epiſcopus de ſede & civitate ſua iniquè expulſus. Hanc peregrinam communionem eſſe honoris & ſolatii plenam, oſtendi ad laudatum Sardicenſem Canonem, videndæque ſunt variæ Theodoreti Epiſtolæ ſcriptæ in commendationem Cypriani, Africani Epiſcopi, à Wandalis ejecti. Ejuſmodi Ep.52. 53. peregrinos Epiſcopos eſſe ad Synodi generalis ſuffragium invitandos ſcribit Gelaſius Pontifex ad Epiſcopos Dardaniæ. Aliam adhuc facultatem Cap.37. eis facit Synodus Trullana.

CANON XIV.

QUoniam in quibuſdam Provinciis conceſſum eſt Lectoribus & Pſalmiſtis uxores ducere, ſtatuit ſancta Synodus non licere cuiquam ex his accipere ſectæ alterius uxorem. Qui verò ex hujuſmodi conjugio jam filios ſuſceperunt, ſi quidem præventi ſunt, ut ex ſe geniti apud hæreticos baptizarentur, offerre eos Eccleſiæ Catholicæ communioni conveniet; non baptizatos autem non poſſe eos ulteriùs apud hæreticos baptizare. Sed neque copulari debet nuptura hæretico, aut Judæo, vel Pagano, niſi fortè perſona orthodoxæ copulanda promittat ſe ad orthodoxam fidem rransferre. Si quis hanc definitionem ſanctæ Synodi tranſgreſſus fuerit, correptioni canonicæ ſubjacebit.

SCHOLION.

FIdelis cum gentili conjugium ſemper damnavit Eccleſia. Statuit enim Synodus Eliberina. *Propter copiam puellarum gentilibus minimè in* Cap.15. *matrimonium dandæ ſunt virgines Chriſtianæ, ne ætas in flore tumens in adulterio reſolvatur animæ.* Et iterùm. *Si qui fortè Sacerdotibus Idolorum filias* Cap. 17. *ſuas junxerunt, placuit nec in fine ejus dandam communionem.* Et prima Synodus Arelatenſis: *De puellis fidelibus, quæ gentilibus junguntur, placuit,* Cap. 12. *ut aliquanto tempore à communione ſeparentur.* Et terria Carthaginenſis. *Filii vel filiæ Epiſcoporum vel quorumlibet Clericorum gentibus matrimonio non jungantur.* Arabici Canones generaliter id vetant omnium fidelium filiabus, tamqnàm ſexui fragiliori. Et in libro de monogamia Tertullianus ait omnem fidelem fœminam ex Apoſtoli mandato debere nubere *in Domino*, id eſt, *non Ethnico,* C.53.67. 68. *ſed fratri*, quoniam etiam *lex vetus adimit conjugia Allophylorum.* Et in libro de corona militis. C. 11. *Ideò non nubimus Ethnicis, ne nos ad idololatriam uſque perducant.* Et in libris ad uxorem notat C. 6. C. 19. Apoſtolum dicere, non ſimpliciter *Nubat in Domino*, ſed cum addita excluſiva particula, *Tantum in Domino*, id eſt, *in nomine Domini, quod* L.2. c.2. *eſt indubitatè, Chriſtiano.* Quoſdam ſui temporis Doctores, nobilibus fœminis adulando docentes extraneo nubere eſſe aut nullum aut minimum delictum, vocat *Conſiliarios contra omnem ſcripturam prævaricatores.* Omnis ille liber iſtius con- C. 2. 3. jugii maculas & pericula elegantiſſimè ediſſerit, omninò legendus. Et inter varia fidelium crimina,

na, quibus horrendam Decii Auguſti perſecutionem immiſit Deus, adducit in ſermone de lapſis Sanctus Cyprianus: *Jungere cum Infidelibus vinculum matrimonii, proſtituere gentilibus membra Chri-* C. 62. *ſti*. Quod in tertio teſtimoniorum libro confirmat multis utriuſque teſtamenti auctoritatibus. Epiſt. 24. Id ipſum facit Sanctus Ambroſius in litteris ad Vigilium Epiſcopum Tridentinum. Et de loco Epiſt. 11. Apoſtoli, *Nubat tantùm in Domino*, ſcribit ad Ageruchiam Sanctus Hieronymus: *Amputat Ethnicorum conjugia*. Ea improbari oſtendit & ab aliis Apoſtoli locis, nec non à lege vetante arari in bove & aſino, ac indui veſtem textam ex duobus. Quæ omnia repetit in libris adversùs Jovi- L. 1. c. 4. 5. Epiſt. 96. nianum. Hiſpanos item, quod filias ſuas Saracenis jungerent, graviter culpat Adrianus Papa primus.

Obiici poſſit Sanctus Auguſtinus, in libris de Adulterinis conjugiis laudata Apoſtoli verba, L. 1. c. 25. *Tantùm in Domino*, ità exponens. *Quod duobus modis accipi poteſt: Aut Chriſtiana permanens, aut Chriſtiano nubens. Non enim tempore revelati teſtamenti novi in Evangelio vel ullis Apoſtolicis litteris ſine ambiguitate declaratum eſſe recolo, utrùm Dominus prohibuerit fideles infidelibus jungi*. Et Tertul- C. 11. lianus de eodem loco agens in libro de monogamia. *Licèt nec hoc*, utique nubere in Domino, *Pſychici*, id eſt, Orthodoxi, *curent*. Quod nempè crederent Evangelica lege non interdictum. Undè & Canon noſter non quibuſvis fidelibus, ſed ſolis fœminis, ſoliſque inter viros Eccleſiæ Lectoribus & Pſalmiſtis ipſum interdicit. Tertia Synodus Carthaginenſis ſolis filiis & filiabus Epiſcoporum & Clericorum: ſolis fœminis etiam Eliberina, Arelatenſis, Canones Arabici, ac ipſe Tertullianus.

Reſpondeo legendum integrum Sancti Auguſti contextum. *Quamvis beatiſſimus Cyprianus indè non dubitet, nec in levibus peccatis conſtituat jungere cum infidelibus vinculum matrimonii, atque id eſſe dicat proſtituere gentilibus membra Chriſti*. Et Cap. 19. in libro de fide, & operibus. *Beatus Cyprianus etiam illud non tacet, & ad malos mores pertinere confirmat jungere cum infidelibus vincula matrimonii, nihil aliud eſſe aſſerens, quam proſtituere gentilibus membra Chriſti, quæ noſtris temporibus jam non putantur eſſe peccata, quoniam reverà in novo teſtamento nihil indè præceptum eſt, & ideò aut licere creditum eſt, aut veluti dubium derelictum*. Ea matrimonia omninò exiſtimat eſſe illicita, aliud malè opinantibus dumtaxat fatetur nullum de illis eſſe apertum ac irrefragabile novi teſtamenti poſitivum præceptum. Adverſam opinionem improbat, ſolummodò non audet damnare. Hinc item noſter & alii adducti Canones ſolis fœminis, tamquam ſeduci facilioribus, interdicunt, reſpicientes potiùs ad naturæ, quam ad Evangelii legem. Et vir fidelis mulierem infidelem ſub poteſtate habet, ideòque ejus ſolis blandimentis, non imperio poteſt in periculum impelli. Et antiquus Synodorum & Patrum mos eſt ſolos damnare manifeſtos errores, Doctorum opiniones, licèt ſuſpectas, verè tamen probabiles, ſuis terminis relinquere, donec dies veritatis illuceſcat. Undè hodie parem eſſe utriuſque ſexus conditionem & legem, eadem incommoda, idem periculum, fatetur omnis Eccleſia. Et certè antiqua, quæ ipſiſſima naturæ, lex utrique ſexui pariformiter interdixit. Sanctus Petrus Damiani in litteris ad Damianum Nepotem refert L. 6. Ep. 21 inſigne exemplum duarum in Hiſpania meretricum, quæ mori, quàm Saracenis miſceri eligentes, ex meretricibus in martyres feliciter profecerunt.

Eadem eſt ratio conjugii fidelis cum Judæo, de quo Synodus Eliberina: *Catholicas puellas nec Ju-* Cap. 16. *dæis dandas placuit*. Et ſecunda Synodus Aure- Cap. 19. lianenſis: *Nullus Chriſtianus Judæam, neque Judæus Chriſtianam in matrimonio ducat uxorem, quia inter hujuſmodi perſonas illicitas nuptias eſſe cenſemus*. Quod ipſum ſub pœnis gravioribus ſtatuunt Cap. 16. Synodus Arvernenſis, & tertia Aurelianenſis, Cap. 13. Cap. 31. additque quarta etiam fidelem ancillam tali conjugio non poſſe fœdari. Adſtipulantur etiam Canones Arabici, tertiaque & quarta Synodus Toletana, mandantes ejuſmodi conjugiorum proles omninò baptizari.

Eliberina Synodus addit de conjugio Catholici Cap. 16. cum hæretica. *Hæretici, ſi ſe transferre noluerint ad Eccleſiam Catholicam, nec ipſis Catholicas dandas eſſe puellas*. Et Synodus Laodicena: *Quod* cap. 10. *non oporteat indifferenter Eccleſiaſticos fœdere nuptiarum hæreticis ſuos filios, filiaſque conjungere*. Confirmat Canon trigeſimus primus, & addit: *Non oportet eos filios dare vel filias, ſed magis accipere, qui ſe Chriſtianos futuros polliceantur*. Et tertia Sy- cap. 12. nodus Carthaginenſis. *Filii, vel filiæ Epiſcoporum vel quorumlibet Clericorum hæreticis vel ſchiſmaticis matrimonio non jungantur*. Statuit de ſolis Epiſcoporum & Clericorum filiis & filiabus ob nimiam tunc Donatiſtarum in Africa multitudinem & potentiam: Generaliter autem & aſſiduè clamat Sanctus Auguſtinus indigniſſimè eos, qui domo, menſa, lecto ſociantur, diſſociari fide, Eccleſia, & Altari. Trigeſimum primum Canonem Laodicenſem Synodus Agathenſis facit ſuum, ejuſque cauſam dat Synodus Trullana: C. 72. *Non enim ea, quæ non ſunt miſcenda, miſceri, nec ovem cum lupo, nec peccatorum ſortem cum Chriſti parte conjungi oportet*. Hæreticam conjunctionem æqualiter vetat utrique ſexui: Et jure merito. Etenim Valentem Auguſtum fuiſſe ab Ariana uxore ſeductum teſtatur in Eccleſiaſtica Hiſtoria L. 4. c. 11. Theodoretus.

Rectè cum Eliberina, Laodicenſi, & Agathenſi Synodo addit noſter Canon: *Niſi fortè perſona orthodoxæ copulanda promittat ſe ad orthodoxam fidem transferre*. Ex hujus enim vetuſtæ Regulæ præſcripto Theodoſius Auguſtus Athenaidem Leontii Sophiſtæ Athenienſis Paganam filiam ducturus ab Attico Conſtantinopolitano Socrat. Epiſcopo priùs fecit baptizari, appellarique Eu- L. 7. c. 21. doxiam. Et Crotildis Chilperici Burgundionum Regis filia Chriſtiana, Clodoveo Francorum Regi Pagano nubere coacta, proteſtata fuit: *Nequit Criſtiana Pagano nubere; fiat tamen Domini voluntas*. Et Carolus Craſſus Auguſtus, teſte A. 884. Sigeberto Gemblacenſi, Wilam Lotharii Regis ex Waldrada filiam Godefredo Nortmannorum Pagano Regi dare noluit, niſi priùs initiato Chriſtianis Sacramentis. Et de Soldano Iconienſi ſcribunt Ottò de Sancto Blaſio & Godofredus

Mo-

C.25. A.1173. Monachus, quod Frederici primi Auguſti filiam poſtulans ſpoponderit cum omni gente ſua fieri Chriſtianus. Et apud Gregorium Turonenſem Sigebertus Francorum Rex orthodoxus Brunichildim Gotham Arianam, priuſquam duceret, chriſmari fecit, plenèque Eccleſiæ reconciliari. L.4. c.27. 28. Plurima ſunt ejuſmodi exempla: Quædam feliciſſima. Nam & Sanctus Thomas Archi-Epiſcopus & Martyr Cantuarienſis natus & inſignem pietatem doctus fuit à matre olim Saracena.

Quæſtio eſt, an ejuſmodi matrimonia per adductos Canones fuerint non tantummodò vetita, ſed etiam irritata ac annullata? Reſpondeo primò, Chriſtiani cum Judæa conjugium fuiſſe apud Hiſpanos ſemper irritum. Ità ſtatuere videtur antiqua Eliberina Synodus hiſce verbis: C.16. *Nulla poteſt eſſe ſocietas fidelis cum infideli*. Quidquid ſit, quarta Toletana Synodus ejuſmodi C.63. conjugium ſeparari mandat, ideòque irritum ſupponit. Hiſpania ſemper à Judæis fuit ſingulariter infeſtata, ideòque tali lege fuit illi ſemper opus. Etiam apud Gallicanam ac omnem Latinam Eccleſiam fuiſſe ſuo tempore irritum ejuſmodi conjugium ſupponit Sanctus Ivo Carnutenſis Epiſcopus in litteris ad Wulgrinum Archi-Diaconum Pariſienſem. Ep.122.

Reſpondeo ſecundò, quod etiam hæretici cum orthodoxa matrimonium videatur irritari ab Eliberina Synodo. Nam & de illo dicit: *Nulla poteſt eſſe ſocietas fidelis cum infideli*. Ut ut ſit, apud alias gentes, licèt illicita, valida tamen fuerunt ejuſmodi conjugia uſque ad hunc Canonem Synodi Trullanæ: Cap.72. *Si quid ejuſmodi ab ullo ex omnibus factum apparuerit, irritas nuptias exiſtimare, & nefarium conjugium oportet diſſolvi*. At illum nunquam recepit Romana Eccleſia, ideòque ejuſmodi matrimonia etiamnum apud nos latinos ſunt firma.

Reſpondeo tertiò Chriſtiani cum Pagana conjugium eſſe jam pridem apud omnes latinas Eccleſias irritum, attamen ex pia conſuetudine, non ex Canone. Nullus quippè Canon ipſum caſſat, niſi ſexageſimus ſeptimus Arabicus, quem conſtat non eſſe Nicænum, nec noſtris moribus unquam receptum. In hocce conjugium, quam in duo priora ſemper ob minùs periculum fuit Eccleſia clementior, docetque in ſupplemento Sanctus Thomas etiam ab antiqua lege fuiſſe vetitum Judæis conjugium cum ſolis illis gentilibus, à quibus erat ſingulare & proximum periculum Q.59.ar.1. ſeductionis in Idololatriam. Et ſemper gentilibus, quàm Judæis, aut hæreticis Principibus maluit Eccleſia parere. Quo præcisè tempore hic diſpar cultus cœperit apud nos eſſe impedimentum dirimens ignoratur.

Notandum eſt Canonis exordium. *In quibuſdam Provinciis conceſſum eſt Lectoribus & Pſalmiſtis uxores ducere*. Omninò loquitur de Eccleſia Orientali, ideòque variis in locis erat illa ſanctior nobis latinis, ſolos Epiſcopos, Presbyteros, & Diaconos ad plenam continentiam tunc paſſim adſtringentibus. Exſtat tamen apud nos & Canon tertiæ Synodi Carthaginenſis: *Lectores, cùm ad annos pubertatis venerint, cogantur aut uxores ducere, aut continentiam profiteri*. Cap.19. Et hìnc vides Canonem illum, qui ab omnibus ubique Lectoribus & Pſalmiſtis permittit poſt acceptum Ordinem iniri conjugium, nequaquam Can. Ap. 27. eſſe Apoſtolicum, ſed hoc noſtro poſteriorem, utpotè gradum ad Canonem Trullanum.

Meritò Canon Lectoribus & Pſalmiſtis, *qui ex hujuſmodi matrimonio jam filios ſuſceperunt*, mandat, ut eos jam in hæreſi baptizatos curent reconciliari Eccleſiæ, neminemque deinceps permittant iſtic baptizari. Ità ſtatuit & Synodus Ilerdenſis: *Catholicus, qui filios ſuos in hæreſi baptizandos obtulerit, oblatio illius in Eccleſia nullatenùs recipiatur*. Cap.13. Et tertia Carthaginenſis: *Epiſcopi, Presbyteri, vel Diaconi non ordinentur, priuſquam omnes, qui ſunt in domo eorum, Chriſtianos Catholicos fecerint*. Et Sanctus Gregorius Cap.19. Magnus in litteris ad Columbum Numidiæ Epiſcopum. *Res ad nos omninò dura, & rectæ fidei* L.5.Epiſt. 36. *inimica pervenit, quia, quod dici nefas eſt, Catholici homines, & religioſi, quod eſt deterius, filios, mancipiaque ſua, vel alios, quos in poteſtate habent, in Donatiſtarum hæreſi baptizari conſentiunt*. Fieri id deinceps vetat rigidiſſimè, addens de Clericis: *Si quis de cætero hoc fieri de ſuis qualibet excuſatione pertulerit, à Clero ſit modis omnibus alienus*. Theodoſius ſenior Auguſtus, Theſſalonicæ ex gravi morbo decumbens, ab Acholio Epiſcopo baptizari noluit, niſi de recta ejus fide & communione certificatus. Et de Sancto Ambroſio ad Epiſcopatum ſuſcipiendum compulſo ſcribit Paulinus Presbyter: *Poſtulavit ſe non niſi à Catholico Epiſcopo baptizari*. Et Sanctus Hermenigildus paterno gladio trucidari maluit, quàm pollui Ariana Euchariſtia. Et Lucio Ariano Alexandriæ Patriarchæ in Epiſcopum conſecrare paranti dixit Moyſes Saracenorum Electus. *Abſit, ut tua manus me conſecret: Nam tua invocatione Spiritus ſancti gratia in neminem deſcendit*. Theodor. l.4.c.21. Et Antiochus Samoſatenſium Electus *Joviani Pergenſis Epiſcopi manum repulit, dixitque ſe nullo modo poſſe ferre dexteram ſibi imponi, quæ ſacra myſteria per blaſphemiam conſecrata receperat*. C.14. Orthodoxus enim erat Jovianus, ſolaque Ariana communione maculoſus: Et Rogerus Hovedenſis ſcribit de Contardo Electo Moguntino: L.2.f.568. *Noluit ab Octaviano Antipapa conſecrari, malens inter Catholicos pauper vivere, quàm inter ſchiſmaticos divitiis abundare*. Hæretici namque Miniſtri manum eſſe non vivificatricem, ſed *ſuffocatricem*, rectè dicunt orthodoxi monachi in libellis exhibitis Synodo Conſtantinopolitanæ ſub Act. 5. f.57. Menna Patriarcha. Etiam in Chriſti Baptiſmo hominem ſuffocat. Quare ipſum nonniſi in extremo neceſſitatis articulo ab illa poſſe recipi ſemper Eccleſia docuit.

CANON XV.

DIaconiſſam non ordinandam eſſe ante annum quadrageſimum, & hanc cum ſummo libramine. Si verò ſuſcipiens manus impoſitionem, & aliquantum temporis in miniſterio permanens, ſemetipſam tradat nuptiis, gratiæ Dei contumeliam faciens, anathematizetur hujuſmodi cum eo, qui eidem copulatur.

SCHOLION.

Ep. 1. c. 3. DIaconiſſarum meminit Apoſtolus in Epiſtola ad Timotheum, poſt enumeratas Epiſcopo & Diacono neceſſarias virtutes ſtatim ſubdens: *Mulieres ſimiliter oportet eſſe pudicas, non detrahentes, ſobrias, fideles in omnibus.* Quod eas ob ſimilem Ordinationem & miniſterium Diaconus proximè ſubnectat, Patres paſſim advertunt. Exindè ſeducti Montaniſtæ utramque Ordinationem exiſtimarunt eſſe pariformiter Eccleſiæ Sacramentum. Pergit in eadem Epiſtola
Cap. 5. Apoſtolus: *Vidua eligatur non minùs ſexaginta annorum, quæ fuerit unius viri uxor, in operibus bonis teſtimonium habens, ſi filios educavit, ſi hoſpitio recepit, ſi Sanctorum pedes lavit, ſi omne opus bonum ſubſecuta eſt.* Errant, qui agi exiſtimant de viduis ad meram caſtitatis profeſſionem eligendis: Eligunt enim illæ, non eliguntur. Et tantæ paraturæ non eſt ea profeſſio; & univiratus requiſitus eſt lucidum indicium majoris Sacramenti. Tertullianus in libro de velandis virginibus ait viduitatem hanc non eſſe rem modicam, ſed Eccleſiaſticam *Sedem*, ad quam eligendas oporteat eſſe non dumtaxat *ſexaginta annorum &*
Cap. 9. *univiras, ſed & matres, & quidem educatrices filiorum: Scilicet ut experimentis omnium affectuum ſtructæ facilè norint cæteras & conſilio & ſolatio juvare. Adeò nihil virgini ad honorem de loco permiſſum eſt.* Hæ namque viduæ in publico Eccleſiæ conventu habent locum longè honoratiorem. Et in libro de monogamia dicit matrimonium
Cap. 11. per fideles ab Eccleſia peti, id eſt, *ab Epiſcopo,*
cap. 13. *Presbyteris, Diaconis, & Viduis.* Et in libro de pudicitia ait pœnitentes in Eccleſia *proſterni ante viduas & Presbyteros.* Et in libro Præſcriptionum præcipuos Eccleſiæ gradus enumerat hoc or-
Cap. 3. dine: *Epiſcopus, Diaconus, vidua, Virgo, Doctor, Martyr.* Vides viduas aſſiduè Diaconis ſubnecti, Doctoribus & Martyribus præpoſitas,
Cap. 40. ideòque ſpectare ad Clerum. Quocircà rectè Synodus Trullana fœminas illas, quæ ab Apoſtolo vocantur viduæ, ait à ſacris Canonibus vocari Diaconiſſas. Loquitur ex Sancto Baſilio in litteris Canonicis ad Sanctum Amphilochium Epiſcopum Iconienſem: *Viduam, quæ in viduarum numerum relata eſt, hoc eſt, quæ ab Eccleſia in Diaconatum ſuſcepta eſt, cenſuit Apoſtolus nubentem eſſe deſpiciendam.* Quarta Synodus Carthaginen-
Cap. 12. ſis vocat viduas ſeu ſanctimoniales ad baptizandarum mulierum miniſterium electas.

Etiam vox, *Diaconiſſa*, eſt longè antiquiſſima. Etenim Apoſtolicæ ad Romanos Epiſtolæ ſubnotatio, quam nonnulli exiſtimant eſſe ab ipſo Apoſtolo, ſic habet: *Scripta fuit ad Romanos è Corintho per Phœben Diaconam Eccleſiæ Cenchrenſis.* Undè in orationibus ſupra Diaconiſſa, dum ordinantur, fundi conſuetis ab Epiſcopo rogatur Deus, ut eis illam, quam Phœbæ dignatus eſt, Spiritus ſancti & ſacri miniſterii gratiam largiatur. Ejuſdem nominis meminit Sanctus Ignatius Martyr in Epiſtola ad Antiochenos: *Saluto ſanctarum portarum cuſtodes Diaconiſſas.* Cujuſcumque ſit, antiqua eſt illa Epiſtola. Meminerunt item decimus nonus Canon Nicænus, Canones Arabici, Apoſtolicæ Conſtitutiones editæ ſub nomine Clementis Romani, Sanctus Epiphanius, Baſilius Magnus, Gregorius Nyſſenus, prima Synodus Arauſicana, Epaonenſis, ſecunda Aurelianenſis, Codex Theodoſianus, Leges Juſtiniani Auguſti.
Apud laudatum Clemenrem Sanctus Bartholo- L. 8. c.
mæus Apoſtolus Diaconiſſarum originem dicit eſſe hebraicam, ſucceſſionem earum mulierum, quas olim Deus ſanctis tabernaculi & templi januis cuſtodes præfecit.

Variæ ſunt de illis quæſtiones. Prima eſt, An fuerint reverà ſacro Eccleſiæ ritu per manus impoſitionem conſecratæ? Pro parte negativa
facit Synodus Laodicenſis: *Non oportet eas, quæ* Cap. 11.
dicuntur Presbyteræ vel Præſidentes, Eccleſiis or- Cap. 19.
dinari. Et Synodus Nicæna: *Diaconiſſæ non habent manus impoſitionem, & ideò modis omnibus inter laicas deputantur.* Præterea Diaconiſſæ ex Apoſtolico mandato debebant eſſe viduæ: At verò conſecrationis ritum ſacri Canones ſanciunt ſolis virginibus eſſe proprium, nulloque modo viduis impendi. Quin immò Ambroſiaſter in Commentariis ſuper Epiſtolam Apoſtoli ad Timotheum abjicit hanc Ordinationem ad errores Montani. *Cataphrygæ*, inquit, *erroris occaſionem captantes, propter quod poſt Diaconos mulieres alloquitur Apoſtolus, etiam ipſas Diaconas ordinari debere vana præſumptione defendunt: Cùm Apoſtolus mulierem in Eccleſia in ſilentio eſſe debere præcipiat, illi è contrà etiam auctoritatem in Eccleſia vindicant miniſterii.*

Reſpondeo tamen fuiſſe omninò ordinatas,
& apud Latinos, & apud Græcos. De Latinis L. 1. c. 7.
teſtatur Tertullianus in libris ad uxorem. *Diſciplina Eccleſiæ & Apoſtoli præſcriptio digamos non ſinit præſidere, & viduam adlegi in Ordinationem, niſi univiram non concedit.* Et in fine libri Exhor-

Cap. 13. hortarii ad caſtitatem. *Quanti & quantæ in Eccleſiaſticis Ordinibus de continentia cenſentur, qui Deo nubere maluerunt?* Reſpicit ad Epiſcopos, Presbyteros, Diaconos, & Diaconiſſas, adeòque omnes affirmat Eccleſiaſticis Ordinibus inſignitos. Antiquus Ordo Romanus habet Miſſam peculiarem, variumque ritum ordinandæ Diaconiſſæ. Quomodò Diaconum, ità & hanc ordinandam mandat inter Miſſarum ſolennia, inter Epiſtolam & Evangelium, ante altare, eique donari annulum, torquem, ſtolam Diaconalem. Et prima Synodus Arauſicana ſtatuit.
C. 26. *Diaconiſſæ omninò non ordinandæ. Si quæ jam ſunt, benedictioni, quæ populo impenditur, capita ſub-*
Cap. 21. *mittant.* Et Synodus Epaonenſis. *Viduarum conſecrationem, quas Diaconas vocant, ab omni regione noſtra penitùs abrogamus: Solam eis pœnitentiæ benedictionem, ſi converti ambiunt, impo-*
Cap. 17. *nendo.* Et ſecunda Aurelianenſis. *Fœminæ, quæ benedictionem Diaconatus hactenùs contra interdicta Canonum acceperunt, ſi ad conjugium probantur iterùm devolutæ, à communione pellantur.* Et
Cap. 18. iterùm. *Placuit etiam, ut nulli poſtmodùm fœminæ Diaconalis benedictio pro conditionis hujus fragilitate credatur.* Ex his clarum eſt, hanc benedictionem uſque ad hoſce Canones viguiſſe in Gallicana Eccleſia, atque ad illam exſtirpandam fuiſſe opus tot repetitis Canonibus.

Eam apud Græcos viguiſſe teſtantur noſter Canon, Conſtitutiones Apoſtolicæ, & Synodus Trullana, vocantes eam χειροτονίαν ſive χειροθεσίαν, id eſt, manus impoſitionem Eccleſiaſticæ Ordinationis impreſſivam. Et Theoſebiam, Sancti Gregorii Nyſſeni Epiſcopi uxorem, unà cum viro Epiſcopo factam Diaconiſſam, Sanctus Gregorius
Epiſt. 95. Nazianzenus vocat *verè ſanctam Presbyteri conjugem, honore parem, magnis* Diaconalis Ordinationis *myſteriis dignam*. Et in Eccleſiaſtica
L. 3. c. 13. Hiſtoria Theodoretus laudat quandam fœminam Antiochenam, pietate illuſtrem, *Diaconatus munere donatam*. Et Hermias Zozomenus laudat
L. 8. c. 23. Nicaretam nobiliſſimam virginem, quod nunquam adſcendere voluerit ad Diaconiſſæ dignitatem. Laudat & Olympiadem illuſtriſſimam viduam, quam Nectarius Conſtantinopolitanus
Cap. 9. Epiſcopus *Diaconam ordinavit*. Eas ordinatas di-
L. 7. c. 16. cit *ad Divinum miniſterium*. Et Sanctus Epipha-
Apud Hieron. Epiſt. 60. nius ſcribit ad Joannem Hieroſolymæ Epiſcopum: *Nunquam ego ordinavi Diaconiſſas, & ad*
Hæreſ. 79. *alias miſi Provincias*. Et adversùs hæreſin Collyridianam. *Obſervandum eſt, quod Diaconiſſis ſolummodò indiguit Eccleſiaſticus Ordo*. Ejuſdem Ordinationis meminit Codex Theodoſianus, & frequenter Juſtinianus Auguſtus.

Hìnc intelliges Canonem Sancti Baſilii in lit-
Cap. 44. teris ad Sanctum Amphilochium. *Diaconiſſa, quæ cum Græco*, id eſt gentili, *fornicata eſt, ad communionem* precum, ſive Conſiſtentiam *recipienda eſt, ad oblationem autem ſeptimo anno admittetur, ſcilicet ſi in caſtitate vitam agat*. Sacra virgo, aut vidua à ſimplici continentiæ voto in mœchiam lapſa ab antiquo Eccleſiæ Canone proſcribitur in Fletum, cur igitur Diaconiſſa privatur ſola oblatione ac Perfectione? Rationem dat idem Baſilius in eiſdem
Cap. 32. litteris. *Qui peccatum ad mortem peccant Clerici, de gradu quidem dejiciuntur, à Laicorum autem com-*

munione non arcentur: Non enim vindicabis idem bis in idipſum. Id eſt, pro mortali crimine Laicum communione, Clericum ſola degradatione punimus, neque patitur juſtitia hujus degradationi addi & excommunicationem. Quod ipſum ſtatuit Canon vigeſimus quintus inter vulgares Apoſtolicos. At verò Diaconiſſa eſt in Clero, atque ità ejus lapſum carnalem Sanctus Baſilius ſola degradatione cenſuit eſſe caſtigandum.

Nec obſunt Canones in contrarium adducti. Laodicenſis nequaquàm de Diaconiſſarum Ordinatione agit, ſed de neſcio quarum ſeniorum mulierum ad neſcio quam in Eccleſia Præfecturam electione, & citra manus impoſitionem promotione, quam uſque huc uſitatam vult eliminari. Etenim vox Græca, Σκτισαστκι, nequaquam manus impoſitionem aut conſecrationem, ſed ſimplicem conſtitutionem importat. Eas mulieres verſio noſtra latina perperàm vocat Presbyteras. Rectè enim adversùm Collyridia-
nos Sanctus Epiphanius: *Nuſquam Presbytridas conſtituit Eccleſia*. Et Canonis Laodiceni græcus textus non habet, πρεσβυτερίδας, ſed πρεσβυτίδας, id eſt, ſenes, quas aliqui fuiſſe putant Diaconiſſarum Præfectas & quaſi Archi-Diaconas, eaſque ab iſta Synodo eliminari. Videantur illic Theodorus Balſamon & Joannes Zonaras. Nicænum Canonem ſuo loco expoſui, noſtramque expoſitionem Petrus Arcudius eruditè confirmat. Hæreſ. 79.
Diaconiſſarum porrò conſecratio à virginum L. 6. c. 10.
conſecratione differebat plurimùm, ideòque viduis poterat omninò impendi. Varios Græcorum Rituales libros, eam diſtinctiſſimè exprimentes, nuper publicavit Joannes Morinus.

Altera quæſtio eſt, An hæc Ordinatio fuerit verum Eccleſiæ Sacramentum? Partem affirmativam ſuadere videtur noſter præſens Canon, dicens eam conferri per manus impoſitionem. Et apud Petrum Arcudium Matthæus Blaſtares dicit conferri per hæc Ordinantis Epiſcopi verba: *Gratia Divina, quæ infirma ſanat & imperfecta perficit, hanc reverendam N. promovet in Diaconam*. At verò eodem ritu promoventur viri, eaque ſunt eſſentiale elementum & verbum Sacramenti Diaconalis. Eidem quoque erant ritus accidentales utriuſque Ordinationis, eædemque fermè precationes, atque ideò addit noſter Canon, quod Diaconiſſa lapſa irrogèt contumeliam Divinæ gratiæ, utique ex Ordinationis opere operato ſuſceptæ. Neque refert Petri Arcudii reſponſio: *Ex quibuſdam antiquis, ſeu potiùs apocryphis Euthologiis loquitur Blaſtarius, & quod de forma*, DIVINA GRATIA, ETC. *dicit, erroneum eſſe judico, hæreticum, improbandum, omninò rejiciendum*. Etenim Blaſtario jam laudata Ritualia atteſtantur, oſtenduntque Arcudium peſſimè cenſere.

Reſpondeo tamen eam Ordinationem nullatenùs eſſe Sacramentum, ſed ritum merè cæremonialem ab Eccleſia inſtitutum. Rectè enim Tertullianus in libro de velandis virginibus.
Non permittitur mulieri in Eccleſia loqui, ſed nec Cap. 9.
docere, nec tingere, nec offerre, nec ullius virilis muneris, nedum Sacerdotalis officii ſortem vindicare. Quod ipſum repetit in libro de Baptiſmo, addens ſcripta illa, quæ Sanctus Hieronymus Cap. 17.
in

in catalogo rectè vocat Pauli & Theclæ Periodos ac baptizati Leonis fabulam, eſſe ſub laudati Apoſtoli nomine confictà à neſcio quo Presbytero in Aſia, ipſumque damnatum ob iſtud facinus, atque ità ex ejuſmodi chartis mulierum petulantiam vanè defendi. Eis ſacræ pallæ contactum ac thuris in Eccleſia incenſionem interdicta fuiſſe à Sotere & Bonifacio primo Pontificibus, teſtatur liber Pontificalis. Adjungit Ca-
Cap. 44. non Laodicenſis: *Non oportet mulieres ad altare ingredi*. Ad nullum ejus miniſterium, ut in
Ep. 9. c. 3. litteris ad Lucaniæ & Siciliæ Epiſcopos exponit Gelaſius primus. Eas vel ad Miſſam privatam Presbytero miniſtrare vetant Synodus Nannetenſis, ſexta Pariſienſis, Caroli Magni, Theo-
Conſt. 14. dulfi Aurelianenſis, Herardi Turonenſis, ac Iſaac Lingonenſis Epiſcopi Capitularia. Abuſum, ut intolerabilem, etiam apud Græcos aboleri juſſit Innocentius quartus. Et tertia Syno-
C. 99. 100. dus Carthaginenſis ſtatuit. *Mulier baptizare non præſumat*. Et adverſùm Collyridianos Sanctus
Epiſt. 79. Epiphanius. *Diaconiſſarum Ordo eſt quidem in Eccleſia, cæterùm non ad ſacrificandum, neque ut quidquam aggredi permittantur*. Multis refutat Erronum iſtorum necnon Montaniſtarum temeritatem, de qua & Sanctus Auguſtinus in libro de hæreſibus. *Tantùm dant mulieribus principa-*
Cap. 27. *tum, ut Sacerdotio quoque apud eos honorentur: Dicunt enim Quintillæ & Priſcillæ Chriſtum ſpecie fœminæ revelatum*. Et hujuſmodi dumtaxàt Ordinationem fœminarum damnat Ambroſiaſter ſuprà adductus. Et Tertullianus in libro Præſcriptionum. *Ipſæ mulieres hæreticæ quam procaces!*
Cap. 41. *Quæ audeant docere, contendere, exorciſmos agere, curationes repromittere, forſitàn & tingere;* immò ſine, *forſitan*: Etenim Sanctus Firmilianus Cæſareenſium in Cappadocia Archi-Epiſcopus in litteris ad Sanctum Cyprianum memorat neſcio quam de Montani fæce fœminam, auſam non tantùm tingere, ſed & Euchariſtiam ſanctificare. Ità mediis ſæculis ſexta Synodus Pariſienſis queritur fœminas auſas *Corpus & Sanguinem*
L. 1. c. 45. *Domini populis porrigere*; & alia ipſo dictu turpia exercere. Et quaſdam Hiſpaniæ Abbatiſſas Mo-
L. 1. Epiſt. 187. nialibus ſuis benedicentes ac publicè prædicantes, earumque confeſſionem audientes durè arguit Innocentius tertius, addens Eccleſiaſticæ poteſtatis claves nec Virgini Matri à Domino
Epiſt. 75. fuiſſe conceſſas. Addit de Montaniſtis Sanctus
Epiſt. 54. Hieronymus in litteris ad Marcellam. *Apud nos Apoſtolorum locum tenent Epiſcopi; apud eos Epiſcopus tertius eſt. Habent enim primos de Pepuza Phrygiæ civitate Patriarchas; ſecundos, quos appellant, Cenones: Atque ita in tertium, id eſt, penè ultimum locum Epiſcopi devolvuntur, quaſi exindè ambitioſior religio fiat, ſi, quod apud nos primum eſt, apud illos noviſſimum ſit*. Portò *Cenones* eſt Phrygium vocabulum, cujus propriam ſignificationem hodie ignoramus. Soli interim Montaniſtæ & Collyridiani Diaconiſſarum Ordinationem aſſerunt eſſe Sacramentum. Eos verò damnat vel ſola differentia rituum, quibus & illæ & Diaconi ordinantur. Videantur apud Matthæum Blaſtarem, ac in libris Ritualibus jam ſuprà laudatis.

Nec obeſt oppoſitum argumentum. Etenim manus impoſitio fuit olim admodùm varia, aliaque ſacramentalis, alia dumtaxàt cæremonialis. Et hæc verba, *Divina gratia*, &c. nequaquàm ſunt Eccleſiaſticæ Ordinationis eſſentiale verbum: Sunt decretum factæ electionis, poſtulatioque faciendæ conſecrationis, æquivalens hiſce noſtris verbis Archi-Diaconi ad Epiſcopum ordinantem: *Poſtulat ſancta mater Eccleſia, ut hunc electum in Diaconum conſecretis*. Longa eſt hæc quæſtio, alibi diſcutienda. Petrus Arcudius putat eſſe verbum eſſentiale. Hìnc Matthæum Blaſtarem perperàm accuſat.

Tertia quæſtio eſt, quæ fuerint Diaconiſſarum munia & privilegia? Reſpondeo fuiſſe varia. Primum & principale edicit Clemens Romanus in Apoſtolicis Conſtitutionibus. *Eliges Diaco-* L. 3. c. 15.
niſſam ad miniſtrandum mulieribus. Ad multa enim indigemus Diaconiſſa. Ac primum quidem cùm mulieres baptizantur, unget quidem eis Diaconus frontem tantùm Oleo ſancto; poſt eum verò illinet eas Diaconiſſa. Non enim opus eſt, ut viri inſpiciant fœminas. Et infrà. *Virum* de ſacro fonte egredien- Cap. 16.
tem *ſuſcipiat Diaconus; mulierem Diaconiſſa*. Et L. 3. c. 28.
in alio libro. *Diaconiſſa Presbyteris miniſtrat, cùm mulieres baptizantur, idque propter decorem & honeſtatem*. Et Sanctus Epiphanius in libro adverſùm hæreticos. *Diaconiſſarum Ordo eſt in Eccleſia,* Cap. 79.
reverentiæ gratia muliebris generis, aut propter horam balnei, aut viſitationis, aut laboris. Et quando nudatum fuerit mulieris corpus, ne à viris ſacrificantibus conſpiciatur, ſed à miniſtrante muliere. Et quarta Synodus Carthaginenſis: *Ad miniſterium baptizandarum mulierum eliguntur*. Et Novella Juſtiniani Auguſti directa ad Epiphanium Pa- Cap. 12.
triarcham Conſtantinopolitanum: *Diaconiſſæ ado-* L. 6. c. 6.
randis miniſtrant baptiſmatibus, & aliis adſunt ſecretis, quæ in venerabilibus miniſteriis per eas ritè aguntur. Olim enim & fœminæ & viri ſacrum regenerationis fontem intrabant naturaliter nudi; & toto corpore apud Græcos ungebantur, ideòque naturalis honeſtas pro fœminis requirebat Diaconiſſas. Addit quarta Carthaginenſis Syno-
dus: *Tam inſtructæ ſint* Diaconiſſæ *ad officium, ut* Cap. 12.
poſſint apto & ſano ſermone docere imperitas & ruſticas mulieres, tempore, quo baptizandæ ſunt, qualiter Baptizatori interrogatæ reſpondeant, & qualiter accepto baptiſmate vivant. Hoc ipſum forsàn vult S. Ambroſius dicens viduas eſſe *fidei magiſtras*. Rectè verò tertia Synodus Carthaginenſis
mandat, ne mulieres, utique Diaconiſſæ, viros C. 100.
doceant in publico Eccleſiæ conventu.

Alterum munus adducit Martyr Ignatius in Epiſtola ad Antiochenos, eas vocans ſacrarum, per quas mulieres intrabant, portarum cuſtodes. Nam & mulierum in Eccleſia conſeſſum à viris ſeparatum Diaconiſſa dirigebat. Ejuſdem muneris meminerunt Conſtitutiones Apoſtolicæ: *Dia-* L. 8. c. 28.
coniſſa non benedicit, neque facit aliquid eorum, quæ Presbyteri aut Diaconi faciunt, niſi quod januas cuſtodit. Tertium munus adducit Tertullianus in libro de monogamia: *Ab Epiſcopo, Presbyteris,* C. 11.
Diaconis, & viduis matrimonium poſtulas. Nempè mariti ab Epiſcopo, Presbyteris ac Diaconis; uxores ab Epiſcopo & Diaconiſſis poſtulabantur, ſeu de eorum examine & conſilio accipiebantur, ideòque & hæ & illi in libris ad uxorem dicun-

tur

L. 2. c. 2. tur *Nuptiarum conſiliarii*. Et in libro de velandis virginibus ſpectat ad viduarum officium, ut alios
c. 9. *conſilio & ſolatio juvent*. Et huc reſpicit Sanctus Ambroſius in libro de viduis. *Vidua emeritis veterana ſtipendiis caſtitatis, etſi conjugii arma deponat, domus tamen totius pacem gubernat: Etſi vehendis oneribus otioſa, maritandis tamen junioribus provida, ubi cultus utilior, ubi fructus uberior ſit, quarum copulam aptiorem ſenili gravitate diſponit.* Quartum munus adducit idem Tertullianus in libro de pudicitia: *Pœnitentem proſternis in medium*
Cap. 13. *ante viduas & Preſbyteros.* Crediderim ab illis mulierum Fletum, Audientiam, & Subſtrationem fuiſſe directa. De Diaconiſſis etiam loqui puto Sanctum Hieronymum in litteris ad Nepo-
Epiſt. 2. tianum: *Multas anus nutrit Eccleſia, quæ & officium præbeant, & beneficium accipiant* infirmis miniſtrando. Eaſdem à viduis viris in Agapetas familiæ rectrices adſumi ſuadet in libro ad caſtitatem exhortatorio, & in libro de monogamia Ter-
Cap. 12. tullianus. Aliud adhuc officium adducunt Apo-
Cap. 16. ſtolicæ Conſtitutiones: *Evenire ſolet aliquando in*
L. 3. c. 15. *quibuſdam domibus, ut non poſſis propter infideles mittere Diaconum ad mulieres, mittere verò poſſis*
L. 2. c. 26. *Diaconiſſam propter cogitationes improborum.* Et in alio libro; *Ad Diaconum aut Epiſcopum nulla mulier ſine Diaconiſſa accedit.* Horum munerum gratia Diaconiſſæ ſpectabant ad Clerum, habebant Sedem ſuam in Eccleſiæ conventu, & benedictioni ſacerdotali, quæ dabatur populo, caput non ſubmittebant, uti ſuprà audivimus à prima Synodo Arauſicenſi. Eademque Eccleſia habebat plures Diaconiſſas: Etenim Juſtinianus Auguſtus in magna Eccleſia Conſtantinopolitana permittit eſſe quadraginta.

Quarta quæſtio eſt. An Diaconiſſæ debuerint eſſe viduæ? Pro parte affirmativa facit Apoſtolus eas ſemper aut mulieres aut viduas appellans, ſolaſque diſertè viduas ad hunc Eccleſiæ honorem admittens. Et in libro de velandis virginibus Tertullianus dicit debere eſſe non tantùm viduas, ſed & matres, & quidem filiorum educatrices, ut ſcilicet ſtructæ ſint omnium affectuum experi-
Cap. 9. mentis. Neſcio quem Africanum Epiſcopum, qui virginem ad viduarum ſedem exaltarat, carpit graviſſimè & concludit: *Adeò nihil virgini ad honorem de loco permiſſum eſt.*

Reſpondeo tempora diſtinguenda. Duo priora Eccleſiæ ſæcula videntur ad Diaconatum admiſiſſe ſolas viduas ob adductas à Tertulliano rationes. At verò tertium ſæculum admiſit & virgines. Etenim quarti ſæculi Doctor Sanctus Epiphanius in fidei expoſitione poſt enumeratas om-
L. 6. c. 17. nes hæreſes addit: *Diaconiſſæ univiræ & continentes eſſe debent vel poſt unas nuptias viduæ, vel perpetuæ virgines.* Et editæ eodem ſæculo Conſtitu-
Cap. 12. tiones Apoſtolicæ: *Diaconiſſa eligatur virgo pudica; ſin autem non fuerit virgo, ſit ſaltem vidua, quæ uni nupſerit, & fidelis atque honorata ſit.* Et quarta Synodus Carthaginenſis Diaconiſſam eſſe mandat viduam aut ſanctimonialem, id eſt, ſa-
L. 6. c. 6. cram virginem. Et in lege novella ad Epiphanium Patriarcham Conſtantinopolitanum ſcribit Juſtinianus Auguſtus: *Volumus Diaconiſſas eſſe ſive ex viduitate, ſive ex virginitate.* Dum nempè virgo reperi nequit, adſumi vult ſaltem viduam univiram, quomodò Apoſtolus Epiſcopum ac Diaconum jubet virum unius uxoris. Et diſciplina, quam Tertullianus urget, forsàn fuit ſolius Eccleſiæ Africanæ. Ut ut ſit, ſæculo tertio cœperunt probatiores è ſacris virginibus aut profeſſis viduis ad Diaconatum quaſi ad grandem dignitatem eligi, & vix amplius appellari viduæ, ſed Diaconiſſæ. Certè ante Nicænum Canonem vix reperis hocce nomen, niſi ſuperiùs laudata ſubnotatio ad Epiſtolam Apoſtoli ad Romanos ſit illo vetuſtior. Etenim Sancti Ignatii Martyris ad Antiochenſes Epiſtola laborat non penitùs vana ſuſpicione ſpuriæ ſuppoſitionis, quod eam Sanctus Hieronymus in catalogo, in Hiſtoria L. 3. c. 36.
Eccleſiaſtica Ruffinus, ac omnis antiquitas ignorent. Magna, inquam, tunc eſſe cœpit dignitas Diaconiſſæ. Etenim Olympiadem viduam nobiliſſimam honorare volens Nectarius Conſtantinopolitanus Epiſcopus ordinavit Diaconam, & Nicaretæ virginis illuſtriſſimæ modeſtiam commendans Hermias Zozomenus dicit, quod nunquam ambierit Diaconiſſæ dignitatem. Et ab electo Epiſcopo relinquendam uxorem, quam in monaſterio profiteri jubet, ornare ſtudens Synodus Trullana addit. *Si digna viſa fuerit, ad Diaconatus dignitatem provehatur.* Ità provectam Theo- C. 48.
ſebiam Sancti Gregorii Epiſcopi Nyſſeni uxorem jam ſuprà dixi.

Quinta quæſtio, quæ ætas fuerit requiſita in Diaconiſſis? Reſpondeo ab Apoſtolo requiri annos ſexaginta. Solas enim viduas huic muneri admotas voluit, jubens juniores nubere & matres familias fieri ob lubricæ ætatis metum, in vidua, quàm in virgine majorem. Et hinc Africanum illum Epiſcopum graviter Tertullianus arguit, quod necdum viginti annorum virginem ad ſedem ſolis ſexaginta annorum meritis debitam contra Apoſtoli Canonem exaltaſſet. Lex tamen pedetentim in diſſuetudinem abiit, uti liquet ex litteris Canonicis Sancti Baſilii ad Sanctum Amphilochium. Et laudatam Olympiadem, à Ne- Cap. 24.
ctario conſecratam, Hermias Zozomenus teſtatur fuiſſe adhuc admodùm juvenem. Etiam quarta Carthaginenſis agit & ſtatuit de viduis adoleſcentioribus. Verùm non probavit id Baſilius, ideòque ſtatuit in laudatis litteris: *Vidua ſexaginta* C. 102.
annos nata, ſi rursùs cum viro habitare voluerit, 103.
boni communione non dignabitur, donec ab impuritatis perturbatione ceſſaverit; ſed ſi ante ſexaginta annos eam in numerum retulerimus, noſtra eſt, non mulieris culpa. Sub laudati Nectarii Epiſcopatu evenit fœdum illud Diaconiſſæ cum Diacono ſcandalum, pergitque Zozomenus. *Hac de cauſa* L. 7. c. 16.
Theodoſium Imperatorem, providentem Eccleſiæ honori & dignitati, conjicio Edicto caviſſe, ne mulieres, niſi liberos haberent, & annum ſexageſimum exegiſſent, Divinum miniſterium ſuſciperent ſecundùm Apoſtoli expreſſum mandatum. Lex exſtat in Codice Theodoſiano, quæ tamen non ſolas vi- L. 26. tit. 27.
duas ad dignitatem hanc admittit, ſed dumtaxàt nullam viduam, niſi quæ proles habeat & ſit ſexaginta annorum. Ex quo conjecturare licèt lapſam Diaconiſſam fuiſſe viduam juniorem. Et hanc legem omninò reſpicit & corrigit noſter Canon, in ordinanda Diaconiſſa requirens ſolos quadragintas annos. Rationem dat Synodus Trul-

Trullana: *In Divino Apoſtolo ſcriptum eſt, ſexaginta annorum viduam in Eccleſia eligendam; ſacri autem Canones quadraginta annorum Diaconiſſam ordinandam eſſe ſtatuerunt, cùm Dei Eccleſiam Dei gratia potentiorem evaſiſſe, & ulteriùs procedere vidiſſent, fideliumque ad Divinorum mandatorum fir-* Novell. 6. *mitatem ac ſtabilitatem*. Quadraginta anni debe- c. 6. bant eſſe completi, ideòque in lege ad Epiphanium Patriarcham Conſtantinopolitanum directa Juſtinianus Auguſtus ſcribit debere eſſe annorum citciter quinquaginta. Addit ex neceſſitate poſſe diſpenſatoriè ordinari Juniores, verùm tales viris permixtas non poſſe habitare, ideòque collocandas in aliquo Aſceterio, uſque ad canonicum ætatis complementum. Omnibus generaliter Diaconiſſis interdicit Agapetus, ſtatuitque varia de Cap. 102. eorum moribus. Deſumpſit ex quarta Synodo 103. 104. Carthaginenſi.

Sexta quæſtio eſt, quando Diaconiſſæ cœperint in Eccleſia extingui? Reſpondeo jam pridem exſtinctas & in Latina & in Græca Eccleſia. Apud nos Latinos exſtinguere cœpit Eccleſia Gallicana in prima Synodo Arauſicenſi, habita Cyro Conſule, anno ſecundo Sancti Leonis Magni Pontificis, Chriſti Domini quadringenteſimo quadrageſimo primo, decem annis ante noſtram Synodum Chalcedonenſem. Exſtinguere cœpit, non plenè exſtinxit. Eas namque contra Arauſicenſe decretum perrexiſſe ordinari & profiteri teſtatur ſecunda Synodus Aurelianenſis, ejuſmodique ordinationem aut profeſſionem exſufflare non audet: Denuò dumtaxàt interdicit, earumque licèt contra Canonem factarum prævaricatrices privat communione. Epaonenſis Synodus, ſuaviter & fortiter agere volens, Diaconalem conſecrationem mutat in benedictionem pœnitentialem, atque ità fœmineo ſexui dignitatis avido conatur ſatisfacere. Pœnitentialis enim benedictio non tantùm prævaricatoribus ignominioſè imponebatur, ſed & ab innoxiis & integris ſpontaneè & glorioſè ſuſcipi olim conſuevit. Ex- C. 18. ſtinctionis cauſam ſecunda Synodus Aurelianenſis fuiſſe dicit fœmineæ *conditionis fragilitatem*. Diaconiſſa enim ducebat vitam activam, cujus conſtat fœminas non eſſe capaces. Exſtinctio longo tempore fuit intra ſolam Galliam circumſcripta. Etenim dudùm pòſt in ſua Romana per Zachariam Succeſſorem confirmata Synodo ſtatuit Gregorius ſecundus: *Si quis Diaconam in conjugem duxerit, anathema ſit*. C. 2. Iſtud ob crimen Canon quartus decimus anathematizat Adrianum filium Exhilarati. Et Synodus Wormatienſis innovat hunc noſtrum Chalcedonenſem Canonem, Ordoque Romanus Carolo Magno ab Adriano primo miſſus inſigni variorum rituum veſte ornat Diaconiſſæ Ordinationem. Etiam ſub Leone tertio viguiſſe Romæ teſtatur in ejus vita Anaſtaſius Bibliothecarius. Præciſum iſtic exſtinctionis tempus & cauſam ignoro. Dicit verò Petrus Pictavienſis, primus Petri Lombardi Commentator: *Diaconiſſarum ordinatio abiit in diſſuetudinem:* Ubique apud omnem Eccleſiam Latinam, virginum quarumdam & Abbatiſſarum benedictione jam pridem contentam.

Exſtinctam item eandem Ordinationem jam pridem apud Græcos teſtatur Theodorus Balſamon in commentario hujus Canonis addens quaſdam quidem Conſtantinopolitanas Moniales etiam ſuo tempore vocatas fuiſſe Diaconiſſas, at inani nomine, utpotè nulla manus impoſitione ſacratas. In reſponſis ad quæſtiones Marci L. 5. Juris Patriarchæ Alexandrini variat: Eas in Eccleſia Orient. Conſtantinopolitana ſupereſſe dicit, verùm ob Reſp. 36. menſtruas inquinationes repelli ab omni ſacro miniſterio, mulierum in Eccleſia conventui dirigendo dumtaxàt Præfectas. De earum conſecratione jam ab aliquot ſæculis nullam mentionem faciunt Græcorum Ritualia, nec in accuratiſſimo de ſacris Ordinationibus opere Symeon Archi-Epiſcopus Theſſalonicenſis, qui floruit in exordio ſæculi decimi tertii.

Concludit Canon noſter Diaconiſſas carne lapſas cum ſui violatoribus anathematizandas. Plenam enim continentiam profitebantur, & quidem conſecratione ſanctiſſima ſigillatam. Ejus cauſa Juſtinianus Auguſtus & violatam & Novell. 6. violatorem mandat gladio vindicari. Anathe- c. 6. ma iſtud per diverſas poſtmodùm Synodos confirmatum fuit, atque ità evanuit Sancti Baſilii Canon, lapſas Diaconiſſas privans ſola oblatione, ſeu perfecti boni communione.

CANON XVI.

Virginem, quæ ſe Domino Deo conſecravit, ſimiliter & monachum non licere nuptialia jura contrahere. Quod ſi hoc inventi fuerint perpetrantes, excommunicentur. Confitentibus autem decrevimus, ut habeat authoritatem ejuſdem loci Epiſcopus miſericordiam eis humanitatemque largiri.

SCHOLION.

In litteris ad Leonem Catanenſem Epiſcopum, & Adrianum Notarium queritur de Siciliæ monachis Sanctus Gregorius Magnus, quod *mulieribus ſine metu ſe jungerent*. Quam ſacrilegam L. 8. Ep. 21. 22. iniquitatem novimus & in aliis olim regionibus graſſatam. Ejus prima radix fuit Julianus Auguſtus, de quo Hermias Zozomenus. *Regnante Ju-*

L. 6. c. 3. *Juliano, quidam improbi viri ſacratas virgines vel vi vel perſuaſione ad hanc corruptelam inductas ſibi connubio junxerunt, quemadmodùm fieri ſolet, cùm religionis ſtatu perturbato, turpis libido id genus ſceleris conſciſcendi impunitatem proponit.* Chriſtianam Religionem data omnium prævaricationum licentia ſperarat Julianus uſque ad everſionem confundere. Eum imitatus eſt Valens Auguſtus monachos ad armatam militiam, & Conſtantinus Copronymus eoſdem cogens ad ſacrilega conjugia. Ab hiſce magiſtris Lutherani & Calviniſtæ
L. 6. c. 3. didicerunt monaſticæ caſtitatis vota exſufflare. Licentiam compeſcuit Juliani ſucceſſor Jovianus, de quo laudatus Zozomenus. *Miſit Edictum, quod jubebat, ut qui ſacratam viginem vel ad nuptias contrahendas pellicere conaretur, vel laſcivo ſolùm obtutu adſpiceret, maximè omnium, ſi per vim rapere tentaret, capitis ſupplicio mulctaretur.* At plenè prævalere Edictum non potuit, ideòque addita excommunicatione noſter, à plurimis Synodis & Romanorum Pontificum decretis innovatus, ac à Stephano ſecundo in Reſponſis ad Franco-
Cap. 7. rum conſulta in villa Cariſiaco datis diſertè laudatus, Canon adjuvit. Adjuvit poſtmodùm & Ju-
C. 4. 6. 8. ſtinianus in quinta lege novella, pluraque Regum Orthodoxorum Edicta. Porrò miſericordiam & humanitatem, quam pœnitentibus poſſit exhibere Epiſcopus, exponit, aut veriùs moderatur Gelaſius Pontifex in litteris ad Lucaniæ &
Epiſt. 9. Siciliæ Epiſcopos. *Niſi per publicam probatamque pœnitentiam non recipiantur: Sed tamen his viaticum de ſæculo tranſeuntibus, ſi tamen pœnituerint, non negetur.*

Obiici poſſit Sanctus Cyprianus, de quibuſdam ſacratis virginibus ſcandaloſè viventibus cum Agapetis Clericis ſcribens ad Pomponium Epiſcopum. *Quod ſi ex fide ſe Chriſto dicaverunt, pudicè & caſtè ſine ulla fabula perſeverent; ſi autem perſeverare nolunt aut non poſſunt, meliùs eſt nubant, quàm in ignem deliciis ſuis cadant.* Alludit ad locum Apoſtoli: *Meliùs eſt nubere, quàm uri.* Epiſt. 62. Reſpondeo intentam ab argumento Apoſtoli expoſitionem eſſe errorem Joviniani, à Luthero & Calvino hodie reſumptum, in quem ſcribit Sanctus Hieronymus. *Etſi nupſerit virgo, non peccavit: Non illa virgo, quæ ſemel Dei cultu ſemet dedicavit. Harum ſi qua nupſerit, habebit damnationem, quia primam fidem irritam fecit.* L. 1. c. 7. Abſit, ut Sanctum Cyprianum faciamus Jovinianiſtam, Lutheranum, aut Calviniſtam. Eum exponit laudatus Hieronymus in litteris ad Demetriadem virginem. *Sanctum virginum propoſitum quarumdam ſe non benè agentium nomen infamat: Quibus apertè dicendum eſt, ut aut nubant, ſi ſe non poſſunt continere, aut contineant, ſi nolunt nubere.* Epiſt. 8. Palàm eſt loqui verbis mutuatis à Sancto Cypriano. Suadet Libertinis virginibus, ut nubant, non utique poſt, ſed ante emiſſum votum: ut antè deliberent maturiſſimè de ſua voluntate ac poteſtate perſeverandi. Quo ſenſu etiam Apoſtolus eſt omninò locutus.

CANON XVII.

Singularum Eccleſiarum ruſticas Parochias, vel in poſſeſſionibus, manere inconcuſſas illis Epiſcopis, qui eas retinere noſcuntur, & maximè ſi per tricennium eas abſque vi obtinentes ſub diſpenſatione rexerunt. Quod ſi intra tricennium facta eſt de his, vel fiat altercatio, licere eis, qui ſe læſos aſſerunt, apud ſanctam Synodum Provinciæ de his movere certamen. Quod ſi quiſquam à ſuo Metropolitano læditur, apud Primatem Diœceſeos, aut apud ſanctam Conſtantinopolitanam ſedem judicetur, ſicut ſuperiùs dictum eſt. Si qua verò civitas poteſtate imperiali novata eſt, aut ſi protinùs innovetur, civiles diſpoſitiones & publicas Eccleſiaſticarum quoque Parochiarum ordines ſubſequantur.

SCHOLION.

Mutuas Parochias invadere eſt antiquum & grave crimen quorumdam Epiſcoporum, radixque plurimarum contentionum, quibus exſtinguendis legem tricennalis poſſeſſionis noſtra Synodus providentiſſimè in Canonem accepit.
Cap. 25. Hunc enim laudant & probant Synodus Trullana, Sanctus Gregorius Magnus, variæque Synodi latinorum.

Altera Canonis pars confirmat antiquam Principis poteſtatem, qua caſtrum aut villa ab ipſo in civitatem erecta ſtatim conſequebatur non tantùm civilia privilegia, ſed & Eccleſiaſtica, quorum principale eſt Cathedra & Clerus Epiſcopalis. Ità Majuma ex Gazenſis civitatis Navali à Conſtantino Magno ob ſuſceptam unanimiter fidem Chriſtianam facta civitas, ac ex filii ejus nomine vocata Conſtantia, mox excluſit Gazenſem Epiſcopum, cœpitque habere proprium Conſtantienſem. Et de Baſilinopoli dixit Zozom. l. 2. c. 4. l. 5. c. 3.

xit ad præſentem Synodum Anaſtaſius Epiſcopus Nicænus. *Imperator Julianus, aut neſcio quis ante illum, fecit Baſilinopolim civitatem. Quæ enim priùs fuiſſet regio, poſteà civitas effecta eſt. Ex illo perſpicuum eſt ab Epiſcopo Nicæno ibidem Epiſcopum ordinatum.* Nicænæ civitatis regio ſeu oppidum fuerat, ideòque pro amiſſa Epiſcopali Metropoliticam poteſtatem habere in ipſam volebat Nicænus Epiſcopus, ejuſquem Electum tamquam Metropolita confirmare & conſecrare. At in illum pro Metropolita Nicomedienſi definit noſter Canon; rectè expoſitus ab Alexio Ariſtino. *Si Imperator de novo urbem exſtruxit, vel in poſterum extruet, non contendet pro illa vicinus Epiſcopus, & ſub Parochiam ſuam trahere illam ſtudebit, ſed civiles & publicos typos ſequetur: Illius ſcilicet Provinciæ vel Parochiæ Epiſcopus illam ſub ſe habebit, ſub qua illa diſpoſita eſt & facta obnoxia.* Quod ipſum repetit in commentario trigeſimi octavi Canonis Trullani. Civiles & publici typi ſeu ordinationes ſunt tabulæ Romanum imperium in ſuas Provincias, civitates, caſtra, territoria dividentes, vulgò dictæ Notitia imperii, atque ità facta per Principem nova civitas habet Epiſcopum, iſque non viciniorem, à cujus throno divulſus eſt, Epiſcopum habebit in Metropolitam, ſed illum, qui ſecundùm laudatos eſt verus & antiquus Metropolita iſtius Provinciæ. Prior Epiſcopus nihil retinet in illam juris. Quare hallucinatus eſt Hincmarus, dum Epiſcopo Hipponenſi in Fuſſalenſem, aut Remenſi in Laudunenſem ex ſimilis divulſionis radice voluit manere neſcio quid ſpecialis poteſtatis.

Act. 13.

Porrò Princeps poterat quidem caſtro aut oppido, ipſum in civitatem exaltando, Epiſcopum donare; non tamen, jus civitatis eripiendo, auferre. Etenim de Juliano Auguſto Majumates dicto jure privatos in antiquam Gazenſium poteſtatem reducente ſcribit Hermias Zozomenus. *Ex eo tempore Gazæ & Majumæ magiſtratus civiles, belli Duces, Reſpublica communis eſt; ſolo Eccleſiæ ſtatu & gubernatione duæ videntur hoc tempore civitates diſtinctæ. Nam utraque ſeorſim ſuum habet Epiſcopum, ſuum Clerum, diſtinctos agrorum fines, quibus Altaria ad utrumque Epiſcopatum ſpectantia diſtinguuntur. Quidam noſtro tempore Gazæ Epiſcopus, Epiſcopo Majumæ defuncto, laboravit, ut uterque Clerus ſibi ſubjiceretur. Non enim fas eſt, inquit, ut uni urbi duo præficiantur Epiſcopi.* At nihil obtinuit. Etiam Sancto Baſilio offenſus idem impius Imperator Cæſaræam Cappadociæ Metropolim *ex numero civitatum delevit, & Cæſaris nomine privavit.* Manſit tamen illic non tantùm Epiſcopatus, ſed & Primatus totius Ponticæ Diœceſeos. Et de ſeniori Theodoſio Auguſto Antiochenſibus offenſo ſcribit in Hiſtoria Eccleſiaſtica Theodoretus: *Imperator graviter commotus omnia privilegia urbi illi ademit, & Principatum Laodicææ vicinæ civitati tribuit.* Nihilominùs Laodicenſis Epiſcopus Antiocheno rebellare non præſumpſit, nec adſumere Patriarchatum. Quare perperàm Zozomenus hæc populari in Julianum odio adſcribit: Adſcribi debet defectui Auguſtæ poteſtatis, cui Eccleſiaſticam Hierarchiam ex arbitrio confundere nunquam Eccleſia permiſit.

L.5. c.3.

C. 4.

L.5. c.19.

CANON XVIII.

Conjurationis vel conſpirationis crimen & à veteribus legibus eſt omninò prohibitum: Multò magis hoc in Dei Eccleſia ne fiat, admonere convenit. Si qui ergò Clerici vel monachi reperti fuerint conjurantes aut conſpirantes, aut inſidias ponentes Epiſcopis aut Conclericis, gradu proprio penitùs abſcindantur.

SCHOLION.

Ruſticum ac Sebaſtianum Cardinales Diaconos dejecit Vigilius Pontifex, quod *ſeſe ignorante contra ſtatuta Canonum conjurationes feciſſent.* Ob idem crimen fuiſſe à Synodo Seleucienſi exauctoratum Baſilium Ancyræ Epiſcopum ſcribit Hermias Zozomenus. Stephanum Epheſinum Primatem abjecit hæc noſtra Synodus, quod *per conjurationes Epiſcopatum acquiſiiſſet.* Et Euſebianos Epiſcopos Synodus Sardicenſis, quod *in itinere conciliabula in morem Synodi habuiſſent, & fœdera cum interminationibus conflaſſent.* Hìnc Synodus Narbonenſis exiſtimat conjurationes vetitas Canone Nicæno. At rectè Auxilius Presbyter in opere de Ordinationibus per Formoſum Pontificem factis, Synodus Trullana, & Carolus Magnus in Capitulari Aquiſgranenſi affirmant primum in ipſas editum Canonem eſſe hunc noſtrum. Eum innovant Synodus Francofordienſis, ac Remenſis ſub Sonnatio Archi-Epiſcopo, uti in ejuſdem Eccleſiæ Hiſtoria ſcribit Flodoardus, & Baldricus in Chronico Cameracenſi. Ejus edendi cauſam dederunt Edeſſeni Clerici, nequam Barſumas: aliique Monachi, in Ibam Edeſſenum ac alios Syriæ Epiſcopos factioſiſſimis pro Eutychete & Dioſcoro conjurationibus colligati.

L.4. c.23.

Act. 11.

Epiſt. 3.

L.2. c.11.

Cap. 34.

Cap. 29.

L.2. c.5.

L.1. c.14.

CANON XIX.

PErvenit ad aures noſtras, quod in Provinciis ſtatuta Epiſcoporum Concilia minimè celebrentur, & ex hoc plurima negligantur Eccleſiaſticarum cauſarum, quæ correctionibus indigeant. Decrevit itaque ſancta Synodus, ſecundùm Canones Patrum bis in anno Epiſcopos in idipſum in unamquamque Provinciam convenire, quo Metropolitanus Epiſcopus probaverit, & corrigere ſingula, ſi qua fortaſſis emerſerint. Quicumque verò non advenerint Epiſcopi, reſident autem in ſuis civitatibus, & hoc ſi in ſua incolumitate conſiſtunt, omnique inexcuſabili & neceaſſria occupatione probantur liberi, fraterno corripiantur affectu.

CANON XX.

CLericos iu Eccleſia miniſtrantes, ſicut jam conſtituimus, in alterius civitatis Eccleſia ſtatutos fieri non oportet; ſed contentos eſſe, in quibus ab initio miniſtrare meruerunt: Exceptis illis, qui proprias amittentes Provincias ex neceſſitate ad aliam Eccleſiam tranſierunt. Si quis autem Epiſcopus poſt hanc definitionem ſuſceperit Clericum ad alium Epiſcopum pertinentem, placuit & ſuſceptum & ſuſcipientem communione privari, donec is, qui migraverat, Clericus ad propriam fuerit regreſſus Eccleſiam.

SCHOLION.

CAnon decimus nonus eſt innovatio quinti Nicæni, vigeſimus moderatur aut potiùs exponit decimum quintum & decimum ſextum Nicænum, nec non primum ac ſecundum Sardicenſem, quintumque hujus Synodi præſentis, dicens calamitatem hoſtilem eſſe cauſam, ex qua liceat translatio Clericorum, adeòque & Epiſcoporum. Hinc & Pelagius ſecundus Pontifex Benigno Archi-Epiſcopo ſcribit laudatos Canones Sardicenſes (Epiſt. 1.) *non de his dicere, qui pulſi aut non recepti à civibus vel à quibuſcumque, aut neceſſitate cogente vel auctoritate majorum tranſeunt; ſed de his, qui ſponte proſiliunt, aut temeritatis aut ambitionis cauſa hoc faciunt*. Largè & eleganter confirmat in litteris adversùs Sancti Arctardi è Nannetenſi Eccleſia translationem ad Turonenſem Hincmarus Remenſium Epiſcopus ex verbo Apoſtoli de muliere, *Mortuo viro, cui vult, nubat*, ex auctoritate Sancti Auguſtini, atque exemplo Gregorii Magni, à quo multos Epiſcopos ob bellicas civitatum ruinas conſtat fuiſſe translatos. (Epiſt. 45. C. 11. 16.) Addit civitatem debere eſſe penitùs ſine reſurgendi ſpe deſtructam, diſperſumque populum, neque ſufficere quamvis ejus afflictionem, inopiam, aut captivitatem intra manus hoſtiles, ideòque Arctardum eſſe Eccleſiæ Turonenſis non Epiſcopum ac maritum, ſed fornicarium, & adulterum, quod Nanneti adhuc Comes ſub vectigalis penſionis onere permittatur reſidere à Nortmannis, atque ità eadem lege poſſit & Epiſcopus manere. Nam & ſecundas carnales nuptias nequaquàm ad uxoris, licèt graviſſimam, infirmitatem, ſed ad ſolam mortem lex Evangelica permittit. Et Adrianus ſecundus Pontifex, Arctardi transferendi licentiam concedens Carolo Calvo Francorum Regi, addidit: *Si tamen ejus Eccleſia penitùs diruta & in ſolitudinem redacta eſſe dignoſcitur*. (Epiſt. 11.) Et de Frotario ob ſimilem neceſſitatem è Burdigalenſi ad Bituricenſem Eccleſiam per Joannem octavum ad ejuſdem Regis preces contra Synodi Pontigonenſis judicium translato ſcribit in Eccleſiæ Remenſis Hiſtoria Flodoardus. (L 4 c. 1.) *Frotario Bituricenſis Eccleſia fuerat ad tempus à Joanne Papa propter infeſtationem barbaricam tali tenore conceſſa, ut hac remota neceſſitate id etiam removeretur, quod neceſſitas impetrarat. Undè præcepit Papa Stephanus* ſextus Fulconi Remenſi ac Aureliano Lug-

Lugdunenſi Archi-Epiſcopis, *ut eum ad propriam ſedem remeare compellant*. Eadem lege Gregorius Magnus Joannem è Luſitana Eccleſia transtulit
L.2.Ep.25 ad Squillitanam: Et ex Italia in Siciliam transla-
L.3.Ep.42 tos Clericos ceſſante calamitate ad proprium titulum redire coegit. De quibuſcumque ea ex cauſa translatis Clericis idem ſtatuit Synodus Trullana. Et omnem hunc noſtrum Canonem confir-
cap. 12. mat ac innovat Synodus Vernenſis.

Rectè addit Pelagius ſecundus Pontifex Sardicenſem Canonem etiam non habere locum in Epiſcopis non receptis à civibus ſuis. Etenim Socrates adversùm illos, qui Proclum à Cyzicenis non receptum Epiſcopum volebant incardi-
L.7. c.35. nari non poſſe Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ, adducit hunc Canonem antiquum: *Si quis Epiſcopus ad aliquam Eccleſiam regendam deſignatus ad eam non iverit, cùm illud non ob ſuam ipſius culpam, ſed quod populos illum rejecerit, vel aliam ob cauſam, quæ ſit neceſſaria, factum ſit, eum licebit honoris & miniſterii Eccleſiaſtici compotem eſſe, modò nihil faceſſat moleſtiarum Eccleſiæ, in qua ipſe conventus agit, ſed libens approbet, quod Provinciæ Concilium de re in controverſiam adducta ſtatuerit*. Eſt Canon decimus octavus Ancyranus, Epiſcopis à ſua Plebe non receptis ſervari mandans in Eccleſia, cui anteà Clerici militarant, hoſpitis Epiſcopi honorem, dummodò ſeditiones non moveant, nec alienas cathedras moliantur invadere: Eumque decimus ſextus, decimus ſeptimus, & decimus octavus Antiocheni confirmant. Trigeſimus ſeptimus inter vulgares Apoſtolicos addit rebellis populi adversùs ejuſmodi Epiſcopum incentores Clericos communione privandos. Eum ignoravit Socrates, ideòque exiſtimo non eſſe Apoſtolicum, ſed aliquot ſæculis poſteriorem. Eſt enim quædam mixtura ex tribus laudatis Canonibus Antiochenis. Et hinc noſtra præſens Synodus ſimilem Baſſiani ex Eva-
Act. 11. zorum civitate ad Epheſinum thronum traslationem diſcutiens & judicans ſolos dictos tres Canones adduxit, nullum Apoſtolicorum. Cujuſcumque ſit Synodi, eſt antiqua Regula. Nam ex eadem Sanctus Gregorius Nazianzenus ſuam è Zazymis, ubi nunquam reſederat, ad Conſtantinopolitanos translationem conatus eſt purgare. Et de Joanne Thalaja ab Alexandrinis non recepto ſcribit Liberatus Carthaginenſis.
C. 10. *Joannes habens Epiſcopi dignitatem remanſit Romæ, cui Papa* Felix tertius *Nolanam dedit Eccleſiam, in qua plurimos reſidens annos in pace defunctus eſt*. Et Cuviuldum monaſterio Aquenſi ordinatum ſine ſua culpa, & non receptum Epiſcopum
C. 12. duodecima Toletana Synodus permiſit in aliam ſedem incardinari. Errant, qui ejuſmodi Epiſcopis à Canone Ancyrano concedi putant ſolum Presbyteri honorem. Etenim Joannes Thalaja Romæ manſit *habens Epiſcopi dignitatem*. Et de ſeipſo ac Baſilio, ſuo in Epheſina cathedra Anteceſſore, dixit ad hanc noſtram Synodum memoratus Baſſianus: *Baſilius alium in Evazorum civitate ordinavit Epiſcopum, mihi verò reddidit communionem, & locum Epiſcopatus*. Etiam Proclus à Cyzicenis repulſus, & Gregorius Zazyma refutans manſerunt in eadem dignitate.

Rectè item ait Pelagius Pontifex à Sardicenſi Canone non tangi illos, qui tranſeunt ob Eccleſiæ neceſſitatem ex auctoritate majorum. Etenim ſuprà dixi Sanctum Euſtatium Patriarcham Antiochenum ab ipſa Nicæna Synodo ex Eccleſia Berrhæenſi translatum Antiochiam. Et quarta Synodus Carthaginenſis ſtatuit. *Epiſcopus de loco ignobili ad nobilem per ambitionem non tranſeat; nec quiſquam inferioris Ordinis Clericus. Sanè ſi illud Eccleſiæ utilitas fiendum popoſcerit, decreto pro eo Clericorum & laicorum Epiſcopis porrecto, in præſentia Synodi transferatur: Nihilominùs alio in loco ejus Epiſcopo ordinato. Inferioris verò gradus Sacerdotes vel alii Clerici conceſſione ſuorum Epiſcoporum poſſint ad alias Eccleſias transmigrare*. C. 27.

Extra hoſce caſus Epiſcoporum præſertim translatio habita ſemper fuit à Romana Eccleſia tamquàm intruſio, adulterium, ac ſtuprum, adeò ut nec ad ipſum Apoſtolicum Sancti Petri thronum fuerit permiſſa. Hinc de Baſilio Auguſto ſcribunt in litteris poſt octavam Synodum exſtantibus Stephanus ſextus Pontifex & Stylianus Neo-Cæſareæ ad Eufratem Metropolita, quod Marinum Papam, qui Diaconus in laudata Synodo Adriani ſecundi Legatus fuerat, & juſtus in Photii crimina vindex, translationis falsò accuſarit, damnandumque ac è Pontificum tabulis eradendum curarit, ità ſperans ejus in dictum Conſtantinopolitanæ Eccleſiæ intruſum ſententias exſufflare. Et Formoſum Portuenſem Epiſcopum non tantùm ob prava apud Bulgaros acta, ſed & ob tentatum tranſitum ad ſedem Romanam damnavit Joannes octavus. Poſtmodùm Romam, & quidem primus translatus eſt Formoſus, ideòque jam defunctum fuiſſe à Sergio tertio damnatum ac degradatum ſcribit Luitpran- L.1. c.8.
dus Diaconus Ticinenſis, arguens & Joannem decimum, Bononia Ravennam, Ravenna Romam translatum. Quod in Cadaloo, Parmen- L.2. c.13.
ſium Epiſcopo, ac Sedis Apoſtolicæ invaſore, L.1.Ep.20.
damnat & Sanctus Petrus Damiani. Aliter jam ſentit Romana Eccleſia: Ex firmis rationibus, ſuo tempore adducendis.

CANON XXI.

CLericos aut laicos accuſantes Epiſcopos aut Clericos, paſſim & ſine probatione ad accuſationem recipi non debere, niſi priùs eorum diſcutiatur exiſtimationis opinio.

CA-

CANON XXII.

NOn licere Clericis poſt obitum ſui Epiſcopi res ad eum pertinentes diripere, ſicut antiquis quoque eſt Canonibus conſtitutum. Quod ſi hoc facere tentaverint, graduum ſuorum periculo ſubjacebunt.

SCHOLION.

CAnon vigeſimus primus eſt ſexti Conſtantinopolitani innovatio, facta item per plures Synodos Carthaginenſes; vigeſimus ſecundus innovat alium antiquum mihi ignotum, vetuſtamque Eccleſiæ conſuetudinem, mandantem defuncti Epiſcopi ac viduatæ Eccleſiæ res omnes eſſe ſacroſanctas, à nullo Clericorum invadi aut lædi, ſed ſucceſſori intactas reſervari. Eamdem
cap. 12. innovat prima Synodus Terraconenſis, jubens Epiſcopi ſine teſtamento defuncti res in ſcriptum Brevem ſeu inventarium redigi per Clericos à minima uſque ad maximam, earumque nihil præſumi ſub reatu furti. Ilerdenſis Synodus que-
cap. 16. ritur ſanctionem hanc violari paſſim à Clericis, ac defuncti Epiſcopi ſubſtantiam immanitèr dila-
cap. 2. cerari, ideòque definit certos illi è Clero deputari cuſtodes. Synodus Hiſpaniæ Valentina hoſce Canones extendit ad Epiſcopi defuncti ſupellectilem, libros, ſpecies, utenſilia, vaſcula, fruges, greges, animalia, eorumque raptores Clericos vult per Metropolitam aut Provinciæ Synodum puniri & cogi ad plenam reſtitutionem. Addit inventarium intra defuncti octavas ab ipſo Viſitatore Epiſcopo deinceps faciendum, tranſmittendumque Metropolitæ, qui jam ipſe, & non ampliùs Eccleſiæ Clerus dabit domui viduatæ œconomos & cuſtodes, cogendos ipſi ad rationes ſuo tempore: Extenditque hanc omnem regulam ad defuncti parentes & conſanguineos, ſub ſuæ hæreditatis ſeparandæ fuco conſuetos & Eccleſiæ res occupare, ſtatuitque ſeparationem illam à ſucceſſore Epiſcopo fieri, aut certè, dum ejus promotionem contigerit differri diutiùs, à Metropolita. Hæc omnia confirmat nona Synodus
C. 9. Toletana, addens de Epiſcopo Viſitatore. *Si locuplex decedentis Eccleſia fuerit, non ampliùs quàm libram auri cum gratia offerentium auferre pertentet; ſi verò minor rebus exſtiterit, dimidiam libram ſibi licenter uſurpet*. Quod ità *antiquitas ſervarit*. Et de Metropolita. *Ex eadem morientis Eccleſia nihil prorsùs auferre præſumat, ſed ſolam, quæ ad eum pertinet, ſalvationis curam impendat*. Et Viſitator ergò & Metropolitanus Epiſcopus ex tunc cœperunt ſibi ſpoliorum jus prætendere, adversùs quod ſtatuit etiam Synodus Trullana.
cap. 35. *Nulli omnium Metropolitarum liceat mortuo Epiſcopo, qui ejus throno ſubeſt, res ipſius vel Eccleſiæ ejus auferre vel ſibi vindicare, ſed ſint ſub cuſtodia Cleri Eccleſiæ, cui defunctus præfuit, uſque ad alterius Epiſcopi promotionem: Præterquam ſi in eadem Eccleſia non ſint relicti Clerici. Tunc enim Metropolitanus ea non diminuta ſervabit, ordinando Epiſcopo omnia reddens*. Loquitur adversùs ſolum Metropolitam, non adversùs Viſitatorem, quod illi permiſſa media aut integra auri libra ſit non tam ſpolium, quàm laboris honorarium Xenium, probatum etiam à Sancto Gregorio Magno in litteris ad Petrum Epiſcopum Tricalitanum, & in litteris ad Leontium Viſitatorem Epiſcopum Eccleſiæ Ariminenſis. Porrò Xenium illud apud varios fuit varium. L.4.Ep.12 Epiſt. 42.

Eadem fuit antiqua lex Eccleſiæ Gallicanæ. cap. 7.
Etenim quinta Synodus Pariſienſis ſtatuit, ut defuncti Epiſcopi, Presbyteri, Diaconi, aut cujuſvis inferioris Ordinis Clerici res à nullo ante apertum teſtamentum quavis auctoritate contingantur, ſed ab Archi-Diacono aut Clerico defenſentur & conſerventur. Addit adversùm ſpoliorum jus ab Epiſcopo aut Archi-Diacono uſurpari cœptum. *Comperimus, cupiditatis inſtinctu, deficiente Abbate, Presbytero, vel his, qui per titulos deſerviunt, præſidium quodcumque in mortis tempore dereliquerint, ab Epiſcopo vel Archi-Diacono diripi, & quaſi ſub augmentum Eccleſiæ revocari, & Eccleſiam Dei per pravas cupiditates exſpoliatam relinqui. Statuimus obſervandum, ut neque Epiſcopus, neque Archi-Diaconus exindè aliquid auferre præſumat, ſed in loco, ubi moriens hoc dereliquerit, perpetualiter debeat permanere*. Quod ipſum ſtatuunt prima Synodus Cabilonenſis, Remenſis ſub Sonnatio Archi-Epiſcopo, Pontigonenſis, nec non ſacroſancta Tridentina. Attamen Patriarchis, Metropolitis, Epiſcopis, Archi-Presbyteris, & Archi-Diaconis nunquam plenè potuit eſeſtucari ſpoliorum jus, alibi exponendum. cap. 7. cap. 16.

Porrò Laicorum in defunctorum Epiſcoporum ſubſtantiam violentias ac rapinas ignoravit olim Eccleſia, ideòque Canon noſter definit in ſolas rapinas Clericorum. Rectè tamen in Synodo Cap. 5.
Lateranenſi Innocentius ſecundus ex eo etiam iſtas damnat, mandans decedentium Epiſcoporum bona à nullo penitùs hominum diripi, ſed ad Eccleſiæ & ſucceſſoris opus in libera Œconomi & Clericorum poteſtate permanere, idque juxta hunc noſtrum Canonem Chalcedonenſem. Miſerandam tunc à Laicis Principibus ac populis patiebatur Eccleſia tyrannidem, ſuo loco enarrandam.

CANON XXIII.

PErvenit ad aures ſancti Concilii, quod quidam Clerici & monachi, quibus nihil ab Epiſcopo ſuo commiſſum eſt, aliquando verò & communione ab eo privati, pervenientes ad urbem Regiam Conſtantinopolitanam, in ea diutiùs immorantur, excitantes turbas, & ſtatum Eccleſiaſticum commoventes, ſubvertentes etiam quorumdam domos. Decrevit itaque ſancta Synodus, hujuſmodi primò quidem per Defenſorem Conſtantinopolitanæ ſanctiſſimæ Eccleſiæ commoneri, ut egrediantur ab urbe Regia. Quod ſi iiſdem negotiis impudenter inſiſtant, etiam nolentes idem Defenſor expellat, ut ad propria loca perveniant.

SCHOLION.

SImiles Palatii ac Regiæ civitatis ſorices, & vanitatis mundanæ aucupes Clericos & monachos eodem modo tractant Synodi variæ. At
Epiſt. 20. verò de Defenſoribus Eccleſiaſticis ad Laurentium Senienſem Epiſcopum ſcribit etiam Innocentius primus Pontifex: *Actum eſt apud Principem adversùs Bonoſiacos hæreticos à Defenſoribus Eccleſiæ noſtræ, quod eos poſſint expellere.* Et Ser-
L.7. Epiſt. 9.10. gium Defenſorem graviter negligentiæ arguit Gregorius Magnus, quod Monialem Apoſtatam non comprehenderit, retruſeritque in monaſte-
L.11. Ep. 42. 43. rium. Et in litteris ad Chryſantum Spoleti Epiſcopum ſcribit, quod Clericos cum extraneis mulieribus habitantes Defenſor debeat corripere, Epiſcopo deferre, & à pravo illo contubernio ſeparare. Et apud Gratianum Pelagius Ponti-
16. qu. 1 c. 18. fex Probinum, Milianum, & Probinianum Pſeudo-Monachos per Joannem Defenſorem mandat detineri, ſibi exhiberi, & in inſulam deportari.

Defenſio à Romana Republica venit ad Eccleſiam, eratque in Republica nobile officium, civile aliud, aliud militare, ſpectans ad Legionum Auxilia, de quo ad noſtrum propoſitum
F.70. non ſpectante videatur Guido Pancirolus in notitia imperii Orentalis. Civiles Defenſores antiquitas paſſim vocabat Defenſores civitatum:
L.1. Cod. tit.55.c.10 L.57.c.1. Leg.15. Gratianus Auguſtus *Defenſionis beneficium ac peculiare quietæ Ruſticitatis patrocinium*, Theodoſius ac Valentinianus tertius *publicam ſolicitudinem*, Leo & Anthemius vocant *Defenſores Plebis*. Juſtinianus Auguſtus in lege novella ad Joannem Prætoriorum Præfectum queritur Defenſorum nomen ſuo tempore languere conculcatum ſub varia injuria, ad quam ab aliis propulſandam fuit à Majoribus inſtitutum: Si quidem Defenſores fiebant viri obſcuri, inopes, judicibus ſerviliter obnoxii, eorum iniquitati non auſi obſiſtere. Erat munus adeò nobile, ut eos non ex Decurionum aut Cohortalium plebeo corpore, ſed ex ſolis idoneis, id eſt, honoratis ac opulentis perſonis eligendos ſtatuerint Valentinianus & Valens Auguſti. Addidit Juſtinianus etiam Illuſtres & Milites ab illo non eſſe exemptos. Confirmavit item Honorii & Theodoſii legem de eligendo Defenſore per civitatis Epiſcopum, Clerum, Honoratos, Poſſeſſores, & Curiales, confirmandoque per Prætorii Præfectum. Nam quomodò Romana urbs Senatum, Conſules, & Tribunos Plebis; ità aliæ civitates habebant Curiam, Duum-viros, ac Defenſores. Alexandria ob ſui eminentiam non ſimplicem Defenſorem, ſed juridicum habuit amplioris dignitatis ac poteſtatis.

Defenſoris poteſtas erat varia. Primo ex Valentiniani ac Valentis ad Senecam Defenſorem reſcripto judicare poterat omnes civiles cauſas minores non excedentes ſummam quinquaginta ſolidorum: Et ex Gratiani reſcripto omnes cauſas pecuniarias quietæ Ruſticitatis. Secundò, ruſticam urbanamque Plebem ab omni improborum, etiam judicum & aliorum Reipublicæ Officialium, inſolentia ac temeritate debebat defendere, ideòque ad judices habere liberrimum acceſſum. Tertiò, efficere debuit, ut ſcelera non eſſent impunita, & ſceleratis adversùs publicam vindictam non præberentur patrocinia, ideòque in regionibus latrocinali graſſationi ſubjectis oportebat eſſe probatiſſimos ac diſtrictiſſimos diſciplinæ zelatores. Quartò, graviora crimina deferebant ad publicum judicem: Ipſi enim nullas mulctas imponebant, nec ſæviores exercebant quæſtiones; judicabant tamen delicta leviora. Durabat munus ad quinquennium, nec ſine Principis licentia deponi poterat: Juſtinianus Auguſtus ad biennium contraxit, ampliavitque poteſtatem. Ex hac radice quædam Belgicæ civitates, quas inter eſt mea Iprenſis, etiamnum habent, non Conſulem ſeu Burgimagiſtrum, ſed Advocatum ſeu Defenſorem.

Eccleſiaſticorum verò Defenſorum munus exponit in prima Synodo Carthaginenſi Gratus ejuſdem Eccleſiæ Archi-Epiſcopus, agens adversùm leges Imperiales, quibus Clerici è Curia Cap. 9.
adſumpti ad eandem cum inſigni Eccleſiæ nota & dam-

danino revocabantur: *Quod ſi injuria Conſtitutionis* Cap. 9. *Imperialis Clericos inquietandos putaverint* Miniſtri Reipublicæ, *ſi Defenſio Eccleſiaſtica nos non deridet, pudor publicus vindicabitur*. Et quinta Synodus Carthaginenſis, *Ab imperatoribus viſum eſt univerſis poſtulandum propter afflictionem pauperum, quorum moleſtiis ſine intermiſſione fatigatur Eccleſia, ut Defenſores eis adversùs potentias divitum* Cap. 16. *cum Epiſcoporum proviſione delegentur*. Et Synodus Milevitana. *Placuit, ut petatur à Glorioſiſſimis Imperatoribus, ut jubeant judicibus dare peritos ſibi Defenſores Scholaſticos, qui in actu ſint vel in officio Defenſionis cauſarum Eccleſiaſticarum, more Sacerdotum Provinciæ, ut iidem ipſi, qui Eccleſiarum Defenſionem ſuſceperint, habeant facultatem pro negotiis Eccleſiarum, quoties neceſſitas flagitarit, vel ad obſiſtendum callidè decipientibus vel obrepentibus, vel ad neceſſaria ſuggerenda, ingredi judicum ſecretaria*. Et Sanctus Gregorius Magnus *Eccleſiaſticæ* L.4. c.25. *utilitatis intuitu* creat Vincomalum Defenſorem hac lege: *Ut quidquid pro pauperum commodis tibi à nobis injunctum fuerit, incorruptè & vivaciter exe-* L.7.Ep.37. *quaris*. Et in litteris ad Bonifacium primum Defenſorem ſcribit, *Defenſorum officium in cauſis Eccle-* Epiſt. 99. *ſiæ & Pontificum obſequiis laborare*. Et Vitali Sardiniæ Defenſori mandat, ut monaſteriis contra quorumvis injurias, & Clericis contra iniqua Epiſcoporum gravamina officium Defenſionis impendat, addens de gravaminibus ſeu punitionibus juſtis: *Epiſcopum reverenter accede, & apud eum non Defenſor culpæ, ſed potiùs interceſſor exiſte*. Eccleſiaſtica namque Defenſione firmari, non ſolvi, aut lædi debet Eccleſiæ diſciplina. A Nereida clariſſima apud Sardos vidua rogatus idem Pontifex eò legat Redemptum Romanæ Eccleſiæ Defenſorem, qui ejus adverſarios ad Januarii Epiſt. 99. Metropolitæ judicio ſtandum & parendum cogeret. Eodem fermè tenore pro Januaria quadam Epiſt. 117. ſcribit ad Fantinum Panormi Defenſorem, paſſimque adſtipulantur Græcorum Patres & Canoniſtæ. Quocircà præcipuus hujus Defenſionis inſtituendæ ſcopus fuit Eccleſiam, pauperes, viduas, orphanos, quaſvis miſerabiles perſonas ab iniquis potentum ſervitutibus & vexationibus tueri & liberare.

Addita illi eſt, ad civilis Defenſionis normam, & duplex poteſtas. Prima fuit coactiva, per hunc noſtrum Canonem laudata & jam ſatis expoſita, qua quoſvis criminoſos Defenſor poterat atque debebat corripere, compeſcere, comprehendere, Epiſcopo deferre ac tradere. Altera fuit judicativa, de qua Symeon Archi-Epiſcopus Theſſalonicenſis in opere de ſacris Ordina- Cap. 13. tionibus. *Proto-Dectieus, ſeu primus Defenſor delegatur, ut revertentes ab Apoſtaſia recipiendi curam habeat, atque ut prævaricationes legis vindicet, eoſque qui homicidii aut alterius criminis ſunt rei, examinet & in eos inquirat, quò ſi quid auxilii ad eorum ſalutem procurandam ab Eccleſia poſtulent, ipſis præſtetur*. Et antiqua explicatio officiorum Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ. *Primus Defenſor judex eſt, vices gerens Epiſcopi. Judicat autem cum duobus judicibus minutas cauſas ad Epiſcopum delatas*. Et alia antiqua notitia. *Primus Defenſor ſuſcipit transfugas, & quæſtiones Eccleſiaſticas judicat*, utique minores, eaſque, teſte alia notitia, *ad Epiſcopum refert*. Officium hoc ſub duodecimi ſæculi finem inſigniter exaltavit Patriarcha Georgius Xiphilinus, de quo Joannes Citri Epiſcopus in quinto libro juris Orientalis. *Primi Defenſoris officium, cùm anteà eſſet inter inferiora, pòſt in eminentiorem ordinem ſtatutum eſt à beatæ memoriæ* Patriarcha Conſtantinopolitano *Georgio Xiphilino*. Primus Defenſor tunc inter quinque Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Crucigeros relatus eſt, ſupremum iſtic Cleri ordinem, qualis in Romana Eccleſia eſt dignitas Dominorum Cardinalium. In ſexta Synodo generali memoratur *Anaſtaſius Diaconus, & Notarius, & Defenſor navium*: Varios namque variarum rerum Act. 8. & perſonarum Defenſores habuit Conſtantinopolitana Eccleſia, eorumque Princeps & caput erat primus Defenſor. Etiam plurimos habuit Romana Eccleſia, ad generales & privatas cauſas audiendas, Apoſtolicique patrimonii regimen in omnem regionem mitti conſuetos, ideòque Gregorius Magnus eorum corpus honorare volens, inſtituit & variis privilegiis donavit ſeptem De- L.7. Epiſt. 17. fenſores Regionarios, quorum tamen primus ad Cardinalitiam dignitatem non pervenit.

Quæſtio eſt, An Eccleſiaſticus Defenſor debuerit eſſe Clericus, & in quo gradu? Pro parte negativa facit Zozimus Pontifex, agens de ſervandis Eccleſiaſticorum Ordinum interſtitiis. *Etiam Defenſores Eccleſiæ, qui ex Laicis fiunt,* Ep.1. c.3. *ſupradicta obſervatione teneantur*. Quæ verba repetit Sacramentarium Gelaſianum poſt Miſſam ante Dominicam ſecundam Quadrageſimæ. Et quinta Carthaginenſis ac Milevitana Synodus dicunt hoſce Defenſores debere eſſe Scholaſticos, id eſt, Forenſes cauſarum patronos, ideòque à Principe ad iſtud Eccleſiæ miniſterium poſtulandos & delegandos: At verò Clericus nunquam eſſe potuit rabula forenſis. Et ad Antoninam Patriciam, quæ neſcio quem monachum rogarat promoveri in Defenſorem, ſcribit Pelagius ſecundus Pontifex. *De præſentium portitore, quod* Epiſt. 11. *Defenſor factus non eſt, nulla vobis animi moleſtia ſit: Quia verè ſatis amariſſimum habeo de iſto propoſito, ad iſtud officium homines duci, in quo nullo modo quæ à monachis Deo promiſſa ſunt, valeant adimpleri. Omnimoda enim eſt illius habitus & iſtius officii diverſitas. Illic enim quies, oratio, labor manuum; at hic cauſarum cognitio, conventiones, actus, publica litigia, & quæcumque vel Eccleſiaſtica inſtituta vel ſupplicantium neceſſitas poſcit*. Ait monachos ad Sacerdotium, non ad litigiorum L.1. Epiſt. 60. officia ordinari, adeòque hæc officia etiam Sacerdotio ſupponit repugnare. Et Sanctus Gregorius Magnus ſcribit litteras ad Paſchalem, Demetrianum & Caſtorium, legitimos filios Urbici Defenſoris. Et non habens Diaconum, aptum legari ad Phocæ novo Auguſto de adepto imperio L. 11. Epiſt. 45. gratulandum, in gradum illum ordinavit Bonifacium primum Defenſorem. Et cunctis Defenſoribus Regionariis pro magno privilegio dat facultatem ſedendi, abſente tamen Epiſcopo, inter Clericos, ideòque clarum videtur Laicos L.7. Epiſt. 17. fuiſſe.

Pro parte autem affirmativa facit hic noſter Canon libertinos Clericos & monachos mandans à Defenſore non tantùm expelli de urbe Regia,

ſed

ſed & priùs admoneri, quod certum eſt fieri non potuiſſe per laicum. Et ſecundus Canon palàm dicit Eccleſiæ Defenſorem eſſe Regulæ ſubjectum, id eſt, Clericum, ideòque ejus promotionem pretio factam damnat de ſimonia. Et Gelaſius primus Pontifex, exponens modum monachi ad Clerum promovendi, ſcribit ad Lucaniæ & Siciliæ Epiſcopos: *efficiatur ante omnia* Epiſt. 9. *Lector, Notarius, aut certè Defenſor*. Ex quo vides neminem, niſi ad minùs Lector eſſet, potuiſſe in Defenſorem promoveri. Et inter Clericos, ad citandum Eutychetem à Sancto Flaviano Epiſcopo Conſtantinopolitano miſſos, fuit Joannes ejuſdem Eccleſiæ Presbyter ac Defenſor. Et in octava Synodo plures ex ejuſdem Eccleſiæ Presbyteris à Photii ſchiſmate ad matris Catholicæ unitatem redeuntibus dicuntur fuiſſe Defenſores. Act. 2. Et Sanctus Gregorius in litteris ad Petrum Subdiaconum, Siculi Patrimonii Rectorem, laudat Cyriacum Presbyterum ac Defenſorem. L. 12. Epiſt. 30. Exemplis pluribus oſtendi poſſet eos paſſim Presbyteros aut Diaconos fuiſſe.

Reſpondeo tempora diſtinguenda. Prioribus namque ſæculis videntur Eccleſiarum Defenſores fuiſſe laici, per Principem dati & delegati ad preces Epiſcoporum. Ità evincere videntur Zozimi Pontificis & Africanarum Synodorum decreta. Noluit tunc Eccleſia Clericos, quomodò dudùm adhuc poſteà Pelagius ſecundus monachos, in forenſium negotiorum turbidos & profanos clamores immittere. Et hìnc dixit Gratus Epiſcopus Carthaginenſis: *Si Eccleſiaſtica Defenſio nos non deridet*. Fiebat enim per perſonas laicas, ideòque ob plenæ in illas poteſtatis defectum poterat omninò Eccleſia ab ipſis derideri. Et poſtmodùm omninò derideri cœpit, ideòque in Clericos coacta eſt munus transferre. Nam, ut ſuprà à tertio hujus Synodi Canone audivimus, ob Eccleſiæ, viduarum, pupillorum, & quorumvis pauperum neceſſitates poteſt omninò & debet quandoque Clericus forenſibus ac ſæcularibus negotiis commiſceri. Et hìnc apparens eſt hoſce Defenſores ſub Chriſtianis Imperatoribus primùm cœpiſſe. Quomodò enim à gentilibus Eccleſiæ hoſtibus fuiſſent poſtulati aut dati? De illis dici poſſent longè plura: At ſufficiunt hæc ad noſtri Canonis intellectum. Dumtaxat addo, quod apud Gratianum Urbanus ſecundus, graſſantem tunc Laicorum Patronorum ſimoniam ab Eccleſia ac nominatim noſtra hac Synodo damnari oſtenſurus, rectè dicat ab hoc noſtro ac item tertio ſuprà expoſito Canone per Defenſores intelligi Eccleſiarum Advocatos, Judices, ſeu Caſtaldos. Antiqui enim Defenſores Clerici ob ſuam ex barbarica temporum iniquitate infirmitatem erant in ejuſmodi petentes ac Principes Laicos demutati, adversùs quorum tandem etiam depravatorum ſimoniam ac rapinas dudùm pugnavit Eccleſia, tandemque obtinuit victoriam, de qua Pſalmus: *Ut deſtruas inimicum & Defenſorem*. Eorum originem, merita, pravitates, interitum alibi exponam. Ex eiſdem antiquis Eccleſiæ Defenſoribus prodierunt Advocati & Procuratores pauperum, nec non privilegiorum Conſervatores.

CANON XXIV.

QUæ ſemel ex voluntate Epiſcopi dedicata ſunt monaſteria, perpetuò manere monaſteria, & res, quæ ad ea pertinent, monaſterio reſervari: nec poſſe ea ultra fieri ſæcularia habitacula. Qui verò hoc fieri permiſerint, Canonum correptionibus ſubjacebunt.

SCHOLION.

HÆreticæ pravitatis veneno leproſa monaſteria vacuare atque exſtirpare eſt perpetua Eccleſiæ praxis. Etenim de Euſtochio Hieroſolymæ Epiſcopo & novæ Lauræ monaſterio Origenis erroribus tabido ſcribit Evagrius Epiphanienſis. *Ad novam Lauram profectus Euſto-* L. 4. c. 37. *chius omnes indè ejecit monachos, & tamquam communem perniciem longè fugavit*. Exempla alia adduxi ſuprà ad Epheſinæ Synodi decretum de Meſſalianis. Antiocheni Patriarchatus Epiſcopi à Barſuma nequiſſimo Archimandrita ac ejus monachis Eutychianiſtis graviſſimas calamitates paſſi parabant eodem jure tractare eorum monaſteria, noſterque Canon annuit; addit tamen monaſteria, utpotè Divino dominio per conſecrationem ſingulariter acquiſita, non demutari in laicorum habitacula, ſed tradi aliis monachis orthodoxis. Et hinc Marcianus Auguſtus, in lege ad Palladium Prætorii Præfectum exequens hunc Canonem, ejuſmodi Eutychianiſtis Clericis & monachis omnem Eccleſiaſtici conventus licentiam interdicit, ac addit: Poſt Syn. Chalced. Epiſt. 19. *Domus vel poſſeſſio, in quam convenerint, Fiſco ſine dilatione ſocietur; monaſterium verò ejus civitatis orthodoxæ Eccleſiæ, in cujus territorio eſt, jubemus addici*. Nempe in laicam habitationem demutari non poteſt monaſterium, ideòque nec labi ad Fiſcum. Et ſcabioſiſſimum ipſius Eutychetis monaſterium non extingui juſſit Sanctus Leo Pontifex, ſed dumtaxàt catholico Abbate donari, *qui illam ſervorum Dei congregationem à pravo dogmate liberare & veritatis inſtitutis poſſet inſtruere*. Epiſt. 45. c. 3.

Verùm Eutychianiſtæ, quos de monaſteriis opor-

oportebat excluſos , excluſere monachos , ip-
ſoſque Epiſcopos orthodoxos , uti docent eorum
famoſiſſima ac horendiſſima facinora in Eccle-
Relat. 2. ſiam Alexandrinam ac Hieroſolymitanam. Quod
poſt Ep.22 ipſum diu poſteà in libellis ad Hormiſdam Pon-
tificem miſſis Archimandritæ ſecundæ Syriæ, &
Act. 5. nominatim de Severo Pſeudo Patriarcha Antio-
cheno in libellis exhibitis Synodo Conſtantino-
politanæ ſub Menna Patriarcha queruntur mo-
nachi Apameenſes : Queruntur monaſteria ſua
invaſa , ſpoliata , deſtructa , demutata in lupa
naria & fornices . Adversùs horum ſacrilegiorum
reliquias necdùm penitùs exſtinctas exiſtimo
Canonem noſtrum innovari à Synodo Trullana ,
mandarique , ut omnia in laicos uſus huc uſque
devoluta monaſteria reſtaurentur , ac Ordini mo-
C.49. naſtico reſtituantur.

Eutychianiſtis poſt laudatam Synodum mox
ſucceſſerunt monaſticorum votorum exufflato-
res , verique noſtrorum Lutheranorum & Cal-
viniſtarum præcurſores ac magiſtri , Iconocla-
ſtæ , de quibus ad ſeptimam Synodum legit Epi-
phanius Diaconus Eccleſiæ Conſtantinopolita-
Act.6.l.6. næ. *Undè incipiam ſingularum rerum turbationes ,
ſanctorum templorum profanationes , venerabilium
monaſteriorum pollutas translationes in ſæcularia re-
ceptacula , ità ut inhabitantes in eis reverendi viri
poſt rapinam bonorum ſuorum ad Barbaricas regiones
pergerent , eligentes potiùs inter gentes degere ,
quàm cum contribulibus obſcœnam vitam ducere ,
Divino obedientes Apoſtolo* : CUM HIS NEC
CIBUM SUMERE. *Et quod eſt omnium horum
atrociſſimum , quia etiam uſque in præſens hæc im-
pietas profanationis venerabilium monaſteriorum
apud quoſdam prævaricatoriè permanet , & pro ſa-
cris hymnis & voce exultationis , quæ in tabernacu-
lis juſtorum ſunt , cantica meretricia & ſathanicæ
modulationes , & pro creberrimis genuflexionibus
C. 13. ſaltatoriæ inflexiones* . Hunc Canonem noſtrum
denuò innovat ſeptima Synodus , iſtoſque ever-
ſores , niſi omnia reſtituerint & reſtaurarint in
formam antiquam , anathematizat tamquam à
Deo in ignem ſempiternum deputatos , adver-
ſatoſque Divinæ legi : *Non facietis domum Patris
mei domum negotiationis* . Quod idem inſeruit in
ipſam fidei definitionem . Et octava Synodus
C. 15. Generalis, *Apoſtolicos & Paternos Canones inno-
vans* , ſtatuit . *Si Epiſcopus convictus fuerit con-
ſtruxiſſe monaſterium de redditibus Eccleſiaſticis ,
tradat ipſum eidem Eccleſiæ ; ſi verò de propriis re-
bus , aut de aliis quibuſdam conventionibus , habeat
id ſecundùm propriam poteſtatem & voluntatem om-
ni vita ſua , & poſt finem vitæ dimittat & conferat
hoc quibuſcumque voluerit, non tamen ſæculare diver-
ſorium fiat* . Præcipua ſempiternæ damnationis
cauſa Carolo Martello fuit , quod monaſteria ac
monachorum alimenta in militum diverſoria &
ſtipendia demutarit . Hìnc ejus filius Carolo-
mannus , paternæ calamitatis horrore concuſſus ,
ſeſe in monaſterio tamquam vile mancipium ab-
didit , & nepos Carolus Magnus , collapſam
apud nos Chriſtianitatem reparans , hunc no- C.31.
ſtrum Canonem inſeruit ſuo Capitulari Aquiſ-
granenſi . Et adversùm Epiſcopos , de nimia
novorum in Hiſpania Bætica monaſteriorum
multitudine murmurantes , ſtatuit ſecunda Sy-
nodus Hiſpalenſis , *ut illa , ſicut antiqua , immo-* C. 10.
bili & inconcuſſa ſtabilitate permaneant ſolidata ;
Epiſcopum ſpoliare , convellere , diſſolvere au-
ſum damnat anathemate , tamquam ſacri cœtus
everſorem , attentantem deſtruere tramitem tan-
tæ & tam ſalutaris vitæ . Convulſum monaſte-
rium mandat per Provinciæ Synodum reſtaurari ,
ut quod unus impiè ſubvertit , omnes reforment .
Videndus & tertius Canon tertiæ Synodi Cæſar-
Auguſtanæ .

Quin immò monaſteria , licèt ex cauſis gra-
viſſimis , ad ſæculares Clericos transferre fuit
ſemper res difficillima . Etenim Archi-Epiſcopo
Salisburgenſi , volenti in inſula Chienſi Epiſco-
patum erigere , ac ex quarumdam Monialium , L.4.Ep.66
quæ monaſterium ſuum in lupanar verterant , eii-
ciendarum bonis dotare , noluit acquieſcere In-
nocentius tertius , niſi certus de plenè deſperata
omnium penitùs Monialium incorrigibilitate .
Et captæ à Flandris noſtris Conſtantinopoleos
Patriarchæ latino , paranti Græcorum monacho-
rum cænobia in latinorum Clericorum ſæcularia
Capitula convertere , atque ità latinæ Eccleſiæ
ritum iſtic ſtabilire , reſpondit idem Pontifex in
hæc verba . *De monaſteriis Græcorum in ſæculares
Canonicos convertendis Fraternitati Tuæ breviter
reſpondemus , quod quamdiu per regularis Ordinis
viros , ſive Græcos ſive Latinos , remanere poterunt
ordinata , non ſunt ad ſæculares Clericos transfe-
renda , ſed ſi Regulares defuerint , propter eorum
defectum ſæculares Clerici poterunt ordinari* . Ex-
ſtat Epiſtola in vita ejus ſcripta per auctorem , li-
cèt incognitum , antiquum ac irrefragabilem ,
publicata verò per Franciſcum Boſquettum Epi- F. 110.
ſcopum Montis Peſſulani . Et Ottonem tertium
Auguſtum , ex Romana Sancti Pauli Baſilica
deformatos monachos eiicere , & ſæculares Cle-
ricos inducere cogitantem , fuiſſe prohibitum
ab apparente ipſo Paulo Apoſtolo , teſtatur Gla-
ber Rudolfus . Plurima ſunt ejuſmodi exempla . L. 1. c.4.
Nam in ſola Anglia pluſquam è quadraginta in-
vaſis monaſteriis Clericos ſæculares ejecit , mo-
nachoſque reduxit Sanctus Dunſtanus Archi-
Epiſcopus Cantuarienſis . Quomodò Eccleſiæ
Conventrenſis Cathedrales monachos , ab Hugo-
ne Epiſcopo ejectos , quaſi Divino lumine mo-
tus reſtituerit , Clericoſque ejecerit laudatus In- A. 1197.
nocentius , refert Matthæus Paris .

Reſtringit ſe Canon noſter ad *Monaſteria dedi-
cata ex voluntate Epiſcopi* . Conformiter ad quar-
tum Canonem vetantem ſine Epiſcopi voluntate
erigi monaſterium . Aliter erecta non habet pro
veris monaſteriis , ideòque eorumdem privile-
giis prohibet gaudere .

CANON XXV.

QUoniam quidam Metropolitanorum (quantum comperimus) commiſſos ſibi greges negligunt, & Ordinationes Epiſcoporum facere differunt, placuit ſanctæ Synodo intra tres menſes Ordinationes Epiſcoporum celebrari, niſi fortè neceſſitas inexcuſabilis coegerit tempus dilationis extendi. Quod ſi hoc minimè fecerit, correptioni Eccleſiaſticæ ſubjacebit: Verumtamen redditus Eccleſiæ viduatæ penes Oeconomum ejuſdem Eccleſiæ integri reſerventur.

SCHOLION.

ANteà vagum erat ſedium vacantium tempus, ideòque earum viſitatoribus ſeu interventoribus mandat quinta Synodus Carthaginenſis *dare operam, ut intra annum eiſdem Epiſcopum provideant: Quod ſi neglexerint, anno exempto aliis interventor tribuatur*. Canon noſter reducit ad tres menſes, de quibus quæritur, An à factæ electionis, an à cæptæ vacationis die ſint computandi? Reſpondeo computandos à cæpta vacatione. Etenim ad Conſtantium Mediolanenſem Archi-Epiſcopum ſcribit Sanctus Gregorius Magnus: *Sacri Canones*, utique hic noſter, *ultra tres menſes Eccleſiam præcipiunt non vacare*.
L.6 Ep.14 Et ad Marinianum Archi-Epiſcopum Ravennæ:
Epiſt.39. *Ultra tres menſes Eccleſiam vacare Pontifice ſtatuta ſacrorum Canonum non permittunt*. Idem aſſerunt duodecima & decima tertia Synodi Toletanæ;
cap. 6. ideòque univerſæ Hiſpaniæ Epiſcopos permittunt confirmari & conſecrari ab Archi-Epiſcopos To-
C.9. letano: Nam intra tres menſes non poterat à Rege peti eligendi facultas, Electus Regem accedere, ejus beneplacitum impetrare, redire ad manus ſui Metropolitæ. Et Synodus Vernenſis ha-
cap. 17. bita ſub Rege Pippino. *Poſt mortem Epiſcopi non liceat Epiſcopatum eſſe ſine Paſtore ſupra tres menſes, niſi talis neceſſitas grandis evenerit, ut nullo modo aliter fieri poſſit*. Statuit adversùm Caroli Martelli in vacantes Eccleſias tyrannidem, additque ſuo Canoni hanc epigraphen: *Ex Synodo Chalcedonenſi*. Et Hincmarus in litteris ad Ludo-
Ep.12.c.5. vicum tertium Francorum Regem: *Sexcenti triginta, & eò ampliùs Epiſcopi in Chalcedona civitate côngregati conſtituerunt, ut ultra tres menſes Ordinationes Epiſcoporum non differantur*. Et Innocentii ſecundi Synodus Lateranenſis: *Ultra tres menſes vacare Eccleſias prohibent Patrum ſanctiones*. Et hinc apud Gratianum Pelagius ſecundus Pontifex cunctis Metropolitis ſeriò mandat, ut intra tres à ſua conſecratione menſes Pallium, ſine quo Epiſcopos conſecrare non poſſunt, à ſede Apoſtolica poſtulent, aut commiſſa ſibi careant dignitate; ſitque Metropolitanis aliis licentia poſt ſecundam & tertiam commonitionem vidua-
Diſt. 100. c. 1. tis Eccleſiis cum conſilio Romani Pontificis Epiſcopos ordinandi. Electum verò ultra tres, communione; ultra quinque menſes petendæ conſecrationis negligentem privat adepto Epiſcopatu. Innocentius tamen tertius apud Gregorium nonum in litteris ad Decanum & Capitulum Eccleſiæ Andegavenſis legit: *Ad ſex menſes*. L. 1. tit. 7.
Eoſque computandos à prima Eccleſiæ vacatione. c. 2.

Antiquum rigorem ſtabilire conatur idem Pontifex in ſua Synodo Lateranenſi. *Statuimus,*
ut ultra tres menſes Cathedralis vel Regularis Eccleſia non vacet, infra quos, juſto impedimento ceſſante, ſi electio celebrata non fuerit, qui eligere debuerant, eligendi poteſtate careant ea vice, ac ipſa eligendi poteſtas ad eum, qui proximè præeſſe noſcitur, devolvatur. cap. 23. Statuere videtur adversùm negligentiam, reverà autem ſtatuit adversùm violentia Regiæ licentiæ ad eligendum tunc neceſſariæ ſervitutem, qua paſſim Electiones differebantur etiam ad annos. Eam ſuperari non poſſe videns Bonifacius octavus ſtatuit quandocumque factam electionem ſtatim inſinuari Electo, infra menſem ab illo, niſi Regularis ſit diſſitus à ſuo Superiore, admitti aut refutari, ac tum intra tres menſes impetrari conſecrationem, alioquin *Electio eo ipſo viribus vacuetur*. L. 1. tit. 6.
Quod tempus denuò extenderunt Gregorius decimus & Ca- c. 6.
lixtus tertius, tandemque ſtatuit ſacroſancta Synodus Tridentina: *Ad majores Eccleſias promoti* Seſſ.7. c.9.
munus conſecrationis infra tempus à jure ſtatutum Seſ.23. c.2.
ſuſcipiant. Et infrà. *Qui munus conſecrationis intra tres menſes non ſuſceperint, ad fructuum perceptorum reſtitutionem teneantur; ſi intra totidem menſes poſteà id facere neglexerint, Eccleſiis ipſo jure ſint privati*. Etiam ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, Scholiaſtes marginalis citat hunc noſtrum Canonem: At ille à cæpta Eccleſiæ vacatione, Tridentinus à data per Dominum Papam confirmatione vult tres menſes computari.
Addit: *Prorogationes ultra ſex menſes conceſſæ nul-* Seſſ.7. c.9.
li ſuffragentur. Eodem modo in Synodo Conſtantienſi Martinus quintus caſſavit omnes ejuſmodi diſpenſationes, mandans cunctos huc uſque diſpenſatos conſecrari intra ſex menſes, deinceps eligendos infra terminum juris. Statuit præſertim adversùs antiquum ac peſſimum Germanorum Epiſcoporum abuſum, quem, teſte
Godofredo monacho, etiam Fredericus primus An. 1165.
Auguſtus, tamquam Canonum executor, conatus eſt exſtirpare. Et rectè. Etenim verè dicit duodecima Synodus Toletana: *Dum differ-* cap. 9.
tur Ordinatio Epiſcopi, non minima creatur Divinorum

norum officiorum offenſio, & Eccleſiaſticarum rerum perditio.

Addit Canon noſter: *Redditus Eccleſiæ viduatæ penes Oeconomum ejuſdem Eccleſiæ integri reſerventur.* Eſt antiqua Eccleſiæ lex, ex qua Neſtorii
Act. 1. F. 374. dejectionem Epheſina Synodus Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Œconomis ſingulariter denunciavit, & adjunxit: *Sedulò proindè omnia, quæ ad Eccleſiam pertinent, cuſtodite, ut rationem illi redituri, qui ordinandus eſt Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Epiſcopus:* Eodem tenore ſcripſit de exauctorato Dioſcoro hæc noſtra Synodus ad Œconomos Eccleſiæ Alexandrinæ. Act. 3.
Statuit porrò Canon adversùs quorumdam Metropolitarum rapacitatem, quam quidam poſteà Reges peſſimè æmulati ſunt, vacantium Eccleſiarum proventus inter jura Regularia computantes, de quo dicendum eſt alibi.

CANON XXVI.

QUoniam in quibuſdam Eccleſiis (ut rumore comperimus) præter Oeconomos Epiſcopi facultates Eccleſiaſticas tractant: Placuit omnem Eccleſiam habentem Epiſcopum habere Oeconomum de Clero proprio, qui diſpenſet res Eccleſiaſticas ſecundùm ſententiam Epiſcopi proprii, ità ut Eccleſiæ diſpenſatio præter teſtimonium non ſit, & ex hoc diſpergantur Eccleſiaſticæ facultates, & Sacerdotio maledictionis contumelia procuretur. Quod ſi hoc minimè fecerit, Divinis conſtitutionibus ſubjacebit.

SCHOLION.

EDendi Canonis cauſam habes ex pace inter Ibam Edeſſenum Epiſcopum & ejus accuſatores Clericos facta in Synodo Berytenſi per Photium Tyrorum ac Euſtatium Epiſcopum
Cap. 9. Berytenſem, hæc interlocutos. *De Eccleſiaſtico reddituꝫ & ex quacumque cauſa acquiſitis ſanctiſſimæ Eccleſiæ, placuit Religioſiſſimo Epiſcopo Ibæ ex propria voluntate promittere, quod de cætero ſecundùm formam Antiochenæ maximæ civitatis gubernarentur res per Oeconomos ex Clero ordinatos ab ejus Religioſitate.* Ibas enim, nec non ejus nepos Daniel Carrhorum Epiſcopus accuſabantur Eccleſiaſticam ſubſtantiam per ſemetipſos ſine Œconomis ac teſtibus, atque adeò infideliter adminiſtraſſe. Etiam in Synodo ad Quercum accuſatus fuit Sanctus Joannes Chryſoſtomus, quod varia ad Eccleſiam ſpectantia vendidiſſet, & *quod Eccleſiæ redditus nemo noverit quò abeant*, utique ob ipſos ſine Œconomis adminiſtratos. Hujuſmodi igitur pericula, & ſeu veræ ſeu falſæ criminationis contumeliam à re Eccleſiaſtica & Epiſcoporum perſonis amota volens noſtra Synodus hunc Canonem promulgavit. Eiſdem enim de cauſis conſenſit ſpontaneè Ibas in Œconomos, haud dubièque etiam Sanctus Joannes Chryſoſtomus, aut ejus ſucceſſor Atticus, uti colligi datur ex ſuprà adductis litteris Synodi Epheſinæ ad Œconomos Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ. Et ad Anthemium Subdiaconum, Campani patrimonii Rectorem, ſcribit Gregorius Magnus, ut
L.9.Ep.66 Paſchaſium Epiſcopum ad ſtatuendum ſibi Vice-Dominum cogat, aut certè eligi faciat à Clero. Hunc noſtrum Canonem, quòd præſertim à
Cap. 11. Metropolitis negligeretur, innovat ſeptima Synodus, extendit etiam ad monaſteria, & addit. *Si unuſquiſque Metropolitanus in ſua Eccleſia conſtituerit Oeconomum, benè utique; ſin autem, ex auctoritate propria Conſtantinopoleos Epiſcopo licentia eſt præponendi Oeconomum in ejus Eccleſia. Similiter & Metropolitanis, ſi Epiſcopi, qui ſub ipſis ſunt, non ſategerint.* Et ſecunda Synodus Hiſpa- Cap. 9.
lenſis. *Si quis Epiſcopus poſthac ſine teſtimonio Oeconomi rem Eccleſiaſticam crediderit gubernandam, ut contemptor Canonum,* utique Chalcedonenſium, *& fraudator Eccleſiaſticarum rerum à Chriſto judicabitur reus, & Concilio manebit obnoxius.* Et quarta Toletana. *Eos, quos Oecono-* Cap. 48.
mos Græci appellant, hoc eſt, qui vice Epiſcoporum res Eccleſiaſticas tractant, ſicut ſancta Synodus Chalcedonenſis inſtituit, omnes Epiſcopos de proprio Clero ad regendas Eccleſias habere oportet: Qui deinceps contempſerit, obnoxius ejuſdem magni Concilii erit.

Occurrunt quæſtiones. Prima eſt, An Apoſtolicus an alius quis antiquus Canon cogat Epiſcopos, ad Eccleſiaſticam ſubſtantiam per Œconomos adminiſtrandam, adeòque noſter Canon ſit non primus inſtitutor hujus officii, ſed confirmator, dumtaxàt Regulæ antiquæ? Pro parte affirmativa facit Canon inter vulgares Apoſtolicos quadrageſimus primus. *Præcipimus, ut Epiſcopus in poteſtate ſua Eccleſiæ res habeat. Si enim animæ hominum pretioſæ illi ſunt creditæ, multò magis eum oportet curam pecuniarum gerere, ità ut ejus poteſtate indigentibus omnia diſpenſentur per Presbyteros & Diaconos.* Licèt forsàn non Apoſtolicus, antiquus tamen eſt ille Canon. Quidquid ſit, Canon veraciter Apoſtolicus de ipſis ſtatuit Apoſtolis, eorumque ſucceſſoribus Epiſcopis. *Non eſt æquum nos derelinquere verbum Dei, & miniſtrare menſis: Conſideremus er-* Act. 7.
go

go viros ex vobis boni teſtimonii, quos conſtituamus ſuper hoc opus. Ex hoc olim Canone apud Romanam & alias pleraſque Eccleſias Archi-Diaconus paſſim fuit & Œconomus: Quis enim neſciat Xixto Pontifici Sanctum Laurentium in utroque officio miniſtraſſe? Et de Sancto Cornelio Papa dicit Liber Pontificalis: *Ante quam paſſus eſt omnia bona Eccleſiæ tradidit Archi-Diacono*. Et de Sancto Lucio illius ſucceſſore. *Hic omnem poteſtatem Eccleſiæ dedit Archi-Diacono ſuo, dum ad paſſionem pergeret*. Quod ipſum Pontio Archi-Diacono fecit in ſua paſſione Sanctus Cyprianus. Quod item Eccleſia Alexandrina ſemper Œconomum habuerit, patet ex Iſchyrionis Diaconi ad Sanctum Leonem Papam & Synodum Chalcedonenſem adversùs Epiſcopum ſuum Dioſcorum libellis, ac ex litteris Epiſcoporum Ægyptiacæ Diœceſeos ad Leonem Auguſtum, Epiſt. 22. exſtantibus poſt laudatam Synodum. De Eccleſia Antiochena liquet ex adducta ſuperiùs interlocutione Photii & Euſtatii Epiſcoporum in Berytenſi Synodo de Iba Edeſſeno. Et Joannes ſacrarum largitionum Comes, Theodoſii Auguſti ad Synodum Epheſinam Legatus, in ſua ad eundem Principem Relatione meminit Diſpenſatoris Eccleſiæ Epheſinæ. Et Chariſius Presbyter, qui eidem Synodo Symbolum Neſtorianum detulit, erat in Lydia Œconomus Eccleſiæ Philadelphienſis. Sanè Ibas Edeſſenus & Sanctus Joannes Chryſoſtomus non poterant de non habito Œconomo accuſari, niſi id cuipiam antiquiſſimo Canoni repugnaſſet. Nam & Canon Arabicus Epiſcopo Œconomum imponit.

Ad quæſtionem tamen reſpondeo negativè. Etenim Synodus Antiochena Epiſcopis dumta- C. 24. 25. xàt jubet, ut Eccleſiaſticam ſubſtantiam cum Presbyterorum ac Diaconorum notitia gubernent, nullam Œconomi faciens mentionem. Et in Synodo Berytenſi Ibas Edeſſenus promiſit, non juxta aliquem Canonem, ſed ſolummodò juxta Patriarchalis Antiochenæ Eccleſiæ conſuetudinem adſumere Œconomum, idque ſpontanea voluntate, quod nempe nullus eſſet Canon eò cogens. Et noſter hic Canon nullam Apoſtolici aut anterioris facit mentionem, adeoque omninò primus omni Epiſcopo Œconomum imponit. Ab illo inſtitutum ſeu omni generaliter Epiſcopo impoſitum diſertè dicit quarta Synodus Toletana. Vulgaris ſanè Apoſtolicus Canon eſt Apoſtolis longè poſterior, utpotè lucida mixtura ex hoc noſtro ac duabus poſtremis Antiochenis. Septem Diaconorum per Apoſtolos facta electio Epiſcopis ſuaſit Œconomos, non imperavit.

Altera quæſtio eſt, An Œconomus debuerit Cap. 9. neceſſariò eſſe Clericus? Reſpondeo debuiſſe. Palàm quippè dicit noſter Canon: *De Clero proprio*. Et hinc Canon ſecundus Diſpenſatorem vetat pretio creari. Et ſecunda Synodus Hiſpalenſis. *Laicos Divinarum rerum Oeconomos* eſſe dicit *contra mores Eccleſiaſticos*, & addit: *Unuſquiſque Epiſcopus ſecundùm Chalcedonenſium Patrum decreta ex proprio Clero Oeconomum ſibi conſtituat. Indecorum enim eſt laicum eſſe Vicarium Epiſcopi, & ſæculares in Eccleſia judicare*. Et infrà. *Si quis Epiſcopus poſthac Eccleſiaſticam rem per laicalem procurationem elegerit adminiſtrandam, ut contemptor Canonum à Chriſto judicabitur reus*. Confirmat quarta Synodus Toletana. C. 48. Calixti ſecundi Synodus Lateranenſis exindè C. 4. etiam laicis Principibus ac ipſis Regibus ſub ſacrilegii reatu interdicit omnem rei Eccleſiaſticæ adminiſtrationem ac donationem: Quæ violentia Eccleſiam tunc dirè vexabat. Et adducta per Hiſpalenſem ac Toletanam Synodos ratio eſt omninò firma: Quod nempe Œconomi ſint Vicarii Epiſcoporum. Ità Gregorius Magnus Apoſtolici Patrimonii Rectores, qui erant quædam Eccleſiaſtici Œconomi ſpecies, ait fungi vice Apoſtolica & pro Eccleſiaſticis utilitatibus, & pro pauperum ab omni oppreſſione vindican- L. 1. Ep. 53. dorum neceſſitatibus. Eorum poteſtati ſuberat omnis familia Patrimonii. Hìnc de laudato Pon- L. 7. Epiſt. 51. 52. tifice ſcribit Joannes Diaconus. *Nemo laicorum* L. 2. c. 15. *quodlibet Palatii miniſterium aut Eccleſiaſticum Patrimonium procurabat*. Et infrà. *Hæc prudentiſſimus Pater Gregorius non ſolùm in Romana, ſed & per diverſas Eccleſias perpetualiter obſervanda cenſebat*. Undè Januarium Calaritanum Archi-Epi- L. 7. Epiſt. 100. ſcopum, Eccleſiæ ſuæ Patrimonia laicis delegantem, durè increpavit.

Tertia quæſtio eſt, A quo debuerit eligi Œconomus, à ſolo Epiſcopo, an ab omni Clero? Reſpondeo varias in variis Eccleſiis fuiſſe conſuetudines, ideòque à Canone noſtro, earum nullam improbante, nihil de hoc puncto definiri. Alexandrinæ Eccleſiæ Œconomus à toto Clero fuit ſemper electus. Etenim ejus Epiſcopus & grandis Doctor Theophilus dicit in Commonitorio: *Totius Sacerdotalis Ordinis ſententia alius renuncietur Oeconomus*. Et hìnc Iſchyrion ejuſdem Eccleſiæ Diaconus, in libellis Sancto Leoni Magno ac Synodo Chalcedonenſi exhibitis, accuſat Epiſcopum ſuum Dioſcorum, quod Proterium Œconomum ſolus dejeciſſet, aliumque ſolus in ejus locum impoſuiſſet. Ejuſ- Act. 3. dem facinoris Ægyptiacæ Diœceſeos Epiſcopi accuſant Timotheum Ælurum, ejuſdem Ec- Epiſt. 22. cleſiæ intruſum, in litteris ad Leonem Auguſtum, exſtantibus poſt Synodum Chalcedonenſem, aſſerentes illum egiſſe *contra Regulas*, utique iſtius Eccleſiæ, atque ità promotos ab illo novo Œconomos poſtulant exauctorari. Eos dicunt *cum judicio & ſenioris Cleri conſilio eligendos*.

At verò in Eccleſia Antiochena ac omni Diœceſi Orientali Œconomus ſemper fuit à ſolo Epiſcopo electus. Etenim Ibas Edeſſenus Metropolita Eccleſiaſticam ſubſtantiam deinceps, juxta Eccleſiæ Antiochenæ morem, ſpondens per Œconomos adminiſtrare, addidit: *Ordinandos à ſua Religioſitate*. Quod ipſum Romæ, in omni Italia, Hiſpania, ac Gallia fuit obſervatum. Etenim Sanctus Gregorius Magnus Anthemio Subdiacono, Campani patrimonii Rectori mandat, quatenùs Paſchaſium Epiſcopum cogat ad ſta- L. 9. Epiſt. 66. tuendum ſibi Vice-Dominum, aut certè, illo negligente, eligi faciat à Clero. Ità Simplicius Pontifex Gaudentio Aufinienſi Epiſcopo ſolam quartam Epiſcopalem regendam permiſit, reli- Epiſt. 3. quas tres Eccleſiaſticæ ſubſtantiæ portiones auctoritate Apoſtolica ob rationes delegavit œcono- Cap. 9. C. 48.

miæ

Cap. 2. miæ Onagri Presbyteri. Eandem poteſtatem ſoli Epiſcopo adſcribunt ſecunda Synodus Hiſpalenſis, quarta Toletana, & Valentina Hiſpana. Ajunt Œconomum eſſe Epiſcopi Vicarium: At verò vicaria poteſtas delegatur à ſolo principali.
Cap. 11. Eadem eſt mens ſeptimæ generalis Synodi, adeòque & omnium paſſim tunc in Græcia Eccleſiarum. Poſterioribus tamen illic ſæculis Œconomum fuiſſe quandoque à Principe creatum ſcribit Joannes Zonaras in Iſaacio Comneno: Quæ violentiæ ſpecies etiam apud nos Latinos graſſata eſt, dum Reges Eccleſiarum vacantium proventus invaſerunt.

Quarta quæſtio eſt, An quævis Eccleſia unicum, an plures potuerit habere Œconomos? Reſpondeo quaſdam habuiſſe unicum: Eccleſiis tamen majoribus paſſim fuiſſe plures. De Alexandrina & Conſtantinopolitana liquet ex Epheſinæ & Chalcedonenſis Synodi litteris, Neſtorii ac Dioſcori damnationem nuntiantibus: Inſcribuntur enim Œconomis iſtarum Eccleſiarum. Et laudatis Ægyptiorum Epiſcoporum ad Leonem Auguſtum litteris ſubſcribunt. *Ammonius*
L.16.c.11. *Presbyter Alexandrinus & Oeconomus*, *Timotheus*
L.18.c.40. *Presbyter & Oeconomus ejuſdem Eccleſiæ*. Et Nicephorus Calixtus laudat Joannem Presbyterum Alexandrinum, Œconomum Eccleſiæ Sancti Joannis Baptiſtæ, & Cyriacum Presbyterum Conſtantinopolitanum, Œconomum Eccleſiæ magnæ. Et Liberatus Diaconus Carthaginenſis ſcribit de Joanne Thalaja Presbytero Alexandri-
C. 16. no: *Factus eſt Oeconomus*, *habens cauſas omnium Eccleſiarum*. At verò Iſidorum Peluſioten, ejuſdem Eccleſiæ Presbyterum, fuiſſe pauperum dumtaxat ac peregrinorum Œconomum refert Hermias Zozomenus, Majores namque Eccleſiæ & va-
L. 8. c. 2. 12. rios ſpeciales, & unum habebant univerſalem Œconomum paſſim dictum Œconomum magnum, ac de illo loquitur Liberatus, ejuſque promovendi ritum deſcribit Euchologium græcum, Joanni Morino à Leone Allatio mutuatum. De eodem ſtatuit Canon Arabicus. *In unaquaque Eccleſia ſit Oeconomus*, *& cum eo alii*, *qui habeant curam proventuum & ægrorum*, *alii villarum & ſumptuum quotidianorum*, *alii frumenti ac leguminum*, *alii vaſorum auri & argenti*, *& veſtimentorum*, *& ornamentorum Eccleſiæ*, *alii curam loci*, *in quo ſancta Euchariſtia ſervatur*: *Quiſque habeat curam eorum*, *quæ ſibi commiſſa ſunt*.

Quinta quæſtio eſt, Quæ olim fuerint Œconomi nomina? Reſpondeo fuiſſe varia. Appellatur enim Œconomus, Diſpenſator, Procurator, Præpoſitus, Vice-Dominus, Camerarius, Major domus. De voce; *Præpoſitus*, benè ait Synodus Aquiſgranenſis, habita ſub Imperio Ludovici Pii. *Quamvis omnes*, *qui præſunt*, *Præpoſiti*
L.1.c.139. *rectè dicantur*, *uſus tamen obtinuit eos vocari Præpoſitos*, *qui quamdam Prioratus curam*, utique de rebus temporalibus, *ſub aliis Prælatis gerunt*. Eodem ſenſu vocem accipit Regula Sancti Benedicti. Ebbo Remenſis Epiſcopus in indiculo officiorum Eccleſiæ ſuæ Præpoſitum facit proximum Archi-Diacono, præponit variis Decanis, donat ampla & varia poteſtate, deſcribitque ut magnum Œconomum Græcorum. At verò ejus
Epiſt. 29. ſucceſſor Hincmarus in litteris ad Carolum Cal-vum Francorum Regem diſtinguit *Præpoſitum à Vice-Domino*, dicens Præpoſitum Cleri, Vice-Dominum ſolius Epiſcopi rebus præeſſe. Et hoc ſenſu ipſe Carolus Rex Adriano ſecundo Pontifici, mandanti Hincmari Laudunenſis Epiſcopi Romam profecturi res Regia protectione ſervari illæſas, reſpondit ſe eſſe Francorum Regem, Epiſt. 27.
non Vice-Dominum Epiſcoporum. Eodem ſen- 165.
ſu vocem, *Præpoſitus*, accipit in litteris ad Paſchalem ſecundum Pontificem, & in litteris ad Ludovicum Groſſum Francorum Regem, Sanctus Ivo Carnotenſis Epiſcopus, varia queſtus de Præpoſitis ſuæ Eccleſiæ: Quod enim illi tunc ſolius Cleri ſubſtantiam adminiſtrarent, videntur Epiſcopo in ſuo munere non plenè ſubfuiſſe. Porrò Sanctus Gregorius Magnus in litteris ad L.1.Ep.11
Clementinam Patriciam, & in litteris ad An- L.9.Ep.66
themium Subdiaconum diſtinguit *Vice-Dominum* à *Majore domus*, ac Vice-Dominus videtur illi eſſe ſubſtantiæ ad Clerum ſpectantis, Major domus eſſe adminiſtrator ſolius quartæ portionis Epiſcopalis: Atque ità ab illo diſſonat Hincmarus. 1.q.3.c.8.
Apud Gratianum autem Urbanus ſecundus, in litteris ad Præpoſitum Sancti Juventii Ticinenſis, omnia hæc vocabula pro eodem accipit, dicens de noſtro hoc Canone: *Nomine Procuratoris intelligit quemlibet Eccleſiaſticarum rerum adminiſtratorem*, *ut verbi gratia*, *Præpoſitum*, *Oeconomum*, *Vice-Dominum*. Rogat Gloſſa: *Quam differentiam facit inter iſta nomina?* Rectèque reſpondet ea quandoque confundi, quandoque diſtingui. Ait Œconomum Capituli, Vice-Dominum ſolius Epiſcopi rebus præeſſe. Œconomum item quidam cum Eccleſiæ Sacellario confundunt: At diſtingui palàm docent Symeon Theſſalonicenſis Epiſcopus in opere de ſacris Ordinationibus,
& antiqua explicatio Officiorum Eccleſiæ Con- Cap. 13.
ſtantinopolitanæ. Diſtinguitur & ab Eccleſiarcha, qui non quicumque, ſed Monaſterii fuit Œconomus, dictus & Cellarius, ut patet ex Euchologio ſuperiùs laudato.

Sexta quæſtio eſt, Quæ fuerit Œconomi dignitas ac poteſtas? Reſpondeo apud Græcos fuiſſe ſummam. Etenim in Eccleſia Conſtantinopolitana magnus Œconomus erat primus Crucigerorum. Ejus munus audi à Symeone Theſ-
ſalonicenſi. *Poſſeſſionibus & proventibus*, *& ſpor-* Cap. 13.
tulis, *quæ unicuique tribuuntur*, *providere debet*. *Oportet enim eum de his curam gerere in utilitatem publicam & Eccleſiaſticorum emolumentorum conſervationem*. Addit antiqua Explicatio Officiorum Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ. *Magnus Oeconomus ſticbario ſeu tunica ſua indutus conſiſtit à dextra parte ſanctæ menſæ*, *cum ſacris Pontifex operatur*, *ſanctumque flabellum manu tenet*. *Excipit quoque reditus ad Epiſcopatum ſpectantes*, *& expenſarum rationumque curam habet*. *Præponitur igitur adminiſtrationi omnium poſſeſſionum*, *habetque ſub ſe Chartularium*, *qui deſcribit annuos Epiſcopii reditus*, *& de iis bis quotannis ad Epiſcopum refert*. *Præficitur etiam judiciis dicundis*, *& eum*, *qui ordinandus eſt Presbyter Epiſcopo præſentat*. *Adminiſtrat item Epiſcopatum poſt Epiſcopi mortem*, *donec alius adveniat*. *Primus fert ſuffragium in electione Epiſcopi*. *Denique unicuique fratrum ſuorum debitos fructus ex redditibus Epiſcopatui obvenientibus*

L.1.Ep.11 *tibus ex æquo diſtribuit*. Ità de Anatolio Diacono ad Clementinam Patriciam ſcribit Sanctus Gregorius Magnus. *Vice-Dominum eum conſtituimus, cujus arbitrio Epiſcopium commiſimus diſponendum*. Et de Joanne Thalaja Œconomo Alexandrino ſcribit Liberatus Diaconus: *Habuit cauſas omnium*
C. 16. *Eccleſiarum*. Jus ab Œconomo dicendum exponit
L.15.c.22. Nicephorus Calixtus, dicens de Martiano Gennadii Epiſcopi Conſtantinopolitani Œconomo, quod ortas inter magnam ac alias Eccleſias de fidelium oblationibus quæſtiones dirimeret. Et hæc omnis magni Œconomi poteſtas apud Græcos perſeverat etiam ſub Imperio Turcico; apud nos Latinos ſupereſt nomen, at fermè vacuum, excepto tempore ſedis vacantis.

Septima quæſtio eſt, An Œconomus ſuo arbitrio, an Epiſcopi nutu Eccleſiaſticam ſubſtantiam diſpenſaret? Reſpondeo, quod nutu Epiſcopi. Aſſiduè id clamant Canones. Attamen iniquis Epiſcopi juſſionibus potuiſſe illum obviare demonſtrant ortæ inter Theophilum Alexandriæ Epiſcopum ac Iſidorum Peluſioten, ejus Presbyterum ac pauperum Œconomum, inimicitiæ, de quibus Hermias Zozomenus. *Iſidorus*
L.8. c.12. *Theophilo tamquam in Eccleſiarum ſtructuram capere volenti inſumendas non conceſſit pecunias eas, quæ ſibi ut pauperum Diſpenſatori multæ adferebantur, ſed præſtabilius eſſe dixit ægrotorum corpora, quæ veriùs templa Dei cogitare poſſimus, & ob quæ pecuniæ ipſæ quæruntur, reſtruenda curare, quam parietes ædificare*. Ob ſimiles ra-
Epiſt. 3. tiones Gaudentio Aufinienſi Epiſcopo Simplicius Pontifex reliquit poteſtatem ſolius quartæ Epiſcopalis, reliquas tres partes Onagro Presbytero committens tamquam Œconomo independenti. Porrò Ruffini Apameenſis in ſecunda Syria Œconomi hæredes ad iniquæ adminiſtrationis reſtitutionem coegit Petrus Epiſcopus, queriturque in Synodo Conſtantinopolitana Act. 5.
ſub Menna Patriarcha Antoninus Presbyter coactos non fuiſſe ad plenam omninò reſtitutionem. Et Joannem Thalajam Alexandrinæ Eccleſiæ Œconomum arguit Liberatus Diaconus, quod Ellum magiſtrum, Epiſcopatum ab illo venatus, multis Xeniis donaſſet.

Octava quæſtio eſt, Qua occaſione Œconomi officium ſit tandem ad Presbyteros delapſum? Reſpondeo id factum ſtatim poſt datam Eccleſiis à Conſtantino Auguſto pacem. Etenim Sanctus Joannes Chryſoſtomus, à Synodo Trullana laudatus, ait ſuo tempore nequaquam penes Diaconos, ſed penes ſolos Presbyteros fuiſſe rei Eccleſiaſticæ diſpenſationem. Loquitur de ſola Eccleſia Græca. Etenim dudum poſteà Anatolium Diaconum Romanæ Eccleſiæ Vice-Dominum conſtituit Gregorius Magnus. Et in ipſa Eccleſia Conſtantinopolitana magnum Œconomum quis neſciat fuiſſe Crucigerum, adeòque Diaconum? Etiam Sancti Leonis Magni temporibus Ætius ibidem Archi-Diaconus videtur Œconomus fuiſſe. Intolerabilis quorumdam Archi-Diaconorum ſuperbia perſuaſit Epiſcopis munus iſtud etiam Presbyteris communicare.

CANON XXVII.

EOs, qui rapiunt mulieres etiam ſub nomine ſimul habitandi, aut cooperantes, aut conniventes raptoribus, decrevit ſancta Synodus, ut ſi quidem Clerici ſunt, decidant gradu proprio; ſi verò laici, anathematizentur.

SCHOLION.

MUlierum raptus fuit olim frequentiſſimus, non ſolummodò apud Græcos, ſed & apud nos Latinos. Francorum Reges paſſim dabant ſacra juſſione licentiam rapiendi etiam ſacratas Virgines. Iſtud ob crimen Chramnum Regem malè perjiſſe ſcribit Sanctus Gregorius
L.4. c.13. Turonenſis. Undè ad quintæ Synodi Pariſienſis preces Clotarius ſecundus edidit hanc legem. *Puellas & viduas religioſas aut Sanctimoniales, quæ ſe Deo voverunt, tam quæ in propriis domibus reſident, quam quæ in monaſteriis poſitæ ſunt, nullus nec per præceptum noſtrum competat, nec trahere, nec ſibi matrimonio ſociare penitùs præſumat. Et ſi quis exindè præceptum elicuerit, nullum ſortiatur effectum. Et ſi quicumque aut per virtutem, aut per quemlibet ordinem ipſas detrahere, aut ſibi in conjugium præſumpſerit ſociare, capitali ſententia feriatur*. Plurimas habemus hujuſmodi Leges & Canones, at ſatiùs eſt parentum noſtrorum barbariem æterno ſilentio cooperire. Hodie vivimus juxta decretum ſacroſancti Concilii Tridentini.

CANON

CANON XXVIII.

SAnctorum Patrum Decreta ubique ſequentes, & Canonem, qui nuper lectus eſt, centum & quinquaginta Dei amantiſſimorum Epiſcoporum agnoſcentes, eadem quoque & nos decernimus ac ſtatuimus de privilegiis ſanctiſſimæ Eccleſiæ Conſtantinopolis novæ Romæ. Etenim antiquæ Romæ throno, quod urbs illa imperaret, jure Patres privilegia tribuerunt. Et eadem conſideratione moti centum quinquaginta Dei amantiſſimi Epiſcopi ſanctiſſimo novæ Romæ throno æqualia privilegia tribuerunt, rectè judicantes urbem, quæ & imperio, & ſenatu honorata ſit, & æqualibus cum antiquiſſima regina Roma privilegiis fruatur, etiam in rebus Eccleſiaſticis, non ſecus ac illam, extolli ac magnifieri, ſecundam poſt illam exiſtentem: Ut & Ponticæ, & Aſianæ, & Thraciæ Diœceſis Metropolitani ſoli, præterea Epiſcopi prædictarum Diœceſeon, quæ ſunt inter Barbaros, à prædicto throno ſanctiſſimæ Conſtantinopolitanæ Eccleſiæ ordinentur: Unoquoque ſcilicet prædictarum Diœceſeon Metropolitano cum Provinciæ Epiſcopis Provinciæ Epiſcopos ordinante, quemadmodùm divinis Canonibus eſt traditum; ordinari autem, ſicut dictum eſt, prædictarum Diœceſeon Metropolitanos à Conſtantinopolitano Archi-Epiſcopo, convenientibus de more factis electionibus, & ad ipſum relatis.

SCHOLION.

HIc eſt Canon, quem jure merito ſemper damnavit Romana Eccleſia, & adverſùm quem in litteris ad Anatolium Conſtantinopolitanum Epiſcopum, ejus auctorem ambitioſum atque impetratorem, ad Marrianum Auguſtum, Auguſtamque Pulcheriam, ejus confirmationem poſtulantes, nec non ad Maximum Antiochenum Patriarcham, qui in ipſum videtur conſenſiſſe, potentiſſimè ſcribit Sanctus Leo Magnus. Eſſe dicit Canonem ambitioſum, Nicænis Canonibus, qui ſpiritu Dei conditi & totius mundi reverentia conſecrati ſolvi non poſſunt, adverſum, Alexandrino & Antiocheno Patriarchis ac tribus Autocephalis primatibus injurioſum, totius Eccleſiaſticæ per Apoſtolos conſtitutæ Hierarchiæ everſivum: Per eum calcari antiquitatem, Eccleſiarum privilegia, Ordinationum Epiſcopalium jura, quietem omnium Provinciarum. *Beatus Papa Leo*, ſcribit ad Dardaniæ Epiſcopos Sanctus Pontifex Gelaſius, *cujus Synodus Chalcedonenſis auctoritate firmata eſt, quidquid ultra quam ab eodem pro fide & communione Catholica atque Apoſtolica illic agendum conſtaret eſſe delegatum, per occaſionem congregationis illius præter Nicænos Canones nova videretur eſſe actione tentatum, competenti refutatione vacuavit.*

Epiſt. 53. 54. 55. 62.

Epiſt. 19.

Optimo ſanè jure vacuavit hunc Canonem noſtrum: utpote fœdum undequaque & maculoſum vario errore. Primò enim perperàm ſe fundat in tertio Canone primæ Synodi Conſtantinopolitanæ. Quid de illo Sanctus Damaſus, quid Sanctus Leo, quid alii Romani Pontifices, quid omnis Latina Eccleſia, quid Ægyptiaca Diœceſis, quid Dioſcorus Alexandrinus Epiſcopus, quid de illo ſenſerit quandoque ipſe Anatolius, ſuprà eſt abundè oſtenſum.

Secundò falſum eſt, quod throno antiquæ Romæ Patres ſeu Canones tribuerint Primatus Privilegia. Etenim adverſùm hæc ſomnia in litteris ad Orientales Epiſcopos Sanctus Gelaſius Pontifex diſertè dicit Romanæ Cathedræ privilegia eſſe *Chriſti Conſtituta*. Periit aut latet illa Epiſtola; ejus tamen fragmentum ſuis ad Gallicanos Epiſcopos litteris inſertum tranſmiſit ad nos Nicolaus primus Pontifex, ipſum egregiè elucidans, & adjungens. *Privilegia ſua per Petrum à Chriſto conſecuta eſt Romana Eccleſia. Eccleſiæ, inquam, Romanæ adeò ſunt antiqua & veterata privilegia, ut Nicæna Synodus, ſicut Bonifacius Præſul Apoſtolicus, Epiſcopis per Theſſaliam conſtitutis ſcribens, ait*, NON ALIQUID SUPRA EAM AUSA SIT CONSTITUERE, CUM VIDERET NIHIL SUPRA MERITUM SUUM POSSE CONFERRI, OMNIA DENIQUE HUIC NOVERAT DOMINI SERMONE CONCESSA. Latuit huc uſque & illa Sancti Bonifacii Epiſtola: Eam hiſce diebus ab Eruditiſſimo Luca Holſtenio in Apoſtolica

Epiſt. 42.

Epiſt. 9.

ſtolica Bibliotheca repertam publici juris fecit Eminentiſſimus ac Reverendiſſimus D. Franciſcus Cardinalis Barberinus, cujus memoria apud omnes Eccleſiaſticæ antiquitatis ſtudioſos erit in ſempiterna benedictione. Etiam in Epiſtola ad Rufum Theſſalonicenſem ac alios per Illyri-
Epiſt. 10. cum Epiſcopos, à laudato Eminentiſſimo Eccleſiæ Principe nobis item donata, probat multis idem Pontifex, quod in Cathedra Romana ipſe Dominus *Chriſtus Sacerdotii ſummam locarit*. Et Sanctus Leo Magnus in litteris ad Theodoretum Cyri Epiſcopum ſcribit: quod
Epiſt. 63. c. 1. laudatam Sedem cæteris omnibus ipſe Dominus ſtatuerit præſidere. Et in litteris ad Anaſtaſium
Epiſt. 84. c. 1. Epiſcopum Theſſalonicenſem: *Curam univerſis Eccleſiis ex Divina inſtitutione debemus*. Et in litteris ad Epiſcopos Mauritaniæ Cæſarcenſis: *Sollicitudinem univerſæ Eccleſiæ ex Divina inſtitutione dependimus*. Ità loquuntur & docent Pontifices
Epiſt. 87. c. 1. antiqui omnes: Vana ac profana eſt evaſio Marci Antonii de Dominis, garrientis eos de propria cauſa perhibere teſtimonium, ideòque ipſum non eſſe firmum. Omnis quippè orthodoxa antiquitas illis atteſtatur. Eos non tantùm ſecundæ Mæſiæ Synodus, in litteris ad Leonem Auguſtum poſt Synodum Chalcedonenſem ex-
Epiſt. 32. ſtantibus, dicit eſſe *verè caput Epiſcoporum*, ſed & ante omnes Canones & generales Synodos, adeòque ex inſtitutione Divina fuiſſe ſemper ab omni ſub cœlo Eccleſia vocatos *Pontifices Maximos ac Epiſcopos Epiſcoporum*, ſcribunt Sanctus Cyprianus, ac in libro de pudicitia inimicus
C. 1. Tertullianus. Et in Synodo Epheſina dixit Ju-
Act. 4. venalis Hieroſolymæ Epiſcopus ex Apoſtolico ordine & traditione eſſe morem, ut ſedes Antiochena apud Romanam dirigatur ac judicetur. Et hæc ipſa noſtra Synodus Chalcedonenſis in Relatione ad Leonem Papam: *Epiſcopo Romano vineæ cuſtodia à Salvatore commiſſa eſt*. Et Conſtantinus quartus Auguſtus, plenaque per ipſum ſexta Synodus in Relatione ad Agathonem Pon-
Act. 18. tificem: *Romana Sedes eſt ea Petra, ſupra quam Dominus Eccleſiam fundavit*. Hìnc in ſuo ſuffragio Domelius Pruſiadis Epiſcopus, ac in ſermone ad Principem acclamatorio ipſa plena Synodus laudatum Agathonem vocat *Patrem ſuum, Apoſtolicæ & principalis Sedis Archi-Epiſcopum, & Antiſtitem Pontificaliſſimum*. Et Sanctus Ignatius Patriarcha Conſtantinopolitanus in litteris ad Nicolaum primum Pontificem lectis & probatis in Synodo octava, profitetur Romanum Epiſcopum eſſe unum, ſingularem, præcellentem, Catholiciſſimum omnis ſub cœlo Eccleſiæ medicum, ab ipſo Domino Jeſu Chriſto productum per hæc verba, *Tu es Petrus, & ſuper hanc Petram ædificabo Eccleſiam meam*. Et trigeſimus nonus Canon Arabicus Romanum Epiſcopum definit eſſe caput & Principem omnium Patriarcharum, Petri ſucceſſorem cum æquali poteſtate, Chriſti Domini Vicarium, cui data eſt poteſtas in omnes Principes, eorum populos, ac univerſam Eccleſiam Chriſtianam. Et Sancti Gelaſii Pontificis prima Romana Synodus. *Sancta Romana, Catholica & Apoſtolica Eccleſia nullis Synodicis conſtitutis prælata eſt cæteris Eccleſiis, ſed Evangelica voce Domini & Salvatoris noſtri Primatum obtinuit*. Definit adversùs nequiſſimum ſchiſma Acacii Epiſcopi Conſtantinopolitani, cum factione Euſebiana ex hoc Canone blaterantis. Primatialia Romanæ Eccleſiæ privilegia non ab ipſo Chriſto per Divinam, ſed à ſolis Synodis & Canonibus eſſe donatum per poteſtatem & providentiam humanam. Errorem poſteà reſumpſerunt & auxerunt Photius & Michael Cerularius Epiſcopi Conſtantinopolitani, ideòque Græcis laudata privilegia non niſi cum hoc addito, *Juxta tenorem Canonum*, admittere volentibus nequaquam acquievit Synodus Florentina; eoſque tandem perſuaſit conſentire in hoc additamentum: *Quemadmodùm etiam in geſtis Conciliorum, & in ſacris Canonibus continetur*. Deſumptum eſt ex litteris Joannis ſecundi Pontificis ad Epiſt. 2.
Juſtinianum Auguſtum: *Romanam Ecleſiam eſſe omnium verè Eccleſiarum caput & Patrum Regulæ & Principum ſtatuta declarant*. Quocircà hujus Primatus originem, non Chriſti Domini Divinis, ſed ſolis Synodorum humanis conſtitutionibus adſcribere, eſt hæreſis manifeſta.

Tertius Canonis error eſt in hiſce verbis: *Sanctiſſimo novæ Romæ throno æqualia privilegia tribuerunt*. Etenim tertius Canon Conſtantinopolitanus Conſtantinopolitanam Cathedram Romanæ nequaquam æquavit, ſed Alexandrinæ & Antiochenæ ſolummodò prætulit, faciens totius Eccleſiæ ſecundam hiſce lucidiſſimis verbis: *Conſtantinopolitanæ civitatis Epiſcopus habeat privilegia honoris poſt Romanum Epiſcopum*. Verùm Dioſcorus, Euſebii Dorileenſis Epiſcopi, non pro ſe tantùm, ſed & pro cæſo Sancto Flaviano Conſtantinopolitano Epiſcopo Romanam adversùs ſe appellationem frendens ſuſceptam à Leone Pontifice, in Euſebianam rabiem ſeſe projecit, omneſque Patriarchas æqualis poteſtatis blateravit, quo ſic in laudatum Pontificem, tamquam qui ejus damnatos ſuſcipiens quintum Nicænum Canonem eſſet prævaricatus, latrare impunè auderet contumeliam vanæ excommunicationis, atque ità exufflare omnem Euſebii & univerſæ Eccleſiæ ſpem ab indicta Synodo Chalcedonenſi. Ejus Diaconus, in Regia urbe Apocriſarius, ac in Epheſino latrocinio creatus ab ipſo Epiſcopus fuerat Anatolius, atque ità ab ipſo didicerat Euſebianizare, præſentem Synodum ſeducere, Conſtantinopolitanum Canonem de eadem ſcabie infamare, & novas radices ſerere futuri ſchiſmatis Photiani. Etenim Theodorus Balſamon, Alexius Ariſtinus, Symeon Theſſalonicenſis, Gabriel Philadelphienſis, Matthæus Blaſtares, Nilus Doxopatrius, aliique id genus ex hujus Canonis auctoritate pertinaciter adfirmant Regiæ civitatis Sedem Romanæ Cathedræ à Synodo Conſtantinopolitana fuiſſe omninò æquatam. Audi, quomodò circa haſce illius Synodi voces, *Poſt Romanum Epiſcopum*, deliret in trigeſimi ſexti Canonis Trullani expoſitione Alexius Ariſtinus. *Præpoſitio*, POST, *intelligenda eſt tamquam quæ tempus, non honorem importet. Poſterior annos multos æqua cum Romana Eccleſia privilegia Conſtantinopolitanus thronus hìc obtinuit*. Longè meliùs ex Evagrio
Epiphanienſi, homo licet ſchiſmaticus, Nice- L. 2. c. 4.
phorus Caliſtus; *Conſtitutum eſt à* Synodo Con- L. 15. c. 7.
ſtan-

ſtantinopolitana, *ut ſedes novæ Romæ ſecundas à vetere Roma, ab aliis primas ferret*. Et luciſſimè Martianus Auguſtus in litteris etiam per Lucam Holſtenium publicatis, quibus à Leone Pontifice expoſtulavit præſentis Canonis confirmationem: *Et hoc ſtatutum eſt, ut poſt Sedem Apoſtolicam Conſtantinopolitanæ urbis Antiſtes ſecundum obtineat locum*. Quod ipſum dicit hæc ipſa Synodus in Relatione ad laudatum Pontificem,
Novel.131 c. 2. & Juſtinianus Auguſtus in lege novella ad Petrum Præfectum Prætoriorum. Et ipſe præſens Canon ſibi ipſi adverſus: *Secundam poſt illam exiſtentem*.

Quartus Canonis error eſt in hiſce verbis de Roma antiqua: *Quod urbs illa imperaret*. Et de Roma nova: *Rectè judicantes urbem, quæ imperio honorata & æqualibus privilegiis fruitur, etiam in rebus Eccleſiaſticis non ſecùs ac illam extolli*. Ajunt privilegia Epiſcopalia Imperialibus tamquam radici & fundamento cohærere indivulſa: Reſpondet verò in litteris ad Martianum Augu-
Epiſt. 54. c. 3. ſtum Sanctus Leo Papa: *Alia ratio eſt rerum ſæcu-*
Epiſt. 13. *larium, alia Divinarum*. Et Sanctus Gelaſius in litteris ad Epiſcopos Dardaniæ: *Riſimus, quod prærogativam volunt Acacio comparari, quia Epiſcopus fuerit Regiæ civitatis. Numquid apud Ravennam, Mediolanum, Syrmium, Treviros multis temporibus non conſtitit Imperator? Alia poteſtas eſt regni ſæcularis, alia Eccleſiaſticarum diſtributio dignitatum. Sicut enim quamvis parva civitas prærogativam præſentis Regni non minuit, ſic Imperialis præſentia menſuram diſpenſationis religioſæ non mutat*. Nec ſine cauſa iſtam cohæſionem ſemper averſata fuit Eccleſia Latina. Qualiter enim ex illa tandem profecerit ſedis Conſtantinopolitanæ invaſor ac univerſæ Eccleſiæ turbator Photius, ſcribit ad Epiſcopos Gallicanos Nicolaus pri-
Epiſt. 70. mus. *Gloriatur & perhibet, quando de Romana urbe Imperatores Conſtantinopolim ſunt tranſlati, tunc & Primatum Romanæ Sedis ad Conſtantinopolitanam Eccleſiam tranſmigraſſe, & cum dignitatibus Regiis etiam Romanæ Eccleſiæ privilegia tranſlata fuiſſe, ità ut ejuſdem Eccleſiæ invaſor Photius ſe in ſcriptis ſuis Archi-Epiſcopum atque Patriarcham univerſalem appellet*. Idem docent Matthæus Blaſtares, ac præſertim Anna Comnena. *In hanc Regiam urbem tranſlatis imperio, ſenatu, totoque ſenatorio ordine, tranſlatus item eſt Epiſcopalium ſedium ordo: Et ſuperiores Imperatores primas tribuerunt ſedi Conſtantinopolitanæ, & maximè Synodus Chalcedonenſis, quæ Conſtantinopolitano Antiſtiti, ad primam & ſummam ſpeculam evecto, omnes totius orbis Diœceſes ſubjecit*. Litteræ mulierem egerunt in inſaniam: Nec unus Chalcedone Epiſcopus de ejuſmodi exaltatione ſedis Conſtantinopolitanæ vel ſomniavit.

Quintus Canonis exceſſus eſt in hiſce verbis: *Ponticæ, & Aſianæ, & Thracicæ Diœceſeos Metropolitani ſoli à Throno Conſtantinopolitanæ Eccleſiæ ordinentur, convenientibus de more factis Electionibus, & ad ipſam relatis*. Ea reſpicit Sanctus Leo in litteris ad Anatolium Epiſcopum Con-
Epiſt. 53. c. 2. ſtantinopolitanum: *Omnes* trium iſtarum Diœceſeon *Metropolitani Epiſcopi honore privantur*. Et
Epiſt. 55. c. 2. in litteris ad Pulcheriam Auguſtam: *Superbum nimis eſt & inmoderatum, ultra fines proprios tendere, & antiquitate calcata alienum jus velle præripere, atque ut unius creſcat dignitas, tot Metropolitanorum impugnare Primatus, quietiſque Provinciis & olim ſanctæ Synodi moderatione diſpoſitis bellum novæ perturbationis inferre*. Et in litteris ad Martianum Auguſtum. *Non convellantur Provin-* Epiſt. 54.
cialium jura Primatum, nec privilegiis antiquitùs inſtitutis Metropolitani fraudentur Antiſtites. Etenim ſecundùm Apoſtolicos, Nicænos, & Conſtantinopolitanos Canones trium Diœceſeon Primates tamquam Autocephali à propria Synodo, ab ipſis autem ordinari debent ſubjecti omnes Metropolitæ, atque ità ambos Canon affecit inſigni injuria. Quæ tamen ſibi ipſi non cohæret. Etenim poteſtas ordinandi & poteſtas judicandi ſunt ſecundùm Canones connexæ: Et tamen Metropolitas, quos nonus & decimus ſeptimus alternativè dumtaxàt vel à Diœceſeos Primate vel ab Epiſcopo Conſtantinopolitano mandat judicari, hic noſter Canon privarivè ab iſto Epiſcopo jubet ordinari.

Sextus Canonis error eſt in hiſce verbis: *Soli Metropolitani*. Et his: *Unoquoque prædictarum Diœceſeon Metropolitano cum Provinciæ Epiſcopis Provinciæ Epiſcopos ordinante, quemadmodùm Divinis Canonibus eſt traditum*. Etenim ſextus Canon Nicænus & Reſcriptum Innocentii primi Pontificis ad Alexandrum Patriarcham Antiochenum ajunt non ſolos Metropolitas, ſed & Provinciales Epiſcopos à Patriarcha aut Primate ordinandos: Vicinos à propria ejus manu, remotos ad ejus litteras ſeu præviam confirmationem. Et quod hocce item Patriarchicum jus dilexerit Anatolius, liquet ex interceſſione Ætii ejus Archi-Diaconi adversùs Synodi ſententiam de Ordinatione Epiſcopi Baſilinopolitani controverſa inter Eunomium Nicomedienſem ac Anaſtaſium Metropolitam Nicænum: *Suggerimus veſtræ Magnificentiæ rogantes, ut nullum præjudicium Conſtantinopolitanæ ſanctiſſimæ Sedi fiat ex his, quæ nunc proferuntur; ſanctiſſima enim Conſtantinopolitana ſedes aut ordinationem ipſa facit in Baſilinopoli, aut eam permittit fieri, ſicut litteris, quæ fiunt, vel factæ ſunt ſæpiùs, oſtendere poſſumus*. Nempe quomodò Metropolitarum, ità Provincialium Epiſcoporum confirmationes & Ordinationes invadere conati fuerant Epiſcopi Conſtantinopolitani; verùm quorumdam Metropolitarum oppoſitio ſucceſſum impediit, ideòque ſolos hoſce Anatolio adſcripſit Canon, ac ità in Eccleſiam induxit neſcio quod huc uſque inviſum Patriarchæ monſtrum, qui ſingulos ſibi ſubjectos Epiſcopos nec ordinare poſſet, nec ullum privativè judicare.

Septimus Canonis exceſſus eſt in hiſce verbis: *Epiſcopi prædictarum Diœceſeon, quæ ſunt inter Barbaros, à Throno Conſtantinopolitanæ Eccleſiæ ordinentur*. Quid ſint Eccleſiæ barbaricæ, dixi ſuprà ad Canones Conſtantinopolitanos, lucidèque patet ex Joannis Patriarchæ Antiocheni ac ejus in Epheſina Synodo factionis Relatione ad Theodoſium Auguſtum: *Juſtum eſt, ut Pietas* F. 456.
veſtra, quæ Eccleſiam Perſidis, & earum, quæ inter Barbaros ſunt, curam geſſit, Eccleſias, quæ in Romanorum Principatu jactantur, non negligat. Eas juxta propriam conſuetudinem quoad judicia & con-

& conſecrationes regi ſtatuit Conſtantinopolitanus Canon, at verò omnia ſursùm deorsùm volutans Anatolius quoad omnium Epiſcoporum Conſecrationem impetravit tranſcribi in ſuam ſedem. Attamen non omnes, ſed ſolas tribus autocephalis Diœceſibus adnexas, de quibus Joannes Zonaras. *Earum quoque Diœceſeon Epiſcopos illos, qui apud barbaras nationes degunt, quales Alani ſunt & Ruſſi, illi quidem Ponticæ Diœceſi, hi verò Thracicæ adjuncti, à Conſtantinopolitano Præſule renunciari permiſſum.* Perſidis Eccleſia Antiocheno, Æthiopica juxta priorem conſuetudinem eſt Alexandrino Patriarchæ relicta.

Rectè verò de conſecrandis ab Epiſcopo Conſtantinopolitano Metropolitis adjungit Canon: *De more factis Electionibus*. Interdicuntur, quas huc uſque Epiſcopi Conſtantinopolitani frequenter præſumpſerant, Archi-Epiſcopatuum reſervationes ac proviſiones, uti etiam advertit ac fatetur Joannes Zonaras: *Ne à Divinis*, inquit, *Patribus, quæ ad Metropolitarum creationem pertinent, univerſa Conſtantinopolitani auctoritati conceſſa putentur*. Erat durum frænum, quod etiam Joannis Ravennatis Archi-Epiſcopi in Epiſcopos Æmilienſes præſumptionibus impoſuit apud Anaſtaſium Bibliothecarium Nicolaus primus Pontifex: *Sancimus, ut Epiſcopos per Æmiliam non conſecres, niſi poſt electionem*. Electos tamen Metropolitas poterat Conſtantinopolitanus evocare ad manus ſuas, aut conſecraturus accedere eorum civitates, uti Glorioſiſſimi judices fuerunt interpretati. Act. 16.

Octavum Canonis vitium eſt infirmum ac penitùs nullum tantæ in Eccleſiaſticam Hierarchiam inducendæ novitatis fundamentum. Audiamus illud ab ipſa Synodo in Relatione ad Leonem Pontificem. *Indicamus, quia & alia quædam pro rerum ipſarum ordinata quiete, & propter Eccleſiaſticorum ſtatutorum definivimus firmitatem, ſcientes quia & veſtra Sanctitas addiſcens & probatura & confirmatura eſt eadem. Eam namque conſuetudinem, quæ ex longo jam tempore permanſit, quam habuit Conſtantinopolitanorum ſancta Dei Eccleſia ad ordinandum Metropolitas tam Aſianæ, quam Ponticæ & Thracicæ Provinciarum, & nunc ſynodali decreto firmavimus, non tam ſedi Conſtantinopolitanæ aliquid præſtantes, quam Metropolitanis urbibus quietem congruam providentes, eò quod frequenter Epiſcopis vitam finientibus multæ turbæ naſcuntur, Clericis & populis, qui per eaſdem ſunt civitates, abſque Rectore remanentibus, & Eccleſiaſticum Ordinem confundentibus: Quod nec veſtram latuit Sanctitatem, maximè propter Epheſios, undè quidam ſæpiùs vobis importuni fuerunt. Confirmavimus autem & centum quinquaginta ſanctorum Patrum Regulam, qui in Conſtantinopoli congregati ſunt ſub piæ memoriæ Theodoſio majore, quæ præcepit poſt veſtram ſanctiſſimam & Apoſtolicam Sedem honorem habere Conſtantinopolitanam, quæ ſecunda ordinata eſt*. Quocirca omne Alexandrini & Antiocheni Patriarchæ humiliandi fundamentum fuit Canon tertius Conſtantinopolitanus, quem Lucentius Eſculanus Epiſcopus & Romanus Legatus rectè dixit non eſſe conſcriptum & ſynodicum, id eſt, à Romana Eccleſia inter veros Canones non admiſſum.

Unicum autem adversùs tres Primates fundamentum fuit centum ferè annorum conſuetudo, qua mox à dicta Conſtantinopolitana Synodo cœperunt Epiſcopi Conſtantinopolitani memoratas ordinationes invadere violenter, & adversùs quam *Reverendiſſimi Aſiani Epiſcopi proſtrati ante ſanctam Synodum Patrum*, poſt ejectos Baſſianum & Stephanum de Primatiali Cathedra contendentes, dixerunt: *Miſeremini noſtri. Nos ſupplicamus ſancto Concilio, ut miſereatur filiorum noſtrorum, ne fortè propter nos & propter peccata noſtra moriantur, ut nobis clementia condonetur. Nam ſi Baſſiano ſucceſſorem ſuadeat aliquis hic ordinari, & filii noſtri moriuntur, & civitas deperit*. Et Synodum rogantibus glorioſiſſimis judicibus, *ubi volunt Canones Epiſcopum Epheſinæ ſanctiſſimæ Eccleſiæ ordinari*, repoſuere laudati Epiſcopi: *In Provincia*. Hoc eſt, in propria ſede à propria Synodo, quomodò jubet lex & dignitas Autocephaliæ. Addidit Diogenes Metropolita Cyzicenus. *Conſuetudo hoc habet. Si factus fuiſſet à Conſtantinopolitano Epiſcopo, non habuerunt hæc agi. Ibi enim Salgamarios ordinant, & proptereà everſio ſit*. Et Leontius Epiſcopus Magneſianus. *A Sancto Timotheo uſque nunc viginti ſeptem Epiſcopi facti ſunt, omnes in Epheſo ſunt ordinati. Solus Baſilius* Memnonis ſucceſſor *violenter hic* Conſtantinopoli *factus eſt, & multæ cædes hinc ortæ ſunt*. Populus ergò Epheſinus Eccleſiæ ſuæ dignitatem zelabat fervidiſſimè, ideòque adversùm Epiſcopos Conſtantinopoli, aut alio quovis loco ab Epiſcopo Conſtantinopolitano conſecratos tumultuabatur uſque ad civitatis everſionem, dicens eos eſſe Salgamarios, id eſt, viles Epiſcopi Conſtantinopolitani adulatores, ideòque adversùs Anatolium in Synodo Chalcedonenſi parantem Epheſiis ordinare clamavere proſtrati in terram Epiſcopi Aſiatici: *Miſeremini noſtri*. Quocircà hæc ſynodalis ad Sanctum Leonem Pontificem Relationis verba, *Maximè propter Epheſios, undè quidam vobis ſæpiùs importuni fuerunt*, continent calumniam: Neque enim cauſa electionis, ſed cauſa jam dictæ per Epiſcopum Conſtantinopolitanum invaſionis Epheſius populus tumultuabatur, & prò Eccleſiæ ſuæ privilegio provocabat ad cuſtodem Canonum Eccleſiam Romanam. Similem adversùs ordinationes Conſtantinopolitanas querelam depoſuit Euſebius Ancyræ Metropolita. Quocircà hæc omnis conſuetudo erat invaſa, prævaricatoria, per violentiam Eccleſiis impoſita, turbarum & ſcandalorum ſuſcitativa. Act. 11.

Nonum Canonis vitium adducit Sanctus Leo Pontifex in litteris ad Martianum Auguſtum dicens Legatos ſuos in fidei tantùm negotio fuiſſe convocatos, nullum de hocce Canone habuiſſe mandatum, adeòque & nullam poteſtatem. Hinc de illis in ipſa Synodo ad glorioſiſſimos judices dixit Ætius Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Archi-Diaconus: *Rogavimus Dominos Epiſcopos de Roma, ut communicarent iis geſtis; refutaverunt dicentes ſe non ſuſcepiſse mandata*. Quin immò acceperant expreſſum tertii Canonis Conſtantinopolitani non admittendi, nihilque penitùs contra ſextum Nicænum permit- Act. 16.

mittendi mandatum, de quo ad laudatos Dominos de Roma dixit idem Ætius: *Si de hoc Capitulo aliquod mandatum acceperint, proferant.* Reſpondit verò Bonifacius Romanæ Eccleſiæ Presbyter ac Legatus. *Beatiſſimus & Apoſtolicus Papa inter cætera hoc nobis mandavit.* Recitavitque mandatum ex chartula. *Sanctorum quoque Patrum conſtitutionem prolatam nulla patiamini temeritate violari vel imminui, ſervantes omnimodis perſonæ noſtræ in vobis, quos vice noſtra transmiſimus, dignitatem: Ac ſi qui fortè civitatum ſplendore confiſi aliquid ſibi tentaverint uſurpare, hoc, qua dignum eſt, conſtantia retundatis.* Ea Patrum conſtitutio erat ſextus Canon Nicænus, mox à Paſchaſino Lilybetano Epiſcopo & Romano Legato recitatus. Mandati ſui & providentiæ rationes exponit Pontifex Maximo Patriarchæ Antiocheno: *Subrependi occaſiones*
Ep.61.c.4. *non prætermittit ambitio, & quoties ob intercurrentes cauſas generalis congregatio facta fuerit Sacerdotum, difficile eſt, ut cupiditas improborum non aliquid ſupra menſuram ſuam moliatur appetere. Sicut etiam in Epheſina Synodo, quæ impium Neſtorium cum ſuo dogmate perculit, Juvenalis Epiſcopus ad obtinendum Palæſtinæ Provinciæ principatum credidit ſe poſſe ſufficere, & inſolentes auſus per commentitia ſcripta firmare.* Hunc græcorum Epiſcoporum morem peſſimum ac intolerabilem ambitum, variaſque Epiſcoporum huc uſque Conſtantinopolitanorum pro tertio Conſtantinopolitano Canone artes & machinas Sanctus Leo notat, ideòque mandato rigidiſſimo voluit eis omnem portam occludere. Ætius Archi-Diaconus denuò per conſuetudinem tentavit irrepere: *Conſuetudo eſt in Synodis, poſtquam ea, quæ ſunt omnium præcipua, fuerint definita, & alia quædam neceſſaria exerceri atque formari.* Ità ad Papalis mandati prævaricationem ſeduxit Synodum. At Lucentius Legatus apud glorioſiſſimos Judices interceſſit. *Sedes Apoſtolica nobis præſentibus humiliari non debet: Et ideò quæcumque in præjudicium Canonum vel Regularum heſterna die geſta ſunt nobis abſentibus, petimus Sublimitatem veſtram, ut circumduci habeatis; ſin aliàs, contradictio noſtra his geſtis inhæreat, ut noverimus, quid Apoſtolico viro univerſalis Eccleſiæ Papæ referre debeamus, ut ipſe aut de ſuæ ſedis injuria, aut de Canonum everſione poſſit ferre ſententiam.* Quibus ex verbis quis non videat Synodum Domino Papæ, non Dominum Papam Synodo ſubeſſe?

Decimum Canonis vitium eſt in hiſce verbis Lucentii Legati: *Heſterna die nobis abſentibus.* Exponit glorioſiſſimis Judicibus Paſchaſinus Legatus. *Heſterna die, poſtquam Poteſtas veſtra ſurrexit, & Humilitas noſtra veſtra veſtigia ſecuta eſt, quædam geſta facta dicuntur, quæ nos & præter Canones & diſciplinam æſtimamus effecta.* Effecta ergò erant per conciliabulum acephalum & clandeſtinum.

Undecimum vitium adducit idem Lucentius dicens ad laudatos judices. *Gloria veſtra perpendat, qua circumventione cum ſanctis Epiſcopis geſtum ſit, ut non conſcriptis,* id eſt, ab Eccleſia Romana non probatis, *Canonibus* Conſtantinopolitanis *ſubſcribere ſint coacti.* Etiam in litteris
Ep.54.c.3.

ad Martianum Auguſtum queritur Sanctus Leo Legatos ſuos & dolis & terroribus fuiſſe tentatos. Interceſſerunt variæ circumventiones. Etenim per Dioſcori damnationem Alexandrina, per Baſſiani & Stephani dejectionem Epheſina vacabat Eccleſia, ideòque Ægyptii Epiſcopi nullum ſynodale decretum voluerunt ſubſcribere, Aſiatici conſtanter primatialis ſuæ Cathedræ injuriis contradixerunt. Certè Dioſcori damnatio nequiit obeſſe Eccleſiæ Alexandrinæ: *Aliud ſunt ſedes, aliud Præſidentes. Etſi diverſa* Epiſt. 53. 62.c.3.
ſint merita Præſulum, jura tamen permanent ſedium. Maximus Patriarcha Antiochenus nupera inter Anteceſſorem ſuum Domnum & Proclum Conſtantinopolitanum Epiſcopum pacta prævaricari timuit, de quibus rectè Sanctus Leo: *Facilius erit quarumlibet conſenſionum pactum diſſolvi, quam Nicænorum Canonum Regulas ex ulla* Ep.62.c.3.
parte corrumpi. Thalaſſius Primas Cæſareenſis ſeſe patenter oppoſuit, ideoque non ſubſcripſit huic Canoni, nec ullum alium, ſed ſolum fidei decretum detulit in Cappadociam, uti ejus ſucceſſor Alipius ſcribit ad Leonem Auguſtum. Lucianus Byzienſis Epiſcopus, Cyriaci Heracleenſium Primatis Legatus & Vicarius, admiſit quidem Canonem, attamen non profitetur ſe ſponte ſubſcripſiſſe. Etiam Euſebius Ancyræ Metropolita palàm innuit ſe invitum. Soli Salgamarii Epiſcopi ſponte conſenſerunt.

Duodecimum tandem Canonis vitium adſignat Sanctus Leo Pontifex, Martiano Auguſto Epiſt. 53.
ſcribens Legatos ſuos *ejus cauſæ, quæ erat curanda, definitione perfunctos* fuiſſe tentatos ad conſenſum. Delegatæ enim cauſæ terminus delegatum judicem juriſdictione exuit, atque ità poſt fidei, quæ ſola commiſſa fuerat, emiſſum decretum Apoſtolicis Legatis nulla erat ad condendos Canones poteſtas. Per ſimiles vias crevit & natus eſt Patriarchatus Conſtantinopolitanus.

Quapropter jure Canonem hunc projecit Sanctus Leo Pontifex, erratque Euſebius Doryleenſis Epiſcopus dicens ad hanc noſtram Synodum de tertio Canone Conſtantinopolitano: *Hanc Regulam ſanctiſſimo Papæ in urbe Roma ego relegi, præſentibus Clericis Conſtantinopolitanis, eamque ſuſcepit.* Errat & Nicetas Nicænus ſcribens de laudato Pontifice hunc Canonem damnante: *Nihil egit, ex eo enim tempore Conſtantinopolitani Antiſtites propria auxerunt.* Etenim longè aliter ad Dardaniæ Epiſcopos ſcribit Sanctus Gelaſius. *Si Acaciani de Imperatoris præſentia blandiuntur, & indè putant Conſtantinopolitanæ civitatis Epiſcopi potiorem poſſe fieri perſonam, audiant* Epiſt. 13.
Martianum ejuſdem Principem civitatis, poſteaquam pro augmento urbis ipſius Sacerdotis interceſſor accedens contra Regulas obtinere nihil potuit, ſanctæ memoriæ Papam Leonem ſummis laudibus proſecutum, quod Canonum Regulas violari nulla fuerit ratione perpeſſus: Audiant Anatolium ejuſdem ſedis Antiſtitem, Clerum potiùs Conſtantinopolitanum quam ſe tentaſſe talia confitentem, atque in Apoſtolici Præſulis totum dicentem poſitum poteſtate. Periit aut latet iſta Marciani Epiſtola, ejus tamen compendium habemus in reſponſo Sancti Leonis: *Mihi multùm fiduciæ eſt, Deo per vos* Epiſt. 59.

operante, collatum, quod probaſſe vos obſervantiam
Epiſt. 21. *meam de cuſtodia Canonum paternorum, Pietatis veſtræ affatibus indicaſtis*. Et in alia Epiſtola per illuſtriſſimum Lucam Holſtenium publicata: *Veſtra manſuetudo meam inſinuationem tam libenter accepit; quod tales nunc miſit Epiſtolas, quibus notabilem ambitus culpam aliis potiùs, quam ſibi aſſereret deputandam*. Anatolius pro Canone dudum Pontifici variè recalcitravit, laudati tamen Principis juſſu tandem, culpam in Eccleſiæ ſuæ Clericos conjiciens, acquievit, uti liquet hocce Papali ad ipſum reſponſo. *Illam culpam, quam de*
Epiſt. 71. c. 3. *augenda poteſtate, aliena, ut aſſeris, adhortatione contraxeras, efficaciùs atque ſynceriùs tua Charitas diluiſſet, ſi quod tentari ſine tua voluntate non potuit, non ad ſola Clericorum conſilia transtuliſſes; Quia ſicut in mala ſuaſione delinquitur, ità in mala conſenſione peccatur. Sed gratum mihi eſt, quod Dilectio tua id profitetur ſibi diſplicere, quod tunc etiam placere non debuit*. Ætium Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Archi-Diaconum, Philippum Presbyterum, & omnes iſtic generaliter Clericos fuiſſe pro hoc ambitu calidiſſimos docent hujus Synodi Acta. Neque hunc ſolum, ſed & alium longè graviorem, quo Maximum Patriarcham Antiochenum conſecrare in Epheſino latrocinio præſumpſerat Anatolius, exceſſum gratioſè donavit Pontifex hac adjecta conditione: *Abjiciatur penitùs inconcuſſi juris, qui diſſenſionem fecerat, appetitus*.

Dormivit appetitus ille, quouſque vixit Martianus Auguſtus, Canonum cuſtos pientiſſimus: Quomodò per ejus mortem denuò evigilarit, ſcribit ad Dardaniæ Epiſcopos Sanctus Gelaſius.
Epiſt. 13. *Sub ſanctæ memoriæ Papa Simplicio Legatus Sedis Apoſtolicæ ſanctæ memoriæ Probus Canuſinæ civitatis Epiſcopus, Leone Principe tunc petente, docuit nullatenùs poſſe tentari, neque his prorſùs præbuit conſenſum*. Ejuſdem mentis fuere Epiſcopi Aſiatici, more antiquo Primatem ſuum ipſi ordinantes, & adversùs Acacium Conſtantinopolitanum Epiſcopum ſcribentes ad Baſiliſcum Imperatorem: *Ora-*
Evag. l. 3. c. 5. *mus, ut Epiſcopus Conſtantinopolis, qui nequitèr multis in rebus ſuo officio functus deprehenditur, Canonico, & Eccleſiaſtico Judicio condemnetur, abdicetúrque Epiſcopatus gradu*. Pro orthodoxa tum fide & Synodo Chalcedonenſi genéroſè adversùs Baſiliſcum decertabat Acacius, ideòque de Timotheo Æluro, Pſeudo-Epiſcopo Alexandrino, & Baſiliſci ſatellite ſcribit Evagrius Epiphanienſis. *Timotheus Conſtantinopoli egreſſus perrexit* L. 3. c. 6. *Epheſum, reddiditque Eccleſiæ Epheſianæ jus Patriarchatus, quod Concilium Chalcedonenſe ei ademerat*. Ita volebat incommodare Acacio, Paulum Epheſiorum Epiſcopum factioni ſuæ devincire, exufflareque non ſolummodò fidem, ſed & omnem Conſtitutionem Chalcedonenſem. Verùm & Acacius ſibi ipſi non defuit, coegitque Baſiliſcum ad hanc Palinodiam: *Mandamus Provin-* Cap. 7. *cias, quarum Epiſcoporum creatio penes ſedem Regiæ hujus & illuſtris civitatis eſt, reverendiſſimo & ſanctiſſimo Patriarchæ & Epiſcopo Acacio reſtitui*. Sub reduce ad imperium Zenone Auguſto datus in reprobum ſenſum Acacius auxit exceſſum, conatus etiam Alexandrinum & Antiochenum Patriarchas ſedi ſuæ ſubjicere, ac ſeſe in totius Orientis Papale idolum ſublimare, ſcribitque ad Dardaniæ Epiſcopos de ejus ſucceſſoribus & aſſeclis Sanctus Gelaſius. *Propterea Chriſtianam, ex-* ſtincto Acaciano ſchiſmate, *reparari legitima cu-* Epiſt. 13. *ratione refugiunt unitatem, quia occaſionem diſſenſionis hujus ſuis ambitionibus ſuffragantem deponere jam recuſant, quia ſine auctoritate Sedis Apoſtolicæ omnium Eccleſiarum paſſim jura confundunt, magis eligentes in errore perſiſtere, quam præſumptionum ſuarum perdere facultatem, plus uſurpationum ſuarum licentiam diligentes, quam Divini Judicii tenentes reſpectum*. Addit Liberatus Diaconus in Cap. 13. Breviario: *Licet Sedes Apoſtolica nunc uſque contradicat, quod à Synodo firmatum eſt, Imperatoris patrocinio permanet quodammodò*. Nam etiam poſt exſtinctum ſchiſma Juſtinianus Auguſtus prævaricationi patrocinatus eſt, & tam huic, quam tertio Conſtantinopolitano Canonibus prævaricatoriis tribuit auctoritatem legis. Nihilominùs tres Primates retinuere Primatis & Exarchi titulum, vanum & miſerum ſolatium amiſſæ Autocephaliæ.

CANON XXIX.

Epiſcopum in Presbyteri gradum deducere eſt ſacrilegium. Si qua autem juſta cauſa illos ab Epiſcopali actione removet, nec Presbyteri debent locum obtinere. Sin autem abſque ullo crimine dignitate moti ſunt, ad Epiſcopalem dignitatem redibunt.

Anatolius religioſiſſimus Conſtantinopolitanus Archi-Epiſcopus dixit; Ii, qui dicuntur ab Epiſcopali dignitate ad Presbyteri ordinem deſcendiſſe, ſi juſtis quidem de cauſis condemnantur, jure nec Presbyteri honore digni ſunt; ſin autem ſine aliqua probabili cauſa ad inferiorem gradum depreſſi ſunt, jure ſi quidem nulli ſunt culpæ affines, Epiſcopatus auctoritatem, & ſacerdotium recipient.

SCHOLION.

EUſtatius Berytenſis in Phœnicia Maritima ſuffraganeus Epiſcopus à ſacro Principis contra Canones Pragmatico dignitatem & in aliquot à Tyro Metropoli avulſas civitates poteſtatem Metropoliticam adeptus in Photium Metropolitam ſcandaloſè pugnavit : Nam Epiſcopos civitatibus ſibi adſcriptis ab illo ordinatos dejecit tamquam ordinatos vitioſè à Metropolita alieno, retruſitque in gradum Presbyteri. Cauſa ab Anatolio Conſtantinopolitano Epiſcopo judicata denuò ad Romanos in hac Synodo Legatos deducta eſt, Euſtatio gratioſè datum ſolum Metropolitæ ſine poteſtate nomen, ſingulariter quæſitum de ſtatu dictorum Epiſcoporum, dixitque
Act. 4. ſancta Synodus : *Epiſcopos eos eſſe cenſemus, juſtum eſt eos recipere Epiſcopatum & civitates, tamquam ordinatos à Metropolita.* Addidit Sebaſtianus Berrhæenſis in Thracia Epiſcopus ad Dominos Legatos : *Hoc omnes deprecamur, ut reddatur eis dignitas, & Epiſcopatus, & Sedes, & honor, tanquam ordinatis à Metropolita.* Annuerunt Legati, reſponderuntque hunc Canonem, quem omnis Synodus comprobavit. Epiſcopi enim dejectio non niſi ob crimen fieri poteſt : At verò crimen Epiſcopo ſufficiens ſufficit etiam dejiciendo Presbytero ac Diacono; quoniam de omnibus tribus æqualiter edidit Apoſtolus hunc Canonem : *Oportet ſine crimine eſſe.*

Attamen Regula non eſt plenè univerſalis. Etenim octavus Canon Nicænus quibuſdam è Novatianenſi ſchiſmate ad matrem Eccleſiam venientibus Epiſcopis gratioſè reliquit Presbyteri, immò & Chorepiſcopi gradum, eumque in cauſa Armentarii Metropolitæ Ebredunenſis imitata eſt Synodus Rejenſis. Et de Promoto Preſbytero, in Dunenſi Diœceſi Carnotenſis caſtro per Ægidium Remenſem Archi-Epiſcopum ordinato Epiſcopo, ac ad Pappoli Carnotenſis Epiſcopi preces dejecto, ſcribit Sanctus Gregorius Turonenſis : *Contra promotum ità judicium latum fuit, ut Presbyterii tantùm officio fungeretur.* L. 7. c. 17. Factum id eſt à quarta Synodo Pariſienſi, publicata per Jacobum Sirmondum. Et Herimanno Bambergenſi Epiſcopo, ob gravia crimina per Gregorium ſeptimum Pontificem dejecto, fuiſſe relictum Presbyteratum ſcribit Lambertus Schafnaburgenſis. A. 1075. Et Benedicto Sedis Apoſtolicæ invaſori dejecto ad Ottonis Auguſti preces indultum Diaconatum laudat Luitprandus Diaconus Ticinenſis. L. 6. c. 11. Et de Epiſcopis à Conſtantino Pſeudo-Papa conſecratis refert in vita Stephani quarti Anaſtaſius Bibliothecarius : *In Concilium promulgatum eſt, ut Epiſcopi illi, ſi aliquis eorum Presbyter aut Diaconus fuerit, in priſtinum honoris ſui gradum reverteretur.* Et in præfatione octavæ Synodi ait de Photio Sanctum Ignatium Patriarcham Conſtantinopolitanum exauctorante : *Ignatio tamen uſque ad hoc veluti Presbytero Divina ſacrificia conficiendi Photius præſtabat adſenſum.* Executus eſt Photius vigeſimum Trullanum Canonem, vetantem Epiſcopo publicè docere in civitate aliena : *Si quis facere deprehenſus fuerit, ab Epiſcopatu deſiſtat, Presbyteri autem munere fungatur.*

Et Canonis noſtri ratio non eſt firma. Etenim non ſolummodò ob crimen, ſed & ob ſolam ſine crimine proprio cauſam poteſt deponi Epiſcopus, uti factum Armentario & Promoto, aliiſque ob ſolam Ordinatoris culpam aut Ordinationis vitium frequenter dejectis. Eos in priorem Presbyterii aut Diaconatus gradum rejici nulla Regula interdicit. Neque aliam dejectionis cauſam in Photii Tyriorum Metropolitæ Conſecratos poterat Euſtatius Berytenſis intentare. Quin immò & dejectis ob proprium crimen Epiſcopis miſericordiæ ſinus quandoque valet ſine ſacrilegio à Matre Eccleſia ad indulgendum Presbyteratum indulgeri. Quapropter & hic Canon, immò non Canon, ſed quædam duntaxat Romanorum Legatorum interlocutio fuit ſemper modicæ auctoritatis.

CANON XXX.

QUoniam religioſiſſimi Epiſcopi Ægyptii, non ut Catholicæ fidei adverſantes, ſanctiſſimi Archi-Epiſcopi Leonis Epiſtolæ ſubſcribere diſtulerunt, ſed dicentes in Ægyptiaca Diœceſi hanc eſſe conſuetudinem, ut præter voluntatem & mandatum Epiſcopi nihil tale faciant, & petunt concedi ſibi dilationem uſque ad ordinationem futuri magnæ civitatis Alexandrinorum Archi-Epiſcopi; juſtum nobis & humanum viſum eſt, ut ipſis in proprio habitu in imperiali urbe manentibus remiſſio concedatur, donec ordinatus fuerit Alexandrinus Archi-Epiſcopus. Undè in proprio habitu manentes vel fideijuſſores dabunt, ſi hoc ab eis fieri poteſt, vel eorum jurijurando fides habebitur.

SCHOLION.

POſt damnatum Dioſcorum Patriarcham Alexandrinum ſolenniſſimè ab omnibus Epiſcopis in fidei regulam ſuſcepta & ſubſcripta eſt dogmatica, quam ille in Epheſino latrocinio dolosè ſuppreſſerat, Sancti Leonis Pontificis ad Beatum Flavianum Epiſcopum Conſtantinopolitanum Epiſtola: Soli Ægyptii Epiſcopi manum negaverunt. Fecere ſolenniſſimam fidei orthodoxæ profeſſionem, ac Eutycherem, de quo ſuſpecti erant, damnarunt patentiſſimo anathemate, de laudata verò Epiſtola dixere ad
Act. 4. ſanctam Synodum &glorioſiſſimos judices. *De Epiſtola ſanctiſſimi & Deo amiciſſimi Archi-Epiſcopi Romani Leonis ſciunt omnes ſanctiſſimi Patres noſtri, quia in omnibus exſpectamus ſententiam beatiſſimi noſtri Archi-Epiſcopi, & petimus veſtram Clementiam expectare Præſidis noſtri ſententiam, qui eum in omnibus ſequemur. Nam & ſanctiſſimi Patres, qui in Nicæa congregati ſunt, trecenti decem octo hanc regulam dederunt, ut ſequatur omnis Ægyptiaca regio Archi-Epiſcopum magni nominis civitatis Alexandrinæ, & nihil abſque ipſo agatur ab aliquo ei ſubjacente Epiſcopo.* Et infrà. *Petimus veſtram Sublimitatem, & hanc ſanctam & magnam Synodum, ut miſereamini nobis, & exſpectetis noſtrum Archi-Epiſcopum, ut ſecundùm antiquam conſuetudinem illius ſequamur ſententiam. Quia ſi extra voluntatem Præſidis noſtri aliquid faciemus, ſicut præſumptores & non ſervantes ſecundùm Canones antiquam conſuetudinem, omnes Ægyptiacæ regiones inſurgent in nos. Ergo miſeremini noſtræ ſenectutis: Miſeremini, & non faciatis nos in peregrinatione noſtram vitam conſumere.* Proſtraverunt ſeſe in terram, & denuò clamaverunt. *Clementes eſtis, miſeremini noſtri. Jam non poſſumus habitare in Provincia: Miſeremini noſtri. Occidimur: Miſeremini noſtri. Morimur, per veſtigia veſtra: Miſeremini noſtri. Moriamur à vobis, & non illic. Fiat hic Archi-Epiſcopus, & ſubſcribimus, & conſentimus. Novit Dei amantiſſimus Archi-Epiſcopus Anatolius, quia talis conſuetudo in Ægyptiaca regione obtinuit, ut omnes Epiſcopi obediant Archi-Epiſcopo Alexandriæ.* Laudata ab illis Nicæna Regula eſt Canon ſextus, qui quoniam adversùs Meletii Lycopolitani Epiſcopi præſumptiones definire videtur de ſolis Ordinationibus, repoſuit Euſebius Epiſcopus Doryleenſis: *Mentiuntur.* At malè. Canon enim de quovis generaliter jure Patriarchæ Alexandrini dicit: *Servetur antiqua conſuetudo.* Congruentior fuit interceſſio Florentii Sardenſis Lydiorum Metropolitæ: *Oſtendant quod dicunt.* id eſt, probent ejuſmodi conſuetudinem. Probarunt autem teſtimonio Anatolii Epiſcopi Conſtantinopolitani, rerum Ægyptiarum peritiſſimi, utpotè qui fuerat Archi-Diaconus & Apocriſarius Eccleſiæ Alexandrinæ.

Nihilominùs paradoxa multis viſa eſt ejuſmodi conſuetudo. Adversùs eam dixere omnes tres Legati Sedis Apoſtolicæ. *Tot annorum Epiſcopi in Eccleſia ſeneſcentes uſque ad hoc tempus fidem rectam & catholicam ignorant, & exſpectant adhuc alienam ſententiam?* Et ſingulariter Lucentius Legatus, Epiſcopus Eſculanus: *Non poſſunt decem homines præjudicium facere Synodo ſexcentorum Epiſcoporum.* Et Acacius Epiſcopus Ariarathiæ: *Incongruum eſt univerſalem Synodum prætermittere, & in unam perſonam attendere, quæ ſuſceptura eſt Epiſcopatum Alexandriæ.* Et Cecropius Epiſcopus Sebaſtopolitanus: *Univerſalis hæc Synodus Ægyptiaca regione major eſt ac dignior.* Addidit laudatus Acacius. *Intentio his eſt, ſicut in Epheſo perturbaverunt omnia, & ſcandalis compleverunt univerſum mundum, & nunc iſtam ſanctam & magnam Synodum perturbare. Petimus, ut non eis concedatur, ſed aut conſentiant Epiſtolæ, aut regularem damnationem ſuſcipiant, & cognoſcant quia excommunicati ſunt.* Et acclamarunt omnes Epiſcopi *Hæc omnes dicimus, omnes ſic ſapimus.* Eos de conjurata cum Eutychete & Dioſcoro colluſione habuere ſuſpectos, ideòque, niſi ſubſcriberent, damnatos voluerunt. Et hinc turbati illi ſeſe projecerunt in terram, precibuſque tot & proteſtationibus Synodum fatigarunt. Eos miſeratus Anatolius videtur adductam conſuetudinem tandem perſuaſiſſe glorioſiſſimis judicibus, atque ità ab hiſce prodiit hæc per Legatos Apoſtolicos probata interlocutio potiùs, quàm verus Canon.

Hæc verba, *Ipſis in proprio habitu*, id eſt, in hoc ſuſpenſo ſtatu, *in imperiali urbe manentibus*, item hæc, *fidejuſſores dabunt vel eorum jurijurando fides habebitur*, impetravit interceſſio Paſchaſini Legati: *Si præceperit Gloria veſtra, & jubetis illis præſtari aliquid humanitatis, fidejuſſoribus datis non exeant de iſta civitate, quamdiu Alexandria Epiſcopum accipiat.* Repoſuere enim judices: *Sanctiſſimi Paſchaſini ſit firmum judicium.* Eos ſub confirmato per fidejuſſoriam aut juratam cautionem arreſto uſque ad novi Patriarchæ ordinationem detinuerunt Conſtantinopoli, laudatæ Sancti Leonis Epiſtolæ tunc ſubſcripturos, aut damnandos tamquam Eutychianiſtas. Et hinc factum eſt, quod adversùs Eutychianiſtas Ægypti Epiſcopos, Timotheo Æluro faventes, ad Leonem Auguſtum ſcribit cum ſua Synodo Evoptius Metropolita Cyzicenus. *Conſtan-* Epiſt. 47.
tinopolitanam Synodum Proterius Deo amabilis tunc Alexandrinæ civitatis Epiſcopus unà cum eis præſens & ipſe firmavit. Novus, inquam, in Dioſcori locum Patriarcha Proterius ad accipiendam Epiſcopalem conſecrationem non fuit admiſſus, niſi cum omnibus ſuis Epiſcopis ſcripto profeſſus Symbolum Conſtantinopolitanum, ſpretum ab Eutyche & Dioſcoro, adeòque & Synodum Chalcedonenſem, ac præſertim Sancti Leonis Epiſtolam, de qua fuit omnis hic motus.

Quæſtio eſt, An in ſuos Epiſcopos Patriarcha Alexandrinus reverà habuerit talem conſuetudinem & poteſtatem? Pro parte negativa facit Liberatus Diaconus Carthaginenſis. *Reverſi ſunt* C. 14.
Alexandriam, qui cum Dioſcoro venerant, Epiſcopi & Clerici: Athanaſius Buſirios Epiſcopus, Neſtorius Phlagoneos, Auxonius Sebennetenſis, & Macarius Chabaſenenſis, qui conſederant in Chalcedona, & anathematizaverunt Eutychen & ejus dogma cum Dioſcori damnatione, Epiſtolæ Papæ Leonis ſubſcribentes, ut cum omnium civium voluntate eligerent ordinandum Epiſcopum. Non ergò cuncti,

cuncti, ſed pauci dumtaxat de Eutychete & Dioſcoro ſuſpecti Ægyptiorum Epiſcopi adduxere iſtam conſuetudinem, & tamquam dubiæ ac parodoxæ poteſtatis adſertores fuere in Regia civitate detenti. Adductus Liberatus dicit fuiſſe ſolos Epiſcopos duodecim, Lucentius Legatus dumtaxat decem; at verò eorum libellus Synodo exhibitus habet ſubſcriptos tredecim. Nempe Liberatus ac Lucentius loquuntur numero rotundo.

Cap. 13. Act. 4.

Pro parte autem adfirmativa facit auctoritas tredecim iſtorum Epiſcoporum, ac præſertim Anatolii Conſtantinopolitani. Quis eos coram plena Synodo credat tam ſplendidè & adſeveranter auſos mentiri? Deindè Eccleſia Alexandrina eoſdem fermè cum Romana mores habuit: At verò in Romana viguiſſe ſemper ejuſmodi Patriarchicam poteſtatem adfirmare videtur Sanctus Petrus Chryſologus, Ravennæ Archi-Epiſcopus, in litteris ad Hæreſiarcham Eutychetem. *Nos pro ſtudio pacis & fidei extra conſenſum Romanæ Civitatis Epiſcopi cauſas fidei audire non poſſumus*. Et Felix Papa tertius in litteris ſynodalibus ad Clerum orthodoxum Bythiniæ & civitatis Conſtantinopolitanæ. *Quoties intra Italiam propter Eccleſiaſticas cauſas, præcipuè fidei, colliguntur Domini Sacerdotes, conſuetudo retinetur, ut ſucceſſor Præſulum Sedis Apoſtolicæ ex perſona totius Italiæ Sacerdotum, juxta ſolicitudinem omnium Eccleſiarum ſibi competentem, cuncta conſtituat*. Et Romana Sede per Sancti Fabiani Martyrium vacante, Romanus Clerus de urgentiſſima Lapſorum cauſa interlocutus eſt quæpiam non ferentia moram; nullus verò iſtic Presbyter aut Diaconus, nullus in omni Occidente Epiſcopus, ne quidem ipſe totius Africanæ Diœceſeos Primas Sanctus Cyprianus, eſt auſus quid definire. Et hinc Romanarum Patriarchalium Synodorum decreta conſueſſe in ſolum Pontificis nomen concipi & promulgari docet quarta Synodus Symmachi Papæ. Eandem poteſtatem fuiſſe Patriarchæ Antiocheno vides ex Pſeudo-Synodo Epheſina, qua Joannes Antiochenus exauctorare molitus eſt Sanctum Cyrillum & Memnonem Epiſcopum Epheſiorum. Eam etiam Patriarchæ Conſtantinopolitano vindicat Theodorus Studita in litteris ad conventum Iconoclaſtam.

Reſpondeo poteſtatem hanc etiam in generali Synodo ſemper fuiſſe Romano Pontifici, non ſolummodò in Epiſcopos ad ejus Patriarchalem Diœceſim ſingulariter ſpectantes, ſed in omnes penitùs ſub cœlo. Etenim in ſuo ad quintam Synodum Conſtituto Vigilius Pontifex aſſeverat eſſe *antiquum & regularem ordinem, ne ante Sedis Apoſtolicæ promulgationem ſententiæ* ullus Epiſcopus *quidquam proferre tentet*, longè minùs definire. Quod ipſum in ſua Patriarchica Synodo habuiſſe omnem Patriarcham evincunt adducta fundamenta partis affirmativæ. An Alexandrinus etiam in generali totius Eccleſiæ conventu habuerit, ignoro: Nullo exemplo poſſit oſtendi. Crediderim tredecim illos Epiſcopos, eiſque ſuffragatum Anatolium, argumentatos, at perperam, à paritate rationis, undè & præſens Canon non definitivam, ſed dumtaxat interlocutoriam habet auctoritatem.

DIS

DISSERTATIO
DE SYNODO CHALCEDONENSI.
CAPUT PRIMUM.
Synodi occaſio, Epiſcopi, Præſes, locus, tempus.

A Chryſaphio Eunucho poſſeſſus Theodoſius Auguſtus nullas adversùs Epheſinum latrocinium, inflictaque optimis Epiſcopis & orthodoxæ fidei graviſſima vulnera, aut à Sancto Leone Pontifice, aut à Valentiniano tertio Auguſto admiſit inſtructiones, atque ità tranſiit ad aliam vitam Conſulatu laudati Valentiniani ſeptimo & Gennadii Valerii Corvini Avieni; id eſt, anno Chriſti Domini quadringenteſimo quinquageſimo, imperii ſui quadrageſimo ſecundo, Leonis Pontificis undecimo, die quinto Calendas Auguſti. Succeſſit per caſtum cum ejus ſorore germana & ſacra profeſſa virgine Pulcheria matrimonium Martianus, prudentia & fide Romana clariſſimus, atque ità à novo hoc mundi lumine Euſebius Doryleenſis, aliique per Epheſinum latrocinium afflicti Epiſcopi, ac præſertim Leo Pontifex novam Synodum & læſæ fidei ſolatia per Legatos expoſtulavit, meruitque reſponſum, l. 1, Conc. Chalced. Epiſt. 34. datum Conſtantinopoli die decimo Calendas Septembres anni jam dicti. *Sacræ litteræ*, inquit vetuſta & authentica Reſponſi Epigraphe, *miſſæ ſunt à Domino noſtro Martiano ad ſanctiſſimum Epiſcopum Leonem, quibus ſignificabat eos, qui ab eodem viro reverendiſſimo miſſi fuerant, hilariter fuiſſe ſuſceptos: Quare cum omni hilaritate ſe eò conferre dignetur, & Synodum celebrare; vel ſi hoc ei grave videbitur, ſuis litteris ſignificet, ut ſacris litteris Epiſcopis vocatis, in qua placuerit civitate, fidei convenientia decernantur*. Litteræ ſunt hujus tenoris. *Si placuerit tuæ Beatitudini in has partes advenire, & Synodum celebrare, hoc facere religionis affectu dignetur; ſi verò hoc oneroſum eſt, hoc ipſum propriis litteris tua Sanctitas manifeſtet*, quatenùs ſacra juſſione in locum deſignandum cogantur omnes Orientis, Thraciæ, & Illyrici Epiſcopi, *quæ Chriſtianorum religioni atque Catholicæ fidei proſint, ſicut Sanctitas tua ſecundùm Eccleſiaſticas Regulas definivit, ſua diſpoſitione declaraturi*. Reſpondit & Pulcheria Auguſta, *Tua Reverentia, quocumque modo proſpexerit, ſignificare dignetur, ut omnes etiam totius Orientis Epiſcopi, Thraciæ atque Illyrici, ſicut etiam Domino noſtro piiſſimo Imperatori placuit, in unam civitatem velociter ab Orientalibus partibus valeant convenire, & illic facto Concilio, & de catholica confeſſione, & de Epiſcopis, qui ante hac* à latrocinio Epheſino *ſegregati ſunt, te auctore decernant*. Addit Anatolium Conſtantinopolitanum Epiſcopum eſſe fide rectum, prædicatoremque Apoſtolicæ ad Sanctum Flavianum Epiſtolæ, cum illo ſentire, ac in plena pace degere univerſam Conſtantinopolim, Sancti Flaviani corpus ex Lydia delatum ad eandem urbem ac honorificè conditum in ſanctorum Apoſtolorum Baſilica, conſuetâ ſepultura Epiſcoporum Regiæ civitatis, omnes item ab Epheſino latrocinio damnatos Epiſcopos ſacro Pragmatico revocatos ab exilio in ſuas regiones, futuræ Synodi auctoritate reſtituendos etiam in ſedes. Etenim in imperium evectus Martianus, ante viſas quaſvis preces aut legationes, mox Leoni Pontifici Majeſtatis ſuæ exordia ex more retulit, Romanæ Eccleſiæ *in Divinæ fidei Epiſcopatu Principatum* profeſſus eſt, Apoſtolicæ Sedis adversùs Epheſinum latrocinium decreta, Romanas damnatorum iſtic Epiſcoporum appellationes, factamque Sancti Flaviani ab eadem Eccleſia canonizationem executus eſt tamquam verus obedientiæ filius, Anatolium & omnem Regiæ civitatis populum ad recta veſtigia compulit, proprioque motu ſpopondit Pontifice auctore celebrandam Synodum, ac Eccleſiæ ſtatum ab omni vulnere vindicandum, rogans Anatolii Epiſcopatum, adhuc ſuſpenſum & dubium, ex cauſſis gratioſè confirmari. Nec ſolus Anatolius, ſed & plures alii in latrocinio lapſi Epiſcopi cœperunt *inconſtantiæ ſuæ veniam poſtulare, & communionem catholicam per ſatisfactionem correctionis expetere*. Epiſt. 55. c. 1. Quocircà ad Dardaniæ Epiſcopos verè ſcribit Sanctus Gelaſius. *Sedes Apoſtolica, ut Synodus Chalcedonenſis fieret, ſola decrevit*. Epiſt. 13. Nulla facta ad Pontificem juſſione, ſed ſolis precibus Princeps eſt cooperatus.

De communi igitur utriuſque conſenſu indicta & convocata eſt Synodus in Calendas Septembres Conſulatu Martiani Auguſti & Clodii

Adelphii, anno Domini quadringenteſimo quinquageſimo primo, primo Martiani Auguſti, duodecimo Leonis Papæ, quarto ante captam urbem à Genſerico Rege Wandalorum, Exultavere non ſolummodò orthodoxi, ſed & ipſi Eutychianiſtæ, de quibus Pontifex ad Principem. Epiſt.42. *Nimis iniquum eſt, ut per paucorum inſipientiam ad conjecturas opinionum & ad carnalium diſceptationum bella provocemur: Tamquam diſceptatione tractandum ſit: utrùm Eutyches impiè ſenſerit, & utrùm impiè Dioſcorus judicarit, qui in ſanctæ memoriæ Flaviani condemnatione ſe perculit, & ſimpliciores quoſque, ut in eandem ruinam provolverentur, impegit; quorum multis jam ad ſatisfactionis remedia converſis, & veniam de inconſtantiæ trepidatione poſcentibus, non cujuſmodi ſit fides tenenda, tractandum eſt, ſed eorum precibus qualiter adnuendum*. Aſſiduè proteſtatur ſe in Synodum conſentire ea lege, ut ſua ad Flavianum perſcripta fides, Eutychetis à Sancto laudato facta & à ſe confirmata damnatio, damnatioque Dioſcori & omnis latrocinii Epheſini, nequaquam retractarentur, ſed tamquam immobilia Sedis Apoſtolicæ judicia cum debito honore ab omni ſub cœlo Eccleſia reciperentur, ſolummodoque tractaretur, quomodò pacificetur turbata Eccleſia, quomodò Epiſcopis Epheſi prævaricatis impartiatur vindicta aut medela. De reducto ad mentem Anatolio, de compoſita Eccleſia Conſtantinopolitana, de honoratis Sancti Flaviani reliquiis, de catholicis Epiſcopis ab exilio revocatis egit Principi gratias, dicens hunc eſſe *virtutis ejus titulum*, *pietatis* Epiſt. 44. *fructum*: Quin & ad ejuſdem preces vitioſum Anatolii Epiſcopatum diſpenſatoriè purgavit & firmavit, varioſque alios Epheſi lapſos Epiſcopos admiſit ad ſuarum ſolarum Eccleſiarum communionem; at verò Dioſcorum Alexandrinum, Juvenalem Hieroſolymitanum, Euſtatium Berytenſem, reliquoſque latrocinii Primates haberi voluit ut communionis exortes, nec ad al- Epiſt. 40. c. 1. 2. 3. tare recitari: Nec ad ullam retractationem inflecti unquam potuit, uti liquet ex noviſſimis ejus litteris ad Synodum præſentem. Et apud optimum Principem non fuit opus verbis: Proprio ille motu promiſerat ſynodali diſpoſitione dumtaxat *declarandum*, *quod* Pontificis *Sanctitas* ſecundùm Eccleſiaſticas Regulas definiiſſet.

Nihilominùs ob grandem Eutychianiſtarum in Oriente potentiam, notamque audaciam Dioſcori non erat ſecurus Pontifex, Epheſinas denuò turbas ac miſerias metuens optabat univerſos ſuæ Diœceſis Epiſcopos ad Synodum mittere, cum iſtis æquo numero certaturos: Rem eo tempore impoſſibilem, quod Africa ſub Wandalis, Gallia & Hiſpania ſub Francis, Gothis, Burgundionibus, aliiſque Barbaris jacerent. Hìnc aut differri Synodum, aut ſanè, quod Theodoretus Cyri Epiſcopus potenter ſuadebat, coram Epiſt.113. 138. oculis ſuis Romæ fieri poſtulavit à Principe, ſuum acceſſum ad Orientalem Synodum excuſans ex more. Et quoniam plures apud Epheſum lapſi & jam ſuarum dumtaxat Eccleſiarum communione donati Epiſcopi poſtulabant miſericordiam ampliorem, Lucentium Eſculanum Epiſcopum ac Baſilium Romanæ Eccleſiæ Presbyterum direxit Conſtantinopolim; qui in deliberationis conſortium adſumpto Anatolio Epiſcopo Epiſt.44. 46. veraciter converſis impartirent remedia plenæ ſanitatis. At Principi neque Italia, neque dilatio placuit: ideòque propenſiſſimæ ejus in Deum & reparandam Eccleſiam pietati fiſus Pontifex ſe accommodavit, à noſtra interim Gallicana, quam viris doctiſſimis & fortiſſimis ſemper abundaſſe ſcribit in libro adversùs Vigilantium Sanctus Hieronymus, Eccleſia expoſtulans ſynodale de ſua ad Sanctum Flavianum Epiſtola judicium, indictæ jam intra Orientem Synodo tranſmittendum: Eutychianiſtarum rabiem, quod miſſis perſonis non poſſet, volebat ſaltem Latinorum Epiſcoporum litteris compeſcere. Et quidem Epiſtolam illam non tantùm ut germaniſſimè orthodoxam, ſed & tamquam novum fidei Symbolum ab omnibus fidelibus memoriæ verbotenùs mandandum, laudavit omnis Gallia; ſeriùs tamen poſt dimiſſam Synodum noſtram venit iſtud nobilem ſuffragium, quod *aurarum præter conſuetudinem intemperies* longioribus induciis morata eſſet Apoſtolicum mandatum, datum Ravennio Metropolitæ Arelatenſi.

Suos ad Synodum noſtram Legatos ac Vicarios exprimit Pontifex in litteris ad Principem. *Bonifacium de Compresbyteris meis ab urbe* Epiſt.50. *direxi, & de Epiſcopis fratrem meum Paſchaſinum de Sicilia feci navigare, qui vicem meam ſufficienter implerent, datis per eoſdem Epiſtolis ad eos*, Lucentium utique & Baſilium, *qui legationem ante ſuſceperant, ut ipſi quoque prædictis ad implendas partes præſentiæ meæ jungerentur*. Eoſdem quatuor laudat in alia ad Principem nec non ad Synodum Epiſtola. Epiſt.43. *Nec me, ut voluit veſtra Clementia, ab illo credatis abeſſe Concilio, cùm in his fratribus, quos direxi, id eſt, Paſchaſino & Lucentio Epiſcopis, Bonifacio ac Baſilio Presbyteris, & in fratre meo Juliano, quem eorum volui eſſe participem, etiam mea ſit exiſtimanda præſentia*. Baſilium in litteris ad Theodoſium Auguſtum vocat *Virum probatiſſimum, cujus ſibi ſit nota* Epiſt.33, 34.35. *devotio*, eſtque omninò ille ipſe, quem unà cum Senatore Presbytero, & Abundio ac Aſterio Epiſcopis legavit dicto Principi Theodoſio ad moderandas miſerias & exceſſus latrocinii Epheſini. In Actis ſynodalibus nulla fit ejus memoria: Exiſtimo aut revocatum aut defunctum. Lucentius fuit Eſculanus, Paſchaſinus Lilybeti in Sicilia Epiſcopus, Legatorum primus, de quo Pontifex ad Principem Martianum: *Evoca-* Epiſt.49. *tus eſt de ea Provincia, quæ videtur eſſe ſecurior*. Eo enim tempore Genſericus Wandalorum Rex necdum auſus fuerat inſulam tentare. Addit Pontifex: *Certus ſum, quod abſque odio & gratia* ſit acturus. Fuiſſe namque virum doctiſſimum atque ſanctiſſimum oſtendunt aliæ Pontificis ad ipſum litteræ, inſigniſque ejus patientia in extremis malis captæ poſtmodùm à dicto Barbaro inſulæ illatis. Pergit Pontifex de Juliano Epiſcopo Coenſi: *Conſortem fratrem quoque meum Julianum addentes Epiſcopum*. Epheſini, cui adfuerat, latrocinii, omnium Eccleſiaſticorum in urbe Regia ac omni Oriente negotiorum, latinæque & græcæ linguæ erat ille peritiſſimus;

Attra-

Attamen Legatus non fuit , ſed Legatorum
dumtaxàt Conſiliarius .

De venturis ad Synodum Epiſcopis ità habet
L.1.Conc. Chalced. Epiſt. 36. Sacra Divalis directa ad omnes Orientis , Thra-
ciæ , ac Illyrici Metropolitas. *Tua Sanctitas cum
quantis approbaverit Reverendiſſimis Epiſcopis ſub
ſuo Sacerdotio conſtitutis ſanctarum Eccleſiarum , ex-
pertas habentibus Divinas Scripturas , & in ſcientia
& doctrina orthodoxæ & veræ fidei præ cunctis emi-
nentibus , advenire feſtinet .* Epiphanius Tyrio-
Act. 5. rum Metropolita in litteris ad Synodum Conſtan-
tinopolitanam ſub Menna Patriarcha meritò hanc
L.2. c.6. Synodum vocat magnam , verèque Facundus
Hermianenſis Epiſcopus ſcribit fuiſſe numeroſiſ-
ſimam. Etenim Cecropius Sebaſtopolitanus Epi-
ſcopus in quarta Actione dixit fuiſſe Epiſcopos
mille ducentos , Lucentius autem Romanus
Legatus ſolos ſexcentos , adſtipulaturque San-
Epiſt. 52. ctus Leo in litteris ad Epiſcopos Gallicanos. Re-
L.3.Conc. Chalced. latio ſynodalis ad laudatum Pontificem, & Mar-
Epiſt. 2. tiani Auguſti ad Palladium Prætorio Præfectum
c.12. directa adversùs Eutychetem ac ejus monachos
lex ſtatuunt ſolos quingentos viginti. Nicepho-
rus Calixtus vult fuiſſe ſexcentos triginta ſex,
adſtipulaturque Hincmarus Remenſis Epiſcopus
L.15.c.26. in litteris ad Ludovicum tertium Francorum Re-
gem, ajens fuiſſe pluſquam ſexcentos triginta.
At verò Seleucus Amaſenus Epiſcopus ac Hele-
Epiſt.29. noponti Metropolita, in litteris ad Leonem Au-
guſtum exſtantibus poſt hanc Synodum, affir-
mat fuiſſe ſexcentos triginta, quæ ſententia eſt
omninò communis & vera. Eam aſſiduè leges in
antiquis monumentis.

Porrò ex ſolo Oriente, Thracia, atque Illy-
rico Epiſcopos invitavit Marcianus Auguſtus,
quod Africa, Gallia, Hiſpania, ac omnis fer-
mè Occidens gemeret ſub Barbaris ſpernentibus
Romanam Majeſtatem , ideòque earum regio-
num Antiſtites Pontifici eorum Patriarchæ reli-
quit. Addit Evagrius Epiphanienſis. *Neſtorium*
L.2. c.2. *etiam accerſitum Zacharias Rhetor affectione quadam
animi inductus refert* : Utique ad movendam ac
promovendam cauſæ ſuæ ab Epheſina Synodo
damnatæ retractationem. At illum mentiri evin-
cit vel ſola Oaſis, in quam ad perpetuam oblivio-
nem fuit Neſtorius proſcriptus. Addit Euſtatius
Berytenſis Epiſcopus in litteris ad Joannem Epi-
ſcopum ac in litteris ad Joannem Presbyterum.
Huc Chalcedonem *adventarunt , qui Neſtorii reli-
quias ſedulò perquirunt , & contra Concilium ità cœ-
perunt vociferari* : QUID EST , QUAMOB-
REM SANCTIS VIRIS DENUNCIATUR
ANATHEMA ? *Sic ut Imperator rem graviter
& acerbe ferens juſſerit ſatellitibus , ut eos indè pro-
cul expellerent*. Executus eſt Pontificis mandatum
Epiſt.47. ad Synodum . *Prioris Epheſinæ Synodi, cui ſanctæ
memoriæ Cyrillus Epiſcopus tunc præſedit , contra
Neſtorium ſpecialiter ſtatuta permaneant : Ne tunc
damnata impietas ideò ſibi in aliquo blandiatur , quia
Eutyches juſta execratione percellitur. Puritas enim
fidei atque doctrinæ , quam eodem, quo ſancti Pa-
tres noſtri , ſpiritu prædicamus , Neſtorianam &
Eutychianam cum ſuis auctoribus condemnat pariter
& perſequitur pravitatem* . Futurum prævidebat
Pontifex ſapientiſſimus, ut & Neſtoriani poſtu-
lata cauſæ ſuæ retractatione turbarent, & Euty-
chiani quovis quæſito fuco Synodum de Neſto-
riana lue infamarent, ideòque ambos voluit de-
nuò patiformiter ab illa damnatos . Quapropter
benè concludit Evagrius : *Quomodò igitur Neſto-
rius ſit accerſitus , non poſſum equidem dicere* .

Locus Synodo deſtinatus fuit Nicæa Bithy-
niæ. Ità diſertè habet Sacra Divalis. Et lauda-
tus Evagrius. *Sacerdotes primò Nicæam accerſiti
ſunt , adeò ut cùm Leo Romanus Epiſcopus ad eos
litteras daret per Paſchaſinum , Lucentium, & cæ-
teros , quos eò ad ſuum locum ſupplendum miſerat ,
eas ſic inſcriberet* : EPISCOPIS NICÆÆ CON-
VOCATIS. Quod ipſum notat Vaticana gene-
ralium Conciliorum editio facta juſſu Pauli quin-
ti Pontificis. Addidit Princeps in litteris tracto-
riis ad Anatolium Epiſcopum Conſtantinopoli-
tanum : *Sciat Religio veſtra etiam Serenitatem no-*
ſtram venerabili Synodo interfuturam, niſi fortè pu- L.1.Conc. Chalced.
blicæ neceſſitates in expeditionibus nos detinuerint. Epiſt.37.
Eo namque tempore Dei flagellum Attila Illyri-
co imminens ità loqui cogebat. Etiam poſt lapſas
Calendas Septembres & adunatos Nicææ Epiſco-
pos extorſit hæc verba : *Quia volumus intereſſe* Epiſt.38.
*ſancto Concilio , retinent verò nos publicæ & neceſ-
ſariæ utilitates in expeditione* apud Illyricum , *di-
gnetur veſtra Religio non arbitrari grave noſtræ Tran-
quillitatis abſentiam ſuſtinere , ſed orare , quatenùs
ea , quæ inter manus habemus , Deo auxiliante,
benè diſponentes illuc venire poſſimus* . Conſulari Epiſt.39.
interim Bithyniæ Stratego datum eſt mandatum
compeſcendi turbas , ejiciendique Clericos &
Monachos non neceſſarios, à quibus ſoleant cie-
ri motus. Attamen Apoſtolici Legati ob cogni-
tum Eutychianiſtarum genium anxii hærebant
in Regia civitate, ſine Principe nolentes Nicæam
accedere , varii Epiſcopi *corporis infirmitate ac
aliis diverſis cauſis laborabant*, ideòque Princeps
venire volens , at non valens ſcripſit ad Syno-
dum. *Licèt plurimarum publicarum cauſarum nobis* Epiſt.40.
*ſit hic remorandi neceſſitas , tamen præponendam
omnibus curam ſanctæ & orthodoxæ fidei judicamus .
Nam & Religioſſimi Epiſcopi & Presbyteri, qui vice
ſanctiſſimi & Deo dilectiſſimi Leonis Archi-Epiſcopi
feliciſſimæ urbis Romæ venerunt , à noſtra Tran-
quillitate petierunt , quatenùs omni modo nos adeſſe
debeamus ſancto Concilio , adfirmantes , quoniam
non patientur illuc , abſente noſtra Pietate, venire .
Secundùm petitionem verò veſtræ Sanctitatis nos ipſi
valdè quærentes velociter veſtrum ſanctiſſimum Con-
cilium celebrari , feſtinamus ad vos quantocyùs adve-
nire . Undè , ſi placet veſtræ Pietati, ad Chalce-
donenſem Civitatem venire dignemini : Illuc enim
excurremus, licèt hic nos publicæ cauſæ detineant* .

At ecce ſupervenit caſus funeſtiſſimus , de quo
Theodorus Eccleſiæ Alexandrinæ Diaconus in
libellis Leoni Pontifici & Synodo noſtræ exhi-
bitis adversùm crimina Epiſcopi ſui Dioſcori.
Oſtendam & quod in Nicæa Metropoli ab eo teme- Act. 3.
*rariè geſtum eſt. Hic namque ſanctiſſimus Dioſcorus,
magis autem circa omnia ferociſſimus , in conſuetudi-
ne habens leges prævaricari , nihil arbitrans quod
ab ipſo in ſanctæ memoriæ Flavianum commiſſum
eſt , inſuper ad mala majora ſe vertit . Excommuni-
cationem namque faciens contra ſanctiſſimum ac bea-
tiſſimum Apoſtolicæ Sedis magnæ Romæ Epiſcopum ,
ſuaſit ſubſcribere eis , qui cum ipſo de Ægypto vene-*

rant ,

rant, ſanctiſſimis Epiſcopis plùs minùs numero decem (neque enim ampliores cum ipſo exire auſi ſunt propter ea, quæ ab ipſo in Epheſo contra leges peracta ſunt) aliquoties comminans, aliquoties nolentes decipiens. Unde lacrymantes atque gementes nefandæ illi chartæ ſubſcripſerunt. Epheſinas, ubi Sanctum Leonem Pontificem, tamquam judicem Eutychetis appellatione ſuſpenſum, è Præſidis throno deturbarat, latrocinales artes cum fœnore reſumpſit Legatorum Romanorum abſentia & piiſſimi Principis occupationibus abuſus Dioſcorus, cum decem ſolummodò criminoſis Epiſcopis, compulſis & horridum Euſebianæ factionis facinus averſantibus, auſus eſt in eumdem Pontificem, tamquam quinti Nicæni Canonis ex ſuſceptis Flaviano, Euſebio Doryleenſi, ac aliis Epiſcopis per generalem Synodum damnatis prævaricatorem, latrare vanæ excommunicationis convicium, ità illum denuò excludere Synodo, agereque ipſe non Præſidem, ſed tyrannum. Adeò non fruſtrà ſapientiſſimus Pontifex ac ejus Legati timuerant turbas, voluerantque adeſſe plurimos Epiſcopos Latinos. Tunc factum eſt, quod Princeps ſcribit ad Synodum. *Quoniam Ætio Archi-Diacono Regiæ civitatis ſanctiſſimæ & catholicæ Eccleſiæ referente noſtræ Tranquillitati, cognovimus veſtram Sanctitatem formidare, ne fortè Eutychetis ſectatores, aut alter aliquis ſeditiones aut tumultus* Epiſt. 41. *aliquos facere moliantur, ea propter ſignificavimus vobis, ut prædictam cauſam nullatenùs formidantes adveniatis in Chalcedonenſem civitatem. Speramus enim Dei Clementia, quia abſque aliqua perturbatione aut tumultu, omnibus ſecundùm orthodoxam & veram fidem juſtè & Deo placitè conſtitutis, unuſquiſque veſtrum ad propria quantociùs revertetur.* Data eſt Epiſtola decimo Calendas Octobres apud Heracleam Thraciæ: Eo enim ex Illyrico, terrorem ac frænum impoſiturus Dioſcoro, acceſſerat, relicta ob Deum Republica, optimus Auguſtus, viceque ſua plurimos imperii ac ſenatus Principes miſit Chalcedonem, atque ità octavo idus Octobres fuit illic Synodus inchoata.

Chalcedonem fuiſſe civitatem amplam ac inſignem teſtatur ipſe Princeps in ſecunda ad Synodum Epiſtola, dicens eam transferri Nicæa Chalcedonem, *Ne anguſtia civitatis Epiſcopos ampliùs faciat laborare.* Quocircà Chalcedon ſuperabat Nicæam, quam quis neſciat nobilem fuiſſe & opulentam? Acta ſynodalia aſſiduè ſcribunt: *In Chalcedonenſi civitate, Metropoli Privinciæ Bythiniæ.* Per anticipationem. Etenim non niſi poſt Act. 6. peractam Synodum dixit Princeps ad Patres. *Ad honorem Sanctæ Martyris Euſemiæ, & veſtræ pariter Sanctitatis, Chalcedonenſem civitatem, in qua ſanctæ fidei Concilium geſtum eſt, Metropolis privilegia habere ſancimus, nomine tantùm hanc honorantes, ſalva videlicet Nicomedienſium civitati propria dignitate.* Et acclamarunt omnes Epiſcopi, *Juſtum judicium Imperatoris, digni tanta Martyre.* Fidei definitionem etiam à laudata Martyre, in cujus Baſilica prodiit, fuiſſe inſigni miraculo honoratam ſcribit Nicephorus Calixtus: Ejuſque lucidam memoriam facit & Relatio ſynodalis ad Sanctum Papam Leonem.

CAPUT SECUNDUM.

Exponuntur Acta Synodi.

Romanorum Legatorum hæc fuit prima vox ad Glorioſiſſimos judices. *Beatiſſimi atque Apoſtolici viri Papæ urbis Romæ, quæ eſt caput omnium Eccleſiarum, præcepta habemus præ manibus, quibus præcipere dignatus eſt ejus Apoſtolatus, ut Dioſcorus Alexandrinorum Archi-Epiſcopus non ſedeat in Concilio, ſed audiendus intromittatur. Hoc nos obſervare neceſſe eſt. Si ergò præcipit veſtra Magnificentia, aut ille egrediatur, aut nos eximus.* A ſolenni Romani Primatus prædicatione ducunt exordium, volentes reſtaurare inſignem illi injuriam & Epheſi & Nicææ à Dioſcoro illatam. Adeò duri in tantum Patriarcham Apoſtolici mandati cauſam poſtulantibus glorioſiſſimis judicibus repoſuit Paſchaſinus Legatus: *Cùm intromiſſus fuerit, neceſſe eſt, ut illi objiciatur.* Ex quo vides Dioſcorum ad primam Legatorum vocem fuiſſe omninò è Synodi conſeſſu ablegatum. Addidit Paſchaſini Collega Lucentius Epiſcopus. *Iudicii ſui neceſſe eſt eum dare rationem, quia cùm perſonam judicandi non haberet, præſumpſit, & Synodum facere auſus eſt ſine auctoritate Sedis Apoſtolicæ, quod nunquam licuit, nunquam factum eſt.* Et infrà. *Non patimur tantam injuriam nec vobis fieri, nec nobis, ut iſte ſedeat, qui judicandus advenit.* Et denuò Paſchaſinus. *Nos contra præcepta Beatiſſimi atque Apoſtolici Papæ gubernatoris Sedis Apoſtolicæ venire non poſſumus, nec contra Eccleſiaſticas regulas, vel contra Patrum inſtituta.* Ei, qui Epheſi ſeſe tamquam judicem appellatione ſuſpenſum è Præſidis ſede contra Divinam Legem atque Apoſtolicum Canonem detruſerat, juſtiſſimum talionem reddidit Sanctus Leo Pontifex, utpotè tyranno per variorum Epiſcoporum juſtiſſimas appellationes veraciſſimè ſuſpenſo, & reo adſumptæ in facta contra Apoſtolicæ Sedis juſſum generali Synodo Præſidentiæ, quod Lucentius Legatus meritò dixit nunquam factum, nunquam licuiſſe. Quocircà licèt Legatos de adſumpta ſimul judicis & accuſatoris perſona quidam traducerent, in reorum tamen locum è Patriarchali throno dejectus eſt Dioſcorus, crimina ſua ex Euſebii Doryleenſis Epiſcopi & aliorum accuſantium ore aut libellis auditurus, & tamquam reus de ſuis in Epheſino latrocinio actis judicandus.

Perrexerunt Glorioſiſſimi judices. *Ingrediatur & Reverendiſſimus Epiſcopus Theodoretus, ut ſit particeps Synodi, quia & reſtituit ei* Apoſtolicam Sedem Appellanti, dogmaticamque ad Sanctum Flavianum Epiſtolam & ſupremum Romanæ Eccleſiæ Primatum palàm profitenti, *Epiſcopatum Sanctiſſimus Archi-Epiſcopus Leo, & ſacratiſſimus ac piiſſimus Imperator,* tamquam Apoſtolicæ ſententiæ executor, *ſanxit eum adeſſe ſanctæ Synodo.* De Neſtorianæ cauſæ patrocinio, & Capitulorum Sancti Cyrilli ac Epheſinæ Synodi impugnatione erat Theodoretus famoſiſſimus, ideoque diſcordarunt de illo Epiſcopi, quidamque pro illo & Sede Apoſtolica, quidam adversùs illum tam-

tamquam Neſtorii fautorem longè peſſimum exclamarunt admodùm turbidè, & Glorioſiſſimi judices fuere coacti ad hanc interlocutionem: *Acclamationes iſtæ populares neque Epiſcopos decent, neque partes juvant*. Admiſſus nihilominùs eſt propter Apoſtolicæ Sedis auctoritatem ad locum & ſuffragium Epiſcopi, uti patenter oſtendit Facundus Hermianenſis Epiſcopus; attamen, uti ad
L. 5. c. 3. Hiſtriæ Epiſcopos ſcribit Pelagius ſecundus, *cum reſiſtentium certamine*, & uti glorioſiſſimi judices
Cap. 20. addiderunt, *Reſervata accuſatione*. In octava Synodi Actione dogmaticam Sancti Leonis Epiſtolam, dubitantibus de illa Illyricianis Epiſcopis ac Palæſtinis, lucidè expoſitam, & coram omni Synodo generosè anteà adſertam, denuò profeſſus eſt, & Neſtorio dixit apertum anathema, atque tunc Apoſtolica pro ipſo ſententia eſt pleniſſimè comprobata per omnem Synodum, nomen ejus inſertum Eccleſiaſticis Epiſcoporum tabulis, ac edita adversùs illam Theodoſii Auguſti lex, Epheſini latrocinii Acta confirmans, eſt
Poſt Con. Chalc. per Principem Martianum caſſata. *Iniqua*, inquit, *ſententia nihil obſit Theodoreto, qui eadem lege conti*
Ep. 19. 11. *netur: Quoniam non poſſunt Sacerdotes Conſtitutione damnari, quos Synodicum ornat de confirmata reli-*
Epiſt. 63. *gione decretum*. Quin Sanctus Leo Pontifex ſolennibus illi litteris gratias egit, eſtque adgratulatus. Attamen Neſtoriani perrexerunt jactare ut ſuum, & Eutychiani odiſſe & averſari ut Neſto-
Collat. 7. rianum. Etenim ad quintam Synodum dixit Conſtantinus ſacri Palatii Quæſtor de Sergio Eccleſiæ Cyrenſis Epiſcopo Neſtoriano, quod ejus Clerici Theodoreti imaginem rhedæ impoſitam pſallentes cum proceſſione deduxerint, ipſe verò Diodori Tharſenſis, Theodori Mopſueſteni Epiſcopi, Theodoreti, ac Neſtorii tamquam Martyris feſtum egerit, ideoque per Juſtinum Auguſtum fuerit ejectus de Epiſcopatu. At verò Dioſcorus Presbyter & Cheremon Lector, Eccleſiæ Alexandrinæ in Regia civitate Apocriſarii, Creſconio & Germano Epiſcopis, Anaſtaſii ſecundi Pontificis ad Anaſtaſium Auguſtum Legatis, dixere ſeſe huc uſque fuiſſe averſatos dogmaticam Sancti Leonis Epiſtolam, quod eam in pravum ſenſum *interpretati eſſent hi, qui cum Theodoreto Cyrorum civitatis Epiſcopo tunc fuerant Neſtorianæ hæreſis ſectatores*. Et Epiſcopi Severiani dixere in Collatione Conſtantinopolitana. *In tantum per dolum anathematizavit Chalcedone Neſtorium Theodoretus, quia poſtquam anathematizavit, dixit*, VALETE. Synodum Chalcedonenſem tamquam Neſtorianam fuerunt deteſtati, quod à Theodoreto, Iba, aliiſque, quos Neſtorianos exiſtimabant, Epiſcopis eſſet ſubſcripta. Et reverà in Synodo Chalcedonenſi Theodoretus ad Epiſcopos dixit, VALETE. Exponit in laudata Collatione Hypatius Epiſcopus Epheſiorum. *Volens Theodoretus ſatisfacere, quemadmodùm ſaperet, nec tamen permiſſus eſt propter anticipatos quoſdam atque in eo ſcandalizatos, poſtquam vidit non ſuſcipi ſatisfactionem ſuam, anathematizans Neſtorium & Eutychen addidit*, VALETE. *Cur autem hoc ipſum dixerit*, VALETE, *ſuperiùs manifeſtavit, dicens:* QUONIAM NEC SEDEM AMBIO, NEC PRO EPISCOPATU SOLICITUS VENI, SED UT PERSUADEAM, QUEMADMODUM CREDO, PROPTER QUOD ANATHEMATIZO, SICUT JUBETIS, ET VALEFACIO VOBIS. *Undè neque ſanctum Concilium, neque Glorioſiſſimi Judices ad injuriam hunc ſermonem ſuſceperunt, ſcientes, quia antequam ſanctum illud Concilium fieret, pacificatus eſſet Beato Cyrillo, qui ab eo injuratus eſt in contradictoriis libris duodecim Capitulorum*. Quinta tandem Synodus compoſuit quæſtionem.

Exindè noſtra Synodus Epheſini latrocinii ac utriuſque ſub Sancto Flaviano Conſtantinopolitanæ adversùs Eutychen Synodi Acta & Epiſcopos diſcuſſit, occupata *uſque ad ultimam veſperam*, tandemque auditis partibus interlocuti Act. 3.
ſunt Glorioſiſſimi Judices. *Quoniam Flavianus religioſæ memoriæ, & Euſebius reverendiſſimus Epiſcopus ex geſtorum & cognitionum ſcrutatione, & ipſa voce quorumdam, qui tunc Synodo præfuerunt, confitentium ſe erraſſe, & fruſtra eos damnaſſe, quia nihil circa fidem monſtrantur erraſſe, oſtenduntur injuſtè depoſiti*. Acclamarunt omnes Epiſcopi integri: *Hæc juſta ſententia, juſtus Senatus, juſtum Concilium, Deus Martyres vindicavit*. Et alio in loco. Act. 11.
Flaviano æterna memoria, orthodoxi æterna memoria, ecce ultio, ecce veritas, Flavianus poſt mortem vivit, Martyr pro nobis oret. Acclamarunt & ipſi ejus in Epheſino latrocinio damnatores: *Omnes erravimus*, à Dioſcoro aut ſeducti aut compulſi, *omnes veniam mereamur*. Eum omnis paſſim antiquitas vocat ſecundum Abel. Quare meritò Martianus Auguſtus Præceſſoris ſui Theodoſii adversùs illum pro latrocinio Epheſino legem, tamquam *iniquam ſceleratorum obreptione extortam ſententiam*, caſſat & damnat, addens de noſtra hac Synodo: *Flaviano & anteactæ vitæ palmam & mortis tribuit glorioſæ*. Eum etiam Romana Eccleſia inſcripſit ſuis Sanctorum tabulis: *Con-* Febr. 17.
ſtantinopoli, Sancti Flaviani Epiſcopi, qui cùm fidem catholicam Epheſi propugnaret, ab impii Dioſcori factione pugnis & calcibus percuſſus poſt triduum vitam finivit. Colit non mortis, ſed translationis per Martianum Auguſtum, ex Epypa, ſeu Hypepa Lydiæ civitate, factæ diem, quam Nicephorus Calixtus errat factam à Principe Theodoſio. Porrò pravæ illius legis extortor fuit Chryſaphius Eunuchus, de quo Comes Marcellinus
ad Conſulatum Avieni: *Martianus imperium* L. 14. c. 49
adeptus eſt, Chryſaphius Eunuchus, Pulcheriæ Theodoſii ſororis nutu, ſua cum pecunia interemptus eſt. Ità optimi Principes imperii ſui exordia dedicarunt in ſanguine peccatoris.

Pergunt Glorioſiſſimi Judices. *Videtur nobis juſtum eſſe, ſi placuerit Diviniſſimo ac piiſſimo Domino noſtro, eidem pœnæ Dioſcorum reverendiſſimum Epiſcopum Alexandriæ, & Juvenalem reverendiſſimum Epiſcopum Hieroſolymorum, & Thalaſſium reverendiſſimum Epiſcopum Cæſareæ Cappadociæ, & Euſebium reverendiſſimum Epiſcopum Ancyræ, & Euſtatium reverendiſſimum Epiſcopum Beryti, & Baſilium reverendiſſimum Epiſcopum Seleuciæ Iſauriæ, qui tunc poteſtatem & Principatum Synodi tenuerunt, ſubjacere, & à ſancto Concilio ſecundùm Regulas ab Epiſcopali dignitate fieri alienos*. Et acclamarunt Epiſcopi: *Juſtum judicium*. Hæc judicum verba *A Sancto Concilio, &c.* Exponit

nit Joannes Germaniciensis Epiſcopus dicens ad
Act. 3. Dioſcorum. *Glorioſiſſimi Judices & ſacratiſſimus Senatus decernens adversùs tuam Reverentiam promulgavit ſententiam, ſi hoc placuiſſet ſanctiſſimis Epiſcopis, quibus hanc inferre à Domino Deo creditum eſt.* Adeò olim in generalibus Synodis laici Epiſcopos non judicabant. Quin immò Dioſcoro, Glorioſiſſimos Judices examini ſuæ cauſæ adeſſe poſtulanti, reſpondit Cecropius Sebaſtopolitanus Epiſcopus: *Quando Regularia*, id eſt, Epiſcoporum in Eccleſiaſticas Regulas delicta, *examinantur, neque judices, neque aliquos laicos intereſſe oportet.* Solis fidei quæſtionibus, & quidem merè audiendis, poterant adeſſe. Legatis itaque Apoſtolicis ſimplicem damnandi & judicandi Dioſcori licentiam dedere Glorioſiſſimi Judices: Neceſſariam, quod ſeſe ille adversùs Synodum Principis protectione muniiſſet.

Suſcepit itaque Synodus accuſatorios adversùs illum libellos, non tantùm ab Euſebio Doryleenſi Epiſcopo, ſed etiam à Theodoro & Iſchyrione Diaconis, Athanaſio Presbytero, ac Sophronio fideli laico Eccleſiæ Alexandrinæ, Sancti Cyrilli conſanguineis, per Dioſcorum variè & graviter adflictis, tamquam in quos Cyrillus Eccleſiaſticas opes malè contuliſſet. Tertiò per Legatos Epiſcopos à Synodo juxta antiquum Canonem ad ſatisfaciendum citatus Dioſcorus eſt variè tergiverſatus, ideòque coacti tandem Legati Apoſtolici adversùs illum pronunciarunt.
Act. 3. *Sanctiſsimus ac Beatiſsimus Archi-Epiſcopus magnæ & ſenioris Romæ Leo, per nos & per præſentem ſanctam Synodum, unà cum ter Beatiſsimo & omni laude digno Beato Petro Apoſtolo, qui eſt Petra & crepido catholicæ Eccleſiæ, & rectæ fidei fundamentum, nudavit Dioſcorum tam Epiſcopatus dignitate, quàm etiam ab omni ſacerdotali alienavit miniſterio.* Eamque ſententiam omnes omninò Patriarchæ, Primates, Metropolitæ, Epiſcopi confirmarunt, addentes ſuo ſuffragio: *Sicut Beatiſsimus Pater noſter Leo per Vicarios ſuos interlocutus eſt, his ego concors effectus, &c.* Ex quo vides generalium Synodorum decreta in ſolum Romani Epiſcopi nomen condi & edi non eſſe, uti quidam garriunt, recens poſteriorum Pontificum commentum & uſurpationem, ſed antiquiſſimum Eccleſiæ Canonem & conſuetudinem.

Porrò crimina, ob quæ dejectus Dioſcorus, fuere varia. Primum eſt, quod Eutychen ſibi ſimilia ſapientem, & regulariter in Synodo Conſtantinopolitana à proprio Epiſcopo Sancto Flaviano damnatum, præſumens ſibi in Epheſino latrocinio Primatum, irregulariter in communionem recepiſſet, & quidem priuſquam conſideret ſynodaliter cum Epiſcopis, atque ità prævaricatus eſſet & fidem orthodoxam & quintum Canonem Nicænum. Relatio ſynodalis ad Leonem Pontificem ità exponit. *Multa priùs peſſimè operatus Dioſcorus priora ſequentibus ſuperavit. Nam Beatum illum inter Sanctos Conſtantinopolis Paſtorem Flavianum, Apoſtolicam proferentem fidem, & Dei amantiſsimum Epiſcopum Euſebium, præter omnem Canonum conſequentiam, depoſuit atque damnavit, & Eutychen pro impietate damnatum ſuæ tyrannidis decretis innoxium ſtatuit, & dignitatem, quæ à veſtra illi ablata fuerat Sanctitate, illi reſtituit: Et in ſumma, ſicut ſingularis ferus in vineam irruens, quam optimam reperit plantationem, evertit; quam verò ut infructuoſam eradicatam, rursùs induxit, & eos quidem, qui ea, quæ ſunt Patrum, ſapiunt, abſcidit, eos verò, qui lupi demonſtrati ſunt, ſuper oves impoſuit.* Et Relatio ſynodalis ad Valentinianum & Martianum Auguſtos. *Eutychi ægrotanti impietate Manichæi, & legitimè abdicato, tam Sacerdotium quam Monachorum Principatum ante decretum Synodale irregulariter reddidit. Et hoc, cùm Beatiſsimus & Sanctiſſimus magnus Romæ Archi-Epiſcopus Leo per litteras convenientia decreviſſet, & ſceleſtam Eutychis in ſcriptis damnaſſet perfidiam, dicentis:* CONFITEOR QUIDEM ANTE ADUNATIONEM EX DUABUS NATURIS DOMINUM NOSTRUM JESUM CHRISTUM, POST UNITIONEM VERO UNAM ESSE NATURAM. *Et in Dei amantiſſimum Epiſcopum Euſebium iniqua commiſit. Adhuc autem & quoſdam à diverſis Conciliis ritè damnatos in communionem propria auctoritate ſuſcepit.* Eutychetis damnationem à Sede Romana confirmatam exufflare fuit non ſolummodò quintum Nicænum, ſed & Divinum Evangelii Canonem prævaricari. Et hæc omnia fecit *irregulariter, propria auctoritate, ante ſynodale decretum, priuſquam cum Epiſcopo in Epheſo conſideret.* Numquam enim, uti frequenter inculcat Theodoretus, à ſcabioſa damnati Eutychetis communione abſtitit, & hanc ſuam prævaricationem per violentam in Epheſino latrocinio tyrannidem firmavit decreto ſynodali. Facinus adeò fœdum, ut etiam Severiani Epiſcopi de illo erubuerint, dicentes in Collatione Conſtantinopolitana: *Eutychen tamquam acta forſitan pœnitentia Dioſcoro juſtificavit.* At fabula eſt, ſolidè reſutata per Hypatium Epiſcopum Epheſiorum.

Secundum ejus crimen ità expoſuere Legati
Apoſtolici. *Super hæc neque Epiſtolam legi permi-* Act. 3.
ſit Beatiſſimi Papæ Leonis, ſcriptam ad ſanctæ memoriæ Flavianum, & hoc frequenter rogatus à portitoribus recitari eam, & cum juramento fieri lectionem promittens: Qua non lecta ſcandalum & læſionem ſanctæ Dei Eccleſiæ per totum orbem pertulerunt. Lapſi enim in Epheſino latrocinio Epiſcopi poſt auditam in hac Synodo Epiſtolam exclamarunt: *Hæc Patrum fides, hæc Apoſtolorum fides, Petrus per Leonem ità locutus eſt, hæc in Epheſo cur lecta non ſunt?* Relatio ſynodalis ad Valentinianum & Martianum Auguſtos, à Nicolao primo Pontifice in litteris ad Michaelem Auguſtum lau-
data, primum & principale Dioſcori crimen fuiſſe Epiſt. 9.
affirmat, *quod Epiſtolam à Sanctiſſimo Archi-Epiſcopo ſenioris Romæ Leone directam ad ſanctæ memoriæ Flavianum recitari prohibuit Epiſcopis Epheſi congregatis, & hoc poſt promiſſiones ſuas & juramenta plurima.* Criminis radicem aperit laudatus Nicolaus, dicens Apoſtolicas de fide litteras in generalibus Synodis conſueſſe non tantùm legi, ſed & publicè adfigi, tamquam Epiſcopis regulam credendi & ſuffragandi. Et hinc Hincmarum Remenſem Epiſcopum, litteras ſuas auctoritate Regia ſuſpendentem, idem Pontifex ſecundum Dioſcorum appellavit. Quin & S. Ignatium Patriarcham ob ſimilem, fictam tamen, in Benedicti tertii litteras injuriam ità appellavit ipſe Photius.

Pergunt Legati Apoſtolici de tertio Dioſcori crimine. *Secundis exceſsibus priorem iniquitatem valdè tranſcendit. Præſumpſit enim & excommunicationem dictare adversùs ſanctiſsimum, & beatiſsimum Archi Epiſcopum magnæ Romæ Leonem.* Et Relatio ſynodalis ad laudatum Pontificem. *Et poſt hæc omnia inſuper & contra ipſum, cui vineæ cuſtodia à Salvatore commiſſa eſt, extendit inſaniam, id eſt, contra tuam quoque Apoſtolicam Sanctitatem, & excommunicationem meditatus eſt contra te, qui corpus Eccleſiæ unire feſtinas.* Et Relatio ad Valentinianum ac Martianum Auguſtos. *Super alias ſuas nequitias & adversùs ipſam Apoſtolicam Sedem latravit, & excommunicationis litteras adversùs ſanctiſſimum ac beatiſſimum Papam Leonem facere conatus eſt.* Rectè dicit, *Latravit*, &, *Facere conatus eſt*: Etenim Romani Epiſcopi excommunicatio in nullius hominis poteſtate eſt, ſed in ſolo hominum, ad extremam impietatis inſaniam, caninumque latratum ac rabiem dejectorum, vano & irrito conatu.

De hocce crimine ad Glorioſiſſimos judices, Dioſcorum de Eutychiana hæreſi traducentes, repoſuit Anatolius Epiſcopus Conſtantinopolitanus: *Propter fidem non eſt damnatus Dioſcorus, ſed quia excommunicationem fecit Domino Archi-Epiſcopo Leoni.* Act 5. De quo dicto ſcribit Facundus Epiſcopus Hermianenſis. *Labor nobis eſt Concilium* L. 5. c. 3. *Chalcedonenſe contra Neſtorianos defendere pro interlocutione Sancti Anatolii Conſtantinopolitani Antiſtitis, qui Dioſcorum confirmatorem Eutychiani dogmatis, & fidei Catholicæ oppreſſorem dixit non pro fide fuiſſe damnatum. Undè nobis Neſtoriani dicunt, Quomodò illam Synodum recepiſtis, in qua non ſolùm multi, ſed etiam potiore loco ſederunt Epiſcopi, qui & ab Eutychianis ordinati ſunt, & Eutychis atque Dioſcori dogma ſectati eſſe probantur? Aut quomodò adſeritis eam pro damnanda Eutychis atque Dioſcori perfidia congregatam, cùm ibi Conſtantinopolitanus Anatolius perfidia Dioſcori, quæ illi communis cum Eutyche fuerat, approbavit, pronuncians eum non pro fide damnatum?*

Reſpondet idem Facundus. *De interlocutione Sancti Anatolii, quam ſuper Dioſcori perſona protulit, reſpondemus, quia non ad hæreſis crimen pertinere dicendum eſt aliqua parte de Dioſcoro benè ſenſiſſe. Non enim ipſam perfidiam Dioſcori Sanctus Anatolius approbavit, ſed eum potiùs ab ipſa perfidia fieri voluit excuſatum. Aliud enim eſt ideò hæreticum excuſare, quod catholicus putetur; & aliud ipſam hæreſin approbare atque defendere: Quemadmodùm aliud ideò accuſare Catholicum, quod putetur hæreticus? & aliud ipſam improbare ac reprehendere catholicam fidem. Nam poteſt caſtitatis approbator atque dilector, non approbata fornicatione, fornicatorem, dum in perſona fallitur, approbare; & non improbata caſtitate, caſtum, dum in perſona ſimiliter fallitur, improbare.* Anatolius fuerat Dioſcori Archi-Diaconus & Apocriſarius, nec non Epheſi ab ipſo promotus & conſecratus in Epiſcopum, atque ità conſecrationem ſuam à variis calumniis defenſurus etiam Dioſcorum ab hæreſi defendere eſt conatus. Et ſanè fieri poſſit, quod ſola malevolentia, non perfidia ad tantam Epheſinam tyrannidem ſeduxerit Dioſcorum. Quidquid ſit, certum eſt Eutychianam perfidiam ad illo defenſam, eum de illa damnatum meritò, atque ità dicta Anatolii interlocutio, quod etiam Facundus fatetur, graviter exorbitavit. L. 7. c. 3.

Adrianus ſecundus Pontifex, in litteris ad Sanctum Ignatium Patriarcham Conſtantinopolitanum recitatis in Synodo octava, agens de Photii Nicolaum primum Pontificem excommunicare auſi inſolentia, Anatolii interlocutionem exponit in ſenſum penitùs alium. *Univerſalis* Act. 3. *Chalcedone habita Synodus adeò hujuſmodi temeritatem deteſtata eſt, ut in ſententia, quam in Dioſcorum protulit, hoc maximè memorare videatur, cùm de ipſo dicit:* SECUNDIS EXCESSIBU PRIOREM INIQUITATEM VALDE TRANSCENDIT; PRÆSUMPSIT ENIM ET EXCOMMUNICATIONEM DICTARE ADVERSUM SANCTISSIMUM AC BEATISSIMUM ARCHI-EPISCOPUM MAGNÆ ROMÆ LEONEM. *Priorem autem iniquitatem, pravitatem utique dicit hæreticam. Undè nota, quod Dioſcorus ſecundis exceſſibus, quos in excommunicatione Romani Papæ dictata patravit, etiam hæreſin Eutychianam valdè tranſcendiſſe referatur. Hinc & Anatolius ait:* PROPTER FIDEM NON EST DAMNATUS DIOSCORUS, SED QUIA EXCOMMUNICATIONEM FECIT DOMINO ARCHI-EPISCOPO LEONI. Eſt ſenſus veriſſimus, aſt ab Anatolio non intentus.

Quartum Dioſcori crimen fuit, *quod tertiò per Epiſcopos regulariter vocatus minimè voluit obedire, propria utique conſcientia ſtimulatus.* Quam contumaciam plerique in ſuo ſuffragio Epiſcopi admodùm exaggerarunt. Rationem dat Relatio ſynodalis ad Pontificem. *Quoniam Salvatoris nos profitemur eſſe diſcipulos, qui omnes ſalvos fieri vult & ad agnitionem veritatis accedere, opere hanc miſericordiam in Dioſcoro feſtinavimus confirmare, & eum cum fraterna manſuetudine ad judicium vocabamus, non quaſi tentantes abſcindere, ſed excuſationis ei locum, ſalvandi cauſa, tribuentes: Et orabamus eum declarari victorem contra eos, qui eum diverſis criminationibus accuſabant, ut feſtiva celebrique lætitia Concilium dimittentes in nullo ſuperaremur à Sathana, ſed ille in ſemetipſo inſcriptam convictionem conſcientiæ habens, refutatione judicii accuſationibus ſuis adſenſit, & legitimas ad ſe factas tres evocationes abjecit.* Gratioſa potiùs, quàm judicialis fuit evocatio, plenam veniam correcto ſpondens, idque contra antiquum Canonem, mandantem hæreſeon Coryphæis nihil donari, niſi miſericordem gratiam laicæ communionis. Nihilominùs non tantummodo impœnitens, ſed *& glorians ille permanſit in iis, pro quibus eum oportebat gemere, & ſe terræ proſternere.* A ſuprà memoratis Eccleſiæ Alexandrinæ Clericis objecta illi ſunt & alia crimina: Verùm operoſæ erant probationis, & jam adducta quatuor ad judicium ſufficiebant, datum die Sabbathi, decimo tertio Octobris. At neque ſic homo ferociſſimus inclinari potuit: Sprevit judicium, divulgans Epiſcopatum ſibi in brevi, etiam Synodo invita, reddendum. Quin & impurus Eutychianiſtarum monachorum, quos inter peſſimus Barſumas, grex præſumpſit à Principe & Synodo poſtulare

cauſæ

cauſæ retractationem, firmarique ſolum, excluſo Conſtantinopolitano, Symbolum Nicænum: Addidit non Dioſcorum ſolummodò, ſed & ipſum Eutychetem paſſim calumnias de hæreſi, ideòque reſtituendos. Hinc coacta fuit Synodus ad publicandum Edictum, quod immobilis ſit
Cap. 14. dejectio Dioſcori, nullaque illi ſpes reſtitutionis. Tunc, uti ſcribit Liberatus Diaconus, deportatus eſt Gangras in Paphlagoniam, juxta aſſiduam Synodi exclamationem: *Ægyptium exilio*. Ac tandem in ejus locum ordinatus eſt Sanctus Proterius.

Porrò de Epiſcopis Epheſi per Dioſcorum lapſis addunt in ſententia Legati Romani. *Illis Apoſtolica Sedes veniam præſtitit de iis, quæ ibi non voluntariè ab eis geſta ſunt, qui & hactenùs permanſerunt obedientes ſanctiſſimo Archi-Epiſcopo Leoni, & omni ſancto & univerſali Concilio: Hujus gratia & in ſua communione eos ſicut confideles ſuſcepit*. Quoſdam ante Synodum per Lucentium Epiſcopum ac Baſilium Presbyterum, ea de cauſa legatos Conſtantinopolim, quoſdam in ipſa Synodo, videlicet Juvenalem Hieroſolymitanum, Thalaſſium Cæſareenſem, Baſilium Seleucienſem, Euſebium Ancyranum, ac Euſtatium Berytenſem, vetitos recitari ab Anatolio ad altare, & à Glorioſiſſimis judicibus traditos damnationi in plenam Synodi poteſtatem, pro quibus
Act. 4. pœnitentibus clamarunt Epiſcopi alii: *Ipſi etiam quinque Epiſcopi fidei*, dogmaticæ Sancti Leonis Epiſtolæ, *ſubſcripſerunt, rogamus eos intrare*: Recepti tandem ſunt ad Anatolii interceſſionem, rursùmque acclamarunt Epiſcopi: *Hæc integra adunatio, hæc pax Eccleſiarum*. Quare ad Theodoretum Cyri Epiſcopum verè ſcribit Sanctus Leo ſolum impœnitentem Dioſcorum, nullum cum illo Epiſcopum in hac Synodo periiſſe. Et Gelaſius Pontifex in litteris ad Epiſcopos Dar-
Epiſt. 13. c. 2. daniæ: *In Synodo Chalcedonenſi Sedes Apoſtolica Pontificibus innumeris, qui latrocinio corruerant Epheſino, veniam poſcentibus ſola conceſſit, & in ſua perfidia permanentes nihilominùs ſua auctoritate proſtravit, quam congregatio, quæ illic pro veritate reparanda collecta fuerat, eſt ſecuta. Quoniam ſicut id, quod prima Sedes non probaverat, conſtare non potuit; ſic quod illa cenſuit judicandum, Eccleſia tota ſuſcepit*.

Reſtabat fidei definitio ac dogmatica Sancti Leonis Epiſtola, per Eutychetis ac Dioſcori fæcem de Neſtoriana ſcabie peſſimè diffamata, quam etſi Pontifex nullis retractationibus aut diſceptationibus voluerit ſubjici, dubitantes tamen de illa Epiſcopos paternè inſtrui permiſit, Epiſcopoſque Illyricanos ac Palæſtinos inſtruxerunt laudatus Theodoretus, ac Ætius Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Archi-Diaconus, reliquos Anatolio ejuſdem civitatis Epiſcopo inſtruendos Glorioſiſſimi judices tradidere. Permiſſionis cauſam exponit Pontifex in litteris ad eundem
Epiſt. 63. c. 1. Theodoretum. *Ne aliarum Sedium ad eam, quam cæteris omnium Dominus voluit præſidere, conſenſus aſſentationis videretur, aut alia quælibet obrepere poſſet adverſa ſuſpicio, inventi priùs ſunt, qui de judiciis noſtris ambigerent. Et dum nonnulli, diſſenſionum incitati auctore, ad contradictionis bella proſiliunt, ad majus bonum, malum ejus auctore totius bonitatis diſpenſante, perventum eſt. Dulcius ſi quidem munera Divinæ gratiæ proveniunt, quoties non ſine magnis ſudoribus acquirunt*. Etenim jam inſtructis Epiſcopis fuit poſt Nicænum & Conſtantinopolitanum Symbolum denuò lecta Epiſtola, admiſſaque tantis acclamantium gaudiis, ut eam Relatio ſynodalis ad Martianum Principem vocet fidei orthodoxæ columnam, & addat. *Impenetrabilem in omni errore propugnatorem Deus providit nobis, & Romanæ Eccleſiæ Papam ad victoriam præparavit, doctrinis eum per omnia veritatis accingens, ut quemadmodùm fervens affectu Petrus, & hic affectu ferventiore decertans, omnem ad Deum ſenſum intelligentiamque perducat*. Texit inſignem Epiſtolæ apologiam adversùs criminatores Eutychianiſtas, oſtendens Divinis Scripturis & Patrum confeſſioni per omnia conformem. Et Relatio ad ipſum Pontificem: *Vocis beati Petri es omnibus conſtitutus interpres, ejus fidei beatificationem ſuper omnes adducens*.

Etiam fidei decretum nullam regulam, niſi laudatam Epiſtolam habuit. Formata fuerunt decreta duo; Primum, quod Ruſticus Romanæ Eccleſiæ Diaconus, Synodi compilator, noluit *geſtis inſerere*, placebat Epiſcopis omnibus, eique à cunctis fuit acclamatum. *Epiſtolam definitio firmavit: Archi Epiſcopus Leo, ut credimus, ſic credit. Definitio ſubſcribatur*. Et ipſe Euſebius Act. 5.
Epiſcopus Dorylеenſis: *Alia definitio non fiat*. Et alii plurimi Epiſcopi: *Aut definitio perſiſtat, aut diſcedimus*. Soli cum quibuſdam Orientalis Diœceſeos Epiſcopis Romani Legati pauculas in illa, ambiguas & equivocationi obnoxias, voces improbarunt, ideòque conſtanter adversùm acclamatores cunctos ad Glorioſiſſimos judices fuere interlocuti. *Si non conſentiunt Epiſtolæ Apoſtolici ac beatiſſimi viri Papæ Leonis, jubete nobis reſcripta dari, ut revertamur, & ibi Synodus celebretur*. Et judices omninò obedierunt: Fieri mandarunt aliud, Dominis Romanis placiturum, decretum, addentes. *Si hoc non velit veſtra Sanctitas, cognoſcite, quia in partibus Occidentalibus habet fieri Synodus, eò quod Religioſitas veſtra hic noluit de vera & orthodoxa fide indubitanter definire*. Quare factum decretum aliud, cui plenè adclamari potuit: *Epiſtolam definitio firmavit*. Verè itaque ad Michaelem Auguſtum ſcribit Nicolaus primus Pontifex. *Epiſtola Sancti Leonis Papæ apud omnes Orientales Epiſcopos adeò exſtitit venerabilis, ut hanc columnam Orthodoxię vocarent, & omnes in ea, Præſule Conſtantinopolitano Anatolio præcedente, ſubſcriberent: Ita ut Chalcedonenſis magna Synodus nil definiiſſe, nil reſpuiſſe, nil ſuſcepiſſe, niſi quod vel illa vel vices Apoſtolicæ Sedis ibi reſervantes difinierunt, projecerunt, vel admiſerunt, penitùs agnoſcatur*. Tanta apud tantam Synodum fuit Romanæ Sedi poteſtas. Laudatum decretum egregiè exponit Theorianus, Manuelis Comneni Auguſti Legatus, in diſputatione cum Nierceſe Patriarcha Armeniorum. Epiſt. 9.

Acta hæc ſunt per quinque Actiones ſeu ſeſſiones ſynodales, quarum noviſſima facta fuit undecima Calendas Novembris. Eaſdem Calendas octavo facta eſt ſexta Actio, cui tandem Martianus Auguſtus cum piiſſima uxore Pulcheria interfuit, cunctaque huc uſque geſta recitari audivit,

divit, probavit, ac à Sancto Leone Pontifice confirmanda ſupplicavit. *Nos*, inquit, *ad fidem confirmandam, non ad aliquam potentiam exercendam, exemplo religioſi Principis Conſtantini, Synodo intereſſe voluimus, ne vel ulteriùs populi pravis ſuaſionibus ſeparentur*. Adeò Auguſti Principes olim Synodis non præſederunt. Hoc anno factum eſt, quod ſcribit Aurelius Caſſiodorus in Chronico: *Romani, Ætio duce, Gothis auxiliaribus, contra Attilam in campis Catalaunicis pugnarunt, qui virtute Gothorum ſuperatus abſceſſit*. Eum priùs, pietatem munerante & adjuvante Deo, Martianus ex Illyrico fugarat, atque ità tandem potuit, quod ſemper optarat, Synodo adeſſe.

Et in hac Actione fuit omninò finita Synodus, uti ſolidè in litteris ad Eliam Aquilejenſium Metropolitam ac Hiſtriæ Epiſcopos oſtendit Pelagius Papa ſecundus. Etenim in hac Actione perfuncti mandato Apoſtolico ac omni ſynodali officio Epiſcopi clamavere ad Principem. *Supplicamus, dimitte nos; pie Imperator, dimitte nos*. Reſpondit verò Princeps: *Multùm quidem eſtis itinere fatigati, laborem perferentes, verumtamen ſuſtinete adhuc tres aut quatuor dies*, utique ad finiendas ſpeciales quaſdam Epiſcoporum atque Eccleſiarum lites & cauſas. Et ad Conſtantium Metropolitam Mediolanenſem ſcribit Sanctus Gregorius Magnus: *In quinta Synodo de perſonis ſolummodò, non de fide aliquid geſtum eſt, & de his perſonis, de quibus in Chalcedonenſi Concilio nihil continetur, ſed poſt expreſſos Canones facta contentio, & extrema Actio de perſonis ventilata eſt*. Et in litteris ad Secundinum monachum. *Sancta Chalcedonenſis Synodus uſque ad definitionem fidei & prolationem Canonum de generalibus cauſſis locuta eſt: Nam poſt prolationem Canonum ſpecialia Epiſcoporum certamina ſopire curavit*. Generalium Synodorum mos eſt, inquit laudatus Pelagius ſecundus, peractis fidei definitionibus Canones condere, atque ità conventum finire, *ut ſervato ordine priùs ad fidem corda ædificent, & tunc per Regulas Canonum mores Eccleſiæ actuſque componant*: At verò noſtra ſexta Actio fidei definitionem concluſit, tres Canones edidit, & petiit abeundi licentiam: Ergo & iſtic Synodus ſeipſam finivit. Pergit Pelagius, *Quia verò & apud Epiſcopos, qui in Chalcedone reſederunt, in veneratione Synodus non niſi uſque ad fidei definitionem fuit, per hoc apertè oſtenditur, quod plerique Græci antiquiores codices continere Synodum non niſi in ſex Actionibus, ſubjunctis Canonibus, demonſtrantur, ut omninò cætera, quæ privato ſtudio fuerant mota, non habeant*. Probat ex litteris Alipii Cæſareenſis in Cappadocia Primatis ad Leonem Auguſtum, teſtantis à ſuo Anteceſſore Thalaſſio ſolam fidei definitionem, id eſt, ſolas ſex priores Actiones fuiſſe in Provinciam delatas. Porrò tres Canones ſexta Actione editi ſunt inter triginta à nobis explanatos tertius, quartus, & vigeſimus. Quæ omnia ob futuras de quinta Synodo quæſtiones ſunt benè notanda.

C. 17. 18. 19.

L. 3. Epiſt. 37.

L. 7 Ind. 2. Epiſt. 54.

Cap. 17.

CAPUT TERTIUM.

Exponuntur Acta Epiſcoporum poſt Synodum.

PRima quæſtio fuit inter Photium Tyriorum Metropolitam & ejus ſuffraganeum Euſtatium Epiſcopum Berytenſem, qui à ſacro Theodoſii Principis Pragmatico non vacuum Metropoliticæ dignitatis nomen, ſed & poteſtatem extorſerat in Biblon, Botryn, Tripolim, Orthoſiaden, Arcas, & Autaradon, civitates Tyriæ Metropoli ſubtractas. Berytus à Tyria, quæ Ibæ Edeſſeni Epiſcopi cauſam diſcuſſit, Synodo vocatur *Pulchra civitas*, eamque nova Eccleſia & nova Epiſcopali domo ornarat Euſtatius, & hac via etiam in Metropolim impetrarat elevari. Cauſam priùs Conſtantinopoli in collecta ex advenis Epiſcopis Synodo judicarat Anatolius, definiens Eccleſiaſticas, quas ex conſuetudine Auguſtus facit, Metropoles eſſe ſolius honoris ac nominis: Verùm quia non ad Conſtantinopolitani, ſed ad Antiocheni Patriarchæ Diœceſin ac tribunal ſpectabat prima Phœnicia, nutabat iſtud judicium, ideòque ſubmiſſum eſt huic Synodo retractandum, & ab ipſa, quia juſtum, confirmatum in hæc verba. *Photius Reverendiſſimus Epiſcopus Tyriorum Metropolis omnem poteſtatem ordinandi in omnibus civitatibus primæ Phœnices Provinciæ habebit; Euſtatius verò Reverendiſſimus Epiſcopus è ſacro Pragmatico typo nihil ampliùs ſibi vindicet, quam reliqui Epiſcopi ejuſdem Provinciæ*. Confirmata eſt & hæc Cecropii Sebaſtopolitani apud Glorioſiſſimos judices interceſſio adversùs quotidianum & Canonibus inimiciſſimum Metropoliticæ dignitatis à Principe ambitum. *Ne Poteſtas veſtra accuſationem & querimonias à quacumque perſona accipiat, & fatigetur, ne nos conteramur, petimus ut ſine contradictione ceſſent ea Pragmatica, quæ in detrimentum Canonum à quibuſdam facta ſunt in omni Provincia, Canones autem per omnia teneant. Sic enim & fides cuſtoditur, & unaquæque Eccleſia tutum ſtatum habebit: Ac ne liceat aliquos præter Canones ordinare*. Et adclamavit univerſa Synodus. *Omnes eadem dicimus. Univerſa Pragmatica ceſſabunt: Regulæ teneant*.

Inſerta hæc habentur in quartam Synodi Actionem: At certum eſt facta poſt Actionem ſextam. Liquet vel ex ſola adducta interceſſione Cecropii. Ad eam enim interlocuti ſunt Glorioſiſſimi judices: *De quibus interlocutio facta eſt, effectui mandabuntur*, id eſt, hoc præſens decretum redigetur in Canonem redactumque eſt in Canonem duodecimum, factum patenter non ſexta Actione, ſed in decima quinta. Et Sanctus Gregorius Magnus in litteris ad Secundinum monachum diſertè dicit à prioribus ſex Actionibus ſolas cauſas generales, omneſque ſpeciales priùs poſtmodùm tractatas & deciſas. Perperam igitur hæc intruſa ſunt in Actionem quartam. Neque mireris. Etenim & Pelagius ſecundus in litteris ad Eliam Aquilejenſium

L. 7. Ind. 2. Epiſt. 34.

ſium Metropolitam teſtatur ſextam Actionem à quibuſdam codicibus dividi in duas, adeòque veris geſtis ſynodalibus ſeptem Actiones deſcribi. Et Facundus Hermianenſis Epiſcopus ſcribit Actionem tertiam apud quoſdam præponi ſecundæ. Eſſe malum vetuſtum oſtendit hæc primæ Actionis ſubnotatio, *Explicit prima Cognitio Chalcedonenſis Concilii, quæ finita, emendata, & collata eſt anno Domini quadringenteſimo quinquageſimo ſexto, duodecimo Calendas Aprilis, feria quarta, indictione nona. Ruſticus per gratiam Dei Diaconus ſanctæ Romanæ Eccleſiæ contuli, annotavi, diſtinxi.* Et ad Julianum Coenſem Epiſcopum ſcribit Sanctus Leo. *Geſtorum Synodalium, quæ in omnibus diebus Concilii in Chalcedonenſi civitate confecta ſunt, parùm clara propter linguæ diverſitatem apud nos habetur inſtructio: Et ideò Fraternitati tuæ ſpecialiter injungo, ut in unum Codicem univerſa facias congregari, in Latinum ſermonem abſolutiſſima interpretatione tranſlata, ut in nulla parte Actionum dubitare poſſimus, neque ullo modo eſſe poſſit ambiguum, quod ad plenam intelligentiam te fuerit ſtudente perductum.* Data eſt Epiſtola *Opilione viro Clariſſimo Conſule*, id eſt, anno Domini quadringenteſimo quinquageſimo tertio. Quocircà laudatus Julianus videtur mandata non adimpleviſſe: Hìnc enim tribus poſt annis Ruſticus Diaconus *contulit, annotavit, diſtinxit*. Eadem Actorum confuſio apud alias Eccleſias haud dubiè fuit major. Et apud nos & apud Græcos fuiſſe ſemper in tres libros diviſa liquet ex ſecunda Actione Synodi ſextæ, ubi Antiochus Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Lector & Notarius legiſſe dicitur eorum librum primum. Laudata Ruſtici Diaconi ſubnotatio oſtendit modum per Chriſti Domini annos computandi in Romana Eccleſia dudùm fuiſſe ante Dionyſium Exiguum.

Epiſt. 56. c. 3.

Alteram à ſeptima Actione deciſam quæſtionem exponit Maximus Patriarcha Antiochenus. *Placuit mihi & Reverendiſſimo Epiſcopo Juvenali poſt multam contentionem per conſenſum, ut ſedes quidem Antiochenſium maximæ civitatis beati Petri habeat duas Phœnicias & Arabiam; Sedes autem Hieroſolymorum habeat tres Paleſtinas.* Et poſt auditos Primates Epiſcopos Glorioſiſſimi judices. *Et hoc opus fuit ſanctæ Trinitatis, & propoſiti Diviniſſimi & piiſſimi Principis noſtri, quatenùs ea, quæ in lite erant apud eos, qui contendere videbantur, concordi propoſito deciderentur. Per placitum igitur Maximi ſanctiſſimi Antiochenſium civitatis Epiſcopi & Juvenalis ſanctiſſimi Hieroſolymorum Epiſcopi facta conſenſio, ſicut utriuſque atteſtatio declaravit, firma etiam per noſtrum decretum & ſententiam ſancti Concilii in omni tempore permanebit: Hoc eſt, ut Maximus quidem ſanctiſſimus Epiſcopus ſeu Antiochenſium ſanctiſſima Eccleſia duas Phœnicias & Arabiam ſub propria habeat poteſtate; Juvenalis autem ſanctiſſimus Hieroſolymorum Epiſcopus, ſive ſanctiſſima Eccleſia, quæ ſub eo eſt, tres Palæſtinas itidem ſub propria habeat poteſtate, vacantibus ſcilicet, ſecundùm juſſionem Diviniſſimi & Piiſſimi Principis, omnibus Pragmaticis, & quocumque modo ſacris ab utraque parte litteris impetratis, inſuper & multatione, quæ in hujus rei cauſa noſcitur contineri.*

Eccleſiarum rapinis atque invaſionibus ſemper adſuetus Juvenalis non ſolummodò tres Palæſtinas, ſed & duas, maritimam ſub Tyrio, & Libaneſiam ſub Damaſceno Metropolita, Phœnicias, & Arabiam ſubtraxerat Patriarchæ Antiocheno. Tres fuerunt Arabiæ: Felix, Deſerta, & Boſtrenſis, dicta à Boſtra Metropoli. Etenim huic noſtræ Synodo ſubſcribitur *Conſtantinus Epiſcopus Boſtrenæ civitatis Metropolis Arabiæ*. Et conventiculo Epheſino Joannis Patriarchæ Antiocheni *Antiochus Boſtrorum Metropolitanus*. Neque refert, quod noſtræ Synodo ſubſcribat etiam *Eulogius Epiſcopus Philadelphiæ Metropolis Arabiæ*. Exponit enim Sanctus Hieronymus in Commentariis Nahum Prophetæ: *Ammon hodie vocatur Philadelphia*. Et in Commentariis Prophetæ Sophoniæ: *Ammon, quæ & ipſa urbs Arabiæ, ſecunda poſt Boſram, Philadelphia dicitur*. Erat Metropolis ſolo nomine & honore. Quare errant, qui Petram exiſtimant fuiſſe olim Arabiæ Metropolim, & Boſram priùs exaltatam à Juſtiniano. Etenim à Synodo Sardicenſi & Sancto Athanaſio laudatur Aſterius in Petra Arabiæ Epiſcopus, dura paſſus ab Euſebianis lucideque inſinuatur fuiſſe dumtaxat Epiſcopus Provincialis. Arabia deſerta carebat Eccleſiis, Felicem Romani numquam habuerunt, ideòque Romana Acta unius dumtaxàt meminere. Eccleſia Arabiæ felicis erat barbarica.

Cap. 3.

Cap. 2.

Et hanc ſuam invaſionem diverſis Pragmaticis, & ſacris, etiam pœnalibus, juſſionibus firmari impetrarat Juvenalis, adverſaſque Pragmaticas & juſſiones elicuerat etiam Eccleſia Antiochena. Lis dura & longa, ideòque præſenti concordato, quod etiam probarunt Legati Apoſtolici, tandem exſtincta. Verùm non probavit, uti etiam in litteris contra Hincmarum Laudunenſem Epiſcopum advertit Hincmarus Metropolita Remenſis, Sanctus Leo Pontifex. Hocce enim etiam concordatum omninò reſpicit in litteris ad Maximum Patriarcham Antiochenum. *Dignum eſt privilegia tertiæ ſedis agnoſcere, ut in nullo cujuſquam ambitione minuantur: Quia tanta apud me eſt Canonum Nicænorum reverentia, ut ea, quæ ſunt à Sanctis Patribus conſtituta, nec permiſerim nec patiar aliqua novitate violari. Et facilius erit quarumlibet conſenſionum pacta diſſolvi, quam prædictorum Canonum Regulas ex ulla parte corrumpi.* Mox exprimit nomen & ambitum Juvenalis. Et reverà ſexto ac ſeptimo Nicæno Canoni pactum iſtud adverſabatur. At parvi id fecit homo ambitioſus. Etenim ſub Leone Auguſto Synodum Præſes fecit, cui Irenæus Metropolita Cæſareenſis *& conſequenter trium Palæſtinarum Epiſcopi ſubſcripſere*. Et ad Synodum Conſtantinopolitanam ſub Menna Patriarcha ſcripſit Joannes Hieroſolymæ Epiſcopus, ejuſque Synodo ſubſcribunt Joannes Cæſareenſis, & Theodoſius Schytopolitanus Metropolita, eorumque omnes Epiſcopi. Idem Theodoſius & Elias Cæſareenſis cum ſuis Epiſcopis ſubſcribunt Synodo Petri Epiſcopi, tamquam Patriarchæ. Et in quinta Synodo Juſtinianus Auguſtus confirmavit invaſionem, diſſimulavitque Romana Eccleſia, uti liquet ex variis litteris Hormiſdæ Pontificis, Martini primi litteris ad Joannem Epiſcopum Philadelphienſem, ac Reſpon-

Epiſt. 33. c. 23.

Epiſt. 62. c. 3. 4.

Epiſt. 5.

ponſis Nicolai primi ad quæſtiones Bulgarorum. Relat. 1. poſt E. 74 Rationem dat Juſtinus Auguſtus in Relatione ad laudatum Hormiſdam: *Eccleſiæ Hieroſolymitanæ omnes favorem impendunt, quaſi matri Chriſtiani nominis, ut nemo audeat ab ea ſeſe diſcernere.* Exindè non tantùm Patriarchalis, ſed & Apoſtolica ſedes perrexit appellari. Poſterioribus ſæculis ei ſubfuiſſe etiam Tyrium, Nazarenum, ac Petrenſem Metropolitas ſcribit Matthæus Paris. A. 1099. L. 14. c. 12 Videatur & Gulielmus Tyri Metropolita in Hiſtoria belli ſancti, attamen errori obnoxius, & cautè illic legendus.

Actio octava diſcuſſit ac retractavit cauſam Theodoreti Cyrenſis Epiſcopi, eumque profeſſum veram fidem, & Neſtorianæ cauſæ ac perſonæ dicentem lucidum anathema, repoſuit definitivè in ſedem Epiſcopalem. Item Sophronium Conſtantinenſem in Eufrateſia Provincia, Joannem ibidem Germanicienſem Epiſcopum, & Amphilochium Sidenſem in Pamphylia, ſuſpectum de Eutychete.

Nona Actio & decima retractarunt Synodos Tyriam ac Berytenſem de Iba Metropolita Edeſſeno, ejuſque famoſam Epiſtolam & omnem cauſam, de qua fuit hæc definitiva ſententia Legatorum Romanorum, probata per omnem Synodum: *Relectis chartis, agnovimus ex ſententia reverendiſſimorum Epiſcoporum,* Photii Tyrii & Euſtatii Berytenſis, *Ibam reverendiſsimum innoxium approbari. Relecta enim ejus Epiſtola, cognovimus eum eſſe orthodoxum. Et ob hoc decernimus & honorem Epiſcopatus, & Eccleſiam, à qua injuſtè & abſens expulſus eſt,* per Epheſinum latrocinium, *ei reſtituendam. De ſanctiſsimo igitur Epiſcopo Nonno, qui pro eo paulò antè factus eſt, exiſtimationis erit venerabilis Epiſcopi Antiochenæ Eccleſiæ, quid oporteat de eo ſervari.* Nonnus enim dejecto Ibæ fuerat ſuperordinatus; & huc uſque tamquam Edeſſenus Epiſcopus interfuit & ſubſcripſit Actis ſynodalibus: Eum cedere cogit Synodus, traditque arbitrio Patriarchæ Antiocheni.

Decima Actio diſcuſſit item benevolentiam Maximi Patriarchæ Antiocheni in Domnum anteceſſorem ſuum, Epheſi dejectum, & à Sancto Leone Pontifice in miſeria iſta ex cauſis confirmatum. *Laudo & ego,* inquit Anatolius Conſtantinopolitanus Epiſcopus, *condolentiam Beatiſsimi Epiſcopi Antiochiæ Maximi, in quibus ſpontanea voluntate ipſe tales precatorias obtulit, ut ſumptus præſtaret Domno, qui fuit Epiſcopus ſanctæ Eccleſiæ, quæ ſub eo eſt, præter hoc prædicto nihil requirente.* Adeò antiquæ ſunt Eccleſiaſticæ penſiones.

Actio undecima & duodecima finiunt longam litem Baſſiani & Stephani contendentium de Epiſcopatu Epheſino. Baſſianus à juvenili ætate vivens pauperibus; Epheſinæ Eccleſiæ Presbyter languentibus & ulceratis ptochium fecit ſeptuaginta lectorum, ideòque ab omni populo dilectus cecidit in Memnonis Epiſcopi invidiam, & invitus ab illo, quò amoveretur Epheſo, ordinatus eſt Epiſcopus Evazorum. *His,* inquit, *ità geſtis ego ſic permanſi, neque ad civitatem vadens, neque penitùs Eccleſię illi communicans, in qua nominatus fueram, neque ipſam videns civitatem.* Memnoni intereà ſuccedit Baſilius, qui violentam Ordinationem miſeratus viro, quaſi juxta Canonem de Epiſcopis à populo ſuo non receptis, dedit nomen, honorem, & communionem Epiſcopi, ac Evazis alium ordinavit. Dico, *Quaſi ex Canone.* Canon enim nequaquam favet Epiſcopis populum ſuum accedere nolentibus, ſed ſolis ab illo rebelli non receptis. Pergit Baſſianus. *Contigit & Baſilium vitæ finem accipere, me autem cum multa neceſsitate & vi inthronizarunt Epheſi populus, & Clerus, & Epiſcopi* Aſiatici, adversùs Epiſcopi Conſtantinopolitani attentata & invaſiones zeloſi & vigiles pro Eccleſiæ ſuæ Primatialis autocephalia. Nihilominùs non tantùm à Theodoſio Auguſto, ſed & à Proclo Conſtantinopolitano Epiſcopo Epiſcopatum ſibi confirmari impetravit Baſſianus, Regiam accedens civitatem, atque ità per quatuor annos quietè ſedit. Interim de intruſione apud Sanctum Leonem Pontificem accuſatur, utpotè ex Evazis translatus, & per collectam Arenariorum ac ſimilis fæcis violentam multitudinem ab uno Olympio Epiſcopo Theodoſiopolitano in tantam Metropolim contra Canones & morem injectus, non inthronizatus. Etiam Eccleſiæ pauperes dicebatur oppreſſiſſe. Quocirca à Pontifice juſſus eſt dejici, ejuſque judicium Sanctus Flavianus Conſtantinopolitanus, Dioſcorus Alexandrinus adhuc catholicus, & Domnus Antiochenus Epiſcopus comprobarunt, atque ità horum omnium curator Stephanus Presbyter illum miſit in vincula, & per Epiſcopos illi adverſantes fecit ſeſe conſecrari. Meliphtongus Juliopolitanus Epiſcopus ex antiqua, qua & ſeſe Sanctus Cyprianus defendit adversùm Feliciſſimi rebellis Diaconi factionem, quadriennalis poſſeſſionis regula eſt pro Baſſiano interlocutus: *Oportebat eum, qui quatuor annis ſine contentione Epiſcopatum obtinuit, aut accuſari, aut ſine judicio ità non jactari.* Et placuit plurimis Epiſcopis acclamantibus: *Juſtitia Baſsianum vocat.* At verò Legati Apoſtolici judicarunt Baſſianum *per invaſionem,* Stephanum *per pravas adinventiones & conjurationes* promotum, utrumque contra Canones, obtinuitque hæc eorum ſententia. *Removeatur à ſancta Epheſiorum Eccleſia Baſſianus & Stephanus reverendiſsimi, habeant autem dignitatem Epiſcopi, & de redditibus memoratæ ſanctiſsimæ Eccleſiæ, nutrimenti gratia & conſolationis, annis ſingulis ſolidos aureos ducentos accipiant.* Alium Epheſiis Epiſcopum ordinare parans Anatolius Conſtantinopolitanus eſt ab Aſiaticis Epiſcopis ad ſextum Nicænum Canonem provocantibus generosè repulſus.

Actio decima tertia definit cauſam Eunomii Nicomedienſis adversùs Anaſtaſium Metropolitam Nicænum de Ordinatione Epiſcopi Baſilinopolitani. Baſilinopolim Nicænæ civitatis regionem ſeu oppidum Julianus Auguſtus in civitatem erexit, ſalvo jure & communione Nicænæ Curiæ: *Etenim ſi fortè defuerit in Baſilinopoli Curialis, de Nicæa mittitur ibi, & rursùs de Baſilinopoli transfertur in Nicæam.* Hinc Nicænus Epiſcopus ſalvam voluit & ſuam priorem poteſtatem, dictæque novæ civitatis Epiſcopum à ſe, non à Nicomedienſi ordinandum, præſertim cùm & ipſe eſſet Bythiniæ Metropolita: *Sunt Epiſtolæ,* inquit præfatus Anaſtaſius, *Beati Joannis* Chryſoſtomi, *Epiſcopi Conſtantinopolitani ad Nicænum*

Epi-

Epiſcopum, ut iret & emendaret Eccleſiam, tamquam ſibimet competentem. Nempè Metropolitæ Nicomedienſes Epiſcoporum Conſtantinopolitanorum invaſionibus generosè reſtiterant huc uſque, ideòque iſti Nicænum adversùs illos adjuvabant, ex antiqua paræmia: *Divide & imperabis.* At verò Eunomius provocavit ad Nicænos Canones, mandantes uni Provinciæ eſſe unum dumtaxàt Metropolitam, atque ab illo omnes Provinciales Antiſtites conſecrari. Addidit Nicæam ex Valentiniani ac Valentis Auguſtorum diplomate eſſe, citra Nicomedienſium præjudicium, ſolo nomine & honore Metropolim, atque ità à cunctis Ponticæ Diœceſeos Collegis obtinuit hoc teſtimonium. *Canones unum faciunt Metropolitam antiquiorem: Et manifeſtum eſt, quoniam Epiſcopo Nicomediæ Ordinationes competunt, & quia leges etiam nomine Metropolis ſolummodò honoraverunt Nicęnam civitatem, & præponitur reliquis Provincię honore ſolummodò.* Et hanc à Synodo ſententiam. *Auctoritatem Metropolitani inter Eccleſias Provinciæ Bythiniæ Nicomedienſis habebit Epiſcopus, Nicęno habente honorem Metropolitani tantummodò, ſubjacente autem ad exemplum aliorum.*

At interceſſit Ætius Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Archi-Diaconus, apud Glorioſiſſimos judices proteſtatus. *Suggerimus veſtrę Magnificentię rogantes, ut nullum prejudicium Conſtantinopolitanę ſanctiſſimę Eccleſię fiat ex his, quę nunc proferuntur. Sanctiſſima enim Conſtantinopolitana ſedes aut Ordinationem ipſa facit Baſilinopoli cum reliquis, aut eam permittit fieri, ſicut litteris, quæ fiunt, vel factæ ſunt ſępiùs, oſtendere poſſumus.* Reſpondit verò Synodus: *Canones teneant, Canonibus ſatisfiat.* Et Domini Judices: *Quæcumque ſedi Conſtantinopolitanę de Ordinationibus Provincię competunt, ſuo ordine examinabuntur.* Et Eunomius Epiſcopus Nicomedienſis: *Diligo Archi-Epiſcopum ſplendidiſſimę Conſtantinopolis, obtinentibus utique Regulis*, id eſt, ſalvis Canonibus Nicænis. Ex quo vides omnem conſenſum, datum à trium Diœceſeon Metropolitis in Canonem vigeſimum octavum, fuiſſe vi extortum.

Actio quarta decima definit cauſam Athanaſii ac Sabiniani contendentium de Epiſcopatu Parrhenſi in Provincia Eufrateſia. Athanaſium à Panolbio Hieropolitano Epiſcopo Metropolita, nec non à Domno Patriarcha Antiocheno damnatum repoſuerat, ac ei ſuffectum Sabinianum, inauditum & non vocatum, ejecerat in Epheſino latrocinio Dioſcorus, laudato Domno ac omnibus Orientalis Diœceſeos Epiſcopis juratus hoſtis, ideòque Sabiniani cauſa videbatur lucida & facilis. Quia tamen de nullo crimine confeſſus aut convictus, ſed dumtaxàt in contumaciam, coram judicibus, uti ajebat, adverſariis evocatus adeſſe nolens, damnatus fuerat Athanaſius, percuſſus hìc non fuit judicio definitivo. Caſſata ſententia latrocinali, Sabinianus, utpotè in hominis ſynodaliter dejecti locum canonicè ordinatus, juſſus eſt proviſionaliter manere Epiſcopus, additumque de Athanaſio, *Cauſas ei illatas examinandas eſſe decernimus apud ſanctiſſimum Epiſcopum Antiochię Maximum, & Concilium, quod cum eo eſt; ità tamen, ut intra octo menſes, à pręſenti die numerandos, examinatio fiat: Et ſi quidem convictus fuerit, non ſolùm eum alienum eſſe ab Epiſcopatu, ſed etiam legibus publicis ſubdendum. Si verò intra hoc tempus non agatur adversùs eum, neque convincatur; Epiſcopatum recipiat & Eccleſiam: Sabinianus verò & dignitatem Epiſcopatus habeat, & ſubſtitutus ſit, & paſcatur, ſicut Epiſcopus Antiochenorum Maximus, ſecundùm facultatem Parrhenorum Eccleſiæ, diſpoſuerit.* Actio quinta decima edidit Canones, decima ſexta audiit Legatorum Romanorum interceſſionem contra Canonem vigeſimum octavum.

De Eutychetis Hæreſiarchæ perſona nullam Synodus facit penitùs mentionem. Suum ac Sancti Flaviani de illo judicium voluit Sanctus Leo eſſe irretractabile, ideòque, Martiano ad imperium evecto & latrocinii Epheſini ruinas juxta Apoſtolicæ Sedis decreta reparante, mox ſcripſit ad Pulcheriam Auguſtam. *De Eutyche, totius* Ep.45. c.3 *ſcandali & pravitatis auctore, hoc Clementia veſtra præcipiat, ut ab eo loco, qui Conſtantinopolitanę urbis nimis vicinus eſt, longiùs transferatur: Ne frequentioribus ſolatiis eorum, quos ad impietatem ſuam traxit, utatur.* Adeò illum ampliùs audiri noluit, aut Synodo adeſſe. Et tribus poſt Ep.70. c.1 Synodum annis ſcripſit ad Principem Martianum. *Significatum mihi eſt fratris & Coepiſcopi mei Juliani ſermone, Eutychen impium pro ſuis quidem meritis exulare, ſed in ipſo ſuę damnationis loco multa adversùs integritatem catholicam blaſphemiarum deſperatiùs venena profundere: Et quod in illo totus mundus horruit atque damnavit, impudentia majore, ut innocentes decipere poſſit, evomere. Plenum itaque rationis ęſtimo, ut veſtra Clementia ad longinquiora loca jubeat & ſecretiora transferri.* Quo tandem deportatus ſit, & ex qua mundi plaga ad inferna deſcenderit, ignoratur.

CAPUT QUARTUM.

De auctoritate Synodi Chalcedonenſis.

Chalcedonenſe de fide decretum tantæ ſemper in omni ſub cœlo Eccleſia fuit auctoritatis, ut ipſum Sanctus Leo Magnus in litteris Ep.77. ad Anatolium Conſtantinopolitanum Epiſcopum, Manſuetus Archi-Epiſcopus Mediolanenſis in litteris ad Conſtantinum quartum Imperatorem exſtantibus ante ſextam Synodum, & omnis populus Conſtantinopolitanus in acclamationibus relatis in Synodo ſub Menna Patriarcha, eminentiſſimo titulo appellarit *Symbolum Chalcedonenſe*. Theodoſii Abbatis per Regiæ ci- Act. 5 f. 84. vitatis plateas clamor ſolennis, *Quiſquis quatuor Synodos quatuor Evangeliis non adæquat, anathema ſit*, cauſa hujus noſtræ præſertim factus eſt, Niceph. l.16. c.33. ejuſdemque præſertim cauſa toties illum in ſuis litteris repetiit Sanctus Gregorius Magnus, & omnis jam pridem Eccleſia in Regulam ſuſcepit, utique ex quo Juſtinianus, aut potiùs Juſtinus Auguſtus laudatas Synodos, præſertim hanc noſtram, ſacris Eccleſiæ tabulis per Joannem Con-

ſtantinopolitanum Epiſcopum inſeri, & ad Divina Miſſarum officia ſolemniter, tamquam cœleſtes Scripturas juſſit recitari. Addi juſſit & nomen Sancti Leonis, de quo in litteris ad Michaelem Auguſtum Nicolaus primus Pontifex: (Epiſt. 2.) *Leonis Pontificis laus in quarta Synodo magnificatur*. Ejus namque de fide decretum non dumtaxàt confirmavit, ſed & ſeveriſſimis Martiani Auguſti adversùm rebelles & facinoroſiſſimas Eutychianiſtarum ac Neſtorianorum turbulentias Edictis roborari fecit, atque indè orti ſunt (L. 18. c. 52.) Melchitæ, de quibus Nicephorus Calixtus. *Qui Imperatoris ſententiam ſunt ſecuti, vocati ſunt Mel-* (A. 561.) *chitæ, id eſt, imperiales*. Et Eccleſiæ Alexandrinæ Chronicon, Eutychiana labe fœdiſſimum. *Eo tempore defunctus eſt Imperator Chalcedonenſis*: Utique Juſtinianus, Chalcedonenſis Synodi zeloſus defenſor. *Conſtituit Apollinarem Alexandriæ Præfectum & Patriarcham, qui clauſit Eccleſias, occiditque ex Jacobitis pluſquam ducenta millia virorum, mulierum, & puerorum, & promulgavit* (A. 611.) *fidem Melchitarum*. Et iterùm. *Anaſtaſius plures condidit Eccleſias, pluresque alias, quas Melchitæ occuparant, recuperavit*. Quid Syris ſit *Melchi* ſeu *Malchus*, edicit in vita Sancti Malchi monachi Sanctus Hieronymus: *Erat quidam ſenex nomine Malchus, quem nos latinè Regem poſſumus dicere*. Quomodò igitur hodie Lutherani & Calviniſtæ nos orthodoxos, Domini Papæ Divinam poteſtatem agnoſcentes & mandatis obedientes, Papiſtas; ità olim profani Eutychianiſtæ Catholicos, Martiani Auguſti pro fide Chalcedonenſi Edictis parentes, per contumeliam vocarunt Melchitas, ſive Imperialiſtas. Eadem ex contumelia Juſtinianus dictus eſt *Imperator Chalcedonenſis*. Melchitæ igitur dudùm fuere orthodoxi; jam pridem autem declinarunt in hæreſin, hærentes præſertim in Syria & Arabia: Etiamnum tamen ſex Synodorum fidem adversùs Neſtorianos & Eutychianiſtas profitentur.

Reſtant aliquot quæſtiones. Prima eſt, Quot à noſtra Synodo ſint editi Canones? Reſpondeo alios editos Actione ſexta, alios decima quinta. Sexta ſolos tres, quinta decima edidit viginti octo, eoſque inter repetiit tres laudatos. A Pelagio primo Pontifice in litteris ad Narſeten Comitem adductus, tamquam Chalcedonenſis, eſt (Epiſt. 5.) Antiochenus: A Gratiano adductus eſt Synodi neſcio cujus recentioris. Neque refert, quod (3. q. 4. c. 2.) triginta adduxerimus & expoſuerimus: Duo namque poſteriores reverà non ſunt Canones, ſed ſimplices quædam, Canonis formam præferentes, & Canonibus per neſcio quem adnexæ, ſynodales Legatorum Romanorum de propoſitis quæſtionibus interlocutiones. Rectè item Hermannus Contractus, Gratianus, & paſſim alii ajunt editos ſolos viginti ſeptem. Sequuntur Dionyſium Exiguum, qui ſolos tot ſuæ Collectioni inſeruit, & vigeſimum octavum quaſi non editum duxit & abjecit. Rationem dat Anaſtaſius Bibliothecarius in præfatione ad Synodum octavam. Generalibus Eccleſiæ Synodis quid addere, & tamquam verum Synodi decretum imperitis vendere, *eſt familiaris Græcorum præſumptio, & ſingularis quodammodo ambitionis indicium. Siquidem in quartæ Synodi quibuſdam Codicibus quoddam de Privilegiis Conſtantinopoleos oſtendunt capitulum, quod inter Canones ejuſdem Synodi ab univerſa Eccleſia veneratos nec latinitas nec alia lingua ſub ſole recipere comprobatur. Quodque licet ab Anatolio & Imperatore, vel eorum fautoribus poſt omnia geſta Synodi & prolatos Canones in abſentia Romanorum loci Servatorum clam deprompcum exſtiterit; mox tamen ibi ipſum ab eiſdem loci Servatoribus eſt repulſum, & à Sede Apoſtolica, quæ ut eadem Synodus fieret, ſola decrevit, ſolaque jus habuit eos recipiendi, quos Synodica decreta protulerant, non ſolùm non admiſit, verùm etiam continuò reſpuit, quodque Anatolius, vel Imperator, quia ut firmaretur à Sede Apoſtolica, cui tunc Magnus Leo præſidebat, impetrare non potuit, in ejus poſitum poteſtate confeſſus eſt.*

Secunda quæſtio eſt, An laudati viginti ſeptem Canones fuerint à Sancto Leone Pontifice confirmati? Pro parte affirmativa facit jam adductus Anaſtaſius, disertè dicens eos ab univerſa Eccleſia venerari. Eos item Codici ſuo per Romanam Eccleſiam comprobato Dionyſius Exiguus inſeruit. Et agens de Synodi noſtræ in Ibæ Edeſſeni Epiſcopi Epiſtolam ſententia ſcribit Facundus Hermianenſis. *Hæccine dicenda erant, ut oſtenderemus Epiſtolam venerabilis Ibæ* (L. 5. c. 3.) *non ad decreta ipſius Concilii pertinere, quia poſt fidei definitionem de illa judicatum eſt? Sic igitur etiam Canones Eccleſiaſticæ diſciplinæ, qui utiliter ibi ſunt poſt definitionem conſtituti, non ad eandem Synodum pertinere dicantur. Et utinam docerent, cui Synodo illos debeamus adſcribere, ſi ea, quę à Chalcedonenſi Concilio geſta ſunt, Chalcedonenſis Concilii non ſunt?* Et in alio capite ejuſdem libri. *Beatiſſimus Leo non ſententiam ſuper Epiſtolam Ibę prolatam, neque Epiſcopatum prędicto Ibę redditum, & cętera, quę in Chalcedonenſi Synodo de quibuſdam perſonis decreta ſunt, neque Canones Eccleſiaſticę diſciplinę ſalubriter illic à Patribus conſtitutos attendit, cùm diceret*, (Cap. 4.) UT SANCTAM SYNODUM AD EXTINGUENDAM SOLAM HÆRESIM ET AD CONFIRMATIONEM FIDEI CATHOLICÆ STUDIO CHRISTIANISSIMI PRINCIPIS CONGREGATAM IN OCCASIONEM AMBITUS TRAHAS, *Et his ſimilia, ſed ſuperbam potiùs elationem Conſtantinopolitani Epiſcopi, ſicut ipſa verba ejus indicant. Nam nec aliud invenitur in eiſdem ſuis Epiſtolis arguiſſe. Sic nobis intelligenda ſunt verba Romani Leonis, ſic Apoſtolicorum Scriptorum exemplis aſſerenda ſunt Sedis Apoſtolicę ſcripta, ſi nolumus omnes Canones utiliter à ſanctis Patribus in eadem Synodo conſtitutos, & cętera, quę in ſpecialibus cauſis quorumcumque ibi firmata ſunt, in majorem, quam nunc patimur, conturbationem Eccleſię commovere*. Docet à Leone Pontifice improbatum ſolum Anatolii ambitum, id eſt, ſolum Canonem vigeſimum octavum: Hoc ipſum etiam de aliis aſſerere habet pro grandi abſurdo. Addit in alio libro. *Beatus Leo nihil in Chalcedonenſis Concilii geſtis reprehendiſſe atque arguiſſe monſtratur, niſi quod referretur venerabilis Anatolius* (L. 6. c. 2.) *Conſtantinopolitanus Epiſcopus priore, quàm Maximus Antiochenus, loco ſediſſe*. Et in litteris ad Michaelem Auguſtum in Synodo octava lectis (Act. 4.) ac probatis Nicolaus primus Pontifex profitetur

ſe

ſe ſequi *Concilii Chalcedonenſis ſynodicas conſtitutiones*. Eiſdem tamquam authenticis uſos fuiſſe varios Romanos Pontifices & variarum regionum conventus Epiſcopales, ſuprà in earum expoſitione eſt abundè oſtenſum. Et nominatim Gregorius Magnus frequenter ait ſimoniacam hæreſin damnari à ſacris Canonibus: Rectè verò ad-
Ep33.c.24 vertit Hincmarus, quod nullum tunc de hac re decreviſſet Concilium, niſi Chalcedonenſe.

Reſpondeo tamen hoſce Canones à Sancto Leone Pontifice nequaquam fuiſſe confirmatos. Nimiùm frequenter ille ſcribit nullum à ſe probatum ſynodale decretum, niſi de quo ſpeciale mandatum habuere Legati ejus: Habuere autem mandatum ſolummodò de ſtabilienda contra Eutychianos & Neſtorianos orthodoxa fide, Epheſina præſertim Synodo ac Apoſtolica ad Sanctum Flavianum Epiſtola, ac de Epiſcopis in Epheſino latrocinio lapſis aut juſtè puniendis aut gratioſè recipiendis. Et in ſexta decima Actione Legati proteſtati ſunt datum ſibi rigidum mandatum de refutando tertio Canone Conſtantinopolitano, & nihil admittendo adversùs ſextum Nicænum. At verò rectè advertit lauda-
Epiſt.33. c.24. tus Hincmarus non tantummodò vigeſimum octavum, ſed etiam nonum ac decimum ſeptimum Canonem jam laudato ſexto adverſari, & addit. *Quia Sedes Apoſtolica Canones Chalcedonenſis Concilii preter illud unum Capitulum in decimo ſeptimo recapitulatum, quod contra Nicenos Canones eſt conſtitutum, recipiat, Beatus Gregorius in Epiſtola ad Secundinum evidenter oſtendit*. Nonum & decimum ſeptimum, haſce præſertim in illis voces, *Ad Primatem Diœceſeos*, peſſimè intelligit; rectè tamen dicit omnes tres ſexto Nicæno repugnare. Errat reliquos omnes probari à Sancto Gregorio in litteris ad Secundinum: Agit namque iſtic Pontifex de ſolis tribus editis Actione ſexta. Et Alypius Cæſareenſis in Cappadocia Primas, in litteris ad Leonem Auguſtum exſtantibus poſt hanc Synodum, di-
Epiſt.50. cit ab Anteceſſore ſuo Thalaſſio ſolam fidei definitionem fuiſſe allatam in Provinciam, eamque Nicænæ, Conſtantinopolitanæ, ac Epheſinæ fidei eſſe penitùs conformem; Canones autem, licèt à ſe non viſos adſerit repugnare Nicænis Regulis, ideòque egere correctione. Aliud eſt Canones à Sancto Leone eſſe damnatos, aliud eſſe non probatos: Damnavit ille ſolum vigeſimum octavum, nonum, ac decimum ſeptimum, reliquos indiſcuſſos reliquit. Eos eſſe utiles advertit ſucceſſu temporis latina Eccleſia; Romani Pontifices ac variæ Synodi cœperunt in uſum adſumere, Codici ſuo inſeruit Dionyſius Exiguus, atque ità tandem ut bonas Regulas omnis latina Eccleſia admiſit. Et huc reſpicit Anaſtaſius Bibliothecarius. Facundus Hermanienſis Epiſcopus eſt nullius hìc auctoritatis: Cæcavit illum zelus trium Capitulorum. Hanc Synodum fuiſſe in ſexta Actione finitam, reliquaque Acta ad ipſam non ſpectare, eſt perpetuus & unanimis Eccleſiæ ſenſus, confirmatus à Pelagio ſecundo & Gregorio Magno, coram quibus tacere debet facundiſſimus Facundus.

Tertia quæſtio eſt, An datæ poſt ſextam

Actionem de variis cauſis ſententiæ fuerint à Sancto Leone confirmatæ? Reſpondeo non fuiſſe. Etenim facta inter Maximum Antiochenum & Juvenalem Hieroſolymitanum de tribus Palæſtinis tranſactio lucidè repugnat ſexto Nicæno Canoni, ideòque, quod etiam Hincmarus advertit, eſt per laudatum Pontificem non tantùm non probata, ſed & damnata. Probavit tamen, uti ex datis ad ipſum litteris liquet, plenam reſtitutionem Epiſt.63.
Theodoreti. De cæteris ſcribit ad Maximum Patriarcham Antiochenum. Ep.62.c.5. *Si quid ſanè ab his fratribus, quos ad ſanctam Synodum vice mea miſi, præter id, quod ad fidei cauſam pertinebat, geſtum eſſe perhibetur, nullius eſt penitùs firmitatis: Quia ad hoc tantùm ab Apoſtolica Sede directi ſunt, ut excuſſis hæreſibus Catholicæ fidei eſſent defenſores. Quidquid enim præter ſpeciales cauſas ſynodalium Conciliorum ad examen Epiſcopale defertur, poteſt aliquam dijudicandi habere rationem, ſi nihil de eo eſt à ſanctis Patribus apud Nicæam definitum. Nam quod ab illorum regulis conſtitutioneque diſcordat, Apoſtolicę Sedis numquam obtinebit conſenſum*. Diſtinguit triplicia Synodi Chalcedonenſis decreta. Prima ſunt ejus ſpeciales cauſæ, Legatis ſingulariter mandatæ & delegatæ: Hæc autem fuit ſola fidei definitio, quod etiam fatentur ſynodalis Relatio ad Pontificem, & edita per D. Lucam Holſtenium Epiſtola Marciani Auguſti. Alterum decretum ſunt Canones, ſtatuta aut pacta Canonibus Nicænis adverſa: Tertium fuerunt quævis alia dictis Canonibus non adverſa ſtatuta, & hæc *aliquam poſſunt habere* firmitatem ſeu *rationem*. Ea diſcutere noluit Pontifex, ſed juxta antiquum Romanæ Eccleſiæ morem dimiſit in ſtatu ſuſpenſo. Inter hujuſmodi cauſas momentoſiſſima olim fuit Nectarii ad Regiæ civitatis Epiſcopatum promotio facta per Synodum Conſtantinopolitanam, ſcribitque de illa in litteris per numquam ſatis laudandum Lucam Holſtenium editis Bonifacius primus Pontifex ad Rufum Epiſcopum Theſſalonicenſem. *Clementiſſimæ* Epiſt.10.
recordationis Princeps Theodoſius Nectarii Ordinationem propterea, quia in noſtra notione non erat, habere non exiſtimans firmitatem, miſſis è latere ſuo Aulicis cum Epiſcopis, Formatam hinc à Sede Romana dirigi regulariter depopoſcit, quæ ejus Sacerdotium roboraret. An tamen roborarit Sanctus Damaſus, huc uſque non liquet: Synodales Græcorum contentiones Romanæ Sedis providentia, niſi lucidiſſimè ac pleniſſimè inſtructa, nunquam voluit definire aut ab ipſis definitas firmare.

Quarta quæſtio eſt quorumdam Acacianorum dubitatio, de qua Gelaſius Pontifex in tomo de vinculo anathematis lati in Acacianos. *Ne fortè, quod ſolent, dicant, quod ſi Synodus Chalcedonenſis admittitur, omnia conſtare debeant, quæ illic videntur eſſe deprompta. Aut enim ex toto eam admitti oportere, aut ſi ex parte repudiabilis eſt, firmam ex toto conſtare non poſſe*. Reſpondet Xixtus tertius Pontifex in litteris Holſtenianis ad univerſos Illyrici Epiſcopos, agens de prima Synodo Epheſina. Epiſt.17. *Nec his vos, fratres chariſſimi, conſtitutis, quæ præter noſtra præcepta Orientalis Synodus decernere voluit, credatis teneri, præter id*

 quidem,

quidem, quod de fide nobis conſentientibus judicavit. Etiam ſolam Synodi Conſtantinopolitanæ fidem confirmavit Damaſus Pontifex, reliqua projecit aut ſuſpenſa dimiſit. Quin & ex Epheſini latrocinii Actis Domni Antiocheni Patriarchæ dejectionem, & Maximi Succeſſoris, licèt contra Canones ab Anatolio Conſtantinopolitano, & quidem vitioſo, Epiſcopo factam Conſecrationem roboravit Sanctus Leo, roburque iſtud omnis Eccleſia probavit. De hac Romanæ Sedis poteſtate ſcribit Nicolaus primus Pontifex ad Epiſcopos Orientales. *In univerſalibus Synodis* Epiſt.7.
quid ratum, quid prorsùs acceptum, niſi quod Sedes Beati Petri probavit, ut ipſi ſcitis, habetur? Sicut è contrario, quod ipſa ſola reprobavit, hoc ſolummodò conſiſtit hactenùs reprobatum.

QUINTI GENERALIS

CONCILII

CAPITULA CONTRA ORIGENEM.

CAPITULUM PRIMUM.

SI quis dicit aut ſentit præexiſtere hominum animas, utpotè quæ anteà mentes fuerint & ſanctæ virtutes, ſatietatemque cepiſſe Divinæ contemplationis, & in deterius converſas eſſe, atque idcircò refrixiſſe à Dei charitate, & inde ψυχὰς græcè, id eſt animas eſſe nuncupatas, demiſſaſque eſſe in corpora ſupplicii cauſa: Anathema ſit.

SCHOLION.

L. 5. c. 33. ORigenis verba refert Nicephorus Calixtus. *Mentes à principio erant abſque omni numero & nomine: Ex unitate principium ducentibus, & rationabilibus exiſtentibus omnibus, ſubſtantia, efficacia, & virtute eadem. Ut autem eas ſatietas cepit Divinæ charitatis & contemplationis, juxta proportionem cujuſque propenſionis in deterius, vel tenujora vel craſſiora ſumpſere corpora & nomina. Undè cœleſtes etiam & miniſtrantes ſubſtitere virtutes. Ipſe quoque ſol & luna, & ſtellæ omnes ab unitate illa rationalium ex propenſione in deterius ſunt facta. Ea verò rationalia, quæ magis à Dinina charitate refrixerunt, animæ ſunt apellatæ, & in craſſiora corpora noſtra conjectæ. Quæ verò ad ſummam malitiæ & vitioſitatis fuerant progreſſa, frigidis & caliginoſis incluſa corporibus dæmones & facti & nominati ſunt.* Verba erroribus undequaque pleniſſima.

Primus error eſt, quod omnes omninò mentes ſeu creaturas intellectuales dicat naturaliter eſſe ejuſdem nominis, ſubſtantiæ, efficaciæ, virtutis. Eundem Origeniſtis attribuit Sanctus Hieronymus in commentariis Aggæi Prophe-
Cap. 1. tæ: *Omnium rationabilium unam dicunt eſſe naturam, & ob hanc cauſam homines, qui Deo placuerunt, æquales Angelis fieri*, utpotè à quibus non eſſentia, ſed carneo dumtaxàt pœnalis corporis ergaſtulo ſint diſtincti. Et Sanctus Sophronius Hieroſolymæ Epiſcopus in litteris ad Sergium Patriarcham Conſtantinopolitanum recitatis ac probatis à Synodo ſexta. *Omnium rationa-* Vt. 11.
bilium, Angelorum, hominum, dæmonum differentias in unitatem fabuloſam profundunt. Porrò adſertio, omnes Angelos in unam miſcens infimam ſpeciem, licèt exiſtimem temerariam, damnari nequit erroris. Liquet ex Sancto Auguſtino adversùm Origeniſtas ſcribente ad Paulum Oroſium Presbyterum. *Ait Apoſtolus*, SIVE SE- Cap. 11.
DES, SIVE DOMINATIONES, SIVE PRINCIPATUS, SIVE POTESTATES. *Et eſſe itaque Sedes, Dominationes, Principatus, Poteſtates in cœleſtibus apparatibus firmiſſimè credo, & differre inter ſe aliquid indubitata fide teneo. Sed quo me contemnas, quem magnum putas eſſe Doctorem, quænam iſta ſint, & quid inter ſe differant, neſcio. Nec eâ ſanè ignorantia periclitari mè puto, ſicut inobedientia, ſi Domini præcepta neglexero.*

Secundus error eſt, quod omnes creaturæ intellectuales ſimul ab initio factæ ſint, idque abſque numero & nomine. Exponit laudatus Au-
guſtinus: *Illud quod ajunt, in Dei ſapientia jam* Cap. 8.
fuiſſe facta omnia, antequam in iſtas formas & modos proprios proferrentur, atque in ſuis ordinibus apparerent, non ſobriè dicitur. Eas Origenes factas dicit ſine nomine, quod earum nulla è Dei Creatoris manibus exierit Seraphin, Dominatio, Poteſtas, Archangelus, Angelus, Dæmon, aut Anima; ſed ſimpliciter mens, nullum umquam à ſocia diſcrimen, niſi ex ſpontaneo propriæ electionis merito ſortitura. Ità illum L. 117.
do-

docuiſſe fatetur apud Photium in Bibliotheca incognitus Apologus. Quin immò apud Facundum Hermianenſem Domitianus Ancyræ Epiſcopus ac primæ Galatiæ Metropolita dogma hoc, ſcripto ad Vigilium Pontificem libro, pertinaciter defendit, addens de noſtræ hujus Synodi Epi-
L. 1. c. 2. ſcopis. *Proſilierunt ad anathematizandos ſanctiſſi-*
L. 4. c. 4. *mos & glorioſiſſimos Doctores ſub occaſione eorum, quæ de præexiſtentia mota ſunt, dogmatum, ſub ſpecie quidem Origenis, omnes autem, qui ante eum & poſt eum fuerunt, Sanctos anathematizantes.* Aſt hallucinatur homo Origeniſta. Etenim dudùm ante quintam Synodum ſcripſit ad Julianum
Epiſt. 11. Coenſem Epiſcopum Sanctus Leo Magnus. *In Origene meritò damnatum eſt, quòd animarum, antequam corporibus insererentur, non ſolùm vitas, ſed & diverſas fuiſſe aſſeruit actiones.*

Tertius à quibuſdam exiſtimatur error, quod aſſerat omnes mentes conditas in Divinæ eſſentiæ contemplatione ac dilectione. Aſt malè. Etenim quidquid in libris de Geneſi ad litteram Sanctus Auguſtinus diſputat de matutina & veſpertina creaturarum in Divino Verbo cognitione, diſputat cauſa Angelorum, eoſque videtur adſerere omninò conditos in notitia etiam matutina. Undè & in libris de civitate Dei eoſdem ait numquam à Deo per fidei ænigma fuiſſe peregrinatos. Eodem tendunt, quæ in libro de correptione & gratia agitat de eorum merito, perſeverantia,
L. 1. c. 7. mercede. Et in libris ſoliloquiorum ſcribit. *Illam ſingularem, veramque pulchritudinem cùm viderit anima, plùs amabit: Et niſi ingenti amore oculum infixerit, nec ab illo adſpiciendo uſpiam declinaverit, manere in illa beatiſſima viſione non poterit.* Docet animam ſola intuitione non firmari in Deo, ſed inſuper eſſe opus immobili ac indeclinabili ipſam firmante charitate. Et hanc doctrinam, de qua ab hodiernis Scholis non recepta ego dubitare malim, defendunt Hugo de Sancto Victore, & apud Sanctum Bernardum Auctor libelli de Divino amore. Defendunt quoad ſolos Angelos: Nam de primis parentibus, num in Dei intuitione ſint conditi, meritò ob animale corpus dubitat in dictis de Geneſi libris Sanctus Auguſtinus. Ejus fidiſſimus interpres Sanctus Proſper, in libro contra Collatorem, in fide, non in viſione conditos disertè, rectèque adfirmat. Quocircà tertius Origenis error ſit, quod blaſphemè dixerit beatas mentes Divina eſſentia fuiſſe ſatiatas, atque ità ex faſtidio apoſtataſſe. Pravi Angeli nequaquam Deum faſtidierunt, ſed illo non fuere contenti, volentes etiam in ſemetipſis gloriari. Et hæc eſt avara ſuperbia ac ſuperba avaritia, quam Apoſtolus ſcribit eſſe radicem omnis mali ac iniquitatis.

Quartus error eſt, quod mentes à Deo apoſtatas dicat in varia juxta varium variæ apoſtaſiæ meritum corpora & omnia pænaliter detruſas, atque ità aliam factam eſſe Dominationem, Sedem, Principatum, Poteſtatem, aliam dæmonem, animam, Angelum, ſolem aut lunam. Exponit Sanctus Epiphanius in litteris ad Joannem Hieroſolymæ Epiſcopum. *Origenes dicit,*
Cap. 2. *quod Animæ fuerint Angeli in cœlis, & poſtquam peccaverint in ſupernis, dejectas eſſe in iſtum mundum, & quaſi in tumulos & ſepulchra, ſic in corpora iſta relegatas luere pœnas antiquas peccatorum, & corpora credentium non templa eſſe Chriſti, ſed carceres damnatorum. Quod corpus ità animam in ſe clauſam habebat, quomodò ſepulchra & tumuli cadavera mortuorum.* Quod humana generatio ſit Divina, non benedictio, ſed maledictio: *Quia Deus generi humano non poſſit animas per benedictionem dare, niſi Angeli peccaverint, & tot in cœlo ſint ruinæ, quot in terra nativitates.* Hinc Epiſt. 8.
Origeniſtæ, teſte Sancto Hieronymo, ad ſuas ipſorum quæſtiones, Quare hæc anima de fidelibus, illa de gentilibus & barbaris naſcatur parentibus, Quare hic aut ille infans innoxius à Dæmone corripiatur aut morbo regio, reponere ſunt ſoliti: Quoniam Deus juſtus maculatas à ſemetipſis in cœlo animas damnavit in corpora, tamquam in vallem lacrymarum, carceremque pœnalem veterum peccatorum.

Origenes, inquit in libris de civitate Dei Sanctus Auguſtinus, *dicit animas peccaſſe recedendo* L. 11. c. 23.
à Deo, & diverſis progreſſibus pro diverſitate peccatorum à cœlis uſque ad terras diverſa corpora, quaſi vincula meruiſſe: Et hunc eſſe mundum. Eamque cauſam fuiſſe mundi faciendi, non ut conderentur bona, ſed ut mala cohiberentur. Diverſos illos progreſſus exponit Sanctus Hieronymus in litteris ad Pammachium adversùs errores Joannis Epiſcopi Hieroſolymitani. *Finge aliquem tribu-* Epiſt. 61. c. 3.
nitiæ poteſtatis ſuo vitio regradatum per ſingula militiæ equeſtris officia ad tyronis vocabulum devolutum: Non ſtatim fit tyro, ſed antè Primicerius, deindè Senator, Ducenarius, Biarchus, Circitor, Eques, Tyro. Eodem modo mentes delirat Origenes non ſtatim ex nativa felicitate cadere in extremam calamitatem dæmonis, ſed priùs in ſtatum Seraphin, Throni, Dominationis, Angeli, Animæ, ſolis, lunæ, variumque & proportionatum corpus: Et hoc innumeris ſucceſſivè de loco in locum prolapſibus juxta innumeros prolapſus in crimina ſucceſſivè plura aut majora. *Tot*, juxta ejus nugas, *eadem mens mutat corpora, quot de cœlo ad terram mutaverit manſiones.* Hæc illi eſt ſcala Jacob, quam gradatim deſcendunt mentes magis & magis in dies delinquendo. Eſt error ſtultus & blaſphemus. Quis namque ferat Thronos, Dominationes, Poteſtates, aliaque ſuprema Divinæ majeſtatis miniſteria eſſe non Divinæ gratiæ dona, ſed pænalia ſupplicia? Quis ferat admirandam mundi fabricam non à paterna Dei bonitate, ſed ab irati Domini vindicta prodiiſſe? Quis ferat ſolem ipſum non eſſe totius humani generis ſolatium, ſed neſcio cujus iniquæ mentis ergaſtulum? *Per hoc*, inquit Sanctus Auguſtinus in loco laudato, *ſi non una, ſed duæ, decem, aut centum mentes æqualiter ac ſimiliter peccaſſent, centum ſoles haberet hic mundus.* Addit errorem, L. ad Oroſ. c. 8.
qui plenè tandem purgatis promittit cœlum novum & terram novam, ſibi ipſi non cohærere. *Quid enim purgatis opus eſt cœlo novo & terra nova, ſi purgatæ ad hoc reſtituuntur, ut ſint, quemadmodùm fuerunt ante cœlum & terram, ſine cœlo & terra?*

Ex eadem radice affirmat Origenes Joannem Baptiſtam, Malachiam, Aggæum, Melchiſedech fuiſſe veros in carne Angelos: laudati item Joan-

Joannis exultationem & fratris à fratre in utero ſupplantationem fuiſſe motus plenè rationales. Eſt radix peſſima, involvens non dumtaxàt animarum, ſed quarumvis mentium per varia corpora migrationem, de qua Tertullianus in libro de anima. Cap. 28. *Pythagoras, etſi bonus cætera, tamen ut hanc ſententiam adſtrueret, non turpi modo, verùm etiam temerario mendacio incubuit. Cognoſce, qui neſcis, & nobiſcum crede. Mortem ſimulat, ſubterraneo latitat, ſeptenni ſe illic patientia damnat, intereà quæ de poſteris defunctis ad fidem rerum eſſet relaturus, ab unica conſcia & miniſtra matre cognoſcit. Ut ſatis ſibi viſus eſt corpulentiam interpolaſſe ad omnem mortui veteris horrorem, de adytis fallaciæ emergit ut ab inferis redditus. Quis non crederet revixiſſe, quem credide-rat obiiſſe? Audiens præſertim ab eo, quæ de poſteris mortuis niſi apud inferos non videretur cognoſcere potuiſſe. Sic ex mortuis vivos effici ſenior ſermo eſt.* Hæc, inquam, eſt prima origo & unicum fundamentum erroris de tranſmigratione animarum, propagati poſtmodùm à Platone, nec non à Saturnino, Carpocrate, Baſilide, peſſima fæce Chriſtianitatis. Ex eodem etiam Judæi & Herodes Rex putarunt Dominum eſſe Hieremiam, unum è Prophetis, aut Joannem Baptiſtam à morte ſuſcitatum. Quæritur, An Origenes mentes devolvi crediderit etiam in beſtiarum corpora? Negat Apologus apud Photium, L. 117. affirmat Sanctus Hieronymus in litteris Epiſt. 59. c. 2. ad Avitum.

CAPITULUM II.

SI quis dicit aut ſentit Domini animam priùs extitiſſe, atque unitam fuiſſe Deo Verbo ante Incarnationem & generationem ex Virgine: Anathema ſit.

CAPITULUM III.

SI quis dicit aut ſentit primùm conformatum eſſe corpus Domini noſtri Jeſu Chriſti in utero Beatæ Virginis, ac poſteà unitum ei eſſe Deum Verbum, & animam, utpotè quæ antè fuiſſet: Anathema ſit.

SCHOLION.

L. 5. c. 33. EXponit Nicephorus Calixtus. *Nugatur Origenes, quod ex Angelica quidem conſtitutione facta ſit animata conſtitutio, ex animata autem dæmoniaca & humana. Unam porrò mentem ex univerſa rationalium unitate inconcuſſam & immotam à charitate & contemplatione Divina permanere, quæ mens & Chriſtus, & Rex, & homo ſit facta.* Loquitur ex litteris Juſtiniani Auguſti ad quintam Synodum, recitatis à Georgio Cedreno. Et Sanctus Hieronymus in libris contra Ruffinum. L. 2. c. 3. *Docet Origenes animam Salvatoris fuiſſe, antequam naſceretur ex Maria, & hanc eſſe*, QUÆ CUM IN FORMA DEI ESSET, NON RAPINAM ARBITRATA EST ÆQUALEM SE ESSE DEO, SED SE EXINANIVIT, FORMAM SERVI ACCIPIENS. Et Sanctus Sophronius in litteris ſuprà memoratis. *Origeniſtæ docent nihil à nobis differre Chriſtum gloria, ſive honore, ſive regno, ſive dominatione.* Et hìnc Eutycheten, duas in Domino ante adunationem naturas delirantem, meritò Sanctus Leo habuit de Origene ſuſpectum. Ejus namque congerronem Dioſcorum *ſemper, quæ Origenis ſunt, ſapuiſſe*, dixit ad Synodum Chalcedonenſem Act. 3. Theodorus Diaconus Eccleſiæ Alexandrinæ.

CA-

CAPITULUM IV.

SI quis dicit aut ſentit omnibus cœleſtibus Ordinibus aſſimilatum eſſe Deum Verbum, Cherubimque factum eſſe ipſis Cherubim, & Seraphim ipſis Seraphim, ac omnibus planè ſupernis virtutibus ſimilem eſſe factum: Anathema ſit.

SCHOLION.

Epiſt. 75. EXponit Sanctus Hieronymus in litteris adverſùs Vigilantium. *Origenes Filium Dei & Spiritum ſanctum in commentariis Eſaiæ Seraphim eſſe teſtatur*. Dei Verbum ac Spiritum ſanctum docet eſſe non verum Deum, ſed animabus noſtris conſubſtantiales mentes, quarum prior à lapſu pura ſelpſam ſpontanea humilitate priùs inter lapſos Cherubinos ac Seraphinos, deindè inter reliquos Angelorum reos ordines & rea corpora cœleſtia, ac tandem in pœnalem hominis carnem dederit, doctrina, exemplo, paſſione haſce cunctas ſocias variè damnatas mentes ad Deum reductura. Hìnc garrit Domini animam ante Incarnationem & formatum corpus non ſolummodò exſtitiſſe, ſed & Deo Verbo unitam fuiſſe, immò fuiſſe ipſum Dei Verbum dictis ſucceſſivè ſociabus variè aſſimilatum. Porrò *Domus pudici pectoris templum repentè fit Dei, intacta neſciens virum verbo concepit filium*. Eo verbo, de quo ipſa intacta ad Angelum: *Fiat mihi ſecundùm verbum tuum*. Eo ipſo inſtanti *Beatus Auctor ſæculi ſervile corpus induit*: Animatum ſpiritu & mente intellectuali. *Natura quippè noſtra*, & corpus & anima, *non ſic adſumpta eſt, ut priùs creata* S. Leo Ep. 11. *poſt adſumeretur, ſed ut ipſa adſumptione crearetur*. An corpus ſit inſtantaneè, an more noſtro ſucceſſivè in ſua organa formatum, eſt longa quæſtio, de qua videatur Sanctus Auguſtinus. L. 83. qq. 9. 56.

CAPITULUM V.

SI quis dicit aut ſentit in Reſurrectione corpora hominum orbiculata ſuſcitari, nec confitetur nos ſuſcitari rectos; Anathema ſit.

SCHOLION.

EXponit Sanctus Sophronius. *Origeniſtæ iſtorum corporum, quibus nunc amicti ſumus, perimunt reſurrectionem, multa callidè balbutientes* Ep. 61. c. 8 *impiiſſimis & fabuloſis ſuis figmentis condigna*. Ipſe apud Sanctum Hieronymum Origenes tradit duplicem in Eccleſia graſſari errorem: Noſtrorum adfirmantium carnis, & Marcionitarum negantium etiam corporis reſurrectionem. Marcioni- Ep. 59. c. 1 tas hac in re noſtris omninò præfert, *Corporales ſubſtantias dicens penitùs dilapſuras, aut in fine omnium hoc futura corpora, quod nunc eſt æther & cœlum, & ſi quod alìud corpus ſynceriùs & puriùs intelligi poteſt*. Corpora eſſe exiſtimat non neceſſaria à Deo proviſa inſtrumenta, ſed pœnalia peccatricum mentium vincula, ideòque deſtructa velit, ac reducta omnia in primævum ſtatum ſine omni corpore. Aſt unicam Chriſtianitatis ſpem timuit palàm offendere. Etiam de Domino à mortuis ſuſcitato ſibi ipſi non conſtat, dicens *comediſſe, ne phantaſma putaretur*; & tamen ſine dentibus, & reliquis membris in nullo aut neſcio Ep. 61. c. 13. quo æthereo corpore, adeòque omninò phantaſma, fuiſſe.

CAPITULUM VI.

SI quis dicit cœlum & ſolem, & lunam & ſtellas, & aquas, quæ ſuper cœlos ſunt, animatas & materiales eſſe quaſdam virtutes: Anathema ſit.

SCHO-

SCHOLION.

C. 3. Exponit Sanctus Epiphanius in litteris ſuprà memoratis. *Illas præſtigias quis non ſtatim abjiciat atque contemnat, dicente Origene de aquis, quę ſuper firmamentum ſunt, non eſſe aquas, ſed fortitudines quaſdam Angelicæ poteſtatis, & rurſum aquas, quæ ſuper terram ſunt, hoc eſt, ſub firmamento, eſſe virtutes contrarias, id eſt, dæmones?* Et Sanctus Hieronymus in litteris adversùs Joan-
Ep. 61. c. 3. nem Hieroſolymæ Epiſcopum. *Origenes aquas, quæ ſuper cœlos in Scripturis eſſe dicuntur, ſanctas ſupernaſque virtutes, quæ ſuper terram, & infra terram contrarias & dæmoniacas eſſe arbitratur.* Etiam per quatuor Paradiſi flumina intelligit *cœleſtes virtutes, totumque Paradiſum ſic allegorizat, ut hiſtorię auferat veritatem.* Et Sanctus Augusti-
L. 11. c. 34. nus in libris de civitate Dei. *Nonnulli putaverunt aquarum nomine ſignificatos quodammodò populos Angelorum, & hoc eſſe, quod dictum eſt,* FIAT FIRMAMENTUM INTER AQUAM ET AQUAM: *Ut ſupra firmamentum Angeli intelligantur; infra verò vel aquæ iſtæ viſibiles, vel malorum Angelorum multitudo, vel omnium hominum*
L. 13. c. 15. 32. *gentes.* Et in libris Confeſſionum. *Sunt aliæ aquæ ſuper hoc firmamentum, credo immortales & à terrena corruptione ſecretæ: Laudent nomen tuum, laudent ſuper cœleſtes populi Angelorum tuorum.* Loquitur ex Platone, atque Origene, fundante ſe in auctoritate Pſalmi: *Aquæ omnes, quæ ſuper cœlos ſunt, laudent nomen Domini.* Alii adſertionem eandem fundarunt in ordine & lege ponderum, quæ ſupra rariſſimum ac leviſſimum ætherem fluitare non ſinit aquas denſas & graves. Hinc quidam vetuſti Eccleſiæ Doctores Origeni fuere patrocinati. Humili Auguſtino ſemper placuit pacifici Cypriani ſententia: *Singuli, quid ſentiamus, proferamus, neminem judicantes, aut à jure communionis aliquem, ſi diverſum ſenſerit, amoventes.* In nullum, licet ſuſpectum graviter, dummodò ab Eccleſia toleratum, dogma præſumpſit unquam agere cenſorem. At verò in iſtis
Cap. 8. ipſis jam adductis locis, in libro ſuper Geneſim imperfecto, in explanatione Pſalmi centeſimi tertii, ac in libris de Geneſi ad litteram conſtanter docet aquas illas ſuper cœleſtes eſſe naturales
L. 2. c. 1. 2. 3. 4. 5. ac veras, utpotè rariſſimæ ac leviſſimæ, quæ in mundi exordio omnem à terra uſque ad ſupremum cœlum intercapedinem occuparat, abyſſi partem, & addit: *Quoquo modo, & qualeslibet aquæ ibi ſunt, eſſe eas ibi minimè dubitemus; major eſt quippè Scripturæ hujus auctoritas, quam omnis humani ingenii capacitas.* Hinc quidquid pro Origene aut
L. 2. c. 6. Platone fuerat diſputando interlocutus, egregiè moderatur in libris Retractationum. *Illud, quod in decimo tertio Confeſſionum dixi, firmamentum factum inter ſpiritales aquas ſuperiores & corporales inferiores, non ſatis conſideratè dictum eſt: Res autem in abdito eſt.* Et in primo libro de Geneſi contra Manichæos: *De hac re nihil temerè affirmandum eſt, obſcura eſt enim & remota à ſenſibus hominum.*

De altera Capituli parte ſcribit ad Sanctum Auguſtinum Presbyter Oroſius. *Creaturam ſubjectam corruptioni non volentem dicunt Origeniſtæ intelligendam eſſe ſolem & lunam, & ſtellas, & hæc non elementares eſſe fulgores, ſed rationales poteſtates; præbere autem ſervitium corruptioni propter eum, qui ſubjecit in ſpe.* Et Sanctus Hieronymus in litteris adversùs Joannem Hieroſolymæ Epiſcopum. *Origenes docet ſolem ipſum & lunam &* Ep. 61.
omnium aſtrorum chorum eſſe animas rationalium c. 5.
quondam & incorporalium creaturarum, quæ nunc vanitati ſubjectæ, ignitis videlicet corporibus, quæ nos imperiti & rudes luminaria mundi appellamus, liberabuntur à ſervitute corruptionis in libertatem gloriæ filiorum Dei. Erroris itaque fundamentum de- Cap. 8.
ſumpſit Origenes ex Apoſtolica ad Romanos Epiſtola, dicenre omnem creaturam eſſe ſubditam vanitati cum ſpe liberationis; & ex libro Prophetæ Job, ubi ſcriptum eſt: *Nec ſtellę ſunt mundę ante eum.*

Reſpondet autem Oroſio Sanctus Auguſtinus. Cap. 8.
De ſole & luna, cęteriſque ſideribus, quod cœleſtia ſint corpora videmus, quod animata ſint, non videmus: De Divinis hoc libris legatur, & credimus. Eodem modo loquitur in libris de civitate Dei, in Enchyridio, in libris de Geneſi ad litteram, L. 13. c. 16.
in Epiſtola ad Nebridium, in ſermone de tem- C. 58.
pore, ac in libris Retractationum, addens ejuſ- L. 2. c. 18.
modi animas temerè adſeri. Eas ex conſueta Ep. 115.
modeſtia plenè non proſcribit. Rem itaque huc Ser. 143.
uſque in Eccleſia controverſam diſcuſſit noſtra c. 8.
Synodus, ac præſenti Capitulo non ſolummodò lapſam cœlo mentem, ſed & quamvis animam aſtris abjudicavit. Secuta eſt haſce voces Sancti Baſilii. *Neque ulla anima cœli informantur, aut* Homil. 3.
naturæ ſunt ratione prædita, quia gloriam Dei nar- in Hexam.
rant. Neque firmamentum animans ſenſu præditum eſſe cenſemus, quod effectionem manuum ejus ibidem adnunciat, ut adſtruat aliquis & interpretur cœlos poſſe eſſe virtutes quaſdam contemplationi concreatas. Secundùm enim hanc interpretandi formulam ros, pruinæ, frigus & æſtus, quod apud Danielem juſſa ſint concelebrare hymnis univerſorum opificem, mentes quædam erunt, nimirùm intellectu præditæ ſimul & inviſibiles naturæ. Aquæ itaque & ea, quæ ratione carent, ad Dei laudem invitantur tamquam ea, in quibus reſplendet bonitas, ſapientia, ac potentia Dei. Apoſtoli ac Prophetæ Job loca ab Origene in erroris patrocinium adſumpta elucidat Sanctus Auguſtinus in libro ad Oroſium. Eadem C. 8. 9.
docent Sanctus Hieronymus, Lactantius, Am- 10. 11.
broſius, Joannes Damaſcenus, ideòque noſtrum Capitulum non recedit à confeſſione Patrum.

CAPITULUM VII.

SI quis dicit aut ſentit Dominum Chriſtum in futuro ſæculo crucifixum iri pro dæmonibus, ſicuti & pro hominibus: Anathema ſit.

SCHOLION.

Ep.59.C.4 EXponit Sanctus Hieronymus in Epiſtola ad Avitum. *Cùm dixiſſet Origenes, juxta Joannis Apocalypſim, Evangelium ſempiternum, id eſt, futurum in cœlis, tantùm præcedere hoc noſtrum Evangelium, quantùm Chriſti prædicatio legis veteris Sacramenta; ad extremum intulit (quod & cogitaſſe ſacrilegium eſt) pro ſalute dæmonum Chriſtum etiam in aere & in ſupernis locis paſſurum. Et licèt ille non dixerit, tamen, quod conſequens ſit, intelligitur, ſicut pro hominibus homo factus eſt, ut homines liberaret; ſic pro ſalute dæmonum Deum futurum, quod ſunt ii, ad quos venturus eſt liberandos.* Addit Nicephorus Calixtus. L.17.C.27 *Docet Origenes, quod pro dæmonibus quoque Chriſtum crucifigi, atque idipſum ſæpiùs ſæculis futuris pati oportebit, à ſpiritibus malignitatis, qui in cœleſtibus ſunt.* Et C.2. Hieronymus in laudata Epiſtola: *Origenes aſſerit mundos innumerabiles, non juxta Epicurum uno tempore plurimos, & ſui ſimiles, ſed poſt alterius mundi finem alterius eſſe principium, & ante hunc noſtrum fuiſſe alium, & poſt hunc eſſe alium futurum, & poſt illum alium, rurſùmque cæteros poſt cæteros.* Hinc adjungit Presbyter Oroſius in litteris ad Sanctum Auguſtinum. *De corpore Domini ſic tradunt Origeniſtæ: Quia cùm uſque ad nos veniens filius Dei poſt tot millia annorum otioſus eò uſque non fuerit, ſed prædicans remiſſionem Angelis, Poteſtatibus, atque univerſis ſuperioribus, cum qualitatem formæ eorum, quos viſitaret, adſumeret, uſque ad palpabilitatem carnis adſumptionis ſpecie tranſiviſſe; hoc paſſione & reſurrectione determinans rurſus, donec ad Patrem veniret, adſcendendo tenuaſſe. Ità neque depoſitum unquam fuiſſe corpus, nec in corpore ullo regnantem circumſcribi.* Chriſtum Dominum in anterioribus ſtatim à Mentium lapſu ſæculis & mundis fuiſſe Dominationem, Thronum, aut alium Angelum, in noſtro hominem, in futuris dæmonem, ac tandem poſt purgata & liberata omnia futurum ſine omni corpore Origenes blaſphemat ac delirat.

CAPITULUM VIII.

SI quis dicit aut ſentit vel finitam eſſe Dei poteſtatem, vel eum tanta feciſſe, quanta comprehendere potuit: Anathema ſit.

SCHOLION.

ORigenis verba refert Juſtinianus Auguſtus in ſuo adverſùs illum Edicto ad Mennam Patriarcham Conſtantinopolitanum: *Finitam eſse Dei poteſtatem, dicendum: Nec prætextu laudis circumſcriptio ejus tollenda eſt. Tanta enim fecit, quanta ſub manu comprehendere & habere poterat, & continere ſub providentia ſua: Quemadmodùm & tantam conſtruxit materiam, quantam poterat adminiſtrare & exornare. Nemo ſermone offendatur, ſi modum ſtatuimus etiam Dei poteſtati: Infinita enim complecti natura impoſſibile eſt. Nam cùm ſemel finita ſint, quæ Deus ipſe comprehendit, neceſſe eſt terminum eſſe, ad quot uſque finita ipſe ſufficiat.* Eſt L 12.C.18 error gentilis, à S. Auguſtino refutatus in libris de civitate Dei.

CAPITULUM IX.

SI quis dicit aut ſentit ad tempus eſſe dæmonum, & impiorum hominum ſupplicium, ejuſque finem aliquando futurum, ſive reſtitutionem, & redintegrationem fore dæmonum aut impiorum hominum:

Ana-

Anathema ſit. Anathema & Origeni, qui & Adamantius, qui hæc expoſuit, unà cum nefaria atque execrabili, ſceleſtaque ejus doctrina, & cuivis, qui ea ſentiat aut defendat, aut ullo modo prorsùs quocumque tempore tueri præſumat.

SCHOLION.

Ep. 59. c. 2 EXponit Sanctus Hieronymus in Epiſtola ad Pammachium & Oceanum. *Docet Origenes poſt multa ſæcula atque unam omnium reſtitutionem id ipſum fore Gabrielem, quod diabolum; Paulum, quod Caipham: Virgines, quod proſti-*
L. 2. c. 3. *bulas.* Et in libris contra Ruffinum. *Docet in reſtitutione omnium, quando indulgentia principalis venerit, Cherubim & Seraphim, Thronos, Principatus, Dominationes, Virtutes, Poteſtates, Archangelos, Angelos, Diabolum, Dæmones, animas omnium hominum, tam Chriſtianorum, quam Judæorum & Gentilium, unius conditionis & menſuræ fore: Cùmque ad formam & libram æquitatis pervenerint, & rationales creaturas, omni corporum fæce depoſita, novus de mundi exilio populi revertentis monſtraverit exercitus, tunc rursùs ex alio principio fieri mundum alium, & alia corpora, quibus labentes de cœlo animæ veſtiantur, ut verendum nobis ſit, ne, qui nunc viri ſumus, poſteà naſcamur*
Ep. 61. c. 5 *in fœminas, & quæ hodie virgo, tunc proſtibulum ſit.* Et in litteris adversùs Joannem Hieroſolymæ Epiſcopum. *Origenes dicit cunctas rationales creaturas paulatim ad inferiora labi, & juxta qualitates locorum, ad quæ defluunt, adſumere ſibi corpora; cùmque ad vicina terræ pervenerint, craſſioribus circumdari, noviſſimè humanis carnibus alligari: Ipſoſque Dæmones, ſi paulùlum reſipiſcere cœperint, humana carne veſtiri, ut acta deinceps pœnitentia poſt reſurrectionem eodem circulo, quo in carnem venerant, revertantur ad viſionem Dei, liberati etiam aereis æthereiſque corporibus.* Tunc dicit ei omne cœleſtium, terreſtrium, ac infernorum genu Deo flectendum, Deumque fore omnia in omnibus. Hæc illi eſt duplex ſcala Jacob, per quam mentes gradatim deſcendunt, redeuntque in cœlum. Nec ſolummodò Gabrielem ac Beelzebud, Paulumque & Caypham dicit iſta reſtitutione æquandos, ſed etiam Judam & Chriſtum, utpotè qui depoſita carne ſit in ſimplicem ac aliis parem mentem rediturus. Erit tamen reſtitutio mobilis & mutanda: Purgatas namque mentes denuò capiet beatitudinis ac Divinæ contemplationis ſatietas, atque ità denuò fiet nova Apoſtaſia, novus ſemper mundus, nova miſeria, quin immò nova Origenis à Gentilibus mutuata ſtultitia, fingens omnem Dei creaturam in perpetuo falſæ beatitudinis & veræ miſeriæ circuitu ambulare. *Nec falsò*, inquit in libro de hæreſibus Sanctus Auguſtinus, *Origenem Eccleſia arguit, nec poteſt ab ejus defenſoribus excuſari, maximè de purgatione & liberatione, ac rursùs poſt longum tempus ad eadem mala revolutione rationalis univerſæ creaturæ. Quis enim non exhorreat etiam eos, qui hanc vitam in flagitiis & facinoribus maximis finierunt, ipſum etiam poſtremò diabolum atque angelos ejus, quamvis poſt longiſsima tempora, purgatos atque liberatos regno Dei lucique reſtitui, & rursùs poſt longiſſima tempora omnes ad hæc mala relabi, & has vices alternantes beatitudinum & miſeriarum rationalis creaturæ ſemper fuiſſe, ſemper fore?* Anathema Origeni, plurimorum errorum fonti, Patriarchæ omnium hæreticorum, qui Ario, Marcello, Apollinari, Fotino, Pelagio, Neſtorio, Eutycheti, cunctis hæreticis arma & principia præbuit, nec non gentiliſmum in Eccleſiam reducere, & fidem Chriſtianam in mimum convertere eſt conatus.

Addit Capitulum: *Origeni, qui & Adamantius.* Adversùm illos, qui Origenem antiquum à recentiori, qui Adamantius dictus ſit, malè diſtinguunt, quos inter dudùm etiam poſt hanc Synodum fuiſſe Sanctum Sophronium Hieroſolymæ Epiſcopum, advertit Photius in Bibliotheca, rectè adfirmans fuiſſe unicum, edicenſque cauſam adjecti nominis. *Origenem Adaman-* L. 231. *tium cognominatum ex eo tradunt, quod rationes, quas colligaret, adamantinis quibuſdam quaſi vinculis non abſimiles viderentur.* Etiam Sanctus Epiphanius ac ex illo Sanctus Auguſtinus diſtinguunt duos Origenes, noſtrum tamen dicunt vocari & Adamantium. Ejus hunc noviſſimum, ac inter omnes longè peſtilentiſſimum errorem Cap. 43. idem Auguſtinus in libris de civitate Dei co- L. 12. c. 18 piosè revincit. 19. 20. 21.

QUINTI CONCILII

Capitula contra Neſtorianos, ac Eutychianiſtas.

CAPITULUM PRIMUM.

SI quis non confitetur Patris & Filii & Spiritus Sancti unam naturam ſive ſubſtantiam, & unam virtutem & poteſtatem, Trinitatem conſubſtantialem, unam Deitatem in tribus ſubſiſtentiis ſive perſonis adorandam, talis anathema ſit. Unus enim Deus & Pater, ex quo omnia, & unus Dominus Jeſus Chriſtus, per quem omnia, & unus Spiritus ſanctus, in quo omnia.

CAPITULUM II.

SI quis non confitetur Dei Verbi duas eſſe nativitates, unam quidem ante ſæcula ex Patre ſine tempore incorporaliter, alteram verò in ultimis diebus ejuſdem ipſius, qui de cœlis deſcendit & incarnatus, de ſancta glorioſa Dei genitrice & ſemper Virgine Maria, natus ex ipſa, talis anathema ſit.

CAPITULUM III.

SI quis dicit alium eſſe Deum Verbum qui miracula fecit, & alium Chriſtum qui paſſus eſt, vel Deum Verbum cum Chriſto eſſe naſcente de muliere, vel in ipſo eſſe, ut alterum in altero, & non unum, eumdemque Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum, Dei Verbum incarnatum & hominem factum, & ejuſdem ipſius miracula & paſſiones, quas voluntariè carne ſuſtinuit, talis anathema ſit.

CAPITULUM IV.

SI quis dicit ſecundùm gratiam, vel ſecundùm operationem, vel ſecundùm dignitatem, vel ſecundùm æqualitatem honoris, vel ſecundùm auctoritatem, aut relationem, aut affectum, aut virtutem, unitionem Dei Verbi ad hominem factam eſſe, vel ſecundùm bonam voluntatem, quaſi quod placuit Deo Verbo homo, eo quod benè viſum eſt ei de ipſo, ſicut Theodorus inſaniens dicit, vel ſecundùm homonymiam, per quam Neſtoriani Deum Verbum Filium & Chriſtum vocantes, & hominem ſeparatim Chriſtum & Filium nominantes, & duas perſonas evidenter dicentes, per ſolam nominationem & honorem, & dignitatem, & adorationem, unam perſonam, & unum Filium, & unum Chriſtum confingunt dicere; Sed non confitentur unitatem Dei Verbi ad carnem animatam anima rationabili, & intellectuali ſecundùm compoſitionem, ſive ſecundùm ſubſiſtentiam factam eſſe, ſicut ſancti Patres docuerunt, & ideò unam ejus ſubſiſtentiam compoſitam, qui eſt Dominus noſter Jeſus Chriſtus, unus de ſancta Trinitate, talis anathema ſit. Cùm enim multis modis unitas intelligitur, qui impietatem Apollinarii, & Eutychetis ſequuntur, interemptionem eorum, quæ convenerunt, colentes, unitionem ſecundùm confuſionem dicunt: Theodori autem & Neſtorii ſequaces, diviſione gaudentes, affectualem unitatem introducunt. Sancta Dei Eccleſia utriuſque perfidiæ impietatem rejiciens, unitionem Dei Verbi ad carnem ſecundùm compoſitionem confitetur, quod eſt ſecundùm ſubſiſtentiam. Unitio enim per compoſitionem in myſterio Chriſti non ſolùm inconfuſè ea, quæ convenerunt, conſervat, ſed nec diviſionem ſuſcipit.

SCHOLION.

REctè Capitulum dicit naturarum in Domino unionem eſſe *ſecundùm compoſitionem*, & addit: *Sicut Sancti Patres dixérunt*. Ea namque voce uſus eſt in Synodo Antiochena adversùs Epiſcopum ſuum Paulum Samoſatenſem diſputans Malchion, ejuſdem Eccleſiæ Presbyter longè doctiſſimus, Sanctus Athanaſius in tractatu, cui titulus, *Quod unus ſit Chriſtus*, & Sanctus Gregorius Nazianzenus in oratione de Dei Filio, uti etiam in libro ad Sanctum Fulgentium ac alios in Sardinia exulantes Africæ Epiſcopos adverterunt Petrus, Leontius, ac Joannes, Græcorum ad Romanam Eccleſiam Legati, addentes Paulum Samoſatenſem ob ejus negationem fuiſſe per laudatam Synodum de Eccleſia ejectum. Et reverà vox, *Compoſitio*, non ſimplicem participationem aut inhabitationem importat, ſed naturalem nexum, quo diſparatiſſimæ in Domino naturæ tamquam compartes in eandem Hypoſtaſin adunantur. Vocabulo, *Pars*, & Presbyter Malchion & Sanctus Athanaſius omninò utuntur. Et hinc de Joanne Maxentio ac ejus aſſeclis, nec non de neſcio quo Victore Diacono, Neſtorianiſmi ſuſpecto, ſcribit ad Hormiſdam Pontificem Dioſcorus, Romanæ Eccleſiæ Diaconus, & ad Juſtinum Auguſtum Legatus. *Cum Victore Diacono habuerunt intentionem de Chriſto compoſito*. Neſtoriani enim non minùs vocem, *Compoſitio*, quam vocem, *Unio ſecundùm hypoſtaſin*, pertinaciter averſabantur. Poſt Epiſt. 67. Relat. 1.

Rectè item Capitulum addit eſſe *compoſitionem ſecundùm ſubſiſtentiam, ſicut ſancti Patres docuerunt*, & ideò non Domini naturam, ſed ſolam *ſubſiſtentiam eſſe compoſitam*. Rationem dat in libris de fide Sanctus Joannes Damaſcenus. *Compoſita natura cum natura earum naturarum, ex quibus conflata eſt, ejuſdem ſubſtantiæ eſſe poteſt: ut quæ ex aliis aliud effecta ſit. At verò Chriſtus non eſt ex aliis aliud, quemadmodùm ex anima & corpore homo, aut ex quatuor elementis corpus; ſed ex aliis eadem*. Aliam rationem ſuprà adduxi ex Facundo Hermianenſi. Nec obſtat exemplum animæ & corporis paſſim à Patribus adductum: Adduci ad oſtendendam, non naturæ, ſed ſolius perſonæ compoſitam unitatem, oſtendunt variè idem Facundus, Sanctus Maximus Abbas, & Theodoretus. L. 3. c. 3.

CA-

CAPITULUM V.

SI quis unam ſubſiſtentiam Domini noſtri Jeſu Chriſti ſic intelligit, tamquam ſuſcipientem plurimarum ſubſiſtentiarum ſignificationem, & per hoc introducere conatur in myſterio Chriſti duas ſubſiſtentias, ſeu duas perſonas, & duarum perſonarum, quas introducit, unam perſonam dicit ſecundùm dignitatem & honorem, & adorationem, ſicut Theodorus, & Neſtorius inſanientes conſcripſerunt, & calumniatur Sanctam Chalcedonenſem Synodum tamquam, ſecundùm iſtum impium intellectum, unius ſubſiſtentiæ utentem vocabulo, ſed non confitetur Dei Verbum carni ſecundùm ſubſiſtentiam unitum eſſe, & propter hoc unam ejus ſubſiſtentiam, ſeu unam perſonam, & ſic & ſanctum Chalcedonenſe Concilium unam ſubſiſtentiam Domini noſtri Jeſu Chriſti confeſſum eſſe, talis anathema ſit. Nec enim adjectionem perſonæ vel ſubſiſtentiæ ſuſcepit Sancta Trinitas ex incarnato uno de ſancta Trinitate Deo Verbo.

CAPITULUM VI.

SI quis abuſivè & non verè Dei Genitricem dicit ſanctam glorioſam ſemper Virginem Mariam, vel ſecundùm relationem, quaſi homine puro nato, ſed non Deo Verbo incarnato & nato ex ipſa, referenda autem, ſicut illi dicunt, hominis nativitate ad Deum Verbum, eo quod cum homine erat naſcente, & calumniatur ſanctam Chalcedonenſem Synodum tamquam ſecundùm iſtum impium intellectum, quem Theodorus execrandus adinvenit, Dei Genitricem Virginem dicentem, vel qui hominis genitricem vocat, aut Chriſtotocon, id eſt, Chriſti Genitricem, tamquam ſi Chriſtus Deus non eſſet, & non propriè & verè Dei Genitricem ipſam confitetur, eo quod ipſe, qui ante ſæcula ex patre natus eſt Deus Verbum, in ultimis diebus ex ipſa incarnatus, & natus eſt, & ſic piè & ſanctam Chalcedonenſem Synodum Dei Genitricem eam eſſe confeſſam, talis anathema ſit.

SCHOLION.

HOcce Capitulum reſpexit Theorianus, Manuelis Comneni Auguſti Legatus, in diſputatione cum Niereſe Patriarcha Armeniorum. *Non ignorat magna Sanctitas tua vocem aliquando non malam, quæ malè tamen ab aliquibus intelligeretur & exponeretur, rejectione dignam à Patribus eſſe judicatam: Qualis &* CHRISTIPARÆ *vox eſt, Deiparæ Virgini tributa. Nam &* CHRISTIPARAM *dicere poteramus, Chriſtum enim peperit Deum & hominem, quod ipſum nomen propriè denotat; ſed quod ejus nominis ſignificatum à Neſtorio nequiter acciperetur, velut ſacrilegum à ſanctis hominibus repudiatum eſt.* Et Sanctus Joannes Damaſcenus in tractatu contra inſanam Neſtorii hæreſin: *Sanctam Virginem, Deiparam prædicamus, ut quæ Deum ex ſe incarnatum verè & propriè peperit;* CHRISTIPARAM *verò illam ſcimus quidem, nam Chriſtum genuit: Verùm quia perditiſſimus Neſtorius ea voce abuſus eſt ad*

eſt ad negandam DEIPARÆ *vocem* , *non* CHRISTIPARAM, *ſed à potiori* DEIPARAM *appellamus* . Ad quæ verba rectè in Florentinæ Synodi adversùs Marcum Epheſiorum Epiſcopum Apologia ait Gregorius Proto-Syncellus: *Vides*
F. 728. *agnoſci quidem ab illo nomen* CHRISTIPARÆ, *ſed non uſurpari*, *non quod Virgo* CHRISTIPARA *non ſit*, *ſed quod non vocetur* . Quod Neſtorius voce *Chriſtipara* primus abuti cœperit, teſtatur etiam Theodorus Hieroſolymæ Patriarcha
Act. 3. in litteris ad ſeptimam Synodum, ibidem lectis & comprobatis: *Neſtorius vocem*, *quæ ſacra Virgo* DEI GENITRIX *appellatur*, *maledictus abjurans*, CHRISTOTOCON *hanc vocari nequiſſimè ſanxit* . Et Sanctus Cyrillus in litteris ad Valerianum Metropolitam Iconienſem: *Orientales Epiſcopi confeſſi ſunt*, *quia Dei genitrix ſit ſancta Virgo* , *& non addiderunt* , *quia* CHRISTI GENITRIX *ſit*, *ſicut inquiunt*, *qui Neſtorii infelices & reſpuendas opiniatiunculas curant*.

Attamen Epheſina Synodus vocem *Chriſtipara* non damnavit. Et hìnc Eutychiana factio tam ejus, quàm Chalcedonenſis Synodi pro voce, *Deipara*, definitionem titubare fecit etiam apud multos in Oriente orthodoxos, de quibus Fa-
L. 1. c. 4. cundus Epiſcopus Hermianenſis . *Inſinuandum eſt*, *quod hanc confeſſionem*, *qua beatam Mariam verè & propriè dicimus Matrem Dei*, *quidam etiam communicantes Eccleſiæ putant non debere ſuſcipi*, *cùm Neſtorium fateantur* , *propter quod eam matrem Dei negabat*, *debuiſſe damnari* . *Et audent inſuper hoc Eutychiano dogmati deputare* . Eutychianum dogma non adſumptam ſolummodò humanitatem, ſed & ipſam Domini Deitatem delirat natam è Virgine: Hìnc illi orthodoxi vocem, *Deipara*, eidem blaſphemiæ exiſtimabant obnoxiam, aut certè ejus fotricem & ſuſpectam, ſcandaloſam, piarum aurium offenſivam, ideòque ab omni ore veraciter orthodoxo proſcribendam . Rei ſucceſſum ediſſerit Liberatus, Eccleſiæ Carthaginenſis Archi-Diaconus, teſtis
C. 20. oculatus, utpotè tunc Romæ Legatus Reparati ſui Archi-Epiſcopi. *Ad Joannem ſecundum Pontificem miſſi ſunt à Juſtiniano Imperatore Hypatius Epheſiorum Epiſcopus*, *& Demetrius à Philippis*, *conſulere Sedem Apoſtolicam contra legatos Acæmetarum* , *Cyrum & Eulogium* , *negantes eſſe confitendum beatam Mariam verè & propriè Dei genitricem* . *Sed Papa Joannes hoc confitendum Epiſtola ſua firmavit & Imperatori direxit*. Addiderat Princeps ad Pontificem etiam litteras hujus tenoris: *Sanctam Virginem Mariam propriè & verè Dei matrem dicimus* , *non quia Deus Verbum ex ipſa principium ſumpſit*, *ſed quia in ultimis diebus*
Epiſt. 3. *eſt ex ipſa incarnatus*. Papalis ad Regiæ civitatis Senatores Epiſtola ità habet, *Juſtinianus Imperator filius noſter orta certamina fuiſſe ſignavit*, AN PROPRIE ET VERACITER MATER DOMINI DEI NOSTRI MARIA SEMPER VIRGO DEBEAT APPELLARI. *Probavimus Catholicam Imperatoris fidem*, *& ità eſſe Propheticis & Apoſtolicis vel Patrum exemplis evidenter oſtendimus*. Acæmetæ monachi non ità vocem *Deipara* , ſed potiùs hocce Principis ſuaſu factum additamentum, *Verè & propriè*, fuerunt averſati, proindè malentes vocem, *Chriſtipara*, induci in popularem ſermonem. Et verè Juſtinianus retulerat fuiſſe orta certamina: Populum namque Conſtantinopolitanum fuiſſe in factiones diviſum, & adverſis in Eccleſia acclamationibus pugnaſſe in invicem, liquet ex Synodo ſub Menna Patriarcha. Tangebatur auctoritas Synodi Epheſinæ & Chalcedonenſis, ideòque rectiſſimè dicti monachi ſunt ſecuti antiquam regulam, de qua ad Valerianum Patricium ſcribit in litteris per D. Lucam Holſtenium editis Pelagius Papa primus: *Nec licuit aliquando* , *nec licebit particularem Synodum ad dijudicandam generalem Synodum congregari*; *ſed quoties aliqua de univerſali Synodo aliquibus dubitatio naſcitur*, *ad recipiendam de eo* , *quod non intelligunt* , *rationem aut ſpontè ad Apoſtolicas Sedes conveniant*, *aut ad eaſdem trahantur*. Ex variis Sanctis Gregorii Magni locis perſuaſus legendum exiſtimo: *Ad Apoſtolicam Sedem*. At peſſimè eidem monachi Apoſtolico, per Facundum Hermianenſem facundiſſimè defenſo, decreto recalcitrarunt, de qua re laudatus Liberatus. *A Pontificis communione diſcedentes quidam Romani monachi Acæmetarum Legatos ſecuti ſunt*, *& uſque nunc hanc confeſſionem non ſuſcipiunt*. Adversùm hoſce rebelles ad preces Principis Apoſtolicum decretum confirmavit noſtra Synodus, unaque vocem *Chriſtipara* circumſcripſit & abolevit. Scio eam eſſe ſanctam, innoxiam, orthodoxam: At eam peſſimæ viperæ in doloſum erroris latibulum demutarant, atque ex illa, tamquam melleo poculo, venena propinantes ſimplici plebi inſidiabantur. Everſas oportuit iſtas ſcabioſas latebras. Hìnc pergit laudatus Theorianus. *Debes*, *ſanctiſſime Domine*, *illam quoque vocem*, *judicatam à Sanctis Sacrilegam*, *ut ſacrilegam miſſam facere* , *nec judicium tuum illorum judicio firmiùs ducere*, *nec pati*, *ut ſuum judicium pluribus occaſionem offendiculi præbeat*. Ejuſmodi tamen offenſivas, & ſcandaloſas, idque ad ſolum quandoque tempus, voces nolim ego dicere ſacrilegas. Dico, *Ad ſolum quandoque tempus*. Etenim vocem, *Chriſtipara*, hodiè uſurpamus liberrimè: Quod liberata ſit à doloſo Neſtoriani veneni periculo.

CAPITULUM VII.

SI quis in duabus naturis dicens , non ut in Deitate & humanitate , unum Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum cognoſci confitetur, ut per

ut per hoc ſignificet differentiam naturarum, in quibus inconfusè ineffabilis unitio facta eſt, neque Deo Verbo in carnis naturam tranſmutato, neque carne in Verbi naturam tranſducta (manet enim utrumque hoc quod eſt natura, etiam facta unitate ſecundùm ſubſiſtentiam) ſed pro diviſione per partem, talem excipit vocem in Myſterio Chriſti, vel numerum naturarum confitendo in eodem Domino noſtro Jeſu Chriſto, Deo Verbo incarnato, non intellectu tantummodò differentiam excipit earum, ex quibus & compoſitus eſt, non interemptam propter unitatem (unus enim ex utraque, & per unum utraque) ſed in hoc numero utitur, ut ſeparatim unaquaque natura ſuam habente ſubſiſtentiam, talis anathema ſit.

CAPITULUM VIII.

SI quis ex duabus naturis Deitatis & humanitatis confitens unitatem factam eſſe, vel unam naturam Dei Verbi incarnatam dicens, non ſic ea excipit ſicut Patres docuerunt, quod ex divina natura & humana, unitione ſecundùm ſubſiſtentiam facta, unus Chriſtus effectus eſt, ſed ex talibus vocibus unam naturam, ſive ſubſtantiam Deitatis & carnis Chriſti introducere conatur, talis anathema ſit. Secundùm ſubſiſtentiam enim dicentes unigenitum Deum Verbum carni unitum eſſe, non confuſionem aliquam naturarum in ſe invicem factam eſſe dicimus, ſed magis permanente utraque hoc quod eſt, unitum eſſe carni Deum Verbum intelligimus. Propter quod & unus eſt Chriſtus, Deus & homo, idem ipſe conſubſtantialis Patri ſecundùm Deitatem, & conſubſtantialis nobis idem ipſe ſecundùm humanitatem, æqualiter enim & eos, qui per partem dividunt vel incidunt, & eos, qui confundunt divinæ diſpenſationis Myſterium Chriſti, reiicit & anathematizat Dei Eccleſia.

CAPITULUM IX.

SI quis in duabus naturis adorari dicit Chriſtum, ex quo duas adorationes introducunt ſeparatim Deo Verbo, & ſeparatim homini; vel ſi quis ad interemptionem vel ad confuſionem Deitatis & humanitatis, unam naturam ſive ſubſtantiam eorum, quæ convenerunt, introducens, ſic Chriſtum adorat, ſed non una adoratione Deum Verbum incarnatum cum propria ipſius carne adorat, ſicut ab initio Dei Eccleſiæ traditum eſt, talis anathema ſit.

SCHOLION.

HAſce voces, *Chriſtus eſt una Dei Verbi natura incarnata*, Sanctus Athanaſius induxit in Eccleſiam, uti aſſiduè dixerunt non tantùm in Epheſino latrocinio Eutyches, Dioſcorus, eorumque Symmiſtæ, ſed etiam variis in [Cap. 12. f. 333.] locis Sanctus Cyrillus, & jam adductus Theorianus. Eſt vox, uti in Tharſenſi apud Clementem Galanum Synodo dixit Gregorius Armeniorum Primas, æquivoca, lanaque ovina ad tegendos etiam lupos apta, ideòque eas ſtatim arripuere omnes tres Apollinariſtarum claſſes, de quibus apud Photium in Bibliotheca Sanctus Eulogius Patriarcha Alexandrinus. [L. 230.] *Nam & una verbi natura incarnata diceretur ab iis, qui putant inanimatam carnem adſumptam, & qui ex coeuntium permixtione naturam adſumptam blaſphemant, & qui naturam verbi in carnem mutatam inſaniunt.* Eorum veſtigia ſecutus eſt Eutyches cum omni ſuo grege. Etenim in Epheſino latrocinio palmare Euſtatii Berytenſis Epiſcopi fundamentum fuere hæc verba Sancti Cyrilli: *Non oportet intelligere duas naturas, ſed unam naturam Dei verbi incarnatam*. Et Orientalibus Epiſcopis adversùm illa in Synodo Chalcedonenſi clamantibus, *Iſta Eutyches dicit, iſta Dioſcorus dicit*, repoſuit producto ipſo Sancti Cyrilli codice: *Si malè dixi, ecce codex; Liber Cyrilli anathematizetur, & anathematizer.* Et ipſe Dioſcorus. *Manifeſtè ideò damnatus eſt Flavianus, quoniam poſt adunationem dixit duas naturas: Ego autem teſtimonia habeo ſanctorum Patrum Athanaſii, Gregorii, Cyrilli in multis locis, quia non oportet dicere poſt adunationem duas naturas, ſed unam naturam Dei Verbi incarnatam. Ego cum Patribus eiicior. Ego defendo Patrum dogmata: Non tranſgredior in aliquo. Et horum teſtimonia non ſimpliciter atque tranſitoriè, ſed in libris habeo.* Et Epiſcopi Severiani in collatione Conſtantinopolitana. *Beatus Cyrillus, & beatus Athanaſius, Alexandrinæ civitatis Epiſcopi, Felix etiam & Julius Romanæ Eccleſiæ, Gregorius quin etiam mirabilium factor, & Dionyſius Areopagita unam naturam Dei Verbi*, utique incarnatam, *decernunt poſt unitionem*. Hìnc *Duarum naturarum* vocem, à Synodo Chalcedonenſi canonizatam, dixere eſſe novam, peregrinam, noxiam

Et hìnc varii orthodoxi dictam Sancti Athanaſii propoſitionem fuerunt abominati, adeò ut in laudata Collatione Hypatius Epheſiorum Epiſcopus cuncta à Severianis adducta Patrum teſtimonia adſeveret ſpuria, fictaque per Apollinariſtas, addens de præſenti propoſitione: *Arius & Apollinarius unam naturam Dei Verbi incarnatam noviter protulerunt, ut creatam & paſſibilem ipſam Divinam Verbi naturam introducerent*. Adſtipulatur Leontius Scholaſticus, addens primùm è catholicis Doctoribus ea uti cœpiſſe Sanctum Cyrillum, ideòque apud Orientalis Diœceſis Epiſcopos de Apollinarii ſcabie fuiſſe dudùm & graviter ſuſpectum. Propoſitionem ſanè dicti Epiſcopi nec in inita cum Sancto Cyrillo pace voluerunt recipere, cauſamque in litteris ad illum edicit Succeſſus Dio-Cæſareenſis in Iſauria Epiſcopus: *Si poſt unionem una intelligitur natura Verbi incarnata, conſequitur omninò, ut ipſum in ſua natura paſſum eſſe dicamus. Si una eſt natura Verbi incarnata, omninò neceſſe eſt dicere permixtionem, confuſionemque factam fuiſſe, imminuta quodammodò in ipſo atque ſubtracta hominis natura.* Voces illas ab Eutychiana ſcabie credit non poſſe purgari. Et hìnc eas aſſerentem Dioſcorum, licèt proteſtaretur, *Neque confuſionem dicimus; neque converſionem, anathema dicenti confuſionem, commixtionem, aut converſionem*, damnavit Chalcedonenſis Synodus, ſprevitque & hanc proteſtationem Euſtatii Berytenſis Epiſcopi: *Qui dicit naturam ad negationem carnis Chriſti, anathema ſit.* Quid per ſeipſas ipſæ voces vellent, non quid illi in eis mente reſtringerent, Synodus attendit. Quin & in Epheſina Synodo ipſe Sanctus Cyrillus, licet Præſes admodùm potens, adſertam illam à ſe toties propoſitionem nec ſemel laudavit, longè minùs in fidei regulam promovit. Eandem in Petro Fullone Pſeudo-Patriarcha Antiocheno damnavit Felix tertius Pontifex, ac ejus Romana Synodus. Et apud Photium in Bibliotheca laudatus Sanctus Eulogius ait ſe ejus cauſa fuiſſe graviter reprehenſum à Domitiano Epiſcopo Melitinenſi.

Habuit tamen propoſitio etiam validos defenſores. Etenim ad Acacium Domitiani Prædeceſſorem ſcribit Sanctus Cyrillus in litteris exſtantibus in tertio libro Synodi Epheſinæ. *Unam verbi naturam eſſe certiſſimum eſt; ſed eam incarnatam & inhumanatam novimus.* [Epiſt. 35.] Et in litteris ad Eulogium, ſuum Presbyterum & in Regia civitate Apocriſarium: *Nos unam Dei naturam incarnatam dicimus.* [Epiſt. 37.] Et in Litteris ad Succeſſum Diocæſareæ in Iſauria Epiſcopum voces illas ab omni Apollinariſtici erroris ſuſpicione & periculo operoſiſſimè expurgat. Et Sanctus Flavianus Conſtantinopolitanus Epiſcopus in litteris ad Theodoſium Auguſtum: *Unam Verbi Dei naturam, incarnatam tamen & inhumanatam dicere non negamus.* Et Epiphanius Pergenſis Epiſcopus ac Pamphyliæ Metropolita in litteris ad Leonem Auguſtum exſtantibus poſt Synodum Chalcedonenſem. *Nihil differt, ſive duarum naturarum unitas inconfuſa dicatur,* [Epiſt. 43.] *ſive ex duabus eodem modo referatur: Sed neque ſi una dicatur verbi natura, inferatur autem incarnata, aliud quid ſignificat, ſed idem honeſtiori ſermone declarat. Nam & invenimus hoc ſæpiùs dixiſſe ſanctos Patres.* Et Sanctus Maximus Abbas & Martyr in diſputatione cum Pyrrho Patriarcha Conſtantinopolitano. *Si ea tantùm confiteri oportet, quæ à Synodo dicta ſunt, nec unam Dei Verbi naturam incarnatam, quæ totam pietatem Myſterii complectitur, dicere oportet: Quia non eſt dicta ſynodicè*, id eſt, per nullam Synodum, quomodò vox, *Conſubſtantiale*, aut vox, *Unio ſecundùm Hypoſtaſin*, in univerſalem Eccleſiam introducta, præcepta, aut confirmata. Præſens namque Capitulum eam ſolummodo exponit ac permittit. Suo tamen modo confirmatam oſtendit idem Doctor: *Quinta Synodus decrevit, ut amplecteremur omnia ſcripta ſanctorum Athanaſii, Baſilii, Gregorii* Nazianzeni, *& aliorum*. At verò hi omnes utuntur dicta voce. Et

in Collatione Conſtantinopolitana dixit Hypatius Archi-Epiſcopus Epheſiorum : *Cognoſcens ſanctum Chalcedonenſe Concilium , quia nihil ità recreat eos , qui cum Eutyche adverſantur orthodoxis & duarum naturarum confeſſioni , quam confuſa & commixta & imaginaria & Manichæa unius naturæ confeſſio , explanativam potiùs vocem præpoſuit , ut in duabus naturis unam perſonam , & unam ſubſiſtentiam confitentem. Sed & beati Flaviani fidem rectam collaudans , omnia , quæ ab eo dicta ſunt , confirmavit.* Aut de jam adducta Sancti Flaviani Epiſtola , ejus omnia , inter quæ eſt & *una Dei verbi natura incarnata* , dicit confirmata per Synodum Chalcedonenſem , edicitque cauſam, quare voces , *Duæ naturæ* , ſeu , *In duabus naturis* , quam *Una Dei Verbi natura incarnata* , ſint potiùs in fidei decretum inſerræ : Quia nempe adversùm doloſos Eutychianiſtas opus fuit voce , non æquivoca , qualis eſt poſterior ; ſed explanativa , quales omninò ſunt duæ priores.

Cuncti Patres huc uſque adducti Chriſtum Dominum nequaquam dicunt ſimpliciter *unam naturam*, ſed cum addito , *incarnatam* . Seriò admodùm & aſſiduè cavent de illo additamento. Rationem dat Baſilius Seleucienſis Epiſcopus ac Iſaurorum Metropolita in Conſtantinopolitana ſancti Flaviani Synodo dicens ad Eutycheten additamenti interpolatorem . *Quod ſi* UNAM NATURAM *dicas abſolutè poſt adunationem, confuſionem dicis & commixtionem , ſi verò addideris* INCARNATAM ET INHUMANATAM, *& juxta beatum Cyrillum intellexeris incarnationem & inhumanationem, eadem nobiſcum dicis.* Et in latrocinio Epheſino . *Dicente monacho,* EX DUABUS NATURIS DICO DOMINUM JESUM CHRISTUM, POST ADUNATIONEM VERO UNAM NATURAM , & non addente INCARNATAM ET INHUMANATAM, *ſcio me dixiſſe* verba jam adducta . Ejuſque dictum omninò probavit Synodus Chalcedonenſis . Et Sanctus Cyrillus in litteris ad Succeſſum Epiſcopum Dio-Cæſareæ . *Si* UNAM NATURAM *dicentes Dei Verbi tacuiſſemus non inferentes* INCARNATAM, *ſed velut abiicientes diſpenſationem , erat illis forſan non improbabilis ſermo ſimulantibus interrogare* , UBI EST IN HUMANITATE PERFECTIO , *aut* QUOMODO SUBSTANTIA NOSTRA SUBSISTIT? *Quoniam verò & perfectio, quæ in humanitate eſt , & eſſentiæ noſtræ manifeſtatio illata eſt per id , quod dictum eſt ,* INCARNATI , *jam deſerant arundineam virgam ſibimet ſupponentes.* Et ad Nierceſem Armeniorum Patriarcham dixit Theorianus . *Sanctus Cyrillus non dixit* UNAM IN CHRISTO NATURAM, *ſed* UNAM NATURAM VERBI, *ac deindè ſubiicit* , INCARNATAM ; *Tua verò Sanctitas neſcio quo pacto incogitanter & liberè* NATURAM UNAM *in Chriſto dixit* . Et Patriarchæ ſeſe purganti , *Non mutavi , nam idem ſignificat* NATURA CHRISTI , & NATURA VERBI INCARNATI , rectè repoſuit : *Non idem ſignificat , abſit* . Quocircà *unam Dei Verbi naturam incarnatam* adſerere eſt commune & orthodoxis & hæreticis ; at verò *unam* ſimpliciter *naturam* adſerunt ſoli cum Apollinario Eutychiani .

Nequaquam verò idem Apollinarius aut Arius in orbem terrarum , neque in Eccleſiam Sanctus Cyrillus induxit hanc noſtram propoſitionem , ſed omninò Sanctus Athanaſius. Hypatius Epheſiorum Epiſcopus in Collatione Carthaginenſi aliud adſerens eſt omninò hallucinatus. Inductionis cauſam adducit laudatus Theorianus . *Fortaſſis , ſanctiſſime Domine , illius Magni Athanaſii librum adversùs Arianos quartum non legiſti : Quippè ſi legiſſes , nullam mens tua ſuccuſſionem experiretur . Nam ex eo cognoſcere licet Arium tradidiſſe duas naturas Verbi , unam creatam & alteram increatam .* Arianum dogma audiamus ab ipſo Athanaſio in oratione , horum in Nicæno Symbolo verborum , *Deum de Deo* , expoſitiva . *Qui iſta dicunt , non verentur diſtinguere Verbum à Filio , dicereque aliud quidem eſſe Verbum , aliud autem Filium , priuſque fuiſſe Verbum , deindè Filium . Eſt autem iſtorum hominum diverſa temeritas . Iſti enim hominem , quem adſumpſit Salvator , Filium eſſe volunt ; hi contra utrumque ſimul hominem & Verbum Filium tunc genitum fuiſſe , cùm iſta in unum coaluiſſent . Alii rursùm ſunt , qui affirmant tunc Filium effectum eſſe , cùm hominem induiſſet : Ex verbo enim , ajunt , factus eſt Filius , cùm anteà Filius non eſſet , ſed Verbum dumtaxat .* Pergit Theorianus . *Igitur adversùs hanc opinionem magnus ille Athanaſius dimicans unam naturam Sermonis ſeu Verbi incarnatam dicebat ; non unam increatam & Dei ſubſtantiæ propriam ; aliam creatam, & ab eodem alienam.* Deum Verbum ac Deum Filium dixit eſſe diverſa ſolùm nomina , rem penitùs eandem, unamque naturam, atque eam incarnatam eſſe Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum. *Et hinc beatus ille Cyrillus id verbum mutuatus eſt* . Reſponditque Nierceſes. *Plurimùm mihi profeciſti , mi frater . Ignorabam enim ex hæreticis aliquem id dixiſſe . Nunc mea mens perceptis Magni Athanaſii verbis quietem adepta eſt .*

Eodem modo Sanctum Athanaſium in Photii L. 229.
Bibliotheca exponit Sanctus Efremius Patriarcha Antiochenus . *Una natura incarnata nihil aliud oſtendit , quam unam perſonam Dei Verbi oportere incarnatam prædicare. Quæ ſententia eſt fidei noſtræ & Synodi Chalcedonenſis . Confeſſor enim Athanaſius ait unam tantùm naturam Dei Verbi incarnatam , non ad tollendam naturarum differentiam , ſed ipſe volens oſtendere unum eſſe Filium incarnatum cum Paulo Samoſatenſi præcipuè pugnat , qui alium ante ſæcula Filium , alterum verò poſteà ſumma dementia aſſeruit .* Et infrà . *Sapiens ille vir , Julius* Pontifex Romanus , à quo , utique in Epiſtola illi ab Apollinariſtis adficta , eandem propoſitionem probari blaterabant Eutychianiſtæ , *id contra Paulum Samoſatenſem prolatum eſſe declaravit . Una natura in Chriſto pro hypoſtaſi à Julio relicta eſt : Naturam pro hypoſtaſi accepit .* Adſtipulatur apud eundem Photium Sanctus Eulogius Patriarcha Alexandrinus . UNA L. 230.
hic NATURA *pro perſona dicta eſt* , INCARNATA *verò pro humana natura , ut nihil interſit dicere* UNAM VERBI NATURAM INCARNATAM , *vel unam verbi perſonam adſumpſiſſe natu-*

naturam humanam. Et pacis inter Cyrum Alexandriæ Patriarcham ac Theodoſianos initæ hìc fuit ſextus articulus: *Si quis non confitetur ex duabus naturis unum Chriſtum, unum Filium*, UNAM DEI VERBI NATURAM INCARNATAM, *ſecundùm Sanctum Cyrillum*, *ſive unam ſubſiſtentiam compoſitam*, *anathema ſit*. Scio pacem illam ultrò citròque fuiſſe hæreticam: Attamen ſolum ejus ſeptimum de unica Domini operatione articulum Eccleſia ſemper improbavit. Quod vox *natura* à Patribus, etiam Sancto Athanaſio, fuerit non raro accepta pro perſona ſeu hypoſtaſi, ſuperiùs ad Synodi Epheſinæ Capitula eſt abundè oſtenſum. Oſtenſum eſt eandem acceptionem fuiſſe Sancto Cyrillo familiarem: Eaque ille uſus videtur, quoties dixit Dominum Jeſum Chriſtum eſſe *unam Dei Verbi naturam incarnatam*. Quocircà probare nequeo hæc verba Sancti Joannis Damaſceni in libris de orthodoxa fide: *Sanctus Cyrillus Verbi naturam in natura* L. 3. c. 11. *humana collocavit*, id eſt, in noſtra hac propoſitione vocem, *Natura*, non pro hypoſtaſi, ſed pro natura accepit. Addit Damaſcenus: *Conſimilem etiam in modum Leontius Byzantinus de natura hunc* Sancti Cyrilli in litteris ad Succeſſum Epiſcopum *locum intellexit, non de perſona*. At neutrius argumenta evincunt, potiùſque eſt Eulogio ac Efremio Patriarchis adhærendum. Et fatetur Damaſcenus vocem *Naturam* à Sancto Cyrillo quandoque omninò accipi pro perſona.

Rectè item Sanctus Efremius Sanctum Athanaſium, quem Theorianus contra Arium & Arianos, loqui aſſerit contra Paulum Samoſatenſem. In laudata enim oratione pergit Sanctus Athanaſius. F. 286. *Quidam ex diſcipulis Samoſatenſis, dividentes Verbum à Filio, dicunt Filium quidem eſſe Chriſtum, Verbum tamen alium*. Et infrà. *Stolidè diſcipuli Samoſatenſis id ſejungunt, quod manifeſtè demonſtratur unitum fuiſſe cum homine ex Maria genito*. Singulos hoſce cum ſuis fundamentis obſoletos errores non vacat diſquirere atque elucidare: Liquet à Samoſatenſibus quoque diſcipulis aliam Deo Verbo, aliam Dei Filio adfictam naturam ac perſonam, atque ità etiam adversùs illos Sànctus Athanaſius prædicat unicam Dei Verbi naturam, unicamque hypoſtaſin in homine adſumpto incarnatam. Notanda ſunt verba: *Quidam ex diſcipulis Samoſatenſis*. Ipſe etenim Samoſatenſis magiſter de Chriſto Domino & Deo Verbo ſenſit plenè cùm Sabellio ac Judæis, illum docens purum hominem, ex eis ipſis, quibus poſtmodùm uſus Neſtorius, argumentis, eademque blaſphemia laboravit omninò etiam Arius. Eorum diſcipuli, quò lucida Divinarum Scripturarum de Divini Verbi æternitate teſtimonia eluderent, cœperunt Verbum à Filio, tamquam æternum à temporali, ſeparare. Et hìnc adversùm Arianos de hac diſtinctione diſputans Sanctus Athanaſius frequenter concludit in hunc modum: *At iſtiuſmodi eſt Samoſatenſis ſententia, quam vos toto animo & ope fovetis, titulo dumtaxat Samoſatenſium, ob metum hominum repudiato*. Diſtinctionem aſſeverat eſſe vanam, merumque pallium erroris Samoſatenſis.

Quocircà Petrus Diaconus, aliique Schytarum monachorum ad Romanam Eccleſiam Legati, optimè ſcribunt ad Sanctum Fulgentium, Cap. 1. ac alios Africanos Epiſcopos in Sardiniam à Wandalis deportatos. *Juxta Sanctorum Patrum traditionem, Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum in duabus naturis unitis & inconfuſis, id eſt, Divinitatis, & humanitatis, in una perſona ſive ſubſiſtentia confitemur: Nec illis acquieſcentes, qui* UNAM DEI VERBI NATURAM INCARNATAM *prædicantes, venerabilis Chalcedonenſis Concilii fidem refugiunt, nec illos admittentes, qui duas naturas dolosè pronunciantes*, UNAM DEI VERBI NATURAM INCARNATAM *minimè confitentur, æſtimantes hoc duarum naturarum profeſſioni contrarium: Quaſi aliquid aliud, quàm duas naturas ineffabiliter unitas* UNA DEI VERBI NATURA INCARNATA *ſignificet*. Oſtendunt propoſitionem eſſe æquivocam, atque tam ab orthodoxis quàm Eutychianiſtis in ſenſus oppoſitos uſurpari: Ob latentes horum in ipſa dolos nolunt ſimpliciter admittere, ob ſanctorum Athanaſii & Cyrilli auctoritatem verentur damnare aut circumſcribere, ideòque de ipſa ambulare permiſſa aperiunt ſuum ſenſum. Et hocce eorum judicium à præſenti Capitulo confirmatur. Hujus porrò propoſitionis nullam in reſponſorio de Incarnatione & gratia Chriſti libro mentionem fecit Sanctus Fulgentius, quod ea contentio vexaris ſolas Orientales Eccleſias, latinis penitùs ignota.

CAPITULUM X.

SI quis non confitetur Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum, qui crucifixus eſt carne, Deum eſſe verum, et Dominum gloriæ, et unum de ſancta Trinitate, talis anathema ſit.

SCHOLION.

POſt exſtinctum ab Hormiſda Pontifice & Juſtino Auguſto ſchiſma Acacianum remanſit lis de hiſce tribus æquivocis propoſitionibus: *Chriſtus eſt unus è Trinitate*, *Sacra Virgo eſt Deipara*, *Deus ſeu unus è Trinitate eſt paſſus atque crucifixus*. Per eas & Eutychiani & Neſtoriani in invicem atque Catholicos digladiati Roma-

nam Rempublicam ac omnem ſub cœlo Eccleſiam dirè concuſſerant, ſperantes tandem evertere Synodum Chalcedonenſem. Lis præcipua fuit de propoſitionibus prima & tertia conflatis in hanc unam: *Unus è Trinitate eſt paſſus*. Ejus
Cap. 10. exordium edicit Liberatus Diaconus Carthaginenſis in Breviario: *Proclus* Conſtantinopolitanus Epiſcopus *accipiens Armeniæ Epiſcoporum* adversùs Theodori Mopſueſtenſis Epiſcopi ſcripta *libellos*, nec non quoddam ejuſdem *Theodori volumen, diligentiùs utraque examinans tomum Armeniis ſcripſit & dictavit, in quo ad interimendas Neſtorianorum verſutias, qui duas in Chriſto inducunt perſonas, poſuit* UNUM DE TRINITATE INCARNATUM. Hæc ſunt Procli verba: *Dicentes paſſibilem Deum, id eſt, Chriſtum, confitemur eum non eſſe paſſum, quod eſt, ſed quod factus eſt, id eſt, propria carne. Et ità prædicantes nullo modo fallimur: Quoniam quidem* UNUM EX TRINITATE SECUNDUM CARNEM CRUCIFIXUM *fatemur, &* DIVINITATEM PASSIBILEM *minimè blaſphemamus*. Taxat hanc Acacii Melitinenſium in ſecunda Armenia Metropolitæ, unius ex conſultantibus, propoſitionem, *Deitas eſt paſſibilis*, ad quam, ut impiiſſimam Apollinarii blaſphemiam, Theodoſius Auguſtus non ità pridem veſtimenta laceraraṫ. Et quia doloſa Neſtorii hæreſis graſſabatur per Orientalem præſertim Diœceſim, Joanni Antiocheno Patriarchæ ac ejus Synodo tomum ſeu Reſcriptum ſuum direxit idem Proclus ſubſcribendum, fuitque omninò ſubſcriptus. Procli namque, utpote Sancto Joanni Chryſoſtomo familiariſſimi olim Diaconi ac diſcipuli, erat apud Eccleſiam ſumma auctoritas. Atque exindè Eutyches & ejus aſſeclæ cœperunt propoſitionem illam, nequiſſimè intellectam, adſumere in palmare erroris ſui fundamentum. Etenim Dorotheus & Caroſus, impudentiſſimi mona-
Act. 4. chi, auſi ſunt blaterare ad omnem Synodum Chalcedonenſem: *Salvatorem noſtrum Jeſum Chriſtum ex Trinitate eſſe fatemur; credimus illum paſſum Trinitatis eſſe, & aliam fidem non novimus*. Et hanc audaciam notat Dioſcorus Romanæ Eccleſiæ Diaconus, & ad Juſtinum Auguſtum ac omnem Eccleſiam Orientalem Legatus, in lit-
Relat. 1. post Ep.65 teris ad Hormiſdam Pontificem: *Iſtud & Eutychetis diſcipuli in Synodo Chalcedonenſi propoſuerunt*. Attamen eos nullum illic Epiſcopus de iſtis verbis reprehendit: Quin immò, uti laudatus Carthaginenſis Diaconus advertit, plena Synodus Chalcedonenſis in Relatione ad Martianum Auguſtum laudavit & probavit jam dictas Procli & Joannis Epiſtolas, quibus hæc noſtra propoſitio, ut orthodoxa, ſtabilitur.

Dorothei & Caroſi veſtigia ſecutus eſt Petrus Fullo, Pſeudo-Patriarcha Antiochenus, homo etiam profano ſacri Triſagii additamento & varia in Eccleſiæ ritus attentata novitate infamis, ad-
Epiſt.3. versùs quem ſcribit Felix tertius Pontifex. *Ex pluribus Orientalibus Provinciis litteras ſuſcepimus, ſignificantes nobis, quomodo Veneratio tua dudùm ſopitum Valentini dogma reſumpſit, & irritatur à vobis Salvatoris incarnatio, quoque in Manichæorum dogma, & Arii, & Apollinaris, Paulique Samoſatenſis incidītis*. Et poſt quædam. *Tu in Eccleſia auſus es dicere, quod* UNUS INCREATÆ ATQUE INDIVIDUÆ TRINITATIS PASSIONEM SUBIIT: *Et per hoc conſubſtantialem Trinitatem ſolvere niteris, ac Deum ſubiicere numero*, ſeu inducere plures Deos. Et in litteris ad Zenonem Auguſtum. *Petrus* Epiſt. 5.
primogenitus Diaboli filius, qui ſanctæ Antiochenæ Eccleſiæ indigniſſimè ſe ingeſſit, auſus eſt dicere non oportere Chriſtum etiam Dei Filium nominare ſecundùm Divinam Salvatoris ſanctionem, & traditionem Divinarum Scripturarum, Patrumque expoſitionem, ſed UNUM DE TRINITATE PASSIONEM PRO NOBIS PERTULISSE *in ſubſtantia Deitatis, juxta Arii, & Apollinaris, Eunomiique blaſphemiam, volens hac voce evacuare ſalutarem Domini incarnationem, ſecundùm quam* CHRISTUS PASSIONEM SUBIIT. Et Acacius Conſtantinopolitanus Epiſcopus, adhuc Sedi Apoſtolicæ obediens & orthodoxus, in litteris ad eundem Fullonem. *Dicere* UNUM TRINITATIS PATI *oſtendit ipſum Verbum paſſibile*. Petrus itaque Fullo diſtinxit inter haſce propoſitiones, *Chriſtus eſt paſſus*, & *Deus Verbum* ſeu *unus è Trinitate eſt paſſus*, & primam abiiciens ſecundam adſumpſit, cum Ario, Apollinari, Eutychete blaſphemans paſſum Deum Verbum in ipſa Deitate. Munda erat iſta propoſitio; attamen verſatilis lana, quam ſibi facilè poterat lupus circumponere, atque ex illa contagioſam rabiem in imperitam Chriſti plebem deſpumare. Hinc eam abolevit & circumſcripſit Felix Pontifex tamquam adverſam phraſi Apoſtoli, qui non Deum, ſed Chriſtum paſſim maluit paſſum & mortuum prædicare. Et hinc Quintianus, doctiſſimus Eccleſiæ Aſculanæ ſub eodem Pontifice Epiſcopus, eidem Petro miſit hunc Anathematiſmum. *Si quis confundit duas Chriſti naturas, dicens* DEUM PASSUM CARNE, *& non* PASSUM CHRISTUM CARNE, *ſecundùm Apoſtolum, damnetur*. Rectè item dixit laudatus Pontifex à Fullonis dogmate ſolvi conſubſtantialem Trinitatem, ac induci plures Deos: Etenim Deus Pater impaſſibilis ac Deus Filius in Deitate paſſibilis nequeunt eſſe conſubſtantiales, ejuſdem naturæ, aut idem & unus Deus. Horrendis Eutychianiſtarum turbis ſupervenit ſchiſma Acacianum, atque ità invaluit iſta adversùs Apoſtolicæ Sedis decretum propoſitio, & ſub ipſa ut ſub apto pallio blaſphemus Fullonis error.

Succeſſerunt Monachi Schytæ, cum Paterno Epiſcopo ſuo Metropolitano de eadem propoſitione litigantes, pro quibus Anaſtaſius Auguſtus dictum ſchiſma compoſitum velle ſimulans ſcripſit ad Hormiſdam Pontificem. *His præfatis ini-* Poſt Ep. 1. Relat. 1.
tiis, hortamur, ut ad ea, quæ de Schytiæ partibus mota ſunt, undè & Concilium fieri convenire perſpeximus, mediatorem ſe Apoſtolatus veſter faciat, ut contentionibus amputatis, unitas ſanctæ reſtituatur Eccleſiæ. Et in alia ad eundem Pontificem Epiſtola. *Quia dubitationes quedam de orthodoxa Re-* Poſt Ep. 3. Relat. 1.
ligione in Schytiæ partibus videntur eſſe commotæ, id ſpecialiter Clementiæ noſtræ placuit, ut venerabilis Synodus in Heracleotana, totius Thraciæ, ad quam ſpectabat Schytia, Diœceſeos Metropolitana *civitate Provinciæ Europæ celebretur, quatenus*

tenùs concordantibus animis, & omni veritate diſcuſſa, vera fides noſtra omni terrarum orbi manifeſtiùs innoteſcat, ut deinceps nulla poſſit eſſe dubitatio. Quapropter Sanctitas tua, cum quibus placuerit reverendiſſimis Epiſcopis ſub ſui Sacerdotii cura conſtitutis, ad præfatam civitatem intra diem Calendarum Juliarum venire dignetur. Latebat anguis peſſimus in formoſa hac blandientium verborum herba, ideòque nequaquam Heracleam acceſſit Pontifex ſecutus morem ſuorum Anteceſſorum, ſed Ennodium Ticinenſem, & Fortunatum Epiſcopum Catanenſem, Venantium Presbyterum, ac Vitalem Romanæ Eccleſiæ Diaconum legavit, ajens nulla opus eſſe Synodo nova, ſed ſola obſervantia fidei Chalcedonenſis & dogmaticæ Epiſtolæ Sancti Leonis. Multus, & irritus fuit Legatorum labor, atque ità tunc factum eſt, quod ad Pontificem ex alia poſtmodùm legatione ſcripſit Dioſcorus Romanæ Eccleſiæ Diaconus: *Iſtud,*
Poſt Ep. 65. Relat. 1. præſentem propoſitionem; *Anaſtaſius Imperator magnoperè Catholicis imponere feſtinavit.* Et Victor Tonnonenſis Epiſcopus ad Conſulatum Joannis Gibbi: *Anaſtaſius, Flaviano Antiocheno & Philoxeno Hierapolitano Præſulibus, Synodum congregat, & contra eos, qui non confitentur* UNUM DE TRINITATE CRUCIFIXUM, *unà cum Leone Epiſcopo Romano, & ejùs tomo, & Synodo Chalcedonenſi inferre anathema perſuaſit.*

Anaſtaſio defuncto ſucceſſit Juſtinus, Princeps pientiſſimus, tandemque per novos Romanæ Eccleſiæ Legatos, Germanum Capuanum Epiſcopum, Blandum Presbyterum, ac Felicem & Dioſcorum Diaconos, & grandes eorum labores, exſtinctum eſt ſchiſma Acacianum, firmataque pax Eccleſiarum. Scribit verò Dioſcorus ad Pontificem. *Et quia in his quotidie proficit Eccleſia, inſidiator antiquus ſuſcitavit monachos de Schytia, qui de domo Magiſtri militum Vitaliani ſunt, omnium Chriſtianorum votis adverſarii, quorum inquietudo non parvas moras generavit unitati Eccleſiarum.* Eorum nomina edicit Comes Juſtinianus in litteris ad Pontificem: *Eorum nomina ſunt Achilles, Joannes, Leontius & Mauritius.* Leontius jactabat ſe *Parentem* laudari *Magiſtri militum*, qui unà cum Juſtiniano Comite in Juſtini Auguſti palatio erat omnia: Utique parentem ex Baptiſmo, quomodò Eutyches monachus fuerat Cryſaphio Eunucho. Joannes ille eſt Joannes
Poſt Ep. 67. Relat. 1. Maxentius, de quo Dioſcorus Legatus. *Maxentius, qui ſub Abbatis vocabulo dixit ſe congregationem habere, ſi interrogetur, aut cum quibus monachis vixit, aut in quo monaſterio, aut ſub quo Abbate monachus factus eſt, dicere non poteſt. Similiter & ſi de Achille dicere voluero, rem facio ſupervacaneam, cui ſufficit ſemper latere propter conſcientiam ſuam ab omnibus Catholicis damnatam.*

Hi itaque monachi, quomodò coram Romanis ad Anaſtaſium Auguſtum, ità coram novis hiſce ad Juſtinum Principem legatis mox in ipſo ingreſſu propoſuere ſua, confirmari poſtulantes, Capitula, atque ità & Eccleſiarum paci moras injecerunt, & Legatis cauſarunt tribulationes
Poſt Ep. 65. Relat. 2. varias, de quibus ipſi ad Pontificem. *Monachi iſti de ſua Provincia Epiſcopos accuſant, inter quos eſt Paternus Tomitanæ civitatis Antiſtes. Petitiones obtulerunt, & coacti piiſſimi Principis & Domini Vitaliani juſſione frequenter ad audientiam cauſæ convenimus, non quaſi volentes nos in hiſce negotiis occupare, quia nobis ante oculos ſunt Beatitudinis veſtræ præcepta, quibus præcepiſtis, ut cauſæ tantùm, cui veneramus, intenti nullis aliis negotiis miſceremur. Sed ſperantes poſſe intentiones eorum pacari, deſcendimus. Et quia nobis diù laborantibus, & illis nullam ſuſcipientibus rationem, nihil proficiebat in quo tendebamus, Clementiſſimus Imperator in conventu publico, ubi & nos interfuimus, Paternum prædictum Epiſcopum, & magnificum virum Vitalianum reduxit ad gratiam: Accuſatores quoque ejus ſuo præcepit Epiſcopo ſupplicare. Monachi verò cùm ſimiliter ad concordiam quærerentur, fuga lapſi maluerunt de civitate diſcedere, quam ad concordiam pervenire. Magnoperè ad Italiam venientes aliquanta Capitula proponere habent, inter quæ &* UNUM DE TRINITATE CRUCIFIXUM *continetur, ſperantes ità confirmari ex auctoritate Beatitudinis veſtrę, ſicut & in aliis litteris ſignificavimus. Et modò hoc dicimus, ut nulla novitas à Sede Apoſtolica ſcribatur, quia & nos ante Imperatorem & ante Senatum hæc judicavimus, dicentes:* EXTRA SYNODOS QUATUOR, EXTRA EPISTOLAS PAPÆ LEONIS NEC DICIMUS, NEC ADMITTIMUS QUIDQUID NON CONTINETVR IN PRÆDICTIS SYNODIS, AUT QUOD NON EST SCRIPTUM A'PAPA LEONE NON SUSCIPIMUS. *Quia ſi voluerit Dominus noſter qualemvis novitatem ſcribere, pejus erit iſtud initium, quàm illud, quod factum eſt per Eutychen. Sufficere debet Eccleſiæ, quod per ſexaginta annos ab Eutychete uſque modò ſuſtinuit. Nobis quod viſum eſt ſcripſimus; in veſtra poteſtate eſt deliberare, quod vobis Deus imperaverit: Quoniam hæc illi nituntur aſſerere, eo modo ſibi ſatisfacere cupientes, ut ità profiteamur & dicamus* UNUM DE TRINITATE PASSUM ESSE, *quod nec Patres nec Synodi dixerunt.*

Legati itaque Apoſtolici, licèt nullum de hac re à Pontifice habentes mandatum, compulſi audivere monachos; qui propoſitionem ſuam videntes non probari, abiere, Legatis non ſalutatis, Romam, ſperantes iſtic meliora. Addit Dioſcorus Legatus in alia Relatione ad Papam. *Significaſti mihi à monachis datam conteſtationem, ut*
non mihi hæretici jungerentur. Quos dicunt hæreticos, ego ignoro, niſi illos fortè, qui Synodum Chal- Poſt Ep. 67. Relat. 1.
cedonenſem ſuſcipiunt, quos ego Catholicos dico. Non dumtaxàt à Legatorum judicio Romam appellavere, ſed & Legatos præſertim Dioſcorum, apud Pontificem accuſaverunt de familiaritate & colluſione cum Neſtorianis: Neſtoriani namque propoſitionem illam, utporè ſui erroris penitùs everſivam, hoſtiliſſimè inſequebantur. Et certè monachorum ſuſpicio poteſt habuiſſe aliquid fundamenti, & hæc Dioſcori purgatio, *Niſi fortè illos, qui Synodum Chalcedonenſem ſuſcipiunt,* fuiſſe non plenè ſufficiens. Eo namque tempore ob Principis orthodoxi metum & Eutychiani & Neſtoriani Chalcedonenſem Synodum pleno ore, aſt corde doloſiſſimo profitebantur, uti liquet ex hiſce toties adversùm illos repetitis noſtrorum Capitulorum verbis: *Et calumniatur Synodum Chalcedonenſem, tamquam ſecundùm iſtum impium in-*

in-

intellectum, &c. Etiam hi ipſi monachi de Eutychiana lepra graviter ſuſpecti eandem profitebantur, dicentes ad Legatos: *Nos Synodum Chalcedonenſem ſuſcepimus, hoc ſperamus, ut jubeatis eam nobis exponere, quia non ſufficit ſic, quomodò expoſita eſt, contra hereſin Neſtorianam.*

Pro eis Vitalianus Magiſter, adversùm eos Juſtinianus Comes, & præſertim Legati Apoſtolici ſtabant potentiſſimè, ut liquet ex eorum relatione jam adducta, nec non ex hac ſolius Dioſcori. UNUM DE TRINITATE CRUCIFIXUM *nec in ſanctis Synodis dictum eſt, nec in Epiſtolis Sancti Papæ Leonis, nec in conſuetudine Eccleſiaſtica. Quod ſi permittitur fieri, mihi videntur diſſenſiones & ſcandala non mediocria naſci inter Eccleſias. Iſtud Anaſtaſius Imperator magnoperè Catholicis imponere feſtinavit: Iſtud & Eutychetis diſcipuli in Synodo Chalcedonenſi propoſuerunt. Quia quotieſcumque Patres de Dei Filio Domino noſtro Jeſu Chriſto diſputaverunt, Filium Dei Verbum conſubſtantiale Patri dixerunt: Iſte autem ſermo ideò numquam eſt in Synodis à Patribus introductus, quia procul dubio catholicæ fidei minimè poterat convenire. Cujus ſermonis ſi ſubtiliter attendatur intentio, ad quantas hæreſes pateat, & quæ mala per eum poſſunt Eccleſiaſticis diſputationibus introduci, quoniam longum eſt, præſentes poterimus inſinuare. Undè ſanum mihi videtur & utile, & ad pacem Eccleſiarum conveniens, nihil aliud reſponſum dari, niſi:* SUFFICIT SANCTUM CHALCEDONENSE CONCILIUM, IN QUO ET ALIÆ SYNODI CONTINENTUR; SUFFICIUNT EPISTOLÆ PAPÆ LEONIS, QUAS SYNODUS CONFIRMAVIT: NOVITATEM IN ECCLESIAM INDUCERE NEC VOLUMUS NEC DEBEMUS. Propoſitionem illam, licèt æquivocam, abſolutè Eutychianam duxit Dioſcorus, ideòque ab Eutychianiſtis, ac eorum fautore Anaſtaſio Auguſto, homine Manichæo, ſemper defenſam. Et quam Romana adversùm eos Eccleſia conſtantiſſimè huc uſque damnarat, nolebat nunc ut Catholicam probari: Indigniſſimè ferebat Chalcedonenſem Synodum, tamquam adversùs errores Neſtorianos inſufficientem, traduci, & cui addi deberet, *Unus de Trinitate eſt paſſus*. Doloſam ajebat eſſe ſubtilitatem, tendentem ad hoc, ut diſputaretur de laudata Synodo: *Quod ſi factum fuerit, dubia & infirma oſtenditur, & hæreticorum omnium patet errori.* Eam retractari Eutychianiſtæ à Martiano, Leone, Zenone, Anaſtaſio Auguſtis, & quidem per preces horrendiſſimis in omnem Orientem facinoribus armatas, ipſique Auguſti à Sede Apoſtolica inſtanter, at in vanum, poſtularant: Longè minùs paucis monachis, & quidem adversùs Juſtini Principis pientiſſimi & ejus nepotis Juſtiniani ſenſum, volebat Dioſcorus concedi.

Quid Romæ egerint inſolentes monachi, audiamus ab ipſo Pontifice Hormiſda in litteris ad Poſſeſſorem Africanum Epiſcopum, agentem tunc Conſtanrinopoli. *Ubi non varii tentationis*
Ep. 70. *aculei? Quales per hunc fere jugem annum quorumdam Schytarum, qui ſe monachos præ ſe ferebant ſpecie, non veritate, ſubtili tectas calliditate verſutias, & ſub religionis obtentu famulantia odiis ſuis venena pertulimus, ſtudentes eos medicinalis patientiæ moderamine ſanare?* Eos dicit contentioſos, pertinaces, *contemptores auctoritatem veterum, novarum cupidos quæſtionum, eò uſque tumoris elatos, ut ad arbitrium ſuum utriuſque orbis putent inclinandum judicium, nec in numero fidelium deputantes ſequaces traditionis paternæ, ſi ſuæ viderint cedere nolle ſententiæ.* Eos nec monitis nec auctoritate potuit Pontifex frænare. *In publicum uſque prodiere conventum, ad concuſſionem quietis circa Regum etiam ſtatuas inclamantes*, id eſt, prò ſuis Capitulis à Pontificis judicio ad laicum Principem provocantes. Animabat ipſos Sancti Fulgentii, ac aliorum, ſanctiſſimorum pariter ac doctiſſimorum, in Sardinia ob fidem Romanam exulantium Epiſcoporum auctoritas, quos ante Almæ urbis ingreſſum conſuluerant, & laudati Fulgentii de Incarnatione & gratia Chriſti librum, tamquam commune ſuffragium, impetrarant mentiti ſe totius Orientalis Eccleſiæ Legatos: Infelicis enim inſulæ circumſcripto exilio vincti Epiſcopi Latini Græcorum lites & ſtrophas ignorabant, ideòque hiſce monachis fuerunt, limatiſſimo tamen & cautiſſimo vocum controverſarum libramine, quaſi patrocinati: Adeò verè Juſtinianus Comes Pontifici ſcripſerat eos eſſe ſolo nomine monachos, livoris & diſcordiæ, non charitatis & pacis ſtudioſos. Longum ſit eorum turbidos conatus ediſſerere. Poſt Ep.
Nam per Vitalianum Magiſtrum in partem ſuam 65.
traxere tandem & ipſum Comitem Juſtinianum, Relat. 4.
fecerùntque ad Pontificem ſcribere in hæc verba.
Quidam aſſerunt Chriſtum Filium Dei Dominum noſtrum, pro ſalute noſtra crucifixum, UNUM DE Relat. 6.
TRINITATE *debere prædicari: Quod ſi ſuſcipiendum ſit, paterna proviſione Reverentia veſtra cautiſſimo ſuo reſcripto, quid ſequi, quidve ſuper hoc evitare debeamus, nos certiorare dignetur. Quoniam verba videntur facere diſſenſionem: Nam ſenſus inter Catholicos omnes unus eſſe probatur.* Addit monachos Romam acceſſiſſe *pro traditione Patrum & ordine regularium*. Et in aliis ad Pontificem
litteris. *Nobis videtur, quoniam Filius Dei Domi-* Poſt Ep.
nus noſter Jeſus Chriſtus, quem prædicat ſummus 72.
Apoſtolorum carne paſſum, rectè dicitur UNUS IN Relat. 2.
TRINITATE *cum Patre & Spiritu ſancto regnare. Sicut enim videtur ambiguum dicere ſimpliciter* UNUM E TRINITATE, *non præmiſſo nomine Domini Jeſu* CHRISTI, *ſic ejus perſonam in Trinitate cum Patris & Spiritus ſancti perſonis non dubitamus eſſe.* Diſtinguit haſce propoſitiones, *Unus è Trinitate eſt paſſus*, & *Chriſtus unus è Trinitate eſt paſſus*: Poſteriorem per additam vocem *Chriſtus* exiſtimat plenè ſecuram ac liberam ab omni Eutychiano dolo, ideòque prò ejus comprobatione non deſiit interpellare Pontificem, addens Eccleſiarum pacem alioquin periculo non carituram. Quin & omnes Antiochenæ & Hieroſolymitanæ Diœceſeos Epiſcopi & Clerici ſuas preces adjunxere. Et reverà potuit eſſe diſſenſio de ſolis verbis: Verùm enim verò verba etiam cum addita voce *Chriſtus* adhuc manebant ambigua, cothurnus ad omnem pedem aptus, lanaque verſatilis, ſub qua & orthodoxi agni, & Eutychiani lupi poterant occultari. Quocircà

Le-

Legatorum ſuorum, præſertim Dioſcori Diaconi conſilia, & rationes, ac Anteceſſorum ſuorum judicium ſecutus Hormiſda Pontifex propoſitionem proſcripſit atque abolevit. Ad excludendos Eutychianorum dolos dici voluit, uti ſcribit Fa-
L. 1. c. 3. cundus Hermianenſis Epiſcopus, *non unum de Trinitate pro nobis crucifixum, ſed potiùs unam de Trinitate perſonam*. Loquendi formulam haud dubiè adversùs Petrum Fullonem ſtatuit Felix Tertius. Hìnc enim hanc benè ſucatam monachorum Schytarum confeſſionem: *Trinitas etiam*
C. 4. *poſt incarnationis Myſterium Trinitas manſit, quia idem Deus Verbum, etiam cum propria carne,* UNUS EST EX TRINITATE, *non quod caro ejus ſit de ſubſtantia Trinitatis, ſed quia caro Dei Verbi eſt, qui eſt* UNUS E TRINITATE. *Quapropter & Deum Verbum* CARNE PASSUM *dicimus*; Secundùm Beatum Cyrillum in duodecimo adversùs Neſtorium Anathematiſmo. Hanc, inquam, confeſſionem, licèt orthodoxam, probare noluit in libro de Incarnatione & gratia Chriſti Sanctus Fulgentius, ſed correxit ac polivit in hæc verba: *Non Trinitas,*
Cap. 10. *ſed ſolus Filius, id eſt,* UNA E TRINITATE PERSONA, *Chriſtus Dei filius unicus, carne conceptus eſt, & natus*, & crucifixus. Ex quo vides ejus patrocinium monachis impenſum fuiſſe omninò plenum prudentiæ atque cautelæ.

At erant dies mali, & tempora periculoſa: Ecce aliud malum. Exultaverunt ad Pontificis ſententiam Neſtoriani, de quibus idem Facundus. *Rectè dicitur &* UNUS EX TRINITATE CRUCIFIXUS, *& una ex Trinitate perſona. Sed unam dicere perſonam Neſtorianorum nova ſubterfugia minùs excludit, qui convicti innumeris teſtimoniis Patrum, quod Deus Verbum & adſumptus homo una perſona ſit, pro auctoritatis dignitate ab eis hoc exiſtimant dictum, vel exiſtimare ſe fingunt: Ut ſic homo Jeſus Chriſtus dicatur Verbi geſſiſſe perſonam, ſicut etiam geſſit Apoſtolus, qui ſcribens ad Corinthios dicit,* NAM ET EGO QUOD DONAVI, PROPTER VOS IN PERSONA CHRISTI. *Non ut unus idemque eſſet Deus & homo.* Et Joannes Maxentius. *Secundùm hunc modum hæretici Chriſtum aſſerunt unam eſſe ex Trinitate perſonam, non quod hic Chriſtus* UNUS EST E TRINITATE, *ſed quia Dei Verbi in ſe habitantis perſonam habeat, quæ eſt una ex Trinitate, ut jam ſic Vicarius quodammodò ſive miniſter ſit Dei Verbi Chriſtus, non ipſe Deus Verbum ſit Chriſtus: Quod quam ſit impium, etiam ipſi, qui hoc aſſerunt, credo animadvertunt. Hac denique calliditate unam quidem perſonam Chriſtum fatentur è Trinitate,* UNUM *autem* E TRINITATE *eum penitùs nolunt confiteri.* Erat res utrimque admodùm perplexa. Hormiſda Pontifex excluſerat quidem dolos Eutychianos, at porta latiſſima patebat Neſtorianis, palàm gloriantibus ex Romanæ Eccleſiæ decreto Chriſtum pro nobis crucifixum non eſſe unum è Trinitate, adeòque non eſſe Deum, ſed hominem purum.

Quocircà Juſtinianus ex Orientis Comite factus totius mundi Princeps Auguſtus ad Joannem ſecundum Pontificem legavit Hypatium Epheſinum & Demetrium Archi-Epiſcopum Philippenſem cum hiſce litteris. *Manifeſtum facimus veſtræ Sanctitati, quod pauci quidam infideles contradicere Judaicè & Apoſtaticè auſi ſunt adversùs ea, quæ ab omnibus Sacerdotibus ſecundùm veſtram doctrinam rectè tenentur, denegantes Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum eſſe* UNUM SANCTÆ TRINITATIS. *Videntur Neſtorii ſequi malam doctrinam, ſecundùm gratiam dicentis unum Filium Dei, & alium Chriſtum.* Addidit propoſitionem admitti ab omnibus per Orientem Epiſcopis & monachis, refutari à ſolis Neſtorium profeſſis aut de illo ſuſpectis, ipſamque ad eorum deſtruenda latibula eſſe omninò admittendam. Neque curandum de Eutychianiſtis: Eorum technas jam abundè notas. Et laudatam propoſitionem non eſſe in Eccleſia novam aut peregrinam: Eam variis in locis adſeri à Sancto Auguſtino. Loca hæc varia adduxit Princeps, haud dubiè edoctus ab Africanis Epiſcopis & Clericis, quorum tunc ad Regiam urbem erat frequens acceſſus.

Habuit propoſitio etiam potentiſſimos adverſarios, monachos Acæmetas ſeu inſomnes, Sedis & obedientiæ Apoſtolicæ in Acaciano ſchiſmate ſtrenuos defenſores. Romam legavere Cyrum & Eulogium doctiſſimos, urgentes circumſcriptionis ſignaculum à Felice tertio & Hormiſda Pontificibus propoſitioni adpoſitum ſolvi non poſſe ſine prævaricatione, & comprobatione, aut ſanè grandi fomento iniquitatis Eutychianæ. *Inter hæc ambigua*, inquit Dominus Cardinalis Baronius, *dum varia hinc indè* à Romanæ Eccleſiæ Proceribus *dicerentur, Anatolius Diaconus conſuluit Ferrandum Diaconum Eccleſiæ Carthaginenſis, virum doctrina inſignem, quæ ipſius eſſet de propoſita quæſtione ſententia*: Immò quæ eſſet ſententia Sancti Auguſtini, in cujus auctoritate fundabat preces ſuas Juſtinianus Auguſtus. Ferrandus conſuluit Sanctum Fulgentium, totius Africæ eo tempore Magiſtrum, a quo tunc ſcriptus eſt liber exponens ejus quæſtiones, quas inter eſt & hæc noſtra. Et à Ferrando & à Fulgentio reſponſum eſt: *Rectè dici* UNUM DE TRINITATE PASSUM, *ſed ſecuriùs addi* PASSUM CARNE. Utique ad excludendos dolos Eutychianiſtarum.

Rei finem audiamus à Liberato Diacono Carthaginenſi, teſte etiam oculato. *Joannes Sedis Apoſtolicæ cepit Præſulatum. Ad quem miſſi ſunt* Cap. 20. *ab Imperatore Juſtiniano Hypatius Epheſiorum Epiſcopus, & Demetrius à Philippis, conſulere Sedem Apoſtolicam contra Legatos Acæmetarum Cyrum & Eulogium, negantes eſſe confitendum* UNUM DE TRINITATE INCARNATUM & CARNE PASSUM. *Sed Papa Joannes hoc confitendum Epiſtola ſua firmavit, & Imperatori direxit. A cujus communione diſcedentes Romæ quidam Acæmetarum Legatos ſecuti ſunt, & uſque nunc hanc de Chriſto confeſſionem non ſuſcipiunt.* Credidere Joannem Pontificem ab Hormiſdæ Anteceſſoris, licèt non fide, tamen decreto ad Eccleſiæ pacem & puritatem neceſſario diſſonum, & colludentem, aut certè conniventem Theodoræ Auguſtæ, de qua in Chronico Victor Epiſcopus Tonnonenſis. *Theodoræ Auguſtæ factione Juſtinianus Auguſtus* UNUM DE TRINITATE PASSUM, *non*

non adſerens ſecundùm quid, ſed abſolutè ſuſcipiendum, cunctis generali lege imponit: Atque à Clericis & monachis ſubſcriptiones violenter exegit. Qua de cauſa plurimi ſe ab Eccleſia, & Epiphanii Conſtantinopolitani Epiſcopi ad hæc tacentis *communione ſubtraxerunt, & monachi à propriis monaſteriis receſſerunt, aſſerentes ſibi ſufficere fidem eorum, qui in quatuor Synodis convenerunt*. Theodoræ Auguſtæ palàm ac nequiter Eutychianæ commixtio reddebat ſuſpecta omnia: Inſomnes monachi exiſtimabant Juſtinianum Anaſtaſio, Epiphanium Patriarcham & Joannem Papam ſimiles Flaviano Antiocheno & Philoxeno Hieropolitano Epiſcopis, quorum pro eadem propoſitione temeritatem ſuprà audivimus à Dioſcoro Romanæ Eccleſiæ Diacono & laudato Epiſcopo Tonnonenſi. Et ſanè laici Principis Edictum, quo *unus è Trinitate* non ſecundùm quid, id eſt, non addita voce *Chriſtus*, aut voce *in carne*, ſed abſolutè prædicabatur paſſus & crucifixus, iſto tempore non poterat non eſſe ſuſpectum. Quare monachi non ſine fundamento putarunt etiam Joannis Papæ communionem refutari. Verùm ille firmis anchoris nitebatur: Duodecimo Sancti Cyrilli adversùs Neſtorium Capitulo, per Epheſinam Synodum, Romanam Sedem, ac omnem ſub cœlo Eccleſiam comprobato, judicio Ferrandi Carthaginenſis Diaconi, atque totius Eccleſiæ Africanæ, nec non auctoritate variorum Patrum, præſertim Sancti Auguſtini, cujus & addidit hocce aureis litteris in omni ſchola & Eccleſia ſcribendum elogium. *Sancti Auguſtini doctrinam, ſecundùm Prædeceſſorum meorum ſtatuta, Romana ſequitur & ſervat Eccleſia*. Acæmetas monachos à communione ſuſpendit, niſi acquieſcerent, tamquam Neſtorii fautores damnandos. Quæ omnia ad Juſtiniani Auguſti preces confirmavit
Epiſt. 1. Joannis ſucceſſor Agapetus in hæc verba. *Cupis, venerabilis Imperator, ut tuæ Pietatis Epiſtolam, de fidei veſtræ expoſitione nuper ad beatæ memoriæ Prædeceſſorem noſtrum Joannem per Hypatium atque Demetrium Epiſcopos deſtinatam, atque à præfato Præſule roboratam, noſtra quoque auctoritate firmemus: Laudamus, & amplectimur, confirmamus, atque roboramus*. Etiam Facundus Hermianenſis facundiſſimè laudat ac defendit, tandemque ad ejuſdem Principis preces noſtra hæc Synodus præſenti Capitulo in perpetuam Eccleſiæ Regulam provexit. Addit: *Crucifixus carne*. Ob auctoritatem Romanæ Eccleſiæ: Quod namque decreto ſuo addiderit, Ferrandi Diaconi conſilium ad Eutychianos dolos excludendos ſecutus, etiam Joannes Pontifex, teſtatur diſertè Liberatus. Neque Pontifex, neque Synodus ſuſpecta eſſe voluit de conniventia cum Theodora Auguſta, non ſecundùm quid, ſed abſolutè præſentem propoſitionem ſuſceptam volente. Etiam ipſe Juſtinianus in ſupplicibus ad Pontificem litteris addiderat vocem *Carne*. Integer non eſt hac in re Victor Tonnonenſis: Quis enim neſciat Juſtinianum in dogmatis cauſa Conjugi Theodoræ nihil conceſſiſſe?

Ex quo vides eandem æquivocam propoſitionem poſſe ab Eccleſia ſucceſſivè & probari & damnari. Etenim propter ſubdolos, & communibus vocibus, tamquam communibus lanis, tectos hæreticos facit frequenter Eccleſia de ſignis vocalibus, quod propter verſipelles Manichæos de ſignis ſacramentalibus fecit S. Leo Magnus Pontifex, dicens ad populum in quarto ſermone de quadrageſima. *Cùm* impii Manichæi *ad tegendam infidelitatem ſuam noſtris audeant intereſſe myſteriis*, Cap. 5. *ità in Sacramentorum communione ſe temperant, ut interdùm tutiùs lateant. Ore indigno Chriſti corpus accipiunt, ſanguinem autem redemptionis noſtræ haurire omninò declinant. Quod ideò veſtram volumus ſcire Sanctitatem, ut nobis hujuſmodi homines & his manifeſtentur indiciis, & quorum deprehenſa fuerit ſacrilega ſimulatio, notati & proditi à ſanctorum ſocietate, ſacerdotali auctoritate, pellantur*. Dominus Stanislaus Cardinalis Hoſius, & cum illo Synodus Petricovienſis, ſtatutum hoc emanaſſe exiſtimant adversùs neſcio quem paradoxum Neſtorii de ſancta Euchariſtia errorem: At certum eſt emanaſſe contra Manichæos. Communio ſub ſola panis ſpecie fuit olim non tantùm licita, ſed & recepta in multum uſum Eccleſiarum, etiam Romanæ: At quoniam profani Manichæi ſub illa, tamquam ſub ovina pelle, lupum obtegebant, eam Roma proſcripſit & abolevit Pontifex, præcipiens per Italiam omnibus & ſingulis ſpeciem utramque, adeò ut omnis ſe à Calice ſacro abſtinens eſſet ſuſpectus de Manichæiſmo, tamquam id non faciens Chriſtiana libertate, ſed ſervili atque hæretica ſuperſtitione, quæ vinum abominatur & horret, quaſi ſit non Dei creatura & Sacramenti elementum, ſed maledictum fel Principis tenebrarum. At verò hæc noſtra noviſſimorum dierum tempora infeliciſſima in mundum abortivere Huſſitas, Lutheranos, & Calviniſtas, laici populi ſub ſola panis ſpecie communicandi morem, ex graviſſimis ac juſtiſſimis cauſſis jam pridem inductum in omnem Eccleſiam latinam, damnantes tamquam adverſum Chriſti Domini inſtituto ac Legi Evangelicæ. Hìnc Conſtantienſis & Tridentina Synodus proſcripſere communionem ſub utraque ſpecie, ut quiſquis illam attentarit, tractetur ut profeſſus Huſſita, Lutheranus, aut Calviniſta. Dictæ Synodi & Sanctus Leo ſtatuerunt omninò contraria, attamen uno ſpiritu: Quomodò in luto & cera idem ſol eadem virtute adverſas qualitates; ità idem Sanctus Jeſu Chriſti Spiritus per varios ejuſdem poteſtatis Rectores Eccleſiaſticos in diverſis temporibus aut locis ob adverſas rationes adverſa & contraria decreta operatur. Vivit & manet ſub illis invariata fides, quomodò idem invariatus homo ſub aliis & aliis vario tempore veſtimentis. Eodem jure præſentem Propoſitionem Felix tertius & Hormiſda, item Joannes ſecundus & Agapetus Pontifices tractarunt. In Iſtiuſmodi, inquam, æquivocis propoſitionibus, non orthodoxa ſententia damnatur, ſed circumſcribuntur ſolæ voces, earumve neſcio qui occulti ſinus & ſecreti receſſus, in quibus doloſi hæretici poſſint fætidos ſuos vomitus abſcondere, & noſtris exindè ſimplicioribus tamquam ex formoſo poculo mortiferam potionem propinare. Hìnc nebulonibus iſtis profligatis, omnique inſidiarum ſoluto metu, poſſunt voces illæ in priſtinam reddi libertatem. Fit illis, quomodò mundis veſtibus, quibus quis

quis immundus affricuit ſuam ſcabiem: Quomodò eleganti domui, quam quis leno occupavit ac profanavit in lupanar: Quomodò amænis ſylvis, quas homicidæ & latrones demutarunt in ſpecum ac aſylum ſuarum inſidiarum. Vitia hæc ſunt & rebus & vocibus adventitia, & contra naturam violenta, ideòque ſanabilia. Nam Sanctus Paulus primus Anachoreta ſanctiſſimo incolatu ſuo purgavit ſpecum ſuam, de qua Sanctus Hieronymus: *Hunc locum Ægyptiorum litteræ ferunt furtivæ monetæ officinam fuiſſe, ea tempeſtate, qua Cleopatræ junctus eſt Antonius.*

CAPITULUM XI.

SI quis non anathematizat Arium, Eunomium, Macedonium, Apolinarium, Neſtorium, Eutychen, Origenem cum impiis eorum conſcriptis, et alios omnes hæreticos, qui condemnati, et anathematizati ſunt à ſancta Catholica et Apoſtolica Eccleſia, et à prædictis ſanctis quatuor Conciliis, et eos qui ſimilia prædictis hæreticis ſapuerunt vel ſapiunt, et uſque ad mortem in ſua impietate permanſerunt, vel permanent, talis anathema ſit.

CAPITULUM XII.

SI quis defendit impium Theodorum Mopſueſtenum, qui dixit alium eſſe Deum Verbum, & alium Chriſtum à paſſionibus animæ & deſideriis carnis moleſtias patientem, & à deterioribus paulatim recedentem, & ſic ex profectu operum melioratum, & à converſatione immaculatum factum, & tamquam purum hominem baptizatum eſſe in nomine Patris, & Filii & Spiritus Sancti, & per Baptiſma ſancti Spiritus gratiam accepiſſe, & filiationem meruiſſe, & ad ſimilitudinem imperialis imaginis in perſona Dei Verbi adorari, & poſt reſurrectionem immutabilem cogitationibus, & impeccabilem omninò factum fuiſſe. Et iterùm dixit idem impius Theodorus, talem factam eſſe unitionem Dei Verbi ad Chriſtum, qualem dixit Apoſtolus de viro & muliere: *ERUNT DUO IN CARNE UNA.* Et ſuper alias innumerabiles blaſphemias auſus eſt dicere, quod poſt reſurrectionem cùm inſufflaſſet Dominus diſcipulis, & dixiſſet, *ACCIPITE SPIRITUM*, non dedit eis Spiritum ſanctum, ſed figuratim tantummodò inſufflavit. Ipſe enim & confeſſionem, quam fecit Thomas, cùm palpaſſet manus, & latus Domini poſt reſurrectionem dicens, *DOMINUS MEUS, ET DEUS MEUS*, inquit non eſſe dictam à Thoma de Chriſto. Nec enim dicit Theodorus Deum eſſe Chriſtum, ſed ad miraculum reſurrectionis ſtupefactum Thomam glorificaſſe Deum, qui Chriſtum reſuſcitavit. Et quod pejus eſt, etiam in interpretatione, quam in Actus Apoſtolorum ſcripſit Theodorus, ſimilem fecit Chriſtum Platoni, & Manichæo, & Epicuro, & Marcioni dicens, quod

ſicut illorum unuſquiſque ex dogmate, quod invenit, ſuos diſcipulos fecit vocari Platonicos, & Manichæos, & Epicuræos, & Marcioniſtas; ſimili modo & cùm Chriſtus dogma inveniſſet, & ex ipſo Chriſtianos vocari. Si quis igitur defendit prædictum impium Theodorum, et impia ejus conſcripta, in quibus tam prædictas, quam alias innumerabiles blaſphemias effudit contra magnum Deum et Salvatorem Jeſum Chriſtum, et non anathematizat eum, et impia ejus conſcripta, et omnes qui ſuſcipiunt, vel defendunt eum, et dicunt orthodoxè eum expoſuiſſe, et qui ſcripſerunt pro eo, et eadem illi ſapuerunt, vel ſcribunt pro eo, vel impiis ejus conſcriptis, et eos qui ſimilia illi ſapiunt, vel aliquando ſapuerunt, et uſque ad mortem permanſerunt, vel permanent in tali impietate, talis anathema ſit.

CAPITULUM XIII.

Si quis defendit impia Theodoreti conſcripta, quæ contra rectam fidem, et contra primam Epheſinam ſanctam Synodum, et Sanctum Cyrillum, et duodecim ejus Capitula expoſuit, et omnia quæ conſcripſit pro Theodoro et Neſtorio impiis, et pro aliis, qui eadem prædictis Theodoro et Neſtorio ſapuerunt, defendens eos, et eorum impietatem, et propter hoc impios vocans Doctores Eccleſiæ, qui unitatem ſecundùm ſubſiſtentiam Dei Verbi ad carnem confitentur, et non anathematizat ea, et eos qui ſimilia eis ſapuerunt, vel ſapiunt, inſuper autem et omnes, qui ſcripſerunt contra rectam fidem, et Sanctum Cyrillum, et duodecim ejus Capitula, et uſque ad mortem in tali impietate permanſerunt, talis anathema ſit.

CAPITULUM XIV.

Si quis defendit Epiſtolam, quam dicitur Ibas ad Marim Perſam hæreticum ſcripſiſſe, quæ abnegat quidem Deum Verbum de ſancta Dei Genitrice ſemper Virgine Maria incarnatum, hominem factum eſſe, dicit autem purum hominem ex ipſa natum eſſe, quem templum vocat, ut alius ſit Deus Verbum, & alius homo, et Sanctum Cyrillum, qui rectam fidem Chriſtianorum prædicavit, tamquam hæreticum, et ſimiliter Apollinario impio ſcripſiſſe criminatur, et inculpat primam Epheſinam ſanctam Synodum tamquam ſine examinatione, et quæſtione Neſtorium condemnantem, et duodecim Capitula Sancti Cyrilli impia, et contraria rectæ fidei vocat eadem impia epiſtola, et defendit Theodorum, et Neſtorium et impia eorum dogmata, et conſcripta.

ſcripta. Si quis igitur memoratam impiam epiſtolam defendit, et non anathematizat eam, et deſenſores ejus, et eos qui dicunt eam rectam eſſe, vel partem ejus, et eos qui ſcripſerunt vel ſcribunt pro ea, vel pro impietate quæ in ea continetur, et præſumunt eam defendere, vel inſertam ei impietatem nomine ſanctorum Patrum, vel ſancti Chalcedonenſis Concilii, et in his uſque ad mortem permanent, talis anathema ſit.

SCHOLION.

HÆc ſunt tria Chalcedonenſis, vel potiùs Epiſcoporum poſt peractam Synodum ad Martiani Auguſti preces Chalcedone remanentium Capitula ſeu decreta, per hanc noſtram Synodum retractata & correcta, compendio expreſſa ab Euſtatio Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Presbytero in vita Sancti Eutychii Patriarchæ Conſtantinopolitani: *Theodoreti ſcripta contra duodecim Capita Sancti Cyrilli; Epiſtola Ibæ* Edeſſeni Archi-Epiſcopi *ad Marim Perſam* Epiſcopum *conſcripta; & Theodori Mopſueſtiæ* in ſecunda Cilicia *Epiſcopi Judaicæ nugæ & maledicta*. Paſſim vocantur *ſcandalum trium Capitulorum*. Et meritò. Fuit ſcandalum adeò enorme, ut ejus motor, Theodorus, Cæſareæ in Cappadocia Archi-Epiſcopus, moriens, teſte Liberato Diacono Carthaginenſi, deſperabundè exclamarit *ſe & Pelagium*, Romanæ Eccleſiæ Diaconum, *Vivos incendendos, per quos hoc ſcandalum intravit in mundum*. At Pelagium, utpotè innoxium, iniquè ſibi adſociavit. Qui tria famoſa Capitula exiſtimant fuiſſe tria à Schytiæ monachis agitata, errant toto cœlo.

DISSERTATIO

DE QUINTA SYNODO GENERALI.

CAPUT PRIMUM.

Exponitur damnatio Origenis; occaſio quintæ Synodi.

PRimum in tria Capitula hoſtilem inſultum refert in Chronico Victor Epiſcopus Tonnonenſis ad Joannis Gibbi Conſulatum, id eſt, annum Chriſti Domini quadringenteſimum nonageſimum nonum, nonum Anaſtaſii Auguſti. *Anaſtaſius Imperator, Flaviano Antiocheno & Philoxeno Hierapolitano Præſulibus, Conſtantinopolim Synodum congregat: Et contra Diodorum Tharſenſem, Theodorum Mopſueſtenum cum ſcriptis, Theodoretum Cyri, Ibam Edeſſenum, Andream, Eucherium, Quirum, & Joannem Epiſcopos, cæteroſque alios, qui in Chriſto duas prædicabant naturas, duaſque formas, & qui non confitentur* UNUM DE TRINITATE CRUCIFIXUM; *unà cum Leone Romano Epiſcopo, & ejus tomo, atque Chalcedonenſi Synodo, inferre anathema perſuaſit.* Philoxenus eſt profanus ille Xenajas, quem non baptizatum Severus Pſeudo-Patriarcha Antiochenus, meritò vocatus *Organum diaboli*, intruſit in cathedram Hierapolitanam, Metropoliticam Provinciæ Eufrateſiæ. Ejuſmodi ſcelerata fæx damnare cœpit non ſolummodò Theodorum, Theodoretum, & Ibam, quod *Unum è Trinitate paſſum* nollent confiteri, ſed & eorum cauſa Synodum Chalcedonenſem, dicentes eam, quæ hoſce Neſtorianos in Epiſcopalem communionem admiſiſſet, non poſſe non eſſe Neſtorianam.

Aſt harum, quas rigidiſſimis Edictis Martianus Auguſtus ac ejus ſucceſſor Leo non potuerant compeſcere, violentiarum pertæſa Divina Clementia cœpit circa hæc tempora Synodum miraculis tutari. Etenim ad Baſilii Venantii & Flavii Celeris Conſulatum, Domini annum quingenteſimum octavum, pergit Epiſcopus Tonnonenſis. *Populos Alexandrinos & totius Ægypti, ſimul puſillos & magnos, liberos & ſervos, Clericos atque Monachos, præter peregrinos, immundi ſpiritus occupant: Et humana locutione privati latrare cunctis diebus ac noctibus, ut canes, cœperunt, ità ut vinculis ferreis vincti ad Eccleſias poſteà, ut ſanitatem perciperent, traherentur: Comedebant enim ſuas manus, ſimulque & brachia pariter omnes. His evenientibus, Angelus in viri ſpecie quibuſdam ex populo apparuit, dicens hoc eis pro eo, quod Anathema Synodo Chalcedonenſi dederint, eveniſſe, comminatus nihil eos tale deinceps committere.* Et ad Conſulatum Anicii Probi & Flavii Clementini, Domini annum quingenteſimum decimum tertium, agens de primis auctoribus additamenti ad ſacrum triſagium. *Dum Conſtantinopoli ad forum Conſtantini id pſallentes ad majorem Eccleſiam pergunt, nubes ex improviſo cineres ſuper eos pro pluvia emiſerunt, totamque civitatem & Provinciam contexerunt.* Quis neſciat Alexandrinorum pro Timotheo Æluro ac Petro Mogo, & Conſtantinopolitanorum pro Acacio Epiſcopo patrata impiiſſima in Deum & Synodum? Juſtiſſimas plagas acceperunt. Pergit Tonnonenſis ad Conſulatum Agapeti ſeu potiùs Magni & Florentii, Domini annum quingenteſimum decimum octavum. *Anaſtaſius Imperator*, Eutychianæ atque Acacianæ impietatis fautor contumax, *intra palatium tonitruorum terrore fugatus, & coruſcationis jaculo percuſſus, in cubiculo, quo abſconſus fuerat, moritur & cum ignominia abſque conſuetis exequiis ad tumulum ducitur.* Eum Macedonius Conſtantinopolitanus & Elias Hieroſolymitanus Patriarchæ, iniquiſſimè proſcripti, ad Divinum tribunal evocarant. Succeſſor pientiſſimus Juſtinus Auguſtus mox Eutychianam ac Neſtorianam hæreſin, Acacianum ſchiſma, eorumque ſequaces Epiſcopos ejecit: Reſtantes Schytarum monachorum quæſtiones compoſuit, & quatuor generales Synodos ſacris Eccleſiarum tabulis inſcripſit ejus hæres Juſtinianus, atque ità omnia credebantur pacificata.

Paulus interim Eccleſiæ Alexandrinæ Epiſcopus orthodoxus degradatur, relegatur Gazam Palæſtinæ, eò à Principe mittitur Pelagius Romanæ Eccleſiæ Diaconus & Vigilii Pontificis Apocriſarius, Patriarchale illi pallium & omnem reſtitutionis ſpem ablaturus, evenitque interim caſus, de quo Liberatus Diaconus Carthaginenſis in Breviario. *Redeunte Pelagio Conſtantinopolim, Monachi quidam ab Hieroſolymis, per quos Pelagius in Gazam tranſitum habuit, venerunt ad eum in Comitatu, portantes Capitula de libris Origenis* Cap. 23.

genis excerpta, volentes agere apud Imperatorem, ut Origenes damnaretur cum illis Capitulis. Igitur Pelagius, æmulus exiſtens Theodoro Cæſareæ Cappadociæ Epiſcopo, volens ei nocere; eò quod eſſet Origenis defenſor, unà cum Menna Archi-Epiſcopo Conſtantinopolitano flagitabat à Principe, ut juberet fieri, quod illi monachi ſupplicabant, ut Origenes damnaretur, ipſaque Capitula talia docentia. Annuit Imperator facillimè, gaudens ſe de talibus rebus judicium ferre. Jubente eo dicta eſt in Origenem & illa Capitula Anathematis damnatio, quam ſubſcribentes unà cum Menna Archi-Epiſcopo apud Conſtantinopolim reperti, deindè directa eſt Vigilio Romano Epiſcopo, Zoilo Alexandrino, Efremio Antiocheno, & Petro Hieroſolymitano. Quibus eam accipientibus & ſubſcribentibus, Origenes damnatus eſt mortuus, qui vivens olim fuerat antè damnatus. Plurimos Paleſtinæ monachos fuiſſe hoc tempore ex Origene leproſos teſtatur etiam Cyrillus monachus in vita Sancti Euthymii, Sancti Quiriaci, & Sancti Sabbæ Abbatum, à quorum poſtremo per Petrum Hieroſolymæ Patriarcham ad Comitatum Legato ait rogatum fuiſſe Principem in hæc verba. *Origenis dogmata conturbant Eccleſias. Et ideò à Tua Potentia magnum adhibendum eſt ſtudium, ut tantùm malum procul expellas. Hæc ſi feceris, in Deo confido fore, ut mox dives ſequatur remuneratio, Romaque univerſa & Carthago cernentur rursùs parte tui imperii.* Pergit Cyrillus. *Ut magnus pollicitus eſt Sabbas, Africa univerſa & Roma ejus acceſſerunt imperio.* Jure itaque Juſtinianus in Origenis damnationem propendebat.

Facta eſt damnatio ante quintam Synodum à Menna Patriarcha & Pelagio Diacono in Synodo ex Epiſcopis ob negotia propria in Regia civitate repertis, qualium Synodorum mos & dignitas ſunt abundè ſuperiùs elucidata. Et quoniam Romani Pontificis ac reliquorum Patriarcharum confirmatio acceſſit, damnationi nihil defuit ad irretractabilem auctoritatem. Ejuſdem confirmatricem legem Juſtiniani, directam ad Mennam Patriarcham, publicavit D. Cardinalis Baronius. Verè nihilominùs addit Cyrillus monachus. *Poſt hæc cùm ſancta & Oecumenica quinta Synodus congregata fuiſſet Byzantii, Origenes & impia de præexiſtentia & reſtitutione dogmata generali fuerunt ſubjecta anathemati.* Et Sanctus Sophronius Hieroſolymæ Patriarcha in litteris ad Sergium Patriarcham Conſtantinopolitanum, lectis & probatis à Synodo ſexta, poſt quatuor primas Synodos profitetur & quintam, addens de
Act. 11. ipſa. *Perimit ac in interitum projicit principaliter Origenem inſanum & omnes ejus pompoſas ſomnolentias, & plena multæ impietatis commenta: Evagrii quoque & Didymi cum eo dogmata, nec non & fabuloſa deliramenta.* Et Conſtantinus quartus Auguſtus in Edicto ſextæ Synodi confirmatorio.
Act. 18. *Suſcipimus quoque & quæ in temporibus Juſtiniani Divæ memoriæ in noſtra feliciſſima civitate congregata eſt Synodus contra Dei impugnatores Origenem videlicet, Didymum & Evagrium.* Et plena ſeptima Synodus in ſermone acclamatorio ad Principes. *Etiam Origenis, & Evagrii, & Didymi fabulas anathematizamus, ſicuti & Conſtantinopoli congregatum quintum Concilium egiſſe dignoſcitur.* Et Pſeudo-Synodus latrocinalis contra ſacras imagines. *Quæ Conſtantinopoli convenit Synodus ſub Juſtiniano Divæ recordationis, anathematizavit* L. 2.
Origenem, Evagrium, Didymum cum paganis conſcriptis eorum. Ex quibus patet labi nuperum Apologum, auſum ſcribere Origenem à quinta Synodo minimè fuiſſe damnatum. Damnatus eſt non obſtante Domitiani in prima Galatia Ancyrenſis Epiſcopi Metropolitani ad Vigilium Pontificem provocatione & Apologia, relata à Facundo Hermianenſi. L. 4. c. 4.

Repetitæ damnationis cauſam edicit Evagrius Epiphanienſis. *Euſtochius* Macarii de Origene ſuſpecti, ideòque ſede pulſi, poſt Petrum, datæ à Menna Patriarcha & Pelagio Diacono in Origenem ſententiæ approbatorem, in ſede Hieroſolymitana Succeſſor, *Ubi illi, qui Origenis* L. 4. c. 37.
dogmata tuebantur, cùm aliis in locis, tùm maximè in nova Laura invaleſcerent, omne ſtudium eò contulit, ut eos expelleret. Qui ad novam profectus Lauram, omnes indè ejecit, & tamquam communem perniciem longè fugavit. Illi in varia loca diſperſi multos in ſuam pellexerunt opinionem. Adversùm hoſce Gyrovagos exiſtimat à quinta Synodo reſumptam cauſam Origenis & damnationem innovatam. At certum eſt labi. Longè enim aliter ſcribit Cyrillus monachus in vita Sancti Sabbæ. *Cum Deo conſervandus Imperator miſiſſet Hieroſolymam ea, quæ in Synodo geſta ſunt, & omnes Epiſcopi Palæſtinæ manu & ore confirmaſſent & roboraſſent, præter Alexandrum Abilæum, qui ob hoc ab Epiſcopatu projectus, & Byzantii à terræ motu abſorptus eſt, quidam Novi-Laurenſes à catholica ſe ſepararunt communione: At verò Patriarcha Euſtochius diverſis modis eos aggreſſus per octo menſes admonitionem fecit circa illos, & precibus ſuis cùm non valuiſſet eis perſuadere, quò Eccleſiæ catholicæ communicarent, Imperialibus juſſionibus uſus per Anaſtaſium Ducem à nova illos Laura projecit, Provinciamque totam ab eorum peſtilentia liberavit.* Non ergò ante, ſed poſt Synodum facta eſt iſta perſecutio. Et hæc Cyrilli monachi verba, quæ deſunt apud Laurentium Surium, habes in prima F. 397.
Actione ſeptimæ Synodi. Codex D. Cardinalis Baronii legebat, *Eutychius*: At omninò, *Euſtochius*, eſt legendum. A. 553.

Porrò Synodi noſtræ adversùs Origenem Acta latent, aut interierunt: Interpolata haud dubiè per damnatos Origeniſtas. Nam ſeptimam quoque & octavam Actionem fuiſſe à Monothelitis vitiatam oſtenderunt in ſexta Synodo Legati Sedis Apoſtolicæ, dixeruntque Glorioſiſſimi Judices: *Sed & in ſuperiùs poſita tertia Actione, dum relegeretur primus liber geſtorum quinti Concilii, inventi ſunt additi tres falſi quaterniones.* Mennæ Patriarchæ Conſtantinopolitani ad Vigilium Papam, & hujus ad Juſtinianum Auguſtum ac ejus conjugem Theodoram litteras ſuæ impietatis confirmatrices dictis Actionibus infarcinarant Monothelitæ, fueruntque per ſextam Synodum de impoſtura convicti & puniti. Acta integra ad Theodelindam Longobardorum Reginam miſit Gregorius Magnus, ad ſextam Synodum deportavere Legati Agathonis Papæ, variaque eorum exemplaria, latina & græca, in plures libros digeſta, habebat tunc Eccleſia Conſtantinopolita-

litana. E cunctis in Origenem Actis hodiè habemus ſolùm undecimum Anathematiſmum ſeu Canonem, & Juſtiniani, Origenem denuò damnari poſtulantis, ad Synodum litteras apud Georgium Cedrenum. Et quidem dictus Anathematiſmus præcedit Anathematiſmos contra tria Capitula. Item Sanctus Sophronius in litteris ad Sergium Conſtantinopolitanum, ubi dixerat à quinta Synodo damnatum cum Evagrio & Didymo Origenem, pergit: *Poſt quos & Mopſueſtenum evellit Theodorum, ſcripta quoque Theodoreti, & Epiſtolam Ibæ*. Eodem modo loquuntur in locis ſuprà adductis Conſtantinus quartus & ſeptima Synodus: Atque ità errat Nicephorus Calixtus volens tria Capitula ante Origenem damnata.

Damnata ſunt ejus non ſolummodò ſcelerata dogmata, ſed & mortua perſona, quam etiam vivam fuiſſe damnatam verè Liberatus Carthaginenſis affirmat. Confirmat apud Gennadium Maſſilienſem in Catalogo virorum illuſtrium Theophilus Alexandrinus Epiſcopus, damnans in ſua Synodo Origenem, *Ac ſimul edocens non à ſe eum primum, ſed & ab antiquis Patribus, & maximè Heracla* Patriarcha Alexandrino *fuiſſe & à Presbyterio ejectum, & de Eccleſia pulſum, & de civitate fugatum*. Etiam à Demetrio Epiſcopo id factum oſtendit Photius in Bibliotheca. Et in libris contra Ruffinum Sanctus Hieronymus adducit Origenis Epiſtolam, qua Demetrium lacerat, & in totius orbis Epiſcopos & Clericos invehitur, tamquam iniquè ab Eccleſiis excommunicatus. Excommunicationis fuit varia cauſa. Unam principalem adducit laudatus Hieronymus in litteris ad Pammachium & Oceanum: *Ipſe Origenes in Epiſtola, quam ſcribit ad Fabianum, Romanæ Eccleſiæ Epiſcopum, pœnitentiam agit, cur talia ſcripſerit, & cauſam temeritatis in Ambroſium refert, quod ſecretò edita in publicum protulerit*. Ambroſius erat vir nobilis ac opulentus, Origenis, per quem à Marcione converſus ad Eccleſiam, literarios labores juvans ſuis facultatibus. Aliam cauſam adducit Juſtinianus Auguſtus in lege Origenianæ damnationis confirmatrice ad Mennam Patriarcham. *Origenes poſt atroces* doctrinæ ſuæ in Deum *blaſphemias in ipſo martyrii articulo Chriſtum abnegavit, cultamque à Paganis Deorum multitudinem, quam ipſe inducit, adoravit: Atque ità Dei providentia factum eſt, ne in Eccleſia pro martyre acciperetur, atque indè gregi Chriſti inferretur aliquid detrimenti*. Pergit Sanctus Hieronymus in libris contra Ruffinum. *Totus orbis*, utique ob dictas cauſas, *in Origenis odia exarſit*. Et in alio libro. *Omnis tam Orientis quàm Occidentis Catholicorum Synodus pari ſententia & ſpiritu illum hæreticum denunciat*. Eum cum Neſtorio, Eutychete, Dioſcoro, aliiſque Hæreſiarchis in inferno ardentem vidit & hoſpiti ſuo Theophani oſtendit Quiriacus monachus, uti refert Sancti Sophronii pratum ſpirituale. Quare ejus Apologum agere eſt Æthiopem lavare.

[Margin: L. 118. L. 2. c. 3. Epiſt. 65. c. 4. L. 1. c. 3. L. 2. c. 6. Cap. 26.]

At verò *Theodorus*, inquit Liberatus Diaconus, *Cæſareæ Cappadociæ Epiſcopus, dilectus & familiaris Principum, ſecta Acephalus, Origenis autem defenſor acerrimus, & Pelagio* Romanæ Eccleſiæ *Diacono æmulus, cognoſcens Origenem ab* ipſo & Menna Patriarcha *fuiſſe damnatum, dolore damnationis ejus, ad Eccleſiæ conturbationem, damnationem molitus eſt & in Theodorum Mopſueſtenum, eò quod Theodorus multa opuſcula edidiſſet in Origenem, oxoſuſque & accuſabilis haberetur ab Origeniſtis, & maximè quod Synodus Chalcedonenſis laudes ejus ſuſceperat in tribus Epiſtolis*. Conſonat Facundus Hermianenſis ità alloquens Juſtinianum Auguſtum. *Quia per inſtantiam Tuæ Religionis profani dogmatis iterata damnatio eſt, hinc ejus ſectatores exarſerunt adversùs Eccleſiam, quærentes eam quacumque poſſent immiſſione turbare. Et hoc totum publicam notitiam non effugit. Præſertim cùm & Domitianus Ancyrenſis civitatis Epiſcopus Provinciæ primæ Galatiæ, qui fuit ipſius Origenianæ hæreſis manifeſtus aſſertor, per libellum, quem ad beatiſſimum Papam Vigilium ſcripſit, Deo extorquente confeſſus eſt, quod ejus complices Origeniani, cùm viderent ſe non poſſe proprium dogma defendere, neque ſibi quidquam ſpei de conflictu reſtare, ad ultionem eorum, quæ contra Origenem geſta ſunt, hæc Eccleſiæ ſcandala commoverunt*. Quod ipſum, cum quadam tamen varietate, ſcribit Evagrius Epiphanienſis.

[Margin: Cap. 23. L. 1. c. 2. L. 4. c. 37.]

Theodorum Cæſareæ in Cappadocia ArchiEpiſcopum fuiſſe Principum familiarem ac dilectum verè aſſerit Liberatus. Erat ſorex palatinus, unus eorum Epiſcoporum, quos unà cum Juſtiniano in multam quotidiè noctem de Eccleſiæ & Reipublicæ cauſſis lucubraſſe ſcribit Procopius Cæſareenſis. Undè & in ejus poſtmodùm damnatione ait Vigilius Pontifex: *Tu Theodore, hactenùs ab ordinationis tuæ tempore, unius anni ſpacio in Eccleſia, cujus gubernacula ſuſceperas, non paſſus es reſidere*. Licet ſecta Acephalus, non tantùm Theodoræ Auguſtæ, ſed & Juſtiniano erat acceptus: Juſtiniani enim & Theodoræ in religione diſcordiam fuiſſe doloſam, ad utriuſque partis ſequaces captandos compoſitam, Evagrius ſuſpicatur. Pergit Liberatus. *Theodori* Mopſueſteni *damnationem Theodorus* Cappadox *tali machinatione perfecit. Scribente Principe contra Acephalos in defenſionem Synodi Chalcedonenſis, accedens idem Theodorus unà cum ſuis ſatellitibus, qui ſub nomine catholico Acephalis ſtudebant, cum Theodoræ Auguſtæ favore Imperatori ſuggeſſit ſcribendi laborem non eum debere pati, quando compendio poſſit Acephalos omnes ad ſuam communionem adducere. Siquidem illi, inquit, hoc offenduntur in Synodo Chalcedonenſi, quod laudes ſuſcepit Theodori Mopſueſteni Epiſcopi, Epiſtolamque Ibæ, quæ per omnia Neſtoriana eſſe cognoſcitur, Synodus ipſa judicio ſuo pronunciaverit orthodoxam. Qui Theodorus ſi cum dictis ſuis & hac Epiſtola anathematizetur, tamquam retractata Synodus atque purgata ſuſcipietur ab eis per omnia, & in omnibus, & ſine Pietatis veſtræ labore Eccleſiæ catholicæ ſocietati, gaudente univerſali Eccleſia, Clementiæ veſtræ laus erit ſempiterna. Hæc audiens Imperator, & dolum doloſorum minimè perſpiciens, ſuggeſtionem eorum libenter accepit, & hoc ſe facere promptiſſimè reſpondit*. Conſonat Facundus Hermianenſis. *Origeniſtarum fungens ſatellitio Eutychiana perfidia ea, quæ per ſe contra Chalcedonenſe Concilium nequidquam ſæpè tentaverat*,

[Margin: Cap. 24. L. 1. c. 2.]

rat, per ipſos latenter aggreſſa eſt, qui nobis non videbantur in hac parte eſſe ſuſpecti. Nec tamen & illi magnam Synodum palàm reprehendere præſumpſerunt: Magis autem ſub quadam ſpecie defenſionis, quam commendabat fallax eorum promiſſio, robur ejus infirmare conati ſunt. Jactabant enim, quod omnes Eutychiani, qui decretis ejus offenduntur, communicarent Eccleſiæ, ſi Theodori Mopſueſteni perſona & libri, Ibæ Epiſtola, & quædam Theodoreti ſcripta damnarentur. Circa hæc tria ajebant circumſcriptam Synodum, ideoque purgandam. Erat dolus nequiſſimus, Synodi, quod nullis huc uſque graſſationibus aut Anaſtaſii Auguſti minis potuerat, retractationem, adeòque plenam exauctorationem, ſub inimicæ defenſionis fuco per Juſtiniani Principis pietatem impetraturus. Ità exiſtimabant & ipſi cum Origeniſtis Eutychianiſtæ, & omnes Catholici illi, quotquot pro tribus Capitulis ſchiſma fecerunt. Exiſtimabant Romanam Eccleſiam, Capitulorum damnationem comprobando, factam eſſe Synodi Chalcedonenſis damnatricem, ac ſibi Divinitùs delegatæ in Synodalia conſtituta cuſtodiæ prævaricatricem. Vana item erat Eutychianorum promiſſio: Romani enim dogmatis ſimulatores in Eccleſiam inducere eſt confuſionem facere, non communionem.

Hæc Liberati verba, *Theodoræ Auguſtæ favore*, exponit victor Tonnonenſis ad annum ſecundum poſt Conſulatum Baſilii. *Theodoræ factione Auguſtæ, quæ occulta Synodi Chalcedonenſis nunquam deſtitit eſſe inimica, Sylverius Romanus Epiſcopus exilio mittitur, & pro eo Vigilius ordinatur, à quo memorata Auguſta, priùſquam ordinaretur, occulto chirographo elicuit, ut Papa effectus in proſcriptione Synodi Chalcedonenſis tria Capitula condemnaret*. Non itaque, ut multi errant, Romanæ & Chalcedonenſis fidei prævaricationem, ſed ſolam trium Capitulorum, in quorum facto dicebatur erraſſe Synodus, damnationem præſumpſit à futuro Romano Epiſcopo ſtipulari doloſa & hæretica mulier, ità gradatim & ad dogma tentandum viam factura. Addit Tonnonenſis. *Horum exordia malorum generalis orbis terrarum mortalitas ſequitur, & inguinum percuſſione major pars populorum necatur*. Plurimis tùm calamitatibus Divina Juſtitia peccatrices hominum animas & corpora percuſſit.

CAPUT SECUNDUM.

Àn quis, præſertim Epiſcopus, qualis fuit Theodorus Mopſueſtienſis, in Eccleſiæ pace & communione defunctus poſſit damnari poſt mortem?

THeodorus Mopſueſtienſis in ſecunda Cilicia Epiſcopus per triginta ſex annos, Diodori Tharſenſis ac Flaviani Antiocheni Epiſcopi unà cum Sancto Joanne Chryſoſtomo & Maximo Seleucienſi Epiſcopo diſcipulus, Polychronii Apameenſis Epiſcopi frater, Neſtorii hæreſiarchæ magiſter, vir longè doctiſſimus, admirandum & miſerandum univerſæ ſub cœlo Eccleſiæ mortuus exhibuit ſpectaculum. De ipſo, quaſi de Chriſtianitatis fundamento, eſt à ſciſſis in factiones Epiſcopis diſceptatum. Adverſarii adduxerunt plura accuſationis capita. Primum ex Heſychii Presbyteri Hieroſolymitani Eccleſiaſtica hiſtoria deſumptum eſt, quod Eccleſiæ Antiochenæ Clericatum carnali libidine victus adoleſcens apoſtara deſeruerit, & per ſodalem Joannem Chryſoſtomum ad ſola carnis meliora reductus Tharſum primæ Ciliciæ Metropolim migrarit, atque indè tandem, occultato mentis veneno: profecerit in Epiſcopum Mopſueſtienſem. Arguitur doloſæ hypocriſeos, tranſlationis, ac indiſpenſabilis irregularitatis: Fidelem namque adoleſcentem carne lapſum antiquus Eccleſiæ Canon à ſacro ordine perpetuò ac indiſpenſabiliter excludebat.

Secundum ac præcipuum accuſationis caput eſt in hiſce verbis relatis à Facundo Hermianenſi. L. 2. c. 2. *Theodorus Neſtorii magiſter fuit, majore autem, quam ille, impietate blaſphemavit, & omnia ejus adverſus Chriſtum dicta diaboli tranſgrediuntur inſaniam*. Evenit Theodoro, quod de Marcello Ancyræ Epiſcopo Fotini Syrmienſis Epiſcopi magiſtro ſcribit Sulpitius Severus: *Marcellum gravabat, quod Fotinus auditor ejus fuiſſe in adoleſcentia videbatur*. Rectè enim Hieronymus Cap. 4. in Epiſtola ad Cteſiphontem: *Magiſtrorum ſilentia profert rabies diſcipulorum*. Quin immò errores ſuos non ſiluerat Theodorus: Quod enim Antiochiæ in populari ſermone blaterarit *Sacram Virginem non eſſe Deiparam*, & à tumultuante fideli ad blaſphemiam populo coactus fuerit ad ſolennem palinodiam, fatetur Joannes Patriarcha Antiochenus in litteris ad Neſtorium exſtantibus in prima parte Synodi Epheſinæ. Adversùm graſſantes Arianos atque Apollinariſtas, teſte laudato Joanne, *decem millia libros* conſcripſit Theodorus, atque ità verè illi contigit, quod falsò Gennadius Maſſilienſis, homo Semi-Pelagianus, imponit Sancto Auguſtino: *Ex multiloquio non effugies peccatum*. Divinæ incarnationis Sacramentum, dum Apollinariſticam confuſionem nimis fugit, diviſionis Neſtoriana blaſphemia inhonoravit, more ſtultorum, qui dum vitant vitia, in contraria currunt. Ei quinta Synodus imponit judaicum ſymbolum ad Chariſy Philadelphienſis in Lydia Presbyteri delationem damnatum ab Epheſina Synodo, ac inſuper ſexaginta articulos, quos in ſuo Conſtituto Vigilius Pontifex fatetur eſſe hæreticos, præſertim Neſtorianos. Et hìnc poſt damnatos atque exuſtos Neſtorii libros ſcribit de Neſtoria- Cap. 10.
nis Liberatus Carthaginenſis: *Cœperunt Theodori proferre volumina*, transferre in varias linguas, dicereque *nova non ſapuiſſe Neſtorium, ſed antiquorum Patrum proſecutum fuiſſe doctrinam*.

Tertium accuſationis caput profert Juſtinianus Auguſtus in litteris ad hanc præſentem Synodum. *Conſiderate, quæ de Theodoro & ejus blaſphemiis ſancti Patres conſcripſerunt, & Anteceſſores veſtri promulgaverunt, nec non & quæ Ec-*

cleſia-

eccleſiaſticarum hiſtoriarum Scriptores de eo expoſuerunt. Ex his enim omnibus cognoſcetis, quod ab illo tempore condemnatus eſt tam ipſe, quàm blaſphemiæ ejus à ſanctis Patribus, & quod propter iſtas ſuperioribus temporibus deletum eſt nomen ejus è ſacris Dyptichis Eccleſiæ, cujus fuit Epiſcopus. Credidit Juſtinianus eum non tantùm à Sancto Cyrillo, ſed & à Sancto Leone Pontifice, & quidem in ipſa Epheſinæ Synodi confirmatione, tamquam Neſtorii magiſtrum fuiſſe notatum, ſcriptumque à Sancto Proclo ad Armenios, ut ejus Capitula judaicæ impietatis plena, etiam præfixo auctoris nomine, ſub anathemate damnarentur. Per Joannem Anazarbi Epiſcopum, ſecundæ Ciliciæ Metropolitam, fieri juſſit Synodum, inquiſituram, An, cur, & quando Theodori nomen raſum eſſet de Eccleſiæ Mopſueſtenæ ſacris tabulis? Reſponſumque eſt raſum à tempore immemoriali, ejus loco inſcriptum nomen Sancti Cyrilli, cauſam & modum ignorari. Et hìnc à quibuſdam creditus eſt numquam fuiſſe inſcriptus, ſed vivus fuiſſe damnatus. Quæ omnia conſiderans Ruſticus, Romanæ Eccleſiæ Diaconus Cardinalis dixit ad Vigilium Pontificem: *Non ſolum nomen & ſcripta Theodori debere damnari, ſed & ipſum territorium, ubi poſitus eſt; & quod ſi oſſa ejus evulſa quiſquam de ſepultura eiiceret, & cum eodem territorio incenderet, gratanter acciperet.*

Ex adverſa etiam parte defenſores animoſiſſimi Theodoro non defuerunt. Eum dixere laudatum & probatum in variis magnorum Epiſcoporum Epiſtolis admiſſis & canonizatis à ſancta Synodo Chalcedonenſi. Etenim Ibæ Edeſſeni Metropolitæ ad Marim Perſam Epiſtola priùs per Berytenſem, deindè per Chalcedonenſem Synodum in judicio contradictorio diſcuſſa & probata arguit Rabulam Eccleſiæ Edeſſenæ tyrannum potiùs, quàm Epiſcopum, quod fidei occaſione laceraret non vivos tantummodò, ſed & in Domino mortuos, eoſque inter beatum Theodorum, veritatis Prædicatorem & Doctorem Eccleſiæ, qui in vita ſua cæcidit hæreticos, & poſt mortem ſpiritualia arma in ſuis opuſculis Eccleſiæ dereliquit. Et Joannes Patriarcha Antiochenus in litteris ad Sanctum Proclum Epiſcopum Conſtantinopolitanum, ejus ad Armenios tomi confirmatoriis, laudatiſque & probatis à Synodo Chalcedonenſi in Relatione ſeu allocutione ad Principem Martianum, beatum Theodorum mirè extollit, tamquam præſtantiſſimum Orientalium Eccleſiarum per quadraginta quinque & ampliùs annos Magiſtrum, Theodoſio Auguſto ſeniori chariſſimum, à Flaviano Patriarcha Antiocheno in ſacris dogmatibus enutritum, graviterque queritur illum à neſcio quibus, volentibus conturbare Eccleſias, calumniis gravari. Addit ab illis teri veſtigia Apollinarii, qui Eutychianiſtarum parens etiam de duobus Dei filiis, ſeu Neſtoriana Chriſti Domini diviſione admirabilem & divulgatiſſimum Theodorum eſt criminatus. Et laudatus Proclus in litteris ad dictum Joannem canonizatis item à Synodo Chalcedonenſi. *Quando ego ſcripſi Tuæ Sanctitati oportere Theodorum anathemati ſubdi?* Purgat ſe à tumore, quo ob damnata in ſuo ad Armenios tomo quædam Capitula ferebatur etiam Theodorum, ex cujus libris illa excerpta erant, velle damnare. Has, inquam, tres Theodori laudatrices Epiſtolas probavit Chalcedonenſis Synodus, ideòque Theodori damnatio ab ejus defenſoribus credita eſt eſſe ipſarum Epiſtolarum injuria, & Synodi prævaricatio, atque ità illi, pro Theodoro non quaſi pro Theodoro, ſed quaſi pro ipſa Synodo ac omnium generalium Synodorum irretractabili auctoritate pugnaverunt. Legendus Facundus Hermianenſis Epiſcopus, plenus Theodori laudibus, & hujuſmodi apologiis.

Theodorum à Sancto Leone fuiſſe culpatum, oſtendit eſſe mendacium; à Sancto Cyrillo fatetur reprehenſum, at non damnatum, ideòque ſequenda dicit hæc verba Joannis Antiocheni in litteris ad Theodoſium Auguſtum. *Si quidquam, Sancte Imperator, obſcurum aliquis inveniri dicat in Theodori vel aliorum libris, retractari neceſſarium non eſt. Quorum enim vita in Sacerdotio & Miniſterio optimum habuit finem, his prælatam gloriam dedicamur, & non ex illis eos judicamus, de quibus aliqui atrociter nos accuſant.* Fatetur Theodorum liberè locutum, & excerpta ex ipſius libris Capitula quoad vocis ſonum eſſe Neſtoriana; at ſenſu per ipſum intento aſſeverat orthodoxa. Locutiones varias longè liberiores oſtendit reperiri in Sanctis Gregorio Thaumaturgo, Dionyſio Alexandrino, Euſtatio Antiocheno, Athanaſio, Amphilochio Iconienſi, Gregorio Nyſſeno, Joanne Chryſoſtomo, Cyrillo Alexandrino: Quos abſit, ut de hæreſi vel accuſemus. Theodoro vult impendi illud Chriſtianæ charitatis officium, quod Gregorio Thaumaturgo Sanctus Baſilius, & Dionyſio Alexandrino Sanctus Athanaſius impendit, ejus dicta duriora cogens ad metas ſenſus orthodoxi. Quin immò ab omni Eccleſia laudari ait Sanctum Hilarium Pictavienſem, quod eam benevolentiam præſtiterit etiam Synodis Seleucienſi atque Syrmienſi, conventiculis Euſebianis. Ità ſanè Theodorum tractavit in ſuo Conſtituto Vigilius Pontifex: Et Sanctus Auguſtinus Juliano Pelagianiſtæ, quorumdam Patrum verba Originali peccato in ſpeciem adverſa obiicienti, reſpondit: *Vobis necdùm litigantibus liberè loquebantur.*

L.3.c.2.

L.8.c.5.

Alterum pro Theodoro fundamentum erat, quod Epiſcopus in pacifica Eccleſiæ communione mortuus nequidem de hæreſi poſſet poſt mortem judicari & damnari. Ejuſmodi judicium huc uſque non viderat Eccleſia. Hìnc Evagrius Epiphanienſis primam præſentis Synodi quæſtionem fuiſſe dicit, *Sitne mortuis anathema denunciandum, an non?* Eadem de cauſa Origenis negotium aſtutè tractatum fuit ante tria Capitula, damnatuſque mortuus, qui vivus fuerat antè damnatus: *Ut Eccleſiæ adverſarii*, inquit Liberatus Carthaginenſis, *ſibi aditum reſerarent* ad damnandos etiam in Eccleſiæ pace defunctos. Quæſita ſunt undequaque argumenta, quæ Theodorum oſtenderent mortuum extra Eccleſiæ pacem: At aliud evicerunt vel ſola Eccleſiæ Mopſueſtienſis dypticha, habentia in ejus loco nomen Sancti Cyrilli. Ejus proindè nomen fuerat omninò inſcriptum, at poſteà neſcio à quo aut quare eraſum.

L.4.c.37.

Cap.24.

Acer-

Acerrimè igitur de hac quæſtione cœptum eſt diſceptari. Pro parte negativa facit apud Euſebium Cæſareenſem auctoritas Sancti Dionyſii Pa-
L. 7. c. 19. triarchæ Alexandrini, qui Nepotis Arſenoitis Epiſcopi erroneos de Divinis promiſſionibus libros damnans perſonam attingere non præſumpſit, propterea *quod ex hac vita* in pace Eccleſiæ *migraſſet*. Quod exemplum etiam Vigilius Pontifex in ſuo ad quintam Synodum pro hac ipſa quæſtione Conſtituto adduxit & magni fecit. Et Sancto Epiphanio defunctum Origenem damnare volenti reſpondit apud Socratem & Hermiam Zozomenum Theotimus Schytiæ Epiſcopus *ne-*
L. 6. c. 11. *quaquam eſſe fas eum, qui jam pridem eſſet mor-*
L. 8. c. 14. *tuus, iniuria afficere*. Et Sanctus Gelaſius Pontifex in Romana Synodo Miſenum Epiſcopum degradatum reſtiruente, laudata per Vigilium Pontificem in Conſtituto ac Facundum Hermianenſem in libro contra Mocianum, nec non in
Epiſt. 4. Commonitorio ad Fauſtum Magiſtrum, ac in
Epiſt. 11. litteris ad Dardaniæ Epiſcopos, conſtanter docet mortuos ab Eccleſia nec abſolvi poſſe nec damnari, quod eos Chriſtus Dominus dicens Apoſtolis, *Quæ ligaveritis aut ſolveritis ſuper terram*, ſuo judicio reſervarit. *Nec audet Eccleſia ſibimet vindicare, quod ipſis Apoſtolis conſpiciat non fuiſſe conceſſum, quia alia ſit cauſa ſuperſtitum, alia defunctorum*. Elias Aquilejenſis Epiſcopus in litteris ad Pelagium ſecundum, ac in Conſtituto Vigilius Pontifex adfirmant eamdem fuiſſe
Ep. 91. c. 3 mentem Sancti Leonis, utique in Epiſtola ad Theodorum Epiſcopum Foro Julienſem. Conſonat Anaſtaſius ſecundus in litteris ad Anaſtaſium Auguſtum. Et ſuum conſtiturum concludit Vigilius Pontifex definiendo eſſe perpetuam Romanæ & omnium Eccleſiarum conſuetudinem & Regulam, ut Sacerdotum in pace Eccleſiaſtica defunctorum perſonæ ſerventur illæſæ, & nulli liceat de illis judicare, ſed in hoc oporteat eorum unumquemque relinqui, in quo illum dies ſupremus invenit. Et Joannes nonus Pontifex adversùs Anteceſſorem ſuum Stephanum ſeptimum, qui Formoſum in pace Eccleſiæ defunctum ſuum Anteceſſorem judicarat & damnarat, hæc ſtatuit. *Quod numquam Deceſſorum noſtrorum temporibus factum fuiſſe traditum eſt, penitùs abdicamus. Et ne ulteriùs præſumatur fieri per quodlibet Spiritus ſancti judicium, interdicimus: Quia ad judicium vocari mortuus non poteſt, cum perſona, quæ ad judicium vocatur, ideò vocetur, ut aut fateatur obiecta aut convincatur obiectis. Et omnibus patet, quia mortui cadaver pro ſe nec reſpondere nec ſatisfacere poteſt.* Exiſtimo textum vitiatum, & legendum: *Ne ulterius præſumatur fieri per quemlibet, Spiritus ſancti Judicio interdicimus*. Et de Egabrenſi Epiſcopo ſacrorum Ordinum
Cap. 5. perperam datorum reo ſtatuit ſecunda Synodus Hiſpalenſis: *Poterat accuſatus damnari, ſi adhuc in corpore poſitus non fuiſſet mortis vocatione præventus, ſed jam examini Divino relictus humano judicio accuſari non poteſt*. Et Sanctus Ivo Carnotenſis
Epiſt. 96. Epiſcopus in reſponſo ad ſimilem quæſtionem Capituli Sueſſionenſis. *Rata nobis hæc ſententia videtur, quoniam defunctis communionem interdicere non debemus, quibus vivis non interdiximus: Sicut defunctis illis communicare non debemus, quibus vivis non communicavimus. Non enim data eſt poteſtas Eccleſiæ alia ligare vel ſolvere, niſi quæ ſunt ſuper terram. Undè conſtat ea Divino reſervanda judicio, quæ inter viventes humano non ſunt terminata.*

Hujus ſententiæ tenaciſſimus fuit Facundus Epiſcopus Hermianenſis. Hinc enim ſcribit ad Juſtinianum Auguſtum. *Quid amplius tam multi-* L. 10. c. 1.
plicibus documentis & rationibus perſuadere mortalibus conor, quam ne præſumant eſſe judices mortuorum? Hoc quippè nullius ſuaſionis eſt indigens, nec in tali cauſa vellem tempus expendere, cujus nemo poterit recuperare jacturam. Sed cùm viderem quoſdam ſub falſo propugnatorum nomine impugnare latenter Eccleſiam, & tamquam in ejus purgationem ut hæreticos damnare, quos illa ſemper habuit honoratos, tacendum mihi eſſe non credidi. Et infrà in eodem libro facundè oſtendit id eſſe contra Apoſtolicum Canonem, perpetuamque ſine adverſo exemplo conſuetudinem. *Nam Eccleſiæ ſuæ nul-* Cap. 4.
lam Dominus in mortuos ligandi & ſolvendi tribuit poteſtatem. Quapropter etiam beati Patres definierunt, quia non eſt noſtrum judicare eos, qui honoratè defuncti ſunt, ſed ſolius judicis vivorum & mortuorum. Addit ſimilium defunctorum memoriam olim fuiſſe adeò venerabilem, ut etiamnum ante centum annos nec eorum crudioribus aut erroneis dictis infligeretur Anathema, longè minùs perſonis. Et pergit. *Quod ſi tam certus er-* L. 11. c. 3.
ror eſt aliquorum in pace Eccleſiæ defunctorum, ut nequeat excuſari, ſive illorum infamia, ſine offenſione & conturbatione Eccleſia, tacitis eorum nominibus, ipſis erroribus occurratur, ut & debita reverentia exhibeatur Prædicatoribus in Eccleſiæ pace defunctis, & nulli catholico ſit offenſa defenſio veritatis. Laudat Sanctum Cyrillum & Joannem Patriarcham Antiochenum, uſos hac regula in miſſa ſibi Capitula, quæ ex Theodori libris dicebantur excerpta, ac præſertim ſanctum Proclum Epiſcopum Conſtantinopolitanum, ad cujus preces Theodoſius Auguſtus promulgavit hanc legem: *Ne quis adversùm eos, qui in Eccleſiæ pa-*
ce defuncti ſunt, quidquam de cætero tale præſu- L. 8. c. 3.
mat. Adversùs quoſdam Theodorum damnare parantes populus Antiochenus eruperat in apertas turbas, ideòque publicæ quieti per legem Imperialem judicarat Proclus proſpiciendum. Lege Imperiali roborandam duxit legem Evangelicam ac naturalem, *Quod tibi non vis fieri, alteri* L. 3. c. 6.
ne feceris, ex qua reſcripſerat & Sanctus Cyrillus: *Grave eſt inſultare defunctis; vel ſi laici fuerint; nedum illis, qui in Epiſcopatu hanc vitam depoſuerunt*. Singulariter Facundus invehitur in eos, qui in pace quieſcentium volebant etiam L. 9. c. 5.
buſta refodere, & oſſa conrodere mortuorum. Lucas Dacherius, Monachus Benedictinus, ejus nuper publicavit Epiſtolam, qua demonſtrare nititur mortuorum damnatores eſſe omninò hæreticos, utpotè prævaricatores Symboli Apoſtolici atque Nicæni, in quo ſolùm Chriſtum Dominum eſſe eorum Judicem profitemur. Eſſe dicit ſuperbiam pluſquam Luciferianam, quæ ſupremum juſtitiæ ventilabrum tentet Chriſto Domino de manibus extorquere. Et hoſce Facundi libros laudat & probat Victor Epiſcopus Tonnonenſis, dicens editos anno decimo poſt Conſulatum

latum Baſilii, anno Domini quingenteſimo quinquageſimo primo: triennio ante Synodum præſentem. Eadem fuit mens Reparati Archi-Epiſcopi Carthaginenſis, & plerorumque Epiſcoporum Afrorum, è quibus Pontianus Juſtiniano Auguſto reſcripſit in hæc verba. *Quid nobis cum mortuis inire bellum, ubi nulla invenitur in congreſſione victoria? Apud Judicem verum jam tenentur, ad quem nullus appellat. Per ipſum, in quo nos honoratis & diligitis, ſupplicamus Clementiam tuam, ut pax permaneat temporibus tuis, ne, dum quæris damnare jam mortuos, multos inobedientes interficias vivos, & exindè compellaris reddere rationem ei, qui venturus eſt judicare vivos & mortuos.*

Erat res ardua. Scripſerat quidem Juſtinianus ad Synodum. *Hortamur etiam illud diſceptare, quod vanè profertur ab eis, qui dicunt non oportere poſt mortem hæreticos anathematizari, & ſequi in hoc doctrinam ſanctorum Patrum, qui non ſolùm viventes hæreticos condemnaverunt, ſed & poſt mortem, utpotè in ſua impietate mortuos, anathematizaverunt.* Attamen nullum adduxit authenticum exemplum. Adfuit autem Conſtantinopoli Eutychius Presbyter & monachus, Epiſcopi Amaſeni per Helenopontum Metropolitæ legatus, de quo in ejus vita apud Laurentium Surium ſcribit Euſtatius Presbyter Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ. *Cùm quidam negarent eos anathemate feriendos, qui poſt mortem deprehenſi eſſent hæretici, Eutychius Divinarum Scripturarum teſtimoniis anathemate demonſtravit eſſe puniendos. Rex enim Joſias, inquit, cùm id prophetia anteà ſignificaſſet, oſſa eorum, qui vitulis immolarant, poſt mortem effodit atque combuſſit. Idem ergò in hæreticos ſervandum eſt, ut poſt mortem anathemate damnentur.* Exemplum non erat ad rem, undè nec Actis ſynodalibus eſt inſertum: Etenim illi, qui vitulis palàm immolarant, mortui non fuerant in Eccleſiæ pace. Attamen Principi adeò placuit, ut monachum, defuncto Menna, evexerit ad Regiæ civitatis Patriarchatum. April. 6.

Poſt multos auditos prodiit tandem Sextilianus Tunienſis Epiſcopus, Primoſi Carthaginenſis Archi-Epiſcopi Vicarius & Legatus, dixitque ad Synodum. *Quoniam propoſita ſunt ſancta Evangelia, & oportet unumquemque ea, quæ ſunt ſuæ ſcientiæ, ad propoſitam quæſtionem pertinentia facere manifeſta, doceo ſanctum veſtrum Concilium, quod anterioribus temporibus in noſtra Provincia multi Epiſcopi congregati, & quædam de diverſis cauſis ad Eccleſiaſticum ſtatum pertinentibus diſponentes, ſtatuerunt de Epiſcopis, qui hæreticis ſuas facultates relinquunt, ità ut poſt mortem anathemati ſubiiciantur. Sunt verò etiam beati Auguſtini ſanctæ memoriæ Epiſtolæ dicentes, quod ſi qui in vita ſua non rectè ſapuerunt, licèt non condemnati fuiſſent adhuc viventes, ut demonſtrato peccato iſti & poſt mortem anathemati ſubiiciantur.*

Adductus Canon eſt in Eccleſiæ Africanæ Codice octuageſimus primus: *Si quis Epiſcopus hæredes extraneos à conſanguinitate ſua, vel hæreticos etiam conſanguineos, aut Paganos Eccleſiæ prætulerit, ſaltem poſt mortem ei anathema dicatur, atque ejus nomen inter Dei Sacerdotes nullo modo recitetur.* Rectè tamen Synodus ad eum non attendit, & de ſolis Sancti Auguſtini teſtimoniis dixit ad Fotinum Diaconum & Notarium: *Recitentur.* Etenim vetitum teſtamentum condens Epiſcopus nequaquam in Eccleſiæ pace, ſed in finali prævaricatione impænitens moritur, ſimilis illi Victori civi Furnitano, qui moriens Geminium Fauſtinum Presbyterum filiis ſuis tutorem ſcripſerat, contra Eccleſiæ Canonem, ideòque per Sanctum Cyprianum fuit fidelium ſuffragiis privatus: Eſt peccatum ad mortem, quod hominem moriendo ponit extra pacem Eccleſiæ, atque ità iſte Canon à Sextiliano Epiſcopo non fuit ad rem laudatus. Epiſt.66.

Quapropter Fotinus Diaconus recitavit ſola S. Auguſtini loca, ex quibus unicum adduco. *Non in hominibus ſpes ponenda eſt Eccleſiæ, ſi boni ſunt; neque ſi mali ſunt, judicanda eſt Dei Eccleſia periiſſe. Sed tamen etiam ipſorum cauſam tamquam fratrum noſtrorum ſuſcipimus, & ſi nobis oſtendi potuerint criminoſi, hodie illos anathematizemus.* Agit de Cæciliano Carthaginenſi Epiſcopo, quem certum eſt fuiſſe in Eccleſiæ pace defunctum. Deſumptus eſt locus ex Carthaginenſi collatione Catholicorum cum Donatiſtis, ideòque demonſtrat nobis ſenſum totius Eccleſiæ Africanæ. Admiror Reparatum Carthaginenſem Epiſcopum, & Liberatum ejus Diaconum, Facundum Hermianenſem, Victorem Tonnonenſem Epiſcopum, Felicem Gillitani monaſterii Præfectum, aliosque id genus doctiſſimos Afros ad ejuſmodi Auguſtini loca oculos clauſiſſe. Ea attendit omninò noſtra Synodus, decreto ſuo inſerens hæc verba. *Etiam Auguſtini religioſæ memoriæ, qui inter Africanos Epiſcopos ſplenduit, diverſæ Epiſtolæ recitatæ ſunt, ſignificantes quod oportet hæreticos & poſt mortem anathematizari. Talem autem Eccleſiaſticam traditionem & alii Africani reverendiſſimi Epiſcopi ſervaverunt: Sed & Romana ſancta Eccleſia quoſdam Epiſcopos & poſt mortem anathematizavit, licèt pro fide in vita ſua non eſſent accuſati. Et utrumque apud nos habita geſta ſignificant.* Quare meritò in Synodo Florentina dixit Andreas Rhodiorum Metropolita latinus: *Beatus Auguſtinus, præclariſſimus & præſtantiſſimus Doctor latinorum, quem quinta Synodus recipit.* Porrò quinta Collatio hæc verba, *Et utrumque apud nos habita geſta ſignificant*, juſtificatura adducit Apollinarium à Sancto Athanaſio, Origenem à Theophilo Alexandrino, & Eutycheten damnatum à Sancto Leone, additque: *Et multos quidem alios invenimus poſt mortem anathematizatos.* L.3.c.18. Collat.8. Seſſ.7.

Verùm reſponderi poſſit ex Facundo Hermianenſi. *Quidam ſanctitatis, & modeſtiæ regulam malè tranſgreſſi, ne vel ſerò confiteantur errorem, dicunt probare ſe poſſe neſcio quos hæreticos poſt mortem fuiſſe damnatos. Quaſi verò per hoc probent, quod non etiam viventes damnati ſint, vel ſi noſtram memoriam ac notitiam fugit. Non enim quiſquam ſcire aut reminiſci omnia poteſt, quia nec omnia, quæ ſcripto mandata ſunt, hactenùs perſeverant.* Errat, ac turbato per nimium in tria Capitula zelum mentis oculo loquitur Facundus, non omni tamen caret fundamento. Etenim & Apollinarium, & Origenem, & Eutycheten quis ignoret etiam in vita & accuſatos & damnatos? Et huc uſque neminem à Romana Eccleſia damnatum L.10.c.4

tum fuiſſe poſt mortem diſertè adſerit Vigilius Pontifex in Conſtituto. Mortuorum damnandorum poteſtatem ſemper habuit Eccleſia, at ejuſmodi neceſſitas huc uſque non occurrerat. Primus eam induxit Theodorus Mopſueſtienſis, pro quo, licèt, quod abſit, innoxio, trium Capitulorum Defenſores non debuerant univerſam Eccleſiam per tot annos lacerare.

Rectè tamen dixere Origeniſtas & Acephalos fuiſſe duos titiones doloſè invicem junctos ad Synodi Chalcedonenſis auctoritatem quaſi ſub defenſionis & purgationis fuco circumſcribendam. Liquet ex primo eorum in Theodorum decreto, formato ante Synodum per factionem Theodori Cappadocis. *Si quis non anathematizat Theodorum Mopſueſtiæ, & ejus dogmata, eoſque, qui aut ſimilia ei ſapuerunt aut ſapiunt, anathema ſit.* L. 3. c. 1. Ejuſmodi namque *formulam*, inquit Facundus, *in nullius hæretici damnatione meminimus contigiſſe, ut illi quoque Anathema eſſent, qui anathema ei non dicerent. Siquidem multorum hæreticorum multos & dogmata latent & nomina, qui anathema eſſe non debent, quoniam non anathematizant eos, quos neſciunt.* Edicit & ſcopum ab iſta nimiùm crudeli formula intentum. *Ut Synodus Chalcedonenſis catholica non eſſe firmetur, quæ Theodorum non damnavit, cùm ex Ibæ Epiſtola recitari laudes dogmatum ejus audiret.* Et hìnc formulam probare noluit noſtra Synodus, ſed temperavit in hæc verba: *Si quis defendit Theodorum, &c. Anathema ſit.*

Secret. 1. Adverſæ partis argumenta in ſpeciem videntur urgere. Ea ſolvit Maximus Eccleſiæ Aquilejenſis Epiſcopus, in Synodo Lateranenſi dicens ad Martinum primum Pontificem adversùs Cyrum Alexandrinum, Sergium, Pyrrhum, Paulum Epiſcopos Conſtantinopolitanos, alioſque Monothelitas, quorum ſingulorum accuſatores, teſtes, & perſonæ non erant ad manum. *Si placet veſtræ Beatititudini, convenienter de his, quæ proponuntur, cognoſcamus per conſcripta eorum adversùs fidem expoſita, quæ & ſine accuſantis perſona redarguere apertiſſimè demonſtrantur. Propterea enim accuſatio extranea ſuperflua eſſe dignoſcitur, quoniam à ſuis temerariis conſcriptis apertiùs accuſantur, quibus omnem mundum conturbaſſe noſcuntur. Ita namque Dominus ait:* EX ORE TUO JUDICABO TE. *Et* EX VERBIS TUIS JUSTIFICABERIS, ET EX VERBIS TUIS CONDEMNABERIS. *Contra Theodorum & Origenem in ſancta quinta Synodo accuſator quidem nullus, ſed tantummodò eorum conſcripta ad accuſationem ipſorum & reprehenſionem ſuffeciſſe noſcuntur.* Conſonat ſexta Synodus in ſermone acclamatorio ad Principem. Act. 18. *Quintum Concilium conſtitutum eſt, ut eorum opuſcula, quæ latenter reperta ſunt repleta abominatione, anathematizarentur.* Et Theodoretus, Epiſt. 116. Epheſini latrocinii in ſe ſententiam retractari poſtulans cunctos à ſe conſcriptos libros diſtinctiſſimè enumerat, ac aſſiduè clamat: *Rogamus, ut judicium ex ſcriptis conſtituatur.* Quocircà Canones & Patres, negantes mortuos poſſe ab Eccleſia judicari aut damnari, agunt de judicio ex partium interrogationibus & reſponſis formando, quale in Formoſum Pontificem attentavit ſucceſſor aut veriùs invaſor Stephanus ſeptimus, & quale in Petri Archi-Diaconi Patrem parabat Capitulum Sueſſionenſe reprehenſum à Sancto Ivone. Ex ſcriptis authenticis defuncti poſſunt omninò judicari & damnari.

CAPUT TERTIUM.

Exponitur Synodi noſtræ judicium de Theodoreto Epiſcopo Cyrenſi.

THeodoreti Cyrenſis in Provincia Eufrateſia Epiſcopi pro Neſtorii perſona adversùs Sanctum Cyrillum, ejuſque per Epheſinam Synodum & omnem Eccleſiam approbata duodecim Capitula ſaxeam pertinaciam, nec non peſſimas criminationes ſuperiùs abundè expoſui, rectèque de illis ſcribit Pelagius ſecundus Pontifex ad Eliam Archi-Epiſcopum Aquilejenſem. Cap. 20. *Non omnia Theodoreti ſcripta damnamus, ſed ſola, quæ contra duodecim Cyrilli Capitula & rectam fidem aliquando ſcripſiſſe monſtratur: Quæ tamen & ipſe damnaſſe dignoſcitur, qui in ſancta Chalcedonenſi Synodo vera confeſſus invenitur.* Ejus à bonis moribus & recto dogmate quoad ſeu ſenſum ſeu ſententiam devios libros enumerat, & pergit. *Quis non videat, quanta temeritate plenum ſit Theodoreti ſcripta ſuperbiendo defendere, quæ eundem ipſum conſtat, recta poſt profitendo damnaſſe? Dum verò ejus & perſonam recipimus, & ea, quæ dudùm latuerant, prava ſcripta reprobamus, in nullo à ſanctæ Chalcedonenſis Synodi Actione deviamus: Quia ſola ejus hæretica ſcripta reſpuentes & cum Synodo adhuc Neſtorium inſequimur, & cum Synodo Theodoretum recta profitentem veneramur.*

Proindè ſola quædam ejus ſcripta damnata ſunt, nequaquam perſona. Attamen & in illis damnandis doloſum Acephalorum & Origeniſtarum animum fuiſſe cooperatum oſtendit Facundus. L. 2. c. 1. *Sed nec illa, quæ dicunt à Theodoreto Cyri Epiſcopo contra beatum Cyrillum neſcio quando ſcripta, ob aliud modò damnata ſunt, niſi ut per hoc quoque Synodus Chalcedonenſis quaſi notabilis videretur, quod idem Theodoretus deliberationi ac definitioni ejus interfuit, atque Epiſtolam Papæ Leonis, Eutychetis dementiam confutantem, ibi defendit, & quibuſdam minùs intelligentibus rectam eſſe monſtravit. Nam, ut inferiùs oſtendetur, & alii, quorum memoriæ communicamus, ſcripſerunt adversùs beatum Cyrillum, verumtamen in hoc anathemate denominati non ſunt, quoniam in Chalcedonenſi Concilio non fuerunt.* Infrà oſtendit etiam Iſidorum Peluſiotem, Eccleſiæ Alexandrinæ Presbyterum, & Gennadium Epiſcopum Conſtantinopolitanum ſenſiſſe & ſcripſiſſe peſſimè de Sancti Cyrilli Capitulis, & tamen eorum ſcripta aut Cap. 4. perſonas poſtulata non fuiſſe ad damnationem. Eadem de cauſa dicit ab illis tactum non fuiſſe Diodorum Tharſenſem Epiſcopum, primæ Ciliciæ Metropolitam, Theodori Mopſueſteni magiſtrum. Eum non ſolummodò Flavianus Antiochenus & Xenajas ſeu Philoxenus Hierapolitanus Epiſcopus in Synodo Conſtantinopolitana, ut ſuprà audivimus à Victore Tonnonenſi, per Anaſtaſium Auguſtum adunata damnarunt, ſed

Epiſt.44. Epiſt. 1. ſed & Sanctus Cyrillus in litteris ad Joannem Patriarcham Antiochenum exſtantibus in tertia parte Synodi Epheſinæ, ac in litteris ad Succeſſum Dio-Cæſareæ Epiſcopum, de infamibus opinionibus unà cum diſcipulo Theodoro notavit. Hinc pergit Facundus de Theodori Cappadocis factione Acephala parante machinas in quinta Synodo pacificandas. *Cur adversùs Theodorum*
L.4. c. 2. *nimis, adversùs Diodorum nihil? Quis in hæc paululùm cordatus attendens non ſtatim factionis hæreticæ dolos intelligat, quod ſolus denominatus eſt in cauſa communi Theodorus, cùm Diodorum potiùs nominari oporteret?* Diodorum præ Theodoro aut Theodoreto illæſum abire ſiverunt, quod nullum illi fuiſſet commercium cum Synodo Chalcedonenſi. Quod ipſum in Conſtituto ſenſit Vigilius Pontifex, vetans Theodoretum ulla obtrectatione pulſari, aut damnari ulla ſcripta ſub ejus nomine, quod in Synodo Chalcedonenſi fuiſſet vir probatiſſimus, eidem ſubſcripſiſſet Epiſtolæ Sancti Leonis promptè conſentiens, atque ità ſine ejuſdem Synodi injuria nequiret de pravis ſcriptis notari.

Notanda ſunt hæc Facundi verba, *Et alii, quorum memoriæ communicamus, ſcripſerunt adversùs beatum Cyrillum.* Oſtendunt Theodori Cappadocis factionem ad damnandam etiam Theodoreti memoriam ſeu perſonam, atque ità & Chalcedonenſem, à qua ille ſuſceptus, Synodum, tamquam à damnatis jam Neſtorianis ſubſcriptam, exauctorandam collimaſſe. Et hinc ejuſdem factionis Epiſcopi Severiani in collatione Conſtantinopolitana dixere Theodoretum dolosè in Synodo Chalcedonenſi anathematizaſſe Neſtorium, ideòque illam à ſe admitti non poſſe, niſi è ſacris Dyptichis in priorem damnationem rejecto Theodoreto. Hinc item Ruſticus & Sebaſtianus, Eccleſiæ Romanæ Diaconi rebelles, Vigilium Pontificem calumniati ſunt, *quod in ſuo judicato Ibæ ac Theodoreti Epiſcoporum perſonas damnaſſet.* Sparſere illum cum doloſis Acephalis colludere. Verùm in litteris ad Valentinianum Schytiæ Epiſcopum operoſiſſimè ſe purgat Pontifex, addita clauſula potenti: *Quod abſit.* Proindè doloſos iſtos conatus compreſſit Synodus, ſolaque quædam Theodoreti ſcripta damnavit. Perſonam enim & Synodus Chalcedonenſis & Sanctus Leo Pontifex palàm approbarant.

Culpari tamen poſſit præſens Synodus, quod inter damnanda Theodoreti ſcripta numerarit non ſolummodò reprehenſa ab illo Sancti Cyrilli Capitula, & quaſdam adversùm illa Epiſtolas, ſed & probroſam Epiſtolam de ejuſdem Cyrilli morte ad Joannem (*a*) Antiochenum: Opus nequaquam Theodoreti, aut ullius Chriſtiani Epiſcopi, ſed peſſimi ſcurræ, proſtibuli, nebulonis. Etenim de Cyrillo ſcribit Theodoretus ad ejus ſucceſſorem adhuc in pace Eccleſiæ degentem, Dioſcorum. *Beatæ memoriæ Cyrillum ſæpè ad nos litteras dediſſe, perſpectum eſſe opinor Sanctitati veſtræ. Sed & quando ſuos adversùs Julianum libros miſit Antiochiam, ſimiliterque librum de Emiſſario, beatum Joannem rogavit Epiſcopum Antiochenum, ut illos ſpectatis per Orientem magiſtris oſtenderet, litteriſque obſequens beatus Joannes nobis libros miſit. Quos legentes ſuſpeximus, & beatæ memoriæ Cyrillo ſcripſimus, & ille ad nos reſcripſit, diligentiamque & benevolentiam noſtram commendavit. Quæ litteræ apud nos ſervantur.* Quod ipſum repetit in litteris ad Sanctum Flavianum Epiſcopum Conſtantinopolitanum. Ex quo vides Theodoretum cum Cyrillo in plenam gratiam rediiſſe, ideòque fuiſſe remotiſſimum ab illis litteris, nullo homine, ſed ſolo diabolo dignis. Et apud Theodorum Balſamonem exſtant litteræ Canonicæ Cyrilli ad Domnum Joannis in Patriarchatu Antiocheno ſucceſſorem: Obiit ergò Joannes ante Cyrillum, atque ità ad illum de hujus morte nequit Theodoretus ſcripſiſſe. D. Cardinalis Baronius exiſtimat falſatam Synodum, eaſque infernales litteras ei à neſcio quo intruſas. Eſſe poſſit: Quomodò enim nullus in hac Synodo Epiſcopus ſciviſſet Cyrillum Joanni ſupervixiſſe: Attamen Apoſtolici in ſexta Synodo Legati, ſingulas hujus Synodi falſationes accuratè ſatis diſquirentes, nullam hujus fecere mentionem. Et quis diffiteri velit Synodum hanc, utpotè Apoſtolicæ Sedis diretrice aſſiſtentia orbam, in variis claudicaſſe?

Epiſt.83. Epiſt.86.

CAPUT QUARTUM.

Exponitur judicium de Epiſtola Ibæ Archi-Epiſcopi Edeſſeni.

TErtius Synodi Chalcedonenſis prætenſus nævus, purgandumque Capitulum fuit Ibæ Edeſſeni Epiſcopi, per Oſrhoenam Provinciam Metropolitæ, ad Marim Perſidis Epiſcopum Epiſtola, probata per laudatam Synodum in judicio

(*a*) Puto errorem Codici irrepſiſſe, ac loco Joannis hujus ſucceſſorem Domnum reponendum. Nam poſt illam Epiſtolam hæc recitantur in eadem Synodo: *Et iterum poſt mortem B Cyrilli idem Theodoretus in allocutione dicta Antiochiæ præſente Domno inſultans morti ejus, &c.* Patet ex actis Synodi ſedente Domno mortuum fuiſſe Cyrillum, cujus morti, quæ recens contigerat, publicè Antiochiæ declamans Cyrenſis inſultavit. Ergo error Codicis eſt, ac pro Joanne Domnus reponendus. Quantum verò Capitula Cyrilli etiam poſt initam pacem Theodoretus averſaretur, patet ex ejuſdem Epiſt.112. ad Domnum, cum hic ad Synodum Epheſinam profecturus eſſet: *Infelix*, inquit, *anima mea ſuſpirat, lugetque nihil expectans boni; neque enim inſitum in duodecim Capitibus venenum norunt, qui aliarum ſunt Diœceſeon, ſed ejus qui illa ſcripſit, claritatem attendentes, nihil ſiniſtrum ſuſpicantur.* Certè hic Cyrillum non nominat, licèt eumdem peſſimè calumnietur. Cum ergo etiam anno 449. amaro eſſet animo in mortuum ante quinquennium Cyrillum, cur & anno eodem 444. quo Sanctus ille Alexandriæ Præſul obiit, mitiori erga eumdem mente fuiſſe Theodoretus nobis dicendus eſt? Ego quidem retenti diutius contra Cyrillum livoris Theodoretum malo accuſare, id ejuſdem memoratis modo litteris præſertim conteſtantibus, quam doctiſſimos Synodi V. Patres inſcitiæ, atque hallucinationis arguere, & in hac quidem noſtra ſententia fuit etiam doctiſſimus Marca in Diſſert. de V. Syn. tom. 12. Concil. Edit. Reg. p.432. *Noris in Diſſert. de V. Synodo cap.VII.*

dicio contradictorio, & apud Theodori Cappadocis Acephalam factionem admodùm exoſa. L.2. c. 5. *In ipſam*, inquit Facundus, *congerunt multa crimina*. Præſertim quod Theodorum Mopſueſtienſem, tamquam nobiliſſimum Eccleſiæ Doctorem, laudarit. Hinc ut Neſtorianam voluere proſcriptam. Eorum Edictum habebat hæc verba: *Oportet apertè inſpicere ad Marim Epiſtolam, omnia quidem ſine Deo & impiè dicentem*; *illud tantummodò oſtendentem benè, quia ex illo Theodorus, per Orientem in Eccleſia anathematizatus eſt*. Rabulam, quod Theodorum publicè in Eccleſia tamquam hæreticum anathematizaſſet, ut civitatis Edeſſenæ tyrannum, non Epiſcopum traducit Epiſtola, iſtudque anathema ac Ibæ de illo teſtimonium adſeverat factio eſſe unicum in ipſa contentum bonum. Et hinc ad Vigilium Pontificem dixit in Conventu Conſtantinopolitano idem Facundus. *Ego fateor ſimpliciter Beatitudini veſtræ, non pro Theodori Mopſueſteni damnatione me à contradicentium communione ſubtraxiſſe. Hoc enim, vel ſi approbandum non ſit, ferendum tamen exiſtimo, nec tantam eſſe cauſam judico, pro qua deberemus à communione multitudinis ſegregari, ſed quia ex perſona Theodori Epiſtolam Ibæ Neſtorianam probare conati ſunt, & ex Epiſtola Synodum, à qua ſuſcepta eſt, improbare*. Addit in libro contra Mocianum. *In his verbis meis cognoſcitis pro ſtatu generalis Synodi me fuiſſe ſollicitum, ne quod Acephali ſemper quæſierunt, in retractationem deducta frangeretur ejus auctoritas*.

Quapropter Epiſtolæ ſine Synodi Chalcedonenſis manifeſto vulnere damnandæ varias quæſivit vias dicta factio. Eam aliqui faſſi ſunt ſuſceptam & probatam à Synodo, aſt addidere datam pro illa ſententiam ad iſtius decreta minimè pertinere, utpotè datam poſt Eutychis & Dioſcori damnationem, & definitionem fidei. Quo in fundamento, quoniam longè veriſſimo, utinam perſtitiſſent. Reſtantem enim Chalcedone à ſexta Actione peracta Epiſcoporum congregationem non fuiſſe ſynodalem, nec ejus Acta confirmata à Sancto Leone Pontifice, ſuperiùs eſt oſtenſum. Et hæ ſunt tenebræ, in quibus Facundus cum reliquis trium Capitulorum defenſoribus cæcutiens animam ſuam & omnem Eccleſiam graviſſimè læſit.

Alii à Synodo Chalcedonenſi ſuſceptam dixere non ad Marim Perſidis Epiſcopum *Epiſtolam, ſed neſcio quam ſcripturam poſtulationis & deprecationis, quam Photio, & Euſtatio, & Uranio Epiſcopis* in Synodo Berytenſi adunatis *omnis Clerus Edeſſenæ civitatis pro Iba Epiſcopo miſerat*. At L.2. c. 3. illis rectè reſpondet Facundus. *Aperto nos mendacio decipere voluerunt*. Varia ejus refutatio videatur apud eundem Scriptorem. Et hinc Theodorus in Cappadocia Cæſareenſis, Andreas Epheſinus, Megetius in Thracia Heracleenſis, & Euſebius Tyriorum Archi-Epiſcopus aliam Collat. 6. viam & fundamentum præſenti Synodo ſuggeſſerunt: *In Conciliis non unius aut ſecundi interlocutionem attendere oportet, ſed hæc, quæ communiter ab omnibus vel amplioribus definiuntur*. Addiderunt Ibæ Epiſtolam non à cunctis Chalcedone Epiſcopis, ſed à ſolis paucis judicatam orthodoxam. Quin immò pergunt. *Si aliquis requiſierit & ea, quæ ab uno vel ſecundo quaſi pro eadem Epiſtola dicta ſunt, pleniſſimam in ipſis inveniet Epiſtolæ ejectionem*. Ajunt non ſuſceptam, ſed diſſimulatam, Ibamque pœnitentem diſpenſatoriè receptam, gratia ejus ſenii & odio latrocinii Epheſini. Et hanc viam probaſſe videtur noſtra Synodus, & addidit: *Quomodò præſu-* Collat. 8. *munt aliqui dicere iſtam impiam Epiſtolam ſuſceptam eſſe à ſancto Concilio Chalcedonenſi?*

Quæ omnia non ſunt penitùs aliena. Etenim in Epiſtolam nullum firmatum fuit ſynodale judicium, ſed variè de ipſa ac Ibæ perſona ſunt interlocuti Epiſcopi, longas ejus miſerias miſerati, atque ità quaſi per acclamationem eſt redditus honori & Sedi Epiſcopali. Legati Romani ſunt interlocuti hoc modo: *Relectis chartis* Synodi Berytenſis, *agnovimus Ibam innoxium approbari*; *relecta ejus Epiſtola, agnovimus eum eſſe orthodoxum*. Et Juvenalis Hieroſolymæ Epiſcopus. *Qui convertuntur, hos Scriptura Divina ſuſcipi jubet: Quapropter & eos, qui ab hæreticis revertuntur, ſuſcipimus. Undè provideo reverendiſſimum Ibam impetrare clementiam, quia & ſenex eſt, ut habeat Epiſcopatus gradum orthodoxus exiſtens*. Et Eunomius Metropolita Nicomedienſis. *Dudùm ex relectis innoxius demonſtratus eſt reverendiſſimus Ibas; in quibus etiam viſus eſt culpare malè loquens beatiſſimum Cyrillum, in poſterioribus rectè confeſſus reſpuit illa, quibus culpaverat*. Malè Facundus hoc unius Epiſcopi ſuffragium laudat tamquam judicium ſynodale. Ambigua eſt Synodi ſententia: Nam & ut ſuſpectus juſſus eſt Ibas Neſtorium abjurare. Nihilominùs Legati Apoſtolici, quos cuncti in hoc Epiſcopi videntur ſecuti, Epiſtolam innoxiam, utique ab hæreſi Neſtoriana, pronunciarunt.

Eam omni non carere nævo liquet, ac ipſe Facundus fatetur. De Sancto Cyrillo, ejus duodecim Capitulis, ac Epheſina Synodo peſſimè loquitur Epiſtola. Ait à Cyrillo, dum cum Joanne Patriarcha Antiocheno ac ejus Synodo pacem iniit, dicta Capitula, quod Apollinarium fæterent, fuiſſe recantata. *Putavit, quod Beatus* L.6.c.1. *Cyrillus, directa ſibi ab Orientalibus confeſſione, non communem fidem in ea cognoverit, ſed proprium errorem correxerit*. De quibus omnibus rectè Facundus. *Quod neque nos, neque Synodus Chalcedonenſis approbavit*. Pravas, inquam, iſtas ſuſpiciones improbavit, & gratia pacis donavit Synodus, earum tamen cauſa Epiſtolam de Neſtorio non damnavit: *Quoniam longè alterius erroris hoc no-* Cap. 1. *men eſt. Non de Chriſto, ſed de Beato Cyrillo Ibas* Cap. 4. *malè credidit: Quæ duo ſi diſcriminaveris, Neſtorianam non dices Epiſtolam, quam Synodus Catholicam dixit*.

Præſens nihilominùs Synodus damnavit ut Neſtorianam, mandans anathematizari & ipſam *& defenſores ejus, & eos, qui dicunt eam rectam eſſe, vel partem ejus, & eos, qui ſcripſerunt vel ſcribunt pro ea, vel pro impietate, quæ in ea continetur, & præſumunt eam defendere, vel inſertam ei impietatem nomine ſanctorum Patrum, vel ſancti Chalcedonenſis Concilii, & in his uſque ad mortem permanent*. Eam damnat, non ſolummodò ob calumnioſas in Sanctum Cyrillum & Epheſinam

ſinam

ſinam Synodum criminationes, ſed & ob contentam in ipſa impietatem Neſtorianam, qua non Deum Verbum natum è Virgine, ſed hominem purum adfirmat. Hæc ſunt Epiſtolæ verba de quarto Capitulo Sancti Cyrilli. *Hæc omni impietate plena ſunt. Quomodò enim accipi poteſt hoc, quod eſt in principio Verbum, de templo, quod factum eſt in Maria?* Exiſtimat Epiſtola adſumptum naturæ noſtræ templum, ac ipſum inhabitantem Deum Verbum à Sancto Cyrillo miſceri non in unam ſolummodò hypoſtaſin, ſed & in unam naturam; ipſa verò à præſenti Synodo exiſtimatur ea non tantùm in duas naturas, ſed & in duas hypoſtaſes diſtinguere, ideòque de Neſtorio laborare.

Hæc Synodi verba, *Qui dicunt eam rectam eſse, vel partem ejus*, impetunt ſuffragium Eunomii Metropolitæ Nicomedienſis, dicentis Epiſtolam in priori ſui parte, qua Sanctum Cyrillum & Epheſinam Synodum culpat, loqui malè; in poſteriori autem ſeipſum corrigere, & recta profiteri. Hæc verba, *Nomine ſanctorum Patrum vel ſancti Concilii Chalcedonenſis*, tendunt in Facundum, aliosque Capitulorum defenſores, errantes ea probata per Chalcedonenſem Synodum, ideòque ſine ejus prævaricatione non poſſe damnari.

Et hinc eſt prima quæſtio, An adducta Epiſtolæ verba reverà contineant errorem Neſtorianum? Conſtanter negat Facundus. *Cui*, in-
L. 6. c. 4. quit, *Catholico poteſt diſplicere differentia naturalis inter templum & inhabitantem in eo, cùm Dei Eccleſia ſic confiteatur* VERBUM CARNE FACTUM, *ut non deneget, quod ibi ſubjunctum eſt, quia* ET HABITAVIT IN NOBIS? *Nam* VERBUM *quidem* CARO FACTUM EST, *quia ſempiternus Filius, qui Verbum eſt Patris, ipſe in plenitudine temporum factus eſt homo*; HABITAVIT *autem* IN NOBIS, *quia nullam converſionem ſuſtinuit inconvertibilis ejus Divinitas, ſed manens, quod erat, naturam inhabitavit adſumptam. Et ideò* VERBUM CARO FACTUM EST, *Neſtorianos expugnat, Eutychianos autem vel Apollinariſtas eorum progenitores*, ET HABITAVIT IN NOBIS. *Quia* VERBUM CARO FACTUM EST *unam ſignificat eſſe perſonam*; HABITAVIT AUTEM IN NOBIS, *duas inconfusè naturas. Non enim poſſunt duæ eſſe perſonæ, quando is, qui Verbum eſt, ipſe etiam* FACTUS EST CARO, *aut duæ non eſſe naturæ, quando aliud ſit, quod inhabitat, &*
L. 1. c. 3. & *aliud, quod inhabitatur*. Loquitur ex Sancto Cyrillo in libris contra Neſtorium. Oſtendit eam fuiſſe fidem omnium Orientalium, quos inter & Ibas, Epiſcoporum, dum cum illo ac ejus Ægyptiaca Synodo iniere pacem, ipſamque patenter exprimi hiſce Epiſtolæ verbis: *Eccleſia ſic dicit, quomodò Tua Religioſitas novit, duæ naturæ, una virtus, una perſona*. Hanc profeſſionem dicit eſſe ſine exceptione orthodoxam, ac ſine manifeſta Chriſtiani dogmatis injuria non poſſe damnari.

Pro noſtra autem Synodo ac ejus Anathematiſmo facit, quod omnis iſta profeſſio ſit æquivoca, doloſa, ſepulchrum dealbatum, foris orthodoxè ſpecioſum, intùs plenum fætoribus Neſtorianis. Nam hiſce Evangelii verbis, *Et habitavit in nobis*, adſiduè ut palmari argumento abuſus fuit etiam Neſtorius, & hæc propoſitio, *Chriſtus eſt duæ naturæ, & una perſona*, eſt nequiſſimus Neſtorianorum dolus, de quo ipſe Facundus. *Unam dicere perſonam Neſtorianorum nova* L. 1. c. 1. *ſubterfugia minùs excludit, qui convicti innumeris teſtimoniis Patrum, quod Deus Verbum & adſumptus homo una perſona ſit, pro auctoritatis dignitate ab eis hoc dictum exiſtimant, vel exiſtimare ſe fingunt, ut ſic homo Jeſus Chriſtus dicatur Verbi geſſiſſe perſonam, ſicut geſſit Apoſtolus, qui dicit*, NAM ET EGO, QUOD DONAVI, IN PERSONA CHRISTI; *non ut unus idemque eſſet Deus & homo*. Hoc ipſo dolo loqui Ibam exiſtimat præſens Synodus. Nec ſine fundamento. Duas enim naturas ait eſſe unam, non ſolummodò perſonam, ſed & virtutem, ſeu unius aut æqualis virtutis: Quæ eſt phraſis doloſiſſimè Neſtoriana. Et ſummo impetu laudat Theodorum, adeòque ea omnia in ejus ſenſum credita eſt dogmatizare. Quocircà meritò damnata eſt ut Neſtoriana.

Et hìnc naſcitur quæſtio ſecunda, An Synodus Chalcedonenſis in hac dogmatica quæſtione potuerit errare & circumſcribi? Hanc namque quæſtionem eſſe dogmaticam firmiſſimè Facundus aſſeverat, & addit. *Si tamquam Neſtoriana* L. 2. c. 6. *debet ab omnibus illa Epiſtola condemnari, non ipſa tantùm Synodus, verùm etiam Leo Præſul Apoſtolicæ Sedis*, à quo illius Acta approbata ſunt, *hæreſi Neſtoriana cohibuit*. Reſpondeo aliud eſſe Chalcedonenſem Synodum, aliud Epiſcoporum Chalcedone ſine Apoſtolicæ Sedis influentia poſt Synodum remanentium congregationem: Et hæc omninò potuit errare. Addo tamen non erraſſe. Evenit æquivocis Ibæ Epiſcopi verbis, quod ſuprà oſtendi eveniſſe huic propoſitioni, *Unus è Trinitate eſt crucifixus*. Alium in illis ſenſum iſta Chalcedonenſis congregatio, alium apprehendit quinta Synodus, ideòque variè de ipſis judicarunt. Congregatio bonum, Synodus pravum de Ibæ animo & ſenſu judicavit, altera haud dubiè circumſcripta eſt, placetque mihi Sancti Auguſtini regula in libro de utilitate credendi: *Quibus argumentis mortui hominis voluntatem ità intelligam, ut de illa jurare poſſim?* Cap. 5.

CAPUT QUINTUM.

Exponitur Juſtiniani Auguſti progreſſus in damnatione trium Capitulorum.

CAlamitatis hujus progreſſum exponit Liberatus Diaconus Carthaginenſis, de Theodori Cappadocis, qui Juſtiniano Auguſto Acephalorum, immò omnium Eutychianiſtarum cum Eccleſia communionem à trium Capitulorum damnatione promiſerat, factione pergens. *Rurſus illi callida fraude rogaverunt Juſtinianum* Cap. 24. *Principem, ut dictaret librum in damnationem trium Capitulorum: Quo libro ejus edito, & toti mundo manifeſto, dùm emendare Princeps erubeſcit, irrevocabilis cauſa fieret. Sciebant enim Principem ſolita pietate, ſcandalo emergente, ſententiam ſuam poſse*

poſſe corrigere, *ſeſeque in periculum pervenire. Annuit eis Princeps, & hoc ſe lætus implere promiſit. Et relinquens operis ſui ſtudium, unum in damnationem trium Capitulorum condidit librum, pro delictis noſtris nobis omnibus notiſſimum.* Et Facundus L. 2. c. 1. Hermianenſis alloquens Principem. *Egerunt callidè per ſuos complices, ſicut ſolent, adverſarii veritatis, ut ea ipſa, quę ſcribi fecerunt, etiam titulo nominis tui prænotarentur, exiſtimantes quod propoſito terrore tuæ perſonæ condemnationem vel etiam convictionem ſuæ temeritatis & falſitatis effugerent. Verùm nos illa ſcripta nolumus dici tua, quæ ſcimus cognitæ nobis tuæ fidei eſſe contraria.* Et Victor Epiſcopus Tonnonenſis. *Juſtinianus Imperator per diverſas Provincias in regni ſui finibus conſtitutas inſtantiſſimè ſcribit, & Antiſtites cunctos tria Capitula damnare compellit.* Factum id dicit anno octavo poſt Conſulatum Baſilii, Chriſti Domini quingenteſimo quadrageſimo nono, Vigilii Pontificis decimo tertio, vigeſimo ſecundo ipſius Principis, laudantis hocce ſuum Edictum in litteris ad quatuor Orientis Patriarchas & omnem præſentem Synodum. *Nos ſequentes ſanctos Patres, & volentes rectam fidem ſine macula in Dei Eccleſiis prædicari, & impiorum conatum reſecare, primùm quidem & in veſtris vos ſedentes Eccleſiis interrogavimus de impiis tribus Capitulis, & veſtram nobis voluntatem manifeſtam feciſtis, pro qua & comprobamus vos, quod indubitanter & cum omni alacritate rectam fidem confeſſi eſtis, & impiam condemnaſtis.* A Capitulorum defenſoribus accuſabatur avitam Synodi Chalcedonenſis auctoritatem & reverentiam, nec non Eccleſiarum exſtincto Acaciano ſchiſmate pacem, inter Hormiſdam Pontificem & Juſtinum Patruum ſtipulatam, hac novitate turbare: Hinc profitetur ſe ſequi ſanctos Patres, addiditque hanc clauſulam Edicto: *Si quis dicit hæc nos ad abolendos aut excludendos ſanctos Patres, qui in Chalcedonenſi fuere Concilio, dixiſſe, anathema ſit.* Et ad præſentem Synodum legavit Conſtantinum ſacri Pa-
Collat. 7. latii Quæſtorem, demonſtraturum tria Capitula etiam Juſtino patruo graviſſimè ſemper diſplicuiſſe.

Erat res ardua, tangens generalis Synodi auctoritatem, ideòque non peragenda ſine Eccleſia Romana. Hinc ergò conſultus fuit Vigilius Pon-
L. 4. c. 3. tifex. Rectè verò reſpondet Facundus. *Hoc eſt mirabile, ut poſtquam Capitulorum condemnationem fecerant, dicerent quod Eccleſiam Romanam conſulerent, & ſententiam Vigilii ejus Præſulis exſpectarent: Cui, quantùm ad illos attinet, non permiſerunt cenſere quid ſenſerit, ante ſtatuentes, ut ſi quis Theodorum Mopſueſtiæ Epiſcopum cum ſuis dogmatibus, & Epiſtolam venerabilis Ibæ non anathematizat, anathema ſit.* Erat audacia Euſebiana, de qua Julius Pontifex in litteris ad Epiſcopos ejus auctores. *Nunc nos, quos certiores* per Relationem præviam *minimè fecerunt, poſtquam jam egerint, quod libuit, ſuffragatores ſuæ damnationis, cui non*
L. 2. c. 6. *interfuimus, eſſe volunt.* Pergit Facundus. *Experientur, quantùm illos ſuſcipio ſua fefellerit. Quia Romanus Epiſcopus non in deſtructionem paternæ ſententiæ, ſed potiùs in defenſionem atque ultionem accepit primam & maximam poteſtatem: Nec aliquid contra veritatem, ſed pro veritate plus cæteris ſuis Conſacerdotibus poteſt.* Tria Capitula exiſtimat per Synodum Chalcedonenſem ac Leonem Pontificem fuiſſe confirmata, ideòque non poſſe retractari.

Reverà illi experti ſunt, *quantùm ſeſe fefellerit* L. 4. c. 4.
ſua opinio. Edicit Facundus. *Venerabiles Pelagius & Anatolius, Romani Diaconi, debitam officio ſuo & loco ſolicitudinem pro Eccleſia Dei gerentes, laudabilis in Chriſto memoriæ Ferrando Chartaginenſi Diacono ſcripſerunt, ut habito de hac cauſa diligenti tractatu cum Reverendiſſimo ejuſdem Carthaginenſis Eccleſiæ Epiſcopo* Reparato, *vel aliis, quos zelum fidei & Divinæ Scripturæ ſciret habere notitiam, conſulentibus reſponderet, quid obſervandum in communi omnibus videretur. In ipſa verò conſultationis Epiſtola non tacetur, quod hæc immiſſione Acephalorum, quos Semi-Eutychianos ſignificantiùs appellare poſſumus, contra Chalcedonenſe Concilium & decreta Leonis Papæ mota fuerint per eos, qui ſub nomine Catholico ipſorum parti ſtudium præbent. Sed & illi, qui conſultus fuerat, reſcribens interrogantibus retractandam docuit non eſſe Epiſtolam*, nec alia duo Capitula, *quæ univerſalis Synodus approbavit. Quoniam ſi fieret, non ipſius tantùm, ſed omnium Conciliorum ſtatuta deducerentur in dubium.* Hæc eſt illa conſultatio, quam ſuprà laudari audivimus à D. Cardinali Baronio, quam item in libro de viris illuſtribus laudat Sanctus Iſidorus
Epiſcopus Hiſpalenſis: *Ferrandus Carthaginenſis* Cap. 12.
Eccleſiæ Diaconus ad Pelagium & Anatolium Romanos Diacones, conſulentes eum, utrùm liceat quemquam damnare poſt mortem, edidit Reſcriptum. Quin & Stephanus Romanæ Eccleſiæ Diaconus & Vigilii Pontificis in Regia civitate Apocriſarius *pro hac cauſa à Mennæ* Epiſcopi Conſtantino-
politani, Edicto faventis, *ſe communione ſuſpen-* Facund.
dit, & eos, qui ei communicaverant, ſub debita 4. c. 4.
ſatisfactione ſuſcepit. Suſpendit ſe cum Chriſtianis L. cont.
plurimis, quamdiu vixit. Etiam univerſus Italiæ Mocian.
Clerus in litteris ad Francorum Legatos, proficiſcentes Conſtantinopolim, cenſuit per Capitulorum damnationem omninò ſolvi Synodum Chalcedonenſem, datamque illi à Sancto Leone confirmationem, & moveri hæc omnia à dolis Acephalorum.

Pergit laudatus Italiæ Clerus. *Græci Epiſcopi damnaverunt Capitula.* Et dat cauſam. *Græci Epiſcopi habent divites & opulentas Eccleſias, & non patiuntur duos menſes à rerum Eccleſiaſticarum dominatione* per immiſſæ manus Regiæ violentiam *ſuſpendi: Pro qua re ſecundùm tempus & ſecundùm voluntatem Principum, quidquid ab eis quæſitum fuerit, ſine altercatione conſentiunt.* Ab Epiſcopis *lucra temporalia diligentibus*, & ab hoc Prophetico præcepto, *Loquebar de teſtimoniis tuis in conſpectu Regum, & non confundebar*, alienis facta eſſe hæc omnia queritur etiam Facundus, edicitque om-
nem rei ſeriem. *Primus* Edicti *confirmator Mennas* L. 4. c. 4.
Conſtantinopolitanus Epiſcopus, cùm adhuc cunctaretur ſcripto, ſicut præceptum fuerat, præbere conſenſum, contra Synodum Chalcedonenſem fieri proteſtatus eſt. Sed & poſteaquam conſenſit, à venerabilis memoriæ Stephano Eccleſię Romanę Diacono & Apocriſario conventus, cur priori ſententiæ ſuæ contrarius acquieviſſet his, quæ antè culpaverat, & de quibus ſe nihil acturum ſine Apoſtolica Sede promiſerat,

rat, ſub ea ſe condicione ceſſiſſe, & juratum ſibi fuiſſe reſpondit, quod chyrographum ſuum reciperet, ſi hæc Romanus Epiſcopus non probaret. In quo ſatis oſtendit ſe de judicio potiùs humano, quàm Divino fuiſse ſolicitum. Zoilus quoque Alexandrinę urbis Antiſtes, cùm Romanum Epiſcopum venire cognoſceret, obviam illi ad Siciliam miſit, conquerens neceſſitate ſe ad ipſius decreti affirmationem fuiſse compulſum: Quod hic ei Romanus Epiſcopus in facie palam, nobis quoque inter alios præſentibus, exprobavit. Nec non & Efremius Antiochenus, cùm primùm ei mandaretur, ut hoc etiam ipſe reſcribendo firmaret, conſentire noluit: At poſtquam ei denunciatum eſt, quod excludendus eſset, niſi faceret, ſui potiùs honoris, quàm veritatis dilector inventus eſt. Quid etiam Petrus Hieroſolymitanus? Nonnè publica notitia refert, quoniam conveniente ad ſe multitudine monachorum juratus pronunciavit, quod ſi quis eidem dereto novitio conſentiret, contra Chalcedonenſe Concilium faceret? Nec tamen ſe ab ejus conſenſione ſuſpendit. Jam de aliarum civitatum Epiſcopis quid loquamur? Qui & cum ſubſcribere compellerentur, reclamaverunt contra magnam Synodum fieri, & poſt ſubſcriptionem memorato Stephano Romano Diacono libellos dederunt, Sedi Apoſtolicæ tranſmittendos, confitentes in eis, quod à Conſtantinopolitano Epiſcopo coacti ſubſcriberent. Addit in libro contra Mocianum. *Cui præjudicio quia communicare timuerunt beatæ memoriæ Marianus Doracenus, & Baſiliſcus Serdicenſis Epiſcopus, ſed & Lampridius Presbyter & Abbas Hieroſolymitani monaſterii, Mocianus eos Conſtantinopoli in gehennam abiiſſe dicebat.* Porrò glorioſiſſimus ille Stephanus Romanæ Eccleſiæ Diaconus fuit Pelagii in Apocriſarii munere ſucceſſor, ante Vigilii Pontificis adventum Conſtantinopoli defunctus. Hinc enim ad Mennam Patriarcham ſcripſit de illo laudatus Pontifex ex itinere: *Quamdiu vixit, à tua ſe communione ſuſpendit.* Eique in hac conſtantia adjunxit ſe Dacius Archi Epiſcopus Mediolanenſis.

L. cont. Mocian.

L. 4. c. 4. Ab illo tertius Juſtinianus Auguſtus Vigilium Pontificem, quem *ſibi ſolùm contradicere querebatur*, evocavit Conſtantinopolim, immò potiùs, uti ad Francorum Legatos ſcribit Italiæ Clerus, *Violenter deduci juſſit*, additis litteris, ut pacem, quam Chriſtus Dominus ſuper omnia holocauſta diligit, cum Menna Patriarcha & aliis Græcorum Epiſcopis ſtabili firmitate ſervaret: Utique à Stephano Diacono interruptam. Hinc exclamat Facundus: *Ecce ad quid confirmandum adducitur Romanus Epiſcopus, ne quid inauſum videretur ambitioſa hæreticorum ſubreptio reliquiſſe.* Pontificis ex urbe Romana egreſſum largè deſcribit liber Pontificalis. Addit Facundus. *Romana univerſitas egredientem, venientem Africa etiam atque Sardinia, quamquam non per eas tranſierit, per ipſius tamen Conſiliarium publica eum conteſtatione pulſavit, ſicut Hellas & Illyricus Provincia, per quas venit, ut nullatenùs novitati, quæ facta eſt, acquieſceret.* Tunc item factum eſt, quod ſcribit Victor Tonnonenſis. *Illyriciana Synodus in defenſione trium Capitum Juſtiniano Auguſto ſcribit: Et Benenatum primæ Juſtinianæ civitatis Epiſcopum, obtrectatorem eorumdem trium Capitum, condemnavit.* Illyriciana namque Diœceſis ſpectat ad Romanum Patriarchatum, ideòque, uti ad Joannem Patriarcham Antiochenum Sanctus Cyrillus, & ad Neſtorium dictus Joannes ſcribunt, à Romanæ Eccleſiæ *ſententia non ſolet recedere*. Hæc eſt Synodus, de qua Sanctus Iſidorus in Catalogo virorum illuſtrium. *Juſtinianus Imperator condidit Reſcriptum contra Illyricianam Synodum.* Eandem damnat in ſuæ fidei profeſſione. Quæ omnia à Dacio Mediolanenſi, ac aliis Epiſcopis, ſibi in Sicilia occurrentibus, cognovit Pontifex, atque indè ad Mennam Patriarcham Conſtantinopolitanum, primum Imperialis Edicti confirmatorem, ſcripſit acres litteras, relatas à Facundo in libro contra Mocianum, arguens de exceſſu, qualem nullus huc uſque Regiæ civitatis Epiſcopus commiſiſſet. In Dominicæ nativitatis vigilia, anno nono poſt Conſulatum Baſilii, Conſtantinopolim ingreſſus, & grandi, per librum Pontificalem relato, honore ſuſceptus, omnia huc uſque per Principem geſta caſſavit, ac Mennam, alioſque Patriarchas & eis adhærentes Epiſcopos ad quatuor menſes communione privavit, uti in hiſtoria Eccleſiaſtica ex Theophane ſcribit Anaſtaſius Bibliothecarius. Tamen in gratiam recepit ad preces Theodoræ Auguſtæ, de qua ad hunc annum Victor Tonnonenſis. *Theodora Auguſta, Chalcedonenſis Synodi inimica, canceris plaga toto corpore perfuſa, vitam prodigioſè finivit.* Atque ità nullas de fide quæſtiones in Oriente deinceps cœpit formidare Eccleſia, uti ſcribit Pelagius primus Pontifex ad Childebertum Regem Francorum.

L. 3. c. 5. — L. 4. c. 3. — Con. Eph. l. 1. c. 21. 25. — Cap. 31. — Epiſt. 12.

Pergit in ſuis litteris Italiæ Clerus. *Cùm Papa Vigilius* ad damnanda tria Capitula *non vellet adhibere conſenſum, jam tunc talis violentia facta eſt, ut publicè in conventu clamarit:* CONTESTOR, QUIA ET SI ME CAPTIVUM TENETIS, BEATUM PETRUM APOSTOLUM CAPTIVUM FACERE NON POTESTIS. *Poſteà tamen tractatu habito, prædictus Sanctus Papa Vigilius ſub aliqua diſpenſatione prædictam cauſam ordinavit, ſolicitè monendo, ne per occaſionem aliquam Chalcedonenſis Synodus pateretur injuriam.* Cum ſeptuaginta Epiſcopis tractatum ſeu Synodum Conſtantinopoli fecit, de qua Facundus, teſtis oculatus, in præfatione ſui operis. *Cum geſtis ſuper hac cauſa diſceptaremus, mediante conflictu interrumpi Acta præcipit Vigilius, & ab univerſis Epiſcopis, qui aderamus, expetiit, ut ſcripto unuſquiſque reſponderet, quid ei de his* Capitulis *videretur.* Iſtic Acta exponit latiùs in libro contra Mocianum. Ab hoc conventu prodiit in paſchali vigilia Judicatum, Mennæ Patriarchæ directum, à Ruſtico Romanæ Eccleſiæ Diacono Cardinali, promotum omni conatu, laudatum mirificè, per omnes Eccleſiæ Provincias divulgatum, & comparatum dogmaticæ Sancti Leonis Epiſtolæ, uti refert multis Vigilius Pontifex in ſententia, qua eumdem Ruſticum damnavit. Voce *Judicatum* utitur etiam Facundus in libro contra Mocianum, at verò Italiæ Clerus vocat *Conſtitutum:* Pontifex utraque voce eſt uſus. Periit, aut latet hocce decretum, longè diverſum ab illo adhuc exſtante, quod ad præſentem Synodum direxit Pontifex, ideòque vitandæ confuſionis gratia priùs paſſim

Ju-

Judicatum; ſecundum vocatur *Conſtitutum*. In iſto itaque judicato tria Capitula, generoſiſſimè huc uſque propugnata, imperialibus tandem violentiis inflexus damnavit Vigilius, at *ſub aliqua diſpenſatione:* Adjecta hac clauſula, *Salva in omnibus reverentia Synodi Chalcedonenſis*. Conformiter ad clauſulam Edicti Imperialis: *Si quis dicit nos hæc ad abolendos aut excludendos ſanctos Patres, qui in Chalcedonenſi fuere Concilio, dixiſſe, anathema ſit*. Videre cœpit tria Capitula ad Synodum Chalcedonenſem non ſpectare, & decreta de ipſis Chalcedone poſt Synodum à Leone Pontifice non fuiſſe confirmata. Addidit & hanc condicionem expreſſam in damnatione Theodori Cappadocis: *Ut omni in poſterum perturbatione ſopitâ, nihil ultra nec verbo nec litteris quiſquam facere ex eadem cauſa præſumeret*.

Judicatum hoc etiam in Africam miſit Ruſticus Diaconus, factumque tunc eſt anno decimo poſt Conſulatum Baſilii, quod ſcribit Victor Tonnonenſis. *Africani Antiſtites Vigilium Romanum Epiſcopum, damnatorem trium Capitulorum, ſynodaliter à catholica communione, reſervato ei pœnitentiæ loco, recludunt, & pro defenſione memoratorum trium Capitulorum litteras ſatis idoneas Juſtiniano Principi per Olympium Magiſtrianum mittunt*. De vario exceſſu, relato per Facundum in libro contra Mocianum, Vigilium arguerunt. Primus eſt in hiſce verbis. *Judex aſſerit, quod invitus protulerit iſtud Judicatum: Nos contra reſpondemus, quod ultrò per ambitionem pollicitatione facta peccaverit, nec ulla ſuſtinuerit tormenta, quibus ceſſiſſe credatur*. Et in hiſce verbis. *Ob hoc etiam de Romani Epiſcopi chyrographis, vel priùs ambitionis impulſu, cùm fieri arderet Epiſcopus, vel poſteà venalitate parti alteri factis, neceſſarium duximus non tacere, ne auctoritate nominis ejus præjudicium vera fides ſufferret*. Agunt de ambitione, qua Romanum extruſo Sylverio Pontificatum à Theodora Auguſta pro trium Capitulorum damnatione Vigilius emerat, fædumque iſtud pactum ajunt jam non terroribus aut cruciatibus, ſed alia venalitate adimpletum. Secundus exceſſus eſt in his verbis. *Poſt hæc etiam videri vult nihil in præjudicium Chalcedonenſis egiſſe Concilii*. Cui nos ſuas excuſationes opponimus: *Quia niſi hoc egiſset quod præjudicaret, nequaquam ſe vel de Principum violentia, vel de ſua ignorantia purgare atque abſolvere conaretur*. Adjectas Judicato clauſulas dicunt eſſe frivolas: Chalcedonenſe enim de tribus Capitulis decretum fuiſſe à Sancto Leone confirmatum duxerunt Afri eſſe longè certiſſimum. Tertius exceſſus eſt in hiſce verbis. *Quod ſi hoc non fuiſſet, neque ipſe priùs univerſam anathematizaſset Eccleſiam, ſervare nos in illo oportuit ſententiam ſuam, ſequi, quod nobis præbuit, priſcæ integritatis exemplum*. Ajunt, quod Vigilius priori ſua mutata ſententia ſeipſum prævaricatorem conſtituerit, univerſam veritati conſtanter inhærentem Eccleſiam anathematizans, atque ità juſtiſſimè ſit communione privatus. Quartus exceſſus eſt in hiſce verbis. *Suſcipiens ille Epiſcoporum* de tribus Capitulis reſponſiones *poſt aliquot dies ad Palatium detulit, atque alteri tradidit parti. Verùm ne ſuis traditor videretur, talibus eos verbis fefellit, ut diceret*: QUID APUD NOS RESERVAMUS ISTA CONTRARIA SYNODO CHALCEDONENSI RESPONSA, UT INVENTA QUANDOQUE IN ECCLESIÆ ROMANÆ SCRINIO A NOBIS APPROBATA CREDANTUR? SED ADFERAMUS EA IN PALATIUM, UT DE ILLIS AGANT IPSI, QUOD NOVERINT. Eum arguunt proditionis, mendacii, colluſionis cum Acephalis, & confeſſionis, quod ſua hæc Acta adverſarentur Synodo Chalcedonenſi.

Etiam Ruſticus & Sebaſtianus, Romanæ Eccleſiæ Diaconi à Vigilio & Judicato defecerunt, ſparſis per omnem Eccleſiam litteris peſſimè criminatricibus de exauctorata per ipſum laudata Synodo. Hic eſt ille Ruſticus, Vigilii ex fratre nepos, Judicati olim ſummus præco, cujus à patruo extorquendi cauſa dixerat Theodorum Mopſueſtienſem Epiſcopum, non ſolummodò dignum damnari, ſed & exhumatum cum toto ſepulchri ſui territorio incendi. Ejus litteræ varias uſque ad cædes & ſanguinem Eccleſias turbarant, & acerbè moverant in Pontificem, atque ità coactus ille fuit ad mittendas in omnem orbem Apologias, duoſque illos rebelles Diaconos dignitate & ordine privandos. Roma tunc Conſtantinopolim revocavit Pelagium Diaconum, ſuum hìc nuper Apocriſarium, peritiſſimum omnis hujus cauſæ. Etiamnum exſtant Apologiæ ad Valentinianum Schytiæ Epiſcopum, & Aurelianum Archi-Epiſcopum Arelatenſem. Ruſticus etiam adversùs præſentem Synodum manſit pertinax, ſcribitque Victor Tonnonenſis: *Ruſticus Romanæ Eccleſiæ Diaconus Thebaida in exilium tranſmittitur*.

Ex omni latere anguſtiatus fuit Vigilius. Etenim judicato, quod omnis damnabat latina Eccleſia, non contentus Juſtinianus *cœpit illum compellere, ut abſolutè Capitula ſine Synodi Chalcedonenſis mentione*, Cler. Ital. & omni modificante clauſula, *damnaret. Sed Papa non acquieſcens hoc facere, & videns ſe nimiùm ingravari, dixit tunc ſereniſſimo Principi:* VENIANT HUC FRATRES NOSTRI EX OMNIBUS PROVINCIIS QUINI VEL SENI EPISCOPI, ET QUIDQUID SUB TRANQUILLITATE HABITO TRACTATU OMNIBUS VISUM FUERIT, CUM PACE DISPONEMUS, QUIA SINE CONSENSU OMNIUM ISTA, QUÆ ET CHALCEDONENSEM SYNODUM IN DUBIUM VENIRE FACIUNT, ET SCANDALUM FRATRIBUS MEIS GENERANT, SOLUS FACERE NULLATENUS ACQUIESCAM. Judicatum ſuum & natos indè Eccleſiarum motus conſiderare maturiùs, ipſius pœnitere, incuſſam ſibi violentiam & obreptionem cauſare cœpit Vigilius, *Dixitque Principi, ut ſi ei non ſufficeret illud, quod antè decreverat, redderet, & tamquam de novo cauſam cum his, qui venire invitati ſunt, tractaretur. Præſtitit igitur Deus, ut hac ratione ſanctus Papa Vigilius Conſtitutum, quod in ipſa cauſa fecerat, publicè in conventis reciperet, denuncians, quia ſi quis Græcorum Epiſcoporum uſque ad univerſalis Concilii tractatum de iſtis Capitulis aliquid feciſſet, aut facientibus acquieviſſet, à*

communione Sedis Apoſtolicæ alienus exiſteret. Et tunc quam maximè doluit Judicatum ſuum fuiſſe ubique à Ruſtico Diacono divulgatum.

Miſſi ſunt ergò à Clementiſſimo Principe ad Africam & Illyricum, ut venire Epiſcopi debuiſſent. Sed de Illyrico nullus venire voluit. Ex Africa venit Reparatus Carthaginenſis Epiſcopus, Firmus Numidiæ Primas, & alii plurimi, at pro Capitulis pertinaciſſimi, & nec blandimentis nec terroribus potuit eis aliud extorqueri. Hinc *Reparato concinnata eſt cauſa*, quaſi cum Guntharith barbaro in Rempublicam conſpiraſſet, *ſub hoc* colore deportatus eſt, ac in ejus locum ordinatus Primoſus, ejus Diaconus & Apocriſarius, idque *cum nimia effuſione ſanguinis & interitu multorum innocentium*. Omnis quippè Clerus & populus Reparato & Capitulis firmiſſimè adhærebat. Ità Deus inſolentes, ac in Eccleſia Latina huc uſque inauditas in Sedem Apoſtolicam præſumptiones vindicavit. Addit Victor Tonnonenſis. *Apollinarius Zoilo, tria Capitula damnare nolenti, Epiſcopus Alexandrinæ Eccleſiæ ſubrogatur.* Zoilus publica, quam ſuprà à Facundo audivimus, Vigilii Pontificis exprobratione correctus nulla violentia potuit deinceps in aliud latus impelli.

Videns verò Juſtinianus nullam ſibi ſpem à Latinis, cœpit palàm tyrannum agere, & Pontificem *compellere, ut cum Græcis Epiſcopis Capitula condemnaret. Sed illo nullatenùs acquieſcente, Edicta ex nomine imperiali tam in Eccleſia Conſtantinopolitana, quàm in diverſis locis ſuſpendi fecerunt, per quæ eadem Capitula damnarentur. Quo facto beatiſſimus Papa omnes Epiſcopos admonuit dicens*: QUICUMQUE EDICTIS ISTIS CONSENSUM PRÆBERE VOLUERIT, SCIAT SE AB APOSTOLICÆ SEDIS COMMUNIONE SUSPENSUM. *Sed & beatus Datius Mediolanenſis Epiſcopus conteſtationem omnibus ſub magna vociferatione depoſuit dicens*: ECCE EGO, ET PARS OMNIUM SACERDOTUM, INTER QUOS ECCLESIA MEA CONSTITUTA EST, ID EST, GALLIÆ, BURGUNDIÆ, HISPANIÆ, LIGURIÆ, ÆMILIÆ, VENETIÆ, CONTESTOR, QUIA QUICUMQUE IN EDICTA ISTA CONSENSERIT, SUPRASCRIPTARUM PROVINCIARUM PONTIFICES COMMUNICATORES HABERE NON POTERIT: QUIA CONSTAT APUD ME EDICTA ISTA SANCTAM SYNODUM CHALCEDONENSEM ET FIDEM CATHOLICAM PERTURBARE. Tunc item factum eſt, quod ſcribit Facundus in libro contra Mocianum. *Contigit, ut in libellis ſuis Epiſcopi ordinandi* tria Capitula *damnarent*. Ità Oziam Regem & Zenonem Auguſtum æmulatus Juſtinianus nullum omiſit genus violentiarum.

Nam & cum laudato Datio Pontifex, quaſi capitaliter reus, ad Sancti Petri in Hormiſda Baſilicam fugere coactus eſt, & neque ibi *tutas ſedes accepit, in tantùm ut Prætor, ad quem fures & homicidæ tantummodò pertinent, eò mitteretur. Qui cum multitudine militum, ſpathas nudatas & arcus tenſos portantium, baſilicam introivit. Quo viſo ſanctus Papa columnas altaris amplexus eſt. Sed ille ferocitate & animo concitatus, primò de altari Diaconos ejus & clericos à capillis tentos ejecit, poſteà verò ipſum ſanctum Papam alii à pedibus, alii à capillis & barba tentum crudeliter abſtrahebant. Sed cùm ille altaris columnas non dimitteret, cecidit altare, & columnæ aliquæ fractæ ſunt, & quantùm ad ipſos, ibi ſuper ipſum altare in partibus mitti habuit.* Addit Liber Pontificalis dixiſſe tunc Pontificem: *Non me fecit ad ſe venire Juſtinianus, ſed Diocletianus*. Expertus tunc item eſt, quod prudenti conſilio nullus huc uſque Pontifex voluiſſet intereſſe Synodis Græcorum. A commiſerante & indignante populo fuit de manu Prætoris liberatus, acceptoque Principis Sacramento rediit ad Palatium Placidianum.

At ecce novæ contra Sacramentum injuriæ: Atque ità ille noctu fugit Chalcedonem ad Baſilicam & corpus ſanctæ Euſemiæ. Iſtic Theodori Cappadocis damnationem jam pridem decretam publicavit, Mennam verò Patriarcham Conſtantinopolitanum, aliſque Græcorum Epiſcopos, Edictis Imperialibus & dicto Theodoro adſtipulatos, à communione ſuſpendit, quouſque eadem Edicta revocarentur, & ipſi prævaricationem ſuam debita ſatisfactione delerent. Pati non poterat, quod profanus Theodorus ad interdictam, in qua pendebant Edicta, Eccleſiam Miſſarum ſolennia celebraſſet. Neque mireris hanc in captivo à Græcis Pontifice conſtantiam: Quod namque etiam in Theodoram Auguſtam & quoſvis Acephalos *promulgarit damnationis ſententiam*, teſtatur in litteris ad Hiberiæ Epiſcopos Sanctus Gregorius Magnus. Adeò delirant, qui garriunt, Reges à Pontifice damnari non poſſe. Et Dei verbum in ipſo non fuit alligatum. Etenim Edicta ſua Princeps refixit; & Mennas Patriarcha ſupplex venit ad Sanctam Euſemiam, errorem confeſſus, & addens: *De injuriis, quæcumque Beatitudini & Sedi veſtræ factæ ſunt, eas quidem non feci, ſed velut ſi eas feciſſem, veniam poſtulo*. Eodem modo & alii Epiſcopi pœnituere. Acta hæc ſunt anno undecimo & duodecimo poſt Conſulatum Baſilii, defunctuſque tùm eſt laudatus Mennas, ac ejus in locum ſuffectus Eutychius monachus Amaſenus. Atque ità ejus pro mortuorum damnatione argumentum, ex Joſiæ Regis facto deſumptum, non in quinta Synodo prodiit, ſed ante illam in neſcio quo Epiſcoporum coram Principe conventu.

CA-

CAPUT SEXTUM.

Præſentis Synodi Acta, & auctoritas.

PRomotus ad Patriarchatum Eutychius etiam captivo (*a*) ad Sanctam Euſemiam Pontifici mox profeſſus eſt omnem obedientiam, & nihil definire de tribus Capitulis, niſi ſynodaliter *ſua Beatitudine præſidente*. Quin & ipſe Princeps legavit cum variis Proceribus Ducem Beliſarium, ac Petrum Referendarium, datis denuò Sacramentis Pontificem ad Regiam urbem reducturos; verùm nullas ille admiſit condiciones, niſi generalem in Italia aut Sicilia Synodum, in qua Africani, Illyricani, ac alii Latini Epiſcopi, Capitulorum damnatione ſcandalizati, Græcis Epiſcopis in pari numero adſiderent. Et tunc videtur afflictiſſimus Pontifex ad univerſam Eccleſiam ſcripſiſſe litteras Encyclicas de ſuis calamitatibus. Tandem verò conventum eſt in ejuſmodi generaliſſimam Synodum, aſt coram Principe in Regia civitate celebrandam.

Invitati itaque ſunt Latini Epiſcopi, at nulli venerunt, niſi aliquot Afri, de quibus Italiæ Clerus. *Præfectus Africæ, ſi quos invenit in Africa Epiſcopos, aut cauſas proprias habentes, aut ſimplices, aut ignaros, aut venales & paratos ad præmium, collegit & direxit indè unumquemque. Ex quibus tamen unus ante iſtos ſeptem annos pro adulteriis ſuis tunc de civitate Regia cum opprobrio ejectus, & in navem impoſitus ad Africam eſt directus. Ecce per quales homines in ſingulis Provinciis ſanctæ Eccleſiæ diſſenſiones & ſcandala generantur.* Erat tum Conſtantinopoli neſcio quis Anaſtaſius, Clericus Eccleſiæ Arelatenſis, *qui cùm exire non poſſet, uſus eſt conſilio, ut promitteret ſe omnium Epiſcoporum Gallicanorum ad damnanda Capitula animos inclinare. Cui & præmia multa dantes diſtrictè ibi de hoc implendo Sacramenta præſtare fecerunt, & non permiſerunt beatiſſimum Papam per eumdem Anaſtaſium, quid in ipſa cauſa ageretur, fratribus ſuis Epiſcopis Gallicanis ſcribere, niſi tantùm de aliis cauſis, & quia fidem Catholicam & quatuor Synodorum reverentiam cuſtodit.* Quin immò in ejus, nec non & Dacii locum conati ſunt alios Epiſcopos, *qui novitatibus conſentiant*, ordinare.

Quocircà Latinorum Epiſcoporum adventum deſperans Juſtinianus inchoari juſſit Synodum imperii ſui anno vigeſimo ſeptimo, decimo tertio poſt Conſulatùm Baſilii, Vigilii decimo octavo, Chriſti Domini quingenteſimo quinquageſimo quarto, die quarto nonas Maii. Pontifici ad Sanctam Euſemiam per Theodorum Palatii Decurionem miſit ſuum de tribus Capitulis judicium; & ſexaginta articulos ex Theodori Mopſueſteni libris defloratos per Benignum Heracleæ in Paphlagonia (*b*) Epiſcopum, authoritate Apoſtolica qualificari expoſtulans; ipſa autem Synodus legavit viginti Epiſcopos Primates, quos inter erant Eutychius Conſtantinopolitanus, Apollinarius Alexandrinus, & Domninus Patriarcha Antiochenus, ſupplicantes, quatenùs ſua Beatitudo dignaretur ſibi in Synodo præſidere. Fædè errant, qui Pontificem garriunt à Synodo citatum. Reſpondit verò ille *non poſſe unà convenire, eò quod plurimi quidem hic ſint Orientales Epiſcopi, pauci verò cum eo: Facere autem per ſemetipſum ſuam ſententiam, & offerre piiſſimo Domino. Ideò eum & inducias poſtulaſſe ab ejus Serenitate, ut intra eas ſuam voluntatem manifeſtaret*. Provocavit ad promiſſum Latinorum Epiſcoporum æqualem numerum, *conſtitutumque faciendæ collationis modum*, ob corporis ægritudinem poſtulavit viginti dierum inducias ad propoſitis à Principe quæſtionibus reſpondendum, ac Græcis Epiſcopis ad Capitula damnanda prurientibus ſervandum edixit *antiquum & regularem ordinem, ne ante ſuæ promulgationem ſententiæ quidam proferre tentarent*. Ad Romanum namque Epiſcopum in Synodo generali ſpectat tractandæ quæſtionis propoſitio, & primum de ipſa ſuffragium. Nam & de Synodo Ariminenſi ſcribit ad Epiſcopos Orientales apud D. Lucam Holſtenium Damaſus Pontifex: *Præjudicium aliquod naſci non potuit ex numero eorum, qui apud Ariminum convenerunt, cùm conſtet Romanum Epiſcopum, cujus ante omnes fuit exſpectanda ſententia, hujuſmodi ſtatutis conſenſum aliquem non commodaſſe.*

(*b*) Vide notâ Noris. infra ad collationem V.

Collat. 2.

Epiſt. 27.

Porrò ſynodales Legati Vigilio repoſuerunt. *Scit veſtra Beatitudo quod in his, quæ inter nos in ſcriptis facta ſunt, promiſiſtis unà cum Epiſcopis, qui nobiſcum & communicant & uniti ſunt, convenire & requirere de his tribus Capitulis. Nos verò & communicamus, & uniti ſumus vobiſcum, & non decet omnium noſtrum conventum differri propter Occidentales Epiſcopos. Nec enim in ſanctis quatuor Synodis multitudo Occidentalium Epiſcoporum inventa eſt umquam, ſed duo vel tres Epiſcopi, & certi*

(*a*) Lupus hic Eutychii profeſſionem fidei traditam Pontifici etiamnum captivo ad S. Euphemiam, ac mox Beliſarium cum aliis Legatis, itemque Petrum Referendarium ad eumdem deſtinatos, ut datis denuò Sacramentis Pontificem Byzantium adducerent, & tunc Vigilium ſcripſiſſe Encyclicam de ſuis calamitatibus. Labitur Vir inſignis, nam Legatio illa contigit die 28. Januarii ann. 552. At Mennas, cui in Patriarchatu C. S. ſucceſſit Eutychius, decimo poſtea menſe obiit. Vigilium verò, cum accepit profeſſionem, fidei ab Eutychio, Conſtantinopolim regreſſum inde colligo, quod priorem profeſſionem fidei hoc titulo inſcribit in ſuo Conſtituto: *Exemplum primæ profeſſionis, quam ad S. Euphemiæ templum fecerunt*. Poſteriori autem Eutychii hunc titulum præfigit: *Exemplum profeſſionis quam reſidui Epiſcopi Theophaniorum die nobis fecerunt*. Ubi vides priorem loco, alteram tempore ſignari. *Noris in Diſſert. de V. Syn. Cap. VI.*

Clerici. Nunc verò adeſt quidem tua Beatitudo, multi etiam alii ex Italia Epiſcopi præſto ſunt, ſunt etiam ex Africa Epiſcopi, & ab Illyrico, & nihil eſt quod prohibeat convenire vos unà nobiſcum ſecundùm ea, quæ inter nos in ſcriptis facta ſunt, & meliùs eſt cum charitate decente Sacerdotes convenire, & unam pro cauſa ſententiam ſtatuere, ut tunc quæſtio communem in ſcriptis definitionem ſuſcipiat. Quod in quatuor prioribus Synodis fuerint pauciſſimi Latini Epiſcopi, eſt omninò verùm: Sed & verum eſt, quod ob Eutychianæ duce Dioſcoro factionis turbas in Synodum Chalcedonenſem noluerit conſentire Sanctus Leo Pontifex, niſi ſtipulatus æqualem cum Græcis Latinorum Epiſcoporum numerum, ſolaque Martiani Auguſti & Auguſtæ Pulcheriæ notiſſima pietas eum induxit à ſtipulatu reſilire. At verò in hac noſtra Synodo Juſtinianus Diocletianum ac Theodori Cappadocis ſatellitem induerat, ejus affectibus ſerviebant omnes Græcorum Epiſcopi, atque ità meritò Vigilius à pactis condicionibus nolebat recedere. Propoſitis tamen à Principe quæſtionibus reſpondit, longo & erudito Conſtituto ſexaginta articulos ex Theodoro Mopſueſtienſi deſumptos damnans ut hæreticos atque blaſphemos, tria verò Capitula definiens non damnanda propter Synodi Chalcedonenſi reverentiam, & Romanæ Eccleſiæ perpetuum morem non damnandi Epiſcopos in Eccleſiæ pace defunctos. De ſenſu per Theodorum in dictis propoſitionibus intento nihil volebat ſtatuere. Et hocce ſuum Conſtitutum, pro ſynodali ſuffragio arripi nolens, non Græcorum Epiſcopis, ſed Principi inſcripſit. Quæ omnia videntes Itali, Afri, atque Illyricani Epiſcopi etiam ſeſe retraxere à Synodo, dicentes ſine Romano Pontifice, ſuo Patriarcha ſeſe non poſſe adeſſe. At perrexerunt Græci; Fecere conventum Acephalum, & tria Capitula contra Sedis Apoſtolicæ interdictum atque judicium damnaverunt. Eos cogebat Juſtinianus Auguſtus, per Conſtantinum ſacri Palatii Quæſtorem ſignificans Capitula jam pridem damnata à Vigilii Judicato, primamque hanc ejus ſententiam omní poſteriori tergiverſationi præferendam.

Quocircà errorem continent hæc verba Euſtatii Presbyteri in vita Sancti Eutychii Patriarchæ Conſtantinopolitani... *Cum multa diverſis locis atque temporibus ſancta Concilia celebrata ſint, nemo unquam, niſi ſancti Eutychii tempore, quatuor ſimul Patriarchas conveniſſe meminit.* Conveniſſe dicit Vigilium Romanum, Eutychium Conſtantinopolitanum, Apollinarium Alexandrinum, & Domninum Patriarcham Antiochenum, omniaque peracta *ſine violentia, neceſſitate, partium ſtudio, affectione*. Græca fides loquitur. Vigilius Pontifex non adfuit, & Apollinarium non pro Patriarcha, ſed pro invaſore habuit, damnans Theodorum Cappadocem, quod illum, expuncto Zoilo, ſacris dyptichis intruſiſſet. Euſtochius Hieroſolymitanus adfuit per Legatos: Onuphrius Panuinus adfuiſſe dicit Epiſcopos centum ſexaginta quinque. Acta ſynodalia præfixum habent annum Juſtiniani Auguſti vigeſimum ſeptimum, duodecimum poſt Conſulatum Baſilii: At credendum Victori Tonnonenſi, dicenti fuiſſe decimum tertium, Chriſti Domini quingenteſimum quinquageſimum quartum, in quem omninò incidit vigeſimus ſeptimus Juſtiniani. (a) Prima Collatio facta eſt quarto nonas

(*a*) Hoc idem repetit cap. 9. initio: Et labitur vir doctiſſimus; nam acta Synodalia rectè præfixum habent annum poſt Conſulatum Baſilii XII. nec contrarium docuit Victor, qui cum eo tempore acerrimè pro tribus Capitulis decertaret, haud in anno Synodi ſtatuendo erraſſe dicendus eſt. Anno Epochæ Chriſtianæ vulgaris 541. Baſilius ſolus conſul fuit, indè verò uſque ad annum primum Juſtini junioris nulli amplius Coſſ. à Juſtiniano deſignati fuere. Igitur cum annum, quo novi Conſules non creabantur, à præteriti anni Conſulibus deſignari mos eſſet, annus 542. *Poſt Conſulatum Baſilii* dictus fuit; annus verò 543. *iterum poſt Conſ. Baſilii* fuit nuncupatus, vel *poſt Conſulatum Baſilii II.* ſeu *anno II.* Hoc patet ex legum Imperialium, Synodorum, in lapidum ſubſcriptionibus. Cæterum nonnulli Chronologi ab uſitato faſtorum condendorum more communiter recepto recedentes, alio caractere faſtus Conſulares digeſſere. Nam an. 542. ita ſignarunt: *Poſt Conſulatum Baſilii V. C. an.* II. Victor Tunonenſis hoc pacto annos currentes Conſulibus ſignavit. A. 541. *Baſilio V. C. Coſ.* poſtea verò immediatè annum 542. hac Conſulari nota inſcribit. *Poſt Conſulatum Baſilii anno* II. Chronologi omnium nobiliſſimi Panvinius, ac Sigonius priorem modum tradidere. Marius Aventicenſis in ſuo Chronico, quod habetur tom. I. hiſt. Francorum collectarum ab Andrea Du Cheſne, ita ſcribit: *Poſt Conſulatum Baſilii anno I.* eſt annus 542. Ex his colligitur P. Lupum peculiarem Victoris Chronici modum non advertiſſe, in quo etiam lapſus eſt Sirmondus in Chronica Synopſi ad libros Facundi. Cum enim annus 542. dicatur à Victore: *Poſt Conſulatum Baſilii anno* II. eidem annus 553. eſt poſt Conſulatum Baſilii XIII. qui cæteris Chronologis eſt XII. Quod vero addit ille ſcriptor de anno 27. Juſtiniani illum non juvat. Juſtinianus an. 527. Kal. Aprilis feria V. in Cœna Domini ex Procopio in hiſt. arcana, iniit Imperium; quare anno 553. IV. Nonas Majas, quando incœpta eſt Synodus de tribus Capitulis, currebat annus 27. Juſtiniani; ſi verò Synodus anno 554. IV. Nonas Maii coacta fuiſſet, 28. annus Juſtiniani ſcribendus fuiſſet à Kalendis Aprilis inchoatus. Sed & caractere Indictionis primæ Synodi tempus exprimitur; nam Majo menſe an. 553. labebatur prima indictio uſque ad Septembrem; anno verò 554. fuit indictio ſecunda. Eſt egregium teſtimonium Pelagii Papæ, qui tunc aderat Diaconus Byzantii, in Epiſtola ad Narſetem ſcribentis: *Si quid eos de judicio univerſalis Synodi, quod Conſtantinopoli per primam nuper elapſam Indictionem actum eſt, forte movebat, &c.* Quæ addidi, quod Lupus mendum deſignationis temporis habitæ Synodi irrepſiſſe contendit. Hæc fuſius proſecutus ſum, ut clarior faſtorum notitia haberetur, non quod opinio Lupi tantam à nobis operam expoſceret. Nam duo ſcripta Vigilii hoc anno emiſſa litem dirimunt. Certum eſt Conſtitutum editum eſſe à Vigilio inter ipſamet geſta Synodalia; at illud dicitur *Datum pridie Idus Maii imperante D. N. Juſtiniano perpetuo Auguſto an.* 27. *Poſt Conſulatum Baſilii V. C. an. XII. in Conſtantinopolitana civitate.* Rurſus litteræ ad Eutychium, & præjacentem Synodum, queis Virgilius adprobat Concilium V. datæ ſunt *VI. idus Decembris Imperii D. N. Juſtiniani æterni Auguſti anno* 27. *poſt Conſ. Baſilii V. C. an. XII.* Ex quibus palam fit hoc anno 553. Synodum V. celebratam. *Noris in Diſſert. de Synodo V. Cap. VII.*

nas Majas, pridie Idus Majas Pontifex Principi miſit ſuum de tribus Capitulis Conſtitutum, quarto Nonas Junias fuit concluſa Synodus, ſcribitque Victor Tonnonenſis: *His itaque geſtis terræ motus urbem Regiam à fundamentis concutiens ædificia plurima, porticuſque dejecit, & baſilicis conſiſtentibus altaria penè cuncta proſtravit*. Majores poſtmodùm turbas excitavit Juſtinianus pro errore de incorruptibili Chriſti Domini corpore, atque ità, teſte Evagrio Epiphanienſi, (L. 5. c. 1.) *cùm omnia omninò turba & tumultu complevißet, mercedemque his rebus debitam in extremo vitæ ſuæ tempore reportaſſet, ad ſupplicia juſto Dei Judicio apud inferos luenda eſt profectus*.

Reſtant aliquot quæſtiones. Prima eſt, An quinta hæc Synodus à Vigilio Pontifice fuerit tandem confirmata? Reſpondeo fuiſſe. Hodiernis diebus prodiit è diuturnis latebris Epiſtola confirmatoria, ad Eutychium Patriarcham Conſtantinopolitanum directa, ac in facti ſui juſtitiam adducens Sanctum Auguſtinum, in ſacris Scripturis Doctorem clariſſimum, ac Romanæ eloquentiæ magiſtrum, qui etiam ſcripta ſua retractavit. Habet hanc Subſcriptionem: *Ante ſextum Idus Decembres Imperii Domini noſtri Juſtiniani, æterni Auguſti, anno vigeſimo ſeptimo, poſt Conſulatum Baſilii viri clariſſimi duodecimo.* At longè aliter Victor Tonnonenſis, teſtis oculatus. *Poſt Conſulatum Baſilii anno decimo ſeptimo Vigilius Romanus in Inſula Sicilia moritur*. Omnes quintæ Synodo refragantes Latinos Epiſcopos in varias regiones proſcripſit Juſtinianus, atque adeò etiam Vigilium, qui ærumnis laſſus, & libertatis ac ſedis recuperandæ amore victus tandem conſenſit in Synodum, atque ità eſt ad propria remiſſus. Quocircà exiſtimo dictum conſenſum non niſi decimo ſeptimo (*a*) poſt Baſilii Conſulatum anno fuiſſe extortum. Et quidem Pelagio Vigilii Archi-Diacono reclamante, de quo idem Victor ad annum ſequentem. *Pelagius Romanus Archi-Diaconus, trium defenſor Capitulorum, Juſtiniani Principis perſuaſione, de exilio redit, & condemnans ea, quæ dudùm conſtantiſſimè defendebat, Romanæ Eccleſiæ Epiſcopus à prævaricatoribus ordinatur*. Romani Epiſcopatus amore ad recipiendam Synodum eſt inflexus.

De ejus ordinatione ſcribit liber Pontificalis. *Dum non eſſent Epiſcopi, qui eum ordinarent, inventi ſunt duo Epiſcopi, Joannes de Peruſio, & Bonus de Ferentino, & Andreas Presbyter de Oſtia, & ordinaverunt eum Pontificem*. Omnis Italia ſe ab ejus, quaſi Synodum Chalcedonenſem prævaricati, communione abſtinuit, adeò ut Thuſciæ Epiſcopi, proprii Comprovinciales, ejus (Epiſt. 13.) nomen ad altare non recitarent, atque ità tertius ad ei manum imponendam Epiſcopus nequiit reperiri. De Dacio Mediolanenſi Epiſcopo, ſecundo Italiæ Metropolita, ſcribit Victor Tonnonenſis ad annum quartum decimum poſt Conſulatum Baſilii: *Conſtantinopolim venit, & damnationi trium Capitulorum conſentiens eo die percuſſus occubuit*. De viro ſancto temerè judicat homo ſchiſmaticus, attamen ejus ſucceſſor Honoratus perſtitit pertinax Capitula propugnare. Adjunxit ſe tertius Italiæ Metropolita, Paulinus Aquilejenſis Epiſcopus, à cujus duritia ſchiſma vocatum eſt ſchiſma Hiſtrium, & ipſe ejus Patriarcha. Hæc ſunt vera exordia & natales Patriarchatus Aquilejenſis. Etiam Childebertus Francorum Rex & Galliarum Epiſcopi communicare noluerunt Pelagio, niſi profeſſo fidem Chalcedonenſem & Tomum Sancti Leonis. Duras undique tempeſtates paſſus eſt, rebelles Italiæ Epiſcopos per Narſeten Comitem & Principis Juſtiniani arma conatus compeſcere, at trium Capitulorum zelus omnia ſprevit.

Secunda quæſtio eſt, Quanta ſit hujus Synodi auctoritas? Reſpondeo eſſe ſummam. Etenim Gregorius Magnus in litteris ad Sabinum Subdiaconum quatuor prima Concilia laudat & profitetur tamquam quatuor Dei Evangelia, & in litteris ad Joannem Conſtantinopolitanum, Eulogium Alexandrinum, Anaſtaſium Antiochenum, & Joannem Patriarcham Hieroſolymitanum, eadem eſſe dicit quatuor Eccleſiæ lapides fundamentales, & addit. (L. 1. Ep. 24.) *Quintum quoque Concilium pariter veneror: Quiſquis aliter ſapit, anathema ſit*. Ibæ Epiſtolam dicit eſſe plenam erroris, & Theodorum de diviſa Domini perſona convictum. Et in litteris ad Epiſcopos (L. 2. Epiſt. 36.)

(*a*) *In*

(*a*) Hic Lupus mendum ſubſcriptioni irrepſiſſe putat, reponendumque annum poſt Baſilii Conſulatum XVII. Id probat ex Victore Tunonenſi, qui ait eo anno à Vigilio tandem ab Imperatore Romam redeundi facultatem conceſſam, eumque in itinere mortuum. In eadem opinione fuit Sirmondus in Synopſi Chronolog. ad libros Facundi, & Halloix pag. 349. §. 7. *ideſt*, inquiunt, *anno Chriſti* 558. Quare his auctoribus Vigilii exilium pleno quinquennio duravit. Hæc tamen opinio prorſus falſa eſt. Habemus ſanctionem Juſtiniani Imperatoris poſt ejuſdem Novellas recitatam, quæ ita incipit: *Pro petitione Vigilii venarabilis antiquioris Romæ Epiſcopi quædam diſponenda cenſuimus ad utilitatem omnium pertinentia, qui per Occidentales partes habitare noſcuntur* &c. ſubſcripta eſt Sanctio: *Idibus Auguſti anno Juſtiniani XXVIII. Poſt Conſul. Baſilii V. C. anno XIII.* Ergo anno 554. menſe Auguſto Juſtinianus amico erat erga Vigilium animo, in cujus gratiam plurima Romanis poſt Gothos Italia exactos libentiſſimè conceſſit. Profecto in ea Sanctione cap. 19. ait: *Jubemus in illis menſuris, vel ponderibus ſpecies, vel pecunias dari, vel ſuſcipi, quæ beatiſſimo Papæ, vel Ampliſſimo Senatui noſtra pietas in præſenti tradidit*. Itaque tum temporis Vigilius præſens aderat Conſtantinopoli propediem venturus in Italiam, deferens ſecum menſuras, ad quarum normam Itali Gothorum eò uſque ponderibus uſi ſe conformarent. Quis enim dixerit menſuras illas fuiſſe tunc à Juſtiniano miſſas ad Vigilium procul exulantem in Proconeſo, eumque in exilii miſeriis beatiſſimum nuncupatum? Prætere habemus non unam, ſed plures Epiſtolas Pelagii Vigilii ſucceſſoris ad Childebertum regem Francorum, ac Sepaudum Arelatenſem, ad Epiſcopos Tuſciæ, quæ datæ ſunt *Poſt Conſulatum Baſilii XV.* anno 556. Longum igitur illud Vigilii exilium fictum eſt, nam ante an. 556. fatis conceſſerat. Tunonenſis Chronicon, quod ad annorum deſignationem pertinet, plenum mendis eſt, non Victoris, ut arbitror, ſed corruptoris cujuſpiam ignorantia. *Noris in Diſſert. de V. Synodo Cap. VIII.*

Iberiæ (*a*). *In Synodo, in qua de tribus Capitulis actum eſt, apertò liquet nihil de fide eſſe convulſum, vel aliquatenùs immutatum, ſed de quibuſdam ſolummodò perſonis eſt illic actitatum, quarum una, cujus ſcripta evidenter à rectitudine catholicæ fidei deviabant, non iniuſtè damnata eſt.* L.7.Ind.2. Epiſt.57. Et in litteris ad Secundinum monachum. *Synodum, quæ poſt Chalcedonenſem generaliter facta eſt, idcircò à nobis recipitur, quia ejuſdem Synodi in omnibus ſequax honorem illius, auctoritatemque cuſtodit.* Ejuſmodi encomiis noſtræ Synodi ſcatent ejus Epiſtolæ.

Tertia quæſtio eſt, An hæc Synodus habeat parem cum aliis quatuor auctoritatem? Reſpondeo non habere. Etenim in laudata ad Secundinum Epiſtola pergit Sanctus Gregorius. *Quoties in quatuor præcipuis ſedibus Antiſtites ordinantur, Synodales ſibi Epiſtolas viciſſim mittunt, in quibus* Cap. 2. *ſe ſanctam Chalcedonenſem Synodum cum aliis generalibus Synodis cuſtodire fatentur.* Exponit Apologus Gregorii ſeptimi. *Conſuetudo olim erat, ut quilibet in aliqua Patriarchalium Sedium noviter ordinatus ſe primas quatuor Synodos cuſtodire, reliquis ſedibus tranſmiſſa Epiſtola profiteretur, antequam nomen ejus apud reliquas ſedes in dyptichis ſcribi mereretur, nomen videlicet Prædeceſſoris ejus, licèt defuncti, reliquæ ſedes computabant inter viventes, donec ipſius noviter inthronizati Præſulis Synodicam reciperent Epiſtolam: Quæ quia eumdem Epiſcopum quatuor Synodos recepiſſe denotavit, hoc ſibi nomen* SYNODICAM *ab eiſdem Synodis non incongruè videtur mutuaſſe. Hanc autem conſuetudinem illius temporis fuiſſe ſanctiſſimus Papa Gregorius in Epiſtola ad Secundinum ſervum Dei incluſum teſtatur, quam & uſque ad beati Papæ Adriani tempora, quippè ad Carolum Regem, perduraſſe Joannes Romanæ Eccleſiæ Diaconus aſſerit, qui vitam Sancti Gregorii ex præcepto Joannis Papæ fideliter ſcripſit. Sed utrùm adhuc eadem conſuetudo perduret, ignoro, quam præfatis temporibus fuiſſe non dubito.* Et hìnc intelliges hanc populi Conſtantinopolitani, Acacianum ſchiſma exſtinctum volentis, acclamationem ad Joannem ſuum Patriarcham, laudatam in Synodo Conſtantinopolitana ſub Menna illius ſucceſſore: *Synodica Romana modò valeant*. Hoc eſt, Patriarcharum Synodica modò contineant profeſſionem quatuor Synodorum, quomodò mandat Eccleſia Romana. Acaciani enim omiſerant Synodum Chalcedonenſem. Deindè, non quintum, ſed ſola quatuor prima Concilia, tamquam Dei Evangelia veneratur Sanctus Gregorius: Ea item ſola ſacris Eccleſiæ dyptichis inſcripſit Auguſtus Juſtinianus. Quæ omnia ſunt lucida & firma argumenta diſſimilis dignitatis.

Rationem edicit laudatus Gregorius in litteris ad Conſtantium Epiſcopum Mediolanenſem. *De illa Synodo, quæ in Conſtantinopoli poſtmodùm facta eſt, quæ à multis quinta nominatur, ſcire vos volo, quia nihil contra quatuor ſanctiſſimas Synodos conſtituerit vel ſenſerit, quippè quia in ea de perſonis tantummodò, non autem de fide aliquid geſtum eſt, & de his perſonis, de quibus in Chalcedonenſi Concilio nihil continetur, ſed poſt expreſſos Canones facta contentio, & extrema actio de perſonis ventilata eſt.* L.3.Ep.37. Utique poſt Canones editos Actione ſexta. Quis autem neſciat inter Eccleſiaſtica de fide ac de perſonis judicia eſſe firmatum grande chaos, plurimamque dignitatis atque auctoritatis diverſitatem?

Huic diverſitati innititur ejuſdem Pontificis diſpenſatio in litteris ad eumdem Conſtantium. *Quod ſcripſiſtis, quia Epiſtolam meam Reginæ Theodelindæ minimè tranſmittere voluiſtis, pro eo quod quinta Synodus in ea nominabatur, ſi eam exindè ſcandalizari poſſe credidiſtis, rectè factum eſt, ut minimè tranſmitteretur: Undè nunc ità facimus, ſicut vobis placuit, ut quatuor Synodos ſolummodò laudaremus, & quintæ Synodi nullam memoriam faceremus.* Theodelindam Longobardorum Reginam piiſſimam, utpotè Gariberti Ducis Bavariæ filiam, à tribus Epiſcopis ſeductam extra communionem Eccleſiæ, conatus eſt reducere Gregorius miſſis litteris quintæ Synodi Apologeticis, at eas Conſtantius ſuppreſſit, ratus obfuturas apud fæminam à Synodo illa alieniſſimam, roganſque mitti alias oſtendentes ſimpliciter Romanam Eccleſiam nullatenùs receſſiſſe à quatuor Synodorum fide, ſed Synodi præſertim Chalcedonenſis eſſe omninò obſervantiſſimam: Judicavit de quinta Synodo penitùs tacendum. Per pravum ac erroneum de illa judicium exiſtimavit non perdi Chriſtianitatem, ideòque diſpenſatoriè poſſe ad tempus tolerari: Et Gregorius comprobavit. Reginam ad Eccleſiæ communionem reduxit, & tum meliora pedetentim docuit, ac tandem Synodi noſtræ Acta tranſmiſit, oſtendens à vagantibus per Eccleſiam criminationibus eſſe plenè immaculata. Nempè de ſolis perſonis ſtatuit Synodus: Nam circa fidei decreta diſpenſatoriè diſſimulari non poſſe oſtendit adversùm Monothelitas Imperialem Ecthesin ità purgare conatos Martinus primus Pontifex in litteris ad Epiſt.3. Conſtantem Auguſtum.

Quin immò Sanctus Iſidorus Hiſpalenſis Epiſcopus in catalogo de viris illuſtribus ſcribit de Theodoro Mopſueſteno. *Hunc Acephalorum Epiſcopi in præjudicio Chalcedonenſis Concilii, Juſtiniano Principe compellente, damnare poſt mortem cum Iba & Theodoro Epiſcopis cenſuerunt: Dum conſtet eum laudabilium virorum teſtimoniis clariſſimum Eccleſiæ Doctorem fuiſſe.* Facundi Hermianenſis libros pro eiſdem tribus Epiſcopis apologeticos ſtrenuè laudat, ac perverſi in illos ſtudii culpat Juſti-

(*a*) Ad Epiſcopos Iberiæ ſcriptam hanc à D. Gregorio Epiſtolam cenſet hic Lupus. Sed hoc vero non conſonat; nam Iberi, ſeu Hiſpani Gregorio Eccleſiam regente non erant diviſi ab unitate Eccleſiæ; imò in Synodis Toleti an. 589. Hiſpali 590. Romanam Apoſtolicam fidem cum Rege Reccaredo ſuſceperant, quod ad quæſtionem tertiam hoc eodem capite fatetur Lupus. At illi Epiſcopi, quibus ſcribit Gregorius, erant Schiſmatici, ut ex datis verbis Gregorii patet, quod & in fine Epiſtolæ repetit inquiens: *Tanto citius ad matrem veſtram, quæ filios ſuos expectat, & invitat, Eccleſiam redeatis, quanto vos ab ea quotidie expectari cognoſcetis.* Quare Hiſpani Epiſcopi haud eas litteras accepere. Ex his tam mihi certum eſt Epiſtolam illam ſcriptam eſſe ad Epiſcopos Iſtriæ, nam & illi ſchiſmatici erant, & eo ipſo tempore à Gregorio pati ſe perſecutionem conquerebantur. *Noris Diſſert. de V. Synodo cap. 9. §. 5.*

Juſtinianum. Haud dubiè loquitur ex inſtitutione germani fratris & proximi ſui anteceſſoris Sancti Leandri. Et hinc ab eodem Leandro converſus Richaredus Hiſpaniæ Rex in fidei profeſſione ad tertiam Synodum Toletanam directa, ipſaque hæc tertia Synodus laudant ſolas quatuor primas generales Synodos, altiſſimèque ſilent de noſtra quinta. Eodem modo apud octavam Toletanam profitetur Rex Receſſuintus. Et Synodus quarta decima diſcutit Acta ſextæ generalis, probat, & addit. *Habebunt ergò ſui ordinis locum, quæ ſublimationis habent & meritum. Undè his Conciliis ea ipſa ſubnectenda decernimus, quorum & auctoritate fulta probamus. Poſt Chalcedonenſe igitur Concilium hæc debito honore, loco, & ordine collocanda ſunt, ut cujus glorioſo themate fulgent, ei & loci & ordinis coaptentur honore.* Sexta generalis Synodus eſt Hiſpanis quinta, quod nempe quintam nunquam recipiendam duxerint, utpote factam *in præjudicio Synodi Chalcedonenſis.* Et hocce in illis judicium haud dubiè culparunt Sanctus Gregorius, ac ejus ſucceſſores, nequaquam tamen ipſos damnavere: Quod catholicam communionem non lacerarent: Sanctus Cyprianus Carthaginenſis, & Sanctus Firmilianus in Cappadocia Archi-Epiſcopus Cæſareenſis eumdem tenuerunt de dato apud hæreticos baptiſmo errorem, ſolum tamen Firmilianum communione privavit Sanctus Stephanus Pontifex: Quod ille Romanam Eccleſiam prævaricationis & pravi dogmatis ream ageret & averſaretur; pacificus verò Cyprianus uteretur hac aſſidua proteſtatione, *Neminem judicantes, aut à jure communionis aliquem, ſi diverſum ſenſerit, amoventes.* Ex eadem regula pacificos Hiſpanos tractavit Sanctus Gregorius.

Cap.6.7.

Quarta quæſtio eſt, An verè dicat laudatus Gregorius in quinta Synodo non eſſe actum de fide, ſed de ſolis perſonis? Ratio dubitandi eſt auctoritas Martini primi Pontificis, qui in Synodo ſua Lateranenſi poſt Nicænum & Conſtantipolitanum Symbolum, poſt duodecim Sancti Cyrilli Capitula & Synodi Chalcedonenſis de fide definitionem adducit etiam quatuordecim hujus Synodi Capitula, eiſque præfigit hanc Epigraphen: *Definitio ſanctæ quintæ Synodi.* Et Sanctus Sophronius Patriarcha Hieroſolymitanus in litteris Synodicis ad Sergium Patriarcham Conſtantinopolitanum poſt quatuor Synodorum profeſſionem pergit: *Super his & quintam Synodum honoro, atque honorifico, & veneror, & cuncta eorum libenter ſuſcipio, tam in dogmatibus & diverſis doctrinis, quam hæreticorum anathematibus & definitionibus.*

Reſpondeo tamen Sancti Gregorii dictum eſſe longè veriſſimum. Etenim ad nullam dogmatis quæſtionem convenit hæc Synodus, nulla per ipſam tractata aut damnata fuit nova hæreſis, ſed Epheſinæ & Chalcedonenſes adversùs Neſtorium & Eutycheten definitiones fuerunt dumtaxat confirmatæ, eorumque nova quædam ad dictas definitiones eludendas doloſa machinamenta novis anathematibus retuſa. Et Vigilius Pontifex in litteris confirmatoriis nullam de ullo, ne quidem Origenis dogmate facit mentionem, ſed ſolorum trium Capitulorum damnationem confirmat. Nam & Origenis dogmata erant jam pridem per Eccleſiam proſcripta. Et Sanctus Sophronius diſertè ait hocce Concilium non ad novas quæſtiones, *ſed ad confirmationem* ſolummodò *nominatiſſimi Chalcedonenſis Concilii fuiſſe congregatum.* Quatuor primos conventus dicit eſſe magnos, univerſales, venerandos, ſanctorum Patrum honore coæquandos, & ab illis ſtabilitum mathema ſeu Symbolum fidei, & hocce noſtrum Concilium, non cum illis, ſed poſt illos ſuſcipit, & veneratur: Atque ità palàm adſerit ab ipſo nihil actum de fide, ideòque non eſſe paris cum illis loci & auctoritatis. Neque aliud vult Martinus Pontifex: Laudat ejus quatuordecim Capitula, videlicet tamquam confirmatoria Synodi & fidei Chalcedonenſis.

Quinta quæſtio eſt, Quomodò in litteris ad Sabinum Subdiaconum ſcribat Sanctus Gregorius: *De perſonis, de quibus poſt terminum Synodi Chalcedonenſis aliquid actum fuerat, Juſtiniani temporibus eſt ventilatum, ità tamen ut nec fides in aliquo violaretur, nec de eiſdem perſonis aliquid aliud ageretur, quàm apud eamdem ſanctam Synodum Chalcedonenſem fuerat conſtitutum?* Etenim longè aliud Chalcedone, aliud in præſenti Synodo eſt de tribus Capitulis decretum. Item quomodò idem Gregorius in litteris ad Secundinum monachum dicat: *Epiſtolam reverendiſſimus Ibas in Synodo Chalcedonenſi denegat eſſe ſuam?* Ejuſmodi namque negationis veſtigium nullum eſt in Synodo Chalcedonenſi. Ad primum reſpondeo Gregorii dictum eſſe longè veriſſimum. De tribus namque Capitulis nihil ſtatutum eſt à Synodo Chalcedonenſi, ſed dumtaxat poſt illam ab Acephalo Epiſcoporum conventu, ideòque quinta Synodus nihil egit diverſum à Chalcedonenſi. Et quidem etiam à conventu illo nihil actum eſt de primo Capitulo ſeu perſona Theodori, ſed dumtaxàt audita ejus laus in Epiſtola Ibæ. Ad ſecundum reſpondet D. Cardinalis Baronius Gregorium loqui ex Synodi noſtræ collatione ſexta, idipſum adfirmante, eamque eſſe falſatam. Malim ego dicere ità ad Epiſtolæ facilitandam damnationem fuiſſe Synodo ab Acephalis perſuaſum. Synodorum falſatio nequit ſine firmo fundamento præſumi, & ſingula hujus Synodi Acta & verba non poſſunt plenè defendi.

L.2.Ep.49

Sexta quæſtio eſt, quæ Hiſtriorum, Afrorum, Hiſpanorum, ac aliorum Latinorum fuerint fundamenta, ex quibus adeò pertinaciter præſentem Synodum ſunt averſati? Reſpondeo fuiſſe præſertim duo. Primum erat anterior Eccleſiæ mos neminem in orthodoxæ communionis pace defunctum damnandi poſt mortem, nec non auctoritas Theodori Mopſueſtienſis Epiſcopi, qui celeberrimus olim Diœceſeos Orientalis magiſter cernebatur effutiiſſe multas locutiones quoad verborum ſonum Neſtorianas, at credi à plurimis non poterat prava ſenſiſſe. *Necdùm exorto*, inquit Facundus, *Neſtorio ſecura ſimplicitas loquebatur.* Erat fundamentum caducum, ſuſpectum, hæreticis familiare. Etenim in ipſa Nicæna Synodo Symbolum ac fidei definitionem receperunt aut recipere ſimularunt Euſebius Nicomedienſis & Theogius Epiſcopus Nicænus, aſt Arii damnationem fuerunt penitùs averſati, L.11.c.1.

dicen-

dicentes eum ſolis vocibus, non ſenſu deviaſſe. Et de Marcello Ancyræ Epiſcopo, non pravorum dumtaxàt verborum, ſed & ſenſuum reo ſcribit Sanctus Hieronymus in catalogo: *Ille defendit ſe non eſſe ejus dogmatis, cujus accuſatur*. Et de Priſcilliano: *Defendunt quidam non ità eum ſenſiſſe, ut arguitur*. Eadem via Joannes Hieroſolymæ Epiſcopus errores ſuos conatus eſt fucare. Etiam Joannes Wicleffus, ideòque ejus *concluſiones & propoſitiones, de bonis operibus & de malè ſentientes*, Gregorius Papa undecimus damnavit hac adjecta clauſula: *Licèt eas proponentes ſub quadam verborum ſeu terminorum curioſa implicatione conentur defendere*. Eodem modo in cauſa ſimili locutus eſt Pius quintus: *Quamquam aliquo pacto ſuſtineri poſſunt*. Et hinc de Academia Oxonienſi & laudati Gregorii in Wicleffum diplomate, miſſo per Magiſtrum Edmundum Staffdorp, rectè ſcribit Thomas Walſinghamenſis.
A. 1378. *Univerſitatis moderni Rectores quantùm degeneraverint à prudentia ſeu ſapientia antiquorum, per hoc facilè coniici poterit, quod audita cauſa adventus Papalis Nuntii diu in pendulo hærebant, utrùm Papalem Bullam deberent cum honore recipere, an omninò cum dedecore refutare. Oxonienſe ſtudium generale quam gravi lapſu à ſapientiæ & ſcientiæ culmine decidiſti, quod quondam inextricabilia atque dubia toti mundo declarare conſueſti, jam ignorantiæ nubilo obfuſcatum dubitare non vereris, quæ quemlibet è laicis Chriſtianis dubitare non decet!* Rem tandem compoſuit Guilielmus Archi-Epiſcopus Cantuarienſis, omnem Angliam inducens ad Wicleffi articulos *ut hæreticos & erroneos* damnandos, intelligendo *prout verba ſonant*. Eodem tramite adversùs Theodorum proceſſit noſtra Synodus, ideòque rectè ad Hiberiæ Epiſcopos ſcribit Gregorius Magnus illum *non injuſtè*
L.2.Ep.36 *damnatum, quod ejus ſcripta evidenter à recti-*
L.1.Ep.24 *tudine Catholicæ fidei deviarent*. Et in litteris ad quatuor Patriarchas Orientis: *Theodorus perſonam Mediatoris Dei & hominum in duabus ſubſtantiis ſeparans ad impietatis perfidiam cecidiſſe convincitur*. Proindè non minùs de Theodori, quam Neſtorii, Eutychetis, Arii, aut Priſcilliani perverſo ſenſu dubitemus: Nam & ejus damnationem non fuiſſe cauſam lacerandæ Catholicæ communioni ſufficientem faſſus eſt coram Vigilio Pontifice in conventu Conſtantinopolitano Facundus. Et qui hodie pro Tertulliano, Origene, Lucifero Sardorum Epiſcopo, Joanne Hieroſolymitano Apologias in Eccleſiam ſpargunt, lavant Æthiopes, compeſcendique ſunt ut ingenia libertina & noxia, niſi brevi etiam pro Martino Luthero & Joanne Calvino velimus Apologias videre.

Alterum & principale fundamentum erat Chalcedonenſis & omnium in ipſo generalium Conciliorum auctoritas, quam Latini Epiſcopi doloſa Acephalorum immiſſione credebant retractari & exufflari. Erat fundamentum erroneum. Eſt enim longè certiſſimum ac lucidiſſimum, quod Synodus Chalcedonenſis in ſexta Actione fuerit finita, quodque Sanctus Leo Magnus ſolam fidei definitionem in ipſa confirmarit: Eodem errore dudùm laboravit etiam Vigilius Pontifex, ejuſque longè doctiſſimi Diaconi Anatolius, Pelagius, ac Stephanus: Redarguere autem cœpit Gregorius Magnus, Eccleſiæ Romanæ adhuc Diaconus, in litteris ſub Pelagii ſecundi Pontificis nomine ſcriptis ad Eliam Archi-Epiſcopum Aquilejenſem. Quocircà Facundus Hermianenſis, aliique plurimi & nobiliſſimi Epiſcopi, carceres & exilia pro tribus Capitulis paſſi, habuere Dei & Synodi Chalcedonenſis zelum, at non ſecundùm ſcientiam. Vanè ſeſe palparunt de Martyrii gloria: Martyrem enim non facit pœna, ſed cauſa. Sine cauſa Eccleſiam lacerarunt.

Septima quæſtio eſt, A quo tandem hoc ſchiſma fuerit plenè exſtinctum? Reſpondeo à clementia ac prudentia Sancti Gregorii Magni. Etenim Romanæ Eccleſiæ Diaconus doctiſſimam illam Epiſtolam jam laudatam edidit, oſtendens tria Capitula ad Synodum Chalcedonenſem & Sancti Leonis confirmationem non pertinere, ideòque liberrimè potuiſſe retractari ac reformari. Factus Pontifex eamdem Epiſtolam miſit ad omnem Eccleſiam, atque ità ad Apoſtolicæ Sedis communionem reduxit Gallos, Italos, Iberos: In ſchiſmate perſtiterunt ſoli quidam Hiſtriæ ac Venetiæ Epiſcopi cum ſuo Metropolita Aquilejenſi Severo, Eliæ ſucceſſore, quod Mauritii Auguſti Officiales, pecunia corrupti, optimi Pontificis conatum ſacris, id eſt, execrandis juſſionibus impedirent. Hæſit iſtic malum uſque Sergium primum Pontificem, de quo liber Pontificalis. *Hujus temporibus Aquilejenſis Eccleſiæ Archi-Epiſcopus, & Synodus, quæ ſub eo congregata eſt, qui ſanctum quintum univerſale Concilium, utpote errantes, ſuſcipere diffidebant, ejuſdem beatiſſimi Papæ monitis atque doctrinis inſtructi, converſi ſunt, idemque venerabile Concilium cum ſatisfactione ſuſceperunt. Et qui priùs ſub erroris vitio tenebantur, doctrina Apoſtolicæ Sedis illuminati, cum pace conſonantes veritati, ad propria relaxati ſunt*. Etiam Hiſpania jam pridem eſt ejuſdem mentis. Quocircà compeſci oportet hodiernos Synodi criminatores.

CAPUT SEPTIMUM.

An hæc Synodus nihil aliud tractarit.

GUilielmus Tyriorum Metropolita in libris de bello ſancto laudat præſentem Synodum, quod ſanctam Domini Reſurrectionem honorans Eccleſiam Hieroſolymitanam erexerit in Patriarchatum. *Et quoniam prædicta civitas quaſi in limite Alexandrini & Antiocheni Patriarcharum erat, nec haberet Synodus undè illi ordinaret ſuffraganeos, niſi utrique Patriarchæ aliquid detraheret, viſum eſt expedire ab utroque aliquid detrahere, ut eidem juxta formam aliorum Patriarcharum ordinaret ſubjectos. Subtraxerunt ergò Antiocheno Cæſareenſem & Schytopolitanum Metropolitas; Alexandrino autem Rubenſem ac Berytenſem item Metropolitanos*. Addit D. Cardinalis Baronius: *Eadem reperi-* L.14.c.12 A.355.

perimus in Vaticana Bibliotheca in codice notiſſimo, cujus eſt titulus, LIBER CENSUUM.

Nihilominùs non deſunt rationes dubitandi. Etenim Cæſareenſis & Schytopolitana Eccleſiæ, duarum Palæſtinarum Metropoles, tranſcriptæ ſunt in ſedem Hieroſolymitanam à Synodo Chalcedonenſi ex pacto inito inter Maximum & Juvenalem Patriarchas, cui, licèt per Sanctum Leonem Pontificem reprobato, Epiſcopi Hieroſolymitani nunquam ceſſerunt. Et Berytenſis Metropolis nequaquam ad Alexandrinum, ſed ad Antiochenum ſpectat, utpotè in prima Phœnicia Metropolis ſolò honore. Nullus antiquus ſcriptor refert ullas Alexandrini Patriarchæ Diœceſes fuiſſe unquam tranſcriptas in Hieroſolymitanum. Ei omnes Diœceſes Saracenis à Balduino
Ep. 18. 19. Rege Latino ereptas aut eripiendas largitus eſt
20. 28. 29. Paſchalis ſecundus; at intercedens Antiochenus limitari obtinuit ad eas, quæ ſuæ olim non fuiſſent. Quod tamen primam Phœniciam, quæ tempore octavæ Synodi ſpectabat ad Antioche-
Epiſt. 4. num, obtinuerit Hieroſolymitanus, liquet ex litteris Innocentii ſecundi ad Wilhelmum Patriarcham.

Quidam ab hac Synodo editum putant etiam privilegium Epiſcopi primæ Juſtinianæ civitatis,
L. 131. de quo Juſtinianus Auguſtus in lege novella dire-
c. 3. cta ad Petrum Præfectum Prætoriorum. *Sancimus beatiſſimum primæ Juſtinianæ, noſtræ Patriæ, Archi-Epiſcopum habere ſemper ſub ſua juriſdictione Epiſcopos Provinciarum Daciæ mediterraneæ, & Daciæ Ripenſis, & Prævalis, & Dardaniæ, & Mæſiæ ſuperioris, atque Pannoniæ, & ab eo hos ordinari, ipſum verò à proprio ordinari Concilio, & in ſubjectis ſibi Provinciis locum obtinere eum Sedis Apoſtolicæ Romæ, ſecundùm ea quæ definita ſunt à ſanctiſſimo Papa Vigilio.* Idem privilegium laudant Nicephorus Caliſtus, Procopius Cæſareenſis, Georgius Cedrenus, & alii plures, at nemo dicit à quinta Synodo prodiiſſe: Solus ergò Juſtinianus captivo Pontifici extorſit. Erat contra antiquum Romanæ morem, & vicariam dignitatem Eccleſiæ Theſſalonicenſis. Acquievit Vigilius, quod ità Provincias iſtas videret
L. 4. Ep. 10 firmari Romano Patriarchatui: Acquieverunt &
L. 10. Ep. 33. 34. ejus ſucceſſores, uti liquet ex litteris Gregorii Magni ad Felicem Sardicenſem, Conſtantium Scroditanum, & Joannem Epiſcopum primæ Juſtinianæ. Quæ autem fuerit Juſtiniani patria, eſt longa quæſtio, de qua videatur Guido Pancirolus in notitia Imperii Orientalis. Paſſim exiſtimatur fuiſſe Acrida, Metropolis Bulgarorum.

Vigilius Pontifex ſuo ad Juſtinianum Auguſtum Conſtituto inſeruit hunc articulum: *Si quis unum Jeſum Chriſtum, verum Dei & eundem ipſum verum hominis Filium, futurorum ignorantiam aut diei judicii habuiſſe dicit, & tanta ſcire potuiſſe, quanta ei Deitas, quaſi alteri cuidam inhabitans, revelabat, anathema ſit.* Hinc quæritur, An noſtra Synodus nihil de illo ſtatuerit? Audiamus verba Liberati Diaconi Carthaginenſis.
Cap. 19. *Sub Timotheo* tertio Alexandrinæ Eccleſiæ *Epiſcopo de corruptibili & incorruptibili apud ipſam Eccleſiam quæſtio nata eſt hoc modo. Requiſivit quidam monachus Severum*, Pſeudo-Patriarcham Antiochenum, *quid oporteret dicere corpus Domini noſtri Jeſu Chriſti, corruptibile, an incorruptibile: Ille reſpondit ſanctos Patres corruptibile illud dixiſſe. Hoc audientes quidam Alexandrinorum, cùm requiſiſſent Julianum* Halicarnaſſi Epiſcopum, *quid & ipſe diceret de eadem quæſtione, ille dixit ſanctos Patres contraria dicere. Horum itaque ſinguli, ſtatuere reſponſum proprium volentes, ſcripſerunt libros adversùs alterum. Qui venientes in multitudinem civitatis Eccleſiam illam diviſerunt, & alios quidem fecerunt Corrupticolas appellari; verùm incorruptibilitatis aſſertores, Phantaſiaſtas. Timotheus verò magis ſententiam Severi ſecutus eſt. Cui cùm diceret Themiſtius Diaconus ejus*, SI CORPUS CHRISTI CORRUPTIBILE EST, DEBEMUS EUM DICERE ET ALIQUA IGNORASSE, SICUT DE LAZARO. *Hoc Timotheus negavit dicendum. A cujus communione Themiſtius deſciſcens ſchiſma fecit. Et ab ipſo dicti ſunt in Ægypto Themiſtiani.* Eos voce græca Agnoetas, id eſt, Ignorantes, aut ignorantiæ in Domino Dogmatiſtas paſſim appellamus.

Agnoetæ fuere duplices. Primi ſunt Ariani, de quibus Sanctus Ambroſius in libris de fide ad L. 5. c. 7.
Gratianum Auguſtum. *Nonnè quotidie perſtrepunt Ariani ſcientiam omnem in Chriſto eſſe non poſſe? Quia ipſe, inquiunt, diei & horæ ſe profeſſus eſt ignarum. Scriptum eſt, inquiunt*, DE DIE AUTEM ILLO ET HORA NEMO SCIT, NEQUE ANGELI CŒLORUM, NEQUE FILIUS, NISI SOLUS PATER. Ex hac ignorantia ſtabiliunt ſuum errorem de Deo Filio, dicentes eſſe non poſſe Deum plenum, Patri conſubſtantialem. Eis variè reſpondet, idem Ambroſius, ac præmittit. *Primùm veteres Codices Græci non habent, quod nec Filius ſcit. Sed non mirum, ſi & hoc falſarint, qui Scripturas interpolavere Divinas. Qua ratione autem videatur adjectum, proditur, dum ad interpretationem tanti ſacrilegii derivatur. Pone tamen ab Evangeliſtis ſcriptum.* Rectè addit hoc moderamen. Etenim Sanctus Hieronymus ait ſolum Matthæum additamento vitiatum: Sanctus Marcus etiam hodie habet, *Neque Filius*. Voces illas variè exponit Cap. 13.
laudatus Ambroſius: placet verò expoſitio Sancti Gregorii Magni in litteris ad Eulogium Patriarcham Alexandrinum. *De eo, quod ſcriptum eſt,* L. 8. Ep. 42.
Quia DIEM ET HORAM NEQUE FILIUS NEQUE ANGELI SCIUNT, *omninò rectè veſtra Sanctitas ſenſit, quoniam non ad eumdem Filium juxta hoc quod caput eſt, ſed juxta corpus ejus, quod ſumus nos, eſt certiſſimè referendum. Qua de re multis in locis Sanctus Auguſtinus eo ſenſu utitur.* Sancti Marci textus ità habet. *De die illo & hora nemo ſcit, neque Angeli, neque Filius, niſi Pater.* Exponit in Præfatione Hiſtoriæ de geſtis Francorum Sanctus Gregorius Epiſcopus Turonenſis. *Cognoſcant Ariani hunc Filium, Chriſtianum populum nuncupatum, de quo à Deo prædicitur*, EGO ERO ILLI IN PATREM, ET IPSI MIHI ERUNT IN FILIOS. *Si enim hæc de unigenito Filio prædixiſſet, nunquam ei Angelos præpoſuiſſet. Oſtendit non de unigenito, ſed de adoptivo populo hæc dixiſſe.* Eſt conſtans expoſitio etiam Sancti Athanaſii. Et adversùm hoſce Agnoetas Sanctus Leander Hiſpalenſis Archi-Epiſcopus converſos ad fidem Go-

Gothos Arianos coegit ad profeſſionem hujus etiam anathematis: *Quicumque neſcire Dei Filium, quæ Deus Pater ſciat, dixerit, anathema ſit.*

Alterum, de quo ſolo hic agimus, Agnoetarum genus ſunt Themiſtiani à Themiſtio Eccleſiæ Alexandrinæ Diacono, de quo Photius L. 108. in Bibliotheca: *Themiſtius, ſive Calonymus (hoc enim ſibi cognomentum quoque addidit) Agnoëtarum ſectæ caput fuit.* Et Sanctus Sophronius Patriarcha Hieroſolymitanus in litteris ad Sergium Patriarcham Conſtantinopolitanum, lectis & pro- Act. 11, f. 168. batis in Synodo ſexta. *Themiſtius ignorantiæ pater & genitor, atque ſeminator nefandiſſimus, qui Chriſtum verum Deum noſtrum diem judicii neſciiſſe delirabat, neſciens quæ ipſe jam à Deo protectus aſſereret, & non recognoſcens quæ ignorando loquebatur. Niſi enim ignoraſſet verborum ſuorum virtutem, non utique lethiferam ignorantiam peperiſſet, & ignorantiæ fœditatem ferventer defenderet, ignorare Chriſtum, non ſecundùm id, quod Deus erat ſempiternus, ſed ſecundùm quod veraciter homo factus, diem conſummationis atque judicii, ex inſipientia mentis eructans, & purum eum efficiens hominem, & hoc monſtruoſitatem ſibi defamans. Acephalam, & naturam unam ejuſdem Chriſti Salvatoris noſtri compoſitam vaticinans.*

Hi ergò Agnoetæ non Deo Verbo, ſed adſumptæ humanitati adſcribunt diei noviſſimi ignorantiam, verèque ait Sophronius, quod Dominum Jeſum Chriſtum efficiant purum ho- L. 8. Ep. 42. minem. Conſonat Gregorius Magnus in laudatis litteris ad Eulogium Patriarcham Alexandrinum. *Res valdè manifeſta eſt, quia quiſquis Neſtorianus non eſt, Agnoeta eſſe nullatenùs poteſt: Nam qui ipſam Dei Sapientiam fatetur incarnatam, qua mente valet dicere eſſe aliquid, quod Dei Sapientia ignoret?* Et ex Vigilii Pontificis Capitulo liquet, quod juxta Agnoetas Deitas homini, quaſi alteri perſonæ inhabitans ea, quæ volebat, revelabat. Et hinc Themiſtius reverà fuit monſtrum: ùtpotè Acephalus ſeu Monophyſita transformatus in Neſtorium, ſeu ex Neſtorio & Eutychete malè conſuta chymæra, qualem & noſtra tempora viderunt conflatum ex inimiciſſimis Martino Luthero & Ulrico ZWinglio Martinum Bucerum. Laudatus Eulogius apud Photium in L. 230. Bliotheca ait quoſdam Palæſtinæ ſolitudinis monachos excitaſſe pravum dogma, & Domino noſtro Jeſu Chriſto ex iis, quæ ipſe dixit, adſignaſſe ignorantiam; *Ubi poſuiſtis Lazarum.* Non itaque ſolum judicii diem, ſed & Lazari ſepulchrum dixere ab homine Chriſto ignorari. Conſuluere Themiſtium Eccleſiæ Alexandrinæ Diaconum, atque ille ſe conſtituit Principem nefandi erroris. Quod monachis pleniſſimè adſenſerit, oſtendunt hæc Liberati verba: *Sicut de Lazaro.*

Videtur non caruiſſe omni fundamento. Etenim apud Facundum Hermianenſem Epiſcopum ſcribit in ſexto contra Arianos libro Sanctus Euſtatius Patriarcha Antiochenus, Nicenæ Synodi L. 11. c. 1. ac omnis ſub cœlo Eccleſiæ magnum lumen: *Dicamus, cujus rei gratia filius hominis diem proprii adventùs ignoret: Neque enim dubium eſt, quia & hoc cauſa utilitatis hominum providens adinvenit omnium creator & generis opifex Deus. Sicut enim hominem cauſa ſalutis hominum Verbo coaptavit & Deo, ſic & inſignem judicii diem cauſa Divini beneficii homini competenter abſcondit, ne fortè ineffabilia myſteria ſimilis generis hominibus homo indicans & diem ſecundi adventùs oſtenderet.* Et Sanctus Cyrillus Alexandrinus in libro ad Reginas Neſtorianis volentibus hominem adſumptum noviſſimi diei ignarum non poſſe eſſe unam cum Deo Verbo perſonam, *reſpondet Divinorum* Cap. 17. *ſecretorum ignorationem neque probroſam eſſe creaturæ; neque inuſitatam.* Addit ab adſumpto homine ignoratum fuiſſe & Lazari ſepulchrum. Et Theodoretus in libro adversùs Capitula Sancti Cyrilli. *Si diem noviſſimum ſciens Dominus Chri-* Cap. 4. *ſtus, ut rem occultaret, ignorare ſe dicit, vide in quam blaſphemiam; quod colligitur, evadat, ut veritas mentiatur; ſi autem veritas non mentitur, neque Deus Verbum diem, quem fecit, ignorat, ſed habet Patris cognitionem ut imago inconvertibilis; non igitur Dei Verbi eſt ignorantia, ſed formæ ſervi, quæ tanta per illud tempus ſciebat, quanta Deitas inhabitans revelabat.* Et hanc doctrinam comprobat Sanctus Cyrillus; *Itaque novit & ipſe quidem Divinè ut Sapientia Patris; quoniam verò menſuram ignorantis humanitatis ſubivit, diſpenſativè proprium facit hoc cum aliis; quamquam ignorans nihil, ſed ſciens omnia cum Patre.* Dicit à Deo Verbo, quomodò famem & ſitim, ità aliquorum ignorantiam adſumptam, ac Theodoretum ſolummodò culpat, quod Domini naturas ac perſonam videatur ſeparare. Et L. 5. c. 7. Sanctus Ambroſius in laudatis libris de fide. *Medium*, id eſt, utriuſque naturæ ſignificativum *nomen eſt filii. Nam & filius hominis dicitur: ut ſecundùm imprudentiæ adſumptionem noſtræ diem futuri judicii neſciiſſe videatur.* Et Sanctus Gregorius Nazianzenus adductus ab Eulogio Ale- L. 230. xandrino apud Photium in Bibliotheca: *Scit ut Deus, neſcit ut homo.* Adhuc poſſunt & Patres alii. Adduxit Themiſtius & alia argumenta quatuor, revicta per Theodorum Eccleſiæ Alexandrinæ Presbyterum; hominem Severia- L. 108. num; At ea tantùm memorat, non edicit Photius.

Porrò laudatus Eulogius famoſum S. Marci locum exponit variè, & addit. *Abſit, ut Dominus Jeſus Chriſtus ignoravit. Quicumque vel Divinitati ipſius, vel humanitati ignorantiam adſcribit, nunquam certiſſimæ temeritatis crimen effugiet.* Patrum loca in contrarium adducta exponit per hæc verba Sancti Gregorii Nazianzeni. *Quod ſi quis ex Patribus ignorantiam in Salvatore ex parte humanitatis admiſerunt, id tamen non ut dogma ſancierunt, ſed Arianorum inſaniam repreſſuri, qui omnia, quæ in Chriſto erant, humana ad unigeniti Divinitatem tranſtulerunt, ut increatum Dei Verbum creaturam oſtenderent; rectiùs hæc de humanitate dici poſſe exiſtimarunt, quam humana ab Arianis ad Divinitatem trahi.* Addit de ſuo. *Et ſi quis fortè dixerit etiam Patres figuratè ſeu anaphoricè loquutos eſſe, religioſiùs videbitur judicaſſe.* Hic eſt ille Eulogii doctiſſimus liber, quem per omnia admiratus probavit Sanctus Gregorius Magnus, & Eccleſiæ Alexandrinæ dedit in regulam, atque ideò

dicit

dicit de ipſo Romanum Breviarium: *Agnoetas Alexandria ejecit*.

Adſumptæ humanitati ignorantiam adſcribere eſt omninò temeritas nefanda. Hinc Leporius Presbyter Gallicanus ex Sancti Auguſtini & totius Africanæ Synodi mandato ſcribit in libello ſuæ emendationis. *Ut & hinc nihil cuiquam in ſuſpicione derelinquam, tunc dixi Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum ſecundùm hominem ignorare; ſed nunc non ſolùm dicere non præſumo, verùm etiam priorem anathematizo ſententiam: Quia dici non licet etiam ſecundùm hominem ignoraſſe Dominum Prophetarum.* Ferrandi Diaconi Carthaginenſis quæſtio fuit ad Sanctum Fulgentium. *Utrùm anima Chriſti ſuſceptricis Deitatis plenam habeat omninò notitiam, & quemadmodùm invicem ſe norunt Pater, & Filius, & Spiritus ſanctus, ità idem Filius ſeipſum per id, quod homo eſt, in eo, quod Deus eſt, noverit, ex utraque atque in utraque ſubſtantia totum capiens Patrem: An fortè ſicut oculis corporalibus Deum Spiritum minimè videt, ne non homini dignitas addita, ſed natura penitùs credatur commutata; ſic rationalis animæ quamvis pio intellectu & corde mundiſſimo non videri neque comprehendi omnem Divinitatis eſſentiam ne quælibet creatura inveniatur capere creatorem?* Et reſpondet Sanctus Fulgentius Divinam eſſentiam ac Sanctam Trinitatem à Chriſti Domini anima omninò comprehendi, eamque eſſe ſententiam Sanctorum Ambroſii & Auguſtini, omnium Patrum, Apoſtoli Pauli, ac ipſius Evangelii: Eam eſſe ſingularem gratiam adſumptæ humanitatis, cui communicavit, & in qua abſcondit Deus omnes ſcientiæ & ſapientiæ ſuæ theſauros. Adjungit tamen. *Poſſumus planè dicere animam Chriſti habere plenam notitiam Deitatis ſuæ; neſcio tamen utrùm debeamus dicere, quod anima Chriſti ſic ſuam Deitatem noverit, quemadmodùm ſeipſam Deitas novit: An non potiùs dicendum eſt, quia novit quantùm illa, ſed non ſicut illa.* Solidè & lucidè inter illas propoſitiones diſtinguit, oſtenditque priorem veram, poſteriorem eſſe falſam atque blaſphemam. Et ejus auctoritati inſiſtens Synodus Baſileenſis meritò damnavit hanc

Seſſ. 22. propoſitionem Auguſtini de Roma Archi-Epiſcopi Nazareni: *Anima Chriſti videt Deum tam clarè & tam intensè, quantùm clarè & intensè Deus videt ſeipſum.* Dictam Fulgentii diſtinctionem non attendit Romanus iſte Auguſtinus. *(a)*

(a) Erat hic Ordinis Auguſtiniani Religioſ. *Adnot: Noriſiana.*

At verò Sanctus Auguſtinus famoſum Sancti Lucæ locum paſſim exponit de ſcientia & ignorantia communicativa, qua noviſſimum diem Filius non ſcire non facit, eamque expoſitionem laudavit Sanctus Hieronymus in commentariis Sancti Matthæi, & Sanctus Gregorius Magnus in laudatis litteris ad Sanctum Eulogium. Cap. 24. Cap. 13. Victor Presbyter Antiochenus in commentariis Sancti Marci rogat: *Cur diem illum prodere non voluit?* Et reſpondet: *Ut vigiles; huc enim ſpectat quod mox ſequitur*, VIDETE, VIGILATE, ORATE, NESCITIS ENIM QUANDO TEMPUS EST. Nec indè, quod Theodoretus putat, colligitur veritas fuiſſe mentita. Adversùs Cyrilli Capitula loquitur iſtic Theodoretus, adeòque liber ille eſt unus è damnatis per Synodum præſentem.

At horum nihil per eamdem Synodum tractari curavit Juſtinianus: Adversùs ſola tria Capitula vigilabat pro Acephalis. Poſtmodùm etiam pro Phantaſiaſtis ſeu incorruptibilis in Domino corporis Dogmatiſtis pugnare cœpit, Sanctum Eutychium Conſtantinopolitanum, Sanctum Anaſtaſium Patriarcham Antiochenum, alioſque id genus Patres clariſſimos projecit in exilium, factus palàm hæreticus repentina morte exſtinguitur, &, teſte Evagrio Epiphanienſi, ad inferna deſcendit luiturus pœnas ſempiternas. Prodierunt & pro illo Apologiæ: At quæ L. 5. c. 1. illi apud ſupremum judicem non patrocinetur.

CAPUT OCTAVUM.

Exponitur Synodus Mopſueſtienſis in cauſa Theodori ibidem Epiſcopi.

OMnium fidelium, Epiſcoporum præſertim, in Eccleſiæ pace defunctorum nomina honoratis tabulis inſcribere, & in dies ſolenniter ad Miſſarum ſolennia & altare recitare, eſt antiquiſſima omnium ſub cœlo Eccleſiarum conſuetudo, & Apoſtolicum inſtitutum, de quo in Apologia pro Sancto Dionyſio Patriarcha Alexandrino ſcribit adversùm ejus criminatores Arianos Sanctus Athanaſius: *Magni certè argumenti eſt nihil eos verè dicere, & calumniis virum premere, quod ille nunquam ab aliis Epiſcopis de impietate convictus eſt, neque hæreſim propugnando ab Eccleſia ſeceſſit, ſed in ea cum pietate obdormivit, quodque ejus memoria hactenùs cum Patribus huc uſque celebrata eſt, & in catalogum relata. Qui ſi cum iſtis ejuſdem opinionis fuiſſet, minimè dubium, quin eadem, quæ illi, paſſurus fuiſſet.* Expunctus fuiſſet de tabula piorum Epiſcoporum. Et ad Anatolium Conſtantinopolitanum Epiſcopum ſcribit in litteris poſt Synodum Chalcedonenſem exſtantibus contra Timotheum Ælurum ſuum Pſeudo-Patriarcham Synodus Ægyptiacæ diœceſeos: *Etiam in venerabili Dypticho, in quo piæ memoriæ tranſitum ad cœlos habentium Epiſcoporum* Ep. 23. *vocabula continentur, quæ tempore ſanctorum myſteriorum ſecundùm ſanctas regulas releguntur, poſuit ſuum nomen & Dioſcori, qui ſub damnatione anathematis à Deo & univerſali* Chalcedonenſi *Concilio eſſe decretus eſt, & delevit indè ſanctæ memoriæ & ſecundùm Deum viventis Proterii nomen, regulariter Archi-Epiſcopi conſtituti.* Et Apameenſis per ſecundam Syriam Metropolitanæ Eccleſiæ Clerus in libellis, Conſtantinopolitanæ ſub Menna Patriarcha Synodo inſertis, apud eamdem Synodum queritur de Petro ſuo Epiſcopo: *Anathematizat ſanctos Patres noſtros, & delet de* Act. 5. *ſacris dypticbis ipſorum vocabula, virorum qui honeſtè & ſanctè vixerunt.* Eam nominum inſcriptionem & recitationem inferiùs vocat *ſalutationem beatiſſimorum Epiſcoporum*, hoc eſt, iſtum cultum, quem exhibemus Sanctis cum Chriſto regnantibus, aut eorum ſanè imaginibus, quæ aliud non ſunt, quàm eorum nomina, ſed ſcri-

pta iſtis litteris, quas intelligunt idiotæ.

Et hìnc quidam exiſtimant inſcriptionem iſtam fuiſſe antiquam canonizationis ac beatificationis formam, omnemque ità inſcriptum Epiſcopum, dum ad altare recitaretur, fuiſſe à fidelibus cultum ac invocatum. At illos errare evincit Sanctus Auguſtinus, Petiliano Donatiſtarum Conſtantienſi Epiſcopo, exiſtimanti Cæcilianum Carthaginenſem Archi-Epiſcopum à nobis coli ut ſanctum & Patrem, reſpondens: *In Eccleſia ſumus, in qua Cæcilianus Epiſcopatum* L. 1. Collat. Carth. c. 230. *geſſit, & diem obiit. Ejus nomen ad altare recitamus, ejus memoriæ communicamus, tamquam memoriæ fratris, non tamquam patris aut matris.* Ejus nomen ſalutabant, verùm non ut ſancti, ſed ut probi Epiſcopi, ſacerdotali officio citra querelam perfuncti, & à nobis cum pace & bona fama ad Deum profecti. Diverſa enim fuiſſe ſalutandi & ad altare recitandi genera oſtendit idem Auguſtinus frequenter dicens de ſanctis Martyribus: *Norunt fideles, quo loco & ordine ad altare recitentur.* Et in quinta myſtagogica catecheſi Sanctus Cyrillus Epiſcopus Hieroſolymitanus: *Poſtquam confectum eſt illud ſpirituale Sacrificium, ipſum offerimus ut meminerimus etiam ipſorum, qui ante nos obdormierunt, Primum Patriarcharum, Prophetarum, Apoſtolorum, Martyrum, ut Deus orationibus illorum & deprecationibus ſuſcipiat preces noſtras. Deindè pro defunctis Patribus & Epiſcopis. Denique pro omnibus oramus, qui inter nos vita functi, maximum credentes eſſe animarum juvamen, pro quibus offertur precatio ſancti illius & tremendi ſacrificii.* Erant tres inſcriptorum & recitandorum ordines: Primus palàm Beatorum, ſecundus palàm non Beatorum, tertius erat Patrum ſeu Epiſcoporum, quorum ſtatus erat incertus, ideòque illos neque invocabat Eccleſia, neque pro illis deprecabatur. Et iſtos tres defunctorum ordines habuere omnes Græcorum antiquiſſimæ liturgiæ, atque ità patet Lutheranos & Calviniſtas, Sanctorum invocationem & noſtra pro defunctis ſuffragia refutantes, longiſſimè ab antiquo Eccleſiæ univerſalis dogmate deviare.

Ex mediis etiam illis tabulis expungi erat fædiſſima nota: Innoxium expungere, aut noxium inſcribere erat graviſſimum crimen. Etenim inter Timothei Æluri & Petri Apameenſis facinora numeratur. Et ad Atticum Conſtantinopolitanum Epiſcopum ſcribit Sanctus Cyrillus Patriarcha Alexandrinus: *Legens litteras à veſtra Reverentia miſſas, cognovi nomen Joannis in ſacris dypticbis ſcriptum. Interrogans autem indè venientes cognovi non in ordine laicorum, ſed in Epiſcoporum taxari. Præſciens autem, & apud meipſum cogitans, ſi regulis ſanctorum Patrum, qui Nicæam convenerunt, conveniant qui hæc fecerunt, & paululùm mentis oculum ad magnam illam congregationem eorumdem ſanctorum Patrum extendens, video omnem illam congregationem velut quibuſdam oculis abnuentem, & omni virtute prohibentem nos concurrere in hujuſmodi conſenſum. Qualiter enim Sacerdotibus Dei connumeretur, & induatur illorum ſortem, qui de Sacerdotio pulſus eſt? vel qualiter in ordine erit Pontificum, qui ab Eccleſiaſticis muris excluſus eſt?* Et infrà. *Jube ex catalogo nomen Joannis auferri. Si enim nihil hoc eſſe arbitramur, non contriſtet etiam Apoſtolicum chorum Judas eis connumeratus. Introducto autem Judæ nomine, ubi nobis Matthias ponitur? Si ergò nemo excludens Matthiam ſcribit Judam in Apoſtolorum choro, maneat & ſervetur rogo poſt beatæ memoriæ Nectarium ſecundus gradus beati Arſacii, ut non per violentiam introductum hujus nomen excludat beati memoriam.* Theophilus Patriarcha Alexandrinus Sanctum Joannem Chryſoſtomum degradarat, de Epiſcoporum tabula raſerat, inſcripſeratque nomen Arſacii, intruſi ac ſuperordinati ſucceſſoris. Et ante & poſt Joannis mortem interceſſit Romana Eccleſia, mandans radi Arſacium, & Joannem reponi: Et Atticus Arſacii ſucceſſor, juſſus à Theodoſio Auguſto, obedivit. Theophili nepos & in Alexandrina cathedra ſucceſſor proximus Sanctus Cyrillus id improbat, volens Joannem fuiſſe legitimè degradatum & abjectum ad laicos, adeòque nomen ejus non plus inter Epiſcoporum nomina poſſe ſcribi, quam nomen Judæ inter nomina Apoſtolorum, Arſacium eſſe Sancto Matthiæ ſimilem, proindèque nomen ejus non poſſe radi. Ea omnia repugnare quinto Canoni Nicæno, vetanti legitimè damnatum non reparari, nec vivum, nec mortuum, atque ità Joannem ſcribi non poſſe, niſi ad ſummum in tabulis laicorum. Eruditæ, & lectu dignæ ſunt iſtæ Attici L. 4. c. 1. & Cyrilli Epiſtolæ, quarum partem Facundus L. 14. c. 26. 27. Hermianenſis Epiſcopus, integras adduxit Nicephorus Calixtus. Joannis nomen recipere, aut Romanæ Eccleſiæ gratiam & communionem perdere debuit Cyrillus, ideòque tandem recepit. Etiam Euſtatiani ſchiſmatis pacem habere ab Apoſtolica Sede non potuit Antiochena Eccleſia, niſi Paulini & Evagrii defunctorum Epiſcoporum nominibus receptis. Et Acacianum ſchiſma in eo dudùm hæſit, quod Euphemii & Macedonii Epiſcoporum, qui orthodoxi Acaciano nomini dumtaxàt communicarant, nomina radere nollet Eccleſia Conſtantinopolitana. Hæreticorum præſertim nomina radebantur.

Porrò fervente trium Capitulorum lite, intellexit Juſtinianus Auguſtus Theodori Mopſueſtienſis Epiſcopi nomen jam pridem fuiſſe raſum in propria Eccleſia, atque ità illum convincere ſperans de hæreſi & damnatione poſt mortem, Joanni Anazarbi Epiſcopo, ſecundæ Ciliciæ Metropolitæ, & Coſmæ Epiſcopo Mopſueſtienſi per Marthanium Domeſticorum Comitem ſcripſit Divales Epiſtolas & juſſiones, fieri mandans iſtius Provinciæ Synodum, inquiri originem & cauſam raſi nominis, & ſibi fideliter referri. Datæ fuerunt litteræ decimò Calendas Junias, poſt conſulatum Baſilii nono, Chriſti Domini quingenteſimo quinquageſimo, Vigilii Pontificis quarto decimo; Juſtiniani Auguſti anno vigeſimo tertio. Facta fuit Synodus quinto decimo Calendas Julias à Joanne Metropolita & octo Epiſcopis in Eccleſia Mopſueſtena.

Prolata ſunt in medium ſancta Evangelia, lectæ Divales ad Joannem Metropolitam & Coſmam Epiſcopum litteræ, adducti omnes civitatis ſeniores Clerici & nobiles laici, compulſi ad ſolenne de dicenda veritate juramentum, diſcreti in

ti in ſuos ordines, atque tunc præſentes Epiſcopi dixere : *Reverendiſſimus ſacrorum cuſtos vaſorum iſtius ſanctiſſimæ Eccleſiæ adferat ad conſiderationem nobis & recitationem ſacra dypticha, in quibus ſanctæ memoriæ Sacerdotum ipſius optimæ civitatis continentur vocabula.* Ea mox protulit Joannes ejuſdem Eccleſiæ Presbyter, & dixit: *Secundùm juſſionem veſtræ Sanctitatis inter ſacra vaſa, quæ à me ſervantur, habentes dypticha illa protuli, & ad recitationem porrigo. Habeo autem & duos alios membranaceos quaterniones veteriores iſtis, quæ nunc ſunt & recitantur, quos & ipſos protuli, ſicut videtis.* Ex quo liquet ſacras haſce tabulas ad ſacra vaſa ſpectaſſe, & fuiſſe quaterniones membranaceos, quales etiamnùm videmus in Sacriſtiis diſciplinatorum monaſteriorum. Conſtantinopolitanorum formam deſcribit magnum
F. 379. Belgii Chronicon : *In Eccleſia Sancti Laurentii prædictæ civitatis erat columna tota marmorea, cooperta ad modum Scacorum, ſic ordinata ut incipiendo à principio in uno Scaco poneretur nomen Imperatoris, & in ſequenti nomen Patriarchæ, qui præſidebat. Prædixit verò Philoſophus quidam nomine Leo, columnæ Scacis omnibus expletis perditum iri civitatem Conſtantinopolitanam, & ſic de facto accidit. Quia præſidentibus Imperatore Conſtantino, & Patriarcha Gregorio, quorum tempore capta fuit civitas* à Turcis, *facta fuit impletio ultimorum Scacorum columnæ.* Imperator ille fuit Conſtantinus Palæologus, Joannis, qui in Florentina Synodo adfuit, filius; Patriarcha erat Gregorius, eidem Synodo præſens, Proto-Syncellus, appellatus Gennadius ſecundus: Nam & Patriarchæ Conſtantinopolitani, imitati Romanos Pontifices in ſua promotione nomen mutant, ſemper tamen retinentes initialem litteram nominis ſui Baptiſmalis.

Mopſueſtena defunctorum Epiſcoporum dypticha ita habebant: *Pro requieſcentibus Epiſcopis, Protogene, Zozimo, Olympio, Cyrillo, Thoma, Baſtiano, Auxentio, Palatino, Jacobo, Zozimo, Theodoro, Symeone.* Quæſtio erat, quiſnam erant Cyrillus ille, ac ille Theodorus? Reſpondit verò Martyrius Eccleſiæ Mopſueſtenæ Presbyter, ætatis octuaginta, in iſtius autem civitatis Clero habens annos pluſquam ſexaginta: *Neque ſcio, neque audivi, quod recitatus eſt Theodorus, olim factus iſtius civitatis Epiſcopus, in ſacris dyptichis, ſed audivi; quod Sanctus Cyrillus, Alexandrinæ magnæ civitatis Epiſcopus, pro Theodoro taxatus eſt in ſacris dyptichis, quibus inſcripti ſunt defuncti ſanctiſſimi Epiſcopi, & uſque huc ipſe inſcriptus eſt, & prædicatur cum aliis Epiſcopis; Epiſcopum enim in noſtra civitate nomine Cyrillum neque ſcio, neque audivi factum. Qui autem nunc inſertus eſt Theodorus, ante tres annos obiit. Et de Galatia erat.* Ægypti Alexandriam vocat civitatem magnam, diſtinguens contra Alexandriam ſecundæ Ciliciæ oppidum, cujus Epiſcopus nomine Urbicius præſenti Synodo adſidebat. Quod ipſum de raſo Theodori, & ſuffecto in ejus locum Cyrilli nomine alii decem Presbyteri, quinque Diaconi, & ſeptemdecim honorati ſeniores laici ſunt atteſtati, dicentes ita ſe audiſſe à ſuis majoribus, primamque originem & cauſam ignorare. Ex quibus ſibi lectis concluſit quinta noſtra Synodus: *Sufficit, quæ prolata & dicta ſunt Eccleſiaſticam traditionem demonſtrare, eò quod oportet hæreticos & poſt mortem anathematizari.*

Verùm fuit concluſio infirma. Cauſam dat Synodus Eliberina: *Energumeni nomen ad altare cum oblatione non recitetur.* Et *de his, qui animo jam deficientes pœnitentiam accipiunt, & ante communionem*, id eſt, Sacramentalem reconci-
liationem *moriuntur*, ſcribit ad Theodorum Fo- Ep.91.c.3.
ro-Julienſem, & ad Ruſticum Narbonemſem Ep.92.c.6.
Epiſcopum Sanctus Leo Magnus: *Horum cauſa Dei judicio reſervanda eſt, in cujus manu fuit, ut talium obitus uſque ad communionis remedium differetur. Nos autem, quibus viventibus non communicamus, mortuis communicare non poſſumus.* Eo in ipſo ſeu communionis ſeu pœnitentiæ gradu, in quo vivus fuerat & à nobis deceſſerat, quiſque olim etiam mortuus habebatur, atque ita qui vivus fuerat Flens, Audiens, Subſtratus, aut Conſiſtens, etiam defunctus uti talis tractabatur. At verò Conſiſtentis, quoniam ſine oblatione communicabat, nomen ad altare recitari non poterat: Recitandi nominis & faciendæ oblationis Jus ſemper fuere connexa. Non ſolus adductus Eliberinus Canon, ſed & Sanctus Cyprianus in variis Epiſtolis, in litteris ad Decentium Eugubinum Epiſcopum Sanctus Pontifex Innocentius primus, aliique antiqui Patres ſemper connectunt. Recitatio nominis, non minus quam oblatio, erat pars plenæ & perfectæ communionis. Quocirca ex raſo è ſacris Eccleſiæ dyptichis alicujus nomine nequaquam ejus anathematizatio aut degradatio, ſed ſola ad Conſiſtentiam dejectio, à myſteriorum celebratione ſuſpenſio, aut quæpiam alia laicæ ſeu Clericalis communionis mutilatio rectè inferebatur.

Dura fuit hæc in mortuos Diſciplina, ideoque poſtmodum mitigata. Etenim ſtatuit quar-
ta Synodus Carthaginenſis: *Pœnitentes, qui at-* Cap. 79.
tentè leges pœnitentiæ exequuntur, ſi caſu in itinere vel in mari mortui fuerunt, ubi eis ſubveniri non poſſit, memoria eorum & orationibus & oblationibus commendetur. Hoc eſt, recipiatur vivorum pro ipſis oblatio, celebretur pro ipſis ſacrificium, & eorum nomen ad ipſum recitetur. Nota non cunctis, ſed ſolis in mari aut alio itinere, ubi eis ſubveniri non poterat, defunctis gratiam hanc fuiſſe impenſam; & quidem ſolis pœnitentiæ leges ſtrenuè executis, cujus rei judicium Epiſcopo deferebatur. De cunctis in pœnitentia ante acceptam abſolutionem defunctis ſtatuit in ſuo Capitulari ex undecima Toletana Synodo
Iſaac Epiſcopus Lingonenſis: *Quamquam diver-* L. 1. c. 14
ſitas præceptorum de hoc capitulo habeatur, eorum tamen nobis ſententia placuit, qui multiplici numero de hujuſmodi humanius decreverunt, ut & memoria talium in Eccleſiis commendetur, & oblatio pro eorum dedicata ſpiritibus accipiatur. Undè eidem ſuo Pœnitentium Capitulari inſeruit non ſolummodò jam adductum Carthaginenſem, ſed & hunc ex quinto libro Capitulorum Caroli Magni deſumptum Canonem: *Placuit his, qui accepta pœnitentia ante reconciliationem migrant ad Deum, communicari, pro eo quod honoraverint pœnitentiam.* Eſt duodecimus, at verbis parumper im-

immutatus, ſecundæ Arelatenſis Synodi Canon, diſertè addens: *Oblatio illius recipiatur*. Multò largior eſt gratia ſecundæ Synodi Aurelianenſis: Cap. 15. *Oblationes defunctorum, qui in aliquo crimine fuerint interempti, recipi debere cenſemus, ſi tamen non ipſi ſibi mortem probentur propriis manibus intuliſſe*. Et hoc jure nos hodie vivimus. Attamen ſui ipſorum homicidis addimus etiam in duello cæſos, & quovis in notorio mortali delicto extinctos.

Porrò defuncti Theodori tempore apud Græcos omninò vigebat primævi Canonis rigor, atque ità nominis raſura illum Neſtorianæ hæreſeos aut de illa damnationis reddebat ſolummodò ſuſpectum, non convincebat. Hæreſeos iſtius domitor Sanctus Cyrillus, ejus in locum ſuffectus, augebat ſuſpicionem: Sed ſolummodò augebat. Raſura tamen evincebat Theodorum in Eccleſiæ pace defunctum poſt mortem fuiſſe vocatum in judicium, convictum delicti, & communione mutilatum. Etenim Cyrillus non niſi in pridem defuncti Theodori locum poteſt fuiſſe ſuffectus. Rectè verò Sanctus Athanaſius ex retento conſtanter & ſemper recitato nomine concluſit Anteceſſorem ſuum Dionyſium nunquam fuiſſe de hæreſi damnatum aut graviter notatum: Quod illa inſcriptio & recitatio ſint infallibilis character perfectæ ac plenæ communionis.

CAPUT NONUM.

Elucidantur Acta quintæ generalis Synodi.

COLLATIO PRIMA.

PRimæ Collationis, factæ poſt Baſilii Conſulatum tertiodecimo, Chriſti Domini quingenteſimo quarto, Vigilii Pontificis decimo octavo, Juſtiniani Auguſti anno vigeſimo ſeptimo, præſederunt Eutychius Conſtantinopolitanus, Apollinarius Alexandrinus, Domninus Antiochenus, & Euſtochii Patriarchæ Hieroſolymitani legatio Stephanus Raphiæ, Georgius Tiberiadis, & Damianus Epiſcopus Zozuſenus. Act. 3. Synodum hanc fuiſſe vigeſimo ſeptimo Juſtiniani anno factam dixere ad ſextam Synodum etiam Legati Apoſtolici, adeòque Onuphrius Panuinus, anno vigeſimo ſexto adſignans, (*a*) eſt lapſus. Memoratos Præſides regebat à Theodoro Cæſareenſium in Cappadocia Archi-Epiſcopo rectus idem Imperator Juſtinianus, atque ad præſentem Collationem intromitti mox poſtulavit vir ſpectabilis Theodorus Silentiarius, & ad Eutychii Patriarchæ interlocutionem intromiſſus dixit: *Piiſſimus & Chriſtianiſſimus noſter Dominus miſit me ad veſtram Beatitudinem dare vobis piiſſimam formam legendam ante veſtram ſanctam Synodum*. Eam continentes Divales litteras ad Domini Patriarchæ Antiocheni interlocutionem legit Stephanus, Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Diaconus, Notarius, atque Inſtrumentarius, id eſt, Commentarienſis, Memorialis, aut ſanè Monitor, quorum officia deſcribit antiqua notitia ejuſdem Eccleſiæ.

(*a*) Vide Notam Noris. ſupra ad cap. 6.

Sacra Divalis profitebatur ac edicebat varia. Primò, dicit avitam Romani Imperii pietatem eſſe, ut orthodoxam fidem & Eccleſiarum pacem Auguſtus Princeps defendat, procuret, & ab Erronibus læſam reſtauret per generalem Synodum, uti adversùs Arium, Macedonium, Apollinarium, Neſtorium, Eutycheten fecerunt per Nicænam, Conſtantinopolitanam, Epheſinam, & Chalcedonenſem Synodum Auguſti Conſtantinus, Theodoſius primus, Theodoſius ſecundus, & Marcianus. Laudatas Synodos illi coegere, earum judicata legibus confirmarunt, & illis rebelles hæreticos compulerunt ad obedientiam, aut everterunt. Et hocce reverà eſt officium Chriſtiani Principis. Iſtos ſeſe imitari Juſtinianus profitetur. Profitetur mox à ſuſcepto Imperio unicum ſibi fuiſſe votum & conatum pacificare Occidentis & Orientis Eccleſias, longo Acaciano ſchiſmate, & horrendis Neſtorianorum ac Eutychianiſtarum adversùs Synodum Chalcedonenſem turbulentiis laceratam, & addit: *Fecimus prædicari eamdem ſanctam Synodum cum tribus aliis ſanctis Conciliis in Dei Eccleſiis*. Quod ipſum in libellis Agapeto Pontifici adversùs Antymum ſedis Conſtantinopolitanæ invaſorem exhibitis, & in Synodo Conſtantinopolitana ſub Menna Patriarcha lectis, adfirmant Epiſcopi Orientales: *Imperator noſter, tamquam Chriſti diſcipulus approbatam animam habens, ſtatuit quatuor ſanctas Synodos in Divinis ac Sacris initiationibus magna voce prædicari, quæ fortificant corda fidelium, & hæreticorum compungunt; ſperans eos, qui errore ex ſimplicitate ſubducti ſunt, converti*. Act. 1. Uti ad Francis ſuis, ex priorum Epiſcoporum & Regum Merovingiorum ſocordia nimiùm rudibus, reddendam neceſſariorum fidei myſteriorum firmam notitiam Carolus Magnus cantari Symbolum, ità ad eliminandam omnem, ex Neſtorianorum ac Eutychianorum turbulentia natam, fidelis populi de Synodo Chalcedonenſi ſuſpicionem, omnes quatuor generales Synodos ſolenniter ad Miſſarum Sacrificia recitari juſſit Auguſtus Juſtinianus. Opus laude veraciter dignum. Hinc enim quatuor illa Concilia, quod frequenter prædicat Sanctus Gregorius Magnus, tamquam quatuor Dei Evangelia cœpit novo modo omnis ſub cœlo Eccleſia venerari. Etenim venerationem eſſe avitam & antiquiſſimam, ſolamque inſcriptionem ac recitationem novam, quam novi ſcandali & diſſenſionis perperàm accuſant Eutychianiſtæ inſigniter in Collatione Conſtantinopolitana cum Epiſcopis Severianis demonſtravit Hypatius Archi-Epiſcopus Epheſiorum. Illam tamen Juſtino Auguſto adſcribit in litteris ad Hormiſdam Pontificem Epiphanius Patriarcha Conſtantinopolitanus: *Quatuor Conciliorum pro fide conſtantia prædicatur, & hoc ipſum omnibus ſacrorum dyptichorum recitatione manifeſtum eſt*. Poſt Ep. 72. Relat. 3. Eo autem tempore necdùm Juſtinianus, ſed adhuc Juſtinus regnabat. Et orthodoxorum monachorum ad Joannem ſecundum Patriarcham, Epiphanii Anteceſſorem, adverſus Acacianum ſchiſma

ma publica in Eccleſia adclamatio & poſtulatio habuit hoc tertium Capitulum : *Ut pro majori Scripturarum auctoramento quatuor Synodi ponantur in ſacris dyptichis*. Et ejuſdem Joannis Conſtantinopolitana Synodus repoſuit : *Quoniam honeſta petitio eſt ; dignum judicavimus juxta exclamationes populi, & acclamationem Veſtræ Beatitudinis, & ſecundùm porrectum libellum à venerabilibus Archi Mandritis & Monachis, ipſas Synodos in dyptichis*
Act. 8. *prædicari*. Rei ſeries largè refertur in Actis Synodi ſub Menna Patriarcha, tandem concludentibus : *Et poſt lectionem ſancti Evangelii ex more ſacra* Catechumenorum *Miſſa finita, & januis* poſt eoſdem Catechumenos & Pœnitentes ejectos, *clauſis, ac ſancta lectione juxta conſuetudinem lecta, tempore dyptichorum cucurrit omnis multitudo cum magno ſilentio circùmcircà altare, & audiebant. Et cùm ſolùm lectæ fuiſſent à Diacono appellationes ſanctarum quatuor Synodorum, voce magna univerſi clamaverunt* : GLORIA TIBI DOMINE. Uti ſolet & lecto Evangelio acclamari. Et hinc diſcimus Miſſæ locum, quo apud Græcos ſacra dypticha recitabantur. Proinde hanc Synodorum inſcriptionem & recitationem Monachi à Joanne Patriarcha poſtularunt, Joannes ac ejus Synodus inſtituerunt, pro Eccleſia Conſtantinopolitana confirmavit Juſtinus Auguſtus, ejus ſucceſſor & nepos Juſtinianus ad omnes Orientis Eccleſias extendit, atque ita juſto titulo boni operis laudem uterque ſibi adſcripſit. Videatur apud Laurentium Surium vita Sancti Sabbæ Abbatis.

Secundò, adductæ Divales litteræ in Theodori Mopſueſtienſis Epiſcopi perſonam & dogmata, in Theodoreti Cyrenſis Epiſcopi adversùm duodecim Sancti Cyrilli anathematiſmos ſcripta, ac in Ibæ Edeſſeni Metropolitæ famoſam ad Marim Perſidis Antiſtitem Epiſtolam graviter & acerbè invehuntur, addentes tria hæc Capitula à quibuſdam defendi ea intentione, ut Deus verbum non dicatur homo factus, & ſancta virgo non prædicetur Deipara, atque ita evertatur Chalcedonenſis Synodus, & virus Neſtorianum ſtabiliatur.

Tertiò dicunt eadem tria Capitula eſſe jam pridem non ſolùm à quatuor Græcorum Patriarchis, ſed etiam à Vigilio Romanorum Pontifice & verbis & ſcriptis anathematizata. Iſtic hærebat nodus. Etenim ſine Romano Epiſcopo nihil definiri poteſt : Sine ipſo factus Epiſcoporum Conventus nequaquam Chriſtiana Synodus eſſe poſſit, ſed ſchiſmatica conſpiratio, & factio ſeu paraſynagoga. Hinc addunt litteræ Vigilium in eadem ſententia ſemper perſtitiſſe, probantque ex ejus actis in Ruſticum nepotem ſuum, & Sebaſtianum, Romanæ Eccleſiæ Ex-Diaconos Cardinales, degradatos ea de cauſa, quod Apoſtolicum tria Capitula condemnans judicatum, prius laudatum & probatum, improbaſſent ; & ad Capitulorum Defenſores adversùs proprium Pontificem apoſtataſſent.

Verùm à ſuo judicato reſilierat etiam ipſe Vigilius, & à Juſtiniano firmam tandem harum contentionum definitionem rogatus noluerat adeſſe huic Synodo, promiſerat tamen ſcripto mentem ſuam aperire. Hinc pergunt litteræ Divales : *Adhortamur etiam vos de his diſceptare*. Profitetur Juſtinianus quatuor Generales Synodos cum cunctis ſuis definitionibus, & omnes Eccleſiæ Patres cum ſuis dogmatibus, Athanaſium, Hilarium, Baſilium, Gregorium Nazianzenum, Gregorium Nyſſenum, Theophilum, Joannem Chryſoſtomum, Cyrillum, Auguſtinum, Proclum, & Sanctum Leonem. Aſſeverat ſe rectis animi paſſibus gradi in hoc negotio, credereque non poſſe tria iſta impiiſſima Capitula per Synodum Chalcedonenſem fuiſſe probata. Præſertim profani Theodori perſonam & dogmata, de quibus proſequitur : *Hortamur vos conſiderare ea, quæ à Theodoro impiè tam in aliis, quam in Judaico Symbolo, quod & Epheſi & Chalcedone prolatum, anathematizatum eſt ab utraque Synodo, cum his qui ità ſapuerunt aut ſapiunt*. Adjungit eorumdem Scriptorum cauſa Theodorum peſſimè notari à pleriſque ſanctis Patribus, & de propriæ Eccleſiæ dyptichis fuiſſe ejectum. At loquitur ſine competenti teſtimonio. Etenim Judaicum iſtud Symbolum eſt uſque huc incerti auctoris.

Quartò, Divales litteræ inquiri mandant, an in Eccleſiæ pace defunctus Epiſcopus ob comperta poſt ejus mortem crimina, maximè hæreſin, poſſit damnari. Verum ſibi ipſis non cohærent. Nam quod Synodaliter inquiri mandant, ut definitum poſſe fieri adſerunt, eamque eſſe doctrinam & praxim ſanctorum Patrum, *qui non ſolùm viventes hæreticos condemnaverunt, ſed & poſt mortem anathematizarunt, ſicut eos, qui iniuſtè condemnati ſunt, revocaverunt poſt mortem, & in ſacris dyptichis ſcripſerunt, quod factum eſt in Joanne & Flaviano Epiſcopis* Conſtantinopolitanis. Quod quidam Patres doceant occultos in vita hæreticos poſſe damnari poſt mortem, verum eſt ; quod aliquos damnarint, nullo exemplo oſtendere poſſit Juſtinianus. Quoſdam tamen, quoniam alia damnandi, alia abſolvendi eſt ratio, iniquè in vita damnatos poſt mortem omninò abſolverunt.

Quintò, Divales litteræ diſcuti mandant etiam Theodoreti Cyrenſis Epiſcopi ſcripta adversùm duodecim anathematiſmos Sancti Cyrilli ; item famoſam Epiſtolam Ibæ Epiſcopi Edeſſeni, accuſatam de variis. Primò, quod Deum Verbum neget factum hominem. Secundò, quod ſanctam Virginem inficietur Deiparam. Tertiò, quod damnet Epheſinam Synodum, tamquam quæ ſine quæſtione & judicio Neſtorium degradarit. Quartò, quod Sanctum Cyrillum ac ejus duodecim Capitula calumnietur eſſe hæretica. Quintò, quod Neſtorium & Theodorum, eorumque impietates probet ac laudet. Hæc cum Synodo Chalcedonenſi conferri, & an conſonent definiri mandat Juſtinianus.

Poſt lectas haſce litteras Theodorus Silentiarius, utpotè officio perfunctus, à Stephano Raphiæ Epiſcopo, Euſtochii Patriarchæ Hieroſolymitani Vicario & Legato, è Synodo dimiſſus eſt, ac Stephanus Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Diaconus ac Notarius legere juſſus quaſdam Vigilii Pontificis & aliorum Patriarcharum de hac re litteras, primùmque legit Epiſtolam Eutychii Patriarchæ Conſtantinopolitani ad laudatum Pontificem, qua profitetur quatuor generalium Synodorum fidem & legitimas definitiones, nomi-

nominatim Epheſinum Chalcedone confirmatum Canonem de non addendo ad Symbolum Nicænum, à Synodo Conſtantinopolitana ſufficienter auctum, rogat motas de tribus Capitulis quæſtiones pacificè inquiri, & tandem aliquando finiri. Utraque pars quatuor Synodos, Chalcedonenſem præſertim, adſiduè profitetur, quod altera alteram de hujus prævaricatione adſiduè accuſaret. Epheſinum iſtum Canonem nominatim profitetur Eutychius, quod illum cum Juſtiniano Auguſto exiſtimaret editum adversùs Judaicum ſymbolum Theodori. Inquiri & definiri ſupplicat Vigilio Pontifice præſidente. Ex quo vides manifeſtum mendacium contineri in hiſce Græcorum Epiſcoporum apud Sylveſtrum
C.2.n.22. Sguropulum verbis. *In quinta Synodo Eutychius Patriarcha Vigilio Papæ locum non ceſſit.*

Exindè idem Stephanus Diaconus legit ad haſce Eutychii litteras & preces Reſponſum Vigilii Pontificis probantis ejus fidem & zelum, optantis Apoſtolico officio citra ullam paternarum traditionum prævaricationem fungi in ſcabroſa hac contentione, & addentis: *Annuimus, ut de tribus Capitulis, facto regulari conventu, collationem habeamus.* Data erat Epiſtola hoc ipſo inchoatæ Synodi anno, octavo Idus Januarias. At mentem interim ex cauſis mutarat Vigilius, Chalcedonem fugerat ad ſanctæ Euphemiæ corpus, (*a*) affectus podagra & variis per Juſtiniani Auguſti violentiam illatis calamitatibus, ſeſe iſtic quaſi in aſylo clauſerat, & fieri Synodum nolebat.

Quare ad ipſum Legati ſunt Eutychius Conſtantinopolitanus, Apollinaris Alexandrinus, Domninus Patriarcha Antiochenus, Benignus Heracleæ in Paphlagonia Epiſcopus, Eliæ Theſſalonicenſis Archi-Epiſcopi Vicarius & Legatus, Theodorus Cæſareenſis primæ Cappadociæ & totius Ponti, Andreas Epheſinus totius Aſiæ, Megethius Heracleenſis univerſæ Thracicæ Diœceſeos Primas; Joannes Nicomedienſis Bythiniæ, Stephanus Nicænus, Conſtantinus Chalcedonenſis, Euſebius Tyrius primæ Phæniciæ, Joannes Cæſareenſis primæ Paleſtinæ, Amazonius Edeſſenus Provinciæ Oſrhoenæ, Thomas Apameenſis ſecundæ Syriæ, Epiſcopi Metropolitæ, Pompejanus neſcio cujus in Byzacio ſedis, Phocas Stalienſis in Provincia Prævalitana, Theodorus Leontopolitanus, Stephanus Clyſmatis, & Æmilianus Antipyrgi Epiſcopus, ſupplicaturi ut Synodo adeſſe dignaretur, & præſidere. Neſtorium Conſtantinopolitanum, Joannem Antiochenum, ac Dioſcorum Patriarcham Alexandrinum per tres dumtaxàt Epiſcopos citarunt Synodi Epheſina & Chalcedonenſis; verùm ad Vigilium Pontificem omnes præſentes Patriarchæ, omnes autocephali Primates, & nobiliores quique Metropolitæ legantur, non cum citatoriis mandatis, ſed cum ſupplicibus precibus. Liquet ex relatione facta per reduces Patriarchas: *Pervenientes ad Sanctiſſimum Papam ſenioris Romæ Vigilium, petivimus ejus Beatitudinem convenire, & diſceptare nobiſcum de tribus Capitulis.* In tanto ſem per authoritatis apice apud omnes Patriarchas & generales Synodos fuit primatus Epiſcopi Romani. Repoſuit verò Vigilius *ſe propter corporis infirmitatem non poſſe ad hanc petitionem reſpondere, in poſtero autem die pollicitus eſt manifeſtare quod ei de tali conventu placuerit.* Et Patriarchæ: *Oportet igitur præſentem differre diem.* Norant enim ſeſe ſine Romano Epiſcopo non Synodum, ſed conciliabulum facturos. Quod noſſe, & quintam hanc Synodum diligenter evolvere debuerat etiam Conventus Baſileenſis.

COLLATIO II.

BIduo poſt, pridie nonas Majas, iidem Patriarchæ, Primates, Metropolitæ, Epiſcopi rurſus acceſſere Pontificem, rogantes iſtud ipſum, urgenteſque tandem ſatisfieri quæſtionibus, de quibus Imperator & ipſum & omnes Patriarchas in Scriptis interrogabat. *Ille verò reſpondit non poſſe unà convenire, eò quod plurimi hic quidem ſint Orientales Epiſcopi, pauci verò cum eo; facere autem per ſemetipſum in ſcriptis ſuam ſententiam, & offerre piiſſimo Domino, ideò enim & inducias poſtulaſſe ab ejus Serenitate, ut intra eas voluntatem ſuam manifeſtaret.* Contra Synodorum regulas & morem violenter omnia Juſtinianus egerat: Hinc adeſſe & præſidere Vigilius noluit, niſi Latini Epiſcopi cum Græcis in pari numero adeſſent. Ad quæ Epiſcopi legati: *Scit veſtra Beatitudo, quod in his, quæ inter nos in Scriptis facta ſunt, promiſiſtis unà cum Epiſcopis, qui nobiſcum & communicant & uniti ſunt, convenire & requirere de his tribus capitulis. Nos verò & communicamus, & uniti ſumus vobiſcum, & non decet omnium noſtrum conventum differri propter Occidentales Epiſcopos. Nec enim in quatuor ſanctis Synodis multitudo Occidentalium Epiſcoporum inventa eſt unquam, ſed duo vel tres Epiſcopi, & certi Clerici. Nunc quidem adeſt veſtra Beatitudo, multi etiam alii ex Italia præſtò ſunt Epiſcopi, ſunt etiam ex Africa, & ab Illyrico, & nihil eſt quod prohibeat convenire vos unà nobiſcum ſecundùm ea, quæ inter nos in ſcriptis facta ſunt. Et meliùs eſt cum charitate decente Sacerdotes convenire, & unam pro cauſa ſententiam ſtatuere, ut tunc quæſtio communem in ſcriptis definitionem ſuſcipiat.* Dixere hanc eſſe firmam voluntatem Principis, & adjunxerunt: *Si non vultis ſecundùm ea, quæ nobis in ſcriptis placuerunt, convenire, cognoſcat veſtra Beatitudo, quod oportet nos in unum convenientes noſtram manifeſtare voluntatem.* Promiſſam, indictam, & adunatam ſemel à Pontifice Synodum dixere ab ipſo poſtmodùm non poſſe revocari, ſuſpendi, diſſolvi, ſeſe ſine illo proceſſuros ſunt minati, atque ità effigiarunt vivam ſpeciem Synodi Baſileenſis ex quatuor priorum Synodorum generalium exemplo: Præſertim cùm hìc adeſſet ipſe Pontifex, caput & virtus omnium Occidentalium Epiſcoporum. Addiderunt eſſe varios Italiæ,

(*a*) Ex ſubſcriptione Conſtituti colligitur tempore Synodi Vigilium fuiſſe in Conſtantinopolitana civitate; unde Lupus lapſus eſt ſcribens Pontificem poſt datas ad Eutychium litteras menſe Januario iterum Chalcedonem ſe recepiſſe, ubique tempore Synodi moratum. *Noris in diſſert. de V. Synodo cap. VII.*

liæ, Africæ, ac Illyrici Epiſcopos, omnes ſpectantes ad Occidentalem Eccleſiam, ſeu Patriarchatum Romanum. Ex quo lucet nuperos Epiphanii Patriarchæ Conſtantinopolitani ad invadendam Illyricianam diœceſin conatus à Bonifacio ſecundo Pontifice fuiſſe plenè retuſos, & exſufflatos. Quales verò eſſent iſti, Africæ præſertim Epiſcopi, ſuprà audivimus à Cleri Italici litteris, & omninò optimè norat Vigilius, atque ita meritò noluit in Synodum conſentire.

Quapropter altero die, ſeptimo menſis Maii, ad illum Juſtinianus Auguſtus legavit Liberium patricium, Petrum patricium & magiſtrum officiorum, Patricium patricium, Conſtantinum Quæſtorem ſacri Palatii, Belliſarium, Cethegium, Ruſticum, & cum illis varios Metropolitas ac Provinciales Epiſcopos, ex ſua Auguſta parte ſupplicaturos, *ut conveniret* ad Synodum, *& tractaret de tribus capitulis, his qui volunt fiduciam*, id eſt, plenam libertatem, *habentibus contradicendi, ut per communem conſenſum omnium finem ſuſciperet cauſa trium Capitulorum*. Eidem calendis Maii ipſum cum eiſdem precibus acceſſerant; verùm Pontifex perſtitit immobilis, *& plurimis de hoc motis poſtulavit inducias accipere, ut ſolus reſpondeat*. Norat qualiter jam à Juſtiniano tractatus fuerat, & qualiter foret in Synodo tractandus. Et ad illum Legati: *Solus quidem ſæpiùs in ſcriptis condemnaſti iſta tria capitula, piiſſimus autem Dominus in communi vult Te unà cum aliis convenire, & ſic de his judicium fieri. De induciis verò & per alios ſuggeſſit tua Beatitudo piiſſimo Domino, & reſpondit ejus Majeſtas, quod ſi quidem conveniatis cum beatiſſimis Patriarchis, & religioſiſſimis Epiſcopis, ſecundùm quod inter vos viſum eſt, debentes tractare & communiter de tribus capitulis diſponere, præbeo non ſolùm quantas nunc dicitis inducias, ſed etiam longiores; ſin autem per ſemetipſum tua Beatitudo vult ſuam manifeſtare voluntatem, neceſſe eſt nos etiam ab his, qui propter hoc vocati ſunt religioſiſſimi Sacerdotes, & tantum tempus hic commorati ſunt, ſynodicè diſcere, quam de his habent voluntatem. Nos autem non poſſumus Dei Eccleſiam ulterius in tanta confuſione relinquere, maximè hæreticis calumniantibus ejus Sacerdotes, tamquam Neſtorii ſequaces*: Utique ob tria capitula necdùm ab illis damnata. Verùm etiam tunc Vigilius perſtitit, *& iterum promiſit ſolus facere, & tranſmittere piiſſimo Principi*. Et meritò: Etenim ante omnem Epiſcoporum conventum, ante invocatum Spiritum ſanctum, jam à Theodoro Cappadociæ Archi-Epiſcopo inſtructus Juſtinianus norat quid eſſet in Synodo facturus, ideoque talem conventum Vigilius averſabatur.

Secunda igitur Collatio, facta octavo Idus Majas, audivit haſce duas ad Vigilium legationes, & glorioſiſſimi judices concluſerunt: *Nos hoc, quod juſſi ſumus à piiſſimo Imperatore, implevimus, & imus ad ſacrum ejus Palatium, in ejus obſequium permanſuri. Vos autem Dei timorem præ oculis habentes, celerem finem cauſæ imponere dignamini, convenientem his, quæ à ſanctis quatuor Conciliis de una eademque fide definita ſunt*. Mandant Epiſcopis, ut ſine Vigilio, citra rationem refragante, faciant Synodum, finiantque trium capitulorum litem, verùm conformiter ad quatuor priores generales Synodos, præſertim Chalcedonenſem. Capitulorum patroni adfirmabant illa probata per Chalcedonenſem Synodum, ſine ejus injuria retractari non poſſe, longè minùs damnari, & à Theodoro Cappadoce circumſcriptum Principem degeneraſſe in manifeſtum ejus prævaricatorem. Adversùm iſtos voluere glorioſi Judices cauſam ex Chalcedonenſi Synodo judicari, addideruntque Juſtinianum eſſe ejuſdem, uti & aliarum trium, zeloſiſſimum cuſtodem, utpote qui omnes quatuor ſacris Eccleſiæ dyptichis inſeri & prædicari fecit, *quod ante imperium Divinitus ei datum in ſancta Eccleſia non procedebat*.

Poſt eorum egreſſum Græci Epiſcopi judicarunt obediendum Principi, faciendam Synodum ſine Pontifice, advocandos tamen ipſi adhærentes Romani Patriarchatus Epiſcopos, Primaſium ex Africanæ diœceſeos Provincia Byzacena, Sabinianum, Projectum, & Paulum ex diœceſi Illyriciana. Fuere invitati per Theodorum Lymiron, Anatolium Cymæ, & Diogenianum Epiſcopum Zozopolitanum, nec non Ammonium, Petrum, & Theodorum, Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Presbyteros ac Defenſores; verùm Primaſius Epiſcopus Adrumentinus reſpondit: *Papa non præſente, non venio*. Et Sabinianus Epiſcopus Zyparenus: *Venire non poſſum, eò quod præſtò non eſt Archi-Epiſcopus meus Benenatus*. Et Projectus Epiſcopus Naizitanus: *Archi-Epiſcopum Benenatum accedo; & ad eum*, ſeu juxta eum, *reſpondeo*. Eodem modo reſpondit Paulus Epiſcopus ſecundæ Juſtinianæ. Et Synodus ad iſta ſibi relata: *De Primaſio ſecundùm Eccleſiaſticam traditionem opportuno tempore quæ oportet diſponantur; Sabiniano autem, & Paulo, & Projecto, reverendiſſimis Epiſcopis, licebit, ſecundùm quod petierunt, ad Benenatum religioſiſſimum Epiſcopum accedere, qui communicat nobis, & conſentit his, quæ ab hac Synodo aguntur, ſicut oſtendunt ea, quæ ſæpius ſcripſit & fecit: Et quod Phocas, religioſiſſimus Epiſcopus, ſub ejus diœceſi conſtitutus, præſtò eſt huic ſancto Concilio, & vices ejus agit. Et hæc quidem ſic ordinentur. Incongruum autem Sacerdotibus eſſe putantes protrahere dandum à nobis reſponſum Chriſtianiſſimo Imperatori, Deo juvante, futuro die convenientes quæ oportet agemus*. Phocas ille erat Epiſcopus Stalienſis.

Tunc item factum eſt, quod in ſuo de tribus Capitulis Conſtituto ſcribit Vigilius Pontifex ad Principem Juſtinianum: *Ad fratres & Coepiſcopos noſtros, quibus ſimiliter de eadem cauſa Reſponſum vos flagitare dixiſtis, filium noſtrum* Romanæ Eccleſiæ Cardinalem *Diaconum Pelagium cum hujuſmodi mandato direximus, dicentes: Ut quia conſtitutus Collationis faciendæ modus fuerat prætermiſſus, ſaltem viginti dies pro noſtri corporis imbecillitate, quam norunt, noſtrum deberent definitum de tribus Capitulis ſuſtinere Reſponſum, antiquum & regularem cuſtodientes ordinem, ut ante noſtra, id eſt, Sedis Apoſtolicæ, cui per Dei gratiam præſidemus, promulgationem ſententiæ quidquam proferre tentarent, undè ſcandali rurſus, quæ ſopita fuerat, oriri poſſet occaſio*. Prætermitti conſtitutum collationis faciendæ modum veraciter eſt queſtus Pontifex: Eam enim in ſcriptis, & à pari Latino-

rum & Græcorum Epiſcoporum numero faciendam ſtipulatus fuerat ante Paſcha Juſtinianus, è quavis Latina Provincia evocandorum Epiſcoporum nomina acceperat à Pontifice, atque iſti ſtipulationi Vigilius innixus in Synodum, quam in Italia aut certè Sicilia fieri inſtantiſſimè & fruſtrà poſtularat, Conſtantinopoli celebrandam conſenſerat. Adeò ejus de pari Epiſcoporum numero exceptio non fuit frivola, aut vana: Vana fuit Juſtiniani & ejus Epiſcoporum expoſtulatio, qua promiſſam ſemel, & quidem taliter Synodum dixerunt à Pontifice non poſſe retrahi aut ſuſpendi. Laudata Conſtituti verba evincunt omnium in generali Synodo tractandorum propoſitionem, ac primum de illis ſuffragium competere Sedi Apoſtolicæ, eumque eſſe antiquum & regularem ordinem, cujus tranſgreſſio Synodum tranſformat in ſcandaloſum conventum.

COLLATIO III.

Collatio tertia, facta ſeptimo Idus Majas, ſolemniter profeſſa eſt quatuor generalium Synodorum fidem & cunctas legitimas definitiones, nec non & doctrinam Sanctorum Patrum, Athanaſii, Hilarii, Baſilii, Gregorii Nazianzeni, Gregorii Nyſſeni, Ambroſii, Auguſtini, Theophili, Joannis Chryſoſtomi, Cyrilli, Procli, ac Leonis. Et ſubjunxit: *Hac recta confeſſione in ſancta Dei Eccleſia ſervanda & prædicanda, ſi quis ab ejus communione ſemetipſum ſeparet, contraria ei ſapiens, talis ſemetipſum alienans rectæ fidei, & hæreticis connumerans, juſte à ſancta Dei Eccleſia condemnatur & anathematizatur.* Subjunxit adverſum illos, qui tria Capitula ſine Chalcedonenſis Synodi, confirmatæ per Sanctum Leonem Pontificem, prævaricatione ajebant non poſſe damnari. Promiſit proximo conventu adgredi eorum cauſam.

COLLATIO IV.

Collatio quarta, facta quartò Idus Majas, adgreſſa eſt primum & palmare capitulum, cauſam dogmatis & doctrinæ Theodorianæ, & urgente Diodoro Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Archi-Diacono & Notariorum Primicerio, per Calonymum ejuſdem Eccleſiæ Diaconum ac Notarium legi ſibi juſſit loca varia ex ejuſdem Theodori libris deflorata. Eorum hæ erant præcipuæ blaſphemiæ. Primò, quod Sanctus Thomas Apoſtolus, Chriſto Domino noſtro à mortuis reſuſcitato dicens, *Dominus meus, & Deus meus*, non dixerit id de eodem Domino tamquam Deo, ſed quaſi de puro homine ſtupefactus illum reſuſcitatum, & ideò offerens Deo glorificationem. Secundò, quod baptizari in Chriſti nomine ſit ſimile cum baptizari in Moyſe, & vocari nos Chriſtianos, uti quidam à dogmatum inventoribus vocantur Platonici, Marcionitæ, Manichæi. Tertiò, quod Chriſtus Dominus fuerit imago Dei Verbi, & ſicut imperialis imago adoraretur. Quartò, quod Chriſtus Dominus ab antiquo teſtamento non eſſet prophetatus. Quintò, quod Verbi cum carne unitas non ſecundum hypoſtaſin aut idiomatum communionem, ſed facta eſſet dumtaxat ſecundum bonam voluntatem. Sextò, quod Deus creaſſet contraria, & bona & mala: Quod docuiſſet peccatum, & mortem induxiſſet. Septimò, quod Angeli, homines, dæmones eſſent ſimiliter mali. Octavò, quod Deus omnia mutabilia & mortalia creaſſet. Nonò, quod Deus peccatum hominibus expedire ſciens, fieri diſpoſuiſſet. Decimò, quod Salomon non accepiſſet Prophetiæ gratiam, ſed Eccleſiaſtæ & Proverbiorum libros ex humana prudentia ſcripſiſſet. Undecimò, quod Canticum canticorum eſſet fabula amatoria, menſalis & laſciviæ cantus, Judæis & Chriſtianis ſemper interdictus, ſimilis convivio Platonis de amore. Duodecimò, quod liber Job paganicis fabulis ſcateret, adeoque à ſpiritu Sancto non eſſet. Quibus omnibus varium anathema Synodus adclamavit.

Exinde legi ſibi juſſit etiam Judaicum Symbolum, à Chariſio Philadelphienſis in Lydia Eccleſiæ Presbytero & Œconomo accuſatum, & ab Epheſina Synodo damnatum, vocans *Sceleratum Theodori Symbolum*, & adclamans: *Hoc Symbolum ſatbanas compoſuit; anathema ei, qui hoc Symbolum compoſuit; hoc Symbolum Epheſina prima Synodus unà cum authore ejus anathematizavit. Unum tantummodo fidei Symbolum ſcimus, quod Niceni ſancti Patres expoſuerunt & tradiderunt: In hoc omnes baptizati ſumus, & baptizamus.* In Neceno Symbolo aucto per Synodum Conſtantinopolitanam. *Anathema Theodoro Mopſueſteno. Iſte Diſpenſationem injuriavit. Anathema illis, qui non anathematizant illum. Defenſores ejus Judei ſunt; ſequaces ejus Pagani ſunt. Multis annis Imperatorem; Chriſtianum Imperatorem multis annis. Et hoc bonum tibi ſervatur. Zizania tu ejeciſti, Eccleſias tu emendaſti. Theodorum Mopſueſtenum omnes anathematizamus: Theodorum & conſcripta ejus omnes anathematizamus.* Confirmant damnatum hoc à Facundo Hermianenſi Epiſcopo anathema: *Si quis non anathematizet Theodorum Mopſueſtenum, & ejus dogmata, eoſque, qui aut ſimilia ſapuerunt aut ſapiunt, anathema ſit.* Fuit indigna acclamatio: Utpote qua Epiſcopi Eccleſiam à Laico Principe doctam & purgatam profitentur. Et hinc ipſi acquieſcere, & in Theodori perſonam definire noluerunt Synodi Primates, interlocuti cauſam in proximo conſeſſu latius diſquirendam.

COLLATIO V.

Examinari pergitur cauſa Theodori Epiſcopi Mopſueſteni.

Quintæ Collationi, factæ tertiò Idus Majas, Diodorus Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Archi-Diaconus & Notariorum Primicerius legenda obtulit ſanctorum Patrum, legum Imperialium, & Eccleſiaſticarum in Theodorum

dorum Mopſueſtenum Scripta & Decreta, & ex Synodi juſſu primùm legit loca varia ex Sancti Cyrilli Patriarchæ Alexandrini libris, editis diſerte adversùs Theodorum. Culpat iſtic Cyrillus varias ejus propoſitiones, præſertim has: *Deus verbum eſt dumtaxat abuſivè homo*; *Homo adſumptus eſt ſola gratia, non natura Deus*; *Non Deus, ſed ſolus homo eſt natus è Virgine, crucifixus, mortuus, à morte ſuſcitatus*; *Sancta Virgo non eſt Deipara, quod hominem genuerit, non Deum.*

Exinde lectus eſt libellus Sancto Proclo Patriarchæ Conſtantinopolitano à majoris Armeniæ, Perſidis, & vicinarum gentium Epiſcopis exhibitus contra Theodorum, accuſans de multis. Primò, quod eſſet homo peſtifer, fera diabolicam hominis formam & vacuum Epiſcopi ſchema habens, latitans in obſcuro orbis loco, vili oppido ſecundæ Ciliciæ, deſcendens è dogmate Pauli Samoſatenſis. Secundò quod Photini Syrmienſis in Illyrico Epiſcopi & aliorum Hæreſiarcharum verbis uſus fuerit in ſuis ſcriptis, & dogmata ſua ex illis confirmaſſet. Tertiò, quod virus ſuum ſpargere volens, Mopſueſtienſis oppiduli anguſtia non fuerit contentus, ſed contra Canones prædicatum abierit ad alienas parochias, præſertim Patriarchalem civitatem magnæ Antiochiæ. Quartò, quod iſtic adſumptum hominem eſſe Deum negans, & Sanctam Virginem non eſſe Deiparam è ſuggeſtu blaterans, Eccleſiam illam ſcandalis, litibus, ſciſſuris impleverit, ideoque à Joanne Patriarcha fuerit ad palinodiam compulſus. Quintò, quod venena hæc vomuerit ſub fuco evertendi Arii, Eunomii, ac Apollinarii, atque ita ſimplicem plebem doloſo hamo captivarit. Sextò, quod tunc Neſtorium Eccleſiæ Antiochenæ Presbyterum inſtruxerit, ſeduxerit, ſibi colligarit. Hinc libellus concludit & rogat, ut Proclus Epheſinam Synodum, quæ Neſtorium degradavit, imitatus dignetur etiam illius magiſtrum & fontem Theodorum, ſine expreſſo nomine jam anteà condemnatum, nunc nominatim condemnare, & condemnationis ſententiam omnibus per Syriam & Ciliciam Eccleſiis notificare.

Addit Actorum Synodalium Digeſtor: *Porrecta ſunt & impia capitula ex Theodori codicibus Proclo ab Armeniis, quorum multa in ante latis continentur.* Quæ omnia latè in Neſtorianæ ac Eutychianæ hæreſeos Breviario refert Liberatus, Eccleſiæ Carthaginenſis Archi-Diaconus, inſinuans palmare capitulum fuiſſe: *Unus è Sancta Trinitate non eſt crucifixus.* Hinc enim in ſuo ad Armenios reſcripto tomo illius contradictorium Proclus ſtrenuè defendit. Et tomi illius quædam hic ad Synodum fuere lecta.

Cap. 10.

Lecta item eſt Sancti Cyrilli ad Lamponem Presbyterum Epiſtola, Orientalis diœceſis Epiſcopos durè accuſans de multis. Primò, quod Neſtorii nomen tacentes, & averſari ſimulantes, retinerent dogma, idque ex Theodori, qui Neſtorii magiſter fuerat, libris, habentibus blaſphemias Neſtorianis majores. Secundò, quod Joannem Antiochiæ Patriarcham deſuper omninò monuiſſet, ſed fruſtra: Etenim Maximus ejuſdem Eccleſiæ poſtmodum Patriarcha, tunc Diaconus & Archi-Mandrita, palam Alexandriæ queſtus eſt orthodoxis iſtic nullum locum eſſe, nec fiduciam loquendi de recta fide. Tertiò, quod Nicænum Symbolum nequiſſimè interpretarentur, atque ideò illius orthodoxam expoſitionem, extantem in tertia parte Epheſini Concilii, ad ejuſdem Maximi preces conſcripſiſſet.

Lecta quoque eſt ejuſdem Cyrilli ad Acacium Melitinæ in ſecunda Armenia, Theodorum Ancyræ in prima Galatia, & Firmum Cæſareæ in prima Cappadocia Archi-Epiſcopos Epiſtola, Orientales Epiſcopos denuò accuſans, quod deflorata ex Theodori codicibus capitula, à Sancto Proclo in reſcripto ad Armenios tomo anathematizari juſſa, anathematizare noluerint, dicentes ex tali anathemate derivandam maculam etiam ad Sanctos Patres, Athanaſium, Baſilium, Gregorios Nazianzenum & Nyſſenum, Theophilum, & reliquos, qui ſimilia cum Theodoro docuiſſent.

Lecta eſt & ejuſdem Cyrilli Epiſtola ad Rabbulam Edeſſenum Epiſcopum, Oſrhoenæ Provinciæ Metropolitam, illum laudans uti Orientalis diœceſeos columnam & veritatis firmamentum, utpote qui ſolus iſtic Collegarum ſuorum pravitati adverſus expugnaret veraciter Neſtorianam hæreſin, procedentem ex radice ejus, qui de Cilicia erat, id eſt, Theodori. Hic eſt ille Rabbulas, quem ſucceſſor Ibas vocat ſuæ civitatis tyrannum, dureque notat, quod palam in Eccleſia Theodorum anathematizaſſet.

Lecta eſt ejuſdem Rabbulæ ad Sanctum Cyrillum Epiſtola, Neſtorium & Theodorum accuſans de vario communi dogmate. Primò, quod inter Domini naturas unionem ſecundùm hypoſtaſin penitùs averſarentur. Secundò, quod Sanctam Virginem negarent eſſe Deiparam. Tertiò, quod hominem & Deum unitos dicerent, non hypoſtaſi, ſed ſola bona voluntate. Quartò, quod unionem ſecundùm hypoſtaſin dicerent penitùs impoſſibilem, propter omnimodam Divinæ naturæ incircumſcriptionem. Quintò, quod Chriſtum Dominum, non tamquam Deum, ſed ſola relatione ut quandam imaginem vellent adorari: Relatione Dei extrinſecè adſumentis. Sextò, quod etiam de ſancto Euchariſtiæ Sacramento, & contenta iſtic Dominica carne ſentirent peſſimè, dicentes etiam de ipſa verum eſſe: *Caro non prodeſt quidquam.* Septimò, quod garrirent non ſupra Deum Verbum, ſed ſupra purum hominem eſſe ædificatam Eccleſiam. Octavò, quod *ipſorum etiam de gehenna ratiocinationes non ſit tutum per litteras ſignificare.* Addit quod hæc omnia omninò docuerunt, ſed clandeſtinè, & doloſè, *timentes pias aures populi.*

Lecta item eſt Heſychii Presbyteri Hieroſolymitani Eccleſiaſtica hiſtoria, accuſans Theodorum de multis. Primò, quod ſemper Photini fuiſſet imitator, lingua malitioſus & paratiſſimus, & voluntate ſemper verſatilis, utpotè qui ab Eccleſiæ Antiochenæ Clericatu ad carnis libidines & ſæculum apoſtataſſet, & per condiſcipuli Sancti Joannis Chryſoſtomi Epiſtolas, quarum etiamnum hodie Epigraphe eſt: *Ad Theodorum lapſum*, fuiſſe ad ſanam mentem, & clerum, utique infimum, reductus. Secundò, quod Antiochia Tarſum, primæ Ciliciæ metropolim, ac

ac indè Mopſueſtiam, ſecundæ Ciliciæ oppidum, migrans eſſet contra Apoſtolicos Canones factus Epiſcopus. Etenim Epiſcopum *oportet eſſe ſine crimine*, commiſſo poſt baptiſmum, quod de quovis præſertim carnali lapſu antiqui Canones intellexerunt. Theodorum fuiſſe natalibus illuſtrem Sanctus Joannes Chryſoſtomus in dictis Epiſtolis adfirmat. Tertiò illum accuſat Heſychius, quod judaicam impietatem æmulatus ſtatim in Epiſcopatus exordio ediderit in Pſalmos commentaria, garriens nullas iſtic eſſe de Chriſto Domino prophetias: Et quod ob fidelis populi graviſſimas de tanto facinore querelas Epiſcopatum perdere periclitatus promiſerit delere, & igni tradere ſimularit impium codicem, & tamen ut impietatis viaticum clanculò conſervarit. Quartò, quod verbis orthodoxis, at æquivocis uſus, adeòque apud ſimplicem populum recta docere viſus, ſecretos errores dilectis diſcipulis privatim inſtillarit, atque ità multis annis plurimos corruperit. Quintò, quod ſenex varios de Dominica Incarnatione libros ediderit, in quibus cunctis blaſphemavit Dominum Jeſum Chriſtum fuiſſe purum hominem, qui propriis creati arbitrii viribus & meritis per vitæ ſanctitatem & libidinum victoriam profecerit tandem in conjunctionem cum Deo Verbo, & nomen filii Dei.

Exindè lectæ ſunt duæ leges, Epheſini Concilii confirmatrices, quibus Theodoſius ſecundus & Valentinianus tertius damnant Diodori Tarſenſis Epiſcopi, per primam Ciliciam Metropolitæ, noſtri Theodori, ac Neſtorii, hominum impiorum ac peſtilentium abominandam doctrinam; eorum ſequaces deinceps nominandos ſtatuunt, non Chriſtianos, aut Neſtorianos, ſed à Simone mago Simonianos, illis omnia conventicula interdicunt, etiam in agris, ſub pœna perpetuæ deportationis; ac ſub eodem reatu Theodori ac Neſtorii libros vetant legi, deſcribi, detineri, juſſos exuri. Imitari ſe gloriantur Conſtantinum Magnum, qui Arianos à profano & nequiſſimo Porphyrio vocari juſſit Porphyrianos. Eoſdem vocari Valentinianos, Marcionitas, ac Manichęos mandat in Epiſtola ad Adelphium Epiſcopum & Confeſſorem Sanctus Athanaſius, & dat cauſam: *Par eſt, ut quorum pravam opinionem receperunt, eorum quoque vocabula & titulos accipiant. Forſitan ex putore, graveolentiaque iſtorum nominum fieri poteſt, ut pudore commoniti tandem intelligant, in quantam voraginem impietatis delapſi ſint.* Diodorus ille fuerat Theodori magiſter: Hìnc ſuſpectus.

Lecta eſt & Theophili Patriarchæ Alexandrini ad Porphyrium Patriarcham Antiochenum Epiſtola, conquerens à Theodoro, tunc vivente & prædicante, reſuſcitari deliria Pauli Samoſatenſis, cum ſuo non tantùm dogmate, ſed & Baptiſmate damnati à Synodo Nicæna. Quod eſt inſigne pro decimo nono Nicæno Canone teſtimonium. Quod porrò Paulus iſte cum Judæis docuerit Chriſtum Dominum eſſe purum hominem, teſtatur Sanctus Athanaſius in ſecunda, tertia, quarta, quinta oratione contra Arianos, in ſecunda Epiſtola ad Serapionem Epiſcopum, in Epiſtola de Synodi Nicænæ contra Arianos Decretis, & in ſpeciali opuſculo de Dei Verbi Incarnatione adversùs Paulum: quod hìc dictatum adversùs ultimam Pauli impietatem à Sancto Athanaſio tomum Theophilus appellat. Rectè dicit, *Ultimam Pauli impietatem*: Etenim Paulus etiam ſacroſanctam Trinitatem confudit cum Sabellio, quod virus nunquam ſorbuit Neſtorius aut Theodorus.

Porrò Arianorum fuerunt claſſes variæ. De ipſarum una ſcribit in quarta adversùm illos oratione Sanctus Athanaſius, loquens de Deo Verbo: *Homo factus eſt, non in hominem, qui jam erat, ſupervenit. Nam & hoc quoque cognitu neceſſarium eſt, quando qui hic ruinam paſſi ſunt impii, etiam alios ſecum eodem præcipitant: Quippè qui exiſtiment eum, quemadmodùm priſcis temporibus in unumquemque ex Sanctis deſcendit, ità tum quoque in Mariæ Filium deſcendiſſe, ut eum ſanctificaret, & in eo ſe oſtenderet, uti in cæteris ſanctioribus hominibus fecit.* Eam omninò fuiſſe quorumdam inter Arii blaſphemias & Nicænam Synodum circa Dei Verbi cum Patre conſubſtantialitatem fluctuantium Arianorum Judaicam & Cayphaicam ſententiam, diſertè teſtatur in priori ad Adelphium Epiſcopum Epiſtola, & adversùs illam in multis locis ſcribit ſanctam Virginem veraciter Deiparam fuiſſe. Erroris fundamentum erat, quod duarum naturarum ſecundùm hypoſtaſin unio induceret adſumptæ carnis, quod ſine idololatria fieri non poteſt, adorandæ neceſſitatem. Quod argumentum enodare neſciens Apollinarius deliravit Domini carnem fuiſſe, non temporalem & è Virgine ſumptam, ſed æternam, cæleſtem, Divinam, Deo Verbo identificatam, utpotè de qua in Symbolo profitetur Synodus Nicæna: *Conſubſtantialem Patri*. Ità in libro de Domini adversùs illum Incarnatione teſtatur idem Athanaſius, in Epiſtola ad Epictetum Corinthi Epiſcopum exclamans: *Quis infernus iſta eructavit?* Naturarum, inquam, confuſionem ac identificationem delirabat Apollinarius, ideòque non ſolummodò plenas & perfectas naturas; & ſolam unionem adversùs ipſum prædicare, ſed & hanc extenuare, & liberioribus de ipſa verbis uti cœperunt quidam Doctores Catholici, atque ità Apollinariſtis anſam dare iſtius in Eccleſiam calumniæ, de qua ad Theophilum Alexandriæ Patriarcham Sanctus Gregorius Epiſcopus Nyſſenus: *Proferunt quod aliqui quaſi Catholicæ Eccleſiæ exiſtentes duos colunt filios in dogmate, unum ſecundùm naturam, alterum ſecundùm adoptionem poſteà acquiſitam.* Cœperunt, inquam, Apollinariſtæ Eccleſiam de ſoluto Jeſu Chriſto & adſerta ejus diviſione accuſare, quin & ſeſe mutuò accuſare ipſi Catholici, & quidam non ſine fundamento eſſe ſuſpecti. Etenim de ſua Alexandrina Synodo, in qua natam inter orthodoxos de hac propoſitione, *Tres Divinæ perſonæ ſunt tres hypoſtaſes*, periculoſiſſimam contentionem ſedavit, addit Sanctus Athanaſius in litteris ad Eccleſiam Antiochenam: *Etiam de negotio & diſpenſatione carnis noſtri Salvatoris, cùm ſuper ea re quoque nonnulli cum aliis contentionem moverent*, & ſeſe mutuò confuſionis aut diviſionis infamarent, *& hos & illos examini ſubjecimus, & quod iſti profitebantur, hoc & illi quoque ſuffragio adſenſuque proſecuti ſunt*, *nempe non*

ea ratione, qua ad Prophetas factum eſt Verbum Domini, factum eſſe Verbum & adveniſſe in Chriſtum ſub finem ſæculorum, ſed ipſum Verbum carnem eſſe factum, & cùm eſſet in forma Dei, formam ſervi adſumpſiſſe, & ex Maria, quantùm ad carnem attinet, hominem eſſe genitum hominum gratia, eoque modo humanum genus ſolidè & integrè liberatum in ipſo à peccato, & à morte vivificatum introduci in regna cœlorum. Adversùs iſtum partim errorem, partim erroris ſuſpicionem diſputat frequentiſſimè idem Athanaſius, hanc propoſitionem, *Deus Verbum eſt crucifixus*, defendens conſtantiſſimè, & exponens quomodò adſumpta in Verbi hypoſtaſin humanitas adoretur ſine idololatria, aut quavis Divinæ Majeſtatis injuria: Quod nempe Deus benedictus, qui ſeſe à Judæis in arca teſtamenti, ideòque & arcam iſtam ſecum adorari juſſit, longè magis in adſumpta carne, quæ eſt prophetantis arcæ adimpletrix veritas, juſſerit & jubeat adorari. Latria noſtra in ſolum Deum, non in arcam aut humanitatem tendit: Adoramus Deum carne veſtitum. Porrò ex ſuſpectis iſtis fuere Diodorus ac Theodorus: Ex ipſis poſtmodùm emergens Neſtorius ſuſpicionem graviter auxit, eamque pro certa ſcientia noſtra Synodus accepit. Et addit: *Porrecta ſunt Theophilo & impia capitula ex codicibus Theodori.* Ità oſtendit Theodorum etiam in vita ſua fuiſſe graviter de hæreſi ſuſpectum.

Sequitur in Actis Synodalibus: *Ex his, quæ Theodoretus defendens Theodorum contra Cyrillum ſcripſit, per quæ teſtimonium perhibet idem Theodoretus, quod Theodori ſint iſtæ impietates, contra quas Sanctus Cyrillus ſcripſit.* Agit Synodus con-
C. 10. tra Liberatum Diaconum Carthaginenſem, conſtanter adſeverantem libros, qui ſub Sancti Cyrilli nomine adversùs Theodorum circumferuntur, eſſe per neſcio quem confictos. Et adversùs Facundum Hermianenſem Epiſcopum, co-
L. 3. c. 3. natum multis oſtendere, quod Diodorum Tar-
L. 4. c. 2. ſenſem quidem reprehenderit, nequaquam tamen damnarit Sanctus Cyrillus, Theodorum autem nec reprehenderit, ſed laudarit variè & probarit. Hinc igitur Synodus ſibi legi fecit quædam teſtimonia Theodoreti, Cyrillum culpantis ob ſcripta in Theodorum, ideòque illa eſſe germanum Cyrilli opus confitentis.

Adversùs eumdem Facundum perrexit Diodorus Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Archi-Diaconus & Notariorum Primicerius: *Quoniam quidam dicunt, quod ſanctæ memoriæ Cyrillus laudavit Theodorum Mopſueſtenum in quodam Scripto ſuo, in quo dicunt quod ſcriptum eſt,* BONO THEODORO. *Et ſuper hæc quod ſanctæ memoriæ Gregorius Nazianzenus litteris uſus eſt ad Theodorum Mopſueſtenum, laudans eum.* Oſtendere voluit Synodus à nullo penitùs Patrum laudatum fuiſſe, ſed ab omnibus damnatum. Hinc Theodulus Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Diaconus & Notarius legit integrum Cyrilli locum, habentem inter alia: *Quoniam in libris Theodori inventa ſunt quædam ultimæ impietatis plena, quomodò erit conſequens velle tacere?* Eum accuſat, quod Dominum Jeſum Chriſtum in duos filios dividat, quod eum dicat purum hominem & abuſivè appellari Deum, quod ſanctam Virginem eſſe Deiparam inficietur. Ex quo concluſit Synodus verba hæc, *Bono Theodoro*, à Sancto Cyrillo dicta fuiſſe per ironiam. Laudatus Theodulus legit item varias Sancti Gregorii Nazianzeni ad Theodorum litteras: aſt Thyanenſis Eccleſiæ Metropolitam, nequaquam Epiſcopum Mopſueſtenum. Lucidiſſimè id fuit demonſtratum. Confirmavit Euphranta Thyanenſis Epiſcopus, ſecundæ Cappadociæ Metropolita: *Semetipſos decipiunt, qui putant quod Gregorius ad Theodorum Mopſueſtenum ſcripſit recitatas Epiſtolas. Ego enim, ut & Thyanenſis Epiſcopus, & ipſa ortus Provincia, veritatem expono. Theodorus Epiſcopus fuit in mea civitate temporibus beati Gregorii: Prædicatur enim in ſacris dypticbis.* Quod ipſum Theodoſius Mociſſi ſeu Juſtinianæ Epiſcopus, tertiæ Cappadociæ Metropolita, eſt atteſtatus. Et per adducta huc uſque teſtimonia exiſtimavit Synodus Theodorum de hæreſi eſſe abundè convictum.

Longa & odioſa eſt hæc quæſtio, de qua Facundus Hermianenſis Epiſcopus ſcripſit duodecim libros verè facundos, adfirmans Theodorum de toto Chriſtiano dogmate, Dominica præſertim humanatione, rectum per omnia ſapuiſſe & ſcripſiſſe, faſſus interim quædam adversùs Apollinarium, Domini naturas confundentem, dixiſſe liberiùs ac duriùs, quibus tamen varia liberiora atque duriora reperias in ſancto Euſtatio Antiocheno, Dionyſio Alexandrino, Athanaſio, pluribus Patribus, ac ipſo etiam Sancto Cyrillo. Ejus omnia aſſerit trahi poſſe in ſanum ſenſum longè faciliùs, quàm dicta Sancti Dionyſii Alexandrini, ità tracta à Sancto Athanaſio. Quidquid ità trahi non poſſit, ait non eſſe Theodori, ſed ejus libris doloſè immiſſum ab Apollinariſtis, peritiſſimis ſimilium artium, ac in Diodorum atque Theodorum calumnioſiſſimè inimicis. Antiqui teſtamenti, Davidicorum præſertim Pſalmorum, de Chriſto Domino Prophetias & promiſſiones conſtanter adfirmat à Theodoro neque negari, neque evacuari. Adversùs defuncti, quam quidam machinabantur, damnationem, & collecta quaſi ex ejus libris hæretica capitula oſtendit Antiochiæ fuiſſe ſolenniter tumultuatum à populo, ipſam à nullo unquam Patriarcha aut Synodo attentatam, quin & Divali lege ad Sancti Procli Conſtantinopolitani Patriarchæ preces à Theodoſio Auguſto interdictam.

Palmare accuſationis caput erat profanum ac judaicum Symbolum, ab Epheſina & Chalcedonenſi Synodo damnatum, de quo pergit Facundus adversùm trium capitulornm damnatores: L. 3. c. 2.
Adhuc aliud magnum & duplex eorum mendacium publicemus, quod non Epheſini tantùm, verùm etiam ipſius Chalcedonenſis Concilii judicio notabile eſſe voluerunt, dicentes: Theodori Symbolum & in Epheſo ſub Sancto Cyrillo Synodus, & in Chalcedone condemnaverunt, atque anathemati ſubdiderunt cum conſcriptore ejus. Primum mendacium eſſe ait, quod Symbolum iſtud ab Epheſina & Chalcedonenſi Synodo adfirment tamquam Theodori fuiſſe agnitum atque damnatum. Et reverà fuiſſe mendacium oſtendit Sancti Cyrilli

ad Joannem Antiochiæ Patriarcham Epiſtola, per eumdem Facundum ac etiam Vigilium Pontificem in Conſtituto ad Juſtinianum Auguſtum laudata: *Prolata eſt in ſancta Epheſina Synodo definitio, velut à Theodoro depoſita, ſicuti offerentes dicebant*. Accuſator Chariſius dixit ipſum eſſe Theodori, verùm de Epheſina Synodo pergit Facundus: *Nec adfirmat ipſum Theodori fuiſſe*. Noluit Synodus iſtud inquirere, longè minùs definire. Cauſam dat in laudato Conſtituto Vigilius Pontifex: *Beatus Cyrillus ſua providentia Eccleſiaſticam moderationem circa mortuum ſacerdotali ſapientia ſervans noluit nomen ejus ne monumentis quidem ſynodalibus, propter regulam, quæ de mortuis in Sacerdotio ſervanda eſt, contineri*. Reverà enim Epheſina Synodus nullam penitùs fecit Theodori mentionem: *Et in Chalcedone*, inquit Facundus, *non alibi mentio Theodori facta eſt, niſi ubi ex Epiſtola venerabilis Ibæ recitatum eſt nomen ejus*. Secundum mendacium eſſe dicit, quod Capitulorum inimici dicant judaicum Symbolum & Epheſi & Chalcedone fuiſſe cum ſuo Conſcriptore damnatum. Conſcriptorem ait non fuiſſe inquiſitum, auditum, aut citatum, atque ità non potuiſſe damnari. Quod ipſum jam audivimus à Vigilii Pontificis Conſtituto. Pro eadem re nobiliores Eccleſiæ Africanæ Epiſcopi degradationem, exilia, miſerandas ærumnas ſuſtinuerunt. Et Acephalis de Synodo Chalcedonenſi, quod neque Theodorum neque Ibæ Epiſtolam illius laudatricem damnaſſet, conquerentibus reſpondet in libro de Sectis Leontius

Cap. 6. Scholaſticus Byzantinus: *Hoc potiùs de Sancto Cyrillo queri debebunt, quàm de Synodo. Nam ſanctæ memoriæ Cyrillum, cùm nonnulli hoc ipſum quærerent ut Theodorus anathemati ſubjiceretur, ad Proclum ſcripſiſſe conſtat minimè Theodorum anathematizari debere. Nam Orientales, inquit, univerſi Theodorum pro magno Doctore habent, quem ſi anathemati ſubjecerimus, in Orientalium Eccleſia diſſidium ingens excitabimus, quorum unus eſt Ibas, qui eum anathematizari non patietur. Quod ergò Sanctus Cyrillus fieri prohibebat, quo pacto Synodus facere poterat?* Qua pacis providentia uſum etiam jam audivimus Concilium Epheſinum. Eſt ſcabroſa quæſtio, circa quam à Romana Eccleſia, Gregorii præſertim magni Decretis, non licèt nos diſcordare.

Altera palmaris adversùs Theodorum accuſatio erant ſexaginta ſuperiùs memorata capitula, per Rabbulam Edeſſenum ac Acacium Melitinenſem Epiſcopum ex ejus libris deflorata, judicanda miſſa ad Sanctum Proclum Epiſcopum Conſtantinopolitanum, & per ipſum in reſcripto ad Armenios tomo damnata. De quibus duo quæruntur. Primò, An reverà fuerint Neſtoriana, & damnari digna? Secundò. An reverà in ſenſu Neſtoriano fuerint tradita à Theodoro?

Ad primum reſpondeo affirmativè. Etenim capitula iſta, ſibi à Sancto Proclo per Theodorum Diaconum cum congruentibus Epiſtolis tranſmiſſa, damnavit in ſua Synodo etiam Joannes Patriarcha Antiochenus, perpetuus Theodori Encomiaſtes, *Joannes*, inquit Carthaginen-

Cap. 10. ſium Archi-Diaconus Liberatus, *& qui cum eo erant congregati Epiſcopi, legentes tomum, & ejus laudantes compoſitionem, ſubſcripſerunt in eo, & Proclo tranſmiſerunt*. Damnarunt etiam Synodus Chalcedonenſis, dictum tomum in relatione ad Marcianum Auguſtum laudans & confirmans, in ſuo ad Juſtinianum Auguſtum Conſtituto Vigilius Pontifex, & omnis ſemper ſub cœlo Eccleſia: Etenim capitula iſta, prout jacent, ſunt palàm impia atque Neſtoriana. Nec unquam id Facundus Hermianenſis, Victor Tonnonenſis Epiſcopus, Liberatus Carthaginenſium Archi Diaconus, aut ullus Theodori defenſor fuit auſus inficiari.

Omnis nodus eſt in ſecunda quæſtione. Partem negativam conſtanter ſuſtinuerunt Ciliciæ Epiſcopi, Theodori Comprovinciales, de quibus idem Liberatus: *Inſimulant Rabbulam & Acacium, quod* capitulorum collectionem, *non ex charitate, ſed ex æmulatione atque contentione feciſſent*. Rabbulam enim in neſcio quo congreſſu fuiſſe à Theodoro de neſcio qua quæſtione convictum & confuſum, ideòque vindictæ ſpiritu ſemper illi adverſatum, ejus ſucceſſor Ibas in famoſa Epiſtola teſtatur. Et à Sancto Proclo per Maximum Diaconum rogatus, cujus illa, quæ Theodori dicebantur, eſſent capitula, Joannes Antiochenus *pro ejus excuſatione ignorare ſe dixit*. Quin & *Synodo congregata tres pro Theodoro dictavit Epiſtolas. Et unam direxit Theodoſio Auguſto, aliam Cyrillo, & tertiam Proclo, laudans in eis Theodorum, & exponens ejus ſapientiam*. Et harum Epiſtolarum primam & tertiam, plenas Theodori laudibus, in relatione ad Marcianum Auguſtum ſuſcepit & confirmavit Synodus Chalcedonenſis, adeòque ſuſcepit & Theodorum, nullatenùs credens Capitula iſta ab ipſo proceſſiſſe. Hinc etiam Sanctus Proclus in ſuo tomo capitula damnans, nullam penitùs Theodori fecit mentionem. Et Joannis Antiocheni Epiſtolæ Sacram remittens Theodoſius Auguſtus *Theodori derogatores contra ſententiam propriam venire judicavit*. Similem ejuſdem Principis legem, Sancti Procli precibus datam, ſuprà laudavimus ex Facundo Hermianenſi. Quin immò & ſanctus Cyrillus in ſuo ad Joannem Reſcripto laudavit Theodorum, ejus adverſarios culpans, quod mendaciis uterentur, ac in Epheſina Synodo etiam judaicum Symbolum ipſi impoſuiſſent.

Pro parte autem adfirmativa facit Baſilius, neſcio cujus Eccleſiæ Diaconus, qui in Sancti Procli ad Armenios tomo Theodorum non notari indignatus *ſcripſit libellum, in quo docuit Theodori libros vitandos, ſicut Arii & Eunomii blaſphemias*. Alexandriam ivit, & Sanctum Cyrillum in Theodorum accendit, atque ità ab illo *permotus Cyrillus quatuor libros ſcripſit, tres adversùs Diodorum & Theodorum, quaſi Neſtoriani dogmatis auctores, & alium de Incarnatione librum. Et licèt in eis libris Theodori dicta laudentur contra Arianos edita, ipſum tamen magiſtrum Neſtorii fuiſſe contendunt*. Eodem tempore *ſurrexerunt quidam monachi ab Armenia, duo vel tria portantes capitula excerpta ex libris Theodori, quæ damnanda eſſe cum ſuis auctoribus clamabant, accuſantes ea Neſtoriano ſenſu eſſe conſcripta. Quia ſi Neſtorius juſtè damnatus eſt, damnentur*, dicebant, *& iſta*

cum

cum ſuis auctoribus. Omnem Orientem, Regiam civitatem, Eccleſias plures, Clericos, populos, monachos, monaſteriorum quietem hiſce clamoribus conturbabant. Adversùm illos Joanne Antiochenus adunavit Synodum, ſcripſit tres laudatas ſynodales Epiſtolas, purgavitque Theodorum, convincens monachos iſtos eſſe Apollinariſtas. Sed & dictos Cyrilli libros quidam ajunt ſub ejus nomine eſſe confictos. Joannis veſtigia ſecutus eſt ſucceſſor Domnus, & de Baſilio, qui ſub Flaviano ſecundo Patriarcha & Anaſtaſio Auguſto floruit, Eccleſiæ Antiochenæ Presbytero habet in Bibliotheca Photius: L. 107. *Diodorum atque Theodorum Patres laudat*. Ab eodem culpari ait Capitula Sancti Cyrilli. Ex quo perſpicis hiſce de Theodori mente & ſenſu quæſtionibus Eccleſiam dudùm fuiſſe arietatam. Rectè enim in libro de utilitate credendi Cap. 5. ſcribit Sanctus Auguſtinus: *Quibus argumentis abſentis vel mortui hominis voluntatem ità colligam, ut de illa jurare poſſim? Cùm etiamſi præſens interrogaretur, multa eſſe poſſent, quæ, ſi malus non eſſet, officioſiſſimè abſconderet*. Res ità manſit uſque ad Juſtinianum Auguſtum, & motus de tribus Capitulis. Tum plenè diſcuſſus fuit ex ſuis ſcriptis Theodorus, & non tantùm verba, ſed & ſenſa Neſtoriana habuiſſe judicatus. Iſtud noſtræ Synodi judicium confirmavit tandem omnis ſub cœlo Eccleſia, à qua quiſquis diſcordarit, manifeſtus eſt temerator ac rebellis. Redeamus ad Acta ſynodalia.

Tractatur, An Epiſcopus in Eccleſiæ pace defunctus poſſit damnari poſt mortem.

POſt Theodoretum ex tot teſtimoniis probatum hæreticum, examinare Synodus cœpit jam dictam quæſtionem. Et quoniam partem negativam ex Sancto præſertim Cyrillo, Epheſinam Synodum per vices Apoſtolicas moderante, probarat in ſuo Conſtituto Vigilius Pontifex, Photinus Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Diaconus & Notarius ante omnia legit ex primo ejuſdem Cyrilli adversùs Theodorum libro teſtimonium, adſeverans recuſandos hæreticos, *ſive in vivis ſint, ſive non*. Legit item illius ad Martinianum & alios monachos Epiſtolam, adfirmantem ab Epheſina Synodo fuiſſe non ſolum Neſtorium damnatum, ſed & omnes, qui aut poſt aut ante illum, quos inter omninò Theodorus, ſimilia ſapuerint aut ſapuerunt. Quod ſanè argumentum non eſt infirmum. Nam & Sanctus Hieronymus ad Pammachium & Oceanum ſcribit de Patribus Synodi Nicænæ: *Latenter Origenem,* Epiſt. 65. c. 1. *fontem Arii, percuſſerunt. Damnantes enim eos, qui Filium de Patris negant eſſe ſubſtantia, illum pariter, Ariumque damnaverunt*. Licèt Origenem non nominarint. *Alioquin hoc argumento nec Valentinus, nec Marcion, nec Cata-Phryges, nec Manichæus damnari debent, quia Synodus Nicæna eos non nominat, quos certè ante Synodum fuiſſe non dubium eſt*.

Exindè Sextilianus Tunenſis in Africa Epiſcopus, ac Primoſi Carthaginenſis Archi-Epiſcopi Vicarius ac Legatus, prodiit in medium, & adduxit varia Sancti Auguſtini teſtimonia, quibus Cæcilianum Carthaginenſem olim Archi-Epiſcopum, in Eccleſiæ pace defunctum, dummodò à Donatiſtis nocens probaretur, proteſtatus eſt ſeſe anathematizare paratum. Et reverà inter Sanctum Auguſtinum, immò omnem Catholicam Eccleſiam, & Donatiſtas fuit quæſtio hæc agitata. Adversùm aſſiduas horum in defunctum Cæcilianum criminationes fuerat frequens Sancti Auguſtini querimonia, *Arguis apud me eos, quos jam olim defunctos mea cognitio non judicavit*; repoſuit verò Creſconius Donatiſta: *Licet tibi & hodie judicare, & judicium non tantùm de vivis, ſed etiam de mortuis haberi poteſt. Licèt enim ſit mortuus, qui peccavit, nunquam illud moritur, quod admiſit.* Et Reſponſum iſtud Sanctus Augu- L.3.c.39. ſtinus omninò probavit: *Ecce volo judicare, ſed vos cauſam ipſam non vultis agere*. Quæ lecta verba grandi præconio excepit Benignus Heracleæ (*a*) in Paphlagonia Epiſcopus, ac Eliæ Theſſalonicenſis Archi-Epiſcopi Vicarius & Legatus, addens hanc eſſe perpetuam traditionem Eccleſiæ, probanſque exemplo Valentini, Marcionis, Baſilidis, Eunomii, Apollinarii, & plurium Euſebianorum, quos nulla Synodus damnavit vivos, defunctos verò omnis Dei Eccleſia anathematizat. Verùm ad rem id non erat: Iſtorum quippe nullus fuit in Eccleſiæ pace defunctus. Perrexit Benignus: *Sed etiam Romanorum Eccleſia ante paucos annos Dioſcorum, qui fuit Papa ejuſdem Eccleſiæ, & poſt mortem anathematizavit, cùm nec in fidem peccaſſet. Et hoc ſciunt omnes qui degunt Romæ, & maximè qui in dignitatibus exiſtunt, qui etiam eidem Dioſcoro communicatores permanſerunt uſque ad mortem*. Hic eſt ille Dioſcorus, Romanæ Eccleſiæ Diaconus Cardinalis, qui ab Hormiſda Pontifice ad Juſtinum Auguſtum, Acaciani ſchiſmatis componendi cauſa, cum quibuſdam Epiſcopis Legatus, adversùm Schytiæ monachos & eis faventem Juſtinianum Comitem ſtrenuè egit, cui ex tunc Romanum Papatum ambienti Patriarcham Alexandrinum promiſit idem Pontifex, & de quo in Bonifacii ſecundi vita habet liber Pontificalis: *Bonifacius cum Dioſcoro ordinatur ſub contentione. Qui Dioſcorus ordinatur in Baſilica Conſtantiniana, Bonifacius verò in Baſilica Julii. Et fuit diſſenſio in Clero & Senatu*

(*a*) Nulla hujus nominis urbs unquam fuit in Paphlagonia, quæ cum ſit in extrema parte Galatiæ in Aſia, non video, quomodo illius Provinciæ Epiſcopus vices gerere potuerit Metropolitæ Macedoniæ. Erat Benignus Epiſcopus Heracleæ in Pelagonia, quæ eſt parva Macedoniæ regio inter Axium, & Erigonum ſita. Et jam olim tum in latrocinali conventu Epheſino, tum in Synodo Chalcedonenſi legitur ſubſcriptus *Quintillus Heracleæ Macedoniæ agens vicem Anaſtaſii Epiſcopi Theſſalonicenſis*. Ita & in Synodo V. Benignus Heracleæ Macedoniæ geſſit vices Eliæ Theſſalonicenſis. *Noris in Diſſert. de V. Synodo Cap. IV.*

natu dies viginti novem. Eodem tempore defunctus eſt Dioſcorus, pridie idus Octobris. Quocircà etiam Dioſcorus extra Eccleſiæ pacem fuit defunctus, atque ità iterùm hìc à ſcopo Benignus deviavit. Unicum ab ipſo adductum Rabbulæ Edeſſeni Epiſcopi, defunctum Theodorum anathematizare auſi, exemplum propoſito ſerviebat: At licèt illum *in Sacerdotibus explenduiſſe* adfirmet, modicæ iſtud erat auctoritatis.

Suprà à Facundo Hermianenſi Epiſcopo, & Vigilii Pontificis Conſtituto laudari audivimus Sancti Cyrilli ad Joannem Antiochiæ Patriarcham & ejus Synodum litteras, vetantes damnari Theodorum, & adſerentes profanum Symbolum ſub ejus quidem nomine fuiſſe Epheſino Concilio oblatum, at rem indiſcuſſam ſub incerto remanſiſſe. Etiam de aliis hæreticis capitulis, quaſi defloratis ex ejus codicibus, Theodorum non fuiſſe convictum. Admodùm momentoſa pro ipſo erat hæc Epiſtola, ideòque & illam legi poſtularunt, lectamque eſſe fictam, utpotè ſtylo & ſenſu ab aliis Cyrilli ſcriptis alieniſſimam, adfirmarunt Theodorus Cæſareenſis in Cappadocia Archi-Epiſcopus, Joannes ibidem Nyſſenus, & Baſilius Epiſcopus novæ Juſtinianæ. Probarunt ex aliis ejuſdem Cyrilli ad eundem Joannem Patriarcham, ad Acacium Melitinæ Epiſcopum, & ad Theodoſium Auguſtum Epiſtolis, quibus Diodorum Tarſenſem, & ejus diſcipulum Theodorum ait fuiſſe totius mali Neſtoriani Fontes, & pergit: *Scripſerunt ad me Orientales, quod non oportet quæ Theodori ſunt accuſari, ne, ſicut dicunt, & beati Athanaſii, & Theophili, & Baſilii, & Gregorii dicta accuſentur. Quæ enim locutus eſt Theodorus, eadem & illi. Ego verò ſcribentes iſta non ſuſtinui, ſed fiducialiter dixi, quod Theodorus quidem blaſphemam habuit liguam, & calamum miniſtrantem illi; iſti autem fuerunt totius orthodoxiæ Doctores, & ſplenduerunt in ea. Perſuaſerunt verò ità Orientalibus, ut exclamationes in Eccleſia à populis fierent,* CRESCAT FIDES THEODORI, SIC CREDIMUS, SICUT THEODORUS, *cùm eum aliquando lapidaſſent, in ſua Eccleſia auſum ſubloqui aliquid breve*: Nempe quod ſancta Virgo non eſſet Deipara. *Sed ſicut Doctor vult, ſic ſapit grex. Ego quidem non ceſſavi increpans ea quæ ſcripſerunt: nec ceſſabo.* Eadem repetit in litteris ad Theodoſium Auguſtum, & concludit: *Inviolatas animas veſtras conſervetis ab impietatibus Diodori & Theodori.* Et ex iſto ejus conſilio Diodorum & Theodorum unà cum Neſtorio Theodoſius omninò ad hæreticos proſcripſit. Quæ omnia cum laudatis per Facundum & Vigilium Epiſtolis non quadrare dixerunt Theodorus, Joannes, & Baſilius Epiſcopi, atque ità Epiſtolas has eſſe confictas.

Perrexerunt eidem: *Theodori defenſores circumcidunt verba quædam dicta à Sancto Cyrillo contra Synuſiaſtas, per quæ etiam volunt oſtendere illum dicentem, quod non oportet defunctis inſultare.* Utique defunctis in pace Eccleſiæ. *Omne verò contrarium continent ea, quæ ab ipſo in eodem libro dicta ſunt. Dicit enim, quod ſine cauſa quidem ferri adversùs defunctos non oportet, ne inimicitiæ hoc eſſe videatur; dogmatica verò propoſita quæſtione, licèt defuncti ſint illi, de quibus dicitur aliquid tale, non oportet tacere, ſed convincere ea, quæ illi malè dixerunt.* De Diodoro ac Theodoro quidem Cyrillus loquitur, attamen ſola eorum prava dicta, non ipſas perſonas adfirmat poſſe damnari, atque ità adſertos ab ipſo limites dicti tres Epiſcopi excedunt.

Lecta quoque fuit Sancti Cyrilli ad Sanctum Proclum Conſtantinopolitanum Antiſtitem Epiſtola, habens capita varia. Primo, ex Joannis Patriarchæ Antiocheni ad ſe litteris exponit ferventiſſimum pro Theodoro adversùm æmulos, ipſum & ſcripta ejus damnare machinantes, zelum populi Antiocheni, clamantis *magnum eſſe ejus nomen per Orientem, & mirificari nimiùm conſcripta ejus, ideòque virum nobilem in Eccleſiarum communione defunctum non poſſe anathematizari.* Secundò ait: *Quod in Theodori conſcriptis invenimus quædam nefariè dicta, & nimiæ plena blaſphemiæ, nulli dubium eſt rectè ſapientium.* Tertiò, dicit profanum Symbolum ſub Theodori nomine fuiſſe Epheſino Concilio delatum, damnatumque uti impietatis plenum, & addit: *Nullam Theodori memoriam fecit Synodus diſpenſativè, nec ipſum nominatum anathemati ſubjecit propter diſpenſationem, ne quidam ad exiſtimationem viri reſpicientes ſeſe ipſos ab Eccleſia ſegregarent.* Quartò, dicit Theodorum tamen à Synodo Epheſina fuiſſe omninò damnatum: Damnati enim ſunt quotquot ante Neſtorium eadem cum ipſo ſapuere. Quintò, dicit Antiochenos, ſi quidem ſine turbandæ Eccleſiæ periculo fieri poſſit, ad ipſum nominatim anathematizandum poſſe cogi. Sextò, addit ſine graviſſimo motu fieri id non poſſe, quod Antiocheni *eligant magis comburi, quam aliquid ejuſmodi peragere.* Septimò, ſuadet ceſſari potiùs à Theodori anathemate, quam Eccleſiam Antiochenam taliter confundi. Quædam Epiſtolæ partes Theodoro, & omnibus generaliter occultis hæreticis in Eccleſiæ pace defunctis favebant, verùm ejus integritas oberat graviſſimè, adfirmabatque Theodorum, ſuppreſſo tamen nomine, omninò fuiſſe à Synodo Epheſina damnatum. Hinc adversùm trium Capitulorum defenſores, ejus partibus abutentes, totam legi curavit Theodorus Cappadociæ Archi-Epiſcopus, & adjunxit: *Quoniam ejuſmodi diſpenſationem* de diſſimulando Theodori anathemate, quam Joanni Antiocheno permiſit, & Sancto Proclo Conſtantinopolitano perſuaſit Sanctus Cyrillus, *non ſuſceperunt*, ſeu rectè uſi non ſunt Capitulorum defenſores, *è contrariò verò permanſerunt defendentes etiam ipſas blaſphemias Theodori, & dicentes eas conſonare Scriptis à ſanctis Patribus, videns Sanctus Cyrillus creſcentem impietatem, & indè ſimpliciorum læſionem timens, coactus eſt libros ſcribere adversùs Theodorum, & adversùm ejus blaſphemias, & poſt mortem ejuſdem Theodori & hæreticum & impium, & ſuper Paganos & ſuper Judæos blaſphemum eum oſtendere his verbis.* Et iſta Sancti Cyrilli verba ad Synodum fuerunt lecta. Lecta ſunt etiam Sancti Procli ad Armenios tomus, & ad Joannem Antiochiæ Patriarcham Epiſtola, ubi & Theodori, ſuppreſſo tamen nomine, capitula, & ipſorum defenſorem Ibam Edeſſenum Epiſcopum graviter perſtringit. Quapropter diſtin-

ſtinguenda ſunt tempora: Priora, quibus ob turbandarum Eccleſiarum periculum à Theodori damnatione ceſſari diſpenſativè cenſuit Sanctus Cyrillus; & poſteriora, quibus illum damnandum cenſuit, quotidiano Neſtoriani veneni incremento permotus. Et hinc Cyrilli ad Joannem Antiochiæ Antiſtitem Epiſtolam, à Facundo Hermianenſi Epiſcopo & Vigilii Pontificis Conſtituto laudatam, exiſtimo non eſſe fictitiam. Exiſtimo ſcriptæ ad Sanctum Proclum Epiſtolæ coevam, & ad priora iſta tempora referendam.

Addidit Theodorus Cappadox hæc duo diſpenſationis & liberæ juſtitiæ tempora etiam ab aliis Eccleſiæ Patribus erga alios Erroneos fuiſſe exercita. Etenim de Apollinario Eccleſiæ Laodicenſis Epiſcopo hæretico ſcribit ad Eccleſiam Antiochenam Sanctus Athanaſius: *Aderant* noſtræ Synodo Alexandrinæ *& aliquot monachi*, *Epiſcopi Apollinaris in hoc ipſum Miſſi*. Eos laudat, quod cuncta iſtic edita Eccleſiarum pacificatoria decreta pleniſſimè comprobarint. Et tamen poſteà eum ipſum Apollinarium ſcripto & verbo duriſſimè inſectatus eſt idem Athanaſius, exclamans in ejus dogmata: *Quis infernus iſta eructavit?* Ambobus illum modis tractavit Sanctus etiam Baſilius, de nimia cum ipſo familiaritate ſeſe apud plurimos expurgare compulſus. *Etiam Leo ſanctæ memoriæ Papa antiquioris Romæ & ſuſcepit Eutychen*, *& tamen poſteà condemnavit*, *& anathematizavit tamquam hæreticum*. Eodem modo *jam tempus*, *quod* circa Theodori damnationem *diſpenſatione indigeret*, præteriiſſe dixit Theodorus Cappadox. Eum jam ab omni Eccleſia, & iſtis ipſis, qui priùs laudarant, Patribus haberi palàm hæreticum, ideòque penitùs anathemate feriendum. Exemplum Eutychetis ad rem non faciebat: Eum quippè, poſtquam malè olere cœpit, Sanctus Leo Pontifex nunquam toleravit, longè minùs probavit.

Præcipuus quæſtionis nodus erat, An Theodorus poſt mortem poſſet ab Eccleſia damnari? Poſſe reſpondit idem Theodorus Archi-Epiſcopus, probavitque exemplo Origenis, quem & olim cum ſua Ægyptiaca Synodo Theophilus Alexandriæ Patriarcha, & nuper ipſi huic Synodo præſentes Epiſcopi damnarant, & Vigilius Pontifex confirmarat. Verùm erat cauſa diſpar: Etenim Origenes extra, Theodorus intra Eccleſiæ communionem & pacem dicebatur eſſe defunctus. Repoſuit verò idem Archi-Epiſcopus: *Quod dicitur à quibuſdam*, *quia in communione & pace Eccleſiarum defunctus eſt Theodorus*, *mendacium eſt & calumnia magis adversùs Eccleſiam*. *Ille enim in communicatione & pace Eccleſiarum defunctus eſt*, *qui uſque ad mortem recta Eccleſiæ dogmata & ſervavit*, *& prædicavit*. *Quod verò Theodorus non ſervavit*, *neque prædicavit recta Eccleſia dogmata*, *certum eſt etiam ex eis blaſphemiis*. Probavit ex Sancti Gregorii Epiſcopi Nyſſeni ad Theophilum Alexandriæ Patriarcham litteris, Apollinario quoſdam Eccleſiæ Catholicæ Epiſcopos de introductis duobus Dei filiis arguenti reſpondentibus: *Nullum eſt ejuſmodi dogma apud Chriſtianos*, *nec prædicatur*. Hæc in Theodorum Mopſueſtenum fuiſſe ab Apollinario dicta, & à Gregorio Nyſſeno reſponſa aſſerit Theodorus Cappadox, adeòque adfirmari à Gregorio Theodorum non vixiſſe in Eccleſiarum dogmate & pace, & proindè nec eſſe defunctum. Eccleſiam Catholicam, quouſq; Theodori memoriæ & nomini communicet, ait eiſdem Apollinariſtarum criminationibus manere obnoxiam, atque adeò per ejus ſynodalem damnationem rogat tandem liberari.

Verùm enim verò argumentum hoc erat ex duplici capite infirmum. Primò, non conſtat Apollinarii accuſationem in Theodorum proceſſiſſe. Patet ex ipſis verbis Sancti Gregorii Nyſſeni: *Neſcio à quo tale audierint*, *& ad quam perſonam reluctantur*. *Nondum enim cognovi eum*, *qui talia loqui auſus eſt*. Deindè, poteſt quis à recto Eccleſiæ dogmate devius mori in ejus pace: Nec enim quivis, ſed ſolus pertinax error Eccleſia expellit. Et à multis dicitur Theodorus ſenſiſſe rectum, & liberius dumtaxat fuiſſe locutus.

Poſt hæc Diodorus Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Archi-Diaconus & Notariorum Primicerius legi poſtulavit Synodum Mopſueſtienſem, ſuperiùs explanatam, quæ demonſtrabat Theodorum fuiſſe poſt mortem eraſum è ſacris propriæ Eccleſiæ tabulis, locum iſtic ceſſiſſe Sancto Cyrillo, atque ità à propria Eccleſia aut propriæ Provinciæ Synodo damnatum. Eam legit Theodulus Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Diaconus atque Notarius, & ad lectam noſtra Synodus eſt interlocuta: *Sufficiunt quidem*, *quæ dicta & probata ſunt*, *Eccleſiaſticam traditionem demonſtrare*, *eò quod oportet hæreticos & poſt mortem anathematizari*. *Et reliqua omnia*, *quæ mota ſunt*, *oſtendunt quemadmodùm ex prolixis temporibus Theodorus Mopſueſtenus propter impia ſua conſcripta & poſt mortem à Catholica Eccleſia ejectus eſt*. *Sed de his quidem paulò poſt ſententiam manifeſtemus*.

Examinatur cauſa Theodoreti Cyrenſis in Eufrateſia Provincia Epiſcopi.

EXindè Synodus adgreſſa eſt ſecundum capitulum, cauſam Theodoreti Cyrenſis Epiſcopi, qui Joanni magnæ Antiochiæ Epiſcopo, ſuo Patriarchæ, Epheſi adversùs veram Synodum adhæſerat, faverat Neſtorio, duodecim Sancti Cyrilli capitula acerrimè impugnarat, & quædam ſcripſiſſe atque egiſſe dicebatur pro Theodoro. Certè Eccleſiaſticam ſuam hiſtoriam clauſit Theodori laudibus, dicens triginta ſex annis ab illo geſtum Epiſcopatum, pugnatum inſigniter ac fructuosè adversùm Arianos, Eunomium, atque Apollinarium, & ſanctis Chriſti ovibus optimam herbam ſuppeditatam. Hiſtoriam ſuam ab Arii rabie inchoatam finiri ait *in morte hominum probatiſſimorum*, *Theodori ac Theodoti*, Patriarchæ Antiocheni. Fuit is Domini

annus quadringenteſimus vigeſimus quartus. (*a*) L.6.Ep.31 Et hìc memoria lapſus eſt in Epiſtola ad Eulogium Alexandrinum ac Anaſtaſium Patriarcham Antiochenum Sanctus Gregorius Magnus, dicens Hermiæ Zozomeni hiſtoriam finiri in laudibus Theodori: Theodoreti factum adſcribit Zozomeno.

Itaque Photius Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Diaconus ac Notarius ad præſentem Synodum legit varia Theodoreti adversùm Sancti Cyrilli anathematiſmos loca, item ex litteris ad monachos quædam, in quibus dictos anathematiſmos durè exagitat, uti plenos impietate Arii, Eunomii, Apollinarii, Valentini, Manichæi, & Marcionis, & adſerentes inter Domini naturas factam eſſe unionem ſecundùm hypoſtaſin, ac unitatem naturalem, id eſt, mixtionem, temperaturam, confuſionem. Dicta Epiſtola Sanctum Cyrillum etiam arguit, quod adſeveret Spiritum ſanctum non ex Patre, ſed ex Filio procedere, & addit: *Iſte verò Apollinarii ſeminum fructus eſt, propinquat verò & Macedonii malignæ culturæ*. Tres diſpares eſſentiæ gradus in Deo poſuit Apollinarius, atque ità Spiritum ſanctum à ſolo Filio, non à Patre dixit proximè, ſed dumtaxàt per Filium procedere: Et hujus erroris Sancto Cyrillo adfricandi libidine ſeductus Theodoretus Apoſtolicum de ejus ex Patre & Filio, ſeu ex Patre per Filium proceſſione dogma non erubuit verbis potiùs, quàm ſenſu arietare. Nunquam enim credidero Theodoretum de Divinis proceſſionibus erraſſe.

Exindè lecta eſt Theodoreti ad Andream Samoſatenſem Antiſtitem Epiſtola, ſcripta ex civitate Epheſina poſt veræ Synodi Acta à Theodoſio Auguſto confirmata. Et Synodum & Principem culpat graviſſimè, periclitari dicit fidem Chriſti & omnem Eccleſiam, ac adjungit: *Talem Synodum ludunt Ægyptii, & Palæſtini, & Pontici, & Aſiani, & cum his Occidens*, ſeu Occidentalis Eccleſia, præſertim Romana. Etenim Sancti Cyrilli, Juvenalis, Firmi, & Memnonis, per Ægyptiacam, Palæſtinam, Ponticam, & Aſiaticam diœceſes Patriarcharum ſeu Primatum Acta ſynodalia Sanctus Celeſtinus Pontifex confirmarat.

Lecta item Theodoreti ad degradatum & relegatum Neſtorium Epiſtola, dicens iniquè damnatum, lenocinantibus verbis conſolans, ſpondens perpetuam amicitiam & adſiſtentiam, & adjungens de duodecim Sancti Cyrilli anathematiſmis, factaque inter ipſum & Eccleſiam Orientalem pace: *Nemo perſuadeat Tuæ Sanctitati, quod ego Epiſcopalem Sedem cupiens, cohibendo oculos meos, tamquam orthodoxas ſuſcepi Ægyptii litteras. Ut enim cum ipſa veritate dicam, ſæpiùs eas perlegi, & ſubtiliter diſcuſſi, & hæretica illas amaritudine liberatas eſſe inveni, & timui quamdam maculam eis imponere*. Loquitur de fidei profeſſione, quam cum Joanne Patriarcha pacem inituris Sanctus Cyrillus ad Antiochenam Synodum miſerat: Iſtas profeſſionis litteras dicit ab hæretica duodecim capitulorum amaritudine liberatas, ideòque pacem ſine veritatis injuria factam. Hìnc pergit de eiſdem litteris in Epiſtola etiam hìc lecta ad Joannem Patriarcham: *Ægyptiacas litteras invenimus palàm contrarias duodecim capitulis, quibus uſque ad præſens, ut alienis à pietate, repugnantes permanſimus*. Ea damnat tamquam Apollinariſtica, quæ dicunt Deum Verbum eſſe carnaliter carnem factum, adſtruantque unionem ſecundùm hypoſtaſin & unitatem naturalem.

Lecta tandem eſt Theodoreti ad Joannem Antiochiæ Patriarcham de Sancti Cyrilli morte infamis & ſcelerata Epiſtola, nequaquam Theodoreto, ſed gentili quopiam nebulone digna, ideòque radenda potiùs ex actis ſynodalibus, quam hìc recitanda. Et poſt lectam Synodus eſt interlocuta: *Ex his, quæ Theodoretus impiè conſcripſit, miranda eſt ſubtilitas ſancti Chalcedonenſis Concilii. Sciens enim ejus blaſphemias, priùs quidem multis ſæpiùs uſa eſt contra eum exclamationibus; poſteà verò non aliter eum ſuſcepiſſet, niſi priùs anathematizaſſet Neſtorium & ejus blaſphemias, pro quibus anteà ſcripſit defendens eas*. Labi in quibuſdam interlocutionem, infrà patebit.

Fateor in hiſce Scriptis lapſum eſſe etiam Theodoretum. Diſtinguenda ſunt tempora: Tempora inita inter Sanctum Cyrillum & Joannem Antiochenum pace priora, & tempora ipſa poſteriora. Prioribus variè in Sanctum Cyrillum, ejus capitula, Epheſinam Synodum, Romanamque Eccleſiam verbo, ſcripto, opere deliquit omninò Theodoretus; poſterioribus nihil penitùs, niſi quod Sancti Cyrilli anathematiſmos probare, & ſua in ipſos dicta & ſcripta noluerit damnare. Et quidem de iſta ſcelerata Epiſtola rectè advertit Scholiaſtes marginalis: *Hæc Epiſtola non videtur eſſe Theodoreti, ſed potiùs ab hæreticis confictа, & vel ex eo falſitatis convincitur, quia Joannes Antiochenus obiit ante beatum Cyrillum. Nam exſtat cum Epiſtola ad Domnum Joannis ſucceſſorem lecta in Concilii Chalcedonenſis Actione decima quarta, qui Domnus ſuffectus fuit in locum prædicti Joannis jam defuncti*. Agit iſta Cyrilli Epiſtola de cauſa Athanaſii Epiſcopi Parrhenſis. Et de familiaribus inter Theodoretum ac degradatum Neſtorium litteris ſcribit in libro de Sectis Leontius Scholaſticus Byzantinus: *Sciendum & illud, circumferri quaſdam Theodoreti & Neſtorii Epiſtolas, in quibus ſeſe mutuò recipiunt, ſed fictitiæ ſunt, & fingunt eas hæretici, ut earum ope Synodum* Chalcedonenſem *oppugnent*. Quod à Neſtorio plenè receſſerit, ipſum ex animo damnarit, & pacem integram cum Sancto Cyril-

(*a*) Ad an. uſque 424. Theodoti vitam protrahit hìc P. Lupus. Refert Photius à Cod. 52. Epiſtolam Siſinnii C. P. & Theodoti Antiocheni ad Epiſcopos Pamphiliæ cum hac inſcriptione: *Siſinnius, ac Theodotus, & univerſa S. Synodus, quæ Dei gratia in magna urbe Conſtantinopolitana coacta eſt conſecrandi gratia Dei amantiſſimi Epiſcopi Siſinnii*. At Siſinnius conſecratus eſt Epiſcopus poſt obitum S. Attici an. 426. die 28. Febr. ex Socrate lib. 7. cap. 26. Ex his moritur Theodotus an. 427. Siſinnio Conſtantinopoli ſedente, qui nondum biennio exacto 24. Decembr. Hierio & Ardabure Coſſ. an. eodem 427. deceſſit. Hinc Photius Codice 31. agens de Theodoreto mortuum Theodotum ſcribit, quando *Conſtantinopoli ſacrorum Antiſtes Siſinnius fuit*. *Noris hiſt. Pelag. lib. 2. cap. 4.*

Cyrillo fecerit, teſtatus eſt in Conſtantinopolitana cum Severianis Epiſcopis collatione Hypatius Epheſiorum Epiſcopus, ac ipſe Theodoretus in litteris ad Sporatium, in litteris ad Dioſcorum Sancti Cyrilli Succeſſorem, & in litteris
Ep. 83. 86. ad Sanctum Flavianum Epiſcopum Conſtantinopolitanum. Etiam cum Romana Eccleſia plenam pacem iniit. Liquet ex ejus ab iniquo Epheſini latrocinii judicio ad Sanctum Leonem Magnum Pontificem appellatione, variis ad eumdem & Dominos Cardinales Epiſtolis, Romanum Primatum inſigniter profitentibus, nec non egregio ejuſdem Pontificis ad ipſum Reſponſo. Quod Sancti Cyrilli Capitula ſeu Anathematiſmos recipere, & à ſuis in illa Scriptis recedere nunquam voluerit, non eſt mirandum. Ad iſtud à Synodo Chalcedonenſi coactus non fuit. Rationem dat laudatus Leontius: *Obiiciunt* Acephali, *cur* Chalcedonenſis *Synodus à Theodoreto non poſtulaverit, ut ſcripta ſua, quæ adversùs duodecim Sancti Cyrilli capitula compoſuerat, anathematizaret? Reſpondemus ob id non tam accuſandam Synodum, quam ipſum Cyrillum, hominem ſanctum. Nam is, communicatione cum Orientalibus & ipſo Theodoreto conſtituta, non poſtulavit ab eo, ut anathemate ſcripta ſua, quæ contra duodecim capitula facta fuiſſent, execraretur. Quod igitur ipſe Cyrillus, vir ſanctus, non fecit, ob ejus intermiſſionem an Synodus culpari meretur?* Quocircà licèt Theodoretus omninò graviter exceſſerit, omnia tamen præſentis Synodi in ipſum fundamenta non ſunt penitùs firma.

COLLATIO VI.

A Sexta Collatione, facta quarto decimo Calendas Junias, Diodorus Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Archi-Diaconus & Notariorum Primicerius tractari poſtulavit tertium capitulum, Ibæ Epiſcopi Edeſſeni famoſam Epiſtolam, *quam quidam præſumebant dicere ſuſceptam à ſancto Concilio Chalcedonenſi, verbis uſi unius vel duorum religioſiſſimorum Epiſcoporum, qui in eodem ſancto Concilio convenerunt, quaſi pro eadem Epiſtola dictis, cùm alii omnes non ejuſdem facti ſint voluntatis*. Eam ſynodaliter examinandam & judicandam mox legit Theodorus Diaconus & Notarius Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ.

Epiſtola varia habet capita. Primò, dicit ſcriptis ac ubique ſparſis ultrò citròque nocivis libellis atque Epiſtolis ſcandaloſè inter ſe pugnaſſe Neſtorium & Cyrillum. Ab illo Pauli Samoſatenſis, ab hoc Apollinarii virus fuiſſe reſuſcitatum. Hic etenim ſcripſit, quod *ipſe Deus Verbum factus ſit caro, & non ſit differentia inter* adſumptæ humanitatis *templum, & inhabitantem in eo*. Secundò, arguit Cyrillum, quod duodecim capitula impietatis plena ſcripſerit, utpotè dicentia ex Domini noſtri Divinitate & humanitate conflatam eſſe unam naturam. Etenim tertium capitulum inter ipſas factam dicit, non unionem, ſed unitatem naturalem. Tertiò ait, quòd ad frænanda hæc ſcandaloſa certamina Theodoſius Auguſtus indixerit Epheſinam Synodum, mandans & Neſtorii libros & Cyrilli Anathematiſmos æqua ſorte diſcuti & judicari. Quartò, quod Cyrillus repertos Epheſi ante inchoatam Synodum Epiſcopos auro corruperit, ante Joannis Patriarchæ Antiocheni adventum ex ipſis Pſeudo-Synodum coegerit, & Neſtorium degradare ut hæreticum attentarit *judicio & quæſtione non facta*. Quintò, quod poſt duos dies adveniens cum ſuis Epiſcopis Patriarcha Joannes Cyrilli Capitula damnarit uti hæretica, ipſum ut hæreſiarcham degradarit, & illi cooperatos Epiſcopos excommunicarit. Sextò, *quod poſt tantam confuſionem* unuſquiſque Epiſcopus in ſuam civitatem ſit reverſus. Excepto tamen Neſtorio: *Quoniam odio habebatur ſuæ civitati*. Septimò, quod exindè *manſerit Orientalis Synodus non communicans Epiſcopis communicantibus Cyrillo. Et propter hoc tribulatio multa facta eſt inter eos, & in certamine Epiſcopi ad Epiſcopos facti ſunt, & populi ad populos. Et ex hoc maleloquia multa contra nos facta ſunt tam Paganorum, quàm hæreticorum. Nec audebat aliquis de civitate in civitatem, & à provincia in provinciam ire, ſed unuſquique proximum ut inimicum proſequebatur*. Orientales Epiſcopi & populi Ægyptios uti Apollinariſtas, Ægyptii conviciabantur Orientales uti Neſtorianos. Et hac occaſione quidam abuſi privatas inimicitias ſub religionis prætextu fuerunt ulti. *Quorum unus fuit noſtræ civitatis tyrannus*, Rabbulas Edeſſenus Epiſcopus, *auſus Theodorum Mopſueſtiæ Epiſcopum*, celeberrimum totius Orientis Doctorem, palàm uti Neſtoriani dogmatis fontem anathematizare. Octavò, Epiſtola accuſat eundem Rabbulam, quod audaciam purgaturus è Theodori libris varia capitula collegerit, & ad varias Eccleſias examinanda & damnanda miſerit. Rei ſeriem habes apud Liberatum Archi- Cap. 10.
Diaconum Eccleſiæ Carthaginenſis. Nonò, quod hæc ex vetuſto in Theodorum odio Rabbulas attentarit, utpotè olim ab ipſo in neſcio qua Synodo confuſus de neſcio quo argumento & convictus. Decimò, Theodorum variè laudat: Quod fuerit beatus veritatis Prædicator, & Eccleſiæ Doctor; quod non ſolùm in vita ſua percuſſerit hæreticos in veram fidem ſuam, ſed & poſt mortem arma ſpiritualia filiis Eccleſiæ in ſuis libris reliquerit; quod ſuam civitatem ab errore ad veritatem converterit; quod etiam longè diſtantes ac ægrotantes Eccleſias ſua doctrina erudiiſſet. Et hæ ſunt Theodori laudes, quas ſuſcepiſſe dicitur ſancta Synodus Chalcedonenſis. Nulla enim Theodori iſtic facta eſt mentio, niſi ab hac lecta ad Patres Epiſtola, quæ undecimò ait tandem factam eſſe pacem inter Cyrillum ac Joannem, & communicantes illis Eccleſias, & veram Dominicæ Incarnationis fidem jam pleniſſimè apud omnes vigere.

Exindè Calonymus Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Diaconus ac Notarius legit Sancti Procli Epiſcopi Conſtantinopolitani ad Joannem Patriarcham Antiochenum litteras, quibus illum de nimia circa fidem orthodoxam & ſubjectos Epiſcopos negligentia arguit, quoniam Ibas Edeſſenorum Epiſcopus quædam impiiſſima capitula, ſuo ad Armenios tomo ſubnexa, fido teſtimonio aſſeratur tranſtuliſſe in linguam Syriacam, & variis Eccleſiis tranſmiſiſſe cum ſcandalo

dalo & periculo plurimorum: Cum gravi obloquio totius Regiæ civitatis, ac nominatim viri longè eminentiſſimi, Sancti Dalmatii, Presbyteri & Archi-Mandritæ. Rogat induci & cogi ad ſubſcribendum ſuo ad Armenios tomo, damnanda ſubſcripta capitula, purgandum ſeſe apud Eccleſias, & ipſarum ſcandalum auferendum. Capitula iſta erant deflorata ex libris Theodori, adeòque uti illa, ità ipſorum laudatricem Epiſtolam Sanctus Proclus damnavit. Fundamentum hoc adversùs Epiſtolam eſſe inſigniter validum præſens Synodus judicavit.

De Theodori capitulis in linguam Syriacam translatis, & ad varias Eccleſias tranſmiſſis, reverà fuerat Ibas frequenter accuſatus. Primò ab Eccleſiæ Edeſſenæ Clericis & militibus Conſtantinopoli apud Theodoſium Auguſtum & Sanctum Proclum Epiſcopum, qui tunc ſcripſit ad Joannem Antiochiæ Patriarcham litteras jam dictas. At Joannes eis motus non fuit, nec monuit Ibam. Quare iidem Clerici & milites ſecundò accuſarunt Ibam apud Domnum Patriarcham, Joannis ſucceſſorem. Quo etiam negligente, aut potiùs Ibæ partibus favente, facta eſt tertia accuſatio apud memoratum rursùs Principem, & Sanctum Flavianum, Sancti Procli ſucceſſorem, qui Photio Tyri, Euſtatio Beryti, ac Uranio Himerorum Epiſcopo cauſa delegarunt, ac judicii adſiſtentes & executores dedere Damaſcium virum ſpectabilem, Notariorum Tribunum, & Eulogium Diaconum Eccleſiæ Conſtanſtinopolitanæ, qui Ibam & ejus accuſatores ex Edeſſa Oſrhoenæ Provinciæ Tyrum in primam Phæniciam judicandos tranſportarunt. Judicium fuit Beryti inſtitutum; Et quoniam de ſpreta Epheſina Synodo, culpatiſque Sancti Cyrilli perſona & duodecim Capitulis præcipua erat quæſtio, compendioſa purgatione utens Ibas adſeruit ſe poſt factam Eccleſiarum pacem nihil mali de illis ſenſiſſe aut dixiſſe. Ità abſolutus fuit, remiſſuſque in ſedem, eà tamen lege, ut palàm in ſua Eccleſia anathematizaret Neſtorium cum omni ſuo dogmate, & Epheſinam Synodum, ut directam à Spiritu ſancto, & Nicænæ per omnia parem profiteretur. De Cyrilli Capitulis nihil fuit exactum, quod ipſe in pacis tranſactione Sanctus Cyrillus nihil de ipſis ab Orientalibus Epiſcopis exegiſſet. Et hinc ſedi redditus Ibas non ceſſavit damnare Capitula, atque ideò ab Epheſino latrocinio fuit tamquam Epheſinæ Synodi prævaricator degradatus unà cum Domno ſuo Patriarcha, & in ejus locum Nonnus eſt ordinatus. Damnatus fuit ob duo. Primò ob damnata Cyrilli Capitula etiam poſt Synodum Berytenſem. Secundò, quod in eadem Synodo adſerens ſe poſt Eccleſiarum pacem nihil mali de Sancto Cyrillo, ejus Capitulis, aut Epheſina Synodo dixiſſe, eſset palàm mentitus. Etenim famoſa ad Marim Epiſtola, tria iſta nigerrimè culpans, eſt iſta pace manifeſtè poſterior. Verùm à latrocinii ſententia ad Chalcedonenſem Synodum appellavit Ibas, retractata fuit iſtic ejus cauſa, abſolutus ipſe, ſedique & dignitati reſtitutus. Lecta ibidem fuit famoſa Epiſtola, nec damnata, ideòque Capitulorum defenſores dixere probatam, & à noſtra Synodo ſine Chalcedonenſis prævaricatione non potuiſſe damnari. Palmare id erat pro ipſa fundamentum.

Verùm apud præſentem Synodum interceſserunt Theodorus Cæſateenſis in Cappadocia, Andreas Epheſiorum, Megethius Heracleæ in Thracia, & Euſebius Tyriorum Archi-Epiſcopi, dicentes unius aut paucorum Epiſcoporum in generali Synodo interlocutionem haberi non poſſe pro ſynodali judicio, Dixere pauciſſimos Chalcedone Epiſcopos Ibæ uti innoxio fuiſse ſuffragatos: Pleroſque ejus ſenium & longam calamitatem miſeratos, atque ità illum ut pœnitentem, aut certè ut impoſita crimina abnegantem fuiſse ab ipſis in gratiam ſuſceptum. Suſceptam dixere ſolam ejus perſonam, non verò Epiſtolam, idque & à Berytenſi Synodo & à Chalcedonenſi. Etenim ab utraque juſsus eſt ejerare Neſtorium, & profiteri Epheſinam Synodum, quod quid fuit aliud quàm Epiſtolam ejerare? Et ſanè Berytenſis Synodus Epiſtolam quidem ſibi recitari audivit, attamen injudicatam dimiſit, immò & indiſcuſsam. Omnem Ibæ litem tamquam mediatrix pacificè tranſegit. Et vix aliud fecit Synodus Chalcedonenſis.

Quæ omnia largiùs probari volens Synodus noſtra per Calonymum Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Diaconum & Notarium legi ſibi juſſit præcipua Eccleſiæ monimenta pro Dominica Incarnatione; Acta Epheſinæ Synodi, decretum fidei & reliqua Acta Concilii Chalcedonenſis, Symbolum Nicænum & Conſtantinopolitanum, Sancti Cyrilli Capitula, & duas ad Neſtorium Epiſtolas, Sancti Celeſtini Pontificis litteras adversùs Neſtorium, litteras dogmaticas Sancti Leonis Magni ad Sanctum Flavianum Epiſcopum Conſtantinopolitanum:, & quoniam contraria ad invicem poſita clariùs eluceſcunt, etiam Neſtorii litteras ad Sanctum Cyrillum. Iſtis regulis, Synodo præſertim Chalcedonenſi, contulit Ibæ Epiſtolam, in undecim capitibus diſcordem oſtendere conata eſt, & ſolenniſſima acclamatione damnavit: *Hæc omnes dicimus, Ibæ Epiſtola hæretica eſt; Epiſtolam, quæ dicitur Ibæ, omnes condemnamus. Iſtam omnes anathematizamus. Epiſtola aliena à Synodo eſt, Epiſtola contraria definitioni eſt, tota Epiſtola hæretica eſt, tota Epiſtola blaſphema eſt. Qui hanc non anathematizat, hæreticus eſt: Qui illam ſuſcipit, hæreticus eſt. Epiſtolam Sancti Chalcedonenſis Concilii definitio condemnavit. Qui eam ſuſcipit, non confitetur Deum Verbum hominem factum. Qui eam ſuſcipit, Cyrillum non ſuſcipit. Qui Epiſtolam ſuſcipit, Sanctos Patres Chalcedonenſes rejicit.* Acclamatum eſt etiam huic articulo: *Scriptor Epiſtolæ hæreticus oſtenditur & calumniator.*

Dixi de Synodo noſtra: *Oſtendere eſt conata.* Reverà enim de ſingulis undecim capitibus non oſtendit. In quibuſdam detorſit Epiſtolam in ſenſum à Scriptoris mente alienum, & injuria adfecit. Faciliter id oſtendi poſſit, ſed res longa eſt, & odioſiſſima. Remitto ad Facundum Hermianenſem, at cum diſcretionis ſpiritu, recta à curvis prudenter diſcriminante, legendum. Neſtorii, licèt non dogma, tamen perſonam omninò defendit, ſanctamque Epheſinam Synodum

& San-

& Sancti Cyrilli duodecim Capitula omninò peſſimè calumniatur Epiſtola, ideòque juſtiſſimè eſt damnata. Errat Leontius Scholaſticus etiam Ibæ perſonam fuiſſe damnatam. Lapſum credo ex hiſce adclamationis verbis: *Epiſtola hæretica eſt: Scriptor Epiſtolæ hæreticus oſtenditur*. Quod ſi verum fuerit, non minùs Ibas, quàm Theodorus potuit damnari. Utrumque conciliare conatur Cayphaici contra ſacras imagines conciliabuli orthodoxa refutatio, lecta & probata per ſeptimam Synodum: *Sacratiſſimi Patres, qui in quarta & univerſali ſancta Chalcedonenſi Synodo congregati ſunt, Epiſtolam quidem, quæ dicitur Ibæ Epiſcopi Edeſſæ ad Marim Perſam, anathematizaverunt, veluti Neſtorio concordantem; ſimiliter & quintæ Synodi Patres: Ibam autem nequaquam. Non enim verum apparuit, quod Ibæ fuerit Epiſtola. Hinc in anathematiſmis non Ibam anathemati ſubmiſerunt, ſed Epiſtolam, quæ dicebatur Ibæ. Dicebatur enim, licèt non eſſet.* Scabroſam quæſtionem relinquamus. Cap. 6.

COLLATIO VII.

AD trium Capitulorum damnationem videbantur omnia abundè parata ac inſtructa, verùm duo oberant: Auctoritas Romani Pontificis adverſa & contradicens, atque Eccleſiæ ſub Juſtino Auguſto, Acaciani ſchiſmati exſtinctore, pacificus ſtatus, ſub quo Capitulorum damnatores nec mutire auſi fuerant, ſed ſuppreſſi tamquam Synodi Chalcedonenſis prævaricatores. Juſtinianum Capitula damnantem multi dixerunt à paterna pietate degeneraſſe. Et reverà ſine Romano Epiſcopo adunati Epiſcopi ſunt oves ſine Paſtore, nec Synodum faciunt, ſed damnatum conventum. Hìnc igitur ad ſeptimam collationem, factam ſeptimo Calendas Junias, Juſtinianus Auguſtus legavit Conſtantinum ſacri Palatii Quæſtorem, exhibiturum documenta, ex quibus luceat & Juſtinum Auguſtum, Juſtiniani Anteceſſorem & patruum, & præſertim Vigilium Pontificem, fuiſſe ſemper conſtantes ac firmos capitulorum damnatores.

Primò itaque Conſtantinus Quæſtor exhibuit, & Diodorus Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Archi-Diaconus & Notariorum Primicerius legit Edictum, quo Vigilius Pontifex Ruſticum, ſuum ex fratre nepotem, & Sebaſtianum, Romanæ Eccleſiæ Diaconos Cardinales, nuper degradarat. Unica damnationis cauſa fuerat, quod qui trium Capitulorum damnativum judicatum, ſcriptum à Pontifice ad Mennam Regiæ civitatis Patriarcham, probaſſent, laudaſſent, ubique terrarum ſeminaſſent, jam à Felice Gillitani in Africa monaſterii Hegumeno ſeducti damnarent, tria Capitula defenderent, ad varios Epiſcopos ſcripſiſſent Vigilium cecidiſſe in Synodi Chalcedonenſis prævaricationem, atque ità omnes ſub cœlo Eccleſias & Romanam Rempublicam turbaſſent inſigniter, ac etiamnum turbarent. Et quidem Ruſticus Theodorum non ſolummodò damnari, ſed & exhumari, atque cum toto territorio incendi dignum, & Vigilii de illo judicatum eſſe quaſi cœlo lapſum, plenis ubique buccis cantitarat.

Lecta etiam eſt ejuſdem Pontificis ad Valentinianum Tonitanæ in Schytia civitatis Antiſtitem Epiſtola, trium Capitulorum damnativum judicatum confirmans, & expurgans à calumnia, qua per Ruſticum & Sebaſtianum, tunc necdùm degradatos, ſed à miniſterio dumtaxàt ſuſpenſos, ſpargebatur etiam Theodoreti ac Ibæ perſonas damnare. Quam calumniam noſtræ etiam Synodo malè impingit in libro de Sectis Leontius Scholaſticus Byzantinus. Valentinianum Vigilius rogat, ne deinceps Ruſtico & Sebaſtiano, aut eorum complicibus per litteras communicet, aut ipſorum mendaciis credat. Cap. 6.

Lecta eſt & ſimilis ad Aurelianum Arelatenſis Eccleſiæ Metropolitam Epiſtola, quà Vigilius præſtat iſtud ipſum, & ſeriò profitetur ſeſe, quod Ruſticus & Sebaſtianus garriebant, à Synodi Chalcedonenſis fide, aut aliis legitimis definitionibus in ſuo judicato non receſſiſſe. Ex hiſce Epiſtolis abundè patere Vigilii Pontificis ac omnis Romanæ Eccleſiæ mentem, & ipſum Epiſcopis in hac Synodo congregatis, licèt non per Legatos, tamen per haſce litteras præſidere exiſtimavit Juſtinianus. At fallebat ſemetipſum. Etenim judicatum dumtaxàt uſque ad futuram Synodum & pleniorem indaginem interloquebatur de tribus capitulis, & poſtmodùm Vigilius definitivum Conſtitutum emiſerat, quo judicatum jam caſſatum caſſabat denuò, & conſtanter edicebat tria Capitula, Theodori præſertim perſonam, non poſſe damnari.

Lecta tandem ſunt Acta publica, apud Antiochenæ civitatis Defenſorem confecta, accuſantia Andronicum Eccleſiæ Cyrenſis Presbyterum, ac Georgium ejuſdem Diaconum, quod Theodoreti ſui olim Epiſcopi imaginem impoſuiſſent rhedæ, ac ſolenni per civitatem proceſſione deduxiſſent, pſallentes & oſtendentes ſe eſſe ejuſdem fidei: Accuſantia item Sergium ejuſdem civitatis Epiſcopum, quod ad Epiſcopatum evectus mox Diodori, Theodori, Theodoreti, ac Neſtorii, quaſi martyris, feſtum inſtituiſset, celebratum inſigni ſynaxi. Factum id fuerat ſub Juſtino Auguſto, qui indignatus Sergium Epiſcopatu ejecit, & nunquam voluit reſtitutum. Ità Dionyſius Seleucienſis, Hermogenes Conſtantinopolitanæ, ac Heraclius Antiochenæ Eccleſiarum Presbyteri coram præſenti Synodo ſunt teſtati, atque indè Conſtantinus Quæſtor intulit etiam Juſtinum Auguſtum tribus Capitulis fuiſse adverſatum, adeòque Juſtinianum à piiſſimi Patrui veſtigiis non declinaſse. Hìnc interim vides ſacrarum imaginum venerationem ſemper in Eccleſia viguiſse.

COLLATIO VIII.

OCtava & ultima Collatio, facta quartò Nonas Junias, tandem proceſſit ad definitivam trium Capitulorum condemnationem, promulgavitque Decretum elegans, eruditum, habens capita varia. Primò, proteſtatur ſibi non

deeſse

deeſſe Romanum Epiſcopum , adeòque ſeſe à verà & legitima Synodo emanaſſe . Secundò, profitentur quatuor priorum , Chalcedonenſis præſertim , Synodorum fidem , cæteraſque legitimas definitiones : Profitetur adversùs Capitulorum defenſores clamantes ea ſine Synodi Chalcedonenſis prævaricatione non poſſe damnari . Tertiò , damnat tria Capitula , perſonam præſertim Theodori , à quo pluſquam à dæmonibus Chriſtus Dominus fuit blaſphematus . Quartò , definit Epiſcopos in Eccleſiæ Catholicæ pace defunctos poſſe omninò damnari poſt mortem , & edicit fundamenta : *Auguſtini religioſæ memoriæ, qui inter Africanos Epiſcopos reſplenduit, diverſæ Epiſtolæ recitatæ ſunt , ſignificantes quod oportet hæreticos & poſt mortem anathematizari . Talem autem Eccleſiaſticam traditionem & alii Africani reverendiſſimi Epiſcopi ſervaverunt . Sed & Romana ſancta Eccleſia quoſdam Epiſcopos & poſt mortem anathematizavit, licèt pro fide in vita ſua non eſſent accuſati. Et utrumque apud nos habita geſta ſignificant*. Et huc præſertim reſpexit Andreas Rhodiorum Metropolita dicens ad Synodum Florentinam: *Auguſtinus præclariſſimus Doctor Latinorum, quem ſancta quinta Synodus recepit.* Neque enim modica laus eſt à generali Synodo produci in ipſius principalis Decreti confirmatorem.

Seſſ. 7.

Romanæ Eccleſiæ , Epiſcopos in Eccleſiæ Catholicæ pace defunctos poſt mortem damnantis , exempla non adduxit hæc Synodus , aut ſanè ſynodalium Actorum Digeſtor prætermiſit : Vellemus ipſa audire . Quidam adducunt exemplum Marcelli Epiſcopi Ancyrani : Verùm ille adhuc vivus à Sancto Athanaſio abjectus fuit, adeòque licèt in Romanæ ac Latinæ, non tamen in Orientalium Eccleſiarum pace defunctus. Sanctus Nicephorus Patriarcha Conſtantinopolitanus in duodecim adversùm Iconoclaſtas capitum libello adducit Euſebium Cæſareenſem Epiſcopum, primæ Palæſtinæ Metropolitam , quem à Nicæna receptum damnavit poſt mortem Synodus Alexandrina. Verùm nec ille eſt mortuus in pace Eccleſiæ, utpotè *qui fuit Arianæ inſaniæ Princeps, & plura ac pejora, quam omnes Ariani, in Filium Dei & Dominum noſtrum & Deum contumelioſè & impiè protulit, & eum creatum ac factum eſſe malè & impiè docuit*. Fuit Dux omnium tragædiarum in Sanctum Athanaſium, ac in Sanctum Euſtatium Patriarcham Antiochenum. Noſtræ tamen Synodo palàm favet Arcadii & Honorii Auguſtorum Lex ad Senatorem Prætorio Præfectum, extans in codice Theodoſiano, ſtatuenſque hæreſin eſſe crimen publicum, & quidem læſæ majeſtatis, ac proindè poſt mortem accuſari poſſe: *Nam in criminibus majeſtatis licet memoriam accuſare defuncti*. Palàm etiam in Epiſtola de Ariminenſi ac Seleucienſi Synodis favet Sanctus Athanaſius, alloquens factionem Euſebianam, de erroneo dogmate ſuos Anteceſſores Epiſcopos, in Eccleſiæ pace defunctos, inverecundè damnantem: *Quod ſi illi malè ſenſerunt, & ſuis ſcriptis orbem terrarum ſeduxerunt, ceſſet omninò eorum memoria, & Scripta eorum abjiciantur. Ite vos ipſi, & eruite reliquias eorum de monumentis, ut ab omnibus intelligatur & illos fuiſſe ſeductores, & vos eſſe parricidas*. Quod nempe Euſebiani Patres ſuos falsò accuſarent. Decreto ſuo noſtra Synodus adjunxit quatuordecim Capitula, laudata & lecta in Sancti Martini primi Pontificis Lateranenſi Synodo, ac ſuperiùs explanata.

Cap. 2.

L. 16. tit. 5. C. 40.

BENE-

BENEVOLO LECTORI.

Epheſini & Concilii & Latrocinii, nec non & Synodi Chalcedonenſis Actiones ediſſerere deſtiti, ipſarum compendio contentus, Lectori ſtudens de brevitate placere. Verùm amici ſuaſerunt eas largiùs exponi. Et reverà in ipſis latent non ſpernenda Eccleſiaſticæ eruditionis arcana. Hinc perſuaſus adjunxi Appendicem.

APPENDIX

Ad ſacroſanctum Concilium Epheſinum.

ACTIO I.

Ad primam Actionem, factam poſt decimum tertium Theodoſii ſecundi & tertium Conſulatum Valentiniani tertii Auguſtorum, anno Domini quadringenteſimo trigeſimo ſecundo, Celeſtini Pontificis quinto, decimo Calendas Julias, in Deiparæ Virginis Eccleſia Primatiali, loqui cœpit Petrus Eccleſiæ Alexandrinæ Presbyter ac Notariorum Primicerius. Omnia huc uſque inter Neſtorium ac Sanctum Cyrillum Acta & Diſputata, eorum ad Romanam Eccleſiam & Celeſtinum Pontificem ultrò citròque querelas ac legationes, nec non Celeſtini de illis judicium expoſuit, ideòque litteras judicium iſtud continentes poſtulavit Legi.

Verùm Juvenalis Hieroſolymæ Epiſcopus interceſſit: *Legatur primùm Chriſtianiſſimorum noſtrorum Imperatorum Edictum ad omnes Metropolitanos, rebuſque, quas nunc tractare incipimus, veluti fax quædam præluceat.* Erant ſacræ litteræ Epiſcoporum ad Synodum tractoriæ, in prima hujus Synodi parte exiſtentes cum hac ſubnotatione: *Lectæ ſunt hæ publicè, & relatæ inter Acta, quæ geſta ſunt Epheſi à ſancta & generali Synodo, propter impium Neſtorium congregata.* Eas legit laudatus Petrus. Romanum Imperium ſummoperè olim venerata eſt Eccleſia ex cauſis variis, ideòque Divales Auguſtorum, dummodò ſacris Eccleſiæ Canonibus eſſent conformes, & illos dumtaxàt exequerentur, ante dogmaticas Romani Pontificis litteras in generalibus Synodis permiſit legi.

Hìnc Firmus Cæſaræ in Cappadocia Archi-Epiſcopus, Ponticæ Diœceſeos Primas, eſt locutus: *Reverendiſſimus Epheſinæ civitatis Epiſcopus Memnon nobis exponat, quot elapſi jam ſint dies poſt noſtrum in hanc civitatem adventum.* In ſanctum Pentecoſtes Feſtum, diem ſeptimum Junii, fuerat convocata Synodus; verùm ob adfectatas Joannis Patriarchæ Antiocheni moras huc uſque dilata. Hìnc Memnon repoſuit: *A præfinita die in piis & religioſis* Auguſtorum Principum *litteris præterierunt ſexdecim dies.*

Exindè Sanctus Cyrillus Patriarcha Alexandrinus, Sancti Celeſtini Pontificis Legatus & Vicarius Synodi Præſes, edixit Joannem jam abundè exſpectatum, Epiſcoporum multos infirmari, ex tædio quoſdam jam diſceſſiſſe, ideòque Neſtorianarum quæſtionum examen tandem inchoandum. Et addidit: *Chartulæ illæ, quæ ad præſens inſtitutum faciunt, ordine recitentur, maximè verò cùm alterum jam Chriſtianiſſimorum noſtrorum Imperatorum Decretum, per Candidianum illuſtrem Domeſticorum Comitem prælectum, ſeverè jubeat, ut quæ ad fidei quæſtionem ſpectant diſcutiantur, & citrà omnem cunctationem definiantur.* Ex quo lucet non ſolam tractoriam fuiſſe lectam, ſed & ſacras Divales ad Synodum litteras, quarum Epigraphe: *Sacra ad Sanctam Synodum miſſa per Candidianum Comitem Domeſticorum, cui ſervan-*

vandi ordinis cura demandata erat. De hac, nequaquam de tractoria dictum fuit à Juvenali Hieroſolymæ Epiſcopo: *Veluti fax quædam præluceat*. Neque enim tractoria, ſed ſola Divalis Sacra Synodo præſcribebat gerendorum ordinem, ideòque ſola tamquam fax poterat prælucere. Et ità patet tam Acta ſynodalia, quàm Juvenalis interlocutionem eſſe hìc mutila & manca.

Suppleri debent ex Candidiani Comitis apud Joannem Patriarcham Antiochenum querimonia: *Optabam equidem, Pietate tua coràm conſtituta, totaque Synodo in unum ſimul coacta, Divinorum noſtrorum Imperatorum litteras exhibere, ut omnia, quæ ab ipſis mandata ſunt executioni mandarentur. Cæterùm cùm ante quinque proximos hoſce dies reverendiſſimus Epiſcopus Cyrillus, & Memnon hujus civitatis Epiſcopus, & qui cum ipſis ſunt reverendiſſimi Epiſcopi, in Eccleſia conveniſſent, à me prohibiti ſunt, ne contra Dominorum noſtrorum & piiſſimorum Imperatorum Decreta conſeſſum inter ſe facerent, atque moniti ut omnium veſtrum exſpectarent adventum; illi autem ut Sacram prælegerem, efflagitarunt. Cùm verò id recuſarem propter Sanctitatis tuæ abſentiam, quodque multi præterea Epiſcopi & Metropolitæ necdùm adveniſſent, coegerunt me illi, ſe ignorare adſerentes quid à Dominis noſtris præceptum eſſet. Metu ergò coactus, ne turbæ cujuſpiam aut ſeditionis occaſionem præberem, ipſis congregatis Sacram legi. Verumtamen etiam deceſſurus & præſens ipſos conteſtatus ſum, ne præceps aliquid agerent, quemadmodum multi ſanctiſſimi Epiſcopi, qui unà mecum ad ipſos introierant, compertum habent. Illi verò conteſtationem eam nihil morati, omnia pro ſuo arbitratu egerunt.*

Pergit Candidianus: *Lecta Sacra, omnes applauſerunt, ità ut non dubitarem, quin verè omnibus, quæ à piiſſimis Imperatoribus noſtris ſancita fuerant, morem eſſent geſturi: Et eam ob rem gaudio perfundebar. Verùm cùm poſteà rogarem, ut litteris parerent omnes, nullus audire me ſuſtinere voluit. Sed & religioſiſſimos Epiſcopos, quos ſanctiſſimus Neſtorius miſerat, cæteroſque qui comites ei adjuncti fuerant, non abſque ignominia exegerunt. Me quoque, cum precibus obnoxiùs inſtarem, veluti cui cum ipſorum placitis nihil commune eſſet, è ſuo conſeſſu expulerunt. Sed neque Admonitorium, quod religioſiſſimi Epiſcopi ad ipſos deſtinarant, legi permiſerunt: Quemadmodùm ſanctiſſimi Epiſcopi norunt, quibus mecum hiſce intereſſe contigit, qui teſtantur etiam quæ à me convenienter geſta fuerunt. De his autem omnibus orbis terræ Dominos certiores fecimus, ſignificantes Sanctitatis tuæ, ſanctiſſimorumque Epiſcoporum, qui tecum ſunt, adventum nos expectare.*

Quod ipſe Domeſticorum Comes, Principis in Synodo Vicarius ac Legatus, diretricem Synodi Sacram legat, eſt res inaudita. Quis inferior Imperii miniſter legere conſuevit. Epiſcoporum diſcordiæ debemus hanc novitatem. Sanctum Cyrillum Synodo præſidere oderat peſſimè omnis Secta Neſtoriana, ideòque coactam ab illo primam Actionem ingreſſus eſt cum aliquot Neſtorianis Epiſcopis Comes Candidianus, adſeverans ſine Principis Sacra non poſſe inchoari Synodum, & de omnium agendorum, utpotè ſacris mandatis adverſaturorum, nullitate proteſtatus. Verùm Principis mandata à ſe ignorari allegarunt omnes Epiſcopi, & addiſci non poſſe niſi ex Sacra, ideòque poſtularunt atque impetrarunt legi. Ità aſtutum Candidianum, qui ſuſpenſa Sacræ lectione ſperarat ſuſpendere & Synodum, in ejus ipſius aſtutia ceperunt. Etenim Sacra mox poſt lapſum Pentecoſtes diem mandabat ſine mora diſcuti ante omnia ac definiri fidei orthodoxæ negotium, & Candidianum, utpotè hominem laicum, ſoli paci & ordini ſervandis attentum, illi nullatenùs miſceri. Hìnc licèt ille Sacram nec alteri legendam, nec Actis inſerendam vellet tradere, proclamans ad Joannis Antiocheni adventum, procedendum cenſuerunt Primates Epiſcopi, & proceſſerunt. Indignatus ille exivit cum Epiſcopis Neſtorianis, & quia proteſtatus exivit, ubique ebuccinavit ſe fuiſſe Synodo expulſum. Neſtorianæ factionis Admonitorium ſeu proteſtatio legi ad Synodum certè non merebatur.

Sanctus itaque Cyrillus ex Comitis Candidiani & aſſeclarum Epiſcoporum inſolentia judicavit abundè patere Neſtorii contumaciam, ideòque non citandum ulteriùs, ſed ex Sacræ Præſcripto inchoandum fidei examen, & ante omnia legendas chartas præſenti ſcopo neceſſarias. Verùm Theodotus Ancyræ Epiſcopus, primæ Galatiæ Metropolita, interceſſit. *Schedorum lectio ſuo tempore ſervetur, nunc verò curandum eſt, ut piiſſimus Neſtorius ſynodicis Actis præſtò ſit, ut ea, quæ ad religionem pertinent, communi omnium ſententia & conſenſu conſtituantur*. Cum calumnioſis hominibus agi norat Theodotus, ideòque nullum voluit prætermitti juris apicem, contumacem & turbulentum Neſtorium citari juxtà Canones, & anteà nihil litterarum legi, nihil diſcuti quæſtionis, nihil definiri. Quod conſilium placuit & Synodo, & Sancto etiam Cyrillo.

Heſterno die per Hermogenem Rhinocururæ in Ægypto, Athanaſium Paraliæ in Piſidia, Petrum Parembolorum, & Paulum Lampæ in Creta Epiſcopos citatus fuerat in diem hodiernum Neſtorius, reſponderatque: *Mecum deliberabo, & ſi quidem venire me oportuerit, veniam*. Aderant ipſi & ſex aut ſeptem alii Epiſcopi, itidem dicentes: *Deliberabimus, & ſi quidem ità viſum fuerit, craſtina die accedemus*. Ex quo vides primam Synodi Actionem fuiſſe heri indictam.

Verùm nullus Neſtorius aut Neſtorianus comparuit. Hìnc ad quatuor laudatorum Epiſcoporum de facta citatione atteſtationem reſpondit Flavianus Archi-Epiſcopus Philippenſis: *Abeant rursùs alii nonnulli ex religioſiſſimis Epiſcopis, qui Neſtorium denuò adeſſe, nec non ad ſanctam Synodum accedere moneant*. Et miſſi ſunt Theodulus Heluſæ in Palæſtina, Anderius Cherroneſi in Creta, ac Theopemptus Cabaſorum in Ægypto Epiſcopus, unàque Epaphroditus Lector ac Notarius Hellanici Rhodiorum Metropolitæ, cum ſyngrapha ſeu ſcripto citationis inſtrumento, per dictum Notarium ad Neſtorii faciem legendo.

Rei ſucceſſum audiamus à Theopempto regreſſo ad Synodum: *A ſancta & magna hac Synodo ad religioſiſſimum Neſtorium deſtinati in domum ejus venimus. Et videntes multitudinem militum cum*

fuſtibus,

fuſtibus, noſtrum adventum ei indicari rogavimus. Illi autem, ne id fieret, impediebant, dicentes ſeorſim non nihil quieſcere, ſeque, ne quemquam omninò conveniendi illius cauſa intromitterent, juſſos eſſe. Poſt multa Epiſcopi iſti hoc ſolum à Florentino Tribuno, Candidiani Comitis aſſecla, & quodam Neſtorii Clerico, impetravere reſponſum: *Mihi Neſtorium videre non licuit, per alios tamen ſignificavit, cùm omnes ſimul Epiſcopi convenerint, tum ſe quoque adfuturum.* Ad Joannis Antiocheni adventum provocavit. Quibus omnibus etiam Theodulus & Anderius Epiſcopi ſunt atteſtati.

Hìnc Canones ſequens Flavianus Philippenſis decerni voluit tertiam citationem. Et miſſi ſunt Anyſius Thebarum in Hellade, Domnus ibidem Opuntis, Joannes Ephæſti in Auguſtanica Ægypti Provincia, Daniel Darnenſis in Lybia Pentapolitana Epiſcopus, nec non Anyſius Firmi Cæſareenſis in Cappadocia Archi-Epiſcopi Lector & Notarius, cum anagnoſtico ſeu patentali citationis ſcripto inſtrumento. At nihil profecerunt. Repererunt & ipſi domum Neſtorii vallatam milite, à quo dudùm præſtolantes ne ſub umbra quidem conſiſtere permiſſi ſunt, immò & inſolenter ac impudenter hìnc indè truſi, nec loci tantillùm conſecuti, ubi pedem figerent. Et tandem dixere milites *nullum aliud reſponſum eos ablaturos, etiamſi ad veſperam uſque in domus veſtibulo immorarentur, & ea de cauſa ſe veſtibulo adhibitos cuſtodes, illudque à Neſtorio in mandatis accepiſſe, ne ullum omninò, qui à Synodo miſſus eſſet, ad ipſum ingredi permittant.*

Obſtupuit Sancta Synodus. Decreverat illum honorare etiam quarta ſupererogatoria citatione; verùm quod milite ſtipatus non faceret ſui copiam, edixit læſæ per ipſum fidei examen tandem inchoandum. Et Juvenalis Hieroſolymæ Epiſcopus ante omnia poſtulavit legi Symbolum Nicænum, cum illo ut infallibili regula conferri & Neſtorii & Sancti Cyrilli Dicta & Scripta, & ex iſto de hiſce judicari. Mox ipſum legit Petrus Eccleſiæ Alexandrinæ Presbyter & Notariorum Primicerius, manu tenens ac legi item poſtulans ſecundam Sancti Cyrilli ad Neſtorium Epiſtolam, quam & legit ad interlocutionem Acacii Melitinenſis Epiſcopi, per ſecundam Armeniam Metropolitæ. Et de lecta Synodum rogavit Sanctus Cyrillus: *Sanctitatem veſtram rogatam cupio, ut coram exponat, rectène & inculpatè, ſanctoque Nicæno Concilio convenienter ſcripſerim hæc, an ſecùs.* Omnes Patres proprio ſuffragio judicarunt conformem per omnia, & ut fidei regulam ſuſceperunt.

Flavianus Philippenſium Archi-Epiſcopus habuit duo ſuffragia: Alterum pro ſe, alterum pro Rufo Theſſalonicenſium Metropolita, & omnibus Epiſcopis Illyricianis, quorum erat Vicarius & Legatus. Et tamen Gregorius Cerazuntis Epiſcopus, licèt Eleuſii Neo-Cæſareenſis Epiſcopi, ſui per Pontum Polemoniacum Metropolitæ Vicarius & Legatus, habuit dumtaxàt unicum: Neſcio aliam cauſam, niſi Eccleſiæ Theſſalonicenſis ob Apoſtolicas per omne Illyricum vices dignitatem. Eadem de cauſa Flavianus Rufum vocat ſuum Patrem. Plures, licèt alterius Diœceſeos, Epiſcopi ità vocant & Sanctum Cyrillum: Quod nempe Romani Pontificis Vicarius Synodo præſideret. Saidas Phænis in Palæſtina ſalutari Epiſcopus ſeſe confirmat ſuffragio Archi-Epiſcopi ſui Juvenalis: Quem honorem ſuo Metropolitæ deferunt frequenter in Synodis generalibus Provinciales Epiſcopi, ac ſuo item Patriarchæ. Cur bis ſuffragium dixerit, ignoro. Forsàn ſit error ejus, qui digeſſit Acta ſynodalia. Prothymius Comanenſis Epiſcopus profitetur ſe in ea fide baptizatum, adoleviſſe ordinatum, & Sacerdotii dignitate inſignitum. Ex quo liquet Epiſcopatui ac aliis Eccleſiaſticis gradibus præmiſſam etiam olim fuiſſe fidei profeſſionem.

Poſt hæc Palladius Amaſenus Epiſcopus, Helenoponti Metropolita, eſt interlocutus: *Conſequens eſt, ut & reverendiſſimi Neſtorii Epiſtola legatur, cujus religioſiſſimus Presbyter Petrus initio mentionem fecit, ut hinc intelligamus, num & illa quoque ſanctorum Patrum Nicænorum expoſitioni conſentiat.* Acta ſynodalia ajunt à Petro Presbytero factam fuiſſe mentionem de ſola Sancti Cyrilli Epiſtola: Quare & hìc ſunt decurtata. Porrò Petrus mox legit ſecundam Neſtorii ad Sanctum Cyrillum Epiſtolam, cui Actorum ſynodalium Digeſtor meritò adpoſuit hanc Epigraphen: *Exemplar Epiſtolæ Neſtorii ad Cyrillum Epiſcopum, quæ omnibus in ſancta Synodo diſplicuit.* Etenim de ipſa lecta roganti Sancto Cyrillo, *Quid videtur ſanctæ huic & magnæ Synodo de Epiſtola modò recitata, nunquid hæc ipſa quoque fidei à ſancta Nicænorum Patrum Synodo expoſitæ conſentanea eſt, an verò ſecùs*, ſinguli proprio ſuffragio Epiſcopi reſponderunt eſſe impiam, hæreticam, monſtroſam, fidei Chriſtianæ capitaliter inimicam, anathemate & omni apud Deum & homines pœna dignam.

Acacii Militinenſis Epiſcopi ſuffragium eleganter expreſſit ſingulas Epiſtolæ ineptias. Primo, quod humanæ infirmitatis idiomata, *Natus, paſſus, crucifixus, mortuus*, quæ Deo Verbo palàm adſcribit Nicæna fides, Epiſtola adſcribat puro homini. Secundò, quod Divinæ Scripturæ imponat mendacium, dicens eadem idiomata per ipſam non Deo, ſed ſoli homini adſignari. Tertiò, quod Sancti Cyrilli Scriptis imponat impietatem Apollinarii ac Eunomii, blaſphemantium ipſam Dei Verbi Deitatem eſſe paſſibilem. Quartò, quod fidei dogma garriat jam priùs à ſe eſſe illuſtratum: Quaſi verò uſque ad Neſtorii apoſtaſiam veritas latuiſſet. Ea eſt omnium hæreſiarcharum vetùſta cæcitas & ſuperbia, quam in Marcione Tertullianus, nos hodie ridemus in Luthero & Calvino. Hinc intulit Acacius non eſſe mirum, quod domum ſuam milite vallaſſet, & Synodum accedere timeret Neſtorius, utpotè ſciens quantas & quales blaſphemias in Chriſtianum dogma vomuiſſet.

Dictis ſuffragiis adclamarunt voce una omnes Epiſcopi. *Quicumque Neſtorium non anathematizat, anathema ſit. Hunc recta fides anathematizat: Hunc ſancta Synodus anathematizat. Quicumque Neſtorio communicat, anathema ſit. Omnes Neſtorii Epiſtolam & dogmata anathematizamus. Omnes hæreticum Neſtorium anathematizamus. Omnes eos, qui cum Neſtorio communicant, anathematizamus. Totus terrarum orbis impiam Neſtorii religionem anathematizat.*

Facto ſilentio, dixit Juvenalis Hieroſolymæ Epiſcopus: *Legantur & litteræ ſanctiſſimi & reverendiſſimi Celeſtini Romanæ Eccleſiæ Archi-Epiſcopi, quas de fide perſcripſit.* Et ſtatim Petrus Eccleſiæ Alexandrinæ Presbyter ac Notariorum Primicerius legit primam laudati Pontificis ad Neſtorium Epiſtolam, qua damnavit ejus exegeſes, ac ipſi Eccleſiaſtica communione privato, niſi intrà decem dies reſipiſcens placaret ſcandalizatam profanis erroribus Eccleſiam, minatus fuerat perpetuam degradationem & ſpolium nominis Chriſtiani. Actorum ſynodalium Digeſtor illi adpoſuit hanc ſubnotationem: *Hæc Epiſtola à Synodo Epheſina lecta eſt poſt depoſitiones contra Neſtorii Epiſtolam factas, quæ & relata eſt in commentarios.* Lecta fuit poſt memoratas Cyrilli & Neſtorii Epiſtolas, quod de illis judicaret, ideòque ipſarum notitiam omninò prærequireret.

Exindè laudatus Petrus etiam tertiam Sancti Cyrilli ad Neſtorium Epiſtolam, utique famoſiſſimam & à tota Ægyptiacæ diœceſeos Synodo probatam duodecim Capitulorùm Epiſtolam, poſtulavit legi, à Flaviano Philippenſium Metropolita juſſus legit, atque addidit: *Non ea ſolùm, quæ Celeſtinus ſacratiſſimus Romanæ Eccleſiæ Epiſcopus ad reverendiſſimum Neſtorium ſcripſerat, miſſa & tradita ſunt eidem, verùm ea etiam, quæ ſanctiſſimus Alexandrinæ Eccleſiæ Epiſcopus Cyrillus & univerſa Ægyptii Synodus per Theopemptum, Danielem, Patamonem, & Macarium, religioſiſſimos Epiſcopos, ad eundem deſtinaverant. Quamobrem rogo, ut Theopemptus* Cabaſorum, *& Daniel* Darnenſis *Epiſcopi, hic præſentes ea de re interrogentur.* Neſtorio dura infligebat, ac duriora minabatur utraque Epiſtola, proindèque de utriuſque traditione meritò oportebat Synodum certiorari.

Quare mox à laudato Flaviano evocatus Theopemptus eſt in hæc verba atteſtatus: *Die Dominico, cum ſynaxis ageretur, ad Epiſcopale palatium adſcendimus, ibidemque toto præſente Clero, mùltiſque ex illuſtribus adſtantibus, litteras, de quibus ſermo eſt, Neſtorio tradidimus. Quibus acceptis, conſtituit nobis ut ſequenti die reverteremur, ſermonemque cum eo haberemus. Abivimus ergo. At poſtero die reverſos non admiſit, neque quidem ſatisfecit litteris, ſed publicè pro concione eadem quæ antè, & his deteriora dogmata propoſuit, & uſque hodie docere non deſinit.* Daniel Epiſcopus eſt eadem conteſtatus. Nota Epiſcopo Conſtantinopolitano fuiſſe palatium & Capellam palatinam, ubi Dominicis diebus cum primate Clero & illuſtri nobilitate agebat ſynaxim, quomodò etiam hodie agit Epiſcopus Romanorum. Perperàm igitur id à quibuſdam typhi ac faſtus notatur.

Poſteriora Theopempti verba, *Et uſque hodie docere non deſinit*, diſcuſſa volens Fidus Joppenſis Epiſcopus eſt interlocutus: *In ſuane doctrina etiamnùm ad præſens tempus perſiſtat Neſtorius, id piiſſimi Epiſcopi Acacius* Melitinenſis, ſecundæ Armeniæ Metropolita, *& Dominus Theodoretus* Ancyranus, Metropolita primæ Galatiæ, *qui coram adſunt, & non ſine alicujus ex ipſis periculo cum eo diſſeruerunt, optimè nobis explicare poterunt. Hos proinde obnixè rogamus, & per ſacroſancta Evangelia hic propoſita obſecramus, ut in præſentium Actorum fidem & confirmationem nobis exponant, quidnam ante proximum hoc triduum ex ipſo Neſtorio audiverint.* Uterque iſte Metropolita erat Neſtorio amiciſſimus, & ut proprio Patriarchæ quaſi ſubjectus: Uti enim Thracicam & Aſiaticam, ità & Ponticam, in qua Galatia & Armenia, diœceſin ſibi ſubjugare ex tunc cœperant Epiſcopi Conſtantinopolitani. Hìnc iſtorum alter per Neſtorii argutias nutaſſe videtur ac titubaſſe, ideòque dicit de ipſo Fidus: *Non abſque alicujus ex ipſis periculo.* Erat accuſatio graviſſima, atque ideò Sanctus Cyrillus utrumque Metropolitam ſuprema ſua ſynodalis Præſidis auctoritate ad juratam atteſtationem coegit. Contrà amicum, licèt compulſi, tamen depoſuerunt, & quidem blaſphemias nimiùm horrendas, ſuperiùs in diſſertatione adductas. Et hìnc vides ad ſancta Evangelia juramentum eſſe in Eccleſia vetuſtiſſimum, & in fidei cauſa fuiſſe etiam ab Epiſcopis exactum.

Amicorum Metropolitarum jurata teſtimonia pro authenticis accepit Synodus, perrexitque Flavianus Metropolita Philippenſis: *Conſequens eſt, ut beatorum Patrum noſtrorum ſententiæ, ad præſens inſtitutum facientes, in medium proferantur, prolatæque & lectæ in Acta referantur.* Etenim generales Synodi nova non revelant, ſed Prophetica & Evangelica dogmata partim ex ſacris litteris, partim elucidant ex ſanctis Eccleſiæ Patribus, utpotè fidis Spiritus ſancti Scriniariis, & firmis cuſtodibus Apoſtolicarum traditionum, ſeu arcani iſtius Depoſiti, de quo ad Timotheum Apoſtolus: *Depoſitum cuſtodi.* Hìnc igitur Petrus Presbyter legit teſtimonia Sancti Petri Epiſcopi & Martyris Alexandrini, ejus ſucceſſoris Sancti Athanaſii, Sancti Julii Romani Pontificis, ejus ſucceſſoris Felicis ſecundi, Theophili Patriarchæ Alexandrini, Sancti Cypriani, Sancti Ambroſii, Sancti Gregorii Nazianzeni, Sancti Baſilii Magni, Sancti Gregorii Nyſſeni, Attici Epiſcopi Conſtantinopolitani, & Sancti Amphilochii Metropolitæ Iconienſis. Ubi nota Julii Pontificis Epiſtolas, de quibus poſtmodùm litigari cœptum, fuiſſe ab hac Synodo in Canonem receptas. Eas eſſe ab Apollinario Laodicenſi confictas probare multis conatur in libro de Sectis (Cap. 8.) Leontius Byzantinus. Eſt quæſtio longa.

Etiam varia ex Neſtorii Scriptis deflorata loca legit laudatus Petrus, blaſphemiis pleniſſima, in quibus impudenter ille adfirmabat *neminem ex Doctoribus, qui ante illum exſtiterunt, ea populis locutum, qua ipſe locutus eſt.* Ità ſeſe Filium ſine Patre, tyronem ſine magiſtro, novumque in Eccleſia dogmatiſten, id eſt, manifeſtum hæreticum eſt palàm profeſſus. Et hìnc adversùs ulteriorem lectionem Flavianus Philippenſis interceſſit: *Quandoquidem horrenda & blaſphema ſint Neſtorii Dicta, neque aures noſtræ hiſce ampliùs inquinari ferunt, blaſphemæ illius voces ad perpetuam auctoris accuſationem & notam ſingulatim Actis inſerantur.*

Exinde Capreoli Carthaginenſis Archi-Epiſcopi dogmaticas litteras, per Beſſulam ejuſdem Diaconum & totius Africanæ diœceſeos Vicarium ac Legatum ad Synodum miſſas, legit idem Petrus, & de lectis Sanctus Cyrillus pronun-

nunciavit: *Hæc reverendiſſimi piiſſimique Carthaginis Epiſcopi Capreoli Epiſtola, cùm dilucidam in ſe ſententiam contineat, fidei Geſtorum inſeratur. Vult enim antiqua fidei dogmata confirmari, nova verò & abſurdè excogitata, & impiè divulgata reprobari & proſcribi.* Res ſemel ab Eccleſia definitas nec à generali Synodo retractari poſſe oſtendit eleganter Epiſtola, ideòque Sancto Cyrillo Epiſcopi omnes adclamarunt: *Hæ omnium voces, hæc omnes aſſerimus, hoc omnium eſt votum.* Exponit Epiſtola meram Sancti Auguſtini de Dominicæ Incarnationis Sacramento doctrinam, de qua ejus hoſtis, utpotè homo Semi-Pelagianus, Fauſtus Regenſis Epiſcopus in litteris ad neſcio quem Gregorium Neſtorianum: *In Scriptis ſancti Pontificis Auguſtini etiamſi quid* in Divinæ gratiæ materia *putatur apud viros doctiſſimos eſſe ſuſpectum, ex his, quæ damnanda judicaſti, nihil noveris reprehenſum, ſed fidei ſenſum, maximè de duabus ſubſtantiis vel naturis Dei & hominis, Domini & Redemptoris noſtri, ſcito apud Catholicam non ſolùm Patrum auctoritate ſuſceptum, ſed etiam Apoſtolicis oraculis conſecratum.*

Et hìnc tot atteſtationibus de Neſtorii contumacia ac blaſphemo dogmate certificata, nec non per ſacros Canones & ſancti Patris ſui Celeſtini Pontificis litteras compulſa Synodus ipſum degradavit, laudati Pontificis ſententias ex Synodorum generalium more confirmans. Et inſigni tunc ſermone Deiparam Virginem prædicarunt Sanctus Cyrillus & Rheginus Cypriorum Metropolita Conſtantienſis. Facta item eſt, ſed ſequenti die, ſententiæ inſinuatio ac publicatio, Relatio ad Principes, divulgatioque per omnes Eccleſiæ Diœceſes. Eamdem Sanctus Cyrillus nec non & ipſa Synodus ad Conſtantinopolitanum ac Alexandrinum Clerum & populum, monachorumque in Ægypto Patres, alii ad alios tranſcripſerunt. Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Œconomis, ne ejus bona diripienda Neſtorio permitterent, eſt ſpecialiter demandatum. Quas omnes Epiſtolas Actorum ſynodalium Digeſtor adjunxit. A ſolis ortu uſque ad noctem duravit Actio, cujus glorioſum cum proceſſione exitum ſuprà audivimus à Sancto Cyrillo. Ad Eccleſiæ valvas adfixam, & à Candidiano Comite refixam ſententiam quomodò per compita ebuccinari juſſerit Synodus, ſuprà eſt abundè dictum.

Actio ſchiſmatica Joannis Patriarchæ Antiocheni.

JOannes Patriarcha Antiochenus Synodi locum, civitatem Epheſinam intravit hoſtili animo, uti nuper Conſtantinopolitanam Theophilus Patriarcha Alexandrinus, de quo ad Sanctum Pontificem Innocentium primum ſcribit Joannes Chryſoſtomus: *Theophilus collecta multitudine Epiſcoporum non paucorum huc venit, quo præludio quaſi declarare volebat ſe ad bellum & aciem pergere. Cùmque in magnam urbem Conſtantinopolim ingreſſus eſſet, juxta conſuetudinem & conſtitutionem hactenùs obſervatam non intravit in Eccleſiam, neque ad nos acceſſit, neque participem ſe fecit vel ſermonis, vel precum, vel communionis, ſed egreſſus è navi, & prætercurſis Eccleſiæ veſtibulis, alicubi extra urbem diverſatus eſt, tametſi nos plurimùm obſecraremus & ipſum, & eos qui ante ipſum advenerant, ut apud nos diverterent. Erant enim diverſoria, & omnia alia, quæ oportebat, benè inſtructa. At neque illi, neque ille nobis morem gerebant.* Hæc omnia fraternæ charitatis & honoris officia etiam Joanni Patriarchæ impenderunt Sanctus Cyrillus & Memnon Epheſiorum Epiſcopus; aſt ille eſt Theophilum imitatus. Hìnc interim diſcimus advenas Epiſcopos fuiſſe olim primùm ad Eccleſiam deductos, & in Epiſcopali palatio hoſpitatos.

Joannes igitur ex itinere adhuc pulverulentus mox in ſuo diverſorio fecit ſchiſmaticum conventiculum, & Comitis Candidiani adversùs primæ Actionis geſta mendaciis auditis edixit: *Legantur & nobis piæ litteræ.* Sacram Divalem ſpretam, ſeſe expulſum, ac ſua & multorum Epiſcoporum proteſtatione non attenta vanam Synodi ſpeciem fuiſſe à Cyrillo attentatam queſtus fuerat Candidianus, ideòque quaſi novam Synodum inchoaturus Joannes juſſit ſibi ante omnia Sacram directricem legi. *Sanctiſſimis autem Epiſcopis*, inquit pſeudo actorum Digeſtor, *conſurgentibus, magnificentiſſimus Comes Candidianus legit.* Ad Sacræ lectionem ſurrexiſſe ac ſtetiſſe Epiſcopos, res eſt inaudita: Ad exequendas ſuas pro Neſtorio adversùs Deum machinas violenta laici Principis & Comitis manu egebat Joannes Patriarcha, ideòque iſto peccatoris oleo, ſynodalis majeſtatis oblitus, utriuſque caput perfudit.

Lectam Sacram fauſtiſſimis acclamationibus honorarunt Epiſcopi, ac in ejus prævaricatores graviter invectus eſt Joannes, eam adamuſſim ſervare profeſſus, & de damnato Neſtorio Candidianum percunctatus: *Convictumne, an verò indicta cauſa virum condemnarunt?* Ad quæ Candidianus: *Sine ullo prorsùs examine, & abſque aliquo judicio hæc ab illis conſtituta ſunt.* Ubi rectè Scholiaſtes marginalis: *Impudentiſſimè hic mentitur Candidianus.* Liquet id abundè ex huc uſque dictis.

Mendacium mendacio addidit Joannes Patriarcha: *Sanè etiam illa, quæ in noſtra præſentia geſſerunt, his maximè fuerunt conſentanea. Cùm enim oportuiſſet, ut illos, qui è tam longinqua peregrinatione jam tum recens advenerant, fraternè complecterentur, pulvereque adhuc conſperſos benignè & comitèr exciperent, ac refocillarent fraterno adfectu, tumultuario impetu ſtatim ad nos perturbandos irruerunt, conſuetamque inſolentiam & immodeſtiam apertis indiciis declararunt. Verumtamen ſancta Synodus, quæ mecum aderat, nec aures his adhibuit. Ea quoque in ipſos ſtatuet quæ in eos decerni par erit, qui adeò illegitimè tyrannicèque omnia conturbarunt.* Ad quæ etiam rectè Scholiaſtes marginalis: *Falſa quoque eſt hæc expoſtulatio.* Quod enim advectum Joannem ſummo honore & modeſtia excipiendum curarit Sanctus Cyrillus, ac ille ipſi & ipſius ac totius Synodi Legatis effrænes contumelias reddiderit, eſt ſuprà oſtenſum.

Poſt ſuas de orthodoxa Synodo mendaces querimonias Pſeudo-Synodo exivit Comes Candidianus: Quod nempe non de fide ſolùm, ſed primùm de regularibus Sancti Cyrilli & Memnonis Epheſini Epiſcopi criminibus examen & judicium, cui laici adeſſe non poterant, agere Joannes vellet, Sacram Divalem, tot exceptam encomiis & plauſibus, de cujus prævaricatione uti crimine capitaliſſimo arguebat Synodum, patenter prævaricatus: Primùm enim de fide definiri, deinde de criminalibus aut civilibus perſonarum cauſis illa mandabat.

Egreſſo itaque Candidiano, Sacræ prævaricator Joannes ſuos Neſtorianos Collegas eſt de eadem percunctatus. *Quid veſtras Pieta in eos ſtatuendum cenſet, qui litteras adeò pias tam indignis modis contempſerunt?* Et illi, qui Judices huc uſque ſimularant, Cyrillum & Memnonem cœperunt de multis accuſare. Primò, quod ſibi ante Joannis adventum, in ipſo etiam ſanctæ Pentecoſtes Feſto, clauſiſsent omnes Sanctorum Martyrum ædes, ipſamque omnibus ſemper patere conſuetam Sancti Joannis Evangeliſtæ Baſilicam, ideòque feſtivitatem iſtam ſine Chriſtiana Synaxi tranſire fuiſsent compulſi. Secundò, quod armata Aſiaticorum ruſticorum & Ægyptiorum nautarum confuſa caterva ad hæc exequenda fuiſsent uſi, atque ità & civitatem & venerabile iſtud feſtum inſigni rerum omnium tempeſtate fœdaſsent. Tertiò, quod addictos Neſtorio Epiſcopos minis ac terroribus, ſynodali gravitati ac libertati adverſis, conati eſsent factioni ſuæ adjungere. Quartò, quod Divales Principis litteras prævaricati ſprevifsent. Quintò, quod duodecim Capitula, Arii, Eunomii, atque Apollinarii blaſphemiis plena, compoſuiſſet Cyrillus, eaque & ipſe & Memnon ubique, etiam per Regiam civitatem, diſseminaſsent, ac etiamnùm diſseminarent. Sextò, quod dictas violentias ad defendenda eadem capitula, & impediendum ſynodale de ipſis judicium concitaſſent. Septimò, quod horum malorum dux Cyrillus, Memnon eſset ſatelles, ideòque ambos ut hæreſeon & factionum Principes perpetua & irreparabili degradatione plecti ex antiquo Eccleſiæ Canone & more, ab illis autem circumſcriptos aut ſeductos Epiſcopos ſubdi pœnitentiæ poſtularunt.

Joannes lata à Synodo in tribus citationibus contumacem Neſtorium ſententias culpabat uti attentatas in hominem inauditum, & ecce ſui immemor Cyrillum, Memnonem, & omnem legitimam Synodum ne citavit quidem, & tamen in ipſos pronunciavit: *Tu Cyrille Alexandrine, & tu Memnon hujus civitatis Epiſcope, ſcitote vos depoſitos eſſe, & ab Epiſcopatu alienos, ut qui cauſa fuiſtis, ut Patrum Canones conculcarentur, & Imperatorum Decreta contemnerentur, omniaque confuſione & turbis miſcerentur, ac totius ſceleris auctores & duces exſtitiſtis. At vos reliqui omnes, qui ſeditiosè & iniquè contra Eccleſiaſticas ſanctiones, Regiaque Decreta agentibus conſenſiſtis, anathemati ſubjacete, donec agnita culpa veſtra reſipiſcatis, fidemque à ſanctis Patribus in Nicæna civitate congregatis expoſitam ſuſcipiatis, nihil illi extraneum aut peregrinum adtexentes: Capita præterea hæretica à Cyrillo Alexandrino expoſita, quæ & Evangelicæ & Apoſtolicæ doctrinæ apertè repugnant, anathematizetis.* Hæc eſt illa infelix ſententia, qua Joannes, vir aliàs eruditus & probus, cæco Neſtorii amore circumſcriptus, in Sanctum Cyrillum Alexandriæ Patriarcham, ſeſe majorem, & quidem per Apoſtolicæ Sedis vices generalis Synodi Præſidem, omneſque ipſi ſynodaliter adjunctos Epiſcopos, latrare non erubuit degradationis & excommunicationis convicium, & apud omnem poſteritatem hocce abominabili facinore reddere ſeſe peſſimè famoſum. Et quia Epheſi nulla ipſi patebat Eccleſia, ſententiam in ſuo diverſorio concepit, publicavit autem fixam ad amphitheatri parietes. Uterque locus facinori congruebat. Subſcripſere Epiſcopi quadraginta tres, ſuperiùs depicti.

ACTIO II.

Actioni ſecundæ, factæ eodem anno, ſexto Idus Julias, in Epiſcopali palatio, præſederunt Sanctus Cyrillus, Arcadius & Projectus neſcio quarum in Italia Eccleſiarum Epiſcopi, nec non Philippus ad Sanctos Apoſtolos Romæ Presbyter Cardinalis, Celeſtini Pontificis unà cum Cyrillo Vicarii & Legati. Omnes Epheſiorum Baſilicas clauſerat, aut milite ſtiparat, & Epheſinum Clerum ac populum ad novi Epiſcopi electionem urgebat Comes Candidianus, ideòque in Epiſcopales ædes Actio hæc fuit coacta. Verbi oſtium aperuit laudatus Philippus: *Gratias agimus ſanctæ & adorandæ Trinitati, quod nos humiles ſancto veſtro conventui dignata eſt. Dudùm quidem ſanctiſſimus, beatiſſimuſque Papa noſter Celeſtinus, Sedis Apoſtolicæ Epiſcopus, per ſuas Epiſtolas ad Cyrillum ſanctum virum, ac piiſſimum Eccleſiæ Alexandrinæ Epiſcopum, de præſenti hac cauſa & negotio definivit, quæ litteræ ſacro veſtro cœtui ſunt exhibitæ. Et nunc aliàs rurſùm ad corroborationem fidei Catholicæ ad veſtram omnium Pietatem per nos miſit litteras, quas à nobis exhibitas decenter ſanctæ Synodo jubete legi, ac inter Eccleſiaſticos commentarios referri.* Quod ipſum Projectus & Arcadius Epiſcopi poſtularunt, & Sanctus Cyrillus confirmavit.

Sacras Auguſtorum Principum ad generalia Concilia juſſiones directrices dudùm quidem toleravit Romana Eccleſia, ſemper tamen excutere eſt conata: Dogmaticas ac definitivas ſui Pontificis de mota quæſtione litteras eſſe voluit Synodi facem & regulam, aliudque à Synodo non fieri, quam illas omnium Epiſcoporum ſuffragio comprobari. Et jure merito. Omne enim hujus Synodi ſcandalum è ſacris juſſionibus fuit enatum. Palmare crimen, Sancto Cyrillo & ejus in Neſtorium ſynodali judicio impoſitum à Joanne Antiocheno Patriarcha, erat prævaricatio Sacræ Divalis, ipſamque ad Juvenalis Hieroſolymitani Epiſcopi interlocutionem etiam Sanctus Cyrillus in Synodi legem admiſerat, ante dogmaticas Sedis Apoſtolicæ litteris juſſam recitari. Hoc damnant, & in Cyrillo notant Legati Romani, ipſumque correcturi voluere jam adductas à ſeſe

Roma litteras eſſe omnium deinceps agendorum duces, & ſolas recitari.

Eas à Siricio Romanæ Eccleſiæ Notario latinè recitatas probavit, & in Acta referendas cenſuit, errorem priorem corrigens, dictus Juvenalis, verùm omnes Græcorum Epiſcopi interceſſerunt, poſtulantes *ut litteræ græcè redderentur*, & ità quoque *recitarentur*. Erat poſtulatio æqua, ideòque Philippus Legatus repoſuit: *Veteri conſuetudini ſatisfactum eſt, ut Apoſtolicæ Sedis litteræ latinè imprimis legantur. Nunc verò quoniam Beatitudo veſtra efflagitat, ut græcè etiam legantur, neceſſarium eſt, ut Sanctitatis veſtræ deſiderio ſatisfiat. Faciendum curavimus ut Romana oratio in græcam convertatur.* Arcadius & Projectus Epiſcopi Legati dedere cauſam: *Quia ſanctorum fratrum Epiſcoporum non pauci ſunt, qui latinè neſciunt, proptereà allata Epiſtola græcè quoque eſt reddita, & ſi juſſeritis legetur.* Eam ad Flaviani Philippenſis Metropolitæ interlocutionem legit Petrus Alexandriæ Presbyter ac Primicerius Notariorum.

Paternas traditiones ac Divinum Chriſtiani dogmatis depoſitum eleganter commendat Epiſtola, & concludit: *Direximus pro noſtra ſollicitudine ſanctos Fratres & Conſacerdotes noſtros, unanimes nobis & probatiſſimos viros, Arcadium & Projectum Epiſcopos, & Philippum Presbyterum noſtrum, qui iis quæ aguntur interſint, & quæ à nobis anteà ſtatuta ſunt exequantur. Quibus præſtandum à veſtra Sanctitate non dubitamus adſenſum, quando id quod agitur videatur pro univerſalis Eccleſiæ ſecuritate decretum.* Et omnes ſimul Epiſcopi adclamarunt: *Novo Paulo Celeſtino, Novo Paulo Cyrillo, Celeſtino cuſtodi fidei, Celeſtino cum Synodo concordi, Celeſtino univerſa Synodus agit gratias. Unus Celeſtinus, unus Cyrillus, una fides Synodi, una fides orbis terrarum.* Profitentur palmare generalis Synodi officium eſſe dogmaticas Romani Epiſcopi litteras probare, eiſque adnexa exequi mandata.

Placuit hoc Legatis, ideòque Arcadius Epiſcopus ſuum & Collegarum adventum tardum ex adverſa maris tempeſtate & navigationis incerto excuſans egit Synodo gratias de tanta in Romanam fidem & Eccleſiam pietate, & addidit: *Veſtram Beatitudinem rogatam cupimus, ut quæ à veſtra Sanctitate decreta ſunt, ea nobis exponi jubeatis.* Utique diſquirenda, num conſonent dogmaticis litteris novi Pauli Celeſtini. Etiam de factis adclamationibus gratias egit Philippus Presbyter Romanus, utpotè non tam Celeſtino Pontifici, quàm Sancto Petro totius fidei & Apoſtolorum capiti impenſis, & perrexit: *Rogamus ut ea patefieri nobis mandetis, quæ ante adventum noſtrum in ſancta hac Synodo acta ſunt, quò juxtà beati Papæ noſtri, præſentiſque hujus ſancti cœtus ſententiam nos quoque confirmemus.* Peractam Synodi Seſſionem, dataſque in Neſtorium ſententias confirmare nolunt, niſi priùs dogmaticis Celeſtini litteris & mandatis videant conformes, ideòque ſibi omnia referri poſtulant & ex integro recitari. Eſſe conformes repoſuit Theodotus Ancyræ Metropolita, & adjunxit: *Quoniam juſta ratione permota veſtra Beatitudo ex ipſis Actorum commentariis intelligere quæſivit de Neſtorii depoſitione juſtam ſententiam, ſanctæque Synodi zelum & conſenſum in fide, quam piiſſimus & ſanctiſſimus Epiſcopus Celeſtinus magna voce deprædicat, veſtra Reverentia planè certòque cognoſcet tum è plena fide, quam nos faciemus, tum è reliquis, quæ præſenti adduntur Actioni.*

Actorum ſynodalium Digeſtor adnexuit duas alias Celeſtini Pontificis Epiſtolas miſſas per eoſdem Legatos. Prima eſt ad Theodoſium Auguſtum, orthodoxam fidem uti Romani Imperii unicam tutelam ex animo commendans, roganſque ut his, qui Divinæ Majeſtatis potentiam in humanæ diſputationis rationem arctare contendunt, nulla tribuatur facultas Divinæ inhumanationis Sacramentum, unicam humani generis ſpem, dialecticis hæreticæ verſutiæ ſophiſmatibus arietandi. Etenim Divinam unius præſertim ſine altera perſonæ incarnationem eſſe impoſſibilem ſeductus à vanis ſuarum cogitationum ſubtilitatibus Neſtorius delirabat. Decem dies illi à Celeſtino Pontifice ad reſipiſcendum præfixi jam pridem ante inchoatam Synodum exſpirarant, ideòque Apoſtolicam degradationis ſententiam ille incurrerat, & erat omninò degradatus. Ad generalem enim Synodum interpoſita appellatio Romanam ſententiam devolvere ut ſummum potuit, apud veraciter orthodos nunquam ſuſpendit. Hìnc futurus Synodi Præſes Sanctus Cyrillus, an Neſtorium uti degradatum tractari iſtic oporteret, proindeque, licèt pœnitens rediret ad mentem, nunquam reparari in gradum Epiſcopalem, ab Apoſtolica Sede efflagitarat. Huic dubio reſpondet ſecunda Epiſtola: Suprà edixi ejus ſenſum. Neutra fuit lecta aut Actis inſerta: Quod utriuſque utilitas jam tranſiſſet. Contumax adversùs Synodum Neſtorius nec diſputare volebat, longè minùs reſipiſcere aut pœnitere.

ACTIO III.

IN tertia Actione, facta quintò Idus Julias, ad Romanos Legatos loqui cœpit Juvenalis Hieroſolymæ Epiſcopus: *Heſterno die veſtra Pietas poſtulavit, ut commentarii acti in depoſitione Neſtorii hæretici legerentur, idque conſequenter ſancta Synodus præcepit. Sanctitas igitur veſtra docere dignetur, num legerit ac perceperit vim eorum.* Acta igitur heri non fuerant lecta, ſed Legatis tradita, legenda privatim ac diſcutienda. Et hoc demonſtrant heſterna Theodoti Ancyrani ad ipſos verba: *Tum è reliquis, quæ præſenti adduntur Actioni.* Repoſuit verò Philippus Presbyter Romanus ac Legatus: *Ex Actorum lectione cognovimus, quæ in Neſtorium conſtituta ſunt in ſancto veſtro Concilio. In quibus commentariis intelleximus omnia canonicè & ex Eccleſiaſtica diſciplina judicata eſſe. Ac nunc quoque petimus à Corona veſtra, quamvis ſupervacaneum ſeu non neceſſarium ſit, ut quę in veſtra Synodo lecta ſunt, rursùm nobis etiam eadem legantur, ut obtemperantes formulę ſanctiſſimi Papę Celeſtini, qui hanc curam nobis commiſit, veſtrę etiam Sanctitatis judicia confirmare poſſimus.* Quod ipſum petierunt Projectus & Arcadius Epiſcopi, atque ità primam Actionem integrè ac ſolenniter legit Petrus

trus Preſbyter Alexandrinus ac Primicerius Notariorum.

Legatis Romanis admodùm placuerunt hæc datæ in Neſtorium ſententiæ verba: *Coacti per ſacros Canones & Epiſtolam ſanctiſſimi Patris noſtri & Comminiſtri Celeſtini*. Oſtendunt à generalibus Synodis nihil poſſe fieri, niſi ex mandato Apoſtolicæ Sedis. Palmare generalis Synodi officium eſt Romani Epiſcopi de mota quæſtione ſuffragium, per litteras ac Legatos tranſmiſſum, confirmare, & in executionem ducere. Hinc adjunxit Philippus Presbyter Legatus: *Nulli dubium, immò ſeculis omnibus notum eſt, quod Sanctus Petrus Apoſtolorum Princeps & caput, fideique columna & Eccleſię Catholicę fundamentum, à Domino noſtro Jeſu Chriſto claves regni cœleſtis accepit, qui ad uſque tempus & ſemper in ſuis Succeſſoribus vivit, & judicium exercet*. Damnandi Neſtorii & ſtabiliendæ fidei poteſtatem adfirmat Synodo à Celeſtino Pontifice fuiſſe. Synodum hanc, quod illi *Orientalis & Occidentalis Eccleſię Sacerdotes vel per ſe vel certè per ſuos Legatos interſint*, ait eſse verè œcumenicam, ideòque ejus omnia in Neſtorium judicata ampliſſimè confirmat. Etiam datum illi elogium *Novi Judę*. Ei enim adſcribit ſortem illius, de quo ſcriptum eſt: *Epiſcopatum ejus accipiat alter*. Confirmarunt etiam Arcadius & Projectus; addentes: *Secuti formam Celeſtini ſanctiſſimi Papę, qui nos dignatus eſt hujus negotii executores ſuos mittere*.

Acta ſua tam ſolenniter à Romanis Legatis probari & ſtabiliri gavisus plurimùm eſt Sanctus Cyrillus, ideòque illos rogavit, ut eiſdem ad perpetuam firmitatem dignarentur ſubſcribere. Et ſubſcripſerunt. Et quoniam Comes Candidianus & Joannes Patriarcha Antiochenus peſſimis adversùs Sanctum Cyrillum & ejus in Neſtorium Acta mendaciis inquietabant Principis aures, Palatium, Regiam civitatem, ac omnes Orientis præſertim Eccleſias, nova Relatione Principem inſtruxit hæc Actio, adſeverans Cyrillum nihil auctoritate ſua, ſed omnia per Apoſtolicas Celeſtini vices egiſſe in Neſtorium, Apoſtolicam illius in hunc ſententiam dumtaxàt confirmaſſe & fuiſſe executum. Addidit dubitari non poſſe de conſtanter perſeveranti mente Pontificis, utpotè cujus tres novi Legati cum confirmantibus litteris ac mandatis advenerint, omniaque in Neſtorium Acta pleniſſimè confirmarint. In hæc omnia conſentire dicit omnem orbem Chriſtianum, *exceptis paucis qui Neſtorii amicitiam pietate potiorem ducunt*. Hoſce ſupplicavit compeſci, ſua Decreta cum executoriis litteris publicanda mitti ad Prætoriorum & Provinciarum Præfectos, ſacris pro Neſtorio juſſionibus non vexari Eccleſiam, ſibi fieri licentiam novi Epiſcopi Conſtantinopolitani ordinandi, & ſic ad propria redeundi. Regiæ namque civitatis Epiſcopum ſine ſua licentia eligi aut conſecrari Græcorum Auguſti vix unquam permiſere. Eamque conſuetudinem fuiſſe pro ipſorum reverentia toleratam à Romana Eccleſia audivimus alibi ex ſancto Pontifice Nicolao primo. Etiam è celebratis in Oriente generalibus Synodis ſine Principis licentia recedere Epiſcopi olim non potuerunt. Qua violentia Conſtantius Auguſtus fuit uſus & in Synodum Ariminenſem.

Similis Relatio facta eſt ad Clerum & populum Conſtantinopolitanum, pro futura novi Epiſcopi electione mandans fundi publicas preces, addenſque tantæ ſuæ pro iſta Eccleſia ſolicitudinis cauſam: *Si Regia civitas piè gubernata fuerit, cęterę quoque omnes Eccleſiæ ſanctæ Dei commodum hinc reportabunt*.

Quæſtio eſt, Quomodò Philippus Romanæ Eccleſiæ Preſbyter ac Legatus paſſim loquatur & ſubſcribat ante Arcadium & Projectum Epiſcopos, etiam Legatos: Neque enim illo tempore Cardinales Romanorum Preſbyteri Epiſcopos præcedebant. Quidam exiſtimant Acta ſynodalia eſſe vitiata & confuſa in ſtatum Eccleſiæ præſentem. Etenim Celeſtinus Pontifex ab ipſis diſcordat in ſuis ad Synodum & Principem litteris, ultimo ſemper loco nominans Philippum. Quod ipſum frequenter faciunt Sanctus Cyrillus, ac variæ ſynodales Relationes. Alii volunt Philippum Sedis Apoſtolicæ, Arcadium & Projectum Romanæ Patriarchalis Synodi fuiſſe Legatos, ideòque hos non ſolùm poſt Philippum, ſed etiam poſt Juvenalem Hieroſolymæ Patriarcham ſediſse & ſubſcripſiſſe. Arcadius ſemel, Projectus aliquoties poſt Juvenalem ſubſcripſit. Ità etiam in ſexta Synodo Agathonis Papæ ante, Romanæ Synodi Legatio poſt Patriarchas ac Primates ſubſcripſit. Et hiſce favet Sancti Cyrilli de præſentibus Legatis interlocutio: *Supplentes locum Sedis Apoſtolicæ, totiuſque Synodi ſanctiſſimorum Occidentalium Epiſcoporum*. Verùm obeſt ſynodalis ad Principes Relatio, ajens de omnibus tribus: *Celeſtini ſanctiſſimi Epiſcopi locum ſupplent*. Et hinc video rem eſse perplexam. Facilè crediderim ſubſcriptionis ordinem eſse à quopiam ſciolo interpolatum. Etenim Arcadius ſemel ante, ſemel poſt Juvenalem ſubſcribit, ac non ſolùm poſt illos, ſed etiam poſt Projectum & Flavianum Philippenſem ipſe Philippus.

ACTIO IV.

Actionem quartam, decimo ſeptimo Calendas Auguſti celebratam, alloqui cœpit Heſychius Diaconus: *Cyrillus per omnia ſacratiſſimus Eccleſiæ Alexandrinæ Epiſcopus, & ſanctiſſimus Memnon Epheſiorum Epiſcopus ſanctiſſimæ ac œcumenicæ Synodo libellum exhibuerunt, quem, ſi veſtra Sanctitas juſſerit, recitabimus*. Ipſum ad Juvenalis Hieroſolymitani Epiſcopi interlocutionem idem Heſychius legit. Libellus habet tria. Primò, ſynodalis in Neſtorium manifeſtè hæreticum ac trinæ citationi contumacem datæ ſententiæ juſtitiam acriter commendat. Secundò, Joannis Antiocheni, nullam per Canones aut Imperiale Reſcriptum poteſtatem habentis, ſolis triginta ſchiſmaticis aut degradatis Epiſcopis adſociati, & nihilominùs Cyrillum ac Memnonem, omnemque cum illis generalem Synodum, & quidem nec auditos nec citatos, damnare auſi, audaciam ac inſolentiam graviter exaggerat. Tertiò, ſupplicat Joannem ac ejus in hac tragædia ſocios citari ad Synodum, redditurps ſuæ temeritatis rationes. Et quoniam juſtus

ſtus confidit ut Leo, & Cyrillus & Memnon adſeverant ſeſe ſibimetipſis in hac cauſa non defuturos. Ex verbis, *Nullam per Canones aut Imperiale Reſcriptum habentis poteſtatem*, D. Petrus de Marca Archi-Epiſcopus Pariſienſis in opere de Sacerdotii ac Imperii concordia infert Auguſtis Principibus olim fuiſſe morem criminales Epiſcoporum cauſas delegandi peregrinis alterius diœceſeos Epiſcopis, idque etiam in Synodo generali, ac iſtud probari hìc à Memnone ac Sancto Cyrillo. Fateor morem illum olim fuiſſe; at Canonibus adverſum, & in nulla unquam generali Synodo, niſi in ſolo Epheſino latrocinio viſum atque damnatum. Quem abſit hìc probari à Memnone aut Sancto Cyrillo. Ajunt Joanni Patriarchæ nullam fuiſſe in ſe aut per Canones poteſtatem, aut per Imperiale Reſcriptum poteſtatis fucum, quem ſolum à Principe conferri poſſe ſuo loco oſtendetur.

L. 4. c. 3. n. 3.

Quomodò ab Acacio Berrhæenſi Epiſcopo inductus Theodoſius Auguſtus ómnem primam Actionem, adverſas utriuſque partis ſententias, & Neſtorii & Cyrilli ac Memnonis Epheſini damnationem miſſis per Joannem ſacrarum largitionum Comitem Divalibus litteris confirmarit, eſt ſuprà oſtenſum. Poſt advectas ac publicatas iſtas litteras fuit celebrata hæc Actio, atque ità ipſis obediens Cyrillus è Præſidis cathedra deſcendit in degradati rei humilem locum, & directæ per ſolos Romanos Legatos Synodo obtulit unà cum Memnone jam dictum libellum. Acacius Melitinenſis Epiſcopus repoſuit Joannis Antiocheni, hominis palàm ab œcumenica Synodo ſchiſmatici, & damnati Neſtorii hæretica communione polluti, in Cyrillum ac Memnonem, autocephalæ diœceſis Primates Epiſcopos, geſta non fuiſſe Sacerdotale ac ſynodale Judicium, ſed attentatum impotentis animi convicium, adeòque nullis hìc opus eſſe libellis, nullo retractationis ſtrepitu, nulla abſolutione. Quod judicium Synodus eſt omninò ſecuta. Et hìnc Actorum ſynodalium Digeſtor ſcripſit Cyrillum huic etiam Actioni præſediſſe. Jus, non factum attendit. Quin & Joannem Antiochenum per Archelaum Myndenſem in Caria, Paulum Lampenſem in Creta, & Petrum Parembolarum in Palæſtina Epiſcopos ad judicium & dandas temeritatis rationes Synodus evocavit.

At ille Neſtorium imitatus domum ſuam armato milite cinxit, à quo malè excepti Epiſcopi ſine reſponſo redierunt. Hìnc ſecundam citationem fieri inſtitit Cyrillus, & ipſi ac unà Romanis Legatis caput oleo peccatoris perfundens Juvenalis Hieroſolymæ Epiſcopus edixit poſtulationem eſse juſtiſſimam, quod Synodo adeſſent & Hieroſolymitana & Romana Eccleſia, apud quas Antiochena ex Apoſtolico Canone fuit ſemper judicata. Ad Antiochenam Hieroſolymitanæ ſubdendam, & ejus nobiliores provincias in ſuum Patriarchicum jus tranſcribenda partim occaſione temporis, partim mendacio viam ſtravit homo verſatilis. At ejus nugamentis nemo reſpondit. Miſſa verò eſt ſecunda citatio per Timotheum Termeſi & Eudociadis, Euſtatium Docimii, & Eudoxium Chomatis in Lycia Epiſcopum, quibus etiam Joannem videre non licuit, ſed ab ejus inter milites Clericis improperatum: *Nos hominibus per nos depoſitis & excommunicatis reſponſum nullum damus.*

Quare tertiam quoque ex ſynodali more citationem fieri efflagitarunt Cyrillus ac Memnon, addens pleroſque Joannis in patrato facinore ac præſenti contumacia aſseclas eſse homines hæreticos, degradatos, aut degradari dignos. Ità & ex priorum Actorum tabulis, & ex præſenti contumacia Synodus vidit Joannis in Cyrillum & Memnonem attentata ex animi impotentia proceſſiſse, ritè tamen Canonum via gradi volens decrevit omnia referenda Principi, Joanni faciendam tertiam citationem, & tunc pronunciandum in contumacem.

ACTIO V.

A Quinta Actione, facta decimo ſexto Calendas Auguſti in Eccleſia Metropolitana, Sanctus Cyrillus urſit Joanni Antiocheno mitti tertiam citationem ac peremptoriam, graviter querens ſe ab illo fuiſſe, idque per ſententiam publicè adfixam, traductum de Arii, Eunomii, ac Apollinarii erroribus, virum qui à prima ætate ſacras litteras in monaſterio didicerit, in ſanctorum ac orthodoxorum Patrum manibus & diſciplina educatus. Loquitur adversùm Joannis Antiocheni calumnias, qui illum in Relatione ad Principem ſcripſerat natum & educatum ad perniciem Eccleſiarum. Et adversùm quotidiana Candidiani & Irenæi Comitum mendacia & falſas ad Principem Relationes addidit: *Sanctitati veſtræ ſummoperè curæ eſſe debet, ne piæ Principum aures per fallaciam capiantur.* Erant juſtiſſimæ preces, ideòque miſſa mox fuit tertia citatio per Danielem Colonienſem in ſecunda Cappadocia, Commodum Tripolitanum in Lydia, ac Timotheum Termenſem in Helleſponto Epiſcopum, quibus adjunctus Muzonius Notarius, citationem lecturus.

Per viam offenderunt Aſphalium Eccleſiæ Antiochenæ Presbyterum, ejuſdem Eccleſiæ negotia curare conſuetum Conſtantinopoli, virum bonum, de quo ad Synodum Daniel Epiſcopus: *Hic ad ædes, in quibus piiſſimus Epiſcopus Joannes commoratur, propiùs nos adduxit, nobiſque conjunctus irruentes prohibebat. Cæterùm militibus gratias agimus. Hi enim, cùm piiſſimum Epiſcopum Commodum agnoſcerent, eò quod in illius civitate ſint conſtituti, omnes Clericos, qui in nos impetum faciebant, repreſſerunt.* Epiſcoporum interim adventum Joanni Patriarchæ nuntiavit Aſphalius Presbyter, quos ille videre nolens miſit ſuum Archi-Diaconum, fædum homuncionem ſuprà deſcriptum, cum neſcio qua ſcheda & hiſce verbis: *Sacra Synodus hanc ad vos mittit, ut eam accipiatis.* Seſe non ad ſchedas accipiendas, ſed ad pacifica Synodi mandata intimanda miſſos adſerentibus Epiſcopis conſultus per eumdem Nanum Joannes reddidit: *Neque vos ad nos mittatis, neque nos quidquam ad vos mittemus, ſiquidem poſteaquam Decreta noſtra ſemel ad Imperatorem detulimus, quid opus ſit facto ut ipſe nobis præ-*

præſcribat, exſpectamus. Ità miſerabilis Patriarcha, *cùm Palatii cauſæ transferantur ad Eccleſiam, Eccleſiæ cauſam ad Palatium transferebat.* Quod etiam in laicò Principe reprehendit meritò Facundus Hermianenſis. Epiſcopis audiri ſaltem
L. 12. c. 4. rogantibus repoſuit Homuncio: *Vos ſchedam reſpuiſtis, ego Synodi verba non auſculto.*

Quæ omnia audiens à regreſſis Epiſcopis, & à Memnone ac Sancto Cyrillo juſtitiam expoſtulata ſanctaSynodus in Joannem ac triginta quatuor, quos inter Theodoretus Cyrenſis, illi cooperatos Epiſcopos pronunciavit: *Ab Eccleſiaſtica communione alieni ſint, nullam habentes facultatem tamquam ex auctoritate Sacerdotali, qua aliquibus vel detrimentum vel adiumentum adferre queant, donec ſeipſos condemnantes proprium delictum confiteantur, id interim pro certo habentes, niſi celeriter hoc præſtiterint, fore ut perfectam* degradationis *ſententiam juxta Canonum decreta incurrant. Quin & illud quoque certò conſtat, nempe quæ jam ante illegitimè contra Canones & contumelioſè contra Cyrillum & Memnonem ſanctiſſimos Epiſcopos & Eccleſiæ Præſides machinati ſunt, ea nullam firmitatem habere, quemadmodùm & heſterna die ſatis declaratum eſt.*

Hæc eſt illa ſententia, adversùs quam acerrimè apud Principem queſta eſt ſchiſmatica Joan-
F. 449. nis factio, & concluſit: *Si Memnonis & Cyrilli depoſitio à nobis facta valida non fuiſſet, nec libellos exhiberi, nec depoſitos abſolvi oportebat; ſin autem ea exauthoratio verè juſta legitimaque fuit, horum,* utique Epiſcoporum eos abſolventium, *quoque excommunicatio juſta validaque exiſtet.* Ab eiſdem enim hæc & illa manarat. Non ſolummodò Cyrillum ac Memnona degradarat, ſed & omnem illis communicantem Synodum excommunicarat Joannes, ideòque hanc illius ſententiam arguit contradictionis: Utpotè quæ Cyrilli & Memnonis degradationem, ſimulque ſuam uno ejuſdem poteſtatis ictu inflictam excommunicationem debuerit aut validam ducere aut invalidam, atque ità excommunicata degradatos non potuerit, aut ſana ſanos non debuerit reparare. At ſententiam factio non intellexit. Nequaquam enim Synodus abſolvit aut ſanavit, ſed ſanos dumtaxàt declaravit Cyrillum & Memnonem, ſecuta judicium Acacii Epiſcopi Melitinenſis. Frivola item fuit alia Joannis exceptio, qua ſuam
F. 452. paucorum Epiſcoporum factionem gloriatus eſt nullo pacto cum imperita Aſiaticorum & Ægyptiorum turba conferendam.

Addidit ſententia: *Quæ acta ſunt, omnia ad piiſſimorum Imperatorum aures referantur, ut Divinæ aures cognoſcant ea, quæ ſunt conſecuta.* Ità ſecundæ Cyrilli ac Memnonis poſtulationi ſatisfecit. Et mox facta eſt Relatio ad Theodoſium & Valentinianum Auguſtos, adſeverans hæc in Cyrillum & Memnonem attentata proceſſiſſe à ſolis triginta Neſtorio adhærentibus Epiſcopis, *quorum alii jam pridem depoſiti, alii etiam pravæ Celeſtii doctrinæ ſectatores, quidam etiam, ut qui cum Neſtorio ſentiant, anathemati ſubditi erant.* Hiſce ait ducem & caput fuiſſe Joannem, ejus temeritates & contumaciam exponit, atque concludit. *Quæ temerè varièque fuerant nugati, & contra omnem Canonum ordinem adversùs Cyrillum & Memnonem ſcripto mandaverant, ea irrita & prorsùs vana eſſe judicavimus. Etenim judicium, quod lege & juſtitia ex nulla parte nititur, aliud nihil eſt niſi merum convicium.*

Facta item eſt Relatio ad Celeſtinum Pontificem, de qua ſcholion marginale: *Exemplum Epiſtolæ ſcriptæ à ſancta Synodo ad Celeſtinum urbis Romæ Archi-Epiſcopum, qua ea omnia explicantur, quæ in ipſa ſancta & magna Epheſina Synodo geſta ſunt.* Relatio ad Principes exponit ſola pro Memnone & Cyrillo adversùs Joannis factionem geſta, quod nempe prima Actio jam pridem ſua omnia illis retuliſſet. Etiam ad Papam Relatio habet de Joannis attentato: *Ludicra ſcripta abrogavimus, invalidaque ac prorsùs infirma pronunciavimus. Nihil enim erant aliud, quam mera contumelia.* Et edicit cauſam: *Quod ſedibus minoribus in majores nulla ſit poteſtas.* Ex ſexto Canone Nicæno. Adfirmat Joannem & ejus aſſeclas fuiſſe degradatione dignos, & addit: *Verùm hoc Pietatis tuæ judicio reſervavimus.* Romani Pontificis ſuprà ſe ac omnes Patriarchas plenam poteſtatem profitetur, & concludit: *Perlectis commentariis Actorum in depoſitione impiorum Pelagianorum & Celeſtianorum, Celeſtii, Pelagii, Juliani, Perſidii, Flori, Marcellini, Orentii, & eadem cum illis ſentientium, quæ à Pietate tua de ipſis decreta & conſtituta ſunt, judicavimus & nos ſolida firmaque permanere debere, & idem omnes tecum ſtatuimus, eos pro depoſitis habentes.* Ex quo patet Pelagianam hæreſin fuiſſe in hac Actione diſcuſſam ac damnatam. Iſta ſub Celeſtino adversùm ipſos Acta aut latent aut perierunt, grandi Chriſtianæ eruditionis damno. Hac item Actione ſuas de ſubtrahendis Antiocheno Patriarchatui Provinciis nugas propoſuit Juvenalis Hieroſolymæ Epiſcopus, à Sancto Cyrillo in Joannem offenſo ſperans auxilium.

ACTIO VI.

A Sexta & poſtrema Actione, facta undecimò Calendas Auguſti, in Eccleſia Metropolitana Petrus Alexandriæ Presbyter petiit licentiam legendi ac publicandi factam à Synodo de fide definitionem. Et legit Symbolum Nicænum cum hac appendice: *Huic ſanctæ fidei omnes conſentire convenit. Continet enim pietatem, & quæ ſufficiant ad totius orbis utilitatem. Quoniam verò aliqui ſimulant quidem eam ſe profiteri, eique conſentire, malè autem interpretantur ſenſuum veritatem, ſicut eis placet, & circumveniunt veritatem, exiſtentes filii erroris ac perditionis, opus fuit ex ſanctis & orthodoxis Patribus comparare teſtimonia, quæ ſatisfacere valeant, quemadmodùm intellexerint eam, & prædicare confiſi ſint, ut palàm ſit quia omnes rectam & immaculatam habentes fidem ſic intelligunt & interpretantur, & prædicant eam.* Et ad Flaviani Philippenſis Epiſcopi interlocutionem idem Petrus legit omnia Patrum teſtimonia lecta ſuperiùs in prima Actione.

Ad Nicænam fidem adſiduè provocarat Neſtorius, adſeverans ab ea nihil dictum de Sancta Virgine, *niſi quia Dominus noſter Jeſus Chriſtus* L. 1. Conc. Epheſ. c. 16
incar-

incarnatus eſt ex Spiritu ſancto & Maria Virgine. Ob iſtam fidem gravia ſibi ab Apollinarii reſuſcitatoribus moveri certamina, effutire non erubuit in litteris ad Pontificem Celeſtinum. Hinc noſtra Synodus aliam fidei definitionem, longè magis aliud Symbolum noluit condere, volens ſine fronte mendacem hominem confundere ex ſolo Nicæno, de quo in litteris ad Maximum Philoſophum Sanctus Athanaſius: *Sufficit exterere omnes impias hæreſes, & præcipuè Arianam, quæ in Verbum Dei blaſphemias dicit*. Ubi ſub Ariana hæreſi Sanctus Athanaſius comprehendit omninò & Neſtorianam, tot annis ante natum Neſtorium. Etenim & in iſta ad Maximum, & in proximè præcedenti ad Adelphium Epiſcopum & Confeſſorem Epiſtola Arianam perfidiam dicit fuiſſe diviſam in factiones varias, quarum una Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum à Deo Verbo diviſerit, cum Paulo Samoſatenſi garriens eſſe hominem purum. Haſce propoſitiones, *Chriſtus eſt infans, puer, creſcit, eſurit, patitur, crucifigitur, moritur*, profeſſa admiſit; at verò iſta infirmitatis idiomata Deo Verbo adſcribere tamquam blaſphemias eſt deteſtata. Et hæc eſt ipſiſſima hæreſis Neſtoriana. *Ne quis*, inquit in litteris ad dictum Maximum laudatus Athanaſius, *irrideat verba, dum audit puerum, ætatem, incrementum, edere, liberè pati*. Nam audit hæc non ſolùm de voce *Chriſtus*, ſed & de voce *Deus Verbum* prædicari. Et infrà: *Hæc breviter ex tuis mutuatus ſum, & nihil ad ea de meo adiectum volens ſolummodò Divinæ Crucis mentionem feci, ut quibus ſcandalizati ſunt faſtuoſi, iſtis ipſis in diverſum inſtituti Crucifixum adorarent*. Ex quo vides ab Arianis blaſphematam fuiſſe hanc præſertim propoſitionem: *Deus Verbum eſt crucifixus*. Quocircà primus duræ de hac propoſitione, *Unus è ſancta Trinitate eſt crucifixus*, contentionis fons eſt Paulus Samoſatenſis, de quo idem Athanaſius in libello adversùs ipſum: *Dei ex fæmina procreationem irriſui habent increduli, eamdem carnis eſſe, non Deitatis garriunt. Sacroſanctam quoque Crucem cavillis proſcribunt ut Ethnici*. Ejus ipſiſſima, quibus poſtmodùm & Neſtorius fuit uſus, dialectica ſophiſmata producit Athanaſius in Oratione de unico Domino Chriſto. Malum igitur à Paulo per Arianos in Neſtorium cucurrit, atque ità rectè ex Sancto Athanaſio credidit ac definivit noſtra Synodus Neſtorianam blaſphemiam abundè convinci & damnari ex ſolo Niceno Symbolo, palàm profitente iſtum ipſum, qui eſt Deus de Deo, lumen de lumine, Deus verus de Deo vero, genitus, non factus, conſubſtantialis Patri, propter nos homines & propter noſtram ſalutem deſcendiſſe, eſſe incarnatum, hominem factum, paſſum, mortuum, ſub Pontio Pilato crucifixum. Paſſum & crucifixum, non in Deitate, ſed in adſumpta ad propriam hypoſtaſin carne, uti in locis longè plurimis Sanctus Athanaſius contra Arianos oſtendit. Niſi videres contra Arianos loqui Athanaſium, loqui credas Sanctum Cyrillum adversùs Neſtorianos. Loquitur ex ſuo Anteceſſore Sancto Dionyſio, ſcribente adversùs Paulum Samoſatenſem: *Qui ex Deo eſt ante ſæcula genitus, ipſe extremis temporibus ex matre natus eſt. Idcircò Deicidæ ſunt Judæi, quia Dominum gloriæ crucifixerunt*. Hæc eſt propoſitio, adversùs quam in libro quæſtionum laudato Dionyſio propoſitarum Paulus excepit: *Quæ à vobis ſcripta ſunt, Deum habent crucifixum, & coæternum Patri*. Eamdemque in ſuo ad quæſtiones Reſcripto Dionyſius eximiè defendit. Ex quo rursùm vides omnem hanc impietatem à Paulo Samoſatenſi ad Arianos, ab his ad Neſtorium profluiſſe. Quin immò priùs mali fons ſunt impii Judæi, exiſtimantes Dominum noſtrum fuiſſe purum hominem, ideòque illius infantiam, paſſionem, mortem, & alia humanæ infirmitatis ſolennia prædicantes Apoſtoli ſtatim ſubnectebant: *Hic auctor eſt vitæ*, aut *Dominus gloriæ*, uti in Epiſtola de Sancti Dionyſii adversùm Arianos ſenſu laudatus Athanaſius inſigniter demonſtrat. Rectè addit iſtum Paulum, rectè noſtra Synodus dicit Neſtorium abundè damnatum à Symbolo Nicæno. Q. 10.

Rectè item ait noſtra Synodus: *Quoniam verò aliqui ſimulant, &c.* Cauſam in ſuis ſynodalibus, poſt Synodum Chalcedonenſem exſtantibus, ad Leonem Auguſtum litteris adducit Joannes Sebaſtenus Epiſcopus, Metropolita primæ Armeniæ, loquens de Chalcedonenſi fidei definitione: *Sunt quæ rectè intelligantur orthodoxa; ſunt verò aliqui, qui ſi ea aliter velint adſpicere, inveniant hæc ſenſus dubios patientia. Multi quidem & Divinas Scripturas non intelligentes ſicut ſcriptæ ſunt, propriæ blaſphemiæ dogmata genuerunt*. Nam & ipſe omnium Hæreticorum pater & dux diabolus ex Scripturis diſputavit, ipſi Domino noſtro Jeſu Chriſto conatus ſua phantaſmata perſuadere. Sacra Scriptura eſt ovina lana, qua etiam lupus ſuam rabiem poſſit in ovinam manſuetudinem transfigurare. Nicæni Symboli ſecundus articulus habet, *Credo in unum Dominum Jeſum Chriſtum*, ac dein utriuſque naturæ idiomata de ipſo profitetur. Doloſus Neſtorius ipſa non ultrò citròque de ſeſe mutuò, ſed dumtaxàt de ſola voce *Chriſtus* cenſuit prædicari à laudato Symbolo, atque ità blaterationes ſuas eſſe illi conformes. Hocce phantaſma damnat noſtra Synodus, oſtendens omnibus Eccleſiæ Patribus, Nicæna Synodo prioribus ac poſterioribus, penitùs adverſum. Epiſt. 48.

Eſt & alia ratio, ex qua propriam fidei definitionem condere noluit noſtra Synodus, contenta ſolo Symbolo Nicæno. Legati Romani ſervatum voluere Canonem Sardicenſem, de quo in litteris ad Antiochenam Eccleſiam Sanctus Athanaſius, mandans & ipſe ab Erronibus ad Eccleſiam accedentibus nullam exigi profeſſionem, niſi ſolius Symboli Nicæni: *Tabulas, quas nonnulli jactant quaſi in Sardicenſi Synodo de fide conſcriptas, ne legi quidem ſemel, aut proferri ſinatis. Nihil enim tale Concilium definivit. Quamvis enim certi homines nonnulla, quaſi quæ deeſſent Nicæno Concilio, adſcribere vellent, idque acriter contenderent, ſancta tamen Synodus, quæ Sardicæ convenit, indignè id tulit, Decretoque ſancivit, ne quid ulteriùs de fide ſcriberetur, & ſeſe contentos eſſe Nicæna fide declaraverunt, ut cui nihil deeſſet, & in qua integra & ſolida pietas contineretur: Neque edendam eſſe aliam profeſſionem fidei, ne illa, quæ Nicææ ſcripta eſt, ſuos numeros non habere* vide-

videretur, neve illis, quibus libido eſt ſemper nova ſtatuere, occaſio hujuſmodi ſuppeditaretur, ut iterùm atque iterùm de fide definiant. Ad hocce Decretum reſpexiſſe noſtram Synodum oſtendunt hæc ejus de Symbolo Nicæno verba: *Continet pietatem, & quæ ſufficiant ad totius orbis utilitatem*: Adversùs profanum ac judaicum neſcio quorum Neſtorianorum Symbolum inſignem de nullo deinceps ad Nicænum faciendo vel unius vocis additamento Canonem parabat, ideòque non ſolo verbo, ſed & opere docere voluit, & ſolo iſto etiam adversùs Neſtorium eſſe contenta. Et ex hoc fundamento Eutyches & omnis Eutychiana factio blaterarunt additamenta, per Synodum Conſtantinopolitanam ad Symbolum Nicænum facta, eſſe per noſtram Synodum damnata.

Exindè Petrus Alexandriæ Presbyter ac Notariorum Primicerius aliud negotium Synodo propoſuit. Presbyter quidam, nomine Chariſius, Philadelphienſis in Lydia Eccleſiæ Œconomus, ſignificarat quoſdam in ſua Provincia hæreticos Quartodecimanos, dum ad matrem Catholicam accedere exiſtimant, in fœdum magis errorem incidiſſe. Etenim Antonius quidam & Jacobus, Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Presbyteri ſub Epiſcopo Neſtorio, à ſuis ibidem Compresbyteris Anaſtaſio & Photio detulerant litteras commendatitias, unàque novum, profanum, judaicum, à Nicæno nimis diverſum Symbolum, omnem Quartodecimanum ad illius profeſſionem compellentes. Illuſtrat hæc Socrates dicens de

L. 7. c. 29. Neſtorio: *Quibus incommodis eos, qui Feſtum Paſchatis ad decimum quartum diem menſis celebrant, in Aſia, Lydia, & Caria affecerit, & quam multi Mileti & Sardis ſeditione propter eum conflata interierint, mihi omittendum arbitror*. Catholicæ fidei, at ſine ſcientia & ſale, zelum infuiſſe Neſtorio, oſtendunt ejus in Epiſcopum conſecrati prima ad Theodoſium Auguſtum verba: *Mihi, ò Imperator, terram Hæreticis purgatam tribue, & ego tibi cœlum retribuam; Tu mihi in profligandis Hæreticis ſubveni, & ego tibi in profligandis Perſis ſubveniam*. Per Antonium Germenſem in Helleſponto Epiſcopum Macedonianos, per quatuor memoratos Presbyteros perſequi mox cœpit Novatianenſes Quartodecimanos, in Aſia, Caria, & Lydia admodùm frequentes. Anaſtaſius Presbyter eſt ille ejus Antiochia conductus Syncellus, qui in Eccleſia Conſtantinopolitana primus præſumpſit vocem *Deipara* circumſcribere & abo-

Cap. 12. lere. Photii meminit in litteris ad Clerum Conſtantinopolitanum, in prima præſentis Synodi parte exſtantibus, Sanctus Cyrillus, aitque ab illo compoſitam & vulgatam quandam chartulam adversùs commentarium, quem ipſe de Neſtorii impietate ad monachos ſcripſerat. Antonius & Jacobus, ſolo facinore noti, erant ex illis Clericis Conſtantinopolitanis, quos ibidem Cyrillus vocat *fæces civitatis*.

Tres autocephalas diœceſes ab Epiſcopis Conſtantinopolitanis, Sancto præſertim Joanne Chryſoſtomo, invadi cœptas invadere & illarum ſeſe Patriarcham oſtentare perrexit etiam Neſtorius. Hìnc in Aſiam minorem, Cariam, & Lydiam, diœceſeos Aſiaticæ provincias, legavit Antonium & Jacobum Presbyteros, qui omnes iſtic Quartodecimanos aut ad Eccleſiam cogerent, aut de terra eliminarent. Rectæ fidei & delegatæ poteſtatis litteras habebant ab Anaſtaſio & Photio Presbyteris, Neſtorii Patriarchæ Vicariis & Syncellis; verùm fabula ſibi ipſi non cohærebat. Etenim Novatianum ejecturi prædicabant Neſtorium, apertam Neſtorii impietatem, unaque fœdiſſimum Symbolum, cui dum reſiſtit Chariſius Philadelphienſis Eccleſiæ Presbyter ac Œconomus, eſt ab iſtis Pſeudo-Apoſtolis, nec non à quibuſdam per ipſos ſeductis Lydiæ Epiſcopis tamquam hæreticus communione & Clericali gradu privatus. Hìnc provocavit ad noſtram Synodum, ejuſque hæc omnia exponentem libellum Petrus Alexandriæ Presbyter ad Patres legit.

Legit & iſtud judaicum Symbolum, præter Neſtorianam impietatem habens & hanc de Spiritu ſancto blaſphemiam: *Nec Filium illum putamus, neque per Filium ſubſtantiam ſortitum*. Ipſum eſſe Theodori Mopſueſtienſis Epiſcopi opus dixit Chariſius; verùm ob rationes ſuprà adductas noluit Sanctus Cyrillus iſtud diſquirere aut definire. Ipſum Philadelphienſes Quartodecimani in Theophanis Epiſcopi ſui, Jacobi Chorepiſcopi, & Chariſii Œconomi manibus fuerant profeſſi, atque ità in Eccleſiam tranſcripti. Ubi nota Jacobum Chorepiſcopum ab Eutychio Villæ Aulacis Principe ſeu Toparcha vocari ſimpliciter Epiſcopum, quod nempe Chorepiſcopi conſecratione non ſimplices Presbyteri, ſed veri Epiſcopi eſſent. Et ad haſce Neſtorii temeritates Synodus obſtupuit, ediditque ſupra explanatum Canonem de nullo deinceps condendo novo Symbolo, nulloque ad Nicænum, à Conſtantinopolitana Synodo abundè auctum, faciendo vel unius voculæ additamento. Quid de Chariſio & quatuor iſtis Neſtorii Presbyteris actum ſit, Acta ſynodalia manca non edicunt: Haud dubiùm ille fuit communioni & gradui reſtitutus.

APPENDIX

Ad Epheſinum Latrocinium.

CAPUT PRIMUM.

Exponitur prima Conſtantinopolitana Sancti Flaviani Patriarchæ adverſùs Eutycheten Synodum.

ACTIO I.

PRima hujus Synodi Actio, facta Flavio Zenone & Poſthumiano Conſulibus, Chriſti Domini quadringenteſimo quadrageſimo octavo, Leonis Pontificis nono, Theodoſii Auguſti quadrageſimo primo & Valentiniani tertii anno vigeſimo tertio, ſextò Idus Novembres, in Secretario Epiſcopii, tractavit neſcio quam cauſam Florentii Sardenſis Epiſcopi, Lydorum Metropolitæ, adversùs Joannem Hircanorum & Coſſinium Hiero-Cæſareenſem ejus Epiſcopos Provinciales, Præſidem habuit Sanctum Flavianum, adſidentes Epiſcopos triginta unum, Archi-Mandritas viginti duos. Iſtos inter fuit Sanctus Seleucus Amaſenus Epiſcopus, Helenoponti Metropolita, cujus admirandas eleemoſynas, repletorum Divinitùs horreorum miraculis confirmatas, laudat Euſtatius Presbyter in vita Sancti Eutychii Patriarchæ Conſtantinopolitani. Florentius Metropolita non interfuit: Per Legatos Clericos miſit ſuas actiones.

Data huic quæſtioni forma, exurgens ac ſemetipſum ex adſidente judice in accuſatorem demutans Euſebius Doryleenſis in Phrygia ſalutari Epiſcopus *Libellos ſancto Concilio obtulit, conjurans eos relegi, & inſeri monumentis Actorum*. Eos ad Sancti Flaviani juſſum legit Aſterius Presbyter & Notarius Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ. Eutychetem Presbyterum ac Archi-Mandritam illi accuſabant, quod inobſeratum os & effrænem linguam habens adversùs Salvatorem omnium noſtrum Chriſtum blaſphemare, & Patres, qui inter Sanctos connumerantur, hæreticos nominare non ceſſaret, etiam ipſum Euſebium, profitentem ſe eſſe ipſorum fidei ſectatorem. Profitetur Euſebius ſequi ſe fidem magnæ Nicænæ & nuperæ Epheſinæ Synodi, Sanctorumque Cyrilli, Athanaſii, Gregorii Thaumaturgi, Gregorii Nazianzeni, Gregorii Nyſſeni, Attici & Procli, poſtulans citari Eutychetem, *paratus eum convincere falsò habere Catholicum nomen, & alienum omninò eſſe à recta fide*, ac præſentes Epiſcopos conjurans per Sanctam Trinitatem; & per ſalutem Theodoſii ac Valentiniani Auguſtorum.

Per Principis Genium aut fortunam jurare ſemper apud Chriſtianos fuit ſpecies idololatriæ. Etenim Sanctum Polycarpum Smyrnenſem Epiſcopum & Martyrem, quod Aſiæ Proconſuli mandanti, *Jura per Cæſaris fortunam*, obedire noluerit reſpondens, *Chriſtianus ſum*,
apud Euſebium Cæſareenſem ſcribit ad Ponticam L.4. c.14.
Eccleſia Smyrnenſis. Etiam Judæos maluiſſe pati quidlibet, quam jurare per nomen Caii Imperatoris, ex Joſepho Judæo laudat idem Euſebius.
Et in libro Apologetico Tertullianus: *Citiùs* Cap. 28.
apud vos gentiles *per omnes Deos, quam per unum* Cap. 32.
Genium Cæſaris pejeratur. Et exponit ſuæ doctrinæ cauſam: *Sed & juramus, ſicut non per Genios Cæſarum, ità per ſalutem eorum, quæ eſt auguſtior omnibus Geniis. Neſcitis Genios dæmones dici, & indè diminutiva voce dæmonia? Nos judicium Dei ſuſpicimus in Imperatoribus, qui gentibus illos præfecit. Id in eis ſcimus eſſe, quod voluit Deus, & pro magno id juramento habemus. Cæterùm dæmonas, id eſt, Genios adjurare conſuevimus, ut illos de hominibus exigamus, non dejerare, ut illis honorem Divinitatis conferamus*. Principis & Genius & fortuna, quos quidam diſcernunt, quidam confundunt, erant dæmonia & Dii falſi, quos dejeratione honorare eſt omninò idololatria. Et Cajus Auguſtus non quovis modo per ſuum nomen, ſed tamquam per Deum volebat jurari, ideòque ſibi templa quoque erigi, & incendi thura:

thura: Etiam Aſiæ Proconſul Principem à Sancto Polycarpo volebat nominari Dominum & Deum. Et hinc apud Gentiles Romanos per Auguſtum aut per Jovem pejerare fuiſſe par læſæ Majeſtatis crimen teſtatur in primo Animalium
C.72.73. libro Cornelius Tacitus. Eodem ſenſu Donatiſtas per ſuos Epiſcopos, præſertim Donatum magnum, jurare conſuetos, graviſſimè arguit, dicens eos à plebe pro Diis haberi velle, Sanctus Optatus Milevitanus. Africæ populum Donatus cum Chriſto Domino diviſerat, ſuamque partem non à Chriſto Domino Chriſtianos, ſed à ſe Donatiſtas vocabat, iſtamque Divini honoris rapinam decepti populi juramento volebat firmari. Eundem in ſenſum hæc Domini apud Sanctum Matthæum verba, *Ego dico vobis, non jurare omninò, neque per cœlum, neque per terram*, exponit Sanctus Hieronymus: *Hanc per elementa jurandi peſſimam conſuetudinem ſemper habuere Judæi, ſicut Prophetalis eos frequenter arguit ſermo. Per Angelos, per urbem Hieruſalem, & templum, & elementa jurantes, creaturas reſque carnales venerabantur honore & obſequio Dei*. Et hinc iſto loco Dominus ſolummodò per creaturas, non autem per Deum vetat jurari.

At verò per Principis, licèt gentilis & impii, ſalutem jurare eſt antiqua obſervantia omnium juſtorum. Nam & Joſeph Patriarcha juravit per ſalutem Pharaonis. Et piiſſimus Comes ac Martyr Marcellinus in Collatione Carthaginenſi di-
L.1. C.5. xit ad utriuſque partis Epiſcopos: *Per admirabile myſterium Trinitatis, per Dominicæ Incarnationis Sacramentum, & per ſalutem* Honorii & Theodoſii Auguſtorum *Principum juſta me judicaturum eſſe promitto*. Et apud Hermiam Zozomenum eodem modo jurant Jovius Italiæ Hyparchus & cæteri Præfecti. Et in Epheſina Synodo omnes Philadelphienſes Quarto-Decimani laudantur in Epiſcopi ſui manibus abjuraſſe hæreſin per ſacroſanctam Trinitatem, perque pietatem, victoriam, & ſalutem Imperatorum. Et in Lauſiaca Palladii hiſtoria ſancta Virgo & Martyr Potamiena, in ferventem lebetem mittenda, adjurat Paganum Judicem: *Per caput Imperatoris, quem tu times, ne juſſeris me exui*. Et Hiſtriæ Epiſcopos, ex trium Capitulorum ſchiſmate ad
L.10. Ep. 30. Eccleſiam redeuntes, Sanctus Gregorius Magnus jurare juſſit per Deum omnipotentem, quatuor ſancta Evangelia, & ſalutem Geniumque illuſtrium Dominorum Rempublicam gubernantium. Omitti debuerat vox, *Geniumque*, utpotè Pagani ac idololatrici juramenti ſignificativa, ideòque cum vocibus, *Dies Lunæ*, *dies Martis*, *Mehercle*, *Me-Caſtor*, aliiſque id genus variis etiam hodie nimiùm graſſantibus, ab omni ore Chriſtiano proſcribenda. Uti ex pravo ſæculi noſtri more nos etiam hodie Sacerdotes frequenter haſce voces ſine idololatria uſitamus, ità & iſtam Gregorius. Rectè Tertullianus iſtud apud nos eſſe dicit magnum juramentum. Ejus enim ſenſus eſt: *Sic Deus adjuvet Domini Imperatoris victorias ac ſalutem*: Quare ſic pejerare erat vindices læſæ Divinæ Majeſtatis manus in Principis perſonam ac omnem Rempublicam devocare. Nihilominùs de Epiſcopis ſtatuit Synodus ſub Leonis quarti Pontificatu habita in Regia Ticinenſi: *Sit ſermo Epiſcopi, juxta Evangelium,* EST EST, NON NON. *Si quid enixius adfir-* Cap. 4. *mandum duræ forſitan audientium mentes exigunt, mox potiùs Apoſtolico more interponat ſuæ locutioni,* DEUS SCIT, *aut* CORAM DEO, *quam* PER IMPERATORIS GRATIAM, *ſicuti, ſæculo militantibus jurare celebre eſt, ſua dicta confirmet*.

Ad lectum Euſebii libellum attonitus Sanctus Flavianus repoſuit: *Stupefaciunt nos quæ lecta ſunt, eò quod talis ingeritur reprehenſio reverendiſſimo Presbytero & Archi-Mandritæ Eutychi. Tamen dignetur tua Reverentia convenire eum, & diſputare cum eo de recta fide, & ſi pro vero reperietur non recta ſentiens, huc vocabitur in ſancto Concilio, & aderit ſibi*. Ob duo Sanctus Flavianus admirabatur: Primò, quoniam fama integerrimus fuerat huc uſque Eutyches; Secundò, quod Euſebio fuiſſet palàm ac inſigniter amicus. Hanc metamorphoſin admirabatur. Reddidit Euſebius: *Ego quidem amicus illi eram priùs; non ſemel autem, nec ſecundò, ſed ſæpiùs conveni ad eum pro cauſa, ex quo læſus eſt, & locutus ſum cum eo, & inveni eum non recta ſapere, & monui, & docui*. Dixit adfuiſſe multos teſtes, ideòque repetita adjuratione poſtulavit illum ſynodaliter citari. Grandes ex hac ſcintilla ignes & Eccleſiarum motus præſagienti, ideòq; Erronem pacificis amici verbis vel adhuc ſemel conveniri rursùm poſtulanti Flaviano denuò reſpondit: *Impoſſibile eſt me jam, poſtquam perrexi frequenter & non perſuaſi, iterùm ad eum accedere, & verba blaſphema audire*. Eum citari voluit, & *inexaminatum tantum negotium non relinqui*. Quare miſſi ſunt Joannes Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Presbyter ac Defenſor, & Andreas Diaconus, qui Euſebii libellum ei legerent, & ad Synodum citarent. Miſſi ſunt Clerici: Antiquus enim Synodorum Canon Epiſcopos per Epiſcopos, Clericos per Clericos, laicos per laicos mandat citari.

ACTIO II.

A Secunda Actione, facta pride Idus Novembres, accuſator Euſebius fieri poſtulavit futuri judicii præparamenta, legique ad quas adſiduè provocabat Eutyches, duas præſertim Sancti Cyrilli Epiſtolas: Secundam ad Neſtorium, lectam in prima Actione Concilii Epheſini, & Epiſtolam pacificatoriam ad Joannem Patriarcham ac ejus Synodum Antiochenam. Lectæ fuerunt. Et tunc ex ipſis ſe judicari velle Euſebius eſt ſolenniſſimè proteſtatus. Eaſdem, utpotè ab Epheſina Synodo, Romanaque & omnibus ſub cœlo Eccleſiis probatas, etiam probarunt Sanctus Flavianus & omnes ei adſidentes Epiſcopi, profeſſi in Chriſto Domino eſſe omninò duas naturas & unam Hypoſtaſin, ſeu unam Hypoſtaſin ex duabus naturis.

Aderant ſoli decem & ſeptem Epiſcopi, ideòque ad Sanctum Flavianum Præſidem Euſebius: *Quoniam*

Quoniam quidam reverendiſſimorum Epiſcoporum in hac Regia urbe degentium, aut propter infirmitatem, aut ignorantes convocationem ſanctæ Synodi, non convenerunt, peto abſentes per reverendiſſimum Presbyterum Aſterium & per religioſiſſimos Diaconos & Notarios commoneri, quatenùs & ipſi agnoſcentes quæ acta ſunt, ſuam manifeſtam faciant voluntatem. Erat æqua poſtulatio, ideòque huc uſque Acta Sanctus Flavianus miſit abſentibus Epiſcopis legenda, diſcutienda, probanda, ſubſcribenda.

ACTIO III.

AB Actione tertia, facta quinto decimo die menſis Novembris, feria ſecunda ſeptimanæ, poſtulavit accuſator Euſebius inchoari judicium, & ante omnia audiri Joannem Presbyterum & Andream Diaconum, Eutychetis citatores. Et à Sancto Flaviano advocatus Joannes expoſuit rei ſeriem: *Cùm perveniſſemus ad Eutycheten in ejus monaſterio, libellos ei legimus, & exemplaria ei dedimus, & accuſatorem manifeſtavimus, & vocationem denunciavimus, & ſatisfactionem apud veſtram Sanctitatem.* Romanæ Reipublicæ formam in ſuis criminalibus judiciis dudùm ſervavit Eccleſia, ideòque accuſatorii libelli exemplaria data ſunt Eutycheti, & patefactus accuſator, quò nempe adversùs illum uti poſſet facultate exceptionum indultarum à ſexto Canone Conſtantinopolitano. Verùm rea erat monachi conſcientia, ideòque varia repoſuit. Primò, *occurrere Synodo & ſatisfacere penitùs abnegavit, dicens ſe non exire monaſterio, ſed degere in ipſo tamquam in ſepulchro.* Ea enim monachi mundo veraciter mortui eſt ſumma perfectio. Gyrovago per compita monacho nihil eſt perverſius. Secundò, Eutyches Euſebium Dorylæi Epiſcopum eſſe dixit ſibi jam pridem inimicum, ideòque detrectationem ab illo, non Canonicam accuſationem proceſſiſſe. Tertiò, profeſſus eſt Nicænæ & Epheſinæ Synodi Decretis, ſanctorumque Patrum interpretationibus ſe acquieſcere, attamen cum hoc moderamine: *Si contigit eos in aliquibus dictis falli aut errare, hoc neque reprehendere, neque ſubſcribere, ſolas autem Scripturas ſcrutari, tamquam firmiores Patrum expoſitionibus.* Ità prodidit latentem in corde ſuo nequiſſimum hæreticæ perduellionis ſpiritum, de quo ad Timotheum Apoſtolus: *Parentibus inobedientes.* Quartò, in Chriſto Domino poſt incarnationem adſeruit eſſe unicam ſolummodò naturam, & hanc Dei incarnati ac inumanati. Quintò, protulit neſcio quem librum propoſitiones iſtas propugnantem. Sextò, queſtus eſt diffamari ſe ab æmulis, *quaſi dixerit, quia Deus verbum carnem ſecum de cœlo reduxit; Seſe innoxium ab hac derogatione.* Septimò, Dominum noſtrum eſſe unicam ex duabus naturis unitis hypoſtaſin noluit admittere, quoniam id neque didiciſſet in Pattum expoſitionibus, neque ſuſcipere, ſi ab aliquo contigerit ei tale quid legi, quia Divinæ Scripturæ majores ſunt Patrum doctrinis. Octavò, eumdem Dominum eſſe perfectum Deum, perfectumque hominem confeſſus eſt natum ex Maria Virgine, ſed qui non habuerit carnem nobis conſubſtantialem. Quæ omnia Andreas Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ, nec non & Athanaſius Seleucienſis in Iſauria Metropolitanæ Eccleſiæ, qui præſens adfuerat, Diaconus, & Baſilii Metropolitæ in Regia civitate ſocius, fuerunt atteſtati.

Ad illa audita ingemuit Sanctus Flavianus, & ad Euſebii accuſatoris preces miſit Eutycheti ſecundam in ſcriptis citationem per Mamantem & Theophilum Eccleſiæ ſuæ Presbyteros, mandans *quatenùs ad ſanctam perveniat Synodum*, ſcandalizatam non ſolummodò ex accuſatoriis Euſebii libellis, ſed etiam ex jam factis relationibus per Joannem Presbyterum, ac Andream & Athanaſium Diaconos. Eum adeſſe juſſit ad reſipiſcendum à tanta impietate, pœnitendum, & Matris Eccleſiæ miſericordiam promerendam. Et ante omnia ad Euſebii preces citatorius libellus fuit lectus Synodo, & Actis inſertus habens hanc clauſulam: *Nec enim rationabilis eſt ſatisfactio, dicere te decreviſſe non procedere de monaſterio, qui de talibus accuſatus es.* Monaſtici ſilentii ſecretum ad acquirendam Chriſtianæ Philoſophiæ perfectionem eſt ſacroſanctum, non ad criminum impunitatem.

Dum citatum abeunt, & reduces exſpectantur Presbyteri Mamas & Theophilus, ſanctorum Patrum teſtimonia, præſenti quæſtioni definiendæ apta, legi & deflorari ab adſidentibus Epiſcopis juſſit Sanctus Flavianus, & accuſator Euſebius eſt interlocutus: *Nihil intemeratum relinquitur ab homine in Deum impiè agenti, & aliena à recta fide ſapienti. Audacter pergit omnia facere. Comperi enim, quia Eutyches Presbyter & Archimandrita volumen direxit per monaſteria, & ad ſeditionem excitat monachos.* Has ejus adversùs Deum machinas inquiri ſupplicavit, & nominatim examinari Abrahamium, Martyrii in Septimo Presbyterum, Synodo præſentem. Septimum erat ſeptimo à Regia urbe lapide diſtans locus, palatio, Senatus congregationibus, Eccleſiis, ac monaſteriis pluribus inſignis, & alio nomine dictus Secundianus. A congregato apud Septimum Senatu electos fuiſſe Martianum & Phocam Auguſtos, ibidemque cum ſuis trucidatum Mauritium teſtantur Sanctus Gregorius Magnus & Nicephorus Calixtus. Iſtic leges à Principe & Senatu revideri ſolitas lucet ex variis legibus Juſtiniani. Earum quædam habent hanc clauſulam: *Recitata ſepties.* Legendum eſt: *Recitata Septimi.* Imperialia ornamenta ibidem ſervabantur: Etenim incenſo Septimi veſtiario amiſſam fuiſſe Juſtiniani Auguſti coronam, & repertam poſt octo menſes, adfirmat Georgius Cedrenus. Addit ibidem factam Synodum adversùs Sanctum Joannem Chryſoſtomum. Sancti Joannis Baptiſtæ caput Theodoſius Magnus, Sancti Prophetæ Samuelis oſſa ibidem condidit Arcadius Auguſtus. Videndus Procopius Cæſareenſis in opere de ædificiis Auguſti Juſtiniani.

Intro-

Introductus verò in Synodum, ac à Sancto Flaviano rogatus Abrahamius Septimi Presbyter repoſuit: *Emmanuel Presbyter & Archi-Mandrita direxit ad Aſterium* Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ *Presbyterum hæc denunciare, quod Eutyches Presbyter & Archi-Mandrita direxit ei tomum de fide, & ſuadebat ei in eo ſubſcribere. Et hæc mandavit, ut prædictus Presbyter Aſterius veſtræ ſuggerat Sanctitati.* Etiam per alia circa Regiam urbem monaſteria ſimiles de læſa fide querimonias & ſubſcribendos tomos direxerat inquietus Eutyches, atque ità ad accuſatoris Euſebii preces Sanctus Flavianus ad urbis monaſteria Petrum Presbyterum & Patricium Diaconum trans in Sycas Rhetorium Presbyterum ac Eutropium Diaconum, in civitatem verò Chalcedonenſem legavit Paulum ac Joannem Presbyteros, veritatem inquiſituros. Etenim ſubſcribendos libellos per monaſteria dirigere eſt peſſima hæreticæ turbulentiæ nequitia, nitens ſubvertere firmiores fidei ac Eccleſiæ columnas. Patricium Diaconum laudat in litteris ad Anatolium Sancti Flaviani ſucceſſorem Sanctus Leo Magnus.

Sycarum, in quas Rhetorius Presbyter & Eutropius Diaconus fuere Legati, meminit etiam Zozymus: *Ad Sycas, quod ſuburbii nomen eſt.* Et in Codice Juſtinianæo ad titulum de Sacroſanctis Eccleſiis Anaſtaſius Auguſtus: *Sycæ ſeu Sycorum tranſitus pars ſunt civitatis.* Et Juſtinianus Imperator in lege novella ad Joannem Prætoriorum Præfectum: *Videtur intra novos muros & tranſitus Juſtinianarum ſeu Sycarum.* Et in Eccleſiaſtica hiſtoria Hermias Zozomenus: *Locus è regione civitatis jacet, Sycæque dicitur, atque decima tertia regio eſt urbis Conſtantinopolis.* Novatianenſium Eccleſiam, à Macedonio Epiſcopo Conſtantinopolitano everſam, narrat miro iſtuc modo fuiſſe translatam. Et antiqua Romani Imperii notitia tertiam decimam urbis regionem vocat Sycænam. Eſt peninſula, ex uno plana, ex alio latere montoſa, ficubus plena, ac indè dicta Sycæna. Eam nobilibus ædificiis & muris Conſtantinus Magnus, theatro, foro, Eccleſiis, monaſteriis alii Principes ornarunt, Juſtinianus à nomine ſuo vocavit Juſtinianam. Hodie dicitur Pera ſeu Peræa, id eſt, Trajectum, habet cymbarum millia ad homines aſſiduè tranſportandos. Et hìnc Sanctus Flavianus ad ejus monaſteria legavit ſpeciales inquiſitores. Hodie item vocatur Galatha, quod inhabitetur præſertim à Latinis Europæis, quos omnes & Turci & Græci Chriſtiani paſſim adpellant Francos ſeu Gallos, utique à ſacro bello per Urbanum ſecundum inſtituto, cujus nobilior pars fuimus nos Flandri, & cæteri Franci.

Presbyteri interim Mamas & Theophilus ad Eutychetis monaſterium reperiunt ſtantes in porta monachos conſtanter adſeverantes: *Dominus Archi-Mandrita ægrotat, & videre vos non poteſt.* Prodiit poſtmodùm Eleuſinius monachus, de quo alii ad Legatos Presbyteros: *Quoniam Archi-Mandrita noſter ægrotat, hunc ſuo loco direxit, ut ei quæ ſunt mandata dicatis.* Verùm enim verò Eutycheten videre, & Synodi mandata ipſi in faciem recitare voluerunt Presbyteri, atque ità tandem à turbatis & multa inter ſeſe ſuſurrantibus monachis ſunt ad hominem admiſſi, qui poſt lectam ſynodalis citationis chartam repoſuit: *Ego apud me definitum habeo citrà mortis neceſſitatem non egredi monaſterium. Pervidet & ſancta Synodus, & Dei amantiſſimus Archi-Epiſcopus, quoniam ſenex ſum & effætus.* Aliud extorqueri non potuit, quam hocce additamentum: *Ne iterùm dirigant. Quod volunt & ante tertiam citationem faciant. Mihi enim, acſi vocaſſent, ſunt.* Tradere, aut ſaltem legere illis voluit quamdam à ſe ſubſcriptam, & Synodo porrigendam chartam; illi, utpotè non habentes mandatum, & accipere & audire recuſarunt. Et hæc omnia reduces Synodo retulerunt.

Ad quæ rectè accuſator Euſebius: *Excogitatio ſemper & occaſio eſt obnoxiis, ut dilationibus utantur.* Hæreticum & contumacem monachum poſtulavit invitum Synodo ſiſti. At illa violentia Sancto Flaviano non placuit, ideòque miſit illi tertiam ac peremptoriam citationem per Memnonem Presbyterum, & Germanum Diaconum. Citatus fuit ad feriam quartam proximam, diem decimam ſeptimam Novembris.

ACTIO IV.

AD quartam Actionem, factam feria tertia, die ſexto decimo Novembris, *Sanctus Flavianus diſputavit de Eccleſiaſticis dogmatibus,* ſpectantibus ad præſentem quæſtionem. Verùm ab Aſclepiade Diacono & Notario fuit interpellatus: *Quidam monachi ab Archi-Mandrita & Presbytero Eutyche directi, & Abrahamius reverendiſſimus Presbyter & Archi-Mandrita foris ſunt, & poſtulant ingredi.* Erant Eleuſinius, Conſtantinus, & Conſtantius Diaconi & monachi ex monaſterio Eutychetis. Eos Sanctus Flavianus intromiſit, verbumque fecit dictus Abrahamius: *Direxit nos Eutyches ægrotans. Per orationes enim tuas tota nocte dormire non potuit gemens. Nec ego quide dormivi, eo gemente. A veſpere enim propter hoc me vocavit. Dixit autem aliqua, ut dicere Domino.* Voces, *Per orationes tuas,* ſunt adjurandi Epiſcopi formula, ſimilis huic: *Per ſalutem & victoriam Imperatoris.* Facit hunc ſenſum: *Ità Deus exaudiat tuas orationes.* Ab Abrahamii doloroſis querimoniis mota fuerunt S. Flaviani viſcera, & dixit: *Et intermittimus, ne imminemus, neque enim in abſciſſionem inſpicimus, ſed ad incrementum.* Divinæ miſericordiæ ſe eſſe æmulatorem eſt multis proteſtatus. Abrahamio replicanti, *Mihi, per veſtigia tua, & alia aliqua mandavit Eutyches, quæ, ſi interrogatus fuero, dico,* reſpondit: *Quomodò, rogo te, poſſibile eſt altero accuſato alterum dicere?* Etenim criminaliter accuſatus juxta leges & canones reſpondere nequit per procuratorem, quo munere pro Eutychete Abrahamius fungebatur. Inducias illi obtulit Flavianus, & perrexit: *Adveniat huc, ad Patres veniet, & ad fratres,*

fratres, non ad ignorantes eum, immò hactenùs in amicitia permanentes. Multi audierunt, & ſcandalizati ſunt. Nam accuſator ejus inſtat, & debet ſatisfacere. Si enim tunc, Neſtorio adverſante veritati, pro veritate iſte ingreſſus eſt, quantò magis nunc debet pro veritate & pro ſemetipſo ingredi? Virum, qui pro veritate adversùs Neſtorium nuperrimè generoſus ſteterat, nunc pejoris erroris agi reum doluit ex animo Flavianus, variè hortatus ad pœnitentiam, dicens eſſe humanum imprudentiæ lapſum, ſpondens plenam veniam, & ſuam cum illo vetuſtam amicitiam denuò proteſtatus. Et Abrahamius: *Ità habet, per veſtigia veſtra.* Iterata ſuæ adjurationis formula adſeruit ſibi aliud non eſſe in mandatis, atque ità Actione finita Epiſcopi ſurrexerunt. Et ecce rurſùm miſericordia motus Flavianus monachis ad latus tractis dixit: *Cognoſcitis zelum accuſatoris? Quoniam & ipſe ignis frigidus illi videtur propter pietatis zelum. Et Deus ſcit. Et monui, & rogavi dicens, Noli obſecro, intermitte. Cùm autem immineret, quid eram facturus? Numquid ego diſperſionem veſtram volo? Abſit. Et non magis congregari vos? Inimicorum eſt diſpergere, Patrum autem colligere.* Hæc adducta voluit, ut luceat quam iniquè de Flaviani judicio & animo Eutyches fuerit conqueſtus.

ACTIO V.

A Quinta Actione, facta decimo ſeptimo, in quem peremptoriè citatus Eutyches, die Novembris, Ætius Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Archi-Diaconus intromitti & audiri poſtulavit Memnonem ac Epiphanium Presbyteros, ac Germanum Diaconum, Eutychetis citatores, qui intromiſſi per Memnona depoſuere: *Pervenientes uſque ad reverendiſſimum Presbyterum & Archi-Mandritam Eutychen, reddidimus ei ſcripta, quæ à veſtra ſancta Synodo tranſmiſſa ſunt ei. Accipiens autem & perlegens dixit nobis: Quia direxi reverendum Presbyterum & Archi-Mandritam Abrahamium ad ſanctiſſimum & beatiſſimum Archi-Epiſcopum noſtrum, nec non & ſanctum Concilium, quatenùs ex perſona mea conſentiat omnibus, quæ dicta ſunt à ſanctis Patribus in Nicæa vel in Epheſo congregatis, & omnibus quæ à ſancto Cyrillo.*

Obſtupuit ad hæc accuſator Euſebius, & Memnonis relationi interceſſit: *Nunc venit conſentire? Ego non de futuris eum, ſed de præteritis accuſavi. Numquid modò ſi ei quidam ediderint aliquam expoſitionem, dicentes, Propter neceſſitatem conſenti & ſubſcribe, propterea ego victus ſum? Poſtulo hanc vocem mihi non præjudicare. Ego enim fideliſſimos teſtes habeo, ſub quorum præſentia perverſa docebat. Nam ſi dicas his, qui in carcere ſunt, Ex hodie non latrocinemini, & omnes promittunt.* Eutycheti Flavianum connivere timuit, atque ità ſe ut calumniatorem ſubdendum talioni. Quare hæc indignè accipiens Flavianus eſt interlocutus: *Nullum præjudicium generatur Sanctitati tuæ in accuſatione à te propoſita, etſi millies ſpoſponderit ſubſcribere expoſitionibus ſanctorum Patrum.* Et ſine fundamento Euſebius metuebat. Neque enim cunctis, ſed ſolis Nicænis ac Epheſinis Patribus promiſerat conſentire Eutyches, atque ità Conſtantinopolitanos & facta per ipſos ad Nicænum Symbolum additamenta doloſus Apollinarii ſectator refutabat, liberabatque Euſebium ab omni periculo talionis. Quare Memnon referre perrexit ejus Reſponſum, cujus hic poſt multa erat epilogus: *Peto ſupplicari Domino Archi-Epiſcopo & ſanctæ Synodo, quatenùs inducias mihi tribuant præſentis ſeptimanæ, & ſecunda feria, Deo volente, ingredior, & ſatisfacio & Domino & ſanctæ Synodo.* Quas inducias Sanctus Flavianus libenter conceſſit.

Interim accuſator Euſebius, ipſo igne reverà ferventior, non quievit. Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Clericos, nuper de tomis per Eutychetem ſparſis ac ſubſcribi poſtulatis inquiſitum miſſos ad monaſteria, ſupplicavit intromitti atque audiri. Primi auditi ſunt Petrus Presbyter & Patritius Diaconus, teſtantes de Martino ad Sanctum Dionyſium Presbytero & Archi-Mandrita: *Reſpondit directam ad ſe fuiſſe chartulam præterita ſexta feria, quæ eſt duodecima menſis Novembris, per quemdam Conſtantinum Diaconum, petentem ut ſubſcriberem, & non acquievi, dicens: Non eſt meum ſubſcribere, ſed Epiſcoporum tantùm. Et poſtulans dicebat Eutyches: Si nunc mihi conſpirare noluerit, & humiliaverit me Epiſcopus, poſtmodùm & vobis impoſiturus eſt.* Per plurima monaſteria ità Eutyches miſerat: Miſerat chartulam, dicens contineri ſolam fidem Nicænam ac Epheſinam, & dicentibus. *Date nobis ad inſpiciendum*, dare noluit, atque ità à multis eſt repulſus. Martini Archi-Mandritæ humilitatem imitatus egregiè eſt Archi-Mandrita Fauſtus, reſpondens: *Nos Eccleſiæ filii ſumus, & unum Patrem poſt Deum habemus Archi-Epiſcopum.* Hinc & illos & illorum collegas inſignibus litteris Sanctus Leo Pontifex poſtmodùm honoravit.

Perrexit verò accuſator Euſebius: *Qualis adhuc ſatisfactionis locus Eutycheti relinquitur? Pro quo peto quæ præcipiunt ſanctæ Regulæ ad præſens in eum exerceri.* Eum dixit plenè contumacem, convictum de hæreſi, turbulentum, reum conſpirationis & perjurii, utpotè *qui dixit, Quia definitum eſt mihi non egredi, & ſepulchrum mihi eſt monaſterium, & jam venire promittat, ad dilationem reſpiciens, & alia aliqua machinans, quatenùs fugiat comprobationes, & non ſuſtineat pœnam.* Eum Presbyterii gradu & Abbatis dignitate inſtitit privandum. Erat æqua poſtulatio, repoſuit tamen manſuetiſſimus Flavianus: *Propter pleniorem examinationem poſtulatas præſtamus inducias, ſic enim occurrens in faciem convincetur.* Contumacem ſpopondit juxta canones tractandum.

ACTIO VI.

A Sexta Actione, facta die Sabbathi, vigeſimo die Novembris, accuſator Euſebius in proximam ſecundam feriam, qua Eutyches adeſ-

adeſſe ſpoponderat, poſtulavit exhiberi & ad teſtificandum cogi Narſetem Presbyterum ac Eutychetis Syncellum, amicum ejus Maximum Archi-Mandritam, Conſtantinum Diaconum ac illius Apocriſarium, & Euſemium ejuſdem monaſterii Diaconum, quibus illius blaſphemias eſſe dixit exploratas. Et hæc eſt prima Syncellorum memoria, quorum dignitatem in octava Synodo expono. Hæc verba, *Monaſterii Diaconum*, oſtendunt à Chalcedonenſi canone, qui ad monaſticæ profeſſionis titulum permittit monachos in Clericos conſecrari, nihil novi ſtatutum, ſed priorem Eccleſiarum conſuetudinem, à monachorum æmulis impugnatam, fuiſſe dumtaxat confirmatam. Porrò Euſebii poſtulatis reddidit Sanctus Flavianus: *Inquiſiti à reverendiſſimo Euſebio vocentur ad occurrendum præfinito die.*

Perrexit Euſebius. *A quibuſdam comperi, quia ſecunda facta vocatione à ſancta veſtra Synodo, directi à vobis religioſiſſimi Presbyteri Mamas & Theophilus aliqua ab Eutyche Presbytero & Archi-Mandrita audierint, quæ ſub fide monimentorum non ſunt profeſſi. Et hæc ſi manifeſta fuerint, comprobatio eſt certa quid ſapiat. Peto igitur vocatos Mamantem & Theophilum Presbyteros propoſitis ſanctis Evangeliis dicere quæ audierint ab Eutyche Presbytero & Archi-Mandrita.* Etiam hæc poſtulatio erat juſta, Theophilum Presbyterum, Mamas aberat, advocavit Flavianus, coegitque ad veritatem apud Acta profitendam. Et obediens ille expoſuit, quomodò poſt acceptas Synodalis citationis litteras cœperit ſecum coram Narſete Presbytero, Maximo Archi-Mandrita, & aliis monachis diſputare Eutyches, dicereque; *In qua Scriptura jacent duæ naturæ? Quis ſanctorum Patrum expoſuit Deum Verbum habere duas naturas?* Reſponderunt Theophilus & Mamas: *Et tu oſtende nobis, ubi continetur* HOMOUSION, *aut quæ Scriptura hoc dicit?* Et Eutyches: *Non continetur in Scripturis, in expoſitione verò Patrum jacet.* Et Mamas Presbyter: *Eo modo ſicut* HOMOUSION *in ſanctis Scripturis non jacet, ſed à ſanctis Patribus expoſitum eſt, ità de duabus naturis iidem Patres expoſuerunt.* Addidit Presbyter Theophilus: *Perfectus eſt Deus & Verbum, an non?* Repoſuit Eutyches: *Perfectus.* Et denuò Theophilus: *Perfectus & homo incarnatus, an non?* Et Eutyches: *Perfectus.* Inſtitit Theophilus: *Si ergò Deus perfectus, & homo perfectus, duo perfecta unum perficiunt Filium, quid igitur prohibet nos dicere ex duabus naturis unum Filium?* Et Eutyches. *Abſit à me dicere ex duabus naturis eſſe Chriſtum, aut de natura loqui ſeu diſputare Dei mei. Si ergò me deponere volunt, aut ſi deſiderant facere aliquid adversùm me, ſecundùm permiſſum Dei faciant. Ego enim in fide, quam accepi, ſteti, & conſummari deſidero.* Quæ omnia & alia id genus plura adveniens interim Mamas Presbyter ampliſſimè confirmavit. Et ambo, cur hæc ſuo tempore non aperuiſſent, à Sancto Flaviano rogati reſponderunt: *Scit veſtra Beatitudo, quia non pro hac cauſa fuimus directi, ſed tantummodò vacare Presbyterum Eutychen. Propter quod minimè interrogati ſuperfluum putavimus hæc dicere, de quibus mandatum non accepimus.*

ACTIO VII.

AD ſeptimam & ultimam Actionem, factam die vigeſima ſecunda Novembris, feria ſecunda, loqui cœpit Aſterius Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Presbyter ac Notarius: *Advenit ſtatutus dies, & Dei amantiſſimi Euſebius Epiſcopus præ foribus ſtans petit intromitti.* Et à Sancto Flaviano fuit idem Euſebius intromiſſus. Adeſſe ad Secretarii fores alicubi in Eccleſia Eutychen exiſtimabat laudatus Flavianus, ideoque illum advocaturos miſit Philadelphium & Cyrillum Diaconos, qui hominem minimè repererunt. Exindè ad loca vicina Criſpinus & Diogenianus miſſi etiam non reperto redierunt. Hinc hæſit omnis Synodus, ad quam Joannes Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Presbyter & Defenſor: *Occurrit reverendus Presbyter & Archi-Mandrita Eutyches cum magna multitudine militum, & monachorum, & Præfectianorum Apparitorum ſublimiſſimæ poteſtatis Præfectorum Prætorio: Et non aliter eum volunt dimittere ut ingrediatur in veſtrum Sanctum Concilium, niſi promiſeritis reſtituturos ejus perſonam. Eſt verò pariter & magnus mirandiſſimus Silentiarius & ipſe unà cum eo præ foribus cupiens ingredi, utpote directus à piiſſimo & Chriſti amante Imperatore noſtro.* Attonita fuit omnis Synodus. Divales ad ipſam litteras habebat Silentiarius; intromiſſus legere poſtulavit, & legit. Juxtà Nicænæ ac Epheſinæ Synodi definitiones procedi in hac Eutychetis cauſa mandabat Princeps, ac *intereſſe magnificentiſſimum Patricium Florentium, fidelem, & teſtimoniis probatum in recta fide, quoniam ſermo de fide eſt.* A ſolis regularibus, id eſt, criminalibus in Canones extra fidem cauſis ac in Epiſcopos & Clericos Judiciis Laicos arcet Synodorum regula, fidei quæſtionibus adeſſe permittit, aſt in ſola Synodo generali. Florentium hunc etiam huic particulari adeſſe impetrarat Eutyches, unàque Regiam adversùs Synodi violentias ſuæ perſonæ protectionem. Apud circumſcriptum Principem Cryſaphius Eunuchus, vetus Sancti Flaviani hoſtis, procurarat. Adeò Eutyche per Abrahamium Archi-Mandritam inducias poſtulante accuſator Euſebius rectè dixerat: *Aliqua alia machinatur, quibus fugiat comprobationes, & non ſuſtineat pœnam.*

Divales litteras conſuetis adclamationibus honoravit Synodus, ad ſui conſeſſum admiſit magnificum Florentium, ac eſt interlocuta: *Stent in medio accuſator & accuſatus, & legantur ab initio quæ acta ſunt de negotio, quod vertitur inter Dei amantiſſimum Euſebium Epiſcopum, & venerabilem Presbyterum & Archi-Mandritam Eutychen, ut inſtructi ex his congruentem æquitati & ſanctis Canonibus terminum demus.* Ea mox legit Ætius Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Archi-diaconus, & cùm ex Sancti Cyrilli ad Joannem Antiochiæ Patriarcham & ejus Synodum Epiſtola legeret factam eſſe in Chriſto Domino duarum naturarum unionem, ipſarumque cauſa illum eſſe & perfectum Deum & hominem perfectum, uti Deo Patri, ità & matri ac nobis conſubſtantialem, exclamavit igneus accuſator Euſebius: *Ille, per*

veſtigia

veſtigia veſtra, hæc non confitetur, ne his aliquando conſenſit, ſed contraria illis ſenſit, & locutus eſt ad unumquemque ad ſe venientem, & docuit. At quæ magnificus Florentius eſt interlocutus: *Si placet veſtræ Sanctitati, interrogetur Papas Eutyches, utrùm his conſentiat.* Papas ſeu Papa apud Græcos, uti & apud Belgas noſtros, ſignificat quemvis Presbyterum: Hinc Proto-Papa idem eſt quod Archi-Presbyter. Ita ſuperiùs ad Memnona Presbyterum dixit Eutyches: *Exſpecto Pa-*
L. 3. *pam Abrahamium.* Et in litteris ad Archi-Epiſcopum Thebanum Innocentius tertius ruſticanam
Ep. 60. parochiam vocat Papatum. Et per Theodorum Balſamonem in Scholiis ad Photii Nomo Cano-
Tit. x. nem relata aurea Bulla Iſaaci Comneni dicit de Epiſcopo. *Quando facit ſimplicem Papam, ſive Le-*
Cap. 34. *ctorem.* Etiam Walafridus Strabo, Latinus Scriptor, quemvis Clericum vocat Papam. Regii in-
Cap. 7. fantis Pædagogum ita vocat in litteris ad Lotharingiæ Ducem Sanctus Petrus Damiani. Om-
L.7.Ep.12 nem Epiſcopum ita intitulare fuit olim frequentiſſimum, ita tamen ut nomen iſtud ſpecialiter obtinerent Pontifex Romanus ac Patriarcha Alexandrinus. Ipſum huic ob Sancti Cyrilli in Epheſino Concilio merita fuiſſe à Sancto Celeſtino Pontifice datum ſcribit homo græcus Nicephorus Ca-
L. 14. c. 37 lixtus. Alii ex alia cauſa autumant ita vocatum. Poſterioribus ſæculis ſtatuit de illo titulo in dictatu ſuo Gregorius ſeptimus Pontifex: *Quod unicum eſt nomen in mundo.*

Ne hæreſin ad iſtam Florentii Patricii interlocutionem recantaret Eutyches, atque ita ipſe ad talionem poſtularetur, denuò timuit accuſator Euſebius, proindèque agi flagitavit de ſolis præteritis, adſeverans ſibi eſſe teſtes plures etiam Epiſcopos, nempè Meliphtongum Juliopolitanum, Jovinum Devellenſem, ac Julianum Moſtenenſem. Et Sancto Flaviano metum iſtum ſecuranti repoſuit: *Metuo ipſius concuſſionem. Ego pauper ſum nihil poſſidens. Minatur mihi exilium: Divitias habet. Deſignat mihi jam nunc Oaſim.* Etenim trecentorum, quorum plures ex nobili & opulenta domo, monachorum cœnobio præerat Eutyches, habebatque Apocriſarium & Syncellum, nomina magnæ dignitatis. Ex quo vides opulentos Abbates & pauperes Epiſcopos etiam tunc in Eccleſia fuiſſe. Quid ſit alicui Oaſin minari eſt ſuprà dictum. Locum deſcribit Zozymus, agens de viro illuſtri Timaſio per Arcadium Auguſtum
L. 5. f. 30. relegato: *Oaſis eſt locus inſigniter ſterilis è quo nemo poſſit evadere, qui eò deportaretur. Nam terra in medio arenoſa, vaſta prorsùs, & inhabitata, notitiam tendentibus huc omnem adimit: Partim quod venti arena veſtigia compleant & aboleant, partim quod nec arbor ulla, nec domicilium ſit, quæ indicium aliquod iter facientibus ad conjecturam relinquere poſſint.* Quoſdam Sanctos Epiſcopos fuiſſe eodem deportatos à Conſtantio Auguſto ſcribit in apologia ad dictum Principem & in litteris ad Solitarios Sanctus Athanaſius, vocans Oaſin magnam, & Oaſin ſuperiorem. Diſtinguit ab inferiori ac minori, quam Arabiæ Petreæ fuiſſe vicinam ſcribit in libris de Bello Perſico Procopius Cæ-
L. 2. ſareenſis. Et quidquid Sanctus Flavianus ſponderet, *Licèt millies iſta perſeveres dicendo, nos tamen nihil præponimus veritati,* non deſiit timere

Euſebius: *Si convictus fuero calumniæ, amittam dignitatem.* Ejus metum non fuiſſe vanum docuit latrocinium Epheſinum, à quo uti calumniator fuit Epiſcopatu exutus.

At hiſce ad rem non facientibus querimoniis laſſus Florentius Patricius eſt interlocutus: *Interrogatio offeratur Eutychi Presbytero, ut exponat quemadmodùm credit & dicit, & nunc rursùs interrogetur, cur modò iſta aſſerens antè aliter aſſerebat.* Ex toties iteratis Euſebii querelis & proteſtationibus ſperabat Florentius hæreticum ſenem ad mentem rediiſſe. At fallebatur. Etenim ab Euſebio, An duarum in una hypoſtaſi naturarum unitionem, & à Sancto Flaviano, An ex duabus naturis unitionem fateretur, ſimul interrogatus ſoli Flaviano doloſè reſpondit: *Etiam ex duabus naturis.* At dolum intelligens Euſebius repetivit: *Confiteris duas naturas, Domine Archi-Mandrita, poſt incarnationem, & conſubſtantialem nobis eſſe Chriſtum dicis ſecundùm carnem, an non?* Seſe captum ille vidit, & dixit: *Ego non veni diſputare, ſed ſuggerere Sanctitati veſtræ quid ſentiam. Scriptum eſt in hac chartula quid ſentiam. Eam jubete legi.* Addidit eſſe ſuam propriam dictationem, ſanctis Patribus conformem. Et oretenùs fidem ſuam edicere, aut ſanè chartam ipſe legere à Sancto Flaviano juſſus reddidit: *Sic credo. Adoro Patrem cum Filio, & Filium cum Patre, & Spiritum ſanctum unà cum Patre & Filio. Confiteor autem factam ejus in carne præſentiam ex carne ſanctæ Virginis, & incorporatum eum perfectè propter noſtram ſalutem.* Hæc eſt illa Sancti Flaviani juſſio, adversùs quam Dioſcoro adulatus dixit in Epheſino latrocinio Joannes Ephæſti apud Ægyptios Epiſcopus: *Quando adfuit Eutyches, & in Concilium venire minimè ſperabatur, omnis ei quaſi promitti clementia videbatur; quando verò advenit, in omnem tentationem inhumanitatis adducitur.*

Æquivoca ac in omnem partem verſatilis erat iſta Eutychetis profeſſio, ideòque accuſatoris Euſebii interlocutionem proſecutus Sanctus Flavianus perrexit: *Confiteris conſubſtantialem Patri ſecundùm Divinitatem, & conſubſtantialem matri ſecundùm humanitatem, eundem ipſum unum Filium Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum? Nunc Chriſtum confiteris ex duabus naturis?* Et ille: *Quoniam confiteor Deum meum Dominum cœli & terræ, hactenùs de ejus natura diſputare mihi non perſuadebam. Conſubſtantialem autem nobis hactenùs nunquam me dixiſſe confiteor.* Et rursùm eadem rogatus: *Uſque ad hodiernam diem non dixi corpus Domini & Dei noſtri conſubſtantiale nobis, ſanctam autem Virginem confiteor nobis eſſe conſubſtantialem, & quoniam ex ipſa incarnatus eſt Deus noſter.* Hæc ſibi ipſis non cohærebant, ideòque iterùm Sanctus Flavianus: *Conſubſtantialis ergò nobis eſt Virgo, ex qua incarnatus eſt Dominator Chriſtus?* Et Eutyches: *Dixi, quia Virgo conſubſtantialis eſt nobis.* Ad quæ Baſilius Seleucienſis Iſaurorum Epiſcopus Metropolita. *Si mater eſt nobis conſubſtantialis, & ipſe; quoniam filius hominis vocatus eſt. Si ergo mater ejus conſubſtantialis eſt nobis, & ipſe ſecundùm carnem conſubſtantialis eſt nobis.* Deriſit hæc impius monachus, & perrexit: *Quoniam modò dicitis, omnibus conſentio.* Quare illum Floren-

tius Patricius eſt adgreſſus: *Cùm mater nobis conſubſtantialis ſit, ſine dubio & filius conſubſtantialis eſt nobis*. Et rursùm homo in cæcitate pertinax: *Hactenùs non dixi: Nam quia corpus Dei ipſum eſſe confiteor, animadvertis? Ideò non dixi ipſum Dei corpus eſſe corpus hominis, ſed humanum corpus: Et quoniam ex ipſa Virgine incarnatus eſt Dominus. Si autem oportet ut dicatur ex Virgine & conſubſtantialis nobis, & hæc dico, Domine. Tamen Filium Dei unigenitum, Dominum cœli & terræ, condominantem & conregnantem Patri, cui conſidet & collaudatur, non dico conſubſtantialem, negans quod ipſe ſit Filius Dei. Ante quidem non dicebam, dico quidem modò tibi quod puto. In exordio non dixi, nunc autem, quia veſtra Sanctitas dicit, dico*. Et Sancto Flaviano interloquenti, *Ergò per neceſſitatem, non per voluntatem veram fidem confiteris?* denuò reddidit: *Nunc Domine me ità habeo*. Et à Florentio Patricio iterùm rogatus, *Conſubſtantialem & ex duabus naturis poſt incarnationem Dominum noſtrum, qui ex Virgine eſt, dicis, an non?* blaſphemavit apertiùs: *Confiteor ex duabus naturis fuiſſe Dominum noſtrum ante adunationem, poſt adunationem verò unam naturam confiteor.* Gloriatus eſt ſe Sanctos Patres ſequi, & nihil à ſe dictorum corrigi poſſe aut damnari, atque ità exurgens univerſa Synodus exclamavit: *Anathema ipſi*.

Hìnc Sanctus Flavianus eſt interlocutus: *Dicat ſancta Synodus quid meretur iſte præſens, neque apertè confitens rectam fidem, neque conſentire volens his, quæ hæc ſancta Synodus ſentit, ſed in ſua perverſa & iniqua malignitate perſiſtens*. Reſpondit Sanctus Seleucus Amaſenus Epiſcopus, Metropolita Helenoponti: *Dignus eſt quidem damnatione iſte, in veſtræ tamen Sanctitatis humanitate ſolùm conſiſtit*. Hìnc Canonum in pertinaces Errones rigorem urgens, & pænitenti veniam ſpondens, ipſum ad meliora ſapienda, ſanctorum Patrum ac Nicænæ & Epheſinæ Synodòrum traditiones profitendas, erroreſque damnandos adhortatus eſt in vanum Sanctus Flavianus; ille enim reddidit: *Dico quidem iſta, quoniam & vos nunc juſſiſtis, non autem anathematizo. Quod enim dico, in veritate dico*. Quare delirum ſenem Florentius Patricius eſt rursùm adlocutus: *Duas naturas dicis, & conſubſtantialem nobis? Dic.* Et iterùm: *Confiteris duas naturas poſt adunationem? Dic. Si non dixeris, damnaberis*. Et ille: *Ego legi ſcripta beati Cyrilli & ſanctorum Patrum, & ſancti Athanaſii, quoniam ex duabus quidem naturis dixerunt ante adunationem, poſt adunationem autem & incarnationem jam non duas naturas, ſed unam naturam dixerunt. Legi jubete Athanaſii ſcripta, ut advertatis quoniam nihil tale dicit*.

Illum molire tentavit etiam Baſilius Epiſcopus Seleucienſis: *Si non duas naturas poſt adunationem dixeris, commixtionem, & confuſionem dicis*. Et magnificentiſſimus Florentius: *Qui non dicit, Ex duabus naturis, & duas naturas, non credit rectè*. Verùm ille in impietate manſit immobilis. Quare Auguſtis Principibus ex more adclamavit Synodus, & laudatus Patricius concluſit: *Fides noſtra ſemper vincit*. Et Synodus: *Non conſentit, quod illi perſuades?* Et Sanctus Flavianus pronunciavit: *Per omnia Eutyches, quondam Presbyter & Archi-Mandrita, & ex his quæ acta ſunt, & nunc ex propriis confeſſionibus, Valentini & Apollinaris perverſitate repertus eſt ægrotare, & eorum blaſphemias incommutabiliter ſequi, qui nec noſtram reverens perſuaſionem atque doctrinam rectis voluit conſentire dogmatibus. Undè lacrymantes & gementes perfectam ejus perditionem, decrevimus per Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum ab eo blaſphematum, extraneum ipſum eſſe ab omni officio ſacerdotali, & à noſtra communione, & primatu monaſterii, ſcientibus hoc omnibus, qui poſteà colloquentur ei, & ad eum convenerint, quoniam rei erunt & ipſi pœnæ excommunicationis, ut qui non declinaverint confabulationes ejus*. Olim enim quævis cum excommunicato communio, non ſolam minorem, ſed omninò majorem ac penitùs eamdem, uti ſolet contagioſa ſcabies, infligebat. Et adductæ ſententiæ omnes præſentes Epiſcopi, & Archi-Mandritæ ſubſcripſerunt.

Hanc Actionem poſtmodùm culpavit Sanctus Leo Pontifex, quod non ſatis diſcuſſiſſet hæc Eutychetis verba: *Ante adunationem fateor duas naturas*. Apertè enim errare videntur humanam Domini naturam hypoſtaticæ unioni præexſtitiſſe, ac proindè de adſerta per Origenem præexiſtentia erant meritò ſuſpecta. Nempe in ſolum Apollinarii virus utrumque oculum intenderat Sanctus Flavianus. Hac item in Actione Romanum Pontificem fuiſſe à ſe appellatum dixit poſteà Eutyches, at mentitus.

CAPUT SECUNDUM.

Exponitur ſecunda Sancti Flaviani Synodus adversùs eumdem Eutychetem.

SOlennis adeò Synodi & damnationis elidendæ omnem anſam quæſivit verſipellis Hæreticus. Ante omnia accuſavit Sancti Flaviani Notarios, dicens Acta ſynodalia ab illis vitiata. Hìnc ab Auguſto Theodoſio poſtulavit ſecundam Synodum, & obtinuit, atque ità Flavianum Præſidis throno dejectum inter reos collocavit. Facta fuit hæc Synodus conſulatu Flavii Protogenis, & ejus qui fuerit renunciatus, Domini quadringenteſimo quadrageſimo nono; Sancti Leonis Pontificis decimo, Theodoſii ſecundi quadrageſimo ſecundo, Valentiniani tertii anno vigeſimo quarto, ſexto idus Apriles, in Baptiſterio Eccleſiæ Patriarchalis. Habuit Epiſcopos viginti octo, nec non & Florentium Patricium, Mamam Comitem & Proximum ſacri Scrinii libellorum & ſacrarum cognitionum, & Macedonium Tribunum, Notarium, ac Referendarium.

ACTIO I.

AD primam Actionem loqui cœpit Florentius Patricius, mandans legi Eutychetis ad Prin-

Principem preces, ac per Macedonium Tribunum & Notarium inquiri miſſos ab illo procuratores, roganſque de hiſce Synodum: *Quid pro hoc placet reverendiſſimis Epiſcopis?* Repoſuit accuſator Euſebius: *Si per Procuratorem dicit, me jubete recedere.* Hanc Synodum eſſe criminalis cauſæ proſecutionem volebat Euſebius, ideòque Procuratori non eſſe locum. Oppoſuit Patricius: *Quod Imperialis præcepit auctoritas, omnibus modis obſervandum eſt. Undè ſi conſentiunt reverendiſſimi Epiſcopi, ut ſuſcipiantur hi, qui pro perſona reverendiſſimi monachi agere parati ſunt, dicant.* Per Procuratores agere, atque ità ſeſe de criminalium Reorum claſſe extrahi, quin & latam in ſe ſententiam ſacra juſſione ſuſpendi impetrarat à circumſcripto per Chryſaphium Eunuchum Theodoſio verſutus Eutyches, atque hìnc ipſum Florentius reverendiſſimum monachum appellat. Verùm Meliphtongus Juliopolitanus Epiſcopus generoſiſſimè interceſſit: *Tali facta accuſatione conſequens eſt adeſſe eum qui accuſatur, præſertim quia hujuſmodi accuſationes non ſine periculo fiunt. Nec enim leve eſt ac tranſitorium quod vertitur, & ideò alterum pro altero decertare non licet. Quoniam igitur piiſſimus Imperator ex avita traditione conſuevit orthodoxam continere fidem, & in nullo ſanctas regulas irrumpere, poſtulamus ejus referri Clementiæ. Et ſi juſſerit in criminali cauſa alterum pro altero decertare, & hoc ſuſcipimus, præſertim quia univerſalem præcepit fieri Synodum, & neceſſe eſt majores cauſas in illud reſervare Concilium. Et vocati ſunt multi, & juſtum eſt, quæ à piiſſimo Principe præcepta ſunt, effectui mancipari.* Aurea & veraciter Epiſcopalia ſunt iſta Meliphtongi verba. Edocent ſacras juſſiones oportere ſacrorum Canonum eſſe dumtaxàt executorias, adeòque illis conformes; diformes poſſe liberè refutari ab Epiſcopis, præſertim ſynodaliter congregatis, eamque eſſe avitam Romani imperii conſuetudinem & pietatem. Hanc juſſionem ait Meliphtongus adverſari Canonibus, ideòque ſuſpendendam ab executione, ac ejus vitium Principi referendum. Addit hac Synodo non eſſe opus, quoniam jam generalis ſecunda Epheſina Synodus ſit indicta ad damnati Eutychetis cauſam retractandam, & hæc omnia ipſius judicio fore definienda. Mirum eſt, quomodò Theodoſius ab uno palàm hæretico & turbulento monacho permiſerit Romanum imperium & omnem Eccleſiam tot Synodis & motibus arietari.

Florentius Patricius vidit Meliphtongum loqui ex firmis fundamentis, ideòque iſtius, licet ſacræ, tamen iniquæ juſſionis odio ſeſe liberans eſt interlocutus: *Quid ſibi de hoc ſpectabilis Tribunus, & Notarius, & Referendarius Macedonius mandatum eſſe cognoſcit, exponat.* Qui expoſuit: *Piiſſimus Dominus noſter cognoſcens damnatum eſſe Eutychen, juſſit pro eo omnibus modis directos ingredi, ut cognoſcant in relectione chartarum quæ ab Archi-Epiſcopo ad eum dicta ſunt, & quæ ab eo ad ſanctiſſimum Archi-Epiſcopum.* Nempe Chryſaphius Eunuchus, ad Sancti Flaviani damnationem quovis modo adhinniens, regebat optimum Theodoſium, atque ità illum ad ſacris juſſionibus lædendos Canones, & avitam Romanorum Principum pietatem apertè prævaricandam facilè circumſcripſit. Sanè imbellem Theodoſium non fuiſſe Regii ſanguinis virum, ſed neſcio cujus Joannis filium Arcadio ſuppoſitum Zozymus ſuſpicatur. Ut ut ſit, Florentius Patricius, Eunucho L. 5. recalcitrare non auſus, iniquitatem moderari ac fucare eſt conatus: *Simplex eſt quod poſtulatur, & propter hoc illi ingrediantur, & ſub eorum præſentia preces recitentur.* Et ingreſſi ſunt Conſtantinus, Eleuſinius, & Conſtantius, monachi, in Eutychetis monaſterio Diaconi, futuri ejus Procuratores.

Verùm hìc non ſiſtebat ſacrarum juſſionum iniquitas. Etenim monachis Procuratoribus ingreſſis, Macedonius Tribunus & Notarius protulit ſacrum Evangelii codicem, & dixit. *Oportet omnia, quæ à Principum pietate mandata ſunt, dicere me: Juſſit igitur eos, qui dudùm* in anni priori Synodo *præſentes fuerunt, ſacratiſſimos Epiſcopos ſub ſacramento dicere, ſi veræ ſint legendorum monimentorum profeſſiones ab utraque parte illatæ.* Nimiùm manifeſta erat hujus juſſionis iniquitas, ideòque de illa erubeſcens Referendarius fuit uſus iſta excuſatoria præfatione. Et Baſilius Seleuciæ in Iſauria Metropolitanus Epiſcopus conſtanter interceſſit: *Hactenùs juramentum neſcimus Epiſcopis oblatum. Sed & præceptum eſt nobis à Domino Chriſto non jurandum, neque per cœlum, neque per terram, neque per caput ſuum. Unuſquiſque verò ſicut ante altare ſtans Dei timorem habens ante oculos, & propriam conſcientiam mundam ſervans Deo, quod in memoria retinet, nullatenùs habet intermittere.* Provocat Baſilius ad antiquum Eccleſiæ Canonem, quem in lege ad Conſtantium Prætorio Præfectum, exſtante in codice Juſtinianæo ſub titulo de Epiſcopis & Clericis, laudat Marcianus Auguſtus, vetans & ipſe à Clericis in cauſis civilibus exigi cautionem juratoriam: *Eccleſiaſticis regulis, & Canone à beatiſſimis olim Epiſcopis inſtituto Clerici jurare prohibentur.* Et in Actis Synodi Chalcedonenſis Caſſianus ex mercatore Eccleſiæ Epheſinæ Presbyter à glorioſis Judicibus in Baſſiani Epiſcopi cauſa jurare compulſus reſpondit: *Negotium agens nunquam juravi* Act. 11. *alicui, & nunc dum Presbyter ſum, cogitis me jurare?* Et hìnc varios Clericos & monachos, quod ne ſemel in vita jurarint, laudant in hiſtoria Lauſiaca Palladius Helenopolitanus Epiſcopus, & in Prato ſpirituali Sanctus Sophronius Patriarcha Hieroſolymitanus. Et Victorem monachum, qui Sancto Cyrillo Alexandrino detraxiſſe accuſatus *ſublatis in cœlum manibus* per ſacroſanctum Baptiſma & veneranda Chriſti myſteria nullius L. 3. Con. Eph. c. 13. ſeſe conſcium jurarat, in profeſſionem ſuam impegiſſe ſcribit idem Cyrillus in Apologia ad Theodoſium Auguſtum. Et in Novella ad Petrum officiorum Magiſtrum lege Juſtinianus Auguſtus L. 123. c. 7. ſtatuit Epiſcopos teſtimonii cauſa non evocari ad judicium aut cogi ad juramentum, ſed *ut domi propoſitis ſanctis Evangeliis, ſecundùm quod decet Sacerdotes, doceant quæ noverint.* Innovat antiquum Canonem, de quo in Synodo Chalcedonenſi laudatus Baſilius Epiſcopus Seleucienſis: *Precor Lycaoniæ & Phrygiæ Metropolitanos Epiſcopos venire huc, & præſentibus ſacroſanctis Evangeliis dicere.* Epiſcopi enim & Clerici præſumuntur ab omni ſpontaneo mendacio eſſe penitùs liberi,

beri, & Evangelio, quod Chriſtum Dominum repræſentat, præſertim coràm poſito non poſſe Tit.9 c.1. mentiri. Quod privilegium etiam ad Lectores in ſcholiis ad Photii Nomo-Canonem Theodorus Balſamon extendit.

Quæ diſciplina conſtanter viguit etiam apud Latinos. Etenim in Epiſtolis per Iſidorum Mercatorem in Franciam allatis, licèt ſuppoſititiis, antiquis tamen & veram doctrinam continentibus, ad Rufum Epiſcopum ſcribit ſanctus Pontifex Cornelius: *Sacramentum hactenùs à ſummis Sacerdotibus, vel Dei miniſtris, niſi pro recta fide, exigi minimè cognovimus, nec ſpontaneos juraſſe reperimus.* Et apud Jacobum Sirmondum in Galliæ Conciliis habet Capitulare Epiſcoporum: Cap. 2. *Nullus Sacerdos quidquam cum juramento juret, ſed ſimpliciter cum puritate & veritate omnia dicat.* Et Concilium Meldenſe: *Nullus deinceps veritatis Epiſcopus ſolitò ſuper Sacra jurare præſumat.* Et Cap. 38. Cariſiacæ Synodi ad Ludovicum Germaniæ Regem Epiſtola multis oſtendit omne ab Epiſcopis exactum juramentum adverſari regulis Eccleſiaſti- Cap. 15. cis: Exigi non poſſe etiam ad Domino Regi profitendum, ſed dumtaxàt ut ſeſe purgent ab incurſa infamia criminis, atque ità auferant ſcandalum Eccleſiæ. Quod ipſum ſtatuit Synodus Regiæ Ticinenſis, & adnectit: *Si quid enixiùs adfirmandum duræ forſitan audientium mentes exigunt, more Apoſtolico interponat Epiſcopus ſuæ locutioni*, DEUS SCIT, *aut* CORAM DEO. Ex quo vides verba iſta non eſſe formulas juramenti. Et hinc ſuprà laudatus Presbyter Caſſianus, proteſtatus ſe nolle jurare, addidit: *Deus eſt, qui novit, quia nunquam juravi alicui.* Perperam aliqui illum accuſant contradictionis. Etenim uti aliud eſt coram Evangelio, aliud per Evangelium, ità quoque aliud eſt coram Deo, aliud per Deum aliquid adfirmare. Solum poſterius eſt juramentum. Et de Clerico ac laico liti- Cap. 21. gantibus ſtatuit Synodus Triburienſis. *Laicus per juramentum conſtringatur, Presbyter vice juramenti per ſanctam conſecrationem interrogetur.* Etiam de monachis ſtatuit conventus Aquenſis Abbatum: *Nemini liceat ſermonem juramenti proferre.* Et hinc dum cuncti Germanorum Epiſcopi pro Henrico quarto Imperatore ab excommunicatione ſolvendo, & ſanctiùs deinceps victuro, apud Gregorium ſeptimum Pontificem fide jube- A. 1077. rent, de Abbate Cluniacenſi ſcribit Lambertus Schafnaburgenſis: *Quoniam jurare monaſticæ religionis obtentu detractabat fidem ſuam coram oculis omnia cernentis Dei interpoſuit.* Ex quo rursùm vides aliquid coram Deo adfirmare non eſſe juramentum. Iſtud monachorum privilegium multis extollit etiam Chronicon monaſterii Caſſinenſis.

Sunt tamen caſus, in quibus Canones ab Epiſcopis, Clericis, & monachis permittunt, immò & jubent exigi juramentum. Primus eſt facienda orthodoxæ fidei profeſſio. Secundus eſt obedientiæ profeſſio, Metropolitæ, Patriarchæ, aut ſummo Pontifici facienda. Et hinc Poloniæ Archi-Epiſcopum, huic profeſſioni ex Canone Epiſcopalis juramenti prohibitorio recalcitran- Epiſt. 6. tem, graviter & meritò arguit Paſchalis ſecundus. Tertius caſus eſt neceſſitas ſeſe à criminis infamia expurgandi, ex qua etiam Romanos Pontifices legimus adſcendiſſe ambonem, & coram omni populo per ſancta Evangelia juraſſe. Sunt item caſus, in quibus quaſi per epikejam Canones iſtud dumtaxàt permittunt. Ità in Act. 1. Epheſina Synodo Theodotum Ancyranum & Acacium Melitinenſem Metropolitas adversùs Neſtorium Sanctus Cyrillus juſſit teſtari juratos, *quod non de re vulgari, ſed de omnium maxima, puta de recta in Chriſtum fide ageretur.* Et ab Iba Edeſſenorum Metropolita, dum inter ipſum ac ejus Clericos pacem fecit, Synodus Berytenſis exegit juramentum, quo omnium injuriarum ſponderet plenam oblivionem. Et Ægyptios Epiſcopos, Synodo Chalcedonenſi nolentes ſubſcribere ex cauſis, Conſtantinopoli arreſtarunt Legati Apoſtolici, obligaruntque ad realem aut certè juratoriam cautionem de non violando arreſto. Et Theodori Mopſueſtienſis Epiſcopi è Act. 4. ſacris dyptichis raſi cauſam inquirens Mopſueſtena Synodus depoſituros Clericos etiam coegit ad juramentum, & quidem tactis Evangeliis corporale. Verùm Eutychetis cauſa non erat graviſſima, ideòque adversùs impoſitum à Principe juramentum rectè ad Canones provocavit Baſilius Epiſcopus Seleucienſis. Et huic provocationi detulit Florentius Patricius, violentas Chryſaphii Eunuchi pro Hæreſiarcha monacho artes ſilere juſſit, procedere Synodum, & monachi ad Principem preces recitari.

Eas recitavit Joannes ſacri Scrinii Exceptor, quarum hìc fuit tenor: Nuperam Sancti Flaviani Synodum ajebant falſatam, ideòque omnes ejus Epiſcopos, Notarios, Clericos, Synodo cooperatos, ſiſti coram Thalaſſio Cæſareenſi in Cappadocia Archi-Epiſcopo, & Acta revideri. Et precibus omninò annuerat Theodoſius, adſcripſeratque hanc annotationem, ſeu apoſtillam: *Deponant reverendiſſimi Epiſcopi, qui dudum convenerunt, apud reverendiſſimum inſuper Epiſcopum Thalaſſium, ut apud hos omnibus præſentibus his, quos ſupplicatio loquitur, negotii veritas inquiratur.* Obſtupuit ad hæc, Chryſaphio Eunucho potiùs, quam circumvento Principi imputanda Sanctus Flavianus, nihilominùs ſuos Diaconos & Notarios, Aſterium, Ætium, Nomium, Aſclepiadem, & Procopium adeſſe juſſit & reſpondere. Et ſtatim Acta originalia, quibus propria manu Epiſcopi ſubſcripſerant, Patricius Florentius juſſit produci.

Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Notarios commiſſi in tanta Synodo falſi accuſare non erat res modica. Hinc Ætius Diaconus atque Notarius interceſſit: *Accuſatio aliquando talis adversùm nos emerſit? Audimus autem, quia interpellatio adversùm nos facta ſit à quodam apud piiſſimum Imperatorem: Supplicamus has nobis declarari objectiones, & cauſas agnoſcere, & perſonam ſtatui, & manifeſtam accuſationem adversùs certas perſonas fieri, atque ità reſpondebimus, & nos defendemus, preſumentes de veſtra juſtitia.* Erat interceſſio juſtiſſima, nihilominùs poſt multas de illa contentiones Sanctus Flavianus eſt interlocutus: *Cognoſcitis, quia tunc ſancta Synodo congregata voces ab utraque parte vos excepiſtis, & ſubtiliter cognoſcitis, quæ à vobis ſcripta ſunt. Et ſi hæc vera ſunt, expreſſim & cum*

Dei

Dei timore dicite; *ſi verò aliqua falſata ſint*, *quaſi ante tribunal Chriſti nolite mentiri*, *& falſarium ne taceatis*.

Interlocutio, palàm profecta ex plena fiducia bonæ conſcientiæ, placuit Florentio Patricio, ipſam ille laudavit, ac perrexit ad Notarios: *Monimentorum lectio celebretur*. Verùm Eccleſiaſticæ poteſtatis zeloſiſſimus, & laicis in particulari præſertim Synodo nullam poteſtatem eſſe ſciens Ætius Diaconus denuò interceſſit: *Poſtulo ſanctam Synodum*, *quæ tunc fuit præſens*, *præcipere nobis proferre monimentorum ſeriem*. Ad quod Sanctus Seleucus Amaſenus in Helenoponto Epiſcopus Metropolitanus: *Semel ſanctiſſimo Archi-Epiſcopo noſtro jubente proferri monimentorum geſta*, *nullam dilationem convenit fieri*, *& quaſi à reverendiſſimis Epiſcopis dictum ſit*, *hæc eadem omnes dicimus*. Quare tandem Ætius Acta oirginalia, Conſtantinus Eutychetis monachus & Notarius obtulit eorumdem exemplaria, tandemque ab Aſterio Exceptore proceſſum eſt ad eorum lectionem & collationem.

Ventum eſt ad Actionem tertiam, lectumque quod Eutyches Joanni Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Presbytero ac Defenſori, & Andreæ Diacono, ipſum ad Synodum canonicè evocantibus, in præſentia Athanaſii Diaconi Seleucienſis dixiſſet de ſanctis Eccleſiæ Patribus: *Si aliquid contigit eos in aliquibus dictis aut falli aut errare*, *hoc neque ſe reprehendere neque ſuſcipere*, *ſolas autem Scripturas ſcrutari tamquam firmiores ſanctorum Patrum expoſitionibus*. Quod dixiſſet adſumptam à Domino carnem nec matri nec nobis fuiſſe conſubſtantialem. Adversùs utrumque excepit Conſtantinus monachus, Joannem Presbyterum falſæ ad Synodum relationis inſimulans, & addens de primo dicto: *Quoniam adverſis modis locuti ſunt ſancti Patres*, *& omnia ſuſcipio*; *in regula autem fidei non ſuſcipio*. Facta eſt longa diſquiſitio, tandemque patuit Ioannes Presbyter vera retuliſſe.

Plura item alia ex nullo fundamento cavillatus eſt Conſtantinus, tandemque adversùs degradationis ſententiam in Eutychetem à Sancto Flaviano pronunciatam etiam interceſſit: *Eutyches*, *dum legeretur damnatio*, *appellavit ſanctum Concilium Epiſcopi Romani*, *& Alexandrini*, *& Hieroſolymitani*, *& Theſſalonicenſis*. *Et hæc in geſtis non ſunt inſerta*. Omittit Antiochenum, quod iſtic præſideret Domnus Patriarcha, Eutycheti palàm adverſus. Non erat levis interceſſio. Etenim Romana appellatio omnem ſynodalem ſententiam ab executione ſuſpendit, adeòque appellans Eutyches debuerat non tamquam degradatus, ſed tamquam integer adhuc Archi-Mandrita & Presbyter per omnia tractari. Hujus appellationis libellos etiam Romam ad Sanctum Leonem Pontificem miſerat ipſe Eutyches, dicitque de illis Sanctus Seleucus Epiſcopus Amaſenus: *Ante paucos dies litteræ ſanctiſſimi Archi-Epiſcopi Romanorum Leonis inſinuatæ ſunt nobis*, *continentes quia queſtus eſt reverendiſſimus Archi-Mandrita Eutyches*, *& appellavit in tempore examinationis noſtram audientiam per dationem libelli*, *& ideò poſt damnationem eum Archi-Mandritam renominaverunt*; *quomodò nunc inſtans & dicens de fide eſſe libellum apud ſanctiſſimum Romanorum Epiſcopum recuſationem in Synodo appellationem nominavit?* *Et hinc doceri debetis*, *quoniam non in eiſdem permanet reverendiſſimus Archi-Mandrita*. Libellum, in quo fidem ſuam exponi & contineri diceret, Sancto Flaviano obtulerat Eutyches, tacens penitùs de Romana appellatione: Et ipſum obtulerat ante latam ac pronunciatam ſententiam. Hinc Seleucus miratur, quomodò in litteris ad Romanum Pontificem præſumpſiſſet dicere illum fuiſſe libellum appellationis. Eum notat verſatilis linguæ & mentis. Nec ſolummodò ſe appellaſſe, ſed & appellationi delatum, & ſe à judicibus Epiſcopis Archi-Mandritam renominatum mentitus fuit, eique, quod Sanctus Flavianus Synodi ſuæ Acta tempeſtivè non retuliſſet, Sanctus Leo aures & fidem præbuit. Ob ejus etiam reverentiam Sanctus Seleucus degradatum Hæreticum adhuc vocat reverendiſſimum Archi-Mandritam.

Hinc igitur momentoſam appellationem diſcuſſam voluit Magnificentiſſimus Florentius, & dixit ad Patres: *Turba facta eſt*, *& diſſoluto conventu dixit ad me ſilenter Eutyches*, *appellans Romanum*, *& Ægyptium*, *& Hieroſolymitanum Concilium*. *Et ego arbitratus indecens latere hoc ſanctiſſimum Archi-Epiſcopum Flavianum*, *abſcedens dixi ei*. Et Baſilius Seleucienſis Epiſcopus, Metropolita Iſaurorum: *Scio*, *quia dixit religioſus Archi-Mandrita Eutyches*, *ſi præceperint mihi Patres*, *Romanus & Alexandrinus*, *dico hoc ipſum*. *Hoc autem non quaſi appellans dixit*. Et Sanctus Patriarcha Flavianus: *Non audivi ego ab illo*, *ſed à viro magnificentiſſimo Patricio*, *adſcendente me in ſuperiora domus*, *poſt ſolutam Synodum*. Quod & cæteri Epiſcopi ſunt atteſtati. Ità claruit Eutyches in omnibus fuiſſe cavillatus. Sancti tamen Flaviani Notarios Patricius abſolvere noluit, ſed omnia edixit ad Principem referenda. Vides interim à Patriarchæ Conſtantinopolitani judicio fuiſſe tunc liberè Romam appellatum.

ACTIO II.

Actio ſecunda, facta quinto Calendas Majas, fuit quaſi nova Synodus ob novas Eutychetis ſtrophas & ad Principem preces, quibus degradationem ſuam queſtus eſt fuiſſe inimico animo dudùm à Flaviano præconceptam, & demonſtrari id poſſe ex ipſius ejus verbis, auditis per magnum Silentiarium, à quo uti protectore Regio fuerat in Synodum introductus. Supplicavit cogi Silentiarium ad verba iſta in ſcriptis producenda. Et iſtas item preces Theodoſius Auguſtus ſubnotarat: *Profiteatur vir devotus magnus Silentiarius apud magnificentiſſimum Magiſtrum ſacrorum officiorum omnia*, *quæ ſuper hoc negotio ſubſecuta cognovit*. Tot apud laicam poteſtatem machinas, videns Epiſcopos à ſe non poſſe ſubverti, profanus Eutyches uſurpavit.

Attamen non ſine fundamento magni Silentiarii examen poſtulavit fieri à Magiſtro Officiorum. Hujus enim tribunali & judicio omnes Palatinos privativè ſubjiciunt in lege ad Joannem Officiorum Magiſtrum, exſtante in codice Juſtinianæo,

L. 12. tit. 5. Cap. 3. L. 2. nianæo, Leo & Anthemius Auguſti. Et de illo Zozymus: *Marcellino commiſſum erat in Palatinos ordines Imperium*; *Romani Magiſtrum Officiorum vocant*. Et Procopius Cæſareenſis in primo libro de bello Perſico: *Ordinum in Palatio Præfectus, quem Magiſtrum Romæi appellant*. Et hinc Apoſtolorum Principes Petrum & Paulum ex Neronis Auguſti delegatione, & ex officio Sanctos Proceſſum & Martinianum, ab illis in Mamertino carcere ad Chriſtum Dominum converſos, judicavit Paulinus, quem laudatorum Martyrum apud Surium Acta vocant Magiſteriæ poteſtatis & officii Magiſtrum: Quod nempe hi eſſent Palatini milites, & iſti in Palatio præſertim novam legem Evangelicam prædicaſſent. Adeò antiqua eſt iſta Auguſtæ domus diſciplina. Quare Romanum Breviarium, Paulinum iſtum vocans militum Præfectum, intelligi debet de ſolis Palatinis.

Flavius itaque Ariobindus Martialis, ſacrorum Officiorum Magiſter, coram tribunali ſuo diſcuſſit magnum Silentiarium, hæc pro Eutychete mentientem: *Sæpè directus ſum à ſacratiſſimo & piiſſimo Domino noſtro ad Archi-Epiſcopum Flavianum, ut adeſſet magnificentiſſimus & glorioſiſſimus Ex-Præfectis & Conſulibus, & Patricius Florentius Synodo, quæ futura erat in Epiſcopio hujus Regiæ civitatis, & diſtulit Archi-Epiſcopus dicens: Quia non oportet hic fatigari eumdem virum magnificentiſſimum Florentium, quia jam de hoc forma data eſt, & damnatus Eutyches monachus, quoniam ſecundò vocatus non obedivit. Poſtmodùm verò obtulerunt mihi chartam quamdam habentem damnationem ejus*. Ad quæ Conſtantinus Eutychetis monachus & Vicarius: *Poſtulo & hoc, ut profiteatur Domnus magnus Silentiarius, quia ante Synodum damnatio facta eſt*. Et ille: *Et priùs dixi, quod ante Synodum damnationem Eutychetis mihi oſtenderunt*.

Monachus examinari poſtulavit etiam ſpectabilem virum Macedonium, Tribunum, Notarium, ac Referendarium, & profiteri audita ab Aſterio Presbytero ac Notario Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ. Hoc Eutyches à Principe non ſupplicarat, ideòque Martialis officiorum Magiſter eſt interlocutus: *Quamvis in precibus hæc petitionis pars minimè contineatur, attamen propria voluntate, ſi voluerit, ſpectabilis Tribunus, quæ cognoverit, profiteatur*. Et Macedonius: *Ante hoc ſacratiſſimus & piiſsimus noſter Imperator præcepit colligi tam Epiſcopos, quam magnificentiſſimum Patricium Florentium, precibus datis ab Eutyche reverendiſsimo Archi-Mandrita, & accuſante Geſta quæ acta ſunt, tamquam malignè à Notariis immutata, & certa ſubſecuta ſunt in facta Synodo. Cùm verò recederem, obviam mihi factus eſt Aſterius Presbyter & Notarius, adjurans me audire ab ipſo quæ eſſari volebat. Accuſabat autem reverendum Abrahamium & Notarios; tamquam immutantes in Geſtis quædam capitula: Et quia neceſſarium habet ipſe, metuens hujuſmodi malignitatem, illos quidem oſtendere talia, ſed ſine ipſius ſcientia commiſiſſe*. Hiſce armis ſeſe doloſus, ac malignus Eutyches ad impugnandum in Epheſino latrocinio Sanctum Flavianum ac ejus Synodum præparabat.

CAPUT TERTIUM.

Exponitur Antiochena, Tyria ac Berytenſis Synodus in cauſa Ibæ Metropolitæ Edeſſeni.

IBas Edeſſenus Archi-Epiſcopus, qui Epheſi cum Joanne Patriarcha ſuo Antiocheno & aliis Orientalis diœceſeos Epiſcopis in Sanctum Cyrillum & veram Synodum moverat notas turbas, poſt initam Eccleſiarum pacem Theodori Mopſueſteni libros vertit in linguam Syriacam, deflorata ex ipſo prava Capitula eſſe ipſius agnoſcere & ſub ejus nomine damnare noluit, famoſam ad Marim Perſidis Epiſcopum ſcripſit Epiſtolam, Sancti Cyrilli Capitula & Synodi Epheſinæ Acta arguere & damnare perrexit, atque ità apud multos de retenta intra mentem Neſtoriana lue reddidit ſeſe graviter ſuſpectum. Joannes Antiochiæ Patriarcha, à Sancto Cyrillo rogatus, neglexit illum corripere & corrigere, atque ità Samuel, Cyrus, Maras, & Eulogius, Eccleſiæ Edeſſenæ Presbyteri, ipſum denuò apud Domnum Patriarcham, Joannis Succeſsorem, accuſarunt & de fide & de moribus. De fide, quod Sanctum Cyrillum etiam poſt initam pacem vocaſſet hæreticum, & quod palàm erupiſſet in haſce voces peſſimè Neſtorianas atque Pelagianas: *Non invideo Chriſto facto Deo, in quantum enim ille factus eſt, ego factus ſum*. Eas in Breviario Liberatus Carthaginenſis, & in ſupplicibus ad Synodum præſentem precibus Edeſſeni Clerici lucidiùs exponunt: *Non invideo Chriſto facto Deo, quoniam & ego, ſi volo, poſſum fieri ſecundùm il-
lum*. Eam fuiſſe & Neſtorianorum & Pelagiano- C. 10.
rum palmarem blaſphemiam tradit in libro de C. 21.
Prædeſtinatione Sanctorum, & in libro de Dono perſeverantiæ Sanctus Auguſtinus. Ibæ de moribus accuſatio habuit octodecim capita, ſuperiùs abundè explanata.

Accuſationis exordium & modum expoſuit ipſe Ibas in Synodo Berytenſi, agens de ſui accuſatoribus Clericis: *Excommunicaverunt ſemetipſos, ſua conſcientia vulnerati*. Et rogatus, Quot eſſent, repoſuit: *Sunt plùs minùs quindecim, qui ſeipſos à communione ſuſpenderunt, nam ego non excommunicavi eos*. Maras Presbyter dixit ſeſe ſolum cum Samuele Presbytero fuiſse. Quidquid ſit, ſeu veris ſeu putatis Ibæ exceſſibus offenſi aliquot Clerici ſeſe, juxta temporis iſtius morem, ab ejus communione ſuſpenderunt, quod quia ſine competenti fundamento factum Ibas credidit, dixit ipſos non à ſeſe, ſed à ſemetipſis fuiſſe excommunicatos. Quod namque ſine competenti fundamento ſemetipſos à ſui Epiſcopi communione ſeſe ſegregantes excommunicent ſemetipſos, ad octavam Synodum in Photii cauſa eſt oſtenſum. In vicinæ Eufrateſiæ provinciæ Metropoli, civitate Hieropolitana, mortuus erat Joannes Epiſcopus, Alexandri, qui Epheſinæ Synodo adfuerat, poſt Panolbium ſucceſſor, atque ità Domnus Patriarcha versùs dictam Metropolim adornabat iter, Stephanum electum, qui poſt-

poſtmodùm Synodo Chalcedonenſi adfuit, conſecraturus. Ex quo vides Antiocheni Patriarchatus Metropolitas conſecrationis gratia non ſemper Antiochiam ad Patriarchæ manus fuiſse evocatos, ſed Patriarcham quandoque ad ipſorum Eccleſias acceſſiſſe. Hac occaſione factum eſt, quod dictus Maras Presbyter confeſsus eſt ad præſentem Synodum: *Nos quatuor libellos confeceramus* adversùs Epiſcopum noſtrum Ibam, *Ego, & Cyrus, & Eulogius, & Samuel, duo tulerunt libellos, & profecti ſunt Hierapolim, ut exſpectarent Archi-Epiſcopum*, ſeu Patriarcham, *Domnus autem Samuel jam malè habebat*.

Ibas hæc omnia ignorabat. Audito autem, quod Domnus Patriarcha Hierapolim adveniſset, fecit quod dixit in eadem Synodo præſenti: *Sanctiſſimus Archi-Epiſcopus noſter advenit in Hierapolim, ut Domnum Stephanum inthronizaret religioſiſſimum Epiſcopum. Nos voluimus quæ conſuetudinis ſunt explere, & ire & ſalutare eum in Hierapolim. Dum egredimur, audio quia Samuel & Cyrus jam huc venerunt ad accuſandum nos, ſubſcriptiones nonnullorum Clericorum accipientes. Confiteor quia convocavi Clerum, & dixi me audiſſe, quia Samuel & Cyrus venerunt ad accuſandum nos. Sed & vobis dixi, ſi quis in ſcriptis communicaverit eis in libellis, donec videat quem finem cauſa ſuſcipiet, non communicet.* Largiùs hæc & aliquantùm aliter expoſuit Maras Presbyter: *Convocavit* Ibas Epiſcopus *omnes in Secretario, & dixit, Quoniam audivi, quia Cyrus & Eulogius profecti ſunt ut me accuſarent, hos à communione ſuſpendi, ut cognoſcatis quia excommunicati ſunt. Si quis autem eis in libellis cooperatus eſt, vel conſcius eſt, quoniam audio quod triginta ſunt Clerici, qui eis conſenſerunt, eorum dimitto ſententiæ.* Clerici ſe ab Iba excommunicatos, Ibas ſibi ab illis communionem ſubtractam eſt queſtus. Ut ut ſit, eos perperam egiſse hic omninò credidit, ideòque omnes ipſis cooperatos aut cooperaturos à communione & ſua gratia ſuſpendit, volens cauſam cum ipſis ſolis ventilari atque finiri. Ita turbas excludendas ſperavit, & Eccleſiæ paci fore conſultum. Ex ejus erga Domnum reverentia diſcimus advectum in alienas ſuæ diœceſis Provincias Patriarcham conſueſse à vicinis Metropolitis viſitari ac ſalutari, eamque eſse antiquam Eccleſiæ diſciplinam. Et hinc in Gallias advecti Joannis octavi Pontificis juſta fuit querimonia de Teutramno Metropolita Tarta-

Ep. 32. ſienſi: *Miramur Fraternitatem tuam, cur noſtrum in has partes audiens adventum, nos ob reverentiam Beati Petri Apoſtolorum Principis & noſtram, more cæterorum venerabilium Archi-Epiſcoporum, minimè*

Ep. 40. *conſolari & occurrere ſtuduiſti.* Iſtud ipſum queritur de Theodorico Metropolita Veſontionenſi, mandans ut omnibus poſtpoſitis ſtatim occurrat.

Nota ſolùm Domnum Patriarcham adſiduè hìc vocari Archi-Epiſcopum, Ibam autem Edeſsenum & Stephanum Hierapolitanum, licèt Metropolitas, dici ſimpliciter Epiſcopos. Ita in Chalcedonenſis Synodi Actis Sanctus Leo paſſim titulatur Archi-Epiſcopus antiquæ aut magnæ Ro-

Act. 13. mæ. Etiam Patriarcham Conſtantinopolitanum vocant ibidem ſimpliciter Archi-Epiſcopum Eunomius Metropolita Nicomedienſis & Anaſtaſius Epiſcopus Nicænus. Et in litteris ad Leonem Auguſtum, poſt eandem Synodum Chalcedonenſem exiſtentibus, Lucianus Byzienſis in Europa Epiſcopus omnes Patriarchas vocat *Summorum* Ep. 28.

thronorum Archi-Epiſcopos. Et in Relatione ad Theodoſium Auguſtum Epheſina Synodus Memnonem, totius Aſiaticæ diœceſeos Primarem, dumtaxàt Epiſcopum, ſolum Sanctum Cyrillum Alexandriæ Patriarcham vocat Archi-Epiſcopum. Et in lege codicis ad Julianum Prætorio Præfectum Juſtinianus Auguſtus diſtinguit inter Pro- L. 1. tit. 3.

vinciæ Metropolitam & Diœceſeos Archi-Epi- c. 46.

ſcopum, id eſt, multarum Provinciarum Primatem. Et in lege novella ad Catellianum primæ Juſtinianæ Antiſtitem ſtatuit iſtius ſedis Epiſcopum deinceps non ſolummodò Metropolitam eſse, ſed & Archi-Epiſcopum. Et in lege no- L. 11.

vella ad Petrum Officiorum Magiſtrum confundit Archi-Epiſcopum cum Patriarcha. Et Sancti Baſilii Liturgia orari mandat pro Archi-Epiſco- L. 112. c. 10.

po, Metropolita, Epiſcopo: Ubi Archi-Epiſcopus eſt palàm idem, qui Primas vel Patriarcha. Et iſtas Juſtiniani leges ſecutus in Nomo-Canone Photius ait Archi-Epiſcopum eſse Metropolita majorem. Ex quo liquet recentiores Tit. 1. c. 8.

Græcos, qui Archi-Epiſcopum eſse ſtatuunt ſolo nomine & honore Metropolitam, & vero ac reali Metropolita minorem faciunt, à phraſi antiqua plurimùm receſſiſse. Notanda eſt ſuperiùs adducta Epheſini Concilii phraſis, dicens Cyrillum Archi-Epiſcopum & Memnona Epiſcopum. Eodem modo in Synodo Chalcedonenſi Dioſcorum Alexandriæ Patriarcham glorioſiſſimi Judices dumtaxàt Epiſcopum, Sanctum Leonem Papam appellant Archi-Epiſcopum. Etiam in libellis eidem Synodo oblatis Theodorus Diaconus Alexandrinus. Nempe antiqui, dum de Patriarcha & Papa, aut de Patriarcha & Primate loquuntur uno contextu, honoris cauſa frequentes ſoli digniori titulum Archi-Epiſcopi impartiuntur.

An Ibas Metropolita Hierapolim iverit, ignoro. Quatuor ſuprà memorati Presbyteri Hierapoli etiam Antiochiam, bidui diſtantem itinere, Procop.

cum ſuis accuſatoriis libellis ſecuti ſunt Domnum l. 1. de bel.

Patriarcham, de quo Ibas pergit: *Iſti quatuor li-* Perſ.

bellos obtulerunt religioſiſſimo Epiſcopo Domno, & dignata eſt ejus Sanctitas mandare ut occurreremus. Et quoniam Quadrageſima erat, poſt Paſchalis feſtivitatis *diem juſſit occurrere. Qui ſcripſit mihi ut ab excommunicatione eos abſolverem. Erant enim à me excommunicati. Ego omnia ſententiæ Archi-Epiſcopi dereliqui. Qui Archi-Epiſcopus propter feſtivitatem ab excommunicatione eos abſolvit, ſub ea tamen definitione, ut non excederent Antiochia, donec ſententiam cauſa perciperet. Si autem exirent, antequam finem cauſa perciperet, majori damnationis pœnæ eſſent obnoxii.* Ex quo vides excommunicationis abſolutionem ad reincidentiam fuiſſe etiam antiquis uſitatam & notam. Et tunc factum eſt ab Ibæ amicis, quod ad Synodum præſentem queſtus eſt Presbyter Eulogius: *Dum eſſemus in Antiochia, fecerunt dictationem laudum, & hanc circumferebant Clericis ut ſubſcriberent. Quidam Clericorum, aut quindecim aut octodecim, ſubſcribere noluerunt, dicentes: Fortè interrogamur aliquid, & neſcimus quid dicere, & mentiri non poſſumus. Hos deducens in Eccleſiam violenter, in-*

cla-

clamari fecit quaſi deberent foras mitti, quoniam minimè ſubſcripſiſſent. Et excommunicavit eos coram Eccleſia, & miſit eos foras, & ex hoc venerunt in Antiochiam. Ex quo autem viderunt, quia oppreſſi ſumus, & non ſunt noſtræ allegationes ſuſceptæ, & quia rediit homo ille, qui quaſi contra nos prævaluerat, timuerunt redire in civitatem, & neceſſe habuimus uſque hodie eos pro teſtimonio paſcere. Addidit Maras Presbyter: *Multi eligunt Epiſcopum Ibam non offendere, ne moriantur. Cuidam enim Presbytero, nolenti ſubſcribere in ejus laudibus, cùm accuſationem in Antiochia adversùs eum inſtituiſſemus, calumniatus eſt, & à viro ante annos quinquaginta catholico, nec lavanti aliquando ex quo converſus eſt, cui tota civitas teſtabatur, accuſationem intulit contra ipſum per proprios diſpenſatores, quam nec ad exitum perducere valuit, quamvis Judex in ejus gratia ageret, illo ſtante & clamante: Oſtendatur quæ adversùs me calumnia inſtituta eſt, aut abſolvar. Et omnis civitas ſuſcepit eum cum cereis & lucernis. Et ob hoc omnes Clerici metuentes adversùs eum teſtari non volunt.*

Cum hiſce laudum ſuarum teſtimoniis Ibas poſt Paſcha profectus eſt Antiochiam, quatuor ſuis accuſatoribus reſponſurus. Verùm *antequam adveniret in civitatem, deſerentes Samuel & Cyrus ad Comitatum profecti ſunt, Maras autem & Eulogius remanſerunt.* Domnus Patriarcha, & omnes Orientalium, Edeſſena excepta, Eccleſiarum Epiſcopi de Epheſina Synodo, Sancto Cyrillo, & ejus duodecim Capitulis idem cum Iba ſentiebant, ideòque accuſatores Clerici videntes ſe & opprimi huc uſque, & deinceps opprimendos, legarunt duos ad Regiam civitatem, poſtulaturos ſacram delegationem ad alios judices; ne tamen de contumacia damnarentur, alii duo remanſerunt Antiochiæ, quindecim illos aut octodecim Clericos, Edeſſam regredi non auſos, ſuis impenſis alentes ad teſtimonium.

Nihilominùs decem Epiſcoporum Synodum coegit Domnus, à qua de abſentibus Collegis rogati Maras & Eulogius reſponderunt: *Ibæ Epiſcopi calumnias cognoſcentes, ſicut & nos didicimus, neſcimus quomodò diſceſſerint.* Et rursùm Maras: *Neſcimus integrè. Sicut autem audivimus, Conſtantinopolim ſunt profecti. Neque verò litteras eorum ſuſcepimus, neque ſcimus integrè.* Et indignatus Patriarcha Domnus: *Quas calumnias metuebant, cùm ego utique ſcripſiſſem religioſiſſimo Epiſcopo Ibæ ob hoc, & reſcripſerit omnia mihi relinquens, & abſoluti vobiſcum ſunt ab excommunicationis pœna ſub hac definitione, ut vos quidem haberetis communionem, ſi quis autem veſtrum cauſam deſereret ante finem, Eccleſiaſticæ diſciplinæ ſubjaceret? Manifeſti ſunt igitur deſertores, & excommunicationem & Apoſtolicum hunc thronum contemnentes, & ſeipſos ſubmittentes majori damnationis ſupplicio.* Et huic ſententiæ novem partim Metropolitæ, partim Provinciales Epiſcopi cum Domno Patriarcha ſubſcripſerunt. Eos *magnum & ſanctum Concilium* vocat Synodus Berytenſis. Fuit tamen ambigua ſententia, non ſatis exprimens, an transfugas iſtos plenè degradaret, an dumtaxàt excommunicaret. Quod dubium à Berytenſi Synodo rogatus elucidare Ibas repoſuit: *Occulta noſſe non poſſum. Ego puto, quia perfectam horum damnationem* Antiochena Synodus *fecit. Si autem videtur ex ſententia eorum damnationem eorum non feciſſe, veſtrum eſt judicare.* Nota recurſum iſtum ad laicum Principem, & ſacram ejus delegationem à Domno Patriarcha vocari contemptum ſui Apoſtolici rhroni.

Quid porrò Cyrus & Samuel in Regia civitate egerint, expoſuit in Synodo Berytenſi, ac Ibæ Metropolitæ, Danielis Carrenſis ac Joannis Theodoſiopolitani Epiſcopi, nec non Samuelis, Cyri, Eulogii, Maræ, Ablavii, Joannis, Anatolii, Cajumæ, & Abelionis, Edeſſenorum Clericorum, præſentia vir ſpectabilis Damaſcius, Notarius ac Tribunus: *Cùm præſentes reverendi Clerici adiiſſent piiſſimum & Diviniſſimum Dominum noſtrum Imperatorem, & accuſaſſent reverendiſſimum Ibam Epiſcopum, & reverendiſſimum Joannem Epiſcopum, & reverendiſſimum Danielem Epiſcopum, Pietas ejus ſanxit, ut ii, qui accuſati ſunt, ab Oſrhoena provincia ad Phœniciam advenerint, & ad illata crimina apud veſtram Religioſitatem reſponderent. Et deputatus ſum eos adducere, & quæ à vobis definita ſunt executioni mandare.* Quocircà Samuel & Cyrus non ſuo tantùm, ſed etiam Eulogii & Maræ, Antiochiæ remanentium, itemque aliorum jam memoratorum Edeſſæ Clericorum nomine accuſarunt Ibam Epiſcopum, nec non & nepotem ejus Danielem Carrenſem, ac Joannem Theodoſiopolitanum. Quod hoſce duos anteà apud Domnum Patriarcham non accuſarint, liquet ex Antiochena Synodo, cui Daniel Epiſcopus adſedit judex, & ſubſcripſit. De eiſdem accuſatoribus Clericis dixit ad Synodum Berytenſem Eulogius Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Diaconus: *Adeuntibus reverendiſſimis Clericis ſanctiſſimum Archi-Epiſcopum noſtrum Flavianum, & accuſantibus Ibam, Joannem, & Danielem, reverendiſſimos Epiſcopos, approbavit ejus Sanctitas veſtram Religioſitatem audire negotium, & de hoc litteras detuli, & dedi veſtræ Sanctitati.* Hi ergò accuſatores Clerici non ſolummodò Theodoſium Auguſtum adivere, ſed & Sanctum Flavianum Conſtantinopolitanum Epiſcopum, queſti ſunt à Domno Patriarcha, ad inſtar Ibæ Neſtorianizante, nullam expectandam juſtitiam, poſtularunt alios judices, ac impetrarunt Photium Tyri Epiſcopum, primæ Phæniciæ Metropolitam, Euſtatium Berytenſem in eadem provincia Epiſcopum, & Uranium apud Oſrhoenos Epiſcopum Himerorum. Quod nempe hic de cauſa & perſonarum merito eſſet plenè inſtructus, ac Domni Patriarchæ Synodum, accuſantiumque Clericorum negotiationes & Antiochiæ & Conſtantinopoli oculis ſpectaſſet. Addit in quinta Synodo Theodorus Cæſareenſis in Cappadocia Archi-Epiſcopus: *Et deputati ſunt executores cauſæ, ab Imperatore quidem Theodoſio Damaſcius Tribunus, à ſanctæ autem memoriæ Flaviano Eulogius Diaconus Conſtantinopolitanæ Eccleſiæ,* qui & accuſatores & accuſatos ex Oſrhoena provincia in primam Phæniciam tranſportarunt, ac laudatis judicibus in Tyriorum metropoli exhibuerunt. Act. 6.

Quid fuerit Notarius & Tribunus, edicit in Aureliano Auguſto Vopiſcus, vocans *Secretorum Imperatoris Notarios.* Et Zozymus: *Præpoſitus Nota-* L. 5.

Notariis Principis, quos Tribunos vocant. Aliquando Notarii & Tribuni, aliquando Comites & Notarii, aliquando Notariorum Tribuni appellantur. Erant magnæ dignitatis. Ipſos Provinciarum Vicariis, ipſorum verò Primicerium Proconſulibus æquant in legibus apud codicem
L.6.tit.10. Theodoſianum exſtantibus Gratianus, Valenti-
c.1.2.3.4 nianus ſecundus, & Theodoſius Auguſti. Laudant item & Conſularibus æquant Notarium Do-
L. 1. meſticum, de quo in libris de bello Wandalico Procopius Cæſareenſis: *Arcanorum omnium ſociis, quem Romani Domeſticum vocant*. Et hinc vides, cur Subdiaconorum primus apud Græcas Eccleſias dictus fuerit Domeſticus Subdiaconorum Romam ad exequenda mandata ſua, & Carthaginem ad ſolenniſſimæ & momentoſiſſimę Catholicorum & Donatiſtarum Epiſcoporum collationi cum Cognitoris poteſtate præſidendum Honorius Auguſtus legavit ſpectabilem virum Marcellinum, Notarium, & Tribunum. Syagrium & Felicem Notarios, ad officiorum magiſterium promotos, laudat Ammianus Marcellinus. Memorat & Theodorum Notarium, à quo motæ res novæ, & affectatum imperium. Quod ipſum de Procopio Notario Zozymus teſtatur. Laudat & Stiliconem, totius Imperii ſub Honorio Auguſto rectorem & arbitrum, quod *unico filio ſuo hanc di-*
L. 5. *gnitatis metam ſtatuerit, ut ad officium Tribuni Notariorum provecto nullum aliud imperium acquireret*. Quæ omnia ſunt lucida ſigna magnæ dignitatis. Jacobus Cujacius eam confundit cum *A Secretis*, Jacobus Gutherius cenſet diſtingui. Etenim Notarii Principis intra Conſiſtorii ſecreta, extrà A Secretis ſtabant. Eſt res alterius fori.

Ex dicta Ibianæ cauſæ per Theodoſium Auguſtum delegatione ſcribit in Sacerdotii ac Imperii concordia D. Petrus de Marca Archi-Epiſcopus
L. 4. c. 3. n. 4. Pariſienſis: *Si quis Epiſcoporum de Metropolitani aut Patriarchæ ſuſpicione quereretur, Romani Imperatores litteris ſuis judicium ab ea ſede avocabant, & in aliam provinciam transferebant. Ibas Edeſſenorum Metropolitanus, Joannes & Daniel dę hæreſi à Clericis accuſati coram Domno Patriarcha Antiocheno, etſi lis conteſtata fuiſſet in Synodo Antiochena, Reſcripto tamen & auctoritate Theodoſii Imperatoris, ex ſententia Flaviani Archi-Epiſcopi Conſtantinopolitani, ab Oſrhoena provincia ad provinciam Phœniciæ tranſlati ſunt, ut à Photio Epiſcopo Tyri, Euſtatio Beryti, & Uranio Himerorum Epiſcopo, judicibus datis, judicium de accuſatione ferretur*. Ità quandoque à Romanis Auguſtis fuiſſe factum negare non poſſim. Sed quæro an rectè, & ſecundum Canones? Et conſtanter nego. Hinc enim Domnus Patriarcha Apoſtolicum ſuum thronum ſperni eſt queſtus & verbo ad ſuam Synodum, & ſcriptis litteris ad Sanctum Flavianum. Et de Arcadio Auguſto & Theophilo Alexandriæ Patriarcha, de graviſſimis apud illum accuſato, ſcribit ad Sanctum Innocentium primum Pontificem Sanctus Joannes Chryſoſtomus: *Cùm Theophilus cauſam dicere nollet, neque urgerent accuſatores ejus, vocavit nos Imperator pientiſſimus, & juſſit ut iremus ad locum, in quo ille agebat, & illic ea, quæ contra illum dicebantur, audiremus. Nos autem ſcientes leges Patrum, viroque honorem deferentes, habentes etiam ſuper hac re ejus litteras, oportere in quibuſque provinciis ſua negotia tractari, neque extra limites illarum trahi, vehementer detrectavimus, ne cauſam ſuſciperemus judicandam*. Et adversùs ſimilem Sacram, qua laudati Joannis criminalem cauſam dicto Theophilo delegavit poſtmodùm idem Arcadius, pergit idem Joannes: *Congruum non eſt, ut hi, qui in Ægypto ſunt, judicent eos, qui in Thracia*. Et infrà: *Domini mei maximè venerandi & pii, ſtudium veſtrum & magnam diligentiam adhibete, quo retrudatur hæc, quæ in Eccleſias irrupit, iniquitas. Quippe ſi mos hic invaluerit, & fas fuerit cuivis in alienam parœciam irrumpere, idque ex tantis intervallis, & eiicere quos voluerit, & propria auctoritate quævis pro libidine ſua facere, ſcitote quod brevi tranſibunt omnia, & totius orbis premetur bello non indicto, omnibus ejectis, & omnibus eiicientibus*. Ejuſmodi enim delegationes ſunt palàm peregrina Judicia, damnata à ſexto Canone Nicæno.

Quæſtio eſt, quommodo hiſce ſacris delegationibus, Alexandrinum & Antiochenum Patriachatum tangentibus, ſeſe miſcuerit Sanctus Flavianus, & Sanctus Joannes Chryſoſtomus fuerit rogatus ſeſe miſcere. Quidam id ſpectare putant ad rapinas Epiſcopi Conſtantinopolitani, ex tunc conati etiam alios Patriarchas ſibi ſubjugare. At fallunt. Rapina iſta dudum poſtea cœpit. Quocirca quæſtionem enodat in prima ſua Apologia Sanctus Athanaſius, adloquens Conſtantium Auguſtum. *Numquam ſine comitibus aut arbitris Fratrem tuum* Conſtantem Auguſtum *vidi, neque ille mecum unquam ſolus cum ſolo verba miſcuit, ſed ſemper cum Epiſcopo ejus loci, ubi agebat*. Iſtius loci Epiſcopus erat Auguſti Principis pro tempore proprius Paſtor, Pater ſpiritualis, Director in rebus Eccleſiaſticis, quaſi Archi-Capellanus, ideòque omnes de Eccleſiaſticis quæſtionibus ſacræ Juſſiones aut delegationes ejus conſilio & judicio diſponebantur, nec ſine illo ullus advena Epiſcopus ad Majeſtatis conſpectum admittebatur. Quæ auctoritas præſertim fuit Regiæ civitatis Epiſcopo, de quo in ſecretis ſuorum ad Juſtinum Imperatorem Legatorum inſtructionibus Hormiſda Pontifex: *Eſt conſuetudo per Epiſcopum Conſtantinopolitanum omnes Imperatori Epiſcopos præſentari*.

Itaque Damaſcius Notarius ac Eulogius Diaconus accuſatos Epiſcopos & accuſatores Clericos ex Oſrhoena Provincia deduxerunt Tyrum, ſtatueruntque Photio ibidem Epiſcopo, qui cum duobus Collegis Synodum fecit die vigeſima quinta Februarii poſt conſulatum Flavii Zenonis & Poſthumiani, Chriſti Domini quadringenteſimo quadrageſimo nono, Sancti Leonis Pontificis decimo, Theodoſii Auguſti ſecundi quadrageſimo ſecundo, Valentiniani tertii anno vigeſimo quarto.

Ante omnia Divales ſacræ delegationis litteras legi fecit, accuſatorios libellos à Clericis ſuſcepit Photius ac litis conteſtationem, dumque ad audiendos teſtes procederet, factum eſt quod ipſe poſtmodum dixit ad Synodum Chalcedonenſem, Act. 10.
Quæſtione quadam de Iba Epiſcopo mota, adversùs eum venientes Presbyteri ac Monachi à Meſopotamia dicebant de ipſo, iſte verò negabat. Nos tamquam media-

mediatores, & pro mole blaſphemiarum, & pro importunitate Monachorum Presbyterorum juſſimus egredi eos à Tyro. Scandalizabatur enim civitas, quæ nunquam tale aliquid vel cogitaverat vel audiverat. Tyrios fuiſſe adversùs Neſtorium ardentiſſimos liquet ex nupero ipſorum zelo, quo ejus lepræ ſuſpectum ſuum Epiſcopum Irenæum dejici impetrarunt ac relegari. Hinc ſimilem motum timens Photius Synodum tranſtulit ad civitatem Berytenſem.

Cœpta hìc fuit congregatio Calendis Septembribus ejuſdem anni, (*a*) in Epiſcopio novæ Eccleſiæ, præſente Damaſcio Notario ac Tribuno, atque Eulogio Diacono Conſtantinopolitano. Lecta item hìc Sacra Divalis, utpotè quæ *præfulgere debebat his geſtis*; Antiochenæ Synodi Acta, & octodecim articulorum accuſatorius libellus, in quo accuſantes Clerici proteſtantur ſeſe invitos confugere ad Principem & ſacram delegationem, compulſos à neceſſaria ſibi juſtitia, quam neque ab Orientali neque ab Occidentali concilio obtinere potuiſſent. Iſtud namque refugium nemo vel impudens unquam ſine frontis criſpatione & rubore attentavit. Et hinc de illo ab Euſebianis accuſatus Sanctus Athanaſius repoſuit in Apologia ad Conſtantium Auguſtum: *Profectus ſum Alexandria, non ad caſtra fratris tui Conſtantis, ſed Romam dumtaxat, me meaque Eccleſiæ commendaturus.*

(*a*) Menſe Septēbris Ibas erat depoſitus. *Adnot. Norſiana.*

Palmaris adversùs Ibam de fide accuſatio non erat libello inſerta. Audiamus ipſam à Samuele Presbytero: *Conſuetudo eſt in Eccleſia* Edeſſena, *in die ſancto Paſchæ, aut ante diem dare Epiſcopum de manu Clericis quædam pro feſtivitate. Hæc daturus alloquitur primitus, & ſic dat.* In iſta allocutione dixiſſe accuſabatur Ibas: *Non invideo Chriſto facto Deo, quoniam ſi volo, & ego fio.* Accuſabatur & alia blaſphemaſſe. Primò, quod Sanctum Cyrillum appellaſſet hæreticum. Secundò, quod dixiſſet de eodem Sancto: *Niſi anathematizaſſet ſua Capitula, non recepiſſemus eum. Bonæ memoriæ Cyrillum tamquam hæreticum habui, & donec anathematizaſſet ſua Capitula, non recepi eum. Hæreticus fuit, donec anathematizaſſet.* Non ſolummodò ante initam inter Ægyptios & Orientales Epiſcopos pacem, ſed & anno ſuperiori accuſabatur hæc dixiſſe.

Erat longa & operoſa accuſatio, ideòque Synodus probari ſibi voluit ſolos tres capitales, & ad Ibæ aut Collegarum degradationem ſufficientes articulos: Memoratas blaſphemias, luxuriam, ac Eccleſiaſticæ ſubſtantiæ rapinam. Ad primum probandum accuſatores produxerunt famoſas Ibæ ad Marim Perſidis Epiſcopum litteras, poſt Eccleſiarum pacem palam ſcriptas, in quibus disertè dicit Sanctum Cyrillum fuiſſe hæreticum, & ejus Capitula eſſe plena impietatis. Alios Epiſtolæ iſtius exceſſus ſuprà adduxi. Producti ſunt & tres auriti teſtes, David, Maras, & Sabbas, vir inter Syros ſapientiſſimus, Diaconi Eccleſiæ Edeſſenæ. Verùm de primæ & palmaris blaſphemiæ verbo Ibas repoſuit: *Ego non dixi, & anathematizo qui dixit. Ego enim nec à dæmone audivi hoc verbum.* Et de ſecundo in Sanctum Cyrillum calumnioſo verbo: *Cum veritate dico, non ſum memor. Et ſi vocavi eum, quando Concilium eum quaſi hæreticum anathematizavit, ſecutus ſum Primatem meum* Joannem Patriarcham Antiochenum. Et de tertio verbo: *Dixi, Quia niſi Cyrillus ſemetipſum interpretatus fuiſſet, & ſuſcepiſſet eum Orientale Concilium, & ego eum cum meo Principe abnegabam. Ego anathematis non feci mentionem. Ego ſecutus ſum Orientale Concilium.* Et iterùm: *Ego, poſtquam ſua Capitula interpretatus eſt, tantùm abeſt ut eum virum anathematizarem, ut etiam litteras ab eo acceperim, & litteras ei miſerim. Et communicatorem me habuit, & communicatorem eum habui.* Cùm Orientalis diœceſeos Epiſcopis pacem firmans Sanctus Cyrillus ſua duodecim Capitula ab illis admitti & probari non exegit, ideòque ab ipſis ſemper judicatus fuit ea tamquam hæretica aut hæreſeos ſuſpecta, licèt non anathematizaſſe, tamen interpretatus fuiſſe & recantaſſe. Eorumdem admiſſionem aut profeſſionem etiam Chalcedonenſis Synodus neque ab Iba, neque à Theodoreto, neque ullo Orientali Epiſcopo exegit. Hinc ergo plerique iſti in prava de illis opinione uſque ad mortem permanſerunt. Hoc in puncto ſe cum ſuo Patriarcha & omni ejus Synodo ſenſiſſe Ibas adſeruit, verùm poſt initam pacem de Sancto Cyrillo non fuiſſe malè locutum.

Acceſſit ipſi & Edeſſeni Cleri libellus, cujus hæc Epigraphe: *Inſtructio & deprecatio Dei amantiſſimis atque ſanctiſſimis Epiſcopis Photio & Euſtatio, ab omni Clerico Edeſſenæ Civitatis.* Subſcriptus erat à quatuordecim Presbyteris, quadraginta & uno Diaconis, undecim Subdiaconis, & duobus Lectoribus. Nempè Græci nullos habebant minores Clericos, niſi ſolos Lectores. Porrò Edeſſenæ Eccleſiæ Clerus erat ampliſſimus. Fuiſſe ducentorum & ampliùs nominum ipſe ad Synodum præſentem Ibas eſt profeſſus. Dicti igitur Clerici Epiſcopum ſuum à ſuprà memorata Pelagiana ac Neſtoriana blaſphemia proteſtati ſunt eſſe innocentiſſimum: *Omnes nos, quos dicunt audiviſſe ea verba, manifeſtum facimus veſtræ Deo Amabilitati, tamquam coram Dei clementia, quia neque ab eo, neque ab alio ullo tale dictum aliquando audivimus, neque in aures noſtras ingreſſum eſt tale aliquid aliquando, anathematizantes noſmetipſos, & terribili gehennæ obnoxios facientes, ſi novimus tale aliquid ab eo dictum, aut aliud aliquod contrarium catholicæ Fidei. Si enim tali aliquo dicto acquieſceremus aut communicare ei qui dixit, aut comminiſtrare in ſacrificio, ultimo ſupplicio fuiſſemus obnoxii, tamquam communicantes tali execrationi.* Hic eſt ille laudum libellus, quem vi fuiſſe per Ibæ amicos procuratum & extortum ſuprà dixerunt ejus accuſatores. Et pergit: *Rogamus autem & deprecamur veſtram Sapientiam, ut eidem religioſiſſimo Epiſcopo ſuadeatis, quatenùs velociter ad ſuum gregem redire feſtinet, qui periclitatur ab omnibus lacerari, cùm nullus ſit, qui ei adeſſe prævaleat, & maximè feſtivitate ſalutifera* Sancti diei Paſchalis *imminente, in qua & propter catechiſmos, & propter eos qui digni ſunt ſancto Baptiſmate, opus eſt ejus præſentia.*

Eadem de cauſa Ibam apud ſe in Quadrageſima accuſatum mox evocare noluit Domnus Patriarcha, ſed uſque poſt Paſcha dedit inducias. Et Francorum Legatos, Conſtantinopolim ad Juſti-

Juſtinianum Auguſtum proficiſcentes, rogat Italiæ Clerus: *Sancto* Mediolanenſium *Epiſcopo Datio adeſſe feſtinate*, *poſtulantes ut* dictus Imperator *eum poſt quindecim vel ſedecim annos ad ſuam Eccleſiam redire concedat. Quia cùm pœnè omnes Epiſcopi, quos ordinare ſolet, ſint mortui, immenſa populi multitudo ſine Baptiſmo moritur.* Et de ejus Anteceſſore Sancto Ambroſio ſcribit Presbyter Paulinus: *Erat in rebus Divinis implendis fortiſſimus, in tantùm ut quod ſolitus erat circa baptizandos ſolus implere, quinque poſtea Epiſcopi vix implerent.* Et ad Romanum Italiæ Exarchum, qui Blandum Eccleſiæ Hortenſis Epiſcopum Ravennæ detinebat, ſcribit Sanctus Gregorius Ma-
L 1.Ep.32 gnus: *Eccleſia ſine Rectore, & populus quaſi ſine Paſtore grex deperit, & ibidem infantes ſine Baptiſmate moriuntur.* Et adversùs Odoacrum Eccleſiæ Beluacenſis laicum invaſorem ac detento-
Ep.52.c.2 rem ſcribit Hincmarus Metropolita Remenſis: *Quanti ſine Canonico Baptiſmo relicti fuerunt?* Quod nempe olim in civitate ſolus baptizare poſſet Epiſcopus: Quod item in quibuſdam regionibus ſola Cathedralis Eccleſia haberet fontem baptiſmalem. Et quidem Edeſſeni Cleri preces non potuerunt exaudiri: Nam in Februario apud Tyrum facta Synodus fuit translata Berytum, & Septembribus Kalendis primùm inchoata.

Erat cauſa difficilis. Etenim accuſatores Clerici nec plenè probarunt, nec ut calumnioſi ad talionem poſtulari meruerunt. Hinc glorioſis Judicibus poſtulantibus, *Ibas reverendiſſimus à*
Act. 10. *ſuis accuſatoribus fuit convictus*, reſpondit in Chalcedonenſi Synodo Photius Tyri Epiſcopus, primus judicum delegatorum: *Non.* Addidit teſtes fuiſſe accuſantium domeſticos, palàm obnoxios exceptionibus, ac inſufficientes. Quare tres delegati Epiſcopi ſeſe ex judicibus in mediatores verterunt, ac inter accuſatos & accuſantes fecere pacem ſub ſequentibus condicionibus. Primò, ut Ibas Epheſinam Synodum reciperet; & uti magnæ Nicænæ parem in omnibus veneraretur. Secundò, ut initam à Sancto Cyrillo & Joanne Antiochiæ Patriarcha pacem ſervaret ex integro, atque de Sancto Cyrillo tamquam orthodoxo Eccleſiæ Patre ſentiret & loqueretur. Tertiò, ut Edeſſam redux Neſtorium, ejus dogmata, Sequaces, libros, ipſorumque lectores palàm ex ambone anathematizaret. Quartò, ut ſui accuſatoribus Clericis, atque adversùm ſe teſtatis monachis & laicis remitteret omnem injuriam, omnia huc uſque Acta traderet perpetuæ oblivioni, eoſque deinceps ut filios cariſſimos haberet, nullum gradu privans, aut majorem minori poſtponens. Quintò, ut hanc injuriæ oblivionem firmaret juramento. Sextò, ut quatuor ſui accuſatores Presbyteros nec ob delicta forſitan futura caſtigaret ipſe, ſed Antiocheno Patriarchæ caſtigandos tranſmitteret, atque ità ſe teneret liberum ab omni ſuſpicione læſi juramenti. Septimò, ut Eccleſiæ ſuæ ſubſtantiam deinceps per Œconomos regeret, uti fiebat in Patriarchali Eccleſia Antiochena. Et ex hoc articulo poſtmodùm prodiit Canon Chalcedonenſis, mandans in omnibus Eccleſiis conſtitui Œconomos. Etiam de cæteris Ibæ objectis capitulis ſtatutæ ſunt regulæ, & à parte utraque acceptatæ. Ità igitur ille ab omni impetitione abſolutus eſt, & innocens declaratus. Ita ſanè & hæc Berytenſis Synodus, Cap. 16.
nec non & magna Chalcedonenſis iſtam pacificationem intellexerunt. Etenim Sancto Paſchaſino, Lylibeti apud Siculos Epiſcopo, Sancti Leonis Papæ Vicario & Legato, mandanti, *Sanctiſſimi Epiſcopi, qui Decreto proprio inculpabilem & ab omni accuſatione liberum Ibam reverendiſſimum declararunt, ſi propriam ſententiam recognoſcant, edicant*, reſpondit Chalcedone Photius Tyriorum Metropolita: *Etiam, noſtrum eſt judicium.* Et Euſtatius Berytenſis Epiſcopus: *Mea eſt dictatio.* Et rursùm Sanctus Paſchaſinus: *Relectis chartis agnovimus ex ſententia reverendiſſimorum Epiſcoporum Ibam reverendiſſimum innoxium approbari.* Porrò de Ibæ Epiſtola videtur Berytenſis Synodus nihil judicaſſe.

CAPUT QUARTUM.

Exponitur Antiochena Synodus in cauſa Athanaſii Epiſcopi Parrhenſis.

ATHanaſius Parrhenſis in Eufrateſia Provincia Epiſcopus de argentearum columnarum furto, & neſcio quibus aliis criminibus fuit accuſatus ab Eccleſiæ ſuæ Clericis apud Domnum Patriarcham Antiochenum, qui cauſam delegavit Panolbio Hierapolitano Epiſcopo, ejus Metropolitæ, atque amico. Ex quo vides primam criminalis contra Provincialem Epiſcopum actionis inſtantiam privativè non ſpectare ad Metropolitam, ſed fieri poſſe etiam apud Patriarcham. Panolbius, Alexandri, qui Epheſinæ Synodo adfuit, proximus ſucceſſor, ad ſuam Synodum tertiò evocavit Athanaſium; at ille propria conſcientia territus tertiò non comparuit, quin & nolle comparere profeſſus tertiò Epiſcopatum renunciavit, & ad manus Metropolitæ poſuit, conjurans alium pro ſe Epiſcopum ordinari. Ita in Antiochena Synodo Jamblichus Chalcidis Epiſcopus eſt teſtatus. Theodorus Damaſci Epiſcopus, Libaneſiæ Phæniciæ Metropolita addidit: *Athanaſius apud beatum Panolbium, qui fuit ejus Metropolita & amicus, ſicut ipſe in repudiis à ſe datis oſtendit, repudiavit Parrhæ Epiſcopatum, & tertiò ab eodem Panolbio evocatus audientiam illatorum ſibi criminum refutavit, & propriam civitatem reliquit, adiiciens & hoc in repudii ſui litteris, quoniam ante duos aut tres annos hoc apud ſe deliberatum fuiſſet, ut ab Epiſcopatu recederet.* Et iterùm: *Dixit* à ſe monaſticæ Philoſophiæ *ſilentium amplectendum*, imitandumque Sanctum Gregorium Nazianzenum, de quo Epiſcopatum Conſtantinopolitanum deſerente ſcribit in virorum illuſtrium catalogo Sanctus Hieronymus: *Vivo ſe, Epiſcopum in loco ſuo ordinans, ruri vitam monachi exercuit.* Hinc de Athanaſio dixit ad præſentem Synodum Iſaacius Lectorum in Eccleſia Parrhenſi Primicerius: *Egreſſus eſt de civitate, & in regione Samoſatorum degebat ſolitarius in proprio prædio, & denuò deſcendit in civitatem Samoſatorum.* Adjunxit Theodorus Metropolita Da-

Damaſcenus: *Ex illo regreſſus eſt Parrhen*. Et iterùm: *Iſtas ordinationes poſt repudia ſua conſtituit*. Quoniam Metropolita Panolbius Parrhenſibus non ordinarat novum ſtatim Epiſcopum, thronum ſuum & omne Epiſcopale miniſterium, etiam Clericorum ordinationes, propria auctoritate reſumpſit Athanaſius: Titulum, ſeu tituli fucum, quod mutila ſint hæc Acta ſynodalia, ignoramus.

Verùm zeloſiores Clerici adversùs præſumptionem iſtam interceſſere apud Joannem Panolbii ſucceſſorem, fuitque ab ipſo Athanaſius ad rationes evocatus. Hinc ille Conſtantinopolim & Theodoſium Auguſtum acceſſit, Clerum ſuum accuſans de multis. Primò, quod Clericorum quidam Patris ſui ſenium & canos inhonoraſſent, in ipſum latraſſent degradationis ſententiam, ejus uti degradati nomen raſiſſent è ſacris Eccleſiæ tabulis, ipſumque & Eccleſia & civitate ejeciſſent. Secundò, quod ejeciſſent & conſtitutos ab ipſo Eccleſiæ Œconomos, & alios propria auctoritate ſubſtituiſſent. Tertiò, quod iſta eſſet vetus eorum protervia ac tyrannis, ex qua etiam in ſuos Anteceſſores ſimilia attentaſſent. Quartò, quod Joannes Metropolita eſſet ſuus inimicus. Hinc aliis judicibus cauſam ſuam ſacra Principis juſſione delegari ſupplicavit. Eo tempore per neſcio quam occaſionem Sanctus Cyrillus erat Conſtantinopoli, & neſcio quæ Synodus; atque ita Athanaſii preces non ſoli Proclo Regiæ civitatis Epiſcopo Princeps ex more communicavit, ſed cunctæ iſti Synodo, de qua Sanctus Cyrillus. *Tanta paſſum ſe dicit Athanaſius Epiſcopus, ut etiam congregata in Regia civitate Synodus lachrymas daret*. Hac via ille impetravit ſacram delegationem, de qua in confirmatricibus ad Domnum Antiochiæ Patriarcham litteris laudatus Cyrillus: *Quia nimis incongruum eſt præſumi talia à Clericis adversùm Epiſcopos proprios, & hæc deſpicere nos impoſſibile eſt, dignetur tua Sanctitas, ſi ab Antiochia longè eſt civitas, cujus gubernationem ſortitus eſt religioſiſſimus Epiſcopus Athanaſius, quibuſdam per proprias litteras audientiam delegare, quatenùs evocati hi, qui accuſati ſunt, reſpondeant, & ſi inventi fuerint accuſationibus rei, à ſacro miniſterio decidant*. Et infrà: *Aſſerit Athanaſius eum ſe ſuſpectum habere, qui nunc jus metropoliticum Provinciæ obtinet, ex qua eſt, & nihil moleſti eſt, ſi iis, qui ei ſuſpecti ſunt, judicare non liceat*. Et in ſimilibus ad eundem Domnum litteris Sanctus Proclus: *Si longè ab urbe Antiochena civitas conſtituta eſt, in qua hæc perpetrata noſcuntur, aliquos Dei amantiſſimorum Epiſcoporum ipſi urbi vicinos, perſonas non accipientes, ad audiendam hanc cauſam Sanctitas tua deputet. Formidat enim religioſiſſimum Metropolitanum Epiſcopum, tamquam veſanæ flammæ inimicorum ejus ex odio adversùs eum vim præbentem atque materiam*. Et poſt quædam: *Tua Religioſitas non arbitretur, quia tamquam ad injuriam ſedis Antiochenæ maximæ civitatis huc venit memoratus Dei amantiſſimus Epiſcopus, ſed metuens quoſdam ſeditionibus gaudentes, & paſſioni propriæ militantes, dedit ad tempus locum iræ. Nam alioquin patientiam, & manſuetudinem, & juſtitiam tuæ Religioſitatis prædicare non ceſſat: Nec ut accuſet, ſed ut ſupplicet honeſtiorem in ſe compoſitionem fieri*. Ex quo rurſùm vides Epiſcoporum ad laicos Principes recurſum ſemper, uti Eccleſiaſticæ poteſtatis contemptum, ſanctis Eccleſiæ Patribus diſplicuiſſe. Et quidem cauſam hanc alieno Metropolitæ aut Patriarchæ delegare non præſumpſit Theodoſius Auguſtus, ſciens iſta eſſe peregrina judicia, Eccleſiaſticæ diſciplinæ nimiùm adverſa. Apoſtolicum ſuum thronum per eas lædi ſuprà in Ibæ Edeſſeni cauſa queſtus eſt idem hic Patriarcha Domnus: Phraſin didicerat ab hiſce litteris Sancti Procli. Sacra Divalis interiit, de ipſa verò ad præſentem Synodum dixit Sabbas Epiſcopus Paltenſis: *Detulerat Athanaſius Sacram, ut non ſederet Domnus Theodorus* Metropolita Damaſcenus *in cauſa, neque Joannes*, proprius ejus Metropolita Hierapolitanus.

Ipſam mendaciis & obreptionibus plenam, nec non ejus confirmatrices Sanctorum Cyrilli & Procli litteras admiratus eſt Domnus Patriarcha; eas tamen veneratus fecit quod dixit poſtmodùm in Synodo præſenti: *Quando ſuſcepi litteras Dei amantiſſimorum Epiſcoporum Procli & Cyrilli, memor ſum quia & Athanaſium huc evocavi, & Dei amantiſſimos Epiſcopos Provinciæ, ut hæc cauſa examinaretur*. Feciſſe hoc ſe dicit *ſecundùm Athanaſii preces*. Etenim Parrha eſt Antiochiæ vicina, diſtans ad duas ſolummodò manſiones. Proclum Domnus Cyrillo præponit, quod nempe nuper, uti in litteris ad Sanctum Flavianum Conſtantinopolitanum Epiſcopum ſcribit Theodoretus, tertium Synodi Conſtantinopolitanæ Canonem, qui Regiæ civitatis Epiſcopo ſecundùm Eccleſiæ locum attribuit, admiſiſſet, ſolenniter cum Sancto Proclo de longa iſta lite ſtipulatus. Epiſt. 86.

Hæc Domni verba, *Quando ſuſcepi litteras, &c.* Evincunt non ſtatim à receptis litteris factam fuiſſe hanc Synodum. Rei ordinem aperuit in Synodo Chalcedonenſi reus Athanaſius: *Mea cauſa à longo tempore inchoata eſt, & hanc audiebant beatæ memoriæ Cyrillus & Proclus, & certas formas ſcripſerunt Domno, qui fuit Antiochenus Epiſcopus, promiſitque ille eas complere. Et cùm cognoviſſet mortem beati Cyrilli, reſilivit, & ad judicium me vocavit. Ego reſcripſi, quia ſi vellet permanere in datis ſententiis ab Archi-Epiſcopis, paratus eſſem; ſi verò vellet aliud aliquid, non audire me ejus citationem. Semel enim præcedentes Epiſcopi rem certiſſimam decreverunt*. Per ſacram Divalem, ac ejus confirmatrices Sanctorum Cyrilli & Procli litteras eſſe reſtitutus, & non judicari ampliùs, ſed dati à tantis Patriarchis judicii executionem dumtaxàt accipere voluit Athanaſius, quod meritò refutans Domnus tandem coegit hanc viginti octo Epiſcoporum Synodum, quos inter fuerunt etiam Joannes Hierapolitanus, & Theodorus Damaſci Metropolita, excluſi per ſacram Divalem, & de quibus ad Synodum Chalcedonenſem perrexit Athanaſius: *Accuſavi eos, qui adversùm me machinati ſunt, & juſſerunt* Proclus & Cyrillus *non intereſſe judicio eos, qui à me fuerant accuſati*. Hinc neque primæ neque ſecundæ evocationi parere, aut Synodo ſe ſiſtere voluit Athanaſius, ajens inimicos ſuos uti judices adſidere. Quare pro ipſo, tamquam

quam fundamentum habente, ad Joannem Hierapoleos & Theodorum Damaſci Metropolitas interlocutus eſt Sabbas Epiſcopus Paltenſis: *Si judices eſtis, audite negotium; ſi verò non ſubſcribitis, egredimini*. Quare illi tandem *ſimpliciter contentione facta ſubſcribere noluerunt*. Attamen Synodo non exierunt. Hinc tertiò citatus eſt Athanaſius, ſed nec tum adeſſe voluit, dicens: *Quoniam inimicus meus eſt ipſe, qui judicat, Antiochenus*. Illum, cujus antea patientiam, manſuetudinem, juſtitiam apud Principem, Sanctoſque Cyrillum & Proclum prædicarat, jam ſibi inimicum ait, utpotè qui ejus inimicos, & quidem per ſacram Divalem excluſos, ad Synodum tamquam judices admiſiſſet. Eumdem ſuprà arguit, quod Sancti Cyrilli jam defuncti pro ſe Decreta contempſiſſet. Adversùs Domnum ità inſurrexit in Synodo Chalcedonenſi, quod ejus ab Epheſino latrocinio factam damnationem confirmaſſet Sanctus Leo Pontifex, adeòque ille ab omni reparationis ſpe alienus Ex-Patriarcha eſſet.

Ejus accuſatores erant Tatianus Eccleſiæ Parrhenſis Diaconus, & Iſaacius Primicerius Lectorum, accuſantes de multis, præſertim de furto argentearum columnarum. At quoniam agebatur in reum abſentem & contumacem, Panolbii Metropolitæ in ipſum Acta, Principi & Regiæ civitatis Synodo datas preces, ac in Divalibus litteris expreſſa mendacia potiùs diſcutienda judicavit Domnus, ad Tatianum Diaconum interlocutus: *Habes exemplaria repudii reverendiſſimi Athanaſii Epiſcopi?* Et Tatianus: *Præ manibus habeo & exemplaria & authentica, quæ accepi à Dei amantiſſimo Epiſcopo Joanne Hierapolitanorum metropolis*. Ex ipſis ad Domni-Patriarchæ juſſum lectis patuit, quod Athanaſius Panolbio Metropolitæ tertiò ad judicium evocanti fuiſſet contumax, & cauſæ ſuæ metuens Epiſcopatum per trina conſequenter repudia ad ejus manus poſuiſſet, Panolbium in ipſis repudiorum litteris profeſſus ſibi amicum, & conjurans ad alium ſuo loco Epiſcopum ordinandum. Quare Sabbas Paltenſis Epiſcopus in ipſum pronunciavit: *Tertiùm repudiando reverendiſſimus Athanaſius, & conjurando alium pro ſe ordinari debere, quam de reliquo rationem habet de Epiſcopatu Parrhenorum ſanctæ Eccleſiæ nunc movere, & præcipuè cùm apud amicum ſuum beatæ memoriæ Panolbium cauſam non dixerit?* Iſtudque ſuffragium omnis Synodus comprobavit. Ita Euſtatium Pamphyliæ Metropolitam, qui ab æmulis calumnioſè traductus, non conſcientiæ, ſed ſolius litis metu Epiſcopatum depoſuerat, reparare noluit, ſed pro magna gratia ad nudum Epiſcopi nomen admiſit Synodus Epheſina. Et de Paulo Patriarcha Antiocheno, criminaliter à ſuis accuſato, ſcribit ad Hormiſdam Pontificem Juſtinus Auguſtus: *Malæ ſuæ conſcientiæ victus teſtimonio, veritus inſuper ne quæſtione habita graviorem formam exitus repoſceret, recuſatores libellos obtulit, ut liceret ei recedere à ſuſcepto Epiſcopatus officio*. Renuntiationem admitti poſtulat Princeps, & Pontifex admiſit. Factam ex tali metu renuntiationem variæ Synodi definiunt ratam, atque hinc ſumpta eſt recentior regula: *Renuncianti jus ſuum non datur regreſſus ad illud*.

Poſt Ep. 80. Relat. 1.

Exindè Patriarcha Domnus legi juſſit ſacram Divalem, ejuſque confirmatrices Sanctorum Procli & Cyrilli litteras, atque Valerius Anazarbi Epiſcopus, ſecundæ Ciliciæ Metropolita, ſententiavit: *Reverendiſſimus Athanaſius falſa docuit Dei amantiſſimos Archi-Epiſcopos, Proclum & Cyrillum, & tertiò à beatæ memoriæ Panolbio evocatus audientiam declinavit, uſus etiam repudio, & propria voluntate civitatem deſeruit, & non à propriis Clericis eſt expulſus*. Adſenſa eſt omnis Synodus, atque ita Athanaſius judicatus eſt cæteris ſuis criminibus etiam hocce ſolenne mendacium addidiſſe.

Reſtabat ejus præſens contumacia, de qua Domnus Patriarcha: *Quid perſpicit veſtra ſancta Synodus fieri oportere?* Repoſuit Theodorus Metropolita Damaſcenus: *Eccleſiaſticis ſanctionibus placet eum, qui pro quibuſdam rebus incongruis evocatus, & tertiò vocatus non venit, cadere honore quem habet. Manifeſtum eſt autem Athanaſium non ſolùm tertiò, ſed etiam frequenter evocatum non obediviſſe, neque illatis criminibus reſpondere voluiſſe.* Etenim non hujus ſolummodò Synodi, ſed & Panolbii ac Joannis Metropolitarum ſpreverat evocationes. Hujus contumaciæ ergò alienum illum à Sacerdotio ſecundùm Eccleſiaſticas leges decrevit Theodorus, & alium ejus loco Epiſcopum ordinandum, atque ita Parrhenſem Eccleſiam à duorum annorum motu tandem liberandam. Quod ſuffragium firmavit omnis Synodus, etiam Domnus Patriarcha, concludens: *Præcipio Dei amantiſſimo Epiſcopo Joanni, & ipſius provinciæ religioſiſſimis Epiſcopis, alium pro eo Parrhenorum ſanctæ Dei Eccleſiæ Epiſcopum ordinare*. In dejectorum Epiſcoporum ſedes mox ordinari alios Epiſcopos juſſit etiam Sanctus Gregorius Magnus, volens illis adempta omni reparationis ſpe quietari animum ad peragendam pœnitentiam, & ipſorum civitates à turbis & vexationibus liberari.

Attamen Domni Patriarchæ præcepto Joannes Metropolita neſcio ex qua cauſa non obedivit. Etenim Athanaſii ſucceſſor Sabinianus in libellis Sancto Leoni Pontifici & Chalcedonenſi Synodo exhibitis adfirmat ſe ordinatum à Stephano, Joannis ſucceſſore. In precibus Marciano Auguſto exhibitis ait ſe à puero educatum in monaſterio, de Epiſcopatu ne vel cogitaſſe unquam, violenter exindè extractum à dicto Metropolita & Epiſcopis comprovincialibus, ac invitum impoſitum cathedræ doctorali. Etenim monaſteria ſunt propria Clericorum ac Epiſcoporum ſeminaria. Ex illis ſancti Eccleſiæ Patres, à Sancto præſertim Athanaſio ita docti, ad reparandas à malis Paſtoribus aut aliis calamitatibus vaſtatas Eccleſias paſſim Epiſcopos adſumpſerunt.

Hujus Synodi tempus docet nos degradatus Athanaſius, dicens ad Synodum Chalcedonenſem: *Cùm Domnus* Patriarcha *cognoviſſet mortem beati Cyrilli, ad judicium me vocavit*. At verò Sanctus Cyrillus obiit ſub conſulatu Faltonii Probi Alypii & Flavii Ariobindi, anno Domini Act. 14.

qua-

quadtingenteſimo quadrageſimo ſeptimo, anno uno ante Synodum Berytenſem. Labitur enim Onuphrius Panuinus, hancce Synodum & Epheſinum latrocinium adfirmans facta eodem anno. Et hinc de Iba Edeſſeno Metropolita, & Andrea Samoſatenſi Epiſcopo dixit ad Domnum Patriarcham, huic Synodo præſidentem Tatianus Diaconus, Athanaſii accuſator: *Habeo & Epiſtolas religioſiſſimorum Epiſcoporum, Domni Ibæ, & Domni Andreæ, quas miſerunt evocati à tua Sanctitate, & occurrere non valentes.* Ibas, inquam, uti canonicus, integer, & à nemine huc uſque culpatus Epiſcopus fuit invitatus ad hanc Synodum, adeòque facta ipſa fuit ante Synodum Berytenſem, immò & ante factas illius apud Domnum Patriarcham accuſationes. Factæ hæ fuerunt Hierapoli, quò Domnus Stephanum electum Metropolitam conſecraturus advenerat, at verò huic noſtræ Antiochenæ Synodo Joannes adfuit, Stephani Anteceſſor. Hinc item colligitur ratio, ex qua Stephanus Sabinianum mox conſecrarit in Epiſcopum Parrhenſem. Ipſum in ejus conſecratione ad dictæ Synodi Decretum mox exequendum Domnus Patriarcha obligarat.

CAPUT QUINTUM.

Exponuntur Acta latrocinii Epheſini.

AN hocce latrocinium habuerit dumtaxàt Actionem unicam, an plures, res eſt incerta. Fuiſſe plures innuit in Synodo Chalcedonenſi Theodorus apud Iſauros Epiſcopus Claudiopolitanus: *Juſſum eſt à Domino orbis terræ, ut Synodus de Flaviano priùs judicaret. Iſti multas Synodos in hoc ipſum facientes, &c.* Multæ iſtæ Synodi videntur non eſſe aliud, quam multæ ſynodales Actiones. Et Stephanus Epheſiorum Archi-Epiſcopus adfirmat quoſdam Epiſcopos, non primo, ſed altero priùs die in Sancti Flaviani damnationem ſubſcripſiſſe. Quare tunc factam oportuit ſecundam Actionem. At verò oppoſitum ſuadent verba Acacii Ariarathienſis in ſecunda Armenia Epiſcopi: *Uſque ad veſperam tenuerunt nos.* Sancti Flaviani damnationem, poſtremum latrocinii actum, fuiſſe veſpere poſt accenſos cereos factum, infra liquet. Et hinc Chalcedonenſis Synodus omnia & ſingula latrocinii Geſta videtur diſcuſſiſſe unico die: Quod nempe illa in unico etiam eſſent peracta. Res eſt incerta. Claritatis ergo nos Acta longa in titulos diſtinguemus.

Latrocinii exordium.

LAtrocinium factum fuit ſexto idus Auguſti, Conſulatu Turcii Secundi Aſterii, & Flavii Protogenis, Chriſti Domini quadringenteſimo quadrageſimo nono, Sancti Leonis Pontificis decimo, Theodoſii Imperatoris ſecundi quadrageſimo ſecundo, Valentiniani tertii vigeſimo quarto, ſecundo anno Dioſcori Patriarchæ Alexandrini. Nec refert, quod Acta ſynodalia factum dicant tempore Zenonis & Poſthumiani venerabilium Conſulum: Etenim Græcus textus diſertè habet, *Poſt Conſulatum Zenonis & Poſthumiani.* Factum fuit in Baſilica Deiparæ Virginis, ubi convenerat & vera Synodus Epheſina.

Impurus Actorum Digeſtor mox in exordio prodidit ſuas ineptias, dicens primo loco ſediſſe Dioſcorum Alexandriæ Patriarcham, ſecundo autem Julianum Coenſem Epiſcopum, Leonis Papæ Vicarium ac Legatum. Cur item Sanctum Flavianum Conſtantinopolitanum Epiſcopum quinto loco poſt Domnum Antiochenum, & Juvenalem Hieroſolymitanum locarit Dioſcorus, ſuprà in Diſſertatione rationes adduxi. Etiam cur Domnum poſtponat Juvenali.

Ante omnia Dioſcorus per Joannem Eccleſiæ Alexandrinæ Presbyterum ac Notariorum Primicerium legi juſſit Divales Theodoſii Auguſti ad Synodum tractorias litteras, *redditas unicuique Metropolitano*, ſeu Patriarchæ, mandanteſque ut illi cum decem ſuæ diœceſeos Metropolitis & totidem Provincialibus Epiſcopis Epheſi adſint Kalendis Auguſti proximis, & à ſuo congreſſu excludant Theodoretum Cyri Epiſcopum, niſi cunctis totius Synodi Epiſcopis, nemine prorsùs refragante, placuiſſet admittendum. Ex hac Divali uſurpavit Dioſcorus ſibi Synodi præſidentiam; verùm Julianus Coenſis Epiſcopus, Sancti Papæ Leonis Vicarius ac Legatus, per Florentium Sardenſem Epiſcopum, Lydiæ Metropolitam, ſuum interpretem, conſtanter interceſſit: *Eodem tenore à piiſsimis & Chriſtianiſsimis Imperatoribus ſanctiſſimus noſter Papa Romanæ Eccleſiæ Præpoſitus Leo vocatus eſt.* Etenim, uti ad Synodum Chalcedonenſem dixit Conſtantinus ſacri Conſiſtorii Secretarius, *eodem tenore ſcriptum fuerat & aliis Epiſcopis* Patriarchis, *ut in Synodum convenirent.* Ex more: Eadem ſemper Tractoria ſcribi conſuevit ad omnes Patriarchas. Juliani interceſſionem lucidè expoſuit per eundem interpretem Hilarus Romanæ Eccleſiæ Diaconus & Legatus: *Chriſtianiſſimi Imperatores charitatem circa fidem catholicam & adfectum tenentes, beatiſsimum Epiſcopum noſtrum Leonem, Apoſtolicæ Sedis Præſulem, ut huic venerabili & ſancto Concilio adeſſet, dirigentes venerabiles Epiſtolas ſupplicarunt: Cujus Pietati placere potuit, ſi hujus rei aliquod præceſſiſſet exemplum. Nam meliùs veſtra poteſt cognoſcere Sanctitas, quia neque in Nicæna, neque in Epheſina ſancta Synodo, neque in alio tali ſancto Concilio Papa perpetuæ ſanctiſsimæ Sedis adfuit. Pro qua re hujus formæ ſequens conſuetudinem nos direxit.*

direxit. Qui ſanctiſsimus non dubitans ſe in nobis hic adeſſe, quos præcipuè cognoſcit omnia, quæ ad fidei Catholicæ ſinceritatem, & quæ ad Sancti Petri Apoſtoli pertinent reverentiam, agere, qui etiam per nos ad veſtram Beatitudinem congruas ſanctorum Patrum Concilio direxit Epiſtolas, quas ſuſcipi & recenſeri præcipite. Patriarchæ ad Synodum Legatos non eſſe ipſi Patriarchæ æquiparandos, nec ejus loco & cæteris prærogativis donandos, ideòque Synodi Præſidentiam, Romano Epiſcopo per Canones debitam, ejus abſentis Legatis non convenire, ſed in ſeſe eſſe devolutam adfirmabat Dioſcorus, iſtoque fuco violenter invaſit. Hoc ejus phantaſma Hilarus evertit, dicens Romani Pontificis perſonam uſque huc nunquam præſediſſe generalibus Synodis, ſed ejus ſemper Legatos, Apoſtolicum de propoſita quæſtione ſuffragium & definitionem complectentibus litteris inſtructos, ipſos præſediſſe, ac primos ejus vice fuiſſe ſuffragatos, adeòque & ſibi & ſuis Collegis idem in hac Synodo jus omninò deberi. Et à ſeſe allatas Sancti Leonis dogmaticas litteras, uti totius Synodi & omnium in ipſa ſuffragaturorum Epiſcoporum lumen & regulam, poſtulavit ante omnia legi.

Apoſtolica iſta Epiſtola omnes in Eutychiano atque Euſebiano Dioſcori cerebro fabricatas machinas evertebat. Erat enim dogmatica Sancti Leonis Papæ ad Sanctum Flavianum Conſtantinopolitanum Epiſcopum Epiſtola, Eutychetis errores, uti Apollinaris aut Manichæi ſurculum, condemnans, datas in ipſum anathematis & degradationis à Sancto Flaviano ſententias confirmans, & laudatum Flavianum abſolvens ab omnibus ejus appellationibus, libellis conteſtatoriis, aliiſque hæreticis nugamentis. Hìnc Dioſcorus nihil magis timuit, quam litteras iſtas Epiſcopis innoteſcere, & Synodo recitari. Omninò veraciter adversùs illum dixit in Chalcedonenſi Synodo Ætius Archi-Diaconus Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ: *Neque ſuſcepta eſt Epiſtola, neque lecta. Dioſcorus ſepties juravit coram omnibus eam facere recitari, & non eſt lecta. Et pejeravit, quia juravit.*

Apoſtolicas ad Synodum litteras palàm refutare fuit apud omnem ſemper Eccleſiam graviùs peccato ariolandi. Hìnc arte & dolo fuit Dioſcoro opus. Parere atque vetuſtam Synodorum regulam ſervatam ſe velle ſimulans ad Hilari Diaconi poſtulata edixit: *Suſcipiantur quæ ſcripta ſunt ad hanc ſanctam & univerſalem Synodum à ſanctiſsimo fratre noſtro & Coepiſcopo Leone.* Sanctum Leonem, quem Patrem & Archi-Epiſcopum titulare debuerat, non ſine dolo appellat Coepiſcopum & Fratrem. Legendas nihilominùs litteras Hilarus porrexit Joanni Presbytero Alexandrino & Primicerio Notariorum. Verùm hìc Epiſcopo ſuo Dioſcoro colludebat, atque ita lectionem iſtam diverſurus eſt verſutè interlocutus: *Aliæ Divinæ litteræ redditæ ſunt Sanctiſsimo Archi-Epiſcopo noſtro Dioſcoro, quæ præ manibus noſtris ſunt ad id quod placuerit Sanctitati Veſtræ.* Et Dioſcoro etiam colludens Juvenalis Hieroſolymæ Epiſcopus, grandem iſtic Patriarcham oſtentans, ſedereque præſumens ante Domnum Patriarcham ſuum Antiochenum, repoſuit: *Legantur, & inſerantur fidei monimentorum.*

Divalis iſta Epiſtola erat ad reverendiſſimum Archi-Mandritam, immò monachum longè hæreticiſſimum atque nequiſſimum Barſumam, Antiocheni Patriarchatus Epiſcopos Neſtorianæ hæreſis accuſans peſſimè, laudanſque monachos Eutychianos, qui monaſticæ ſanctitatis auctoritate abuſi ſuis orthodoxis Epiſcopis communicare detrectarant, rebellarant contumacitèr, & horrendis turbis omnem Orientem arietarant. Barſumam uti hujus ſacri belli ducem laudat Epiſtola, & addit: *Juſtum eſſe duximus tuam Sanctitatem, puritate vitæ & catholica fide probabilem, ad Epheſinam pergere civitatem, & locum tenentem omnium religioſiſsimorum Archi-Mandritarum Orientalium conſidere ſanctæ Synodo, & cum aliis ſanctis Patribus & Epiſcopis quæ ſunt Domino placita ordinare.* Hìc eſt primus monachus, cui in generali Synodo datum eſt ſuffragium definitivum. Haſce ergò litteras legit Joannes Dioſcori Presbyter, & mox repoſuit Juvenalis Epiſcopus Hieroſolymitanus: *Hæc eadem & mihi ſcripta ſunt de reverendiſsimo Presbytero & Archi-Mandrita Barſuma à piiſsimis Imperatoribus. Undè rationabiliter interſit ſanctæ Synodo.* Ità infelix, & Apoſtolicorum Legatorum contemptrix Pſeudo-Synodus profanum monachum ad judicis ſedem, ſolis Epiſcopis debitam, admiſit.

Exindè à Dioſcoro rogati, num quæ Auguſti Principis ad Synodum mandata haberent, Elpidius ſacri Conſiſtorii Comes, & Eulogius Tribunus ac Notarius Prætorianus dixere Neſtorium fuiſſe, non Dei, ſed diaboli ſacerdotem, ac miniſtrum, juſtiſſimè damnatum ab omni Eccleſia; Principis adversùs impia ejus dogmata zelum laudarunt, adidditque Elpidius: *Qualia ſint, quæ piiſsimus Imperator & nobis mandavit, & vobis ſcribere dignatus eſt, illicò faciam manifeſta, tantùm antè dicturus quantùm unus ex his conſtitutus, qui ſub vobis pietate rectè imbuti ſunt. Hodie enim cunctorum Dominus & Deus Verbum Salvator vobis ſe ad judicandum tradit, & patitur judicantes, & honorat poteſtate decernendi, ut inveniens vos dè ſe juſta judicantes & hic honorificet, & coram Patre rursùm confiteatur.* Egregiè prædicat generalis Synodi dignitatem. Et quæ eſſe poſſit hominibus Epiſcopis major dignitas, quam ipſius Divinæ Majeſtatis eſſe judices, & de tremendis Divini Conſiſtorii myſteriis cognoſcere & judicare? Nempe in generali Synodo non ſoli homines Epiſcopi ſunt, ſed & ſanctus Dei-Epiſcopi Domini Noſtri Jeſu Chriſti Spiritus adeſt, inducens illos in omnem veritatem. At in Comitis Elpidii verbis doloſus anguis latuit: Veræ Synodi dignitates latrocinio adſcripſit.

Hìnc de Synodi licentia idem Comes legit ſacram Divalem ſibi ac Eulogio Notario inſcriptam, habentem capita varia. Primò, mandat motæ quæſtionis judicium fieri *his, qui pridem Eutychetis religioſiſsimi Archi-Mandritæ judices exſtiterunt, præſentibus quidem & tacentibus, nullum tamen judicantium habentibus locum, ſed communem omnium aliorum ſanctorum Patrum ſententiam exſpectantibus, quoniam ea, quæ dudùm ab ipſis judicata*

ta

ta ſunt, nunc retractantur. Etenim per appellationem prior judex demutatur in accuſatorem, atque ità non dumtaxàt Sanctum Flavianum, ſed & qui hujus ſententias confirmarat, & à quo ad generalem Synodum Eutyches impudentiſſimè etiam appellarat, Sanctum Leonem Pontificem excluſit è tribunali judicis, atque ita in Præſidis throno Dioſcorum firmavit miſerabilis Auguſtus Theodoſius, aut potiùs ſub ejus nomine Chryſaphius Eunuchus. Quis enim Chriſtianus neſciat Romanum Epiſcopum nulla appellatione à ſuprema Judicis ſede poſſe ſuſpendi? Secundò, eadem Divalis mandat motas de fide quæſtiones tractari ante omnia & plenè definiri; quaſvis alias, etiam pecuniarias, anteà ne quidem moveri. Tertiò, ſpectabilibus viris Elpidio & Eulogio dat Principis in Synodo vices ad accelerandum rebus finem, impediendas turbas, inquietos Epiſcopos coercendos etiam per cuſtodiam, ſynodales conſtitutiones mandandas executioni, & Principi referendas. Quartò, Proclo Aſiæ Proconſuli jubet, ut Elpidium & Eulogium adjuvet, & omni ſua apparitura illis adſiſtat.

Lecta hic item fuit ſacra Divalis ad Synodum Epiſtola, ab impuro ſynodalium Actorum Digeſtore redacta in hoc compendium: *Sacra litteræ de ſanctæ memoriæ Flaviano, utpotè innovante aliqua de fide contra Eutychen*. Ea, inquam, Epiſtola Sanctum Flavianum ac ejus Synodum de inquietato Eutychete, turbata per novas quæſtiones Eccleſia, & frequenti Auguſtarum admonitionum contemptu arguit, trahit in ſuſpicionem erroris Neſtoriani, ideòque neceſſariam dicit generalem Synodum, judicaturam ex ſolo Nicæno Symbolo, prout confirmato per Synodum Epheſinam. Conſtantinopolitanum quippe Symbolum varia adversùm Apollinarii errores, Eutychianæ blaſphemiæ fratres germanos & fontes, additamenta habet; ea Eutyches peſſimè oderat, ideòque ex ſolo Nicæno, ſub cujus ſyllabis faciliùs latere poſſit doloſus lupus, Symbolo Chryſaphius Eunuchus juſſerat judicari.

Exponitur Symboli Conſtantinopolitani damnatio, palmare latrocinii fundamentum.

AD lectas haſce Epiſtolas interlocutus eſt Thalaſſius Cæſareenſis in prima Cappadocia Archi-Epiſcopus, Primas totius Ponticæ diœceſeos: *Piiſsimus & Chriſtianiſſimus Imperator deſiderans fidem, quæ hactenùs eſt, inconcuſſam manere, præcepit nihil aliud dicere, neque agere in ſancta Synodo, niſi priùs de fide ſtatuatur. Undè omnia vacent, quæ ſunt autem de fide proveniant*. Cur primus ad hanc Synodum Dioſcorus, ſecundus Juvenalis, tertius ſit locutus Thalaſſius, aperuit ipſe in Synodo Chalcedonenſi Dioſcorus, alloquens glorioſiſſimos Judices: *Comperit veſtra Clementia, quia non mihi ſoli ſacratiſsimus noſter Imperator commiſit judicium, ſed & beatiſsimo Juvenali, & ſanctiſsimo Epiſcopo Thalaſsio auctoritatem Synodi dedit*. Dioſcorus Sancti Flaviani, Juvenalis Domni Patriarchæ Antiocheni adverſarius, Thalaſſius erat homo neophytus, ex palatio contra Canones in Epiſcopalem cathedram immiſſus, ideòque Chryſaphius Eunuchus ſuis pro Eutychete adversùs Deum & Sanctum Flavianum cogitationibus exequendis aptos judicavit. Domnum & Sanctum Flavianum ob nupera de tertio Conſtantinopolitano Canone ſervando pacta etiam Thalaſſius oderat: Oderat ab Epiſcopis Conſtantinopolitanis invadi & ſubjugari diœceſim ſuam Ponticam, imitatus anteceſſorem ſuum Helladium, qui qualiter Sanctum Joannem Chryſoſtomum in exilii itinere tractarit ex eodem zelo, diſcere potes ex hujus litteris ad Olympiadem Diaconiſſam. Hinc eumdem Thalaſſium à Theodoſio Auguſto Eutyches impetrarat in judicem, coram quo Sancti Flaviani Synodus de falſi crimine diſcuteretur. Etiam in vigeſimum octavum Chalcedonenſem Canonem conſentire Thalaſsius dudùm noluit, ſolaſque ſex primas Synodi iſtius Actiones detulit in Cappadociam. Ex quibus liquet fuiſſe virum propoſiti tenacem.

Ejus interlocutio erat æqua, ideòque ipſam adjuvit Julianus Coenſis Epiſcopus, Sancti Leonis Papæ Vicarius ac Legatus, dicens per Florentium Sardenſem Epiſcopum, ſuum interpretem: *Neque enim aliud præceptum eſt*. Hic eſt ille Julianus, & Græci & Latini ſermonis adeò peritus, ut ad Marcianum Auguſtum ſcripſerit de illo laudatus Pontifex: *Quia quorumdam hæreticorum verſuta nequitia, ad conturbandam aliorum* Epiſt. 69.
ſimplicitatem, Epiſtolam meam, quam ad beatæ memoriæ Flavianum dedi, falsaſſe perhibetur, ut commutatis quibuſdam litteris vel ſyllabis receptorem me Neſtoriani erroris aſſereret, obſecro venerabilem Clementiam veſtram, ut eamdem Epiſtolam per fratrem meum Julianum Epiſcopum in Græcum ſermonem jubeatis integrè diligenterque transferri. Cur igitur ille Julianus ad hanc Synodum eſt græcè per interpretem locutus? Propter majeſtatem Romanæ Eccleſiæ, Legatos ſuos in generalibus Synodis permittentis uti ſolo ſermone Latino. Porrò Julianus & Hilarus Diaconus, licèt præſidentiæ throno excluſi, manſerunt Epheſi: *Ut viderent finem*.

Thalaſſii interlocutionem etiam Comes Elpidius confirmavit: *Quoniam fundamentum fidei eſt hæc fides, pro qua & congregati eſtis, dignemini quæ de fide ſunt determinare, quatenùs ſecundo in loco ſecundùm ordinem temporum legantur ea, quæ in Regia urbe adversùs reverendiſsimum Eutychen Archi-Mandritam acta ſunt*. Verùm Dioſcorus interceſſit, dicens Eutychetis cauſam eſſe appellatam, ideòque ante omnia primum, à quo appellatum, Flaviani de illo judicium audiendum, atque retractandum, *ſi conſonet ſtatutis à ſanctis Patribus*, utique Nicænis & Epheſinis. Et adjunxit: *Aut vultis fidem ſanctorum Patrum innovare?* Ei iterùm; *Etſi* Nicæna & Epheſina *duæ dicantur Synodi, tamen ad unam pertinent fidem. Si quis præter ea, quæ acta ſunt, aut præter ea, quæ*

pla-

placuerunt Patribus, qui in Nicæa convenerunt, & qui hic Epheſi *congregati ſunt, aut inquirit, aut diſcutit, aut retractat, anathema ſit. Si ſanctus Spiritus conſedit cum Patribus, ſicut & manifeſtè conſedit, & ordinavit quæ ordinata ſunt, qui retractat ea, Spiritus caſſat gratiam.* Ita verſatilis Ægyptius Eutychianæ blaſphemiæ everſivum Symbolum Conſtantinopolitanum doloſè anathematizavit, paravitque ſecuram viam ad omnem Synodum in reſuſcitatas Apollinarii impietates circumſcribendam. Et omninò circumſcripſit. Etenim circumſcripta adclamavit: *Si quis innovat, Anathema ſit. Si quis diſcutit, anathema ſit. Sanctorum Patrum fidem ſervemus. Plenè omnia ſtatuerunt* Nicæni *Patres. Anathema prævaricanti ea. Nemo addat, nemo minuat. Omnes hæc dicimus. Anathema ſit qui retractat. Ejiciatur retractans. Magnus fidei cuſtos Dioſcorus Archi-Epiſcopus. Cuſtos Regularum. Per te vivunt Patres. Cuſtos fidei.* Ita ſimplices nimiùm Epiſcopi orthodoxa Symboli Conſtantinopolitani ad Nicænum additamenta ignoranter anathematizarunt.

Exponitur reſtitutio Eutychetis.

PErrexit ad Synodi Præſidem Dioſcorum Comes Elpidius: *Patefactum eſt quod vobis viſum eſt de ſancta fide, cunctorum vocibus conſentientibus, & laudantibus veſtrum, qui præſidetis, Decretum. Jubete religioſiſſimum Archi-Mandritam Eutychen, ſuper quo judicata ſunt quæ judicata ſunt, & qui eſt materia totius actionis, adeſſe, & quæ ei viſa fuerunt docere veſtram Religioſitatem.* Totius Synodi materia erat reverà ſolus Eutyches: Materia indigna. Quis enim ferat ob frivolam & fictam unius monachi appellationem indici generalem Synodum, Romanam Eccleſiam uti ream vocari in judicium, turbari omnes ſub cœlo Eccleſias, & omne Romanum imperium horrendis facinoribus arietari? Haſce tragædias debemus unico ſimplici Theodoſii Eunucho. Porrò per Juvenalis Epiſcopi Hieroſolymitani interlocutionem intromiſſus, & à Thalaſſio Cæſareenſi ad conſtantiam animatus Eutyches dixit ad Synodum: *Ego commendavi meipſum Patri, & Filio, & Spiritui ſancto, & verbo veritatis veſtræ juſtitiæ, & teſtes vos habeo meæ fidei, pro qua & laboravi cum ſancta Synodo, quæ ante vos hic congregata eſt, ſicut & veſtra Sanctitas eſt teſtis.* Et reverà adversùs Neſtorium pro orthodoxa fide & Epheſina Synodo Eutyches cum aliis Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Archi-Mandritis ſtrenuè laborarat. Verùm enim verò ſuas ad Synodum apologias à propriis laudibus incipere eſt manifeſtum mentis ægræ & extremæ vanitatis indicium, à Sancto Baſilio Magno & ejus fratre Sancto Gregorio Nyſſeno Epiſcopo graviter in Eunomio damnatum.

Suæ etiam fidei libellum Synodo Eutyches exhibuit, ejuſdem vitii plenum, lectuſque is per Joannem Eccleſiæ Alexandrinæ Presbyterum ac Notariorum Primicerium, habens varia capita. Primò, adſeverat in ipſo delirus ſenex omnia adversùs ſe per Sancti Flaviani Synodum geſta fuiſſe commiſſa in rectam fidem. Deindè, gloriatur ſe à pueritia uſque ad præſens ſenium citra omne negotium vixiſſe in monaſtico Philoſophiæ ſilentio, ſed iſta beata quiete frui non permiſſum, utpotè *peſſimis inſidiantium periculis circumdatum*, quoniam recedere noluerit à Nicæno Symbolo, prout expoſito per Synodum Epheſinam. Tertiò, queritur ſibi factas varias perſecutiones. Quartò, profitetur Nicænum Symbolum, & adjungit: *Sic ab initio à progenitoribus meis accipiens credidi & credo, in hac autem* fide *& genitus ſum, & ſtatim conſecratus ſum Deo, & ſuſcepit me ipſius miſericordia. Et in hac fide baptizatus, & ſignatus*, ſeu confirmatus *ſum, & uſque hodie vixi, & in ea opto mori.* Quintò, profeſſus eſt ſoli ſe Nicæno Symbolo inhærere, & ab omnibus inhærendum: *Quoniam ſanctus Pater noſter Cyrillus* in Epheſina prima Synodo *definitionem protulit, eum qui præter iſtud addiderit aliquid vel minuerit, aut docuerit, damnationibus, quæ hic ſcriptæ ſunt, ſubjacere.* Decreti iſtius exemplar Eutyches dixit ſibi ab ipſo Sancto Cyrillo tranſmiſſum. Et hæc eſt cauſa, ex qua ſemper clamavit ſe adhærere ſoli Nicæno Symbolo, prout expoſito per Synodum Epheſinam. Eſt & alia: Per Epheſinam Synodum intellexit Sancti Cyrilli Capitula, quorum tertium adfirmat inter Domini naturas factam eſſe, non unionem naturalem, ſed unitatem. Exiſtimavit ſtabiliri Apollinarium, à quo non unionem, ſed identificationem ſomniari inter Domini naturas, adfirmat in libro de Domini Incarnatione Sanctus Athanaſius. Sextò, libellus profitetur omnes ſanctos Eccleſiæ Patres, anathematizans Manichæum, Valentinum, ipſum Apollinarium: omnes hæreticos uſque ad Simonem Magum, & eos qui garriunt Domini noſtri Jeſu Chriſti carnem de cœlo deſcendiſſe. De hac enim præſertim hæreſi fuerat Eutyches diffamatus. Septimò, Euſebium Dorylæenſem & Sancti Flaviani Synodum accuſavit in multis. Primò, quod Eutychetis per Euſebium accuſatio facta fuerit apud Sanctum Flavianum & *diverſos Epiſcopos, qui tunc pro privatis cauſis in urbe degebant Regia.* Ejuſmodi Epiſcopos dixit non eſſe Synodum, adeòque de momentoſis quæſtionibus, hæreſi præſertim, non potuiſſe judicare. Secundò, quod Eutychen Euſebius quidem accuſarit de hæreſi, ſed nullam ejus expreſſerit ſpeciem, ideòque vaga, prævaricatoria, & irrita ſit talis accuſatio. Tertiò, quod Flavianus cum accuſatore Euſebio adſiduam pendente lite familiaritatem foverit, & palàm colluſerit. Quartò, quod Flavianus ipſum, ex monaſtici ſilentii amore ſperans non egreſſurum ſuo monaſterio, pararit damnare in contumaciam, & ipſo inaudito ſententiam formarit: Liquere id ex teſtimonio Magni Silentiarii. Quintò, quod ipſe Nicænam fidem, prout ab Epheſina Synodo confirmatam, & verbo & ſcripto fuerit profiteri paratus, Flavianus autem exegerit neſcio quæ additamenta, Epheſino Canoni palàm adverſa, atque ità damnatus fuerit propter obſervantiam laudatæ Synodi Epheſinæ. Sextò, quod Flaviani Synodus per tumultus & clamores egerit omnia: Quod ejus canos, & pro orthodoxa fi-

de pugnas & triumphos non reveritus Flavianus, quaſi poteſtatem habens, ſolus cuncta egerit, ſprevitque ejus ad hanc ſanctam Synodum appellationem. Septimò, quod ipſum uti damnatum Manichæum præparatæ multitudini tradiderit, circumducendum publico ludibrio & ſcandalo Regiæ civitatis. Octavò, quod ejus damnationem per omnes etiam extra Conſtantinopolitanum Patriarchatum Eccleſias & monaſteria miſerit idem Flavianus, jubens ſubſcribi ab omnibus: Quæ forma nec contra apertos hæreticos ſolet uſurpari. Nonò, quod Acta ſynodalia fuerint falſata, nominatimque ejus ad ſanctam hanc Synodum appellatio ſuppreſſa. Decimò, ſupplicavit auferri hocce Eccleſiarum ſcandalum, ſeſe ſolvi à Flaviani calumniis & manifeſta perſecutione, fidem Nicænam, prout ab Epheſina Synodo firmatam, rursùm ſtabiliri, & innovari Epheſinum Canonem de non faciendis ad Symbolum Nicænum additamentis.

Ad libellum hunc ſtupuere Epiſcopi plures. Damnari palàm ab illo Nicæni Symboli per Conſtantinopolitanam Synodum facta additamenta advertit & ſtupuit Diogenes Cyzicenus Epiſcopus, Helleſponti Metropolita, ac interceſſit: *Doloſè propoſuit Synodum ſanctorum Patrum, quæ in Nicæa facta eſt. Accepit namque additamenta à ſanctis Patribus propter perverſum intellectum Apollinaris, & Valentini, & Macedonii, & qui eis ſunt ſimiles. Hæc prætermiſit Eutyches ſicut Apollinariſta.* Qualiter adversùm verba, quibus Domini carnem de cœlo non veniſſe profitebatur Eutyches, idem cum Euſebio Ancyrano & Zozone Philippenſium Metropolita Diogenes interceſſerit, edixit poſtmodùm ipſe ad glorioſiſſimos judices in Synodo Chalcedonenſi: *Per Poteſtatem veſtram, rogavimus eum, dicentes: Domine Eutyches, unde ergò? Dic. Et non conceſſit.* Et Baſilius Seleucienſis Epiſcopus, Metropolita Iſaurorum: *Rogavimus eum tunc, ſicut memorat Domnus Euſebius, & Zozon Philippenſis, ut diceret modum incarnationis & humanæ adſumptionis, ſi ſecundùm adſumptionem carnis ſcit Deum Verbum factum hominem. Et juſſerunt non inveſtigatum dimitti illud, & non ſuſceperunt proſecutionem noſtram.* Nempe erroris ſui fundum detegere nunquam volunt Hæretici: Quoniam, uti rectè Sanctus Hieronymus, detexiſſe eſt viciſſe. Et ob Dioſcori violentias territi Epiſcopi proſecutionem ſuam urgere non ſunt auſi.

Unicus, videns in caput ſuum dirigi omnia, perrexit Sanctus Flavianus: *Eutyches accuſatorem habuit Euſebium; jubete eum adeſſe.* At Comes Elpidius interceſſit: *Sanctiſſimus Imperator, implens ipſe primùm ordinem legum, quarum eſt & inventor & cuſtos, præcepit eos, qui dudum judices fuerunt, in loco eorum eſſe qui judicandi ſunt, neque habere tempus docendi, quoad ejus licentiam vos dederitis. Ad ea ergo, quæ nunc à religioſiſſimo Archi-Epiſcopo Flaviano dicta ſunt, & hoc doceo, quia accuſator ſuam accuſationem implevit, &, ut arbitratus eſt, vicit, & judex accuſatoris cauſam jam in ſemetipſum tranſtulit, ſicut & in publicis ſententiis cuſtoditur. Nunc igitur vos conveniſtis, ut eos, qui judicaverant, judicetis, non ut iterùm accuſatoris perſonam ſuſcipiatis, & perturbationis rursùs initium alterum fiat. Jubete ergo, ſi placet, ſecundùm ordinem reliqua omnia, quæ in cauſa acta ſunt, relegi ad id, quod vobis viſum fuerit.* Accuſatorem ab appellationis judicio nulla lex, nullus Canon excludit; aſt Euſebii pro fide orthodoxa impetum metuebat Eutyches, ideòque ſacra juſſione impetravit illum à Synodo per Chryſaphium Eunuchum excludi.

Elpidii igitur interlocutione ſultus Dioſcorus legi juſſit Sancti Flaviani, in qua damnatus Eutyches, Synodum, omneſque Epiſcopi adſenſere. Ad verò eumdem adſenſum rogatus Julianus Coenſis Epiſcopus, Sancti Leonis Papæ Vicarius ac legatus, reddidit ac interceſſit: *Hac ratione volumus Geſta relegi, ut priùs Papæ legatur Epiſtola.* Et Hilarus ejuſdem Pontificis Diaconus ac Legatus: *Quoniam ſanctiſſimus Epiſcopus Romanæ Eccleſiæ, relectis ſibi iſtis monimentis, quorum nunc quæritis lectionem, tranſmiſit Epiſtolam, quam ſcripſit, eam legi jubete.* Hæc namque Epiſtola Eutychetis damnationem, & iſtam omnem Synodum ampliſſimè confirmabat.

Hæſit ad hæc quaſi inter incudem & malleum Dioſcorus, Apoſtolicam, quæ dogmaticas Romani Epiſcopi litteras eſſe jubet generalis Synodi ſalem & lumen, regulam non auſus palàm prævaricari. Hinc igitur impudens Hæreſiarcha Eutyches eſt locutus: *Directi religioſiſſimi viri à ſanctiſſimo Leone, Archi-Epiſcopo Romanæ Eccleſiæ, in ſanctam veſtram Synodum, ſuſpecti mihi facti ſunt: Manſerunt enim apud religioſiſſimum Epiſcopum Flavianum, & pranſi ſunt apud eum, & munerati ſunt, & omne obſequium eis præbuit. Poſtulo ergo Sanctitatem veſtram, ſi quid ab eis iniuſtè factum fuerit contra me, id præjudicium mihi non generare.* Et hæc eſt altera cauſa, ex qua Dioſcorus Legatos Apoſtolicos non permiſit præſidere. Ex compoſito agebantur omnia, ideòque Dioſcorus eſt rursùm interlocutus: *Conſequens & rationabile eſt, primitùs quæ in hoc negotio acta ſunt relegi, & ita Epiſtolam ſanctiſſimi Epiſcopi Romani. Undè, ſecundùm quod placuit ſancto Concilio, Acta percurrantur.* Ea legit Joannes Alexandriæ Presbyter, ac Primicerius Notariorum.

Accuſatoris Euſebii Sancto Flaviano ac ejus Synodo exhibitus contrà Eutychetem libellus profitetur Nicænum Symbolum, prout confirmatum à Sancto Cyrillo & Synodo Epheſina. Iſtam Eutychetis phraſin, ne tamquam laudati Symboli alterator ab illo traduceretur, duxit Euſebius inſerendam. Et ad eam ſibi lectam exclamavit ſeducta hæc Synodus: *Semper memoria Cyrilli. Cyrillo æterna memoria. Si quis retractat, anathema ſit. Si quis iſta inquirit, anathema ſit. Maledictus qui addit, maledictus qui aufert, maledictus qui innovat.* Exclamavit pro Epheſino adversùm Symboli additamenta Canone, ab illo dicit damnari additamenta Conſtantinopolitana, Nicæni Symboli ſenſum non poſſe inquiri curioſiùs, ſiſtendum in Capitulis Sancti Cyrilli, & hæc omnia ab ipſo etiam accuſatore Euſebio confirmari. Ita in Sanctum Flavianum, quaſi qui ab Eutychete exegiſſet additamenta, Dioſcorus lethalem ictum parabat. At interceſſit Julianus Coenſis Epiſcopus, Romanus Legatus: *Apoſtolica Sedes ſic ſapit.* Quam interceſſionem probavit poſtmodùm

dùm Synodus Chalcedonenſis: *Et hæc univerſalis Synodus ſic ſapit*. Etenim non de ſeductæ exclamationis, ſed de Epiſcopi Euſebii ſenſu, palàm orthodoxo, locutus fuit Julianus.

In Synodo ſua Sanctus Flavianus legi inter cætera juſſerat Sancti Cyrilli ad Joannem Antiochiæ Patriarcham & ejus Synodum litteras, Orientalis & Ægyptiacæ diœceſeos pacificatorias, duas in Chriſto Domino plenas ac perfectas naturas, ipſarumque cauſa eundem Dominum & Deo Patri & homini matri integrè conſubſtantialem profitentes. Nullo teſtimonio Eutyches efficaciùs confutabatur. Hìnc ad lectas in præſenti latrocinio eaſdem litteras interlocutus eſt Euſtatius Berytenſis Epiſcopus, ajens Sancti Cyrilli Scripta fuiſſe à variis malè intellecta & detorta in ſenſus pravos, illum ad eadem adversùm calumnias interpretanda compulſum, & feciſſe iſtud præſertim in litteris ad Acacium Melitinenſem, Valerianum Iconienſem, ac Succeſſum Dio-Cæſareenſem in Iſauria Epiſcopum, ubi diſertè hæc habet verba: *Non oportet duas intelligere naturas, ſed unam naturam Dei Verbi incarnatam*. Quin & iſtud Sancti Athanaſii teſtimonio confirmavit. Haſce Epiſtolas uni ad Joannem Antiochenum Epiſtolæ, utpote poſteriores & acriori indagine ſcriptas, præferendas cenſuit Euſtatius, ideòque Eutyches ad duas in Domino naturas profitendas fuiſſe iniquè à Sancto Flaviano compulſum. Quod ſuum devium judicium defendere perrexit etiam in Synodo Chalcedonenſi. Etenim librum geſtans, ac in medium tranſiens dixit: *Si malè dixi, ecce codex, Liber Cyrilli anathematizetur, & anathematizer. Epiſtola ſanctæ memoriæ Cyrilli ſic habet*. Memoriter recitavit tenorem Epiſtolæ habentis verba jam adducta, & perrexit: *Qui dicit unam naturam ad negationem carnis Chriſti, quæ & conſubſtantialis eſt nobis, anathema ſit; & qui dicit duas naturas ad diviſionem Filii Dei, anathema ſit*. Profeſſus eſt eadem ſe ſentire, ac ſemper ſenſiſſe, quæ Sanctus Flavianus. Et certè hæc propoſitio, *Chriſtus Dominus eſt una natura Dei Verbi incarnata*, licèt æquivoca atque verſatilis ſit, & per Apollinariſtas atque Eutychianiſtas detorta in pravum ſenſum, habet & ſenſum rectum, germanè orthodoxa. Non quod ipſam aſſeruerit, ſed quod hanc, *Chriſtus Dominus habet duas naturas*, negarit, deliquit graviſſimè Euſtatius Berytenſis.

Sancti Cyrilli, duarum in Domino naturarum prædicatrices, adversùs Neſtorium litteras, in Sancti Flaviani Synodo lectas, quiſque præſens Epiſcopus ſui ſuffragii elogio confirmarat. Baſilius Metropolita Seleucienſis: *Adoramus unum Dominum Jeſum Chriſtum in duabus naturis agnoſcendum*. De quo ſuo ſuffragio dixit idem ipſe ad Synodum Chalcedonenſem: *Dùm in* Epheſino latrocinio *legerentur Geſta, quæ in Eutychen acta ſunt, mea interlocutio lecta eſt, & in medio prolata, quam feci ſequens Patres, qui in Epheſo primitùs convenerunt, laudans Epiſtolam beatiſſimi Cyrilli, illius beatæ Synodi Præſidis per quam inſanum Neſtorium arguit, malè interpretantem trecentorum decem & octo Patrum fidem. Habebat autem interlocutio mea, ſicut & hactenùs habet*: ADORO UNUM DOMINUM NOSRTUM JESUM CHRISTUM, POST INCARNATIONEM IN DUABUS NATURIS COGNITUM. Et infrà. *Quod dicebam, In duabus naturis cognoſcendum poſt adunationem, Deitate perfecta & humanitate perfecta. Namque unam habebat ex Patre ante ſæcula, alteram ex matre ſecundùm carnem ſuſcipiens, idem ipſe uniit ſibi ſecundùm ſubſiſtentiam, & Filius Dei vocatus eſt Filius hominis. Hac lecta interlocutione, unus quidam neſcio quis, etenim caligo cauſarum & animæ oculum confundebat & corporis, projecit ſeipſum in medium, & dicere cœpit, Quia hæc vox Eccleſiam conturbavit*. Utique vox, SECUNDUM HYPOSTASIN. *Et ſurrexerunt poſtmodùm omnes Ægyptii, & monachi qui ſequebantur Barſumam, & omnis turba, & cœperunt dicere: Eum, qui dicit duas naturas, in duo incidite. Qui dicit duas naturas, Neſtorianus eſt*. Voces, *Unio ſecundùm hypoſtaſin*, ad Neſtorianam Dominicæ Incarnationis diviſionem plenè excludendam invenerat Sanctus Cyrillus: Ea non contenti Eutychiani voluerunt adjungi hanc *Una Dei Verbi natura*. Undè & adversùs iſtam Baſilii interlocutionem fuerunt etiam in Chalcedonenſi Synodo duriſſimè altercati.

Sanctus Seleucus Metropolita Amaſenus fuerat Conſtantinopoli ita interlocutus: *Credimus & nos unum Dominum Jeſum Chriſtum in duabus naturis poſt Incarnationem prædicari*. Ad quæ ſibi lecta vociferatum eſt latrocinium. *Nemo duo dicit Dominum poſt unitionem. Non erat Amaſeæ Epiſcopus, non erat Amaſeæ; Sinopis eſt*. Exponit Svidas ſcurrilem ſarcaſmum: *Sinope urbs & meretrix, quæ vetula facta, Abydus, quod fundo careret, opinor, dicta eſt. Undè*, Σινωπίζειν, *turpiter facere, à moribus illius mulierculæ*. Erat famoſa Æginenſium meretrix, nota etiam apud Athenæum, noxios & morbidos habens oculos. Hìnc ſinopiſſare eſt laſcivire, ineptire, ac indè cæcutire. Sarcaſmus Epiſcopo ab Epiſcopis dici indignus. Perrexit Dioſcorus: *Tacete modicum, audiamus alias blaſphemias. Quid culpamus Neſtorium ſolum? Multi ſunt Neſtorii*. Hoc eſt, ulterior ſynodalium ſub Flaviano Actorum lectio pandet omnem iſtam Synodum fuiſſe Neſtorianam. Naturam cum hypoſtaſi confundebat Dioſcorus, ideòque à cunctis duarum in Domino naturarum adſertoribus putavit ſolvi Jeſum, inducique duos Dei filios, duas hypoſtaſes, duas perſonas. Ejus Presbyter ac Notariorum Primicerius Joannes eſt hinc interlocutus: *Ex his, quæ lecta ſunt, illud annotamus, quia alteram fidem præter eam, quæ in Nicæa expoſita, & hic* Epheſi *priùs confirmata eſt, expoſuerunt qui iſta dixerunt*, Hoc eſt, Flaviani Synodus non fidem Nicænam ſecuta eſt, ſed Synodi Conſtantinopolitanæ per Epheſinam damnata additamenta. Addidit Olympius Evazorum Epiſcopus: *Si initium fides habet ex Geſtis, qui dederunt initium, ſunt anathema*. Additamenta iſta ait eſſe nova, ideòque anathematizanda.

Æthericus Smyrnenſis Epiſcopus Sancti Flaviani Synodo ſubſcripſit in hunc modum: *Judicans ſubſcripſi & definivi. Si quis aliud ſapit de fide præter ea, quæ in Nicæa ab omni ſancta Synodo definita ſunt, anathema ſit*. Hoc in latrocinio poſtmodùm aperuit cauſam: *Subitò ut ingreſſus ſum Conſtantinopolim, accedebant ad me auditores, ducentes*

tentes hunc ipſum monachum cum ipſis, qui dixit: Domine ſubſcribe. Dico & ego: Sine interim videamus, ſi quæ audimus de eo, certa ſunt. Poſtea dicit: Expone. Ego verò dixi: Exponere non poſſum. Verè quidem ſcio, ſed non poſſum dicere. Tamen dico, ſi quis non credit ſicut trecenti decem & octo, & qui in Epheſo, anathema ſit & hic & in futuro ſæculo. Eſt locus mendoſus. Neque enim ab Eutyche in Synodum, ſed à Synodo in Eutychen ſubſcribere rogatus fuit Æthericus, & quoniam de cauſa plenè inſtructus non erat, non definitè in monachi damnationem ſubſcripſit, ſed ſub conditione: *Si ſentiat diverſum à Symbolo Nicæno.* Synodalia Sancti Flaviani Acta addebant ipſum ad lectas duarum naturarum prædicatrices Sancti Cyrilli litteras fuiſſe etiam hæc interlocutum: *Sicut præſentes Patres conſenſerunt, & ego conſentio & concordo, & ante, & nunc, & poſt hæc, & in futuro ſæculo.* Erat vir vertumnus, atque ita de iſtis ſuis verbis dixit ad latrocinium: *Ego iſta non dixi.* Et frequenter à Dioſcoro rogatus, *Non ea dixiſti*, perſtitit: *Non.* Hinc Dioſcorus Sanctum Flavianum & ejus Synodum de falſi crimine & fabricato in Eutychen judicio inſimulavit.

Aſt Æthericus mentiebatur. Hinc illi, mendacium palliare perſeveranti, coram plena Chalcedonenſi Synodo in faciem dixit Thalaſſius Primas Cæſareenſis: *Hæc, quæ ſcripta ſunt, dixiſti ſine ulla neceſſitate, quid vis ea modò deſtruere?* Et ad eamdem Synodum Dioſcorus: *Calumniatus nihil patitur? Si ego eſſem deprehenſus, non patiebar?* Expoſtulat ut Synodus non minùs in mendacii convictum Æthericum, quam in ſuos exceſſus juſta ſit & rigoroſa. At in caput ſuum. Addidit namque Æthericus: *Priùs quidem conſenſi, & ſubſcripſi tantùm; abii Epheſum* ad latrocinalem conventum, *ſtatim adhæſit mihi Dioſcorus, & dixit: Quare ſubſcripſiſti contra Eutychen?* Dioſcorus ergo iſtius mendacii erat pater & auctor.

Acta legere perrexit Joannes Notariorum Primicerius uſque ad Actionem ſeptimam, habentem hæc Euſebii Dorylæenſis Epiſcopi ab Eutychete interrogata: *Confiteris duas naturas, Domine Archi-Mandrita, poſt incarnationem, & conſubſtantialem nobis eſſe Chriſtum dicis ſecundùm carnem, an non?* Ad quæ latrocinium exclamavit: *Tolle, incende Euſebium. Iſte vivus ardeat. Iſte in duo fiat. Sicut partitus eſt, partiatur.* Et latronum Princeps Dioſcorus: *Tolerabilis vobis eſt iſte ſermo, poſt inhumanationem duas naturas dicere?* Et omnis latronum grex: *Anathema ei, qui dicit.* Et rursùm Princeps: *Quoniam & voces veſtras neceſſarias habeo & manus, ſi quis non poteſt clamare, manum extendat.* Cauſam in Synodo Chalcedonenſi poſtmodùm aperuerunt Epiſcopi Orientales: *Nullus iſta dixit. Iſta* ſoli *Ægyptii* Epiſcopi, Eutychiana lepra cum ſuo Patriarcha infecti, *dixerunt.* Multi Epiſcopi Catholici fuere in latrocinio: Hos Eutychianis blaſphemiis acclamare nolentes ad manus ſaltem extenſionem compulit tyrannus Ægyptius, quò poſteà adversùs latrocinium non poſſent reclamare.

Exindè ventum eſt ad ſynodale Eutychetis examen, quo fidem ſuam non ſcripto exhibere juſſus fuit, ſed viva voce profiteri, aut ſanè recitare ex charta. Quæ cùm legerentur, Joannes Ephæſti in Ægypto Epiſcopus eſt interlocutus: *Quando abſuit, & in Concilium venire minimè ſperabatur Eutyches, omnis ei quaſi promitti clementia videbatur; quando verò advenit, in omnem tractationem inhumanitatis adducitur.* Sancti Flaviani Synodum latrones iſti ſunt omni ex parte conati decolorare. Hæreticos omni charitate & manſuetudine tractandos ab Eccleſia, & cæcæ iniquitatis, in ipſorum corde graſſantis, glaciem commiſerante fraternæ & luminoſæ charitatis flamma ſolvendam docet frequenter Sanctus Auguſtinus: Et ita à Sancto Flaviano tractatum Eutychen liquet ex Actis ſynodalibus.

Lecta tandem fuit & hæc Eutyches fides: *Confiteor factam Dei Verbi in carne præſentiam ex carne ſanctæ Virginis, & inhumanatum eum perfectè propter noſtram ſalutem.* Ad quæ Dioſcorus exultavit: *Admittimus hanc vocem.* Et ejus Congerrones: *Hæc fides Patrum.* Et rursùm ille: *Quoniam dicit Religioſitas veſtra*, HÆC FIDES PATRUM, *Quæ fides? Quam quis expoſuit?* Et iſti: *Eutyches. Nam Euſebius impius eſt.* Et ad has Eutychetis blaſphemias, *Confiteor ex duabus naturis fuiſſe Dominum noſtrum ante adunationem, poſt adunationem verò unam naturam confiteor*, iterùm Dioſcorus: *Conſentimus hic & nos omnes.* Et latrocinium: *Conſentimus.*

Baſilius Iſaurorum Metropolita contumacem monachum adgreſſus in Sancti Flaviani Synodo fuerat his verbis, *Si non duas naturas poſt adunationem dixeris, confuſionem & commixtionem dicis.* Erant voces inſigniter orthodoxæ. Verùm ille latronum Principem metuens cantavit palinodiam, & Chriſto Domino, & Sancto Flaviano calumnioſam, mentitus: *Hanc vocem, quam dicunt me dixiſſe, ego non dixi his verbis, neque ſcio iſta me dixiſſe. Dicente autem monacho*, EX DUABUS NATURIS DICO DOMINUM JESUM CHRISTUM, POST ADUNATIONEM VERO UNAM NATURAM, *& non addente*, INCARNATAM, *ſcio hæc me dixiſſe: Si dixeris*, EX DUABUS NATURIS, POST ADUNATIONEM VERO UNAM, *& non addideris*, INCARNATAM, *putaberis confuſionem dicere & commixtionem; ſi autem addideris*, INCARNATAM, *eadem cum Patribus noſtris dicis: Quia manifeſtè ſecundùm expoſitionem Patrum aliud quidem eſt Divinitas ejus, & aliud caro ejus.* Et Juvenali Hieroſolymæ Epiſcopo roganti, *Hæc ergo vox adulterata eſt*, in mendacio perſiſtens repoſuit: *Non ſum memor, neque ſcio dixiſſe.* Mendacii cauſam edixit poſtmodùm ad Synodum Chalcedonenſem: *Recitata eſt vox mea poſt impiam & perverſam Eutychetis vocem. Interrogatus namque Eutyches à reverendiſſimo Euſebio*, DICIS DUAS NATURAS IN CHRISTO, *dixit: Ex duabus quidem naturis ſcire Chriſtum ante adunationem, poſt adunationem verò unam. Ego verò tunc, ſicut nunc, intuens monimenta, recordatus ſum, & dixi: Si non poſt adunationem inſeparatas & inconfuſas duas naturas dixeris, confuſionem dicis & commixtionem: Lecta autem* ad latrocinium *hac voce, tantus ab illis factus eſt plauſus, ut omnium noſtrorum commoveren-*

tur

tur animæ, qui judicabamur, & qui juſſi ſumus Synodi exſpectare ſententiam. Caligine repletus dixi: Quia ego non recordor his verbis iſta dixiſſe. Scio quidem dixiſſe, QUOD SI UNAM NATURAM DICAS ABSOLUTE POST ADUNATIONEM, CONFUSIONEM DICIS ET COMMIXTIONEM, *ſi verò addideris*, INCARNATAM, *& intellexeris juxta Beatum Cyrillum, eadem nobiſcum dicis. Manifeſtum enim, quia aliud eſt Divinitas ejus, aliud humanitas: Et qui priùs reprehenderunt, poſtea approbaverunt me iſta dixiſſe*. Et Dioſcoro ipſum, uti & Æthericum Smyrnenſem, ad mendacii & prævaricationis pœnas poſtulanti repoſuit: *Si apud* Paganos *judices habuiſſem, martyrium ſuſtinuiſſem. Etenim apud Conſtantinopolim oſtendi fiduciam meam. A Patre autem*, ſeu à ſuperiori Epiſcopo, *qui judicatur*, ſeu ad iniqua cogitur, *juſtis non utitur*, ſeu vix poſſit recalcitrare *Filius enim Patri etiam juſta dicens moriatur*. Hæc verba, *Qui juſſi ſumus Synodi exſpectare ſententiam*, oſtendunt non ſolùm Sanctum Flavianum, ſed & omnes ejus Synodi Epiſcopos fuiſſe ab hoc Latrocinio in reorum ſeu accuſantium ordinem ob Eutychetis appellationem rejectos.

Tunc item factum eſt, quod ad Synodum Chalcedonenſem dixit Theodorus apud Iſauros Epiſcopus Claudiopolitanus: *Dioſcorus, Juvenalis, & quicumque primitus* in Sancti Flaviani damnationem *ſubſcripſerunt, quibus præceperat Dominus orbis terræ, ſicut orthodoxis, judicare de fide, meditantes apud ſemetipſos doloſa conſilia, nos ſimpliciter ſedentes introduxerunt, quo modò homines judices ignorantes cauſam. Et legebatur quidem Actorum ſeries, & laudabatur beatæ memoriæ Flavianus. Cùm laudaretur autem, nos tacebamus, ſicut benè geſtis quæ acta ſunt. Poſt hæc verò ut nos exterrerent, exclamaverunt de vicina Neſtoriana hæreſi infamantes nos*: IN DUO SEPARATE EOS, QUI DICUNT DUAS NATURAS. DIVIDITE, INTERFICITE, EIICITE. *Ut terrore Neſtorianæ hæreſeos, non ſicut Catholici judicaremur, ſed ut hæretici damnaremur. Et unuſquiſque verebatur, ne ut hæreticus dejectus perderet quos baptizaverat. Et non ei ſolùm erat periculum, ſed baptizatis* etiam, *& his qui in Chriſto crediderant. Et non oportuit quidem nos tunc tacere*. Omnes tamen ex Dioſcori metu tacuerunt, atque ita & fidem orthodoxam & propriam conſcientiam ſunt fœdè prævaricati. Epiſcopi Theodori civitas adſiduè hìc vocatur Claudiopolis Iſauriæ: Diſtinguitur contrà Bythiniæ Claudiopolim, provinciæ Honoriadis matrem.

Sancti Flaviani Synodum, uti de Neſtorii lue, ità de falſi crimine arguerat Eutyches, ideòque poſt ipſam lectam perrexit ad Latrocinium: *Certa ex Geſtis, quæ lecta ſunt, adulterata ſunt, & ſunt quæ in hoc negotio acta ſunt, & peto ea recenſeri*. Quare ad Juvenalis Hieroſolymitani Epiſcopi juſſum Ioannes Alexandriæ Presbyter ac Notariorum Primicerius legit Acta conventus Conſtantinopolitani, in quo Thalaſſius Cæſareenſis apud Cappadoces Archi-Epiſcopus, & Flavius Ariobindus Martialis, Officiorum Magiſter, Sancti Flaviani Notarios & Acta ſynodalia diſcuſſerant, nihilque falſi repererant, nihil damnatione dignum. Et poſt lecta rurſum Eutyches: *Pervidet veſtra Reverentia, quia relectorum actio oſtendit Geſta priora eſſe falſata. Habemus verò & nunc profeſsionem viri laudabilis, magni Silentiarii, factam ſub viro magnificentiſsimo Magiſtro, & poſtulamus hanc relegi*. Repoſuit Sanctus Flavianus: *Falſa eſt*. Quod namque Silentiarius ille hac in cauſa inſignitèr fuerit mentitus, eſt ſuprà oſtenſum. Et hinc juſtum judicem fingens Dioſcorus eſt interlocutus: *Si quid Dei amantiſſimus Epiſcopus Flavianus ſcit ſuæ opinioni congruum, in ſcriptis dicat*. Ad quæ Flavianus. *Occluſiſti mihi omnem juſtam allegationem*. Negatam ſibi uſque huc loquendi copiam flebiliter queſtus eſt, & addidit: *Secunda Acta nihil habent falſum. Scit Domnus Thalaſſius, & Domnus Euſebius*, Metropolita Ancyranus. Nam & hic conventui adſuerat. Dicit, *Acta ſecunda*: Utique coram Thalaſſio, Euſebio, ac magno Silentiario reviſa, correcta, in novum ſcriptum relata, & probata. In priora enim Actorum inſtrumenta leves quidam neſcio ex qua cauſa nævi irrepſerant, ideòque poſteriora dumtaxàt produci Flavianus voluit, & adjunxit: *Me Acta nihil tangunt, propter Deum. Neque enim aliter glorificavi, aut ſapui aliquando, vel ſapiam*. Reverà enim Actorum vitia ſolos Notarios tangunt, Synodi autem Præſidem ſola in Deum fides, in cujus rectitudine Sanctus Epiſcopus profitetur ſemper ſe fuiſſe conſtantem. Verùm ea omnia neglexit Dioſcorus, & repoſuit: *Nemo te prohibuit loqui*. Apertum mendacium Juvenalis Hieroſolymitanus, Thalaſſius Cæſarcenſis, Stephanus Epheſinus, & Euſebius Ancyranus Epiſcopi ex metu confirmarunt.

Subſequentia latrocinii Acta Synodo Chalcedonenſi edixit Oneſiphorus Iconienſis Epiſcopus, Lycaoniæ Metropolita: *Poſtquam lecta ſunt hęc omnia*, videlicet Conſtantinopoli coram Sancto Flaviano in Eutycheten geſta, *Regula* Epheſini Concilii de non addendo ad Symbolum *legebatur, in qua continebatur nullum debere jam de fide quęrere aliquid, neque Epiſcopum, neque Clericum, alioquin eum eſſe condemnatum; ſi autem laicus eſt, ut excommunicatus exiſteret*. Lectus, inquam, eſt & Epheſini Concilii terminus, ſeu de fide Decretum; Symbolum Nicænum cum hoc additamento: *Huic ſanctę fidei omnes convenit conſentire. Habet enim piè & ſufficienter ad utilitatem iis, qui ſub cœlo ſunt. Quoniam verò quidam ſimulant quidem confiteri eam, & conſentire ei, falsò verò interpretantur intellectus virtutem ad id, quod eis placet, & circumveniunt veritatem, erroris & perditionis filii conſtituti, neceſſarium viſum eſt ſanctorum & catholicorum Patrum proferre teſtimonia, quę poſſunt ſatisfacere, quemadmodum eam intellexerint, & prędicare confiſi ſint, quatenùs & manifeſtum ſit, quod omnes rectam & immaculatam fidem habentes ſic & intelligant, & interpretentur, & prędicent eam*. Lecta item ſunt varia ſanctorum Patrum loca, quæ pro recto Nicæni Symboli adversùs Neſtorium intellectu ſibi legi juſſit ſexta Actio Concilii Epheſini.

Lecta ſunt & Judaicum Symbolum, laudatæ Synodo à Chariſio Philadelphienſis in Lydia Eccleſiæ Presbytero oblatum, ſynodalia tunc de ipſo

ipſo Acta, ac integer de non faciendo ad Nicænum Symbolum additamento Canon, de quo Dioſcorus eſt interlocutus: *Exiſtimo omnibus placere quę ſunt expoſita à ſanctis Patribus, qui in Nicęa olim congregati ſunt, quę & confirmavit & ſola tenere definivit quę hic* Epheſi *pridem ſancta Synodus collecta eſt, Deo amabilia & ſufficienter habentia. Quid vobis videtur? Unuſquiſque qualem habet voluntatem, ſub ſcriptis dicat. Non enim poſſumus hæc aut quęrere aut retractare. Si verò aliquis inquiſiverit ultrà iſta, quę dicta ſunt, & ordinata, & placuerunt, nonnè juſtè ſubjacebit Patrum ſententię? Dicat igitur unuſquiſque veſtrum, ſi ejus eſt voluntatis.*

Primus ſuffragium dixit Thalaſſius Cæſareenſis, laudans Nicænum Symbolum, Epheſinumque de non addendo Canonem, & adjungens. *Eos, qui contraria iis ſapiunt, abominor, ſicut ſolventes rectam fidem.* Quod judicium & cæteri Epiſcopi confirmarunt. Etiam Julianus Coenſis Epiſcopus, Sancti Leonis Papæ Vicarius ac Legatus; *Hęc tenet Apoſtolica Sedes.* Et ejus Collega Hilarus Diaconus: *Quæ nuper lecta ſunt de fide prolata, tam quę in Nicęa eſt expoſita, quam quę à ſancta Synodo pridem in Epheſia civitate à ſanctis Patribus confirmata eſt, Apoſtolica Sedes & docet & veneratur. Hęc ergò ſcio ſanctorum Patrum conſonare dogmatibus: Hæc & propriis, ò vos Sanctiſſimi, litteris, quas ad vos deſtinavit, Apoſtolica Sedes inſeruit, quas ſi juſſeritis recitari, cognoſcetis eſſe conſonas veritati.* At iſtas audire litteras Dioſcori ſcopus non permittebat.

Hìnc ad Eutychetem, lectoſque ejus libellos perrexit Dioſcorus, interlocutus: *Manifeſtis factis, quæ relecta ſunt, dicant ſinguli præſentes ſancti Epiſcopi, quomodò ſciunt Archi-Mandritam Eutychen credere, & quid de eo ordinant.* Primus, ante Domnum etiam Parriarcham Antiochenum, ſuffragium dixit Juvenalis Hieroſolymæ Epiſcopus: *Cùm frequenter confiteatur, eò quod ſequatur expoſitionem fidei, quæ in Nicæa habita eſt, & ea quæ priùs in magno Concilio apud Epheſum geſta ſunt, Eutychen orthodoxum ſummè eſſe in his, quæ locutus eſt, comperi. Et ego autem decerno & volo eum in ſuo monaſterio degere, & in proprio gradu.* Et latronum grex exclamavit: *Hoc juſtum judicium.* Et ſinguli ſuis ſuffragiis confirmarunt: Etiam Domnus Patriarcha Antiochenus, Stephanus Epheſinus, Baſilius Seleucienſis, Euſebius Ancyranus, Sanctus Seleucus Metropolita Amaſenus.

Etiam Romanorum Legatorum amicus atque interpres, Florentius Metropolita Sardenſis: *Ego ſimilia præcedentibus decerno, decorari Eutychen nomine Presbyterii, & præeſſe ſecundùm præcedentem conſuetudinem fraternitati.* Vocibus, *Secundùm præcedentem conſuetudinem*, uſus eſt etiam Athanaſius Opuntis in Achaja Epiſcopus, utique deſumptis ex quarto Canone Antiocheno. Ita liquet Canones illos tunc ut authenticos in Græcia viguiſſe. Nam & illum Canonum Codicem, quem Græci vocant Codicem Eccleſiæ univerſæ, & à quo Canones illi uti authentici probantur, quidam volunt compoſitum à Stephano Epheſiorum Epiſcopo jam memorato. Julianus Tabienſis Epiſcopus monaſticam profeſſionem eleganter in ſuo ſuffragio vocavit *Melioris vitæ promiſſionem*. Peſſimè in ſuo ſuffragio exceſſit Olympius Evazorum Epiſcopus, Dioſcorum vocans Synodi Præſidem, Primum, Patrem Epiſcoporum, *Archi-Epiſcopum univerſalem*. Hujus vocis neſcio memoriam vetuſtiorem. Et hìnc diſce cauſam, ex qua titulum iſtum Sancto Leoni Pontifici adſcripſerit Chalcedonenſis Synodus, cur item Sanctus Leo refutarit. Honorem omnem, quem latrocinaliter apud Epheſum ſibi arrogarat tumidus Dioſcorus, laudata Synodus delatum voluit Romano, cui veraciter debebatur, Epiſcopo; at ille duxit non acceptandum ob rationes ſuo loco productas ex Sancto Gregorio Magno. Ultimò tandem loco ſuffragatus eſt & ipſe Dioſcorus: Aliorum ſuffragia dumtaxàt cónfirmavit, quò ipſe iniquiſſima in Deum, Romanam Eccleſiam, & Sanctum Flavianum Attentata videretur non cudiſſe ut primus auctor.

Hæreticum Eutychetis monaſterium abſolvitur ab Eccleſiaſtico Interdicto.

HInc proceſſum eſt ad Eutychetis monaſterium & monachos, lectuſque ipſorum libellus, ab uno Presbytero, decem Diaconis, tribus Subdiaconis, ac viginti & uno laicis monachis ſubſcriptus, habenſque capita varia. Primò, ajunt ſeſe monachos numero trecentos, omnes opulentos olim in ſæculo & genere claros, qui cognationes, divitias, diverſam miliriam, humana omnia ſpreverint, & uſque huc vixerint ſanctiſſimè, ſub dogmatica & monaſtica diſciplina Archi-Mandritæ Eutychetis. Secundò, graviſſimè querùntur & variè de Epiſcopo ſuo Flaviano. Primò, quod paternæ in ipſos pietatis oblitus, laudatum Archi-Mandritam calumniis circumſcriptum de hæreſi & blaſphemia damnarit, non alia de cauſa, niſi quod ejerare recuſarit Nicænum Symbolum prout confirmatum à Synodo Epheſina. Secundò, quod Theodoſium Presbyterum cum Clericis aliis ad ipſos miſerit, qui omnem ipſis cum Eutychete, uti degradato & damnato, communionem interdiceret, & monaſterii facultates, quas ipſe ſub pauperum fuco venabatur, adversùs eum curaret cuſtodiri. Tertiò, quod ſeſe huic mandato parere nolentes ſuppoſuerit Eccleſiaſtico interdicto, atque ita monaſterii altare, ſex ante inſidias menſibus ab ipſo conſecratum, manſerit uſque huc ſine Divino Sacrificio. Lamentantur Flavianum hac in iniquitate fuiſſe inexorabilem, ſeſe in hoc miſerando ſchemate manſiſſe per novem menſes, in eodem damnationis luctu tranſiiſſe Dominicę Nativitatis, Epiphaniæ, Paſſionis, ac Reſurrectionis Feſta, in quorum poſteriori quævis crimina donari ſolent ab Epiſcopis, & à laicis Imperatoribus quivis carceres aperiri. Ajunt quoſdam etiam ex ſuo gremio in hoc quaſi damnatæ im-

impietatis ſtatu eſſe defunctos. Seſe prædicant, quod nihilominùs omnem monaſticam regulam & diſciplinam ex integro ſervarint. Hìnc ſupplicant ſibi reddi communionem, & juſtum talionem Flaviano. Ex his diſce modum, quo ſuas in Eutychen ſententias Sanctus Flavianus fuit executus.

Lecto libello, Dioſcorus eſt ad monachos interlocutus: *Quoniam excommunicatos vos dixiſtis factos eſſe, ignoratis verò culpam, & conjicimus nos pro qua re, dicite manifeſtè propriam fidem quomodò habeatis. Hæc enim eſt veſtra abſolutio, confeſſio fidei.* Repoſuit Eleuſinius monachus & Diaconus, Eutychetis nuper in Sancti Flaviani Synodo Apocriſarius: *Sicut per libellum Deo dignus Archi-Mandrita noſter edocuit veſtram Sanctitatem, ſic ſapimus ſicut trecenti decem & octo ſancti Patres in Nicæa ſanxerunt, & ſicut hic congregata ſancta Synodus confirmavit. Et præter iſtam fidem nunquam intelleximus neque ſapuimus aliquid.* Et rursùm Dioſcorus. *De incarnati Salvatoris noſtri præſentia ſic ſapitis ſicut Beatus Athanaſius, & Beatus Cyrillus, & Beatus Gregorius, & omnes Catholici Epiſcopi?* Et Eleuſinius: *Omnes ſic ſapimus, ſicut & qui in Nicæa convenerunt, & qui hic congregati ſunt ſancti Patres.* Et Juvenalis Hieroſolymæ Epiſcopus: *Conſequens eſt ſic eos rectam fidem confitentes in Nicæa expoſitam, & in Epheſo confirmatam, participes exiſtere & ſanctæ communionis, & propriorum graduum.* Et ita ad generalem iſtam Nicænæ fidei profeſſionem ſunt & in communionem & in gradum reſtituti. Palàm contra Canones. Hi namque de fide accuſatos purgari vetant, niſi profeſſis atque ejuratis ſingulis ſpeciatim articulis, de quibus fuerunt ſuſpecti.

Exponitur latrocinalis damnatio Sancti Flaviani.

DUm iſta aguntur, ad Marinianum Synnadenſem Phrygiæ Pacatianæ, & Epiphanium Pergenſem Pamphyliæ Metropolitam ſibi adſiſtentes dixit Oneſiphorus Iconienſis Epiſcopus, Metropolita Lycaoniæ: *Iſta* Epheſina de non addendo ad Nicænum Symbolum *regula propter nihil aliud legitur, niſi ut Flavianus Epiſcopus damnetur.* Reſpondit Epiphanius: *Abſit. Sed ſi aliqua fortè indignatio procedat, contra Euſebium* Dorylæi Epiſcopum *futura eſt. Nam contra Flavianum nemo erit inſanus, ut fruſtrà tale aliquid faciat.* Loquebatur ex decimo Canone quarti Concilii Carthaginenſis: *Si à quibuſcumque Judicibus Eccleſiaſticis ad alios Judices Eccleſiaſticos, ubi eſt major auctoritas, provocatum fuerit, non eis obſit, quorum fuerit ſoluta ſententia, ſi convinci non potuerint vel inimico animo judicaſſe, vel aliqua cupiditate aut gratia depravati.* Ex qua regula etiam ſeſe, qui Rothaldum Sueſſionenſem Epiſcopum, à Nicolao primo Pontifice in appellationis poſtea judicio abſolutum, damnarat, eſſe immunem adſeruit Hincmarus Metropolita Remenſis.

Verùm Oneſiphori conjectura non fuit vana. Etenim *poſt lectam regulam*, reparatumque Eutychetem ac ejus monaſterium, *confeſtim allata ac relecta fuit damnatio beatiſſimi Flaviani.* Et idem Oneſiphorus, dictus Marianus, Nunechius Laodicenſis in Phrygia Trimitaria Epiſcopus Metropolita, & Collegæ alii tenuerunt Dioſcori pedes, & ſupplices oravere: *Quia & tu Presbyteros habes, non debet propter Presbyterum damnari Domnus Epiſcopus*, qui licèt perperàm, tamen per errorem ſine odio aut gratia illum degradarit. Et pertinax Dioſcorus: *Etiamſi lingua mihi præcidatur, aliam vocem non emittam.* Tragædiæ ſucceſſum edixit poſtea ad Chalcedonenſem Synodum Marinianus Synnadenſis: *Sic irruit multitudo, & permanebamus nos tenentes genua ejus, & rogantes eum. Et tunc emiſit hanc vocem:* UBI SUNT COMITES? *Amans veritatem dico, ingreſſi ſunt Comites, introduxerunt Proconſulem cum multitudine magna, & catenis. Poſt hoc unuſquiſque noſtrun ſubſcripſit.* Et Dioſcorum in laudata Synodo reum alloquens Baſilius Seleucienſis: *Magnam nobis neceſſitatem impoſuiſti tunc, tum foris, tum intùs, tum ex lingua tua. Irruebant enim in Eccleſiam milites cum armis, & inſtabant monachi qui cum Barſuma, & Parabalani, & multitudo alia grandis.* Et ad glorioſiſſimos Judices: *Precor Magnificentiam veſtram, ſingulos Metropolitanos Epiſcopos, & Lycaoniæ, & Phrygiæ, & Pergenſem, & cæteros venire huc, & præſentibus ſacroſanctis Evangeliis dicere, ſi non poſt damnationem beati Flaviani omnibus nobis triſtibus effectis, & aliquantis quidem nolentibus emittere vocem, aliquantis autem fugientibus, exurgens ipſe & ſtans in alto deſignabat & dicebat: Videte, qui non vult ſubſcribere, ad me,* ſeu contra me *habet. Conjuretur Domnus Euſebius* Ancyræ Metropolita, *niſi periclitatus ſit ipſe damnari, quia parum diſtulit vocem.* Et Epiſcopi Orientales: *In damnationem beati Flaviani, & Euſebii Epiſcopi nullus voluntariè conſenſit. Violentia facta eſt, vis cum plagis: In pura charta ſubſcripſimus. Minabatur nobis damnatio, minæ exilii tendebantur, milites cum fuſtibus & gladiis inſtabant; timebamus & fuſtes & gladios. Ubi gladii & fuſtes, qualis Synodus eſt? Milites propter hoc accepit Dioſcorus, ut terreret nos. Milites eos magis depoſuerunt, quam nos. Quia quidquid egimus, timore compulſi fecimus.* Et Stephanus Epheſiorum Epiſcopus: *Per homines Dioſcori & Comites non ſum permiſſus egredi de Eccleſiæ Secretario, uſquequò ſubſcripſi ſententiæ Dioſcori, & Juvenalis, & Domni Thalaſſii, & aliorum* Primatum *Epiſcoporum, quibus* à Principe *ſcriptum fuerat*, & Synodi regimen delegatum. Et rursùm infrà. *In eadem die, in qua facta eſt examinatio, ſubſcripſimus in charta. Et ſi qui Epiſcoporum non ſubſcripſiſſent, ego eos in mea fide ſuſcepi, & alio die ſubſcripſerunt.* Pro ipſis, quod non fugerent, debuit ſpondere. Et à glorioſis Judicibus rogatus, in quali charta ſubſcripſiſſet, reſpondit: *In pura charta. In eadem enim hora, in qua damnatio facta eſt, mox & ſubſcriptio ſubſecuta eſt.* Et Acacius Ariarathiæ in ſecunda Armenia Epiſcopus: *Puræ chartæ ſubſcripſimus compulſi, & violenter habiti, & mala multa perpeſſi, nolentes, ſed per potentiam oppreſſi*

ſub-

ſubnotavimus. Uſque ad veſperam enim tenuerunt nos, recludentes in Eccleſia, & ægrotantes nos neque quieſcere permiſerunt, neque recedere, ut aliquantulùm recolligeremur, ſed milites nobis cum fuſtibus & gladiis impoſuerunt, & monachos, & ſic fecerunt nos ſubnotare. Et Theodorus Claudiopolitanus in Iſauria Epiſcopus: *Juſſum eſt à Domino orbis terræ, ut Synodus de Flaviano priùs judicaret. Illi multas Synodos in hoc ipſum facientes, & neque ſubſcribentes, neque præſcribentes ſtatuta, neque legentes alicubi, neque ſciente aliquo, obtulerunt nobis puras chartas Dioſcorus & Juvenalis, multitudinem habentes ſeditioſorum hominum, clamantium, & conturbantium, & commoventium Synodum. Centum triginta quinque eramus omnes, quinquaginta duo juſſi ſumus tacere, reliqui erant Dioſcorus & Juvenalis, & multitudo ſeditioſorum. Jam quindecim tantùm homines remanſeramus. Quid eſſemus facturi? In ſanguine noſtro ludebant iſti hæretici conſtituti, una voce dicebant omnes, terruerunt nos. Hæreticos nos dixerunt, & ejecti ſumus hæretici.* Adduxi hæc omnia, ut videas Synodum hanc meritò dici latrocinalem.

Eutycheti & Barſumæ adhærentes monachos Stephanus Epheſiorum Epiſcopus dixit fuiſſe numero trecentos. Et ad vocem, *Parabalani*, habet Scholiaſtes marginalis: *Qui circà balnea verſantur.* Quam expoſitionem in diſſertatione abire ſine examine permiſi. Andreas Alciatus eſſe exiſtimat adſcriptos ad glebam, diminutam ſpeciem ſervorum. At certum eſt & ipſum & Scholiaſten labi. Rectiùs noſter Ambroſius Calepinus: *Parabalani dicuntur tenuis condicionis homines, famulitio Xenochiorum vel Eccleſiarum ita deputati, ut integrum eis non ſit inde recedere.* Loquitur ex Honorii & Theodoſii Auguſtorum lege ad Monaxium Prætorio Præfectum, exſtante & in Theodoſiano & in Juſtinianæo Codice: *Parabalani ad curandam debilium ægra corpora deputantur.* Eos ad inſtar Clericorum ſtatuit lex ab Epiſcopo eligi, & uti plenè ſubditos tam in criminalibus quam civilibus judicari. Hìnc ad verba iſta ſcribit Dionyſius Gotofredus: *Parabalanos medicos arbitrio Antiſtitis electos, hic locus apertiſſimo indicio eſt. Undè Parabalanos non ſimplices medicos, aut medicinam exercentes fuiſſe ſuſpicio eſt, ſed eos potiùs qui certo genere voti, & quaſi Religioſo, curandis ægrotis corporibus deputati publicè: Qualis auguſta Lutetia paucis ab hinc annis certo numero conſtituit.* Fuere publici Xenodochiorum ſervi, homines pauperes & viles, quales etiamnum in Italia, Romæ præſertim, videmus. Parabalanus idem eſt, quod temerarius objector, qui ſeipſum, uti ad tertiam Juſtiniani Auguſti novellam legem advertit Jacobus Cujacius, multis ex ægrotorum corporum contagioſo attactu periculis objiciat: Ideòque lucri potiùs quam voti cauſa credo illos ſerviiſſe. Eos quippe laudatæ Honorii & Theodoſii leges mandant eſſe *non divites, qui iſtum* ſervitutis *locum poſſint redimere, ſed pauperes è Corporatis.* Prior quingentos, poſterior lex Eccleſiæ Alexandrinæ permittit ſexcentos. Nempe ob pauperum iſtic ægrorum numerum, & magnitudinem & copiam Xenodochiorum. Etenim quod Sanctus Efreem, Eccleſiæ Edeſſenę Diaconus, trecentorum Lectorum Xenodochium iſtic erexerit, ſcribit in hiſtoria Lauſiaca Palladius Epiſcopus Helenopolitanus. Exſtructum à ſe ſeptuaginta lectorum Xenodochium laudat in Synodo Chalcedonenſi Baſſianus Epiſcopus Epheſiorum. Erant ibidem & alia, adeòque & multi Parabalani. Et hi Proconſulis militibus & Barſumæ ac Eutychetis monachis admixti fecerunt, quod ad Synodum Chalcedonenſem dixit Diogenes Metropolita Cyzicenus: *Barſumas occidit beatum Flavianum, Ipſe inſtabat, & dicebat:* OCCIDE. Et univerſi Orientales Epiſcopi: *Omnem Syriam Barſumas evertit. Duxit ſuper nos mille monachos.* In Syria, non Epheſi in latrocinio, ubi ſolos trecentos fuiſſe jam audivimus. Hæc igitur facinoroſa turma expulit Epiſcoporum Notarios, eis digitos & thecas fregit, fuſtibus & baculis compulit Epiſcopos ad ſubſcribendum, Sanctum Flavianum obtrivit pedibus, atque ita inflixit primum ictum lethalem. Et huc reſcipit laus, quam ſibi in Chalcedonenſi Synodo adſcripſit Stephanus Epiſcopus Epheſiorum: *Si qui Epiſcoporum non ſubſcripſerunt, ego eos in fide mea ſuſcepi, & alio die ſubſcripſerunt.* Et quam ſibi adſcripſit Thalaſſius Cæſareenſis: *In ſecretario fueram poſitus. Ego autem neſcivi, quomodò ſum poſitus. Tamen cùm fierent aliqua, ego prohibui, & volui differre* Sancti Flaviani damnationem, *& feſtinavi, & ſunt teſtes.*

Aliam inſuper iniquitatem operatus eſt doloſus Dioſcorus, de qua adversùm Orientales Epiſcopos in Synodo Chalcedonenſi dixerunt Ægyptii: *Ipſi primi ſubſcripſerunt, poſt vos nos ſubſcripſimus.* Et in Epheſino Concilio, & in hoc latrocinio, & in Synodo Chalcedonenſi frequens eſt mentio Epiſcoporum Orientalium. Pro cujus intellectu notanda eſt duplex ſignificatio vocis, *Eccleſia Orientalis.* Quandoque latè ſumitur pro Orientalis Imperii Eccleſia, diſtincta contra Eccleſiam Occidentalem, Imperio Occidentali concluſam. Et ſic vaſtiſſima eſt iſta Eccleſia, utpotè à Thracia per Ægyptum & Aſiam minorem uſque ad Eufraten & Tigrim protenſa, complectens quinque vaſtiſſimas diœceſes, Thracicam, Ponticam, Aſianam, Ægyptiacam, & Orientalem. Etenim Orientalis & Occidentalis Imperii limites ſemper fuere Thracica diœceſis & Illyriciana. Et hoc ſenſu Liberius Pontifex ſcribit Orientis & Occidentis Epiſcopos concordare. Et Celeſtinus Pontifex in litteris ad Neſtorium Hæreſiarcham: *Pelagianos unitæ ſententiæ telis Oriens, Occidenſque percuſſit.* Et Siricius in litteris ad Himerium Metropolitam Tarraconenſem: *Quod totus Oriens, Occidenſque cuſtodit.* Frequentiſſima apud antiquos Scriptores eſt iſta vocis acceptio. Eccleſiam in duas ſuas principales partes dividit, at inadæquatas. Nam & apud barbaros extra Romanum Imperium ſemper fuerunt Eccleſiæ, ideòque Eccleſiæ in Occidentalem, Orientalem, Meridionalem, ac Septentrionalem diviſio eſt etiam antiqua. Altera præfatæ vocis acceptio eſt longè ſtrictior: Significat ſolum Antiochenum Patriarchatum, conſtantem quindecim provinciis, quæ in Romano Imperio fuere diœceſis Orientalis. Hoc ſenſu loquitur ſecundus Conſtantino-

Epiſt. 11.

polita-

politanus Canon : *Orientis Epiſcopi Orientem tantùm gubernent*. Et in Epheſinæ Synodi Actis Joannis Patriarchæ Antiocheni factio frequenter vocatur Synodus Eccleſiæ ſeu diœceſis Orientalis. Etiam hæc vocis acceptio eſt frequentiſſima. Porrò iſti Orientales Epiſcopi Eutychianis blaſphemiis fuere conſtanter adverſati, ideòque ob ipſorum nupera apud Epheſinam Synodum Acta quaſi de retento etiamnum Neſtorio ſuſpectos ante Ægyptios, ſibi Patriarchaliter ſubjectos, ſubſcribere Dioſcorus coegit. Ita Sancti Flaviani damnatio, non ab æmulis, ſed ab amicis apud rerum ignaros viſa eſt proceſſiſſe.

Porrò in Sanctum Flavianum & Euſebium Dorylæenſem Epiſcopum datam ſententiam lucidiùs præ cæteris Epiſcopis expreſſit ſuffragium Juvenalis Hieroſolymitani. *Seſe alienos à Sacerdotio & gradu Epiſcopali monſtrarunt Flavianus & Euſebius, qui conati ſunt addere & minuere aliquid de ſancta fide, quæ in Nicæa à ſancto Concilio expoſita eſt, quam & confirmavit ſancta & univerſalis Synodus in hac Epheſina civitate pridem collecta. Quapropter juſtum eſt eos, qui audent aliquid addere fidei aut minuere, alienos eſſe à Sacerdotio, & maximè qui tantam fecerunt confuſionem.* Propter tertium Canonem, initaque nuper inter Sanctum Proclum & Domnum de illo pacta oderat Dioſcorus etiam Synodi Conſtantinopolitanæ ad Symbolum Nicænum facta additamenta: Et ipſa & omnem ipſorum uſurpatorem dixit damnari ab Epheſina Synodo, iſtoque fuco Flavianum & Euſebium degradavit. Ad Romanam, à qua confirmata additamenta, Eccleſiam appellavit Flavianus, aſt retulit quod in Breviario ſcribit Cap. 9. Liberatus: *Flavianus & Euſebius cuſtodiæ mancipantur*. Et Romanum Martyrologium: *Sanctus Flavianus Epiſcopus, cùm fidem Catholicam Epheſi propugnaret, ab impia Dioſcori factione pugnis & calcibus percuſſus poſt triduum moritur*. Et antiquus Codex Vaticanus: *Ducitur in exilium Flavianus, & apud Epypam, quæ eſt Lydiæ civitas, ſeu ſuperveniente ſeu ingeſta morte defunctus eſt*. Relegatus fuit juxta Gratiani Auguſti legem, quæ per Arcadium, & Honorium Auguſtos in l. 16. tit. 35. lege Theodoſiani Codicis ad Adrianum Prætorio Præfectum laudata mandat degradatum Epiſcopum ad centum à ſua civitate millia deportari.

Imitatus eſt Dioſcorus factionem Euſebianam, de qua Sanctus Athanaſius in prima Apologia ad Conſtantium Auguſtum : *Cùm tua Humanitas non ultrà, quam extra civitatem, Provinciamve ſuam Epiſcopos amandari juſſerit, iſti præclari viri, ſupra mandatum tuum temerarii, longiùs quam tres Provincias in loca deſerta, inſolita, horribilia, homines ſenes & annoſos Epiſcopos ejecerunt*. Etenim Gratiani lex non de quovis degradato Epiſcopo loquitur, ſed de ſolo illo, *qui aliquid contra cuſtodiam vel quietem publicam moliri fuerit deprehenſus, rurſuſque petere Sacerdotium, à quo videtur expulſus*. Arcadii & Honorii legem, Gratianææ laudatricem, laudavit & Codici ſuo inſeruit etiam Juſtinianus Auguſtus, at relegationem in monaſterialem cuſtodiam mutavit, & ad omnes degradatos Epiſcopos extendit. Hinc enim pœnam iſtam in varios, licèt publicam quietem in nullo moventes, executus eſt Sanctus Gregorius Magnus. Antiquam Eccleſiæ regulam Sanctus Leo Pontifex reſcribit Ruſtico Metropolitæ Narbonenſi: *Alienum eſt à conſuetudine Eccleſiaſtica, ut qui in Presbyterali honore, aut Diaconii gradu fuerint conſecrati, ii pro crimine aliquo ſuo per manus impoſitionem remedium accipiant pœnitendi. Quod ſine dubio ex Apoſtolica traditione deſcendit, ſecundùm quod ſcriptum eſt: Sacerdos ſi peccaverit, quis orabit pro eo? Undè hujuſmodi lapſis privata eſt expetenda ſeceſſio, ubi illi ſatisfactio, ſi fuerit digna, ſit etiam fructuoſa*. Voces, *Ex Apoſtolica traditione deſcendit*, reſpiciunt ſolam pœnitentialem manum, quam lapſis Epiſcopis, Presbyteris, aut Diaconis imponi Apoſtoli omninò noluerunt, ne tantis Sacramentis, uti in libris adversùs Parmenianum Sanctus Auguſtinus ſcribit, tantæ abjectionis & humilitatis injuria irrogaretur. Et hinc in Romana ſua Synodo Melchiades Pontifex damnavit Donatum Epiſcopum in Caſis nigris, *quod confeſſus eſſet Epiſcopis lapſis* pœnitentialem *manum impoſuiſſe, quod ab Eccleſia alienum eſt*. Porrò privatam iſtam ſeceſſionem Juſtinianus Auguſtus ex cauſis voluit deinceps in monaſteriis fieri, & Romana Eccleſia comprobavit.

Exponuntur reliqua latrocinii Acta.

Poſt hæc etiam Epiſcopos, Sancto Flaviano in damnando Eutychete ſynodaliter cooperatos, ad pœnas poſtulavit Dioſcorus, & primitùs Baſilium Iſauriæ Metropolitam, inſignem Eutychetis exagitatorem, qui aut laudatam Sancti Flaviani Synodum, dictumque iſtic pro orthodoxa fide ſuffragium damnare, aut ipſe cum eodem Sancto Flaviano damnari compulſus, vexam latrocinalem redemit hac fœda palinodia: *Conſentio fidei ſanctorum Patrum, qui in Nicæa fuerunt, & qui in Epheſo iterùm eamdem confirmarunt. Eos verò, qui contraria ſentiunt in aliquo, vel his quæ in Nicæa, vel his quæ in Epheſo ordinata ſunt, averſor, anathematizans dividentes poſt unionem in duas naturas, vel ſubſiſtentias ſeu perſonas unum Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum, accuſans & reprehendens propriam vocem, quam de duabus naturis profeſſus ſum in Geſtis habitis apud Regiam civitatem, & adoro unam naturam Deitatis unigeniti incarnati*. Rei ſeriem aperuit poſtmodùm in Synodo Chalcedonenſi idem Baſilius: *Non utor aliis teſtibus. Per beatum Joannem* Sebaſtenſem *Epiſcopum*, primæ Armeniæ Metropolitam, *rogavi emendari interlocutionem meam, timens ac metuens Te reverendiſſimum Dioſcorum. Magnam enim neceſſitatem tunc impoſuiſti nobis. Conjurentur omnes, conjuretur Auxonius*, Sebennitenæ in Ægypto civitatis *Epiſcopus*, *quia dicebam:*

cebam: *Noli Domine, noli ſolvere totius mundi opinionem*. Eamdem fœdam palinodiam cecinit Sanctus Seleucus Amaſenus Epiſcopus, Helenoponti Metropolita, indubièque & alii omnes ad Sancti Flaviani Synodum cooperati Epiſcopi, quorum nullum videmus à latrocinio fuiſſe damnatum. Excipe tamen Julianum Coenſem, cujus conſtantiam & Apoſtolicas vices reveritus Dioſcorus non fuit auſus de palinodia tentare. Palinodia totius mundi fidem reverà ſolvebat: Etenim naturam & hypoſtaſin in Deo confundit, quod eſt palmare fundamentum gentiliſmi, judaiſmi, hæreſeoſque Sabellianæ, Arianæ, Apollinariſticæ, Neſtorianæ, atque Eutychianæ. A nobis, qui Domini naturas, non identificatas aut confuſas dicimus, ſed in unam dumtaxàt hypoſtaſin unitas, induci hominem ſolummodò Deiferum, committi antropolatriam, Deiferos Angelos homini Deifero mancipari, omneque Chriſtianum dogma ſurſùm deorſùm verti blateravit Apollinarius. Ita in libro de Domini Incarnatione teſtatur Sanctus Athanaſius, & in libello adversùs iſtum Sanctus Gregorius Epiſcopus Nyſſenus. Hoc ipſum Eutyches & Dioſcorus blaterarunt. Hìnc ex metu illis conſonuit Baſilius, dicens: *Adoro unam naturam Deitatis Unigeniti incarnati*. Peſſima Apollinarii lepra ſe fœdavit ultimò tandem & Domnus Patriarcha Antiochenus, cum Iba Edeſſeno & aliis in Diſſertatione ſuprà enumeratis Epiſcopis idcircò degradatus.

APPENDIX

Ad Synodum Chalcedonenſem, exponens ſingulas ejus Actiones.

ACTIO I.

Actio prima facta fuit conſulatu Marciani Auguſti, octavo Idus Octobres, Chriſti Domini quadringenteſimo quinquageſimo primo, Sancti Leonis Pontificis duodecimo, Valentiniani tertii Auguſti vigeſimo ſexto, & collegæ Marciani anno primo, in civitate Chalcedonenſi Provinciæ Bythiniæ, in Eccleſia cathedrali ſanctæ Martyris Euſemiæ. Eccleſiæ magnificam formam, & quotidiana ſanctæ Virginis miracula, effluentis præſertim ex ejus ſacris reliquiis adſidui unguenti admirandam virtutem deſcribit Evagrius Epiphanienſis. Videri poſſit Cardinalis Cæſar Baronius in Notis Romani Martyrologii ad diem ſextum decimum Novembris. Acta ſynodalia magnificentiſſimum Senatum nominant ante Epiſcopos, etiam Patriarchas, quin & Sedis Apoſtolicæ Legatos, ideòque illum Synodo præſediſſe garriunt Eccleſiaſticæ dignitatis hoſtes. At vacuum fuiſſe illum Romano Imperio delatum honorem oſtendit laudatus Evagrius, dicens Synodo adfuiſſe Legatos Romanos, & omnes Patriarchas, addenſque: *Quorum numero adjuncti erant Senatores primarii.*

Synodum ac Senatum alloqui cœpit Sanctus Paſchaſinus Lilybeti in Sicilia Epiſcopus, Sancti Leonis Pontificis Vicarius & Legatus, unà cum Lucentio Eſculano apud Apulos Epiſcopo, & Bonifacio Romanæ Eccleſiæ Presbytero, ſuis in Legatione collegis, ſtans in medio: *Beatiſſimi atque Apoſtolici viri, Papæ urbis Romæ, quæ eſt caput omnium Eccleſiarum, præcepta habemus præ manibus, quibus præcipere dignatus eſt ejus Apoſtolatus, ut Dioſcorus Alexandrinorum Archi-Epiſcopus non ſedeat in Concilio, ſed audiendus intromittatur. Hoc nos obſervare neceſſe eſt. Si ergo præcipit veſtra Magnificentia, aut ille egrediatur, aut nos eximus.* Synodi præſidentiam, Romanæ Eccleſiæ debitam invaſerat, ejuſdem Eccleſiæ, uti per Eutychetis appellationem ex judice in accuſatricem aut ream demutatæ, Legatos in accuſantium aut reorum locum dejecerat, & Apoſtolicam Sedem in communem Patriarcharum ordinem Euſebiano ſpiritu redigere tentarat in Epheſino latrocinio Dioſcorus. Hinc prima Romanorum Legatorum vox, per omnem Synodum comprobata, fuit de eadem Sede Apoſtolica: *Quæ eſt caput omnium Eccleſiarum.* Quod ipſum quouſque profiteantur Lutherani & Calviniſtæ, quatuor primorum Chriſtianorum ſæculorum & quatuor primorum generalium Conciliorum fidem à ſe teneri mendaciter glorientur.

Epheſini latrocinii Acta caſſans Sanctus Leo Dioſcorum, Thalaſſium Cæſareenſem, Baſilium Seleucienſem, Euſtatium Berytenſem, & alios fœdiùs iſtic lapſos Epiſcopos à Pontificali officio & communione ſuſpenderat, ipſorum nomina verans ad ſacrificium recitari, attamen non degradarat: Hinc Sanctus Paſchaſinus Dioſcorum adhuc vocat Archi-Epiſcopum Alexandrinorum. Eumdem vult non ut judicem adſidere Synodo, ſed ſtare ut accuſatorem & reum, de ſuo in Sanctum Flavianum & alios illuſtres Epiſcopos latrocinali judicio daturum rationes, quoniam iſti ab illo ad Sedem Apoſtolicam provocaſſent. Ita ſubordinatum judicem, præſertim qui hoſtili animo latrocinaliter judicaſſe accuſatur, tractari reverà mandant & Eccleſiæ Canones & Imperii leges. Sanctus Paſchaſinus, utpotè Siculus Epiſcopus, omninò græcè norat, latinè tamen ſemper loquitur ad Synodum, habetque interpretem Beronicianum, ſacri Conſiſtorii Secretarium: Ob alibi expoſitam dignitatem & morem Eccleſiæ Romanæ. Lilybeti in

Epiſt. 40.

Sicilia ſitum multis exponit in libris de bello Wandalico Procopius Cæſareenſis.

Paſchaſini poſtulationi repoſuit glorioſiſſimus Senatus: *Quid ſpecialiter ingeritur Dioſcoro reverendiſſimo Epiſcopo?* Et Paſchaſinus: *Cùm intromiſſus fuerit, neceſſe eſt ut illi objiciatur*. Et rursùm viris magnificentiſſimis inſtantibus, Apoſtolici de Dioſcoro mandati cauſam aperuit Lucentius Eſculanus Epiſcopus, & Romanus Legatus: *Judicii ſui neceſſe eſt eum dare rationem, quia cùm perſonam judicandi non haberet, præſumpſit, & Synodum auſus eſt facere ſine auctoritate Sedis Apoſtolicæ, quod nunquam licuit, nunquam factum eſt*. Duas adducit cauſas. Primò, quod ab ejus latrocinali judicio Sanctus Flavianus & alii Epiſcopi ad Sanctum Leonem, & indicendam ab ipſo Synodum appellaſſent, ideòque ille ex judice tranſiiſſet in reum & accuſatorem. Secundò, quod generalis Synodi invaſiſſet præſidentiam, excluſis & in accuſantium & reorum ordinem abjectis Legatis Apoſtolicis, ob Eutychianæ appellationis fucum: Quod nunquam licuit, aut fuit factum. Addidit Sanctus Paſchaſinus: *Nos contra præcepta beatiſſimi atque Apoſtolici Papæ, gubernatoris Sedis Apoſtolicæ, venire non poſſumus, nec contra Eccleſiaſticas regulas, vel contra Patrum inſtituta*. Ex quo vides generales Synodos Romani Epiſcopi mandatis ſemper fuiſſe ſubditas ac directas. Et hìnc tandem de judicis thronò deſcendere, ſtare inter reos, ac de ſuis apud Epheſum Actis dare rationes Dioſcorus eſt juſſus.

Mox tunc intravit zeloſiſſimus Eutychetis accuſator Euſebius Dorylæenſis Epiſcopus, ejulans & clamans: *Per ſalutem vos Dominorum univerſi mundi, jubete preces meas legi, ſicut placuit piiſſimo Imperatori. Læſus ſum à Dioſcoro: Læſa eſt fides. Occiſus eſt Sanctus Flavianus Epiſcopus. Lacrymis impleor. Simul mecum ab eo injuſtè damnatus. Jubete preces meas perlegi*. Ex quo liquet per Principis ſalutem adjurandi morem fuiſſe tunc adeò ſolennem, ut magnus ille Epiſcopus Euſebius ampliſſimam hanc Synodum ita adjurarit. Quandoque fiebat tacto Principis capite, iſtudque juramentum nullo caſu aut cauſa potuiſſe ſolvi Zozymus adfirmat. Euſebii preces ſuſcepit & legit Beronicianus ſacri Conſiſtorii Secretarius, quarum hæc epigraphe: *Amatoribus Chriſti Imperatoribus noſtris ab Euſebio humillimo Epiſcopo Dorylæi, facien-* L. 5.
te verba pro ſe, & pro orthodoxa fide, & ſanctæ memoriæ quondam Flaviano, Epiſcopo Conſtantinopolitanæ civitatis. Quocircà exiſtimavit Euſebius defunctorum Epiſcoporum cauſas poſſe ſynodaliter tractari & definiri, atque ita auctoritatem hanc pro ſe adducere quinta Synodus potuiſſet.

Preces habuere hoc exordium: *Intentio & propoſitum eſt Clementiæ veſtræ, univerſis quidem ſibi ſubditis providere, & manum porrigere omnibus injuſtè oppreſſis, præcipuè tamen fungentibus Sacerdotio, in hoc Divinitati placentes, à qua vobis imperare donatum eſt. Ergo quoniam multa & dira, & contra omnem conſequentiam fides quæ in Chriſtum eſt, & nos perpeſſi ſumus à reverendiſſimo Dioſcoro Epiſcopo Alexandriæ Magnæ civitatis, adimus veſtram Pietatem, ſupplicantes juſtitiam promereri*. Quibus ex verbis rerum ab Epiſcopis malè geſtarum correctionem ſpectare ad Reges, eamque antiquam Romani Imperii praxim eſſe hodiernæ ab abuſu appellationi ſimilem conatur oſtendere in Sacerdotii ac Imperii concordia Petrus de Marca Archi-Epiſcopus Pariſienſis. *Romani*, inquit, *Principes injuriam illatam in judi-* L. 4. c. 2.
ciis Canonicis per Canonum violationem Decretis ſuis reſarciebant, ſi quis querelam ſuam ad eos deferret. Cui rei ex officio incumbebant, non ſolùm quod Canonum cuſtodia illis commiſſa eſſet, ſed etiam quod omnium, & præcipuè Clericorum, patrocinium, & publicæ tranquillitatis cura ad eos ſpectaret. Eximiè id doceri ait ex adducto Euſebii libello, & pergit: *Patet Euſebium fiducia patrocinii ductum, quod Marcianus Sacerdotibus oppreſſis præſtare tenebatur, ad eum acceſſiſſe, ut Principis auctoritate jus ſuum conſequi poſſet, ob ea quæ contra Canones geſta erant Epheſi*.

Eleganter reſpondet Facundus Epiſcopus Her- L. 12. c. 3.
mianenſis: *Prædicatoribus veritatis, quaſi bobus, de quibus dicitur*, BOUI TRITURANTI OS NON INFRÆNABIS, *nonnumquam contra ſtimulum calcitrantibus, videtur Eccleſia, cujus illi vectores Doctoreſque, velut* antiqui teſtamenti domum per Philiſtinorum boves *remiſſa arca, nutare; ſed non eſt Ozæ officii continere. Præcedit illam ſuus David, qui deducit exultans: Ipſe manu fortis inviſibiliter eam regit, per quos eam regi conſtituit. Et ideò nutare quidem poteſt, cadere nunquam poteſt. Nihil igitur Oza, laice Princeps, habes, quod ſimulatione piæ ſolicitudinis excuſeris, quia Divino Judicio pro temeritate percuteris*. Dum ſynodalia ſive de dogmate, ſive de perſonis judicia impingunt in regulam, reverà boves calcitrant, & arca titubat; verùm ad alios Epiſcopos, Romanum præſertim, nullo pacto ad laicum Principem ſpectat ipſam continere. Nulla hìc excuſat piæ ſolicitudinis ſimulatio; eſt Ozæ temeritas Divino Judicio percuſſa. Et iſtiuſmodi rationibus atque exemplis edoctum fuiſſe, ne imperii ſibi commiſſi decorem alieni officii uſurpatione fœdaret, Marcianum Auguſtum adfirmat idem Facundus. Euſebius Dorylæi Epiſcopus aliud non fecit, quam quod ſeſe ab Euſebiana factione ejectum feciſſe ſcribit in Apologia ad Conſtantium Auguſtum Sanctus Athanaſius: *Profectus ſum Alexandria, non ad caſtra fratris tui Conſtantis, aut alium quempiam, ſed Romam dumtaxàt, me meaque Eccleſiæ commendaturus*. Euſebianæ factionis & militum illi famulantium violentis manibus elapſus Sanctus Athanaſius Romam acceſſit & Julium Pontificem, ſuam à Tyrio conventu appellationem proſecuturus, fuitque tandem à Romana quinquaginta Epiſcoporum Synodo, Euſebianos in contumaciam damnante, abſolutus de criminationibus, ac in Sedem remiſſus. Verùm, quod Orientalis Imperii Auguſtus Conſtantius profeſſum factionis ſatellitem ageret, difficilis, immò impoſſibilis erat executio. Hìnc igitur Conſtantem Auguſtum adiit Athanaſius, rogans permitti Sardicenſem Synodum, quæ Romanum de ſe judicium con-

fir-

firmaret, atque ita cogeret Conſtantium ad permittendam & Auguſto brachio juvandam illius executionem. Ità Epheſini latrocinii carcere elapſus Euſebius, ſuam & Sancti Flaviani appellationem proſecuturus fugit Romam, fuitque per Sanctum Leonem Papam abſolutus & reſtitutus. Verùm ſententiæ rebellabant omnes Dioſcorum ſequentes Epiſcopi, nec non & latrocinii confirmator, Theodoſius Auguſtus, ideòque ad meliorem ejus ſucceſſorem Marcianum mox acceſſit Euſebius, expoſtulans permitti, quam à Theodoſio toties fruſtra petierat Sanctus Leo, novam Synodum, quæ Romanum de ſe judicium confirmaret atque exequeretur. Nequaquam igitur ab Epheſini latrocinii abuſu ad Principem appellabat, aut ſynodalis judicii correctionem ab ipſo flagitabat Euſebius, ſed meram Theodoſianæ violentiæ amotionem, & Auguſti brachii pro Romano judicio laicum auxilium, quod dum ab Eccleſia rogatus aut juſſus Princeps impendit, remotiſſimus eſt ab Ozæ temeritate.

Euſebii libellus habebat duo præſertim capita. Primò, dicit ab Epheſino Dioſcori latrocinio omnem mundum eſſe perturbationibus & ſcandalis repletum: Dioſcorum antiquum, at occultum Eutychianæ impietatis fautorem jam eſſe detectum, Epheſi per pecunia emptas ſeditioſorum turmas egiſſe omnia, damnaſſe fidem Catholicam, ſeſe, ac Sanctum Flavianum, firmaſſe Eutychetis blaſphemias, jam pridem à Patribus damnatas. Secundò, hæc omnia patere aſſerit ex ipſis latrocinii Actis, ideòque illa ad Synodum legi ſupplicat, ex illis judicari Dioſcorum, & concludit: *Provoluti precamur veſtram Clementiam, ut præcipiatis reverendiſſimum Epiſcopum Dioſcorum reſpondere de his, quæ à nobis ingeruntur, ſacrum & venerabile veſtrum mandatum dirigentes ſanctæ & univerſali Synodo religioſiſſimorum Epiſcoporum, quò poſſit inter nos & præfatum Dioſcorum audire.* Epheſinum de Flaviano & Euſebio Pſeudo-judicium, Leonis Pontificis caſſatione ſpreta, confirmarat à Chryſaphio Eunucho circumductus Auguſtus Theodoſius, & ad confirmationem iſtam pertinaciſſimè proclamabat Dioſcorus, Euſebiano ſpiritu blaterans ſynodalia Orientalis Eccleſiæ judicia caſſari, immò & retractari non poſſe à Romana Eccleſia; quin & in Sanctum Leonem, uti iſtius Canonis prævaricatorem, poſtea auſus eſt latrare convicium excommunicationis. Hinc igitur, non à laudato Pontifice, ſed à Marciano Auguſto ſupplicavit Euſebius contumacem ac rebellem Dioſcorum ſiſti Synodo, & cogi ad reſpondendum. Quocircà rursùm labitur Dominus Petrus de Marca: *Imperatores Romani à Sacerdotibus interpellati dare judices poterant, ſed Clericos, qui de negotiis Eccleſiaſticis ſententiam ferrent.* L. 4. c. 3. Adducit præſentem Euſebii concluſionem, & pergit: *Inde etiam manavit, quod Euſebius Dorylæi Epiſcopus non antè cum Dioſcoro congredi voluerit in Concilio Chalcedonenſi, & adversùs eum inſtituere accuſationem, quam libello à Marciano contendiſſet, ut cognitionem illam Concilio demandaret.* Luce meridiana clarius eſt Euſebium de tali imperii jure ne vel ſomniaſſe.

Ejus libellum, & conformem ſacram Divalem ſecuti glorioſiſſimi judices juſſerunt ante omnia recitari Acta Epheſini latrocinii. Nam & iſtud ipſum Dioſcorus poſtulabat. Verùm non perſtitit. Etenim ſibi de Actis iſtis peſſimè conſcius interceſſit pòſtmodùm in ipſo lectionis exordio, proclamans ad vetuſtam generalium Synodorum regulam: *Supplico per veſtram Magnificentiam, inprimis quæ de fide ſunt examinari.* Eſt antiquiſſima Patrum regula, de qua ad Euſebium Conſtantii Auguſti Eunuchum, uti Sanctus Athanaſius refert in Epiſtola ad Solitarios, dixit Liberius Pontifex: *Fiat Eccleſiaſtica Synodus, ubi ante omnia Eccleſiaſtica fides aſſeratur, ac deinde judicium de Athanaſio fiat. Non enim fas eſt priùs quæſtionem de factis alicujus, quam de fide religionis haberi. Primùm enim omnis diſcordia fidei reſcindenda eſt, & tum quæſtionem de negotiis fieri oportet. Nam & Dominus noſter Jeſus Chriſtus non priùs ſanabat ægrotos, quam ubi oſtendiſſent & prolocuti fuiſſent, quam fidem in ipſum haberent. Hæc à Domino didicimus.* At repoſuit Dioſcoro Senatus: *Adversùs accuſationem te convenit reſpondere. Ergò ſuſtine Actorum lectionem fieri quod, & ipſe poſtulaſti.* Hocce enim judicium erat appellatæ cauſæ retractatorium, ideòque ipſa ante omnia, & quidem ex Actis, præſertim de partium voto, poterat diſcuti & definiri. Nam & Sardicenſis Synodus priùs Sancti Athanaſii & aliorum Epiſcoporum appellatam cauſam finivit, exinde fidem confirmavit.

Quocircà Conſtantinus, ſacri Conſiſtorii Secretarius, legere cœpit Acta latrocinalia, & dum venit ad ſacram Divalem, qua Theodoretum Cyrenſem Epiſcopum Theodoſius Auguſtus juſſerat eſſe ſola ſuæ Eccleſiæ communione contentum, nec adeſſe Epheſino Concilio, glorioſi judices dixere: *Ingrediatur reverendiſſimus Epiſcopus Theodoretus, ut ſit particeps Synodi, quia & reſtituit ei Epiſcopatum ſanctiſſimus Archi-Epiſcopus Leo, & piiſſimus Imperator ſanxit eum adeſſe ſanctæ Synodo.* Ab Epheſina latrocinalis in ſe damnationis ſententia Romam appellarat, & iſtuc cum accuſatoribus ac damnatoribus ſuis certaturus evocari poſtularat Theodoretus, fueratque per Sanctum Leonem Pontificem ſuo Epiſcopatui ac pleno honori reſtitutus. Et judicium iſtud mandavit executioni Martianus Auguſtus, ideòque Theodoretum, uti canonicum, & integrum Epiſcopum, juſſerat præſenti Synodo cum pleno ſuffragio adſidere. Verùm Ægyptii, Illyriciani, ac Palæſtini Epiſcopi interceſſerunt: *Miſeremini. Fides perit. Iſtum Canones ejiciunt. Hunc foras mittite: Magiſtrum Neſtorii foras mittite.* Repoſuerunt Orientales, Aſiatici, Pontici, & Thraces: *Nos* Theodoreti damnationem in Epheſino latrocinio *in pura charta ſubſcripſimus, cæſi ſumus, & ita ſubſcripſimus.* Ex quo liquet latrocinales Dioſcori violentias non in ſolam Sancti Flaviani damnationem proceſſiſſe. Etiam ipſe Dioſcorus eſt interlocutus: *Cyrillus cur ejicitur, qui ab iſto eſt anathematizatus?* Et reverà non ſola duodecim Sancti Cyrilli Capitula, ſed & perſonam anathematizarat in Epheſino Concilio Theodoretus, & licèt cum illo pacem

poſteà feciſſet, non deſiit tamen anathematizare Capitula, Domnum Patriarcham ſuum, proficiſcentem ad Epheſinum latrocinium, calidiſſimè obteſtans & adjurans, ne ullo pacto aut colore in Capitula conſentiret. Nihilominùs Orientales, Pontici, Aſiatici, & Thraces Epiſcopi reddiderunt: *Dioſcorum homicidam foras mittite, Dioſcori Acta quis ignorat?* Facta eſt dura inter Epiſcopos contentio, ideòque glorioſi judices ſunt tandem interlocuti: *Theodoretus reverendiſſimus Epiſcopus, proprium recipiens locum à ſanctiſſimo Epiſcopo inclytæ urbis Romæ, in locum nunc accuſatoris ingreſſus eſt: Undè patiamini ea, quæ inchoata ſunt, finiri, ut ne aliqua confuſio Auditorio fiat. Præjudicium enim ex perſona reverendiſſimi Theodoreti Epiſcopi nulli generabitur, reſervata videlicet poſt hæc omni accuſatione & vobis & illi, & quæ invicem exercere volueritis, quia rectam tenet fidem, maximè cùm & ſine ſcriptis appareat ei teſtimonium catholicæ fidei perhibens reverendiſſimus Epiſcopus Antiochiæ magnæ civitatis.* Non Domnus apud Epheſum degradatus, ſed Maximus, ejus ſucceſſor. Theodoreti eruditio, eloquentia, Epiſcopalis conſtantia nullo egent teſtimonio. Ea in Dioſcorum agere horrebat factio latrocinalis. Hìnc ejus Romanam reſtitutionem ſubreptionis arguit, excludere conata etiam à loco accuſatoris: Etenim degradatum Epiſcopum alterius Epiſcopi accuſandi jure diſertè privat ſextus Canon Conſtantinopolitanus. Erat quæſtio multi examinis. Hìnc mediam viam ingreſſi glorioſi judices, Sancti Leonis de Theodoreto judicium, à Marciano Auguſto & Maximo Antiochiæ Patriarcha comprobatum, partim ſunt executi, partim plenè diſcutiendum in aliud tempus rejecere: Theodoretum, inquam, ab integro adhuc ſuffragio & judicis loco ſuſpenderunt, admiſere tamen ad facultatem accuſandi. Et quidem ſalva etiam hujus executionis retractatione: Etenim uti Sanctus Julius Papa ſuum de reparato Athanaſio per Sardicenſem, ita Sanctus Leo ſuum de reſtituto Theodoreto judicium permiſit ac voluit per præſentem Synodum adversùs obreptiones retractari, caſſandum ex cauſis legitimis aut firmandum: Hinc retractationem iſtam ſpondentibus & ſtipulantibus glorioſiſſimis judicibus Legati Apoſtolici non obſtitere.

Ita reddito Theodoreto Orientales & alii ipſis conſentientes Epiſcopi ſolenniter acclamarunt: *Dignus, dignus*. Exponit Nicetas Paphlago, agens de degradatione Sancti Ignatii Patriarchæ Conſtantinopolitani: *Procopius Hypo-Diaconus, ablato à Patriarcha Pallio, illud ſolenne proclamabat*, INDIGNUS, uti degradato, *Indignus*, ita noviter conſecrato Epiſcopo ſolenniter olim acclamabatur, *Dignus*. Et hùc in Romana Bonifacii ſecundi Pontificis Synodo, publicata per Illuſtriſſimum Dominum Lucam Holſtenium, reſpexit Stephanus Lariſſenus Epiſcopus, Theſſaliæ Metropolita, loquens de ſua conſecratione: *Probianus Demetriadæ civitatis Epiſcopus titulos meæ laudis exercuit*, exclamans ubique illud ſolenne, *Dignus*. Ejus in Metropolitæ conſecratione acclamatio erat honor ſingularis, ideòque de illo cunctos ſuæ Provinciæ Epiſcopos certaſſe idem Stephanus adfirmat. Quocircà reſtitutum, licèt non pleniſſimè, Theodoretum Collegam ſuum Orientales Epiſcopi uti noviter conſecratum Epiſcopum honorarunt. Aſt Ægyptii rursùm interceſſerunt: *Nolite eum dicere Epiſcopum, non eſt Epiſcopus. Impugnatorem Dei foras mittite: Judæum foras mittite. Cyrillum Theodoretus accuſavit. Cyrillum eiicimus, ſi Theodoretum acceperimus. Canones iſtum eiiciunt. Hunc Deus averſatur.* Ita illum tractant ob damnata Sancti Cyrilli Capitula, eademque de cauſa illum Epheſi damnarant. Adjunxit ſe Baſilius in Rhodopes Provincia Epiſcopus Trajanopolitanus: *Et à nobis Theodoretus damnatus eſt*. Hæc omnia erant clandeſtinæ & cuniculares Dioſcori machinæ, ideòque Orientales Epiſcopi reddiderunt: *Orthodoxum Synodo, Seditioſos foras mitte, Homicidas foras mitte*. Quare laſſi, & graviora metuentes glorioſi judices ſunt cum ſtomacho interlocuti: *Acclamationes iſtæ populares neque Epiſcopos decent, neque partes juvant. Patiamini univerſorum fieri lectionem*. Et iterùm Epiſcopi Ægyptii: *Unum eiicite, & omnes audimus. Pro pietate clamamus. Pro Catholica fide hæc dicimus*. Ex quo fundamento & iſti & ipſorum ſucceſſores, & omnis Acephalorum grex, per multos annos non deſierunt impugnare præſentem Synodum, uti Neſtorianorum communione pollutam, immò plenè Neſtorianam, quæ Theodoretum, hominem maniſeſtè Neſtorianum, priùs ad accuſandi locum, deindè ad ſynodale ſuffragium & plenam Epiſcopi communionem admiſiſſet. Tandem verò ad glorioſorum judicum ſeriam juſſionem cunctis quieſcentibus, Conſtantinus ſacri Conſiſtorii Secretarius in latrocinalium Actorum lectione perrexit.

Et cùm ſacram Divalem, qua Theodoſius Auguſtus Dioſcoro, Juvenali Hieroſolymitano, ac Thalaſſio Cæſareenſi Epiſcopo Synodi Præſidentiam ac Primatum detulerat, legeret, Dioſcorus locutus eſt ad glorioſiſſimos judices: *Comperit veſtra Clementia, quia non mihi ſoli ſacratiſſimus noſter Imperator commiſit judicium, ſed & beatiſſimo Juvenali, & ſanctiſſimo Epiſcopo Thalaſſio auctoritatem Synodi dedit. Nos ergo judicavimus quæ judicata ſunt, conſenſit nobis & univerſa Synodus. Quare in me ſolum iſta extenduntur, quandò auctoritas ex æquo tribus data eſt, & judicatis à nobis conſenſit univerſa Synodus, & confeſſa eſt propriis vocibus, & ſubſcripſit, & relatum eſt piiſſimo Imperatori Theodoſio, & confirmavit omnia, quæ judicata ſunt à ſancta & univerſali Synodo, generali lege?* Confirmatam à Principe Synodum ait retractari non poſſe, aut ſanè ſeſe ſolum non poſſe agi reum, utpotè qui non ſolus, ſed cum Juvenali ac Thalaſſio præſederit Synodo, & omni pari poteſtate & conſilio cum ipſis egerit. Addit omnem Synodum unanimi ſuffragio adſenſiſſe. Et hìnc Orientales Epiſcopi interceſſerunt: *In damnationem beati Flaviani, & Euſebii Epiſcopi nullus voluntariè conſenſit*. Enunciavere myſterium, fuſtes, gladios, milites, Parabalanos, Barſumæ monachos, Comites, quibus eos violentarat Dioſcorus, & addiderunt: *Homicidam Dioſcorum foras mitte, Flavianum milites depoſuerunt*. Et quoniam cum Epiſcopis clamabant & Clerici,

Epi-

Epiſcopi Ægyptii repoſuerunt: *Clerici nunc quare clamant? Synodus Epiſcoporum eſt, non Clericorum. Superfluos foras mittite. Qui ſubſcripſerunt, in medium veniant*. Et ſtatim in medium prodierunt Stephanus Epheſinus, & Theodorus Claudiopolitanus in Iſauria Epiſcopus, enarrantes illatas ſibi violentias, & Orientales cum ſibi adhærentibus Epiſcopi adclamarunt: *Omnes eadem dicimus, hæc ita ſe habent*. Et Ægyptii: *Chriſtianus neminem timet, Catholicus neminem formidat. Ignis ponatur, & dicimus. Si homines timerentur, martyres non fierent*. Eos arguunt, quod ex metu, qui in Epiſcopum nullus cadere debeat, ſeſe fuiſſe prævaricatos proprio ore confiteantur. Addidit Dioſcorus: *Quia aſſerunt ſe non audiſſe quæ judicata ſunt vel diſpoſita, ſed ſimpliciter in oblata pura charta ſubſcripſiſſe, maximè quidem non oportuit eos ſubſcribere, quibus ſatisfactum non erat de his, quæ dixit Synodus, quia de fide erat ſermo. Sed quia cauſantur in oblata pura charta ſubſcripſiſſe, interlocutiones eorum quis ordinarit ſupplico dicere eos, præcipiat Magnificentia veſtra*. Eos arguit, quod fateantur, & quidem in re dogmatica, ſeſe in pura charta ex metu ſubſcripſiſſe. Reverà enim alieniſſimum id eſt à conſtantia Epiſcopali. Addit eos mentiri, iſtudque liquere ex ipſorum interlocutionibus, ſeu verbalibus ſuffragiis: Utpotè qui nihil ſubſcripſerint, niſi quod priùs verbali ſuffragio firmaſſent. Produci hæc ſuffragia Dioſcorus poſtulabat. Verùm pergi in Actorum lectione voluerunt glorioſi judices, & Conſtantinus Secretarius perrexit.

Cùm legeret Epheſi primo Dioſcorum, ſecundo loco ſediſſe Julianum Coenſem Epiſcopum, Sancti Leonis Pontificis Vicarium ac Legatum, Orientales Epiſcopi clamarunt: *Ejectus eſt, nullus ſuſcepit nomen Leonis*. Et hoc reverà fuit palmare Dioſcori crimen. Cùm legeretur Sanctus Flavianus poſt Juvenalem Hieroſolymæ, & Domnum Antiochiæ Patriarcham ſediſſe, iterùm clamarunt iidem Epiſcopi: *Flavianus ut damnatus ingreſſus eſt. Hæc manifeſta calumnia. Conſtantinopolitanum Epiſcopum quare quintum poſuerunt?* Et Sanctus Paſchaſinus Lilybeti Epiſcopus, ac Sancti Leonis Papæ Vicarius & Legatus: *Ecce nos, Deo volente, Dominum Anatolium*, Flaviani ſucceſſorem, *primum habemus; hi quintum poſuerunt beatum Flavianum*. Et Diogenes Cyzicenus Epiſcopus, Helleſponti Metropolita: *Quoniam vos regulas ſcitis*, utique tertium Canonem Conſtantinopolitanum. Verùm neque Paſchaſinus, neque Orientales Epiſcopi illum ſolum reſpexerunt. Quomodò enim Romanæ Eccleſiæ doctiſſimus Legatus ex Canone per eamdem Eccleſiam reprobato judicaret? Reſpexerunt nupera inter Sanctum Proclum & Domnum Antiochenum de iſto Canone pacta, quæ Paſchaſinus, etiam Canone non ſubſiſtente, exiſtimavit rata & ſervanda. Quod ejus judicium caſſavit poſtea Sanctus Leo Pontifex, uti ſuo loco oſtendi ex ejus litteris ad Maximum, Domni ſucceſſorem.

Ep. 62. c. 4 Ventum eſt ad interceſſionem, qua Hilarus Romanæ Eccleſiæ Diaconus & Legatus dogmaticas Sancti Leonis ad Synodum litteras poſtularat legi, atque tunc Ætius Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Archi-Diaconus eſt interfatus: *Neque ſuſcepta eſt Epiſtola ſanctiſſimi Epiſcopi Leonis, neque lecta eſt*. Et Epiſcopi Orientales: *Non eſt nobis lecta*. Et rursùm laudatus Archi-Diaconus: *Septies juravit coram omnibus facere eam recitari, & non eſt lecta. Et pejeravit*. Et Theodorus Claudiopolitanus in Iſauria Epiſcopus: *Quia juravit, omnes ſcimus; & quia non eſt lecta, confitemur*. Erat res momentoſiſſima, ideòque ad Dioſcorum, Juvenalem, ac Thalaſſium, latrocinii Primates, dixere glorioſi judices: *Reverendiſſimi Epiſcopi, quibus auctoritas tunc eorum, quæ agebantur, ab imperiali data eſt Clementia, dicant pro qua re Epiſtola ſanctiſſimi Archi-Epiſcopi Leonis non eſt recitata, præſertim præcedente interlocutione, ubi eam juſſum eſt recitari*. Reſpondit Dioſcorus: *Geſta demonſtrant, quia ſecundò interlocutus ſum recitari Epiſtolam reverendiſſimi Epiſcopi Romani*. Et rogatus, *Ob quam cauſam poſt tuam interlocutionem lectio Epiſtolæ non eſt facta*: aliud neſciens repoſuit: *Interrogentur & alii Epiſcopi, quibus fuerat & cauſa commiſſa, cujus rei gratia non eſt recitata*. Interrogari petiit Thalaſſium ac Juvenalem. At glorioſi judices non acquieverunt, iterùm interlocuti: *In primo loco ipſe reſponde*. Et rursùm adſeveranti, *Secundò interlocutus ſum recenſeri eam*, reddidit Euſebius Dorylæenſis: *Mentitur*. Quod nempe Dioſcorus legendam Epiſtolam ſola lingua, non mente juſſiſſet. Etiam Juvenalis nihil competentis rationis dare potuit, & rogatus Thalaſſius hoc unum reddidit: *Neque prohibui, neque tantam auctoritatem habebam, ut ego ſolus poſſem diſponere fieri lectionem*.

Epheſinum Canonem de non addendo ad Symbolum Nicænum firmari, & facta per Synodum Conſtantinopolitanam additamenta doloſè damnari curarat Dioſcorus, & Acta latrocinalia adfirmant ab omni Synodo fuiſſe adclamatum, *Si quis innovat, anathema ſit*. Quæ dum legerentur, Orientales & alii plures Epiſcopi interceſſerunt: *Iſta non diximus. Iſta quis dixit?* Et Theodorus Claudiopolitanus apud Iſauros Epiſcopus: *Deducat Dioſcorus Notarios. Ejiciens enim omnium Notarios, ſuos fecit ſcribere. Veniant Notarii, & dicant, ſi iſta ſcripta ſunt, aut nobis præſentibus lecta ſunt, aut ſi quis cognovit & ſubſcripſit*. Quare habita eſt quæſtio, An iſtud violentiæ & falſi crimen Dioſcorus reverà commiſiſſet. Et quidem Juvenalis Hieroſolymæ, ac Thalaſſius Cæſarææ, ac Eraſiſtratus Corinthiorum Epiſcopus faſſi ſunt ſuos ex ſynodali more Notarios excepiſſe. At longè aliter Stephanus Epiſcopus Epheſiorum: *Excipiebant*, inquit, *Notarii mei, Julianus, qui nunc eſt Epiſcopus Lebedi, & Criſpinus Diaconus, & venerunt Notarii Epiſcopi Dioſcori, & deleverunt tabulas eorum, & digitos eorum penè fregerunt, volentes tollere & thecas eorum. Et neque eorum Actorum exemplaria accepi, neque novi de cætero quid actum ſit*. Quæ omnia etiam Acacius Ariarathiæ in ſecunda Armenia Epiſcopus confirmavit. Etiam adversùm factas tunc Dioſcoro, tamquam fidei & regularum cuſtodi, acclamationes interceſſit Theodorus Claudiopolitanus: *Hæc nullus dixit*.

Fidei libellus latrocinio ab Eutychete exhibitus

tus laudabat jam dictum Epheſinum Canonem, uti ſuæ juſtitiæ palmare fundamentum, & addebat: *Cujus exemplaria in codice deſtinavit mihi Pater noſter & Epiſcopus Cyrillus, quem & præ manibus habeo*. Adverſùm quæ, dum legerentur, obviavit Euſebius Dorylæenſis: *Mentitus eſt, non eſt definitio talis, non eſt regula hoc præcipiens*. Repoſuit Dioſcorus: *Quatuor codices ſunt, qui hanc definitionem continent. Quod definierunt Epiſcopi, non eſt definitio? Numquid habet, Quia regula eſt? Non eſt regula. Aliud eſt regula, aliud definitio. Accuſa quinque Synodicos codices. Et ego habeo, & ille, & ille habet, omnes proferant codices*. Quid apud antiquos fuerit propriè Canon, exponit in ſui Nomo-Canonis præfatione Photius: *Magni illi viri, Baſilius & Gregorius in ea ſunt ſententia, ut exiſtiment Canones Eccleſiaſticos eos eſſe dicendos & habendos, quos non modò ſeorſim & privatim aliquis, ſed plures ſancti Patres in unum convenientes de communi ſententia cum accurata & ſolicita perquiſitione decreviſſent*. Et in Nomo-Canonis corpore hoc eſt primi tituli caput quartum: *Quod non ab uno Epiſcopo, ſed à communi Epiſcoporum cœtu Canones promulgantur*. Ita tradi ait à Sancto Baſilio in quadrageſimo ſeptimo capite litterarum ad Sanctum Amphilochium Metropolitam Iconienſem, & à Sancto Gregorio Nyſſeno in ſexto capite Epiſtolæ ad Latojum Mitylenenſem Epiſcopum. Ejuſdem ſententiæ fuit Facundus Epiſcopus Hermianenſis:
L. 12. c. 3. *Novos conſtituere Canones non niſi multis, & in unum congregatis primi ordinis Sacerdotibus licet*. Et hinc Sanctus Leo Magnus in litteris ad Campaniæ, Piceni, & Thuſciæ Epiſcopos diſtin-
Ep. 1. c. 5. guit Canones à decretalibus Sedis Apoſtolicæ Conſtitutis. Quæ diſtinctio in aliorum etiam Pontificum litteris eſt frequentiſſima. Et ex ipſa Hincmarus Remenſium Archi-Epiſcopus in Epiſtola quinquaginta quinque capitum adversùs Hincmarum, nepotem ſuum, Epiſcopum Laudunenſem, docuit à ſolo extra generalem Synodum Romano Pontifice non poſſe condi novos Canones, immò nec nova Decreta, niſi ex prioribus Canonibus hauſta. Primum eſt verum, lapſum fuiſſe in ſecundo eſt alibi oſtenſum.

Aliam Canonis eſſentialem qualitatem adducit
C. 17. Pelagius ſecundus Pontifex in litteris ad Eliam Archi-Epiſcopum Aquilejenſem: *Omnes novimus, quod* in generali Synodo *nunquam Canones, niſi peractis definitionibus fidei, niſi perfectis ſynodalibus geſtis habeantur, ut ſervato ordine cùm priùs Synodus ad fidem corda ædificet, hinc per regulas Canonum mores Eccleſiæ actuſque componat*. Ita laudatus Facundus ſynodalia de Chriſtiana fide Conſtituta à Canonibus diſtinguit. Et ipſa præſens Synodus ſuum de fide Decretum appellavit, non Canonem, ſed Definitionem. Proinde Canon ſeu Regula eſt de moribus, Definitio de fide. Et hinc de Eutychetis libello rectè dixit Dioſcorus: *Numquid habet, Quia Regula eſt? Non eſt regula. Aliud regula, aliud definitio*. Reverà enim Epheſinum Decretum eſt de fide, non de moribus, & illud à ſuis Canonibus etiam ipſa Synodus diſtinxit. Hodie tamen paſſim vocamus Canonem, quod ab antiquo loquendi rigore, & adducto Canonis & definitionis diſcrimine jam pridem receſſerimus, adeò ut ſacroſancta Tridentina Synodo fidei anathematiſmos, Canones; morum autem regulas appellet Decreta reformationis. Secuta eſt hanc regulam: *Moribus antiquis, præſentibus utere verbis*. Antiquus eſt iſte receſſus: Nam & Photius Sanctorum Baſilii & Gregorii, aliorumque Patrum decretalia Conſtituta Canonibus adnumerat, & adſiduè Canones appellat. At quæſtio eſt, unde Euſebius Dorylæenſis Epiſcopus negarit Epheſi editam fuiſſe iſtam etiam definitionem? Aliud neſcio, quam mancum illi codicem fuiſſe.

Et hinc definitionem iſtam eſſe omninò admittendam dixit Diogenes Metropolita Cyzicenus, arguens tamen Eutychetis libellum de omiſſis & abjectis Synodi Conſtantinopolitanæ ad Nicænum Symbolum additamentis: Ea dixit ab illo abiici ex Valentini & Apollinaris ſpiritu, per additamenta iſta damnato, ideòque adversùs eadem huc uſque rebelli. Dixit ab Eutychete reſuſcitatam Apollinaris hæreſin, ideòque & additamenta iſta, per Epheſinam Synodum nullatenùs damnata, refutari. Verùm Ægyptii Epiſcopi, ab Eutychete & Dioſcoro leproſi, interceſſere: *Nemo ſuſcipit adjectionem, nemo diminutionem. Quæ in Nicæa conſtituta ſunt, teneant, Catholicus Imperator hoc juſſit*. Etenim & Theodoſius Auguſtus ab Epheſina, & ejus ſucceſſor Marcianus à noſtra Synodo juſſerant Eutychianas lites ex Nicæno Symbolo definiri. Quod à Chryſaphio Eunucho circumventus Theodoſius innoxiè juſſerat, Eutyches & Dioſcorus in pravum Apollinarii ſenſum detorſerunt. Et hinc repoſuerunt Epiſcopi Orientales: *Hæc Eutyches dixit*. Adverſus illum Sanctus Proterius Alexandriæ poſt Dioſcorum Archi-Epiſcopus laudata additamenta inſeruit profeſſioni conſecrandorum Epiſcoporum.

Eutychetis libellus anathema dicebat Manichæo, Valentino, Apollinari, Neſtorio, cunctis hæreticis, etiam illis, qui Domini carnem garriunt de cœlo veniſſe. De quo Valentiniano errore erat Eutyches non modicè infamatus. Hinc illum Epheſi rogarat Diogenes Cyzicenus Epiſcopus: *Unde ergo eſt caro Domini? Dic*. Quæ cùm ad præſentem Synodum legerentur, momentoſiſſimam hanc quæſtionem fuiſſe ſine diſcuſſione à Dioſcoro dimiſſam queſtus eſt Baſilius Metropolita Seleucienſis. At repoſuit Dioſcorus: *Religioſiſſimus Epiſcopus Baſilius reprehendit in Geſtis vocem ſuam, dicens, Quia ſic non dixi, ſed falsè ſcriptum eſt. Si verò Eutyches præter dogmata Eccleſiæ ſapit, non ſolùm pœna dignus eſt, ſed & igne. Egò verò fidei Catholicæ & Apoſtolicæ ſolicitudinem gero, & non alicujus hominis. Ad ipſam namque Divinitatem mentem intentam habeo, & ad perſonam non attendo, neque pro quolibet curo, niſi pro mea anima & recta fide*. Ait Baſilii, utpote proprium in Conſtantinopolitana Sancti Flaviani Synodo datum ſuffragium prævaricati apud Epheſum, teſtimonium eſſe fide indignum, additque nihil iſtic à ſeſe actum pro Eutychete, ſed omnia pro ſolo Deo & ejus Evangelica doctrina.

Et hinc nata eſt occaſio diſceptandi, an Baſilius ſuum ſuffragium fuiſſet reverà prævaricatus? Dioſcorus conſtanter adſeruit. Et omninò lectas

in

in dicta Sancti Flaviani Synodo Sancti Cyrilli litteras probarat Baſilius, & adjunxerat à ſe adorari Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum in duabus, etiam poſt adunationem, naturis; at verò Epheſi vocem iſtam reprehendens & recantans dixerat: *Adoro unam naturam Deitatis unigeniti inhumanati*. Quare aliud neſcivit, quam recantare recantationem, allegare Dioſcori violentias per milites & monachos, & non mentis, ſed ſolius infirmæ carnis lapſum deprecari. Etiam à glorioſiſſimis judicibus rogatus, cur catholicè ſentiens in Sancti Flaviani damnationem ſubſcripſiſſet, repoſuit. *In judicium centum viginti aut triginta Epiſcoporum traditus neceſſitatem habui parere his, quæ ab illis ordinabantur*. Ad quæ ſubſannans, & ex proprio illum ore judicans Dioſcorus: *Erubeſcens homines prævaricatus es quod bonum eſt, & fidem ſprevisti?* Ita illum ait Epiſcopatu ex propria confeſſione indignum. Quare & ipſe, & omnes ejus Collegæ Orientales, necnon & Thalaſſius Cæſareenſis, Euſebius Ancyranus, ac Euſtatius Berytenſis clamarunt ſupplices una voce: *Omnes peccavimus, omnes veniam poſtulamus*.

Euſebium Dorylæenſem, Eutychetis accuſatorem, uti officio perfunctum, à proſequendo judicio appellationis retractatorio excluſerat Dioſcorus, onus iſtud injectum volens Sancto Flaviano. Quæ dum Chalcedone legerentur, Euſebius eſt interlocutus: *Accuſatus à me Eutyches, dans libellos in ſancta Synodo, commemoravit quia accuſator ipſius ſum. Quo autem modo, cùm ſanctæ memoriæ Flavianus, qui judicabatur, poſtulavit me accuſatorem ingredi, & Conſequentia & regulis ita volentibus, prohibitus ſum ingredi, rogo perquiri*. Et Dioſcorus, Juvenalis, ac Thalaſſius, latrocinii Primates, à glorioſis judicibus rogati cauſam, nequiverunt aliud, quam crimen in Gomitem Elpidium & ſacram Juſſionem referre, dicentes: *venerandus Comes Elpidius juſſit eum non ingredi, confirmans quia imperator juſſerat*. Quare uti regularum & conſequentiæ tranſgreſſores, qui ſacram juſſionem Canonibus adverſam admiſiſſent, fuere graviter culpati. Ex quo rursùm vides ſacras ejuſmodi juſſiones eſſe nullius momenti. Iſtud Dioſcori factum rectè damnavit in libro de Sectis etiam Leontius Scholaſticus Byzantinus.

Addidit verò ſuperbus Dioſcorus: *Quoniam culpatis me, ſicut qui tranſgreſſus ſum regulas, quæ nunc cuſtodiuntur regulæ, ut Theodoretus ingrederetur?* Ejus eminentem ſcientiam & generoſam mentem horrebat. Reſponderunt glorioſi Judices: *Theodoretus Epiſcopus ut accuſator ingreſſus eſt, ſicut ex voce ejus audiſtis*. Et roganti, *Quamobrem in ordine Epiſcopi ſedet*, denuò reddiderunt: *Et Epiſcopus Euſebius, & Epiſcopus Theodoretus in ordine accuſantium ſedent, ſicut & vos in loco eorum, qui accuſantur, ſedetis*. Nullam cavilli anſam adversùs Synodum Dioſcorus abire permiſit.

Quæſtio eſt, quænam ſit illa Conſequentia, toties in his & aliis Synodorum Actis laudata, paſſim regulis adjuncta, & à qua frequentiſſimè quid dicitur fieri aut non fieri *Conſequenter?* Reſpondeo eſſe illam, de qua noſtræ Synodi Relatio ad Sanctum Leonem Papam: *Dioſcorus Beatum Flavianum præter omnem Canonum conſequentiam damnavit*. Et in litteris ad Leonem Auguſtum, poſt Synodum Chalcedonenſem exſtantibus, Joannes Heracleæ Epiſcopus, Europæ Metropolita, ac totius Thracicæ diœceſeos Primas: *Clerici præter Eccleſiaſticam conſequentiam ordinati*. Epiſt. 27.
Et in aliis ibidem ad eumdem Principem litteris Pergamius Antiochenus Epiſcopus, Piſidiæ Metropolita: *Secundùm conſequentiam regularem*. Similia Patrum ac Synodorum loca adduci poſſint plurima. Epiſt. 41.
Proindè Conſequentia ſeu Canonum Conſequentia non eſt aliud, quam tempore illo uſitatus Canonum Codex, in quo omnes probati Canones, certo ſeu dignitatis ſeu temporis ordine, ſeſe conſequebantur. Noſtra hodie Conſequentia eſt corpus Canonici Juris.

Ex Conſtantinopolitanæ ſub Sancto Flaviano Synodi Actis lecta quoque fuit Sancti Cyrilli ad Joannem Antiochiæ Patriarcham & ejus Synodum pacificatoria Epiſtola, duas in Domino plenas naturas prædicans, atque tunc omnes Illyricianæ diœceſeos Epiſcopi exclamarunt: *Sic credimus, ſicut & Cyrillus. Cyrilli æterna memoria*. Et famoſus Theodoretus: *Anathema ei, qui dicit duos Filios, Unum enim Filium adoramus Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum Unigenitum*. Theodoretus apud Dioſcori factionem erat ſuſpectus de duobus: Quod Sancti Cyrilli Capitula, perſonam, initamque Eccleſiarum cum illo pacem damnaret: & quod ſub duabus in Domino naturis profiteretur & duas perſonas, ideòque Jeſum cum Neſtorio ſolveret. Utriuſque ſuſpicionem iſta interlocutione purgavit. Et de eiſdem ſuſpecti Collegæ Orientales acclamarunt: *Flavianus ſic credebat, Flavianus iſta defendebat, pro his Flavianus damnatus eſt. Euſebius Neſtorium depoſuit. Dioſcorus fidem corrupit*. Quibus ex verbis quidam volunt Euſebium Dorylæi Epiſcopum, licèt hodiè non habeatur ſubſcriptus, adfuiſſe primæ Synodo Epheſinæ. Ut ut ſit, certum eſt eum non minùs Neſtorianæ, quam Eutychianæ blaſphemiæ fuiſſe adverſum. Undè & Ægyptii, Dioſcoro addictiſſimi, Epiſcopi fuere adſtipulati: *Omnes ſic credimus, ſic ſapit univerſus mundus*. Et hìnc à glorioſis judicibus fuerunt meritò interrogati: *Qua ratione Eutychen, his contraria dicentem, in communionem ſuſcepiſtis, Flavianum verò & Euſebium, his uſos, depoſuiſtis?*

Lecta fuit & devia interlocutio, qua Euſtatius Berytenſis Epiſcopus, laudatam Sancti Cyrilli Epiſtolam, prædicataſque ab illa duas Domini naturas ex aliis ejuſdem Epiſtolis conatus ad Eutychetis deliria detorquere, dixerat: *Non oportet intelligere duas naturas, ſed unam Dei verbi incarnatam*. Ad quæ Orientales Epiſcopi exclamarunt: *Iſta Eutyches dicit, hæc Dioſcorus dicit*. Repoſuit verò Dioſcorus: *Neque confuſionem dicimus, neque diviſionem, neque converſionem*. Confuſionis dogma Eutyches ab Apollinario, Apollinarius acceperat ab Arianis, quorum ſenſum eleganter & lucidè exponit Phœbadius, Agennenſis in Gallia Epiſcopus, in virorum illuſtrium catalogo per Sanctum Hieronymum laudatus: *Duplicem* Chriſti Domini naturam ſive *ſtatum, non conjunctum, ſed confuſum vultis videri, ut etiam unius veſtrum, id eſt, Potami Epiſtola, quæ ad Orien-*

Orientem & Occidentem tranſmiſſa eſt, qua aſſerit carne & ſpiritu coagulatis per ſanguinem Mariæ, & in unum corpus redactis, paſſibilem Deum factum. Hoc ideo, ne quis illum ex eo crederet, quem impaſſibilem ſatis conſtat. Feciſtis igitur de Spiritu Dei & carne hominis neſcio quid tertium: Quia nec verè etiam Deus eſt, ſi verbum eſſe deſiit, caro enim factus; neque verè homo, quia non propriè caro. Fuit enim verbum. Ac ſic ex utroque jam neutrum. Ab erubeſcenda impietate purgat ſe Dioſcorus, ajens à ſe quidem negari duas naturas, & adſeri unicam, at Dei Verbi incarnatam, ideòque ſine errore & periculo confuſionis.

Et reverà hæc propoſitio *Chriſtus eſt una natura Dei verbi incarnata*, habet ſenſum ſanum, à confuſionis blaſphemia purum, expoſitum largè à quinta Synodo. An illum Dioſcorus in mente geſſerit noluit Synodus diſquirere: Confuſionem ab illo adſeri ſuadebat præſumptio juris & de jure. At verò de Euſtatio Berytenſi Epiſcopo, viro inſigniter uſque huc orthodoxo, glorioſi judices ſunt interlocuti: *Dicat ſancta Synodus, ſi canonicis Epiſtolis ſanctæ memoriæ Cyrilli, quæ in Synodo publicatæ & hic lectæ ſunt, conſonat interlocutio Euſtatii reverendiſſimi Epiſcopi.* Et antequam Synodus reſponderet, Euſtatius in medium prodiens, & librum geſtans dixit: *Si malè dixi, ecce codex. Liber Cyrilli anathematizetur, & anathematizer.* Produxit Sancti Cyrilli ad Acacium Melitinæ Metropolitam, ad Valerianum Metropolitam Iconienſem, ad Succeſsum Dio-Cæſareenſem in Iſauria Epiſcopum, & ad Eulogium Presbyterum Conſtantinopolitanum litteras, in quibus propoſitioni iſti ſeſe tenaciter affixum oſtendit, ipſamque liberam ab omni Apollinariſticæ confuſionis adſertione, immò & ſuſpicione. Hanc propoſitionem, *Chriſtus poſt adunationem eſt duæ naturæ*, videtur Orientalibus ſolo diſpenſatorio ineundæ pacis amore ac neceſſitate indulſiſſe. Et hinc labendi anſam ſumpſit in Epheſino latrocinio Euſtatius, & ad noſtram Synodum perrexit: *Qui dicit unam naturam ad negationem carnis Chriſti, quæ & conſubſtantialis eſt nobis, anathema ſit; & qui dicit duas naturas ad diviſionem filii Dei, anathema ſit. Et pro Beato Flaviano dicere volo. Ipſa verba accepit Beatus Flavianus, & porrexit piiſſimo Imperatori, & jubete recitari manum ipſius, ut dicat univerſa Synodus, quia juſtè ſuſcepta eſt.* Orthodoxam profeſſionem probavit omnis Synodus; at glorioſi Judices addiderunt: *Cur ergo Flavianum beatæ memoriæ depoſuiſti?* Etenim Orientalis in prima Phænicia Epiſcopus erat Euſtatius, ideòque duarum in Domino naturarum profeſſionem, per Anteceſſores ſuos à Sancto Cyrillo exactam, non potuerat ſine ſpeciali crimine damnare. Hinc humiliter repoſuit: *Erravi.*

Ventum eſt ad Sancti Flaviani de recitatis Sancti Cyrilli Epiſtolis judicium, quo duas in Domino naturas & ipſe fuerat profeſſus, & glorioſi Judices ſunt interlocuti: *Quod dicunt reverendiſſimi Epiſcopi? Itanè exponens fidem ſanctæ memoriæ Flavianus orthodoxam & catholicam religionem ſalvavit, an erravit in ea?* Hæc eſt enim profeſſio, cujus cauſa illum uti hæreticum Neſtorianum damnavit latrocinium Epheſinum. Reſpondit verò Sanctus Paſchaſinus, Romanæ Eccleſiæ Vicarius & Legatus: *Sanctè, & integrè, & catholicè expoſuit beatæ recordationis Flavianus. Siquidem ejus fidei expoſitio cùm beatiſſimi atque Apoſtolici viri Papæ Romani Epiſtola concordat.* Et ejus collega Lucentius Epiſcopus Eſculanus: *Quoniam ſanctæ memoriæ Flaviani fides concordat cum Apoſtolica ſede & Patrum traditione, ſententiam, qua illum ab hæreticis conſtat eſſe damnatum, in eos retorqueri à ſancta Synodo neceſſe eſt.* Quod ipſum cenſuerunt Anatolius Conſtantinopolitanus, Maximus Antiochenus, Thalaſſius Cæſareenſis, Euſebius Ancyranus, Euſtatius Berytenſis, Juvenalis Hieroſolymæ, Petrus Corinthiorum, Quintilius Heracleenſis, Zozon Philippenſis, & alii longè plures Epiſcopi, tranſeuntes ad alteram, in qua Orientales Dioſcoro adverſi ſtabant, Synodi partem, poſtulantes tamen Sancti Flaviani profeſſionem plenam ad fidem uſque legi. Juvenalis erat Orientalis Epiſcopus: Cur ergo in alia à Collegis parte ſtabat? Quod ab Antiochena ſede ſe ſeparaſſet, & à ſuis Anteceſſoribus erectum Hieroſolymæ ſchiſmaticum Patriarchatum omni conatu manuteneret. Invaſerat duas Phænicias: Hinc illi Euſtatius Berytenſis adhærebat. Ita ergo inſigniter deficere cœpit Dioſcori factio, in quam Epiſcopi Orientales exclamarunt: *Martyr Flavianus fidem benè expoſuit.* At Dioſcorus interceſſit: *Legantur reliqua ejus verba, & ſic reſpondebo. In ſequentibus enim invenitur ſe impugnans, & dicens poſt adunationem duas naturas. Manifeſtè ideò damnatus eſt. Ego autem teſtimonia habeo ſanctorum Patrum, Athanaſii, Gregorii, Cyrilli in multis locis, quia non oportet dicere duas naturas poſt adunationem, ſed unam naturam Dei Verbi incarnatam. Ego cum Patribus ejicior. Ego defendo Patrum dogmata, non tranſgredior in aliquo. Et horum teſtimonia non ſimpliciter, neque tranſitoriè, ſed in libris habeo: Ut verò omnes petierunt, & ego rogo reliqua recitari.*

Propoſitionem iſtam, *Chriſtus eſt una natura Dei Verbi incarnata*, fuiſſe in Eccleſias à Sancto Athanaſio inductam inſinuat etiam Ferrandus Eccleſiæ Carthaginenſis Diaconus, in litteris ad Anatolium Romanæ Eccleſiæ Diaconum, ajens inductā adversùm Arianos, ſuo autem tempore propter Eutychianos fuiſſe ſuſpectam. Sancti Athanaſii locum ex oratione de Domini Incarnatione adducit in libro de Sectis Leontius Scholaſticus Byzantinus: *Eumdem eſſe Dei Filium ratione Spiritus, & hominis Filium ratione carnis. Non duas naturas unum illum Filium, quorum una ſit adoranda, non adoranda ſit altera, ſed unam naturam Dei Sermonis incarnatam.* At ipſe conſtanter adſerit verba iſta in Athanaſio non reperiri. *Cùm*, inquit, *interrogantur* Acephali, propoſitionis iſtius acerrimi quaſi ex Sancto Athanaſio defenſores. *Ubi dictum hoc exſtet, nec ejus oſtendendi copiam habent, in arctum coacti, puſillam quamdam orationem proferunt quaſi duorum foliorum, in qua hoc dictum legitur. At notum eſt univerſis, omnia Sancti Athanaſii opera valdè magna eſſe.* Puſilla iſta duorum foliorum oratio videtur eſſe oratio de Domini Incarnatione adversùs Paulum Samoſatenſem, in qua voces iſtæ reverà non reperiuntur. Pergit Leontius: *Primus inter orthodoxos Cyrillus protulit verbum*

Epiſt. 1. Col. 7.

Cap. 8.

bum iſtud. Inter orthodoxos dicimus, quoniam ſæpiùs hoc Apollinaris reprobat, undè factum eſt ut Sanctus Cyrillus pro Apollinariſta ſit habitus ab Orientalibus, cùm talis non eſſet. Quid autem ad hoc reſpondemus, quod Beatum Cyrillum producunt citantem hoc Dictum in libro adversùs Theodorum Mopſueſtenum, *quaſi profectum ab Athanaſio? Nimirùm dicimus reapsè quidem illud in Beati Cyrilli contra Theodorum invectivis legi, ſed mendum eſſe priſcum. Dioſcorus enim ſucceſſor Beati Cyrilli factus, cùm ejus opera reperiſſet, fortè non veritus eſt inſerere nonnulla, quæ ipſi libitum fuit. Neque verò conjecturis non modò niti, quod Beatus Cyrillus illud contra Theodorum non produxerit, ex eo quoque manifeſtum eſt. Nam Theodoretus, qui Theodorum defendebat, univerſas auctoritates refutans, quaſcumque Sanctus Cyrillus contra Theodorum de ſanctis Patribus protulerat, nunquam hujus dicti meminit. At enim iſti referunt à Theodoreto callidè omiſſum: Quod enim adverſis eam auctoritatem oculis adſpicere non poſſet, ut admodùm planam, & apertam, idcircò ſponte ab ipſo prætermiſſam. Reſpondemus tantùm abeſſe, ut eam Theodoretus ibi poſitam prætertire voluerit, ut cùm Beatus ille Cyrillus alibi dixiſſet* UNAM NATURAM DEI SERMONIS INCARNATAM, *Si quidem ſciviſſet Theodoretus id verbum, quod apud Cyrillum exſtat, ex Sancto Athanaſio citatum, nequaquam adeò temerè* Cap. 10. *dicturus fuerit:* QUIS TIBI PATRUM DIXIT UNAM NATURAM DEI SERMONIS INCARNATAM? Addit Liberatus Carthaginenſis memoratas in Theodorum invectivas non eſſe Sancti Cyrilli, ſed ſub ejus nomine fictas. Quocircà videtur Dioſcorus eadem hìc audacia pro Dicto illo adduxiſſe Sanctum Athana- L. 3. c. 11. ſium, qua illius nomen nuper intruſerat in dictas invectivas. Etiam in libris de orthodoxa fide Sanctus Joannes Damaſcenus Dictum iſtud, non Sancto Athanaſio, ſed ſoli Sancto Cyrillo adſignat, dicens in illo vocem, *Natura*, quandoque pro perſona ab eodem uſurpari. Et in tractatu de compoſita Domini natura ait illud quidem adſcribi & Sancto Athanaſio, ſed per Acephalos. Res incerta eſt, etiam ſuperiùs diſcuſſa. Ut ut ſit, voces iſtas, quod ab Eutychete & Dioſcoro in palmare erroris fundamentum adſumerentur, Synodus noſtra noluit canonizare. Laudatus Ferrandus uti proſcriptas tractavit. Ejus legitimum ſenſum eleganter exponit in libro de Domini Incarnatione, exſtante in tomo undecimo Bibliothecæ Patrum, Theodorus Monachus & Presbyter Rhaitenſis.

Reliquorum Actorum lectio Ætherici Smyrnenſis Epiſcopi, ſuum in Sancti Flaviani Synodo dictum ſuffragium prævaricati in Epheſino latrocinio, lapſum ſuprà abundè expoſitum aperuit, nec non hanc Longini Cherſonenſis Epiſcopi interlocutionem in laudata Synodo: *Poſt inhumanationem ex duabus naturis adoro Divinitatem unigeniti filii Dei.* De qua Dioſcorus. *Ex duabus ſuſcipio, duas non ſuſcipio.* Et rursùm, agens adversùs interlocutionem Juliani Epiſcopi Coenſis: *Poſt unionem non ſunt duæ naturæ.* Inter haſce propoſitiones, *Chriſtus eſt in duabus naturis*, &, *Chriſtus eſt ex duabus naturis*, Apollinariſtæ poſuerunt grande diſcrimen. Eum eſſe ex duabus naturis, verùm in unam compoſitam mixtis & confuſis, fatebantur; eſſe in duabus, integritatem ac plenitudinem ſuam ſine mixtione aut confuſione retinentibus, pernegabant. Quod diſcrimen etiam in palmare erroris ſui fulcrum adſumpſit, ut ipſe Eutyches, ità omnis poſt præſentem Synodum factio Eutychiana. Quantas, & quales ex voculis, *Ex*, &, *In*, turbas adversùs Juvenalem Hieroſolymæ Epiſcopum ex Synodo noſtra reducem, & adversùs omnem Palæſtinæ Eccleſiam excitarit Pſeudo-Monachus Theodoſius, refert in hiſtoria ſua Evagrius Epiphanienſis. Hìnc dixit etiam Dioſcorus, *Ex duabus ſuſcipio, duas non ſuſcipio.* Hìnc item iſtas licet ſano ſenſu orthodoxas, cum illis identicas, & ab Eccleſiæ Patribus uſitatas voces canonizare noluit noſtra Synodus: Noluit Eutychianiſtis dare fomentum ullum, aut fucum fomenti. Rem inſigniter narrat Leontius Byzantinus. *Alterum* Acephalorum adversùs Synodum Chalcedonenſem *dubium eſt, cur ipſa definitionem illam repudiarit, qua continebatur verbum illud,* EX DUABUS NATURIS, *cùm tamen ſanctus ille vir Cyrillus ſursùm deorsùmque,* DUABUS EX NATURIS *dicat. Ad hoc reſpondemus non rejectam fuiſſe propterea, quod iſta verba contineret,* EX DUABUS NATURIS, *hæc enim & nos admittimus, & ipſi Hæſitantes, & Eutyches, ſed quod eſſet imperfecta. Nullam enim refutationem dogmatum Eutychis habebat, ſed id ſolum complectebatur, quod communiter utriſque probatur. Tantùm verò abeſt, ut reſtiterit illis verbis,* EX DUABUS NATURIS, *ut in ſecunda definitione ubique refutans Eutychen, nuſquam mentionem fecerit hujus loquendi formulæ,* EX DUABUS NATURIS, *quaſi ſcilicet eam admitteret.* Multi putant fuiſſe admiſſam. Cum clamore & impetu dixit iſta Dioſcorus, adjungens: *Cogor impudenter agere, de anima eſt mihi Sermo.* Ejus impudentiam Sanctus Paſchaſinus compreſſit.

Ad lectam Eudoxii apud Boſphorum Epiſcopi profeſſionem, *Deus Verbum hominem perfectum adſumpſit*, interceſſit Euſtatius Epiſcopus Berytenſis: *Hominem non adſumpſit, ſed homo factus eſt, carnem autem adſumpſit.* Verùm ſine firma ratione. Etenim Eudoxii phraſin uſurpant & Græci & Latini Patres frequentiſſimè, nominatim Sanctus Auguſtinus, ex quo cantat in dies Latina Eccleſia: *Tu ad liberandum ſuſcepturus hominem non horruiſti Virginis uterum.* Ante Neſtorii præſertim, vocibus illis peſſimè abuſi, tempora fuiſſe Patres ita locutos rectè advertit Facundus Epiſcopus Hermianenſis. Noſtræ Syno- L. 9. c. 5. di tempore ex Neſtorio ſuſpectæ erant, ac indè Euſtatius ſumpſit intercedendi fundamentum.

Etiam adversùs lectam in Sancti Flaviani Synodo Eutychetis profeſſionem, *Confiteor ex duabus naturis fuiſſe Dominum noſtrum ante adunationem, poſt verò Unam naturam confiteor*, nec non & adversùs datam vocibus illis à Dioſcoro in Epheſino latrocinio approbationem, *Conſentimus hic & nos omnes*, interceſſerunt Epiſcopi Orientales: *Iſta nemo dixit. Anathema ei qui dixit iſta. Homicida dixit: Ægyptii dixerunt hæc. Iſta Pharaonis ſunt.* Agunt præſertim in voces, *Unam naturam confiteor.* Et in voces, *Ante adunatio-*

nem. Eas enim, uti graviter Origenem fœtentes, culpavit etiam in dogmaticis ad Sanctum Flavianum litteris Sanctus Pontifex Leo Magnus. Prædicari volunt duas in Domino naturas, de quibus tamen rectè monuit Euſtatius Berytenſis: *Et intentio piiſſimi Imperatoris, & intentio piiſſimæ Auguſtæ, & intentio veſtra vult unire Eccleſias. Ergò, ne poſtquam hinc fuerimus digreſſi, incipiant aliqui dicere, Quoniam docuerunt duas naturas dicere poſt adunationem diviſas*. Ubi Euſtatius omninò prophetavit. Etenim duarum naturarum adſertio fuit palmaris adversùs præſentem Synodum calumnia Eutychianiſtarum, delirantium duas naturas ſtare non poſſe ſine duabus perſonis, & naturali ſecundùm hypoſtaſin unioni repugnare. At rectè repoſuit Baſilius Epiſcopus Seleucienſis: *Cognoſcimus duas naturas, non dividimus; neque diviſas, neque confuſas dicimus*. Etenim nòn naturarum diverſitas, ſed diviſio inducit pluralitatem perſonarum.

Lectus eſt ejuſdem Baſilii apud Epheſum lapſus, & orthodoxi apud Conſtantinopolim dati ſuffragii palinodia, ubi aliud ille neſciit, quam allegare metum ex Dioſcori violentiis, & veniam precari. Et roganti Dioſcoro, *Ego te coegi*, reddidit: *In tale nos homicidium tu compuliſti per manus multitudinis poſt damnationem Beatiſſimi Flaviani. Conjicite, quantam tunc intulit violentiam, omnium rerum poteſtatem adeptus & judicii, cùm etiam & nunc perturbet Concilium. Sex illi* conſpiratores Epiſcopi *tantùm relicti ſunt, & omnes nos conturbat*. Ex quo liquet Dioſcorum fuiſſe inſigniter turbulentum.

Sub noctis tandem exordium accenſis cereis, lecta fuit latrocinalis in Sanctum Flavianum ſententia, in quam Epiſcopi Orientales exclamarunt: *Anathema Dioſcoro. Hac hora damnavit* Sanctum Flavianum, *hac hora damnetur. Sancte Domine tu illum vindica. Catholice Imperator tu illum vindica. Leoni multos annos. Patriarchæ multos annos*. Hæc eſt prima apud generales Synodos memoria vocis, *Patriarcha*; prima ejus acceptio pro illis Epiſcoporum Primatibus, quos jam paſſim vocamus Patriarchas. Dico, *In Synodis generalibus:* Falluntur, qui eam putant non eſſe an-
Epiſt. 29. tiquiorem. Etenim in litteris ante Synodum no-
Epiſt. 50. ſtram exſtantibus ſcribit ad Valentinianum tertium Auguſtus Theodoſius: *Leo reverendiſſimus Patriarcha*. Quod ipſum repetit in litteris ad Gallam Placidiam Auguſtam. Eodem titulo Xixtum ſecundum Pontificem inſignit in ſermone de Sancto Laurentio Sanctus Maximus Epiſco-
Cap. 8. pus Taurinenſis. Et in litteris ad Servianum Conſulem, exſtantibus apud Flavium Vopiſcum in vita Saturnini Tyranni, Adrianus Auguſtus memorat Chriſtianorum in Ægypto Presbyteros, Epiſcopos, & Patriarcham, utique Alexandrinum. Non video, cur à Domino Petro de Marca perſuadeat Adrianum loqui de Patriarchis Judæorum. Attamen videtur vox à Synagoga veniſſe ad Eccleſiam. Etenim in primo ad Ruffi-
Cap. 3. num libro ſcribit Sanctus Hieronymus: *Origenes* Hebræorum *Patriarcham Huillum, qui temporibus ejus fuit, nominat*. Et in litteris ad Pamachium
Epiſt. 101. agit de Gamaliele Patriarcha, homine tantæ auctoritatis, ut contra Heſychium, virum ſub Theodoſio Auguſto Conſularem, graviſſimas exercuerit inimicitias. Et hæc Eſajæ Prophetæ verba. *Effæminati dominabuntur eis*, hunc in modum interpretatur: *Conſideremus Patriarchas Hebræorum, effæminatos ac deliciis affluentes, & impletam eſſe prophetiam cernemus*. Patriarchas iſtos fuiſſe ſupremos ſpectantium ad religionem quæſtionum judices, liquet ex lege Arcadii & Honorii Auguſtorum ad Eutychianum Prætorio Præfectum, exſtante in Codice Theodoſiano. Eorumdem dignitatem & poteſtatem variis ibi- L. 2. tit. 1.
dem legibus firmant etiam Conſtantinus, Con- c. 10.
ſtantius, Valentinianus, ac Theodoſius Augu- L. 16. tit. 8.
ſti. Erant apud ſuos perſonæ ſpectabiles atque il- c. 1. 2. 11.
luſtres. Verùm in ſuo Codice Juſtinianus ipſo- 13. 15. 29.
rum non meminit, quod nempe grandi illo titulo, ad ſupremos Chriſtianorum Epiſcopos privativè translato, eſſent penitùs exuti. Paulatim & ſucceſſivè id fuit factum.

Poſteriora ſæcula titulum iſtum ad quoſdam etiam Metropolitas & Primates extenderunt. Etenim circa Sancti Gregorii Magni tempora Metropolitanus Aquilejenſis, quod Hiſtrii ſchiſmatis, tria Capitula adversùs quintam Synodum & Romanam Eccleſiam defendentis, caput eſſet, à ſuis aſſeclis vocari cœpit Patriarcha. Et hi ſunt veri natales iſtius Patriarchatus. Ad eadem tempora Synodus ſecunda Matiſconenſis in ſua præfatione Priſcum Lugdunenſium Metropolitam vocat Epiſcopum Patriarcham. Etiam Sanctum Nicetium, ejuſdem civitatis Epiſcopum, ità vocat Sanctus Gregorius Turonen-
ſis. Et ad Rudolfum Bituricenſium Metropoli- L. 5. c. 21.
tam ſcribit Nicolaus primus Pontifex: *Qui ad te, quaſi ad Patriarcham ſuum, provocaverint*. Ep. 39. c. 2.
Rerum Anglicarum Eccleſiaſtici Scriptores eumdem titulum frequenter attribuunt ſuo Primati Cantuarienſi. Etiam apud Petrum Bleſenſem legimus, quod Henricus ſecundus Anglorum Rex Sanctum Thomam Cantuarienſem, dummodò ad pacificandum regnum iſti Epiſcopatui cederet, paratus eſſet transferre *ad eminentiam majoris Patriarchatus*, id eſt, ad digniorem ſedem Metropolitanam. Etiam in hac noſtra Synodo glorioſi judices omnem Metropolitam diſertè vocant Patriarcham. Et ſecundo Canone Conſtantinopolitano, Patriarchis & autocephalis Primatibus ſuas diœceſes diſtribuente, dicit generaliter Socrates: *Patriarchas conſtituit*. At impropria eſt iſta vocis acceptio. Etenim ſolos tres, Romanum, Alexandrinum, & Antiochenum, pro veris Patriarchis ſemper habuit Eccleſia, quibus poſtmodùm Conſtantinopolitanus & Hieroſolymitanus per rapinam & malas artes acceſſerunt. Reliquos omnes majores Epiſcopos ſolo Metropolitæ, Archi-Epiſcopi, aut Primatis titulo jam pridem inſignimus. Romanus tamen, uti & Alexandrinus, Papa intitulari ſemper maluit quam Patriarcha, de cujus nominis origine & dignitate eſt alibi opportunè dicendum.

Poſt lecta alia latrocinalia Acta glorioſiſſimi judices ſunt tandem interlocuti: *De recta quidem & catholica fide perfectiùs ſequenti die, conveniente Concilio, diligentiorem examinationem fieri oportere perſpicimus. Quoniam verò Flavianus religioſæ*

me-

memoriæ, *& Euſebius reverendiſſimus Epiſcopus*, *ex Geſtorum & cognitionum ſcrutatione*, *& ipſa voce quorumdam*, *qui tunc Synodo præfuerunt*, *confitentium ſe erraſſe*, *& fruſtra eos damnaſſe*, *quia nihil circa fidem monſtrantur erraſſe*, *oſtenduntur injuſtè depoſiti*, *videtur nobis juſtum eſſe*, *ſi placuerit Diviniſſimo & piiſſimo Domino noſtro*, *eidem pœnę Dioſcorum reverendiſſimum Epiſcopum Alexandriæ*, *Juvenalem Epiſcopum Hieroſolymorum*, *Thalaſſium Epiſcopum Cæſareæ Cappadociæ*, *Euſebium Epiſcopum Ancyræ*, *Euſtatium Epiſcopum Beryti*, *& Baſilium Epiſcopum Seleuciæ Iſauriæ*, *qui tunc poteſtatem & principatum Synodi tenuerunt*, *ſubjacere*, *& à ſancto Concilio ſecundùm regulas ab Epiſcopali dignitate fieri alienos*, *omnibus quæ conſequenter acta ſunt ad ſacrum Apicem referendis*. Et Orientales cum ſibi adhærentibus Epiſcopi acclamarunt: *Hoc juſtum judicium. Dioſcorum Chriſtus depoſuit! Homicidam Chriſtus depoſuit. Martyres Deus vindicavit*. Et Epiſcopi Illyriciani: *Omnes erravimus*, *omnes veniam mereamur*. Spectabant illi ad Romanum Patriarchatum, ideòque Sancti Leonis de Sancto Flaviano & profano Eutychete judicium prævaricati, ſingularis veniæ gratia habebant opus. Porrò glorioſiſſimi judices memoratos Epiſcopos non depoſuere, ſed dumtaxat judicarunt deponi per Synodum dignos.

Et perrexerunt: *Unuſquiſque reverendiſſimorum Epiſcoporum præſentis ſancti Concilii*, *quomodò credat*, *in ſcriptis ſine ullo metu*, *Dei timorem ante ſuos oculos ponens*, *exponere feſtinet*, *cognoſcens quoniàm Diviniſſimus Dominus noſter ſecundùm expoſitionem in Nicæa congregatorum trecentorum decem & octo ſanctorum Patrum*, *& ſecundùm expoſitionem*, *qui poſt eos fuerunt*, *centum quinquaginta*, *& ſecundùm canonicas Epiſtolas & expoſitiones ſanctorum Patrum*, *Gregorii*, *Baſilii*, *Athanaſii*, *Hilarii*, *Ambroſii*, *& Cyrilli duas canonicas Epiſtolas in Epheſina prima Synodo publicatas & confirmatas*, *credit*, *nullo modò ab earum fide recedens*. *Etenim reverendiſſimus Archi-Epiſcopus ſenioris urbis Romæ Leo adversùs infidelem & contrariam catholicæ religioni emergentem dubitationem viſus eſt ad reverendæ memoriæ Flavianum miſiſſe Epiſtolam*. Hac in Epiſtola ſeſe à ſanctorum Patrum confeſſione non receſſiſſe profitebatur, eam permiſerat à Synodo diſcuti, & cum ſanctorum Patrum Scriptis conferri, ac tum ex ipſa Eutychianas lites definiri mandarat Sanctus Leo, ideòque glorioſi judices deſignant ſanctos Patres, cum quorum Scriptis oporteat fieri collationem. Deſignant non Nicænum tantummodò Symbolum, ſed & Conſtantinopolitanum: Adversùs Apollinariſticas Eutychetis nugas, Symbolum iſtud variè infamantes. Secunda Sancti Cyrilli ad Epheſinam Synodum lecta, & per ipſam confirmata Epiſtola eſt Epiſtola duodecim Capitulorum, ideòque & illam uti authenticam glorioſi judices habuere. Uſque ad accenſos cereos, ſeu ultimam veſperam Actio duravit.

ACTIO II.

AD ſecundam Actionem, factam ſexto Idus Octobres, loqui cœperunt glorioſiſſimi judices, rogantes à Sancti Flaviani & Euſebii Dorylæenſis, quos crudeliter & latrocinaliter damnatos jam abundè conſtabat, cauſa procedi ad diſcutiendas controverſæ fidei quæſtiones, *pro quibus & maximè Concilium factum erat*, idque ſine *timore*, *gratia*, *inimicitia*, & addentes: *Scire vos volumus*, *quia tam Diviniſſimus orbis terræ Dominus*, *quam nos catholicam fidem à trecentis decem & octo Patribus*, *& à ſanctis centum & quinquaginta*, *nec non à cæteris ſanctiſſimis & glorioſiſſimis Patribus traditam cuſtodimus*, *& ſecundùm ipſam credimus*. Symbolum Conſtantinopolitanum, uti unum è fidei fundamentis denuò profitentur. Et Epiſcopi omnes acclamarunt: *Expoſitionem alteram nullus facit. Neque tentamus*, *neque audemus exponere. Docuerunt enim Patres*, *& in Scriptis cuſtodiuntur quæ ab eis ſunt expoſita*, *& citrà ea dicere non poſſumus*. Addit Cecropius Sebaſtopolitanus in prima Armenia Epiſcopus: *Emerſerunt quæ ad Eutychen pertinebant*, *& ſuper iis forma data eſt à ſanctiſſimo Archi-Epiſcopo Romanæ urbis*, *& ſequimur eum*, *& Epiſtolæ ejus omnes ſubſcripſimus*. Et Epiſcopi omnes: *Iſta omnes dicimus*. Exponit Theodoretus Cyrenſis Epiſcopus in litteris ad Sanctum Papam Leonem: *Incidimus in illa*, *quæ de Salvatoris Deique noſtri Incarnatione Sanctitas veſtra ſcripſit*, *& admirati ſumus exactam operis diligentiam*. Opus iſtud, uti Apoſtolico charactere plenum, inſigniter laudat. Eſt dogmatica ejus ad Sanctum Flavianum Epiſtola, in Epheſino latrocinio per Dioſcorum ſuppreſſa. Poſt latrocinium miſſa eſt à Pontifice per omnes Orientis Eccleſias, & ante præſentem Synodum ab omnibus Epiſcopis ſubſcribi juſſa. Et omnes germanè orthodoxi ſubſcripſere: Tanta ſemper apud cunctas, etiam Orientales, Eccleſias fuit auctoritas ſedis ac definitionis Romanæ. Epiſt. 11.

Perrexerunt glorioſi judices: *Si placet Reverentiæ veſtræ*, *ſanctiſſimi Patriarchæ*, id eſt, Metropolitæ, *ſingularum Provinciarum eligentes ſingulos aut binos ſuæ propriæ quiſque Provinciæ*, *in medio tranſeuntes*, *& communiter de fide tractantes*, *quæ complacita fuerint*, *omnibus manifeſta conſtituant*, *quatenùs ſi*, *ut optamus*, *omnes conſenſerint*, *ſolvatur omnis ambiguitas*, *ſin verò aliqui contraria*, *quod non putamus*, *ſapuerint*, *ità fiet*, *ut eorum voluntates manifeſtæ conſtituantur*. Epiſcopi repoſuerunt: *In Scriptis expoſitionem non facimus*; *Regula eſt quæ prædicat ſufficere quæ ſunt expoſita*. *Regula vult aliam expoſitionem non fieri*. *Ea quæ Patrum ſunt teneantur*. Nullum adversùs Neſtorii nugas Decretum ſcripſerat, ſed eas Nicæno Symbolo adverſari ſola viva voce oſtenderat Epheſina Synodus, ipſum denuò, uti trophæum omnium hæreſium abundè profligatorium, confirmans, addenſque Canonem de nullo ad ipſum faciendo vel unius vocis additamento. Et Valenti Auguſto, roganti unicam voculam,

Con-

Conſubſtantiale, auferri de Nicæno Symbolo, atque ita Eccleſiarum fieri pacem, reſpondit L. 1.
apud Sanctum Gregorium Nyſſenum in libris adversùs Eunomium Sanctus Baſilius, fidei iſti nihil poſſe demi vel addi, & vel de formulæ ipſius ordine mutando non poſſe cogitari. Qua lege ligari etiam generales Synodos exiſtimarunt multi Epiſcopi: Exiſtimarunt nullum poſſe deinceps ſcribi fidei Decretum ſeu definitionem, ſed ſola voce exponi poſſe laudatum Symbolum, & graſſantibus erroribus monſtrari adverſum. At longè rectiùs in litteris ad Leonem Auguſtum, poſt Synodum præſentem exſtantibus, Joannes Sebaſtenus Epiſcopus, primæ Armeniæ Metropolita: *Judicamus definitionem à ſancto Chalcedonenſi Concilio prolatam, non ſicut fidei Symbolum, ſed ſicut definitionem eſſe poſitam ad peremptionem Neſtorianæ veſaniæ*. Noſtræ Synodi de fide Decretum eleganter oſtendit non eſſe novum Symbolum, neque Nicæni Symboli additamentum, ſed novam dumtaxàt adversùm novos hæreticos definitionem, ideòque ab Epheſini Canonis tranſgreſſu longiſſimè abeſſe: Quoniam laudatus Canon intra ſolum Symboli Nicæni ſeu Conſtantinopolitani corpus vetet inſeri quodvis vel unius voculæ additamentum. Epiſt. 48.

Quam doctrinam intellexit etiam Florentius Sardenſis Epiſcopus, Lydiæ Metropolita, reſpondens glorioſiſſimis judicibus: *Quoniam non eſt poſſibile ſubitò dictare de fide eos, qui docti ſunt ſequi Nicænam ſanctam Synodum, & quæ in Epheſo rectè & piè roborata eſt, ſecundùm fidem ſanctorum Patrum Cyrilli & Celeſtini, & Epiſtolæ ſanctiſſimi Leonis, precamur veſtram Magnificentiam præſtari nobis inducias, quatenùs cum decenti tractatu accedere ad veritatis cauſam poſſimus, quamvis in noſtra perſona, qui Epiſtolæ ſanctiſſimi Leonis ſubſcripſimus, non indigemus correctione.* Idem reſpondit Cecropius Sebaſtopolitanus Epiſcopus, & addidit: *Precamur ut ea, quæ ſanctorum Patrum decem & octo ſunt, & quæ ſanctiſſimi Leonis, recitentur*. Placuit hoc glorioſis judicibus, atque ita ad ipſorum interlocutionem Eunomius Nicomedienſis Epiſcopus, Bythiniæ Metropolita, ex codice recitavit Nicænum Symbolum, & omnes Epiſcopi acclamarunt: *Hæc Catholicorum fides. Huic omnes credimus. In hanc baptizati ſumus. Beatus Cyrillus ſic docuit. Papa Leo ſic docuit, Papa Leo ſic interpretatus eſt.*

Exindè Ætius Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Archi-Diaconus recitavit ex codice Symbolum Conſtantinopolitanum, & rursùm Epiſcopi acclamarunt: *Hæc omnium fides, hæc orthodoxorum fides. Omnes ſic credimus*. Ità Symbolum iſtud adversùs Eutychetis calumnias canonizarunt. Notandum, quod non acclamarint: *In hoc baptizamus, in hoc baptizati ſumus*. Nempe dudum etiam poſt Synodum Conſtantinopolitanam pleræque Orientales Eccleſiæ perſtiterunt ſuis catechumenis tradere Symbolum Nicænum. Duravit uſque ad tempora Petri Fullonis ſeu Cnaphei, Patriarchæ Antiocheni, à quo Symbolum Conſtantinopolitanum, in ſola Dominica Paraſceve cantari anteà conſuetum, fuiſſe cantari juſſum ad quodvis ſolenne Sacrificium, eſt alibi oſtenſum. Fuiſſe tunc Antiochiæ etiam catechu- Epiſt. 3
menis traditum docet Epiſtola ſancti Papæ Felicis tertii ad dictum Fullonem. Adfirmat enim traditum fuiſſe illud Symbolum, in quo Dominum Jeſum profitemur natum de Spiritu ſancto ex Maria Virgine: Quæ verba palàm ſunt in ſolo Conſtantinopolitano. Quem morem Eccleſiæ & diœceſi Conſtantinopolitanæ impoſuit Timotheus Epiſcopus, Macedonii ſecundi ſucceſſor, atque ita pedetentim receptus fuit ab omni fermè Eccleſia Orientali. Romana Eccleſia in Baptiſmo Apoſtolicum Symbolum ſemper retinuit, uti in quarto adversùm Eutycheten libro diſertè teſtatur, qui poſt Synodum præſentem floruit, Sanctus Vigilius Epiſcopus Tridentinus. Etiam retinuit, ad Miſſarum ſolennia cantans Conſtantinopolitanum, Hiſpaniarum eccleſia. Liquet ex ſecunda Bracarenſi Synodo, & Sancto Ætherio Uxamenſi Epiſcopo in libris adversùs Elipan- Cap. 1.
dum Archi-Epiſcopum Toletanum. Errorem L. 1. c 9 10
continent hæc verba Stephani Auguſtodunenſis Epiſcopi in libro de Sacramento Altaris: *Damaſus* Pontifex, CREDO IN UNUM DEUM, *ex Decreto Concilii Conſtantinopolitani poſt Evangelium cantari inſtituit*. Quem errorem ex Georgio Ariſtino ſecutus etiam eſt in Florentini Concilii adversùs Marcum Epheſinum Apologia Joſephus F. 677.
Epiſcopus Methonenſis.

Laudatus Archi-Diaconus Ætius etiam legit duas Sancti Cyrilli Epiſtolas: Alteram ad Neſtorium, quæ eſt ad ipſum ſecunda, priori loco lecta in Epheſino Concilio: alteram Eccleſiarum pacificatricem ad Joannem Patriarcham Antiochenum. Magnis acclamationibus utramque Synodus honoravit. Quæſtio eſt, cur & tertiam, quæ eſt duodecim Capitulorum, & cum qua per Epheſinam Synodum canonizata etiam conferri Sancti Leonis dogmaticam Epiſtolam juſſerunt ſuperiùs glorioſi judices, Sancti Cyrilli Epiſtolam præſens Synodus non curarit recitari? Epiſcopis Severianis, iſtud ipſum in Collatione Conſtantinopolitana poſtulantibus, reſpondit Hypatius Archi-Epiſcopus Epheſinus: *Si omnes formas & definitiones fidei in Epheſo adversùs Neſtorium facti Concilii ſuſcepit & conſignavit Chalcedonenſe Concilium, quemadmodùm hanc* Epiſtolam *habuit refellere? Sed quia adversùs Neſtorii blaſphemias, quæ duas naturas in duas perſonas & duas ſubſiſtentias dividunt, unam perſonam & unam ſubſiſtentiam volebant definire, illa autem Epiſtola duarum ſubſiſtentiarum intulit mentionem, proptereà propriè ea nominare diſtulerunt, ut non inveniantur aut illi aut ſibi eſſe contrarii.* Eutychianiſtis univerſam Eccleſiam Neſtorianiſmi calumniantibus, adversùm quos congregati, nullam iſtius in ſe criminationis anſam præbere voluerunt Synodi noſtræ Patres, proindèque iſtam Sancti Cyrilli Epiſtolam, cujus tertium Capitulum vocem *Subſiſtentia* pro natura accipit, atque ita duas in Domino ſubſiſtentias ſeu hypoſtaſes naturaliter uniri dicit, noluerunt ſibi recitari, & expreſſim canonizari.

Dico, *Expreſſim*. Omninò enim receperunt & canonizarunt, adeò ut in Edicto, Ruſticum & Sebaſtianum Romanæ Eccleſiæ Cardinales Dia-

Diaconos degradante, dicat Vigilius Pontifex: *Beatæ recordationis Cyrilli ſynodicam ad Neſtorium cum duodecim Capitulis beata Chalcedonenſis Synodus ad convincendas Neſtorii veſanias in definitione fidei legitur poſuiſſe*. Fidei definitio profitetur à ſe cuſtodiri ordinem & omnes formulas, quæ de fide ſunt apud Epheſum conſtitutæ, quas inter omninò eſt Epiſtola duodecim Capitulorum. Quam profeſſionem ſuprà etiam laudavit, & noſtram ex ipſa adſertionem firmavit Hypatius Epheſinus. Eadem fidei definitio infra expreſſim profitetur & canonizat uti congruenter habentes, non ſolas ejuſdem Sancti Cyrilli ad Orientales, Joannem videlicèt Antiochiæ Patriarcham & ejus Synodum, litteras pacificatorias, ſed & ſynodicas ad Neſtorium Epiſtolas, utique eas ipſas, quas canonizavit prima Synodus Epheſina. Adfirmat eſſe validas ad Neſtorii veſaniam convincendam: Et hìnc Hypatii Epheſini adducta ratio videtur præſentem quæſtionem non penitùs enodare. Quomodò enim ad Neſtorii blaſphemias convincendas valida & efficax Epiſtola poſſit eiſdem blaſphemiis præbere fomenta, & earumdem nos reddere ſuſpectos?

Quare magis placet ratio inſinuata per Theodoretum in litteris ad Domnum Antiochiæ Patriarcham, profecturum ad Epheſinum latrocinium: *Nihil boni ex jactata* ſeu futura Epheſina *Synodo exſpectare licet. Neque enim inſitum iri duodecim* Cyrilli *Capitibus virus norunt, qui aliarum ſunt diœceſeon, ſed ejus, qui illa ſcripſit, claritatem attendentes, nihil ſiniſtrum ſuſpicantur. Et qui ejus ſedi ſucceſſit, omnia, opinor, movet, ut altera Synodo illa confirmet. Qui enim pro imperio nuper illa ſcripſit, & iis, qui acquieſcere his nollent, anathema dixit, quid præſidens Concilio non aget? At ſcito, Domine, neminem eorum, qui inſitam in his hæreſin norunt, adductum iri ut ea recipiat, quamvis duplo plures decernant. Jam ſiquidem, etiamſi plures temerè iſta ſanxiſſent, reſtitimus apud Epheſum, nec planè illi, qui hæc ſcripſerat, communicavimus, quam iis, quæ expoſueramus, adſentiens conſonam his doctrinam accommodavit, nullam Capitum illorum faciens mentionem*. Epiſt. 112. Adfirmat Capitula illa à ſanctiſſimis & doctiſſimis Epiſcopis fuiſſe damnata, ex eis natam omnem Epheſinæ Synodi diſcordiam, & pergit: *Miſi illorum, quæ pacificationis tempore* à Sancto Cyrillo *ſcripta ſunt, exemplum, ut cognoſcas nullam Capitulorum mentionem feciſſe. Et quod oporteat illos, qui ad* ſecundam Epheſinam *Synodum proficiſcuntur, ea quæ pacificationis tempore ſcripta ſunt proferre, & apertè dicere quænam diſsidium fecerint, & quo pacto divulſa coaluerint*. Cap. 6. Et in libro de Sectis Leontius Byzantinus: *Objiciunt* adversùs Synodum Chalcedonenſem Acephali, *cur à Theodoreto non poſtularit, ut Scripta ſua, quæ adversùs beati Cyrilli duodecim Capitula compoſuerat, anathematizaret. Reſpondemus ob id non tam accuſandam Synodum, quam ipſum Cyrillum, hominem ſanctum. Nam in communione cum Orientalibus & ipſo Theodoreto conſtituta, non poſtulavit ab eo, ut anathemate Scripta ſua, quæ contra duodecim Capitula facta fuerant, exſecraretur. Quod igitur ipſe Cyrillus, vir ſanctus, non fecit, ob ejus intermiſſionem an Synodus culpari meretur?* Quæ omnia latiùs narrat Vigilius Pontifex in ſuo de tribus Capitulis Conſtituto. Reverà omne Epheſini Concilii diſsidium hæſit in duodecim Sancti Cyrilli Capitulis. Et quoniam Orientales Epiſcopos ab ipſis, uti Eunomii ac Apollinaris lepram continentibus, vidit ille pertinaciter averſos, ſuæ famæ & gloriæ communem Eccleſiæ pacem prætulit, & inita pace de fide orthodoxa ac Epheſini Concilii Actis cum Joanne Antiochiæ Patriarcha & ejus Synodo, Capitula probari non exegit, nec Theodoreti & aliorum Orientalium Epiſcoporum in illa calumnias recantari. Eos de Chriſtiana fide rectum, de ſe ac ſuis Capitulis dumtaxàt pravum ſentire vidit, atque ita & hæc & ſemetipſum communi Chriſtianæ quietis bono diſpenſatoriè immolavit. Quæ omnia pacificationis Acta & Theodoſius Auguſtus & Xixtus tertius Pontifex confirmarunt, & cuncti Orientales in ſuis archivis ſtudioſiſſimè cuſtodierunt. Verùm Sancti Cyrilli ſucceſſor Dioſcorus, habens digitos patris ſui dorſo groſſiores, tranſactæ paci addi voluit expreſſam Capitulorum approbationem, cunctis eam refutantibus dicens anathema. Et palmaris ejus in Epheſino latrocinio ſcopus fuit Capitula iſta, & ſub eorum fuco Eutychianam hæreſin ſtabilire, & tam hujus quam illorum refutatores perſtringere pari damnationis ſententia: Quod & omninò fecit. Nam Domnum Antiochiæ Patriarcham, omnibus ejus facinoribus ex metu cooperatum, poſtmodùm degradavit ea unica de cauſa, quod Capitula, utique ex Theodoreti & totius ſuæ Synodi ſuaſu, etiam Epheſi impugnaſſet. Porrò Orientalium Epiſcoporum in Capitula odium etiam noſtræ Synodi tempore perſeverabat: Hìnc illa diſpenſatoriam Sancti Cyrilli gratiam in ipſos exercendam duxit, & ab expreſſa Capitulorum confirmatione abſtinendum. Et hæc eſt cauſa, cur Sanctus Gennadius Conſtantinopolitanus, aliique doctiſſimi & ſanctiſſimi Epiſcopi Capitula etiam poſt Synodum noſtram perſeverarint criminari: Criminari, non Sancti Cyrilli, de quo cenſebant optimè, ſed Apollinarii & Eutychetis ſenſum, à quo exiſtimabant iſtas loquendi formulas non poſſe purgari.

Poſt hæc Beronicianus ſacri Conſiſtorii Secretarius ex codice ſibi per Ætium Archi-Diaconum porrecto recitavit dogmaticam Sancti Leonis Papæ ad Sanctum Flavianum & Epheſinum latrocinium Epiſtolam, quam recitandam Dioſcorus ſepties pejerarat. Epiſtolæ laudes ſuo loco adduxi, & addo ex Prato ſpirituali Sancti Sophronii Patriarchæ Hieroſolymitani: Cap. 147. *Habetur ſcriptum in Eccleſia Romana de ſanctiſſimo Leone Pontifice, quod cùm ſcripſiſſet Epiſtolam ad Sanctum Flavianum Conſtantinopolitanum Epiſcopum contra impios Eutychen & Neſtorium, poſuerit eam ſupra tumulum Principis Apoſtolorum Petri, & orationibus, ac vigiliis, & jejuniis vacans oraverit ipſum ſummum Apoſtolum, dicens: Si quid ut homo vel minùs cautè poſui, vel etiam omiſi, Tu cui à Domino Deo Salvatore noſtro Jeſu Chriſto & fides hæc & Eccleſia commiſſa eſt, emenda. Poſt quadraginta verò dies apparuit ei Apoſtolus oranti, & dixit ei? Legi & emendavi. Sumenſque Epiſtolam de ſepulchro beati Petri, aperuit eam,*

tam, & invenit Apoſtolica manu emendatam. Ita à Sancto Gregorio Magno, Romanæ Eccleſiæ adhuc Cardinali Diacono, & Apocriſario apud Tiberium Auguſtum, fuiſſe relatum Sancto Eulogio Patriarchæ Alexandrino, tunc adhuc monacho & Abbati, teſtatur Sophronius, additque inſignem & authenticam viſionem, qua Theodoretus, ex Sancti Eulogii Secretario Darnenſis in Lybia Epiſcopus, laudatum Pontificem Leonem vidit agentem ſolennes gratias laudato Eulogio ob laudatæ Epiſtolæ adversùm Neſtorianos & Eutychianiſtas ſtrenuam defenſionem. cap. 148.

Et tunc quidam exiſtimant factum, quod ad Creſconium & Germanum, Anaſtaſii ſecundi Pontificis apud Anaſtaſium Auguſtum pro exſtinguendo Acaciano ſchiſmate legatos, quæſti fuerunt Dioſcorus Presbyter & Cheræmon Lector, Eccleſiæ Alexandrinæ in Regia civitate Apocriſarii: *Eutychete impiiſſimo contra fidem, quæ à beatiſſimis Apoſtolis prædicata eſt, ſentiente & docere tentante, contigit per idem tempus Sedis Apoſtolicæ Præſulem tunc Leonem litteras ad Chalcedonenſe Concilium deſtinare, quarum fuere interpretes hi, qui cum Theodoreto Cyrorum civitatis Epiſcopo tunc fuerant Neſtorianæ hæreſis ſectatores: Et contra eam fidem, quæ à venerabilibus trecentis decem & octo Patribus eſt edita ſuprà memoratæ litteræ probantur exiſtere. Et non parvas occaſiones his, qui ejuſdem nefandiſſimi Neſtorii blaſphemias vindicant, præſtiterunt, ita ut licentius adſeverent eumdem Neſtorium minimè perverſa ſenſiſſe. His igitur cauſis Deo amabilis populus noſter offenſus eſt, & de græca translatione arbitratus in latino quoque ſermone eundem ſenſum contineri, ac ſeſe ab unitate Romanæ diviſit Eccleſiæ. Nec non etiam Romanus Antiſtes, exiſtimans nos contra eam fidem, quæ tradita eſt à beatiſſimis Apoſtolis, conſpiraſſe, à noſtra ſe communione ſuſpendit.* Græcam laudatæ Epiſtolæ translationem fuiſſe de Neſtorio viriatam, ac exindè turbatam Eccleſiam Alexandrinam, eſt omninò verum. Liquet ex litteris Sancti Leonis Papæ ad Marcianum Auguſtum: *Quia quorumdam hæreticorum verſuta nequitia, ad conturbandam aliorum ſimplicitatem, Epiſtolam meam, quam ad beatæ memoriæ Flavianum dedi, falſaſſe perhibetur, ut commutatis quibuſdam litteris vel ſyllabis receptorem me Neſtoriani erroris aſſereret, obſecro venerabilem Clementiam veſtram, ut eamdem Epiſtolam per venerabilem fratrem meum Julianum* Coenſem *Epiſcopum, vel eos, quos idoneos ad hoc opus Pietas veſtra delegerit, in græcum ſermonem jubeatis integrè, diligenterque translatam, per idoneum latorem ſub veſtri ſignaculi impreſſione deferri, tradendam judicibus Alexandrinis, qui eam Clero & plebi ipſius civitatis faciant recitari, ut agnoſcant ſe fallacium hominum fraude ulteriùs decipi non debere, & probentur Apoſtolicæ Sedis ſynceri eſſe diſcipuli, apud quam nec Eutyches nec Neſtorius ullum obtinent locum: Quia ſicut alios hæreticos, ita & iſtos Eccleſia univerſalis damnavit.* Quod vitiatio iſta facta fuerit in Chalcedonenſi Concilio, & vitiata Epiſtola ad Patres recitata, nunquam credidero: Etenim Sanctus Paſchaſinus, Romanæ Eccleſiæ Legatus, græci ſermonis erat plenè peritus. Aderat etiam Julianus Epiſcopus Coenſis. Et inter Græcorum Epiſcopos erant plurimi doctiſſimi ac ſanctiſſimi, ejuſmodi ſtrophas nequaquam permiſſuri. Nec factam credidero per Theodoretum: Vir iſte doctus & ſanctus fuit dudum quaſi caper emiſſarius, in quem Eutychianiſtæ cunctas ſuas criminationes, & cuncta Neſtorianorum facinora ex odio congeſſere. Abſit, ut illum Sanctus Leo vocet hæreticum, fallacem, ſimplicis populi ſeductorem. Adducta ejus ad Martianum Auguſtum Epiſtola data fuit quinto idus Martias, Ætio & Studio Conſulibus, anno Domini quadringenteſimo quinquageſimo quarto, qui eſt tertius poſt præſentem Synodum: Adfirmat vitiationem tunc fuiſſe recentem. Factam exiſtimo poſt confirmatum à Romana Eccleſia in cathedra Alexandrina Sanctum Proterium à degradati & relegati Dioſcori turbulentiſſimis Sequacibus deſperantibus de ejuſdem Dioſcori reſtitutione, ideòque & Leonem Pontificem & noſtram Synodum de Neſtoriana lue incipientibus palàm calumniari.

Epiſt. 69

Ex eodem codice laudatus Beronicianus legit varia Sancti Hilarii Pictavienſis, Sancti Gregorii Nazianzeni, Sancti Ambroſii, Sancti Joannis Chryſoſtomi, Sancti Auguſtini, & Sancti Cyrilli Alexandrini loca, dogmaticam Sancti Leonis Epiſtolam confirmantia, oſtendentiaque ipſam à ſanctorum Patrum confeſſione nec ad apicem deviaſſe. Et hinc illi fauſtiſſima ac ſanctiſſima adclamarunt Epiſcopi omnes, & addidere: *Hæc in Epheſo cur lecta non ſunt? Hæc Dioſcorus occultavit.*

Verùm de tribus Epiſtolæ capitibus, quaſi partim Eutycheten, partim Neſtorium redolentibus, dubitarunt Illyriciani ac Palæſtini Epiſcopi, quos tandem ex ſimilibus Sancti Cyrilli locis illuminarunt Ætius Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Archi-Diaconus, & laudatus Theodoretus. Quæ omnia, uti & plura alia, partim à Neſtorianis, partim ab Eutychianiſtis culpata ejuſdem Epiſtola loca, largiùs elucidavit in quarto adversùs Eutychetem libro Sanctus Vigilius Epiſcopus Tridentinus. Et iſtud Theodoreti factum inſigniter laudat Facundus Epiſcopus Hermianenſis: *Theodoretus deliberationi ac definitioni Chalcedonenſis Synodi interfuit, atque Epiſtolam Papæ Leonis, Eutychis dementiam confutantem, ibi defendit, & quibuſdam minùs intelligentibus rectam eſſe monſtravit.* Et infrà in quarto ejuſdem libri capite: *Theodoretus inter alios Patres adfuit Chalcedonenſi Concilio, & beati Leonis Epiſtolam, quam Eutychiani anathematizant, cùm ibi relegeretur, dubitantibus Epiſcopis Illyricianis ac Palæſtinis aſſeruit.* Undè & ipſe Sanctus Leo per Legatos ſuos reduces inſtructus ſolennes illi gratias retulit, de glorioſo labore gratulatus. Ex quo lucet ipſum non fuiſſe Epiſtolæ vitiatorem. Labor ejus placuit etiam glorioſiſſimis judicibus, interlocutis: *Poſt hæc omnia quis adhuc dubitat?* Et Epiſcopi acclamarunt: *Nos ita credimus, omnes ita credimus. Sicut Leo, ita credimus. Noſtrum nullus dubitat. Nos jam ſubſcripſimus.* L. 2. c. 1. Epiſt. 63.

Verùm quod non clamarent omnes: Atticus Nicopolitanus Epiſcopus, veteris Epiri Metropolita interceſſit apud glorioſos judices: *Quoniam præſtitit Magnificentia veſtra ſuarum aurium facilitatem cum patientia, precamur inducias nobis dari, ut*

ut intra paucos dies tranquilla mente, & non turbato animo, quæ Deo placent & ſanctis Patribus, ordinentur. Quoniam verò nunc Domini noſtri, & Sanctiſſimi Patris, & Archi-Epiſcopi Leonis, adornantis Apoſtolicam Sedem, lecta eſt Epiſtola, oportet & beatæ memoriæ Cyrilli Epiſtolam ſcriptam ad Neſtorium, in qua jubet eum conſentire duodecim Capitulis, & hanc dari nobis, ut in tempore diſceptationis parati inveniamur. Et alii Epiſcopi acclamarunt: *Si jubetis dari nobis inducias, petimus Patres ſimul perſcrutari.* Id eſt, accipere tempus ſufficiens perſcrutandis Patribus, eiſque Papalem Epiſtolam conferendi. Repoſuerunt verò glorioſiſſimi judices: *Differatur audientia uſque ad quinque dies, ut inter hos conveniat veſtra Sanctitas ad ſanctiſſimum Archi-Epiſcopum Anatolium, & communiter de fide tractetis, & qui dubitant doceantur. Nam eſt neceſſarium vos omnes convenire, ſed quia conveniens eſt omnibus dubitantibus perſuadere, reverendiſſimus Archi-Epiſcopus Anatolius eligat de his qui* Apoſtolicæ Epiſtolæ *jam ſubſcripſerunt, quos putaverit idoneos eſſe ad docendos eos qui dubitant.*

Hìc eſt Synodi locus, de quo Facundus Her-
Lib.5.c.3. mianenſis: *Nobis Neſtoriani dicunt, Quomodò illam Synodum recepiſtis, in qua non ſolùm multi, ſed etiam potiori loco ſederunt Epiſcopi, qui ab Eutychianis ordinati ſunt, & Eutychetis atque Dioſcori dogma ſecuti probantur?* Reverà enim Anatolius in Sancti Flaviani latrocinaliter degradati Conſtantinopolitanam cathedram fuerat ab Epheſino latrocinio ordinatus ac intruſus, cunctiſque Dioſcori, utpotè ejus Archi-Diaconus, latrocinalibus Actis ibidem cooperatus. Hìnc igitur Neſtoriani Synodum noſtram, in qua Anatolius, homo Eutychianus, non ſolùm ut vulgaris Epiſcopus, & judex adfuerat, ſed uti cunctorum dubitantium Epiſcoporum ſal & lumen fuerat honoratus, tamquam Eutychianam aut certè Eutychiana communione pollutam fuerunt pertinaciſſimè deteſtati. At ſine fundamento. Memorata enim vitia Anatolius per pœnitentiam, per Sancti Petri Apoſtoli claves Sanctus Leo Pontifex, licèt cum diſpenſatorio Canonum vulnere, ad Marciani Auguſti preces expurgarat. Et quidem ſolas inducias, nequaquam ſolennem Cyrillianæ Epiſtolæ lectionem Atticus impetravit. Notanda ſunt ejus verba ad plenam Synodum: *Dominus noſter, ſanctiſſimus Pater, & Archi-Epiſcopus Leo.* Evincunt Romanum Epiſcopum eſſe plena Synodo ſuperiorem.

Sub Actionis finem quidam Epiſcopi pro lapſis in Epheſino latrocinio Epiſcopis, præſertim Juvenali Hieroſolymitano, Thalaſſio Cæſareenſi, Euſebio Ancyrano, Baſilio Seleucienſi, ac Euſtatio Berytenſi, quin & pro ipſo Dioſcoro precati ſunt veniam, quidam illos ad decretas à glorioſis judicibus pœnas poſtularunt, exclamantes: *Pro Patribus petimus, Patres Synodo reddite. Conſentaneos Leoni Synodo. Patres Synodo.* Eos, qui dogmaticam Sancti Leonis Epiſtolam ſubſcribere & profiteri fuerunt parati, poſtulant relinqui ſuo honori, ac non detrudi à Sancta Synodo in ſuggeſtam à glorioſis judicibus damnationem. Et Illyriciani Epiſcopi addiderunt: *Omnes peccavimus, omnium miſeremini. Has voces catholico Imperatori. Eccleſiæ ſcinduntur. Dioſcorum Synodo. Dioſcorum Eccleſiis. Sub imperio veſtro malum non fiat, ſub imperio veſtro diſcordia non fiat.* Ajunt Dioſcorum, non ſolum, ſed cum omni Synodo fuiſſe lapſum, ſine ſchiſmatis periculo non poſſe damnari, ideòque per Principis clementiam pro ipſo obteſtantur. At Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Clerici, fidiſſimi Sancto Flaviano, interceſſerunt: *Qui communicat Dioſcoro, Judæus eſt.* Et Epiſcopi Orientales: *Ægyptium exilio, Hæreticum exilio.* Ad quæ glorioſiſſimi judices: *Quæ interlocuta ſunt, effectus mancipentur.* Hoc eſt, de Dioſcoro & lapſis cum illo Epiſcopis data per nos ſententia executioni mandetur. Et ſtatim Domnino & Cyriaco, Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Diaconis, Epiſcoporum ad Synodum convocatoribus, eſt injunctum, ut ad proximam Actionem etiam cum aliis Epiſcopis Dioſcorum invitarent.

ACTIO III.

AB Actione tertia, excluſis glorioſis judicibus facta tertio idus Octobres, Ætius Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Archi-Diaconus, & Notariorum Patriarchalium Primicerius, exegit in executionem mitti jam dictam ipſorum interlocutionem, diſcuti cauſam Dioſcori, & libellos adversùs illum exhibitos ab Euſebio Epiſcopo Dorylæi. Ad quæ Sanctus Paſchaſinus, Romanæ Eccleſiæ Vicarius & Legatus: *Notum eſt huic Deo amabili Concilio, & ad beatum, & Apoſtolicum, & catholicum Papam Leonem ſacras eſſe litteras deſtinatas, quatenùs huic ſancto Concilio ſe præſentare dignaretur. Sed quoniam neque antiqua hoc tenuit conſuetudo, neque generalis temporum neceſſitas permittere videbatur, noſtram Parvitatem huic ſancto Concilio pro ſe præſidere præcepit: Ideòque neceſſarium eſt hæc, quæ in medium proferuntur, per noſtram interlocutionem diſceptari. Propter hoc igitur porrectus libellus à religioſiſſimo fratre noſtro & Co-Epiſcopo Euſebio ſuſceptus recitetur.* Quibus ex verbis habemus quatuor. Primò, Romanum Epiſcopum rectè vocari catholicum, ſeu univerſalem. Secundò, generalis Synodi præſidentiam ipſi ſoli privativè competere. Tertiò, quod non per ſemetipſum, ſed per Legatos ſoleat præſidere. Nam & Arelatenſi & Sardicenſi intra Romanum Patriarchatum Synodis Sylveſter ac Julius Pontifex perſonaliter adeſſe noluerunt. Quartò, quod omnium ſynodaliter tractandorum propoſitio ſpectet ad eoſdem Legatos. Porrò Paſchaſinus fuit hæc præfatus adversùs notas inſolentias jam judicandi Dioſcori, ex cujus ſuggeſtu Eutyches Romanos Legatos ſuſpectarat in Epheſino latrocinio, atque ita à Præſidis throno detruſerat: Ejuſmodi nugas neque jam in agendo Dioſcori judicio, neque in quovis deinceps audiendas Paſchaſinus proteſtatur.

Euſebii per laudatum Ætium recitatus libellus verba faciebat pro ipſo Euſebio, pro Sancto Martyre Flaviano, & pro catholica fide, ha-

bebatque capita varia. Primò, *accuſat Dioſcorum uti conſentaneum Eutychi, hæretico, damnato, & anathematizato, & quia volens perfidiam ejus confirmare in nuper facto Concilio, multitudine ſeditioſæ turbæ collecta, potentiam ſibimet acquirens per ſuas divitias, rectam fidem, quantùm ad ipſum pertinet, contaminavit, & fermentum hæreſeos inſolitæ in catholica Eccleſia introduxit, & nos ſacerdotali dignitate privavit*. Secundò, eumdem Dioſcorum accuſat, quod etiamnum perſeveret hæreticus, quod Euſebium Eutychetis accuſandi cauſa intra Epheſinam Synodum non admiſerit, quod Sanctum Flavianum uti ſuis allegationibus non permiſerit, quod confici curarit falſa Acta ſynodalia, quod adegerit Epiſcopos in pura charta ſubſcribere, quod contra Canonum & Legum conſequentiam egerit omnia, operatus variam iniquitatem. Hæc omnia corrigi rogat libellus, Euſebium reponi in gradum Epiſcopalem, & omnibus Epiſcopis in Dioſcoro ſtatui diſciplinæ exemplum.

Quibus lectis, viva voce petrexit Euſebius: *Supplico Adverſarium meum ad conſpectum meum evocari*. Quare Domninus & Cyriacus Diaconi, an Dioſcorum ad Synodum invitaſſent in ſuam diem & horam, rogati ſunt ab Ætio ArchiDiacono, & repoſuerunt: *Nuntiavit Dioſcorus ſe quidem velle venire, non autem permitti à cuſtodientibus ſe, ſicut dicebat*. Et per Epiphanium ac Elpidium Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Presbyteros ex Sancti Paſchaſini mandato quæſitus ad omnia Baſilicæ ſecretaria & atria non comparuit, ideòque ex Anatolii Conſtantinopolitani & Maximi Patriarchæ Antiocheni interlocutione deſtinati ad illum ſunt, Conſtantinus Boſtrenſis Epiſcopus, Acacius Ariarathiæ in ſecunda Armenia, & Atticus in Helenoponto Epiſcopus Zelenſis, unà cum Himerio Lectore ac Notario, ſolenniter ad Synodum citaturi. At ille citatus reſpondit: *Paratus ſum venire ad ſanctum & univerſale Concilium, ſed, ut videt veſtra Religioſitas, prohibeor à devotiſſimis Magiſtrianis & Scholaribus*. Nec aliud ab ipſo potuit extorqueri. Schola in jure Romano eſt ſeu militum ſeu miniſtrorum collegium, cujus membra dicebantur Scholares, à Scholaſticis plurimùm diſtincti. Etenim Scholaſtici erant cauſarum in foro Advocati, aut etiam Rhetores fictarum cauſarum declamatores; at verò Scholares ſunt in ſuos ordines digeſti ſectatores militiæ Caſtrenſis aut Palatinæ. Magiſteriani ſunt iidem, qui Agentes in rebus, quorum ſchola ſeu miniſterium, non in litteris, ſed in rebus & actu verſatur, erantque varii, Ducenarii, Centenarii, Biarchi, Circitores. Erant præcipua Officiorum Magiſtro ſubjecta ac ſubſerviens ſchola, indèque dicti Magiſteriani. Dioſcorus, à glorioſiſſimis judicibus degradationis pœnam meruiſſe judicatus, traditus fuit Vincomalo Officiorum Magiſtro, ne forsàn è Synodo fugeret cuſtodiendus, atque ita hic illum commiſit ſuis Scholaribus, Magiſterianis, ſeu ſcholæ Agentium in rebus, quos fuiſſe Frumentariorum ſucceſſores, inſtitutos ad quævis per Provincias crimina inquirenda, criminoſoſque cuſtodiendos, teſtatur in Diocletiano Aurelius Victor. Eorum varium munus, qualitatem, ſpeciem vide apud Guidonem Pancirolum in notitia imperii Orientalis, & apud Jacobum Gutherium in opere de officiis domus Auguſtæ. Ab hiſce ergo cuſtodibus, hominum genere audaci paſſim ac inſolenti, finxit ſe Dioſcorus ab acceſſu ad Synodum impediri.

At ecce Legatis Epiſcopis à Dioſcoro recedentibus *occurrit Eleuſinius venerandus Adjutor glorioſiſſimi ac magnificentiſſimi Magiſtri Officiorum*, eaque occaſione ad Dioſcorum ſunt illi reverſi. Magiſtri Adjutor erat totius ſcholæ caput ac Præfectus, quem eſſe oportebat idoneum probis moribus, & bonis artibus præditum, ideòque ab Epiſcopis inſtructus Eleuſinius ſuorum ſeu veram ſeu fictam pro contumaci Dioſcoro adversùm Synodi mandata violentiam compeſcuit, reduxitque Epiſcopos ad mandata iſta rursùs intimanda. Et omninò coram Eleuſinio intimarunt; Dioſcorus verò repoſuit: *Quoniam ante hæc in congregatione ſedentes magnificentiſſimi judices certa definierunt poſt multam uniuſcujuſque interlocutionem, nunc verò in prædictorum confirmationem ſecunda me evocat congregatio, obſecro ut qui pridem ad hoc ſanctum Concilium glorioſiſſimi judices & ampliſſimus Senatus convenerunt, & nunc ſint præſentes, ut iterum ſub eorum præſentia hæc eadem examinentur*. Glorioſiſſimorum judicum interlocutiones & reliqua Synodi huc uſque Acta à nemine ſubvertenda aut tentanda ſpoponderunt Epiſcopi; at perſtitit Dioſcorus: *Dixiſti mihi nunc, quod libellos porrexit Euſebius adversùs meam Religioſitatem, poſtulo iterùm præſentibus judicibus & glorioſo Senatu probari quæ ab ipſo dicuntur*.

Quibus ad Synodum relatis, ſecundam illi citationem mox mitti voluit Maximus Patriarcha Antiochenus, verùm Amphilochius Sidenſis in Pamphylia Epiſcopus interceſſit: *Uno aut duobus diebus cauſa differatur*. Repoſuit verò Menecrates Ceraſuntis in Lydia Epiſcopus: *Unus homo univerſum orbem deſolavit, & perturbavit, & per tres menſes adſidemus ei*. Nicæam quippe fuerat indicta Synodus, propter Dioſcori iſtic inſolentiam translata Chalcedonem, & trium menſium paſſa moras. Quare Pergamium Antiochenum in Piſidia Epiſcopum Metropolitam, Cecropium Sebaſtopolitanum in prima Armenia, ac Ruffinum Samoſatenſem in Eufrateſia Provincia Epiſcopum, unàque Hypatium Lectorem & Notarium deſtinavit Synodus, ſecundam citationem facturos. Quibus denuò reſpondit Diocorus: *Jam dudùm præveniens demandavi veſtræ Religioſitati, quia & infirmitate detineor, & poſtulo magnificentiſſimos judices & ſacrum Senatum eſſe præſentem in eorum, quæ nunc examinanda ſunt, audientia. Quoniam verò ampliùs mihi ægritudo invaluit, hujus gratia feci dilationem*. Et iterùm: *Venerunt religioſiſſimi Epiſcopi Juvenalis, Thalaſſius, Euſebius, Baſilius, & Euſtatius ad Concilium?* Etenim & hos glorioſiſſimi judices edixerant degradatione dignos: Hìnc uti lapſi Epiſcopi fuerunt unà cum Dioſcoro ejecti de Synodi conſeſſu, & ſine illis, utpotè ex eodem reatu ad parem pœnam poſtulatis, nolebat ille reſpondere aut judicari.

Ad

Ad primam exceptionem repoſuit Cecropius Epiſcopus Sebaſtopolitanus: *Paulò ante tua Sanctitas non aſſerebat ſe infirmari, ſed poſtulabat ſacratiſſimum Senatum & magnificentiſſimos judices eſſe præſentes, nunc verò hoc addit.* Ad tertiam reddidit Pergamius Antiochenus: *Religioſiſſimi Euſebii* Dorilæenſis *Epiſcopi accuſatio, ſicut adversùs tuam Reverentiam facta, tuam quærit perſonam, ideòque tuam Sanctitatem conſequenter & regulariter vocavit & vocat ſanctiſſima & catholica Synodus.* Reverà enim unicum Dioſcorum accuſarat Euſebius, rectè dicens ad Synodum, *Etſi ab aliis læſus eſſem, licebat mihi adversùs unum, quem vellem, accuſationem deponere.* Et hìnc nihil replicare Dioſcorus voluit, ſed dumtaxàt ad glorioſorum judicum præſentiam proclamare. Reddidit verò Cecropius: *Quando quædam Regularia examinantur, neque judices, neque aliquos alios laicos intereſſe oportet.* Quæ antiqua Synodorum regula eſt alibi abundè explanata. Eamdem in Sancti Athanaſii ad monachos Epiſtola laudat Liberius Pontifex, alloquens Euſebium Conſtantii Auguſti Eunuchum: *Fiat Eccleſiaſtica Synodus longè à palatio, ubi nec Imperator præſtò eſt, nec Comes ſe ingerit.* Et ibidem in litteris ad ipſum Auguſtum Conſtantium Hoſius Epiſcopus Cordubenſis: *Quid tale à Conſtante* Auguſto *actum eſt. Quando Judiciis Eccleſiaſticis interfuit?* Eumdem Principem graviſſimè arguit & ipſe Sanctus Athanaſius, quod ſuum Palatium in Eccleſiaſticarum cauſarum tribunal verteret, & ſeſe faceret litium iſtarum Principem & Cognitorem. Eum eſſe dicit Anti-Chriſtum, aut ſanè inſignem illius præcurſorem: adeò cæcutiunt, qui garriunt Romanos Imperatores generalibus Synodis quandoque præſediſſe. Hìnc pergit Athanaſius: *Cum judicio Epiſcoporum quid commune habet Imperator? Plurimæ antehàc Synodi fuere, multa judicia Eccleſiæ habita ſunt; ſed neque Patres iſtiuſmodi res,* criminales Epiſcoporum cauſas, *Principi perſuadere conati ſunt, nec Princeps ſe in his curioſum præbuit. Paulus Apoſtolus habebat amicos in Cæſaris familia, & per eos in litteris ſalutabat Philippenſes, non tamen eos in judicii ſocios aſſumpſit. Nunc autem novum quoddam ſpectaculum ab Ariana hæreſi editur. Convenerunt enim in unum hæretici & Imperator Conſtantius, ut ille quidem ſub prætextu Epiſcoporum ſua poteſtate adversùm eos, quos velit, utatur, & tamen in perſecutione perſecutor non appelletur; illi verè ſuccincti Principis poteſtate inſidias faciant, quibus volunt.* Hic enim ex verus ſcopus, eſt quo laici Principes criminalibus Clericorum cauſis intereſſe poſtulant, aut poſtulantur. Rectà tamen ad Dioſcorum addidit Ruffinus Epiſcopus Samoſatenus: *Canonica ſunt quæ moventur, & potens eſt nunc tua perveniens Sanctitas quæ vult poſtulare à ſancto Concilio.* Laicos enim etiam ad hujuſmodi judicia poteſt generalis Synodus ex cauſis admittere.

Quibus omnibus ad Synodum relatis, tertiam ac peremptoriam citationem Dioſcoro decerni inſtitit accuſator Euſebius; aſt Ætius Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Archi-Diaconus interceſſit: *Antè hac aliqui, dicentes ſe eſſe Clericos, unà cum aliis laicis ab Alexandriæ profecti, adversùs Dioſcorum ſanctiſſimum Epiſcopum libellos porrexerunt. Hi ante ſanctum Concilium veſtrum conſtituti clamoribus uſi ſunt, & obſecrant conjurantes per ſanctam conſubſtantialem Trinitatem, introitum impetrare.* Ante Synodi fores ſtabant Athanaſius Eccleſiæ Alexandrinæ Presbyter, Theodorus & Iſchyrion ejuſdem Eccleſiæ Diaconi, nec non Sophronius fidelis ibidem laicus, habentes libellos Dioſcori Epiſcopi ſui accuſatorios, quorum omnium hæc fuit Epigraphe: *Sanctiſſimo, ac Dei amantiſſimo, & univerſali Archi-Epiſcopo, & Patriarchæ magnæ Romæ Leoni, & univerſali Chalcedonenſi Synodo.* Hìc eſt Synodi locus, in quo titulum, *univerſalis Epiſcopus*, fuiſſe Sancto Leoni Papæ oblatum, & ab illo repudiatum diximus ſuo loco ex Sancto Gregorio. Et quoniam omnis accuſator debet ſemetipſum ad talionem ſolenniter inſcribere, ad Theodorum Diaconum Sanctus Paſchaſinus Legatus eſt interlocutus: *Quid dicit præſens accuſator Theodorus? Si confidit probare ea, quæ ingerit adversùs reverendiſſimum Epiſcopum Dioſcorum, proprio ore confiteatur, ſi non vult regularem adversùs ſe converti ſententiam.* Ad quæ Theodorus: *Supplico porrectum libellum monimentis inſeri, paratus enim ſum mihi ipſi adeſſe.*

Ejus libellus, ad Lucentii Romani Legati interlocutionem lectus ab Ætio Conſtantinopoleos Archi-Diacono, habebat capita varia. Primò, quod Dioſcori in ſubditos, ſacros Canones, ac ipſam Divinitatem exceſſus eſſent longè plurimi, noti ex publicis variorum judicum Actis, & qui nec per diſertiſſimam linguam poſſent planè exponi. Secundò, ait Theodorus ſe per viginti duos annos ſine querela verſatum in magna ſchola Magiſtrianorum, meruiſſe illius privilegia, fuiſſe proximum illis impetrandis, ac in Epheſina Synodo fideliter ſerviiſſe Sancto Cyrillo, ideòque ab illo fuiſſe adſumptum in Clerum Eccleſiæ Patriarchalis, & adjungit: *Cùm viderer fructu multorum annorum fraudari militiæ meæ, majorem honorem exiſtimans Divini & venerabilis myſterii miniſterium, quindecim annos in eodem Clero permanſi, ſperans & majorem honorem mereri.* Ex quo liquet impenſum, dummodò ſine pacto & prava ſpe, Epiſcopo miniſterium non eſſe munus ab obſequio, materiam Simoniæ. Tertiò, ait Theodorus ſe à Dioſcoro neſcio qua via ad Epiſcopatum adſumpto fuiſſe, & quidem inauditum, degradatum adjecta comminatione deportationis, *propter nihil aliud, niſi ob id, quod familiaritatem & benevolentiam ſanctæ memoriæ Cyrilli meritus fuiſſet.* Quartò, quod hocce ille odio in Sancti Cyrilli familiares & conſanguineos pariformiter flagret, *exercens inimicitias adversùs rectam ejus fidem, hæreticus conſtitutus,* & quidem Origeniſta, Sanctam etiam Trinitatem blaſphemare conſuetus. Quintò, quod inſuper ſit variè criminoſus, utpotè *homicidii non expers, neque alienas parcens excidere arbores, neque incendia facere, neque domos deſtruere, ſed & turpiter ſemper vivens.* Sextò, quod etiam hanc ſanctam Synodum Nicææ inchoatam turbarit, coegeritque Chalcedonem transferri. *Hic namque ſanctiſſimus, magis autem circa omnia ferociſſimus, in conſuetudine* habens

habens leges prævaricari, nihil arbitrans quod ab ipſo in ſanctæ memoriæ Flavianum eſt commiſſum, inſuper ad mala majora ſe vertit. Excommunicationem namque faciens contra ſanctiſſimum ac beatiſſimum Apoſtolicæ Sedis magnæ Romæ Epiſcopum, ſuaſit ſubſcribere eis, qui cum ipſo de Ægypto exierunt, ſanctiſſimis Epiſcopis plus minùs numero decem (neque enim plures auſi ſunt exire cum ipſo, propter ea quæ ab ipſo in Epheſo contra leges peracta ſunt) aliquoties comminans, aliquoties nolentes decipiens. Undè lacrimantes atque gementes nefandæ illi chartæ ſubſcripſerunt. Quo fuco audaciſſimum ac deſperatum facinus præſumpſerit Dioſcorus, ſuo loco eſt dictum. Omnia hæc vindicari, & gradui ſuo ſe reſtitui ſupplicavit Theodorus, ſibi ipſi ad plenam ſingulorum probationem adeſſe denuò ſpondens, per teſtes omni exceptione majores, etiam per Agoraſtum, Dorotheum, Euſebium, ac Joannem, Dioſcori amicos & domeſticos, quos proindè flagitavit *ſub cuſtodia fieri, quatenùs quæ veritati ſunt oſtendantur.*

Exindè ad Bonifacii Romani Presbyteri ac Legati interlocutionem lectus eſt libellus Iſchyrionis Diaconi, habens item plura capita. Primò, agit Deo gratias, quod tyrannica crudelitatis, circumventionis, & avaritiæ ſub Dioſcoro tempora tranſierint, & humano generi tandem aliquando illuxerit libertas querimoniam ſuam cum nanciſcendæ juſtitiæ ſpe apud veram Synodum deponendi. Secundò, Dioſcorum etiam accuſat de hæreſi Origeniſtica, evomiti in Sanctam Trinitatem blaſphemiis, vaſtatis alienis prædiis, exciſis arboribus, domibus deſtructis, irrogatis exiliis, deportationibus, variis calamitatibus: Quæ omnia ex publicis judicum Geſtis ait liquere. Tertiò, accuſat Dioſcorum, quod *frumentum à piiſſimis noſtris Imperatoribus Eccleſiis Lybiæ propter ariditatem illius Provinciæ, & quia ibi triticum omninò non naſcitur, præſtari ſolitum, inprimis quidem ut incruenta ex ipſo hoſtia offeratur, deindè ut & peregrini, nec non & Provinciales pauperes aliquod mereantur ſolatium, non permiſerit ſuſcipere ſanctiſſimos Epiſcopos illius Provinciæ, ſed adærarit, & coemerit memoratum frumentum largiſſimis pecuniis, ipſum verò in tempore famis graviſſimis æſtimationibus venumdederit. Et ex hoc neque terribile & incruentum ſacrificium celebratum eſt, neque peregrini aut Provinciales hoc ſolatio fruiti ſunt.* Eleemoſyna iſta eſt Conſtantini Magni opus, de cujus rapina etiam Sanctum Athanaſium apud Conſtantium Auguſtum calumniata eſt factio Euſebiana. Quartò, libellus accuſat Dioſcorum de rapta Periſteriæ clariſſimæ fæminæ hæreditate. Illa namque *pro animæ ſuæ refrigerio teſtamentum condens, juſſit multam quantitatem pecuniarum præſtari monaſteriis, nec non etiam Xenodochiis & ptochiis, & aliis pauperibus Ægyptiacæ Provinciæ. Quod moleſtè ferens reverendiſſimus Dioſcorus, ob id quod in perſona ejus hæc minimè ſint dimiſſa, fecit eaſdem pecunias pro eleemoſyna Thymelicis & aliis Theatricis diſpertiri perſonis, ut neque incenſum ex oblatione illius clariſsimæ memoriæ Periſteriæ, quantum ad eum pertinuit, Deo offerretur.* Quintò, quod cum impudicis mulieribus, famoſiſſima præſertim Panſophia, frequenter in Epiſcopio & balneis deliciatus fuiſſet Dioſcorus, undè omnis populus ſcandalizatus compoſuiſſet fædas cantilenas, & per compita ceciniſſet. Tale enim Alexandrini populi fuiſſe ingenium teſtatur in vita Saturnini Tyranni Flavius Vopiſcus. Sextò, ait etiam homicidia per admirabilis iſtius Doctoris occaſionem patrata. Septimò, queritur Iſchyrion ſeſe ab illo ad Epiſcopatum neſcio qua via promoto fuiſſe mox degradatum, incarceratum, exutum omni poſſeſſione, redactum ad paupertatem extremam, occidi juſſum, quæſitum ſæpiùs ad mortem; nec alia de cauſa, niſi quod Sancto Cyrillo fuiſſet amicus, ac illi in variis ad Regiam civitatem, aliiſque per mare & terram longis & difficilibus itineribus atque legationibus, è quibus ſenium contraxerit ante ætatem, fideliter ſerviiſſet. Hæc omnia legitimis teſtibus probanda promiſit, rogans in fida cuſtodia teneri Dorotheum, Diodonem, Euſebium, Apocrationem, Petrum, Gajanum Epiſcopalis balnei Mediaſtinum, omnium conſcios ex propriorum oculorum notitia, Dioſcorique amicos atque familiares.

Athanaſius Eccleſiæ Alexandrinæ Presbyter erat Sancti Cyrilli ex Iſidora ſorore nepos, habens fratrem germanum Paulum & quoſdam ex illo nepotes, nec non & materterram, inſignibus proventibus à Sancto Cyrillo ditatos. Hinc & illos in ſui Epiſcopatus exordio Dioſcorus eſt duriſſimè adgreſſus. Exuit omnibus facultatibus, urbe ejecit, ipſorum domos vertit in Eccleſias, omnium Palatinorum aures Conſtantinopoli adverſùm ipſos prævenit & clauſit, ita totius mundi extorres fecit, coegitque ad publicam mendicitatem. Athanaſium inſuper degradavit, ad Thabennenſis monaſterii aſylum fugitivo vetans exhiberi publica balnea, tranſmitti panem, aut cibum vendi, quatenùs ſub famis & ſordium anguſtia periret. Ita per ſeptem annos de loco erravit in locum, non ſolùm à Dioſcoro, ſed etiam à creditoribus fugiens cum omni affinitate & ſanguine, quas inter miſerias frater Paulus eſt defunctus. Iſta omnia Dioſcorus fecit, ſpreta Sancti Cyrilli adjuratione, de qua Athanaſius: *Cyrillus moriturus, teſtamentum condens, honoravit eum, quicumque ille poſt eum fuiſſet ordinatus Archi-Epiſcopus, plurimis & magnis Legatis de propria ſubſtantia, conjurans eum in Scriptis per venerabilia & terribilia myſteria, ut ipſius foveret genus,* Cap. 10. *& in nullo eis laborem incuteret.* Malevolæ tyrannidis fucum aperit Liberatus Carthaginenſis: *Dioſcorus neque uxorem neque filios habuit, quem narrat opinio civium ſuorum majorem habuiſſe dilectionem. Siquidem opprimens Cyrilli hæredes, & per calumniam ab eis auferens pecunias multas, dedit eas ſine fœnore atropolis & cauponibus civitatis, ut mundiſſimum panem & puriſſimum vinum viliori pretio populis exhiberent.* Primus, qui è Patriarchis aut Primatibus Epiſcopis ſanguinem ſuum opulentaſſe, atque ita violentas ſucceſſoris manus in ipſum excitaſſe legitur, eſt Sanctus Cyrillus. Nam & Sancti ſuos habuere nævos. Et paſſim infeliciſſimæ ſunt iſtæ opes. Hæc igitur omnia Sancto Leoni Pontifici & præſenti Synodo expoſuit Athanaſius Presbyter, implorans aut juſtitiam, aut certè miſericordiam auxiliatricem.

Sophronio civi Alexandrino Macarius ibidem

Cu-

Curialis ſummas irrogarat injurias. Etenim Theodoram legitimam ac dilectam uxorem illi rapuerat. Hinc Alexandriæ deſperans juſtitiam, Conſtantinopolim abiit ad Principem, obtinuit Reſcriptum, ac executorem, virum ſtrenuum Theodorum, Agentem in rebus. Verùm *Dioſcorus omnia indevotè agens, arbitratuſque ſe ſuper omnes eſſe, neque imperialia Decreta, neque magnificas à Prætoriorum Præfectis datas ſententias conceſſit exequi, dicens ſuam magis eſſe Provinciam, quam Imperatorum.* Quin & Iſidorum Diaconum cum armato ruſticorum & latronum agmine emiſit, qui Sophronium de medio auferre tentarunt, & Executorem abegerunt. Etiam omnes Sophronii facultates invaſerunt, coactuſque ille eſt cum prole ſua nudus & inops aufugere. Hæc omnia Pontifici & præſenti Synodo expoſuit, accuſans inſuper Dioſcorum de adulteriis, hæreſi Origeniana, blaſphemiis in Sacroſanctam Trinitatem, & crimine læſæ majeſtatis. *Nam & ſacra Laureata, cùm pro felicitate orbis terræ & in Alexandrinam civitatem introiſſent, non recuſavit agere, multas diſpergens pecunias per Agoraſtum, & Timotheum, & alios quoſdam, ut ea de civitate depelleret. Moleſtè enim ferebat, eò quod omninò talis orbis terræ Dominus prædicaretur*: Utique Marcianus Auguſtus, germanè orthodoxus, adverſus Chryſaphio Eunucho, nec non & latrocinalibus nuper apud Epheſum Actis. *Seipſum enim magis Ægyptiacæ diœceſi imperare volebat, ſicut & Geſta apud diverſos Judices confecta demonſtrant. Nam & vir ſpectabilis, tribunus & Notarius Joannes teſtimonium perhibet. Et niſi quia ex Divina providentia contigit magnificentiſſimum & glorioſiſſimum Theodorum Ægyptiacæ Provinciæ gubernare negotia, fortem legum patronum, olim à prædicto tyranno magna Alexandrinorum civitas fuiſſet deleta.*

Neque admireris hanc Dioſcori potentiam & inſolentiam. Eiſdem etiam ejus Anteceſſores, nec non & alii Patriarchæ atque Primates Epiſcopi laborarunt. Etenim de Paulo Samoſatenſi, in mediis gentilium perſecutionibus Patriarcha Antiocheno, in litteris apud Euſebium Cæſareenſem exſtantibus ſcribit ad Sanctum Dionyſium
L.7. c. 24. Pontificem Synodus Antiochena: *Neque commemorare opus eſt, quo pacto ſe inſolenter extulerit, & ſæcularium honorum gradus ſibi adſumpſerit, ſeque arroganter in eiſdem geſſerit, & Ducenarius potiùs quam Epiſcopus nuncupari voluerit, & per forum volitarit, modò Epiſtolas legendo, modò quid illis Reſponſi daretur præſcribendo, magna ſatellitum turba, partim eum antecedentium, partim ſubſequentium ſtipatus, ſuperbo gradu palàm inceſſerit, adeò ut propter intolerandum ejus faſtum & nimiam animi elationem fides noſtra gravem invidiæ notam, odiumque permagnum ſubierit.* Quo vitio fœdantur omninò illi Epiſcopi, qui Comites aut Duces, quam Epiſcopi intitulari malunt, & Ducalem potiùs aut Comitilem coronam, quam Epiſcopalem galerum aut mitram ſuis inſignibus adfigurare. Etiam Sanctum Athanaſium apud Conſtantium Auguſtum accuſarunt Euſebiani, quod
Apol. 2. frumenti naves detinuiſſet, *gloriatus ejus deportationem ex Alexandria Conſtantinopolim poſſe impedire.* Et cùm ille ad tantas calumnias ingemiſceret, adfirmans fieri non poſſe ut homo privatus & pauper tantùm potentiæ haberet, Euſebius Nicomedienſis Epiſcopus factionis caput, palàm dejeravit ipſi omninò eſſe tantas & opes & vires. De illo, quod adfectabant ipſi, Athanaſium accuſabant. Etenim de Gregorio, ab ipſis in Athanaſii ejecti locum poſt Georgium Cappadocem intruſo, ſcribit Hermias Zozomenus: *Habebatur*
odium tum à viris Principibus, propterea quod ipſos L.4. c. 29.
contemneret, & Magiſtratibus imperaret; tum etiam à plebe, quod tyranni vices ageret, & omnes potentia ſuperare viſus eſſet. Grandi ſemper multitudine ſtipatum proceſſiſſe ſcribit etiam Ammianus Marcellinus, additque cauſam, ex qua Conſtantius Auguſtus videatur diſſimulaſſe: *Gregorius in-*
ter cætera dicebatur id quoque malignè docuiſſe Con- L. 22. c. 27. 28.
ſtantium, quod in urbe Alexandrina ædificia cuncta ſolo cohærentia, à conditore Alexandro magnitudine impenſarum publicarum exſtructa, emolumentis ærarii proficere deberent ex jure. Tamquam ſupremus Ægyptii Dominus vexavit præſertim gentiles, atque ita ab illis ſub Juliani imperio eſt horrendè trucidatus. Etiam de Theophilo Patriar-
cha Alexandrino ſcribit Socrates: *Vitam in pecu-* L. 6. c. 7.
nia facienda conterebat, & toto pectore in ea quærenda laborabat. Et de ejus ſucceſſore ac nepote Sancto Cyrillo: *Cyrillus Epiſcopatu potitus eſt, majoremque Principatum, quam unquam Theophilus habuiſſet, pariter ſibi adſumpſit. Etenim ex illo tempore Epiſcopus Alexandrinus præter ſacri Cleri dominatum, rerùm præterea ſæcularium prin-* L. 13.
cipatum acquiſivit. Ejus cum Oreſte, Auguſtali c. 15.
Præfecto, de laica juriſdictione turbidas lites refert idem Scriptor, ex quibus ille invaſionis & tyrannidis infamiam apud plebem, & apud Principem & Regiæ civitatis Senatum incurrit varias criminationes, de quibus ſe purgat in pri-
ma ad Neſtorium Epiſtola, exſtante inter Acta L. 1. c. 8.
Synodi Epheſinæ. Et hæc eſt una cauſarum, ex quibus Theodoſius Auguſtus illum fuit averſatus. Ejus veſtigia ſecutus eſt, atque ampliavit Dioſcorus, & ita Romano Imperatori nullam in Ægypto poteſtatem agnoſcere voluit, nec eius recipere ſacra Laureata. Faſtus radicem crediderim fuiſſe Romanam cum vicinia Provincia urbem à Conſtantino Auguſto donatam Eccleſiæ Romanæ, cujus in ſpiritualibus ac temporalibus filia, diſcipula, ac imitatrix ſemper fuit Alexandrina: Quod illa ex legitimo Principis dono habuit, invaſit hæc per rapinam.

Quibus omnibus ad Synodum lectis, Sanctus Paſchaſinus Eccleſiæ Romanæ Vicarius ac Legatus ad Florentii Sardenſis Metropolitæ interlocutionem decrevit Dioſcoro tertiam ac peremptoriam citationem, & ad illum legavit Francionem Philippopolitanum Thraciæ Metropolitam, Lucianum in Europa Byzenſem, ac Joannem Germanicienſem in Eufrateſia Provincia Epiſcopum, unaque Palladium, Patricii per ſecundam Cappadociam Metropolitæ Thyanenſis, Diaconum & Notarium, mandaturos comparere reſponſurum, non ſolis modò Euſebii accuſationibus, ſed & Athanaſii Presbyteri, Theodori & Iſchyrionis Diaconorum, item & Sophronii fidelis laici Alexandrini. Quibus ille: *Sufficienter docui veſtram Religioſitatem, quibus*

addere

addere aliquid non poſſum, illa enim ſufficiunt mihi. Repoſuerunt & ſuaſerunt multa Legati Epiſcopi, tandemque concluſere: *Delicta Sacerdotum ſunt communis turpido: Si igitur tua Sanctitas ſcit calumniam ſe ab aliquibus pati, non eſt longè ſancta Synodus, fatigare ut convincas mendacium. A macula libera ſanctam Eccleſiam Dei.* At hoc unum extorſerunt: *Quæ dixi, dixi; & hæc mihi ſufficiunt.*

Quibus ſibi relatis ſcandalizata ſummoperè & offenſa eſt univerſa Synodus, & Julianus Hypæporum in Aſia Epiſcopus ad Apoſtolicos Legatos eſt interlocutus: *Quando in Epheſia metropoli Primatum habebat Dioſcorus ad judicandum inter Sanctum Flavianum & religioſiſſimum Epiſcopum Euſebium, interque Eutychen, ex omni parte iniquam proferens ſententiam, ipſe priùs proſecutus eſt injuſtum judicium, & omnes cum neceſſitate ſecuti ſunt. Nunc veſtra Sanctitas Primatum tenet ſanctiſſimi Leonis, omne ſanctum Concilium & ſemel, & ſecundò, & tertiò vocavit Dioſcorum, & nullatenùs voluit obedire. Petimus igitur veſtram Sanctitatem, qui habetis locum ſanctiſſimi Papæ Leonis, promulgare in eum, & regulis inſitam contra eum proferre ſententiam. Tota enim univerſalis Synodus concors efficitur veſtræ Sanctitatis ſententiæ.* Ex quo vides Romanis Legatis in generali Synodo competere, non dumtaxàt primum, ſed & principale ſuffragium, cui Synodus ſine fundamentis non poſſit refragari: Hìnc Sancto Paſchaſino bis roganti, *Quid de Dioſcoro placet Beatitudini veſtræ*, repoſuit poſt plenam Synodum Maximus Patriarcha Antiochenus: *Quod videtur Sanctitati veſtræ, & nos concordes efficimur.*

Quocircà omnes tres ſimul Apoſtolici Legati pronunciarunt irreparabilis degradationis ſententiam in Dioſcorum: Ex variis cauſis. Primò, quod in Epheſino latrocinio Primatum ſeu præſidentiam, Romanis Legatis excluſis, ſibi arrogaſſet. Secundò, quod Eutychen Hæreſiarcham, ſibi ſimilia ſapientem, regulariter à proprio Epiſcopo damnatum, irregulariter, & quidem priuſquam ſynodicè cum Epiſcopis conſideret, in communionem ſuſcepiſſet apud Epheſum, atque ita quintum Nicænum Canonem prævaricatus ſeipſum hæretico contagio polluiſſet. Tertiò, quod aliis Epiſcopis ibidem lapſis, veniam à Sancto Leone poſtulantibus, ac pœnitentiæ merito impetrantibus, ipſe *hactenùs permanſerit glorians in eis, pro quibus oportebat gemere, & in terram proſterni.* Quartò, quod dogmaticam laudati Pontificis Epiſtolam legi apud Epheſum jurarit ſæpiùs, & pejerarit, atque ita fædi iſtius ſcandali fuerit dux & auctor. Quintò, quod gratiam à præſenti Synodo oblatam impœnitens ſpreviſſet, ac etiamnum ſperneret. Sextò, quod omnibus hiſce criminibus addidiſſet iniquitatem longè majorem, in Sanctum Leonem Papam auſus latrare convitium excommunicationis. Septimò, quod ad varia diluenda crimina tertiò citatus in contumacia perſeveraret. Hinc concludunt Legati: *Undè ſanctiſſimus ac beatiſſimus Archi-Epiſcopus magnæ Romæ Leo per nos, & per præſentem ſanctam Synodum, unà cum ter beatiſſimo, & omni laude digno, beato Petro Apoſtolo, qui eſt Petra & crepido catholicæ Eccleſiæ, & rectæ fidei fundamentum, nudavit Dioſcorum tam Epiſcopatus dignitate, quam etiam ab omni Sacerdotali alienavit miniſterio.* Ex quo lucet generalium Synodorum ſententias fuiſſe etiam olim ex ſolo Romani Pontificis nomine dictatas & promulgatas: Dictatas per Legatos & Synodum, tamquam vicarium & ſubſidiarium inſtrumentum. Et hìnc præſentem ſententiam ſinguli Epiſcopi confirmarunt cum hoc paſſim additamento: *Sicut ſanctiſſimus & beatiſſimus Archi-Epiſcopus, & Pater noſter Leo per Vicarios ſuos eſt interlocutus.* Ita addidit etiam Maximus Patriarcha Antiochenus.

Et hæc ſententia Dioſcoro mox fuit inſinuata per ſolenne Decretum, exprimens tamen unicam damnationis cauſam, contumaciam adversùs trinam ſynodalem evocationem. Ea enim ad damnationem plenè ſufficit. Etiam Charmoſyno Eccleſiæ Alexandrinæ Presbytero ac Œconomo, Euthalio Archi-Diacono, nec non & aliis Dioſcorum ad Synodum comitatis Clericis facta eſt inſinuatio, additumque mandatum, ut Eccleſiæ ſubſtantiam fideliter cuſtodirent adversùs Dioſcorum, Deo & futuro Epiſcopo reddituri rationes. Vacantis enim Eccleſiæ proventus antiquiſſima regula ſucceſſori cuſtodit. Lata fuit hæc ſententia die Sabbathi tertio decimo Octobris: Quadringenteſimi enim quinquageſimi primi anni Chriſtiani litteram Dominicalem fuiſſe G. oſtendit in Galliæ Chriſtianæ exordio Claudius Robertus.

Exindè ad Valentinianum tertium & Martianum Auguſtos facta eſt Relatio, de fidei zelo gratias agens, exprimenſque ſingulas damnati Dioſcori cauſas. Facta eſt & ſpecialis Relatio ad Pulcheriam Auguſtam. Omnem enim Martiani pro reparanda fide & Eccleſiarum pace zelum debemus piiſſimæ huic poſt Deum Auguſtæ, quam idcircò etiam novam Helenam, orthodoxorum munimen, & Eccleſiarum gloriam noſtra Synodus acclamavit. Eamdem ſuis Sanctorum tabulis inſcripſit Eccleſia Romana.

Habet hæc Relatio: *Deſideravimus, ut omne membrum nobiſcum pariter fraterna concordia choros gaudii celebraret, ſed quia ſolus ille, qui Alexandrinorum tenuit Præſulatum, ultrò ſemetipſum à tantorum virorum collegio pepulit, & nos ei cum triſtitia & lachrymis denegavimus communionis noſtræ conſortium.* Ex quo liquet Synodum ad Dioſcorum, ſi quidem pœnituiſſet, plenè reparandum fuiſſe paratam, idque cum diſpenſatorio vulnere antiqui Canonis, de quo in litteris ad Ruffinianum Sanctus Athanaſius: *Scias, quod in principio quidem, cùm vis, quæ facta eſt, ceſſaſſet, facta eſt Synodus præſentibus externis Epiſcopis. Facta eſt autem & apud ſacrorum Comminiſtros, qui habitant in Græcia. Nihilo ſeciùs autem & apud eos, qui habitant in Hiſpania & Gallia, & placuit hoc, quod hic & ubique, ut iis quidem, qui lapſi ſunt, impietati autem præſunt, venia quidem detur pœnitentibus ac reſipiſcentibus, eis autem locus Cleri non detur. Eis autem, qui impietatis auctores non fuerint, ſed vi & neceſſitate tracti ſunt, viſum eſt dari veniam, habere autem etiam locum in Clero. Maximè quia probabilem defenſionem*

ſenſionem attulerunt. *Et viſum eſt hoc quodammodò œcumenico Concilio factum eſſe* . *Affirmarunt enim ſe non fuiſſe ad impietatem traductos*; *ne autem quidam à pietate alieniſſimi Eccleſias corrumperent*, *maluerunt vi cedere*, *& onus ferre*, *quam populos perdere*. Ita legitur in collectione Canonum facta per Theodorum Balſamonem, latinè verſa per Gentianum Hervetum. At verò Petri Nannii verſio, vulgata typis Commelinianis, pro vocibus, *Vis facta*, ponit has, *Principiò ſtatim perſecutione ſublata*. Omittit Synodos in Gallia factas, itemque hæc verba: *Et viſum eſt hoc quodammodò œcumenico Concilio factum eſſe*. Eadem omittit editio Pariſienſis, vigeſimo ſeptimo hujus ſæculi anno facta apud Michaelem Sonnium, & per D. Lucam Holſtenium curata, & pro vocibus, *Vis facta*, ponit has: *Sedata*, *quæ primùm per vim cœperat*, *ſeditione*. Et in ipſa Canonis ſubſtantia differt longè plurimùm: *Habeto*, *omnes idem*, *quod hic*, *ſenſiſſe*, *iis nempe veniam qui cecidiſſent*, *etſi impiorum ſe duces prębuiſſent*, *modò eos pœniteat*, *nec per vim & neceſſitatem detur*, *largiendam eſſe*, *& reſtituendum locum in Clero*. Voces, *Viſum eſt hoc quodammodò œcumenico Concilio factum*, Canonem à neſcio qua generali Synodo fuiſſe editum, quibuſdam perſuaſere. At ſine fundamento. Etenim vivo Athanaſio nulla fuit generalis Synodus, niſi Nicæna & Sardicenſis, à quibus lucet Canonem ejuſmodi non proceſſiſſe. Nicæna non ſolos Novatianenſes Epiſcopos & Clericos, ſed & Euſebium Nicomedienſem Epiſcopum, quin & ipſum Arium, totius iniquitatis auctores & Principes, recepit in gradum, datam à noſtro Canone gratiam inſigniter ſupergreſſa. Verùm ſingularis fuit iſta ex cauſis clementia diſpenſatoria, nullatenùs in regulam redacta. Porrò vis, perſecutio, ſeu ſeditio per Athanaſium memorata non eſt Diocletiani aut cujuſpiam Pagani Principis, ſed Conſtantii Auguſti, quem ob præſtitum Euſebianæ factioni crudele ſatellitium, barbaricè arietatam Nicænam fidem, illataſque orthodoxis ubique Epiſcopis horrendas perſecutiones laudatus Athanaſius, Lucifer Calaritanus, & alii id genus Epiſcopi meritò dixere tyrannum, Anti-Chriſti præcurſorem, immò & Anti-Chriſtum. Eſt vis ſeu perſecutio adhibita in Synodo præſertim Ariminenſi, in qua omnes fermè Occidentales Epiſcopi fuerunt in fœdum lapſum ſeducti partim, partim circumſcripti, atque ita ingemiſcens orbis terrarum admiratus eſt ſe eſſe Arianum. Lapſos omnes eſſe perpetua degradatione dignos non ſolus memoratus Lucifer, ſed & plures alii paris meriti ac doctrinæ Epiſcopi cenſuerunt; alii tamen, illatam violentiam miſerati, duxere dignos reparatrice gratia, ex Aaronis & Sancti Petri Apoſtoli exemplo, qui in Domini negationem & vituli latriam lapſi permanſere Pontifices, quod nempe non ſuo arbitrio, ſed violenter impulſi cecidiſſent. Et quidem hi Epiſcopi non fuerant ad impietatem traducti, ſed ne Ariani invaderent ipſorum cathedras, ad tempus ceſſerant iniquitati. Spiritus promptus, caro fuerat infirma. Eorum cauſam in ſua Synodo diſcuſſit Sanctus Athanaſius, volens exſtinctas orthodoxorum de ipſis duras ac periculoſas contentiones, ſtatuitque adductum Canonem :. Ut nempe erroris ac ſeductionis Principes juxta antiquam Eccleſiæ diſciplinam ſoli laicæ, reliqui lapſi Epiſcopi aut Clerici etiam ſui ordinis communioni redderentur. Quod ſtatutum variæ etiam Græcorum atque Latinorum Synodi habuere ratum, & confirmarunt. Hìnc ait Athanaſius Canonem iſtum quaſi ab œcumenico Concilio proceſſiſſe. Eſt Canon, quem improbans memoratus Lucifer ſchiſma fecit, & Chriſti Domini toto orbe diffuſam Eccleſiam ad ſolam Sardorum maſtrucam contraxit, ſeducto etiam Hilario, magno illo Romanæ Eccleſiæ Diacono, quem à Liberio Pontifice Legatum ad Conſtantium Auguſtum fuiſſe à factione Euſebiana publicè flagris cæſum ob fidei orthodoxæ conſtantiam, ſcribit ad monachos idem Athanaſius. Apoſtolicum Canonem, Epiſcopos & Clericos in hæreſin aut quodvis crimen lapſos figentem ſine reparationis ſpe in humilitate laica, exiſtimavit non poſſe ſolvi, nec factam quibuſdam ſubindè paucis diſpenſatoriam ex cauſis gratiam verti in regulam generalem. Regulæ noſtræ clementiam fuiſſe in ſolos ſeductos aut circumſcriptos Epiſcopos & Clericos, nequaquam in ſeductricis hæreſeos auctores aut Principes factam à Sancto Athanaſio, lucidiſſimè liquet ex Epheſinæ, ſextæ, ſeptimæ, atque octavæ Synodorum Actis. Liquet igitur & adductam Pariſienſis editionis verſionem eſſe deviam, & à Sancti Athanaſii ſenſu penitùs alienam. Benignitatem hanc ex Ægypto fuiſſe à Sancto Damaſo Pontifice & à Sancto Hilario Pictavienſi Epiſcopo traductam in Latinam Eccleſiam, teſtatur in Fauſtino Luciferianæ partis Presbytero Caralogus Gennadii Maſſilienſis. Synodi noſtræ ad Principes Relatio obteſtatur, ut inflictam Dioſcoro pœnam habeant ratam, & exequantur. Eum enim norant eſſe in cordis duritia novum Ægypti Pharaonem. Et eventus docuit. Etenim ille nequaquam pœnitere, ſed ſeipſum & congerrones vana ſpe deludere perrexit, ſpargereque *reſtituendum ſibi Sacerdotium*. Quare Edictum publicavit noſtra Synodus, *ſignificans quod qui talia perpetravit*, *omninò nullam reſtaurationis ſpem poterit habere*. Et tunc factum exiſtimo quod in Breviario ſcribit Liberatus Carthaginenſis: *Dioſcorus exulare in Gangrena civitate*, quæ eſt Paphlagoniæ in Pontica diœceſi metropolis, Cap. 10. *præceptus eſt*. Gratia magna. Nam conſuetum Hæreſiacharum exilium erat magna Oaſis. At quoniam Dioſcorus Sanctum Flavianum dumtaxat abjecerat in Lydorum Hypepam, hìnc & illum ad ſolas Paphlagonum Gangras, ubi & pertinax objit, proſcripſit pius Princeps Marcianus. Juxta Gratiani Auguſti pro degradatis Epiſcopis legem Gangræ pluſquam centum millibus diſtabant Alexandria.

ACTIO

ACTIO IV.

Actioni quartæ, factæ die ſexto decimo Calendas Novembres, rurſùm adfuerunt glorioſiſſimi judices & magnificentiſſimus Senatus, qui ante omnia juſſerunt ſibi legi cuncta huc uſque per Synodum Acta, tandemque procedi ad fidem definiendam, interlocuti: *Quod placuit reverendo Concilio de ſancta fide, ipſum nos deceat.* Et Legati Romani per Sanctum Paſchaſinum reſponderunt ab omni Synodo in regulam admitti Symbolum Nicænum, Symbolum Conſtantinopolitanum, omnes Epheſini Concilii de fide ſanctiones, nec non & dogmaticam Epiſtolam ſancti Papæ Leonis. Et omnes Epiſcopi acclamarunt: *Omnes ſic credimus, ſic baptizati ſumus, ſic baptizamus, ſic credidimus, ſic credimus.* Et laudatis judicibus denuò flagitantibus, num Sancti Leonis Epiſtola Nicæno & Conſtantinopolitano Symbolo, nec non & Epheſinis de fide Decretis per omnia concordaret, Anatolius Conſtantinopolitanus Epiſcopus reſpondit convenire, & adjunxit. *Eidem Epiſtolæ libenter ſubſcripſi.* Quod ipſum & Legati Apoſtolici, & plerique Epiſcopi, de ſuis circa Epiſtolam dubiis inſtruendi ſuprà Anatolio traditi, inſignibus ſuffragiis confirmarunt, & cæteri acclamarunt: *Omnes acquieſcimus, omnes conſentimus, omnes ſimiliter credimus, omnes eadem ſapimus. Patres ad Synodum, concordantes ad Synodum; Qui ſubſcripſerunt, ad Synodum. Ipſi etiam quinque Epiſcopi fidei ſubſcripſerunt: ſicut Leo, ſic ſapiunt.* Supplicant pro Juvenali Hieroſolymitano, Thalaſſio Cæſareenſi, Euſebio Ancyrano, Baſilio Seleucienſi, ac Euſtatio Berytenſi Epiſcopo, quos, uti Epheſini latrocinii Duces & Principes, glorioſi judices ex ſuprà adducto Sancti Athanaſii Canone judicarant perpetua degradatione dignos unà cum Dioſcoro, quoſque Synodus ſuſpenderat ab omni officio Epiſcopali: Eos integri Epiſcopi clamant pœnitere, ſubſcripſiſſe Apoſtolico tomo, recta in omnibus ſapere, ideòque eſſe gratia dignos.

Preces fuerunt gratæ judicibus, interlocutis: *Suggeſſimus Divo & piiſſimo Domino noſtro Imperatori de ipſis, & exſpectamus Pietatis ejus mandata. Veſtra autem Reverentia & de Dioſcoro, qui à vobis damnatus eſt ignorante Divo Vertice & nobis, & de ipſis quinque, pro quibus petitionem facitis, & de omnibus Actis in ſancta Synodo dabit rationem Deo.* Et Epiſcopi reſponderunt: *Dioſcorum Deus depoſuit, Dioſcorus juſtè damnatus eſt, Dioſcorum Chriſtus depoſuit.* Et ecce interim adfertur gratioſum ad factas pro quinque Epiſcopis preces Principis Reſponſum, atque ita glorioſi judices ſunt denuò interlocuti: *Piiſſimus noſter Imperator addiſcens veſtras preces, ſententiæ veſtræ permiſit de Juvenale deliberare, & de Thalaſſio, & de Euſebio, & de Baſilio, & de Euſtatio, reverendiſſimis Epiſcopis, quæ vobis placuerint. Ergò veſtra Religioſitas cognoſcat, quia Deo de his, quæ fiunt, dabit rationem, quid fieri de ipſis debeat, cogitet.* Lapſum Epiſcopum reparare aut degradare eſt res momentoſiſſima, ideòque & Marcianus Auguſtus & glorioſi judices reliquerunt hæc cuncta Synodo, ſuas ipſi conſcientias exonerantes. Reſpoſuit verò Anatolius Epiſcopus Conſtantinopolitanus. *Petimus eos intrare.* Et omnes una voce Epiſcopi: *Rogamus eos intrare. Qui ſimiliter credunt, ad Synodum. Qui eadem ſapiunt, Synodo. Qui ſubſcripſerunt Epiſtolæ Leonis, ad Synodum.* Quod judicium exequentes glorioſi judices dixere: *Intrent.* Et intrarunt. In ſedes ſuas ac plenum Epiſcopalem honorem fuere repoſiti, & Synodus eſt adgratulata: *Unus Deus, qui hoc fecit. Hæc integra adunatio. Hæc pax Eccleſiarum.*

At Dioſcorus ſynodalibus in ſe ſententiis nequaquam acquievit. Etenim ipſo hanc ante Actionem die tredecim Ægyptiacæ diœceſeos Epiſcopi Marciano Auguſto exhibuerunt ſuæ fidei libellum, haud dubiè ab ipſo degradato Pharaone compoſitum, dolis plenum & machinationibus, ideòque ipſum Princeps ad Synodum remiſit. Sancti Marci Evangeliſtæ, primi Epiſcopi Alexandrini, nec non & ſucceſſorum ejus Petri Martyris, Athanaſii, Theophili, Cyrilli, item Nicæni & Epheſini Concilii fidem profitebatur libellus, anathematizans Arii, Eunomii, Manichæi, Neſtorii, & quorumvis aliorum hæreſes, etiam illam, quæ Domini carnem de cœlo, & non per ſanctam Virginem veniſſe adfirmat: Et omnem hujus fidei Profeſſorem admitti poſtulavit ad plenam Epiſcopalem communionem. Verùm dolus non erat ſatis aptè fucatus, atque ita ad lectum libellum plena Synodus exclamavit: *Dogma Eutychis quare non anathematizarunt? Cum impoſtura petitiones porrexerunt. Epiſtolæ Leonis ſubſcribant, anathematizantes Eutychen, & dogmata ejus. Conſentiant Epiſtolæ Leonis. Eludere nos volunt, & diſcedere.* Quem in finem Diogenes Cyzicenus, Acacius Ariarathiæ, Cecropius Sebaſtopolitanus Epiſcopus, nec non Legati Apoſtolici multa adduxerunt.

At Ægyptii per Hieracum Aphnaitarum Epiſcopum reſponderunt: *Si quis præter iſta, quæ in petitionibus à nobis porrecta ſunt, ſapit, ſive Eutyches ſive alter aliquis, anathema ſit. De Epiſtola autem ſanctiſſimi & Deo amantiſſimi Archi-Epiſcopi Romani Leonis, ſciunt omnes ſanctiſſimi Patres noſtri, quia in omnibus exſpectamus ſententiam beatiſſimi noſtri Archi-Epiſcopi, & petimus veſtram Clementiam exſpectare Præſidis noſtri ſententiam, quia eum in omnibus ſequemur. Nam & ſanctiſſimi Patres, qui in Nicæa congregati ſunt, trecenti decem & octo hanc regulam dederunt, ut ſequatur omnis Ægyptiaca regio Archi-Epiſcopum magni nominis civitatis Alexandrinæ, & nihil abſque illo agatur ab aliquo ei ſubjacente Epiſcopo.* Ad quæ Euſebius Dorylæi Epiſcopus: *Mentiuntur.* Manſuetior & rectior fuit interlocutio Florentii Metropolitæ Sardenſis: *Oſtendant quod dicunt.*

Eos non fuiſſe mentitos lucidè oſtendit profeſſio, quam Arſenius Hypſelitarum Epiſcopus, è Meletiano ſchiſmate ad ſanam mentem & matrem catholicam traductus, cum ſuo Clero fecit Sancto Athanaſio, ſuo Patriarchæ, & quam in ſecunda adversùm Arianos Apologia probat & laudat ipſe Athanaſius: *Promittimus citra tuam*

Metro-

Metropolitani, id eſt, Patriarchæ, *Epiſcopi ſententiam nullum de Epiſcopis aut alio dogmate communi & Eccleſiaſtico Decretum nos edituros, ſed ceſſuros Canonibus ante ſuſceptis*. Dum nempe noſtri ſchiſmatis caput Meletius ſimilem antiquorum Canonum ſervandorum profeſſionem Sancto Alexandro Patriarchæ fecit ex juſſu Synodi Nicænæ. Eſt igitur antiquus Ægyptiacæ diœceſeos Canon, ut nullus iſtic Epiſcopus quid ad fidem aut communem Eccleſiæ diſciplinam ſpectans definiat, edat, aut ſubſcribat, ſine beneplacito Patriarchæ. Similem erga Romanum Pontificem pro Italiæ Epiſcopis fuiſſe legem & morem, eſt ſuo loco oſtenſum ex Sancto Petro Chryſologo Ravennatum Epiſcopo, & aliis inſuper documentis. Suo item loco oſtenſum eſt, quod eas ipſas diſciplinæ & Hierarchiæ leges, quas Sanctus Petrus Romæ, diſcipulus ejus Sanctus Marcus fixerit Alexandriæ. Et huc omninò reſpexit ſextus Canon Nicænus, mandans Ægyptum, Lybiam, ac Pentapolim, omnem Ægyptiacam diœceſin adminiſtrari ab Alexandrino ad eam ipſam formam, qua ſuburbicariæ regiones adminiſtrantur ab Epiſcopo Romano.

Dico, *Regiones ſuburbicariæ:* Ita enim Canonem eruditè & verè exponit Ruffinus. In aliarum regionum, licèt Patriarchico ſuo juri ſubjectarum, Epiſcopos tantam poteſtatem exercere, idque ob diſtantiæ gratiam, nunquam voluit Romanorum Epiſcopus. Quiſque iſtic Metropolita habuit ſuam Synodum, de fide definire & moribus in ipſa potuit, ſuos conſecravit Provinciales Epiſcopos, ab ipſis conſecratus, & quoad ſolam Pallii donationem à Pontifice pependit. Quæ omnia non fuerunt in Ægypto. Nullus iſtic Metropolita ſuos conſecrabat Epiſcopos Provinciales, nullus ab ipſis conſecrabatur, nullus facere poterat Provincialem Synodum: Spectabant cuncta ad ſolum Patriarcham. Nullam Ægypti Synodum recolo, niſi factam à Patriarchis. Et hìnc illis fuiſſe *in creandis & dijudicandis Epiſcopis ſummam auctoritatem*, ſcripſit etiam in crudeli adversùs Frumentium Auxumeos Epiſcopum Edicto, relato in Apologia per Sanctum Athanaſium, Conſtantius Auguſtus. Et de rebus poſt præſentem Synodum actis atque agendis ad Leonem Auguſtum ſcripſerunt ſpeciales litteras ex aliis diœceſibus omnes & ſingulæ Provinciæ, ex Ægypto autem ſola Synodus Alexandrina Patriarchalis: Quod nempe illic ſolus Patriarcha jus Synodi obtineret.

Iſta Romani Pontificis in Epiſcopos ſuburbicarios ſuprema poteſtas non fuit extraordinaria: Quod omnes Siciliæ, Calabriæ, Apuliæ, Campaniæ, Brutii, Piceni, & Thuſciæ Epiſcopi ipſum haberent Metropolitam, ſpectantes ad ejus conſecrationem, Provincialem Synodum, cæteramque metropoliticam poteſtatem: Etenim Provinciales Epiſcopos olim ſine prævio Metropolitæ judicio non potuiſſe de fide definire liquet ex ſuffragio, quod de Sancti Flaviani judicio dedit in præſenti Synodo Conſtantinus Demetriadis in Theſſalia Epiſcopus: *Metropolita quidem meus ægritudine detentus adhuc in Helenopoli eſt, ego tamen ſecundùm fidem trecentorum decem & octo ſapio, & conſentio his quæ lecta ſunt*. Pariforme ſuffragium dederunt omnes Epiſcopi veteris Epiri, quod eorum Metropolita Atticus à Synodo æger receſſiſſet. Et ſuo pro Eutychete apud Epheſum ſuffragio addidit Eutychius ibidem Epiſcopus Adrianopolitanus: *Nam & ſanctiſſimus Pater meus Atticus ſimilia profeſſus eſt*. Et Baruchius Zozuſæ in Palæſtina Epiſcopus: *Secundùm veram vocem ſanctiſſimi Archi-Epiſcopi Juvenalis*. Et in præſenti Synodo Menecrates Epiſcopus Ceraſorum: *Hæc eadem profiteor, quæ & Metropolita meus*. Qua poteſtate quia in omnes totius Ægyptiacæ diœceſeos Provinciales & Metropolitas Epiſcopos pollebat Patriarcha Alexandrinus, rectè dixit Ruffinus ei à ſexto Nicæno Canone in regulam & exemplar figi Romani Epiſcopi Patriarchicam poteſtatem, non quam in quoſvis ſuarum diœceſeon Epiſcopos, ſed quam in ſolos ſuos ſuburbicarios ſeu comprovinciales exercebat. Quare Alexandrini poteſtas fuit veraciter ampliſſima.

Notandum, quod Conſtantinus Demetriadis, uti & veteris Epiri Epiſcopi, Metropolitarum ſuorum abſentiam allegantes, ſint nihilominùs ſuffragati. Quod nempe in generali, cui in Apoſtolicis Legatis & Sanctus Petrus Apoſtolus, & ipſe ſanctus Jeſu Chriſti Spiritus præſidet, Synodo dormiat omnis Patriarcharum ac Metropolitarum poteſtas, præſertim abſentium, aut vocatorum in reatum. Et hìnc iſtis tredecim Ægypti Epiſcopis, pertinaciter in ſua exceptione perſiſtentibus, eruditè reſpondit Acacius Ariarathiæ in ſecunda Armenia Epiſcopus: *Incongruum eſt univerſalem Synodum prætermittere, & in unam perſonam attendere, quæ ſuſceptura eſt Epiſcopatum Alexandriæ. Intentio enim his eſt, ſicut in Epheſo perturbaverunt omnia, & ſcandalis compleverunt univerſum mundum, & nunc iſtam ſanctam & magnam Synodum perturbare. Petimus ut non eis concedatur, ſed aut conſentiant Epiſtolæ, aut regularem damnationem ſuſcipiant, & cognoſcant quia excommunicati ſunt*. Aliud æquè eruditum in ipſos argumentum protulit Photius Metropolita Tyriorum: *Quomodò conantur ordinationem facere, non eadem ſapientes huic ſanctæ & univerſali Synodo?* Etenim hæreticus aut de hæreſi ſuſpectus neque eligere poteſt Patriarcham, neque conſecrare. Nullum eis eſſe in quovis Eccleſiaſtico conventu ſuffragium, rectè ad Euſebium Conſtantii Auguſti Eunuchum dixit Liberius Pontifex, à Sancto Athanaſio in Epiſtola ad monachos laudatus. Et hìnc Photio Epiſcopi omnes acclamarunt. *Hæc omnes dicimus, omnes ſic ſapimus*.

Hìnc convicti Ægyptii produxere aliud argumentum: *Jam per petitiones noſtras fidem manifeſtam fecimus, & non extra catholicam fidem credentes apparuimus. Quia verò Epiſcopi noſtræ regionis nimis multi ſunt, nos pauci, non poſſumus pauci numero perſonas illorum ſuſcipere. Petimus autem veſtram Sublimitatem, & hanc ſanctam & magnam Synodum, ut miſereamini nobis, & exſpectetis noſtrum Archi-Epiſcopum, ut ſecundùm antiquam conſuetudinem ſequamur illius ſententiam. Quia ſi extra voluntatem Præſidis noſtri aliquid faciemus, ſicut præſumptores, & non ſervantes ſecundùm Ca-*

nones antiquam conſuetudinem, *omnes Ægyptiacæ regiones inſurgent in nos. Ergò miſeremini noſtræ ſenectutis*, *& non faciatis nos in peregrinatione noſtram vitam conſumere*. Et omnes iſti Epiſcopi ſeſe in terram proſtravere, clamantes: *Clementes eſtis*, *miſeremini noſtri. Jam non poſſumus habitare in Provincia*, *miſeremini noſtri. Occidimur*, *miſeremini noſtri. Morimur per veſtra veſtigia*, *miſeremini noſtri. Moriamur à vobis*, *& non illic. Fiat hic Archi-Epiſcopus*, *& ſubſcribimus*, *& conſentimus. Miſeremini canorum noſtrorum. Detur hic Archi-Epiſcopus. Novit Dei amantiſſimus Archi-Epiſcopus Anatolius*, *quia talis conſuetudo in Ægyptiaca regione obtinuit*, *ut omnes Epiſcopi obediant Archi-Epiſcopo Alexandriæ. Non quia non obtemperamus Synodo*, *ſed occidimur in patria*, *Miſeremini noſtri*. Haſce preces in varias ſupplicandi formulas inſtantiſſimè iterarunt. Rectè in conſuetudinis ſuæ teſtem adducunt Anatolium Patriarcham Conſtantinopolitanum: Etenim ille nuper ſub Dioſcoro fuerat Eccleſiæ Alexandrinæ Archi-Diaconus, & in Regia civitate Apocriſarius, proindèque peritiſſimus Ægyptiæ Hierarchiæ. Rectè item dicunt eſſe plurimos in Ægypto Epiſcopos. Etenim Sancti Athanaſii Synodis quandoque centum adfuiſſe legimus, & in ſola Pentapoli fuiſſe grandem Epiſcoporum turmam ſcribit ad Theophilum Patriarcham Metropolita dictæ Provinciæ Sanctus Syneſius, Epiſcopus Ptolomenſis. Epiſt. 67. Rectè addunt; *Detur hic Archi-Epiſcopus*. Etenim Apoſtolicus Canon, Patriarchas in propria ſede eligi mandans & conſecrari, ſemper excepit Synodum generalem. Omnium generalium Synodorum prima Nicæna in Sancti Philogonii Patriarchæ Antiochenſis apud ſe defuncti locum ſuffecit Sanctum Euſtatium, Conſtantinopolitana promovit Flavianum Antiochenum & Nectarium Conſtantinopolitanum, & Anatolii Conſtantinopolitani & Maximi Antiocheni Ordinationem damnavit Sanctus Leo, non quod factæ eſſent apud Epheſum, ſed quod à latrocinio Eutychiano.

Ad primum argumentum repoſuit Cecropius Sebaſtopolitanus in prima Armenia Epiſcopus; *Univerſalis hæc Synodus Ægyptiaca regione major eſt*, *ac fide dignior*, *& non eſt juſtum decem hæreticos audiri*, *& prætermitti mille ducentos Epiſcopos. Non enim nunc nos exigimus*, *ut pro aliis ſuam fidem oſtendant*, *ſed dicimus ut ipſi pro ſua perſona rectæ fidei conſentiant*. Addiditque Euſebius Dorylæi Epiſcopus: *Procuratores ſunt iſti omnium Ægyptiorum*, *& debent univerſalem Synodum ſequi*. Ita oſtendit paucos potuiſſe pro multis ſubſcribere Epiſtolæ, & fidem profiteri. Ad ſecundum reſponderunt omnes ſimul Epiſcopi: *Videtis*, *quomodò teſtimonium perhibent ſuis Epiſcopis*, *dicentes*, QUIA OCCIDIMUR. Quæ omnia Reſponſa eò tendunt, ut oſtendant iſtam Patriarchæ Alexandrini in ſuos Epiſcopos poteſtatem non vigere in Synodo generali. Quod ipſum confirmavit Lucentius Eſculanus Epiſcopus, Romanæ Eccleſiæ Vicarius ac Legatus. Nihilominùs in poteſtate iſta diſcutienda tempus abſumi nolentes glorioſi judices illos tredecim Epiſcopos ſub danda reali, aut certè juratoria cautione arreſtarunt in Regia civitate uſque ad factam novi Patriarchæ Alexandrini conſecrationem, tunc Sancti Leonis Epiſtolæ & cunctis ſynodalibus Actis ſubſcripturos, aut de hæretica rebellione puniendos. Quod arreſtum Sanctus Paſchaſinus Legatus habuit ratum.

Etiam octodecim monachi, adſerentes ſe eſſe Presbyteros & Archi-Mandritas, Principi exhibuere preces, & ab illo ad Synodum remiſſi poſtulabant audientiam, de qua glorioſi judices ſunt interlocuti; *Nomina illorum*, *qui preces porrexerunt manifeſta fiant his*, *qui introierunt*, *reverendiſſimis viris*, *ut dicant ſi noverunt omnes eſſe Archi-Mandritas*. Erant homines Eutychiani, ſuſpecti de conſuetis hæreticorum impoſturis, ideòque in ſynodalem conſpectum ſine examine non admittendi. Quidam omninò erant Archi-Mandritæ, at damnati de hæreſi, quidam ſoli in monumentis habitabant, quidam ſolos tres aut quatuor ſub ſe habebant monachos, quidam erant penitùs ignoti, atque ita Archi-Mandritæ orthodoxi, Synodo præſentes, dixere: *Rogamus aliquos mitti à veſtra Magnificentia*, *& à veſtra Sancta Synodo*, *ut videant monaſteria eorum & diſcant ſi habeant monaſteria*, *an deludant & noceant honoribus Archi-Mandritarum*, *& amodò debent accipere diſciplinam*, *ut non ſe dicant Archi-Mandritas*, *qui in monumentis habitant. Petimus etiam*, *ut & illi*, *qui ſe dicunt eſſe monachos*, *& non agnoſcuntur*, *nec à veſtra Magnificentia*, *nec à ſanctiſſimo* Regiæ civitatis *Archi-Epiſcopo* Anatolio, *nec à nobis*, *exeant de civitate ſicut impoſtores*, *propter ſcandalum quod conati ſunt facere*. Quid ſit in monumentis habitare, exponit horum monachorum libellus, dicens ipſorum quoſdam in monaſterio, quoſdam habitare in Baſilica martyris. Quidam ſoli, quidam cum tribus aut quatuor fratribus habitabant ad aliquam ruſticam Eccleſiam aut Capellam, quas propter reconditas alicujus martyris in ipſarum altari reliquias rectè antiquitas vocabat monumenta: Pauculos iſtos monachos nolebat monaſterium, nec ipſorum Præfectum vocare Archi-Mandritam. Archi-Mandritæ nomen apud poſteriores Græcos fuit adeò venerabile, ut antiqua Patriarchæ Conſtantinopolitani creandi formula, per Codinum & Phranzes Græcos Scriptores laudata, diſtinguat Monaſteriorum Præfectos & Archi-Mandritas, & hoſce præponat Proto-Syncellis: Quod nempe iſte titulus daretur ſolis plurium monaſteriorum ſupremis Præfectis, quales apud nos Latinos ſunt Regularium Ordinum Antiſtites Generales aut Provinciales. Parva iſta, in campis præſertim, monaſteria, à nobis Latinis dictas Prioratus, Cellas, Obedientias, peſſimè odit etiam Sanctus Bernardus. Rectè tamen in Romana ſua Synodo, per D. Lucam Holſtenium vulgata, dixit Eugenius ſecundus Pontifex: *Cœnobia*, *vel*, *ut hoc tempore nuncupantur*, *monaſteria*. Cauſam dat in Cap. 17. Collatione de tribus monachorum generibus Joannes Caſſianus: *Licèt à nonnullis ſoleant indifferenter monaſteria pro cœnobiis appellari*, *tamen hoc intereſt*, *quòd monaſterium poteſt etiam unius monachi habitatio nominari*, *cœnobium autem appellari non poteſt*, *niſi ubi plurimorum cohabitantium degit unita communio*.

Or-

Orthodoxorum Archi-Mandritarum poſtulatio requirebat largum tempus, Synodo importunum, ideòque illam neglexerunt glorioſi judices, interlocuti: *Intrent reverendiſſimi monachi, qui petitiones porrexerunt*. Et intrarunt octodecim precibus ſubſcripti, ac inſuper Barſumas, famoſus Dioſcori in Epheſino latrocinio ſatelles & turbo, nec non neſcio quis eunuchus & Presbyter Calepodius, adversùs quem intercesſit Anatolius Epiſcopus Conſtantinopolitanus: *Calepodius & Gerontius*, unus ex octodecim, *qui inter eos Presbyteri ſunt, olim damnati ſunt, & non licet eis intrare*. Eum de hæreſi damnatum adfirmavit Ætius Archi-Diaconus Conſtantinopolitanus. At ille negavit, & exire noluit, omiſſaque hac quęſtione glorioſiſſimi judices juſſerunt monachorum libellum recitari.

Fidem & Eccleſiam turbatam querebatur libellus, de indicta pacificatura Synodo egit gratias Imperatori Marciano, habebatque duas petitiones. Prima erat: *Vacent turbationes, & ſubſcriptiones quæ per violentiam fiunt, & perſecutiones quæ ſemper à Clericis contra nos exercentur, quas & conantur facere latentes veſtram Pietatem*. Dogmaticas Sancti Leonis litteras, à Dioſcoro apud Epheſum ſpretas & occultatas, per omnem Orientem publicabant orthodoxi Epiſcopi, omnem Clerum & Monachatum cogentes ad ipſas profitendas & ſubſcribendas. Hanc violentiam compeſci poſtulat libellus, & vetuſto Clericorum in monachos odio adſcribit. Reverà enim Clerici in monachos ſemper habuere quid ſimultatis, de qua queritur frequenter etiam Sanctus Hierọnymus, nec non & in Sancti Fulgentii vita Ferrandus Diaconus Carthaginenſis. Altera petitio erat: *Petimus Divinitatem veſtram, jam neminem jactari à ſuo monaſterio, nec ab Eccleſia, neque à Baſilica martyris, uſque ad ſanctum Synodi judicium*. Clericos omnes & monachos, laudatas litteras profiteri recuſantes, Epiſcopi degradabant, ejiciebantque de Eccleſiis & monaſteriis: Hanc etiam compeſci violentiam ſupplicat libellus, darique inducias uſque ad futuram Synodum, quod ipſum pro Sancto Flaviano, & aliis orthodoxis Epiſcopis, ipſaque Chriſtiana fide, per Epheſinum latrocinium læſis, à Theodoſio Auguſto poſtularat, at non impetrarat Sanctus Leo Pontifex: Atque ita ad ſimiles hæreticorum preces ſurdus meritò fuit Marcianus Auguſtus.

Hìnc ad eaſdem in præſenti Synodo repoſuit Diogenes Metropolita Cyzicenus: *Barſumas, qui inter illos intravit, occidit beatum Flavianum. Ipſe inſtabat, & dicebat:* OCCIDE. *Et non eſt poſitus in petitionibus. Quare introivit?* Solos namque libello ſubſcriptos glorioſi judices permiſerant introire. Diogeni acclamarunt Orientales Epiſcopi: *Omnem Syriam Barſumas evertit. Duxit ſuper nos mille monachos*. Quæ omnia glorioſi judices diſſimulantes, eos ad Synodo obediendum, & orthodoxam fidem ab ipſa diſcendam fuere adhortati; at fruſtra. Etenim factionis capita Caroſus & Dorotheus produxere & alias preces, atque dixere: *Rogamus, ut recitetur libellus, qui à nobis offertur*. Verùm Epiſcopi in Barſumam perrexerunt: *Homicidam Barſumam mittite foras, Homicidam in arenam. Anathema Barſumæ. Barſumam in exilium*. Eum clamant ad arenam, id eſt, ad campum ſceleratum, aut ad amphitheatrum, in quo homicidæ conſuerant feriri gladio, aut ad beſtias pugnare. Nihilominùs glorioſi judices ſunt interlocuti: *Libellus recitetur*. Recitavit Conſtantinus ſacri Conſiſtorii Secretarius.

Habebat capita varia. Primò, de precum tarditate & ſero ad Synodum adventu excuſat ſupplicantes, quod communem omnium Patrem Caroſum, ſine quo fieri nihil licuit, Marcianus Auguſtus non niſi ſe præſente juſſiſſet Synodum accedere. Secundò omnia Synodi Acta rogat conſequenter ſeu ſecundùm Canonum conſequentiam procedere, atque ita ſanctiſſimum Archi-Epiſcopum Dioſcorum, & ipſi communicantes ſanctiſſimos Epiſcopos, perperàm degradatos, reparari ac reſtitui in integrum, fieri novum fidei examen, & omnia huc uſque judicata ad incudem revocari. Quæ cùm legerentur, Epiſcopi exclamarunt: *Dioſcoro. Dioſcorum Chriſtus depoſuit. Iſtos foras mitte. Tolle injuriam à Synodo. Petitiones iſtas à Synodo audiri non licet. Illum, qui damnatus eſt ab omni Synodo, Epiſcopum nominare auſi ſunt. Regulæ quare calcantur?* Reclamarunt & Archi-Mandritæ. *Tolle injuriam à monaſteriis*. Utique injuriam jam memoratam. Hìnc glorioſi judices interpoſuerunt; *Sine præjudicio recitetur libellus*.

Ejus tertium caput erat: *Piiſſimus Imperator noſter, ex quo congregare hanc Synodum conſtituit, pollicitus eſt nobis confirmari hanc tantum expoſitionem fidei trecentorum decem & octo ſanctorum Patrum, & nihil aliud ante hoc moveri, vel fieri*. Nequiſſimi Eutychianiſtæ ex ſolo Nicæno Symbolo, utpotè ad ipſorum errores faciliùs verſatili, judicari volunt, facta per Synodum Conſtantinopolitanam additamenta deteſtantur, uti damnata per Epheſinum Canonem, libello ſubtùs adnexum. Ajunt Dioſcorum ad hæc omnia paratum, ideòque datas in illum ſententias debere incidi, & cauſam de novo inchoari: Concludit libellus: *Si contra hæc, quæ tam conſequenter requirimus, veſtra nititur Reverentia, & velit auctoritate uti, quæ contraria eſt utilitatibus, teſtamur Dominum Chriſtum, & piiſſimum Imperatorem, & magnificentiſſimos judices, & ampliſſimum Senatum, & veſtram conſcientiam, & veſtes noſtras excutimus, & extra veſtram communicationem nos efficiemus. Non enim patimur, Symbolo fidei trecentorum decem & octo recuſato, communicatores fieri eorum, qui hoc reſpuunt*.

Temerariam ac deſperatam hæreticorum monachorum audaciam Synodus obſtupuit, & adversùs illam Ætius Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Archi-Diaconus produxit & legit quintum Canonem Antiochenum, mandantem ut Presbyter aut quivis Clericus, à ſui Epiſcopi communione ſeſe in paraſynagogam ſeparans, ſecundò revocetur ad unitatem & gratiam, contumax extra omnem reparationis ſpem degradetur, & tamquàm ſeditioſus *per laicas poteſtates compeſcatur*. Et cuncti Epiſcopi acclamarunt: *Hæc juſta regula, hæc regula Patrum*. Eam innovavit atque ampliavit Synodus octava. Ex eadem monachos rogarunt glorioſi

glorioſi judices : *Secundùm veſtram petitionem, contradicentibus reverendiſſimis Epiſcopis, oblati à vobis libelli relecti ſunt*; *dicite igitur, ſi vultis dogmatibus totius ſanctiſsimæ Synodi conſentire*. Repoſuit Archi-Mandrita Caroſus: *Fidem trecentorum decem & octo Patrum, qui convenerunt apud Nicæam, in qua & baptizatus ſum, novi. Ego aliam fidem neſcio. Epiſcopi ſunt, poteſtatem habent; & excommunicare & damnare, & quidquid volunt, poteſtatem habent. Amplius ab hoc ego aliud neſcio. Me Sanctus Theotimus in Tomis baptizavit: Juſſit mihi nihil aliud ſapere*. Et reliqui omnes, Epheſinum adversùs additamenta Canonem laudantes, Archi-Mandritæ & monachi: *Et nos eadem dicimus*. Nec aliud ab ipſis potuit extorqueri. Induci non potuere ad Eutychetem anathematizandum. Quin & laudatum Ætium, inducere conantem, convitiis & contumeliis proſciderunt.

Exindè lectus eſt octodecim orthodoxorum Archi-Mandritarum in illos libellus, hæc habens capita. Primò, Marciano Auguſto agit gratias, quod Eutychetem, blaſphemum Eccleſiæ turbinem, juxta Sancti Leonis preces deportaſſet in loca deſerta. Secundò, doctos ab Eutychete monachos accuſat duriſſimæ in erroribus pertinaciæ, qua Sancti Leonis Epiſtolam uſque hodie recuſant profiteri. Tertiò, rogat facultatem eos uti hæreticos juxta monaſticam diſciplinam caſtigandi, & de monaſteriis, ubi quaſi efferatæ in ſpeluncis belluæ Chriſtum Dominum blaſphemare non ceſſant, ejiciendi. Eos efferatis belluis fuiſſe pejores, docent facinora ante & poſt Synodum in Syria, Palæſtina, atque Ægypto, ab ipſis adversùs Juvenalem præſertim Hieroſolymæ, & Sanctum Proterium Alexandriæ Epiſcopum patrata.

Libello repoſuit Dorotheus Archi-Mandrita Eutychianus: *Quoniam Eutychen dicunt, quia ante unitionem duas naturas dixit, & unam naturam poſt unitionem, & anathematizant eum ſicut hæreticum, paſsim ubique propoſitiones poſuit Eutyches, & veſtra Magnificentia audivit quæ ſunt ab eo propoſita, quia orthodoxus eſt is homo, & fit ei calumnia*. Et glorioſis judicibus rogantibus, *Eutyches ait quod corpus Salvatoris noſtri Jeſu Chriſti non fuit noſtræ ſubſtantiæ, tu de hoc quomodò confiteris?* denuò reſpondit: *Baptizati ſumus confitentes Salvatorem noſtrum Jeſum Chriſtum, qui deſcendit, & incarnatus eſt ex Sancta Virgine Maria, qui inhumanatus eſt, & crucifixus pro nobis. Hunc ex Trinitate eſſe fatemur. Credimus illum paſſum ex Trinitate eſſe. Et aliam fidem non novimus*. Hoc loco quidam Joanni Maxentio & aliis Schytiæ monachis, adſertæque per ipſos propoſitioni, *Unus è Trinitate eſt paſſus*, adverſati ſub Juſtini ac Juſtiniani Imperio, fuerunt abuſi, ajentes ipſam eſſe manifeſtè Eutychianam, & ab Eutychianis monachis in præſenti Synodo adductam uti palmare impietatis fundamentum. At longè aliter Ferrandus Carthaginenſis Eccleſiæ Diaconus in litteris ad Anatolium Diaconum Cardinalem Eccleſiæ Romanæ: *Rectè dicitur*, QUIA UNUS E TRINITATE EST PASSUS. *Nec movere quempiam debet, ſi hanc ſententiam Eutychetis protulit Apocriſarius in Chalcedonenſi Concilio. Sæpè etiam per ignorantes loquitur veritas. Patres autem noſtri in Concilio poſiti ſenſum loquentis, non verba conſiderantes, nec illum propter hanc ſententiam pronunciarunt Catholicum, nec ipſam ſententiam Catholicis tunc inſerere definitionibus voluerunt, ne viderentur intellectum potiùs loquentis approbaſſe, quam verba*. Propoſitionem multis propugnat. Fuiſſe à Synodo Nicæna, Sancto Athanaſio, Sancto Dionyſio Alexandrino, ipſiſque Apoſtolis traditam, eſt ſuprà oſtenſum.

Quocircà in Dialogo, *Impaſsibilis*, Theodoretus ipſam à Nicæna Synodo traditam negans, excedit. Eſt ex illis, qui inter haſce propoſitiones, *Chriſtus eſt paſſus*, & *Deus eſt paſſus*, diſtinguentes voluere ſolam primam uſitatam ab Apoſtolis, & à nobis uſitandam. At certum eſt falli. Nihilominùs quod adversùm Eutychianiſtas, ſuo tempore graſſantes, & poſteriori propoſitione nequiter abutentes, ita locuti ſint, venia digni ſunt, immò & laude. Dico de illis, quod de Antiochena Synodo, vocem *Conſubſtantiale* adversùm Arianos à Nicæna Synodo probatam improbante adversùm nugas Pauli Samoſatenſis, ſcribit in Epiſtola de Synodis Ariminenſi ac Seleucienſi Sanctus Athanaſius: *Neque hos* Antiochenæ, *neque illos* Nicænæ Synodi Patres *fas eſt culpare. Omnes enim Chriſti curam geſſere, ſtudiaque ſua contra hæreticos intenderunt. Et hi quidem Samoſatenſem, illi verò Arianam hæreſin condemnarunt. Bene ergo & hi & illi pro ſubjecta materia ſcribunt*. Et infrà: *Si aliqui ex Patribus ad iſtum, alii ad alium de* CONSUBSTANTIALI *modum diſſeruerunt, nobis tamen ob id contentiosè agendum non eſt, ſed cum pietate eorum dicta excipere debemus, eò quod præcipuè ſua ſtudia ad pietatem referebant*. Omnes eſſe dicit probatos Eccleſiæ Patres, quos abſit ut inter ſe committamus. Uti tamen Antiochenæ Synodum Nicænam preferre nunc oportet, & vocem *Conſubſtantiale* nullo pacto negare; ita ne hanc propoſitionem, *Deus eſt paſſus*, jam pridem in judicio contradictorio probatam ab Eccleſia Romana.

Rectè autem in ſeptimo decimo adversùm hæreticos libro, exſtante apud Photii Bibliothecam, L. 46.
laudatus Theodoretus improbat hanc propoſitionem: *Verbum eſt paſſum per carnem*. In adducto dialogo improbat & hanc: *Deus eſt paſſus carne*. Eam æquat huic: *Anima carne moritur*. At non penitùs rectè. Etenim priorem propoſitionem damnat etiam in oratione de ſalutari Domini adventu adversùs Apollinarium Sanctus Athanaſius, ajens eſſe blaſphemiam Arianam; ſecundam omninò probat. Eamdem in libris ad Trazamundum Wandalorum Regem probat Sanctus L. 3. c. 11.
Fulgentius, damnatque hanc: *Divinitas eſt carni compaſſa*. Etiam hanc: *Deus eſt paſſus cum carne*. 12. 19.
Etenim carni compati, cum carne aut per carnem pati eſt carnis paſſioni occurrere, & cum illa unam ſenſationem componere, definitam à Sancto Auguſtino: *Senſatio eſt paſsio carnis non latens animam*. Quod eſt longiſſimum à Deo Verbo. Ipſum tamen fuiſſe paſſum per hominem ſuum ſcribit in primo adversùs Parmenianum libro Sanctus Optatus Epiſcopus Milevitanus.

Redeamus ad Dorotheum Archi-Mandritam nequiſſimum, Synodo roganti, *Subſcribis Epiſtolæ* Sancti Leonis, *an non*, impudenter reſpon-

den-

dentem: *Ego in Baptiſma*, ſeu in Nicænum Symbolum in Baptiſmate exigi conſuetum, *credo, Epiſtolæ autem non ſubſcribo*. Et glorioſis judicibus rogantibus, *Cùm piiſsimus noſter Imperator & magnificentiſsimos judices & ampliſsimum Senatum ad vos deſtinavit, promiſiſtis non contradicere his, quæ à ſancta Synodo promulgantur, quare igitur in præſenti non conſentitis?* repoſuit pari impudentia: *Tunc nos locuti ſumus Judicibus & Senatui, & intùs intrantes rogavimus Imperatorem, ut hæc Synodus confirmaret fidem trecentorum decem & octo Patrum, in qua baptizati ſumus, unà cum definitione, quæ ab ipſis Patribus apud Epheſum definita eſt*. Judicari voluit ex ſolo Nicæno Symbolo, & Conſtantinopolitana ejus addiramenta haberi ut per Epheſinam Synodum damnata. Pertinaciam admirati & miſerati glorioſi judices ſunt denuò interlocuti: *Quia Diviniſsimus Imperator noſter pius eſt, & nos intentionem ejus ſequimur, ſi vultis, inducias duorum aut trium dierum ad cogitandum accipite (hoc enim ut vobis concedatur, nos petimus ſanctam Synodum) ut recogitantes confeſsionem ſanctorum Patrum ſequamini*. Et rurſùm reddidit contumax Dorotheus: *In fide permaneo trecentorum decem & octo Patrum, in qua & baptizatus ſum, & in definitione Epheſina, & aliud aliquid non dico.* Et ejus collega Caroſus: *Hic ſum, quid opùs habetis duos aut tres dies ſuſtinere? Ecce modò, ſi vultis aliquid facere, poteſtatem habetis*. Quare de ipſorum correctione deſperantes glorioſi judices concluſerunt Actionem: *A ſancta Synodo formula dabitur*. Ex quo vides glorioſos judices fuiſſe meros judicialium Decretorum teſtes & executores, ſine ulla judiciali poteſtate.

Quare Alexandrum Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Presbyterum & Circuitorem, ſeu viſitatorem, ad Principem legavit Synodus, rogaturum quid de pertinacibus monachis placeret ſuæ Majeſtatis. Viſitatoris officium deſcribit antiqua notitia dignitatum Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ: *Viſitator perambulat, & præit iis, qui fidem orthodoxam amplexati ſunt*. Etiam Caroſus, Dorotheus, & Barſumas ſibi ipſis non defuere. Acceſſerunt & ipſi Principem, Synodum accuſantes prævaricationis, roganteſque eum adeſſe, ipſorum cum Epiſcopis diſputationes auditurum & judicaturum. Verùm non Reges de Epiſcopis, ſed Epiſcopi de Regibus debent in fidei negotio judicare. Eſt Evangelica regula per Sanctum Ambroſium laudata. Ex eadem hæreticos & turbulentos monachos nec videre voluit Auguſtus Marcianus, ſed per laudatum Presbyterum Alexandrum & Joannem Decurionem reſpondit: *Si voluiſſem ego ſedere inter vos atque alios monachos, & audire inter utroſque vos, non huc ſanctam & univerſalem Synodum fatigaſſem. Sed cum ipſi proptereà adfuiſſent, ac nos de vobis certiores feciſſent, dixi ut & vos adeſſetis, & ea quæ neſcitis cognoſceretis, & interrogando ea, quæ non noſtis, diſceretis ab eis. Juſtum igitur decrevimus, vos ad Concilium abire. Nam quidquid definierit ſanctum & generale Concilium, & mihi in ſcriptis dederit, ea ſequor, iis contentus ſum, eis fidem habeo. Ad hoc habetis, nec aliud à me reſponſum accipitis*. Quod Chriſtiano Principe digniſſimum verbum inſigniter confirmavit in noſtræ Synodi confirmatorio Edicto ad cives Conſtantinopolitanos: *Verè impius atque ſacrilegus eſt, qui poſt tot* Chalcedone congregatorum *Sacerdotum ſententiam opinioni ſuæ aliquid reſervavit*. Quod ipſum verbum eximiè & meritò laudat, ac Juſtiniano Auguſto in exemplar figit Facundus Epiſcopus Hermianenſis.

Quibus omnibus lectis & auditis, hæreticos & turbidos monachos apud Synodum de tribus accuſavit Ætius Archi-Diaconus Conſtantinopolitanus. Primò, quod Dioſcorum à generali Synodo degradatum eſſent auſi Epiſcopum appellare. Secundò, quod eamdem Synodum prævaricationis apud Principem infamaſſent. Tertiò, quod Principem à publicis Imperii curis devocaſſent ad audiendas ſuas pro hæreſi diſputationes. In ipſos legit, & executioni tradi petiit octuageſimum tertium & octuageſimum quartum Canones, mandantes degradatum Epiſcopum miniſterio ſe ingerentem, & Clericos à proprii Epiſcopi communione in paraſynagogam ſeſe ſequeſtrantes excidere omni reparationis ſpe, & per laicas poteſtates compeſci. Sunt quartus & quintus Canones Antiocheni: Iſtius enim numeri locum obtinent in codice Canonum Eccleſiæ univerſæ. Adeò antiqua eſt iſta collectio, quam proindè Hincmarus Remenſis Epiſcopus non penitùs malè dixit à præſenti Synodo probatam. Eam aliqui congeſtam putant à Stephano Epheſiorum Epiſcopo, qui Synodo huic interfuit, & de ſuo Epiſcopatu cum Baſſiano litigavit. At quoniam in Canonibus Conſtantinopolitanis finiebat collectio, videtur eſſe antiquior. Cur enim Epheſinos Canones Stephanus omiſiſſet? Eam tamen feciſſe potuit adhuc Clericus ante Synodum Epheſinam.

Inſolentes Monachi Synodo non aderant. Etenim adversùm eorum collegas Calepodium & Gerontium rectè ſuprà dixit Anatolius Epiſcopus Conſtantinopolitanus: *Olim damnati ſunt, & non licet eos intrare*. Et ad cunctos glorioſi judices: *Contradicentibus Epiſcopis, oblati à vobis libelli relecti ſunt*. Pertinacem Hæreticum non admitti ad Synodi conſpectum, eſt vetus Eccleſiæ regula, cujus rigorem in hoſce monachos ſervare voluerant Epiſcopi, glorioſi autem judices ex bona de ipſis ſpe perſuaſerant diſpenſandum. Ex eadem Theodorum Crithinum, pertinacem Iconoclaſtam, rejecit, pertinacem autem cum ſuis affeclis Photium diſpenſatoriè ex cauſis admiſit Synodus octava. Prima horum monachorum citatio facta fuit die quinto decimo Octobris, comparuerunt autem die decimo, & oblatas aliquot dierum inducias contempſere. Maternam tamen miſerationem induta Synodus eis triginta dierum, à dicto quinto decimo Octobris uſque ad quintum decimum diem Novembris, fecit deliberandi inducias, tunc juxta adductos Antiochenos Canones omninò caſtigandis. Acta hæc ſunt tertio decimo Kalendas Novembres, triduo poſt Actionem quartam. Synodi Digeſtor omnia, utpotè appendicem, congeſſit in eamdem quartam Actionem.

ACTIO APPENDIX,

Judicans cauſam Photii Tyriorum Metropolitæ adversùs Euſtatium Epiſcopum Berytenſem.

EOdem die diſcuſſa ac definita dicitur lis de jure metropolitico inter Photium Tyri Epiſcopum, primæ Phæniciæ Metropolitam, & Euſtatium in eadem Provincia Epiſcopum Berytenſem. Acta hæc fuiſſe poſt Actionem ſextam dixi ſuperiùs in diſſertatione, nec ſine fundamento; aliud tamen ſuadere videtur hæc Euſtatii interceſſio ad glorioſos judices: *Piiſſimus Dominus noſter* Imperator *fidei cauſa nos hic congregavit, ac jubete ante omnia ſubſcribi definitionem, ut priùs quæſtio fidei abſolvatur. Quod ſi de mea quoque cauſa jubetis nunc quæri, non ſum in mora, ſed protinùs reſpondebo*. Lucet hæc agi cœpta ante fidei definitæ ſubſcriptionem & Actionem ſextam: Tertiò decimò Calendas Novembres fuiſſe completa, palàm habent, niſi viriata ſint, Acta ſynodalia. Res eſt incerta.

Ex vetuſto per ſextum Nicænum firmato Canone Berytenſis Eccleſia eſt ſuffraganea Tyriæ, per maritimam ſeu primam Phæniciam metropolitanæ. Dum Ibæ Edeſſeni cauſa, Photio & Euſtatio jam contendentibus, per Theodoſium Auguſtum delegata fuit, Euſtatius palàm adhuc erat Provincialis Epiſcopus, proindèque hæc omnis novitas eſt fætus latrocinii Epheſini, ubi è primoribus Dioſcori ſatelliribus fuerat Euſtatius, atque ita præſentem Tyriæ metropoleos injuriam à dicto Theodoſio per Chryſaphium Eunuchum circumducto in facinoris mercedem eſt conſecutus. Principis beneficium confirmavit Conſtantinopolitana Anatolii Epiſcopi Synodus, de qua Euſtatius: *Concilium reverendiſſimorum Epiſcoporum factum eſt Conſtantinopoli, ac data definitio eſt, cui etiam Maximus reverendiſſimus Epiſcopus Antiochiæ ſubſcripſit*. Et infrà: *Veſtram Poteſtatem & ſanctam Synodum doceo, quod nunc non allego, ut omninò capiam, ſed ut vobis perſuadeam, quod calumniatus eſt me. Neque enim ego religioſiſſimo Imperatori preces obtuli, ut Berytum metropolim faceret. Nec verò ego civitates diviſi, ſed ſancta diviſit Synodus*. Et Maximus Patriarcha Antiochenus. *Charta mihi allata eſt, quæ habebat ſubſcriptionem ſanctiſſimi Archi-Epiſcopi Anatolii, quem ego ſequens ſubſcripſi*. Et infrà: *Eram Conſtantinopoli, cùm verò Concilium de hoc haberetur, non adfui, ſed mihi charta allata eſt, & ſubſcripſi*. Non ad ſuas ambitioſas preces, ſed gratioſo Principis motu civitatem ſuam fuiſſe exaltatam Euſtatius adſeverat.

Legem exaltatricem, donatam hac titulari Epigraphe, *De Metropoli Beryto*, codici ſuo Juſtinianus Auguſtus inſeruit: *Propter multas, juſtaſque cauſas metropolitano nomine ac dignitate civitatem Berytum decernimus exornandam, jam ſuis virtutibus coronatam. Itaque hæc quoque metropolitanam habeat dignitatem. Tyro nihil de jure ſuo derogetur. Sit illa mater Provinciæ Majorum noſtrorum beneficio, hæc noſtro: Et utraque dignitate ſimili perfruatur*. Jacobus Cujacius & Dionyſius Gotofredus addunt Scholion: *Metropoles duæ in Syria Phænice Berytus & Tyrus; ut in Ponto Amaſæa & Cæſaræa; & in Cappadocia Cæſaræa & Tyana*. Labuntur variè. Etenim Phæniciam maritimam, quod Ponto Conſtantinus & Cappadociæ fecit Valens, civiliter non diviſit Theodoſius, atque ita non poteſtatem, ſed ſolam vacui nominis dignitatem metropoliticam multiplicavit. Ipſa legis verba palàm id profitentur. Etiam poſterioribus temporibus nequiit in gradum altiorem proficere Berytus. Etenim à Juſtiniano nihil augmenti accepit, & à recentiori Provinciarum ac Epiſcopatuum ad Antiochenum Patriarchatum ſpectantium notitia, per Guilielmum Tyri Archi-Epiſcopum producta in libris de bello ſancto, dumtaxàt locatur inter octo per ſe ſtantes, ſeu ſolius nominis & honoris Metropoles. L. 11. tit. 21.

Theodoſianæ legis motivam rationem conjecturo ex Synodo Tyria in cauſa Ibæ Edeſſeni, Berytum vocante Romanam Coloniam, & pulchram civitatem, laudanteque novum ejus Epiſcopium & novam Eccleſiam. Huc enim reſpiciunt hæc legis verba de Beryto: *Jam ſuis virtutibus coronatam*. Epiſcopium & Eccleſiam Euſtatius aut ædificarat aut perfecerat, atque ita à Principe meruerat nomen metropoleos ac Metropolitæ. Verum ſine Suffraganeis ac poteſtate, & citra omnem Tyriæ metropoleos injuriam ac mutilationem. Ampliùs enim tunc ab Auguſto Principe dari non potuiſſe, eſt ſuo loco oſtenſum. Ex advenis Conſtantinopolim Epiſcopis neſcio quam Synodum fecit interim Anatolius, à qua metropoliticam quoque poteſtatem donari, adſignarique ſuffraganeas civitates flagitavit Euſtatius, L. 12. c. 14

tius, atque obtinuit Biblon, Botryn, Tripolim, Orthoſiadem, Arcas, & Antaradon. Erat res ardua, ſine Patriarchæ Antiocheni beneplacito non attentanda, atque ideò Maximus, licèt non Synodo, tamen in Regia civitate præſens, inductus eſt ad aſſentiendum & ſubſcribendum. Ab Epheſino latrocinio ordinati Anatolius & Maximus ab Epiſcopatu ſuſpenſi tunc hærebant extra Romanæ Eccleſiæ communionem & gratiam, atque ita Chryſaphii cogitationibus in nullo præſumebant obviare. Obviavit Photius, aviram conſuetudinem, Apoſtolicoſque & Nicænos Canones dicens ſubverti non poſſe à quavis Synodo, dictaſque civitates pergens uti Metropolita quoad judicia & Epiſcoporum conſecrationes adminiſtrare. Et hinc factum eſt quod queritur Photius: *A me* Epiſcoporum *ordinatio* in vacantibus iſtarum civitatum cathedris *facta eſt, cùm juxta vetuſtum ordinem qui de mea Provincia ſunt mihi adeſſent, atque indè primum mihi abſenti miſſa eſt excommunicatio, & manſi excommunicatus centum viginti duos dies, & duos rursùm ordinavi Epiſcopos. Eos depoſuit Euſtatius, Presbyteroſque fecit.* Quouſque vixit Theodoſius, violentiæ huic, tamquam ſynodali per ſuum Patriarcham comprobato Decreto, parere compulſus fuit Photius, at poſt ejus mortem preces mox obtulit Marciano Auguſto, eaſque Princeps, ad præſentem Synodum tranſmiſit, cauſam Eccleſiaſticam mandans, non ſecundùm leges aut pragmaticas Sanctiones, ſed ſecundùm Canones definiri.

Hinc ante omnia ad Synodum noſtram ex glorioſorum judicum interlocutione lectus fuit libellus iſte Photii, habens capita varia. Primò, dicit Tyriorum Eccleſiam & per immemorialem conſuetudinem, & per Canones fuiſſe totius Phæniciæ maritimæ ſemper metropolitanam cum plena quoad judicia & conſecrationes poteſtate. Secundò, queritur de Euſtatio Berytenſi Epiſcopo, ſuo ſuffraganeo, quod quorumdam comprovincialium Collegarum favore adjutus, à Theodoſio nuper Auguſto impetrarit Reſcriptum, quo mox ſeſe cœperit oſtentare novum Phæniciæ Metropolitam. Tertiò, quod Synodicum, ſeu ſynodale Anatolii Epiſcopi Conſtantinopolitani Decretum, acceptandum & ſubſcribendum ſibi miſerit, recuſanti minatus excommunicationem. Et hinc ex Regiæ juſſionis metu compulſus ſubſcripſit Photius, proteſtatus omnia hæc adverſari Canonibus, & nihil valere: Atque ideò caſſari nunc ſupplicat, & ſuæ ſedi avita privilegia reparari. Euſtatii fundamentum fuiſſe videntur hæc Reſcripti verba: *Utraque metropolis dignitate ſimili perfruatur.* Hinc non ſolum nomen, ſed & metropoliticam poteſtatem & Provinciæ civitates credidit ſibi æqualiter cum Photio communicanda & dividenda.

Lecto libello glorioſi judices ſunt interlocuti: *Quid ad hæc allegat reverendiſſimus Epiſcopus Berytiorum Euſtatius?* Et ipſe: *Jubete Photium dicere, utrùm ſecundùm Canones moveat, an ſecundùm leges.* Quod enim à pragmatico Principis Reſcripto eſſet nata iſta novitas, & quod non Synodo, ſed Marciano Auguſto Photius ſupplicaſſet, ſperabat Euſtatius ex legibus acturum, atque ita faciliùs circumducendum & intricandum. At Photius reſpondit: *Adii religioſiſſimum Imperatorem, ut ſedes Tyriorum ſua jura adipiſceretur. Quod autem vetuſtum morem ſtuduerit evertere Euſtatius religioſiſſimus Epiſcopus, interrogentur Domini & ſanctiſſimi Epiſcopi. Ego enim à regulis non diſcedo, nec volo typos Patrum evertere, ſed poſtulo ne illa jura evertantur.* Ait non judicii accipiendi cauſa, ſed pro mera Canonum reparatrice obſervantia imploratum à ſe Principem, & ſe nequaquam ſecundùm leges, ſed ſecundùm Eccleſiaſticas conſuetudines & Canones velle judicari. Ad quod glorioſi judices: *Sacratiſſimo Domino orbis placuit, non juxta ſacras litteras aut pragmaticos typos res ſanctiſſimorum Epiſcoporum procedere, ſed juxta regulas à ſanctis Patribus latas. Omni igitur ceſſante è ſacris Pragmaticis definitione, Canones de hoc Capitulo editi legantur.* Et univerſa Synodus: *Contra regulas nihil Pragmaticum tenebit. Regulæ Patrum teneant.* Quocircà à Patrum ſuorum veſtigiis plurimùm deviarunt recentiores Græci, de quibus in Scholiis ad Photii Nomo-Canonem Theodorus Balſamon: *Scias, quod nonnulli dixerunt, idque in præſentia ſancti noſtri Imperatoris, Canones non debere valere quando adverſantur legibus, propterea quod ante legum repurgationem illi conſcripti ſunt, atque ita Canones, qui cum legibus non conveniunt, otioſos eſſe.* Rectiùs ipſe Theodorus: *Canones majoris auctoritatis ſunt, quam leges.* Etenim in lege novella ad Petrum officiorum Magiſtrum Juſtinianus Auguſtus ſacris Canonibus legis auctoritatem donat, & ſcribit: *Canones ut leges cuſtodimus.* Præſertim in rebus Eccleſiaſticis, de quibus leges nihil valent diſponere. L. 131.

Et hinc tamquam profanus ad laicæ poteſtatis violentiam refuga, & manifeſtus Canonum prævaricator tractati metuens Euſtatius, ante Canonum lectionem interceſſit apud glorioſos judices: *Per veſtigia veſtra, quoniam calumniatus eſt me Photius, quaſi ſtudio fecerim, obſecro ſanctum & univerſale Concilium ſatisfactionem accipere, quod nihil per me actum eſt. Neque enim ita audax fuiſſem, ut Patrum regulis adverſarer.* Dixit Berytum benefico Principis motu profeciſſe in metropoleos nomen & honorem, poteſtatem autem & civitates fuiſſe adſignatas à Synodo, confirmata omnia per Maximum Patriarcham, atque ita nullum hìc eſſe ſuum crimen.

Erat perplexa facti ſpecies, ſubjectaque dubiis per glorioſos judices propoſitis. Primum erat: *An liceat ex ſacro Pragmatico aliena Eccleſiæ jura ab aliis Epiſcopis averti?* Secundum erat: *Licueritne ſanctiſſimo Archi Epiſcopo Anatolio, abſenti reverendiſſimo Epiſcopo Photio excommunicationem mittere, ac jubere ut ei certæ Eccleſiæ in Provincia auferrentur?* Tertium erat: *An Synodum appellare oporteat conventum Epiſcoporum, qui in Regia civitate diverſantur?* Ad primum reſpondit univerſa Synodus: *Non licet hoc facere, eſt præter regulas.* Et talem poteſtatem ſibi non arrogabat Pragmaticum, Beryto dans nudum metropoleos nomen, diſertèque vetans Tyri privilegia mutilari. Ad ſecundum Atticus Zelenſis in Helenoponto Epiſcopus reſpondit: *Abſentem nemo damnat.* Quod unanimi acclamatione omnes Epiſcopi

pi confirmarunt. Et hùnc unicum excuſationis fucum ſcivit Anatolius prætexere. *Photius quædam egit nullo more atque ordine. Hinc indignata Synodus, & juxta regulas commota, excommunicationem ei miſit.* Repoſuit verò Eunomius Nicomedienſis Epiſcopus, Bythiniæ Metropolita: *Non eſt Romanis conſuetudo damnare aliquem hominem, priuſquam is, qui accuſatur, præſentes habeat accuſatores, locumque defenſionis accipiat ad diluenda crimina.* Ad tertium reſpondit Tryphon Chii in inſularum Provincia Epiſcopus: *Synodus appellatur, & conveniunt Epiſcopi, & laborantes aliqua oppreſſione ſua jura nanciſcuntur.* Quod pluribus confirmavit Anatolius, ſeſe expurgans adverſùm illos, qui Synodos iſtas arguebant novitatis. Earum auctoritatem alibi expoſui. Poterant de ſolis ad ſuam diœceſin ſpectantibus rebus judicare. Quare ſextum Nicænum Canonem, peregrina judicia vetantem potuerat Photius adducere: Quid enim Thraciæ Synodo cum prima Phœnicia, Provincia diœceſeos Orientalis? At exceptioni peremptoriæ obicem poſuerat Maximi Patriarchæ conſenſus.

Hinc quartum Nicænum Canonem, qui unicum in quavis Provincia mandat eſſe Metropolitam, & ab illo conſecrari aut confirmari omnes Provinciales Epiſcopos, legi poſtulavit Photius, & ad glorioſorum judicum interlocutionem legit Atticus Nicopolitanus Epiſcopus, Metropolita veteris Epiri. Photium Canon inſigniter adjuvabat: Præſertim quod Phæniciam maritimam in duas Provincias Princeps non ſecuiſſet. Quare glorioſi judices poſt denuò auditum de avita ſuæ metropoleos in judicandis & conſecrandis Epiſcopis conſuetudine Photium ſunt interlocuti: *Sancta Synodus quid ſibi videatur doceat, utrùm placeat juxta regulam ſanctorum trecentorum decem & octo Patrum unum Metropolitam Epiſcopum eſſe, qui in ordinationibus Epiſcoporum in unaquaque Provinciæ civitate poteſtatem habeat, an duos, ita ut iis liceat ſeparatim in civitatibus ordinationes facere?* Et univerſa Synodus reſpondit: *Unum juxta regulas ſanctorum Patrum volumus eſſe Metropolitam. Petimus ut regulæ ſanctorum Patrum teneant.* Atticus Nicopolitanus Epiſcopus addidit: *Trecentorum decem & octo Patrum regula unum vult Metropolitam in unaquaque Provincia Epiſcopum eſſe, & ſupplicamus ut etiam nunc virtus regularum in omnia & in omnes Provincias valeat, ceſſantibus omnibus Pragmaticis, quæ ex concurſatione & ambitione fiunt, quæque evertunt ea, quæ ſpiritualiter & ſecundùm Deum à ſanctis Patribus ſancita ſunt.* Inſigne elogium, quo Reges doceantur Eccleſiaſticis negotiis non miſceri. Et hìnc glorioſi judices ſunt iterùm interlocuti: *Juxta regulas trecentorum decem & octo ſanctorum Patrum, & juſtam ſententiam totius Synodi, Photius reverendiſſimus Epiſcopus Tyriorum metropolis omnem poteſtatem ordinandi in univerſis civitatibus primæ Phœnices Provinciæ habebit; Euſtatius verò reverendiſſimus Epiſcopus è ſacro Pragmatico typo nihil amplius ſibi vindicet, quam reliqui Epiſcopi ejuſdem Provinciæ. Et an his conſentiat, ſancta Synodus edoceat.* Theodoſii legem habent ratam, Anatolii ſynodale decretum exſufflant; & omnis Synodus acclamavit: *Hoc juſtum judicium.* Verba. *Quàm reliqui Epiſcopi,* oſtendunt Euſtatium nequidem à Tyrii Metropolitica poteſtate fuiſſe exemptum, quod nominales Græcorum Metropolitæ, & Pallio inſigniti Latinorum Provinciales Epiſcopi quandoque perperam prætenderunt.

Quid ſit Pragmaticus typus, exponit in opere de domus Auguſtæ officiis Jacobus Gutherius: L. 1. c. 31. *Pragmatica juſſio ſeu ſanctio non ad ſingulorum preces ſuper privatis negotiis profertur, ſed tantùm ad preces alicujus corporis, collegii, civitatis, vel Provinciæ. Breviter Pragmaticæ ſanctiones ſunt Reſcripta diligentiùs, diffuſiùſque tractata apud Principes in publicis negotiis cujuſque Univerſitatis vel Provinciæ, quæ inter generales leges numerantur.* Hìnc Pragmatica paſſim *ex concurſatione*, & licèt non ex privata, tamen publica *ambitione* fieri dixit Atticus Archi-Epiſcopus Nicopolitanus. Quamvis non ipſe Euſtatius, certè ejus populus Berytenſi civitati ſupplicarat hanc dignitatem; ab ipſo haud dubiè inſtigatus. Liquet item ratio, cur hocce Theodoſii Reſcriptum ſuo generalium legum codici inſeruerit Imperator Juſtinianus.

Reſtabat quæſtio de Epiſcopis per Photium conſecratis, & per Euſtatium in Presbyteri gradum rejectis. Etenim in ſuprà dictis civitatibus, ſuæ metropoliticæ poteſtati ſubtractis, non deſiit uti Metropolita Epiſcopos conſecrare Photius; at ſacro Pragmatico & ſynodali Decreto fultus Euſtatius, ipſos in Presbyteros regradavit. De his per glorioſos judices rogata Synodus reſpondit: *Epiſcopos eos cenſemus: Juſtum eſt eos recipere Epiſcopatum & civitatem, tamquam ordinatos à Metropolita. Ordinatio Patris Photii teneat.* Quod judicium ratum eſſe poſtulanti Sebaſtiano Berrhæenſium in Thracia Epiſcopo reddiderunt laudati judices. *De his finaliter decernere et definire, ſanctæ eſt Synodi.* Ex quo lucet hiſce in generali Synodo judicibus nihil in Eccleſiaſticas cauſas fuiſſe poteſtatis. Et hìnc datam ſententiam cum Epiſcopis Primatibus confirmarunt Legati Apoſtolici, addentes: *Epiſcopum in gradum Presbyteri redigere, ſacrilegum eſt. Si verò & cauſa quædam juſta illos ab actu Epiſcopatus amovet, nec Presbyteri locum retinere debent. Si autem citra aliquod crimen amoti ſunt dignitate, ad Epiſcopalem dignitatem revertantur.* Regula hæc eſt ſuperiùs explanata. Quæ omnia & glorioſi judices ampliſſimè confirmarunt.

Et hìnc ad ipſos perrexit Cecropius Sebaſtopolitanus in prima Armenia Epiſcopus: *Ne Poteſtas veſtra accuſationem & querimonias à quacumque perſona accipiat, & fatigetur, nevè nos conteramur, petimus ut ſine contradictione ceſſent omnia Pragmatica, quæ in detrimentum Canonum à quibuſdam facta ſunt, in omni Provincia; Canones autem per omnia teneant. Sic enim & fides cuſtoditur, & unaquæque Eccleſia tutum ſtatum habebit. Ac ne liceat aliquos præter Canones ordinare.* Uti Tyriam Euſtatius, ita alias Metropoles per ſacra Pragmatica mutilarant alii hìnc indè Epiſcopi. Cappadociæ Cæſareenſem Thyanenſis, Antiochenam Hieroſolymitanus & Cypriorum Conſtantienſis, ac tres autocephalas Primatiales Epiſcopus Conſtantinopolitanus. Haſce violentias eliminari & corrigi rogat Cecropius, ſervarique clau-

clauſulam ſexti Canonis Nicæni: *Suis privilegia ſerventur Eccleſiis*. Et glorioſiſſimi judices reſponderunt: *Si tota ſanctiſſima Synodus conſentit petitioni Cecropii Epiſcopi, doceat*. Et omnis Synodus acclamavit: *Omnes eadem dicimus. Univerſa Pragmatica ceſſabunt. Regulæ teneant. Et hoc à nobis fiat*. Et glorioſi judices: *Ex ſententia ſanctæ Synodi in aliis quoque omnibus Provinciis regulæ teneant*. Et iterùm: *De quibus interlocutio facta eſt, effectui mandabuntur*. At ille dies Græcis nunquam illuxit.

Deinceps à Principe non erigi novas ſolius nominis metropoles nequaquam Cecropius petiit, aut Synodus noſtra ſtatuit. Etenim hac ipſa in Synodo Marcianus Auguſtus in ejuſmodi honorem evexit civitatem Chalcedonenſem. Et eam poteſtatem diſertè ac generaliter duodecimus noſtræ Synodi Canon Principi adſcribit. Cecropius ergò ſacra Pragmatica poſtulavit duplici deinceps effectu & virtute privari. Primò, ut eidem civiliter non diviſæ Provinciæ imponere non queant duas reales Eccleſiaſticas metropoles, ſeu duas metropoliticas poteſtates. Secundò, ut iſtud ipſum non poſſint etiam per civilem Provinciæ diviſionem. Et jure merito. Etenim primum quarto Nicæno Canoni palàm repugnat, ipſumque Eccleſia nunquam toleravit. Quod etiam ſecundum excuſſerit ante præſentem Synodum, dixi in locis pluribus, & monſtravi. Oportet tempora diſtingui. Primis Eccleſiæ ſæculis Patres noſtri oppoſitum omninò admiſerunt. Etenim Phæniciæ, Syriæ, Paleſtinæ, Ponti, Galatiæ, Ciliciæ per varios Auguſtos facta diviſio Damaſcenum, Apameenſem, Schytopolitanum, Neo-Cæſareenſem, Peſſinuntis., ac Anazarbi Epiſcopos mox exaltavit in Metropolitas. Sanctum Gregorium Thaumaturgum, primum Neo-Cæſareæ Epiſcopum, cujus ſucceſſores à Cæſareenſi in Cappadocia Epiſcopo, totius Ponticæ diœceſeos Primate, fuerunt ordinati, ordinatum fuiſſe à Sancto Phædimo Amaſeno Epiſcopo, ſcribit in illius vita Sanctus Gregorius Nyſſenus: Quod nempe Pontum necdum ad matris Helenæ & Polemonis Regis perpetuam memoriam Conſtantinus Magnus in Helenopontum ac Pontum Polemoniacum diviſiſſet, adeòque Amaſenus Epiſcopus totius Provinciæ tunc eſſet Metropolita. Ab iſta priùs diviſione cœpit Neo-Cæſareenſis, utpotè novus Metropolita, per Cæſareenſem conſecrari. Etiam Lycaoniæ à Piſidia diviſæ ſtatim fuiſſe ſuum Metropolitam Iconienſem ſcribit ad Sanctum Euſebium Samoſatenſem Epiſcopum Sanctus Baſilius Magnus.
Epiſt. 8. Eadem forma viguit & in Occidente. Belgicæ noſtræ diviſio Remenſem exaltavit Eccleſiam, & matri Treverenſi fecit ſororem germanam. Lugdunenſis Provincia fuit olim vaſtiſſima: Ejus in quatuor ſectioni metropoliticam ſuam poteſtatem debent Epiſcopi Turonenſis, Rothomagenſis, ac Senonenſis. Ex illo fundamento Gregorius ſeptimus Lugdunenſem quatuor iſtarum Provinciarum juſſit eſſe Primatem: Quod nempe omnes earum Epiſcopi olim iſtius ſuffraganei fuiſſent. Mauritaniarum, & Byzacii à Numidia per Conſtantinum facta diviſio multiplicavit etiam in Africa Primates. Ita fuiſſe videtur uſque ad Valentem Auguſtum, qui ex hæretico Sancti Baſilii odio Cappadociam ſecuit, & illi adverſarium ſuſcitavit Metropolitam Thyanenſem. Quo hæc tendere poſſent conſideravit tunc Eccleſia, & iſtam Auguſtis Principibus indultam uſque huc poteſtatem caſtravit, immò exſtinxit. Indulſerat ob paganorum præſertim Principum reverentiam: Ne Romanæ Reipublicæ formam improbare videretur aut ſpernere. Scio Provinciæ Honoriadi, ex Bythiniæ & Paphlagoniæ partibus diſmembratis per Theodoſium Auguſtum in Honorii filii honorem conflatæ, ſuum etiam mox emerſiſſe Metropolitam Epiſcopum: Plures ille, in quibus mox novi apparuerunt Metropolitæ, Provincias diviſit. Ex cauſis Eccleſia diſſimulavit. Adverſam regulam quis ediderit, ignoro: Propagarunt Sanctus Baſilius Magnus & Sanctus Pontifex Innocentius primus, noſtraque tandem Synodus ad omnem Eccleſiam extendit. Et hìnc Juſtinianus Auguſtus, dum varias Provincias in aliam civilem formam tranſpoſuit, tranſponere non præſumpſit antiqua jura Epiſcoporum Metropolitarum. Quare Græci ſchiſmatici, omnem Eccleſiaſticarum metropoleon, Provinciarum, ſedium, diœceſeon mutandarum poteſtatem permittentes Principi, à Patrum veſtigiis longiſſimè deviarunt.

ACTIO V.

QUintæ Actioni, factæ undecimo Kalendas Novembres, ad glorioſiſſimorum judicum interlocutionem Aſclepiades Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Diaconus prælegit conceptam fidei definitionem, de qua Synodalium Actorum Digeſtor, *Eam Epiſcopis non placuit Geſtis inſerere*. Primus contra eam interceſſit Joannes Germanicienſis ad Eufratem Epiſcopus: *Non bene habet definitio, ſed debet integrè fieri*. At verò præter Romanos Legatos & aliquot Orientales Epiſcopos cæteri clamarunt: *Definitio omnibus placet. Hæc fides Patrum. Qui præter iſta ſapit, hæreticus eſt. Qui aliter ſapit, anathema ſit. Neſtorianos mitte foras. Hæc definitio omnibus placet. Sancta Maria Theotocos ſcribatur: In Symbolo ſic addatur*. Facta eſt dura contentio. Ejus cauſam audi à glorioſis judicibus: *Dioſcorus dicebat propter hoc ſe damnaſſe Flavianum, quia* DUAS NATURAS *ajebat eſſe*; *definitio autem*, EX DUABUS NATURIS *habet*. Et iterùm: *Dioſcorus dicebat*, QUOD EX DUABUS NATURIS EST, *ſuſcipio*, *duas non ſuſcipio*; *Sanctiſſimus autem Archi-Epiſcopus Leo* DUAS NATURAS *dicit eſſe in Chriſto unitas*, *uno unigenito Filio*, *Salvatore noſtro*. *Quem igitur ſequimini? Sanctiſſimum Leonem*, *aut Dioſcorum?* Vocem, *Duas naturas*, apud Eutychianiſtas de Neſtorianiſmo ſuſpectam omittebat; vocem verò, *Ex duabus naturis*, uti apud Neſtorianos, ita & apud Orthodoxos de Eutychete & Dioſcoro ſuſpectam canonizabat definitio, atque ita inſi-

gniter de illa digladiati ſunt Epiſcopi, alter alterum accuſantes de Neſtorio & Eutychete. Et hac occaſione Anatolius Conſtantinopolitanus Epiſcopus emiſit hanc infelicem, alibi ſatis explanatam interlocutionem. *Propter fidem non eſt damnatus Dioſcorus, ſed quia excommunicationem fecit Domino Archi-Epiſcopo Leoni, & tertiò vocatus eſt, & non venit, & ideò damnatus eſt.* Vocem, *Ex duabus naturis*, licèt à Dioſcoro uſitatam, conatur oſtendere non eſſe ſcabioſam, ideòque non productam fidei definitionem, eò quod Dioſcorus non fuerit hæreticus, neque ob hæreſim à præſenti Synodo damnatus. Quo in judicio certum eſt Anatolium ex Dioſcori amore fuiſſe lapſum & circumſcriptum.

Attamen voces iſtæ ſunt reverà orthodoxæ, omnemque irrependi rimam arctiſſimè præcludunt impietati Neſtorianæ. Et hinc plurimi Epiſcopi denuò clamarunt pro definitione: *Neſtorianos foras mitte. Inimicos Dei mitte foras. Heri definitio omnibus placuit. Petimus ut definitio ſubſcribatur coram Evangeliis. Qui non ſubſcribit definitioni, hæreticus eſt*, utique Neſtorianus. *Spiritus ſanctus definitionem dictavit. Definitio orthodoxa eſt. Altera definitio non fit. Definitioni nihil deeſt*. Etiam Euſebius Dorylæi Epiſcopus, Eutychetis & Dioſcori calidiſſimus adverſator, exclamavit. *Alia definitio non fit*. Verùm Legati Apoſtolici ſumma cum auctoritate interceſſerunt: *Si non conſentiunt Epiſtolæ Apoſtolici & beatiſſimi viri Papæ Leonis, jubete nobis Reſcripta dari, ut revertamur, & ibi Synodus celebretur*. Etenim Epiſtola, à cujus dogmate, phraſi, mandatis Legati non poterant recedere, diſertiſſimè duas in Domino naturas profitebatur, ideòque & glorioſiſſimi judices ſunt interlocuti: *Epiſtolam ſanctiſſimi Leonis ſuſcipitis?* Ad quæ patroni definitionis: *Etiam ſuſcipimus, & ſubſcripſimus*. Et iterùm judices: *Ergò quæ in ea inſeruntur, inſerantur definitioni*. Et dicti patroni: *Epiſtolam definitio firmavit. Archi-Epiſcopus Leo, ut credimus, credit. Definitio habet omnia. Leo eadem dixit, quæ & Cyrillus: Celeſtinus, quæ Cyrillus dixit, firmavit, Xixtus firmavit, quæ Cyrillus dixit. Unum Baptiſma, unus Dominus, una fides. Tolle fraudem à definitione*. Sancti Cyrilli, Chriſtum Dominum ex duabus eſſe naturis frequenter aſſerentis, adversùs Neſtorium Scripta dicunt à Celeſtino primo, & Xixto tertio, Romanis Pontificibus, à quibus Sanctus Leo diſcordare non poſſit, eſſe confirmata, proindèque illis conformem eſſe & definitionem. Synodales de fide definitiones dicunt eſſe authenticas credendi & loquendi regulas, nullis æquivocantium hæreticorum fraudibus poſſe patere, ideòque adversùm graſſantes Neſtorianos ſcribendum eſſe, *Ex duabus naturis*, non *Duas naturas*. Et Legati Apoſtolici aliud non potuerunt evincere.

Quare magnifici judices ſunt rursùs interlocuti: *Si placet, ab Orientalibus Epiſcopis ſex, & ab Aſiana Regione tres, & ab Illyrico tres, & à Pontica tres, & à Thracia tres, præſentibus etiam ſanctiſſimo Archi-Epiſcopo Anatolio, & reverendiſſimis Romanis conveniamus intrò in Oratorio ſanctæ Martyris* Euſemiæ, *& omnibus ab eiſdem conſequenter requiſitis, quæ placuerint de ſancta fide, manifeſta nobis fiant*, Ab illis, totius Synodi auctoritate donandis, Epiſcopis rogavere fieri pacificum ſine clamoribus congreſſum, & fidei definitionem, ſi non corrigi, certè poliri. Ex diœceſi Orientali ſex, ex aliis tres dumtaxat rogant adeſſe Epiſcopos, quod illa Patriarchalis eſſet, & præ cæteris ſuſpecta de Neſtorianiſmo. Verùm definitionis Patroni reddiderunt: *Omnibus definitio placuit*. Hìnc turbidis Epiſcoporum in invicem clamoribus laſſati judices ad Martianum Auguſtum, conſultationis gratia, legarunt Beronianicum ſacri Conſiſtorii Secretarium, per quem ſunt hæc relata: *Præcepit Diviniſſimus ac piiſſimus Dominus noſter Imperator, ut vel, ſicut placuit glorioſiſſimis judicibus, ſex reverendiſſimos Epiſcopos ab Orientali regione, & tres ex Pontica, & tres ab Aſiana, & tres à Thracenſi, & tres ab Illyrico, præſentibus etiam ſanctiſſimo Archi-Epiſcopo Anatolio, & reverendiſſimis Romanis & convenientibus in Oratorio ſanctiſſimæ Martyris, de fide rectè & irreprenſibiliter conſtituatur, quibus omnes conſentiant, & nihil dubium relinquatur. Vel ſi nobis hoc non placet, ſinguli fidem ſuam manifeſtam conſtituant per ſuum Metropolitam, ut nulla ſimiliter dubietas vel diſcordia relinquatur. Si autem neque hoc veſtra velit Sanctitas, cognoſcite quia in partibus Occidentalibus habet fieri Synodus, eò quod Religioſitas veſtra hic noluit de vera & orthodoxa fide indubitanter definire*. Eos Princeps terruit de Romana evocatione, quia rei Epiſcopi nihil unquam poſt Deum magis timuerunt. At neque ſic contentio ceſſavit. Etenim definitionis Patroni denuò clamarunt: *Aut definitio perſiſtat, aut diſcedimus*. Et magnum hujus Synodi lumen Cecropius in prima Armenia Epiſcopus Sebaſtopolitanus; *Petimus recitari definitionem, & ii, qui contradicunt & non ſubſcribunt, ipſi ambulent, quia nos conſentimus benè decretis, & in nullo contradicimus*. Et Epiſcopi Illyriciani: *Qui contradicunt, manifeſti fiant. Qui contradicunt, Neſtoriani ſunt. Qui contradicunt, Romam ambulent*.

Adversùm quæ glorioſi judices; *Dioſcorus dicebat*, QUOD EX DUABUS NATURIS EST SUSCIPIO, DUAS NON SUSCIPIO; *ſanctiſſimus autem Archi-Epiſcopus Leo duas naturas eſſe dixit in Chriſto unitas inconfusè, inconvertibiliter, ac indiviſibiliter. Quem igitur ſequimini? Sanctiſſimum Leonem, an Dioſcorum?* Et Adverſarii definitionis: *Ut Leo, ſic credimus. Qui contradicunt, Eutychianiſta ſunt. Leo rectè expoſuit*. Ex quo vides utramque partem fuiſſe orthodoxam, & non de ſenſu contendiſſe, ſed de ſolis ſyllabis ac ſententia, quam etiam eſſe irreprenſibilem, & nos in ipſa concordes, seriò ac meritò Apoſtolus mandat. Et hìnc rursùm laudati judices: *Ergo addite definitioni, Secundùm judicium ſanctiſſimi Patris noſtri Leonis*, DUAS *eſſe* NATURAS *in Chriſto inconvertibiliter, inſeparabiliter, ac inconfusè*. Fidei definitionem ex ipſis Romani Epiſcopi verbis formari volunt: Etenim palmare generalis Synodi officium eſt Romani Pontificis de propoſita quæſtione ſuffragium, dogmaticis ad ſe per Vicarios Legatos tranſmiſſis litteris expreſſum, confirmare, & illi adjuncta mandata dare executioni.

Et hìnc tandem conſenſit Synodus in glorioſorum judicum à Principe comprobatum conſilium, ut

ut cum Apoſtolicis Legatis & Anatolio Conſtantinopolitano pauci quidam Epiſcopi doctiores ex omni diœceſi convenirent, definitionem reviſuri ac limaturi. Et ex diœceſi Orientali convenerunt Maximus Patriarcha Antiochenus, Juvenalis Hieroſolymitanus, Theodorus Tarſenſis in prima Cilicia, Cyrus Anazarbi in Cilicia ſecunda, Conſtantinus Boſtrenſis in Arabia, & Theodorus Claudiopolitanus in Iſauria Epiſcopus; ex Pontica Thalaſſius Cæſareenſis in prima Cappadocia, & Euſebius Ancyranus in prima Galatia; ex Aſiana Diogenes Cyzicenus in Helleſponto, Leontius Magneſianus in Aſia, Florentius Sardenſis in Lydia, & Euſebius Dorylæenſis in Phrygia ſalutari; ex Thracica Francion Philippopolitanus in Thracia, Sebaſtianus ibidem Berrhæenſis, & Baſilius in Hæmimontis Provincia Trajanopolitanus; ex Illyrico Quintillus Heracleenſis in Macedonia, Zozon Philippenſis in Macedonia prima, & Atticus in veteri Epiro Epiſcopus Nicopolitanus. Hi definitionem poliverunt. Voces, *ex duabus naturis*, utpotè licet orthodoxas, multis Epiſcopis gratiſſimas, & adversùs Neſtorium validiſſimas, quia tamen ab Eutychete & Dioſcoro uſitatas, expunxerunt, addideruntque diſertam profeſſionem duarum ſine confuſione & converſione naturarum, juxta duas Sancti Cyrilli litteras, & dogmaticam Epiſtolam Sancti Leonis. Expunctam fuiſſe vocem, *Ex duabus naturis*, & hanc, *In duabus naturis*, ſuffectam, ſuprà nobis dixit Leontius Byzantinus. Quod ipſum in collatione Conſtantinopolitana cum Severianis Epiſcopis teſtatur Hypatius Archi-Epiſcopus Epheſinus, additque eamdem cauſam: *Satisfactio Beati Flaviani, manu ejus perſcripta*, EX DUABUS *confitetur Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum, & tamen* EX DUABUS *ei dicenti* NATURIS *non pepercit bonus ille Dioſcorus. Propterea itaque cognoſcens ſanctum Chalcedonenſe Concilium, quia nihil ita recreat eos, qui cum Eutyche adverſantur orthodoxæ duarum naturarum confeſſioni, niſi confuſa & commixta, & imaginaria vel Manichæa unius naturæ confeſſio, explanativam potiùs vocem præpoſuit, ut* IN DUABUS NATURIS, *unam perſonam & unam ſubſiſtentiam confiteretur*. Voces, *Ex duabus naturis*, adeò ſunt orthodoxæ, ut eas in ſuæ adversùs Eutychen Synodi ad Theodoſium Auguſtum Relatione uſitarit, & manu propria ſubſcripſerit etiam Sanctus Flavianus. Quia tamen ipſas in ſui erroris palmare fundamentum adſumpſit & Dioſcorus, & quia dogmatico ſuo tomo Sanctus Leo non inſeruerat, noſtra item Synodus noluit expreſſim in ſua definitione canonizare. Aliam cauſam adducit dictus Leontius: *Quod vox iſta imperfecta eſſet, nullam refutationem habens dogmatum Eutychis, ſed id ſolum complectens quod utriſque probatur*. Dico, *Expreſsim*. Fuiſſe enim implicitè canonizatam & Hypatius teſtatur & Leontius. Et probat ille: *Beati Flaviani rectam fidem collaudans* Synodus Chalcedonenſis, *omnia, quæ ab eo dicta ſunt, confirmavit*. Expreſsè confirmavit dogmaticum Sancti Leonis tomum, ideòque & omnia Sancti Flaviani in Eutychen ſynodalia dicta, utpotè quæ tomus ille confirmabat. Quare Latina quædam & Græca præſentis definitionis exemplaria, habentia, *Ex duabus naturis*, certum eſt eſſe vitiata. Natum eſt vitium ex textu Græco: Ex vicinitate præpoſitionum, ἐκ, &, ἐν. Addidit Hypatius & cauſam, ex qua Sancti Cyrilli ad Acacium Melitinenſem, ad Valerianum Iconienſem, ad Succeſſum Dio-Cæſareenſem Epiſcopum, atque ad Eulogium Presbyterum Conſtantinopolitanum de cauſa Neſtoriana litteras noluerit confirmare Synodus præſens; Quod nempe voces, *Una natura Dei Verbi incarnata*, vocibus, *Duæ naturæ*, præferant, & non ſolis Eutychianiſtis, ſed & Euſtatio Berytenſi Epiſcopo præbuiſſent in Epheſino latrocinio occaſionem labendi & fomenta. Eas neque damnandas, neque ut ſynodica, id eſt, uti à generali Synodo in fidei regulam provectas, ſuſcipiendas, ſed diſpenſatoriè dumtaxat tolerandas ait Hypatius, quod ſuppoſitionis aut falſationis ſuſpicione laborent, & *adverſentur ſynodicis rectæ fidei Cyrilli Epiſtolis, in quibus duarum naturarum apertè decrevit confeſsionem*. Ubi exiſtimo Hypatium labi. Falſatas enim aut ſuppoſitas Epiſtolas ſine fundamento ſuſpicatur. Et haſce propoſitiones, *Dominus eſt una natura Dei Verbi incarnata*, & *Dominus eſt duæ naturæ*, non adverſari invicem eſt ſuo loco oſtenſum. Oſtenſum item eſt, cur Synodus canonizari noluerit Epiſtolam duodecim Capitulorum.

Etiam uti Nicænum, ita & Conſtantinopolitanum Symbolum, integrè ſibi inſertum canonizat definitio, addens: *Sufficeret quidem ad plenam cognitionem & confirmationem pietatis hoc ſapiens & ſalutare Divinæ gratiæ Symbolum; de Patre enim & Filio & Spiritu ſancto perfectionem docet, ac Domini noſtri inhumanationem fideliter accipientibus*, ſeu ad devia errantis ſuæ mentis phantaſmata non detorquentibus, *repræſentat*. Ita loquitur ex Sardicenſi Decreto, vetante conſcribi fidem aut definitionem aliam à Nicæna. Addit ſe à novis novorum hæreticorum in Chriſtianum dogma inſultibus compelli ad quædam lucidiùs & largiùs exponenda. Exponit: Et tandem Epheſinum Canonem de nulla ad Symbolum vel vocula addenda innovat, hæc verba, *Sapiens hoc & ſalutare Divinæ gratiæ Symbolum*, omninò intelligens de Conſtantinopolitano. Ita ipſum adversùs Eutychianiſtas canonizat, ac Epheſinum Canonem de ipſo, non de ſolo Nicæno declarat intelligendum. Et hæc eſt ratio, cur pluribus Epiſcopis, vocem *Deipara* Symbolo adversùm Neſtorianos inſeri poſtulantibus inſtantiſſimè, acquieſcere noluerit noſtra Synodus, inſerens ſuæ dumtaxàt definitioni. Inſerere omninò potuerat: At innovatum à ſe Canonem noluit vel in ſpeciem lædere. Et huc ſpectat longa illa in proſphonetico ad Marcianum Auguſtum ſermone apologia, ampliſſimè exemplis oſtendens, ſemper non ſolùm generalibus aut provincialibus Synodis, aut Romanæ Eccleſiæ Pontificibus, ſed & aliis quibuſque Epiſcopis licuiſſe Chriſtianam fidem adversùm hæreticas verborum novitates aliis quam Symboli vocibus elucidare, concedereque, licet non novum in dies Symbolum, tamen novas quotidie fidei definitiones. Elegantiſſimam apologiam inſigni compendio exhibet in

in litteris ad Leonem Auguſtum, poſt Synodum noſtram exſtantibus, Joannes Sebaſtæ Epiſcopus, primæ Armeniæ Metropolita; *Judicamus prolatam definitionem à ſancto Concilio Chalcedonenſi, non ſicut fidei Symbolum, ſed ſicut definitionem eſſe poſitam ad peremptionem Neſtorianæ veſaniæ, & excluſionem eorum, qui ſalutarem incarnationem Domini noſtri Jeſu Chriſti denegare noſcuntur*. Loquitur adverſùm Eutychianiſtas, qui inter Symbolum ac fidei definitionem non diſtinguentes arguebant noſtram Synodum de factis ad Symbolum additamentis.

ACTIO VI.

Actioni ſextæ, factæ octavo Kalendas Novembres, adfuit ipſe Marcianus Auguſtus, nec non & Auguſta Pulcheria, adeòque ſeptimam Synodum, quod cum filio Conſtantino Irene Auguſta adfuiſſet, arguentes Francorum Epiſcopi omninò deviarunt. A quibuſdam Epiſcopis, pecunias aut alia prava ſtudia ſectantibus, adhæſum fuiſſe perfidiæ Eutychianæ, ſeductos in eamdem infelices populos, turbatamque Eccleſiam & Rempublicam quæſtus eſt Princeps, & hiſce corrigendis ſeſe à primo Imperii exordio, licet per barbarorum incurſiones graviter adflicto, unicè ſtuduiſſe proteſtatus adjunxit: *Nos ad fidem confirmandam, non ad potentiam aliquam exercendam, exemplo religioſi Principis Conſtantini, Synodo intereſſe voluimus, ne vel ulteriùs populi pravis ſuaſionibus ſeparentur*. Ex Nicæno Symbolo & dogmatica Sancti Leonis Epiſtola voluit fidem ſtabiliri. Cui pietati omnes Epiſcopi fauſtiſſima acclamarunt.

Exindè Ætius Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Archi-Diaconus protulit fidei definitionem, adſeverans ab omni errore alienam, munitam virtute Divinarum Scripturarum, ſanctorumque Patrum ſententiæ conformem. Et ex Principis juſſu eamdem ab omnibus ſubſcribendam legit. Primi ſubſcripſerunt Legati Apoſtolici in hunc modum: *Vicarius Domini mei beatiſsimi atque Apoſtolici, univerſalis Eccleſiæ Papæ urbis Romæ Leonis*. Ita omni Synodo approbante ſubſcripſerunt. Et huc reſpicit Sanctus Gregorius Magnus, dicens titulum, *Univerſalis Epiſcopus*, Romanæ Eccleſiæ fuiſſe oblatum per Chalcedonenſem Synodum; ſed à Sancto Leone Pontifice non admiſſum.

Non ad exercendam potentiam, nec inferendam ulli Epiſcopo violentiam adeſſe ſeſe Synodo fuerat Princeps abundè conteſtatus, eſt tamen denuò interlocutus: *Dicat ſancta Synodus, ſi ſecundùm omnium ſanctorum Epiſcoporum expoſitionem definitio nunc relecta, prolata eſt*. Et omnes Epiſcopi clamarunt: *Omnes ſic credimus. Una fides, una voluntas. Omnes idipſum ſapimus. Omnes conſentientes ſubſcripſimus. Omnes orthodoxi ſumus. Hæc fides Patrum. Hæc fides Apoſtolorum. Hæc fides orthodoxorum. Hæc fides orbem terræ ſalvavit*; Marcianum Auguſtum eſſe novum Conſtantinum, novum Paulum, novum David, Pulcheriam novam Helenam omnis Synodus acclamavit. Et iteratis à Principe gratiarum actionibus fauſtas acclamationes denuò reddidit, frequenſque anathema in Neſtorium, Dioſcorum, & Eutychetem.

Et de hoc rerum felici ſucceſſu ſcripſit, in litteris per Dominum Lucam Holſtenium publicatis, ad Leonem Pontificem Marcianus Auguſtus: *Lætetur Sanctimonia tua victoria. Fidei hujus laurea omnipotenti Chriſto referenda eſt, qui de perfidis egit triumphum. Atque ideò ipſi intereſſe ſanctæ Synodo feſtinavimus, quamvis nos in aliis locis expeditiones & neceſsitates publicæ detinerent: Itaque omnia pro votis atque oratione Religionis tuæ, quæ fidei conveniunt, auctore Deo ſunt ordinata. Totius orbis, qui ſub Imperio noſtro eſt, reverendiſſimis Epiſcopis Chalcedonem convocatis, tractatu habito, poſt multa certamina vera fides obtinuit, & juxta litteras Sanctitatis tuæ univerſi adſenſerunt expoſitioni, prout veritas poſtulavit*. Qua ex profeſſione denuò lucet Apoſtolici ſuffragii, in dogmaticis ad Synodum litteris expreſſi, confirmationem eſſe palmare munus Synodi generalis. Ep. 18.

Populares de impetito per hæreticos dogmate diſputationes eſſe errori propagando efficaciſſimas docent varii eventus. Hac arte Arianam, Pelagianam, Monotheliticam, aliaſque hæreſes latiſſimùm ſerpſiſſe eſt ſuo loco oſtenſum. Ita ſerpſerat item Eutychiana. Quare *omnem de cætero contentionis occaſionem de ſanctæ fidei religione penitùs amputatam* volens Auguſtus Marcianus perrexit ad Synodum: *Si quis Idiota, vel Militaris, ſeu Clericus publicè de fide, turmam congregans, ſub obtentu diſputationis tumultum fecerit, ſciat quia, ſi quidem Idiota ſit, ab urbe Regia expelletur, Militaris verò & Clericus gradus ſui periculum ſuſtinebunt, & pœnis aliis ſubjacebunt*. Quod Edictum unanimi acclamatione Synodus comprobavit. Et laudatus Auguſtus confirmavit duplice lege, exſtante poſt noſtram Synodum, quarum poſterior habet hanc ſubnotationem: *Eodem exemplo ſcriptum eſt Palladio, viro illuſtri, Prætori Orientis; Valentiniano viro illuſtri, Prætori Illyrici; Tatiano viro illuſtri Præfecto urbis; Vincomalo viro illuſtri, Magiſtro Officiorum, & Conſuli deſignato*. Quocirca lex iſta per omne Imperium fuit ſolenniter promulgata. Diſputationem iſtam eſſe ait Chriſtianæ fidei manifeſtam injuriam, utpotè quæ Divinam veritatem, ac ejus confirmatrices generalium Synodorum definitiones vocet in dubium, Judæis ac gentilibus prodat noſtra myſteria, ſimplicem plebem inquietet, & damnatis hæreſibus præbeat reſurgendi ſpem ac fomenta. Innovat ſimiles adverſùs quamvis hæreſin leges Valentiniani ſecundi, Theodoſii primi, Arcadii, Honorii, & Theodoſii ſecundi, exſtantes in ſexto decimo libro codicis Theodoſiani, quarum omnium una eſt ſententia de iſtiuſmodi diſputationibus: *Et fidem Catholicam turbans, & populum*. Martiani leges etiam ad monachos, quin & ipſorum Apocriſarios extenderunt Leo & Anthemius Auguſti in lege ad Zenonem Strategum, quam primo codicis ſui libro inſeruit Imperator Juſtinianus. An publica de dogmate diſputatio ſit ſemper & ubique pernicioſa, omnibuſque Tit. 4. c. 2. 3. 4. 5. Tit. 3. c. 29.

que hæreticis, Eccleſiæ dogma in generali Synodo definitum volentibus retractatum, abneganda, inter Baſileenſem Synodum, quæ Bohemiæ Huſſitas ad ejuſmodi diſputationem admiſerat, atque Eugenium quartum Pontificem fuit acriter agitatum, de quo videnda eſt tertia Epiſtola ſynodalis. Martiani lex damnat ſolas diſputationes publicas, & de ſolo dogmate per Synodum noſtram definito.

Eodem tempore inter Clericos translatio & negotia ſæcularia, inter monachos graſſabantur inquietudo, vagandi licentia, & nimia monaſteriorum citra Epiſcoporum licentiam multiplicatio, de qua Zozymus, homo gentilis, peſſimus oſor Chriſtianorum, præſertim monachorum:
L. 5. *Monachi tam in urbibus, quam vicis populoſa collegia complent hominibus innuptis, nec ad bellum nec ad alium Reipublicæ neceſſarium uſum idoneis, niſi quod via quadam progreſſi ab eo tempore in hunc uſque diem magnam terræ partem ad ſe tranſtulerint, & ſub prætextu quaſi cum pauperibus omnia communicent, omnes propè dixerim ad inopiam redegerint.* Eſt pagana calumnia, habens tamen quid veri. Nam avaritiam Clericis, Monachis, & generaliter cunctis continentiam profeſſis eſſe ex fundamentis quaſi naturalem, ſcribit in libro de ſancta Viduitate Sanctus Auguſtinus. Eamdem in nobis graviter notavit Conſtantinus Magnus, & erubeſcenda lege compeſcuit Valentinianus primus. Quidam è nobis obliti fuerant Apoſtolicum Canonem: *Eſt autem quæſtus magnus, pietas cum ſufficientia.* Adverſum cuncta hæc Clericorum & Monachorum vitia tres Canones conceperat Martianus Auguſtus, Synodoque obtulit in hæc verba. *Quædam capitula ſunt, quæ ad honorem veſtræ Reverentiæ vobis ſervamus, decorum eſſe judicantes à vobis hæc regulariter potiùs firmari per Synodum, quam noſtra lege ſanciri.* Et huc reſpicit Facundus Epiſcopus Hermianenſis, ſcribens de laudato Principe:
L. 12. c. 3. *Vir temperans & ſuo contentus officio Eccleſiaſticorum Canonum executor eſſe voluit, non conditor.* Etenim *novos conſtituere Canones non niſi multis & in unum congregatis primi ordinis Sacerdotibus licet.* Dictos Canones legit Synodo Beronicianus ſacri Conſiſtorii Secretarius, ac Anatolio Epiſcopo Conſtantinopolitano tradidit ſynodaliter diſcutiendos. Fuere poſtmodùm diſcuſſi, probati, factique Canones tertius, quartus, & vigeſimus, ſuprà abundè explanati. Quartum, per quem vagandi licentia in Monachis frænatur, innovat in ſui codicis ad Joannem Prætorio Præfectum lege Imperator Juſtinia-
L. 1. tit. 3. c. 53. nus, adversùm neſcio quos garrientes ad quoddam dumtaxat tempus fuiſſe ſancitum. Richardum Sancti Medardi Abbatem, qui in Eccleſia per ſanguinis effuſionem violata ſine Epiſcopali reconciliatione celebrare præſumpſerat, ex ipſo
Epiſt. 72. graviſſimè increpat Sanctus Fulbertus Epiſcopus
Cap. 26. Carnutenſis. Monachorum Apoſtaſiam ab eodem
Cap. 5. vetari adſerunt Synodus Triburienſis, & ſub Joanne duodecimo Pontifice Auguſtana. Interdici illis etiam ſacras peregrinationes ſcribit in libro de imaginum cultu Jonas Epiſcopus Aurelianenſis. Quam maximè de Monachis verum eſt: *Qui multùm peregrinantur, raro ſanctificantur.* Et de illis præſertim loquitur Sancti Gregorii Epiſcopi Niſſeni de Hieroſolymitana peregrinatione Epiſtola, ſuo tempore exponenda.

Laudatus Princeps inſuper aliud à Synodo poſtulavit: *Ad honorem ſanctæ Martyris Euphemiæ, & veſtræ pariter Sanctitatis, Chalcedonenſem civitatem, in qua ſanctæ fidei Concilium geſtum eſt, metropolis privilegia habere ſancimus, nomine tantùm hanc honorantes, ſalva videlicet Nicomedienſium civitati propria dignitate.* Tribuit ei ac ejus Epiſcopo ſolum metropoleos ac Metropolitæ nomen, quod omnia ſacra Pragmatica, veros Metropolitas erigentia, hæc ipſa noſtra Synodus jam ſuprà caſſaſſet. Firmari id poſtulat ad honorem ſanctæ Euphemiæ, Chalcedonenſium Patronæ, in cujus Baſilica fuerit Synodus omnis peracta. Eam fuiſſe extra muros Zozymus teſtatur. Et univerſa Synodus exclamavit: *Juſtum judicium Imperatoris, digni ſancta Martyre. Supplicamus, dimitte nos, Pie Imperator, dimitte nos.* L. 5.
Generalem Synodum extra Romanæ ſedis mandata nihil poſſe, hocce teſtimonio inſigniter docemur. Etenim de ſola per Eutychetem & Dioſcorum læſa fide diſquiri & definiri mandarat Sanctus Leo Papa. Hoc officio perfuncti Patres fieri ſibi poſtulant facultatem redeundi ad propria, ſcientes deinceps ſeſe futuros, non authenticam Synodum, ſed humanum ſine capite conventum. Et hinc quinta Synodus, ipſamque ſecuta Romana Eccleſia rectè ſentiunt Synodum præſentem in hac Actione fuiſſe finitam, omniaque poſtmodùm geſta fuiſſe, non ſynodalia, ſed adunatorum Epiſcoporum judicia privata. Quod ipſum patet etiam ex Principis ad Synodi preces Reſponſo: *Multùm quidem eſtis itinere fatigati, laborem perferentes. Verùmtamen ſuſtinete adhuc tres aut quatuor dies, & præſentibus noſtris magnificentiſſimis Judicibus quæcumque vultis movete, competens adepturi auxilium. Nullus veſtrum, antequam perfecti termini ex omnibus proferantur, à ſancto Concilio diſcedat.* Fatetur Princeps finitam Synodum, verùm ad dirimendas quaſdam ſibi delatas Epiſcoporum quæſtiones vult Patres adhuc per paucos dies in unum manere.

ACTIO VII.

AD ſeptimam Actionem, factam ſeptimo Kalendas Novembres, loqui cœperunt glorioſi judices: *Diviniſſimus & piiſſimus Dominus noſter* Imperator *rogatus à Maximo & Juvenale ſanctiſſimis Epiſcopis, præcepit nos agnoſcere de motis inter eos capitulis: Undè convenientes prædicti ſanctiſſimi viri certa ad invicem inter ſe non ſcripto conſtituerunt, & videntur ex conſenſu juſtè diſpoſita. Hæc igitur neceſſarium judicavimus etiam coram ſancta Synodo ununquemque eorum edocere, quatenùs & ex noſtro Decreto, & ex veſtra ſententia, quæ fuerint, placita, confirmentur.* Rem edixit Maximus Patriarcha Antiochenus: *Placuit mihi, & reverendiſſimo* Hieroſolymæ *Epiſcopo Juvenali poſt multam contentionem per conſenſum, ut ſedes*

qui-

quidem Antiochenſium maximæ civitatis beati Petri habeat duas Phœnicias & Arabiam, ſedes autem Hieroſolymarum habeat tres Palæſtinas. Et rogamus ex Decreto Magnificentiæ veſtræ & ſancti Concilii hæc ex Scripto confirmari.

Eſſe non ſimplex Metropolita, ſed plurimum provinciarum Patriarcha Apoſtolicæ Sedis Epiſcopus, ac Eccleſiæ etiam Antiochenæ Exarchus eſſe prætenderat in Epheſina Synodo Juvenalis, at retuſus fuerat ab Apoſtolicis Legatis, etiam Sancto Cyrillo. Nihilominùs ſpem & machinas non depoſuit: Liquet ex ejus apud Sanctum Proclum Epiſcopum Conſtantinopolitanum Attentatis, quorum cauſa à dicti Procli communione ſeſe divertere parabat Canonum Nicænorum zeloſiſſimus cuſtos Gennadius Archi-Mandrita. Res tandem ſucceſſum habuit in Epheſino latrocinio, & magnis iſtic Juvenalis apud Dioſcorum meritis à Chryſaphio Eunucho elicuit Pragmaticam ſanctionem, trium Palæſtinarum, Arabiæ, & duarum Phœniciarum in ſuum jus Patriarchicum tranſcriptricem. At ecce novus obex. Quarta hujus Synodi Actio, de expreſſo Principis Marciani adſenſu, à Photio Tyriorum Metropolita adversùs irregularem Euſtatii Berytenſis Epiſcopi ambitum commota, omnia ejuſmodi ſacra Pragmatica, adeòque & omnes Juvenalis machinas caſſavit. Hìnc alia ille iniit conſilia: Uti Sanctus Proclus & Maximi Anteceſſor Domnus non ita pridem ſtipulati fuerant de tertio Canone Conſtantinopolitano & Epiſcopi Conſtantinopolitani proximo poſt Romanum Primatu, ita Maximum induxit Juvenalis ad ſtipulandum de dictis Provinciis, & hæc ſua pacta petierunt ambo per Synodum cofirmari.

Phœniciam à palmarum, quas Græci Phœnices vocant, copia dictam ſcribit in primo libro de bello Perſico Procopius Cæſareenſis. Ejus vetuſtum ſub Joſue Principatu ſtatum exponit in libris de bello Wandalico: *Tunc univerſa regio maritima à Sidone uſque in Ægypti fines Phœnicia eſt appellata. Quibus unus jam dudùm imperabat, uti omnes teſtantur, qui antiquam Phœnicum ſcripſere hiſtoriam.* Aliter longè Tertullianus in libro adversùm Judæos, dicens fuiſſe Arabiæ partem: *Damaſcus Arabiæ olim deputabatur, antequam tranſcripta eſſet in Syro-Phœniciam ex diſtinctione Syriarum.* Et de Syriæ ab Arabia diſtinctæ ſtatu ſcribit ad quintum decimum Sancti Eſaiæ caput Sanctus Hieronymus: *Damaſcus Regalis quondam civitas fuit, & in omni Syria tenuit Principatum. Necdum florebant Antiochia, Laodicæa, & Apamæa, quas urbes poſt Alexandrum & Macedonum Imperium auctas eſſe cognovimus.* Loquitur ex laudato Propheta: *Caput Syriæ Damaſcus.* Græcorum Rex Antiochus Rablata in Antiochiam exaltavit, omneſque ſibi ſubditas gentes, etiam Judæos, in grande beneficium ſcripſit Antiochenos; quod Antiochia eſſe totius Regni caput & metropolis. Ita manſit uſque ad Adrianum Auguſtum & Paulum Tyrium, de quo Svidas: *Paulus Tyrius orator fuit temporibus Philonis Biblii, qui ſub Adriano Imperatore, cùm legatum egiſſet, Metropolim Tyrum fecit.* Et in Adriani vita Ælius Spartianus: *Adrianus Antiochenſes ita odio habuit, ut Syriam à Phœnice ſeparare voluerit, ne tot civitatum metropolis Antiochia diceretur.* Phœniciam unà cum Syria ac Meſopotamia, Tigrani Armeniorum Regi, uti Sextus Rufus & Ammianus Marcellinus refe- L.14.C.26
runt, ſubtractam, Pompejus in Provinciam redegit, diviſit verò ab eadem Syria, & Tyrum in ipſa exaltavit Adrianus. Etiamnum Sancti Athanaſii, & Tyrii adversùs ipſum Conciliabu- L.4. C.41.
li tempore fuiſſe unicam Provinciam, adfirmare videtur in Conſtantini vita Euſebius Cæſareenſis. Et hìnc Magnus Damaſci Epiſcopus Synodo Nicænæ poſt Æneam Ptolomenſem ſubſcripſit, utpotè necdum Metropolita, ſed adhuc ſub Tyrio Provincialis. Poſt Paulum Sidonienſem ſubſcripſit Synodo Conſtantinopolitanæ etiam Philippus Damaſcenus. At verò Joannem Damaſcenum Epiſcopum fuiſſe Metropolitam liquet ex Actis Concilii Epheſini. Nempe inter hanc & iſtam Synodum Phœnicia in primam & ſecundam, ſeu in maritimam ac Libaneſiam diviſa fuit: Veroſimiliter per Theodoſium Auguſtum. Ita conjicio ex ſuprà adductis Zozymi de ipſo querelis.

(Left margin: L. 2. — Cap. 9. — Cap. 7. — Cap. 14.)

Etiam Palæſtinam fuiſſe olim unicam ſub Turri Stratonis, quam Veſpaſianus Auguſtus Cæſaream appellarit, metropoli Provinciam, tradit Juſtinianus Auguſtus, in lege novella ad Joannem Præfectum Orientalium Prætoriorum. Verùm de verſa in Cæſaream Stratonis-Turri aliter L. 103.
& rectiùs Ammianus Marcellinus: *Cæſaræam ad honorem Octaviani Principis exædificavit Herodes.* Quod ipſum liquet ex Sancto Luca in Actis. Syriam illam, quæ Palæſtina dicitur, & Judæam à L.14.C.26
Claudio Auguſto cœptam redigi in Provinciam, tandemque à Veſpaſiano redactam ſcribunt Aure- C. 9. 10.
lius Victor, & in quinto hiſtoriarum libro Cor- C. 79.
nelius Tacitus. Addit in ſecundo libro: *Diſceſſere Mucianus Antiochiam, Veſpaſianus adhuc militum Dux Cæſaream. Illa Syriæ, hæc Judææ caput eſt.* Ex quo liquet Palæſtinam mox per Veſpaſianum fuiſſe à Syria diviſam, ac etiam Taciti tempore unicam fuiſſe Provinciam. Fuiſſe videtur etiam tempore Ammiani Marcellini, qui ſub Theodoſio Magno floruit, ſcribentis: *Ultima Syriarum eſt Palæſtina.* Quare Synodi Nicænæ L.14.C.26
Acta, quibus Macarius Hieroſolymitanus primo inter Palæſtinos Epiſcopos, dumtaxàt quinto ſubſcripſit Euſebius Cæſareenſis, ſunt palàm vitiata. At verò idem Imperator Theodoſius in lege (a) ad Joannem ſacrarum largitionum Comitem, exſtante in codice Juſtinianæo, memorat duas Palæſtinas, atque ita ipſe videtur provinciam primus diviſiſſe. Sanctus Joannes Chryſoſtomus, ſub ejus filio Arcadio Epiſcopus Conſtantinopolitanus, tres eodem tenore de eadem materia ſcripſit Epiſtolas ad Eulogium Cæſareenſem, Joannem Hieroſolymitanum, ac Theodoſium Schytopolitanum Epiſcopos, omnes palàm Metropolitas, atque ita liquet Palæſtinam in tres Provincias fuiſſe diviſam: Cæſareenſem, Schytopolitanam, ac Hieroſolymitanam, paſſim dictam ſalutarem. Quod Cæſareenſis ſemper prima manſerit, liquet ex adductis Patrum teſtimoniis, laudataque lege Juſtiniani, eam ornantis ſede & dignitate Proconſulari. Dictorum Eulogii

(a) Eſt Theod. Jun. 1. ult. de Judæis. C. Theod. A. Chriſti 429. *Adnot. Nor.* Ep. 87. 88. 89.

logii ac Joannis, qui in Dioſpolitana Synodo damnarunt Pelagium, in libris adversùs Julianum meminit etiam Sanctus Auguſtinus. Ter- L. 1. c. 5. 7. tio loco ponit Ammonianum, quem exiſtimo fuiſſe Theodoſii in ſede Schytopolitana ſucceſſorem. Palæſtinam, quaſi unicam Provinciam, Epiſt. 61. in libris de geſtis Pelagii laudat idem Augusti- c. 16. nus, & in litteris adversùs Joannem Hieroſolymæ Epiſcopum Sanctus Hieronymus, conſtanter adſeverans Hieroſolymitanum Epiſcopum eſſe omninò ſuffraganeum unici per omnem Palæſtinam Metropolitæ Cæſareenſis: Quod nempe ex civili Provinciarum diviſione nollent reſultare Eccleſiaſticam præſertim in Palæſtina multiplicationem, utpotè adverſam ſexto & ſeptimo Canoni Nicæno. Quod enim multiplicationi iſti adverſa regula ex tunc vigeret apud Romanam Ep. 18. c. 3. Eccleſiam, lucet ex Epiſtola ſancti Papæ Innocentii primi ad Alexandrum Patriarcham Antiochenum. Verùm per omnes ubique Provincias non niſi ſucceſſive potuit obtinere. Et forsàn ad exaltandam Hieroſolymæ Eccleſiam, & exſtinguendas, quas adversùs Acacium Luſcum Cæſareæ Metropolitam cœperat Sanctus Cyrillus, de metropolitico jure lites fecerit diviſionem iſtam Theodoſius: Nam & Synodi Conſtantinopolitanæ ad Sanctum Damaſum Pontificem Relatio dictum Cyrillum palàm agnoſcit Metropolitam, atque ita & ejus ſucceſſor Joannes perrexit ſe in dignitate iſta oſtentare.

Secundæ Palæſtinæ urbs mater fuit omninò Schytopolis, habens & Epiſcopum Metropolitanum. Diſertè id teſtatur Sanctus Sophronius Patriarcha Hieroſolymitanus in prato ſpirituali: Cap. 52. *Schytopolis ſecunda eſt Palæſtinæ Metropolis*. Et Synodalibus Joannis Patriarchæ Hieroſolymitani ad Joannem ſecundum Conſtantinopolitanum adversùs Severum Antiochenum litteris, in Synodo Conſtantinopolitana ſub Menna Patriarcha lectis & probatis, poſt dictum Patriarcham ante omnes trium Palæſtinarum Epiſcopos ſubſcribunt Joannes Cæſareenſis & Theodoſius Schytopolitanus. Et laudatæ ibidem Petri Patriarchæ adversùs Anthymum Trapezuntinum ſententiæ primi ſubſcribunt Elias Cæſareenſis & laudatus Theodoſius: Quod nempe eſſent Metropolitæ. Et antiqua Provinciarum ac Epiſco- L. 14. c. 12 patuum notitia, ex Antiochenæ ac Hieroſolymitanæ Eccleſiarum archivis per Guilielmum Tyriorum Archi-Epiſcopum producta, ſecundam Hieroſolymitanæ ſedi ſubjectam metropolim dicit eſſe Schytopolim, novem Suffraganeis præfectam. Quocirca illos, qui Sebaſten ſeu Samariam exiſtimant eſſe ſecundæ Paleſtinæ metropolim, certum eſt deviare. Adſtipulatur Ja- Cap. 55. cobus de Vitriaco: *Archi-Epiſcopus Cæſareenſis unum ſolum ſubjectum habet ſuffraganeum, Epiſcopum videlicet Sebaſtenſem*. Et in capite ſequenti: *Fuit quondam Sedes Archi-Epiſcopalis in urbe Schytopoli, quæ hodie dicitur Bethſan, inter montes Gelboe & Jordanis fluvium in campeſtribus ſita. Quondam tertiæ Paleſtinæ & totius Galilææ metropolis exſtitit, ſed propter dignitatem loci, & Dominicæ conceptionis reverentiam translatus eſt Archi-Epiſcopatus ad civitatem Nazarenam*. Cæſareenſi Metropolitæ laudata Provinciarum ac Epiſcopatuum notitia adſcribit viginti ſuffraganeos, ac Sebaſtenſem Epiſcopum immediatè ſupponit Patriarchæ Hieroſolymitano. Nazareth viliſſimum viculum, omnemque Galilæam fuiſſe viliſſimam regionem Sanctus Joannes Chryſoſtomus in Homiliis ſuper Sanctum Matthæum teſtatur. Hinc dixit Nathanael: *A Nazareth poteſt aliquid boni* Homil. 9. *eſſe?* Et Judæi: *Interroga & vide, quoniam Propheta à Galilæa non ſurgit*. Et in Sancti Evangeliſtæ Matthæi commentariis Presbyter Hieronymus: *Nazareth eſt oppidum Galilææ, Capbar-* Cap. 17. *naum urbi ſubjacens*. Hinc admiranda & prædicanda humilitas noſtri Domini, qui pro nobis dignatus eſt eſſe Nazarenus. Eam Patres noſtri, terræ ſanctæ liberatores, duxere extollendam dignitate Archi-Epiſcopali. Pridem tamen fuiſſe Epiſcopatum, Hieroſolymitani ſuffraganeum, laudata notitia docet.

Et hinc naſcitur quæſtio alia, Cur Sanctus Joannes Chryſoſtomus & Sanctus Auguſtinus Joannem Hieroſolymæ, quæ quoad nullas res fuit ſecunda Paleſtinæ Metropolis, Epiſcopum ponant ſecundo loco inter Cæſareenſem & Schytopolitanum? Reſpondeo eos reſpexiſſe ad ſeptimum Canonem Nicænum, à quo jubetur honorari Æliæ Epiſcopus, eſſe totius Paleſtinæ Proto-Thronus, proximus Cæſareenſi Metropolitæ. Sanctus Auguſtinus, Romanam ſecutus Eccleſiam, ipſum non agnovit Metropolitam; Sanctus autem Chryſoſtomus, ſecutus Synodum Conſtantinopolitanam, agnovit ut talem, etiam facta Provinciæ diviſione judicavit ſervandum Nicænum Canonem, ideòque Ælienſem, licet tertiæ dumtaxàt quoad res civiles Provinciæ Metropolitam, debere eſſe ſecundum. Necdum enim ut Patriarcha agnoſcebatur.

Arabiam Romanis acquiſivit, ac in Provinciam redegit Trajanus Auguſtus, ejuſque unicæ metropolim fuiſſe Boſtrenſem civitatem, eſt ſuprà oſtenſum. Adverſatur in libris de bello Perſico Procopius Cæſareenſis: *Arabiæ Regia civitas* L. 1. c. 56. *eſt Petra*. Et Jacobus de Vitriaco: *Quartus Metropolitanus, Patriarchæ Hieroſolymitano ſubjectus, eſt Petracenſis, unum ſolum habens ſuffraganeum, Epiſcopum græcum in monte Sinai, Eccleſiæ beatæ Virginis Catharinæ, & monachis ejuſdem monaſterii Præfectum*. Exiſtimo fuiſſe Epiſcopum Pharan, ſucceſſorem Theodori Pharanitani, Monothelitæ famoſiſſimi, de cujus Epiſcopatu & Actis dixi abundè ad Synodum ſextam. *Eſt autem Petra civitas munitiſſima, quæ vulgari nomine hodie dicitur Crac, & Petra deſerti, ultra Jordanem in finibus* Moab *in monte ſublimi ſita, ſecundæ Arabiæ metropolis*. Duas fuiſſe Arabias probant etiam Acta præſentis Synodi, cui non ſolùm Conſtantinus Boſtrenſis, ſed & Eulogius Philadelphienſis Epiſcopus ſubſcripſit uti Metropolita. Et Philadelphiam fuiſſe Arabiæ ſecundæ metropolim teſtatur in Sophoniæ Prophetæ commentariis Sanctus Hieronymus. Adfirmo tamen Cap. 2. unicam olim fuiſſe. Hinc enim præſens Synodi noſtræ Actio accuratè diſtinguens duas Phœnicias ac tres Paleſtinas, unicam ſolam memorat Arabiam. Et Philadelphienſem Epiſcopum fuiſſe ſolo nomine & vacuo honore Metropolitam ſuprà oſtendi. Hinc laudatus Eulogius,

non

non inter Metropolitas, ſed dumtaxàt inter Provinciales Epiſcopos noſtræ Synodo ſubſcripſit. Et olim ejus verus Metropolita Boſtrenſis novemdecim habuit Suffraganeos. Etenim illic etiam in pagis fuiſſe Epiſcopos teſtatur diſertè
L.7.c.19. Hermias Zozomenus. Cauſam edicit Ammianus Marcellinus: *Arabia caſtris oppleta eſt & validis caſtellis, quæ ad repellendos gentium vicinarum*
L.14.c.27. *excurſus ſollicitudo pervigil veterum per opportunos ſaltus erexit, & cautos. Hæc quoque civitates habet inter oppida quædam ingentes: Boſtram, Geraſam, atque Philadelphiam.* Iſtis in oppidis & caſtris antiqui Patres noſtri Epiſcopos poſuere. Nota Petræ, cujus tamen Epiſcopus Aſterius adfuit Sardicenſi Synodo, nullam mentionem fieri, & Geraſam tunc fuiſſe ſecundam Provinciæ civitatem. Quare Philadelphia non niſi poſt Ammiani tempora fuit exaltata. Exaltatam credo à Theodoſio Auguſto per Provinciæ diviſionem, ſed quam Eccleſia quoad ſuas res ex cauſis non recepit. Et hinc Sanctus Hieronymus rectè dicit Philadelphiam eſſe ſecundam Arabiæ civitatem poſt Boſram, ſeu ſecundæ, felicis paſſim dictæ, Arabiæ metropolim: Aſt civilem, non Eccleſiaſticam adminiſtrationem reſpexit. Diviſionem tandem recepit & Eccleſia, atque ita Philadelphienſis Epiſcopus ex nominali in verum cum poteſtate Metropolitam profecit. Acceſſit & tertia quoad utraſque res Arabia, à Petra Metropoli dicta Petræa, quam omninò fuiſſe tertiam Arabiam Chriſtianus Adrichomius in deſcriptione terræ ſanctæ oſtendit. Ei fuiſſe unicum Suffraganeum, monachorum Epiſcopum,
A.1099. adfirmat & Matthæus Pariſienſis. Quare Jacobus de Vitriaco, ajens eſſe ſecundam Arabiam,
L.14.c.12 poſſit videri lapſus. Aliter in opere de bello ſacro Guilielmus Archi-Epiſcopus Tyriorum; Philadelphienſem ſeu felicem Arabiam dividit in duas Eccleſiaſticas Provincias, priori dans duodecim Suffraganeos, ejuſque metropolim dicens eſſe Rabbath Moabitarum, quam ſuo tempore vocatam fuiſſe Areopolim ſcribit in Sancti
Cap. 2. Sophoniæ commentariis Presbyter Hieronymus. Poſterioris metropolim dicit eſſe Becerram, eique ſubdit triginta quinque Suffraganeos, quos inter eſt & Philadelphienſis. At verò Crac, Caracæ, ſeu Petræ Epiſcopum, uti & Epiſcopum Pharanitanum, ponit inter Suffraganeos Patriarchæ Hieroſolymitani. Ita oſtendit ex antiqua jam laudata Provinciarum ac Epiſcopatuum notitia. Quare Arabia variam mutationem ſubiit, cujus auctorem, occaſionem, tempus ignoro. Sed & iſta notitia eſt cum judicio legenda: Planum eſt non eſſe vetuſtiſſimam. Ruſticanos ac pagenſes Arabiæ Epiſcopos exſtinxiſſe poſſint Flandri noſtri, terræ ſanctæ liberatores, de qui-
L.1.c.58. bus Jacobus de Vitriaco; *Multæ aliæ civitates in terra promiſſionis, quæ licet ante tempora Latinorum proprios haberent Epiſcopos Syrianorum & Græcorum, Latini tamen propter multitudinem & paupertatem eorum, ne dignitas Epiſcopalis vilipenderetur, plures Eccleſias cathedrales & civitates uni Cathedrali ſubjecerunt.* Ita & tertia Arabia ad unum Suffraganeum decrevit.

De harum Provinciarum per Juvenalem invaſione ſcribit Theodoretus Cyri Epiſcopus ad Anatolium Patricium: *Quod ſi propterea indignantur nonnulli, quod Phœnices Eccleſiarum ruinam lugemus, ſciat Magnitudo veſtra non poſſe nos non dolere, cum Judæorum cornu in altum erectum, Chriſtianos in lacrymis luctuque cernimus, etiamſi ad ultimas oras tranſmittant.* Et in litteris ad Eu- Ep. 79.
trechium Præfectum: *In luctu verſantur Eccleſiæ Phœnices, pariterque in luctu quæ in Paleſtina ſunt.* Epiſt. 80.
Et infrà: *Licet decies millies indignentur, quod Phœnices damna defleo, id ego facere non deſinam, quamdiu hæc video. Mihi enim formidabile ſolum eſt Divinum Judicium.* Scriptæ ſunt hæ litteræ poſt Epheſinum latrocinium, in quo Juvenalis rapina fuit confirmata, atque ita ſacra Pragmatica videntur latrocinale Decretum dumtaxàt confirmaſſe. Dolebant porrò Phœnices & Palæſtinæ Eccleſiæ, quod contra Apoſtolicos atque Nicænos Canones nollent à nativo Antiocheni in ambitioſum Ælienſis Epiſcopi Patriarchatum ſeu potiùs ſervitutem transferri. Eccleſiam Antiochenam uti germanus filius adjuvit Theodoretus, verùm fuit juſſus ſilere uti apud Epheſum degradatus homo, niſi vellet Oaſin deportari. Hinc dicit Judæos, id eſt, latrocinii Epheſini ſequaces Epiſcopos eſſe in lætitia, in luctu & lacrymis Chriſtianos. Erat per omnem Antiochiæ Patriarchatum miſeranda rerum facies: Eam utcumque ſolaturus Maximus Patriarcha iniit cum Juvenali jam memoratum pactum, à Synodo noſtra confirmandum.

Juvenalis fundamentum fuiſſe videtur, quod poſt Arabiam & Phœniciam per Adrianum Auguſtum à Syria diviſas Antiochia manſiſſet hujus ſolius civile caput, idque in pœnam frequentis in Auguſtum Principem delicti. Eam enim, quod multa pro Avidio Caſſio tyranno dixiſſet, nec videre voluit, Syriam tranſiens, Marcus Antoninus Philoſophus Imperator, privavit ſpectaculis, conventibus publicis, omni concionum genere, graviſſimoque preſſit Edicto, uti videre eſt apud Julium Capitolinum. Cur ſpectaculis privarit, edicit in libris de bello Perſico Procopius Cæſareenſis: *Antiocheno populo aliud nihil, quam feſta & deliciæ, ſunt curæ, & in Theatris* Cap. 25.
continua contentio. Et de Severo Auguſto ſcribit Ælius Spartianus: *Antiochenſibus iratior fuit, quod & adminiſtrantem ſe in Oriente riſerant, & Peſcennium Nigrum tyrannum etiam victu juverant. Denique multa eis ademit.* Antiochenſes enim fuiſſe natura dicaces, & cum irriſoria urbanitate etiam in Principem contumelioſos teſtantur Zo- L. 4.
zymus, Socrates, ac Nicephorus Calixtus. Ex L.3. c.15.
hocce vitio etiam in Theodoſii Magni vectigales L.10.c.27
leges involarunt, ſcribitque de iſta re in Eccle- L.5.c.19.
ſiaſtica hiſtoria Theodoretus: *Imperator graviter commotus omnia privilegia urbi illi ademit, & principatum Laodiceæ, vicinæ civitati, tribuit. Quippe iſtud Antiochenos ægerrimè laturos exiſtimavit. Nam Laodicenſes ab antiquis jam temporibus adverſùm Antiochenos gravi invidia exarſerant.* Hæc Antiochenſium delicta, quibus Domni Patriarchæ per Epheſinum latrocinium degradati pertinax in Sancti Cyrilli capitula odium acceſſit, videntur fuiſſe primum Juvenalis fundamentum. At frivolum. Etenim de Severi Auguſti lege ſcribit Ælius Spartianus: Antoninus Caracallus,

Cap. 1. Severi filius, *Antiochenſibus ſuo* apud Patrem *interventu jura vetuſta reſtituit*. Et quidem adhuc Cap. 13. puer. Quod item Theodoſius, à Macedonio L.7. c.13. monacho inflexus, legem ſuam caſſarit, adfir- L. 4. mat in monaſtica hiſtoria Theodoretus. Etiam Flaviano Patriarchæ Zozomenus adſcribit. Quare à Libanio gentili Sophiſta fuiſſe mitigatum Principem Zozymus imponit.

Alterum Juvenalis fundamentum fuit Sanctus Jacobus Apoſtolus, à quo Hieroſolymæ ſedem eſſe verè Apoſtolicam contenderat olim adversùs Sanctum Hieronymum etiam Epiſcopus Joannes. Et hìnc Patriarcha Maximus hiſce ſuis interlocutionis verbis, *Antiochenſium maximæ civitatis*, ſubtexuit has, *Beati Petri*. Oſtendere voluit nullam Sedem eſſe verè Apoſtolicam, niſi in qua ipſe Sanctus Petrus Apoſtolus uti Cardinalis Epiſcopus ſediſſet.

Et quidem pacta iſta probarunt Legati Apoſtolici, univerſa Synodus, & glorioſi judices, quorum Edictum ſuprà adduxi. Verùm omnia, utpotè Nicænis Canonibus adverſa, Sanctus Leó caſſavit. Attamen uti Epiſcopi Conſtantinopolitani tres autocephalas diœceſes, ita tres Palæſtinas ſub ſuo jugo detinere perrexerunt Hieroſolymitani, ea via de qua Liberatus Car- Cap. 13. thaginenſis: *Licet Sedes Apoſtolica nunc uſque contradicat, quod à Synodo firmatum eſt, Imperatoris patrocinio permanet quodammodò*. Quin temporis ſucceſſu etiam primam Phœniciam & tertiam Arabiam reinvaſit Hieroſolymitanus, uti jam dixi ex Jacobo de Vitriaco. Reinvaſam fuiſſe & ſecundam, eamque in duas Provincias diviſam, Arabiam teſtatur Guilielmus Archi-Epi- L.14.c.12 ſcopus Tyriorum. Et quidem ejus Prædeceſſor Guilielmus, primus ibidem Latinus Epiſcopus, ſtatim ad Antiochenum Patriarchatum redire conatus eſt, & de hujus proximo ſucceſſore Fulcherio, per Guilielmum Hieroſolymæ Patriarcham conſecrato, & Archi-Epiſcopali Pallio per Innocentium ſecundum Pontificem inſignito, ſcribit laudatus Guilielmus: *Reverſus ab Eccleſia Romana, mandatum accepit, ut quouſque deliberaretur, utri duorum Patriarcharum perpetuò cederet, interim, ſicuti & Prædeceſſori ejus fuerat dictum, Hieroſolymitano obediret, eamque dignitatem in Hieroſolymitana obtineret Eccleſia, quam ejus prædeceſſores in Antiochena, quamdiu ei obedierunt, obtinuerunt. Certum eſt autem, quod inter tredecim Archi Epiſcopos, qui à diebus Apoſtolorum ſedi Antiochenæ ſubditi fuerunt, Tyrenſis primum locum obtinuit, ita ut mortuo Patriarcha Antiocheno, Proto-Thronos Tyrenſis appellaretur.* Ipſum oſtendit ex ſuperiùs adducta Provinciarum ac Epiſcopatuum notitia, & ego ſuo loco oſtendi ad Synodum octavam. Et quidem Romana Eccleſia primam Phœniciam manere perpetuum ſub Patriarcha Hieroſolymitano tandem ſanxit, ac illic eſſe Proto-Thronum, de quo Decreto, uti Apoſtolicis atque Nicænis Canonibus adverſo multùm queritur laudatus Guilielmus. Rei ſeriem accuratè exponit.

ACTIO VIII.

Ad octavam Actionem, factam item ſeptimò Kalendas Novembres, clamarunt varii Epiſcopi: *Theodoretus* Cyri Epiſcopus *modò anathematizet Neſtorium*. Neque enim de ſolis impugnatis Sancti Cyrilli Capitulis, ſed & de dilecta atque defenſa Neſtorii perſona erat apud multos ſuſpectus. Hìnc in medium tranſiens repoſuit: *Et preces obtulit Diviniſſimo ac piiſſimo Imperatori, & libellos reverendiſſimis Epiſcopis agentibus locum reverendiſſimi Archi-Epiſcopi Leonis, etſi vobis videtur, legantur coram vobis, ut ſicut ſapio cognoſcatis*. Exiſtimavit rectam ſuam fidem abunde in his libellis aperiri. Verùm adverſantes Epiſcopi non fuere contenti, & denuò clamarunt: *Nihil relegi volumus, modò anathematiza Neſtorium*. Norant Neſtorianam luem eſſe Pelagianæ filiam ac ſororem, norant ambas eſſe mendaciorum ac mentalium reſtrictionum periciſſimas, ejuſdem artis ſuſpectum habuere Theodoretum, ideòque diſertè ac nominatim voluerunt ab illo Neſtorium anathematizari. Artificioſum falſi ſermonem eſſe verum mendacium docet in litteris ad Eccleſiam Neo-Cæſareenſem Sanctus Baſilius Magnus. Eum præſertim in juramentis deteſtatur etiam Zozymus, homo gentilis. Eamdem Epiſt. 57. fuiſſe Titi-Livii, Julii Flori, Aurelii Victoris, L. 5. ac totius Romani Imperii vetuſtam innocentiam, poſſit lucidè oſtendit. Certè Paulum Notarium, quod inſolubiles mendaciorum nodos poſſet reſtringendos compingere, probroſè agnominatum fuiſſe *Paulum Catenam*, teſtatur ac probat Ammianus Marcellinus. Ejuſmodi gentiles ſurgent in Divino judicio, & condemnabunt multos noſtri temporis Chriſtianos. Et utinam duntaxàt idiotas. Dico, *Noſtri temporis*. Etenim Burgundiæ campum, in quo Ludovici Pii Imperatoris filii, Francorum Reges, reſtrictionibus mentalibus invicem deceperunt, ponentes publicæ calamitatis fundamentum, parentes noſtri notarunt de infamia, vocaruntque *campum mendaciorum*. Et Hattonem Moguntiæ Epiſcopum, à cujus mentali reſtrictione deceptus Rudolfus Comes, ut nequiſſimè mendacem notant cuncti Francorum Annales. Ipſum, utpotè qui Reipublicæ commodo feciſſet, quoſdam excuſare conatos graviter arguit Otto Epiſcopus Friſingenſis. Et Sisbertum Toleti Archi-Epiſcopum degradavit Sexta decima ibidem Synodus ex ea ſola cauſa, quod in facta Domino Regi profeſſione mentaliter reſtrinxiſſet. Et Carolum Magnum, per quem Thaſſilo Bavariæ Dux, *quod jurans aliter in mente retinuiſſet*, damnatus perjurii, laudant paſſim antiqui Scriptores. Sanctum Petrum Apoſtolum, quod ancillæ oſtiariæ de Chriſto Domino, quem Deum norat, dixiſſet, *Non novi hominem*, neſcio qui olim à mendacio ſunt purgare conati: Eos amplè & eruditè in libris de Lotharii Regis divortio revincit Hincmarus Metropolita Remenſis, oſtendens juratoria & quævis alia verba, non

Nn juxta

juxta tuam, ſed juxta, ejus cui juras & loqueris, ſenſum intelligenda: Hanc eſſe Dei legem, & lucidum jus humanæ ſocietatis. Perozas Perſarum Rex ab Euthalitis, ſeu albis Hunnis, pacem nanciſci nequiit, niſi ſtipulatus eorum Regem uti Dominum adorare. Acerba conditio. Hìnc conſulti *Magi reſponderunt ſapientia quadam circumvenire inimicum oportere. Nam Perſis adorare tantùm ſolem eſſe legem, propterea tempus in hac re obſervandum, ut manè Regem Euthalitarum conveniat, & ad ortum ſolis converſus eum adoret. Hoc modo patrio more ſervato, facti ignominiam eum vitaturum.* At iſtam ſapientiam meritò in libris de bello Perſico ridet Procopius Cæſareenſis. (L. 1.) Longè magis ridendi, qui (a) Indorum aut Chinenſium neophytos fideles, ad patriorum idolorum adorationem Regia violentia compulſos per ſimultaneam neſcio ubi abſconditæ Dominicæ Crucis adorationem ſunt conati ab idololatria excuſare. Vides interim ejuſmodi Theologaſtros nihil novi ſomniaſſe, ſed ambulare in veteri circuitu gentilium errorum. Et hìnc Theodoreto rectam ſuam fidem ex multis probare pergenti, reddiderunt iterùm Epiſcopi: *Clarè dic anathema Neſtorio & dogmatibus ejus; Anathema Neſtorio & amantibus eum.* Et iterùm adversùs adhuc tergiverſantem: *Iſte hæreticus eſt, Iſte Neſtorianus eſt, Hæreticum foras mitte.* Etenim qui veritatem, non nudam producere, ſed verborum phaleris & fucis incruſtare pergit mentem ſuam, meritò mendax exiſtimatur. Et hìnc tandem Theodoretus palàm edixit: *Anathema Neſtorio, & ei qui non dicit Dei genitricem Virginem Mariam, & qui in duos filios partitur unum filium unigenitum. Ego autem & fidei definitioni ſubſcripſi, & Epiſtolæ ſanctiſſimi Archi-Epiſcopi Domini Leonis. Et ſic ſapio. Salvete.*

(a) Hi ſunt, contra quos S. Sede Apoſtolica decreta promulgavit. *Adnot. Noriſianæ*

Lucida hæc cum poſtulato anathemate profeſſio ſatisfecit glorioſis judicibus interlocutis: *Omnis jam dubitatio de Theodoreto reverendiſſimo Epiſcopo eſt ſoluta. Quippè & Neſtorium coram nobis anathematizavit, & à ſanctiſſimo Archi-Epiſcopo ſenioris Romæ Leone ſuſceptus eſt, & definitionem fidei à Religioſitate veſtra prolatam libenter ſuſcepit, & inſuper Epiſtolæ memorati ſanctiſſimi Archi-Epiſcopi Leonis ſubſcripſit. Deeſt igitur, ut ſententia proferatur à Reverentia veſtra, ut Eccleſiam ſuam recipiat, ſicut & ſanctiſſimus Leo Archi-Epiſcopus judicavit.* Theodoretum enim ad ſe ab Epheſini latrocinii ſententia appellantem ſuſceperat, ac ſedi reddendum juſſerat Sanctus Leo; aſt varii in hac Synodo Epiſcopi occultum illi Neſtorianiſmum, adeòque obreptionem improperarunt, coegeruntque ad purgativam cum jam dicto anathemate profeſſionem. Et hìnc ipſa facta, iſti iidem Epiſcopi glorioſis judicibus acclamarunt: *Theodoretus dignus eſt ſede: Eccleſiæ orthodoxum. Eccleſia Paſtorem recipiat. Archi-Epiſcopo Leoni multos annos. Poſt Deum Leo judicavit: Theodoreto catholico Doctori reddatur Eccleſia.* Quod judicium Romani Legati & omnis Synodus comprobarunt, atque ita Theodoretus eſt in integrum & canonicum Epiſcopum plenè reformatus. Qui Leonis de ipſo judicium fuiſſe hìc à Synodo retractatum cenſent, palàm falluntur. De ſola ſubreptione cognovit Synodus, ipſaque purgata eſt juſtum judicium ampliſſimè executa. Hìc eſt locus, in quo ad dictas & ſcriptas adversùm Sancti Cyrilli Capitula calumnias recantandas potuerat Synodus Theodoretum cogere: Cur non coegerit, ſuprà dixi ex Facundo Hermianenſi Epiſcopo ac Leontio Scholaſtico Byzantino. Nihilominùs Acephali non deſierunt illum hinc infamare retenti in corde Neſtorianiſmi, & ſpretæ Synodi, utpotè ad quam cum ſarcaſmo dixiſſet: *Salvete.* Accuſarunt & Synodum, quæ hominem Neſtorianum, non plenè diſcuſſum, nec ad laudata Capitula, unicam Neſtorianiſmi medelam, profitenda compulſum, ad plenam communionem ac ſui ſubſcriptionem ſuſcepiſſet. At nugamenta ſunt, abundè in ſuperioribus refutata ex laudatis Facundo & Leontio, nec non & ex Hypatio Epheſiorum Epiſcopo addente: *Chalcedonenſe Concilium circa Theodoretum diſtrictiùs egit, quam Beatus Cyrillus. Beatus enim Cyrillus contentus fuit in damnatione Neſtorii, & ordinatione Beati Maximiani, qui pro illo in Regia civitate Epiſcopus factus eſt; Chalcedonenſe autem ſanctum Concilium, niſi ſub præſentia ſua anathematizaſſet Neſtorium & omnia dogmata ejus, & ſcriptis inter Acta inſerta fuiſſent voces ejus, non fuit contentum ſuſcipere eum. Si Neſtorius & Eutyches ſimili modo proprias hæreſes anathematizaſſent, omnibus modis etiam illi ſucepti fuiſſent à ſanctis Conciliis.* Adeò malè noſtra hìc Synodus inſufficientis diſcuſſionis accuſatur.

Poſt receptum Theodoretum præfati Epiſcopi rurſùm clamarunt: *Anathematizet & Sophronius.* Et iterùm: *Et Joannes modò anathematizet.* Acta ſynodalia ajunt Sophronium fuiſſe Epiſcopum Conſtantienſem, annotatio marginalis Conſtantineſem. Eodem modo civitatem iſtam vocat marginalis annotatio ad primum Procopii librum de bello Perſico. Textus peſſimè vocat Conſtantinopolim. In ſecundo de Juſtiniani Auguſti ædificiis libro ipſe Procopius vocat Conſtantinam, Meſopotamiæ urbem, à laudato Juſtiniano inſigniter adversùm Perſas munitam, atque ornatam. Eam Provinciarum ac Epiſcopatuum notitia, ex Guilielmo Tyri Epiſcopo ſuperiùs adducta, ponit in Oſrhoena Provincia ſub Metropolita Edeſſeno. Plerique Meſopotamiæ, Eufrateſiæ, ac aliarum Orientalium Provinciarum Epiſcopi, quod aut ipſi aut ipſorum anteceſſores Joanni Antiocheno Patriarchæ adversùs Epheſinam Synodum & Sancti Cyrilli anathematiſmos adſociati longa bella moviſſent, erant de Neſtorio ſuſpecti. Hìnc igitur ille Sophronius, qui Domni Patriarchæ Synodo in Athanaſii Parrhenſis Epiſcopi cauſa adfuit, nec non & Joannes Germanicienſis ad Eufratem Epiſcopus, quod præ cæteris notati eſſent, ſpecialiter abjurare coacti ſunt, & abjurarunt. Hìnc rurſùm neſcio qui Epiſcopi: *Amphilochius* Sidenſis in Pamphylia *Epiſcopus modò Eutychetem*, de quo ex cauſis gravem ſuſpicionem incurrerat, *anathematizet.* Et ſtatim ille: *Anathema maledicto Eutychi, & qui ea, quæ ejus ſunt, ſapiunt.* Et tunc glorioſi judices Actionem concluſerunt.

ACTIO

ACTIO IX.

AD nonam Actionem, factam item ſeptimo Kalendas Novembres, ſupplex loqui cœpit Ibas Edeſſenus Epiſcopus, Metropolita Provinciæ Oſrhoenæ, de qua in hiſtoria monaſtica
Cap. 2. Theodoretus: *Regio, quæ olim Parthyæorum, nunc Oſrhoenorum dicitur, pertinet versùs occaſum quidem ad ripam uſque fluminis, cui nomen Eufrates, ad orientem verò ſolem habet limitem Romani Imperii. Excipit enim illam Aſſyria, quæ Perſici Regni occidentalis eſt terminus, quam poſteri Adiabenen appellarunt.* Cur Oſrhoena dicta fuerit, edicit in primo libro de bello Perſico Procopius Cæſareenſis: *Oſrhoes viri nomen eſt, qui hic regnavit ſuperioribus temporibus, quando hi coloni Perſis fœderati erant.* Eſſe dicit partem Meſopotamiæ in duas Provincias diviſæ. Edeſſam metropolim fuiſſe ampliſſimam ac munitiſſimam civitatem, multis oſtendit in ſecundo libro. Eſſe antiquam Rages, quò filium ſuum ad Gabelum miſit Sanctus Tobias, eſt antiqua traditio. Poſtrema inter Orientales civitates cecidit in manus Saracenorum. Jacobus de Vitriaco eſſe dicit antiquam, nobilem, egregiam civitatem, Medorum metropolim, ſuo tempore dictam Poaſe. Flandrenſes noſtri, terræ Sanctæ liberatores, omnem
L. 1. c. 31. Orientalem diœceſim diviſere, aut diviſam repererunt in quatuor Principatus, Hieroſolymitanum, Antiochenum, Tripolitanum, ac Edeſſenum, de quo idem Jacobus: *Habebat tres Archi-Epiſcopos, Edeſſenum, Hierapolitanum, & Coricienſem, ſub Patriarcha Antiocheno conſtitutos.* Hierapolitanus eſt caput Eufrateſiæ Provinciæ, extra Meſopotamiam, cis Eufraten. Eccleſiarum notitia, ex Guilielmo Tyrio ſuperiùs adducta, Meſopotamiam dividit in quatuor Provincias, Edeſſenam, Amidenam, Sergiopolitanam, ac Theodoſiopolitanam, cujus Metropolita olim fuit Suffraganeus Edeſſeni. Diviſionis auctorem, cauſam, tempus ignoro. Edeſſa Chriſti Domini tempore habebat Regem Agabarum, imaginis non manu factæ dono clariſſimum. Eam Trajanus Auguſtus in Romanam Provinciam redegit.

Ad noſtram itaque Synodum Ibas Metropolita: *Injuſtitiam ab Eutyche & falſa figmenta perpeſſus, abſens à quadraginta manſionibus & condemnatus, huc adveni impetrare clementiam, & adii ſacrum & immortalem Verticem, & juſſit veſtram Magnificentiam cum ſancta hac & univerſali Synodo, quæ adversùm me ſunt geſta perquirere.* Seſe per trium Epiſcoporum à Principe Theodoſio ſingulariter delegatorum Berytenſem Synodum à quorumdam ſuorum Clericorum calumniis abſolutum, & totius ſui Cleri teſtimonio innoxium, queſtus eſt fuiſſe damnatum ab Epheſino latrocinio per artes Eutychetis, & quidem abſentem longiſſimè & inauditum, ideòque recitari & innovari rogavit Berytenſem ſententiam, & latrocinale de ſe judicium vacuari. Erat æqua poſtulatio, ideòque Berytenſia Acta recitari juſſerunt Legati Romani, & poſt lecta ſunt interlocuti: *Sanctiſſimi Epiſcopi, qui Decreto proprio inculpabilem, & ab omni accuſatione liberum Ibam reverendiſſimum declaraverunt, ſi propriam ſententiam recognoſcunt, edicant.* Berytenſis Synodi omnes tres Epiſcopi aderant, quorum Photius Tyrius repoſuit: *Etiam, noſtrum eſt judicatum.* Quod ipſum profeſſus eſt Euſtatius Berytenſis. Et hinc rursùm Romani Legati ad omnem Synodum: *Audivit veſtra Beatitudo, quid contineat ſanctiſſimorum Epiſcoporum Decretum; ſimiliter & veſtræ Puritati de ſtatu Ibæ quid videatur, declarare dignemini.* At glorioſi judices interceſſerunt: *Subſequenti die ſuam ſententiam ſanctiſſima Synodus faciet manifeſtam.*

ACTIO X.

AD Actionem decimam, factam ſexto Kalendas Novembres, querelas ſuas repetivit Ibas, addens ſeſe ab Epheſino latrocinio fuiſse non ſolummodò degradatum, ſed & carceratum, & viginti mutaſſe carceres. Et addidit: *Exoro vos, abſens condemnatus ſum, non aderam, non obtinui me defendendi locum, non mihi permiſſum eſt facere verbum.* Ad quæ omnes Epiſcopi clamarunt: *Malè fecerunt qui eum præter Canones dudùm damnaverunt. Quæ adversùs abſentem facta ſunt, vacuentur. Hæc omnes dicimus. Nullus condemnat abſentem.* Patricius Tyanenſis Epiſcopus, ſecundæ Cappadociæ Metropolita adjunxit: *Pridem relecta eſt ſententia eorum, qui tunc judices fuerunt deputati, & decreverunt eum Sacerdotem eſſe. Omnes ergo eorum definitioni conſentimus, & eum volumus eſſe Sacerdotem.* Et omnes Orientales Epiſcopi acclamarunt: *Juſtum eſt hoc Decretum.* At neſcio qui alii interceſſerunt: *Contradicitur. Sunt accuſatores ejus foris, & jubeantur ingredi.* Neque enim ſolus Ibas, ſed & plerique Orientales Epiſcopi de Neſtorio ſuſpecti erant, apud Ægyptios præſertim & Aſiaticos: Reſidua hæc erant diſcordiarum in Synodo Epheſina. Et hinc glorioſi judices ſunt interlocuti: *Ingrediantur qui Ibam reverendiſsimum Epiſcopum accuſare volunt.* Et mox ingreſſi ſunt Theophilus, Eufraſius, Abrahamius, & Antiochus, Edeſſenæ Eccleſiæ Diaconi, & pro cunctis Theophilus eſt locutus: *Rogamus, quæ ſuper Iba in Beryto geſta ſunt, relegi, ut addiſcatis quia juſtè damnatus eſt.* Et glorioſi judices: *Accuſaturus Ibam reverendiſſimum Epiſcopum adveniſti, an tamquam pro fide certaturus Geſta relegi cupis?* Accuſaturus enim debet ſe ad talionem inſcribere. Hinc Theophilus: *Accuſatores manifeſti ſunt, & hic non ſunt: Ego Diaconus ſum, & ſcio violentiam civitatis. Et ſi accuſo, & teſtes non adſunt, denegat.* Omnis Edeſsa diligebat Ibam, parata illum & armis tueri adversùm calumniatores. Hinc ab Epheſino latrocinio degradatum per viginti carceres à Chryſaphio Eunucho mutari curarunt Dioſcorus & Eutyches: Quò ubinam eſſet, neſciret populus Edeſſæ. Hinc item accuſare non audet Theophilus, ſolùm poſtulat articulos apud Synodum Beryſentem productos rursùm diſcuti, & ex illis

illis ipſum judicari. Ad quæ glorioſi judices: *Scriptas probationes de aliqua re præſtare potes?* Et Theophilus: *Habeo monimenta, quæ ſuper eo geſta ſunt in Beryto, & quæ in Epheſo. Ecce & Domnus Thalaſsius novit: Ipſe, qui ſuſcepit relationes, adeſt. Interrogetur ipſe, ob quam cauſam damnationem fecit. Et Domnus Euſebius adeſt, & novit.* Epheſini latrocinii ſententiam, licet de abſente, quia tamen ex articulis coram Berytenſi Synodo productis & probatis factam, adſeveravit legitimam; iſtudque Thalaſſii Primatis Cæſareenſis, & Euſebii Metropolitæ Ancyrani, qui Dioſcoro Ibam damnanti fuerant ſingulariter cooperati, auctoritate & teſtimonio confirmavit. At Euſebius excepit: *Ego relationem non ſuſcepi; dum autem in Epheſo relegeretur, audivi. Et eſt verſuum charta multorum, & multorum hominum depoſitiones habens. Si autem habet monimenta, tamquam ad petitionem geſta ejus eſt probare. Ego enim cum multitudine auditor fui.* Excepit & Thalaſſius: *Cùm omnibus audiebamus.* Et à glorioſis judicibus ambo rogati, *Aderat tunc reverendiſſimus Ibas in veſtra audientia*, faſſi ſunt: *Non aderat.* Quare omnes Orientales & Pontici Epiſcopi exclamarunt: *Abſentem nullus abiicit.* Et hinc ad Berytenſem Synodum rediit Theophilus, rogans de articulis iſtic adversùs Ibam productis: *Veritas in hac ſancta Synodo demonſtretur.* Demonſtravit ipſam Euſtatius Berytenſis Epiſcopus, alter iſtius Synodi Præſes: *Introduxerunt tres, & ſex, & duodecim teſtes propter dictionem, quam dixit Ibas,* NON INVIDEO CHRISTO FACTO DEO. *Hic eſt Photius Epiſcopus*, alter Præſes ejuſdem Synodi; *proponatur ei Evangelium, & coram illo profiteatur.* Et hinc omnem rei ſeriem enarravit Photius, adſeverans Ibam ab accuſatoribus non fuiſſe convictum, ſed ſynodaliter abſolutum, & concluſit: *Fecimus eos amicos; ſancta munera in Epiſcopio rurſùs communicaverunt invicem Presbyteri* accuſatores, *& ipſe.*

Theophilus non acquievit, & non ad Berytenſem de Iba ſententiam, ſed ad productos illic articulos, & integra Synodi Acta proclamavit, poſtulans recitari. Et per Conſtantinum Magiſtrianum, ſacri Conſiſtorii Adjutorem fuere recitata. Recitata fuit & famoſa ad Marim Perſidis Epiſcopum Epiſtola, præcipuus offenſionis lapis, & unica ad Synodum noſtram mentio de nomine & laudibus Theodori Epiſcopi Mopſueſteni. Quibus lectis, Ibas ad glorioſos judices eſt interfatus: *Jubeat veſtra Clementia relegi & litteras Clericorum Edeſſenorum, ut cognoſcatis, quia & ab his, quæ mihi illata ſunt, alienus exiſto, & violentiam ſum perpeſſus.* Soli quatuor Presbyteri, Samuel, Cyrus, Eulogius, & Maras accuſarant, reliquus ampliſſimæ Edeſſæ Clerus Ibam innocentem fuerat proteſtatus publico ad Synodum Berytenſem directo inſtrumento: Ipſum etiam legi poſtulavit Ibas, legitque ſacri Conſiſtorii Secretarius Beronicianus.

Adversùs illud neſcio quas exceptiones movit Theophilus, ſed quas glorioſi judices cenſuere frivolas, interlocuti: *Ea, quæ lecta ſunt, clarent. Ut autem nihil deſit juſtè judicare debentibus, relegantur quæ in Epheſo de Iba reverendiſſimo geſta ſunt.* Ad plenam ſui & cauſæ inſtructionem voluerunt etiam legi Acta in Ibam à latrocinio Epheſino. Utinam fuiſſent lecta. Ita non periiſſent, & Eccleſiaſticæ eruditioni multum hodie lucis darent. Verùm Legati Apoſtolici meritò ac generosè interceſſerunt: *Synodus proferri non poteſt, in qua illa nefaria delicta relecta ſunt, & ob hoc ad lectionem videntur eſſe ſuperflua ea, quæ ibi acta ſunt. Si ergò & à beatiſſimo & Apoſtolico Romanæ urbis Epiſcopo omnia, quæ ibi geſta ſunt, vana ſunt habita, claret quia & ſanctiſſimus Epiſcopus Antiochenæ civitatis extra hæc eſt, quem poſt hæc beatiſſimus Epiſcopus in propria communione ſuſcepit. Neceſſarium eſt enim, ut rursùs eumdem tranquilliſſimum Principem adeamus, quatenùs illud Concilium ſacra & pia lege neque nominari præcipiat.* Hæc illuſtrat partim, partim obſcurat quintæ Synodi ſexta collatio: *Chalcedonenſis ſancta Synodus Domnum Antiochiæ Epiſcopum, eò quod ſcripſit debere taceri duodecim capitula ſanctæ memoriæ Cyrilli, & poſt mortem condemnavit, cùm confirmaſſet condemnationem ejus, & ſuſcepiſſet Maximi ordinationem.* Dico, *Partim obſcurat*: Quod enim Domnus noſtræ Synodi tempore fuerit mortuus, atque ita poſt mortem condemnatus; ſtatim lucebit eſſe falſum. Falſum item eſt, quod ob reprobata Sancti Cyrilli capitula fuerit à Sancto Leone & præſenti Synodo damnatus: Damnatus fuit, quod in Sancti Flaviani damnationem fuiſſet Dioſcoro ſatelles in Epheſino latrocinio, & ſtabiliendæ Eutychianæ perfidiæ, contra propriam conſcientiam & Patriarchalis officii debitum ex metu cooperatus. Ejus opera ad perficiendas ſuas in Deum machinas uſus fuit doloſus Dioſcorus, adversùs impio ſatellitio perfunctum quæſivit aut crimina aut criminum prætextus, ob impugnata Sancti Cyrilli capitula damnavit ut Neſtorianum, ejuſque in ſedem intruſit Maximum monachum, Diaconum & Archi-Mandritam. Quæ omnia, dum latrocinii Acta diſcutit, Sanctus Leo conſiderans, vidit Domno competere vetuſtam parœmiam: *Per quæ quis peccat, per hæc & punitur.* Vidit illi à Deo per impias Dioſcori manus redditum eſſe juſtum talionem, ideòque hunc, diſpenſatoriè purgata promotione Maximi, confirmavit. Ex quo inſigniter lucet ſuprema Romani Epiſcopi in Synodos generales auctoritas, quâ poſſit probare unum, alterum ipſarum Decretum damnare. Hinc Romani Legati adversùs glorioſorum judicum interlocutionem interceſſerunt, adfirmantes Epheſinum latrocinium eſſe lectu ac Synodi nomine indignum, caſſatum à Leone Pontifice, & caſſationem laico Marciani Auguſti brachio firmatam. Brachium iſtud, ſi quidem latrocinii pergat celebrari memoria, minati ſunt denuò implorandum. Ibæ cauſam ex ſolis Actis Berytenſibus, & propriis ejus adſtantis allegationibus voluere judicatam. Quæ omnia Anatolius Conſtantinopolitanus Epiſcopus, & reliqua Synodus comprobarunt.

Quare rursùm glorioſi judices: *Quod placet ei de Iba reverendiſſimo Epiſcopo, ſancta Synodus doceat.* Et Apoſtolici Legati: *Relectis chartis agnovimus ex ſententia reverendiſſimorum Epiſcoporum Ibam innoxium approbari. Relecta enim ejus Epiſtola, agnovimus eum eſſe orthodoxum. Et hinc decerni-*

cernimus & honorem Epiſcopatus, & Eccleſiam, à qua iniuſtè & abſens expulſus eſt, ei reſtituendam. De ſanctiſſimo igitur Epiſcopo Nonno, qui pro eo paulò ante factus eſt, exiſtimationis erit venerabilis Epiſcopi Antiochenæ Eccleſiæ, quid oporteat de eo ſtatui. Ibam non ſolummodò degradarat Epheſinum latrocinium, ſed & aliud Epiſcopum in ejus ſedem ordinari juſſerat, ac ordinatus fuit Nonnus. Et hinc nova quæſtio. Etenim vivo & illegitimo dejecto Patri ſuo ſuperordinatus Epiſcopus eſt intruſus, ac iſtiuſmodi omnes irreparabiliter ad laicos reiicit Synodus Sardicenſis. Verùm Nonnus videtur fuiſſe ab Epheſina iniquitate innoxius, & non per ambitum, ſed per obedientiam ſuperordinatus. Hinc illum diſpenſatoriè Patriarchæ beneplacito glorioſiſſimi judices cenſuerunt dimittendum. Et Anatolius Conſtantinopolitanus Epiſcopus confirmavit. Etiam Patriarcha Maximus, addens de Ibæ Epiſtola: *Orthodoxa ejus declarata eſt dictatio.* Et de Nonno: *Nonnus Dei amantiſſimus Epiſcopus, qui pro Iba factus eſt, maneat in eadem Epiſcopatus dignitate, quoad ſimul cum Dei amantiſſimis Epiſcopis diœceſis meæ de illo deliberem.* Ei Epiſcopi nomen & dignitatem relinquit, cum ſua Synodo opportunè de ipſo definiturus juxta Canonem de Epiſcopis ad aliquam Eccleſiam conſecratis, & ab ipſa non receptis. Vides interim famoſam Ibæ Epiſtolam à Legatis Romanis, Anatolio Conſtantinopolitano, & Maximo Patriarcha Antiocheno fuiſſe judicatam orthodoxam.

At Juvenalis Hieroſolymitani Epiſcopi ſuffragium non plenè conſonat: *Qui convertuntur, hos Scriptura Divina ſuſcipi mandat. Quapropter & eos, qui ab hæreticis revertuntur, ſuſcipimus. Undè æquum eſſe cenſeo, ut reverendiſſimus Ibas clementiam impetret, quia ſenex eſt, & ut habeat Epiſcopatus gradum orthodoxus exiſtens.* Videtur Ibam ac ejus Epiſtolam, non ut innoxium & orthodoxam ſuſcipere, ſed ut pœnitentem, & ab Epiſtolæ iniquitate correctum. Etenim in prima Epheſina Synodo Juvenalis Sancto Cyrillo, Ibas Joanni Antiocheno Patriarchæ adhæſerat, ideòque apud Juvenalem ſemper fuerat de Neſtorio ſuſpectus. Et iſtud ſuffragium placuit etiam Thalaſſio Cæſareenſium Primati, admittenti Ibam in honores priſtinos, quod per Synodum Berytenſem fuiſſet jam pridem admiſſus, & præſertim quod ibidem *anathematizaturum ſe illa, quæ accuſatores depoſuerant, promiſiſſet*, ac etiamnum promitteret. Quod ipſum & alii Epiſcopi judicarunt.

Et hinc quinta Synodus & Juſtinianus Imperator rectè dixerunt Ibæ Epiſtolam ab omni Chalcedonenſi Synodo nullatenùs fuiſſe probatam: Quoniam privata aliquot Epiſcoporum in Synodis ſuffragia nequaquam ſunt judicium ſynodale. Quin immò in ſexta quintæ Synodi collatione Theodorus Cappadociæ Primas ex adductis Juvenalis & Thalaſſii ſuffragiis firmum accepit adversùs Ibæ Epiſtolam fundamentum: *Juvenalis Hieroſolymitanæ civitatis Epiſcopus ut de hæreſi agentem pœnitentiam Ibam, veniam & clementiam, maximè propter ſenectutem, meruiſſe interlocutus eſt ſecundùm Eccleſiæ traditionem:* Juxta Canonem adductum à Sancto Athanaſio in Epiſtola ad Ruffinianum. *Thalaſſius Cæſareæ Epiſcopus apertè oſtendit in ſua interlocutione, quod nunquam ſuſcepiſſet Ibam, niſi pollicitus eſſet anathematizare ea, quæ ab accuſatoribus ejus in Scriptis adversùs eum depoſita ſunt. Certùm verò eſt, quod accuſatores Ibæ Epiſtolam protulerint in ejus accuſationem.* Hæc Juvenalis & Thalaſſii ſuffragia queritur à trium Capitulorum defenſoribus in pravum ſenſum detorqueri.

Eunomius Nicomedienſis Epiſcopus, Bithynorum Metropolita eſt de Iba ac Epiſtola ejus hunc in modum ſuffragatus: *Jam quidem ex iis, quæ relecta ſunt, innoxius approbatus eſt reverendiſſimus Ibas. In quibus etenim dicendo malè culpare viſus eſt beatiſſimum Cyrillum, in poſtremis rectè confeſſus, illa in quibus culpaverat refutavit. Undè & ego anathematizantem eum Neſtorium & Eutychen, & impia eorum dogmata, & conſentientem iis, quæ à ſanctiſſimo Epiſcopo Leone ſcripta ſunt, & huic univerſali Concilio, dignum eſſe Epiſcopatu decerno.* Quod ſuffragium trium capitulorum defenſores magnis laudibus extulerunt. Ab illo dixerunt ſubtiliter purgari Epiſtolam, tamquam quæ in ſui exordio adversùs Sancti Cyrilli perſonam & capitula, Synodumque Epheſinam loquatur dumtaxàt recitativè, at verò in fine iſta omnia adſertivè refùtet & damnet, atque ita ſemetipſam ſanet & emundet. Repoſuit verò in laudata ſexta collatione Theodorus Cæſareenſis: *Quomodò præſumunt Ibæ defenſores calumniari interlocutionem Eunomii, quaſi partem quidem condemnantem Epiſtolæ, partem autem comprobantem, cum tota Epiſtola impietatis plena ſit?* Oſtendere conatur Epiſtolæ poſteriora eſſe nequiora prioribus, integram ab ipſo Iba fuiſſe in Synodo Berytenſi anathematizatam, tandemque concludit ſolam unius partis nequitiam omninò ſufficere ad totius Epiſtolæ damnationem.

Etiam Joannis Sebaſteni in prima Armenia, Seleuci in Helenoponto Amaſeni, Conſtantini Melitinenſis in Armenia ſecunda, Patritii Tyanenſis in ſecunda Cappadocia, ac Petri Gangrenſis in Paphlagonia Metropolitæ, nec non Atarbii Trapezuntini Epiſcopi, agentis vices Dorothei Neo-Cæſareenſis in Ponto Polemoniaco Metropolitæ, & aliorum illis adſtipulantium Epiſcoporum ſuffragia fuerunt ambigua, Ibæ Epiſcopatum quaſi miſericorditer reſtituentia, quod omnia ſibi objecta negaſſet in Synodo Berytenſi, & quod ibidem anathematizaſſet Neſtorium, & modò in omnia præſentis Synodi etiam adversùs eumdem Neſtorium Decreta conſentiret. Et illis omnes omninò Epiſcopi acclamarunt: *Neſtorium Ibas modò anathematizet, Eutychen & dogmata ejus modò anathematizet.* Et ille omninò obedivit, ſolenniter locutus ad plenam Synodum: *Et jam in Scripto anathematizavi Neſtorium, ejuſque dogma, & nunc eum anathematizo decies millies. Quod enim ſemel fit ex animo, ſi fiat decies millies, non contriſtat. Anathema & ipſi Neſtorio, & Eutychi, & unam dicenti naturam. Et omnem eum, qui non ſapit ſicut hæc ſancta Synodus, anathematizo.* Ita receptus fuit in Epiſcopatum. Quibus omnibus Theodorus Cappadox in dicta ſexta collatione adversùs Ibam fuit potenter uſus. Ex articulis in

Synodo Berytenſi objectis, & per Ibam ejeratis dixit fuiſſe etiam famoſam Epiſtolam. At verò in Conſtantinopolitana cum Severianis collatione Hypatius Epheſiorum Primas de Ibæ receptione dixit iſtud ipſum, quod ſuprà de receptione Theodoreti. Rem ſcabroſam dimittamus. Liquet interim Epiſtolam à plena Synodo non fuiſſe receptam.

ACTIO APPENDIX,

De Alimentis Domni Ex-Patriarchæ Antiocheni.

MAximus Antiochiæ Patriarcha ſub Domno Anteceſſore ſuo, per Epheſinum latrocinium, aut potiùs per Sanctum Leonem Pontificem degradato, fuerat nuper Diaconus & Archi-Mandrita, ipſum, utpotè virum eruditum ac eminentem, dilexerat ac honorarat, ideòque facta illius per legatos Apoſtolicos ſupra adducta mentione uſus in ejuſdem gratiam, ad præſentem Actionem abiturientem eſt interlocutus: *Deprecor magnificentiſſimos judices, & ſanctam hanc & univerſalem Synodum, ut humanitatem exercere in Domno, qui fuit Antiochiæ Epiſcopus, dignemini, & ſtatuere ei certos ſumptus de Eccleſia, quæ ſub me eſt.* Apoſtolicis Legatis pietas placuit, reſpondentibus: *Sanctus & beatiſſimus Papa, qui Epiſcopatum ſancti ac venerabilis Maximi Epiſcopi Antiochenæ civitatis confirmavit, juſto ſatis judicio ejus meritum approbaſſe videtur, ſiquidem memoratus reverendiſſimus Epiſcopus Maximus ſuo arbitrio Domno voluerit eſſe conſultum, ut ſumptus ei de ſua Eccleſia, miſerationis intuitu, prout æſtimaverit, largiatur, ut contentus alimoniis quieſcat in poſterum.* Quod ipſum Anatolius Conſtantinopolitanus & Juvenalis Hieroſolymæ Epiſcopus probarunt, & plena Synodus acclamavit: *Laudabiles meritò ſunt benevolentiæ Maximi Archi-Epiſcopi, omnes cogitatum ejus laudamus.* Romani Legati rectè dixerunt, *Miſerationis intuitu:* Etenim degradatus Epiſcopus, nequaquam penſione honorari debet ab Eccleſia, ſed ad centum milliaria relegari. Hìnc Legati addiderunt: *Ut contentus quieſcat in poſterum.* Ne turbas cieat, aut unquam reſpiret ad Epiſcopatum. Quod ipſum vult additio Anatolii: *Domno nihil præter hoc requirente.* Penſionis quantitas Maximi arbitrio eſt relicta.

ACTIO XI.

MEmnoni apud primam Epheſinam Synodum glorioſo Epiſcopo in Epheſinam primatialem cathedram ſucceſſit Baſilius, Baſilio Baſſianus, poſteà per Stephanum violenter ac ſcandalosè ejectus. Hìnc ille noſtram Synodum indictam videns, Marciano Auguſto obtulit preces, habentes capita varia. Primò, violenter oppreſſos, Epiſcopos præſertim, liberare de manu potentis dicit ſpectare ad officium Chriſtiani Principis, ideòque & ſibi rogat impendi miſericordiam, paſſo miſeranda, crudelia, legibus damnata, & nec unquam per barbaros attentata. Pergit de ſuo partim Clero, partim populo: *Spernentes Dei timorem, & immaculatorum virtutem myſteriorum, quam ex humillimis meis manibus Dei miſericordia ſuſceperunt, poſtquam à nobis myſteriorum perfectio celebrata eſt, repentè apprehendentes me, & abripientes de ſancta Eccleſia, plagis afficiebant, ducentes & portantes in foro, aliquando verò & recludentes, gladiis me ſubjecerunt. In iis itaque, dum ipſius vitæ periculum ſuſtinerem, furentes & abripientes Pallium Sacerdotii mei, in ſede poſuerunt quemdam ex iis, qui & ipſe præſumpſerat ea, quæ in me indignè facta ſunt.* In Epiſcopalem thronum intruſerunt Stephanum Presbyterum Eccleſiæ Epheſinæ. *Et poſt hæc quaſcumque res habueram mobiles vel immobiles, abſtulerunt, & ſicut voluerunt ſibi partiti ſunt. Super hæc etiam multos meorum hominum diverſis plagis morti tradiderunt, ita ut funera ante januas ſanctæ Dei Eccleſiæ quidam exponerent.* Secundò, profitetur ſeſe à quovis crimine innoxium, ideòque cauſam ſuam delegari rogat Synodo præſenti. Tertiò, ſupplicat ſibi non obeſſe violentum hocce ſpolium, ſed ſeſe uti legitimum Epiſcopum & intra & extra Synodum uſque ad cauſæ definitionem tractari. Et leges enim & Canones ſpoliatum mandant reſtitui ante cauſæ ingreſſum, non niſi à definitiva ſententia deſtituendum.

Videbantur eſſe preces juſtiſſimæ, ideòque ipſas admiſit Marcianus, ſcribens ad noſtram Synodum: *Baſſianus reverendiſſimus, multa incongrua paſſus, contenta in precibus ejus, quæ his noſtris Divinis litteris ſubditæ ſunt, petit à veſtra Sanctitate hæc diſcuti. Feſtinet igitur veſtra Reverentia, has noſtras ſuſcipiens litteras, cauſam diſcutere, & formam, quæ vobis viſa fuerit, proferre.* Cognoſcendis aut judicandis Epiſcoporum cauſis pius Princeps nullo pacto voluit miſceri. Quin nec de poſſeſſorio diſcernere, aut Baſſianum reſtituere voluit: Etenim cunctis huc uſque actionibus adfuit & ſubſcripſit Stephanus; nulla eſt mentio Baſſiani. Quapropter noſtræ Synodi præſens Actio, ad Baſſiani à Caſſiano Presbytero comitati preces, diſcutere cœpit hanc quæſtionem, atque ante omnia ſibi legi ſacras Principis delegatrices litteras jam adductas, nec non & preces Baſſiani. In quibus nota ſacroſanctæ Euchariſtiæ myſterium vocari *Myſteriorum perfectionem:* Quæ phraſis ſuo loco eſt explicanda.

Quibus

Quibus lectis, glorioſi judices ſunt ad præſentem Baſſianum interlocuti: *Dicat Baſſianus reverendiſſimus nomina eorum, qui ab eo accuſati ſunt.* Etenim non dumtaxàt civilis, ſed & criminalis erat hæc actio, ideòque & certam perſonam accuſare debebat Baſſianus, & ad talionem inſcribi. Hìnc repoſuit: *Multi quidem ſunt, princeps tamen horum eſt, qui nunc Epiſcopus eſt Stephanus. Hic enim & ſedem meam tenet, & res. Et rogo omnia examinari. Potior eſt Sacerdotalis dignitas, quam poſſeſſiones. Quæratur, ſi quid peccavi. Inquirant Patres noſtri: & ſicut volent decernant.* Quare glorioſi judices ad Stephanum etiam præſentem dixere: *Stephanus reverendiſſimus Epiſcopus ad iſta reſpondeat.* Et adversùs reſpondentem, non ſe, ſed Leontium Magneſianum, Mæonium Nyſſenum, Proterium Smyrnenſem, alioſque Aſianæ diœceſeos præſentes Epiſcopos, totius tragædiæ conſcios, eſſe interrogandos, perrexerunt: *Interim tu reſponde.* Reſpondit: *Baſſianus non ordinatus eſt in Epheſo, ſed vacante ſancta Eccleſia, colligens ſeditioſam turbam cum gladiis, & aliis quibuſdam Arenariis,* gladiatoribus in arena ad beſtias conſuetis pugnare, *ſupergreſſus eſt, & ſedit; & ſi hunc judicat veſtra Magnificentia eſſe Epiſcopum, alia ratio eſt. Hoc ergo expulſo ſecundùm Canones, & projecto, ut merebatur, me quadraginta Epiſcopi Aſiani ſuffragio & nobilium, & Primatum, & totius reverendiſſimi Cleri, & omnis civitatis, ordinaverunt. Hodie enim quinquaginta annos habeo in Epheſino Clero.* Baſſiano utpotè Evazorum priùs Epiſcopo, & translationem & intruſionem oppoſuit, ideòque dixit, non ſpoliatum, ſed ſynodaliter extruſum, & quidem per quadraginta Aſiaticæ diœceſeos Epiſcopos, à quibus ipſe, uti & ab omni Epheſino populo & Clero, ſit in Epiſcopum electus & conſecratus.

Hìnc promotionis ſuæ formam multis Baſſianus expoſuit: *Noli me circumvenire. Ego & canonicè factus ſum Epiſcopus, & oſtendo hoc, & à nullo depoſitus ſum, nec accuſatus ab aliquo, neque culpatus. Sed & ego à juvenili ætate mea vixi pauperibus, & ptochium feci, & in eo poſui ſeptuaginta lectos, & omnes languentes & ulceratos hoſpitio ſuſcipiebam. Memnon autem, qui fuit Epiſcopus Epheſi, his rebus invidens, quoniam diligebar ab omnibus, nihil non egit ut expellerer à civitate, & immiſit manus ſuas ut me ordinaret Epiſcopum Evazorum, & hoc fecit. Ego autem non acquieſcebam, ſed ab hora tertia uſque ad ſextam coram altari me plagis afflixit, & ſanctum Evangelium,* tentum in ordinatione ſuper caput meum, *& altare ſanguine eſt impletum. His igitur ita geſtis, ego ſic permanſi, neque ad civitatem vadens, neque Eccleſiæ illi communicans, in quam nominatus fueram, neque penitùs ipſam civitatem videns. Manſi ergò ſic; & contigit Memnonem finem vitæ accipere. Poſt hæc ordinatus eſt Baſilius. Is autem evocans concilium Provinciæ, & agnoſcens ab eis violentiam, quam paſſus fueram, & quoniam machinatio fuerat, alium in illa civitate ordinavit Epiſcopum, mihi verò reddidit communionem & locum Epiſcopatus. Contigit iterùm & hunc ſuſcipere finem vitæ, me autem cum multa neceſſitate & vi inthronizarunt in eadem civitate Epheſi populus, & Clerus, & Epiſcopi, quorum unus Epiſcopus Olympius hic eſt.* Eſt fermè caſus Sancti Gregorii Nazianzeni, qui Zazymorum civitatem, ad quam à Sancto Baſilio Ponticæ diœceſeos Primate repugnans conſecratus, numquam accedere voluit, atque ita exiſtimavit ſe ſine Apoſtolici ac Nicæni Canonis prævaricatione poſſe Conſtantinopolim transferri. Et in iſto Epheſino Epiſcopatu adſeveravit Baſſianus ſe à Theodoſio Auguſto, nec non à Sancto Proclo Epiſcopo Conſtantinopolitano, qui tres autocephalas diœceſes à ſuis Anteceſſoribus invaſas tamquam Patriarcha adminiſtrare pergebat, fuiſſe confirmatum, & perrexit: *Craſtina poſt ſuſceptas & publicè lectas Imperiales ac Patriarchales meæ confirmationis litteras die Miſſas celebravimus omnes ſimul, & poſt Miſſas manus injicientes incluſerunt me, & cum vi abripuerunt Pallium Sacerdotii mei, & omnia bona mea, & ſumentes unum ex ipſis Stephanum, fecerunt eum Epiſcopum.* Multis & longis contentionibus fuerat agitata Baſſiani promotio, atque ideò adversùs ipſam jam à Patriarcha & Principe malè confirmatam, non ampliùs rationibus, ſed violenta manu adverſarii proceſſerunt.

Quare de eadem promotione longè alia apud glorioſos judices allegavit Stephanus: *Jubeat veſtra Poteſtas Epiſcopos, qui hic ſunt, venire, ut appareat veritas coram veſtra Magnificentia, ut teſtentur de univerſis quæ geſta ſunt, quando quidem ipſe ſubintravit in ſanctam Eccleſiam cum gladiis & arenariis, & aliis quibuſdam, & ſedit in ſede. Et pro hoc expulſus eſt à ſanctis Patribus, & à ſanctiſſimo Regiæ civitatis Romæ Leone, & à beatiſſimo ſanctæ memoriæ Flaviano Conſtantinopolitanæ urbis, & ab Alexandrino, & ab Antiocheno. Ab his expulſus eſt. Eccleſiaſtico enim judicio mea Humilitas conſtituta eſt.* Hæc omnia adfirmavit confirmata etiam à Theodoſio Auguſto, & quidem per judicium contradictorium peractum ab Euſtatio Silentiariorum Primicerio, ſpecialiter ad hanc cauſam delegato Epheſum, & per tres menſes illam cognoſcente. Et perrexit: *Sunt hic Epiſcopi, veniant huc, & fateantur ſi aliud dico. Jubeat veſtra Magnificentia venire eos. Numquid cum eis ordinatus eſt ibi? Superintravit ibi: Hodie quatuor anni ſunt. Et Romanus Epiſcopus eum depoſuit: Et Alexandrinus eum damnavit. Videat veſtra Magnificentia Epiſtolam ſcriptam à beatiſſimo Papa Leone.* Adversùs primam, à Sancto Proclo Patriarcha & Theodoſio Auguſto datam, Baſſiani confirmationem ad Romanam Eccleſiam appellarat Epheſiorum Clerus & populus, eamque caſſarat Sanctus Leo Magnus, cujus judicium & Sanctus Flavianus Conſtantinopolitanus, & Dioſcorus Alexandrinus, & Domnus Patriarcha Antiochenus, nec non & ipſe Theodoſius Auguſtus comprobarant. Hìnc dictus Clerus & populus violenter Baſſianum expulit, & Stephanum exaltavit. Nam & hic uti Epheſinus Epiſcopus adfuit latrocinio Epheſino.

Erat cauſa difficilis. Eam ex pacificæ poſſeſſionis beneficio finire conati ſunt glorioſi judices, & ad Stephanum interlocuti: *Confiteris reverendiſſimum Baſſianum quatuor annis obtinuiſſe*

ſanctam Epheſiorum civitatis Eccleſiam velut Epiſcopum? Uti hodie Romana de triennali, ita tunc omnis Eccleſia in Sacerdotiis ſervaſſe videtur regulam de pacifica poſſeſſione quadriennali. Hinc enim reddidit Stephanus: *Velut tyrannus, non ut Epiſcopus. Quomodò enim obtinere poterat, qui per manus impoſitionem conſtitutus non eſt, ſed cum gladiis eſt ingreſſus, & ſedit ſibi?* Dixit Baſſianum per milites & Arenarios fuiſſe intruſum, ideòque Epiſcopatum ejus nec per centum annorum pacificam poſſeſſionem potuiſſe firmari: Quam de intruſis regulam ſervat etiamnum hodie Eccleſia Romana. Et merito. Etenim factam per milites aut aliorum violentas manus intruſionem adverſari Apoſtolicis Canonibus, adfirmat in Epiſtola ad monachos, & in litteris ad omnes orthodoxos, & in apologia adversùs Conſtantium Imperatorem Sanctus Athanaſius, agens de ſimili intruſione Georgii Cappadocis in ſedem Alexandrinam. Ipſa eſſe perpetuò irreparabilem definivit Synodus Sardicenſis.

Et hinc petitorii judicii viam ingreſſi ſunt glorioſi judices, ad Baſſianum actorem interlocuti: *Oſtendat Baſſianus reverendiſſimus, ſi per Synodum reverendiſſimorum Epiſcoporum & conſueta ordinationis lege Epiſcopus Epheſiorum metropolis eſt conſtitutus.* Urſiſſe illum videntur, ut ante omnia ſeſe de translationis vitio purgaret. Hinc enim repoſuit: *Evazorum ego neque unquam factus ſum, neque profectus illuc, ſed vim paſſus ſum denominatus Epiſcopus. Canones manifeſti ſunt. Dicant Patres, ſi præjudicium eſt ordinari, nec proficiſci. Ipſi dicant. Noverunt regulas: Supplico ut audiar. Interim præſumptio declaretur, qua auctoritate uſi capientes clauſerunt me, & tunc de Sacerdotio quærimus. Primò de violentia quæratur.* Primò enim de ſpolio quæri, & ſpoliatum Epiſcopum plenè ante judicii ingreſſum reſtitui mandant & Canones & leges. At Stephanus interceſſit: *Supplico ut Canones relegantur, qui dicunt ut is, qui in alia civitate ordinatus eſt, conſtitui non poſſit in altera:* Dixit Baſſianum Sancti Leonis, omnium Patriarcharum, & Auguſti Principis juſſione extruſum, ſe eſſe in poſſeſſione legitima, ideòque petitorio judicio agendum.

Erat æqua allegatio, ideòque glorioſi judices de Canonibus per utramque partem poſtulatis dixere: *Relegantur.* Et mox Leontius Eccleſiæ Magneſianæ Epiſcopus ex codice Canonum Eccleſiæ univerſæ legit regulam nonageſimam quintam, ſextum decimum Canonem Antiochenum: *Si quis Epiſcopus vacans ſuper Eccleſiam vacantem ſemetipſum injiciens, ſubripuerit ſedem præter perfectum Concilium, hunc expellendum eſſe, licet omnis populus, quem arripuit, eum elegerit.* Legit & regulam nonageſimam ſextam, decimum ſeptimum Canonem Antiochenum: *Si quis Epiſcopus ordinationem acceperit Epiſcopatus, & populo præeſſe decretus non acquieverit Ordinationi, neque ei perſuaſum fuerit proficiſci ad Eccleſiam ſibi commiſſam, hunc excommunicatum eſſe, donec coactus acquieſcat, aut quidquam de eo Epiſcoporum Provinciæ Synodus perfecta definiat.* Hæcce clauſula plurimùm favebat Baſſiano. Eum quippe Baſilius Epheſiorum Primas ab Evazorum Eccleſia ſynodaliter abſolverat, Epiſcopale ſine cura nomen & dignitatem permittens, atque ita reliquerat aptum ad aliam Eccleſiam ſine Canonum prævaricatu tranſportari.

Hinc iterùm glorioſi judices: *Reverendiſſimus Epiſcopus Baſſianus edoceat, quis eum fecit Epiſcopum.* Noſſe voluerunt, utrùm legitima electionis ac inthronizationis via Epheſinam cathedram adſcendiſſet. Et ille repoſuit: *Unus eorum, qui me inthronizarunt, hic eſt Olympius. Neſcio alios: Hunc recordor.* Faſſus eſt ſe ab uno Olympio Theodoſiopolitano Epiſcopo fuiſſe electum atque inthronizatum, & iſto verbo omnem ſuam cauſam evertit. Reparare conatus eſt Lucianus Byzenſis in Europa Epiſcopus: *Qui habuit jus, ſuſcepit cum bonæ memoriæ Proclus, & ſuſcepit eum bonæ memoriæ Theodoſius piiſſimus Imperator; & vocans eos amicos effecit. Sed tamen cur eſt expulſus?* Faſſus eſt Baſſianum ab uno Epiſcopo non potuiſſe eligi ac inthronizari, addidit verò omnem hunc defectum fuiſſe ſuppletum ac purgatum per Sancti Procli Patriarchalem confirmationem, roboratam etiam ſacra juſſione Theodoſii Auguſti. Hinc ſpolii & reddendæ poſſeſſionis quæſtionem denuò tentavit, cenſens Baſſianum ante omnia reſtituendum.

Aſt id non placuit glorioſis judicibus, petitorium judicium proſequendum ducentibus, ideòque interrogantibus Olympium Epiſcopum, num ipſe ſolus & qualiter Baſſianum elegiſſet ac inthronizaſſet. Ad quæ ille: *Poſt mortem Baſilii Epiſcopi, qui illo tempore fuit in civitate, in qua ordinatus ſum Epiſcopus Theodoſiopolis, in ea degebam. Mandaverunt mihi Clerici civitatis Epheſi, dicentes veni huc, ut canonicè ordinationem ſuſcipiat civitas, quoniam obdormivit ſanctæ memoriæ Baſilius, qui fuit Epiſcopus. Ego verò has litteras accipiens adveni, credens quia & alii reverendiſſimi Epiſcopi vocati eſſent. Ante tres autem dies, quam iſte ingreſſus eſſet Eccleſiam, ut inthronizaretur, dum applicaſſem in quodam hoſpitio, ſuſtinebam etiam reverendiſſimos Epiſcopos, ut canonicè ſecundùm morem ordinatio proveniret. Ut ergo primam, & ſecundam, & tertiam ſuſtinuiſſem diem in hoſpitio, & alter nullus eſt inventus Epiſcopus, tandem venientes quidam è reverendis Clericis dicunt mihi: Alii Epiſcopi non ſunt hic, quid facto eſt opus? Dicebam ego: Solus quid poſſum facere? Quoniam extra rationem Canonum eſt ſolum Epiſcopum diſponere Eccleſiam, & maximè tantæ metropolis. Cùm ergo hæc loquerer mecum, circumdedit manſionem, in qua eram, innumera multitudo, & neſcivi ubi eſſem, & coram tanta poteſtate, & coram altari, quidam enudans gladium, Holoſericus nomine, qui puto Comitianus eſt, venit & ipſe & omnis multitudo, & portantes me adduxerunt in Eccleſiam. Et ita cum ducentis aut trecentis hominibus & me & ipſum levaverunt in ſedem, & inthronizatio celebrata eſt. Uſque ad huc, quemadmodùm factum eſt, novi.* Ad quæ omnia Baſſianus novit unum hoc reponere: *Mentitus eſt.* Ita ejus violenta intruſio fuit abundè probata.

Hinc Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Clericos, An Sanctus Proclus Patriarcha Baſſianum reverà in Epheſinæ Eccleſiæ Primatialem Epiſcopatum ex

ex contradictorio judicio & plena cauſæ notitia confirmaſſet, glorioſi judices rogarunt. Reſpondit verò Theophilus Presbyter: *Ut coram Deo, & ſuſcepit eum ſanctæ memoriæ Proclus, & ſynodaliter litteris honorans dimiſit eum ad Epheſum, & in dyptichis poſuit ejus nomen, & recitabatur uſque ad modicum ab hinc tempus.* Quod ipſum cæteri præſentes Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Clerici ſunt conteſtati. Ex quo lucet Baſſianum, promotionis ſuæ adversùm æmulos purgandæ & confirmationis obtinendæ gratia, Conſtantinopolim acceſſiſse. Videntur & omnes per Patriarcham Conſtantinopolitanum confirmati Epiſcopi fuiſſe ſacris ejuſdem Eccleſiæ tabulis inſcripti, & ſuo tempore ad ſacrificium recitati.

Ea confirmatio Baſſianum inſigniter adjuvabat. Hinc ad Stephanum glorioſi judices: *Nunc Stephanus Epiſcopus dicat, quemadmodùm novit Baſſianum ab Epiſcopatu remotum, & ſi ipſe per Synodum ordinatus eſt.* Et Stephanus: *Relatum eſt ab Epiſcopo Alexandrinæ civitatis, ſanctiſſimæ memoriæ Theodoſio Principe ſcribente illuc, illatæ ſunt etiam litteræ, à beatiſſimo ac ſanctiſſimo Papa Romano, quatenùs iſtum eſſe non oporteret Epiſcopum, & manifeſtæ ſunt litteræ. Iubete venire Notarios, ut declaretur quomodò remotus eſt, & quomodò eſt ejectus, & quomodò ego ſum ordinatus. Nos propter fidem venimus. Numquid ego ſciebam, quoniam hoc potuiſſet emergere? Semel finem accepit cauſa. Venit Silentiarius illuc, tres menſes fecit, cognoſcens inter eum & Clericos. Clarent ea quæ definita ſunt.* Ait ſe ad ſtatuendum de læſa per Eutychetem fide, non ad diſputandum de Epiſcopatu veniſſe Chalcedonem, hinc ſibi ad manum non eſſe requiſita litis documenta, cauſam jam dudum definitivè deciſam, ſententiam tranſiiſſe in rem judicatam, ideòque non poſſe retractari. Præſertim cùm fuerit ſententia Eccleſiæ Romanæ. Hæc ſua verba de Legato Silentiario, *Cognoſcens inter eum & Clericos*, lucidiùs ſuprà Stephanus expoſuit: *Miſit Imperator Euſtatium, ut cognoſceret inter eum, & Clerum, & pauperes, qui ab eo injuſtitiam fuerant paſſi.* Cum Clericis ergò pauperes adversùs datam Baſſiano à Sancto Proclo confirmationem appellarant Romam, ac ipſam caſſari à Sancto Papa Leone impetrarant. Ita Alexandrinum Georgii Cappadocis Epiſcopatum ob irrogatas pauperibus injurias graviter in Epiſtola ad monachos Sanctus Athanaſius exagitat & damnat. Pauperes, præſertim matriculares, uti proprios filios ſemper Eccleſia fovit.

Repoſuit autem Baſſianus: *Stephanus Presbyter meus fuit. Quatuor annis Miſſas mecum celebrabat, mecum communicabat, & communicabat à me tamquam ab Epiſcopo. Et ipſa die, qua recluſerunt me, ſimul communicavimus, & arripuit me, & incluſit me. Et ita ſum paſſus. Per virtutes Dei, aquam quæſivi, & non dederunt mihi. Tribus menſibus habuerunt me clauſum. Epiſcopi autem, qui à me ordinati ſunt, ipſi & hunc ordinaverunt Epiſcopum, dum eſſem incluſus. Si non ego Epiſcopus, neque illi, qui à me ordinati ſunt, eſſe debent Epiſcopi, neque Clerici.* Proprium Epiſcopatum videns à ſe non poſſe defendi, Stephani etiam promotionem tentavit evacuare. Primò, dicit eam, non minùs quam ſuam, fuiſſe violentam. Secundò, ait Stephanum à conſecratis per ſe Epiſcopis fuiſſe conſecratum, ideòque aut ſuam valuiſſe promotionem, aut etiam Stephani conſecrationem non poſſe valere. Ex quo principio etiam ad coronatum à ſe Michaelem Auguſtum, & ipſi conſpirantes à ſe conſecratos Epiſcopos dixit Sanctus Ignatius Patriarcha Conſtantinopolitanus: *Si ego legitimus Patriarcha non ſim, neque tu Imperator, neque vos Epiſcopi eſtis.* Canonica enim ſua vitia contagio in ſuos conſecratos, ſeu potiùs exſecratos, traducit Epiſcopus. Ejus benedictio eſt maledictio. Satius eſt ſpinas in caput ſuum recipere, quam manus Epiſcopi vitioſi.

Notanda ſunt Baſſiani verba: *Mecum Miſſas celebrabat, mecum communicabat.* Oſtendunt vetuſtum & Græcæ & Latinæ Eccleſiæ morem, juxta quem Epiſcopo aut Presbytero ſolennem Miſſam celebranti omnes præſentes Epiſcopi aut Presbyteri concelebrabant, ac per ejus manus de communi ſacrificio participabant. Hinc de Neſtorio Conſtantinopolitano Epiſcopo Miſſam iſtam celebrante, & Dorotheo Marcianopolitano Epiſcopo, inferioris Mœſiæ Metropolita, ad eamdem Miſſam concionante, & vocem *Deipara* anathematizante, ſcribit ad Sanctum Celeſtinum Pontificem Sanctus Cyrillus: *Quamvis Neſtorius ore ſuo* laudatam vocem anathematizare *noluerit, attamen ſedens & audiens, Dorotheum ut hoc diceret induxit, ſubornavitque, cui etiam confeſtim, ubi è cathedra deſcendiſſet, in Divinorum myſteriorum celebratione communicavit.* Nempe Neſtorius Patriarchalem cum multis Epiſcopis Miſſam celebrabat; eumque quod blaſphemum blateronem ab ejus concelebratione non projecerit, arguit Cyrillus. Ita Sylvanum Tarſenſem Epiſcopum, primæ Ciliciæ Metropolitam, quod damnatum & ad ſe refugam Cyrillum Hieroſolymæ Epiſcopum à ſua liturgia non excluſiſſet, graviter in Synodo Seleucienſi arguit Acacius apud Palæſtinos Metropolita Cæſareenſis. Et Poſſidonium Eccleſiæ Alexandrinæ Presbyterum, Dioſcori Patriarchæ Legatum, quò Romanæ Eccleſiæ ritus addiſceret, ſecum procedere ſeu concelebrare fecit Sanctus Leo Magnus. Hunc ipſum honorem Conſtantinopolitanæ & Ravennatis Eccleſiarum Presbyteris Legatis impartiit Gregorius Magnus. Et Theophilus Amorienſis, & Zacharias Tauromeniæ in Sicilia Epiſcopus, ſchiſmatici Photii ad Nicolaum primum Pontificem Legati, dixere ad Synodum octavam: *Ut ſummi Sacerdotes ſuſcepti ſumus à Papa Nicolao, & comminiſtravimus ei, & recepti ſumus ab illo.* Etenim advena Epiſcopus in aliis Eccleſiis paſſim ad principaliter celebrandum, Romæ autem dumtaxàt ad procedendum cum Domino Papa & concelebrandum admittebatur. Quod ipſum ſervatum fuit Conſtantinopoli. Nam ſuis ad dictum Pſeudo-Patriarcham Photium Legatis Epiſcopis, ne cum illo conſacrificarent, vetuit Joannes octavus. Et iſtud pro ſumma injuria, utpotè palàm negata communione, Photius accepit. Etiam Dorotheus Marcianopolitanus non celebravit iſtic principaliter, ſed Neſtorio dumtaxàt concelebravit. Quomodò Ebbo Remenſis Archi-

L. I. Epheſ. Con. c. 14

Epiſcopus, dum cathedræ ſuæ poſt exilium reddebatur, à ſuffraganeis Epiſcopis fuerit ad altare deductus, & ſolennem cum illis Miſſam celebrarit, dederitque communionem, ſcribit in ejuſdem Eccleſiæ hiſtoria Flodoardus. Ritum, utpotè omni Latinæ Eccleſiæ uſitatum, accuratè deſcribit antiquus Ordo Romanus. Laudat & decimus octavus Canon Nicænus, mandans Euchariſtiam priùs ab Epiſcopo, deindè à Presbyteris, tertio loco ſumi à Diaconis: Quod nempe Epiſcopali Sacrificio totus Clerus adſiſteret, & Presbyteri concelebrarent. Eidem fundamento innititur octavus vulgaris Apoſtolicus, damnans Epiſcopum, Presbyterum, Diaconum, omnem Clericum, auſum factæ oblationi non communicare: Ejuſmodi varios & Hiſpanos & L. 1. c. 13. Gallicanos Canones ſuo tempore elucidabimus. Domnum item Antiochiæ Patriarcham unà cum Sancto Symeone Stylita Presbytero Miſſam concelebraſſe adfirmat Evagrius Epiphanienſis. Et Eccleſiæ Gallicanæ antiqua Ritualia habent hunc titulum: *De diverſis Sacerdotibus ſuper unam Oblatam celebrantibus*. Ritum largè exponunt. Romæ ſuo adhuc tempore viguiſſe, & Domino Papæ omnes Presbyteros Cardinales concelebraſſe, L. 4. c. 25. teſtatur in libris de Miſſæ Sacrificio Innocentius tertius. Scio morem illum, uti Romæ jam pridem abrogatum, & ab Innocentio tertio non ex cathedra, ſed ex privata dumtaxàt opinione probatum, damnari à Durando in quarti libri ſententiarum commentariis; at illi rectè reſpondet Epiſt. 13. q. 3. Capreolus: *Ad ea, quæ dicit Durandus contra Innocentium & Eccleſiam Romanam, non oportet reſpondere, quia temerè & detractoriè dicta ſunt*. Ex quibus liquet morem iſtum apud Latinas Eccleſias inter Innocentii tertii & Durandi, centum ferè annis diſtantium, tempora deſiiſſe. Etiamnum tamen hodie omnis in ſuæ conſecrationis die novellus Epiſcopus cum ſuo Conſecratore eamdem hoſtiam conſecrat: Quod ipſum novellis Presbyteris præſcribit Romanum Miſſale, & pleræque Eccleſiæ ſervant.

Adversùs Stephanum dixit etiam Caſſianus Presbyter, Baſſiani Syncellus: *Media hebdomada coegerunt nos, & introduxerunt in Baptiſterium Stephanus reverendiſſimus Epiſcopus, & Mæonius* Niſſæ Epiſcopus, *& dederunt mihi Evangelium, & conjuraverunt me & dixerunt: Veni, jura non diſcedere ab illo, ſed vivere cum illo, & non tradere eum. Dixi, Hodie viginti quinque annis communico, Conſtantinopoli negotium agens, & Deus eſt qui novit, quia nunquam juravi alicui, & nunc dum Presbyter ſum, cogitis me jurare? Qui ſumentes Evangelium dederunt mihi, & juravi eis. Et quinta feria de ſancto Paſcha tollentes & ipſum incluſerunt, & me cæciderunt, & debilem fecerunt calcibus. Et adduxerunt tres Subdiaconos, & vix tandem tulerunt, & duxerunt me in domum meam, & poſuerunt me ſemivivum, & plebotomaverunt me. Ut ergo non pejerarem, hodie quatuor annos habeo errando, & mendicando Conſtantinopoli, ut non pejerarem nomen Filii Dei*. Ita primus Romanæ Eccleſiæ Anti-Papa Novatianus miſeram plebem de ſe non deſerendo, & ad legitimum Papam ſanctum Cornelium nunquam revertendo, per ſacroſanctam Euchariſtiam jurare coegit. Eadem impietate ſchiſma ſuum etiam Photius ſtabilivit.

Verùm à quo Caſſianus, in Regia civitate mercator, per totos viginti quinque annos didicit nunquam jurare? Reſpondeo Divinam hanc gratiam deberi Sancto Joanni Chryſoſtomo, qui adhuc Presbyter urbem Antiochenam, omnem ſermonem à juramento incipere, & ad ſingulas voces jurare conſuetam peſſimè, adſidua prædicatione adeò mutavit, ut quivis illic etiam è plebis fæce infimus maluerit ſibi linguam excindi, quam vel in taberna ad aleam jurare. Hoc ipſe meritò vocat miraculum Antiochenum. Epiſcopus iſtud ipſum plantavit Conſtantinopoli, atque ita perduxit ad Caſſianum. Qualiter adversùs teterrimam ac infernalem iſtam, noſtris temporibus nimis graſſantem, jurandi conſuetudinem pugnarit etiam Sanctus Auguſtinus, edicit ipſe in ſer- Serm. 29. mone de Apoſtoli verbis. Plures Sanctos Patres qui in vita nunquam jurarint, laudant in Prato ſpirituali Sanctus Sophronius, & in Lauſiaca hiſtoria Palladius Epiſcopus Helenopolitanus. Quod ipſum de Sancto Gregorio Thaumaturgo Epiſt. 57. teſtatur Sanctus Baſilius. Quin in oratione de Orat. 11. patientia & tolerantia laudat Cliniam, hominem gentilem, Pythagoræ Philoſophi familiarem, quod tribus talentis multari maluerit, quam veritati per juramentum, licet juſſus à judice, atteſtari. Adeò tremendum fuit Divinæ Majeſtatis nomen etiam apud Paganos. Reverà ſine totius corporis & animi tremore ipſum audire non poſſumus, longè minùs proferre. Undè jurandi conſuetudinem Patres uno ore damnant peccati mortalis. Et in noſtro Caſſiano vide etiam coacti juramenti reverentiam: Per quatuor annos ſponte exulare, errare, mendicare maluit, quam Pſeudo-Epiſcopo Stephano contra miſerabile ſuum, aliquid Herodiani omninò habens, juramentum non communicare.

Et hìnc ejus calamitate ac ſimplicitate permotus Lucianus Byzenſis Epiſcopus reſumpſit Baſſiani patrocinium: *Obſtrinxerunt nos reliqui Epiſcopi nobiſcum reſidentes, ut unuſquiſque, quod novit in veritate, & ad pietatem tendere, dicat. Et licet ex nobis ipſis bonum eſſet hoc facere, verùmtamen dicimus quoniam quatuor annis operatus eſt in ſede ſine contentione, ſine contradictione, & ordinavit decem Epiſcopos & Clericos multos, & communicavit ei qui modò eſt Epiſcopus Stephanus, cùm eſſet ejus Presbyter, & omnes reliqui Clerici. Et quomodò poſſibile eſt nunc Baſſianum expelli præter conſequentiam regularum, cùm præcipuè beatiſſimus Proclus Regiæ Conſtantinopolis Epiſcopus ei communicaverit, & per ſynodicas litteras firmaverit ejus Epiſcopatum?* Adjunxit ſe Meliphtongus Juliopolitanus in Arabia Epiſcopus: *Oportebat eum qui quatuor annis ſine contentione Epiſcopatum obtinuit, aut accuſari, aut ita ſine judicio non abiici. Et quoniam & ego coniuratus ſum ab Epiſcopis juxta me ſedentibus, quatenùs tranſiens in medium dicam ea, quæ me movent, coram omnibus, tamquam os effectus reliquorum prope me reſidentium Epiſcoporum ex perſona cunctorum hæc refero & ſancto Concilio & veſtræ Poteſtati, quæ Lucianus reverendiſſimus*

Epi-

Epiſcopus dixit. Baſſianum uti ſpoliatum cenſent reſtituendum, & tunc in illum judicialiter agendum.

Ad Sancti Leonis Pontificis de Baſſiano judicium denuò proclamavit Stephanus, repoſuit verò Cecropius Epiſcopus Sebaſtopolitanus: *Domine Stephane, cognoſce quantùm poteſt Flavianus beatæ memoriæ etiam poſt mortem*. Et ſtatim cum Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Clericis plures Epiſcopi acclamarunt: *Veritas ſic habet. Omnes hæc ipſa dicimus. Flaviano æterna memoria. Orthodoxi æterna memoria. Flavianus poſt mortem vivit. Martyr, pro nobis oret. Flavianus poſt mortem fidem expoſuit. Flavianus hic eſt: Orthodoxus hic eſt. Flavianus nobiſcum prædicat*. Sanctus Flavianus Sancti Leonis adversùs Baſſianum ſententiam fuerat executus, Anteceſſoris ſui Procli caſſans judicium, atque ita adſcendendæ Epheſinæ cathedræ portam Stephano aperuerat: Quorum omnium oblitus ille Dioſcoro adhæſit in Epheſino latrocinio, & Sanctum Flavianum, licet ex metu, tamen latrocinaliter damnavit. Erat loci Epiſcopus; Dioſcorum tractare debuerat, ſicut Joannem Antiochiæ Patriarcham in Epheſino Concilio tractarat ejus prædeceſſor Memnon, omnes claudens baſilicas etiam in die ſancto Pentecoſtes, & ipſum ac ejus Epiſcopos ab illis potenter arcens. Hinc Stephano talionem à Sancto Flaviano reddi Cecropius & alii cum laudatis Clericis Epiſcopi adſeverarunt. A Sanctis enim cum Chriſto Domino regnantibus ſuas quandoque injurias in vivos homines vindicari oſtendi ad Synodum octavam.

Erat cauſa perplexa, ideòque glorioſi judices ad plenam Synodum ſunt interlocuti: *Omnibus examinatis de Baſſiano & Stephano reverendiſſimis, relectis etiam Canonibus, dicat ſancta Synodus quid videatur*. Plures Epiſcopi reſponderunt: *Juſtitia Baſſianum vocat, regulæ teneant*. Et rursùm laudati judices: *Nobis quidem videtur neque Baſſianum dignum exiſtere, ut ſit Epheſiorum Epiſcopus, quoniam ex invaſione violenta Epiſcopatum ſibimet vindicavit; neque Stephanum, qui per conjurationes & tales adinventiones Epiſcopatum ſibimet acquiſivit: Juſtum verò eſſe ut eligatur alius, qui & fidem integrè ſciat, & vita noſcatur ornatus, ut eſſe poſſit Epiſcopus. Totum autem ſancto Concilio relinquimus, quatenùs ſententiam, quæ in hac cauſa fuerit viſa, depromat*. Et plena Synodus acclamavit: *Hæc juſta ſententia eſt. Hoc Dei judicium eſt. Chriſtus judicavit cauſam. Canones & leges vos cuſtoditis*.

Verùm adversùm clamores illos interceſſerunt Legati Apoſtolici: *Clarent quæ ab univerſo Concilio dicta ſunt. Quid de hac cauſa ſive perſonis videatur, & noſtrum & horum eſt confirmare ſententiam*. Rem graviſſimam voluere, non acclamationibus, ſed diſtincto ſingulorum Epiſcoporum ſuffragio definitam. Quare ſuffragium mox dixit Anatolius Conſtantinopolitanus Epiſcopus, glorioſorum judicum ſententiam probans, & addens: *Baſſianus & Stephanus dignitatem tantummodò Epiſcopatus habeant & communionem, neceſſariaque ſalaria, quæ à ſanctiſſima hac conſequentur Eccleſia*. Et rursùm adclamavit omnis Synodus: *Hæc juſta ſententia*.

At ecce alia pro Baſſiano interceſſio ab Epiſcopis diœceſeos Aſiaticæ, in genua proſtratis: *Miſeremini noſtri. Nos ſupplicamus ſancto Concilio, ut miſereatur filiorum noſtrorum, ne fortè propter nos & peccata noſtra moriantur, ut his clementia tribuatur, & nobis condonetur ſaltem Baſſianus ad tollenda mala. Nam ſi quiſpiam hic fuerit ordinatus, & filii noſtri moriuntur, & civitas deperit*. Baſſiano, quem vident jure non poſſe defendi, fieri ſupplicant diſpenſationis gratiam, idque ex cauſa publica & graviſſima: Ad avertendam ſeditionem populi, ruinamque tantæ civitatis. Autocephala erat Epheſiorum Eccleſia, adeòque ejus Primas in ipſa ſua civitate & ſede erat à propria Synodo eligendus & conſecrandus: Autocephalus Epiſcopus ad nullius manum conſecrandus accedit, ab omni Patriarchica poteſtate eſt exemptus, conſecratur propria auctoritate, poſtmodùm confirmandus à ſolo Pontifice Romano. Et quoniam Conſtantinopolitani Epiſcopi, non ſolùm alios in iſta diœceſi Metropolitas, ſed & ipſum Archi-Epiſcopum confirmare, conſecrare, & ſuæ Patriarchali poteſtati ſubjugare jam cœperant, dignitatis ſuæ zeloſus Epheſiorum populus mori malebat, & omnia ruere ſursùm deorsùm, quam accipere Epiſcopum Chalcedone conſecratum.

Hinc moti glorioſi judices rogarunt: *Quoniam ſecundùm voces ſancti Concilii neque Baſſianus neque Stephanus digni ſunt, qui in Epheſiorum civitate ſint Epiſcopi, Aſiani autem Epiſcopi hic reperti dicunt; Si hic ordinetur alter Epiſcopus, Epheſiorum conturbari civitatem, dicat ſancta Synodus, ubi volunt Canones Epiſcopum Epheſinæ ſanctiſſimæ Eccleſiæ ordinari*. Et varii Epiſcopi clamarunt: *In Provincia*. Addidit Diogenes Cyzicenus Epiſcopus, Helleſponticæ in Aſiana diœceſi Provinciæ Metropolita: *Conſuetudo hoc habet. Si factus fuiſſet Conſtantinopoli Epiſcopus, non hæc accidiſſent. Illic enim Salgamarios ordinant, & ideò perturbatio fit*. Dixit dignitatem iſtam Epheſinæ cathedræ potiùs ex conſuetudine, quam ex Canone convenire, ideòque ſine Eccleſiaſticæ Hierarchiæ injuria poſſe infringi. Et eſſe cauſas: Quod nempe Epheſini Epiſcopi in ſuæ conſecrationis die ſint Salgamarii. Salgama ſunt pecuniæ, eſculenta, veſtes, aliaque ad humanam vitam facientia: Per Romanum Pontificem, Patriarchas, alioſque Primates Epiſcopos per ſuæ conſecrationis diem ſpargi conſueta in plebem. Profuſa nimiùm, quandoque fuere, plebejo ſuffragio ab ambientibus Epiſcopatum Clericis promiſſa, ſimoniaca, ideòque in ſuo ad Joannem ſecundum Pontificem Edicto, Bonifacii ſecundi adversùs iſtam Dioſcori Anti-Papæ ſimoniam Decreta confirmante, ſtatuit Gothorum Rex Athalaricus: *Patriarchæ per ſuæ conſecrationis diem in civitatibus ſuis tenuiſſimæ plebi non ampliùs quam quingentos ſolidos ſe diſtributuros eſſe cognoſcant*. Et addit cauſam: *Quia de Eccleſiaſtico munere pauperibus potiùs eſt conſulendum*. Etiam à Valentino Papa conſecrato inſtructum fuiſſe ampliſſimum convivium, Senatumque, plebem, & populum varia roga donatum adfirmat in ejus vita Anaſtaſius Cardinalis. Adria-

num ſecundum, quod omnia ſibi conſecrato oblata à variis Xenia mox in pauperem plebem diviſerit, Guilielmus Bibliothecarius laudat. Erant aurei & argentei nummi, veſtes ſericæ, cerei, cruces, Thymiamata, pigmenta, delicatiora commercia. Talia quippe à Leone quarto urbem leoninam dedicante, ad ſingulas Kalendas à Sancto Gregorio Magno, & per feſta varia à Patriarcha Conſtantinopolitano fuiſſe donata & donari conſueta, ſcribunt idem Anaſtaſius, Jo-
L. 2. c. 26. annes Diaconus, & Codinus Curopalates. Ad Epiſcopi Aurelianenſis conſecrationem fuiſſe
Epiſt. 53. apertos ac emiſſos omnes carceres, habet in litteris ad Santionem ibidem Epiſcopum Sanctus Ivo Carnutenſis. Ejuſmodi rogam faciebat & Primas Epheſinus, ideòque dicitur Salgamarius, ſeu diſtributor Salgamorum. Ejus populum, de illius apud Conſtantinopolim conſecratione indignantem, non ad Eccleſiæ autocephaliam aut alia privilegia, ſed cupiditatis oculo ad iſta dumtaxàt Salgama reſpicere, atque idcò ſeditiones agere dixit Diogenes Cyzicenus, adjungens: *Si Epheſinus Epiſcopus ſemper factus fuiſſet Conſtantinopoli, non hæc accidiſſent*. Fatetur ipſum ſemper uſque huc fuiſſe Epheſi ordinatum, ſed ob iſtam rogam populi corruptricem non debuiſſe ordinari, nec deinceps eſſe ordinandum. At Leontius Magneſianus Epiſcopus generosè interceſſit: *A Sancto Timotheo uſque nunc viginti ſeptem Epiſcopi facti, omnes in Epheſo ſunt ordinati. Solus Baſilius violenter Conſtantinopoli factus eſt, & multæ cædes hinc ortæ ſunt*. Et hæc eſt cauſa, cur defuncto Baſilio Baſſianum, jam conſecratum Epiſcopum, arripuerit per vim Epheſinus populus, & per ſolum Olympium Theodoſiopolitanum Epiſcopum coegerit inthronizari; Cur item cæteri Aſiatici Epiſcopi ad hanc rem vocati non comparuerint. Nempe Epiſcopum ſuum deinceps apud Conſtantinopolim conſecrari, & Eccleſiæ ſuæ autocephaliam graviùs lædi nolebat Epheſinus populus: Et quia Eligendi ſui conſecrationem metuebat Sacra per Patriarcham Conſtantinopolitanum impetranda juſſione ſuſpendendam, jam conſecratum Baſſianum elegit, & ſtatim more antiquo inthronizavit. Dictum Patriarcham metuebant item Comprovinciales Epiſcopi: Hinc ſolus Olympius comparuit, & quoniam ſolus inthronizare recuſabat, fuit per populi vim compulſus. Eodem ex fundamento Conſtantinopolim poſteà accedere debuit Baſſianus, Sancto Proclo Patriarchæ profiteri obedientiam, & inthronizationis confirmationem uti ſubditus acceptare: Patriarchici in iſtam Eccleſiam ac diœceſin juris poſſeſſionem, ex Baſilii conſecratione obtentam, perire ſibi Proclus noluit aut lædi. Et hìnc Leontio Epiſcopo repoſuit Philippus Presbyter Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ: *Sanctæ memoriæ Joannes* Chryſoſtomus, *Epiſcopus Conſtantinopolitanus, quindecim Epiſcopos depoſuit profectus in Aſiam, & pro eis alios ordinavit. Et Memnon hic Conſtantinopoli ordinatus eſt*. Addidit Ætius ejuſdem Eccleſiæ Archi-Diaconus: *Et Caſtinus hic ordinatus eſt. Heraclides & alii cum voluntate noſtræ urbis Archi-Epiſcopi ſunt ordinati. Baſilium ſimiliter beatæ memoriæ Proclus ordinavit. Et beatæ memoriæ Theodoſius Imperator hujuſcemodi Ordinationi cooperatus eſt, & beatæ memoriæ Cyrillus Epiſcopus Alexandrinus*. Violenta & irregularia fuerant hæc omnia: Nam inter palmaria capitula, de quibus in Synodo ad Quercum accuſatus fuit Sanctus Joannes Chryſoſtomus, erat hic apud Photii Bibliothecam articulus: *Quod aliorum invadat Provincias, ordinetque ibidem Epiſcopos*. Et hìnc Epiſcopi plures Philippo & Ætio reddiderunt: *Canones obtineant*. Diogenes Cyzicenus, dicens autocephaliam ex conſuetudine potiùs, quam per Canones competere Epheſinæ Eccleſiæ, palàm errarat. Etenim omnes ejuſmodi conſuetudines firmavit ſextus Canon Nicænus: *Servetur antiqua conſuetudo. Suis privilegia ſerventur Eccleſiis*. Et quidem Epheſia conſuetudo à Sancto Timotheo, ideòque & à Sanctis Paulo & Joanne Apoſtolis ducebat originem, atque ita erat Canon Apoſtolicus. Uti enim Apoſtolorum Decreta, ita & Geſta eſſe nobis agendi regulas adfirmat Sanctus Joannes Chryſoſtomus in libris de cordis compun- L. 1.
ctione. Nihilominus Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Clerici noluerunt adquieſcere, & denuò dixerunt: *Ea, quæ ſanctorum Patrum centum quinquaginta ſunt, teneant; privilegia Conſtantinopoleos ne depereant. Ordinatio ſecundùm morem ab Archi-Epiſcopo noſtro fiat*. Ajunt etiam ſe velle ut ſerventur Canones: Tertius Synodi Conſtantinopolitanæ Canon, Regiæ civitatis Epiſcopo tribuens ſecundum in Eccleſia locum. Ad rem non erat. Iſtum quippe Canonem ſemper reprobavit Romana Eccleſia, & nudum ille locum, nullum in aliena Provincia conſecrandi jus dabat. Quia tamen Canonem probabat Orientalis Eccleſia, & quia Theodoſius Auguſtus adfirmabatur hiſce Epiſcoporum Conſtantinopolitanorum invaſionibus ſemper fuiſſe cooperatus, hæſerunt glorioſi judices, interlocuti: *Proſpicimus quia hic deliberatione opùs habet ſanctum Concilium de ordinatione Epiſcopatus Epheſinæ Eccleſiæ. Undè ſi videtur, cras hoc perfectiùs diſponetur*.

ACTIO XII.

AD Actionem duodecimam, factam tertiò Kalendas Novembres, glorioſi judices ſunt locuti: *Solicitudo neceſſaria Reipublicæ negligitur, nobis propter fidem ſancto Concilio adeò frequenter adeſſe à Divino Apice juſſis. Quia ergò diu nos à neceſſariis Reipublicæ abduci non eſt poſſibile, velocem quæſtionibus finem imponere feſtinantes, primo ordine dicere ſanctam Synodum petimus, ſi quid ampliùs deliberavit de ſanctiſſima Epheſiorum Eccleſia, utrùm alium ei Epiſcopum oporteat ordinari, an certè Baſſianum reverendiſſimum Epiſcopum recipere, ac Stephanum reverendiſſimum Epiſcopum eſſe. Omnia enim, quæ ad eos pertinent, heſterno die ſufficienter examinata noſcuntur*. Reſpondit Anatolius Conſtantinopolitanus Epiſcopus, denuò decernens *Neutrum horum eſſe illius civitatis Epiſco-*

Epiſcopum, ſed alium debere ordinari, eò quod præter Canones ſibimet Epiſcopatum uſurparint; habere autem eos & dignitatem Epiſcopatus, & à ſancta paſcendos Eccleſia. Quod ipſum Legati Romani judicarunt. At aliud cenſuit Julianus Coenſis Epiſcopus, Sancti etiam Leonis, licet non ad Synodum, tamen ad Marcianum Auguſtum & Orientalem Eccleſiam Legatus: *Non debent ambo projici.*

Hìnc iterùm glorioſi judices, litibus hiſce laſſati: *Quoniam ſæpè nobis interloquentibus, & poſcentibus proferri ſententiam de Epiſcopatu ſanctæ Eccleſiæ in Epheſo conſtitutæ, perfecta reſponſio ab omnibus non eſt data, venerabile & immaculatum Evangelium in medio proferatur.* Viderunt ex adfectu & humano die rem agi, ideòque illum ab ipſo Domino noſtro Jeſu Chriſto, per ſacroſanctum Evangelii codicem repræſentato, cenſuerunt eliminandum. Productus eſt igitur codex ille, & tunc iterum laudati judices: *Similem petitionem ſanctæ Synodo rursùm offerimus, propoſitis ſanctis Evangeliis adhortantes, vos neque duorum quempiam lædere, ſi fortè quiſquam eorum dignus eſt Epiſcopatum obtinere; neque memoratam Eccleſiam, ſi alteruter indignus eſt, ſed ſecundùm Deum, & ſecundùm quod dignum eſt atque decens, & utile ſanctæ Eccleſiæ, quæ ſunt viſa decernere.* Anatolius & Romani Legati perſtitere in ſuo ſuffragio, eoſque Epiſcopi plurimi ſunt ſecuti. Perſtitit & in ſuo Julianus, cum hoc tamen additamento: *Secundùm regulas quidem neuter eſſe debet, per clementiam verò Synodus Aſiana eligat quis debeat eſſe.* Quod ipſum placuit Maximo Patriarchæ Antiocheno: *Abſque regulis ambo Epiſcopatum obtinuerunt. Quis autem eorum dignus eſt eſſe in civitate per clementiam, à ſanctiſſimis Provinciæ Epiſcopis eſt dicendum.* A ſolius Provinciæ, non à totius diœceſeos Epiſcopis id judicandum cenſuit Diogenes Cyzicenus. Ex quo dubium manet, an à ſolis ſuæ Provinciæ, an à totius diœceſeos Epiſcopis eligi conſuerit Primas Epheſinus. Attamen cum Juliano & Maximo etiam Diogenes cenſuit, non novum fieri Epiſcopum, ſed alterum ex diſpenſatoria clementia relinquendum: Utique ne ordinationem invaderet præſens Anatolius, ſuorum Anteceſſorum in illam Eccleſiam violentias firmaturus, denuòque turbaturus grandem illam civitatem.

Attamen major Synodi pars Romanis Legatis ac Anatolio adhæſit, ideòque glorioſi judices concluſerunt: *Placet ſancto Concilio interlocutio Dei amantiſſimi Epiſcopi Anatolii, & reverendiſſimi Epiſcopi Paſchaſini, obtinentis locum Romanæ Apoſtolicæ Sedis, qua declaratum eſt ambos eſſe quidem removendos, tamquam præter regulas factos, alterum verò ordinari debere, prædictos autem habere Epiſcopi dignitatem, & à ſanctiſſima Epheſina Eccleſia nutriendos.* Et omnis Synodus acclamavit: *Hæc pia interlocutio, hæc ſecundùm regulas eſt.* Exclamationem glorioſi judices acceperunt pro ſententia, & pronuntiarunt. *Sententia taxavit annuam Stephano & Baſſiano, nutrimenti & conſolationis gratia, dandam penſionem, nempe ſingulis annis ſolidos aureos ducentos.* Et rursùm Synodus adclamavit: *Hæc juſta ſententia, hæc pia forma, hæc ſe habent.* Et hìnc patet verum eſſe, quod in litteris ad Francorum Legatos, Conſtantinopolim proficiſcentes ad Auguſtum Juſtinianum, ſcribit Italiæ Clerus: *Græci Epiſcopi habent divites & opulentas Eccleſias.*

Et Stephanus & Baſſianus ſententiæ acquieverunt, addidit tamen poſterior: *Quæ mihi abrepta ſunt jubete reſtitui.* Et glorioſi judices: *Si quid Baſſiano reverendiſſimo Epiſcopo ex rebus illi competentibus direptum eſt, ſive à Stephano reverendiſſimo Epiſcopo, ſive ab aliis quibuſcumque perſonis, hoc ei poſt judiciales probationes ab his qui abſtulerunt, vel cauſa læſionis fuerunt, reſtituetur.* Ita Stephani & Baſſiani, non Epheſini Primatus & autocephaliæ quæſtio fuit finita. Eam per ſeptimum decimum & vigeſimum octavum Canonem definivit Actio decima quinta, & ſexta decima confirmavit, Epheſinam Eccleſiam autocephalia exuens, ſubjugans Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ, & ejus Epiſcopum ab hujus Patriarcha mandans conſectari. Definiendi fundamentum edicit Relatio ſynodalis ad Sanctum Leonem Papam: *Eam conſuetudinem, quæ ex longo jam tempore permanſit, quam habuit Conſtantinopolitanorum ſancta Dei Eccleſia, ad ordinandum Metropolitanos Provinciarum, tam Aſianæ, quam Ponticæ & Thracicæ, & nunc ſynodali Decreto firmavimus, non tam ſedi Conſtantinopolitanæ aliquid præſtantes, quam metropolitanis urbibus quietem congruam providentes, eò quod frequenter Epiſcopis vitam finientibus multæ turbæ naſcuntur, Clericis ac populis, qui per eaſdem ſunt civitates, abſque Rectore remanentibus, & Eccleſiaſticum ordinem confundentibus. Quod nec veſtram latuit Sanctitatem, maximè propter Epheſios, quorum cauſa ſæpè moleſtia affecti fuiſtis.* Etenim adversùs Baſſianum à Sancto Proclo confirmatum quidam nuper Romam appellarant, omnemque ejus Epiſcopatum impetrarant caſſari. Erat Relatio falſa: Epheſii quippè non ex novi Epiſcopi electione, ſed propter ejus Conſtantinopoli factam conſecrationem aut petitam confirmationem fuerant tumultuati, atque ita tumultus hos Decretum iſtud non ſiſtebat, ſed provocabat. Et etiam ex hac cauſa fuit à Sancto Leone reprobatum. Stephani inſolentiis debemus Canonem decimum octavum, vetantem conjurationes.

ACTIO

ACTIO XIII.

INter Eunomium Nicomedienſem Epiſcopum, Bithyniæ Metropolitam, ac inter Anaſtaſium Nicænum Epiſcopum, in eadem Provincia Metropolitam nominalem, erat antiqua lis de poteſtate metropolitica, quoniam Anaſtaſius ſecare Provinciam, ac ſeſe in verum unius partis Metropolitam exaltare tentarat. Hinc Marciano Auguſto preces obtulit Eunomius, queſtus Eccleſiæ ſuæ avita privilegia, Nicænos Canones, antiquam conſuetudinem, Eccleſiaſticaſque imperiales formas infringi ab Anaſtaſio, & rogans cauſam ſuam judicari per Synodum præſentem. Has preces legi ſibi juſſit Actio decima tertia, facta tertiò Kalendas Novembres, eiſque auditis glorioſi judices dixere: *Quid ad hæc reverendiſſimus Anaſtaſius allegat?* Et Anaſtaſius: *Accuſavit me, quaſi ego aliquas novitates introduxiſſem, aut violentiam fecerim. Unum ex his, quæ dicit, oſtendat. Ego autem contrarium monſtraturus ſum, quoniam abripuit Parochias meas, & multa, quæ non eſt conſuetudo facere Nicomedienſem, fecit in me, & paſſus ſum ubique, ſupplicans Archi-Epiſcopo*, Patriarchæ Conſtantinopolitano, *& jura mea examinari depoſcens ſecundùm antiquitatem & regulas. Nec enim ego aliquid ampliùs volo.*

Quæſtio erat de civitate Baſilonopolitana, quæ olim, ſicut Tacteus & Doris, Nicænæ parochiæ oppidum fuerat, à Juliano Auguſto exaltata in civitatem, atque ita cœperat habere Epiſcopum, de qua re ita Anaſtaſius: *Imperator Julianus, aut neſcio quis ante eum, Baſilonopolim fecit civitatem, & ſumens ex Nicæa Curiales ibi conſtituit, & conſuetudo ex tunc hactenùs obſervatur. Et ſi fortè defuerit in Baſilonopoli Curialis, de Nicæa mittitur ibi, & rursùs de Baſilonopoli transfertur in Nicæam. Quæ cum priùs fuiſſet regio, poſteà civitas effecta eſt. Ex illo perſpicuum eſt ab Epiſcopo Nicæno fuiſſe ibidem Epiſcopum ordinatum & ſemel & ſecundò. Et ſunt Epiſtolæ beati Joannis Epiſcopi Conſtantinopolitani ad Nicænum Epiſcopum, ut iret & emendaret Eccleſiam, tamquam ſibimet competentem. Habeo litteras ad beatæ memoriæ Proclum. Oſtendo ego, quot à Nicæa ordinati ſunt, & oſtendat Eunomius quoque quot à Nicomedia ſunt ordinati.* Solo nomine Metropolitam fatetur ſe Anaſtaſius, ex bino tamen fundamento ſpectare ad ſe ait Baſilonopolim. Primò quod Julianus Auguſtus ipſam ex oppido civitatem faciens voluerit ſemper dependere à Nicæa quoad Curiam & Curiales, iſtamque formam admiſerit etiam Eccleſia; Nam primus ejus & ſecundus Epiſcopus fuere conſecrati à Nicæno. Secundò, quod iſtum ipſum probarit etiam Sanctus Joannes Chryſoſtomus Patriarcha Conſtantinopolitanus in litteris etiamnum exſtantibus ad Proclum Epiſcopum Nicænum. Nempe à glorioſis judicibus rogatus, *Quomodò monſtrare promitteret Baſilonopolis Eccleſiam ſub Nicæa eſſe, utrùm ſecundùm Canones, an ex aliqua conſuetudine*, conſuetudinem Anaſtaſius adduxit. Ita Laudunenſem Eccleſiam, quam ex parochiæ Remenſis oppido civitatem & ex Plebania Epiſcopalem cathedram fecerat Sanctus Remigius, Eccleſiæ Remenſi non ſolo metropolitico jure, ſed & ſpeciali originis debito ſubeſſe, utramque eſſe ac ſemper manere quaſi eamdem Eccleſiam, ac Laudunenſem Epiſcopum eſſe Remenſis quaſi Chorepiſcopum prætendit Hincmarus Remenſis Metropolita, probans ex ſimili ob ſimilem cauſam dependentia Eccleſiæ Fuſſalenſis ab Hipponenſi. At iſtud in Fuſſalam jus nunquam prætendit Sanctus Auguſtinus, nec in ſacris Canonibus habet fundamentum.

Et hinc Anaſtaſio Eunomius repoſuit: *Non poteſt oſtendere Anaſtaſius Ordinationem ſe feciſſe; quod etſi ſemel fecit per ſubreptionem, ſecundùm Canones nequaquam mihi præjudicare poteſt.* Canonibus ait à conſuetudine non poſſe derogari, ideòque ex his, non ex iſta quæſtionem definiendam. Et Anaſtaſio reponenti, *Non ego, ſed Deceſſor meus fecit*, reddidit: *Semel fecit, an frequenter? Si ſemel fecit, per ſubreptionem; vel contigit fortè, ut tunc non haberet Epiſcopum metropolis Nicomedia, & indiguit à Nicæno fieri: Hinc nullum mihi præjudicium ſecundùm regulas generatur. Poſſim enim ego monſtrare multos à Nicomedia ordinatos; tu verò neſcio ſi poſſis vel unum oſtendere.* Adſeverat etiam conſuetudinem Anaſtaſio non ſuffragari. Et reverà Anaſtaſius ſolum primum Baſilonopolis Epiſcopum oſtendere potuit fuiſſe à Nicæno conſecratum. Notanda ſunt hæc Eunomii verba: *Indiguit à Nicæno fieri.* Ajunt Nicænum fuiſſe Bithyniæ Proto-Thronum, ideòque Eccleſiæ Nicomedienſis vacantis viſitatorem & Vicarium, & quidem, uti in aliis hinc inde fuit Provinciis, cùm poteſtate Epiſcopos Provinciales conſecrandi.

Ad ſecundum Anaſtaſii fundamentum, ex Sancti Joannis Chryſoſtomi auctoritate deſumptum, Eunomius etiam reſpondit: *Quia Anaſtaſius excommunicavit Clericos Baſilonopolis mihi ſubjectos, poſſim oſtendere. Teſtem voco ſanctiſſimum magnę Conſtantinopolis Archi-Epiſcopum, qui ſuſcepit eos, & reddidit eis communionem.* Et Anaſtaſio reponenti, *Non verè dicit*, denuò reddidit: *Do Epiſtolam Domni Archi-Epiſcopi, ubi reddidit eis communionem, & ubi reſcripſit tibi, quod prȩter Canones feciſti. Oſtendo Decreta Baſilopolitanorum, ubi rogaverunt de Epiſcopo. Oſtende tu, ubi rogaverint Nicænum, ut eis faceret Epiſcopum.* Clerici Baſilonopolitani ob neſcio quam cauſam ab Anaſtaſio excommunicati provocarant ad Sanctum Proclum Patriarcham Conſtantinopolitanum, fuerantque ab illo abſoluti, increpatus autem Anaſtaſius, tamquam qui in alienam & non ſubjectam Eccleſiam latrans iſtud convicium, peregrinum judicium attentaſſet, ac deliquiſſet in ſextum Canonem Nicænum. Ex hiſce Sancti Procli litteris lucere, quod Baſilonopolim Nicææ nunquam ſubjeciſſent Patriarchæ Conſtantinopolitani, adſeruit Eunomius, flagitans Anaſtaſium cogi ad ipſas producendas. Addidit Epiſcopalis electionis Decretum ab Eccleſia Baſilonopolitana vacante nunquam ad

Nicænum,

Nicænum, ſed ad Nicomedienſem Epiſcopum ſemper fuiſſe huc uſque directum, & Electi confirmationem & conſecrationem ab hocce ſolo ſemper poſtulatam, adeoque ipſum eſſe ejus privativè Metropolitam.

Ad quæ rursùm Anaſtaſius: *Jubete me probare paululùm. Obtuli libellos Archi-Epiſcopo* Conſtantinopolitano, *qui fuit, rogans eum ut vocaret Dominum Eunomium Epiſcopum, & audiret inter jura noſtra. Dedit litteras ad me & ad eum, ſcribens ambobus, ac dicens: Nullus veſtum introducat aliquam novitatem, ſed conſiſtite in rebus antiquis. Ego enim novi, quomodo debeam metropoles honorare. Et habeo hujuſmodi litteras, & ego & ipſe. Accepi ego tales litteras: Sciunt hoc & Notarii. Dicant & alii. Venerunt Baſilonopolitani Clerici, adeuntes me adversùs Epiſcopum ſuum. Ego cuſtodiens mandata Epiſcopi, dixi: Non vos ſuſcipio, ſed ite ad Archi-Epiſcopum, & ſi mihi juſſerit, audiam. Et relinquentes illi & me & ipſum, venerunt ad Sanctitatem Domni Eunomii: Dederunt ei libellum adversùs Epiſcopum ſuum. Miſit ipſe repentè præſentans*, ſeu evocans, *Epiſcopum Baſilonopolis: Confugit Epiſcopus ad me.* Epiſcopus ad Nicænum, Clerici confugerunt ad Metropolitam Nicomedienſem: Hic illum, iſte hos excommunicavit uti contumaces, atque hìnc nata eſt præſens lis de jure metropolitico in civitatem Baſilonopolitanam.

Porrò iſtud Patriarchæ Conſtantinopolitani, quidquam ab utroque Metropolita innovari vetantis, Reſcriptum oſtendit adductam à Nicæno conſuetudinem, fundatamque in ipſa poſſeſſionem fuiſſe infirmam & caducam, ideòque glorioſi judices ſunt interlocuti: *Canones legantur.* Et ſtatim Beronicianus ſacri Conſiſtorii Secretarius legit quartum Canonem Nicænum, ſtatuentem, ut conſecrandorum Epiſcoporum & aliorum in quavis Provincia gerendorum confirmatio & ſuprema poteſtas ſit penes ſolum Metropolitam. Ad quæ Anaſtaſius: *Conſentio Canoni. Si non fui Metropolitanus, nec ego illic habeo partem.* Dixit ſe, licet non totius Bithyniæ, tamen in Bithynia eſſe Metropolitam, proindeque & ſibi eſſe debere aliquam metropoliticæ poteſtatis partem, ſeu poteſtatem metropoliticam in aliquas Provinciæ civitates.

Dependebat id ex menſura & modo datæ ipſi dignitatis metropoliticæ. Hìnc ad ipſum glorioſi judices: *Oſtende quemadmodùm jura Metropolitani habes.* Et ipſe: *Supplico legi legem* Valentis Auguſti, qua ille Nicænis, ob ejus ad imperium exaltationem publica gaudia celebrantibus, allegantibus civitatem ſuam jam olim ab Auguſtis Principibus fuiſſe nominatam metropolim, ſupplicantibuſque dignitatem hanc ſibi fieri firmam ac immobilem, atque etiam augeri, adnuerat in hæc verba: *Permaneat in perpetuum iſta conſuetudo, & civitas veſtra ſit metropolitana, conſuetudine tamen in proceſſu Bithyniæ judicis permanente. Nullus enim aufert aliquid aliorum.* Qua lege lecta, repoſuit Eunomius: *Rogo veſtram Magnificentiam, ut jubeatis legi legem* Valentiniani Auguſti, conceſſam poſtmodùm Nicomedienſibus, cujus hic tenor: *Circa privilegia civitatis veſtræ, quæ olim fuerat, conſuetudo priſca ſervetur. Neque enim honoris adjectio Nicænorum civitatis jus veſtrum lædere poterit, cùm augeatur dignitas Nicomedienſium civitatis, quando illa, quæ ſecundo loco eſt, metropolis nomine vocatur.* Adversùm Nicænos, ex Valentis indulto philacteria dilatantes, apud Valentinianum interceſſere Nicomedienſes, ac impetrarunt legem, quæ iſtorum metropoliticum privilegium declaravit eſſe dumtaxàt nominale. Et utraque lex ſolis civilibus rebus ſtatuit, nequaquam Eccleſiaſticis.

Hìnc glorioſi judices ſunt interlocuti: *Nullæ ex his Divinæ litteræ de* Epiſcopatu *loquuntur, utræque enim honorem tribuunt metropolitanis urbibus. Sacræ autem litteræ Valentis, quæ Nicænæ civitati tribuerunt metropoliticum jus, præcipiunt ab aliis civitatibus nihil auferri*: Et adducta *ſanctorum Patrum* Nicæna *regula de uno Metropolita in unaquaque Provincia decernit. Quid igitur de hac re Concilio ſancto videtur?* Et Synodus clamavit: *Canones teneant, Canonibus ſatisfiat.* Atticus Nicopolitanus Epiſcopus, veteris Epiri Metropolita addidit: *Regula* Nicæna *ita præcipit, ut in unaquaque Provincia Metropolitanus habeat poteſtatem, & ipſe conſtituat omnes, qui in ea Provincia ſunt, Epiſcopus. Et hic eſt ſenſus regulæ. Nicomedienſis autem Epiſcopos, quia jam pridem hæc metropolis eſt, debet omnes Epiſcopos, qui in eadem Provincia ſunt, ordinare.* Ait per adductas leges Bithyniam non dividi in duas Provincias, ideòque omnem iſtìc metropoliticam poteſtatem ex quarto Nicæno Canone eſſe Nicomedienſis. Et omnis Synodus acclamavit: *Hæc omnes volumus, hæc ubique teneant.* Bithynia erat Ponticæ diœceſeos Provincia, ideòque Joannes Sebaſtenus in prima Armenia, Conſtantinus Melitinenſis in Armenia ſecunda, Patricius Thyanenſis in Cappadocia ſecunda, Petrus Gangrenſis in Paphlagonia Metropolitæ, ac reliqui in Ponto Epiſcopi per dictum Joannem adjunxerunt: *Canones unum ſciunt Metropolitam antiquiorem, & manifeſtum eſt quoniam religioſiſſimo Epiſcopo Nicomediæ ordinationes competunt, & quia adductæ etiam leges nomine metropolis ſolummodò honorarunt Nicænam civitatem, & præponitur reliquis Epiſcopis Provinciæ ſolummodò.* Et Synodus adclamavit: *Regulariter docuerunt, omnes hæc dicimus.*

At ecce nova interceſſio ab Ætio Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Archi-Diacono: *Suggerimus veſtræ Magnificentiæ, rogantes ut nullum præjudicium ſanctiſſimæ Sedi fiat ex his, quæ nunc interlocutoriè dicta ſunt à ſanctiſſimis Epiſcopis Eunomio & Anaſtaſio, aut quæ de iis conſtituta ſunt. Sanctiſſima enim Conſtantinopolitana ſedes aut ordinationem ipſa facit in Baſilonopoli cum reliquis, aut eam permittit fieri, ſicut litteris, quæ veniunt vel venerunt, oſtendere poſſumus. Et rogamus ut Epiſtolæ proponantur.* Legitimi Patriarchæ jus eſt non ſolos ſuæ diœceſis Metropolitas, ſed & Provinciales Epiſcopos, vicinos quidem propriis manibus, remotiores autem prævio ſuæ confirmationis Decreto promovere & conſecrare: Liquet ex litteris Innocentii primi Pontificis ad Alexandrum Patriarcham Antiochenum. Iſtud

in

Epiſt. 18. c. 1. in Thracicam & Ponticam diœceſin, & hujus præſertim viciniſſimam Provinciam Bithynienſem invadere cœperat Sanctus Joannes Chryſoſtomus, ejuſque ſucceſſores continuarant: Hinc ipſum non lædi, adeòque Baſilonopolitani Epiſcopi conſecrationem Metropolitæ Nicomedienſi privativè non adſcribi Ætius poſtulavit. At quidam Canonum zeloſi Epiſcopi reclamarunt: *Canones teneant, Canonibus ſatisfiat.* Et placuit glorioſis iudicibus. Hinc enim Synodi de Nicæni dignitate dumtaxàt nominali, & plena Nicomedienſis metropolitica poteſtate judicium confirmarunt, ac Ætii poſtulationibus reſponderunt: *Quæcumque ſedi Conſtantinopolitanæ de faciendis ordinationibus in Provinciis competunt, hæc ſuo ordine examinabuntur.* Æquæ ſententiæ gratias egit Eunomius, & adjunxit: *Diligo Archi-Epiſcopum ſplendidiſſimæ Conſtantinopolis.* At dummodò aliena jura non invadat.

ACTIO XIV.

Actio quarta decima, facta pridie Kalendas Novembres, diſcuſſit cauſam Sabiniani & Athanaſii, contendentium de Parrhenſi Epiſcopatu in Provincia Eufrateſia. Athanaſium Domnus Patriarcha Antiochenus ſynodaliter degradarat, ac ex illius juſſu Stephanus Metropolita Hieropolitanus in ejus locum ordinarat Sabinianum; at verò in Epheſino latrocinio Dioſcorus reſtituerat Athanaſium, ejecto Sabiniano, & quidem nec audito nec citato. Quare hic omnia Marciano Auguſto & præſenti Synodo queſtus eſt, reparari poſtulans, lectiſque ipſius libellis glorioſi judices ſunt interlocuti: *Reſpondeat Athanaſius reverendiſſimus Epiſcopus.* Reſpondit ille ſe à ſuis Clericis fuiſſe quidem accuſatum de variis, damnatumque à Domno; verùm ejus Synodum fuiſſe prædatoriam, utpotè ſacræ delegationis, per Sanctos Cyrillum & Proclum probatæ prævaricatricem, ideòque ſe Epheſi legitimè reſtitutum. Antiochenam Synodum poſtulavit legi, & ſe ex Actis ejus judicari. Lecta fuit, & tum glorioſi judices ſunt interfati: *Si qui eorum, qui tunc cum Domno depoſuerunt Athanaſium, adſident Sancto Concilio, in medium tranſeant.* Et ſtatim prodierunt Theodorus Damaſcenus, Theoctiſtus Berrhæenſis, Gerontius Seleucienſis in Syria, Damianus Sidonienſis, Joſeph Heliopolitanus, Sabbas Paltenſis, & Sophronius Conſtantinenſis Epiſcopus, atteſtantes Athanaſium, non quidem ob probata crimina, ſed ob contumaciam fuiſſe legitimè damnatum.

Quare glorioſi judices Athanaſium rogarunt, cur tertiùm à Domno citatus non adfuerit, apud Synodum ſe purgaturus. Reſpondit: *Quoniam inimicus meus erat ipſe, qui judicabat, Antiochenus.* Exceptio non purgabat contumaciam, ideòque glorioſi judices cenſuerunt Athanaſium legitimè damnatum, legitimè item promotum Sabinianum, atque ita in Epiſcopatu manutenendum. Addidere Athanaſio intra octo menſes à Maximo Patriarcha Antiocheno de objectis olim criminibus inſtaurandum judicium, convictumque in degradatione firmandum, quin & tradendum publicis legibus ac brachio ſæculari: *Si verò intra hoc tempus non agatur adversùs eum, vel ſi agetur, & non convincatur, Athanaſius quidem Epiſcopatum recipiet, Sabinianus verò & dignitatem Epiſcopatus habeat, & ſubſtitutus ſit, & paſcatur, ſicut reverendiſſimus Antiochenorum Maximus ſecundùm facultatem Parthenorum Eccleſiæ diſpoſuerit.* Quod judicium omnis Synodus probavit. Hæc verba, *Et ſubſtitutus ſit*, Sabiniano tribuunt coadjutoriam cum futura ſucceſſione, qualem ſub Valerio Hipponenſi Epiſcopo habuit Sanctus Auguſtinus. Athanaſius quippe erat ſenex.

Eufrateſia Provincia olim dicta fuit Comagena, de qua, Orientalem diœceſin deſcribens, L. 14.
Ammianus Marcellinus: *Prima poſt Oſrhoenam* c. 26.
Provinciam *Comogena, nunc Eufratenſis, adſurgit, Hierapoli, vetere Nino & Samoſata, civitatibus amplis, illuſtris.* Et in libris de bello Perſico Procopius Cæſareenſis: *Regio, quæ è* L. 1.
Samoſatis extra Eufratem eſt, jam dudum Comagene, nunc autem ex fluvii nomine Eufrateſia vocata eſt. Vocari Auguſto-Eufrateſiam, & à Veſpaſiano redactam in Provinciam ſcribit in Auguſtorum Epitome Aurelius Victor. At verò factum id poſt Antiochi Regis mortem fuiſſe à Tiberio Cornelius Tacitus in Annalibus adfirmat. Nem- L. 2. c. 42.
pe Cajus Caligula Antiocho dicti Antiochi filio 56.
reddidit regnum extractis Romanis faſcibus, atque ita manſit uſque ad Veſpaſianum. Quare Iſaacus Caſaubonus in ſuis ad Svetonium notis, duos iſtos Antiochos confundens, circumſcribitur. Comageni nominis rationem edicit laudatus Procopius: *Civitatem rursùs nobilem hic Oreſtes condidit, ac templa duo, alterum Dianæ, alterum Iphigeniæ ſorori, quæ poſtea Chriſtiani in ſua templa converterunt; nullo ædificiorum penitùs mutato. Vocavit & eam urbem Comanam, ab exciſa rursùm coma ipſius à morbo penitùs liberati. Nonnulli non alium, quam inſaniæ morbum fuiſſe dicunt, qua correptus fuit dum matrem necavit.* Addit adſiduè, *Rurſus*: Quod eadem omnia etiam in Ponto Polemoniaco Oreſtes egiſſet. Nam & iſtic eſt civitas Comana, quam converſam ad Dominum, Epiſcopali cathedra donatam, primumque illi Sanctum Alexandrum Carbonarium fuiſſe à Sancto Gregorio Thaumaturgo impoſitum Epiſcopum, ſcribit in hujus vita Sanctus Gregorius Nyſſenus. Hæc dicta volui, quod ex iſta Provincia prodierint Theodoretus, Sanctus Euſebius Samoſatenſis Epiſcopus, Paulus Samoſatenſis, Neſtorius, Eudoxius Patriarchæ Conſtantinopolitani, & alii plures virtutibus aut facinoribus famoſi.

(Svetonius c. 16.)

ACTIO

ACTIO XV. & XVI.

QUintadecima Actio edidit triginta, aut ſanè viginti octo Canones. Decima ſexta ſcribitur fuiſſe facta quinto Kalendas Novembres. Ubi rectè Scholiaſtes marginalis: *Numerus videtur corruptus. Nam Actio decima quarta habita fuit pridie Kalendas Novembres, & decima quinta eodem die poſt Legatorum diſceſſum, ut teſtantur ipſi, hæc autem die ſequenti. Quare legendum eſſet:* KALENDIS NOVEMBRIBUS. *Tamen quia in omnibus codicibus manuſcriptis, quos habuimus, tum Græcis tum Latinis, ſic reperitur, nihil mutare volumus.* Hac igitur in Actione Sanctus Paſchaſinus Romanus Legatus glorioſos judices eſt adfatus: *Domini totius orbis pro catholica fide decertantes, ſancire dignati ſunt, quatenùs unam fidem teneant omnes Eccleſiæ pro bono pacis: Majori autem cura & nunc & in poſterum illorum Clementia providere dignata eſt, ne qua rursùm contentio inter Dei Sacerdotes, aut ſchiſma, aut aliquod naſcatur ſcandalum. Heſterno enim die, poſtquam Poteſtas veſtra ſurrexit, & Humilitas noſtra veſtigia veſtra ſecuta eſt, quædam Geſta facta dicuntur, quæ nos & præter Canones Eccleſiaſticos & diſciplinam æſtimamus effecta. Poſcimus ergo ut veſtra Magnificentia relegi hæc præcipiat, ut omnis fraternitas inſpiciat, utrùm juſta ſint, an injuſta.* Rectè ad Maximum Antiochiæ Patriarcham ſcribit San-
Epiſt. 62. c. 4. ctus PapaLeo: *Subrependi occaſiones non prætermittit ambitio, & quoties ob intercurrentes cauſas generalis congregatio facta fuerit Sacerdotum, difficile eſt ut cupiditas improborum non aliquod ſupra menſuram ſuam moliatur appetere.* Græcorum Epiſcoporum vetuſta vanitas eſt mutuos fines invadere, Conſtantinopolitanum Epiſcopatum exaltare, atque ita ambitioſis, Canonum prævaricatricibus, & ſcandaloſarum poſtea turbarum authoribus conſtitutionibus generales Synodos fædare. Et ita omninò fecerant in Actione præcedenti per Canonem vigeſimum octavum. Hinc de Attentato erubeſcens Ætius Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Archi-Diaconus adversùm glorioſorum judicum, Geſta iſta relegi jubentium, interlocutionem interceſſit: *Certum eſt, quia formam ea, quæ de fide ſunt, ſuſceperunt. Conſuetudo autem eſt in Synodis, poſtquam ea, quæ ſunt omnium præcipua, fuerint definita, & alia quædam neceſſaria examinari atque firmari. Habuimus, hoc eſt, Conſtantinopolitana ſanctiſſima Eccleſia, certa quædam quæ agere debemus. Rogavimus Dominos Epiſcopos de Roma, ut communicarent iis geſtis: Refutaverunt, dicentes talia ſe non ſuſcepiſſe mandata. Retulimus & ad veſtram Magnificentiam, & juſſiſtis, ut præſens ſanctum Concilium hoc ipſum inſpiceret. Procedente veſtra Magnificentia, ſanctiſſimi Epiſcopi, qui hic ſunt, tamquam de communi cauſa ſurgentes popoſcerunt hanc Actionem celebrari. Et adſunt hic, neque in occulto geſtum eſt, neque furtim geſta ſunt, ſed conſequenter & canonicè.* Ita Canonum prævaricationem, & clandeſtinitatem, vitia Actioni iſti à Sancto Paſchaſino objecta, conatus eſt purgare.

Dumtaxàt conatus eſt: Etenim antiqua Synodorum regula quidquam proponi aut tractari, longè magis definiri vetat ſine mandato Pontificis Romani. Et hinc adversùm Ætii verba, *Conſuetudo eſt in Synodo*, pergit Sanctus Leo in litteris ad Maximum Patriarcham Antiochenum: *Quidquid præter ſpeciales cauſas Synodalium Conciliorum ad examen Epiſcopale defertur, poteſt ali-* Cap. 5.
quam dijudicandi habere rationem, ſi nihil de eo eſt à ſanctis Patribus apud Nicæam definitum. Nam quod ab illorum regulis conſtitutioneque diſcordat, Apoſtolicæ Sedis nunquam obtinebit conſenſum. At verò vigeſimus octavus Canon, de quo præcipua quæſtio, ſexto Nicæno palàm adverſatur.

Eum ſibi ab Ætio porrectum, atque à numeroſis Epiſcopis ſubſcriptum legit Beronicianus ſacri Conſiſtorii Secretarius, ſtatimque Lucentius Romanus Legatus obviavit apud glorioſos judices: *Primò, Gloria veſtra pervidet, qua circumventione cum ſanctis Epiſcopis geſtum ſit, ut non conſcriptis Canonibus, quorum mentionem fecerunt, ſubſcribere ſint coacti.* Allegat duo Canonis ſubſtantialia vitia. Primò, dolum & metum Epiſcopis incuſſum, deindè caducum Canonis fundamentum, utique Canonem non conſcriptum, id eſt, reprobatum à Romana Eccleſia, ac ejus Codici non inſertum, utique tertium Conſtantinopolitanum. Et adversùs primum Epiſcopi reclamarunt: *Nemo coactus eſt.* Hinc de ſecundo perrexit Lucentius: *Accedit ad cumulum, quod trecentorum decem & octo conſtitutionibus poſtpoſitis, centum quinquaginta, qui in ſynodicis Canonibus non habentur, mentionem tantùm feciſſe noſcuntur, quæ dicunt ante octoginta propè annos conſtituta fuiſſe. Si ergo his temporibus hoc beneficio uſi ſunt, quid nunc requirunt? Si nunquam uſi ſunt, quare requirunt?* Ait tertium Conſtantinopolitanum Canonem adverſari ſexto Nicæno, damnatum eſſe à Romana Eccleſia, ideòque non potuiſſe innovari.

Quibus ex verbis novæ interceſſionis anſam adripuit Ætius, ac perrexit: *Si de hoc capitulo aliquod mandatum acceperunt Domini Legati, proferant.* Sperabat expreſſum illis non eſſe mandatum. Aſt omninò erat, ipſumque ex charta legit Bonifacius Legatus: *Sanctorum quoque Nicænorum Patrum conſtitutionem prolatam nulla patiamini temeritate violari, vel minui; ac ſi qui fortè civitatum ſuarum potentia confiſi, aliquid ſibi tentaverint uſurpare, hoc qua dignum eſt conſtantia retundatis.* Eſt unum è capitulis ſecretæ inſtructionis Apoſtolicæ, grandi Eccleſiaſticæ eruditionis damno perditæ, aut alicubi latentis. Loquitur non dumtaxàt adversùs Conſtantinopolitanum, ſed & adversùs Hieroſolymæ Epiſcopum, cujus utriuſque jam veteres Eccleſiarum rapinas, & in Epheſino tam Concilio quam latrocinio irregulares machinas narrat Sanctus Leo, volebatque in hac Synodo compreſſas. Et hinc non ſolum ſextum, ſed & ſeptimum Nicænum Canonem, Ælienſis Epiſcopi ſuperbis cogitationibus ex tunc adverſum, Sanctus Paſchaſinus produxit.

Editum igitur heri Canonem Romana Legatio adverſum, antiquis Canonibus conſonum, & ex ipſorum conſequentia factum adſeveravit

Ætius, atque ita glorioſi judices ſunt interlocuti: *Utraque pars Canones proponat*. Et ſtatim Sanctus Paſchaſinus recitavit ſextum ac ſeptimum Nicænum; ſextum cum hac epigraphe ſeu exordio: *Quod Romana Eccleſia ſemper habuit Primatum*. Eumdem, at ſine iſto capite, produxit Ætius, ac inſuper tertium Conſtantinopolitanum, qui Canoni heri edito palàm etiam adverſatur. Etenim Thracicam, Ponticam, & Aſianam diœceſeos mandat adminiſtrari à ſuis Primatibus, omnemque peregrinam poteſtatem ab illis excludit. Hìnc de ſolo illo glorioſi judices ſunt interlocuti. *Hi, qui relecto tomo,* ſeu heri edito Canoni, *ſubſcripſerunt Aſiani & Pontici ſanctiſſimi Epiſcopi dicant, ſi propria voluntate, vel impoſita aliqua ſibi neceſſitate coacti ſubſcripſerunt*. Agebatur de primatiali iſtarum diœceſeon dignitate inſigniter mutilanda, & illis tollendo autocephaliæ apice: Hinc ſine ſpectantium ad dictas diœceſes Epiſcoporum, Metropolitarum præſertim, adſenſu res tanta non poterat definiri. Quidam conſenſerant, quidam meritò repugnarant, nolentes Pſeudo-Canoni ſubſcribere, ideòque ſolos, qui ſubſcripſerant, juſſerunt glorioſi judices prodire in medium & de ſuffragii ſui libertate pronunciare. Quòd nempe illos fuiſſe dolo circumductos Lucentius Legatus adfirmaſſet. Prodire jubentur ſoli Aſiatici & Pontici, de Thracibus nulla eſt mentio: Quod Conſtantinopolis eſſet intra Thraciam, & omnes ejus Epiſcopi, etiam Heracleenſis Primas, jugo Conſtantino politano jam pridem ſpontanei ſeſe ſubdidiſſent.

Ex Aſiatica diœceſi in medium prodierunt Diogenes Cyzicenus Helleſponti, Florentius Sardenſis Lydiæ, Romanus Myrenſis Lyciæ, Nunnechius Laodicenſis Phrygiæ Trimitariæ, Marinianus Synnadenſis Phrygiæ Salutaris, & Pergamius Antiochenus Epiſcopus, Piſidiæ Metropolita, cuncti per Nunnechium dicentes: *Gloria ſedis Conſtantinopolitanæ, gloria noſtra eſt. Hujus enim honoris nos ſumus quoque participes, quoniam ſollicitudines noſtras ſuſcepit, & gratum habemus ut uniuſcujuſque Provinciæ metropolis hic ordinetur. Undè & ſponte ſubſcripſimus*: Dixerunt id & conſuetudini & Canonibus conforme. Quidam ſeſe, quidam etiam ſuos Anteceſſores addiderunt ordinatos Conſtantinopoli. Quod ipſum Calogerus Claudiopolitanus Honoriadis Provinciæ, Seleucus Amaſenus Helenoponti, Eleutherius Chalcedonenſis in Bithynia, & Petrus Gangrenſis Epiſcopus, Paphlagoniæ Metropolita in Pontica diœceſi, ſunt profeſſi. Adjunxit Euſebius Epiſcopus Dorylæenſis: *Sponte ſubſcripſi, quoniam & hanc regulam ſanctiſſimo Papæ in urbe Roma ego relegi, præſentibus Clericis Conſtantinopolitanis, eamque ſuſcepit*. Ab Epheſino latrocinio & Chryſaphii eunuchi violentia Romam profugus Euſebius Leoni Papæ expoſuit Dioſcoriani in Sanctum Flavianum odii cauſas, quarum una erat inita inter Domnum Antiochiæ Patriarcham & Regiæ civitatis Eccleſiam de ſervando tertio Conſtantinopolitano Canone tranſactio: Ejus juſtitiam prædicavit, & quoniam diſertè forſan non contradixit ad grandiora cauſæ momenta attentus Pontifex, exiſtimavit Euſebius regulam ab illo probari. At certum eſt inſigniter erraſſe. Nihilominùs reliqui ejuſdem diœceſeos Epiſcopi una voce adclamarunt: *Sponte ſubſcripſimus*.

Quare glorioſi judices perrexerunt: *Relectis ſubſcriptionibus, & uniuſcujuſque ſubſcribentium depoſitione manifeſtata, quia nulla neceſſitate, ſed voluntate propria ſubſcripſerunt, hi qui non ſubſcripſerunt ſanctiſſimi Epiſcopi quid edocent?* Noſſe voluerunt rationes negati ſuffragii & ſubſcriptionis. Primus è Pontica diœceſi reſpondit Euſebius Ancyranus Epiſcopus, primæ Galatiæ Metropolita: *Ego meum dicturus ſum verbum, nullum in communc præjudicium faciens. Quoniam penitùs deſiſto à deſiderio ordinationis, rebus oſtendi: Petrus etenim Epiſcopus, qui modò teſtatus eſt, de Gangris eſt Epiſcopus. Ante hunc enim qui fuit ego ordinavi. Omnis enim civitas ad me venit in Ancyra, Decreta portantes. Reſpondi ei dicens: Ego non ſum ex eis qui ordinare deſiderant. Commemorabant verò mihi priores, qui fuerant ordinati ab Epiſcopo Ancyranorum, unum, alterum, tertium. Ego dixi: Quæcumque mihi dicitis, ego meipſum in judicium non conjicio. Poſt hæc veniunt rogantes beatum Proclum*.

Quæſtio hìc naſcitur, Qua auctoritate Metropolita Ancyranus conſecrarit Paphlagonum Gangrenſem? Etenim Nicæni Canones, uti peregrina judicia, ita & peregrinas præſertim Metropolitarum conſecrationes vetant, fieri mandantes aut per Primatem, aut Patriarcham, aut per Epiſcopos Comprovinciales. Cur igitur Gangrenſis à Cappadocum Cæſareenſi non fuit conſecratus? Eſt quæſtio obſcura, de qua ignorantiam fateri malim, quàm ſine fundamento divinare. Tres igitur Gangrenſes Epiſcopos confirmarant & conſecrarant Ancyrani, quartum verò Petrum conſecrare noluit, ſed Conſtantinopolim ad Sanctum Proclum miſit Euſebius, ſe ipſum nolens *in judicium conjicere*, hoc eſt, in lites cum Epiſcopis Conſtantinopolitanis, prætendentibus omnes Ponticos Metropolitas eſſe ſuæ jam pridem conſecrationis. Et hìnc adlucet ratio, ex qua tres Gangrenſes fuerint conſecrati ab Ancyranis. Primates Cæſareenſes ſui adverſùs Conſtantinopolitanum juris fuerunt ſemper tenaciſſimi, atque ita crediderim ſacra illos lege ſeu juſſione compulſos cedere, & à Metropolitarum conſecrationibus ceſſare. Hinc Gangrenſes nolentes Conſtantinopolitano caput ſubdere, & Cæſareenſi ſubdere interdicti, ex more voluerunt conſecrari atq; inthronizari à majori Epiſcopo, atque ita ad id Ancyranum elegerunt. Huic igitur mori pacis gratia ceſſit & cedit Euſebius, recuſans tamen ipſe apud Conſtantinopolim conſecrari. Et edixit cauſam: *Rogo ut civitates pro ordinatione non ſolvant. Si enim non in civitatibus ipſi hi, qui eliguntur à civitate, ordinantur à Synodo Provinciæ, ſolvuntur ſubſtantiæ. Et hoc probatum habeo, qui pro eo, qui ante me fuit, multa reddidi debita*. Non nudas Metropolitarum conſecrationes, ſed & ipſarum emolumenta diligebant Conſtantinopolitani Epiſcopi, ipſos gravantes non ſolis Annatis, ſed ipſorum exhaurientes ad uſque pauperiem Eccleſias, quas indigniſſimas rapinas variis

poſt-

poſtmodò legibus compeſcuit Imperator Juſtinianus. Eas reſpexit etiam Pergamius in Piſidia Epiſcopus Antiochenus, in præſentem Epiſcoporum Conſtantinopolitanorum ambitum conſentiens, verùm ſub hac conditione: *Hoc ſolùm rogo, ut ſi quæ aut per eorum Sanctitatis ignorantiam, aut per ſubreptionem inveniantur agi, pro ejus gloria vel pace ſanctarum Eccleſiarum, & ejus apud omnes ad Deum comprobatione, hæc tamquam coram Patre diſcutiantur atque ſerventur*. Simoniæ hujus infamiam à Regiæ civitatis Epiſcopo urbanè derivat in miniſtros, rogat corrigi, & deinceps à conſecrandis Metropolitis nihil pendi, niſi quod ab ipſo Patriarcha fuerit taxatum. Eadem de cauſa Euſebius Ancyranus, ſciens non miniſtrorum, ſed ipſorum Patriarcharum eſſe vitium, in iſtum ambitum nolebat conſentire. Reſpondit verò Philippus Presbyter Conſtantinopolitanus: *Ex regula hæc ſublata ſunt. Hæc legibus & regulis ſublata ſunt. Altaria munda ſunt*. Ait extorſiones iſtas eſſe à ſecundo hujus ipſius Synodi Canone damnatas, Patriarcham Anatolium eſſe à labe iſta puriſſimum, ideòque nihil tale deinceps metuendum. Et Euſebius: *Per Dei gratiam opinio clara eſt ſanctiſſimi Epiſcopi Anatolii; ſed nullus immortalis exiſtit*. Adfirmat vitium in ſucceſſoribus facilè renaſciturum, ideòque ambitui non facilè adſentiendum.

Hinc ex alio illum principio adgreſſus eſt ipſe Anatolius: *A quo ordinatus es ipſe?* Et Euſebius: *Hic malo meo repertus ſum, & ordinatus à beato Proclo*. Ita tandem in ambitum conſenſit. Conſenſit & ipſe Thalaſſius Primas Cæſareenſis: *Pergimus ad Domnum Anatolium Archi Epiſcopum, & ſtatuimus illud*. Conſentiebat & Primas Heracleenſis, Epheſina autem Eccleſia per Stephani & Baſſiani dejectionem vacabat, atque hinc glorioſi judices pronunciarunt: *Oportet ſanctiſſimum Archi-Epiſcopum Regiæ Conſtantinopolis, novæ Romæ, ejuſdem Primatus honore frui, & ipſum ſua poteſtate ordinare Metropolitas in Aſiana, & Pontica, & Thracica diœceſibus, ſecundùm hunc modum, ut Decreto facto à Clericis uniuſcujuſque metropolis, & Poſſeſſoribus, atque clariſſimis viris, ſuper hæc & à reverendiſſimis Epiſcopis Provinciæ omnibus aut pluribus eligatur is, quem præfati metropolitanæ Eccleſiæ Epiſcopi dignum eſſe probaverint. Referatur autem ab omnibus eligentibus ſanctiſſimo Archi-Epiſcopo Regiæ Conſtantinopolis, ut penes eum ſit, ſi velit, hunc qui electus eſt advenire, & hic ordinari, an ſecundùm ejus permiſſionem in Provincia ex Decreto Epiſcopatum conſequi. Uniuſcujuſque tamen civitatis Epiſcopos ordinari ab omnibus aut pluribus Provinciæ Epiſcopis, poteſtatem habente Metropolitano ſecundùm Patrum regulas definitam, etiam nihil communicante in eorum ordinationibus ſanctiſſimo Archi-Epiſcopo Regiæ Conſtantinopolis*. Et adclamavit univerſa Synodus: *Hæc juſta ſententia. Omnes in hac ſententia permanemus. Omnes eadem dicimus*. Verùm Lucentius Legatus graviſſimè interceſſit: *Sedes Apoſtolica præcepit nobis præſentibus omnia fieri, & ideò quæcumque in præjudicium Canonum heſterna die geſta ſunt nobis abſentibus, Sublimitatem veſtram petimus ut circumduci jubeatis; ſin aliàs, contradictio noſtra his Geſtis inhæreat, ut noverimus quid Apoſtolico viro, & totius Eccleſiæ præcipuo Epiſcopo referre debeamus, ut ipſe aut de ſuę ſedis injuria aut de Canonum everſione poſſit ferre ſententiam*. Nihilominùs Joannes Sebaſtiæ Epiſcopus, primæ Armeniæ Metropolita, ex totius Synodi ſenſu repoſuit glorioſis judicibus: *Omnes in ſententia veſtræ Magnificentię permanemus*. Et ipſi glorioſi judices: *Quod interlocuti ſumus, tota Synodus approbavit*. Ita generales apud Græcos celebratæ Synodi ſemper in cauda habuere venenum.

DISSERTATIO
POSTHUMA
De vocibus Subſtantia , Eſsentia, Perſona , Subſiſtentia, Conſubſtantialitate, &c.

DISSERTATIO POSTHUMA

De vocibus Subſtantia, Eſſentia, Perſona, Subſiſtentia, Conſubſtantialitate, &c.

CAPUT PRIMUM.

Exponitur origo & ratio, ob quas Eccleſia diſputare cœpit de eſſentia, & Subſiſtentia, ſeu de Natura & Hypoſtaſi.

ALexandrinam Synodum, quam ad quarti ſæculi annum ſexageſimum ſeptimũ fecerunt contra Arianos Sanctus Athanaſius, & Sanctus Euſebius Vercellenſis Epiſcopus, exponit Socrates, atque adjungit: *Epiſcopi, qui* Lib.3.c *in Concilio Alexandrino aderant, hanc de Uſia id eſt eſſentia, & Hypoſtaſi id eſt ſubſtantia ſeu Perſona controverſiam excuſſerunt. Nam Hoſius Epiſcopus Cordubæ, ab Imperatore Conſtantino ad tumultum ab Ario concitatum ſedandum miſſus, dum Sabellii Afri dogma explodere cogitaret, de Uſia & hypoſtaſi diſceptavit. Unde materia alteri contentioni ſuppeditata eſt. Verum id temporis in Nicæno Concilio de ea controverſia ne verbum quidem factum eſt. At poſtquam nonnulli cœpere de ea digladiari, ob eam cauſam in hoc Concilio de Uſia & Hypoſtaſi iſta deciderunt.* Socrati debemus gratias, quod iſtius Alexandrinæ, quam ante Nicænam adverſus Arium celebravit Hoſius, Synodi quædam acta ſervarit, & tranſmiſerit ad noſtram notitiam. Ariana Hæreſis directe adverſatur Sabellianæ, ac ex ejus nimia fuga aut odio videtur exorta. Etenim Ariani Orthodoxos per calumniam paſſim appellarunt Sabellianos. Et utraque Hæreſis ſe fundavit in Gentili Philoſophia, quæ Uſiam & Hypoſtaſim, ſeu eſſentiam ac ſubſtantiam, ſeu naturam & perſonam, cenſuit eſſe unum & idem. Sabellius in Domino Deo unicam eſſentiam, ideoque & unicam ſubſiſtentiam ſeu Perſonam, Arius eſſe dixit tres ſubſtantias ſeu Perſonas, ideòque & tres eſſentias ſeu naturas. Hinc ergo utramque perverſitatem everſurus & correcturus Hoſius, diſputavit de iſtis vocabulis, & demonſtravit ipſa apud Chriſtianam Philoſophiam longè plurimum differre. Verum Ario non potuit perſuadere.

Quod primus de iſtis vocibus, & ipſarum diſtinctis ſignificatis diſputare cœperit, eſt à vero devium. Socrates palam errat; Etenim de hac re ſcribit Facundus Epiſcopus Hermianenſis: *Perſonarum nomen, non niſi cum Sabellius impugnaret Eccleſiam, neceſſario in uſum prædicationis aſ-* Lib.1.c.3. *ſumptum eſt, ut qui ſemper tres crediti ſunt & vocati, Pater, & Filius, & ſpiritus Sanctus, uno quoque ſimul & communi Perſonarum nomine vocarentur. Deinde etiam ſubſtantiæ dictæ ſunt. Quoniam*

niam

viam Eccleſiæ placuit ad ſignificandam Trinitatem, & hoc nomen diſtinctioni Perſonali tribuere. Quæſtio itaque aliquando de novo nomine Perſonæ & ſubſtantiæ fuit, utrum ad ſignificandam Trinitatem, quæ Deus eſt, deberet admitti, ſicut & ipſius Trinitatis nomen admiſſum eſt, non de eo quod ſemper tenuit & prædicavit Eccleſia, quia tres ſunt qui teſtificantur in Terra & hi tres unum ſunt. Voces, *Trinitas*, *Perſona*, *ſubſiſtentia* cenſet Alexandrina per Hoſium Synodo longè antiquiores: Cenſet introductas ex occaſione Sabellianæ Hæreſis: Cenſet ante illud tempus non fuiſſe apud Eccleſias. Et id ipſum videtur docere Sanctus Auguſtinus. Etenim in quinto de Sanctiſſima Trinitate libro demonſtrat vocem græcam, *Hypoſtaſis*, cum latina
C. 8. & 9. voce *Subſtantia* nullatenus eſſe ſynonimam, ideoque licet Græci dicant tres Hypoſtaſes, à nobis tamen non poſſe dici tres ſubſtantias, atque proſequitur: *Dicimus tres Perſonas, quemadmodum multi Latini iſta tractantes, & digni auctoritate dixerunt, cum alium modum aptiorem non invenirent, quo enunciarent verbis, quod ſine verbis intelligebant. Revera enim cum Pater non ſit Filius, & Filius non ſit Pater, & Spiritus Sanctus nec Pater ſit, nec Filius, tres utique ſunt. Ideoque pluraliter dictum eſt:* Ego & Pater unum ſumus. *Non enim dixit unum eſt, quod Sabelliani dicunt, ſed unum ſumus. Tamen cum quæritur, Quid tres, magna prorſus inopia humanum laborat eloquium. Dictum eſt tamen, tres Perſonæ, non ut illud diceretur, ſed ne taceretur.*

C. 4. Largius hæc exponit in ſeptimo libro: *Itaque loquendi cauſa de ineffabilibus, ut fari aliquo modo poſſemus quod effari nullo modo poſſumus, dictum eſt à noſtris Græcis, una eſſentia, tres ſubſtantiæ; à Latinis autem una eſſentia, tres Perſonæ: Quia non aliter in ſermone noſtro, id eſt Latino, Eſſentia quam ſubſtantia ſolet intelligi. Et dum intelligatur, ſaltem in ænigmate, quod dicitur, placuit ita dici, ut diceretur aliquid, cum quæreretur; Quid tria ſint, quæ tria eſſe fides vera pronunciat. Cum ergo quæritur, Quid tria, vel quid tres, conferimus nos ad inveniendum aliquod ſpeciale vel generale nomen, quo complectamur hæc tria: neque occurrit animo, quia excedit ſupereminentia Divinitatis uſitati eloquii facultatem. Verius enim cogitatur Deus, quàm dicitur. Et verius eſt quàm cogitatur.* Demonſtrat in creatis rectè dici tres homines, tria Animalia, tres lauros, aliaque id genus. At verò in Deum dici non poſſe tres Deos, tres Patres, tres filios, aut tres Spiritus Sanctos. Ampli hæc verſat, atque proſequitur: *Quia ergo Pater Deus, & Filius Deus, & Spiritus Sanctus Deus, cur non tres Dii? Aut quoniam propter ineffabilem conjunctionem hæc tria ſimul unus Deus, cur non etiam una perſona, ut ita non poſſimus dicere tres Perſonas, quamvis ſingulam quamque appellemus Perſonam, quemadmodum non poſſumus dicere tres Deos quamvis quemque ſingulum appellemus Deum, ſive Patrem, ſive Filium, ſive Spiritum Sanctum? An quia ſcriptura non dicit tres Deos? ſed nec tres Perſonas alicubi ſcripturam commemorare invenimus. An quia nec tres, nec unam perſonam ſcriptura dicit hæc tria; legimus enim Perſonam Domini, non Perſonam Dominum; propterea licuit loquendi & diſputandi neceſſitate tres Perſonas dicere, non quia ſcriptura dicit, ſed quia ſcriptura non contradicit. Si autem diceremus tres Deos, contradiceret ſcriptura, dicens, Audi Iſrael, Dominus Deus tuus unus eſt;* Denuò hæc verſat, ac reverſat: *Cum conaretur humana inopia loquendo proferre ad hominum ſenſus, quod in ſecretario mentis pro captu tenet de Domino Deo Creatore ſuo, ſive per piam fidem, ſive per qualemcumque intelligentiam, timuit dicere tres eſſentias, ne intelligeretur in illa ſumma æqualitate ulla diverſitas. Rurſus non eſſe tria quædam non poterat dicere, quod Sabellius quia dixit in Hæreſin lapſus eſt. Certiſſime quippe, & de ſcripturis cognoſcitur, & Patrem eſſe, & Filium, & Spiritum Sanctum, nec eundem Filium eſſe qui Pater eſt, nec Spiritum Sanctum eundem eſſe vel Patrem vel Filium. Quæſivit quod tria diceret? Et dixit ſubſtantias, ſive Perſonas: quibus nominibus non diverſitatem intelligi voluit, ſed ſingularitatem noluit: ut non ſolum ibi unitas intelligatur, ex eo quod dicitur una eſſentia, ſed & Trinitas, ex eo quod dicuntur tres ſubſtantiæ, vel Perſonæ.*

Adfirmat vocem, *Perſona*, in iſta ſacra ſignificatione, non ſemper fuiſſe apud Eccleſias & iſtam acceptionem non reperiri in Sacris litteris; quod utrumque eſt omnino veriſſimum. Proinde Apoſtolorum in Paſtoratu, ac Doctoratu ſucceſſores, quo de Sacro-ſancto Myſterio poſſemus loqui, iſtam vocem introduxerunt; ut quærentibus, *Quid tria*, poſſemus per ipſam reddere qualecumque reſponſum. Græci, vocem *Hypoſtaſis*, Latini introduxerunt vocem, *Perſona*. Et omnem hanc Sancti Auguſtini Doctrinam laudat, ac elucidat in Menologio Sanctus Anſelmus, ac item in litteris ad Abbatem Rainaldum. Cap. 76. lib. 1. Epiſt. 47.

At quæſtio eſt de iſtius introductionis tempore, atque auctoribus? Et quidem Facundo Hermianenſi adſtipulor introductionis occaſionem fuiſſe Sabellianam Hæreſin. Quod ipſum in Proſphonetico ad Imperatorem Martianum ſermone adſerit Chalcedonenſis Synodus: *Quia Photinus atque Marcellus aliam adverſus Filium Blaſphemiam innovarunt, eum prorſus exiſtere audaci calumnia negantes; ſed unum, eundemque ipſum Patrem, & Filium & Spiritum Sanctum appellatum eſſe affirmantes, & uſque ad vocabulorum tantummodo ſonum Trinitatis definivere ſubſtantiam; contra eos quoque trium Hypoſtaſeon Patres intulere doctrinam.* Affirmat Sabellii errorem fuiſſe reſumptum à Marcello & Photino, atque ideo adverſum illos reſumptam fuiſſe Doctrinam Hypoſtaſeon. Adfirmat hanc Doctrinam adverſus Sabellium incepiſſe. Rationem dat in litteris ad Comitem Terentium Magnus Baſilius: *Quænam calumnia hac ipſa gravior eſſe queat, aut quænam poſſit violentius multitudinem concutere, quam ſi inveniretur quis à partibus noſtris, qui Patris, Filii, & Spiritus Sancti unam ubi Hypoſtaſim affirmaverit, qui utcumque Perſonarum differentiam apertè doceret? Etenim hoc ipſum Sabellius præoccupatum poſuit: Unum ſcilicet in Hypoſtaſi Deum eſſe, diverſimodis perſonis tamen in ſcripturis nominari, ſecundum idioma & exigentiam ſubjecti. Et nunc quidem il-* Epiſt. 349.

lum

lum Paternas ſibi voces induere, cum illa ei Perſona ſit adhibenda. Nunc iterum illas, quæ Filio congruunt: Cum ſcilicet vel ad noſtri curam agendam, aut diſpenſatorias quaſdam operationes ſit deſcendendum. Spiritus demum accipere Perſonam, cum tempus huic congruas expetit voces. Quod ſi inter nos ergo exſtent nonnulli in ſubjecto unum Patrem, Filium & Spiritum Sanctum adfirmantes, idemque tres perfectas fateantur Perſonas, quomodo non videbuntur iſti manifeſtam, & irrefragabilem exhibere demonſtrationem veritatis illorum, quæ à nobis dicuntur? Hoc ipſum repetit in litteris ad Sanctum Amphilochium Epiſcopum Iconienſem: *Qui rem eandem & Uſiam imaginantur, coguntur*
Epiſt.391. *illi tantum Perſonales agnoſcere differentias, & eo quoque ipſo quod tres Hypoſtaſes exiſtere adfirment, haud receſſiſſe videantur ab impietate Sabelliana, quæ multoties confuſa cogitatione conatur Perſonarum differentiam ſubintroducere, eandem ſtatuens Hypoſtaſim tranſmutatam alterari, ad quemvis ſcilicet oblatam occaſionem.* Agit de graſſante tunc inter Græcos & Latinos, quam poſtmodo Magnus Athanaſius compoſuit, periculoſa de Hypoſtaſibus quæſtione. Uſiam, ac Hypoſtaſim Græci diſcernebant, Latini confundebant, ideoque ſi unam dicebant Hypoſtaſim, iſti tres. Adfirmat Latinos, licet recta ſentiant, male loqui, & palam accedere ad Sabellium, qui & ipſe dogmatizabat eſſe in Domino Deo unam Hypoſtaſim, & tres Perſonas. Nempe Hypoſtaſim confundebat cum Uſia: & vocem, *Perſona*, accipiebat in ſignificatione, de qua loquitur in libris de Spiritu Sancto contra Macedonium Paſchaſius Romanæ Eccleſiæ Diaconus: *Filius familias juxta*
Lib. 2. cap. 4. *Patrem, vel ſervus juxta Dominum Perſonæ propriæ locum non obtinet. Siquidem Perſona, Res Juris, ſubſtantia, Res naturæ.* Hinc addit Spiritui
Lib. 6. cap. 8. Sancto eſſe Perſonæ Jus proprium. Et Aurelius Caſſiodorus ſcribit: *Servi Perſonam legibus non habent.* Perſona juxta hanc ſignificationem eſt Dignitas, & qualitas. Ita dicimus Domino noſtro Regi Catholico eſſe Perſonam Regiam, Ducalem, & Comitilem; Ita & Domino Deo eſt Poteſtas Creatoris, ſervatoris, & ſanctificatoris. Primam Patris, ſecundam Filii, tertiam dignitatem Sabellius dixit eſſe Perſonam Spiritus Sancti. Hinc tres Perſonas admiſit in Domino Deo, & non tres Hypoſtaſes. Hinc Græci de Uſia & Hypoſtaſi, Latini Patres adverſus illum diſputarunt de eſſentia, & Perſona. Hinc Magnus Baſilius conſtanter aſſeruit Græcam Phraſim eſſe Latina congruentiorem; eo quod ſub Latina Sabellius poſſet deliteſcere. Et hinc videtur in laudato acclamatorio ſermone Chalcedonenſis Synodus reſpicere: *Magnus ille Baſilius Hypoſtaſeon evidentiam mirè demonſtravit.* Et ut Latini Sabellium plenè ac palam excluderent, tres Divinas Hypoſtaſes dixerunt non ſimpliciter Perſonas, ſed Perſonas ſubſiſtentes.

Quo tempore Sabellius cœperit graſſari in Eccleſiam, eſt incertum. Quidam cenſent Sancto Dionyſio Alexandrino fuiſſe coætaneum. Quod ſi verum ſit, vox, *Perſona*, apud Latinam Eccleſiam eſt ipſo longè antiquior. Etenim ipſa frequenter utitur Tertullianus in libro adverſus Praxeam. In tertio capite adfirmat Deo Patri eſſe alias, per quas ejus Monarchia adminiſtratur, *proximas Perſonas* & harum unam eſſe Filium. In ſexto capite ſcribit: *Sophiam exaudi, ut ſecundam Perſonam.* In ſeptimo Capite dicit de Patre: *Gaudens ad gaudentem* dicit *in Perſona* Filii, *Filius meus es tu.* Et de Filio: *Filius ex ſua Perſona profitetur Patrem in nomine Sophiæ.* In undecimo Capite: *Omnes pene Pſalmi Chriſti Perſonam ſuſtinent. Animadverte etiam Spiritum loquentem ex tertia Perſona. Unamquamque Perſonam in ſua proprietate conſtituunt.* In duodecimo Capite: *Scriptura diſtinguit inter Perſonas.* In quarto decimo Capite: *Spiritus Perſonæ ejus Chriſtus Dominus. Ergo Chriſtus Perſonæ Paternæ Spiritus eſt.* In quinto decimo Capite: *Et in Evangeliis & in Apoſtolis viſibilem & inviſibilem Deum deprehendo, ſub manifeſta & Perſonali diſtinctione conditionis utriuſque.* In Capite vigeſimo quarto. *Manifeſtam fecit duarum Perſonarum conjunctionem: Apparente proprietate utriuſque Perſonæ.* Et in Capite decimo octavo. Pater, *principaliter determinatur, ut prima Perſona.* Et in Capite vigeſimo primo. *Utriuſque Perſonæ conſtituit diſtinctionem.* Tertullianus hanc vocem non primus hic inducit; ſed palam utitur ut uſitata apud omnes ac familiari; Quare eſt antiquiſſima apud Eccleſias. Hac de re ad Baſileenſem Synodum in oratione de utriuſque ſpeciei communione rectè dixit Joannes Raguſinus, tunc Ordinis Prædicatorum Procurator Generalis, poſtmodo Baſileenſis Epiſcopus, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalis: *Licet ex Scripturis ſanctis conſtet eſſe Trinitatem in Divinis, tamen quod ſingulæ in Trinitate exiſtentes nominentur Perſonæ, hoc Eccleſia Catholica ordinavit, & ſtatuit.* Quis Pontifex, quæ Synodus, quis Epiſcopus, quis Doctor iſtam vocem induxerit, ignoro. Vox *Hypoſtaſis* non placuit Socrati. *Quid nos,* inquit in ſuperius adducto loco, *de Uſia, & Hypoſtaſi didicerimus, nihil impedio quominus paucis expediamus. Qui verò Græcam inter Græcos ſapientiam & doctrinam explicare nituntur, uſiam, id eſt eſſentiam multis modis ſumi definiverunt, de Hypoſtaſi id eſt ſubſtantia ſeu Perſona autem nullam fecere mentionem. Immò verò Irenæus Grammaticus, in Atticæ linguæ Dictionario vocem barbaram appellat. Nam apud nullum veterem Scriptorem reperiri: quod ſicubi forte reperiatur, non eam rem ſignificare, pro quam jam capitur, aſſeritur. Etenim apud Sophoclem in Phœnice hypoſtaſim inſidias ſignificare, apud Menandrum autem condimenta: poſſe etiam dici fœces vini in dolio. Verum licet hæc vox à veteribus Philoſophis non ſit uſurpata, tamen intelligendum eſt, Recentiores illa pro uſia, id eſt ſubſtantia, crebro abuſos eſſe.* At verò longè aliud in litteris ad Sanctum Pontificem Damaſum ſcribit Sanctus Hieronymus: *Tota ſæcularium litterarum ſchola nihil aliud Hypoſtaſin, niſi Uſiam novit.* Non dumtaxàt recentior, ſed omnis ſæcularium litterarum ſchola. Quid quid ſit, iſta vox eſt apud Eccleſias antiquiſſima. Ea enim utitur Sanctus Paulus in Epiſtola ad Hebræos: Χαρακτὴρ τῆς ὑποστάσεως ἑαυτοῦ. Latinus Interpres tranſtulit: *figura ſubſtantiæ ejus.* Attamen & ipſe, & Sanctus

etiam Paulus omninò intelligunt Perſonam. Etenim Verbum non eſt Paternæ eſſentiæ, ſed Paternę Perſonæ character, ſeu figura. Iſta translatio eſt omnino antiquiſſima: Et quia ejus Auctor pro voce, *Hypoſtaſis*, non vocem *ſubſiſtentia*, ſed vocem *ſubſtantia*, poſuit, videtur iſta vox tunc apud Eccleſias nondum in iſta ſignificatione fuiſſe. Certè ipſa vox nec apud Tertullianum reperitur, nec apud Sanctum Cyprianum, nec apud alium meliorem Patrem Latinæ Eccleſiæ. Quin immò Romana Sancti Damaſi Pontificis Synodus in ſuis ad Illyrici Epiſcopos litteris habet: *Trecenti decem & octo Epiſcopi habito Nicææ Concilio, unam eſſe Patris & Filii ſubſtantiam* definivere, *quin etiam Spiritum ſanctum unam eandemque cum illis ſubſtantiam habere & ſubſiſtentiam*. Cenſet voces, *ſubſtantia*, ac *ſubſiſtentia* eſſe & inter ſe ſynonimas, ac etiam cum voce *Eſsentia*. Et iſti Synodo adfuit Sanctus Ambroſius; & ipſe videtur ſynodales litteras compoſuiſſe. Ejuſdem mentis fuit Sanctus Auguſtinus. Etenim in libris de Sanctiſſima Trinitate affirmat *ſubſtantiam dici ab eo quod eſt ſubſiſtere*, & ſubſiſtere non eſſe relativum, ſed abſolutum vocabulum, ideòque unicam eſſe in Deo ſubſtantiam. Vocem, *ſubſiſtentia*, non memini apud ipſum reperiri. Si reperiatur, ipſam manifeſtè confundit cum voce, *ſubſtantia*. De hiſce vocibus rectè ſcripſit Anaſtaſius Bibliothecarius in præfatione ad ſeptimam Synodum: *Notandum eſt, quoniam ubicumque in hujus Synodi textu ſubſiſtentiam poſui, Perſonam intelligi volui. Quod enim Græcè Hypoſtaſis dicitur, hoc nonnulli Perſonam, nonnulli verò ſubſiſtentiam interpretati ſunt: Porrò ſubſiſtentiam multi Perſonam, multi ſubſtantiam etiam intellexerunt. At illos ego ſecutus, qui ſubſiſtentiam non ſubſtantiam, ſed Perſonam intelligi voluerunt, magni quippe ſunt, ubicumque Græcè in hoc Codice Hypoſtaſim reperi, in ſubſiſtentiam tranſtuli, hanc Perſonam, ſicut alii quamplurimi, volens intelligi;* Igitur vox, *ſubſiſtentia*, dudum non fuit apud Eccleſias: & dum eſſe cœpit, dudum fuit ambiguæ ſignificationis. Omnes Chriſtianæ ſcholæ jam pridem ſunt amplexæ Judicium laudati Anaſtaſii. Horum omnium exordia & Auctores ignoro. Etiam hæc Socratis verba: *In Concilio Nicæno de ea controverſia ne verbum quidem factum eſt*, palam deviant, & errorem continent: Etenim Synodus ſuo ſymbolo ſubjunxit hæc verba: *Eos autem, qui dicunt, quia aut ex alia ſubſtantia vel eſſentia dicunt eſſe Filium Dei, anathematizat Catholica & Apoſtolica Eccleſia*. Vox, *ſubſtantia*, iſtic palam capitur pro *ſubſiſtentia*: Etenim in Græco textu ſunt voces, *Hypoſtaſis*, & *Uſia*. Iſtud Symbolum eſt ab Hoſio compoſitum, ideòque illa, quæ per iſtas voces obtinere adverſum Arianos non potuerat in ſua Alexandrina Synodo, obtinuit, atque firmavit in Synodo Nicæna. Inſigniter hæc demonſtrat Magnus Baſilius in fidei profeſſione, quam præſcripſit Euſtatio Sebaſtienſi Epiſcopo Metropolitano primæ Armeniæ: *Nonnulli ex illis qui impietatem Sabellii Lybici ſectantur,* Hypoſtaſim & Uſiam, *ſive ſubſiſtentiam & eſſentiam idem eſſe arbitrati, illinc argumenta ad tuendam blaſphemiam ſuam trahunt, quod in Nicæna fide ita ſcriptum eſt: ſi verò quiſquam ex alia eſſentia, vel ſubſiſtentia Filium eſſe dixerit, hunc rejicit Catholica & Apoſtolica Eccleſia. Non enim idem eſſe dixerunt Patres illi eſſentiam & ſubſiſtentiam. Si enim voces iſtæ unam ac eandem ſignificationem haberent, quid alterutram ponere opus fuiſſet? Sed liquet ideo poſitas, quod cum alii quidem Filium eſſe ex Patris eſſentia negarent, alii verò & ipſi non eſſe ex Patris eſſentia, ſed ex alia quoque eſſe ſubſiſtentia quadam, ita ipſi utramque opinionem tamquam alienam à ſenſu Eccleſiaſtico rejecerunt, alioquin ubi mentem ſuam ſimpliciter declararunt, ex Patris eſsentia Filium dixerunt, nec adjecerunt: Et ex illius Hypoſtaſi. Itaque illud quidem ad reprobandum malum ſenſum poſitum eſt: Hoc verè declarationem habet ſalutaris Dogmatis.* Quinam Ariani Deum Filium ex ſola Patris eſſentia, quinam negaverint eſſe & ex eſſentia, & ex ſubſiſtentia, ignoro. Omnes videntur ſecuti tunc poſteriorem errorem. Alio modo Deus Filius eſt ex Paterna eſſentia; aliter ex Paterna ſubſiſtentia. Ex eſſentia conſtat, procedit ex ſubſiſtentia; atque ita eſt Deo Patri veraciſſimè conſubſtantialis. Etenim vera ac plena Conſubſtantialitas exquirit, ut ſint plures, habentes eandem & unam eſſentiam. Et duo eſſe non poſſunt, niſi per plures ſubſiſtentias, ſeu ſubſiſtentes Perſonas, quarum una procedat ex altera. Exiſtimo Synodum, hac de cauſa dixiſſe, quod Filius non dumtaxàt ex Patris eſſentia ſit, ſed etiam ex ſubſiſtentia.

Lib. 7. c. 4. 5.

Epiſt. 78.

Hunc ſenſum inſigniter confirmat atque illuſtrat per Jacobum Gretzerum vulgatus Sanctus Anaſtaſius Sinaita: Nicæna Synodus *damnavit & Sabellium Lybem, qui unam Patris, Filii, & Spiritus ſancti Perſonam diceret tres Hypoſtaſes, unam ſubſtantiam profeſſa*. Et infra: *Extiterunt olim duo peſſimi, & zizaniorum feraciſſimi Hæreſiarchæ, tamquam Annas quiſquam, & Caiphas, vel Pilatus & Herodes, Deum blaſphemantes. Arius, inquam, & Sabellius, qui adfirmabant idem eſſe naturam & Perſonam. Et Sabellius quidem unam perſonam, & unam ſubſtantiam in Sanctiſſima Trinitate conſtituebat; Arius verò tres Perſonas, & tres ſubſtantias, ſeu naturas: Docebant ambo naturam & Perſonam idem eſſe. Quorum impietatem, perverſamque ſententiam evertit, & condemnavit ſanctiſſima Synodus Nicæna, dilucide docens aliud eſſe eſſentiam, ſeu naturam, aliud Hypoſtaſim. Sic enim loquitur: eos qui aſſerunt; Erat quando non erat Filius Dei, & antequam gigneretur non erat, & ex non exiſtentibus factus eſt; vel qui dicunt, ex alia Hypoſtaſi vel ſubſtantia Filium Dei eſſe anathemati ſubjicit Sancta, Catholica, & Apoſtolica Eccleſia. Quod reliquum eſt adveniant jam damnata* Eutychianorum *Capita, & tamquam condemnationis ſententia jure optimo percuſſa, ſanctæ ac beatiſſimæ Synodo meritiſſimas ob blaſphemiam pœnas perſolvant. Adveniant, inquam, Severi, Dioſcori, totumque illud Decicomis vanitatis Conciliabulum, qui idem affirmant eſſe naturam & Hypoſtaſim ſive Perſonam. Ecce Angelicus Sanctorum Patrum Chorus aliud docet eſse naturam ſeu ſubſtantiam, & aliud Hypoſtaſim ſeu Perſonam.* C. 5. C. 9.

Non

Non enim dixerunt, damnamus eos, qui tradunt Filium eſse ex alia Hypoſtaſi, hoc eſt natura, ſeu ſubſtantia, ſed ex alia Hypoſtaſi, vel Natura, ſeu Subſtantia. Quo clarè docent aliud eſse Hypoſtaſim, aliud Naturam ſeu Subſtantiam. Agit in Eutychianos: Præſertim in ſcelerati Severi Pſeudo-Patriarchæ Antiocheni factionem, Hydram diviſam in decem Capita. Adfirmat palmare ejus, quod Uſiam, ac Hypoſtaſim, Eſſentiam, & Subſiſtentiam volebat eſſe unum ac idem, Principium eſſe jam pridem in Sabellio ac Ario damnatum à ſacroſancta Nicæna Synodo. Et pergit de Nicænis Patribus: *Neque his contenti fuerunt, ſed eandem vocem iterant, repetitione confirmant atque ſtabiliunt; Quia rurſus hunc in modum loquuntur: Patrem ſcimus eſse Patrem, & Filium Filium, & Spiritum ſanctum Spiritum ſanctum, unam videlicet naturam ſeu eſsentiam, tres Hypoſtaſes, neque dixerunt tres Uſias ſive Hypoſtaſes; neque tres naturas & tres Perſonas, quemadmodum iſti fatui aſſerunt, ſed unam Uſiam, tres verò Hypoſtaſes: Aliud eſſe ſtatuentes Uſiam, & aliud Hypoſtaſim.* Hæc verba non habemus in hodiernis Synodi actis. Anaſtaſio debemus ſummas gratias, qui ipſa nobis conſervavit. Denuò pergit: *En baſis fidei ſanctorum Patrum, en radix, Principium & fundamentum pietatis, en lumina & Præcones veritatis, en Columina immota, & inſuperabiles Propugnatores, en viri illi ſpiritu Divino pleni, Prophetiæ dono inſtructi, pareſque Angelis, naturam aliud eſſe dicunt, & aliud Hypoſtaſim. Et quis imposterum tam effrons fuerit, qui hanc regulam, & legem violare & pervertere audeat? Ego enim mihi perſuadeo, itaque firmiter credo in Synodo illa præſentes fuiſſe viros planè Divinos, qui apud Deum Prophetarum, & Apoſtolorum ſortem & honorem vivendique rationem conſecuti ſunt, quibus cum omni fiducia fas fuerit acclamare: Si Angelus de Cœlo Eccleſiæ aliud evangelizet, præter id quod nos eidem evangelizavimus, Anathema ſit ipſe, & Evangelium ſeu Prædicatio ſuis. De cætero bono animo ſit Catholica Eccleſia, probè ſciens, quod trecentos decem & octo ſanctiſsimos Patres ſuffragatores, & adſtipulatores habet, qui docent aliud eſſe naturam, & aliud Hypoſtaſim. Et Portæ Inferi non prævalebunt, neque unquam definitionem & legem evertere poterunt. Quo circa abſque ulla Perſonarum exceptione, aut ſiniſtri adfectus præoccupatione in conſpectu Dei ſanctè affirmo Synodum Nicænam rectè ſentientibus videri contra Severum, Dioſcorum, omneſque, qui naturam & Perſonam confundunt, celebratam eſse. Neque hoc tantum, ſed & contra impium Neſtorium, nam & ipſe, Severi inſtar, Perſonam vocat naturam. Si verò natura eſt, immerito damnavit Nicæna Synodus Sabellium, qui unam Perſonam in una natura Sanctiſſimæ Trinitatis ſtatuit. Si natura eſt Perſona, & Perſona natura, quomodo Arius Anathemati ſubiectus eſt, qui tres naturas in tribus Divinis Perſonis poſuit?* Anaſta-
C. 24. ſius pergit etiam in fine libri: *In ſancta Synodo Nicæna dictum eſt naturam & Hypoſtaſim non eſse unum & idem.* An ſacroſancta Synodus laudatas voces partim in Arium, partim in Sabellium vibrarit, non poſſum adfirmare. Certè adfirmativam partem fortiter ſuadet Magnus Baſilius, ad-

firmans illos, qui dictas voces, & earum ſignificata non diſtinguunt, eſſe Sabellianos. Quid quid ſit, Synodus iſtas & voces, & res manifeſtè diſtinxit.

Diſcutienda ſunt & hæc Facundi Hermianenſis Epiſcopi verba: *ſicut & ipſius Trinitatis nomen admiſsum eſt* utique adverſus Sabellium. Hermias Zozomenus cenſet hanc vocem, *Trinitas*, eſſe multo recentiorem. Etenim de Alexandrina, per Magnum Athanaſium ac Sanctum Eu- Lib. 5.
ſebium Vercellenſem Epiſcopum celebrata Syno- cap. 11.
do ſcribit: *Decreta Concilii Nicæni confirmant Spiritum ſanctum, Patri & Filio conſubſtantialem confitentur, & Trinitatem nominant.* Hermias adfirmat iſtam vocem eſſe tunc inductam adverſus Macedonianos apud Paſchaſium Romanæ Eccleſiæ
Diaconum dicentes: *Quid mihi profers unitatis* Cap. 4.
ac Trinitatis verba quæ in Canonica lectione non invenies. Macedoniani videntur iſtam vocem ſingulariter odiſſe, & juxta ſua ſacrilega Principia odiſſe debebant. Hinc iſta Synodus, quæ forſan prima aperte invaſit iſtam Hæreſim, vocem probavit, & ſtabilivit: nequaquam induxit: eſt ipſa etiam Sabelliana Hæreſi antiquior. Rectè de ipſa ſcribit laudatus Paſchaſius: *Quæ vocabula*, utique unitatis & Trinitatis, *à tempore primitivæ Eccleſiæ antiquitas invenit, auctoritas protulit, ætas longa firmavit.* Etenim voce, *Trinitas*, non dumtaxat adverſum Valentinianos, ſed etiam adverſum Praxeanos frequenter utitur Tertullianus. Præſcriptionum liber inter Valentini dogmata ponit *Trinitatem Hominis.* Hanc largè exponit liber contra Valentinianos. Eam Valentinus non ſolum à Platone, ſed etiam à Catholica Eccleſia acceperat, transtuleratque ad ſuas ex perperam intellecto Platone fictas de triplici hominis natura fabulas: Eccleſia ex tunc ipſam Domino Deo applicabat. Et ita loquitur Septimius in libro adverſus Praxeam: *Unitas ex ſemetipſa derivat Trinitatem; numerus & diſpoſitio Trinitatis. Trinitas rationaliter expenſa, unitas irrationaliter collecta.* Et in alio capite: *Diſtinctio Trinitatis exponitur.* Et rurſum: *Numerus Trinitatis connexæ in unitate.* Eadem voce ac eadem ejus ſignificatione utitur in quarto ſtromatum libro Sanctus Clemens Alexandrinus: *Cognitionis rationalis fundamentum eſt Sancta Trinitas.* Et in quinto libro adducit quædam Platonis verba, & pergit: *Non aliter ego intelligo, quam Sanctam ſignificavi Trinitatem.* Et Sanctus Theophilus Antiochiæ Patriarcha ſcribit in ſecundo ad Autolycum libro: *Sacroſanctum Trinitatis Myſterium.* Et in Catholicæ fidei expoſitione Sanctus Gregorius Thaumaturgus: *Trinitas perfecta, quæ gloria, Majeſtate, & æternitate, Regno atque Imperio non dividitur.* Eadem voce frequenter utitur Scriptor ille, qui paſſim putatur Dionyſius Areopagita, qui ſi ſit, vocem iſtam omninò accepit à Sancto Paulo. Quiſquis ſit adfectat eſſe Apoſtolici temporis. Etiam laudatum Patriarcham Theophilum plures cenſent eſſe illum, cui Sanctus Lucas, utique & ipſe Antiochenus, inſcripſit, & ſuum Evangelium, & Apoſtolica Acta, de qua
re vide Guillelmum Tyri Archi-Epiſcopum in Lib. 4.
ſacri Belli hiſtoria. Quod ſi verum ſit, iſtam c. 9.

Qq 2 ille

ille vocem accepit ab Apoſtolis. Quid quid ſit, Tertullianus & Alexandrinus Clemens eam non induxerunt, ſed palam ſupponunt fuiſſe uſitatam ſuo tempore, atque ita lucet ipſam eſſe antiquiſſimam. Hinc & in ſuo ad Pſalmos Prologo ſcribit Sanctus Hilarius Pictavienſis: *Sacramentum Triadis, quæ à noſtris Trinitas eſt nuncupata*, utique à noſtris Majoribus. Quin immò Sanctus Cyrillus Alexandrinus in octavo adverſus Imperatorem Julianum libro adfirmat vocem eſſe
Fol. 270. Evangelii temporibus antiquiorem, uſitatam etiam à Gentilium Philoſophis: *Cum tres Primigenias Hypoſtaſes Philoſophi quoque ſtatuant, & uſque ad tres Hypoſtaſes eſſentiam Dei pertinere adſerant, atque interdum ipſum Triadis uſurpent vocabulum, Chriſtianorum ſuffragantur ſententiis:* laudat Platonem præſertim, ac Platonicos. Adfirmat illis nihil deeſſe niſi profeſſionem vocis *Conſubſtantiale*.

Fol. 233. Etiam hæ voces, *Trina Deitas*, ſunt antiquiſſimæ, etenim præfatus ille Areopagita Dionyſius diſertè habet *Trina unitas*. Et in primo Retra-
Cap. 15. ctationum libro Sanctus Auguſtinus: *Trina unitas quam Catholica Eccleſia colit*. Et in vigeſima
Epiſt. 63. quinta oratione Gregorius Nazianzenus laudat triplex lumen. Et in litteris ad Eudoxium Rhetorem: *Deus puriſſimum illud lumen in triplici vir-*
Canon. 9. *tute conſideratur*. Et in ſuo de Sanctæ Anaſtaſiæ apud Conſtantinopolim Baſilica inſomnio canit.

At Divina mihi Cupido trias ore fluebat
Unumque in Trino lumine Numen habet,

Et in Carmine de diverſis vitæ generibus: *Unum dum Triplici cernit in igne Deus*; & à multis ſæculis in Hymno de Sanctis Martyribus cantavit omnis Latina Eccleſia: *Te trina Deitas Unaque poſcimus*. Neque Phraſim ullus unquam notare præſumpſit, niſi Hincmarus Metropolita Rhemenſis. Quid ipſum permoverit, ignoro. Ejus tamen motivum utcumque colligo ex hiſce verbis ſcripti ab ipſo libelli de non Trina Deitate: *Diù eſt quod quidam* occaſione accepta de finalitate Hymni, cujus Auctor penitus ignoratur, in quo dicitur: *Te trina Deitas unaque poſcimus, delectabilia, ter vocum Novitatibus, ut innoteſcerent, incumbentes, cœperint contendere, quod ſicut Trinus & unus Deus, ita trina & una Deitas, & debeat & Catholicè valeat dici*. Hymnus iſte videtur tunc in Eccleſia fuiſſe recentior, & tunc primitus intraſſe Galliam: videtur in quibuſdam fuiſſe, in quibuſdam Galliæ Eccleſiis non fuiſſe admiſſus & cantatus. Hinc ipſum Hincmarus appellavit vocum Novitates. Addidit ejus Auctorem eſſe ignorum, ideoque & nullius auctoritatis. Etenim de emiſſis ſine Auctoris nomine libris rectè ſcribit in quarto adversùs Marcionem libro Tertullianus: *Non eſt agnoſcendum opus, quod non erigat frontem, quod nullam conſtantiam præferat, nullam fidem repromittat de plenitudine tituli, & profeſſione debita Auctoris*. An iſte hymnus fuerit à Remenſi Eccleſia admiſſus, aut ejectus, neſcio. Eum Hincmarus aut non admiſit aut ejecit. In præfato libello edicit rationem: *Patris & Filii, & Spiritus Sancti una eſt Deitas, quæ Trinitas eſt unitas, & in hac unitate, id eſt, Deitate, quæ Trina eſſe non poteſt, quoniam pluralitate & numero, qui in Perſonis eſt, caret unus Deus, ſancta Trinitas inſeparabilis etiam in Perſonis diſtinctis, ſenſu eſt intelligenda*. In vocibus abſtractis idem ſignificatum eſt ſimul formale & rectum. Hinc illis datum Adjectivum appellat, & non appellare non poteſt ſupra iſtud unicum ſignificatum. Ità habent Dialecticorum Regulæ. Ex ipſis Hincmarus cenſuit per iſtam Propoſitionem, Deitas eſt trina, importari tres Deitates, atque ita Arianum errorem. Hinc Hymnum proſcripſit.

Aſt hunc tunc admiſerant, & conſtanter in ſuis officiis cantabant Sancti Benedicti Monaſteria, & forſan quis iſtius ordinis Monachus ipſum compoſuerat. Nam plures & Hymni & Antiphonæ, quæ etiamnum ſunt in Romano Breviario ab iſto doctiſſimo, & ſanctiſſimo ordine prodierunt. Et iſtum Hymnum ipſe etiam Hincmarus, dum apud Sanctum Dionyſium fuerat Monachus, haud dubiè cantaverat. Hinc ejus proſcriptio ſtatim paſſa eſt duros Adverſarios ex proprio ſuo ordine. Hinc poſt adducta de vocum novitatibus verba pergit; *Unde quidam pro ſuo modulo ſcriptitarunt, inter quos & Ratramnus, Corbejæ Monaſterii Monachus, ex libris Beatorum Hilarii, & Auguſtini, dicta eorum detruncando, & ad pravum ſuum ſenſum incongrue deflectendo, ſicut & Macarium Antiochenum Epiſcopum de quam plurimis Catholicorum libris feciſſe in ſexta Synodo legimus, ex hoc volumen quantitatis non modicæ ſcribens ad Hildegarum Meldenſem Epiſcopum compilavit*. Ratramnus fuit omninò eruditiſſimus. Etenim ipſum Gallicana Epiſcoporum Synodus judicavit aptum, & elegit ad refutandas Photii Patriarchæ Conſtantinopolitani ſchiſmaticas calumnias in omnem latinam Eccleſiam. Eruditiſſimos libros nuper vulgavit D. Lucas Dacherius. Erat ille etiam Hincmari ſubditus, ut pote Monachus Diœceſis Ambianenſis, & chariſſimus. Etenim iſtius Refutationis provincia præſertim tangebat Hincmarum: Utpote ipſi ſingulariter commiſſa per Sanctum Pontificem Nicolaum. Hinc Ratramnus fuit & conſtantiſſimus. Etenim res non modica fuit proprium, à quo ſummè diligebatur, Metropolitam invadere; Et quod ipſum graviſſimè offenderit, lucet ex ejus Reſponſis. Etenim Ratramno ſua impoſuit vitia. Primo, quod vocum Novitates diligeret. Deinde quod id ageret ex vanagloria, ut innoteſceret. Tertio, quod Macarium Antiochenum Patriarcham, qui in ſexta Synodo egit Monothelitarum Principem, & fuit damnatus, imitans, ſanctorum Patrum loca vitiaret, torqueret, truncaret. Porrò Ratramnus librum ſuum inſcripſit Hildegaro Meldenſi Epiſcopo in Senonenſi Provincia. Ex quo colligitur hæc Provincia Hincmaro non ſubfuiſſe. Hic liber periit, aut latet. Ejus quædam fragmenta Hincmarus nobis ſervavit in ſuo libro de Trina Deitate. Addit illum fuiſſe ſcriptum paulo ante quinque Pro-

Provinciarum Synodum, habitam apud Civitatem Sueſſionenſem. Hæc habita fuit noni ſæculi anno quinquageſimo tertio in menſe Aprili. Quare hæc quæſtio videtur cœpiſſe anno quinquageſimo-ſecundo. Ratramnus videtur Hincmari Edictum ſtatim impugnaſſe.

Eodem tempore Joteſcalcus, miſerabilis Monachus, erat clauſus in Hincmari carcere, & ipſe audiit has novas Hincmari lites. Hinc fecit quod Hincmarus ſcribit in Prologo ſui libri de Trina Deitate: *Hæc audiens Joteſchalcus Orbacenſis Monaſterii Remenſis Eccleſiæ Pſeudo-Monachus, tam invidia mei, quem in Eccleſia cantari Trinam Deitatem vetuiſſe audierat, quam more ſuo, qui nova & antea inaudita, canæque orthodoxorum intelligentiæ contraria adinvenire ac proferre ab ineunte ætate ſuæ vitioſæ indolis delectabiliter ſtuduit, & in eodem ſtudio permanſit, inde plurima ſcribere, & ad quoſcumque potuit primum latenter, deinde quantum ſibi licuit, apertè mittere procuravit, noviſſimè diebus iſtis hanc ſubjunctam Schedulam, quæ ad nos communiter per Complices, & Satellites ſuos pervenit, inde conſcripſit.* Miſerabilis Monachus, quod libris careret, plurima ſcribere non potuit: Attamen tacere noluit. Hinc ſcripſit iſtam ſchedulam, quam integram ſuo libro Hincmarus inſeruit, atque ita magnum nobis Theſaurum conſervavit. Quod Monachus Satellites habuerit, quis credat? Sanè eos clauſi in Epiſcoporum carceribus Monachi non conſueverunt habere. Haud dubiè fuerint Hincmari Satellites, qui Monacho rigidiſſimè invigilabant. Notanda ſunt verba: *Noviſſimè diebus iſtis hanc ſubjunctam ſchedulam inde conſcripſit.* Hoc eſt noviſſimè ante ſcriptum ab Hincmaro librum de Trina Deitate. Hunc ſe ſcripſiſſe ille affirmat ſtatim poſt librum de Prædeſtinatione. Et hunc videtur ſcripſiſſe iſtius ſæculi Anno ſexageſimo tertio aut quarto. Quare miſerabilis Monachus videtur eodem anno ſcripſiſſe iſtam ſchedulam. Quod inſuper alia, & quidem plurima ſcripſerit, Hincmarus adfirmat. Et poſſit eſſe. Nam & Facundus Hermianenſis Epiſcopus, in exilio ſine libris ſcripſit ſuos duodecim libros doctiſſimos & facundiſſimos.

Schedula, licet ſine libris ſcripta, fuit erudita. Audiamus quædam ejus verba: *Quiſquis eſt ille, qui dicit, nequaquam Deitas Trina dici Catholicè poſſit, ſed ſolummodo Deitas una ſit, debet interrogari ſubtiliter, quomodo dicat* UNAM, *& qualiter? utrum ſcilicet naturaliter, an Perſonaliter? Si reſpondit & dicit unam Deitatem eſſe credendam & confitendam Perſonaliter, niſi ſui conatus comprimat ſenſum, revera cum Sabellio audire meretur Anathema ſic preſentialiter ut mereatur illud etiam pati jure perpetualiter. Hinc enim Hæretici Sabelliani dicti nuncupatique ſunt etiam Patri-paſſiani, quia noluerunt, nec omninò potuerunt negare Deum Patrem paſſum, dum Deum perſonaliter ſomniaverunt unum, non ſicut Eccleſia Sancta, Catholica, & Apoſtolica credit, & confitetur Deum naturaliter unum, & perſonaliter trinum. At ſi metuens Anathemate ritè percelli, & illud cum Patri-paſſianis pati, dixerit Deitatem eſſe naturaliter unam, credere conſequenter debet & confiteri, ſi tamen vult veniam mereri, prorſus eſſe Perſonaliter trinam, ſicut ſcilicet Deum naturaliter unum, conſtat eſſe procul dubio Perſonaliter Trinum. Ac per hoc ſicut non poteſt in Hymnis, & Sanctorum Patrum libris, ubi dicitur trinus & unus Deus, immutari & dici, Sanctus & unus Deus, ita nimirum ſine mortis exitio immutari non poteſt, ubi dicitur Trina & una Deitas.* Hæc omnia miſerabilis Monachus largè confirmat. Demonſtrat per iſtam Phraſim non induci Arii Hæreſim, aut Tritheitarum. Et ex his vides, quod Hincmarus non totum Hymnum proſcripſerit, ſed in ultimo verſu unicam dumtaxat vocem mutarit. Pro vocibus, *Trina Deitas*. Hodie dicimus: *te ſumma Deitas.*

Iſta ſchedula longè potentius feriit Hincmarum, quam liber Ratramni. Etenim per plures annos tacuit ad hunc, & ipſum quaſi ſprevit; Ad iſtam verò ſtatim reſpondit edito libro de Trina Deitate. Exiſtimo eum pati non potuiſſe, quod carceratus Monachus ipſum notaret de Sabelliana Hæreſi, & allegaret non vana fundamenta. Audiamus Hincmariani libelli Prologum ad Clerum Remenſis Eccleſiæ: *Quapropter Miniſterio dignatione Divina indignitati meæ impoſito, ad hanc ſolicitudinis curam ac ſtudium non modo veſtris petitionibus ſum invitatus, verum & tractus, & quantum ipſa Deitas, quæ Trinitatis eſt unitas, dederit, & occupatio multiplex, atque contumacia, inertiaque ſenſus mei permiſerit, exequi ea quæ petiſtis, procurabo, ponens cum integritate ſua in hoc noſtræ Servitutis opuſculo Joteſchalci ſchedulas.* Affirmat ſe ad hanc feſtinam Reſponſionem fuiſſe à ſuo Clero non dumtaxat rogatum, ſed & compulſum; Nempè Clerus nolebat ſuum Epiſcopum de Hæreſi infamari. Reſponſionis ſcopus fuit duplex. Primò ſtuduit Monachi evertere adſertionem: *Quia ſicut Deus naturaliter unus & Perſonaliter dicitur Trinus, ita Deitas naturaliter una, & Perſonaliter Trina dici debet.* Secundò ſtudet demonſtrare, quod non ipſe Sabellianus, ſed quod Monachus ſit Arianus; ejus adſertionem adfirmat eſſe è proprio cerebro natam, ſacrarum litterarum ac Sanctorum Patrum teſtimoniis deſtitutam, & multis incommodis obnoxiam Blaſphemiam, ex ipſa inferri tres non ſolummodo Perſonas, ſed & Deitates, atque ita eſſe manifectè Arianam. Per Monachum adducta Patrnm Teſtimonia adſerit ab illo non intelligi, ac Diabolico more in pravos ſenſus detorquere: Ejuſdem nequitiæ accuſavit Ratramnum. Ejuſdem etiam librum hac in reſponſione tentavit refellere, quin & ſuas querimonias depoſuit apud Sanctum Nicolaum Pontificem. Etenim litteris, per quas miſerabilem Monachum de Prædeſtinatiana accuſavit Hæreſi, adjecit & hunc articulum: *Quod Prædeſtinatiani veteres non dixerunt, iſte ut audacius, ita & pernicioſius dicit Deitatem Sanctæ Trinitatis Trinam eſſe.* Presbyter Theodoardus Epiſtolam inſeruit ſuæ Remenſi Hiſtoriæ.

Verum conſtans Sancti Benedicti ordo fuit averſatus has novitates: Non ſolum Ratramnum, ſed etiam miſerabilem Monachum præpoſuit Hincmaro Metropolitæ. Conſtanter perrexit cantare: *Te trina Deitas, unaque poſcimus.* Audiamus

mus Hincmari iſta de re querimonias: *Bene facient Venerabiles Fratres noſtri Monachi, Viri Religioſi; ſi ita ut ſcriptum habetur in Beati Benedicti Regula, quam jure Jurando ſe obſervaturos profeſſi ſunt, obedientes, dependentes eidem Sanctiſſimo Patri immò Sancto Spiritui, qui per eum locutus eſt, relictis non neceſſariis ſuperſtitioſorum compoſitionibus, Sancti Ambroſii, ſicut ipſe Sanctus Benedictus percepit, vel nominatiſſimorum atque orthodoxorum Hymnis, de quibus ſufficienter habent, in diurnis, ac nocturnis laudibus, uſi fuerint, in quibus & Catholica Fides redolet, & piæ ſunt preces, & mirabilis eſt compoſitio, ne pro talibus, ſicut ex Hymni, cujus initium eſt:* SANCTORUM MERITIS INCLYTA GAUDIA, *cujuſque Compoſitorem hactenùs invenire nequivimus, finalitate, ubi cantatur, vel potius blaſphematur, Te Trina Deitas, aut ſcienter aut neſcienter ſcandalum in Eccleſia moveant, quæ aliis multis perturbationibus concutitur & vexatur, ſcientes, quid mereantur, qui ſuo vitio unum ſcandalizavit de puſillis credentibus, dicente Paulo: Sic autem peccantes in fratres, & percutientes conſcientiam illorum infirmam, in Chriſtum peccatis. Et neceſſe ſit eos Canonica ſecuritate percelli.* Ex quibus diſcimus varia. Primò quod iſtius Hymni Auctor tunc quis recentior, & ignotus. Secundò quod Hincmarus illum cenſuerit fuiſſe neſcio quem ſuperſtitioſum. Tertiò quod omnem illum fuerit averſatus. Quartò quod præſertim oderit extremum ejus verſum. Quod ipſum dixerit blaſphemum. Quintò quod iſtum Hymnum cenſuerit proſcribendum, ex Monachorum præſertim Eccleſiis. Ejus ratio fuerunt hæc Verba in Sancti Benedicti Regula: *Codices legantur in Vigiliis Divinæ Auctoritatis, tam veteris Teſtamenti, quam novi. Sed & expoſitiones earum, quæ à nominatiſſimis Doctoribus orthodoxis, & Catholicis*
Cap. 5. *Patribus factæ ſunt.* Et hæc verba: *Dicatur Reſ-*
Cap. 12. *ponſorium & Ambroſianum.* Ex his Hincmarus concluſit de Sancti Benedicti Fratribus nullos poſſe decantari Hymnos, niſi quos compoſuiſſet Sanctus Ambroſius, aut quis talis Pater Eccleſiæ. Sextò diſcimus, quod Hincmarus cenſuerit Sancti Benedicti Regulam fuiſſe dictatam à Spiritu ſancto. Erat tunc communis ſenſus latinæ Eccleſiæ. Septimò diſcimus, quod pertinaces iſtius Hymni Patronos & Cantatores Hincmarus ſperaverit caſtigandos. Utique à Nicolao Pontifice. Verum ille ad iſtam Hincmari relationem nunquam reſcripſit. Nulla eſt cujuſpiam Reſcripti memoria. Et hinc iſte Hymnus permanſit in uſu omnis Eccleſiæ: Etiam Gallicanæ. Nulla illum proſcripſit. Quædam tamen mutaverunt extremum verſum: Raſerunt, *Te Trina Deitas*, & poſuerunt, *te Summa Deitas*. Hincmarus cenſebat ponendum, *te Sancta Deitas*. Et Remenſis Eccleſia poſſit ſic poſuiſſe. Aſt aliarum Eccleſiarum Judicium pluribus placuit. Etiam Romanæ Eccleſiæ, cum qua omnes hodie ita canimus, & legimus. An Romana Eccleſia Hincmari judicium probarit, ignoro. Quidquid ſit hanc Phraſim, *Te Trina Deitas*, nequaquam proſcripſit. Nam ipſam in Hymno, quem pro matutino Venerabilis Sacramenti officio compoſuit, reſumpſit Sanctus Thomas Aquinas, & ipſam uſque hodie omnes unanimiter decantamus. Eandem tanti fecit Romana Eccleſia, ut & in nupera, facta per Urbanum octavum Pontificem Hymnorum correctione ipſam voluerit illæſam, ac intactam permanere. Ita & quartus, qui iſtum Sancti Thomæ Hymnum primus probavit, & ejuſdem confirmator octavus Urbanus judicarunt pro miſerabili Monacho, & Hincmari Judicium exſufflarunt. Dominus Cardinalis Cęſar Baronius adducta Hincmari ad Sanctum Papam Nicolaum verba expoſuit hoc modo: *Joteſchalcus non minus pernicioſè quam audacter defendit id, quod antiqui Prædeſtinatiani non dixerunt, quod Deitas Sanctæ Trinitatis ſit Triplex.* Et hinc concludit miſerabilem Monachum fuiſſe Hæreticum. Ad quæ ſcribit in ſuis de hac cauſa diſſertationibus Gilbertus Manguinus: *Notandum Goteſchalcum nulla ſchedularum illarum profeſſum Triplicem dici debere Deitatem, ſed tantum trinam dici poſſe Trinitatem, quod toto cœlo ab illo priori diſtat, itaut illud Hæreticum ſit, hoc non item.* Addit in Gallica Flodoardi traductione pro *Trina* eſſe poſitum Triplex: Et iſta ſola eſſe uſum Dominum Cardinalem. Hinc lapſum. Et quidem hanc locutionis ſpeciem, *Deitas eſt Triplex*, omnino profiteor eſſe inconcinnam. At propter Sancti Gregorii Nazianzeni auctoritatem non auſim damnare de Hæreſi. Iſtiuſmodi Sanctorum Patrum locutiones, uti à nobis imitandæ non ſunt, ita nec damnandæ. Hic eſt magnus rerum campus, Suo loco elucidandus. Porrò miſerabilis Monachus non dixit Trinitatem, ſed Deitatem eſſe Trinam. Certè hanc locutionem, *Trinitas eſt trina*, Hincmarus numquam impugnaſſet.

Anno Christi 848.

CAPUT SECUNDUM.

Plena vocum, Eſſentia, Natura, Subſiſtentia, Perſona, Uſia, Hypoſtaſis, *Notitia eſt penitus neceſſaria*.

Omnium iſtarum vocum Notitia ad evertendas ac revincendas plures Hæreſes eſt nobis penitus neceſſaria. Plures Hæreſes ſe occultarunt ſub iſtis, ac in earum prava acceptione fundarunt, omnes Sacro-ſanctæ Trinitatis ac Dominicæ Incarnationis Impugnatores. Quod eas Sabelliani ac Ariani dixerint eſſe ſynonimas, aut certè ejuſdem penitus rei ſignificativas, atque huic principio ſuos errores inædificarint, eſt ſupra oſtenſum. Exinde Sabelliani unam ſubſiſtentiam, Perſonam, Hypoſtaſim, Ariani intulerunt tres eſſentias, naturas, Uſias. Audiamus denuo San-
Cap. 6. ctum Anaſtaſium Sinaitam: *Sciendum omnes illos, qui unam ajunt in Chriſto eſſe Divinitatis ac humanitatis naturam, ex Ariſtotele & ex aliis Græcanicis diſciplinis hauſiſſe hoc, ut adſeverent naturam eſſe Perſonam, & ſimiliter Perſonam eſſe naturam. Nam Ariſtoteles dicit Perſonas eſſe peculiares ſeu ſingulares Naturas, ſeu eſſentias; Hanc inanem Doctrinam Arius ſecutus ſtatuit tres Vſias, Naturas, ſeu Eſſentias in Patre, & Filio, & Spiritu ſancto.* Eandem perverſam Regulam amplexus Sabellius dixit unam Hypoſtaſim, ſive Perſonam. Hinc
Cap. 8. Anaſtaſius ſcribit in alio iſtius libri capite: *Sabellius confuſionem in Divinitate per Phantaſiam ſuam archi-tectatus unam Hypoſtaſim Patris, & Filii, & Spiritus ſancti conſtituit Sceleſtus autem Arius bellum quaſi contra Sabellium gerere volens tres ſubſtantias diſſimiles in Conſubſtantiali Trinitate confinxit. At Eccleſia ſancta Regiam viam ingreſſa repudiavit tam Sabellii confuſionem quam Arii diviſionem.* Docet aliud eſſe Uſiam, ſeu eſſentiam; aut naturam, aliud eſſe Hypoſtaſim, ſubſiſtentiam, ſeu Perſonam. Hinc in Deo unam Naturam adſerit, tres Perſonas.

Eodem luto, & principio inhæſerunt Neſtorius & Eutyches, omnes Neſtoriani atque Eutychiani. Hinc de Neſtorio ac ejus Magiſtro Theodoro Mopſueſtienſi Epiſcopo Chriſtum Dominum eſſe duas naturas & unum filium profitentibus, quinta Synodus in ſuo decreto conſtanter aſſerit fuiſſe Profeſſionem doloſam, & adjunxit cauſam: *Theodorus Naturas pro Perſonis ſeu ſubſiſtentiis accipit, Neſtorius naturas pro Perſonis accipit.* Et de ſceleratiſſimo Eutychianiſta, ac intruſo Antiochiæ Pſeudo-Patriarcha Severo habet vita Sancti Sabbæ Abbatis: *Severus affirmat ſubſiſtentiam eſſe Naturam, & Naturam eſſe ſubſiſtentiam, & nullam differentiam in his nominibus, ſciens ſanctam, & adorandam & Conſubſtantialem Trinitatem auſus eſt dicere Trinitatem Divinarum ſubſiſtentiarum, Naturarum, & Deitatum, & Deorum.* Affirmat ſceleratum hominem, dum naturam & Hypoſtaſim non vult diſtinguere, eſſe lapſum non ſolummodo in Eutychianam Dominicalium naturarum confuſionem, ſed etiam in Arianam Blaſphemiam. Etenim inter varias Eutychianas factiones fuit & factio Tritheitarum, & ejus prima origo fuit ſceleratus hic Severus. Et iſtud Teſtimonium ſeptima Synodus inſeruit ſuis Actis. Eadem Synodus ſuis Actis inſeruit doctiſſimum opus, quod adverſum ſceleratam Conſtantini Caballini in Hiegis Palatio celebratam Synodum compoſuit Sanctus Stephanus Martyr ac Abbas ad Sanctum Auxentium, & ex ipſo habemus *Eutychianorum, id eſt, eorum qui prædicant unam naturam, ſecundum ſubſiſtentiam in Unitate Chriſti, & per hoc dogmatizant confuſionem, veritatis tranſmutatio nihil aliud in illis eſt, niſi quod ſubſiſtentiam & naturam id ipſum definiunt.* Et Sanctus Anaſtaſius Sinaita, poſtquam in iſto principio fundatum Sabellii atque Arii errorem expoſuit, proſequitur: *Eandem perverſam Regulam amplexus Severus docuit ex duabus particularibus naturis, ſeu Eſſentiis, & Hypoſtaſibus dimidiatis, ac imperfectis, unam Chriſti naturam confectam & conſtitutam eſſe. Idem docuit Eutyches, Dioſcorus, Timotheus, Jojanus, Julianus, Jacobus, Petrus Cnapheus, Barſamiphius, & Theodoſius decem Cornibus inſtructi; Decem viratus erroris: Neque ex ſcripturis & Evangelio, ſed ex Ariſtotelicis Categoriis, hanc ſuam ſententiam hauſerunt, qua contendunt naturam* Cap. 6.

ram

ram eſſe Perſonam, nullamque naturam eſſe ſine Perſona. In alio item Capite demonſtrat Arii atque Sabellii Blaſphemias niti iſto Principio, & pergit: *Sic nuper Neſtorio duas in Chriſto Perſonas conſtituente, miſerrimo autem Severo unam in Chriſto naturam profitente, ſancta Eccleſia tam Neſtorii diviſionem reprobavit, unam in Chriſto Perſonam prædicans, quam Severi confuſionem rejecit docens unum & ſolum Chriſtum Dominum noſtrum eſſe duas in Hypoſtaſi inconfuſe, & indiviſe unitas naturas, pariter deteſtans Severi Confuſionem, & impii Neſtorii diviſionem.* Denuo adjungit hæc ſcelerata dogmata fundari in Doctrina Ariſtotelis & Græcorum. Eodem in capite demonſtrat iſtarum vocum, ac rerum ab ipſis ſignificatarum, diſtinctionem eſſe fundatam in Sacris litteris, atque dicit: *His ex Divinis litteris, Prophetiſque allatis, etiam atque etiam metuo, anxieque ſollicitor, ne hujuſmodi refutationibus exſtimulatus Severus, ex tumulo exiliens, ſuumque deci-cornem Cætum convocans, collata Synodo Chriſtum, Moyſen, Paulum, Prophetas & Evangeliſtas repudiet, proculque à ſe amandet eo modo, quo cum Eccleſiæ Doctoribus egit, & quaſi lege lata edicat, uſque ad Neſtorii ætatem Dicta Chriſti, Prophetarum, & Apoſtolorum ſubſtitiſſe, omnemque fidem meruiſſe, ſed à Neſtorii tempore repudiari debere, neque periculo vacare vetus ac novum teſtamentum, quod non aſſerat naturam & Perſonam unum & idem eſſe; nam ad exiſtentes Hæreſes eſſe variandas, & invertendas Divinas litteras, ſanctorumque Patrum aſſertiones, eaſque modo recipi, modo repudiari debere. Hæc molitus Severus in anguſtias redactus, mentiſque dubius, qua tandem quaſi Perſona ſanctorum Patrum de duabus in Chriſto naturis dicta reddat irrita, & tandem non Apoſtolorum, ſed Græcorum more Naturam accipit.* Confundit cum Perſona. Hoc principium vult cunctis non dumtaxat ſanctorum Patrum, ſed etiam Prophetarum atque Apoſtolorum Adſertionibus & Teſtimoniis prævalere.

Cap. 8.

Inter decem iſta Severi Cornua fuit factio Mono-Phyſitarum. Et apud hos laudatus Anaſtaſius affirmat decantatiſſimum fuiſſe hoc principium: *Nulla natura eſt ſine Hypoſtaſi.* Et in alio Capite demonſtrat Nicænam Synodum diſcreviſſe inter Naturam, ac Hypoſtaſim, ac proſequitur: *Ex qua cum primis pudefaciendi ſint Theodoſiani, & Jacobitæ, qui eſſentiam ſive Naturam atque Hypoſtaſim idem eſſe dicunt.* Anaſtaſii tempore apud Alexandrinam Theodoſii Sinagogam Preſbiter & logo-Graphis erat Georgius Clidopheus. Etiam hic cum illo diſputans aſſidue blaterabat: *Nulla eſt natura abſque Hypoſtaſi.* Eadem ſcripſit in Tractatu de duabus Chriſti Domini voluntatibus Sanctus Joannes Damaſcenus: *Operæ pretium ſit ſcire, mitti Hæreticos in errorem ex nominum ambiguitate. Unius Naturæ Adſertoribus Acephalis inde contigit, ut unam naturam dicerent in Chriſto, quod dicerent unum & idem, naturam ac Perſonam, ut ne ſcilicet Chriſtum dividerent in duas Perſonas. Item Neſtorianis, ut dicerent duas Perſonas: ut ne duas Chriſti naturas in unum confunderent.* Addit ex eodem denuo principio fuiſſe lapſos & Monothelitas. Demetrius item

Cap. 2.
Cap. 5.
Cap. 10.

Metropolita Nicænus ſuo operi de Jacobitarum Chatæitzarionum Hæreſi inſeruit hoc ipſorum palmare argumentum. *Dicunt Naturam omnem in Hypoſtaſi eſſe, omnemque Hypoſtaſim intelligi in natura, appellantes Hypoſtaſim, quæ eſt cum proprietatibus. Talis verò habet tum eſſentiæ communitatem, tum Hypoſtaſis proprium. Siquidem ergo, ajunt, alia eſt Deitatis Natura, alia humanitatis, juxta quod Patribus conſtitutum eſt. Nam quorum ſunt diverſæ definitiones, eorum quoque diverſæ ſint Naturæ. Ergo neceſſe eſt ut etiam juxta Neſtorium dicantur duæ Hypoſtaſes. Sin verò non dicimus duas Hypoſtaſes ac Perſonas, nec duas quoque Naturas oportet dicere.* Et in prima adverſum ſuæ Gentis Errores invectiva ſcribit Iſaac Primas Armeniarum: *Quis audiens primam ſacram Trecentorum decem & octo Patrum Nicænam Synodum, tres Perſonas, ſeu Hypoſtaſes, unamque ſubſtantiam ſeu Naturam in ſancta Trinitate prędicantem non eos tamquam Adverſarios oderit, ac negantes Nicænam Synodum,* qui Naturam Perſonam eſſe impie, ac ſtulte dicant. Cap. 11.

Laudatus Sinaita Anaſtaſius rectè adfirmat iſtud devium Principium eſſe in Gentilibus Philoſophis, & iſtud aſſiduè inculcat, & denuo pergit: *At expulſat ſemel Græcanica ſapientia à Chriſto per os Pauli loquente nequaquam patimur nos fideles, ut Chriſti dogmata tradantur, & explicentur ad Ariſtotelis normam, & diſciplinam. Igitur quando quis ex ſupradicta decem-Cornuum factione ad nos acceſſerit de Chriſto nobiſcum diſceptaturus, ne prius ullum verbum defenſionis gratia faciamus, quam percunctemur, quid intelligat nomine* NATURÆ. *Quomodo Naturam interpretetur. Quid ſit Natura, quid Hypoſtaſis, quid eſſentia, quomodo definiat Perſonam, & qua notione genus accipiat. Et ſi tibi Ariſtotelicas, & Homericas definitiones, & leges produxerit, affirmans Perſonam eſſe Naturam, nullam ſalutem ei de cætero dicito, ipſumque ad inferiora cum Diabolo amandato, vel potius ablegato infra Diabolum. Neque enim ipſe Diabolus auſit Græcam ſapientiam anteponere Moſaicæ, Propheticæ, Evangelicæ & Apoſtolicæ traditioni. Ergo quicumque Spiritus Sancti amatores ſumus, omnia quæ ad Chriſtum pertinent dogmata prædicemus, & annunciemus cum ſancta Catholica Eccleſia ſecundum traditionem veteris & novi Teſtamenti. Interpretemur ſecundum Moyſen, Prophetas, & Evangelium, eſſentiam, Genus, Naturam, Hypoſtaſin, Perſonam, ita ut nullus contradicere poſſit.* Affirmat & inſigniter demonſtrat omnes ſacras utriuſque Teſtamenti Paginas diſtinguere inter Uſiam & Hypoſtaſim, atque concludit: *Si Exarchi & Præſides Deci-Cornis illius Sodalitii hæc non perpenderunt, neque Moyſis, aut Salamonis, aut Chriſti, aut Jacobi, aut Pauli rationem habuerunt, quod attinet ad ea quæ de natura & Perſona tradiderunt. Si enim hæc ex lectione cognoviſſent, utique Dominum Gloriæ non blaſphemaſſent, dicendo naturam non eſſe ſine Perſona, ſed unum idemque reputari debere Naturam & Perſonam.* Severi Factionem *aſſiduè* arguit, *quod naturam ac Perſonam non Theologicè definierit, ſed Ariſtotelicè.* Idem Anaſtaſius in primo Capite eleganter ſcribit: *Quia ſtabile & inconcuſſum fundamentum*

C. 6.
C. 8.

mentum omnis ſapientiæ, quæ à ratione proficiſcitur, conſuevit eſſe Præceptio, & Prænotio Definitionum propoſito argumento inſervientium, ideo oportet ut illæ antecedant, tamquam præſentis argumenti certiſſimæ Duces. Paucis enim & his minime omnium, qui Ævo noſtro degunt, curæ & cordi fuit, ut definitiones bene cognitas, perſpectaſque haberent, ſed quaſi in nocturna, vel potius Cæcorum pugna, multi Hæreticorum, cum quibus manus conſeruimus, de Dogmatibus ad Chriſtum pertinentibus digladiabantur. Quos meritò effuſe riſimus, potiſſimum illos, qui Alexandriæ vivunt. Quid enim magis ridiculum eſt? de natura nova Dogmata cudebant, & diſceptabant, & quæ naturæ definitio eſſet penitus ignorabant, de Hypoſtaſi contendebant, & quid Hypoſtaſis eſſet, non cognoſcebant. Sabelliana, Ariana, Neſtoriana, atque Eutychiana Hæreſes plenè hærent in Uſia & Hypoſtaſi: in eſſentia ac ſubſiſtentia. Igitur neque quis ipſas defendere, neque nos ipſas evertere poſſumus, niſi iſtas voces plenè intelligimus. Et intelligere non poſſumus, niſi per rectas definitiones; ſinè his & nobiſcum & inter ſe pugnabant Eutychianiſtæ. Præſertim Alexandriæ. Hìc enim ob pertinaciſſimum Hæreſiarchæ Eutychetis defenſorem Patriarcham Dioſcorum, damnatum à Chalcedonenſi Synodo, dudum fuit nidus omnium Eutychianiſtarum. Hinc ipſos Andebatarum more digladiari, & eſſe riſu dignos, rectè cenſuit & dixit Anaſtaſius. Et rectè concludit: *Nos igitur ope Chriſti à teneris Unguiculis per Paternam traditionem ſcientia definitionum accuratè accepta, & conſpicati poſt Deum per illam omnes Adverſarios fuſos, fugatoſque eſſe, hortamur ut ante omnia habeatur ſedula definitionum cura, maximè illarum, quæ ad defenſionem doctrinæ de Chriſto faciunt. Ne ſitis Barbari de cæcitate percuſſi, iſque qui vobiſcum* loquitur, iterum Barbarus.

Et proſequitur: *Principio ſcire oportet, Traditionem Eccleſiæ nequaquam in omnibus ſervare, & inſequi Græcorum Philoſophorum definitiones; præcipuè in diſputatione de Myſterio Chriſti & ſacro-ſanctæ Trinitatis; ſed ſuas quaſdam ex Evangelicis & Apoſtolicis fontibus deductas ſequitur Regulas: nam Miſterium de Divinitate omnes naturales definitiones & leges tranſcendit, quod cum Hæretici non adverterint, à recta via exciderunt. Propterea dicebat Paulus ſe non in perſuaſibilibus humanæ ſapientiæ hujus Mundi ſermonibus prædicare Chriſtum, eo quod hujus Mundi ſapientia, & omnis Philoſophiæ cognitio ſit ſtultitia apud Deum.* Quod longè veriſſimum eſſe in præſenti materia, Anaſtaſius demonſtrat exemplis. Audi primum: *Adverte quod prima Philoſophiæ definitio ſanciat: Quæ natura ſibi mutuo adverſantur, impoſſibile eſt in mutuam communionem venire. Exempli gratia, fieri non poteſt ut ignis ferro jungatur ſine noxa. Atqui prima ſalutis noſtræ definitio evertit primam Philoſophiæ definitionem, dum docet Virginitatem & Partum, Divinumque ignem & naturam Carnis in unam Communionem, & ſocietatem coaluiſſe.* Gentilium Philoſophi conſtanter docent duas diverſas ac totales Naturas non poſſe uniri & componi in unam Hypoſtaſim. Hinc Divina Incarnatio fuit illis ſtultum Dei, ac ſtultitia Prædicationis. At verò nobis vocatis, & electis eſt ſumma, ac Unica ſapientia. Audi alteram Philoſophiæ definitionem: *Sola illa & unica Hypoſtaſis, quæ omnia continet, circumſcripta eſt; fieri enim non poteſt, ut quis Binarium aut Ternarium incircumſcriptum dicat. Nam in circumſcriptione unitatis ineſt binarius.* Anaſtaſius reſpondet: *At verò ſancta Eccleſia tres Hypoſtaſes incircumſcriptas in Deo confitetur.* Gentilis Philoſophia cenſet Uſiam & Hypoſtaſim eſſe unum, & idem, ideoque unicæ Uſiæ credit non poſſe eſſe tres Hypoſtaſes. Audi tertiam gentilium definitionem: *Plato ait Paternitatem prius eſſe quam ſit ratio Filii.* En fontem Arianiſmi. Etiam Arius pro ſuis Patriarchis habuit Philoſophos. Anaſtaſius reſpondet: *Eccleſia verò docet Filium ſimul cum Patre exiſtere ante omnia ſæcula, pariterque initii expertem eſſe. Hæc & hujus generis alia probe ſciens Divinus Baſilius ſic ſcribit ad Amphilochium: Natura & Eſſentia in Eccleſiaſticis dogmatibus idem ſunt: Significat in Græcorum ſchola Naturam & eſſentiam diſtingui.* Proinde Gentiles diſtinguenda confuderunt, & confundenda diſtinxerunt. Quid differentiæ inter Eſſentiam & Naturam Ariſtoteles poſuerit, Anaſtaſius ibidem exponit. Mox infra elucidabitur.

Anaſtaſius nobis ſuadet, ut ſectemur definitionem Romani Clementis: *Quamobrem preſtantiſſimus ille Sapientia & Doctrina Clemens compoſuit proprias Eccleſiaſticorum Dogmatum definitiones, tanquam genuinus ſanctorum Petri, & maxime ſapientiſſimi Pauli Diſcipulus, cum audiſſet ipſum valde repudiare, & deteſtari Græcanicam ſapientiam.* Eſt magnum & dignum Sancti Clementis Elogium. Quem ejus librum laudet Anaſtaſius, fateor me ignorare. Hinc interim diſco Sanctum Paulum Apoſtolum *de Uſia ac Hypoſtaſi* diſputaſſe cum Gentilibus: Et hac occaſione Chriſtianas ipſarum definitiones fuiſſe formatas à Romano Clemente, ex doctrina Sancti Pauli. Adeo antiqua eſt hæc quæſtio. Utinam iſtas authenticas definitiones haberemus ad manum: utinam iſtas Anaſtaſius inſeruiſſet ſuis ſcriptis: Eundem Doctiſſimum Anaſtaſium jam audivimus inculcantem, quod harum rerum definitiones ex ſacris litteris ſint hauriendæ: ac item ex ſanctis Patribus: Et hanc Regulam tanti facit, ut omnes, qui Uſiam, & Hypoſtaſim, naturam, & Perſonam cum Philoſophis confuderint, cenſeat incorrigibiles, induratos in Eutychiana aut Neſtoriana Hæreſi, non admittendos ad collationem, ſed cum Diabolo, & ad Diabolos adjiciendos. Licet dura, eſt juſta ac vera ſententia.

CAPUT TERTIUM.

Præfatæ voces exponuntur : Et ipſarum ſignificata definiuntur.

Epiſt.222. DE voce, *Eſſentia*, ſcribit Sanctus Auguſti-
nus in litteris ad Nobilem virum Conſen-
tium: *Nonnulli noſtri, & maxime Græci, Trini-
tatem quæ Deus eſt, magis eſſentiam quam unam
ſubſtantiam eſſe dixerunt, aliquid inter hæc duo
nomina intereſſe arbitrantes vel intelligentes, unde
nunc diſputare non eſt opus.* Dicit: *Arbitrantes,
vel intelligentes* reſpicit famoſam quæſtionem,
C. 8. quæ olim de vocibus, *Hypoſtaſis* & *ſubſtantia*,
fuit inter Græcam & Latinam Eccleſiam. Ea-
dem de re ſcribit in quinto libro de Sanctiſſima
Trinitate: *Eſſentiam dico, quæ Uſia græce dici-
tur, quam uſitatius ſubſtantiam vocamus. Dicunt
quidem & illi Hypoſtaſim, ſed neſcio quid volunt
intereſſe inter Uſiam & Hypoſtaſim.* Hoc eſt inter
C. 5. eſſentiam & ſubſtantiam. In ſeptimo libro eſſe
illud, quod aliis ſubſiſtit ſeu ſubſtat, atque ita
ſubſtantiam quaſi confundit cum ſubſiſtentia.
Hoc nomen non exprimit: Et proſequitur: *Deus
ſi ſubſiſtit, ut ſubſtantia proprie dici poſſit, ineſt in
eo aliquid tanquam in ſubjecto, & non eſt ſimplex.
Unde manifeſtum eſt Deum abuſive ſubſtantiam voca-
ri, ut nomine uſitatiore intelligatur eſſentia, quod
vere & proprie dicitur, ita ut fortaſſe ſolum Deum
dici oporteat eſſentiam. Eſt enim vere ſolus, quia
incommutabilis eſt. Idque nomen ſuum famulo ſuo
Moyſi enunciavit; cum ait. Ego ſum, qui ſum. Et
dices ad eos: Qui eſt miſit me ad vos. Sed tamen
ſive eſſentia dicatur, quod proprie dicitur, ſive
ſubſtantia, quod abuſive, utrumque ad ſe dicitur,*
C. 7. *non relative ad aliquid.* Rectè dicit eſſentiam ac
uſiam eſſe voces Synonimas. Hinc de Arimi-
nenſi Synodo ſcribit in Dialogo contra Lucife-
rianos Sanctus Hieronymus: *De Uſiæ nomine
abjiciendo veriſimilis ratio præbebatur, quia in
ſcripturis, ajebant, non invenitur, & multos ſim-
pliciores ſua novitate ſcandalizat: Placuit auferri.
Non erat Epiſcopis cura de vocabulo, cum ſenſus eſſet
in tuto.* Arguit iſtam Synodum, quod ex Ni-
cæno Symbolo expunxerit has voces: *Ex ſub-
ſtantia Patris. Conſubſtantialem Patri.* In Græco
eſt: *Uſia. Omouſius.* An iſtius Symboli latinus
hodie contextus ſit ille ipſe, quem compoſuit Ho-
ſius Cordubenſis Epiſcopus, an ſit ab alio tranſ-
latus ex Græco, non poſſim definire. Quid-
quid ſit, illius Auctor voces, *ſubſtantia & conſub-
ſtantiale*, accepit pro vocibus, Eſſentia & co-
eſſentiale. Eas confundit Sanctus Auguſtinus;
maluiſſet poni aut transferri: *Ex eſſentia Patris,
Co-eſſentialem Patri.* Communis loquendi modus
eſt nobis hodie attendendus ac ſequendus. Eſ-
ſentia, & ſubſtantia, Conſubſtantiale & Co-
eſſentiale ſunt confundenda. Eutychianæ Hi-
ſtoriæ Breviculus, ſeu acta de nomine Acacii
Conſtantinopolitani Epiſcopi hæc habent: *Ca-
tholica fides Chriſtum eſſe fatetur, non unius natu-
ræ, ſed unius eſſentiæ, atque Perſonæ.* Vocem,
Eſſentia, accipit pro Perſona. Eſt locutio in-
ſueta, ac nullatenus admittenda.

Pergamus ad vocem, *Natura*. De quibuſ-
dam Gentilium Philoſophis, non videntibus
hunc Mundum eſſe liberum Divinæ Majeſtatis
opus, ſcribit in tertio Divinarum Inſtitutionum
libro Lactantius Firminianus: *Iſti cum aut igno-* C. 28.
*rarent à quo eſſet effectus Mundus, aut perſuadere
vellent nihil eſſe Divina mente perfectum, Naturam
eſſe dixerunt rerum omnium Matrem, quaſi dicerent
omnia ſua ſponte eſſe nata. Quo verbo planè impu-
dentiam ſuam confitentur: Natura enim remota pro-
videntia & Poteſtate Divina prorſus nihil eſt.* De-
monſtrat iſtius vocis verum ſignificatum ab illis
non fuiſſe perceptum, & concludit: *ſtultitia igitur* C. 29.
*& error, & cæcitas, &., ut Cicero ait, Ignoratio
rerum atque Cauſarum, naturæ nomen induxit.*
Quidam diſtinxerunt naturam Naturatam.
Chriſtiani dicunt, Creantem, & Creatam:
Lactantius ibidem exponit: *Si Natura ratio
eſt, vel neceſſitas, vel condicio naſcendi, non eſt
per ſe ipſam ſenſibilis, quia neceſſe eſt mentem eſſe
Divinam, quæ ſua providentia naſcendi principium
rebus omnibus præbeat.* Aut ſi natura eſt cœlum,
atque Terra, & omne quod natum eſt, non eſt
Deus Natura, ſed Dei opus. Proinde propria
cujuſque rei, quæ ipſi Dominus Creator indi-
dit, Principia ſunt Natura, Naturata aut Crea-
ta; Divina ſapientia, quæ juxta ſempiternas
ac incommutabiles ſua Ideas indidit, eſt natura
naturans, ſeu Creatrix. Eodem in ſenſu Ari-
ſtoteles ſcripſit Naturam eſſe Principium motus
& quietis. Et rectè dixit. Rectè item diſtinxit

in activum, & paſſivum principium, ideoque corporeas Subſtantias componi ex materia & ſubſtantiali forma, quam Philoſophiam conſtantiſſimè tenent Sanctus Auguſtinus, ac alii Eccleſiæ Patres, ideoque turbida hujus ſeculi ingenia ipſam ſine fundamento machinantur proſcribere. Imperitia ſemper prurit, & hinnit ad nova.

C. 32. Tertullianus in libro de Anima diſtinguit naturam à ſubſtantia: *Aliud eſt ſubſtantia, aliud Natura ſubſtantiæ. Si quidem ſubſtantia propria eſt rei cujuſque, Natura verò poteſt eſſe communis. Suſcipe exemplum. Subſtantia eſt lapis, ferrum, Duritia lapidis eſt ferri, Natura ſubſtantiæ eſt. Duritia communicat, ſubſtantia diſcordat. Mollitia lanæ, mollitia plumæ; Pariant naturalia earum, ſubſtantiva non pariant.* Subſtantiam cenſet eſſe rei eſſentiam, per Naturam intelligit Acciden-
C. 52. tia. Ita & in alio ejuſdem libri capite ſcribit: *Mortem bifariam diſtinxit humanus adfectus, in ordinariam & extraordinariam formam, ordinariam quidem, naturæ deputans, placidæ cujuſque mortis, extraordinariam verò, præter naturam indicans, violenti cujuſque finis. Qui autem Primordia hominis novimus, audenter determinamus, Mortem non ex natura ſecutam hominem, ſed ex culpa, ne ipſa quidem naturali. Facilè autem uſurpari naturæ nomen in ea quæ videntur à Nativitate ex accidentia adheſiſſe.* Denuò affirmat Naturam eſſe accidens. Nempe illud quod ex intrinſecis cujuſque rei principiis conſequitur. Hoc ſenſu Gentiles placidam ex peccati delicto Mortem appellant Naturalem. Quoniam originale peccatum ignorant, cenſent mortem illam eſſe Naturæ debitum. Hinc nos Chriſtiani nullam mortem dicimus naturalem. Addit poſſe talem dici: *Quia* nempe *naturæ nomen poteſt facile uſurpari in ea quæ videntur à Nativitate ex Accidentia adheſiſſe.* Ita & Sanctus Paulus ſcripſit omnem generatum hominem eſſe natura filium iræ. Et ex ipſo Sanctus Auguſtinus originale peccatum frequenter appellavit naturale. Et ex iſta phraſi Julianus Eclanenſis Epiſcopus accepit anſam accuſandi illum de Manichæa Hæreſi, ac Traduciana.

De vocis, *natura*, ſignificatione ſcribit etiam
C. 230. in ſuis, à Photio Conſtantinopolitano Epiſcopo redactis in compendium, orationibus Sanctus Eulogius Patriarcha Alexandrinus. Adfirmat palmare omnium Neſtorianarum ac Eutychianarum litium fundamentum & originem eſſe Errorem, qui confundit Naturam & Hypoſtaſim. Atque proſequitur: *Etenim cum dicamus unam in Trinitate Naturam eſſe, neceſſario dicendum erit unam quoque eſſe Hypoſtaſim. Aut ſi tres Hypoſtaſes, Natura quoque in tres erit partienda naturas. Hinc commenti ſunt aliud eſſe Naturam, & aliud eſſentiam. Naturam rurſus diviſerunt in Generalem, & ſingulares Naturas. Et cum ad Sergium ſcribit Severus; unam, inquit, eſſentiam Chriſti eſſe voluimus dicere, ne concurrentium differentiam auferamus. Nam vel una ſemel nata eſſentia aut etiam qualitate, quomodo manſit Naturarum, ex quibus unus exiſtit Chriſtus, ſecundum Eſſentiam differentia? ſi enim una qualitas eſt & eſſentia, fruſtra deinceps ponit differentiam. Et ſane quibus fundamentis nixus unam aſſerere Eſſentiam; Severus recuſat eiſdem, vel invictus negare cogetur unam eſſe in Chriſto Naturam. Nonnulli porro ex impudentioribus Naturam, Perſonam, eſſentiam idem eſſe admittentes, non horruerunt adfirmare etiam in Sancta Trinitate tres eſſe Eſſentias, & tres Deos, & tres Deitates, etſi non verbo, mente tamen docent. Et hi quidem damnantur, velut tres Eſſentias in Trinitate prodigioſe cudentes, hi verò quod non propriè Deum Patrem, aut Filium, aut Spiritum Sanctum dici cenſeant. Iſti vero fortaſſe ſint, qui tantum ſignatas ſeu figurativas proprietates putant eſſe Hypoſtaſes; Ita in multas ſententias & errores alios illorum diſſecta ſecta progreſſa eſt: Quemadmodum & de differentia concurrentium in Chriſto Naturarum.*

Eutychianiſta Severus pertinaciſſimè voluit in Chriſto Domino eſſe unicam uti perſonam, ita & naturam: Naturam ac Perſonam eſſe penitus idem. Verum humana atque Divina Natura quomodo poſſint eſſe eadem? Hinc inter Severi ſectatores quidam diſtinxerunt Eſſentiam ac Naturam, quidam confuderunt. Priores in Chriſto Domino duas eſſentias poſuerunt, unicam Naturam. Poſteriores hoc improbarunt, ideoque uti in Domino unam Naturam, Perſonam atque eſſentiam, ita in Divina Majeſtate poſuerunt tres, uti Perſonas, ita & Eſſentias atque Naturas. Hi ſunt ex Theodoſio, Alexandriæ Pſeudo-Patriarcha, nati novi Ariani, Tritheitæ. Alii erubuerunt de hac ſcelerata Blaſphemia: ſaltem ore dixerunt unam Naturam atque eſſentiam. Etiam tres Perſonas non ſunt auſi negare. Hinc reciderunt in Arii Blaſphemiam: Compulſi ſunt fateri non niſi unicam Perſonam eſſe verum Deum, ideoque duas à vera Deitate excludere. Hinc ipſorum aliqui blaterarunt trium Divinarum Perſonarum Proprietates non eſſe veras Hypoſtaſes, ſed ſignatas dumtaxat, ac figurativas. Ita Hæreſis procedit de errore in errorem, de Blaſphemia in Blaſphemiam. Et adverſum illos Sanctus Eulogius affirmat eſſentiam, ac Naturam eſſe unum & idem. Quod ipſum contra eoſdem errores conſtanter ſcribit Sanctus Anaſtaſius Sinaita: *Quid eſt natura? Natura ex* C. 2.
Apoſtoli Inſtitutione, eſt omne quod in veritate exiſtit, nec à ſola Phantaſia fingitur, de quo poſtea copioſius. Eccleſia Naturam vocat ipſam rerum exiſtentium veritatem, ſive id quod Eſſentia illarum inſitum eſt. Natura dicitur à naſcendo, & quod ſit, ſeu exiſtat. Sicut & Uſia, Eſſentia dicitur, quaſi Uſia, Ens, Exiſtens, quæ vere concipitur, ſeu cogitatur eſſe. Natura, & Uſia, ſeu Eſſentia, & Genus, & forma unum idemque in Eccleſiaſticis dogmatibus ſignificant: Quemadmodum Panis, Fruſtulum, & Buccella idem ſonant. Demonſtrat Apoſtolum, dum dixit natura eſſe Filios Iræ, fuiſſe locutum impropriè, ac pergit: *Natura id nominatur, quod eſſentialiter ſe ita habet; ſicut natura, ſeu naturaliter lucis natura ad illuminandum facta eſt. Et ignis naturaliter procreatus eſt ad urendum. Et Terra natura condita eſt, ut germina proferret. Hanc autem Traditionem, ac Naturæ definitionem, quam ex veteri & novo Teſtamento nunc attulimus, neque Doctor, neque Angelus de Cœlo umquam in æternitatem expugnabit aut evertet.* Et hæc ſua dicta firmat ex Magno Baſilio in litteris ad San-

ctum Amphilochium : *Natura , & eſſentia in Eccle-*
ſiaſticis Dogmatibus ſunt idem.

Tritheita Theodoſius fuit Alexandrinæ Eccle-
ſiæ Alumnus,ac tandem Pſeudo-Epiſcopus. Hinc
fundamentum captavit à Sancto Pierio , de quo
4. Nov. Romanum Martyrologium : *Pierius Presbyter*
Alexandrinus in Divinis ſcripturis nobiliter eruditus,
vita puriſſimus , & ad Chriſtianam Philoſophiam
nudus penitus , ac expeditus ſub Caro , & Diocle-
tiano Principibus , regente Alexandrinam Eccleſiam
Theona , florentiſſimè docuit Populos , & diverſos Tra-
ctatus edidit . Poſt perſecutionem verò omne vitæ
ſuæ tempus Romæ verſatus , in pace quievit . Eun-
dem in Eccleſiaſtica Hiſtoria laudat Cæſareenſis
Euſebius , ac in Illuſtrium Virorum Catalogo
Sanctus Hieronymus. Addit fuiſſe appellatum ,
ſecundum Origenem. Erat iſtius Eccleſiæ Doctor,
& ſcholarum Præfectus. Quæ omnia habet etiam
L. 119. in Bibliotheca Photius ; Et adjungit ; Pierius *de*
Patre & filio pie credit , niſi quod ſubſtantias duas
totidemque naturas dicit eſſe : ſubſtantiæ & naturæ
nomine , quantum ex iis , quæ hunc locum antecedunt
& conſequuntur , colligitur pro Hypoſtaſi uſus , non
ita verò ut qui Ario adhærent . Eodem abuſu vo-
cem , *Natura* , accepit Sanctus Cyrillus Alexan-
drinus ; Etenim in laudata Photii Bibliotheca
L. 228. Sanctus Ephremius Antiochenus memorat & ex-
ponit Syncletici Turſenſis Metropolitę Synodum,
atque adjungit. Syncleticus *Beatum Cyrillum alicu-*
bi Natura pro *Perſona uſum eſſe oſtendit , cum dicit*
unam maxime verbi naturam carnem induiſſe ,
non ipſum dicere ſæpe cum duas confeſſum naturas ,
quemadmodum mutato conſilio unam Naturam , niſi
forte tunc Naturæ vocem pro Perſona *uſurpave-*
rit : Et confirmatur id ex aliis Cyrilli locis , eam-
que eſſe Eccleſiæ mentem , aliaque id genus utilia
adverſus Hæreticam labem hæc Actio certamina con-
tinet . Sanctus Cyrillus id ſcripſit in litteris ad
Succeſſum Dio-Ceſareæ Epiſcopum : ſcripſit Chri-
ſti Domini *eſſe unam Naturam incarnatam* : Quod
Naturam pro Perſona accipiat idem Efremius
ample demonſtrat in libris de ſacris Antiochiæ
legibus. Agit illic conſtantem ac eruditum iſtius
dicti Apologum. Demonſtrat eſſe Magni Atha-
naſii Dictum , ideoque & ab illo vocem , *Natu-*
ra , fuiſſe acceptam pro *Perſona* . Et adjungit ;
Etiam Sanctum Julium Romanorum Pontificem ;
Una Natura in Chriſto pro Hypoſtaſi , à Julio relicta
eſt . Verumtamen , neque veritati , neque ſanctis
Patribus contradicit . Quæ omnia dicit & Sanctus
Eulogius . Attamen hæret , an iſta Epiſtola ſit
genuina Julii . Plures affirmant aut fictam , aut
falſatam . Quoad Sanctum Cyrillum conſonat
C. 10. Sanctus Anaſtaſius Sinaita : *Igitur quis ſenſus ſit ,*
quando Cyrillus unam naturam incarnatam ſcripſit ,
alibi idem ſapientiſſimus Pater nobis expoſuit :
Neque enim nomine Naturæ unius incarnatæ
aliud intellexit , quam unam Perſonam Sanctiſ-
ſimæ Trinitatis incarnatam eſſe .

Attamen hæc acceptio eſt Heteroclyta , extra-
ordinaria , inſueta etiam ipſi Sancto Cyrillo .
Hinc adjungit laudatus Anaſtaſius : *Sufficiunt Ca-*
C. 10. *tholicæ Eccleſiæ trecenti octodecim Patres , & Ephe-*
ſinæ Synodi , eiſdem ſuffragantes , nimirum naturam
& Hypoſtaſim nequaquam unum & idem eſſe . Lau-
dat Sancti Cyrilli verba , quibus apud Epheſinam
Synodum dixerat Chriſtum Dominum eſſe non
Perſona , ſed natura duplicem , & adjungit :
Propterea credere abnuo Cyrillum , qui in Synodo di-
xit aliud eſſe naturam , & aliud Hypoſtaſim, Naturas
appellaſſe Hypoſtaſes , ne ipſe ſibi adverſetur . Ana-
ſtaſius Alexandriæ coram Auguſtali Præfecto diſ-
putavit cum Theodoſianis Gajanitis, & reliqua
ſcelerati Severi Factione , ac ex plurimis Sancto-
rum Patrum teſtimoniis demonſtravit aliud eſſe
Naturam , aliud Perſonam . Et ipſi omnis Cle-
rus adclamavit Græcè : *Si natura eſt perſona , tolle,*
exure Sanctos Patres , duas in Chriſto naturas pro-
feſſos . Si verò natura non eſt Perſona , reprehenſione
igitur vacat Synodus Chalcedonenſis , quæ dixit in
una Chriſti Hypoſtaſi duas eſſe naturas unitas . Et
omnis Populus adclamavit Ægyptiacè : *Si Natu-*
ra ſignificat Perſonam , Tolle , Ure ante omnes
Sanctum Cyrillum , qui ait naturas in Chriſto incon-
fuſas permanſiſſe . Si verò Natura non eſt Perſona ,
fruſtra nugaris , & vociferaris contra Eccleſiam ,
naturam eſſe Perſonam . Nempe Anaſtaſius lucidè
demonſtrat etiam Sanctum Cyrillum inter iſtas
voces paſſim diſtinguere . Et in cunctis ejus ſcri-
ptis familiari eſt manifeſtum . Eccleſiæ Patres
habent quaſdam liberiores locutiones . Et præſen-
tis locutionis primus fons Pierius , licet ſanctus ,
ac eruditus , eſt tamen adſtrictæ auctoritatis .
Pergit enim de ipſo ; Pierius *de Spiritu ſancto*
periculosè nimis , atque parum piè docet , dum hunc
inferioris eſſe gloriæ quam ſit Pater & Filius affir-
mat . Exiſtimo non ſenſiſſe perperam , ſed dum-
taxat inconcinne locutum . Nec Arius , nec Ma-
cedonius umquam invocarunt ejus auctoritatem .
Porrò Anaſtaſius adfirmat Severianos circa quæ-
dam ſentire cum Saracenis . Et quandoque San- C. 10.
ctum Eulogium , qui ſub Mauritii Imperio Ale-
xandrinam rexit Eccleſiam , laudat uti pridem de-
functum , quæ ſi conferas cum ejus diſputatione
coram Auguſtali Præfecto , diſces ejus ævum .
Hæc evincunt ipſum vixiſſe, dum Saraceni jam ha-
berent formatam Rempublicam , ac Religionem,
& necdum invaſiſſent Ægyptum . Eſt tempus
Heraclii Imperatoris .

Ejus iſte locus eſt planè audiendus . Facit ad
rem præſentem : *Teſtor Charitatem veſtram , Se-*
verianos , quando audiunt in Chriſto Hypoſtaſes , niſi
fallor , Hypoſtaſes facultatum, poſſeſſionum , ſeu fortu-
narum intelligere , eaque de cauſa animo intrepido ,
& imperterrito , eas prædicare , & confiteri . At
verò quando audiunt Naturam , turpia quædam &
abſurda animo efformare utpotè partes , quæ Virorum
ac Mulierum corpora conſtituunt , quam ob rem vocem
hanc averſari , quaſi in Saracenorum diſciplina in-
ſtituti eſſent . Nam & iſti cum Dei conceptionem &
Nativitatem audiunt , de repente Nuptias , & Se-
men , carnalemque conjunctionem ſomniantes blaſ-
phemant . Etenim ſi Severiani aliter affecti ſunt ,
qua ratione cum Corpus Domini nominant , pluri-
maſque & diverſas appellationes prorſus frigidas ,
indignas , alienaſque etiam ab Angelica natura reci-
piant , ſolam naturæ appellationem in Deo reſpuunt ?
En tibi , Corpus Domini vocant mortale : vocant
corruptioni obnoxium , vocant patibile ; fluxile ,
materiale , terreſtre , fami , ſiti & laboribus ſubje-
ctum ;

ctum: Quæ appellationes, neque in Angelos, neque in Spiritus competunt. Solius naturæ, ſive veritatis appellationem eidem Corpori Chriſti tribuere detrectant. Et cur prædicta nomina, & non potius adhuc aſperiora in medium adfero. Fatentur enim Chriſtum per Carnem factum maledictum, & peccatum ut dicit Scriptura. Fatentur illum quadraginta dies tentatum à Diabolo. At ut naturam ſeu veritatem vocent, adduci nequeunt. Fatebantur in Chriſto Domino Naturam: Naturam unicam. At Divinam, non humanam. Et audis rationem: Valentinianam, Marcioniſticam, Manichæam, Saracenicam. Eſt res alterius loci.

Eadem loquendi libertate Sanctus Cyrillus fuit uſus circa vocem, *Hypoſtaſes*: accepit pro *natura*. Ejus tertium Capitulum habet: *Si quis in uno Chriſto poſt unionem dividit Hypoſtaſes, eaque dumtaxat conjunctione eaſdem inter ſe nectit, quæ eſt ſecundum dignitatem, & non ea potius, quæ eſt ſecundum naturalem unionem, Anathema ſit.* Lucidè adfirmat in Chriſto Domino fuiſſe, & manſiſſe duas naturaliter unitas Hypoſtaſes. Etiam alibi dicit ex duabus naturis ſeu Hypoſtaſibus conſtitui Chriſtum. At verò in plurimis ſuorum operum locis loquitur longè aliter: Hypoſtaſim accipit pro Perſona. Etiam in quarto ſuo Capitulo: *Si quis duabus Perſonis vel Hypoſtaſibus eas voces attribuit, &c.* utique utriuſque naturæ Idiomata. In tertio pro natura, in quarto Capitulo iſtam vocem accipit pro Perſona. Hæc omnia producit & urget neſcio quis Neſtorii defenſor Andreas, Sanctum Cyrillum oſcitantiæ & contradictionis arguit, ac ipſum adloquitur: *Et quomodo, cum Theodoretus tua duodecim Capitula refutare adgreſſus eſſet, nunquam defendiſti id, quod de hujuſmodi Hypoſtaſibus in tertio Capitulo adſeveras? Quamobrem inconſtans tibi ipſi repugnas, & tua vineta cædis, aliquando quidem unam Chriſti naturam adſerens, aliquando duas Perſonas. Magnæ gratiæ Doctiſſimo Cyrillo, qui ubique diverſas in Chriſto Hypoſtaſes confitetur.* Duriora eructavit Maro Edeſſenus Epiſcopus. Etenim blateravit Sanctum Cyrillum per ſua ſibi invicem contraria Capitula eſſe Patrem Severi. Ambo-

C. 22. rum verba refert Sanctus Anaſtaſius Sinaita.

Et pro Sancto Cyrillo reſpondet: *Audiſtis, fratres, Draconis nequiſſimi Andreæ convitia, quæ ex pectore Neſtoriani veneni pleniſſimo adversùs ſapientiſſimum Doctorem Cyrillum eructavit, eo quod dixerit Naturas eſſe Hypoſtaſes. Ego num talia dicta ſint verè illius ſancti Patris, an aliorum, non habeo dicere. Univerſus enim ſanctorum Patrum Coetus, & ipſe Sanctus Cyrillus non uno loco dicunt aliud eſſe Naturam, & aliud Hypoſtaſim. Et hanc regulam ſecuta Catholica Eccleſia docet Chriſti eſſe duas Naturas unitas; duas verò Hypoſtaſes ſeu Perſonas in illo profiteri vel conſtituere nequaquam audet. Nam Hypoſtaſis nihil eſt aliud, quam propria ſecundum ſe ipſam Perſona.* Eodem modo reſpondit, Cyrillum eaſdem ob cauſas calumnianti, Joanni Gygæ, Principi, Herculi, ac apud Alexandriam Patriarchæ factionis Theodo-

C. 10. ſianæ: *Utrum Beati Cyrilli ſint voces illæ, ſoli Deo notum eſt.* Contrariæ Sancti Cyrilli de hoc tanto Myſterio voces Anaſtaſium turbaverunt. Hinc ſuſpicatus eſt has, aut iſtas eſſe ſuppoſitas, ſine fundamenro. Certum eſt ambas eſſe ejuſdem Cyrilli. Et Cyrillus eſt innoxius. Eſt enim imitatus ſuum in Alexandrina Cathedra Anteceſſorem Magnum Athanaſium, ſcribentem in quinta oratione contra Arianos: *Deus revera eſt una eſſentia, una hypoſtaſis, & non duplex, ne duo ſint principia.* Et in litteris ad Africanos Epiſcopos damnat Ariminenſis Synodi decretum, quod, & vocem *Uſia*, & vocem *hypoſtaſis* proſcripſit uti Divinæ Majeſtati incompetentes, at- Fol. 719. que proſequitur: *Hypoſtaſis autem eſſentia eſt, neque aliud ſignificatum habet, niſi hoc ipſum quod Hieremias Hyparxin nominavit dicens; Nam audiſtis vocem Hyparxios. Nam & Hypoſtaſis & Uſia id ipſum eſt quod Hyparxis. Ac ſi dicas ſubſiſtentiam, & ſubſiſtentiam eſſe idem cum eſſentia.* Et in litteris ad Antiochenam Eccleſiam affirmat antiquam illam & periculoſam inter Orientales ac Occidentales Epiſcopos de tribus hypoſtaſibus litem fuiſſe fundatam in eo, quod vocem Hypoſtaſis, alii pro Perſona acciperent, alii pro eſſentia & natura. Sanctus Cyrillus, uti & alii quidam Patres, acceperunt utroque modo. Utraque ſignificatione utitur etiam Sanctus Epiphanius. Etenim Arianis, vocem, *Uſia* ſeu *eſſentia*, repudiantibus, & clamantibus non reperiri in ſacris litteris repoſuit: *Ignorant idem eſſe Hypoſtaſim aut Uſiam dicere.* Adfirmat vocem *Hypoſtaſis* reperiri in Epiſtola ad Hebreos, ideoque & ſignificatum vocis, *Uſia*. At verò in alio loco ſcribit: *Ob id Hypoſtaſes ab* Hæreſ. 69. *Orientalibus uſurpantur, ut Perſonarum proprietates* c. 70. *ſubſiſtentes ac exiſtentes declarent.* Etiam in fidei Hæreſ. 73. expoſitione dixit Sanctus Gregorius Thaumatur- c. 16. gus: *Pater & Filius mentis conſideratione duo ſunt, Hypoſtaſi unus.* Dixit adversùs Ælianum gentilem, ideòque gentili more, vocem *Hypoſtaſis*, accepit pro eſſentia: Accommodavit ſe homini in quem diſputabat, Erat locutio liberior, qua poſtmodo Ariani ſunt abuſi. Hinc non imitanda. Hæc habet Magnus Baſilius in litteris ad Epiſt. 5. Eccleſiam Neo-Cæſareenſem. 58.

Cyrillum in famoſa, quam inter orthodoxos ac Severianos Epiſcopos haberi juſſit Imperator Juſtinianus collatione, inſigniter defendit Hypatius Archi-Epiſcopus Epheſinus. Etenim Severianis accuſantibus: *Cyrillus in Epiſtola duodecim Capitulorum duas Hypoſtaſes pro duabus naturis dicit,* repoſuit. *Antiqui Patres, & maximè Romani, pro Hypoſtaſi, & Naturam, & ſubſiſtentiam nuncupabant. Unde ſicut unam Naturam, & unam eſſentiam, ita & unam Hypoſtaſim Sanctæ Trinitatis eſſe dicebant. Orientalibus verò ſanctis Patribus pro Perſona ſuſcipientibus Hypoſtaſim, & ſicut tres Perſonas, ita & tres Hypoſtaſes in Sancta Trinitate dicentibus per multa tempora diſſidium factum eſt inter Orientales & Occidentales Sanctas Eccleſias.* Exponit iſtius controverſiæ ſeriem, atque concludit: *Sanctus Athanaſius utriuſque linguæ peritus, per Dei gratiam ad concordiam revocavit. Et ab eo tempore uſque in hodiernum diem & apud nos & apud Romanos, ſicut una Hypoſtaſis, & una Natura in Trinitate ſuſcipitur, & ſicut tres Perſonas in Sancta Trinitate confitemur, ita & tres ſubſtantias glo-*

glorificamus. Originalis, utique Græcus, Textus latet, aut periit. Omninò exiſtimo pro vocibus, tres ſubſiſtentias, illis fuiſſe *tres Hypoſtaſes*. Quare Hypatius Vir ſuo ſæculo per omnia eruditiſſimus adfirmat varia. Primò quod apud Antiquos & Græcorum & Latinorum Patres, vox, *Hypoſtaſis*, indifferenter ſignificavit & Naturam & Perſonam. Secundò quod eandem vocem Orientales pro Perſona, Occidentales Patres mallent accipere, ac paſſim acceperint pro ſubſtantia ſeu eſſentia. Tertiò quod hac de cauſa Orientales liberè dicerent, Occidentales autem recuſarent dicere tres in Deo Hypoſtaſes. Quia in noſtra lingua non dicimus tres ſubſtantias. Quartò quod utriuſque linguæ peritus Sanctus Athanaſius litem compoſuerit: Quod utramque gentem permiſerit in ſuo loquendi modo ac ſenſu abundare. Quod ea de cauſa iſtam vocem quandoque pro eſſentia acceperit, quandoque pro Perſona. Quintò Hypatius dicit, quod Sanctus Cyrillus ſit ſecutus ejus veſtigia. Et habuit rationes. Etenim non dumtaxat in Epheſina Synodo, ſed & in cunctis ante ipſam adversùs Hæreſiarcham Neſtorium geſtis egit vices Romanæ Eccleſiæ. Hinc in tertio ad Latinum, in quarto ſuo Capitulo eſt locutus ad morem Græcum.

Similem locum habet in Scholiorum libro. Habet hunc titulum: *Quod & adunato Deo Verbo veræ humanitatis, inconfuſæ tamen ſubſtantiæ permanſerint*. In Græco eſt vox, *Hypoſtaſes*. Eadem vox eſt in litteris ad Acacium Melitenſem Epiſcopum, ſecundæ Armeniæ Metropolitam, ubi dicit in Chriſto Domino perſeveraſſe *naturarum ſeu ſubſiſtentiarum differentiam*. Et ad hæc ſcribit Facundus Hermianenſis Epiſcopus: *Conſideret ergo Lector, quomodo adſeratur, quod in Chriſto naturis inconfuſè manentibus ſubſiſtentiæ quoque permanſerint, quæ numquam fuerunt. Quoniam ſemper ad Dei Verbi ſubſiſtentiam humanitas illa pertinuit, numquamque ſibi velut in propria Perſona ſubſiſtit adſumentis ſubſiſtentiam nacta, & in illam naſcendo tranſiens, & tranſeundo naſcens, cui cauſa oriundi, totumque quod orta eſt, ipſa fuit adſumptio*. Adfirmat eſſe inconcinnas, ideòque in molliorem ſenſum piè ac reverenter accipiendas locutiones. Hanc enim reverentiam omnis Eccleſia debet Sancto Cyrillo. Hinc ille concludit eandem poſſe, immò ac debere impendi ſimilibus hinc inde dictis Theodori Epiſcopi Mopſueſteni. At certum eſt illas locutiones in lingua Græca non eſſe inconcinnas. Rectè enim in libro de Sectis ſcribit Leontius Scholaſticus Byzantinus: *Sciendum eſt Hypoſtaticum, & Hypoſtaſim duo ſignificare. Nam & ſignificat id quod ſimpliciter exiſtit. Quo ſignificato dicimus & accidentia habere Hypoſtaſim, licet in aliis eſse ſuum habeant. Significat & id quod ſeorſim & per ſe exiſtit: qualia ſunt individua ſubſtantiarum. Quo fit ut Hypoſtaticum per ſe duplici modo dicatur Hypoſtaticum: Tum quatenus eſt quidam exiſtens, tum quatenus ſeorſim ac pro ſe exiſtit ut Petrus & Paulus. Itidem & non Hypoſtaticum duplex eſt. Nam expers Hypoſtaſis dicitur, quod prorſus non exiſtit, ut Tragelaphus & Hyppo-Centaurus. Rurſum expers Hypoſtaſis dicitur, non ut quidem quod non exiſtit, ſed quod Hypoſtaſim habet in alio, ac non per ſe ſubſiſtit. Qualia ſunt Accidentia*. Adjungit Sanctum Cyrillum in utraque vocis acceptione locutum. Exponit in Scholiis ad præfatum Facundi locum Dionyſius Petavius: *Duas Hypoſtaſes in Chriſto, duas ſubſiſtentias dicere ſi voluit Cyrillus, meritò reprehenditur. Sed quid alienius à dogmate Cyrilli? Hypoſtaſes ergo poſuit pro ſubſtantiis Athanaſii exemplo, & Alexandrinorum more. Quare ſubſtantias reddere debuit interpres, non ſubſiſtentias*. Hoc eſt omninò verum. Sanctus Anaſtaſius Sinaita adfirmat, quod Sanctus Cyrillus intellexerit non perſonales Hypoſtaſes, ſed eſſentias, ſeu res exiſtentes. Hoc ipſum habet Nicetas Philoſophus Byzantinus in Apologia Synodi Chalcedonenſis.

Lib. 11. c. 7. — Act. 7.

Ex his intelliges Quæſtionem, de qua inter Sanctum Ephremium Antiochiæ Patriarcham, ac Sanctum Domitianum, Melitinæ in ſecunda Armenia Archi-Epiſcopum, mota ſcribit in Biblioteca Photius: *Mittitur* & ab Ephremio *ad Domitianum Epiſtola, qui incidens, in ejus quædam verba, turbatus eſt mente, & ſolvi dilationem exoptavit; verba autem ſunt hæc: Non poteſt Hypoſtaſis Hypoſtaſi, qua Hypoſtaſis eſt, uniri, ut Petrus & Paulus unam eandemque Perſonam conſtituere, ſed neque ſubſtantia cum alia ſubſtantia ut per eam alia ſubſiſtit, in identitatem ſubſtantiæ convenire, ut animæ & corporis natura unam non poſſunt perficere naturam, niſi quis fortè in commune quid quod afferat ſecundùm illas, & prius uniri invicem minimè conducebat, ut quod in Creaturam fertur, vel hoc in tempore, vel in ſimilia. Tunc enim non ampliùs diverſæ naturæ in unam naturam convenerunt, ſed quæ habent ſubſtantiæ ab initio conſubſtantialitatem communitate quadam longiſſima, idem Jus tenere videntur. Quæ enim Domitianum turbant, & quorum exoptat ſolutionem, & nactus erat, hæc erant; Primum quidem non incredibili ſermone dubitationem aggreditur, deindè & per ſanctorum Patrum voces propria ac ſubiecta verba rectè concluduntur*. Prima Domitiani dubitatio fuit, quomodo Ephremius diceret duas Hypoſtaſes inter ſe non poſſe uniri in unam ac eandem? Dubitandi ratio erat, quomodo Ephremius ex duabus eſſentiis diceret non poſſe conflari unam? Ratio dubitandi erat, quod ex animæ & corporis eſſentiis una fieret. Et Ephremius repoſuit ſe contra Eutychianiſtas egiſſe de totalibus eſſentiis, non de particularibus. Photii contextus compendioſus, ideòque & obſcurus. — L. 228.

Facundus Hermianenſis adducit ex Sancto Cyrillo hæc verba: *Cùm dixerimus, quia Verbum Caro factum eſt, Carni communicavit ſecundùm ſubſiſtentiam ineffabiliter, & quomodo nec intelligi poteſt, tunc etenim, & nunc uniuſcujuſque ſubſiſtentiæ Perſona intellectu ſuſcepta ſimul concurrit naturis ad unitatem*. Affirmat contineri in libro undecimo, in Commentario Epiſtolæ ad Hæbreos, atque adjungit: *Quis ſciens Cyrillum prædicaſſe, quod ita Deus Verbum carni communicavit, ut in eo Myſterio non ſolum duæ naturæ ad unitatem concurrerent, ſed etiam duæ ſubſiſtentiæ atque* — Lib. 11. c. 7.

Per-

Perſonæ, non miretur cum audit, quod Diodori, ac Theodori ſcripta quaſi Neſtoriana culpaverit, & non potius imitator ſui Deceſſoris Athanaſii ſcripta omnium in pace Eccleſiæ quieſcentium ſtuduerit excuſare? Adfirmat quod Cyrillum etiam vocem Perſona acceperit pro natura. Adfirmat eſſe acceptionem liberam atque Heteroclytam, orthodoxam tamen in Cyrillo. Et ab omnibus excuſari. Hinc concludit Diodorum Tarſenſem, ac Theodorum Mopſueſtienſem Epiſcopum ob ſimiles locutiones non eſſe damnandos. Nec à Cyrillo fuiſſe damnatos. Etiam Nicetas Byzantinus in præfata Chalcedonenſis Synodi Apologia ſcribit de Magno Athanaſio: *Magnus Athanaſius duas Perſonas in Chriſto eſſe contendit*, & rectè adjungit: *Quæ niſi quis adſerat dicta eſſe à Patribus, ſic vocabulis abutentibus, eoſdem hæreſeos nota infamabit, & ex iis orationibus teſtimonia congerens, ſibi ipſi, & aliis maxima incommoda comparabit.* Affirmat Patres, licet per abuſum, Metaphoram, aut æquivocationem hinc inde talia ſcripſerint, eſſe à nullo damnandos. Attamen licet ipſos damnare nequeamus, iſtas tamen ipſorum locutiones oportet improbare, ac longiſſimè à noſtra lingua proſcribere. Hinc Baſileenſis Synodus rectè damnavit has propoſitiones Auguſtini de Roma, Archi-Epiſcopi Nazareni: *Natura humana in Chriſto verè eſt Chriſtus. Natura humana in Chriſto eſt Perſona Chriſti. Ratio ſuppoſitalitatis determinans naturam humanam in Chriſto non realiter diſtinguitur ab ipſa natura determinata. Natura humana in Chriſto procul dubio eſt natura Verbi, & Verbum. In Chriſto natura aſſumpta eſt realiter Perſona adſumens.* Aliud longè Auguſtinus ille, longè aliud ſenſerunt Sanctus Athanaſius, ac Sanctus Cyrillus. Videtur tamen ille cum his vocem *Perſona* confudiſſe cum voce *Natura*. Et Synodus meritò damnavit. Vocum acceptio, quam dudum ſepelivit Eccleſia, non eſt revocanda in lucem.

Proinde Perſona, Hypoſtaſis, ſubſiſtentia, ſunt unum & idem. Etiam Eſſentia, ſubſtantia, forma, Natura. Nos latini jam pridem ità loquimur. Et ab hoc loquendi modo non licet recedere. Quiſquis nunc Perſonam aut Hypoſtaſim pro eſſentia, vel vice verſa acceperit, dignus eſt graviſſima pœna, imò & Anathemate. Inſignem hac de re Epiſtolam, ad ſuum Fratrem Sanctum Gregorium Nyſſenum Epiſcopum ſcripſit Magnus Baſilius, & dicit præſertim tria. Primo quod aliqui Uſiam ac Hypoſtaſim confundant, atque ita in Domino Deo dicant uti unam Uſiam & Hypoſtaſim; & adjungit: *Abeunt in ſuſpectas piis cogitationes.* Secundo dicit quædam nomina ſingularia, quædam eſſe communia, ſeu Univerſalia. Et dat ſingulorum exempla. Tertio dicit eſſe Uſiam rem communem; Hypoſtaſim verò eſſe rem & nomen ſingulare. Hinc Petrum & Paulum dicimus Homouſios, ac ejuſdem Uſiæ, id eſt, Co-eſſentiales, ac eſſentiæ ejuſdem, & eſſe duas Hypoſtaſes, Quæ omnia ampliſſimè demonſtrat. Eadem repetit in litteris ad Comitem Terentium: *Quod ſi me oportet animi ſententiam de his ipſis exponere breviter ſic habeto. Quæ eſt ratio communis ad proprium, eadem quoque habet Uſia ad Hypoſtaſim. Unuſquiſque noſtrum per communiorem Uſias rationem eſſendi eſt particeps, per peculiares ſuas proprietates talis vel talis exiſtit.* Ex in litteris ad Sanctum Amphilochium Epiſcopum Iconienſem: *Uſia & Hypoſtaſis illam habent differentiam, quam commune ad particulare attinet. Animal nimirum ad hominem hunc vel illum. Propterea Uſiam in Deitatem profitemur unam, ne eſſendi ratio diverſimodè reddatur: Hypoſtaſim autem propriam & peculiarem, ut incommixtam, & manifeſtam de Patre, Filio, & Spiritu Sancto ſententiam foveamus.* Ita & in ſeptimo de Sanctiſſima Trinitate libro ſcribit Sanctus Auguſtinus. *Si genus eſt Eſſentia, ſpecies autem ſubſtantia ſive Perſona, ut nonnulli ſentiunt &c.* Per ſpeciem intelligit individuum. Hanc diſtinctionem variè agitat, & tandem firmat. Hoc ipſum largè agit Sanctus Joannes Damaſcenus in Tractatu de duabus Chriſti Domini voluntatibus, & operationibus. Et apud Sanctum Athanaſium Auctor Tractatus de definitionibus: *Eſſentia, genus, natura, & forma idem ſunt. Perſona item, Character, Hypoſtaſis, Individuum & proprium, etiam ipſa ſunt unum. Nam natura multas in ſe Hypoſtaſes continere poteſt. Homines enim uno corpore & uno ſpiritu conſtantes, omnes ejuſdem ſumus naturæ & eſſentiæ, ſunt verò multæ Hypoſtaſes. Nam ideo dicitur Hypoſtaſis, quod Eſſentia ſubſiſtat. Atque natura quidam & Eſſentia dicuntur Univerſales, Hypoſtaſis verò partialis.* Hinc item Sanctus Anſelmus, Richardus de Sancto Victore, ac alii poſtremi Eccleſiæ Patres definiunt Perſonam, ſeu Hypoſtaſim eſſe individuum Rationalis ſubſtantiæ. Irrationalis ſubſtantiæ individua appellant ſuppoſita. Eſt diſtinctio recentior. Etenim præfatus Auctor Tractatu de definitionibus non dumtaxat Brutis animalibus, ſed etiam inanimatis rebus adſcribit Hypoſtaſim. Neſcio an quis authenticus latinus eis unquam adſcripſerit Perſonam. Et hæc omnia in Florentina Synodo probavit etiam Marcus Epheſiorum primas, ac Pater Joannes de Monte nigro, Fratrum Prædicatorum Prior Provincialis in Lombardia. Et demonſtrant ex Magno Baſilio, ac Sancto Gregorio Nazianzeno. Eadem docet Sanctus Anaſtaſius Sinaita: *Perſona ſive Hypoſtaſis ex ſententia ſanctorum Patrum eſt proprium quiddam præter commune, nam cujuſvis rei natura eſt quiddam commune. At Hypoſtaſes ſunt propriæ.* Rectè dicit Hypoſtaſim eſſe proprium præter commune, quia omnis Hypoſtaſis ſeu Perſona includit Naturam.

Et hinc oritur quæſtio, quomodo Hypoſtaſis & Uſia, ſeu Perſona & natura; Item quomodo Perſonalitas, ſeu ſubſiſtentia à natura diſtinguantur? De Severianis Hæreticis ſcribit laudatus Anaſtaſius: *Fortè dicent in Trinitate non eſſe idem naturam & Hypoſtaſim. In Myſterio autem Incarnationis Chriſti, qui unus eſt de Trinitate, unum & idem eſſe naturam & Perſonam ſeu Hypoſtaſim. Non enim reperiri Naturam Perſonæ expertem.* Adfirmat hæc Alexandriæ fuiſſe agitata à Theodoſianis ac Gajanitis. Theodoſiani cenſent Uſiam & Hypoſtaſim, Naturam & Perſonam

Marginal notes: Epiſt. 37. — Epiſt. 349. — Epiſt. 391. — C. 6. — Seſſ. 18. — C. 9.

nam eſſe ubique, ac Univerſalia, unum ac idem, atque ita in Divina Majeſtate non dumtaxat tres Perſonas poſuerunt, ſed & tres naturas & eſſentias facti Tritheitæ, novi Ariani. Gajanitæ hæc horruerunt. Et meritò. Hinc in Divina Majeſtate faſſi ſunt aliud eſſe Naturam ſeu Uſiam, aliud Hypoſtaſin ſeu Perſonam. In Humanis ea confundunt. Hinc in Chriſto Domino uti unam Perſonam, ita unam voluere naturam. Et Anaſtaſius repoſuit: *Hæc eorum* Gajanitarum de Divinis *dicta promptiſſimè, immò obviis ulnis acceptamus, neque ullo modo abjicimus, ſed cupidè amplectimur.* Et certè Divinæ Perſonalitates ſeu ſubſiſtentiæ ſimul cum natura conſtituunt Divinas Perſonas, adeoque eſſe debent quid poſitivum, ac à natura diſtinctum. Inter ipſa ac naturam eſt major diſtinctio, quam inter naturam & attributa. Etenim Pater, Filius, Spiritus Sanctus eò ſunt Deus quo ſapiens, eò Sapiens quo Deus. Et ſic de attributis aliis. At non eo ſunt Pater, aut Filius, aut Spiritus Sanctus quo Deus. Hæc amplè in libris de Sanctiſſima Trinitate deducit atque exponit Sanctus Auguſtinus.

Interim inter creatas ac increatas Perſonalitates eſt aliquid diſcriminis. Hæ ſunt quid Poſitivum, iſtæ non item. Joannes Scotus & ejus ſchola rectè dicunt eas non eſſe aliud quam negationem unionis. Etenim Aqua, Ferrum, aut lignum, licet magnum, non eſt niſi unicum ſuppoſitum, ſi dividas, tot facies ſuppoſita, quot partes. Eodem modo de Divina omnipotentia Sacroſanctam Domini Humanitatem à ſui verbi Perſona ſeparat, illa mox eſſet humana Perſona. Item ſi in primo ſuæ Creationis momento illa non fuiſſet eidem verbo unita, ſed poſtmodo adſumpta, in iſto interim etiam fuiſſet humana Perſona. Sola unio humanam Perſonalitatem ſeu ſubſiſtentiam evertit. Palam hæc docet in libris contra Macedonianos Paſchaſius Romanæ
Lib. 2. c. 4. Eccleſiæ Diaconus: *Dei & Hominis duplex ſubſtantia eſt, ſed tamen una Perſona. Quamobrem? Quia dum formam ſervi accipiens famulo Deus jungitur, minoris humilitas intra Reverentiam majoris abſconditur, & ſuperioris lumine exinanita conſumitur, ac ſic proprietatem Perſonæ Humanitas Divinitate obumbrante vel eminente non obtinet.* Et ſtatim infra: *Si in Chriſto Deo pariter & Homine duas ſubſtantias dicimus, quare non duas ſimili ratione credamus Perſonas? non ita eſt, nam qui duas Perſonas in Chriſto facit, impietatem Quaternitatis introducit, quam penitus rerum natura non recipit. De duabus rationalibus, diverſiſque ſubſtantiis, præſertim de Dei & hominis, de Creatoris & Creaturæ, una fieri non poteſt, de duabus vero Perſonis una fieri poteſt.* Quia nempe natura naturam non poteſt, Perſona verò poteſt abſumere Perſonam. Utique per unionem. Superior Perſonalitas abſumit minorem. Natura inferior à ſuperiore adſumitur, ideoque & tranſit in ejus Perſonam.

Hoc in puncto pendet inter Sanctum Ephremium Antiochiæ Patriarcham, ac Sanctum Domitianum Melitenſem in ſecunda Armenia Archiepiſcopum mota quæſtio, de qua Photius in Bibliotheca: *Mittitur ab Ephremio ad Domitianum* L. 228.
Epiſtola, qui incidens in quædam ejus verba, turbatus eſt mente, & ſolvi dubitationem exoptavit. Verba autem ſunt: Non poteſt Hypoſtaſis Hypoſtaſi, qua Hypoſtaſis eſt, uniri, ut Petrus, & Paulus, unam eandemque Hypoſtaſin conſtituere, ſed neque Uſia cum altera Uſia ut per eam alia ſubſiſtat, in Identitatem Uſiæ convenire. Ut Animæ & Corporis Uſia non poſſunt conjungi in unam Uſiam, niſi forte in commune quis quid adferat, ſecundum illas, & prius uniri invicem minimè conducebat ut quod in creaturam fertur, vel hoc in tempore, vel ſimilia. Tunc enim non amplius diverſæ Uſiæ in unam Uſiam convenerunt. Sed quæ habent Uſiæ ab initio To homouſion communione quadam longiſſima, idem jus habere videntur. Quæ Domitianum turbarunt, & quorum exoptabat ſolutionem, & nactus erat, hæc erant. Sanctus Ephremius per pauca verba evertit & Neſtorium & Eutychetem: Neſtorium per hoc: Hypoſtaſis Hypoſtaſi uniri non poteſt ſecundum Hypoſtaſin. Hoc eſt, vera Hypoſtatica unio non patitur, ut duæ unitæ Hypoſtaſes maneant Hypoſtaſes. Quia nempè una per unionem abſumit alteram. Eutyches evertitur, per hæc verba: Eſſentia per unionem non poteſt tranſire in eſſentiam, quia nempè per unionem Natura non abſumit naturam, atque ita Eutychianiſtæ ex Hypoſtatica Chriſti Domini unione inferentes Naturarum converſionem, aut confuſionem, inſigniter hallucinantur.

CAPUT QUARTUM.

Exponitur ſignificatio vocis, Conſubſtantiale.

HAnc vocem peſſimè odit omnis Ariana factio, & plurimis oneravit calumniis, & ex adverſo omnis ſemper poſt Nicænam Synodum Eccleſia conſtantiſſimè defendit. Hinc in diſputatione

tatione contra Comitem Paſcentium dixit S. Au-
Epiſt.178. guſtinus: *Abſit ut erubeſcamus Catholici in univerſo manentes nos appellari propter fidem veram unius, ejuſdemque ſubſtantiæ à nonnullis verbum Græcum non intelligentibus, Homouſianos, qui nos appellari gaudemus de Græco Chriſti nomine Chriſtianos.* Et
C. 36. in libro contrà Sermonem Arianorum: *Ariani, & Eunominiani nos vocitant Homouſianos, quia contrà eorum errorem Græco vocabulo Homouſion defendimus Patrem, & Filium, & Spiritum Sanctum, ideſt unius, ejuſdemque ſubſtantiæ.* Et ad ſuos Mona-
Epiſt.67. chos ſcribit Magnus Baſilius: Ariani *Nicænam fidem calumniantur, & nos Homouſiaſtas, ſive Homouſianos probroſè vocant, propterea quod in ea fide Filium Dei unigenitum cum Deo, & Patre Homouſion, hoc eſt ejuſdem Eſſentiæ confitemur.* Et in primo Sancti Martyris, ac Abbatis Maximi Dialogo Anomæus dicit ad Catholicum: *Parum abeſt quin mihi perſuadeas ut fiam Conſubſtantialiſta.* Et infrà iſtud ipſum repetit. In Græco eſt Homouſion. Et in tertio Dialogo dicit etiam Macedonius: *Si vel unum iſtorum oſtendetis, fiam Homouſiaſtes.* Quod Hunnericus Arianus Wandalorum Rex, eodem nos elogio vexarit teſtatur in libris de Wandalorum perſecutione S. Victor Uticenſis Epiſcopus. Et noſtri tàm in Occidentali, quàm in Orientali Eccleſia Majores Elogium non erubuerunt. Ex quibus lucet vocem *Homouſios* Arianis odioſiſſimam, nobis orthodoxis ſemper fuiſſe per omnia dilectiſſimam.

S. Athanaſius in libro de Ariminenſi, ac Seleucienſi Synodis demonſtrat has voces, *ex ſubſtantia Patris, & Conſubſtantialem Patri*, eſſe ferè ejuſdem virtutis, ideóq; ambas inſertas in Nicænum Symbolum, atque proſequitur: *Adverſùm eos qui ex omni parte Synodum convitiis carpunt iſta pauca ad refutationem ſuffecerint. Adverſus autem eos, qui omnia Synodi ſcripta recipiunt, de ſolo autem Conſubſtantiali ambigunt, non ut adverſùm inimicos affici nos decet; neque enim veluti adversùs Ariomanitas, aut quaſi Bellum geſturi Patribus contradicimus, ſed veluti fratres cum fratribus diſceptamus, ut cum quibus nobis eadem ſit ſententia, controverſia autem de verbis. Nam cum profiteantur filium ex Patris ſubſtantia, & non alia ſubſtinentia eſſe, nec Creaturam eum, nec opus exiſtere, ſed genuinum, & naturalem Patris fœtum, & æternalitèr cum Patre eſſe, cum ejus & ratio, & ſapientia ſit, non longè abſunt à recipienda hac voce, Conſubſtantialis. Talis autem eſt Baſilius ex Ancyra in ſcriptis ſuis de fide.* Adfirmat iſti voci eſſe duplices Adverſarios: Arianos Hæreticos omnes, & quoſdam Catholicos. Hi licèt rem admitterent, cenſebant vocem eſſe inconcinnam, ideoque proſcribendam. Et ita à Catholicis etiam Epiſcopis proſcripta, aut potius proſcribi permiſſa fuit in Synodis Syrmienſi, Seleucienſi, ac Ariminenſi. At malè. Et per dolos Arianorum. Hinc omnes iſti Epiſcopi ſunt habiti pro lapſis, digni perpetuum redigi in laicam Communionem. Hinc in ipſis ingemiſcens Terrarum Orbis eſt ſe miratus Arianum. Porrò Ancyranus iſte Baſilius non fuit ortodoxus. Eum cum Laodicenſi Gregorio Sanctus Epiphanius numerat inter Principes Semi-Arianorum; & ille, quem Euſebiana factio intruſit in locum famoſi Marcelli. Ex ipſo, ac ejus Congerronibus poſtmodò ebulliis Hæreſis Macedoniana, nam & hæc eſt Semi-Ariana. Interim iſtum Baſilium non ſolùm Athanaſius magni fecit, ſed & Magnus Baſilius. Cum ipſo exercuit Dogmatum Epiſtolare Comercium. Nempè cum filium profiteretur eſſe ejuſdē eſſentiæ cum Patre, ſuam de Spiritu Sancto Blaſphemiam obtegebat. Hinc Athanaſius ſcribit ipſi ſolam vocem diſplicuiſſe. Quod ipſum profeſſi ſunt omnes ejus Symmiſtæ. Inter primos autem potiores, qui ſine fronte palam cœperunt Spiritum Sanctum blaſphemare, fuit Macedonius: Hinc dedit nomen Hæreſi.

Ejus factio, licèt circa Patrem, & Filium recta ſentiret, noſtram præſentem vocem fuit averſata, immò & abominata. Hinc de ipſa ab Imperatore Valente, ac Eudoſio Conſtantinopolitano Arianorum Epiſcopo perſecutiones patiente ſcribit Socrates: *Euſtachium Sebaſtiæ Epiſcopum, Silvanum Tarſi Ciliciæ, & Theophilum Caſtabalorū Romam mittunt, illiſq; in mandatis dant, ut cum Liberio Pontifice neutiquam de fide diſſentiant, ſed communicent cum Romana Eccleſia, & conſubſtantialis fidem ratam faciant.* Et ſic fecerunt Nicænum Symbolum ex integro apud Liberium profeſſi. Ita per Liberium ſperaverunt inire Imperatoris Valentiniani gratiam, atque ità fratris Valentis iram evadere. Doloſè. Hinc Socrates pergit: *Macedoniani quamquam poſt legationem ad Liberium miſſam aliquandiù cum illis, qui fidem in Nicæno Concilio decretam perpetuò amplexati fuiſſent, in Eccleſiis cujuſque Civitatis abſque diſcrimine communicabant, tamen uti Gratiani Imperatoris lex libertatem ſingulis ſectis Conventus agendi largita fuerat, rurſum ſe ab Eccleſia ſeparare conſtituerunt. Idcircò Antiochiæ in unum coacti de integro decreverunt vocem, Conſubſtantiale, eſſe averſandam.* Et Magno Imperatori Theodoſio coram Liberio
Actorum memoriam refricanti, ideoqne ſince- C. 8.
rum ex animo reditum ad orthodoxam Eccleſiæ pacem ſuadenti, contumaciter in Conſtantinopolitana Synodo repoſuerunt ſe malle Arianam opinionem aſſervare, quam Conſubſtantialis *Fidei adſentiri*. Quæ omnia ſcribit etiam Hermias Zozomenus. Et hinc apud Sanctum Maximum non ſolus Anomeus, ſeu Eunomianus, ſed etiam Macedonianus orthodoxum per contumeliam appellat Homouſiaſten.

Iſtius vocis poſt Arium ac ejus Primitivos Congerrones palmaris, & Capitalis in ipſa etiam Nicæna Synodo hoſtis fuit Euſebius Nicomedienſis Epiſcopus. Ejus Collega Euſebius Cæſareenſis Epiſcopus, ipſam licet poſt aliquam tergiverſationem admiſit in laudata Synodo, & de ipſa ſcripſit ad ſuam Eccleſiam: *Eodem modo etiam illud, Filium Patri conſubſtantialem eſſe, ratione & exquiſitum eſt & probatum, non more corporeo debere intelligi, neque quidquam habere ſimile cum mortalibus animantibus: Nam neque diviſione ſubſtantiæ, neque defectione, neque mutatione Paternæ Eſſentiæ & facultatis poſſe conſtare: Ingenitam enim Patris naturam, ab his omnibus prorſus alie-*

nam eſſe; Et hoc, Patri Conſubſtantialem eſſe, nihil aliud oſtendere, quam filium Dei, ad reliquas creaturas nullam habere ſimilitudinem, ſed unius Patris qui illum genuit, omninò ſimilem eſſe: Neque ex alia quam ex Patris ſubſtantia, & eſſentia genitum. Quod quidem ſic expoſitum, rectum videbatur adſenſione approbare. Nam nonnullos veteres Epiſcopos, & ſcriptores, viros ſane diſertos atque illuſtres, in Patris ac filii Divinitate explicanda, hoc verbo, Conſubſtantiale, uſos fuiſſe cognovimus. Et de ſuis in Nicæna Synodo cum Magno Imperatore Conſtantino Colloquiis adjungit. ILLE IPSE vocem, Conſubſtantiale, *explicavit ad hunc modum: Conſubſtantiale de Corporis adfectionibus non poſſe intelligi, neque Dei Filium vel diviſione, vel defectione, ut ita dicam, ex Patre conſtare. Nam non poſſe fieri, ut Natura, quæ materiæ expers eſt, quæ ſola intelligentia percipitur, quæ Corpore vacat, Corpoream ullam adfectionem in ſe excipiat, ſed ejuſmodi res nos arcanis, & divinis verbis debere*
L. 1. c. 5. *complecti.* Exſtat hæc Epiſtola apud Socratem. Et ex his videmus, quod omnia, quæ adverſus iſtam vocem poſtmodo adduxit Impietas, fuiſſe etiam adducta atque ſoluta in ipſa Nicæna Synodo. Adducta per Nicomedienſem Euſebium, ſoluta non ſolummodo per Epiſcopos, ſed etiam per Auguſtum Principem. Et hinc idem iſte Euſebius, eam ex recipiendi Epiſcopatus libidine ſolemniter profeſſus, ad vomitum redire non præſumpſit, niſi poſt laudati Principis mortem. Rei ſeriem exponit antiqua Magni Athanaſii vita. Exponit Conſtantini mortem, & Conſtantii ſucceſſionem in Orientale Imperium, atque proſequitur: *Apud hunc igitur Ariani, ut tandem perficerent, quod in mente diù atque animo agitaverant, ſæpe Eccleſiarum diſſidia deplorant, omnemque cauſam in eos conferunt, qui Doctrinæ fidei inſeruerunt nuſquam in ſcriptura uſurpatam vocem, Homouſios. Ea hac unica voce non modo inter Docentes adfirmant diſſenſiones graves exiſtere, ſed etiam in Populo perpetuo contentiones ac diſtractiones fieri.* Hoc ipſum in libello de Sacroſanctæ Crucis inventione, per Jacobum Gretſerum vulgato in eruditis libris de Sancta Cruce, tradit Alexander Monachus: *Cæterum Conſtantio jam nuper in Imperium ingreſſo, acceſſerunt ad eum Arianæ veſaniæ Principes, adhortantes eum, ut adjectum illud Homouſion, ex fidei Symbolo tolleret, dictantes ex hac vocula omnem Eccleſiarum diſcordiam eſſe exortam, qua ſublata nullam amplius de Dogmatibus fore controverſiam. Quem illorum ſermonem ille temerè, ob mentis nimiam levitatem, admittens conceſſit id fieri, ortuſque hinc eſt per Univerſum Mundum tumultus non minimus.* Iſtius vocis everſio erat & Nicænæ Synodi ac fidei everſio. Hinc Euſebiana Factio ſperavit per ipſam evertere & veram Divini Verbi Deitatem.

Inſigniter hoc tradit in quadrageſima nona oratione Sanctus Gregorius Nazianzenus: *Denique ſi diligentius, & accuratius attendatis, cur voluerunt de Evangelica & Apoſtolica fide, ac æquè Patrum traditione, unius Eſſentiæ nomen auferri, procul dubio probatis Hæreſim Arianam ſubtili compendio, brevi jam ſublato hoc nomine intromiſſam. Ne hoc quidem ego ſuſpicione aut opinione collectum adfirmo, nec, ut ipſi putant, Academicus Diſputator adſiſto, ut ſimplices verborum ſubtilitate contorqueam, ſed ut contortos & pravos, & tenui argumento compoſitos, in lucem cognitionis exponam, quo facilius poſſit cognita & comperta iniquitas ab omnibus evitari. Quæ etenim cauſa, quæ verò ratio extitit, ut quod docendum, quod credendum cunctis Eccleſiis fuerat traditum, quodque Patres noſtri Apoſtolici viri contra univerſas Hæreſes, vel maximè Arianam, quaſi quemdam obicem veritatis, quo omnes aditus peſtiferæ Doctrinæ obſtruerent, Sancto Spiritu mundati, Catholica ratione poſuerunt, nunc magno niſu ab his, qui nunc elogio Arianæ labis addicti ſunt, laboretur auferri, niſi ut Filium Dei mutabilem & convertibilem, ut pote non de propria Patris ſubſtantia conſtitiſſe confingant. Et qui initium ex tempore & ortum ex nihilo, & nomen ex altero habere docuerunt, propter quod ſæpe damnati ſunt; nunc jam liberè & ſecurè cunctis Eccleſiis tradere, & inſinuare poſſint.* Iſta vox eſt firmiſſimus contra Arianam impietatem murus: Nulla verſutia poſſit detorqueri in Arianum ſenſum. Ideoque eſt plena ejus everſio. Hinc ipſam non dumtaxat per Auguſti Conſtantii auctoritatem circumſcribere & proſcribere, ſed etiam per Antiochenam, Syrmienſem, Seleucienſem, Ariminenſem, ac plures alias Synodos damnare tentarunt. Et hæc per Ariminenſem Synodum facta Impietas effecit, ut ingemiſcens Terrarum Orbis ſe miraretur Arianum.

Hæc omnia inſigniter illuſtrat Sanctus Athanaſius; de Nicænæ fidei decreto demonſtrat vo- Fol. 402.
ces, *Eſſentia*, & *conſubſtantiale* fuiſſe admiſſas, ac probatas ab omnibus Epiſcopis, atque proſequitur: *Quod majoris admirationis eſt, Euſebius ex Cæſarea Palæſtinæ, cùm pridie abnegaſſet, in eandem ſententiam tamen poſtridie ſubſcripſit, quam etiam Eccleſiæ legendam miſit, dicens eam eſſe Eccleſiæ fidem & Patrum traditionem; Et omnibus manifeſto apparuit eum prius & temere erraſſe, & fruſtra contra veritatem pugnaſſe. Nam tametſi eum puduit ſcriptis errorem fateri, & ut potuit ſe Eccleſiæ excuſavit, in Epiſtola tamen, in qua Dei Filium Conſubſtantialem, & ex Patris ſubſtantia exiſtere non inficiatur, clarè ſe in errore fuiſſe demonſtrat. Et miſer prorſus in eo fuit, quod ut ſe purgaret, coactus ſit Arianos accuſare, quod illi ſcriptum reliquiſſent, non fuiſſe filium antequam generetur, indeque ratiocinari vellent eum ne ante Carnis quidem nativitatem exſtitiſſe.* Et in libro de Seleucienſi ac Ariminenſi Synodo ſcribit de Acacio Cæſareenſi, Eudoxio Germanicenſi, ac Patrophi'o Schyto-politano Epiſcopo, Factionis
Euſebianæ Primatibus: *Qui cum ipſi voces in ſcri-* Fol. 702.
pturis non ſolemnes uſurpent, & ſæpe nomen ſubſtantiæ ut bonum receperint, idque maximè ob Epiſtolam Euſebii, nunc tandem culpant Majores ſuos, quod his vocabulis ſint uſi. Et infra demonſtrat noſtram præſentem vocem eſſe antiquam in Eccleſiis. Et ſubjungit: *Neque ejus rei ignarus erat*

Eu-

Euſebius Epiſcopus Cæſareenſis, qui cum prius ſuf-
F. 721. *fragaretur Arianæ ſectæ, poſtea tamen Nicæni Concilii decretis ſubſcripſit, & apud ſuos id ipſum propriis litteris adfirmavit; Cujus hæc ſunt verba: Novimus quoſdam ex Priſcis eruditos & præclaros Antiſtites, alioſque ſcriptores, cum de Patris & filii Deitate loquerentur, Conſubſtantialitatis voce eſſe uſos.* Palam adfirmat Arianum de hac voce Bellum eſſe recentius, utique à morte Magni Conſtantini: Hinc & ad Imperatorem Jovinianum ſcribit de Nicæna fide: *Ea ſynceriter ubique per omnes Eccleſias, & legebatur, & prædicabatur, tum quidam Arianam Hæreſin renovare cupientes, hanc à Patribus Nicææ confeſſam fidem cœperunt contemnere, præſeferentes quaſi ab ea non diſſentiant, cum interim revera eam inficientur, malè interpretantes Conſubſtantialem.* Et ideo à Conſtantio flagitantes expungi iſtam vocem, atque proſcribi.

Et Auguſti Conſtantii Auctoritas effecit, ut non ſoli Ariani, ſed etiam quidam per Orientem orthodoxi, iſtam vocem proſcriberent, aut diſpenſatoriè prætermitterent. Etenim de Sancto Cyrillo, Hieroſolymitanæ Eccleſiæ Clerico ad-
Fol. 30. huc & Catechiſta, ſcribit in Eccleſiaſtica Hiſtoria Anaſtaſius Romanorum Bibliothecarius: *Hujus Cyrilli fertur Epiſtola ad Imperatorem Conſtantium, in qua piiſſimum eum vocabat: Unde ei quidam quaſi Ariano derogant, dicentes hunc etiam Homouſii vocem tacuiſſe in Inſtitutionibus, quas expoſuit ad profectum imperitarum Plebium, ad Baptiſma propter Miracula vivificæ Crucis accedentium. Falluntur autem, atque delinquunt; oportebat enim & Imperatorem ex ſimplicitate, & non ex adfectu verſutiis Arianorum in Hæreſin ſurreptum, & à Paganiſmo necdum rectè converſum, piiſſimum diſpenſatoriè dicere, & Homouſii vocem interim tacere, quæ plurimos adhuc turbabat, & Baptizandos inimicorum contradictione recidebat. Cæterum per Dictiones vim æqualem ſignificantes Homouſii vocem exprimere, quod & fecit Beatus Cyrillus, Nicænam fidem ſecundum Dictionem aperiens, & Deum verum filium ex Deo vero Patre prætonans.* Eadem de cauſa non purum Nicænum, ſed quibuſdam detractionibus ac variis additamentis alteratum Symbolum tradidit ſuis Cathecumenis. Filium Patri dixit Eſſentia ſimilem, non eundem. Interim tradidit recta dogmata. Eadem de re ſcribit ſupra laudatus Alexander Monachus: *Fuit hoc tempore Epiſcopus Hieroſolymitanus Cyrillus, cujus etiamnum decem & octo Catecheſes ſervantur legitimè conſcriptæ, cujus ſacrum explicans Symbolum, verbi, Conſubſtantiale, mentionem omiſit, Principum in ſe, niſi id feciſſet, inſidias paratas videns, manſit tamen cum ſanctis Patribus, Eccleſiam voce, non ſcriptis defendens.* Videtur adſerere, quod iſtam vocem licet non ſcripto, tamen verbo ſuis Cathecumenis tradiderit. Et ibidem adjungit. *Nos Patris ac filii eſſentiam ejuſdem modi & ſimilem dicimus, non autem eandem, ideoque Homojouſion, id eſt ſimilis eſſentiæ, non autem Homouſion, id eſt coeſſentialem vocamus.* Eundem Cyrillum, ac neſcio quos ipſi ſimiles videtur in
Epiſt. 300. litteris ad Canonicos Magnus Baſilius reſpicere. Adfirmat Nicænum Symbolum eſſe *magnum illud præconium pietatis*, atque adjungit: *Cujus quidem Præconii partes cæteræ omnes nullis impetitæ ſunt calumniis, & vocem illam Homouſion, ſiniſtrè à nonnullis acceptam, ſunt qui nondum admiſerunt. Quos Jure quis dignos reprehenſione dixerit, & eoſdem iterum jure excuſandos? Patrum enim veſtigiis non inſiſtere, & ſuam ipſorum excogitatam ſententiam velut potiorem voci illorum anteferre tanquam præſumptionis plenum non vocat culpa: Eandem verò rurſus à nonnullis reprehenſam, ſuſpectam habere, videtur aliquatenus illos à culpa liberare.* Ibi poſteriores omnino videntur fuiſſe Catholici. Quid quid ſit, Cyrillum in Chronico Sanctus Hieronymus conſtanter affirmat tunc fuiſſe Arianum. Ejus cauſam & variam ſortem ſuo loco exponam. Quid quid ſit iſta diſpenſatio fuit prævaricatoria. Etenim iſta vox erat tunc Teſſera, & Character rigidiſſimè diſcernens inter orthodoxos & Arianos. Nec quis germanè Catholicus legitur ipſa tunc abſtinuiſſe.

Nihil adeo Sanctum aut ſacroſanctum eſt, quin per humanam iniquitatem detorqueri poſſit, ac obnubilari. Hinc de præſenti noſtra voce ſcripſit ad Epictetum Corinthi Epiſcopum Magnus Athanaſius: *Hæc quando prodierunt? Immò quis infernus iſta eructavit? Ut Conſubſtantiale dicant Corpus ex Maria genitum cum verbi Divinitate, aut Verbum in Carnem, & oſſa, Coſtas, nervos, & prorsùs in Corpus eſſe comutatum, & à ſua natura degeneraſſe? quis iſta in Eccleſia, aut à Chriſtianis audivit? Fictione, non revera Deum verbum Corpus eſſe factum? Aut quis ita impius fuit, ut vel verbis diceret, vel animo cogitaret, ipſam Deitatem, quæ Patri eſt Conſubſtantialis, fuiſſe circumciſam, & ex perfecta redditam imperfectam? Et illud Corpus, quod in Cruce pependit, non Corpus humanum, ſed ipſam fuiſſe rerum opificem ſapientiam?* Poſt Nicænam mox Synodum Apollinarius Laodicenſis in Prima Syria Epiſcopus inſanire cœpit adversùs Sacramentum Dominicæ Incarnationis: Blaſphemavit ex Divina verbi eſſentia, & adſumpta Hominis natura eſſe conflatam unam ſubſtantiam: Hanc in iſtam, & iſtam in hanc tranſiiſſe per contemperationem, atque ita in unam coaluiſſe. Et ſceleratam Blaſphemiam firmavit ex Nicænæ fidei verbis: *Conſubſtantialem Patri*. Totum Chriſtum cum Patre, ideoque & cum ſemetipſo blateravit eſſe ejuſdem ſubſtantiæ. Et Blaſphemiam admiſerat etiam iſte Epictetus. Eandem poſtmodo admiſit delirus ſenes Eutyches. Adversùs illum declamavit per jam adducta emphatica verba Sanctus Athanaſius. Et meritò. Etenim Nicæna Synodus non de creata, & increata Chriſti Domini noſtri, ſed de ſola definivit Increata natura Dei Patris, & Dei Filii. Adversùs Eutychetem Sanctus Leo Pontifex, ac alii Patres frequenter adſerunt Chriſtum Dominum per alteram Patri, per alteram Naturam fuiſſe Matri Conſubſtantialem.

Porrò laudata Sancti Athanaſii vita rectè adfirmat primam & palmarem adversùs vocem, *Conſubſtantialis*, Machinam fuiſſe, quod vox, ſubſtantia, ſeu Eſſentia non habeatur in ſacris

litteris. Eandem adducit in Epiſtola de Nicæno Fol. 400. Concilio Sanctus Athanaſius: *Condemnati Ariani etiam nunc quoque, Judæorum more, obmurmurare audent, expoſtulantes ſcilicet cur Patres, qui Nicææ convenerant, has voces, Eſſentia & Co-eſſentialitas, nuſquam in ſacris litteris repertas uſurparint.* Hanc Arianam machinam frequenter adducit. Eandem adducit in quadrageſima nona oratione Sanctus Gregorius Nazianzenus: *Dicis mihi Homouſion ob hoc nominari non oportere, quia in Divinis ſcripturis non contineatur.* Et Sanctus Hæreſ. 69. C. 70. Epiphanius: *Ariani dicunt, unde nobis nomen illud, ſubſtantiæ? Aut cur Filius dicitur Patri Conſubſtantialis? Quonam in ſcripturæ loco eſt facta Conſubſtantialitatis mentio? Quis unquam ex Apoſtolis Dei ſubſtantiam nominavit?* Et in Laodicenſi contra Sanctum Athanaſium Diſputatione poſt recitatum Nicænum Symbolum Arius exclamat: *Quid opus erat novum hoc, Homouſion, vocabulum antiquis dogmatum Regulis inſeri? Nunquid enim Apoſtolos, vel eorum Diſcipulos atque omnes per ordinem ſucceſſores, qui uſque ad illud tempus viventes in Chriſti Confeſſione, Homouſion vocabulum ignorabant, impietatis ſacrilegium in fidei veritate ſecutos eſſe dicemus, pro eo ſcilicet, quod hujus nomini notione privati ſine ipſius prædicationis adſertione perrexerunt ad Chriſtum?* Accuſat vocem de duobus. Primo quod non inveniatur in ſacris litteris: ſecundo quod nec apud Apoſtolorum Diſcipulos, aut ullos Eccleſiæ Patres reperiatur: Quod ſit per Nicænam Synodum reperta vox nova, ideoque à Sancto Paulo in litteris ad Timotheum jam pridem prædamnata. Ex his infert eſſe *temerariæ adſumptionis auſu conſcriptam in ſuggillationem Apoſtolicæ fidei.* Iſta diſputatio eſt ficta compoſitio alicujus Scholaſtici. Certum tamen eſt quod Arius noſtram vocem honoravit iſtis Elogiis. Nec ipſe ſolus, ſed & primi ejus Commanipulares. Liquet ex eorum famoſa Epiſtola ad Sanctum Patriarcham Alexandrum. Ejus præcipuus, ac palmaris impetus eſt in noſtram vocem. Et in libro contra Imperatorem Conſtantium ſcribit Sanctus Hilarius Pictavienſis Epiſcopus: *Conſtantius utitur nunc, ut in cæteris ante, artis ſuæ conſuetudine, ut per recti ſpeciem prava confirmet, & per rationis nomen inſana conſtituat. Nolo, inquit, verba, quæ non ſcripta ſunt, dici.* Affirmat tria; Primo, quod motum huic voci Bellum non cœperit, niſi in Regno Conſtantii. Secundo, quod primus Conſtantius ipſam proſcripſerit. Per ſolemne Edictum. Hinc ſubjungit: *Hoc tandem rogo, quis jubeat Epiſcopus? Et quis Apoſtolicæ Prædicationis vetet formam?* Loquitur cum Sancto Ambroſio, qui etiam dixit Dogmatum Judicia non ad Imperatores, ſed ſolos Epiſcopos ſpectare. Tertio dicit palmarem proſcribendi rationem fuiſſe, quod iſta vox non reperiatur in ſacris litteris. Sanctus Phębadus Agennenſis Epiſcopus in opere, quod ex Vaſenſis Synodi nomine ſcripſit adversùs Syrmienſem Synodum, affirmat etiam ab hujus Epiſcopis emanaſſe hoc Edictum: *Nemo unam ſubſtantiam dicat.* Emanavit ex eodem fundamento. Phębadus demonſtrat, vocem ſubſtantia, omnino reperiri in ſacris litteris, atque adjungit: *Ajunt Euſebiani inveniri quidem in Divinis Voluminibus nomen Subſtantiæ, ſed non ſtatim pertinens ad eandem ſpeciem, quæ inducitur à nobis.* Fatebantur iſtic reperiri, ac in alio ſenſu. Ut nempe non Eſſentiam, aut Uſiam ſignificet, ſed Divitias ſeu facultates. Eandem Arianam Calumniam referunt & alii Patres.

Ex his naſcitur prima quæſtio. An hæc vox tunc fuerit nova apud Eccleſias, ignota anterioribus earum Patribus? Reſpondet in Epiſtola de Nicænæ Synodi Decreto Sanctus Athanaſius: Nicænos Patres *non ex ſe, quod Adverſarii objiciunt, hæc vocabula finxiſſe, ſed ab aliis olim accepiſſe, age in præſentia declaremus, ne ea eis cavillatio integra relinquatur. Diſcite igitur nunc Chriſto rebelles Ariani, Theognoſtum virum diſertum non abhorruiſſe à vocabulo ſubſtantiæ, ſcribens enim de Filio in ſecundo Hypotipoſeon ita locutus eſt: Non* Fol. 420. *forinſecus, aut ex rebus extraneis Filii ſubſtantia conſtat, neque ex non Entibus producitur, ſed ex Patris ſubſtantia ita progenitus eſt, ut à luce Jubar, ut ex Aqua vapor, neque enim vapor eſt idipſum, quod aqua, neque Jubar idipſum, quod Sol. Sed non alienum tamen, verum ut profluentem eum eſſe dicas Patris ſubſtantiæ, idque ita, ut interim Patris illa ſubſtantia diviſionem non patiatur. Quemadmodum enim ſol non diminuitur ſui ex ſe profluentibus radiis, ita nec ſubſtantia Patris diminutionem ſuſtinet, Imaginem ſui Filium progignens. Theognoſtus igitur poſt diſputationem ſuperiorem tandem ſubjecit iſtam ſententiam his verbis: Dionyſius porrò Epiſcopus Alexandriæ contra Sabellium ſcribens, & Salvatoris in carne Miniſterium pluribus verbis exponens, eiſque convincens Sabellianos, refellens Patrem non fuiſſe Carnem factum, ſed verbum ejus fuiſſe quod Carnem induerat, quemadmodum à Joanne dictum fuit; & in ſuſpicionem raptus quod filium Creaturam nominaſſet, eumque factum eſſe & Conſubſtantialem Patri dixiſſet, ad Dionyſium Romanum, ejuſdem ſecum nominis, pro defenſione Criminis ita ſcribit ſe non dixiſſe Filium eſſe factum, quem Patri Conſubſtantialem fateatur.* Athanaſius ex Theognoſto adducit Sancti Dionyſii verba: *Et in alia Epiſtola ſcripſi, qua demonſtravi falſum eſſe crimen, quod mihi objiciunt, quaſi dixiſſem Chriſtum non eſſe Conſubſtantialem Deo. Et ſi hoc nomen Conſubſtantialitatis dixerim non inveniri uſpiam in Sacris litteris, tamen Argumenta mea, quæ tacita ipſi omiſerunt, à re ipſa & vocabuli ſignificatione non abludunt.* Amplè demonſtrat ſe docuiſſe rem vocabuli, nempe Patrem & filium eſſe ejuſdem Eſſentiæ. Eandem hanc Sancti Dionyſii Epiſtolam, & hæc ipſa, & inſuper plura ejus verba Sanctus Athanaſius adducit in libro de ſententia iſtius Dionyſii.

Ex his habemus plura. Primò quod Sanctus Dionyſius Patriarcha à Pentapolitanæ Provinciæ Epiſcopis fuerit apud Sanctum Dionyſium Pontificem accuſatus, quod Filium negaſſet Patri Conſubſtantialem, quod iſtam vocem abnegaſſet. Secundò quod Pontifex Patriarcham hac de re uti de crimine arguerit. Tertiò quod iſta vox tunc famoſa ac glorioſa eſſet non dumtaxat apud Romanam, adeòque & omnem Latinam Eccleſiam, ſed etiam per Pentapolim ac omnem

Ægypti

Ægypti Diœceſin. Hæc vocis gloria fuit accuſandi & corripiendi Patriarchæ fundamentum. Quartò diſcimus, quod etiam Dionyſius Patriarcha agnoverit iſtam vocis abnegationem eſſe crimen. Hinc ipſum abnegavit, reſcripſit aliud à ſe non dictum de iſta voce, quam quod non eſſet expreſſa in ſacris litteris. Haud dubiè hoc dictum fecit illum ſuſpectum, & accuſationis dedit originem. Et ad ſe purgandum profeſſus eſt non ſolummodo ſignificatam rem, ſed & ipſam vocem ſibi omninò probari. Theognoſtum Sanctus Athanaſius etiam in litteris ad Serapionem de peccato in Spiritum ſanctum appellat *Admirandum illum, & perquam ſtudioſum*, atque adjungit. *Hujus opera legebam, cum tuam Epiſtolam acciperem.* Palam adfirmat fuiſſe Magnum Doctorem. Eundem in Bibliotheca Photius inſcribit
L. 106. *Beatum*, affirmat ipſum Alexandriæ fuiſſe ſacrarum litterarum Interpretem, ac ejus Hypotypoſes redegit in compendium. Eas de quibuſdam notat. Andreas Schottus cenſet tunc fuiſſe ab Hæreticis interpolatas. At cur ipſum in Eccleſiaſtica Hiſtoria non laudat, immò nec nominat Euſebius Cæſareenſis? Dominus Cardinalis Cæſar Baronius in notis ad Romanum Martyrologium reſ-
9. Oct. pondet: *Quænam fuit cauſa, ut Theologorum antiquorum celeberrimum Theognoſtum Euſebius ſilentio prætererit, niſi quod ſciebat eum Arii dogmatibus adverſari? Porrò probè novit Theognoſti, bene exculti ingenii lucubrationes. Sanctus Athanaſius qui eum citat in libro de Decreto Nicænæ Synodi.* Ex his ergo Sanctus Athanaſius concludit iſtam vocem non inventam, aut in Eccleſias introductam à Nicæna Synodo, ſed dumtaxat probatam, aut ſtabilitam. Quod ipſum repetit in litteris ad Africanos Epiſcopos: *Epiſcopi*, in Nicæna Synodo, *intellecta* Euſebianorum *fraude, in unum ex ſacris litteris collegerunt has voces, ſplendorem, fontem, fluvium, & formam cum ſubſtantia. Et illud item, in Lumine tuo videbimus lumen. Et illud quoque: Ego & Pater unum ſumus. Et pro majori elucidatione ſcripſerunt Filium Patri eſse Conſubſtantialem.* Et poſt quædam: *Epiſcopi non has voces ipſi excogitarunt, ſed eas à Patribus conteſtatas acceperunt, & ſcriptis ſuis inſeruerunt. Siquidem Priſci Epiſcopi ab hinc annis propè centum & triginta, tum qui Romæ, tum qui in noſtra Civitate Pontificatum geſſerunt, accuſaverunt eos qui Filium dicerent Creaturam, aut qui negarent eum Conſubſtantialem Patri.* Laudat & Romanum & Alexandrinum Dionyſium. Et demonſtrat Cæſareenſem Euſebium in ſuis ſupra adductis litteris ad hæc Acta reſpexiſſe.

Queſtio ſecunda eſt, an hic, aut ille Dionyſius iſtam vocem invenerit, ac in Eccleſias introduxerit? Affirmare videtur Sanctus Epiphanius. Etenim profitetur vocem, *Uſia*, ſeu *Eſſentia*, non reperiri in ſacris litteris; atque proſequitur: *Verum cum & Filius ſit exiſtens, & illud ſibi communicatum acceperit, Paulus Samoſatenus, & Marcellus Ancyranus ab illa Joannis ſententia,*
Hæreſ. 73. c. 12. *In principio erat Verbum, Erroris occaſionem acceperunt, ut Dei Filium verè eſse Filium nollent agnoſcere. Sed ex ipſa Verbi appellatione anſam arripientes Filium Dei vocabulum, quod ab ore procedit, ac vocem nominare voluerunt. Ob id Patres illi, qui Paulum Samoſatenum damnarunt, ob talem interrogatiunculam, ut Filium ſubſiſtentem & exiſtentem, & eum qui eſt eſse demonſtrarent, non autem vocabulum aliquod, Filium ut Uſiam ſeu Eſsentiam vocarent, adducti ſunt. Qua Uſiæ ſeu Eſsentiæ appellatione id quod per ſe ipſum exiſtit, ab eo quod per ſe non exiſtit, aliquo diſcrimine ſepararent. Etenim vocabulum per ſe non ſubſiſtit, nec eſse Dei Filius poteſt.* Paulus Samoſatenſis Divinum Verbum ſubſtantiale atque Hypoſtaticum dixit, ſed prolatitium dumtaxat ac tranſitorium. Adversùs has blaſphemias Epiphanius cenſet voces, *Eſſentia, & Co-eſsentiale*, eſſe per Patres introductas in Eccleſiam. Reſpondeo eſſe antiquiores. Etenim in libro contra Hermogenem Tertullianus adfirmat materiam primam juxta iſtius erroris principia eſſe Deo *Conſubſtantialem*; & C. 44.
rectè dicit. Etenim ſi materia ſit ingenita atque æterna, eſt verus Deus, adeòque & Domino Deo Conſubſtantialis. Et Valentinianos in ſingulari adversùm ipſos libro arguit, quod *Angelos ſuo Soteri dicerent Conſubſtantivos*. Eodem C. 12.
in libro ſcribit: *Ferè paria, & Conſubſtantiva in alterutrum valere ſocietas naturæ negavit.* Et ite- C. 18.
rum: *Hinc adeſt conſubſtantiva Virtus*: Conſub- C. 37
ſtantiva dicit illa quibus eſt naturæ ſocietas. Et in libro adverſum Praxeam adfirmat Patrem & Filium eſſe alium & alium, *Perſonæ non ſubſtan-* C. 12.
tiæ nomine, ad diſtinctionem, non ad diviſionem. Et infra ſcribit Filium eſſe *Dei Sermonem & Spi-* C. 14.
ritum ex ſubſtantiæ conditione. Et Sanctus Ireneus Valentinianos interrogat, an ipſorum fabuloſi Æones *ejuſdem ſubſtantiæ exiſtant his qui* L. 2. C. 22.
ſe emiſerunt, an ex altera quadam ſubſtantia ſubſtantiam habeant. Et rurſum *ejuſdem autem ſubſtantiæ cum ſint cum principio emiſſionis ipſorum*. Et C. 23.
in ſequenti Capite: *Ejuſdem ſubſtantiæ omnes in-* C. 24.
veniuntur cum Patre, tantum ſecundùm magnitudinem, ſed non ſecundùm naturam differentes ab invicem, & magnitudinem complentes Patris, quemadmodum digiti complent manum, ejuſdem ſubſtantiæ ſunt, & de eodem omnes. Conſubſtantiales. Quapropter hæ voces neque à Romano aut Alexandrino Dionyſio adverſus Paulum Samoſatenſem, neque à Tertulliano, neque item à Sancto Ireneo ſunt, ſed ſunt ab ipſis Apoſtolis. Etenim non dumtaxat uterque Dionyſius, ac item Tertullianus, ſed & ipſe Sancti Polycarpi Diſcipulus Sanctus Irenæus eis utitur, tanquam communibus in Eccleſia, ideòque Apoſtolicis. Eas Tertullianus à Latina, Irenæus accepit à Græca Eccleſia: Hinc illæ apud utramque ſunt antiquiſſimæ.

Tertia quæſtio, eſt an iſtæ voces, ſaltem vox, ſubſtantia, reperiatur in ſacris litteris? Sanctus Phœbadus conſtanter adfirmat reperiri: Et probat ex his locis: *Infixus ſum in limo pro-* Pſal. 68.
fundi & non eſt ſubſtantia. Et ſubſtantia mea in Pſal. 108.
inferioribus Terræ. Scrutetur fænerator omnem ſubſtantiam ejus. Adducit & alia ejuſmodi teſtimonia, quæ palam ſignificant hujus Mundi divitias ſeu poſſeſſiones. Et adverſum hæc Ariani intercedebant: *Invenitur quidem in Divinis voluminibus nomen ſubſtantiæ, ſed non ſtatim pertinens ad*

ean-

eandem ſpeciem, quæ inducitur à nobis. Ibi enim per ſubſtantiæ vocabulum aut virtus aut Divinitas ſignificatur. Sanctus Phœbadus repoſuit: *Et nos unam Patris & Filii ſubſtantiam vindicantes, quid aliud quam in utroque pares divitias unius Divinitatis prædicamus?* Et amplè hæc confirmat. Verum non ſerviunt Propoſito. Etenim nos hic quærimus de vocabulis, *Uſia* & *Homouſios*, at verò in adductis teſtimoniis Textus Græcus non habet vocem, Uſia, ſed vocem, Hypoſtaſis. Hæc enim ſola ſignificat facultates ſeu poſſeſſiones. Quas etiam non importat Latina vox, Eſſentia. Eandem ſententiam alia via tenetur Sanctus Epiphanius. Etenim primitivis Arianis Hæreſ. 69. c. 70. vocem, *Uſia*, clamantibus non contineri in ſacris litteris reſpondet: *Hoc videlicet ignorant, idem eſſe Hypoſtaſim aut Uſiam dicere; eſt enim Dominus in Hypoſtaſi ſua & ſplendor gloriæ, & figura ſubſtantiæ ejus. Eſt igitur Uſia non quidpiam facultatum inſtar ſuppetens, ſed illud ipſum quod eſt, ſicut Moyſes dixit: Qui eſt miſit me, inquit ad filios Iſrael. Itaque qui eſt, ens eſt, ut ita dicam. Hoc autem nihil eſt aliud, quam ſubſtantia. Jam particula illa Homou non unum aliquem, & ſingularem exprimit, ſed in Homouſios voce, duo quædam in eadem Eſſentia perfecta ſignificat, quæ nec à ſe invicem diverſa, nec ab unitate ſua ſint aliena.* Adfirmat plura. Primò quod vox, Hypoſtaſis, ſignificet duo. Primò temporales facultates ſeu poſſeſſiones. Secundò iſtud ipſum, quod vox, *Uſia*. Secundò adfirmat vocem iſtam in hac poſteriori ſignificatione contineri in Apoſtolica ad Hebræos Epiſtola, ideoque & hanc nempe quoad virtutem & rem ſignificatam. Tertiò dicit hanc ſignificatam rem contineri & in aliis ſacris Teſtimoniis. Nempe in Divinis Exodi Verbis: *Qui eſt miſit me ad vos.* Ab eſſe dicit derivari Eſſentiam. Et certè ita eſt tam apud Græcos quam apud Latinos.

Verum Epiphanius his non fuit fiſus. Et meritò. Etenim quod vox *Uſia* ſit ejuſdem virtutis cum voce *Hypoſtaſis* non ſubſiſtit. Epiphanius notat litem, quæ circa hanc identitatem nuperrimè tunc fuerat inter Latinam & Græcam Eccleſiam. Hinc ſubjungit Eccleſiæ ſemper fuiſſe poteſtatem introducendi nova contra graſſantes Hæ- Hæreſ. 73. cap. 12. reſes vocabula. Et in alio loco ſcribit: *Uſiæ ſeu Eſſentiæ nomen minimè quidem ipſum in veteri vel novo Teſtamento apertè reperitur, ſed quod in eo ſignificatur, paſſim expreſſum legitur.* Et denuò probat ex laudato Exodi loco: *Qui eſt miſit me ad vos.* fol. 417. Eodem modo reſpondet in litteris de Nicænæ Synodi decreto Sanctus Athanaſius: *Quod ſi rurſus Ariani, quia voces iſtæ in ſcripturis ſolemnes non ſint, obmurmurationes faciant, æquum profectò eſt, ut ea de cauſa ipſi potiſſimum reiiciantur; utpote Logo-Dædali novorum vocabulorum, & quod magis eſt, ſanis ſententiis non utentes. Et ſe ipſos in hoc negotio incuſant, quod primi hujus rei occaſionem præbuerunt, dum ex non ſcriptis vocibus Deo bellum comparant. Sed tamen cognoſcet quiſquis eſt ſtudioſioris animi, has voces, tametſi in ſcripturis non reperiantur, habere tamen ipſas eam ſententiam quam ſcripturæ volunt. Et hoc ipſum eas ſonare apud illos, quibus aures ad pietatem ſunt integræ, & minimè vitiatæ. Hoc ita eſſe facilè animadvertas. Iſtoſque ut homines inſcitos ac indoctos, veritati refragari, jam antea à nobis demonſtratum eſt.* Adfirmat, licet non voces, tamen earum ſignificata reperiri in ſacris litteris. Quod ipſum repetit & in aliis locis. Ex eadem Regula reſpondet in Quadrageſima nona oratione Sanctus Gregorius Nazianzenus: *Quæro, ò Homo! qui hac nos non ſcripta voce, Homouſios, uti prohibes, utrum ideo nominari non deberet, quia ſcriptum non eſt, an quia credi ita non licet? Quod ſi ita credendum eſt, cur non ita profitendum? aut ſi ideò nominandum non eſt, quia nec ita credendum, obtinuit Ariana adſertio.* Demonſtrat itaque credendum; ideoque & vocem non proſcribendam. Et in libro contra Arianorum objectiones Sanctus Fulgentius Divinarum Perſonarum Conſubſtantialitatem demonſtravit contineri in his Domini Verbis: *Ego & Pater unum ſumus*, & proſequitur: cap. 7. *Hanc Patres noſtri per omnia ſectati Doctrinam Chriſti, unius eſſe ſubſtantiæ Patrem filiumque dixerunt. Quod Græcè Homouſion dictum eſt. Illa ſcilicet ratione, quoniam nova tunc in Græcia emerſerat Hæreſis, quæ Unigenitum ſeparare nitebatur à ſubſtantia Genitoris: Ad hoc ut quiſquis illam Doctrinam reciperet, non Creatoris Cultor, ſed Creaturæ potius appareret. Mirum autem eſt, quod in hoc nomine ſonus tantum à quibuſdam attenditur, nec dicti intelligentia veſtigatur, cum pleraque non ſint antiquitus dicta, & pro temporum cauſarumque opportunitatibus profeſſioni fidei reperiuntur inſerta.* Demonſtrat hæc exemplis, & pergit: *Quod ſi ſonus, non ſenſus conſideratur in verbis, non cenſeatur Eccleſia nomine Catholico, quod nec in veteri, nec in novo poſitum reperitur Teſtamento. Si verò hæc omnia cum in nullo ſint Canonico volumine, dignè tamen tenentur in fide: Cur nobis Homouſion putetur prohibendum, non ſonum dicti conſiderare, nec ſenſum? Nec attendere novitatem Verbi, ſed virtutem intelligere Sacramenti? Mirum eſt autem eos, qui pro unius ſubſtantiæ credulitate volunt nos Homouſianos dici, quomodo ſe nolunt Triouſianos pro tribus, & diverſis ſubſtantiis appellari.* Ecce novum Teſtimonium pro iſta Ariana in nos calumnia. Porrò licet voces, Uſia & Homouſios, non habeantur in ſacris litteris, habentur tamen ſimiles. Etenim apud Sancti Matthei Evangelium Dominica oratio *Tou orton Epiouſion*, Panem ſuper eſſentalem & Sancti Pauli ad Titum Epiſtola laudat *tou laon periouſion*, Populum circumeſſentialem. Quid ne igitur induci poſſit etiam vox, Eſſentialis aut Conſubſtantialis?

Quæſtio quarta eſt, An Eccleſia queat iſtiuſmodi novas voces inducere? Sanctus Paulus videtur negare, generatim damnans quaſvis vocum novitates. Et inter alia Hæreſiarchæ Valentini facinora Sanctus Irenæus numerat nominum Fictionem. Adfirmat eſſe Tragicam audaciam. Paſcentius Comes, qui in Sanctum Auguſtinum coram Viro Clariſſimo Laurentio diſputavit, iſtam poteſtatem negare non fuit auſus. Attamen addidit tales voces non poſſe poni in Symbolo. Reſpondeo poſſe fingi, induci in Eccleſias, ac etiam in Symbolo poni. Hoc variis in locis contra Arianas calumnias tradit Sanctus Atha-

Atha-

Athanaſius: Et Laodicenſis inter ipſum & Arium Diſputatio habet: *Eccleſiaſticæ ſemper moris eſt Diſciplinæ, ſi quando nova hæreticorum Doctrina exurgit, contra inſolentes quæſtionum novitates rebus immutabiliter permanentibus Nominum vocabula immutare, & ſignificantius rerum naturas exprimere, quæ tamen exiſtentium cauſarum virtutibus congruant, & quæ magis eaſdem antiquitus fuiſſe demonſtrent, non ortus novitatem menſurent.* Demonſtrat hoc ex inducta per Antiochenam Apoſtolorum Synodum voce, *Chriſtianus*, atque concludit: *Hanc ergo ab Apoſtolis traditam nobis utendi nominibus formam Eccleſia tenens, contra diverſos Hæreticos, ut ſanæ fidei ratio poſtulat, diverſas edidit nominum Novitates.* Adfirmat hanc poteſtatem, & morem cœpiſſe ab Apoſtolis. Et certè etiam de voce, *Apocalypſis*, ſcripſit in caput primum Apoſtolicæ ad Galatas Epiſtolæ Sanctus Hieronymus: *Verbum Apocalypſeos, ideſt, Revelationis, propriè ſcripturarum eſt, & à nullo Sapientum Sæculi apud Græcos uſurpatum. Unde mihi videntur quemadmodum in aliis verbis, quæ de Hebraico in Græcum ſeptuaginta Interpretes tranſtulerunt, ità & in hoc magnopere eſſe conatos, ut proprietatem peregrini ſermonis exprimerent, nova novis rebus verba fingentes.* Adfirmat iſtam vocem eſſe fictam, ac inductam à ſeptuaginta Interpretibus, & ab Apoſtolis probatam. Nempè à Sancto Paulo, ac Sancto Joanne. Præfata diſputatio adjungit, quod Eccleſia ſemper perrexerit uti iſta poteſtate. Adfirmat quod antiqui Patres voces *Ingenitus*, ac *Innaſcibilis* contra Sabellium; Syrmienſis Synodus contra Photium induxerit vocem, *Impaſſibilis*. Et vocem, *Ingenitus*, probat. Ex quo lucet iſtius Diſputationis Auctorem eſſe Magno Athanaſio longè juniorem. Etenim multo poſt hunc tempore iſtam vocem improbavit Eccleſia. Eandem Eccleſiæ poteſtatem conſtanter defendit Sanctus Epiphanius, Sanctus Auguſtinus, & Patres alii. Et in libro contra Imperatorem Conſtantium addit Sanctus Hilarius: *Novitates vocum, ſed prophanas devitari jubet Apoſtolus. Tu cur pias excludis?* Adfirmat non quaſvis, ſed prophanas dumtaxat vocum novitates damnari ab Apoſtolo, & tales utpotè fabuloſæ & blaſphemæ erant voces, quas in Valentino damnat Sanctus Irenæus. Similem nos hodie cum Lutheranis & Calviniſtis litem habemus de voce, *Tranſubſtantiatio*. Eam elucidavi in Scholiis ad acta Sancti Gregorii ſeptimi.

Hæc omnia Ariani non potuerunt inficiari. Præſertim quod & ipſi laudarent, ac uſurparent vocem, *Ingenitus*, non repertam in ſacris litteris. Interim non acquieverunt. Audi ipſorum in hæc cavillationem: *ſed fortaſſe ut pravi ſunt moribus, audebunt dicere, Par eſſe ut verba, quæ de Domino noſtro Jeſu Chriſto ſunt ſcripta, in Diſputationibus adhibeantur, repudiatis illis vocibus, quæ in ſcripturis non reperiuntur.* Et Sanctus Athanaſius in laudata de Synodi Nicænæ Decreto Epiſtola reſpondet: *Certè id æquum eſſe nec ego abnuerim,* Fol. 417.
eo quod ſigna atque indicia veritatis perfectiora ex ſcripturis ſanctis, quam aliunde depromantur, ſed malignitas & verſipellis Euſebianorum impietas Epiſcopos coegit, ut clarioribus verbis uterentur ad eorum impietatem ſubvertendam. Sed tamen ſatis demonſtratum eſt, ut liquide apparet ſcripta Synodi rectam ſententiam continere. Confirmat hæc pluribus, & adjungit: *Scio tamen vitilitigatores iſtos, & Chriſto rebelles ne iſtis quidem auditis mentem in melius eſſe mutaturos. Sed potius diſcurſitaturos ad alias aliunde confiſcationes venandas: Et cum eas abſumpſerint, rurſum novas commentaturos eſſe. Quâ in parte reſpondent Propheticis Verbis: ſi poterit Æthiops mutare pellem, aut Pardus maculas, etiam futurum eſt ut iſti recta ſentiant.* Etenim iſta vox, *Conſubſtantiale*, ſuffocat, & eradicat omnem Arianiſmum, ideoque Ariani non poſſint odiſſe. Rationes, quæ ad ipſam imponendam Symbolo permoverint Sacroſanctam Synodum, ſunt adductæ ſuperius.

CAPUT

CAPUT QUINTUM.

Alia Arianorum Argumenta adverſum iſtas voces.

SEcundum adverſus vocem, *Conſubſtantialis*, argumentum adducunt ipſe Arius, & cuncta ejus primitiva Factio in litteris ad Sanctum Patriarcham Alexandrum: *Genuiſſe dicimus Patrem, non quemadmodum Valentinus adſeverabat, Emiſſionem quamdam eſſe illum Patris fœtum, aut ut Manichæus eundem illum fœtum dixit eſſe partem Patri Conſubſtantialem*. Dixerunt vocem iſtam eſſe inventum Manichæi. Exſtat Epiſtola apud Sanctum Epiphanium, ac in Eccleſiaſtica Hiſtoria Theodoreti. Reſpondeo Arium male hic diſtinguere inter Valentinum & Manichæum. Etenim quod etiam Valentinus ſuos Æonas dixerit Conſubſtantiales, lucet ex variis locis Sancti Irenæi ſupra adductis. An vero Manichæus ſit eadem voce uſus, huc uſque non memini, nec libet inquirere. Ut ut ſit, iſta vox eſt antiquiſſima apud omnes Eccleſias; Et dudum ante Manichæi tempora Epiſcopi de ipſa diſputarunt. Etenim de Manetis exortu ſcribit in ſecundo ſermone de Pentecoſte Magnus Papa Leo: *Manichæus eo tempore damnandus innotuit, quo poſt Reſurrectionem Domini ducenteſimus & ſexageſimus annus impletus eſt Probo Imperatore, Paulinoque Conſule*. Hic Conſulatus contigit biennio ante Imperium Probi, ad Domini annum ducenteſimum ſeptuageſimum ſeptimum, diù poſt Sanctum Alexandrum Patriarcham, & Romanum Papam Dionyſium, quorum tempore vox, *Conſubſtantiale*, erat in pleniſſima auctoritate. Quare ad alias orthodoxi Patres, ad alias res ipſa ſunt uſi Valentiniani, ac Manichæi. Nec ipſa eſt ab his, ſed ab iſtis. Quin immo videtur eſſe ab ipſis Sanctis Apoſtolis. Iſtam Arii & Congerronum Epiſtolam Sanctus etiam Hilarius Pictavienſis Epiſcopus inſeruit quarto ſuo libro de Sanctiſſima Trinitate. Quod nempe iſto etiam tempore Ariani illius auctoritate uterentur.

Hæreſ. 69. c. 7. L. 1. c. 3.

Tertium Arianorum argumentum adducit in libro de Seleucienſi, ac Ariminenſi Synodis Magnus Athanaſius: *Cæterum quia affirmant Ariani Epiſcopos, qui Samoſatenſem condemnaverunt, dixiſſe filium non eſſe Patri conſubſtantialem, ac jam inde ipſos ob reverentiam ac honorem ipſorum, qui ita locuti ſunt, ab hac voce abhorrere, rectum fuerit reverenter cum eis de ea re diſceptationem facere. Nam arietare cum illis prorſus indecorum eſt: eo quod omnes Patres ſint. Rurſus dijudicare iſtos bene, illos male feciſſe, nequaquam ſanctum eſt. Omnes enim in Chriſto dormierunt. Quapropter neque contentioſius agendum eſt, neque numerus eorum, qui congregati fuerunt, in comparationem mittendus, ne videantur trecenti illi Nicæni eos qui pauciores ſunt perſtringere. Neque tempora metienda ſunt, ne Priores videantur poſteriores exauctorare. Omnes enim iſti Patres ſunt, ſed tamen neque iſti, quaſi novum aliquid ſapientes, id in ſcripta retulerunt, neque ſine fiducia Voces in ſcriptura non ſolemnes defendunt, ſed à Patribus incitati eorum vocabulis uti voluerunt. Duo enim Dionyſii diu ante eos ſeptuaginta fuerunt, qui Samoſatenſem ſuſtulerunt, quorum alter Romæ, alter Alexandriæ Præſul erat. Ibi cum quidam Alexandrinum Epiſcopum apud Romanum accuſarent, quaſi qui Filium opus, & non Conſubſtantialem Patri diceret; & Synodus Romæ coacta indignè tulit, & Romanus ad cognominem ſibi Epiſcopum perſcripſit omnium ſententiam, ac jam inde ille ſe ad defenſionem parans, libello ſuo titulum Refutationis, & Apologiæ indidit, & in hæc verba ad Romanum ſcripſit*: Antiochena ſeptuaginta Magnorum Epiſcoporum, quæ Paulum Samoſatenſem Antiochiæ Patriarcham damnavit, Synodus vocem, *Conſubſtantiale*, improbavit in Sacroſancta Trinitate, & ab ipſa proſcripſit. Hinc Ariani urſerunt hanc Synodum eſſe probatam ab omnibus ſub Cœlo Eccleſiis, eſſe irrefragabilem, ideoque à Nicæna non potuiſſe circumſcribi; Nicænam, quæ damnaram vocem inſeruit Symbolo, eſſe prævaricatricem. Specie tenus erat haud debile argumentum. Hinc Athanaſius repoſuit varia. Primo, quod neque Antiochenæ, neque Nicænæ Synodi Antiſtites poſſent damnari aut argui, nec inter ſe committi, ſed ambo eſſent omni cum veneratione honorandi: eo quod ambo ſint Eccleſiæ Patres. Secundo quod hic neque numerus, neque tempus attendi poſſit, ideoque nec propter Nicænos numeroſiores Antiocheni pauciores, nec propter Antiochenos priores Nicæni poſteriores poſſint damnari. Tertio, quod Sanctus Papa Dionyſius ac Sanctus Patriarcha Dionyſius dudum anteceſſerint iſtam Antiochenam Synodum. Quarto quod hi ambo, ac item ipſorum Synodi conſtanter defenderint vocem, *Conſubſtantiale*, in Sacroſancta Trinitate. Etenim Patriarcha à ſuis Epiſcopis apud Papam fuit accuſatus, quod vocem

non

non admitteret. Et hujus Synodus fuit illi offenſa graviter, ac durè monuit. Hinc ille non ſola voce ſe purgavit, ſed etiam per editum librum, cui dedit Titulum Refutationis ac Apologiæ. Demonſtrat ſe conſtantem ac apertum Profeſſorem iſtius vocabuli. Hinc Athanaſius infert Nicænam Synodum nequaquam induxiſſe damnatas vocum novitates, ſed voces probatas à Patribus. Inſinuat atque adfirmat hos duos cum ſuis Synodis Dionyſios non fuiſſe iſta Antiochena Synodo inferiores, eorumque Auctoritatem non minus irrefragabilem. Et certè utriuſque Synodus fuit numeroſiſſima.

Largius hæc declaraturus Athanaſius adducit ex Apologetica Alexandrini Dionyſii Epiſtola inſigne fragmentum, atque proſequitur: *Si igitur aliquis carpſit Nicænos, quod non dixerint omnia, quæ ipſorum Anteceſſoribus placuerunt, idem quoque meritò carpſerit ſeptuaginta Epiſcopos, Pauli Samoſatenſis condemnatores, quod ea, quæ Anteceſsorum erant, non obſervaverint. Anteceſſores autem eorum ſunt duo Dionyſii, cæterique qui Romæ tunc congregati fuerunt. Verum neque hos, neque illos fas eſt culpare: Omnes enim Chriſti curam geſſerunt, ſuaque contra Hæreticos ſtudia intenderunt. Et hi quidem Samoſatenſem, illi verò Arianam Hæreſin condemnaverunt. Benè verò & illi, & hi de ſubjecta materia ſcribunt. Et quomadmodum Beatus Apoſtolus in Epiſtola ſua ad Romanos dixit: Lex Spiritualis eſt. Lex Sancta eſt, Præceptum Sanctum juſtum & bonum. Ad Hebræos verò aliter ſcripſit. Lex neminem perficit. Et ad Galatas: In Lege nemo juſtificatur. Neque tamen quis ob id Sanctum Virum reprehenderit, quaſi qui contraria & pugnantia ſcribat, ſed potius ipſum admiratione proſequatur, quod tam congruentia pro re nata ad ſingulos ſcripta mittat, ut & Romani, & alii condiſcerent à littera ad Spiritum converti, Hebræi verò & Galatæ inſtituerentur, non in Legem, ſed in datorem Legis ſpem ſuam habere: ita quoque etſi amborum Conciliorum Patres diverſimodè de conſubſtantiali mentionem fecerunt, non tamen ea de cauſa ab illis diſſidere debemus, ſed illorum mentes ſcrutari. Quod ſi fecerimus, omninò inveniemus ambas Synodos inter ſe conſentire. Qui enim Samoſatenſem ſuſtulerunt, hanc vocem, Conſubſtantiale, corporaliter accepere: Cum Paulus ſophiſticari vellet, & diceret: Si Chriſtus non ex homine Deus factus eſt, igitur conſubſtantialis eſt Patri, & neceſſariò ſequitur tres eſſe ſubſtantias, unam quidem quæ prior ſit, ut Princeps, reliquas verò duas ex ea oriundas. Ideoque meritò vitantes illud Sophiſma Pauli, dixerunt Chriſtum non eſſe Conſubſtantiale. Non enim ita ſe habet Filius ad Patrem, ut ille cogitabat. Illi verò qui Arianam Hæreſin Anathemate notarunt, cognoſcentes non Creaturam, ſed Genitum quiddam ex ſubſtantia Patris eſſe Filium, & ſubſtantiam Patris eſſe originem, radicem, & fontem Filii, & veram undecumque eſſe ſimilitudinem Geniti cum Genitore, & nequaquam eum, uti nos, diverſæ naturæ eſſe, ac proinde ſeparari à Patre, ſed ipſius eum eſſe Filium, nec ab eo dividi poſſe, ut nec Splendor à Luce, & pro ſe habentes Dionyſii exempla, fontem ſcilicet, & conſubſtantialitatis Apologiam, & præterea unitricem Salvatoris vocem, Ego & Pater unum ſumus, his de cauſis meritò adducti ſunt, ut Filium Conſubſtantialem dicerent. Et quemadmodùm nunquam quiſquam Apoſtolum culpaverit, quod de lege ad iſtum modum Romanis, ad illum verò Hebræis ſcribat, ita Neoterici Priſcos homines nunquam culpaverint, ſi videant eorum mentem & interpretationem. Neque rurſus Priſci Neotericos reprehenderint, ſi conſpiciant quo animo, & in quem uſum de Domino ſcribant; nam utraque Synodus juſtam habet & rationabilem cauſam, cur illa ad illum, iſta verò ad iſtum modum ſua verba temperaverit. Quandoquidem enim, & Samoſatenſis ſentiebat Filium ante Mariam non fuiſſe, ſed ab ea ſuæ Eſſentiæ initium accepiſſe, ideò Epiſcopi tunc congregati hominem Hæreſeos condemnatum abdicarunt, & de Filii divinitate ſimplicius ſcribentes, non exquiſitam diligentiam in Tractatu hujus vocis, conſubſtantiale, adhibuerunt, ſed ut acceperant de Conſubſtantiali, ita locuti ſunt. In eo enim omnem curam habebant, ut quod Samoſatenſis excogitaverat, tollerent, & docerent ante omnia Filium fuiſſe, eumque non ex homine Deum eſſe factum, ſed cum Deus eſſet induiſſe ſervi ſpeciem: cum Verbum eſſet, Carnem eſſe factum, quemadmodum locutus eſt Joannes: atque ita adverſum Pauli blaſphemias actum fuit.*

Verum quia Euſebius & Arius ante tempora fuiſſe Filium quidem dicerent, ſed tamen factum eſſe, & unum è Creaturis eſſe docere conarentur, & dictum illud, Ex Deo, non ita interpretarentur, ut Filium genuinum ex Patre vero natum crederent, ſed eum ita ex Deo eſſe, ut cætera creata, adfirmarent, & ſimilitudinis unitatem Filii cum Patre negarent, eſſentia aut natura conſtare, ut ſolidè Filius Patri ſuo ſimilis haberi poſſit, ſed conſenſu dogmatum & ratione doctrinæ eam ſimilitudinem conflatam eſſe, & quia interſepiebant, & omnibus modis alienabant Eſſentiam Filii à Patre, aliud ei exiſtendi initium adfingentes, ad Creaturarum cenſum eum detrahebant: Ideo Nicææ congregati Epiſcopi, conſpicati eorum hominum, qui ita ſentiebant, vafriciem, collectis in unum quæ ex ſacris litteris ad tuendam ſententiam ſuam facerent, liquidius rem exponentes, Filium Conſubſtantialem eſſe adſeveraverunt, ut ingenuitas, & vera natura Filii inde ſignificaretur, nihilque cum eo res creatas commune habere edocerent. Iſtius enim vocis exquiſita ratio eorum ſimulationem, cum dicunt eum ex Deo eſſe, patefecit, & omnes eorum argutias, quibus ſimpliciores fallunt, excludit. Certè cum queant omnia fucis & Sophiſmatum Lenociniis adulterare, & pro libidine mutare, hanc ſolam vocem, adaperientem ipſorum Hæreſin, reformidant, quam Patres pro munimento & arce contra illorum impias commentationes in ſcripta retulerunt. Deſinat igitur omnis contentio, neque in nos mutuo arietemus, ſi diverſo modo concilia acceperunt vocem, Conſubſtantiale. Habemus enim pro excuſatione legitimas eorum cauſas, quas dixi.

Notanda ſunt Verba. *Qui Samoſatenſem ſuſtulerunt, hanc vocem, Conſubſtantiale, corporaliter acceperunt. Cum Paulus ſophiſticari vellet & diceret, ſi Chriſtus non eſt ex homine Deus fa-*

factus, igitur conſubſtantialis eſt Patri, & neceſſario loquitur tres eſſe ſubſtantias: Unam quidem quæ prior eſt, ut Princeps, reliquas verò duas ex ea oriundas. Ideoque meritò vitantes illud Sophiſma Pauli, dixerunt Chriſtum non eſſe Conſubſtantialem. Non enim ita ſe habet Filius ad Patrem ut ille cogitabat. Notanda ſunt & hæc verba: *Epiſcopi congregati de Filii Divinitate ſimplicius ſentientes, non exquiſitam diligentiam in Tractatu hujus vocis, Conſubſtantiale adhibuerunt, ſed ut acceperant de Conſubſtantiali ita locuti ſunt.* Hoc eſt, iſtius vocis nativam virtutem non accuratè diſcuſſerunt, ſed ejus ſibi à Paulo ſuggeſtum adurſerunt ſenſum, atque ita ipſam proſcripſerunt. Dogmaticæ Propoſitiones poſſint habere duplicem ſenſum: Alium ab ipſarum Auctoribus intentum, alium intentum ab earum Accuſatoribus, & ſuggeſtivis Eccleſiaſticis Judicibus; Et in ambigua, aut æquivoca Propoſitione uterque poſſit videri Principalis. Hinc iſti Judices, quodque attendunt ſolum poſteriorem, atque ita Propoſitionem, in proprio Verborum, ac per Auctorem intento ſenſu veram circumſcribunt & damnant. Quod præſertim contingit, dum Judicium fit abſente Auctore; & damnatio licet quandoque non ſatis provida eſt, tamen legitima habemus plurima iſtiuſmodi exempla; Et ita egit hæc Antiochena Synodus, vocem, *Conſubſtantiale*, non plenè diſcuſſerunt: Attenderunt ad ſolas ejus à Paulo apprehenſas, ac ſibi ſuggeſtas accuſationes, atque ita ipſam proſcripſerunt. Palmares Pauli errores exponit in Breviario Liberatus Carthaginenſis Eccleſiæ Diaconus: *Neſtoriani dogmatis Auctor Paulus* Cap. 2. *agnoſcitur Samoſatenſis Epiſcopus, qui ſecutus Doctrinam antiquorum Hæreticorum, Dominum Noſtrum Jeſum Chriſtum purum hominem aſſeruit natum & paſſum. De Sancta verò & ſummè Beata Trinitate, ut Græci tradunt, Sabellii ſententiam ſecutus eſt.* Antiochenæ in ipſum Synodi ad Sanctum Papam Dionyſium Relatio exponit ſolum priorem errorem, de poſteriori nulla eſt mentio. Scio relationem eſſe mutilam, ideoque iſtam memoriam forſan intercidiſse. Verum quomodo Euſebius partem adeo notabilem prætermiſiſſet? Etiam ipſe Paulus in miſſis ad Sanctum Dionyſium Alexandrinum quæſtionibus de ſolo agit primo errore. Hinc aliqui ſuſpicantur ipſum à ſecundo receſſiſſe, ac deinceps fuiſſe adverſatum ſoli voci, *Conſubſtantiale*. Verum iſta ſuſpicio caret fundamento: Etenim Epiſtolam, quam Paulo miſit, antequam procederet ad damnationis Judicium, Antiochena Synodus primo loco damnavit, & damnari per illum juſſit ſecundum errorem. Et jure merito; eſt enim fundamentum primi; Etiam Magnus Athanaſius, ac alii Sancti Patres palam & conſtanter adſerunt ipſum in utraque blaſphemia pertinaciter perſtitiſse. Et Nicæna Synodus eſufflavit ejus Baptiſma: quod eſufflari non potuit niſi ob ſecundum errorem. Proinde Paulus & ipſam Sacroſanctæ Trinitatis veritatem impugnavit, & ipſam etiam vocem, Conſubſtantiale. Hanc dixit accipi non poſſe, niſi corporaliter, & ab ipſa importari effluxionem, diviſionem, ac mutationem, ideoque non cadere in Divinam eſsentiam. Iſtius Synodi Patres fuerunt potius in res attenti, quam ad voces; Pauli ſuggeſtionem admiſerunt ſine pleno examine, atque ita vocem permiſere proſcribi. Hinc Athanaſius ipſos affirmat dignos excuſatione, Eorum factum non probat, attamen excuſat.

Hæc omnia in litteris ad ſuos Canonicos inſigniter elucidat & confirmat Magnus Baſilius. Adfirmat Nicænum Symbolum laudari ab omnibus, à quibuſdam tamen argui vocem Homouſion, & adjungit rationes: Epiſt. 300. *vocem illam ſiniſtrè acceptam à nonnullis, ſunt qui nondum admiſerunt:* Utique Catholici. *Quos jure quis reprehenſione dignos dixerit, & eoſdem rurſus jure excuſandos. Patrum enim veſtigio non inſiſtere, & ſuam ipſorum excogitatam ſententiam, velut potiorem, voci illorum anteferre, tanquam præſumptionis plenum non vacat culpa; Eandem verò rurſus à nonnullis reprehenſam ſuſpectam habere, videtur illos à culpa aliquatenus liberare; nam revera qui convenerunt in Cauſa Pauli Samoſateni, vocem hanc, ut minus congruam, accuſatam ejecerunt. Dixerunt enim illi Homouſii vocem, intelligentiam ſubſtantiæ, & eorum quæ ſubſtantiam conſequuntur, repræſentare nobis, ita ut ſubſtantia diſtributa in partes Homouſii impartiat communicationem in iis, in quæ diſtributa fuerit: Hoc quidem veriſſimum eſt de ære & numiſmatibus inde cuſis. At in Deo Patre & Deo Filio nec ſubſtantia eſt antiquior, nec utrique videtur ſuperſtrata: Hoc enim dicere vel cogitare, excedit omnem impietatis rationem.* Demonſtrat hæc non importari per vocem, ideoque ipſam meritiſſimo jure fuiſse probatam à Nicænis Patribus, ac inſertam Symbolo. Adfirmat varia. Primò, hanc vocem apud Antiochenam Synodum fuiſſe accuſatam, ut minus congruam, nempe à Paulo Samoſatenſi. Secundò adfirmat vocem ab iſta Synodo ut talem fuiſse ejectam. Tertiò dicit accuſationis, ejectionis, ac incongruitatis fundamentum fuiſſe, quod vox iſta importet ejuſdem ſubſtantiæ in varias diſtributionem, & ita contingit in ære, quod in diverſa numiſmata extenditur. Quartò Baſilius adfirmat iſtius vocis ſuggeſtum ab accuſante Paulo ſenſum fuiſse ejectum. Quintò addit iſtam ſuggeſtionem caruiſse fundamento, ac veritate, atque ita innuit Synodum deviaſse; Sanctum Athanaſium imitatus non audet ipſam damnare aut arguere. Ejuſdem rei meminit in ſuis, apud Photii Bibliothecam redactis in compendium Orationibus L. 230. Sanctus Eulogius Patriarcha Alexandrinus: *Ad impium Arium, aliam ſubſtantiam Patris & Filii blaterantem, Nicæna Synodus Conſubſtantialitatem decrevit, & uſa eſt hac voce, nuſquam apud Patres exſtante, contra verò prohibita per illos, à quibus Paulus Samoſatenſis eſt declaratus Hæreticus.* Hinc probat novas antiquarum rerum voces poſſe per Generales Synodos induci in Eccleſiam. Aſt Argumentum non ſubſiſtit. Etenim Eulogius labitur hanc vocem ante Nicænam Synodum non fuiſſe apud Eccleſiam.

Ejuſdem Antiochenæ Synodi meminit in libro de Synodis Sanctus Hilarius Pictavienſis Epi-

Epiſcopus, & ejus Decreto aſſignat aliam rationem : *Secundo quoque id addidiſti , quod Patres noſtri, cum Paulus Samoſatenus Hæreticus pronunciatus eſt , etiam Homouſion repudiaverint , quia per hanc unius eſſentiæ nuncupationem ſolitarium atque unicum ſibi eſſe Patrem & Filium prædicabat ; Et hoc ſanè nunc quoque prophaniſſimum Eccleſia recognoſcit , Patrem & Filium in his nominum Profeſſionibus ad unionis ac ſingularis ſolitudinem , negata Perſonarum proprietate , revocare .* Ad loquitur Epiſcopos Syrmienſis Concilii , & adfirmat plura . Primo quod iſta Synodus ſuum de abolenda voce , Homouſios , Decretum fundarit in Antiochena Synodo , quæ Paulum pronunciavit Hæreticum . Et manifeſtè ſecunda Synodus . Secundo dicit, quod Paulus ab iſta voce prætenderit importari non ſolam eſſentiæ, ſed etiam Perſonæ ſingularitatem . Tertio quod hac de cauſa ipſam illa Synodus proſcripſerit . Paulus ergo voluit ab iſta voce importari aut Perſonæ etiam ſingularitatem , aut certè ejuſdem Eſſentiæ in duas Perſonas diviſionem . Et utraque ratio , ſi quidem ſubſtitiſſet , ſufficiebat ad proſcriptionem . Poſteriorem Sanctus Athanaſius cum Sancto Baſilio, Priorem adducit Sanctus Hilarius : ob utramque etiam Sanctus Dionyſius Alexandrinus, dum contra Sabellium egit , poſſit vocem prætermiſiſſe . Dico, ſiquidem ſubſtitiſſet . Etenim neutram rationem ſubſtitiſſe demonſtrat Sanctus Hilarius, ideoque & adjungit : *Malè intelligitur Homouſion . Quid ad me bene intelligentem ? male Homouſion Samoſatenus confeſſus eſt : ſed numquid melius Ariani negaverunt ? Octoginta Epiſcopi olim reſpuerunt : ſed trecenti decem & octo nuper receperunt . Illi contra Hæreticum improbaverunt . Numquid & iſti non adversùs Hæreticum probaverunt ? Gravis auctoritas eſt veterum ; Numquid & horum levis eſt ſanctitas ? ſi contraria invicem ſenſerunt , debemus quaſi Judices probare meliora ; ſi verò & probando & improbando unum utique ſtatuerunt , quid bene Conſtituta convellimus ?* Et rurſum : *Quis ſecundum Samoſatenum in Chriſto renatus , & Filium confeſſus & Patrem , quod Chriſtus in ſe ſibi & Pater & Filius ſit, confitebitur ? Par itaque in condemnandis impietatibus Hæreticorum noſtra ſententia eſt : Et hanc Homouſii intelligentiam non modo reſpuit , ſed & odit .* Rurſum dicit plura . Primò quod Paulus voluerit per iſtam vocem importari etiam Perſonæ unitatem . Secundo quod hunc ſenſum Synodus oderit , & damnarit . Tertio quod iſta Cauſa & vocem abjecerit . Quarto, iſtum ſenſum etiam oderit Nicæna Synodus . Quinto quod ab Antiochena non diſcreparit, niſi in Judicio de voce ; Et Antiochenum Judicium licet notare non audeat ob Patrum reverentiam , manifeſtè tamen non probat . Videtur adſerere , quod Paulus iſta voce uſus fuit in ſui erroris ſtabilimen , ideoque Synodus ipſam abjecit . Quod ipſum repetit in
Cap. 29. quarto libro de Sanctiſſima Trinitate : *Ariani adjiciunt , cum unius ſubſtantiæ Patrem & Filium eſſe audiunt , ab anterioribus eſſe Epiſcopis prædicatum , ut id ſubtiliter per ſpeciem Hæreticæ opinionis infirment , dicentes eos verbi hujus ſignificationem , id eſt unius ſubſtantiæ , quod Græcè dicitur Homouſion , hoc ſenſu uſurpare atque eloqui , tamquam ipſe ſit Pater qui eſt filius , ex infinitate videlicet ſua protenſus in Virginem , ex qua , Corpus adſumens ſibi in eo Corpore , quod aſſumpſit , filii nomen addiderit .* Fatebantur iſtam vocem non eſſe novam, ſed notam ac uſitatam Patribus : verum Patribus Hæreticis , qui ea ipſa prætenderunt eundem eſſe Patrem, ac Filium . Et filium non niſi in Virginis utero cœpiſſe . Quæ palam eſt ſecta Samoſatenſis . Hilarius affirmat hanc eſſe primam Arianorum de noſtra voce calumniam . Nec ipſam arguit impoſturæ . At verò Sanctus Athanaſius, & Sanctus Baſilius adſerunt ipſam fuiſſe à Paulo accuſatam . Et his eſt potius credendum . Item Athanaſius ſeptuaginta , Hilarius ſcribit iſti Synodo adſuiſſe octoginta Epiſcopos . Etiam hic firmior eſt fides Magni Athanaſii . Ex his omnibus vides eandem æquivocam Propoſitionem poſſe diverſas ob rationes nunc damnari ab Eccleſia , nunc probari .

Quæſtio eſt , An illud Antiochenæ Synodi Judicium ex iſtius ſæculi Patribus nemo improbarit ? Reſpondeo fuiſſe improbatum à variis . Et in primis ab Epiſcopis Pentapolitanæ Provinciæ . Hi enim ſuum Patriarcham Dionyſium apud Sanctum Pontificem Dionyſium accuſarunt de duobus . Primo quod Deum verbum diceret Creaturam . Deinde quod ipſum negaret *Conſubſtantialem* . Et illum etiam de hoc articulo omnino monuit , atque arguit Sanctus Papa Dionyſius . Lucet ex iſtius expurgatorio Reſcripto : *Ego & in alia Epiſtola ſcripſi , ubi oſtendo crimen , quod deferunt contra me , falſum eſſe , quaſi dicerent Chriſtum non eſſe Conſubſtantialem Deo . Nam tametſi dico me id nomen non reperiſſe , nec alicubi legiſſe in ſacris litteris , rationes tamen noſtræ , quas reticuerunt , non abludunt ab hac ſententia .* Fatetur vocem , nullo tamen modo ejus ſententiam fuiſſe improbatam . Et addit de ſuis accuſationibus : *Quas reticuerunt* . Quæritur deſumptos ex ſuis ſcriptis articulos fuiſſe malignè fabricatos . Et iſte apud Romanam Eccleſiam accuſandi modus , & iſta iniquitas ſunt adeo antiqua . Porrò hæc multis annis præceſſerunt Antiochenas contra Paulum Synodos . Etenim ſecunda ad ſeptuageſimum ſecundum ; prima facta eſt ad tertii Chriſtiani ſæculi annum ſexageſimum ſextum, quo Sanctus Patriarcha Dionyſius migravit ad Dominum . Et de iſta accuſatione & diſceptatione ſcribit in libro de Ariminenſi ac Seleucienſi Synodis Sanctus Athanaſius : *Duo Dionyſii diù ante eos ſeptuaginta fuere, qui Samoſatenſem ſubſtulerunt , quorum alter Romæ , alter Alexandriæ Præſul erat .* Addit Alexandrinum tunc fuiſſe accuſatum apud Romanum , ejus cauſam diſcuſſam Synodaliter , vocem , *Conſubſtantiale* , defenſam ac ſtabilitam , & hæc omnia eſſe multum priora Synodo Antiochena . Videtur agere de ſola poſteriori . Etenim Dionyſii accuſatio paſſim creditur facta anno ſexageſimo tertio . Quidquid ſit fieri non potuit ante ſexageſimum primum . Hoc enim Anno Romæ cœpit ſedere Sanctus Dionyſius . Quare Antiochena Synodus , quam iſta lis diù anteceſſit , fuit ſola poſterior, nam decem anni ſunt longum tempus . Inter hujus Synodi Patres fue-

runt Dionyſio addictiſſimi: Nam & illum invitarant ad primam Synodum. Et haud dubiè Doctrinam noverant. Hinc fuere faciliores ad Vocem, *Conſubſtantiale*, proſcribendam, forſan ignari memoratæ accuſationis Romani Judicii, & per Dionyſium cantatæ palinodiæ. Quidquid ſit, ex Romana Dionyſii Pontificis Synodo Sanctus Athanaſius rectè oſtendit iſtam vocis ab Antiochena Synodo proſcriptionem antiquis Patribus non placuiſſe.

Quartum Arianorum adverſus vocem *Conſubſtantialis* argumentum adducit idem Athanaſius in litteris ad Imperatorem Jovinianum: *Quidam Arianam Hæreſin renovare cupientes à Patribus Nicææ confeſſam fidem incœperunt contemnere, præſeferentes quaſi ab ea non diſſentiant, cum interim revera eam inficientur, male interpetrantes Conſubſtantialitatem.* Iſtam vocem variè accuſantes. Primum accuſationis punctum edicit Athanaſius in libro de Ariminenſi ac Seleucienſi Synodo. Adfirmat Seleucienſem Synodum fuiſſe diviſas in duas præſertim Factiones, addit unius factionis Principem fuiſſe Acacium Luſcum, Cæſareenſem in Palæſtina Epiſcopum, ac proſequitur: *Acacius cum ſuis immani verecundia atque audacia plenè abnegarunt Nicæni Concilii ſcripta, ipſam Synodum diffamantes, alii verò iique permulti reliqua Synodi approbabant, ſolummodo de voce Conſubſtantialitatis quaſi obſcura cavillantes.* Dixerunt vocem eſſe obſcuram, æquivocam, ambiguam ad veritatem & errorem, ideoque abolendam. Secundum accuſationis Articulum habes in Symbolo, quod Ariminenſi Synodo obtruſerunt Urſacius & Valens, ac eorum Ariani Collegæ: *Vocabulum ſubſtantiæ, quia ſimplicius à Patribus poſitum eſt, & à Populis ignoratur, & ſcandalum adfert, eo quod in ſcripturis non contineatur, placuit ut de medio tolleretur.* Exſtant hæc apud eundem Athanaſium in libro de præfatis Synodis. Eſt fere eadem calumnia; adfirmat vocem iſtam eſſe non ſolummodo obſcuram, ideoque non intelligi à Populis, ſed inſuper ſcandaloſam, quia nempe non intellecta poſſit in blaphemiam ſeducere. Tertium accuſationis articulum adducit in litteris ad ſuos Monachos Magnus Baſilius: (Epiſt. 67.) *Ariani Nicænam Synodum calumniantur, propterea quod in ea fide Filium Dei Unigenitum cum Deo Patre Homouſion confitemur. Non quod ſit ex una eſſentia in duas partes diviſa, Fratres, abſit.* Adfirmarunt ab iſta voce importari diviſionem ejuſdem Eſſentiæ in diverſas partes. Eſt antiqua calumnia Pauli Samoſateni. Eandem adduxit Syrmienſe Concilium, ad cujus Epiſcopos in libro de Synodis ſcripſit Sanctus Hilarius: *De Homouſio tractantes, idcirco reſpuendum pronunciaſtis, quia verbi hujus enunciatione ſubſtantia prior intelligeretur, quam duo interpartiti eſſent. Intelligo vitium intelligentiæ. Et prophanus hic ſenſus eſt, & communi Judicio ab Eccleſia reſpondens.* Et infra: *Quis ſanæ mentis tertiam ſubſtantiam, quæ Patri & Filio communis ſit, prædicabit.* Syrmienſis Synodus iſtam vocem acccuſavit, quod importaret tertiam ſubſtantiam, quæ nec Pater eſſet, nec filius, & quæ in utrumque ſciſſa divideretur. Iſtiuſmodi enim eſt Conſubſtantialitas rerum creatarum. Hoc ipſum Hilarius firmat, & repetit in quarto libro de Sacro Sancta Trinitate: (Cap. 38.) *Sequens Arianorum contra noſtram vocem calumnia illa eſt, quod adfirment id enunciationem Homouſii ſignificare, quod rei anterioris atque alterius commune ſit duobus, & tanquam prior ſubſtantia, vel Uſia materiæ alterius extiterit, quæ participata duobus, & in utroque conſumpta, utrumque illum & naturæ anterioris, & rei eſſe teſtetur unius; Atque idcirco ſe improbare Homouſii ajunt Confeſſionem, quod enunciatio ejus neque Filium à Patre diſtinguat, & poſteriorem Patrem, materia, quæ ſibi de Filio ſit communis, oſtendat. Tertio quoque hanc improbandi Homouſii Cauſam comminiſcunt, quod ſecundum verbi hujus ſignificationem ex diviſione Paternæ ſubſtantiæ eſſe filius exiſtimetur, tanquam defectus ex eo fuerit, ita ut in duos ſit res una diviſa, & ideo ſubſtantiæ dicantur unius, quia portio defecta de toto in natura ea ſit, unde defecta eſt, nec poſſe in Deum cadere diviſionis Paſſionem, quia & demutabilis eſt, ſi imminutioni per diviſionem fiat obnoxius; & imperfectus efficitur, Perfectionis ſuæ in portionem alteram decedente ſubſtantia.* Similes calumnias reperies apud alios item Patres, atque ſcriptores, & ipſarum firmas refutationes. Vox aliud non importat quam quod important hæc Domini verba: *Ego & Pater unum ſumus. Hinc ut ſerpens bituminis odorem refugit, aut Cervæ halitum, aut gubatæ lapidis ſuffitum, aut Syriacis fumum, ſic Arius & Sabellius Conſubſtantialis vocem illam ac profeſſionem vehementer oderunt.* Non ſolum Arius, ſed & Sabellius. (Hæreſ. 69. c. 70.) Quia nempe vox non ſolum eſſentiæ unitatem importat, ſed inſuper Perſonarum diſtinctionem. Illa verba ſunt Sancti Epiphanii.

CAPUT SEXTUM.

An voces Hypoſtaſis & Subſtantia ſint ejuſdem per omnia ſignificationis.

QUod apud vetuſtos Græcorum Patres vox, *Hypoſtaſis*, quandoque pro Eſſentia, quandoque accepta fuerit pro Perſona, eſt ſupra demonſtratum. Ego ipſam hic accipio pro Perſona, & quæro an ita accepta ſit Synonima cum noſtra Latina voce, ſubſtantia; & videtur eſſe. Etenim antiquiſſimus Apoſtolicæ ad Hebræos Epiſtolæ Latinus interpres habet de Deo verbo: *Qui cum ſit figura ſubſtantiæ ejus*, in Græco textu eſt vox, *Hypoſtaſis*, & omnino accipitur pro Perſona. Etenim Deus verbum, nequaquam Divinæ Eſſentiæ, ſed ſolius Paternæ Perſonæ eſt character, figura, ſeu imago. Eſt ſolius Patris verbum. Et latini ſermonis peritiſſimus Sanctus Hilarius in quarto de Santiſſima Trinitate libro ſcribit: *Tres ſubſtantiæ ſunt Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus*, Antiochenæ, in Baſilicæ Encæniis celebratæ, Synodi Symbolum interpretatur hoc modo. *Ut ſint quidem per ſubſtantiam tria, per conſonantia vero unum*. Et commentatur: *Idcirco tres ſubſtantias eſſe dixerunt, ſubſiſtentes Perſonas per ſubſtantias edocentes, non ſubſtantiam Patris, & Filii & Spiritus Sancti, diverſitate diſſimilis Eſſentiæ ſeparantes*. Eodem hoc in contextu vocem, ſubſtantia, pro Perſona accipit, & pro Eſſentia. Quin & poſterioribus ſæculis Sanctus Anſelmus Cantuarienſis Epiſcopus in Monologio probat hanc Propoſitionem: *Illa admirabilis Trinitas eſt una Eſſentia vel natura, tres Perſonæ ſive ſubſtantiæ*. Et dat rationem, quia Perſona non eſt aliud, quam rationalis naturæ individua ſubſtantia. Eandem definitionem etiam antiqui Doctores Scholaſtici probarunt. Quidam adverſus iſtam propoſitionem murmurarunt: Hinc Sanctus Anſelmus ſuo Monologio præfixit hanc præfationem: *Hanc ſcripturam ego ſæpe tractans nihil potui invenire me in ea dixiſſe, quod non Catholicorum Patrum, ET MAXIME BEATI AUGUSTINI, SCRIPTIS COHÆREAT: Quapropter, ſi cui videbitur quod in eodem opuſculo aliquid protulerim, quod aut nimis novum eſt, aut à veritate diſſentiat, rogo ne ſtatim me aut ut præſumptorem novitatum, aut falſitatis Adſertorem exclamet, ſed prius libros Beati Auguſtini de Trinitate diligenter perſpiciat, deinde ſecundum eos opuſculum meum dijudicet. Quod enim dixi ſummam Trinitatem poſſe dici tres ſubſtantias, Græcos ſecutus ſum, qui confitentur tres ſubſtantias eſſe in una Perſona, eadem fide qua nos tres Perſonas in una ſubſtantia, nam hoc in Deo ſignificant per ſubſtantiam, quod nos per Perſonam*. Fatetur iſtam phraſim Latinis non placere, & merito. Etenim Latini vocem, *ſubſtantia*, ſemper, dum propriè locuti ſunt, acceperunt pro eſſentia. Etenim Latinus, certè antiquiſſimus, Sancti Matthæi interpres τὸν ἄρτον ἐπιούσιον tranſtulit, panem ſuper ſubſtantialem. Et Latinus, quem conſtat eſſe originalem Hoſii Cordubenſis Epiſcopi Nicænæ fidei Textus pro voce, *Homouſion*, habet *Conſubſtantialem*. Habemus plura iſtiuſmodi antiqua Exempla.

C. 31. (margin, beside Hilarius) — C. 78. (margin, beside Anſelmus)

Sancti Auguſtini, ad quæ Sanctus Anſelmus provocat, Teſtimonia ſunt primo loco audienda. In quinto de Sanctiſſima Trinitate libro adfirmat Dominum Deum eſſe unam eſſentiam, unamque magnitudinem, & pergit: *Eſſentiam dico, quæ Uſia græcè dicitur, quam uſitatius ſubſtantiam vocamus. Dicunt quidam & illi Hypoſtaſim, ſed neſcio quid velint intereſſe inter Uſiam, & Hypoſtaſim, ita ut plerique noſtri, qui hæc græco tractant eloquio, dicere conſueverint unam Uſiam, tres Hypoſtaſes, quod eſt latinè, unam Eſſentiam, tres ſubſtantias: ſed quia noſtra loquendi conſuetudo jam obtinuit, ut hoc intelligatur, cum dicimus Eſſentiam, quod intelligitur cum dicimus ſubſtantiam, non audemus dicere unam Eſſentiam, tres ſubſtantias, ſed unam Eſſentiam vel ſubſtantiam, tres autem Perſonas, quemadmodum multi latini iſta tractantes, & digni auctoritate dixerunt, cum alium modum aptiorem non invenirent, quo enunciarent verbis, quod ſine verbis intelligebant*. Et in ſeptimo libro ſcribit: *Loquendi Cauſa de ineffabilibus, ut fari aliquo modo poſſemus, quod effari nullo modo poſſumus, dictum eſt à noſtris Græcis, una Eſſentia, tres ſubſtantiæ, à latinis autem una Eſſentia vel ſubſtantia, tres Perſonæ. Quia non aliter in ſermone noſtro, id eſt latino, Eſſentia quam ſubſtantia ſolet intelligi*. Ampliſſimè hæc illuſtrat, ac demonſtrat utramque Eccleſiam eſſe ſuæ Phraſis, tenaciſſimam; nempè Græci ſemper dixerunt tres Hypoſtaſes: Et quia iſta vox nobis ſubſtantiam ſignificat, volunt à nobis dici tres ſubſtantias. Et majores noſtri conſtantiſſimè recuſarunt.

C. 8. & 9. (margin, beside "quinto de Sanctiſſima Trinitate") — C. 4. 5. (margin, beside "in ſeptimo libro")

De hac quæſtione Sanctus Hieronymus è Syriæ

riæ ſolitudine ſpectante ad Antiochenum Patriarchatum, ſcripſit ad Damaſum Pontificem. Adfirmat ſe Apoſtolicæ Sancti Petri Cathedræ, & relegatis per Imperatorem Valentem Ægyptiorum Confeſſoribus conſtanter adhærere, & pro-
Epiſt. 57. ſequitur: *Non novi Vitalem, Meletium reſpuo, ignoro Paulinum. Quicumque tecum non colligit, ſpargit: Hoc eſt qui Chriſti non eſt, Anti-Chriſti eſt. Nunc igitur, proh dolor, poſt Nicænam fidem, poſt Alexandrinum juncto pariter Occidente Decretum, trium Hypoſtaſion ab Arianorum Præſule, & Campenſibus novellum à me, homine Romano, nomen exigitur. Qui, quæſo, iſta Apoſtoli prodidere? Quis novus Magiſter Gentium Paulus hæc docuit? Interrogamus, quid tres Hypoſtaſes poſſe arbitrentur intelligi? Tres Perſonas ſubſiſtentes ajunt. Reſpondemus nos ita credere. Non ſufficit ſenſus, ipſum nomen efflagitant: Quia neſcio quid veneni in ſyllabis latet. Clamamus, ſi quis tres Hypoſtaſes, aut tria enypoſtata, hoc eſt tres ſubſiſtentes Perſonas non confitetur, Anathema ſit. Et quia vocabula non edicimus, Hæretici judicamur. Si quis autem Uſiam Hypoſtaſin intelligens, non in tribus Perſonis unam Hypoſtaſin dicit, alienus à Chriſto eſt: Et ſub hac confeſſione vobiſcum pariter cauterio unionis inurimur. Diſcernite ſi placet, obſecro: Non timebo tres Hypoſtaſes dicere, ſi jubetis. Condatur nova poſt Nicænam fides, & ſimilibus verbis cum Arianis confiteamur orthodoxi. Tota Sæcularium litterarum ſchola nihil aliud Hypoſtaſin, niſi Uſiam, novit. Et quis, rogo, ore Sacrilego tres ſubſtantias prædicabit? Una eſt Dei, & ſola natura, quæ verè eſt.* Et poſt quædam: *Sufficiat nobis dicere unam ſubſtantiam, tres Perſonas, ſubſiſtentes, æquales, Co-æternas. Taceantur tres Hypoſtaſes, ſi placet, & una teneantur, non bonæ ſuſpicionis eſt, cum in eodem ſenſu verba diſſentiunt. Sufficiat nobis memorata credulitas, aut ſi rectum putatis, tres Hypoſtaſes cum ſuis Interpretationibus debere nos dicere non negamus: Sed mihi credite, venenum ſub melle latet; Transfiguravit ſe Angelus Sathanæ in Angelum lucis. Bene interpretantur Hypoſtaſin: Et cum id quod ipſi exponunt, habere me dicam, Hæreticus indicor. Quid tam anxiè unum Verbum tenent? Quid ſub ambiguo ſermone latitant? Si ſic credunt, ut interpretantur, non damno quod retinent. Si ſic credo, ut ipſi ſentire ſe ſimulant, permittant & mihi meis verbis ſuum ſenſum loqui. Quamobrem obteſtor Beatitudinem tuam, ut mihi Epiſtolis tuis, ſive tacendarum, ſive dicendarum Hypoſtaſeon detur auctoritas.* Et poſt quædam concludit: *Simul etiam cui apud Antiochiam debeam communicare, ſignifices: Quia Campenſes cum Tharſenſibus Hæreticis copulati nihil aliud ambiunt, quam ut auctoritate communionis veſtræ fulti tres Hypoſtaſes cum antiquo ſenſu prædicent.* Et in litteris ad Marcum Celedenſis Eccleſiæ Presbyterum: *Hæreticus vocor, Homouſion prædi-*
Epiſt. 77. *cans Trinitatem, Sabellianæ impietatis arguor, tres ſubſiſtentes, veras, integras, perfectaſque Perſonas indefeſſa voce pronuncians. Si ab Arianis, merito; ſi ab orthodoxis, qui hujuſmodi arguunt fidem, orthodoxi eſſe deſierunt. Aut ſi eis placet Hæreticum me cum Occidente, Hæreticum cum Ægypto, hoc eſt cum Damaſo, Petroque condemnent. Quid unum Hominem, exceptis ſociis criminantur? Si Rivus tenuiter fluit, non eſt alvei culpa, ſed fontis. Pudet dicere: de Cavernis Cellularum damnamus orbem. In ſacco & cinere volutati, de Epiſcopis ſententiam ferimus. Quid facit ſub tunica pœnitentis Regius Animus? Catenæ, Sordes, & Comæ non ſunt Diadematis ſigna, ſed Fletus. Permittant me, quæſo, nihil loqui. Cur enim lacerant, qui non meretur invidiam? Hæreticus ſum: Quid ad te? planè times, ne eloquentiſſimus homo in Syro Sermone, vel in Græco, Eccleſias circumeam, Populos ſeducam, ſchiſma conficiam.*

Hæc poſtrema verba edicunt Sanctum Hieronymum tunc temporis necdum fuiſſe plenè peritum ſermonis Syri aut Græci. Hinc in litteris ad Damaſum ſcribit: *novellum à me homine Romano nomen exigitur.* Hinc voluit latinè, non Græcè loqui, & dicere non Hypoſtaſes, ſed Perſonas. Notanda ſunt & Verba: *Ignoro Paulinum.* Edicunt has litteras fuiſſe ſcriptas ante Presbyteratum Sancti Hieronymi: Hunc enim ille à Paulino accepit, adeoque tunc nequiit ignorare ipſum, id eſt ipſi non communicare. Utraque Epiſtola eſt è Cholcidis ſolitudine ſcripta ſeptuageſimo ſecundo quarti ſæculi anno, quo in defuncti Sancti Athanaſii ſedem ſucceſſit Petrus. Hinc prima Ægyptios Confeſſores, ſecunda laudat iſtum Petrum. Antiochenus Arianorum Epiſcopus eſt ſceleratus Euzojus, qui Arii in Alexandrina Eccleſia Con-Diaconus, & in formanda Hæreſi Coadiutor, tandem in impietatis præmium accepit Antiochenum Patriarchatum. Paulinus eſt verus & orthodoxus iſtius Eccleſiæ Epiſcopus, quem in Sancti Euſtatii per Arianos iniquiſſimè dejecti locum conſecravit Lucifer Calaritanus Epiſcopus, Sancti Liberii Pontificis Legatus. De Paulino ſcribit Marianus Victorius: *Paulinus diu latuit. In contentione verò, quam de retinenda ſimul ſede habuit cum Meletio, detectus eſt Arianus.* Peſſimè. Etenim certum eſt Paulinum fuiſſe virum germanè orthodoxum, permanſiſſe conſtanter talem, & à Romana Eccleſia fuiſſe ſemper defenſum. Meletium idem Marianus adfirmat primò Sebaſtenſem in Prima Armenia, tum Berrheenſem in Syria, tandem fuiſſe Epiſcopum Antiochenum. Rurſum labitur. Etenim prima Meletii ſedes fuit Berrhea. Hinc ipſum Seleucienſis Sebaſten in Euſtatii degradati locum, Antiochena Synodus tranſtulit Antiochiam in locum ejecti Eudoxii. Et tunc ex Ariano quaſi per miraculum ſubito factus eſt orthodoxus. Hinc & ipſum ejecit Imperator Conſtantius, & ejus in locum intruſit Euzojum. Sub Joviniano Auguſto rediit Antiochiam, ac denuo eiicitur à Valente. Vitalis fuit Meletii Presbyter apud Antiochiam, poſtmodo ab Apollinarii factione erectus ibidem in Epiſcopum. Proinde in quatuor Epiſcopos, & quatuor ipſorum Communiones lacerata tunc erat Antiochena Eccleſia. In duos orthodoxos, Arianum, & Apollinariſtam. Verum quod fuere campenſes? Marianus Victorius reſpondet: *Cum Hieronymus in fine Epiſtolæ campenſes cum Tharſenſibus Hæreticis copulatos eſſe ſcribat, conſtetque Ciliciæ inſignem Urbem fuiſſe Tharſum, non abs re fuerit Campenſes à Campis ibidem Ciliciæ, quorum Ptolomæus men-*

tionem

tionem facit; exiſtimare eſſe dictos. Campoſque eam Ciliciæ eſſe Partem, qua inflexo Iſſici ſinus litore ad oram Syriæ, quæ vicina eſt Antiochiæ, deflectit. Rurſus deviat. Etenim Sanctus Hieronymus palam aſſerit Campenſes fuiſſe Antiochiæ. Proinde Campenſes fuerunt Meletii communio. Etenim ille non ſolummodo per defunctum Conſtantium, ſed etiam per regnantem tunc Valentem proſcriptus, nullam in Civitate habebat Eccleſiam: Immò iſthic nec apparere poterat. Hinc latitabat, & ſuas clandeſtinas Synaxes agebat in Campis, ideoque ipſos Antiocheni per ironiam appellabant Campenſes. Ita olim Feliciſſimi Diaconi Factionem Carthaginenſes, & Donatiſtarum Synagogam, quod in ſuburbanis montibus ac rupibus convenirent ad Divina, Romani per Sarcaſmum appellarunt Montenſes, ac Rupitanos. Quinam, & quales fuerint Tharſenſes, ignoro. Pleræque Orientales Eccleſiæ iſto tempore erant laceratæ in Schiſmata, ideoque & Metropolitana Tharſenſis. Cum quadam ejus parte communicabat pars Antiochena Meletii. Hinc enim ejus Presbyter Diodorus fuit non ita diù poſt iſthic electus in Epiſcopum. An Ariani fuerint, ignoro. Videntur non fuiſſe. Etenim Campenſes erant orthodoxi, ideoque non poſſint niſi orthodoxis communicaſſe. Attamen Romana, licet ipſi ambirent, eis non communicabat Eccleſia. Hìnc ipſos Sanctus Hieronymus cenſuit Hæreticos, ex communi etiam per Sanctum Ambroſium laudata Præſcriptione: *Hæreticus eſt quiſquis Romanæ non communicat Eccleſiæ.* Hìnc in prima Epiſtola aſſiduè proteſtatur ſe permanere ad Sancti Petri navim, nec velle ab ipſa diſcedere. Similes orthodoxi erant iſti Tharſenſes: Hìnc Antiocheni Campenſes cum illis habuerunt ſingularem Communionem.

Itaque apud Antiochiam tunc fervebat, immo bulliebat queſtio de hac Propoſitione: *Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus ſunt una eſſentia, tres Hypoſtaſes.* Et ejus Profeſſionem tres exigebant. Primo Arianorum Præſul, nempè Euzojus. Deinde Campenſes: & nota de ipſis verba: *nihil aliud ambiunt, quam ut auctoritate communionis veſtræ fulti tres Hypoſtaſes cum antiquo ſenſu prædicent.* Nempe aliter Euzojus ac alii Ariani, aliter orthodoxi Græci prædicabant tres Hypoſtaſes. Hi Perſonam, iſti per iſtam vocem intelligebant Eſſentiam. Et ita nuper intellexerat etiam Meletius. Jam verba mutarat, ideoque ajebat Perſonam à ſe intelligi. Hoc Hieronymus ſuſpectum habuit: Opinatus eſt, quod dolos conſueret, & Romanam Communionem doloſe ambiret, qua poſſet ſecurus tres Hypoſtaſes ſub antiquo ſenſu prædicare. Et hinc iterum lucet Campenſes iſtos fuiſſe Communionem Meletii. Tertii ac importantiſſimi iſtius Propoſitionis Exactores erant Syrorum Monachi. Hinc Hieronymus ſcribit in poſteriori Epiſtola: *Pudet dicere: De Cavernis Cellularum damnamus orbem &c.* Nempe Magnus Athanaſius iſtam Quæſtionem plenè compoſuerat, & ejus Judicium admiſerat omnis Eccleſia. De ipſo habet Prior Epiſtola: *Poſt Alexandrinum, juncto pariter Occidente, decretum.* Et poſterior: *Hæreticum me cum Occidente, Hæreticum cum Ægyptio, hoc eſt cum Damaſo Petroque condemnent.* Hinc de tanta iſtorum Monachorum audacia Hieronymus erubuit. Et certè Syrorum Monachi, quod impudenti turbulentia, ac horrenda in Epiſcopos ac ipſorum Synodales Sanctiones contumacia laborarint, inſigniter demonſtrarunt ad tempora Chalcedonenſis Synodi. Hujus quartus Canon ad ſiſtendos iſtos impetus coactus eſt avitam Monachorum libertatem caſtrare, & ipſos ſubjicere Epiſcopis. Præſentis audaciæ radix poſſit fuiſſe, quæ hoc ipſo anno contigit, mors Sancti Athanaſii. Etenim defuncto Leoni inſultant lepores. Hinc factioſi Monachi poſſit iſtud decretum tunc ſpreviſſe.

Porrò de iſta Propoſitione ac ejus Exactoribus S. Hieronymus dicit varia. Primo iſtud nomen, ut nempe Perſonam ſignificet, eſſe novellum. Quod non eſt plenè verum. Etenim in Epiſtola ad Hebræos Sanctus Paulus Apoſtolus iſtam vocem manifeſtè accipit in iſto ſenſu. Hinc fundata non eſt hæc Sancti Hieronymi exclamatio: *Qui iſta Apoſtoli prodidere? Quis novus Magiſter Gentium Paulus hæc docuit?* Nec deſunt alia ab antiquiſſimis Patribus iſtius acceptionis exempla. Sanctus Hieronymus ſecundo dicit iſtam vocem male exigi poſt Nicænam Synodum. Videtur exiſtimare quod ipſa vocem Uſia & Hypoſtaſis pro eiſdem acceperit: Hinc adjungit: *Condatur nova poſt Nicænam fides.* Quod etiam non ſubſiſtit. Et ſupra abundè demonſtratum. Tertio Hieronymus dicit, quod iſta vox contineat Arianiſmum, & ſit Arianorum propria: *ſimilibus verbis cum Arianis confiteamur Orthodoxi:* Hinc addit de Campenſibus, quod venarentur ſub antiquo ſenſu tres Hypoſtaſes prædicare. Et addit ſui adſerti rationem: *Tota ſæcularium litterarum ſchola nihil aliud Hypoſtaſin, niſi Uſiam novit.* Hinc infert iſtos trium Hypoſtaſeon Prædicatores eſſe ſuſpectiſſimos, quod doloſè intendant tres Uſias. Adjicit & hanc rationem: *Et quis, rogo, ore ſacrilego tres ſubſtantias prædicabit?* Adfirmat Græcam, *Hypoſtaſis*, & Latinam vocem, *ſubſtantia*, eſſe ejuſdem per omnia ſignificationis, ideoque utramque iſtam propoſitionem eſſe pariter abominabilem, oſtendit ab utraque voce ſignificari naturam, ideoque ſe urgeri ad Profeſſionem trium naturarum; ad purum Arianiſmum. Quarto dicit iſtius Propoſitionis Exactores non fuiſſe contentos ſolo ſenſu, nec ſolis Latinis vocibus, ſed voluiſſe ſuas Græcas. Etenim dum quis latinus adſeveraret credi à ſe unam naturam, & tres Perſonas, & ad omne, quod in voce, Perſona, latet variæ ſignificationis dubium præcidendum adderet à ſe credi ſubſiſtentes, veras, integras, perfectas, æternas, ac æquales Perſonas, non erant contenti: volebant ipſas voces, tres Hypoſtaſes. Omnem recuſantem ducebant, & clamabant Sabellianum. Notanda ſunt & verba ad Damaſum: *Si quis autem Uſiam Hypoſtaſin intelligens non in tribus Perſonis unam Hypoſtaſin dicit, alienus à Chriſto eſt. Et ſub hac Confeſſione vobiſcum pariter cauterio unionis inurimur.* Affirmant duo; primò quod Romana tunc Eccleſia, voces, Uſia & Hypoſtaſis, pro

eiſdem

eiſdem acceperit, ideoque profitetur non tres Hypoſtaſes, ſed unam Hypoſtaſin in tribus perſonis. Hypoſtaſis enim cenſebat eſſe idem cum ſubſtantia. Secundo iſta verba dicunt, quod quicumque tunc apud Antiochiam Latinus nollet tres profiteri Hypoſtaſes, cenſeretur cum Romana ac omni Latina Eccleſia eſſe Sabellianus. Etenim ob haſce voces Græci Latinos de iſto errore, hi illos cenſurarunt de Arianiſmo. Hinc Sanctus Hieronymus iſta voces habuit ſuſpectiſſimas, nec induci ſe paſſus eſt ad ipſas profitendas.

Orat. 21. Hujus controverſiæ exordium, decurſum, ac finem exponit in Magni Athanaſii Encomio Sanctus Gregorius Nazianzenus: *Cum eſſentia una, & tres Hypoſtaſes à nobis piè dicerentur, quod alterum Divinitatis naturam, alterum trium Perſonarum proprietates declaret, atque eodem quidem modo apud Romanos intelligerentur, cæterum ob linguæ illius anguſtiam, & Verborum inopiam diſtinguere Hypoſtaſin ab Eſſentia non poſſent, eoque factum eſſet ut pro ea, ne tres Eſſentias admittere viderentur, Perſonarum vocabulum inducerent: Quid tandem contigit? Res profectò ridicula, vel potius miſeranda. Diverſæ fidei ſpeciem præbuit levis illa & jejuna de vocum ſono altercatio. Hic deinde & Sabellianiſmus ob tres Perſonas excogitatus eſt, & Arianiſmus ob tres Hypoſtaſes, quorum utrumque pertinax contendendi ſtudium effinxerat. Quid poſtea? Cum exigua res aliqua quotidiè accederet, quæ moleſtiam adferret, moleſtia autem ut videretur, contentio faciebat, eo tandem res adducta eſt, ut periculum eſſet, ne Orbis terrarum fines una cum ſyllabis abrumperentur. Quæ cum Beatus Athanaſius, verè homo Dei, magnuſque Animarum Diſpenſator, oculis & auribus uſurparet, tam abſurdam, & à ratione alienam verbi ſectionem diſſimulandam, ac negligendam ſibi non putavit: verum medicinam morbo quam primum adhibet. Quonam autem modo id facit? Utraque parte leniter ac benignè accita, verborumque ſententia diligenter, & accuratè perpenſa, poſteaquam concordes reperit, nec ullo modo quantum ad doctrinam inter ſe diſſidentes, ita negotium tranſegit, ut nominum uſum concedens, rebus eos conſtringeret. Hoc diuturnis ſuis laboribus, & ſermonibus, quos jam omnes litteris mandant, longè utilius eſt.* Adfirmat varia. Primò quod Orientalis Eccleſia ad exprimendam Patris, Filii & Spiritus Sancti diſtinctionem, induxerit hanc Propoſitionem: *Sunt tres Hypoſtaſes*. Secundo quod Occidentalis Eccleſia fuerit iſtam Phraſim averſata; cenſebat enim Hypoſtaſin eſſe idem cum Uſia, aut certè cum Subſtantia. Tertio quod iſta diſcordia fuerit nata anguſtia, ſeu inopia Latinæ linguæ. Etenim Latina vox *Subſtantia* non eſt penitus Synonima cum Græca voce, *Hypoſtaſis*, cujus energiam Latini tunc non potuerunt exprimere: & ad ipſam exprimendam poſtmodo finxerunt, & induxerunt vocem, *Subſtantia*. Hanc eſſe recentem, eſt ſupra demonſtratum. Gregorius dicit quarto, quod iſta de vocibus altercatio Partes ita exacerbarit, ut Græci Latinos Sabellianos, Latini Græcos dicerent Arianos. Quinto quod diſcordia eo uſque venerit, ut eſſet periculum lacerandæ Communionis. Sexto quod hæc videns, ac metuens Magnus Athanaſius Partes acciverit, & ipſarum ſenſa inquiſierit. Septimò quod ipſas invenerit ſentire idem, diſſentire in ſolis vocibus. Octavo quod ipſas in concordiam duxerit. Nonò quod Concordiæ conditio fuerit, ut Latini tres Perſonas, Græci dicerent tres Hypoſtaſes, & neutra pars alterius Phraſim notaret. Decimo addit iſtud omnia inter Athanaſii opera fuiſſe præſtantiſſimum. Hoc eſt laudatum à Sancto Hieronymo Alexandrinum juncto Occidente decretum.

Factum hoc eſt quarti Chriſtiani ſæculi anno ſexageſimo ſecundo, in quo defunctus eſt Conſtantius, ac Julianus inivit Imperium. Etenim tunc ab exilio Alexandriam redux Athanaſius celebravit ſolemniſſimam Synodum, cui adfuit & Sanctus Euſebius Vercellenſis Epiſcopus, ac legatio Luciferi Metropolitæ Calaritani, Herennius & Agapetus Diaconi; aderant item Diaconi Maximus & Calemerius, legatio Paulini Patriarchæ Antiocheni. Erat igitur ampla Synodus. Sancita ſunt iſthic varia, quorum unum fuit hoc: *Eadem in Synodo etiam vocabula Uſias & Hypoſtaſeos expoſita atque explicata ſunt. Atque diſertè conſtitutum eſt, vocibus illis utendum eſſe ſolum contra Sabellium, ne inopia, veluti una res trinominis in Divinitatem eſſe putaretur, cum Patris, Filii, & Spiritus Sancti nomina uſurpantur, ſed ut ſingula nomina Perſonam ſubſiſtentem in una eademque Divinitate deſignent.* Ita habet antiqua cujuſdam eruditi viri Oratio de certaminibus & laudibus Sancti Athanaſii. Et hinc diſcimus, quod Latinæ Eccleſiæ in hac controverſia defenſores fuerint Sanctus Euſebius, & Lucifer Calaritanus. Hos Athanaſius invitavit ad ſuam Alexandrinam Synodum. Et ille adfuit per ſe, hic per ſuos Diaconos. Quæſtio eſt, quomodo dicatur iſti decreto, cui non adſuerunt niſi duo Latini Epiſcopi, fuiſſe junctum omnem Occidentem? Reſpondeo quod illi eſſent per Orientem Legati ac Vicarii Romanæ ac totius Occidentalis Eccleſiæ. Iſta legatio, de qua quidam ſine fundamento dubitant, lucidè adſtruitur vel ex iſto ſolo Sancti Hieronymi teſtimonio. Eandem controverſiam Sanctus Gregorius Nazianzenus memorat in oratione ad ſancta lumina: *Deum, cum dico, uno eodemque triplici lumine perſtringamini: Triplici quidem, quantum ad proprie-* Orat. 39. *tates ſivè Hypoſtaſes, ſi cui hoc verbum magis arridet, ſive Perſonas (neque enim de vocabulis diſſidebimus, quamdiu ſyllabæ ad eandem ſententiam ferent:) uno autem, quantum ad Subſtantiæ, hoc eſt Divinitatis rationem.* Et hunc locum laudavit in octava Florentini Concilii ſeſſione venerabilis Beſſarion Metropolita Nicænus: *Gregorius de vocibus loquitur, quæ idem ſignificant, atque de uno eodemque ſubjecto prædicantur. Eſt enim illi ſermo de Hypoſtaſibus, Perſonis, & proprietatibus, quæ unum & idem ſignificant.* Eſt illi ſermo de Græcorum, *Hypoſtaſis*, & de Latinorum voce, *Perſona*. Et hic habes alium locum, in quo Gregorius Sacro-Sanctam Trinitatem dixit eſſe unum lumen triplex, unum in Eſſentia, triplex in Perſonis. Phraſis eſt ſupra latius expoſita.

Eandem Synodum ac Decretum idem Grego-

rius

rius laudat, & aliis locis. In habita ad Con-
Orat. 32. ſtantinopolitanam Synodum oratione adfirmat plenam Orthodoxæ fidei Confeſſionem & in rebus, & in vocibus conſiſtere, & proſequitur: *Atque ita perficimur, unum quidem* Deum, *quo ad Eſſentiam credentes, Tria autem quantum ad Hypoſtaſes, ſive Perſonas, ut nonnulli malunt. Deſinant enim, qui de his inter ſe contendunt, ineptire; Perinde ac ſi fidei noſtræ pietas in nominibus, non in rebus conſiſtat. Quid enim dicitis, qui tres Hypoſtaſes adfertis? An hoc eò dicitis, quod tres Eſſentias exiſtimetis? Non eſt apud me dubium, quin adversùm eos, qui ita exiſtimant, ingentem clamorem excitaturi ſitis. Unam enim & eandem horum trium Eſſentiam profitemini. Quid vos, qui Perſonas dicitis, num unum velut quiddam compoſitum animo fingitis, ac tres facies, aut humanam omnino formam habens? Abſit, ipſi quoque inclamabatis: Ne faciem quidem Dei, quæcumque tandem ipſa eſt, unquam ille videat, qui ita ſentit. Quid igitur, ut interrogare pergam, vobis Hypoſtaſes volunt, aut vobis Perſonæ? nimirum tria eſſe, quæ dividantur, non naturis, ſed Proprietatibus, optimè. An fieri poteſt, ut quidam magis inter ſe concordent, atque idem dicant, quam cum ita ſentiunt, tametſi alioquin ſyllabis diſcrepent? Videte qualem vobis pacificatorem me præbeam, à littera ad mentem producens, veluti ſi quæ vetus & novum Teſtamentum componat & conciliet.* Diſcimus hinc varia. Primo fundamenta, ex quibus utraque pars alteram accuſabat. Etenim Latini à Græcis tres Eſſentias, Græci à Latinis credebant in Deo blaterari unam triformem trium facierum, aut triplicis officii Perſonam. Hoc enim in ſenſu & Sabelliani & Manichæi Perſonam uſitabant. Secundo diſcimus, quod utraque pars fuerit Orthodoxa, ac idem ſenſerit. Tertio quod iſta lis tempore Conſtantinopolitanæ Synodi necdum fuerit plenè ſopita. Hinc Gregorius ſe exhibuit novum Pacificatorem. Et ejuſdem Pacis amore frequens uſitavit latinam Phraſim, quo ſuis perſuaderet ipſam legitimam, ac planè innoxiam. Etenim ſcribit in trigeſima prima oratione: *Exſcinde Arianam impietatem, Exſcinde pravam Sabellii ſententiam. Nec plus quam æquum eſt, conjungas; nec ſceleratè dividas. Nec in unam Perſonam tria contrahas, nec tres Naturarum diverſitates efficias. Et unum laudabile eſt, cum rectè intelligitur, &*
Orat. 34. *tria, cum rectè diſtinguuntur.* Nempe cum Perſonarum fuerit *facta diſtinctio, non naturarum*. Et ejus ſecunda Theologica oratio habet: *Trinitati, atque uni in tribus Perſonis Divinitati gratia habenda eſt.*

Et quare optimus Gregorius ſe præbuit Pacificatorem in Conſtantinopolitana Synodo? Etenim iſthic nullus adfuit latinus Epiſcopus. Reſpondeo illi fuiſſe duos fines. Primo, Orientalem, & Occidentalem Eccleſias, quarum Communionem variæ Arianorum factiones jam à Sardicenſis Synodi tempore lacerarant, voluit unire. Hic enim & ſcopus erat Magni Imperatoris Theodoſii. Eam ob ſpem coegerat, aut ſanè permiſerat iſtam Synodum. Hinc optimus Gregorius litem, quæ poſt Magni Athanaſii mortem apud quoſdam revixerat, & quæ in quorumdam animis nunquam dormierat, duxit denuò componendam. Deinde, iſta quæſtio non dumtaxat inter Græcos diſcreverat & Latinos, ſed etiam inter Græcos & Græcos. Etenim ex primatiali ſua auctoritate ad Neo-Cæſareenſem, Polemoniaci Ponti Metropolitanam, quam de variis corripit abuſibus, Eccleſiam ſcripſit Magnus Baſilius. *Verumtamen omnia condonamus, duntaxat quæ Principia ſunt, ſalva ſint, & iſtas* Epiſt. 63.
circa fidem novationes compeſcatis, Hypoſtaſes Divinas ne probetis, Gregorii voces ſiniſtrè non interpretemini. Iſte Gregorius eſt Sanctus Gregorius Thaumaturgus, Apoſtolus ac fundator Neo-Cęſareenſis Eccleſiæ. Ejus voces erant Propoſitio: *Pater & Filius & Spiritus Sanctus ſunt una Uſia, una Hypoſtaſis.* Eas uti Sacroſanctam ſui Hæreditatem iſta Eccleſia nolebat deſerere: Quin & à ſui Primatis, eas conſtantiſſimè defendentis, Baſilii Communione ſe diſſociaverat. Erat plena turbis: Lucidè hæc Baſilius ſcribit in litteris ad Doctores iſtius Eccleſiæ: *Certiſſi-* Epiſt. 64.
mam verò cauſam, ob quam noſtrum confugiendum eſſe putant congreſſum, quoniam ea complures forſan ex vobis latet, ego docebo: vos audite. Hoc ſtudioſè agitur apud vos, ut fides ſubvertatur, idque ſubverſione Apoſtolicis, ac Evangelicis Doctrinis inimica: Inimica quoque traditioni Magni Gregorii, & eorum qui illum ex ordine ſubſecuti ſunt uſque ad Beatum Muſonium, cujus dogmatum recentem eſſe apud vos memoriam manifeſtum eſt. Sabellii nanque peſtem olim quidem motam, traditionem verò Magni Gregorii conſopitam, renovare conantur: Qui ne deprehendantur & convincantur, iſta contra nos ſomnia confinxerunt. Hortatur ut deſerant iſtas voces vaniloquas, atque proſequitur: *Judaiſmus eſt Sabellianiſmus iſte, ſub Chriſtianiſſimi prætextu in Evangelicam Prædicationem ſubinventus. Qui enim tres illas Patris, & Filii & Spiritus Sancti Perſonas dixit rem eſſe unam, unamque trium poſuit Hypoſtaſim; quid aliud fecit?* Multa in iſtius Gregorianæ propoſitionis Adſertores congerit, ac pergit: *Immò jam libris ſuis has nugas conſignarunt, quas primum illi, & Meletio Epiſcopo homini Dei, miſerunt: Et ab illo condigno reſponſo accepto, perinde atque propter naturæ mutilationem pudefieri ſolent Matres, quæ Monſtra pepererunt, ita & ipſi turpes ſuos fœtus competentibus abditos tenebris, lactant, ac nutriunt. Dederunt autem experimentum aliquod per Epiſtolam etiam ad ejuſdem nobiſcum ſententiæ Anthimum Thyanorum Epiſcopum, de eo quod Gregorius in expoſitione Fidei dixerit: Patrem & Filium juxta mentis quidem conſiderationem eſſe duos, Hypoſtaſi verò unum. Hoc autem non dogmaticè, ſed contencioſè in diſputatione contra Ælianum eſſe dictum nequiverunt intelligere, qui propter intelligendi ſubtilitatem Beatos ſe reputant: In qua conſecratione multi ſunt eorum, quæ deſcripta ſunt, lapſus; quemadmodum, ſi Deus volet, ex ipſis verbis oſtendemus. Deinde cum Gentilem ad fidem adducere niteretur, non exiſtimabat ſibi circa verba exactius diſceptandum eſſe, ſed alicubi condonandum, ne forte Principalibus & neceſſariis reluctaretur. Quapropter & multas illic invenias vo-*

ces, quæ jam Hæreticis plurimum addunt roboris: utpote Creatura & factura, & ſi quid aliud eſt ejuſmodi: Hypoſtaſeon disjunctionem, ac proprietatem non poſſe ſine Sabellianiſmo, immò ſine Judaiſmo negari, denuò adfirmat; atque proſequitur: *Non enim ſatis eſt Perſonarum numerare differentias, ſed fatendum eſt unamquamque Perſonam in vera eſſe ac certa ſubſiſtentia. Alioquin figmentum illud Perſonarum, quæ non habeant ſingulæ ſuam peculiarem Hypoſtaſin, neque ipſe Sabellius reprobaſſet, cum diceret eundem Deum, in ſubjecto quidem unum exiſtentem, ad voces tamen neceſſarias quotidie ac paſſim incidentes transformatum, aliquando Patrem, aliquando Filium, nunquam Spiritum Sanctum loqui. Errorem hunc jam olim extinctum, infandæ iſtius Hæreſis Inventores nunc renovant, qui dum Perſonarum ſubſiſtentias rejiciunt, ſimul nomen Filii pernegant.* Acerrimè in eos invehitur. Videmus & diſcimus hinc varia. Primo quod Sanctus Baſilius fuerit ferventiſſimus ac conſtantiſſimus defenſor adductæ Propoſitionis. A quo opere ipſum laudat etiam Chalcedonenſis Synodus in ſermone Proſphonetico ad Imperatorem Martianum. Secundo diſcimus, quod Neo-Cæſareenſis Eccleſia fuerit duriſſima iſtius Propoſitionis Adverſaria. Cum Latinis dixit, & ab omnibus dici voluit tres Perſonas. Fundabat ſe in auctoritate ſui Sanctiſſimi, & doctiſſimi fundatoris Gregorii, qui Uſiam & Hypoſtaſin confuderat, atque ita dixerat in Domino Deo utramque eſſe unum. Tertio diſcimus, quod eadem Eccleſia iſtam Propoſitionem fuerit adeo averſata, ut ſuum Primatem Baſilium crediderit arianizare, ideoque ſe ab ejus Communione ſuſpenderit. Et hinc Quæſtionem retulit ad duos Baſilii Adverſarios: Ad Meletium Sebaſtenum Epiſcopum primæ Armeniæ Metropolitam, & ad Anthimum Thyanenſem Epiſcopum novum Metropolitam ſecundæ Cappadociæ. Quod Meletius tunc adhuc Sebaſtenſis, nondum Antiochenus fuerit Epiſcopus, videtur non dubitandum. Etenim iſtius temporis conſuetudo & diſciplina mandabant iſtiuſmodi quæſtiones non ſtatim deferri ad alienam Diœceſim, ſed prius agitari in propria. Et dum Meletius Antiochiæ ſedit, fuit Baſilio longe amiciſſimus. At verò apud Sebaſten fuit ab ipſo alienus, utpote adhærens factioni Euſebianæ. Alienus ab ipſo fuit & Anthimus: Utique ob diviſam Provinciam, ac invaſa jura Cæſareenſis Metropolis. Ex his addiſcimus tempus Baſilianæ hujus Epiſtolæ. Etenim Meletius quarti ſæculi anno quinquageſimo-nono ex Berrheenſi in Sebaſtenſem, ſequenti anno eſt ex Sebaſtienſi Cathedra translatus in Antiochenam. Intermediis diebus eſt ſcripta iſthæc Epiſtola. Diſcimus quarto, quod & Meletius & Anthimus Baſilio in hac re fuerint concordes. Quinto, quod Thaumaturgus Gregorius fuerit unus ex Patribus, qui ſimul cum Alexandrino Dionyſio impugnarint Sabellianam Hæreſin, ideoque ſemper admiſerit non ſolummodo tres Perſonas, ſed & tres Hypoſtaſes; etiam has ipſas voces, non ſolam earum ſententiam. Sextò, quod quidem Uſiam ac Hypoſtaſin quandoque confuderit, ſed quod tunc fuerit diſpenſatoriè locutus. Ita enim locutus eſt in diſputatione, ſeu fidei Chriſtianæ expoſitione adverſus Ælianum Gentilem. Hinc duxit ejus more loquendum. At verò Gentiles non diſtinguebant inter Hypoſtaſin & Uſiam. Septimo diſcimus, quod Gregorius vetuſtorum Patrum more liberius ſit quandoque locutus. Etenim Deum Verbum appellat Dei Patris facturam & Creaturam. Nempe Arianis necdum litigantibus ſecurè loquebatur. Octavo diſcimus, quod Sanctus Baſilius latinam Phraſim non planè probarit. Quod nempe vox, *Perſona*, ſit ambigua, & Hypoſtaſin & officium importans, ideoque à doloſis Sabellianis ſit facilè admittenda. Eam tamen non improbavit, ſed voluit per ipſam intelligi Perſonas Hypoſtaticas, habentes propriam, ac peculiarem Hypoſtaſin. Has determinantes particulas voluit à Latinis addi. Et apud Antiochiam Sanctus Hieronymus ſuæ Profeſſioni adjunxit à ſe intelligi Perſonas integras, ſubſiſtentes, perfectas, æquales, Æternas. Et ex hoc apparet ratio, cur in Antiochenis Campis ſedens Meletius à Sancto Hieronymo exegerit iſta additamenta. Quia nempe dum apud Sebaſten ſederet, ita didicerat à Magno Baſilio, & forſan ad ſuæ apud Antiochiam cauſæ conciliandam Baſilii potentiam cenſuit ipſi in omnibus gratificandum. Et certè ejus cauſam Baſilius potentiſſimè ſovit.

Inter Græcos non ſola Neo-Cæſareenſis Eccleſia, ſed etiam Paulinus Antiochiæ Patriarcha, Meletii iſthic Adverſarius, cum omni ſua communione fuit averſatus tres Hypoſtaſes, & cum Latinis voluit dici tres Perſonas. Diſersè hoc ad Sanctum Cyrillum Alexandriæ Patriarcham ſcripſit Acacius Berrheenſis; *Illi autem, qui inquirunt qua ratione eos excuſent, qui hæc cognoſcere effarique laborant, ejuſmodi quid paſſos ajunt, quale Beato Paulino Epiſcopo accidiſſe traditur. Hic enim etſi tres Hypoſtaſes palam dicere recuſaret, re tamen & virtute ab illorum ſententia & fide, qui hoc profitebantur, non recedebat. Sectabatur hic autem peſſimos Occidentalis Epiſcopos, propterea quod Romanæ linguæ anguſtia, ſicuti noſtra Græca Phraſis, tres Hypoſtaſes dicere commodè non ferat.* Exſtat Epiſtola in prima parte Epheſini Concilii. Cap. 23. Acacius iſte fuit vir verſatilis ingenii, & conſtanter adhærebat Joanni ſuo Antiocheno Patriarchæ, Patrono Hæreſiarchæ Neſtorii. Hinc tunc qui in plena Eccleſia effutiverat, aut certè coram ſe effutiri permiſerat has voces, *Sancta Maria non eſt Deipara*, ſtuduit diſpenſatorium Paulini exemplum excuſare. Sancto Cyrillo ſuadere ſtuduit, ita illum excuſari à multis. Antiochenus itaque Paulinus à Romana Eccleſia accepit plurima Beneficia. Primo ab ejus legato Lucifero Calaritano fuit promotus & ſacratus Epiſcopus. Deinde per Liberii Pontificis litteras fuit in iſta ſublimi Cathedra confirmatus. Tertio ejus Adverſarii Meletii promotio fuit per eaſdem litteras caſſata. Quartò, licet Primates Orientalium Epiſcopi adhærerent Meletio, Apoſtolica ſedes adverſum omnes conſtantiſſimè ſuſtinuit Paulinum. Hinc & ille Græcam Phraſin dereliquit, & cum Latina Eccleſia conſtantiſſimè recuſavit

tres

tres Hypoſtaſes admittere. Idque ſtatim à factæ per Magnum Athanaſium pacis exordio. Etenim ad iſtam Pacificatoriam Synodum legavit ſuos Diaconos, & ejus ſibi tranſmiſſis actis ſubſcripſit in hunc modum: *Ego Paulinus ita ſentio, quemadmodum accepi à Patribus, eſſe & ſubſiſtere Patrem perfectum, & Filium eſſe ac ſubſiſtere perfectum, ſubſiſtere quoque Spiritum Sanctum, ac perfectum eſſe. Quapropter approbo ſuperiorem interpretationem de tribus Hypoſtaſibus, & una Hypoſtaſi ſive Eſſentia. Et eos qui ita cenſent, veros cenſeo.* Et Græcam & Latinam locutionem approbat. Attamen cum Latinis ſemper dixit unam Hypoſtaſin, tres Perſonas. Et hæc eſt una cauſarum, ob quas Magnus Baſilius nunquam voluit communicare Paulino. Ita lucet ex ejus litteris ad Comitem Terentium. (Epiſt. 349.) Notanda ſunt illic hæc verba: *Quod inter Nos exſtent nonnulli, qui in ſubjecto unum Patrem, Filium, & Spiritum Sanctum adfirmantes, jidemque tres perfectas fateantur Perſonas, quomodo non videbuntur iſti manifeſtam, & irrefragabilem exhibere demonſtrationem veritatis illorum, quæ à nobis dicuntur?* Latinam Propoſitionem profitetur eſſe veram, at indignatur ipſam uſitari à Græco Paulino. Hinc pergit: *Ad illud quod attinet Hypoſtaſin & Uſiam non eſſe rem eandem, ipſi illi, quod reor, ab Occidente Fratres ſatis judicarunt, in quo linguæ ſuæ faſſi inopiam, & indigentiam, Uſias appellationem ſermoni Græco adſcripſerunt, ut ſi quæ eſſet ſenſus, & ſententiæ diſcrepantia, illa ſervaretur illibata in nominum illorum diſtinctione inconfuſa, & diſtinguenda.* Affirmat Uſiæ & Hypoſtaſeos diſtinctionem eſſe adeo claram, ut ipſam in Alexandrina Synodo etiam Latini agnoverint, ideoque multo minus poſſe de ipſa dubitari à Paulino. Notanda ſunt & hæc verba: *Non poſſum memet inducere, ut vel Meletium ignorem, vel contemnendas arbitrari quæſtiones, quæ ſchiſmati dederunt ab initio occaſionem, vel parum; aut nihil potius referre ad ſcopum & finem pietatis.* Notant Paulinum, quod iſtas voces adfirmarit adiaphoras, ideoque Græcus Latinas amplecteretur. Hoc tempore factum eſt, quod in Proſphonetico ad Imperatorem Marcianum ſermone dixit Chalcedonenſis Synodus: *Magnus ille Miniſter Gratiæ Baſilius Hypoſtaſeon evidentiam mirè declaravit, & Sancti Spiritus Doctrinam diligentius tradidit Conſacerdotum ſuorum eliciens etiam ſubſcriptione conſenſum.* Per omnem ſuam Diœceſin, forſan & per omnem Orientalem Eccleſiam, emiſit Encyclicas de tribus Hypoſtaſibus litteras, & ipſas juſſit, aut rogavit ab omnibus ubique ſubſcribi, utique contra Paulinum. Iſte ſubſcribendi, atque errores damnandi mos eſt adeò antiquus. Nec ſolis Romanis Pontificibus, ſed etiam Patriarchis, & Primatibus fuit uſitatus. Eadem de cauſa Paulinus à Magnis etiam Græcorum Patribus eſt creditus cecidiſſe ad Sabellium ac Marcellum. Et haud dubie habuit ſectatores. Et Conſtantinopolitani Concilii tempore erat adhuc in vivis. Hinc illam quæſtionem ad iſtius Concilii Patres expoſuit Sanctus Gregorius Nazianzenus, & conatus eſt omnia pacificare. Cenſuit Paulini Communionem exinde non damnandam.

Hujus litis exordium edicit Chalcedonenſis Synodi Proſphoneticus ad Imperatorem Marcianum ſermo. Exponit Arii Hæreſin, & proſequitur: *Sed quia Photinus atque Marcellus aliam adverſus Filium blaſphemiam innovarunt, eum prorſus exiſtere eadem calumnia negantes, ſed unum ac eundem ipſum Patrem, & Filium, & Spiritum Sanctum appellatum eſſe affirmantes, & ipſi ad vocabulorum tantummodo ſonum Trinitatis definivere ſubſtantiam, contra eos quoque trium Hypoſtaſeon Patres intulere Doctrinam.* Lis originem ſumpſit ex verbis Nicæni Symboli: *Qui Deum Verbum ex alia Hypoſtaſi vel Uſia* dicunt eſſe. Quidam ea pro iiſdem, quidam dixerunt accipi pro diverſis. Prior ſententia omnibus Latinis placuit; Etiam quibuſdam Græcis. Præſertim Marcello Ancyrano, ac ejus diſcipulo Photino Syrmienſi Epiſcopo. Verum hi ipſa abuſi detorſerunt in prava ſenſa, atque ita lapſi ſunt in Blaſphemiam Sabellii, ac Pauli Samoſatenſis. Quod ex eodem principio etiam Ariani, Neſtoriani, ac Eutychiani fuerint lapſi, eſt ſupra demoſtratum. Plerique Orientales conſtanter cenſuerunt vocem, Hypoſtaſis, à Nicæna Synodo fuiſſe acceptam pro Perſona. Inter quos Magnus Baſilius fuit Zeloſiſſimus & conſtantiſſimus. Res diſcuſſa fuit in Sardicenſi Concilio, & aliqui Nicænum Symbolum cenſuerunt largius exponendum. Et concepta ab ipſis expoſitio habuit & hunc articulum: *Quod Hæreticorum cohors contendit diverſas eſſe Hypoſtaſes Patris, & Filii, & Spiritus Sancti pronunciant & eas ſeparatas eſſe. Nos autem hanc percepimus, & didicimus, & hanc habemus Catholicam traditionem, & fidem atque confeſſionem, unam eſſe Hypoſtaſin, quam ipſi Hæretici Uſiam vocant, Patris, & Filii, & Spiritus Sancti; & ſi quærant quæ ſit Filii Hypoſtaſis; profitemur eam eſſe, quam & Patris ſolam.* Et infra: *Nec quiſquis negat Patrem Filio majorem, non propter aliam Hypoſtaſin, vel propter differentiam, ſed quia ipſum nomen Patris majus eſt quam Filii.*

Laudatus Proſphoneticus ſermo rectè addit: *Qui apud Sardicam contra Arii reliquias certaverunt, Orientalibus direxerunt ſui Conſtituta Judicii.* Etenim Sardicenſis Synodus fuit ex ſolis fere Occidentalibus ac Latinis Epiſcopis, pauciſſimos habuit Orientales & Græcos. Hinc Latino more vocem, *Hypoſtaſis*, non pro Perſona accepit, ſed pro ſubſtantia, ideoque cenſuit Synonimam cum voce, *Uſia*. Nam nos voces, ſubſtantia & Eſſentia, pro eiſdem accipimus. Hinc præfatæ Expoſitionis Auctores damnarunt tres Hypoſtaſes, & iſtius Propoſitionis Auctores, ac Uſitatores cenſuerunt Arianos. Cenſuerunt quod illi tres Divinas Perſonas non dumtaxat diſtinguerent, ſed etiam ſepararent, quod eis diverſas, ac ſeparatas Uſias atque ſubſtantias attribuerent. Et hæc eſt cauſa, ex qua Marcellum ac ejus librum, quos Euſebiana factio potenter, ac etiam veraciter accuſabat, Sardicenſis Synodus abſolverit, & duxerit orthodoxos. Nempe dolos, quos in voce, *Hypoſtaſis*, ille nectebat, iſta non intellexit. Iſtius ejus Additamentum cum aliis Sy-

Synodalibus actis pervaſit mox omnem Orientem: & à multis creditum eſt, eſſe revera Synodale. Hos inter fuit Paulinus Patriarcha Antiochenus. Lucet ex Sancti Athanaſii ad Antiochenſes Epiſtola, in qua omnia tandem iſtius Eccleſiæ Diſſidia extingui, ac plenam fieri pacem ſuadet, atque adjungit: *Cæterum quia cum volentibus volupè eſt conjungi, ut quidem lubenter cum omnibus, ita verò in primis cum eis, qui in veteri Eccleſia Conventus agebant; & quia potiſſimum Dominum glorificamus, cum de omnibus, tum præcipuè de hoc eximio propoſito, viſum eſt nobis vos cohortari, ut ſub ipſis condicionibus ineatur concordia, ita ut nihil ulterius quam prædictum eſt, vel illi qui ex veteri Eccleſia ſunt, à vobis flagitent, vel illi qui cum Paulino ſunt, aliud, præterquamquod inter Nicæni Concilii decreta reperitur, adjiciant, & Tabellas quas nonnulli jactant, quaſi in Sardicenſi Synodo de fide conſcriptas, nè legi quidem ſemel aut proferri ſinatis.* Palam adfirmat iſtas Sardicenſes Tabellas placuiſſe Paulino. Ex quibus lucet quod Paulinus tres Hypoſtaſes fuerit ſemper averſatus, earumque Adſertores duxerit Arianos. Hinc alii Orientales ipſum viceverſa dixere Sabellianum ac Marcellianum. Eadem de cauſa Alexandrinæ Sancti Athanaſii Synodo ille ſubſcripſit in hunc modum: *Approbo Interpretationem de tribus Hypoſtaſibus, & una Hypoſtaſi. Et eos, qui ita cenſent, veros habeo.* Deſiit accuſare tres Hypoſtaſes, & utramque Propoſitionem admittere, nec tamen deſiit loqui cum Latinis. Hinc Magnus Baſilius Zeloſiſſimus tùm Hypoſtaſeon defenſor non deſiit in ipſum offendi. Nec ſolus Paulinus, ſed omnis Antiochena Eccleſia videtur iſtas Sardicenſes Tabellas habuiſſe pro Authenticis. Nam ita etiam diu poſt credidit Magnus Doctor, ac magnus item Paulini adverſarius Theodoretus, & uti legitimas inſeruit ſuæ Eccleſiaſticæ Hiſtoriæ. Hinc turbæ. Etenim Græci videntes ſe ob legitimas ac orthodoxas voces à Latinis damnari ut Arianos, durè acceperunt, & ipſos viciſſim cœperunt notare ac traducere ut Sabellianos. Et hæc eſt cauſarum una, ex qua Græcis nata eſt averſio à Sardicenſi Synodo. Hæc eſt periculoſa inter Occidentem, & Orientem de vocibus diſcordia, quam ſupra deſcripſit, & à Magno Athanaſio compoſitam adfirmavit Sanctus Gregorius Nazianzenus.

Proinde in ſua pacificatrice Synodo Magnus Athanaſius egit varia; Primo circumſcripſit iſtas, grande fomentum diſcordiæ, Sardicenſes Tabellas. Lucet ex Synodali ad Antiochenſem Eccleſiam relatione: *Tabellas, quas nonnulli jactant, quaſi in Sardicenſi Synodo de fide conſcriptas, nec legi quidem ſemel aut proferri ſinatis. Nihil enim tale Concilium definivit. Quamvis enim certi homines nonnulla, quaſi quæ deeſſent Nicæno Concilio, adſcribere vellent, idque acriter contenderent, ſancta tamen Synodus, quæ Sardicæ convenit, indignè id tulit, decretoque ſancivit, ne quid ulterius de fide ſcriberetur, & ſe ſe contentos eſſe Nicæna fide declaraverunt.* Adfirmat iſtarum Tabellarum Auctores fuiſſe à Synodo graviter compreſſos, & concludit: *Quapropter ſi quis hæc aut aliud quidpiam cavillabitur, compeſcite illos, & ad pacis ſtudium inducite. Nihil enim in iſtis agnoſcere poſſumus, niſi ſolam rixandi pertinaciam.* Hæc omnia Athanaſius adducit, ut demonſtret tres Hypoſtaſes non fuiſſe damnatas à Sardicenſi Synodo, atque ita extinguat odium in Orientalium animis natum ex iſta fama. Adfirmat iſtas Tabellas fuiſſe quorumdam conceptum, qui Synodo plurimum diſplicuit.

Alia ſuæ Synodi Acta audiamus ab eiſdem ad Antiochenam Eccleſiam litteris: Illis, qui nonnullos accuſabant ut trium Hypoſtaſeon Adfirmatores, cum hujuſmodi voces in ſcripturis non reperirentur, ac proinde ſuſpectæ videri poſſent, Auctores ſumus, ne amplius in Nicænam confeſſionem inquirerent; ſed tamen de ipſis ob rixandi pertinaciam quæſtio eſt habita, interrogatique ſunt, num pro Arianorum ſententia alienas, peregrinas, ac diverſæ à ſe invicem eſſentiæ Perſonas eſſe velint: ac unamquamque Hypoſtaſin per ſe ac ſeorſim diviſam eſſe pro ratione cæterarum Creaturarum, eorumque qui ex hominibus naſcuntur, exiſtiment. An hic intelligant diverſas res, quale eſt aurum, argentum, æs, ut alii Hæretici ſub iſtis vocibus tria principia, & tres Deos conſtituant. Cæterum illi adfirmabant, ſe ita nec dixiſſe, nec ſenſiſſe. Percunctantibus autem nobis, qua ratione tandem iſta dicerent, aut cur omnino iſtiuſmodi vocabulis uterentur, reſponderunt ſe ſe in Trinitatem credere, non quæ nomine tenus Trinitas, ſed quæ verè Trinitas eſſet, & ſubſiſteret. Et Patrem ut qui verè eſſet, & ſubſiſteret, & Filium ut in exiſtentem & ſubſiſtentem, & Spiritum Sanctum, ut ſubſiſtentem & exiſtentem agnoſcere, non tamen ſe dixiſſe tres Deos, aut tria Principia, immò ne toleraturos quidem, ſi quis tale quid aut dicat aut ſentiat. Approbata igitur iſtiuſmodi & interpretatione & excuſatione, viciſſim quoque & eos examinavimus, qui ab iſtis in culpam devocabantur, quaſi qui dicerent eſſe unam Hypoſtaſin, ſciſcitantes ab eis, num pro Sabelliano Dogmate ea mente loquerentur, ut è Trinitate ſublatos vellent Filium, & Spiritum Sanctum, quaſi filius Eſſentia careat, aut Spiritus Sanctus non ſubſiſteret. Qui & ipſi quoque adfirmarunt, neque ſe ita ſenſiſſe unquam, ſed à ſe Hypoſtaſin intelligi eſſe idem eum Uſia, ideo autem intelligi unam Hypoſtaſin, partim quia filius ſit ex Patris Eſſentia, partim quia in tribus ſit naturæ identitas, unam enim ſe Deitatem, unam naturam credere, neque aliam Patris, aliam Filii, aliam Spiritus Sancti. Quin immò & illi, qui eo crimine poſtulati erant, quod tres hypoſtaſes inducerent, in eandem cum illis ſententiam convenerunt; viciſſimque illi, qui unam Hypoſtaſin adſeverant, iſtorum interpretationi acquieverunt: Et ambæ Factiones pariter Arium execratæ ſunt, ut Chriſti hoſtem, Sabelliumque & Paulum Samoſatenſem ut impios. Omnes denique Dei gratia poſt iſtiuſmodi Verborum interpretationem optimam & exactiſſimam fidei eſſe, quæ Nicææ Patres inſtituiſſent, approbarunt, ejuſque Synodi verba ſufficere, ac ante omnia in uſum eſſe deducenda, conſtituerunt.

No-

Notanda ſunt verba: *Auctores fuimus, ne amplius in Nicænam Confeſſionem inquirerent*. Hoc eſt ut neutra pars laudatas, ex quibus nata fuerat hæc diſceptatio, Synodi voces, *ex alia Hypoſtaſi vel Uſia*, ſcrupuloſius aut curioſius inquirerent; ut eam inquiſitionem permitterent alteri Synodo, aut Primatibus Eccleſiæ Patribus. Et hi omnes poſtmodo cenſuerunt, aliud iſtic per Uſiam, aliud intelligi per Hypoſtaſin. Notanda ſunt & hæc verba: *Alienas, Peregrinas, ac diverſæ eſſentiæ Perſonas*, &c. Ex ipſis lucet, quod Ariani iſtam Propoſitionem ita intelligerent. Tres Divinas Perſonas comparabant Auro, Argento, Æri. Quia nempe Filium Patre, Spiritum Sanctum blaſphemabant Filio minorem. Hoc igitur eſt Alexandrinum, juncto Occidente, de iſta quæſtione Decretum. Et in Synodalibus litteris Sanctus Athanaſius ſeriò hortatur Antiochenam Eccleſiam, ut ipſum admittat, obſervet, atque ita ſeipſam ponat in plena pace. Verum ſolus Paulinus obedivit. Hinc eum diù adhuc poſt non ſoli Ariani, ſed & orthodoxi Campenſes Sanctum Hieronymum, hominem Romanum ſeu Latinum, adeoque & alios Occidentales voluerunt cogere ad Profeſſionem trium Hypoſtaſeon. Ex his intelliges Sancti Sulpicii Severi adſerta de Seleucienſi Synodo. Affirmat Sanctum Hilarium Pictavienſem Epiſcopum fuiſſe invitatum, acceſſiſſe, fuiſſe exceptum honorifice, atque proſequitur: *Primum quæſitum eſt ab Hilario, quæ eſſet Gallorum fides: Quia tum Arianis gravia vulgantibus de nobis, ſuſpecti ab Orientalibus habebamur, tryonimam Solitarii Dei Unionem ſecundum Sabellium crediciſſe. Sed expoſita ſua fide, juxta ea quæ Nicææ à Patribus erant conſcripta, Occidentalibus perhibuit Teſtimonium. Ita abſolutis omnium animis intra conſcientiam Communionis, nec non in ſocietatem receptus eſt, Concilioque adſcitus*. Accuſationis fundamentum erant voces, Tres Hypoſtaſes, quas Gallicana Eccleſia cum aliis Latinis averſabatur. An à ſolis Arianis proceſſerit calumnia, non planè conſtat. Quidquid ſit Hilarius haud dubiè adduxit Alexandrinum Decretum, atque ita compoſuit Adverſantium Animos.

Lib.2.c.57

Poſtmodo tamen omnis Oriens acquievit & admiſit ſanctiſſimum Decretum. Etiam Antiochena Eccleſia. Nempe poſt Paulini, Evagrii, Meletii, ac Evagrii de Patriarchatu contendentium mortem, & ab unico Sancti Alexandri Epiſcopatu pacata omnia. Hinc in Panario generaliter ſcribit Sanctus Epiphanius: *Ne quem Hypoſtaſeon appellatio perturbet. Ob id enim Hypoſtaſes ab Orientalibus uſurpantur, ut Perſonarum proprietates exiſtentes & ſubſiſtentes declarent*. Exponit rectam ipſorum fidem, & pergit: *ſubſiſtentis & exiſtentis Patris, ac Filii, ac Spiritus Sancti proprietates meritò Orientales nominant ſubſiſtentium Perſonarum Hypoſtaſes. Non ut tres illas Hypoſtaſes dicant tria Principia, aut tres Deos. Nam eos Anathemate damnant, qui tres Deos adſerunt*. Iſto igitur tempore etiam Antiochena omnis Eccleſia profitebatur tres Hypoſtaſes. Ejuſdem quæſtionis meminit habita coram Imperatore Juſtiniano inter Orthodoxos, ac Severianos Epiſcopos Collatio. Quod Severiani ac omnes Eutychianiſtæ pertinaciſſime voluerint Uſiam & Hypoſtaſin eſſe unum ac idem, eſt ſupra demonſtratum. Igitur adverſum iſtud ipſorum Principium dixit in laudata collatione Hypatius Orthodoxus Epheſiorum Archi-Epiſcopus: Antiqui Patres, & maximè Romani, pro ſubſtantia, & Naturam, & ſubſiſtentiam nuncupabant. Unde ſicut unam Naturam, ita & unam ſubſiſtentiam Sanctæ Trinitatis dicebant. Orientalibus verò Sanctis Patribus pro Perſona ſuſcipientibus ſubſtantiam, & ſicut tres Perſonas, ità & ſubſtantias in Sancta Trinitate dicentibus, per multa tempora diſſidium factum eſt inter Orientales & Occidentales Sanctas Eccleſias: Orientalibus quidem Occidentales Sabellianam ſectam defendere ſuſpicantibus, quia unam dicebant in Trinitate ſubſiſtentiam. Occidentalibus verò Orientales Arianam ſectam ſequi dicentibus, eo quod tres ſubſiſtentias in tres alterius ſubſtantiæ vel naturæ Perſonas proferrent ſecundum imitationem Arii. Quam diviſionem Deus univit per Sanctum Athanaſium. Utriuſque enim linguæ peritus utraſque Partes per Dei gratiam ad concordiam revocavit, & ab eo tempore uſque ad hodiernum diem, & apud nos, & apud Romanos, ſicut una ſubſtantia & una Natura in Trinitate ſuſcipitur, & ſicut tres Perſonas in Sancta Trinitate confitemur, ita & *tres ſubſiſtentias glorificamus*. Græcus Textus periit, aut latet, Latina autem hæc translatio non eſt accurata. Etenim ſubſtantiam male confundit cum ſubſiſtentia. Errat quod Latini nunquam voluerint in Sancta Trinitate dici unicam ſubſiſtentiam. Dumtaxat voluerunt dici unicam ſubſtantiam. Et hæc eſt noſtræ linguæ inopia, ex qua majores noſtri cenſuerunt ſubſtantiam, ac Hypoſtaſin eſſe penitus idem. Inſuper vox, *Subſiſtentia*, tunc necdum erat: Ejuſdem litis meminit & Facundus Hermianenſis Epiſcopus: *Aliquando in Divina Trinitate Catholici quidam tres Hypoſtaſes accipere noluerunt, quamvis tres Perſonas acceperint; Nec id eo ſunt à Viris ſapientibus hæretici judicati. Quoniam comperti ſunt non in re, quæ illo nomine ſignificabatur, ſed potius in ipſo nomine quo ſignificabatur, offendi*. Notanda ſunt verba: *Aliquando tres Hypoſtaſes recipere noluerunt*. Quia nempe Facundi tempore omnis etiam Latina Eccleſia liberè profitebatur tres Hypoſtaſes. Etenim Majores noſtri tandem induxerunt vocem, *Subſiſtentia*. Tunc viderunt aliud eſſe Hypoſtaſin, aliud ſubſtantiam. Priorem linguæ ſuæ inopiam agnoverunt. Exinde cœperunt dicere unam Naturam, Eſſentiam, atque Uſiam, tres verò Perſonas, ſubſiſtentias, atque Hypoſtaſes. Exinde pleniſſima circa hoc caput fuit unio inter ambas Eccleſias. Tempus ignoro. Nec opus eſt inquirere. Ex his vides hanc Propoſitionem, *Pater & Filius & Spiritus Sanctus ſunt tres Hypoſtaſes*, à Latina Eccleſia cui nunc Sacroſancta eſt, aliquando fuiſſe improbatam atque proſcriptam.

Hæreſ. 73. c. 16.

His

His obſtat famoſa, quam ex Palæſtina ad Sanctum Papam Innocentium miſit Hæreſiarcha Pelagius, fidei Confeſſio. Profitetur Dei Patris Filii & Spiritus Sancti Conſubſtantialitatem, atque adjungit: *Non nomina tantummodo, ſed etiam nominum Proprietates id eſt Perſonas, vel ut Græci exprimunt, Hypoſtaſes id eſt ſubſtantias confitemur*. Homo Latinus apud ipſum Romanum Pontificem profitetur tres Hypoſtaſes. Et quidem in libello, quo ſe expurgat à ſuſpicione Hæreſis. Quare Romana etiam Eccleſia debet ex tunc admiſiſſe ac probaſſe tres Hypoſtaſes. Reſpondeo non ſequi. Doloſa iſta vulpes poſſit ob duas cauſas iſta ſcripſiſſe. Primo ut Orientalibus, apud quos tunc vivebat, complaceret, ut eorum Phraſin, quam Sanctus Hieronymus improbabat, & nuper accuſarat apud Sanctum Damaſum Pontificem, demonſtraret non dumtaxat ſibi, ſed etiam Romanis placere, ideoque Hieronymum eſſe hoſtem Orientalis Eccleſiæ. Deinde voluit incommodare Hieronymo.

FINIS TOMI SECUNDI.

INDEX PRIMUS,

Qui Synopſis inſtar, quidquid in Canonibus ac Capitulis hoc ſecundo Tomo explanatis, decernitur, comprehendit.

A

Adoratio qualis Chriſto debeatur. 144.
Anima Chriſti priùs non exſtitit, nec ante Incarnationem Deo Verbo unita fuit. 135.
Animæ hominum non præexſtiterunt, nec in corpora ſupplicii cauſa dimiſſæ. 133.
Ario, Eunomio, &c. anathema. 153.

B

Baptizatos ab Hæreticis filios Pſalmiſtæ ac Lectores communioni Eccleſiæ offerant, non baptizatos ab hæreticis baptizari non permittant. 87
Beneficiorum pluralitas Clericis interdicta. 79
Bona Eccleſiæ per Oeconomum, non per Epiſcopum diſpenſentur. 105

C

Canon 28 Chalcedonenſis æqualia privilegia Epiſcopo Romano & Conſtantinopolitano, ſed perperam, tribuit. 109
Canones Eccleſiæ ante Synodum Chalcedonenſem conſtituti robur obtineant. 66
Capitula Ibæ objecta. 35. *& ſeq.*
Chriſtus in futuro ſæculo nec pro dæmonibus, nec pro hominibus crucifigetur. 138
Chriſtus, qui eſt unus de Trinitate, eſt carne crucifixus. 147
Chriſti anima antè non exſtitit, nec Verbo unita fuit. 135. *Nec corpus Chriſti antè exſtitit.* 135
In Chriſti Myſterio non ſunt duæ perſonæ, nec duæ ſubſiſtentiæ introducendæ. 142
Clericus ſine titulo non ordinetur. 72
Clerici ac Epiſcopi quodnam tribunal? 78
Clerici ac Monachi curis ſæcularibus ſeſe non immiſceant. Iis tamen pupillorum, viduarum, &c. curam de facultate Epiſcopi licet ſuſcipere. 67
Clerici ac Monachi ſine cauſa Conſtantinopolim adventantes, per Defenſorem egredi compellantur. 100
Clerici aut laici Epiſcopos accuſantes, paſſim non recipiantur. 98
Clerici aut Monachi conſpiratores gradu proprio abſcindantur. 96
Clerici citra neceſſitatem ad aliam Eccleſiam non transferantur. 97
Clerici extranei ſine commendatitiis non miniſtrent. 84
Clerici pauperum hoſpitalibus præfecti, aliique Epiſcopo ſuo ſubjaceant. 72
Clericis non licet Epiſcopi defuncti bona diripere. 99
Clero vel monaſterio deputati ad mundanam dignitatem ne deveniant. 76
Concilia quotannis duo in quavis Provincia celebrentur. 97
S. Cyrilli Epiſtola Synodica in Synodo Chalcedonenſi confirmata. 64

D

Dæmonum & impiorum hominum ſupplicium finem non habebit. 138
Deus-Verbum idem qui miracula facit, & qui paſſus eſt. 140
Dei poteſtas non eſt finita. Nec tanta fecit, quanta poteſt comprehendere. 38
Dei-Verbi unitio ad carnem animatam ſecundùm compoſitionem ſeu ſubſiſtentiam facta eſt: Ideòque una eſt compoſita ſubſiſtentia. Unus eſt de S. Trinitate. 141

Dei Verbum incarnatum & homofactum. 140
Diaconiſſa ante 40. annos non ordinanda. Nupta anathematizetur. 90

E

Epiſcopus curam monaſteriis neceſſariam exhibeat. 69.
Epiſcopus dignitate juſtè privatus, Presbyteri locum non obtineat. 114
Epiſcopus nec ſacros Ordines, nec Eccleſiæ officia per pecunias conferat. 66
Epiſcopus, Presbyter, aut Diaconus ad aliam civitatem non transferatur. 72
Epiſcopi non tentent Provinciam dividere. 83
Epiſcopo Romano & Conſtantinopolitano à Canone 28. Chalcedonenſi æqualia privilegia perperam tribuuntur. 109
Eutycheti, Neſtorio, &c. anathema. 153

F

Fidei Decreta in Synodo Epheſina, Nicæna, ac Conſtantinopolitana, ſervanda. 63. 64
Fides Catholica adversùs Neſtorium & Eutychen in Synodo Chalcedonenſi potiſſimùm declaratur. 65

H

Homines recti, non orbiculari ſpecie ſuſcitabuntur. 136

I

Ibæ Epiſtola ad Marim Perſam conſcripta anathematizatur. 154
Ibæ objectum, quod nummos captivis redimendis deſtinatos ſibi applicarit, 35. *& amicis.* 44
Quod gemmatum calicem Eccleſiæ oblatum ſibi ſervarit. 36
Quod de ordinationibus acciplat. 38
Quod Diaconum excommunicatum ordinarit Epiſcopum. 41
Quod adulterum ordinarit Epiſcopum. 42
Quod nepotem ſuum luxurioſum ordinarit Epiſcopum. 42
Quod reditus Eccleſiæ conſanguineis conferat. 43. *Item hæreditates, munera, cruces aureas, &c.* 44.
Quod modicum ac vile vinum conſecrandum dari permiſerit. 45
Quod ſit Neſtorianus. 46
Quod ejus nepos Clericos indiſcretè ordinarit. 46
Quod Presbyterum tentaverit impedire, quo minùs alienas Eccleſias ſcriberet hæredes. 46
Quod Danieli Epiſcopo nepoti bona ex rebus Eccleſiaſticis acquiſita permiſerit conſanguineis legare. 47
Quod nepos ejus in aliis exceſſerit. 47. & 49

L

Lectores ac Pſalmiſtæ uxorem alterius ſectæ non accipiant. 87
S. Leonis Epiſtola ad S. Flavianum in Synodo Chalcedonenſi confirmata. 64. *Hæc Eutychianis, Neſtorianis, &c. repugnat.* 64
Litteræ pacificæ pauperibus, honoratioribus commendatitiæ concedantur. 80

M

Matrimonium nulla cum pagano ineat aut hæretico, niſi ſe fidem Catholicam amplexurum promittat. 87
Metropolitæ intra tres menſes ordinent Epiſcopos. 104.
Monachi. Vide Clerici, Religioſi.
Monaſteria in habitacula ſæcularia ne commutentur. 102.

N

Neſtorio, Eutycheti, &c. anathema. 153

O

Ordinationis titulus quadruplex. 72
Origeni, ejuſque nefariis dogmatibus anathema. 139. 153

P

Parochiæ ruſticæ illi ſubſint Epiſcopo, qui tricennalem obtinet poſſeſſionem. 95
Pontifici Canones Primatum tribuunt. 109

R

Raptores mulierum, ſi Clerici, gradu decidant; ſi laici, excommunicentur. 108
Religioſi honorentur. Monaſterium novum ſine facultate Epiſcopi non conſtituant. Proprio Epiſcopo ſubjaceant. In quiete, jejunio, & oratione degant. Monaſterio ſine neceſſitate non exeant. 69

S

Sedis vacantis reditus per Oeconomum reſerventur. 104
Sol, luna, ſtellæ, & aquæ quæ ſuper Cœlos ſunt, non ſunt animatæ virtutes. 136
Quidquid de ſubſtantia Spiritus Sancti in Synodo Conſtantinopolitana traditum eſt, in Synodo Chalcedonenſi confirmatur. 64
Subſcriptionis dilatio Epiſcopis Ægyptiis conceditur, cur?

tur? 115

Supplicium dæmonum & impiorum hominum finem non habebit. 138

Symbolum Nicænum ac Conſtantinopolitanum in Synodo Chalcedonenſi innovatur. 63

Symbolum alterum componere, docere, tradere, omnibus in Synodo Chalcedonenſi interdicitur. 64

T

THeodoreti ſcripta adverſus Synodum Epheſinam, atque adversùs duodecim S. Cyrilli Capitula, damnantur. 154

Theodorus Mopſueſtenus hæreſeos condemnatur. 153

Trinitas conſubſtantialis. Trium perſonarum una natura, una virtus ac poteſtas. Una Deitas in tribus perſonis adoranda. 140

V

Verbum non eſt omnibus cœleſtibus Ordinibus aſſimilatum. 136

Vide, Chriſtus.

Verbi duæ nativitates, una ſine tempore, altera in tempore. 140

Vide, Deus.

Virgini Deo ſacræ, ſimiliter & Monacho, non licet inire Matrimonium. 94

INDEX SECUNDUS,

Qui res omnes atque doctrinas memorabiles, in Notis ac Scholiis hoc ſecundo Tomo pertractatas, complectitur.

A

ABſentem, non auditum non licet condemnare. 271. 2
Acacius Luſcus factionis Princeps in Synodo Seleucienſi. 332. 1. reprobat Concilii Nicæni ſcripta. 332. 1
Accuſatores Dioſcori. 259. 1. & ſeqq. Accuſaturus ad talionem ſe debet inſcribere. 283. 2
Actiones Synodi Epheſinæ. 199. 1. & ſeqq.
Actio ſchiſmatica Joannis Patriarchæ Antiocheni. 203. 1
Admixtio in Chriſto à Patribus admiſſa, alio tamen ſenſu quàm ab Eutychete. 29. 2. 30. 1
Ægyptii Eutychiani Epiſtolæ Leonis, niſi à Patriarcha Alexandrino fuerit acceptata, ſubſcribere recuſant. 264. 2. Quod conſuetudini congruit: Etiam in Italia. 265. 1. Quò Canon ſextus Nicænus reſpexit. Ibid. In Ægypto nulla Synodus niſi à Patriarcha indicta. Ibid. Ingens in Ægypto Epiſcoporum copia fuit. 265. 2. Ægyptii Epiſcopi Synodo Chalcedonenſi ſubſcribere recuſant. Eorum argumenta diſſolvuntur. 265. & ſeqq.
Æthericus Smyrnenſis vertumnus & mendax: 235. 2. A Dioſcoro incitatus. 236. 1
Agnoetæ, qui? 177. 2
Alexandria, fuit nidus omnium Eutychianiſtarum. 313. 1
Alexandrini Epiſcopi ampliſſima poteſtas. 265. 2
Andreas Neſtorii diſenſor S. Cyrillum oſcitantiæ, & contradictionis arguit. 317. 1
Angeli qui inter ſe differant, incertum. 133. 2
Angelos ex faſtidio videndi Deum apoſtataſſe ſenſit Origenes. 134. 1
Angelos in cognitione Dei matutina conditos videtur S. Auguſtinus aſſerere. 134 2
Anthimus Thyanenſis Epiſcopus cur S. Baſilio infenſus? 338. 1
Antiochena Eccleſia lacerata in quatuor Epiſcopos. 334. 2
Antiochena Synodus in cauſa Athanaſii Parrhenſis coacta anno 447. cui Ibas nondum accuſatus interfuit. 230. 1
Antiochena Synodus in cauſa Ibæ Edeſſeni exponitur. 222. 2. & ſeqq.
Antiochenis adempta privilegia, cur? 280. 2. At jura vetuſta reſtituta. 281. 1
Apollinarius Domini carnem cæleſtem, & æternam aſſeruit, & naturarum in Chriſto confuſionem. 184. 1
Apollinarius Laodicenſis Epiſcopus poſt Nicænam Synodum inſanire cœpit adverſus Sacramentum Dominicæ Incarnationis. 323. 2
Appellationes in latrocinio Epheſino ad Sedem Apoſtolicam. 59. 1. 2
Appellatum liberè Romam à Patriarcha Conſtantinopolitano tempore Eutychetis. 221. 2
Aquæ cœleſtes Origeni erant Angeli: Aquæ elementares, dæmones. 137. 1
Aquas veras elementares S. Auguſtinus ſupra cœlos agnoſcit. 137. 1
Arabia olim unica. Ejus metropolis Boſtra. 279. 2. Arabiæ facta diviſio, tandemque ab Eccleſia acceptata. 280. 1
Archiepiſcopus non eſt Metropolita inferior: In quo Græci recentiores à phraſi antiqua deſciſcunt.

ſcunt. 232. 2
Archiepiſcopus univerſalis iniquè appellatus Dioſcorus. Hunc titulum Synodus Chalcedonenſis S. Leoni detulit, quem tamen ipſe non acceptavit. 238. 2. 259. 2
ARCHIMANDRITÆ plurium monaſteriorum Præfecti, 266. 2. nomen eſt admodùm venerabile, adeò ut Archimandritæ Proto-Syncellis fuerint præpoſiti. ibid.
Archimandritæ in provincialibus dumtaxat Synodis olim ſuffragati. 56. 1
Ariana hæreſis directè adverſatur Sabellianæ. 303. 2. ex hujus nimia fuga, & odio videtur exorta. ibid. ejus fons. 313. 2
Ariani dicti Porphyriani. 188. 1
Ariani per calumniam Orthodoxos paſſim appellarunt Sabellianos. 303. 2. eorumdem argumenta contra vocem, *Conſubſtantialis*. 332. 1. 2
Arius in Deo dixit tres Perſonas, & tres eſſentias. 303. 2. & 311. 1. pro ſuis Patriarchis habuit Philoſophos. 313. 2. invehitur contra vocem *Homouſios*. 324. 1
Arii circa incarnationem hæreſis. 147. 1
Aſſiſii, manſionarii, cubicularii, paramonarii, ſunt Eccleſiæ aut villæ Eccleſiaſticæ cuſtodes. 67. 1. 2.
Aſtra eſſe animata cenſuit Origenes. 137. 2
S. Athanaſius compoſuit diſcordiam inter Orientales & Occidentales natam circa vocem, *Hypoſtaſis*. 318. 2. hanc vocem uſurpat modo pro perſona, modo pro Eſſentia. ibid.
Athanaſius Parrhenſis in Synodo Antiochena furti accuſatur. 227. 2. Ter citatus; ter Epiſcopatui renunciavit, quem denuò invaſit. 228. 1 Epiſcopatu movetur, aliuſque ſufficitur. 229. 1. 2
Athanaſius Parrhenſis juſtè ob contumaciam damnatus. 296. 1. Si de criminibus objectis non convincatur, Epiſcopatum recipiet. 296. 2
S. Auguſtinus ad Synodum Epheſinam evocatus, vitam finierat. 7. 1
S. Auguſtinus fuit Valerio cum futura ſucceſſione Coadjutor. 296. 2
S. Auguſtinus Synodum Sardicenſem à conventiculo Philippopolitano non diſcrevit. 15. 1
S. Auguſtini auctoritas à V. Synodo recepta. 162. 2.
S. Auguſtini illuſtre encomion à Joanne II. pronunciatum. 152. 1
S. Auguſtini in doctrina Dominicæ incarnationis encomion. 203. 1
Autocephalia Rhegino Cypriorum Metropolitæ data, nunquam ab Eccleſia confirmata. 24. 1. 2
Autocephalus Epiſcopus, omni patriarchali poteſtate exemptus, in ſua ſede conſecratur, à ſolo Romano Pontifice confirmatur. 291. 2

B

BAptiſmus aut Ordo illicitè ab hæretico extra neceſſitatem ſuſcipitur. 89. 2
Baptizabat olim in civitate ſolus Epiſcopus. 227. 1
Barſumas S. Flaviani homicida in Synodum Chalcedonenſem Epiſcopis reclamantibus introierat. 267. 1. 2

S. Baſilius laudatus à Chalcedonenſi Synodo. 338. 1. potentiſſimè Meletii cauſam fovit. 338. 2. cur noluerit communicare Paulino Patriarchæ Antiocheno? 339. 1
Baſilii Seleucienſis inconſtantia. Una cum aliis veniam poſtulat. 249. 1
Baſſianus ſe Epiſcopatu Epheſino violenter queritur exutum. 286. 2. Supplicans ſe ſpoliatum ante omnia reſtitui. Stephanum ſucceſſorem nominatim accuſat. Ibid. Invitus Evazorum erat ordinatus Epiſcopus. 287. 1. 288. 1. Ejus confirmatio à Proclo Conſtantinopolitano & Theodoſio Auguſto data, à S. Leone caſſata. 287. 2. 289. 1. Ab Eccleſia Evazorum ſynodaliter abſolutus. 288. 2. Adeòque ad aliam Eccleſiam poterat tranſportari. Ibid. Ab uno Epiſcopo ſe inthronizatum confitetur. Ibid. Violenta ejuſdem intruſio abundè probata. Ibid. Epiſcopatum ſuum defendendi impotens, Stephani promotionem tentat evacuare. 289. 1. 2. Ab uno Epiſcopo cur inthronizatus. 292. 1. Ipſe uti & Stephanus Epiſcopatu excluſus, cui ſententiæ acquievit. 293. 2 Vide, *Stephanus*.
Belgium ſervitutem neſcit, undè? 72. 2
Beneficii relicti penſio olim non fuit in uſu. 82. 2
Beneficiorum pluralitas ſæpiùs interdicta. 80. 1 Qui ea uſi, graviter à Deo puniti. 80. 2
Berytenſis Synodus coacta. 34. 2
Berytenſis Synodus in cauſa Ibæ Edeſſeni exponitur. 226. 1
Berytenſis Eccleſia Tyriæ antè ſuffraganea à Theodoſio Auguſto in metropolim evecta. 270. 1. Ab Anatolii Synodo evectio acceptata. Ibid. Photius ea de re Martiano Auguſto obtulit preces, qui rem illam juxta Canones voluit definiri. 271. 2
Bona è rebus Eccleſiæ comparata, nequeunt in uſus profanos impendi. 48. 1. Sed ſoli Eccleſiæ cedebant. Ibid.

C

CAlices aliqui olim fuere vitrei, lignei, ac lutei. 37. 1. Sed hi non niſi ex ingenti inopia uſurpati. Ibid.
Calicum ſacrorum abuſus acriter caſtigatus. 37. 2
Calix, in quo Chriſtus conſecravit, argenteus eſt. 37. 1
Campenſes coegerunt S. Hieronymum ad profeſſionem trium hypoſtaſeon. 341. 1. quinam fuerint apud Antiochiam. 334. 2. Meletii communio. 335. 1. erant Orthodoxi. Ibid. hæretici à S. Hieronymo crediti. Ibid.
Candidianus Comes Neſtorianorum fautor. 200. 1. 2.
Canon, quid? 248. 1. 2. Differt à Decreto. Fit à multis. Non poteſt Pontifex extra Synodum novos Canones, ſed Decreta condere Contra Hincmarum 248. 1. Significatio vocis *Canon*, jam paululùm immutata. 248. 1. 2
Canon nonus Concilii Chalcedonenſis à S. Leone repudiatus. 78. 2
Canon quartus Nicænus, unicum dumtaxat in

quavis Provincia mandans eſſe Metropolitam, Photio Tyriorum Metropolitæ patrocinatur. 272. 1.
Canon tertius Synodi Conſtantinopolitanæ ab Eccleſia Romana ſemper reprobatus. 292. 2. 297. 2.
Canon vigeſimus nonus Synodi Chalcedonenſis, ſeu potiùs Legatorum Romanorum interlocutio, modicæ eſt auctoritatis. 115. 2. 116. 2 117. 2.
Canon vigeſimus octavus Chalcedonenſis ab Eccleſia Romana ſemper reprobatus. 109. 1. Varios errores & vitia continet. 109. 1. 2.
Canon vigeſimus octavus Synodi Chalcedonenſis exorbitat. 297. 1. Canoni ſexto Nicæno adverſatur. 297. 2. Huic Pontici & Aſiatici Epiſcopi liberè ſubſcripſerunt. 298. 1. 2. & ſeqq. Fruſtra Legatis Romanis obſiſtentibus. 299. 2.
Canon vigeſimus octavus Concilii Chalcedonenſis à Leone damnatus; reliqui non approbati, ab Eccleſia tamen Latina ut regulæ admiſſi. 131. 1.
Canon vigeſimus octavus Synodi Chalcedonenſis vi extortus. 129. 1
Canones Antiocheni tempore latrocinii Epheſini ut authentici in Græcia viguere. 238. 1
Canones Arabici non ſunt Nicæni. 89. 1
Canones condere non eſt Principis, ſed Sacerdotum. 277. 1
Canones legibus anteponendi. 271. 2
Canones Synodi Chalcedonenſis genuini ſunt 27. 130. 2.
Canones tertius, quartus, & vigeſimus Martiano Auguſto rogante in Synodo Chalcedonenſi ſunt probati. 277. 1.
Canones tres, ſcilicet tertius, quartus, & vigeſimus ſexta actione à Synodo Chalcedonenſi editi, reliqui Synodo jam ſoluta. 126. 1.
Canones vulgò Apoſtolici alios admiſcent. 106. 1.
Canonum codex Conciliorum Orientalium confirmatur. 66. 2.
Canonum codicem habuit etiam Eccleſia Latina. 66. 2.
Canonum conſequentia, id eſt, Canonum Codex, nobis Jus Canonicum. 249. 1. 2.
Tria Capitula, quæ? 155. 1.
Tria Capitula graviſſimum ſcandalum præbuerunt. 155. 2.
Tria Capitula à Vigilio Papa non ſunt anathematizata. 183. 1. à V. Synodo, Vigilio abnuente, diſcutiuntur. 185. 2.
Ad Capitulorum condemnationem in V. Synodo oberat Romani Pontificis authoritas. 197. 1.
Trium Capitulorum facta à V. Synodo definitiva condemnatio. 197. 2.
Trium Capitulorum damnatione Synodum Chalcedonenſem ſolvi, cenſuerunt plurimi. 167. 1. 2. 172. 1. at malè. 176. 1.
Tria Capitula, abnuente Pontifice, à Græcis condemnata. 172. 1.
Vide *Vigilius*, & *Juſtinianus*.
Pro Captivorum redemptione ab Epiſcopis collecta olim indicta. 35. 1.
Cardinalis Presbyter aut Diaconus, quis? 73. 2.
Cardinalium prærogativæ vetuſto non carent fundamento. 6. 1.
Cathedraticum accipere non eſt ſimoniacum. 39. 2. 40. 1. Rectè tamen ab Eccleſia Latina damnatum. 41. 1.
Catholici olim Melchitæ, id eſt, Imperialiſtæ appellati, cur? 130. 1.
Chalcedonenſis civitas in ſolius nominis Metropolim eſt evecta, quod Canonibus haudquaquam adverſatur. 273. 1. 277. 2.
Chalcedonenſem Synodum mortuo Theodoſio Auguſto S. Leo à Martiano impetravit. 118. 1. Martiani præclara facinora. 118. 2.
Chalcedonenſis Synodus, ubi, & quando coacta. 243. 1.
Chalcedonenſis Synodi indictionis annus. 119. 1. Primates latrocinii Epheſini communionis exortes. 119. 1.
Chalcedonenſis Synodi Legati, qui? 119. 2. Epiſcoporum numerus. 120. 1. Neſtorius non vocatus. Neſtoriani expulſi, Eutychianis indictum ſilentium. ibid.
Chalcedonenſis Synodi locus deſtinatus commutatur. 120. 2.
Chalcedonenſis Synodus inchoata, quando? 121. 1.
E Chalcedonenſi Synodi conſeſſu Dioſcorus ablegatus. 122. 1. Theodoretus tametſi de hæreſi Neſtoriana ſuſpectus, ad ſuffragium admiſſus. ibid. S. Flaviano ac Euſebio acclamatum. 122. 2. Chryſaphius eunuchus prima totius latrocinii radix. ibid. Dioſcorus cum ſuis ab Epiſcopi dignitate cenſentur alieni. 123. 1. Dioſcori varia crimina. ibid. & ſeqq. Dioſcorus contumax in exilium pulſus. 125. 1. Nullum aliud fidei decretum fuit præter S. Leonis Epiſtolam. 125. 2.
Chalcedonenſis Synodi confirmatio per Principes à S. Leone poſtulata. 126. 1.
Chalcedonenſi Synodo Imperator nullatenùs præfuit. 126. 1.
Chalcedonenſis Synodus poſt ſextam actionem diſſoluta. 126. 1. Actione ſeptima controverſia inter Photium & Euſtatium deciditur. ibid. Item Juvenali Hieroſolymitano Epiſcopo aliquot Provinciæ adjudicantur. 127. 1. 2. Actione octava Theodoretus abjurato Neſtorio in ſedem reponitur. 128. 1. Actione nona Ibas probatus innoxius Epiſcopatui reſtituitur. ibid. Actione decima benevolentia Maximi diſcuſſa, quæ? ibid. Actione undecima & duodecima lis Baſſiani & Stephani de Epiſcopatu Epheſino contendentium finitur. ibid. Actione decima tertia cauſa Eunomii Nicomedienſis determinatur, quæ? 128. 2. Actione decima quarta cauſa Athanaſii ac Sabiniani definitur. 129. 1. Actione decima quinta ſunt editi Canones. 129. 2. Actione decima ſexta Legatorum Romanorum adversùs Canonem vigeſimum octavum audita eſt interceſſio. ibid.
Chalcedonenſis de fide decreti ſumma authoritas. 129. 2. Nonnulla Synodi Acta à Sancto Leo-

Leone probata, alia improbata, alia indiſcuſſa relicta. 131. 1. 2.
Chalcedonenſis Synodi Decretum non eſt novum Symbolum, ſed nova definitio. 254. 2.
In Chalcedonenſi Synodo antè facti, quàm fidei negotium diſcuſſum, cur? 245. 2.
Chalcedonenſis Synodus ſexta actione finitur: Quamvis Epiſcopi aliquantùm poſt juſſi ſint permanere. 277. 2.
Chalcedonenſis Synodus ab Anaſtaſio Auguſto & nefariis quibuſdam Epiſcopis damnata. 156. 1. Miraculis confirmata. ibid. Anaſtaſius fulmine ictus interiit. 156. 2.
Chalcedonenſis Synodi everſionem Theodorus Cappadox à Juſtiniano doloſè niſus eſt impetrare. 159. 1.
Chorepiſcopi ad Concilium generale admiſſi. 87. 2.
Chorepiſcopi ordinatione fuere Epiſcopi. 210. 2.
Hæ voces, *Chriſtus eſt una Dei Verbi natura incarnata*, à S. Athanaſio in Eccleſiam vulgò putantur inductæ: ab Eutychianis in ſuum patrocinium aſſumptæ. 145. 1. 2.
Chriſtus eſt una natura Dei Verbi incarnata, ſano ſenſu aſſeritur. 250. 1. In S. Athanaſio veriſimiliter non reperitur. 250. 2. Sed in S. Cyrillo, fortè per Dioſcorum depravato. 251. 1.
Hæ voces, *Chriſtus eſt*, &c. exponuntur. 146. 2. 147. 1. ſunt æquivocæ, ob authoritatem non condemnatæ. 147. 2. Hæc propoſitio: *Unus è Trinitate eſt paſſus*, in ſenſu Catholico probata. 148. 1. 151. 2. 152. 1. 2. 194. 1. In ſenſu Eutychianorum proſcripta. 148. 2. 151. 1. Ferrandus & Fulgentius ſententiam rogati, dixerunt: *Rectè dici unum de Trinitate paſſum*; *ſed ſecuriùs addi, paſſum carne*. 151. 2. 194. 1.
Chriſti anima Deum comprehendit, quomodo? 179. 1.
Chriſti animam ante incarnationem extitiſſe, Origenes exiſtimavit. 135. 2.
Chriſti aſſumpta humanitas ſine idololatria adoratur. 189. 1.
Vox, *Chriſtipara*, olim proſcripta, cur? 142. 1. 2. & ſeqq. modò liberè uſurpatur, cur? 143. 2.
In Chriſto *duas eſſe naturas* non pauci Epiſcopi in Synodo Chalcedonenſi definitum voluere. 273. 2. Tandem, *in duabus naturis*, eſt ſuffectum. 274. 2.
In Chriſto duas naturas S. Cyrillus diſertè agnovit: Rectè nihilominùs eſt: *Chriſtus Dominus eſt una natura Dei-Verbi incarnata*. 235. 1.
In Chriſto duas naturas à S. Cyrillo aſſertas in Synodo S. Flaviani Epiſcopi comprobarunt. 235. 2.
In Chriſto natura duplex, non diviſa. 252. 1.
In Chriſto non eſt ignorantia. 178. 2.
Chriſtum antè fuiſſe Dominationem aut Thronum: Nunc verò hominem, pòſt dæmonem, ac tandem omni corpore exuendum, tradit Origenes. 138. 2.
Chriſtum eſſe *ex duabus naturis*, non negavit Dioſcorus, ſed Chriſtum eſſe *in duabus naturis*. 251. 1.
Chriſtum eſſe *ex duabus naturis* plerique Epiſcopi in Synodo Chalcedonenſi definitum voluere. 273. 2. Eſt orthodoxa propoſitio. 274. 1. In ejus locum *in duabus naturis* eſt ſuffectum. 275. 1.
S. Clementis Romani Pontificis elogium. 313. 2.
Clericatus ſpirituale eſt conjugium. 74. 1.
Quod Clericus ad miniſterium ab Epiſcopo aſſumeretur, communionis erat indicium. 86. 1. 2.
Clericus ſeſe in paraſynagogam ab Epiſcopi communione ſeparans, bis ad unitatem vocatus, in contumacia nihilominùs perſiſtens, perpetuò degradatus. 267. 2.
Clerici ac Epiſcopi ad monaſterium variè olim ordinati. 75. 2.
Clerici ac Epiſcopi ordinandi, olim ab Archidiacono examinati. 42. 1.
Clerici ad hoſpitalia ordinari. 77. 1.
Clerici ad miſſionem poſſunt ordinari. 74. 2.
Clerici ad quatuor titulos poſſunt ordinari. 75. 1.
Clerici Canonici, Cardinales, &c. qui? 73. 1. 2.
Clerici Conſtantinopolitani adversùs Neſtorium S. Cyrilli opem implorarunt. 3. 1.
Clerici Conſtantinopolitani à Neſtorio dejecti, in integrum reſtituuntur. 3. 2.
Clerici Conſtantinopolitani Celeſtinum Papam appellant. 3. 2. A quo in urbe Epiſcopi coacti. ibid.
Clerici & Monachi in avaritiam propendent. 277. 1.
Clerici & Monachi rariſſimè jurarunt, cur? 220. 1.
Clerici in Monachos aliquid ſemper ſimultatis habuere. 267. 1.
Clerici numquam ad Principes ſine rubore confugerunt. 226. 1.
Clerici, qui laicum Principem ſacram delegationem rogarunt, excommunicati. 224. 1.
Clerici, qui ſeſe à communione Epiſcopi ſine ratione ſeparant, ſe excommunicant. 222. 2.
Clerici vivà manu poterant ſua bona diffundere, teſtamento minimè. 48. 1.
Clericis ac Epiſcopis de patrimonialibus licuit teſtari. 46. 1.
Clericis ac Monachis cura ſæcularium interdicta. 68. 1. 2.
Clericis peregrinantibus litteris commendatiriis olim opus. 85. 1.
Clerico habenti negotium adversùs Clericum, quis in accuſando ſervandus ordo. 78. 1.
Clericorum tranſlatio, niſi ex rationabili cauſa, erat illicita. 97. 1.
Clericos ad certos titulos ordinari juris eſt Divini. 74. 1.
Clidopheus aſſerebat nullam eſſe naturam ſine hypoſtaſi. 312. 1.
Communicatio cum excommunicatis, majori excommunicatione olim punita. 218. 2.
Communio peregrina, quid, quotuplex? 87. 1.
Compoſitio in Chriſto ſecundùm perſonam, non ſecundùm naturam, cur? 141. 1.
Compoſitio non inhabitationem, ſed naturalem nexum importat. 141. 1.
Concilia priora quatuor ad Miſſarum ſolemnia olim recitata. 182. 2.
Confirmata ſunt omnia acta Synodi Epheſinæ, quo-

quomodo? 24. 2. & 25. 1.
Conjugium Chriſtiani cum Judæa apud Hiſpanos fuit irritum. 89. 1.
Conjugium Chriſtiani cum Pagana in Eccleſia Romana eſt irritum. 89. 1.
Conjugium fidelis cum Gentili ſemper ab Eccleſia interdictum. 87. 1. Nec huic adverſatur S. Auguſtinus, aut Tertullianus. 88. 1.
Conſpiratio Canone decimo octavo Chalcedonenſi primùm vetita. 96. 1. 2.
Conſtantinopolitanæ ſedis præferendæ ambitus vivente Martiano extinctus, poſtliminio revixit. 114. 2.
Conſtantinopolitanus Epiſcopus à Dioſcoro rectè quinto loco eſt collocatus. 33. 2.
Conſtantinopolitanus Epiſcopus Alexandrino à Domno præpoſitus, cur? 228. 2.
Conſtantinopolitani Epiſcopi in conſecratione mutarunt nomina. 181. 1.
Conſtantius Imperator proſcripſit vocem, *Homouſion*. 324. 1.
Vox, *Conſubſtantiale*, à Nicæna Synodo rectè probata, ab Antiochena non malè improbata. 268. 2
Conſubſtantialis: An hæc vox fuerit inventum Manichæi. 328. 1. reprobata ab Antiochena Synodo contra Paulum Samoſatenſem. 328. 2.
Controverſia de vocibus *Uſia*, & *Hypoſtaſi*, pertractata in Concilio Alexandrino. 303. 1. de vocibus, *Trina Deitas*, cœpta anno ſalutis quinquageſimo ſecundo ſæculi noni. 309. 1. De vocibus *Uſia*, & *Hypoſtaſi* tempore Conſtantinopolitanæ Synodi nondum ſopita. 337. 1. Diviſerat non ſolum Græcos à Latinis, ſed etiam Græcos à Græcis. 337. 2.
Vox, *Converſio*, pro aſſumptione uſurpata. 30. 2.
Cultus diſparitas ex conſuetudine dumtaxat irritat Matrimonium. 89. 1.
Cuſtos ſacrorum vaſorum olim in honore, cur? 36. 2.
S. Cyrillus atque Memnon ut hæreſiarchæ carceri mancipati. 15. 2.
S. Cyrillus Celeſtini Papæ litteras ſynodaliter publicavit. 4. 1.
S. Cyrillus duas in Chriſto naturas diſertè agnovit. 235. 1. Nec umquam negavit. ibid.
S. Cyrillus & Memon reſtituti. 22. 1.
S. Cyrillus injuſtam metuens ſententiam ſe inter reos poſuit. 14. 1.
S. Cyrillus in locum Theodori Mopſueſtienſis in dyptichis eſt ſuffectus. 181. 1.
S. Cyrillus, Memnon, ac Neſtorius juſſu Principis, ut hæretici in vincula conjiciuntur. 20. 2.
S. Cyrillus Neſtorium tentavit ab hæreſi avocare. 3. 1.
S. Cyrillus fuit primus, qui ſuos ex Eccleſiaſtica ſubſtantia incraſſare eſt conatus. 44. 2.
S. Cyrillus nullum capitulum retractavit, ſed expoſuit, cur? 17. 2. & 18. 1.
S. Cyrilli ad Joannem Antiochenum in Synodo Chalcedonenſi lecta & probata Epiſtola. 249. 2.
S. Cyrilli capitula tùm ab Epheſina Synodo, tùm à Sede Apoſtolica ſunt probata. 17. 1. In quinta & ſexta Synodo ſolenniſſimè confirmata. 18. 1. 2.
S. Cyrilli capitula à variis ut hæretica perperàm exiſtimata. 15. 1.
S. Cyrilli duæ in Synodo Chalcedonenſi approbatæ Epiſtolæ. Duodecim capitula ab Epheſina Synodo canonizara, à Chalcedonenſi non niſi tacitè ſunt approbata, cur? 65. 1. 254. 2. & ſeqq.
S. Cyrilli Epiſtola ad Neſtorium à Patribus in Synodo Epheſina ut fidei regula eſt ſuſcepta. 201. 1.
S. Cyrilli in Synodo Epheſina lectus libellus. Contentum. 206. 2. Sacris Theodoſii divalibus obtemperans, præſidentiam dimiſit. 207. 1.
S. Cyrilli litteræ ajentes: *Una natura Dei Verbi incarnata*, non ſunt depravatæ, contra Hypatium. 275. 1.
S. Cyrilli litteræ ſynodales ad Neſtorium duodecim capitula continebant. 4. 1.
S. Cyrilli præſidentia in Epheſina Synodo, quamvis per divalem interdicta, nequit impediri. 6.
S. Cyrillo cum prærogativa à Romano Pontifice præſidentia in Epheſina Synodo eſt delata. 5. 2.
S. Cyrillum inter & Joannem Antiochenum pax ſtabilita. 23. 1.
S. Cyrillus naturam pro perſona aliquando uſurpavit. 316. 1. frequenter naturam à perſona diſtinxit. 316. 2. etiam Hypoſtaſin aliquando accepit pro natura. 317. 1. ſed plerumque pro Perſona. ibid.
S. Cyrillus Hieroſolymitanus vocem *Homouſion* tacuit, & quare? 323. 1. non purum Nicænum, ſed quibuſdam detractionibus, ac variis additamentis alteratum Symbolum tradidit ſuis Cathecumenis, 323. 1. Arianus dicitur à S. Hieronymo in Chronico. 323. 2.

D

Decreta quædam Romanis Pontificibus falsò adſcripta. 79. 2.
Defenſor, quid? 68. 2.
Defenſores antè laici, pòſt clerici. 101. 2. & 102. 1.
Defenſores ſub Chriſtianis Imperatoribus primùm cœperunt. 101. 1.
Defenſoris civilis officium. 100. 2.
Defenſoris Eccleſiaſtici officium. 101. 1.
Defunctum in pace Eccleſiæ, non poſſe damnari, plurimi aſſeruerunt. 160. 2. & ſeqq. contrarium Sanctus Auguſtinus dogmatizavit. 162. 2.
Defunctus in pace nullus ante Theodorum Mopſueſtenſem damnatus reperitur. 163. 2.
Vox, *Deipara*, à Synodo Chalcedonenſi, non Symbolo, ſed definitioni inſerta, cur? 271. 2.
Nomen, *Deipara*, Eutychianiſmum non redolet, adeoque nec proſcribendum. 143. 1

Vox,

Vox, *Deipara*, ubique jubetur prædicari. 3. 2.
Dei potentiam eſſe finitam eſt error Gentilis, à S. Auguſtino refutatus. 138. 2.
Deorum falſorum nomina ab ore Chriſtianorum proſcribenda. 212. 1.
Delatores, qui? 42. 1.
Diaconi quidam Conſtantinopolitani dicti *Crucigeri*. 108. 2.
Diaconiſſa eſt vocabulum antiquiſſimum. 90. 2.
Diaconiſſarum conditio ac dignitas. 93. 2.
Diaconiſſarum officia, quæ? 92. 2.
Diaconiſſarum ordinatio ſolùm fuit ceremonia. 91. 2.
Diaconiſſæ ab Apoſtolo memoratæ. 90. 2.
Diaconiſſæ continentiam profeſſæ, hinc carne lapſæ acriter mulctatæ. 94. 2.
Diaconiſſæ jam pridem ubique gentium extinctæ. 94. 2.
Diaconiſſæ verè fuerunt ordinatæ. 90. 2.
Dignitates Eccleſiaſticas nepotibus conferre, adiaphorum. 43. 1. Id tamen interdum infauſtè ſucceſſit. ibid.
Dignus, novo Epiſcopo acclamatum; degradato, *indignus*. 246. 1.
S. Dionyſius Patriarcha Alexandrinus accuſatus apud Romanum Pontificem, quod Filium negaſset Patri Conſubſtantialem. 324. 2. ſe purgat. ibid. & 325. 1. & 331. 2.
Dioſcori in latrocinio Epheſino facinora. 56. 1.
Dioſcori protervia. ibid.
Dioſcorus latrocinio Epheſino præfuit. 230. 2. Litteras dogmaticas legendas verbo promiſit, facto negavit. 231. 1.
S. Leonem Coepiſcopum & confratrem doloſè appellat. 231. 1. iniquè vocatus, *Archi-Epiſcopus univerſalis*. Ultimus ſuffragatus, cur? 238. 2. Epiſcopos Synodo S. Flaviani cooperatos ad pœnam poſtulat. 241. 2. Apollinario adſtipulatur. 242. 2.
A Dioſcoro excitati tumultus occaſio. 33. 2.
Dioſcorus, Domnus, ac alii Patriarchæ vocati æqualiter ad Epheſinum latrocinium. 55. 1.
Dioſcorus Epiſcopos ſubſcribere coegit. 59. 1.
Dioſcorus Flaviano inſidiatus, favit Eutycheti, quomodo? 58. 1.
Dioſcorus S. Flavianum appellantem atrociter tractavit. 59. 2.
Dioſcorus in latrocinio Epheſino præſidentiam invaſit. 53. 2.
Dioſcori violentia Epiſcopos ſubſcribere coegit. 247. 1. Hic nomen Leonis in latrocinio Epheſino non ſuſcepit. ibid. Epiſtolam S. Leonis ibidem ſuppreſſit, quod nequit excuſare. ibid. & 247. 2. ejus fallacia 247. 2. Naturarum confuſionem negat. 250. 1. Duaſque naturas poſt adunationem. 250. 2. Ei dictum anathema. 251. 2. 267. 2. A glorioſis Judicibus ut depoſitione dignus proponitur. 253. 1. Pro eo fit interceſſio, ſed fruſtra. 257. 1. Ad Synodum Chalcedonenſem citatus fucato prætextu non adfuit. 258. 1. 2. 262. 1. Magiſterianis cuſtodiendus committitur. 258. 1. Glorioſiſſimorum Judicum poſtulat præſentiam. 258. 2. Dioſcorus Origeniſta 259. 2. Pluri-mum accuſatur. 259. 2. & ſeqq. Irreparabiliter degradatur. Ejus crimina recenſentur. 262. 1. 2. Pertinax in exilio eſt extinctus. 263. 2.
Dioſcorus in Synodo Chalcedonenſi à communione ſuſpenſus, non tamen degradatus. Stetit ut reus, actorum redditurus rationes. 243. 2. Acta Synodalia Orientis Eccleſiæ à Romana Eccleſia non poſſe caſſari blaterabat. 245. 1. Quamobrem S. Leonem id factitantem excommunicavit. ibid.
Dioſcorus litteras Apoſtolicas ſuppreſſit. 57. 1.
Dioſcorus mirum in modum tumultuatus. 34. 1.
Dioſcorus, aliique communione privati. 61. 2. Vide *Epheſinum latrocinium*. *Eutyches*. *Chalcedonenſis Synodus*.
Diſputatio, de condemnato per Eccleſiam errore, pernicioſa; Cæſareis legibus rectè interdicta. 276. 2.
Divales Auguſtorum ante dogmaticas Pontificum in Synodis legi permiſſæ. Sacra divalis Theodoſii II. in Synodo Epheſina lecta, fidei quæſtiones quàm primùm juſſit definiri. 199. 1.
Dogmatica Epiſtola in Epheſina Synodo primùm Latinè, Græcè dein eſt recitata. Eidem laudabiliter acclamatum. 205. 1. An ſententiæ in Neſtorium latæ ſint litteris dogmaticis conformes exploraturi Legati Romani, eas volunt ſibi declarari. 205. 1.
Dogmaticæ Pontificum Epiſtolæ juſſionibus Imperatorum antepoſitæ. 204. 2. Per ſolos Legatos juſſæ recitari. 205. 1.
Dogmatum judicia non ad Imperatores, ſed ad ſolos Epiſcopos ſpectant. 324. 1.
Domnus Patriarcha Antiochenus S. Cyrilli capitula damnavit, eaque propter eſt degradatus. 242. 2.
Dypticha ad ſacra vaſa ſpectabant. Cujus formæ fuerint. 181. 1. Et dyptichis eraſio non eſt certum degradationis indicium. Theodorum Mopſueſtenum de hæreſi reddidit ſuſpectum: & communione certò mutilatum. 182. 1.
Dyptichis inſcripti Epiſcopi in pace Eccleſiæ defuncti. 179. 2. Inſcriptio illa non eſt canonizatio. Tres inſcriptorum ordines. 180. 1. Ex dyptichis expungi, graviſſima nota: Hominem noxium inſerere, graviſſimum crimen. Hæreticorum nomina potiſſimùm è dyptichis eraſa. 180. 2.
In Dyptichis quatuor generales Synodi olim fuere collocatæ. 183. 1. Quod à Monachis impetratum. 183. 1.

E

ECcleſia ſemper habuit poteſtatem introducendi nova contra graſſantes hæreſes vocabula. 326. 1. 2. & 327. 1.
Eccleſia Neocæſareenſis à Baſilii ſui Primatis communione ſe diſſociat ad defenſionem propoſitionis S. Gregorii Thaumaturgi ſui Epiſcopi. 337. 2. & 338. 1.
Eccleſia Orientalis ad exprimendam Patris, & Filii,

Filii, & Spiritus Sancti diſtinctionem induxit hanc propoſitionem: *ſunt tres Hypoſtaſes*. 336. 1

Eccleſiæ cardo, quid? 73. 2

Eccleſiæ Romanæ authoritas ſupra generalem Synodum. 62. 2

Eccleſiæ tituli olim unicum habuere Presbyterum aut Diaconum. 73. 2

Epheſina Eccleſia autocephala, 292. 2. Ex Canone Apoſtolico. 292. 2. Autocephalia exuitur, cur? 293. 2

De Epheſino Epiſcopo Conſtantinopoli conſecrando Synodi Chalcedonenſis Decretum falſo nititur fundamento, ideòque à S. Leone reprobatum. 293. 2

Epheſina Synodus non ſine Romani Pontificis conſenſu per Theodoſium Auguſtum indicta. 5. 2.

Epheſinæ Synodo præfuit S. Cyrillus. 7. 1. Ad eam omnes Metropolitæ convocati. Ibid. Et unicus Epiſcopus Provincialis, ſcilicet S. Auguſtinus. Ibid.

Epheſinæ Synodo ſex millia Epiſcoporum adhæſere: Fuitque verè œcumenica 7. 2. Ducenti adfuerunt Epiſcopi. Ibid. Affuit nomine Theodoſii Auguſti Comes Candidianus. Ejus in Synodo officium. Ibid. Cui adjunctus Comes Irenæus. 8. 1

Epheſina Synodus Epheſi coacta, cur? 8. 1. Sub Theodoſio Juniore Auguſto ac Celeſtino Papa anno 430. paululùm ante S. Auguſtini obitum. Ibid. Epheſum Epiſcopi, atque ipſe Neſtorius, excepto Joanne Antiocheno, convenerunt. Ibid. 2.

Epheſina Synodo diviſa, ſanior pars S. Cyrillo adhæſit. 8. 2

Epheſina Synodus Candidiano Comite invito inchoata. 9. 1. Candidianus S. Cyrillum ſtare inter reos voluit, Epiſcopis id non ſinentibus, Neſtorius abiit. Ibid. Neſtorius crebrò vocatus non comparuit. Ibid. 2. Abſens anathematizatur, 10. 1. & Epiſcopatu exuitur. Ibid. Sententia Neſtorio inſinuatur, ac, Candidiano licèt renitente, publicatur. 11. 1 Novam Synodum Neſtorius appellat. Ibid. Ei uterque Comes patrocinatur. Ibid. Sententia condemnatoria clanculò Conſtantinopolim defertur. Ibid.

Ad Epheſinam Synodum tandem Joannes Antiochenus appulit. 11. 2. Ejus acta recenſentur. 12. 1. 2. Factioſa Joannis ſententia contra Canones publicata. 14. 1. Non tamen executioni mandata. Ibid.

Epheſinæ Synodi ſecunda actio in domo Epiſcopali coacta, cur? Præſides. 204. 2

Epheſina Synodus verè eſt œcumenica. 206. 1

Epheſina Synodus Neſtorium ter citavit. 200. 2 201. 1. Varia in hac Synodo lecta. 201. 1. & ſeqq.

Epheſina Synodus ab Orientalibus illegitima eſt judicata. 19. 1

Ad Epheſinam Synodum Romæ Pontificis Legati, Cyrillo manente Præſide adveniunt. 19. 1 A quibus prima actio probata & confirmata; Atque Synodus per hoſce plenè Oecumenica evaſit. Ibid.

Epheſina Synodus Pelagianos & Celeſtianos condemnavit. 20. 1

Ob Epheſinæ Synodi turbas Theodoſius immodicè turbatus; novam, at ſine effectu, Synodum indixit. 20. 1. Theodoſii ſacra-divalis à Synodo repudiata. Ibid. 2.

Ex Epheſina Synodo Legati ad Theodoſium Auguſtum Chalcedonem mittuntur, quo rerum facies planè mutata. 21. 1. Theodoſius Auguſtus Synodo recta poſtulanti, non factioſis obſecutus. 22. 1. Epiſcoporum diſſidia ſtuduit Celeſtinus reſecare. Ibid. Theodoſius Auguſtus Joannem Antiochenum & S. Cyrillum Nicomediam evocavit. Ibid. 2. S. Cyrillum inter & Joannem Antiochenum pax ſtabilitur. 23. 1. Cyrilli capitula, canones de Symbolo, atque acta contra Pelagianos confirmata, ſecùs decretum de Meſſalianis. 24. 2. Reliqua tamen acta conſenſus Eccleſiæ tandem comprobavit. Ibid.

Vide, *S. Cyrillus*. *Joannes Antiochenus*.

Epheſinum latrocinium cœptum eſt anno 449. ad id miſſi Præſides, qui? 53. 1. Dioſcorus præſidentiam violentè invaſit. Ibid. 2. Hilarus Legatus non conſenſit. 54. 2. Quin imò Legati Romani contrà proteſtati. 57. 1. Barſumas Abbas inter judices Epiſcopos perperàm collocatus. 56. 1. Eutyches in integrum reſtituitur, S. Flavianus & Euſebius damnantur. 58. 2 Epiſcopi à Dioſcoro ſubſcribere coacti. 59. 1. S. Flavianus ac Hilarus Legatus Sedem Apoſtolicam appellarunt. 59. 1. Legati Romani, aliique Epiſcopi fugerunt. Ibid. 2.

Epheſini latrocinii acta. 60. 1. Penè omnia caſſata. 61. 2. Epiſcopi latrocinii Principes, communione privati. Ibid. clerus & populus Conſtantinopolitanus, S. Leoni obtemperans, S. Flaviano acclamavit. Ibid. cujus reliquiæ ad Eccleſiam Conſtantinopolitanam honorificè deportatæ. 62. 1. S. Leo appellationi S. Flaviani cenſuit deferendum. Ibid.

Epheſini latrocinii acta in Synodo lectione indigna. 284. 2

Epheſini latrocinii occaſio ſeu cauſa. 26. 1. In eo Orthodoxi damnati, cur? 27. 1 Vide, *Dioſcorus*. *Eutyches*. *Latrocinium Epheſinum*.

S. Epiphanius voces *Hypoſtaſim* & *Uſiam* promiſcue uſurpat & confundit. 317. 2

Epiſcopatui, aliiſque Eccleſiaſticis gradibus olim præmiſſa fidei confeſſio. 201. 2

Epiſcopus à populo non receptus in alia Eccleſia habet Epiſcopi honorem. 98. 1

Epiſcopus degradatus nulla penſione ab Eccleſia honoratur. 286. 1

Epiſcopus egenis conſanguineis licitè ſuccurrit, illicitè ſtudet ditare. 44. 1. 2

Epiſcopus ſine populi teſtimonio olim non poterat ordinare. 43. 1

Epiſcopus ſolus olim in civitate baptizabat. 222. 1.

Epiſcopus ſuperordinatus à Synodo Sardicenſi ad laicos deijcitur. 285. 1

Epiſcopi ac Clerici ordinandi ab Archidiacono examinati. 42. 1

Epiſcopi advenæ ad Eccleſiam olim deducti, & in Epiſcopali Palatio hoſpitati. 203. 2
Epiſcopi conſecratio poſt tres menſes à Confirmatione Papæ modò differri nequit. 104. 2
Epiſcopi defuncti bona à Clericis perperàm invaſa. 99. 1. Sunt reſervanda. Ibid.
Epiſcopi erroris Principes, reſipiſcentes ſoli laicæ, alii etiam ſui ordinis communioni ſolebant reſtitui. 263. 1
Epiſcopi Græci in v. Synodo Eccleſiam à laico Principe doctam & purgatam immeritò profitentur. 186. 2
Epiſcopi in latrocinio Epheſino acclamare nolentes, ad manuum extenſionem ſunt compulſi. 236. 1.
Epiſcopi, in pace Eccleſiæ defuncti, Dyptichis inſcripti: eorumque nomina ad Miſſarum ſolemnia recitata. 179. 2. Inſcriptio illa non eſt canonizatio. Tres inſcriptorum ordines, qui? 180. 1
Epiſcopi in pagis fuere, 280. 1. etiam in caſtris & oppidis. Ibid.
Epiſcopi inviti ac repugnantes interdum ordinati. 287. 2. 288. 1.
Epiſcopi Latini in v. Synodo plùs quàm in prioribus neceſſarii, cur? 172. 1
Epiſcopi mutuas Parochias non rarò invaſerunt. 95. 1.
Epiſcopi nonnulli Latini mitræ Privilegio caruerunt. 5. 2
Epiſcopi nonnulli perpetua degradatione digni, à Synodo Chalcedonenſi in priſtinum locum reſtituti. 264. 2
Epiſcopi non pauci poſt mortem anathematizati, nemo tamen qui in Eccleſiæ pace eſt vita functus. 191. 1. 2. 193. 1. Prava dogmata, non perſonas poſt mortem damnari S. Cyrillus cenſuit. 192. 1. 2. At poſtmodò idem de perſonis aſſeruit. 192. 2. 193. 1
Epiſcopi Provinciales ſine Metropolitæ judicio in materia fidei olim nil potuere definire. 265. 1
Epiſcopi, qui conſanguineos repulerunt, commendantur. 45. 1
Epiſcopi quidam ſine ſede, non ſine titulo ordinati. 74. 2
Epiſcopi, qui S. Flaviani Synodo ſubſcripſerant, in latrocinio Epheſino ad reos dejecti. 237. 1 Sana ſapientes ex metu Dioſcori fœdè conticuerunt. 237. 1
Epiſcopi ruſticani ac pagenſes in Arabia à Flandris extincti. 280. 1
Epiſcopi ſine Patriarcha in Concilio nationali non ſubſcribebant. An in Synodo generali, non conſtat. 117. 2
Epiſcopi ſua dignitate exuti ad gradum Presbyterii aut Diaconatus detruſi. 115. 1. 2. cur? 115. 2.
Epiſcopis interdum licuit ad alium Epiſcopatum tranſire. 98. 1. Non tamen ſemper. 98. 2
Epiſcopis, Presbyteris, ac Diaconis lapſis manus pœnitentialis olim non impoſita, cur? 241. 2.
Epiſcopo futuro Eccleſiæ viduatæ reditus per Œconomum tradendi. 105. 1

Epiſcopo licuit deſtructa penitùs Eccleſia ad alium Epiſcopatum tranſire. 98. 1. 2
Epiſcopo ultra tres menſes Eccleſia non potuit vacare. 104. 1. 2
Epiſcoporum ambitio ac importunitas civitates in metropoles erigi ſatagebat. 84. 1
Epiſcoporum criminales cauſæ ſine judicibus ſæcularibus examinari ſolent & puniri. 259. 1
Epiſcoporum eſt monaſteria protegere, non eorum privilegia truncare. 72. 2
Epiſcoporum ſolo nomine Metropolitarum privilegia, quæ? 84. 2
Epiſcoporum tranſlatio, adulterium. 74. 1
Epiſcoporum tranſlatio apud Græcos ægrè potuit impediri. 72. 1
Epiſcopos in Eccleſiæ pace defunctos poſſe damnari v. Synodus decernit. Nullum tamen adducit exemplum, favent lex Arcadii & Honorii, uti & S. Athanaſius. 198. 2
Epiſcopos Synodo S. Flaviani cooperatos ad pœnam poſtulat Dioſcorus. Omnes fœdam canunt palinodiam; 241. 2. & ſeqq. excepto Apoſtolico Legato. 241. 2
Epiſcopum Conſtantinopolitanum Græcorum Auguſti ſine ſua facultate conſecrari non permiſere, quod ab Eccleſia Romana toleratum. 206. 1.
Epiſcopum dedecet ad laicam poteſtatem confugere. 271. 2
Epiſcopum degradatum, non tamen quemvis, mandant leges ad centum milliaria à ſua civitate deportari. 241. 1. Relegatio hæc in monaſterialem cuſtodiam demutata. 241. 1. 2
Epiſcopum haud decet in re dogmatica ex metu ſubſcribere. 247. 1
Epiſcopum non debere de neceſſitate Sacramenti à tribus Epiſcopis ordinari, exemplo Pelagii Papæ comprobatur. 173. 2
Euchariſtia defectu litterarum advena olim privatus. 86. 2
Euchariſtia, olim dicta Myſteriorum perfectio. 286. 2.
Eufrateſia Provincia, quæ? Ex ea plures virtutibus ac facinoribus famoſi. 296. 2
S. Eulogius vixit tempore Imperatoris Heraclii. 316. 2.
Eunomio Nicomedienſi plenum jus Metropoliticum adversùs Epiſcopum Nicænum ſtabilitur. 295. 2
S. Euſebius Vercellenſis Epiſcopus defenſor Latinæ Eccleſiæ in controverſia de Uſia & hypoſtaſi. 336. 2. Legatus ac Vicarius Romanæ Eccleſiæ per Orientem. Ibid.
Euſebius Nicomedienſis Epiſcopus ex recipiendi Epiſcopatus libidine, vocem *Conſubſtantialis* admiſit. 322. 1. ad vomitum rediit nonniſi poſt Conſtantini Magni obitum. Ibid.
Euſebii Dorylæenſis libellus S. Flaviano ſtuporem incuſſit. 212. 2
Euſebius pœnam talionis cœpit formidare. 215. 1 Præ foribus ſtans accuſator in Synodum intromiſſus. 216. 2. Palinodiam Eutychetis reformidat. 217. 1
Euſebius Dorylænſis à latrocinio Epheſino per

ſacram-juſſionem immeritò excluſus. 234. 2
Symbolum Nicænum rectè profitetur. ibid. Sed à latrocinio in pravum ſenſum torquetur. Ibid. Quod duas naturas in Chriſto confiteatur, à latrocinio Epheſino execratus. 236. 1.
Dioſcorum accuſat. 258. 1. 2
Euſtatium Epiſcopum Berytenſem inter & Photium Tyriorum Metropolitam lis de jure metropolitico deciſa. 272. 1. Nomine Metropolitæ gaudet, nulla tamen metropolitica poteſtate. Ibid.
Eutychiani capitula S. Cyrilli, Symbolum Nicænum, non tamen additiones per Synodum Conſtantinopolitanam factas admiſerunt. 55. 2 56. 1.
Eutychiani Deitatem in carnem converſam, paſſam, mortuam, &c. aſſeruere, & naturam Divinam impaſſibilem, quæ neutiquam cohærent. 29. 1
Eutychiani hanc propoſitionem: *Unus è Trinitate eſt crucifixus*, in palmare erroris ſui fundamentum aſſumpſerunt. 148. 1
Eutychiani in Synodo Chalcedonenſi condemnantur. 65. 1
Eutychiani Monachi in Synodum Chalcedonenſem introducti. 267. 1. Eorum poſtulatio. Ibid. & ſeqq. Fidei Eutychianæ ejurationem rogati, non paruerunt. 268. 1. De tribus potiſſimùm accuſati. Rogaturque pœnæ juxta Canones executio. 269. 2. Datæ nihilominùs triginta dierum deliberandi induciæ. Ibid.
Eutychiani Symboli Conſtantinopolitani additamenta repudiarunt. Illa conſecrandorum Epiſcoporum profeſſioni à S. Proterio inſerta. 248. 2.
Eutychiani Synodum Chalcedonenſem retractari fruſtrà puſtularunt. 150. 1
Eutychianiſtæ dicti Eraniſtæ, cur? 31. 2
Eutychianiſtæ humanitatem Chriſti fallaciter nobis conſubſtantialem appellant. 30. 1
Eutyches fuit ſenex imperitus. 26. 1. Linguæ infrænis. Ibid. 2. Ejus errores. 27. 1. Occaſio hæreſeos. Ibid.
Eutychii in V. Synodo lecta epiſtola. Ejus contentum. 183. 2. 184. 1
Eutyches ab Euſebio Dorylæenſi hæreſeos accuſatur. 211. 1
Eutyches ad generalem Synodum appellat. 52. 2 ac tandem obtinet. Ibid.
Eutyches auctor accuſationis Ibæ. 34. 1
Eutyches Catholicos Neſtorianiſmi accuſavit. 31. 1.
Eutyches contra Synodum Conſtantinopolitanam excipit, cur? 51. 2. Queritur ſe immeritò communione privatum. 52. 1
Eutyches in latrocinio Epheſino reſtitutus in integrum. 58. 2. Vide, *Epheſinum latrocinium, Dioſcorus*
Eutyches obſtinatus, condemnatur. 51. 2. ac excommunicationis vinculo innodatur. Ibid.
Eutyches quid de corpore Chriſti ſenſerit. 29. 1 Quid de Chriſti anima. Ibid.
Eutyches quid per unitatem naturæ intellexerit, non ſatis aperuit. 28. 1. 2
Adverſus Eutycheten Concilium Conſtantinopolitanum continuatum à S. Flaviano. 50. 1
Eutyches ter legitimè ad S. Flaviani Synodum citatus, tergiverſatur. 213. 2. & ſeqq. ab eo miſſi Monachi in Synodum introducti. Errorem ejus S. Flavianus indoluit. 215. 1. Quippe cui non malè afficiebatur; quamvis contrarium queſtus ſit Eutyches. Ibid.
Eutyches ter citatus non comparuit. Tandem ingenti militum & Monachorum manu ſtipatus Concilium introivit. 50. 2
Eutyches in longinqua aſportatus, interiit. 129. 2.
Eutyches omnes tum Epiſcopos tum Notarios falſitatis arguit. 220. 2. Seſe Romanum Pontificem appellaſſe eſt mentitus. 221. 2. Ob degradationem graviter eſt queſtus. Ibid. Ejus doli ac fraudes. 222. 1
Eutyches opulentus Abbas, Euſebius inops Epiſcopus. 217. 1. Fidem ille rogatus, hæreſim larvatis vocibus velavit. Ibid. 2. In cæcitate pertinax. 218. 1. Ante adunationem duas in Chriſto admiſit naturas, ſecùs poſt adunationem. Ibid. Excommunicatur Ibid. 2. Alteram poſtulavit ac impetravit Synodum. Ibid.
Eutyches ſolus congregandi latrocinii cauſa extitit. A ſuis laudibus inchoavit, quod vanitatis indicium. 233. 2. Libellum exhibuit, inter cætera S. Flaviani Synodum criminatur. Ibid. & ſeqq. Orthodoxus declaratur, ac in priſtinam dignitatem reſtituitur. 238. 1. Ei ſubfuere Monachi trecenti. Atque illi & Barſumæ totidem adhæſerunt. 240. 1. Eutychetis blaſphemia latrocinio Epheſino probatur. 237. 1
Eutyches Apollinario adſtipulatur. 242. 2
Eutyches Synodo Nicænæ, Epheſinæ, ac S. Cyrillo conſenſit, non tamen Conſtantinopolitanæ. 215. 2. Hæretica ejus dicta in medium allata. S. Scripturam appellatus, refutatur. 216. 1.
Eutyches Chriſtum Dominum eſſe duas Naturas & unum filium profeſſus eſt. 311. 1.
Excommunicatio minor olim nulla fuit. 51. 2
Excommunicationis abſolutio ad reincidentiam olim uſitata. 223. 2

F

Facundus, aliique, qui pro defenſione trium Capitulorum gravia paſſi ſunt, non ſunt Martyres, ſed Eccleſiam imprudenter lacerarunt. 176. 2
Facundus Theodorum Mopſueſtenum tutatus 189. 2.
Fidei definitioni in Synodo Chalcedonenſi ab omnibus ſubſcriptum. 276. 1
S. Flaviani Synodus adversus Eutychen anno 448. 211. 1. & ſeqq.
S. Flaviani Synodus unam hypoſtaſin, duaſque in Chriſto naturas profitetur. 212. 2. Ab Eutychianis Neſtorianiſmi inſimulatur. 235. 2 237. 1.

S.Flavianus à Dioſcoro damnatur. Epiſcopi ad ſubſcribendum coacti. 239. 2. Dioſcori violentia Synodum illam latrocinalem probat. 240. 1.
S. Flavianus à Dioſcoro damnatus, ſedem Romanam appellavit. 59. 1
S. Flavianus Euſebio Eutychetis citationem urgenti, morem geſſit, miſitque Clericos, juxta præſcriptum Canonum. 212. 2
S. Flaviano primus lethalis ictus infligitur. 240. 2 Unà cum Euſebio Dorylæenſi degradatur. In exilium pulſus moritur. 241. 1
S. Flavianus in via ad exilium exſpiravit. 59. 2 A Synodo Chalcedonenſi canonizatus. Ibid.
Francorum quidam Epiſcopi Synodum VII. injuſtè arguunt, quod cum Conſtantino Irene adfuerit. 276. 1

G

GAlilæa, regio viliſſima. 279. 2
Gentiles non diſtinguebant inter Hypoſtaſin & Uſiam. 338. 2
Græci Epiſcopi in Synodo Chalcedonenſi Pſeudo-Canoni vigeſimo octavo, reclamantibus Legatis Romanis, ſubſcripſerunt. 298. 2. & ſeqq.
S. Gregorius Pontifex pacificator controverſiæ de Uſia, & Hypoſtaſi. 337. 1
S. Gregorius Thaumaturgus auctor hujus propoſitionis: *Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus ſunt una Uſia, una hypoſtaſis*. 337. 2. acerrimè defenſus ab Eccleſia Neocæſareenſi. Ibid. & 338. 1. fuit unus ex Patribus, qui ſimul cum Alexandrino Dionyſio impugnarunt hæreſin Sabellianam. 338. 1. more vetuſtorum Patrum liberius eſt quandoque locutus. Ibid. 2

H

HÆreſis procedit de errore in errorem. 315. 2
Hæretici errorum fundum non detegunt. 234. 1. Ab Eccleſia benignè tractandi. 236. 2.
Hæretici hujus temporis Eccleſiam Romanam caput omnium Eccleſiarum tacitè fatentur, palàm denegant. 243. 2
Hæretici occulti damnari poſt mortem poſſunt. Olim tamen id haud practicatum. 183. 2
Hæretici pertinaces non niſi ex diſpenſatione ad Synodi conſpectum admiſſi. 269. 2
Hæretici ſe veritatis authores jactitant. 201. 2
Hæreticorum nomina potiſſimùm è dyptichis eraſa. 180. 2
Hæreticorum proprium eſt ſacram Scripturam ac Symbolum in pravum ſenſum detorquere. 209. 2.
Hæreticorum verba accipienda ut ſonant: Hinc Tertullianum, Origenem, &c. velle tutari, Eccleſiæ eſt perniciosum. 176. 1
Hæreticus eſt quiſquis Romanæ non communicat Eccleſiæ. 335. 1.
Hæreticus defunctus ex ſcriptis ab Eccleſia poteſt judicari ac damnari. Nec Patres contrarium aſſeverant. 163. 1.
Hæreticus nec Patriarcham eligere poteſt nec conſecrare. 265. 2
S. Hieronymi, Paulini, &c. ordinatio à regula deviavit. 74. 1
S. Hieronymus nec Cardinalis nec Eccleſiæ Romanæ fuit Presbyter. 74. 1
S. Hieronymus è Syriæ ſolitudine ſcribit ad Damaſum Pontificem. 334. 1. tunc temporis nondum erat plenè peritus ſermonis Syri, aut Græci. 334. 2. ſcripta eſt epiſtola, antequam ſacerdos eſſet initiatus ſeptuageſimo ſecundo quarti ſæculi anno. Ibid.
Hieroſolyma tertiæ Palæſtinæ metropolis. 279. 2
Hieroſolymam à V. Synodo in Patriarchatum erectam quidam autumant, at non deſunt dubitandi rationes. 177. 1
Hieroſolymitanus Epiſcopus à S. Auguſtino & S. Joanne Chryſoſtomo inter Cæſareenſem & Schytopolitanum collocatus; cur? 279. 2
S. Hilarius Pictavienſis Epiſcopus adfuit Synodo Seleucienſi. 341. 1. vocem *ſubſtantia* accipit pro *Perſona*. 333. 1
Hincmarus Rhemenſis Archiepiſcopus reprobat has voces, *Trina Deitas*. 308. 1. proſcribit Hymnum, cujus in fine hæc habentur: *Te Trina Deitas, unaque poſcimus*. Ibid. Librum de Prædeſtinatione videtur ſcripſiſſe anno ſexageſimo tertio aut quarto ſæculi noni. 309. 1 cenſet regulam S. Benedicti dictatam à Spiritu Sancto. 310. 1
Hoſius Cordubenſis Epiſcopus ab Imperatore Conſtantino ad tumultum ab Ario concitatum ſedandum Alexandriam miſſus. 303. 1. 2. primus non diſputavit de vocibus *Uſia*, & *Hypoſtaſi*. Ibid. 2.
Hoſpitalitas commendatur, præſertim Epiſcopo. 82. 2
Hoſpitalitas in Eccleſia Romana ac in monaſteriis Belgicis quam maximè viguit. 82. 2
In Hoſpitalitate Cluniacenſes ac Ciſtercienſes eminuerunt. 82. 2
Hymnus *Sanctorum Meritis*, qui habet in fine, *Te Trina Deitas, unaque poſcimus*, reprobatus ab Hincmaro. 308. 1. à quo compoſitus? 308. 2. hodie in hoc hymno pro vocibus *Trina Deitas*, dicimus, *ſumma Deitas*. 309. 2

I

JAcobitæ, eorumque hæreſis. 312. 1. 2.
Ibas de cathedratici accepti conſuetudine accuſatur. 39. 1.
Ibas de hæreſi Neſtoriana ſuſpectus, accuſatur. 222. 2. 223. 1. Laudum ſuarum teſtimonia poſtulavit. 224. 1. Ejus accuſatores. Ibid. 2. Accuſatur. 226. 1. 2. reſpondet. Ibid. 2. Accuſatores nec plenè probarunt, nec pœnam talionis meruerunt: Hinc tranſactio. 227. 1. Conditiones ſervandæ. ibid. De Epiſtola Ibæ in Synodo Berytenſi nil judicatum. Ibid. 2.

Ibas de multis accuſatus, ſed abſolutus. 34. 1. & ſeqq.
Ibas fuit doctiſſimus. 34. 1.
Ibas in Synodo Chalcedonenſi ſe à latrocinio Epheſino abſentem ac inauditum queritur condemnatum. 283. 1. Ejus accuſatores in Synodum introducti. Ibid. 2. Declaratur ab jiſdem non convictus. 284. 1. Acta Berytenſia recitata, famoſa illius ad Marim Epiſtola, ac Cleri Edeſſeni pro ejus innocentia teſtimonium. ibid. Epiſtola illa à Legatis Romanis aliiſque probatur, non tamen ab omnibus. 285. 1. Ut à V. Synodo obſervatum. ibid. Ibas Neſtorio ac Eutycheti ſolemniter dixit anathema: Atque ita in Epiſcopatum reſtitutus. Ibid. 2.
Ibæ Epiſtola in V. Synodo lecta. Ejus contentum 195. 2. ſæpiùs accuſatus. ibid. A Synodo Berytenſi abſolutus. 196. 1. A Latrocinio Epheſino degradatus, à Chalcedonenſi Synodo ſedi reſtitutus, nec ab ea Epiſtola ejus condemnata. ibid. Perſona, non doctrina, in gratiam ſuſcepta. ibid. V. Synodus undecim capita Fidei Catholicæ adverſari fruſtrà molitur oſtendere. 196. 2. 197. 1. Epiſtola juſtiſſimè damnata. Ab Iba fuiſſe conſcriptam nonnulli inficiantur. Ibid.
Ibæ Epiſtola à V. Synodo ut Neſtoriana rectè condemnatur. 165. 2. Potuit tamen à Congregatione Chalcedonenſi approbari. 166. 2.
Ibæ Epiſtola Neſtorianiſmi accuſatur. 165. 1. 183. 1. Ab hæreſi tamen innoxia, uti & perſona à Legatis Apoſtolicis declaratur. 165. 2. Quamvis non careat omni nævo. 166. 1.
Idolis ut nonnulli impunè immolarent, judici præmium perſolutum, immò id ipſum ab Epiſcopis exactum. 49. 1. 2.
Idolorum templa à Conſtantino Auguſto occluſa, ab aliis aperta, tandem deſtructa. 49. 1.
Ignorantia non fuit in Chriſto. Patres, qui oppoſitum videntur ſentire, exponuntur. 178. 2.
Imaginum cultus ſemper viguit in Eccleſia. 197. 2.
Imperator novæ Civitati potuit Epiſcopum donare, nequaquam deſtructæ eripere. 96. 2.
Imperatores nunquam Synodo præfuere. 259. 1. Vide, *Princeps*.
Incarnatio Divina fuit Gentilibus Philoſophis ſtultum Dei, & ſtultia prædicationis. 313. 2.
Inhabiles ad Eccleſiæ gradus evehere, grave ſemper crimen eſt reputatum. 42. 1.
Inſtantia prima contra Epiſcopum apud Patriarcham etiam poteſt fieri. 130. 1.
Interdicto Eutychetis Monachi à S. Flaviano ſuppoſiti 238. 2. A latrocinio Epheſino communioni & gradui reſtituti. 239. 1.
Intruſio violenta Epiſcopi Apoſtolicis Canonibus adverſatur. 288. 1.
Joannes Antiochenus adverſus Neſtorium munus Epiſcopale laudabiliter exequitur. 4. 2. Epheſum profectus, moras trahit. 9. 1. Neſtorio jam damnato Epheſum appulit. 11. 2. Metropolitis ſuis ac ex-Epiſcopis Pelagianis ſtipatus. 12. 1. A Synodo honorificè receptus. 12. 2. Primus ejus cum Candidiano & Irenæo Comitibus congreſſus. 13. 1. Alter cum Neſtorianis ac Pelagianis. 13. 2. Hic S. Cyrilli capitula hæreſeos damnata, &c. ibid. Pelagianum dogma confirmatum. 14. 2.
Joannes Antiochenus Epheſum animo hoſtili ingreſſus. 203. 1. Vix dum appulſus ſchiſmaticum facit conventiculum, ſacram divalem legi imperat. 203. 2. Legitimam Synodum de Neſtorio inaudito condemnato, graviter arguit. Qui in idem impegit, dùm S. Cyrillum, &c. temerè degradavit. 204. 1. 2. Quæ ſententia præter morem eſt publicata. 204. 2.
Joannes jejunator inter Synodum Epheſinam & hunc congreſſum non diſtinxit. 15. 1.
Joannes Antiochenus acta Pelagiana veriſimiliùs non probavit. 15. 1.
Joannes Antiochenus, expoſitis à S. Cyrillo querimoniis, ſæpius vocatus non comparuit, ejuſque ſententia irrita declarata. 19. 2.
Joannes Antiochenus ter ad Synodum Epheſinam, ſed fruſtrà evocatus. 207. 1. & ſeqq. excommunicatur. Sententiam immeritò contradictionis arguit. 208. 1.
Joannes Antiochenus à communione factus alienus. 19. 2. Novam Synodum poſtulavit. 20. 1.
Joannes Antiochenus, fruſtrà adnitente Comite, in communionem non eſt receptus. 21. 1.
Joannem inter ac Cyrillum pax ſtabilita. 23. 1.
Joannes Antiochenus Pelagianos à ſe ablegavit. 24. 1.
Vide, *Neſtorius*. *Epheſina Synodus*. *Cyrillus*.
Joannes Antiochenus ſtetit à parte Theodori Mopſueſteni. 32. 2.
S. Joannes Chryſoſtomus, quod aliorum invaſerit Provincias, accuſatus. 292. 2.
Joannes II. hanc propoſitionem. *Unus è Trinitate eſt paſſus*, probavit: Authoritate SS. Patrum, ac præſertim S. Auguſtini, de quo illuſtre edixit teſtimonium, ſubnixus. 152. 1.
Joannis Decretum poſteà confirmatum. Ibid.
Joteſcalchus Monachus in Hincmari carcere. 309. 1. plura ſcripſit. ibid.
S. Irenæus utitur voce Conſubſtantialis. 325. 2. inter alia hæreſiarchæ Valentini facinora enumerat nominum fictionem. 326. 2.
Judicandi forma Reipublicæ Romanæ dudùm ab Eccleſia ſervata. 213. 1.
Judices facta jam appellatione in accuſatores tranſeunt. 232. 1.
Judices glorioſiſsimi in Synodo generali teſtes fuere & executores, ſine ulla judicandi poteſtate. 269. 1. 272. 2.
Judici inferiori non obeſt, quod ejus ſententia à ſuperiore ſolvatur, ſi pravo animo non judicarit. 239. 1.
Julianus Pelagianus Ex-Epiſcopus fictè pœnituit: Pueros Siculos ad mortem uſque miſer prima rudimenta edocuit. 24. 1.
Juramentum à Clericis & Monachis Canones ſubindè exigunt, ſubindè permittunt. 220. 1.
Juramentum etiam apud Paganos tremendum. 290. 2.

Juramentum in cauſa fidei ab Epiſcopis jam pridem exactum. 202. 2.
Jurandi conſuetudo à S. Chryſoſtomo mirificè extincta, aliiſque Patribus ſummoperè improbata. 290. 2. Immò peccati mortalis condemnata. ibid.
Jurandi formulæ non erant, *Deus ſcit*, *coram Deo*. 220. 1
Jurandi formulæ, *Per orationes tuas*, *Per ſalutem & victoriam Imperatoris*. 214. 2
Jurare per Principis genium aut fortunam illicitum. 211. 2. cur? Ibid. Item per creaturas. Ibid.
Jurare per Principis ſalutem, licitum & antiquum. 212. 1
Jurare per Principis ſalutem olim moris fuit. 244. 1.
Jurarunt rariſſimè Clerici, & Monachi, cur? 220. 1. In purgatione ab infamia id licuit. Ibid.
Juſſiones ſacræ ab Eccleſia toleratæ. 204. 2
Juſſiones ſacræ, Canonibus non conformes, liberè reſpuendæ. 219. 1. 249. 1
Juſtinianus, abſentibus Latinis Epiſcopis, juſſit Synodum inchoari. 171. 2
Juſtinianus Auguſtus fidei defenſorem & hæreſeon everſorem ſeſe profitetur. 182. 2. In Theodori Mopſueſtienſis perſonam, Theodoreti ſcripta, ac Ibæ Epiſtolam graviter invehitur. 183. 1.
Juſtinianus Auguſtus in condemnationem trium capitulorum conſenſit. 166. 2. proteſtatus ſe Synodo Chalcedonenſi nolle præjudicare. 167. 1.
Juſtinianus à Vigilio abſolutam voluit trium capitulorum condemnationem. 170. 1. Ejus violentia enarratur. ibid.
Juſtinianus ingentes turbas de incorruptibili Chriſti corpore excitavit, atque ideò ad inferos deturbatus. 173. 1
Juſtinianus in v. Synodo pro Acephalis vigilabat, pòſt pro Phantaſiaſtis pugnare cœpit, in quam hæreſim lapſus, ſubitò eſt extinctus. 179. 1. 2
Juſtinianus ſecum pugnat. Theodoreti atque Ibæ ſcripta de variis accuſat. 183. 2. Quatuor Synodorum zeloſus cuſtos deprædicatur. 185. 2
Juvenalis Epiſcopus Hieroſolymitanus ex pacto cum Maximo Antiocheno tres Palæſtinas cupit ſedi ſuæ ſubdi. 278. 1. Juvenalis affertur fundamentum. 280. 2. Frivolum. 281. 1. Alterum fundamentum. Ibid. Pactum iſtud tum à Synodo, tum a Legatis Apoſtolicis probatum, ſed à S. Leone caſſatum. Quo non obſtante ab Epiſcopis Hieroſolymitanis tres Palæſtinæ detentæ. Ibid. Prima tandem Phænicia ab Eccleſia Romana Patriarchatui Hieroſolymitano perpetuùm ſubjecta. Ibid.
Juvenalis tres Palæſtinas injuſtè invaſit, at diſpenſatoriè toleratus. 24. 2

L

Laici in Conciliis generalibus Epiſcopos non judicabant. 123. 1
Laici in ſola cauſa fidei in Conciliis generalibus admiſſi. 216. 2
Laici Principes ab una ſede in aliam Provinciam judicium ſubindè tranſtulere, at contra Canones. 225. 1. 2
Lapſis Epiſcopis, Presbyteris, ac Diaconis manus pœnitentialis olim nunquam impoſita, cur? 241. 2
Latrocinium Epheſinum anno 449. peractum. Præfuit Dioſcorus Alexandrinus, Legatis Romanis reclamantibus. 230. 2. Qui litteras dogmaticas legi poſtularunt. 231. 1. at irrito conatu. Ibid. & 234. 2. 238. 1. Legati Romani non abjerunt. 232. 2. Symbolum Conſtantinopolitanum anathematizatum. Ibid. Varia lecta. 237. 2
Lectores ſolos habebant Græci minores Clericos. 226. 2.
Legati Apoſtolici in Synodo Chalcedonenſi primi ſubſcripſerunt. 276. 1
Legati Romani, etiamſi Græcè noverint, in Synodis Latinè locuti, cur? 243. 2
Legati Romani in Synodo generali ſolent præſidere. Ad eos pertinet omnium ſynodaliter tractandorum propoſitio. 257. 2
Legatis Apoſtolicis in Synodo generali præſidentia debetur. 243. 2
Legatis Romanis primum & principale in Synodo generali competit ſuffragium. 262. 1
Legatorum in Synodo authoritas & poteſtas. 25. 1.
S. Leonis encomia. 65. 1. 2
S. Leonis Epiſtola dogmatica cum SS. Patribus cohærebat. 253. 1. A Synodo Chalcedonenſi acceptata. ibid. 2. A Theodoreto inſigniter laudata, eique ab omnibus Epiſcopis Orientalibus ſubſcriptum. Ibid. Antè miraculosè emendata. 255. 2. Ei acclamatum. 256. 2 Quamvis non ab omnibus. Ibid. Confirmata. 264. 1.
S. Leonis Epiſtola ſummo applauſu recepta. 125. 1.
S. Leonis Epiſtolæ, damnato Dioſcoro, eſt ſubcriptum. 116. 1. Ægyptiis Epiſcopis id recuſantibus, cur? 116. 1
S. Leoni titulus, *Archi Epiſcopus univerſalis*, defertur. 238. 1. 259. 2. 276. 1
Liberatus Diaconus ac Facundus Theodori defenſores. 189. 1. 190. 1
Litteræ *pacificæ*, *formatæ*, quæ, quibus, & à quibus datæ? 80. 1. & ſeqq.
Lucifer Calaritanus defenſor Latinæ Eccleſiæ in controverſia de Uſia, & hypoſtaſi. 336. 2. Legatus, ac Vicarius Romanæ Eccleſiæ per Orientem. ibid.

Ma-

M

MAcedoniani vocem, *Trinitas*, ſingulariter oderant. 307. 2
Magiſteriani, qui? 258. 1
Magiſtri officiorum adjutor, quis? 258. 2
Manichæus quando damnatus? 328. 1.
Manſionarii, aſſiſii, cubicularii, &c. rectores ſunt villæ ſeu manſionis Eccleſiaſticæ. 67. 1
Manſio, quid? 67. 2
Qui manum citò imponit, peccatis alienis communicat. 46. 1
Maro Edeſſenus Epiſcopus S. Cyrillum Severi Patrem appellat. 317. 1.
Martiani Auguſti pietas. 276. 1. 2. Encomion. Ibid.
Matrimonium. Vide, *Conjugium*.
Maximo Antiocheno facultatem roganti, penſionem Domno anteceſſori ſuo jam degradato tribuendi, à Legatis Romanis annuitur. 286. 1
Maximus. Vide, *Juvenalis*.
Melchitæ, id eſt, Imperialiſtæ olim dicti Catholici, cur? 130. 1
Meletius dum Antiochiæ ſedit, fuit Baſilio longè amiciſſimus. 338. 1. apud Sebaſten verò fuit ab ipſo alienus. ibid. quo tempore ex Berrheenſi in Sebaſtenſem, & ab hac in Antiochenam translatus. ibid. ex Ariano quaſi per miraculum ſubitò factus eſt orthodoxus. 334. 2. ejectus à ſede Antiochena à Conſtantio. ibid. ſub Joviano Auguſto redit Antiochiam. ibid. proſcriptus nullam in civitate habebat Eccleſiam, ſed ſuas clandeſtinas Synaxes agebat in campis. 335. 1.
Mentes in brutorum etiam corpora devolvi eſſe ex mente Origenis, cenſet S. Hieronymus. 135. 2.
Mentes juxta varia merita in varia corpora detruſas ſenſit Origenes. 134. 1
Metropolitæ ordinandi Antiochiam non ſemper ſeſe contulerunt. 223. 1
Metropoles duas reales in una Provincia nunquam licuit imponere. Facta civili diviſione, duas erigi Eccleſia nonnumquam toleravit. Sed ante Synodum Chalcedonenſem excuſſit. 273. 1. Quamobrem recentiores Græci eam poteſtatem Principi paſſim permittentes, à Patrum veſtigiis longiſſimè abſcedunt. 273. 2
Miſſas celebranti Epiſcopo aut Presbytero, omnes præſentes Epiſcopi, aut Presbyteri concelebrabant, ac de communi ſacrificio participabant. 289. 2
Mœchi quondam non poterant ordinari. 42. 1
Monachi Clericatum ac Epiſcopatum non rarò ambiverunt. 71. 1
Monachi cum Barſuma conſpirantes Canone quarto Concilii Chalcedonenſis compeſcuntur. 69. 1
Monachi Epiſcopis olim ſubjecti, pòſt exempti. 70. 1
Monachi laici ex facultate Epiſcopi poterant ſcribere ac docere, non tamen ſolemniter prædicare. 71. 2
Monachi multùm peregrinantes, rarò ſanctificantur. 277. 2
Monachi officium. 70. 1
Monachi ordinati Epiſcopo plenè ſubjacebant. 78. 2.
Monachi plurimi ad Clerum & Epiſcopatus evecti. 71. 2
Monachi S. Benedicti compoſuerunt plures Hymnos, & Antiphonas, quæ habentur in Breviario Romano. 308. 2
Monachis ac Clericis, quæ cura licita ſit, quæ illicita. 68. 2
Monachis apoſtatis nunquam patroni defuerunt. 76. 2.
Monachis non Sacerdotibus non licet munus docendi aſſumere. 71. 1
Monachis vagandi frænatur licentia. 277. 1
Monachorum ordinationem Synodus Chalcedonenſis approbavit, eamque præcepit Clemens V. 76. 2
Monachorum victus. 70. 2
Monachos ac ſacras Virgines nuptias capeſſere nefas eſt. 95. 1. 2
Monachus in Conciliis nequit eſſe accuſator 56. 1. Vide, *Clericus*.
Monaſteria ad Clericos ſeculares deferre, ſemper fuit difficile. 103. 2
Monaſteria Clericorum ac Epiſcoporum ſeminaria. 229. 2
Monaſteria ex Epiſcopi authoritate erecta, non licet in laicam habitationem demutare. 103. 2
Monaſteria hæreſi infecta non laicis, ſed religioſis tradenda. 102. 1
Monaſteriorum invaſores fuere Iconoclaſtæ. 103. 1.
Monaſterium differt à cœnobio. Parva monaſteria S. Bernardo non probantur. 266. 2
Monaſterium novum non niſi de conſenſu Epiſcopi licuit erigere. 69. 1. Nec oratorii domum. 69. 2
Monophyſitæ qui? 312. 1. adſeverabant nullam eſſe naturam ſine hypoſtaſi: Ibid.
Monothelitæ unde ſumpſerint occaſionem labendi. 312. 1
Montenſes, ac Rupitani dicti Donatiſtæ. 335. 1
Monumentis inhabitare, quid? 266. 2
Mopſueſtena Synodus anno 590. Pontificatus Vigilii anno 14. Juſtiniani Auguſti imperii anno 23. *&c.* 180. 2
Mors naturalis quænam apud Gentiles. 315. 1 apud Chriſtianos nulla mors naturalis. Ibid.
Mortuorum cauſas poſſe ſynodaliter tractari, cenſuit Euſebius: Quod v. Synodus in ſui favorem potuiſſet adducere. 244. 1
Mos errores damnandi per litteras Encyclicas ubique ſubſcriptas. 339. 1
Mulierum raptus olim frequentior, ideòque variis Canonibus interdictus. 108. 1
Mundos infinitos ſucceſſivè futuros Origenes comminiſcitur. 138. 1. 2
Myſteriorum, perfectio, id eſt, ſacroſancta Euchariſtia. 286. 2

Na-

N

NAtura quid ſit? 314. 2. Natura naturata quid? Ibid.
Natura brutalis à verbo non potuit aſſumi. 31. 1
Natura Divina non potuit cum humana in unam componi. 28. 1
Natura humana eſt ipſa aſſumptione creata. 29. 2
Naturæ in Chriſto à Patribus dicuntur partes. 141. 1.
Naturam cum hypoſtaſi Dioſcorus perperàm confudit. 235. 2
Naturam *unam* Eutychiani ſemper adſerunt. SS. Patres *unam incarnatam*. 146. 2
Naturam unam in Chriſto eſſe, ſed incarnatam, à Patribus admiſſum. 27. 2
Nazareth viculus viliſſimus, Archi-Epiſcopali dignitate illuſtris. 279. 2
Inter Nepotes anteceſſoris & ſucceſſorem rara concordia. 44. 2
Neſtoriana hæreſis à Paulo Samoſatenſi per Arianos in Neſtorium derivata: Immò ab ipſis Judæis ducit originem. 209. 2
Neſtoriani dicti Simoniaci, cur? 188. 1
Neſtorii Admonitorium in Synodo Epheſina oblatum, lectione indignum. 200. 1
Neſtorii indoles ac mores 1. 1. 2. non fuit hæreſeos, dictæ Neſtorianæ, primus author. 2. 2
Neſtorii ſecunda epiſtola in Concilio Epheſino impia, hæretica, &c. Judicata. 201. 2. Ejus ineptiæ exponuntur. Ibid. Eiquè dictum anathema. Ibid. Ejus inſolentia. 202. 2. Degradatur. 203. 1
Neſtorio impiè in Clericos ſæviente, Orthodoxi Synodum poſtularunt ac impetrarunt. 5. 1
Neſtorium inter ac Pelagium mira affinitas. 2. 2
Neſtorium inter & Catholicos quidquid actum, in Synodo Epheſina expoſitum. 199. 1
Neſtorius ad Synodum Epheſinam ab Epiſcopis ter citatus, nunquam venit. 200. 2. 201. 1
Neſtorius abſens anathematizatur. 10. 1. Epiſcopatu privatur. 10. 2. Novam Synodum appellat. 11. 1
Neſtorius acceptis Celeſtini Papæ litteris nihilo melior, deteriora quàm antè dogmata pro concione propoſuit. Cyrilli capitula hæreſeos accuſavit, appellavitque generalem Synodum. 4. 2.
Neſtorius contumax non reſipuit. 205. 2. Omnia in eum judicata à Legatis Romanis confirmantur. 206. 1
Neſtorius è Synodo Epheſina abiit, nec vocatus comparuit. 9. 1. 2
Neſtorius Novatianenſes quartodecimanos acriter inſectatus. 210. 1. Ejus pſeudo-apoſtoli judaicum Symbolum prædicarunt. Cui obſiſtens Chariſius, à pſeudo Apoſtolis communione privatur: à Synodo Epheſina veriſimiliter reſtitutus. 210. 2
Neſtorius exul blaſphemans extinguitur. 22. 2 Vide, *Epheſina Synodus*, *Joannes Antiochenus*. *S. Cyrillus*.
Neſtorius naturas pro Perſonis accipiebat. 311. 2
Nicomedienſi Epiſcopo jus metropoliticum adverſus Nicænum ſtabilitur. 295. 2. 296. 1
Notarii munus. 225. 1

O

OAſis, quid? eò nonnulli deportati. 217. 1
Oblatio facta Eccleſiæ & Epiſcopo à ſimonia erat immunis. 38. 1
Oblationes in crimine defunctorum receptæ, præterquam ſi ſibi mortem intuliſſent. Sacrificia pro omnibus modò offeruntur, niſi in notorio crimine fuerint extincti. 182. 1
Œconomus, quid? 67. 2
Œconomi Eccleſiaſtici origo. 106. 1
Œconomi dignitas ac officium. 107. 2
Œconomi erant Clerici. 106. 1. 2. Alibi à clero electi, alibi ab Epiſcopo, tandem à Principe conſtituti. 106. 2. 107. 1
Œconomi officium diaconis antè proprium, ad presbyteros pòſt delapſum, cur? 108. 2
Œconomi plura nomina. 107. 1
Ab Œconomis minori cum periculo quàm ab Epiſcopis bona Eccleſiæ adminiſtrantur. 105. 1
Œconomus paſſim fuit olim Archidiaconus. 106. 1.
Officiorum magiſtro omnes palatini ſubjecti. 221. 2.
Oratoria in pagis non incongruè interdum permittuntur. 70. 1
Ab ordinandis Eccleſiæ facta oblatio. 38. 1. Item & ordinanti. Ibid. 2
Ordo vel Baptiſmus extra neceſſitatem ab hæretico illicitè ſuſcipitur. 89. 2
Orientalis diœceſis in quatuor principatus olim diviſa. 283. 1
Orientalis Eccleſia bifariam ſumitur. 240. 2
Origenes ante v. Synodum fuit legitimè condemnatus. 157. 1. atque etiam in ipſa v. Synodo. Ibid.
Origenes dictus Adamantius, cur? 139. 2
Origenes hæreticorum omnium origo. Ibid.
Origenes omnium purgationem aſſeruit, in quo à S. Auguſtino exploſus. Ibid.
Contra Origenem acta v. Synodi non exſtant. 157. 2. Sed Canon undecimus ac Juſtiniani litteræ. 158. 1
Origenis capitula Juſtiniano damnanda exhibentur. 157. 1
Origenis errores de Deo ac Chriſto 135. 1. 2 136. 1. 2.
Origenis errores de mente & Angelis. 133. & ſeqq. 173. 1. 2.
Origenis perſona ac doctrina condemnata. 158. 1
Ornamenta Eccleſiæ in conſanguineos profundere, enorme crimen. 45. 1
Oſrhoena Provincia, ubi, & undè dicta. Edeſſa ejus Metropolis, olim Rages & Poaſe. 283. 1.
Otium neceſſitati Eccleſiæ non eſt præponendum. 71. 2.

P

PApa, id eſt, Presbyter. Idem interdum quod Clericus. Nomen eſt Pontifici Romano ac Patriarchæ Alexandrino proprium: Modò ſoli Romano Pontifici. 217. 1. 252. 2.
Papa nomen eſt ſoli Pontifici Romano jam reſervatum. 73. 2.
Palæſtina, ejuſque in tres Provincias facta diviſio. 278. 2.
Parrhæ ſitus. 228. 2.
Patres antiqui invenerunt voces, *Ingenitus*, & *Innaſcibilis* contra Sabellium. 327. 1.
Patriarcha in alienas ſuæ diœceſeos Provincias advectus à vicinis Metropolitis ſolitus eſt ſalutari. 223. 1.
Patriarcha in Synodis generalibus primitùs cœpit uſurpari. 252. 1. Eſt tamen antiquior. ibid. Id nominis à Judæis mutuatum. Juſtinianus in Codice Patriarcharum Judaicorum non meminit, cur? ibid. Nomen illud ad Metropolitas nonnullos & Primates poſt extenſum. 252. 2. Sed impropriè. Tres jure ſunt Patriarchæ, duo per rapinam acceſſere. ibid.
Patriarchæ crebrò appellati Archi-Epiſcopi. 223. 1.
Patriarcharum ac Metropolitarum omnis in Synodo generali dormit poteſtas. 265. 2.
Patriarcharum non rara inſolentia. 261. 1. 2.
Patriarchatus Antiochenus à Principe mutilatus. 32. 1.
Paulinus Antiochiæ Patriarcha cum omni ſua communione fuit averſatus tres hypoſtaſes. 338. 2. ſecutus Latinorum phraſin. ibid. à Romana Eccleſia plurima accepit beneficia. ibid. creditus cecidiſſe ad Sabellium ac Marcellum. 339. 1. Conſtantinopolitani Concilii tempore adhuc erat in vivis. ibid. fuit orthodoxus. 334. 2.
S. Paulus Apoſtolus de Uſia & Hypoſtaſi diſputavit cum Gentilibus. 313. 2.
Paulus Samoſatenſis Chriſtum aſſeruit purum hominem. Sanctiſſimam Trinitatem cum Sabellio confudit. 188. 1. 2.
Paulus Samoſatenſis Divinum Verbum ſubſtantiale, atque hypoſtaticum dixit, ſed prolatitium dumtaxat, ac tranſitorium. 325. 2. ex voce *Homouſios* prætendit importari non ſolam eſſentiæ, ſed etiam perſonæ ſingularitatem. 331. 1. propterea à Synodo Sirmienſi proſcritus. ibid. ejus errores. 330. 1.
Peccatum Originale dicitur à S. Auguſtino naturale. 315. 1.
Pelagiana hæreſis actione quinta Synodi Epheſinæ diſcuſſa ac damnata. 208. 2.
Pelagiani Ex-Epiſcopi in Synodo Epheſina ad ſuffragium non admiſſi. 12. 1.
Pelagius cur profeſſus ſit tres in divinitate hypoſtaſes? 342. 1. 2.
Penſio relicti beneficii olim non fuit uſitata. 80. 2.
Perſona eſt rationalis naturæ individua ſubſtantia. 333. 1.
Perſonarum nomen, cum Sabellius impugnaret Eccleſiam, neceſſariò in uſum prædicationis aſſumptum. 303. 2.
Phænicia, ejuſque facta diviſio ac mutatio. 278. 1. 2.
Phænices ac Palæſtinæ Eccleſiæ contra Canones in Patriarchatum Hieroſolymitanum ſeu Ælienſem per latrocinium Epheſinum tranſlatæ. 280. 2.
Philoſophia Gentilis *Uſiam*, & *Hypoſtaſin* cenſuit eſſe unum, & idem. 303. 2.
Photini, atque Marcelli blaſphemia. 339. 2.
Photium Tyriorum Metropolitam inter & Euſtatium Berytenſem lis de jure metropolitico deciſa. 272. 1.
Pierius Presbyter Alexandrinus vir eruditus. 316. 1. novus Origenes ob inſignem eruditionem fuit appellatus. ibid. erat Eccleſiæ Alexandrinæ Doctor, & Scholarum Præfectus. ibid. inconcinnè locutus eſt de Sanctiſſima Trinitate. 316. 2.
Ad Præſcribendum in Epiſcopatu, modò triennali, olim quadriennali poſſeſſione opus. 288. 1.
Præſidere Conciliis ſoli Epiſcopo Romano competit. 54. 1.
Pragmaticus typus, quid? 272. 2. Non licet ex ſacro pragmatico aliena Eccleſiæ jura ab aliis Epiſcopis avertere. Nec id tentavit Theodoſius. 271. 2. Pragmatica in detrimentum Canonum facta, abrogantur. 272. 2.
Presbyteri officium, de quo in Regula S. Auguſtini. 75. 1.
Princeps laicus Epiſcoporum cauſis ſeſe inmiſcens, amat perſequi, non tamen perſecutor haberi. 259. 1. Laici ad hujuſmodi judicia interdum ex cauſa admiſſi. ibid.
Principes à Sacerdotibus interpellati, dare non poſſunt judices: Adversùs Petrum de Marca. 245. 1.
Principis Chriſtiani eſt fidem tueri, ac hæreſes extirpare. 182. 2.
Principis non eſt, cauſas Epiſcoporum criminales peregrinis alterius diœceſis Epiſcopis delegare: Adversùs Petrum de Marca. 207. 1.
Principis non eſt nutantem Eccleſiam continere, rogatus poteſt auxilio adeſſe. 245. 1.
Principis ſæcularis in Synodo officium. 276. 1.
Principum correctioni non ſubjacent Epiſcopi: Adversùs Petrum de Marca. 244. 2.
Princeps motu proprio potuit civitatem ad Metropolim erigere, quoad nomen & honorem. 84. 1. 2.
Vide, *Imperator. Rex. Laicus.*
Profeſſio monaſtica à SS. Patribus mirificè extollitur. 69. 1.
Profeſſio ſervorum, domino non conſentiente eſt irrita. 72. 1.
Propoſitio æquivoca ſucceſſivè probari poteſt & damnari. 152. 2.
Propoſitio, *Deus aſſumpſit hominem*, ante Neſtorii tempora à Patribus ſecurè uſurpata. 251. 2.

Vi-

Vide, *Christus*.
Propoſitio, *Divinitas eſt carni compaſſa*, item, *Deus eſt paſſus cum carne*, à S. Fulgentio damnatur. 268. 2.
Vide, *Christus*.
Propoſitio hæc, *Deus eſt paſſus*, quamvis ea nequiter Eutychiani abuſi, eſt vera. ibid.
Propoſitio illa: *Unus è Trinitate non eſt crucifixus*, in Theodoro Mopſueſteno graviter reprehenſa. 187. 1.
Propoſitio, *Verbum eſt paſſum per carnem*: non ſic, *Deus eſt paſſus carne*, rectè improbatur. 268. 2.
Propoſitio, *Unus è Trinitate eſt paſſus*, fidei Catholicæ non adverſatur. ibid. 1. Hinc fallitur Theodoretus. ibid.
Propoſitio, *Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus ſunt tres hypoſtaſes*, à Latina Eccleſia aliquando fuit improbata, atque proſcripta. 341. 2.
Propoſitio. Vide, *Christus*.
Propoſitiones dogmaticæ poſſunt duplicem habere ſenſum. 330. 1.
Provinciæ quædam olim diviſæ 83. 1. Quod vetat Canon duodecimus Chalcedonenſis. ibid. 2.
Pulcheriæ Auguſtæ encomion. 262. 2. 276. 2.

Q

Quintæ Synodi prima collatio anno 504. Vigilio Papa & Juſtiniano Auguſto. 182. 1.
In quinta Synodo Græci indebitè proceſſerunt. 185.
Quinta Synodus tria Capitula condemnavit. Et in his Theodori Mopſueſteni perſonam. 198. 1. Decrevit itidem Epiſcopos in Eccleſiæ pace vita functos poſſe damnari, nullum tamen adduxit exemplum, ſed S. Auguſtini authoritate nititur probare. ibid. Decreto ſuo quatuordecim adjunxit capitula in Synodo Lateranenſi ſub Martino I. lecta atque laudata. ibid. 2.
Quintæ Synodi actio ſeptima & octava à Monothelitis vitiata. 157. 2. Acta contra Origenem non exſtant. Ibid. Canon undecimus in Origenem exſtat, ac etiam Juſtiniani litteræ. 158. 1.
Quinta Synodo peracta, ingens terræmotus exortus. 173. 1.
Quinta Synodus tandem à Vigilio confirmata, quando? ibid.
Quintæ Synodi magna authoritas: Minor tamen quàm priorum, cur? 174. 1.
Quinta Synodus ab Hiſpanis olim non recepta 175. 1. 176. 1. Hoc ſchiſma à S. Gregorio extinctum. 176. 2.
In quinta Synodo quid peractum? 175. 1. 2.

R

Rabula Theodori Mopſueſteni acris adverſarius. 32. 2.
Ratramnus Monachus eruditiſſimus. 308. 2. ſcripſit contra Hincmarum Rhemenſem Archi-Epiſcopum. ibid.
Regum non eſt in negotio fidei de Epiſcopis judicare, ſed contrà. 269. 1. Quod præclarè à Martiano Auguſto ſervatum. ibid. 1. 2.
Relatio Antiochenæ Synodi ad S. Papam Dionyſium eſt mutila. 330. 1.
Rex. Vide *Imperator*. *Princeps*. *Laicus*.
Reſtrictio mentalis verum eſt mendacium. 281. 2. Illius Neſtoriani ac Pelagiani erant peritiſſimi. ibid. E Gentilibus duxit originem. 282. 1.
Reus criminaliter accuſatus per procuratorem defendi non poteſt. 215. 1. 219. 2.
Reſurectionem vel ſine vel cum æthereo corpore futuram Origenes autumat. 136. 1.
Ritus idem, nunc poteſt præcipi, nunc vetari. 152. 2.
Romana Eccleſia caput eſt omnium Eccleſiarum. 243. 1. 2.
Romanus Epiſcopus eſt plena Synodo ſuperior. 257. 1. Illi ſoli competit Præſidentia; quamvis tamen ſoleat per Legatos præeſſe. Catholicus ſeu univerſalis rectè nuncupatur. 257. 2.
Romani Epiſcopi in Synodis generalibus authoritas. 284. 2.
Romani Legati. Vide *Legati*.
Romanus Pontifex nulla appellatione ſuſpendi poteſt. 240. 2.
Romani Pontifices judicium ſuum per Synodum adversùs obrepriones retractari interdum permiſerunt. 246. 1.
Romani Pontifices poteſtas in ſuburbicarias regiones. 295. 1. Non eſt extraordinaria. ibid.
Romani Pontificis in omnes Patriarchas plena eſt poteſtas. 208. 2.
Vide, *Pontifex*.
Sine Romanæ ſedis aſſiſtentia, non Synodus eſt, ſed humanus conventus. 277. 2.
Romanæ ſedis authoritas. 253. 2.

S

Sabellius in Deo unicam eſſentiam, & unicam ſubſiſtentiam dixit. 303. 2. & 311. 1. quando in Eccleſiam cœperit graſſari, 305. 1.
Sabiniano à Dioſcorus ejectus, rogat reſtitui. Legitimè eſt promotus. 296. 1. Si ejus prædeceſſor Athanaſius de crimine non fuerit convictus, Sabinianus ejuſdem erit Coadjutor. 296. 2.
Sacra juſſio preces erant, non mandata. 51. 1.
Salgama, quid? profuſa nimiùm ſubindè fuerunt, immò ſimoniaca. 291. 1. Pontifices Ro-

Romani ac Patriarchæ in ſua conſecratione ſoliti ſunt diſtribuere. 291. 2. 292. 1.
Sanctorum invocatio & pro defunctis ſuffragia perperàm ab hæreticis denegantur. 180. 1.
Scholares, qui? 258. 1.
Scholaſtici, qui? ibid.
Schytopolis ſecundæ Palæſtinæ metropolis. 279. 1.
Sedi Apoſtolicæ ſuprema in Synodis ſemper delata authoritas. 185. 2.
Septimum, loci nomen. 213. 2.
Severiani circa quædam ſentiunt cum Saracenis. 316. 2.
Severus Pſeudo-Patriarcha Antiochenus adfirmabat Uſiam, ac Hypoſtaſin, Eſſentiam, & Subſiſtentiam eſſe unum, & idem. 307. 1. & 311. 2. origo factionis Tritheitarum. ibid. voluit unam in Chriſto naturam. 315. 2.
Simonia in collatione Ordinum ac promotione ad officia Eccleſiaſtica damnatur. 67. 1.
Simonia juris humani. 67. 2.
Simonia Regum ac procerum non eſt nova. 60. 1.
Stephanus ut Epiſcopus Epheſinus Synodo Chalcedonenſi ſubſcripſit. 286. 2. Tranſlationem & intruſionem Baſſiano oppoſuit. 287. 1. Ejus poſſeſſionem negavit eſſe pacificam, Ideòque ad præſcribendum inidoneam. 287. 2. 288. 1. Stephano judicium S. Leonis patrocinatur, quod S. Flavianus fuerat executus. 291. 1. Cui proinde Stephanus, eum latrocinaliter condemnando, extitit admodum injurius. ibid. Stephanus Epiſcopatu exutus, cui ſententiæ acquievit. Ejus inſolentiæ Canoni decimo octavo dederunt cauſam. 293. 2. Vide, *Baſſianus*.
Subdiaconi Latini ad continentiam olim non adſtricti. 89. 1. 2.
In Subſcribenda Synodo Epheſina non eſt accuratus ſervatus ordo. 206. 2.
Subſcribere chartulæ Eutychetis Archimandritæ nonulli recuſarunt, id muneris Archi-Epiſcopo deferentes. 215. 2.
Suffragia duo in Synodo Epheſina habuit Flavianus. Philippenſis. 201. 1. Cur? ibid.
Suffragium in Synodis ſolis debetur Epiſcopis. Primò Monacho Barſumæ datum. 231. 2.
Sycæ Suburbii nomen. 214. 1.
Symbolum Conſtantinopolitanum à Chalcedonenſi Synodo acceptatum. 253. 2. 264. 1.
Symbolum Conſtantinopolitanum Eutyches peſſimè oderat, cur? Id in latrocinio Epheſino damnatur. 232. 2.
Symbolum Conſtantinopolitanum Hiſpania in Miſſa decantavit. 254. 2.
Symbolum Judaicum incerti authoris eſt. 183. 2. Theodoro Mopſueſteno falsò adſcriptum. 186. 2. 189. 2.
Ad Symbolum Nicænum additamenta Synodus Epheſina nullatenus proſcripſit. 59. 1.
Symbolum Nicænum & Conſtantinopolitanum per definitionem Chalcedonenſis Synodi canonizatur. 255. 2.
Symbolum Nicænum Neſtorianam hæreſin confutat. Ideòque novum nullum Epheſi eſt conditum. 209. 1.
Symbolum Nicænum ſeu Conſtantinopolitanum non alterandum. 66. 2.
Symbolo Nicæno nil addi vel demi poteſt. 254. 1. Ei in Chalcedonenſi Synodo acclamatum, uti & Conſtantinopolitano. ibid. Utrumque traditum catechuminis, ſed in Eccleſia Romana ſolum Apoſtolicum. 254. 2.
Synodus Conſtantinopolitana à S. Flaviano coacta adverſus Eutychetem à S. Leone confirmata. 52. 1. 2.
Synodus generalis adverſus Neſtorium ab Orthodoxis poſtulata. 5. 1.
Synodus generalis extra Romanæ ſedis mandatum nihil poteſt. 277. 2.
Synodus non eſt, ſed conciliabulum Epiſcopo Romano non-conſentiente. 184. 2.
Synodus generalis Papæ ſubjicitur. 113. 1. Conciliabuli ſtatutum à Pontifice ſubinde recipitur, atque ei robur additur. 132. 1. 2.
Synodus Nicæna. Vide, *Nicæna Synodus*.
Synodus particularis generalem non poteſt judicare. 143. 2.
Synodi errores manifeſtos damnant, non probabiles opiniones. 88. 1.
Synodi generales nova non revelant. Hinc SS. Patrum legi ſolita teſtimonia. 201. 1. 202. 1. 2. 208. 2.
Synodi generalis dignitas. 231. 2.
Synodi generalis eſt Apoſtolicum ſuffragium in litteris dogmaticis expreſſum confirmare. 276. 2.
Synodi poteſtas eſt à Pontifice Romano. 206. 1.
Synodi, priuſquam ad definitionem fidei procedant, SS. Patrum ſcrutantur teſtimonia. 10. 1.
Synodi Provinciales de rebus ad ſuam Provinciam ſpectantibus dumtaxat poterant judicare. 272. 1.
Synodi Sardicenſis Canones, non autem Antiocheni in Codice Canonum Eccleſiæ Latinæ exarati. 66. 2.
Synodus Sardicenſis. Vide *Sardicenſis Synodus*.
In Synodis generalibus ante omnia de fide tractatum, dein de factis: Secùs dum fuit cauſæ appellatæ judicium retractatorium. 245. 2.
Synodum non licet cogere ſine Romani Pontificis authoritate. 244. 1.
In Synodo generali omnis Patriarcharum ac Metropolitarum poteſtas dormit. 265. 2.
Synodorum generalium ſententiæ ex nomine ſolius Romani Pontificis dictatæ, ac promulgatæ. 262. 2.
Synodus Antiochena prima quo tempore coacta fuerit, item ſecunda? 331. 2. vocem *Conſubſtantiale* non plenè diſcuſſit. 330. 1.
Synodus Alexandrina S. Athanaſii. 336. 2.
Synodus Ariminenſis ex Nicæno Symbolo expunxit has voces: *ex Subſtantia Patris: Conſubſtantialem Patri*. 314. 1.

Synodus Sardicenſis fuit ex ſolis fere Occidentalibus, ac Latinis Epiſcopis. 339. 2. ideòque vocem *Hypoſtaſis* cenſuit ſynonimam cum voce *Uſia*. ibid. cur abſolverit Marcellum, ac factionem Euſebianam. 339. 2.
Synodus Syrmienſis induxit vocem *Impaſſibilis* contra Photium. 327. 1. in quo fundarit ſuum de abolenda voce, *Homouſios*. 331. 1.
Synodus Seleucienſis in duas diviſas factiones. 332. 1.
Synopiſſare, quid? 235. 2.

T

TErtullianus diſtinguit naturam à Subſtantia. 315. 1. per naturam intelligit accidentia. ibid. utitur voce *Conſubſtantialis*. 325. 2.
Theodoretus magnus Paulini Patriarchæ Antiocheni adverſarius. 340. 1.
Theodoretus à variis Synodis proſcriptus, cur? 226. 2. Dioſcori tribunali ſubjacere non recuſavit. 32. 1.
Theodoretus fallitur dum veritatem ait eſſe mentitam. 179. 1.
Theodoretus Synodi Epheſinæ adverſarius. Neſtorii fautor, Sancti Cyrilli duodecim Capitula impugnavit. 193. 2. ejus dogmata ac ſcripta. ibid. Synodi interlocutio de Theodoreti ſcriptis. 194. 1. fallitur. ibid. 2. Is aliquando graviter exorbitavit. ibid. At Neſtorium ex animo damnavit, ac cum Sancto Cyrillo in pacem rediit. 195. 1. Epiſtola ſub ejus nomine ad Neſtorium, illi affingitur. 194. 2. Scripta ſua adverſùs duodecim S. Cyrilli Capitula nunquam revocavit, cur? 195. 1.
Theodoretus, ubi Romam appellarat, Epiſcopatui reſtituitur. S. Cyrilli Capitulis manſit adverſarius. Ejus eruditio ac eloquentia Eutychianis formidabilis. 245. 2. Ad accuſandum in Concilio Chalcedonenſi admiſſus. 246. 1. Quin immò, licet multis reclamantibus, ad ſynodale ſuffragium. 246. 2. Ab omni hæreſeos ſuſpicione ſeſe liberavit. 249. 2. In Concilio Chalcedonenſi fidei Catholicæ egregiam navavit operam. 256. 2. Juſſus palàm anathema dixit Neſtorio. 281. 2. 282. 1. Sedi & dignitati reſtituitur. 282. 1.
Theodoreti non eſt Epiſtola, quæ eſt de Cyrilli morte. 164. 2.
Theodoreti ſcripta à Juſtiniano Neſtorianiſmi inſimulata. 183. 1. Iis anathema acclamatur. 186. 2.
Theodoreti ſcripta quædam condemnata, non perſona. 163. 2. 164. 1.
Theodorus Mopſueſtenus de lapſu carnis in adoleſcentia accuſatus. 159. 2. Neſtorii magiſter, plurima Neſtoriana dogmata conſcripſit. Ibid. Ejus nomen ex Eccleſiæ tabulis eraſum. 160. 1 Ab aliis immodicè laudatus. Ibid. & defenſus. Ibid. & 160. 2.
Theodorus Mopſueſtenus Eutychianis inviſus. 33. 1.
Theodori Mopſueſteni è dyptichis eraſio occaſionem præbuit Provincialem Synodum cogendi. 180. 2. Juſtinianus in perſonam vehementer invehitur. 183. 1
Theodori Mopſueſteni perſona à v. Synodo damnatur. 198. 1
Theodori perſonam Primates Synodi damnatam noluere. 186. 2. SS. Patrum ſcripta ei adverſa recitata. 187. 1. Palmare capitulum: *Unus è Trinitate non eſt crucifixus*. 187. 2. De ſexaginta articulis accuſatur. 190. 1. Quo ſenſu ab eodem fuerint aſſerti, longa lis. 190. 2. 191. 1 Verùm habuiſſe verba & ſenſum Neſtorianum Eccleſia judicavit. 191. 1. Theodorus in Eccleſiæ pace dicitur defunctus, at non probatur. 193. 1.
Theodorus Mopſueſtenſis Epiſcopus Chriſtum Dominum eſſe duas naturas, & unum filium profeſſus eſt. 311. 1. naturas pro perſonis accepit. Ibid. 2
Theodorus, Pſeudo-Patriarcha Antiochenus fuit Tritheita. 316. 1
Theognoſtus non abhorruit à vocabulo ſubſtantiæ. 324. 2. magnus doctor. 325. 1
Tiara, quid? 6. 1
Tranſmigratio animarum ab Origene aſſerta. 134. 2.
Tribunus, quis? 225. 1
Tritheitæ factio Eutychiana. 311. 2. orta a Severo Pſeudo-Patriarcha Antiocheno. Ibid. in Deo poſuerunt tres eſſentias, atque naturas. 315. 2.
Tyria Synodus in cauſa Ibæ anno 449. Ibid. 2

V

VAlentinus hæreſiarcha dixit ſuos Egonas conſubſtantiales. 328. 1
Vaſa aurea in Eccleſia uſurpari S. Hieronymus non damnat, ſed exceſſum. 37. 2
Vaſa ſacra etiam in mediis perſecutionibus admodum fuere pretioſa. 36. 1
Verbum Divinum ac Spiritum Sanctum eſſe mentes noſtris conſubſtantiales Origenes docuit. 136. 1.
Veritas mentiri nequit. 179. 1
Vigilius de tribus Capitulis ſententiam rogatur. 167. 1. A Juſtiniano Conſtantinopolim evocatur. 168. 1
Vigilius definitionem trium Capitulorum rogatus, recuſavit, uti & Synodi Præſidentiam. 183. 1. 184. 1. 2. Noluit in Synodum conſentire. 185. 1. Se ſolum reſoluturum promiſit. Ibid. 2. Virtute ſui judicati haudquaquam præſedit, quippe quod per ſuum Conſtitutum caſſavit. 197. 2
Vigilius omnia Juſtiniani acta caſſavit, &c. 168. 2.

Vigilius pro Sylverio ordinatur, ut tria capitula proſcriberet. 159. 1
Vigilius v. Synodo noluit præſidere: 171. 2. Sexaginta articulos Theodori Mopſueſtienſis ut hæreticos damnavit. 172. 1
Vigilius v. Synodum tandem confirmavit, quando? 173. 1
Vigilius violentia adactus, tria Capitula, adjecta clauſula, condemnavit. 169. 1. Quod judicatum de vario exceſſu ab Epiſcopis Afris eſt notatum. 169. 1. 2. A tota Eccleſia Latina condemnatum. 169. 2
Vide, *Tria Capitula*, lit. C.
Vigilii acta circa damnationem trium Capitulorum. 170. 2
Virgo Maria, *Chriſtipara* eſt: Quamvis eo nomine compellari meritò fuerit interdictum, cur? 142. 1
Viſitatoris officium. 269. 1
Vitalis fuit Meletii Presbyter apud Antiochiam, poſtmodo ab Apollinarii factione erectus ibidem in Epiſcopum. 334. 2
Unionem in Chriſto ſecundùm compoſitionem SS. Patres aſſeruerunt. 141. 2
Voces, *Ingenitus*, & *Innaſcibilis*, à SS. antiquis Patribus inventæ contra Sabellium. 327. 1
Voces, *Trinitas*, *Perſona*, *ſubſiſtentia*, Alexandrina Synodo antiquiores. 304. 1. introductæ ex occaſione Sabellianæ hæreſis. Ibid. ante illud tempus non fuere apud Eccleſias. Ibid. & 304. 2.
Voces *Subſiſtentia*, & *Subſtantia* apud aliquos SS. Patres confuſæ. 306. 1
Voces, *Trina Deitas*, antiquiſſimæ. 308. 1. ab Hincmaro reprobatæ. Ibid. à Joteſcalcho defenſæ. 309. 1. per illas non inducitur Arii hæreſis, aut Tritheitarum. Ibid. 2. nunquam à Romana Eccleſia proſcriptæ. 310. 2. reſumptæ à D. Thoma in Hymno pro matutino Venerabilis Sacramenti officio. Ibid.
Vocum aceptio, quam dudum ſepelivit Eccleſia, non eſt revocanda in lucem. 319. 1
Vota antiquis Patribus non incognita. 77. 1
Vox, *Apocalypſis* inducta à 70. interpretibus & ab Apoſtolis probata. 327. 1
Vox, *Chriſtianus*, inducta ab Antiochena Apoſtolorum Synodo. 327. 1
Vox, *Eſſentia*, explicatur. 314. 1. & ſeqq.
Vox, *Homouſion*, plenè evertit hæreſin Arianam. 322. 2. per plures ſynodos curarunt Ariani, ut damnaretur. 322. 2. erat teſſera diſcernens inter Catholicum & Arianum. 323. 2. in ſacris ſcripturis non inveniri ajebant Ariani 324. 1. an fuerit nova apud Eccleſias, & ignota anterioribus Nicæno Concilio Patribus? 324. 2. non fuit inventa, ſed tantum probata à Synodo Nicæna. 325. 1. eſt antiquior Dionyſiis Alexandrino, & Romano. 325. 2. eſt ab ipſis Apoſtolis. 325. 2. invenitur in ſacris ſcripturis ſaltem quoad rem ſignificatam. 326. 1.
Vox *Hypoſtaſis* cum voce *Subſtantia* non eſt ſynonima. 304. 1. apud nonnullos idem ſignificabant. 306. 1. apud antiquos & Græcorum & Latinorum ſignificabat & naturam & perſonam. 318. 1. Orientales mallebant accipere pro Perſona, Occidentales pro Eſſentia. Ibid. quid ſignificet? 318. 1. & 319. 1. 2. Hypoſtaſis tributa etiam animalibus, ac rebus inanimatis. 319. 2. quomodo diſtinguatur ab Uſia. Ibid.
Vox, *Impaſſibilis*, à Syrmienſi ſynodo contra Photium inducta. 327. 1
Vox, *Natura*, explicatur. 314. & ſeq. hujus vocis ſignificatio non percepta à Gentilibus. 314. 2.
Vox, *Perſona*, aliquando ſignificat Dignitatem, & qualitatem. 305. 1. eſt antiquior S. Dionyſio Alexandrino. Ibid. frequenter utitur Tertullianus. Ibid. & 305. 2. eſt antiquiſſima apud Eccleſias. Ibid. quomodo diſtinguatur à Natura. 319. 2
Vox *Subſiſtentia* dudum non fuit apud Eccleſias, & dum eſſe cœpit, dudum fuit ambiguæ ſignificationis. 306. 1
Vox, *Subſtantia*, an in ſacris litteris reperiatur. 325. 2. & 326. 1. an ſit idem cum verbo *Hypoſtaſis*? 333. 1
Vox, *Trinitas*, inducta adverſum Macedonianos. 307. 2. probata à Synodo Antiochena. Ibid. eſt Sabelliana hæreſi antiquior. Ibid. ea adverſum Valentinianos, & Praxeanos frequenter utitur Tertullianus. 307. 2. eam Valentinus à Platone accepit. Ibid. eſt Evangelii temporibus antiquior. 308. 1

X

XEnia Epiſcopo dari ſolita *conſuetudines* appellata, cur? 38. 2
Xenia fuerunt varia. 38. 2. 39. 1
Xenia in Paſchate olim ab Epiſcopo Edeſſeno Clericis erogata. 34. 2

FINIS INDICIS.

BENEVOLO LECTORI.

PRæter Diſſertationem procemialem de Arii perſonis, atque erroribus, quam in primi voluminis fronte publici juris fecimus, plura ex ipſius Auctoris mente vel adjecimus, vel expunximus in diſſertatione de Symbolo Apoſtolico, atque Nicæno, ut ibidem præfati ſumus. Quò verò facilius perſpici queat, qualis, quantaque facta fuerit innovatio, quàmque in dies doctiſſimi viri profecerit eruditio, Litteratorum conſilio optimum factu duximus, ſi hic eamdem ipſam de Symbolis diſſertationem ſubjiceremus, qualem primò contexuit, ac edidit illuſtris Auctor, cum aliàs novam hanc cum veteri conferre propter prioris editionis præcipuè in Italia noſtra raritatem eruditorum curioſitati minime ſit in promptu. Præterea ne quid celeberrimi Scriptoris intercidat, haud omittendam cenſuimus Epiſtolam, qua primam hujus Operis partem Alexandro VII. Pontifici Maximo Lupus noſter inſcripſit. Poſtremò clariſſimi Patris Bernardi Deſirant litteras, quibus Reverendiſſimo Patri Franciſco Mariæ Querni ineditam de Meletii, & Arii perſonis atque erroribus procemialem diſſertationem, & auctiorem illam de Symbolis Apoſtolico, & Nicæno miſit, earumque fata deſcripſit, in hujus voluminis colophonem hic exhibemus. Vale.

DISSERTATIO DE SYMBOLO APOSTOLICO, ET NICÆNO.

CAPUT PRIMUM.

Quid ſit fidei Symbolum in genere?

QUod nos fidei Symbolum, Tertullianus ac alii antiqui Latini paſſim vocant *fidei aut veritatis Regulam*, Matremque Catholicam ab ejus integra cuſtodia *Eccleſiam authenticæ Regulæ*. Vox porrò *Symbolum* duas ſignificationes habet, de quarum prima venerabilis Beda in Commentariis Proverbiorum: *Symbolum Græcum nomen eſt, & interpretatur collatio. Eſt autem collatio ſermonum, ſicut in conſiliis ſolet; eſt & pecuniarum, ſive aliarum rerum.* Etiam convivium ex collatis per varios ferculis conflatum eſt Symbolum. Altera ſignificatio indicium, ſignum diſtinctivum, verbalemque militum teſſeram ſignificat, de qua Ruffinus, Aquilejenſis Eccleſiæ Presbyter, in Symboli Apoſtolici expoſitione ad Laurentium Epiſcopum: *Et in bellis civilibus hoc obſervari ferunt. Quoniam & armorum habitus par, & ſonus vocis idem, & mos unus eſt, atque inſtituta bellandi eadem, ne qua dolis ſubreptio fiat, Symbola diſcreta unuſquiſque Dux ſuis militibus tradit, quæ latinè ſigna vel indicia nominantur: ut ſi fortè occurrerit quis, de quo dubitatur, interrogatus Symbolum, prodat ſi ſit hoſtis, an ſocius.* Sic, teſte Arnobio, ejuſdem ſolennitatis conſcii *Symbola* proferebant, quibus & ſeſe agnoſcerent, & ſecernerent ab aliis. Cur verbalem militum teſſeram Ruffinus dicat ſolis civilibus bellis uſitari, neſcio: Omni expeditione uſitatam Romana docet hiſtoria, praxiſque hodierna. Utraque ſignificatio quadrat noſtræ Regulæ, præſertim illi, quam Apoſtoli compoſuerunt, qui & creduntur vocem *Symbolum* in Eccleſiam introduxiſſe. *Apoſtoli*, inquit Ruffinus, in mundi

l.cont.Valent.c.4.

l.2.c,23.

mundi regiones *ab invicem diſceſſuri normam prius futuræ prædicationis in commune conſtituunt, ne fertè alius ab alio abducti diverſum aliquid his, qui ad fidem Chriſti invitabantur, exponerent. Omnes ergo in uno poſiti, & Spiritu Sancto repleti, breve illud futuræ ſibi prædicationis indicium, conferendo in unum quod ſentiebat unuſquiſque, componunt, atque hanc credentibus dandam Regulam ſtatuunt. Symbolum hoc multis & juſtiſſimis ex cauſſis appellari voluerunt.* Hæ cauſæ ſunt jam dictæ *Symboli* ſignificationes. Ea enim Regula eſt vera plurium in unum collatio, quoniam *in his ſermonibus unuſquiſque Apoſtolus in unum contulit, quod ſenſit*: Quiſque ſuum articulum. Eſt & indicium, ſignum diſtinctivum, verbalis teſſera. *Idcircò quippe iſtud indicium poſuere, per quod agnoſceretur is, qui Chriſtum verè ſecundùm Apoſtolicas Regulas prædicaret aut crederet*, ut quiſquis hanc Regulam aut neſciret aut ſperneret, tamquam à veris Evangelii lineis devius fugeretur. Sic antiquus Tertullianus in libro præſcriptionum vocat
Cap. 20. *conteſſerationem hoſpitalitatis*: frater advena hoſpitio recipiendus, rogabatur hanc teſſeram, eamque doctrinam non adferenti nullus locus in do-
Epiſt. 2. mo, quomodò mandat Apoſtolus Joannes. Et hæc poſterior ſignificatio jam pridem magis placuit. Etenim Chalcedonenſis Synodus in Relatione ad Martianum Auguſtum, Symbolum Nicænum vocat *fidei ſignaculum*; & in fidei definitione *teſſeram pietatis*: Nullibi collationem. Et meritò. Solùm quippè Apoſtolicum Symbolum, in quod quiſque Apoſtolus ſuum articulum contulit, collatio fuit.

Epiſt. 13. Sanctus Leo magnus in Epiſtola ad Pulcheriam Auguſtam ſcribit Symbolum oportere eſſe *Brevem ac perfectam confeſſionem*: Ruffinus *breve prædicationis indicium*, in quo complentur Prophetiæ: *Verbum conſummans & breviatum*. Et
Cap. 1. Sanctus Auguſtinus in libro de Symbolo. *Eſt autem fides Catholica in Symbolo nota fidelibus, memoriæque mandata, quantùm res paſſa eſt, brevitate Sermonis, ut incipientibus atque lactentibus, paucis verbis credendum conſtitueretur, quod proficientibus & ad divinam doctrinam ſurgentibus, multis verbis exponendo eſſet perficiendum.* Quare Symbolum eleganter definivit Synodus Petricovienſis: *Eſt brevis credendorum collectio*. Quæ qualitas etiam à militari in noſtrum venit, conſtante paſſim ex unico verbo. Pertinax factus Auguſtus pro primo Symbolo dedit, *Militemus*; Severus moriens, *Laboremus*; Antoninus Pius, *Æquanimitas*; Nero primo imperii die, *Optimam matrem*; longiſſimum fuit Claudii, verſus quidam. Symbolum quippè in omnium memoria ſine hallucinationis metu aſſiduè debet vivere: Et quidem noſtrum in memoria tot mille millium idiotarum. Hinc neceſſe ſit paucarum ſyllabarum. Quare vocem ampliavit Sanctus Leo Magnus in Epiſtola ad Anatolium Conſtantinopolitanum Epiſcopum, longam ſatis Synodi Chalcedonenſis de fide definitionem vocans *Symbolum Chalcedonen-*
Epiſt. 77. *ſe*. Synodus enim à ſe non condi novum, ſed vetus ſolummodò Nicænum exponi diſertè eſt proteſtata. Ad ſolam diſcrimandi vim, quam inter Catholicos & Eutychianiſtas exercuit dicta definitio, Pontifex attendit.

Eſſe item debet confeſſio perfecta, verbum conſummans: Hoc eſt, omnium omninò credendorum collectio, certis vocum finibus circumſcripta, uti in Heronis Philoſophi Encomio dicit Gregorius Nazianzenus; in qua, ut rectè Ruffinus, nihil poni poſſit ambiguum, nihil obſcurum: Addit ille ità Symbolo Apoſtolico omninò proviſum à Spiritu Sancto. Quomodo filii Noe in gentes diſſipandi turrim ſuperbiæ, rebellionis, confuſionis; ità in eaſdem dividendi Apoſtoli iſtud fidei, obedientiæ, unitatis ſignum poſuere, tamquam munimentum ex dominicis lapidibus ædificatum nullis umquam hæreticorum aut aliorum infidelium procelloſis arietationibus ſubvertendum. Hinc Auguſtinus in loco jam memorato. *Sub ipſis paucis verbis in Symbolo conſtitutis plerique hæretici venena ſua occultare conati ſunt.* Nullus unquam, niſi duplicis divinitatis ſabulones, auſus eſt ipſi renunciare. Tertullianus, Praxeas, Arius, Photinus, Neſtorius, Eutyches aliud non tentavere, quàm nugas ſuas Symbolo conformes oſtendere, ità rati abundè expurgatas.

CAPUT SECUNDUM.

An breve noſtrum Symbolum ſit reverà Apoſtolorum?

QUidam hodie non tantùm hæretici, ſed & Catholici Apoſtolicam hujus Symboli originem ad Apocrypha abjiciunt. Primus abjecit Marcus Epheſiorum Metropolita, Latinæ Eccleſiæ hoſtis infenſiſſimus, eo effugio Juliani Cæſarini, Cardinalis longè doctiſſimi, argumenta eliſum iri credens, uti in Florentini Concilii Hiſtoria ſcribit Sylveſter Sguropulus, Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Cruciger, ac in dicto Concilio comes Joſephi Patriarchæ. Adverſus illum nolo cum Matthæo Paris adducere teſtimonium Joſephi, Judæi ambulantis: fabulis id adnumero. Nec item Joannis Raguſini, in Synodo Ba- A. 1228.
ſileenſi diſputantis contra Joannem Rockii-ſanam, Huſſitarum Primatem. *Nuſquam legitur* A. 386.
in ſacris litteris, quod Apoſtoli Symbolum compoſuerint, aut fecerint, vel in duodecim articulos diſtinxerint, & tamen fideles tenent & credunt, immò & nominant ipſum Symbolum Apoſtolorum, & hoc non niſi auctoritate Eccleſiæ, & ſpecialiter Concilii Nicæni, cujus etiam auctoritate & articulus de deſcenſu Chriſti ad inferos tenetur, firmiter creditur. Etenim de Apoſtolorum Symbolo Nicæna Synodus omninò non meminit, neque de Domini ad inferos deſcenſu. Raguſinus hallucinatur. Rectè tamen urget communem fidelis populi ſenſum, de quo rectè Auguſtinus: *Vox popularis eſt quandoque doctrina ſalutaris.* In ejuſdem Auguſtini Appendice exſtant ſermones antiqui & varii

Sym-

Symbolum iſtud Apoſtolis diſertè adſcribentes, Hincmarus Remenſium Metropolita, apocriphorum hoſtis infenſus, hæc ſcribit in elaboratiſſima Epiſtola adverſus Nepotem ſuum, Epiſcopum
Epiſt.33. c.24. Laudunenſem. *Quintam Synodum Apoſtolorum Patres noſtri fuiſſe tradunt, quando tempus adimpletionis advenit, ut in omnem terram exiret ſonus eorum. Et tunc Symbolum, ſicut univerſalis Eccleſia tenet, condiderunt.* Hoc ipſum dicit antiqua ſatis Synodus Auguſtodunenſis.

Et quid multis? Habemus teſtes multos irrefragabiles. Antiquus Tertullianus in Libro
C. 37. Præſcriptionum hæc dicit. *In ea Regula incedimus, quam Eccleſia ab Apoſtolis, Apoſtoli à Chriſto, Chriſtus à Deo tradidit.* Ea utique Regula,
C. 13. C. 1. cujus ipſe & in hoc ipſo Libro, & in Libro de velandis virginibus ſingulos fermè articulos adducit. Sanctus Ambroſius in Epiſtola ad Siri-
L.1.Epiſt. 7. cium Papam. *Credatur Symbolo Apoſtolorum, quod Eccleſia Romana intemeratum ſemper cuſtodit & ſervat.* Sanctus Hieronymus in Epiſtola ad Pammachium contra Joannem Hieroſo-
Epiſt. 61. c. 9. lymæ Epiſcopum: *In Symbolo fidei & ſpei noſtræ, quod ab Apoſtolis traditum non ſcribitur in charta, ſed in tabulis cordis carnalibus.* Plena Epheſina Synodus in Relatione ad Theodoſium Auguſtum de Neſtorii depoſitione: *Fides*
L.1.f.379. *initio quidem à Sanctis Apoſtolis tradita, poſteà verò à trecentis decem & octo ſanctiſſimis Patribus in Metropoli Nicæna expoſita*, hoc eſt; Symbolum Apoſtolicum ac Nicænum. Sanctus Celeſtinus Pontifex in Litteris ad Neſtorium Conſtantinopolitanum Epiſcopum, regiſtratis in prima dictæ Synodi parte: *Symbolum ab Apoſtolis*
C. 18. *traditum.* Eadem verba repetit ejus ſucceſſor Xixtus tertius in Litteris ad Sanctum Cyrillum,
C. 41. Alexandriæ Epiſcopum, inſertis in tertiam Synodi partem. Sanctus Leo Magnus in ſermone de Domini nativitate: *Catholicum & Apoſtolicum*
Serm.4. c. 8. *Symbolum.* In quarto de Epiphania: *Apoſtolicum Symbolum.* In undecimo de Domini paſſione: *Symbolum per auctoritatem Apoſtolicæ inſtitutionis*
C 3. *acceptum.* In ſermone habito ad Sanctam Anaſtaſiam contra mercatores Alexandrinos Eutychianiſtas, Romam inficere conatos: *Inſtitutum à Sanctis Apoſtolis Symbolum.* In Epiſtola ad
Epiſt.26. Pulcheriam Auguſtam contra acta Epheſini Latrocinii: *Symbolum ab Apoſtolis inſtitutum.* Et in alia ad eandem Principem Epiſtola: *Catho-*
Epiſt. 13. *lici Symboli brevis & perfecta confeſſio, quæ duodecim Apoſtolorum totidem eſt ſignata ſententiis.* Ad ſolos ſanè Apoſtolos hoc ſpectabat. Rebel-
L.4.c.58. lantes Batavos graviter arguit Cornelius Tacitus, quod non ſolummodò Romanas legiones ſibi attraxiſſent, ſed & dare præſumpſiſſent verbalem militiæ teſſeram. Eſſe dicit piaculum Romano Imperio inauditum. Erat enim ſolius Principis, aut illo abſente vicarii Ducis. Eodem Jure toti mundo univerſalem ac perpetuam fidei notam præſcribere ſpectabat ad ſolum Deum-Hominem, aut Sanctos Apoſtolos, ejus Duces. Romanæ enim Reipublicæ forma à Deo præmiſſa eſt, ex qua tamqnam ex materia Chriſtianæ Regulæ effingerentur: Quomodo ſpiritale ex animali. Habemus vocem *Symbolum*, quomodo vocem *Statio*, de qua Tertullianus in noviſſimo capite Libri de oratione. *Statio de militari exemplo nomen accipit; nam & militia Dei ſumus.*

Neque ſpernenda eſt jam adducta Symboli expoſitio ad Laurentium Epiſcopum. Eſt antiquiſſima, per alios Sancto Cypriano, per alios Sancto Hieronymo adſcripta. Hodie conſtanter Ruffino adſcribimus. Ejus ſanè auctor profitetur ſe Aquilejæ baptizatum, peritumque moris Eccleſiaſtici Romani, quæ omnia Ruffino quadrant. Eſſe illius cum laude teſtatur Gennadius Maſſilienſis. *Proprio labore, immò gratiæ Dei Dono, expoſuit Ruffinus Symbolum, ut in ejus comparatione alii non expoſuiſſe credantur.* At dicet quis. Quare Apoſtoli Symbolum, ſi quidem ipſorum, non tradidere ſcripto, quomodo orationem Dominicam? Idem Ruffinus dat cauſam. *Idcircò hæc non ſcribi chartis atque membranis, ſed cordibus retineri tradiderunt, ut certum eſſet, neminem hæc ex lectione, quæ interdùm pervenire etiam ad infideles ſolet, ſed ex Apoſtolorum traditione didiciſſe.* Et ſuprà à Sancto Hieronymo audivimus Apoſtolicum Symbolum non ſcribi in charta, ſed in tabulis cordis, ut eſſet Chriſtianæ profeſſionis ſignaculum certum ac ſecurum, excluſio omnis fictionis, ut quivis illius peritus ſine metu tamquam fidus frater in communionem admitti poſſet, utpotè noſcens arcanam ſolis probatis & ſola voce credi ſolitam Chriſtianitatis conteſſerationem. Jam ſuprà dixi attendiſſe Apoſtolos ad naturam teſſeræ militaris: Ob aſſiduas Judæorum ac Gentilium in nos inſidias,
de quibus in Libro Apologetico Tertullianus. Cap. 7.

Aliam cauſam ſcribit Petrus Chryſologus, Ravennatum Archi-Epiſcopus, hæc declamans ad ſuos Catechumenos. *Hoc ſpei factum, hoc ſalutis placitum, hoc vitæ Symbolum, hanc fidei cautionem mens teneat, conſervet memoria, ne Divinitati pretioſum munus depreciet charta vilis, ne myſterium lucis atrum tenebret atramentum, ne Dei ſecretum habeat indignus ac profanus auditor.* Adeò ipſum ſcribi noluerunt Apoſtoli, eorumque ſucceſſores Epiſcopi, ut nec ab ipſis Cathecumenis, adjuvandæ diſcentis memoriæ cauſa, deſcribi paterentur. Nempe ob generalem ſecreti legem, quæ de omnibus fidei noſtræ arcanis dici juſſit,
Norunt fideles. Nicænum Symbolum hiſtoriæ L.1.c.19.
ſuæ inſerere putarat Hermias Zozomenus, verùm jam dicta lex vetuit, de qua ipſe. *Cùm pii viri, iique amici, & rerum generis periti, me docerent res ejuſmodi à Sacerdotibus ſolùm & Epiſcopis tum debere dici, tum audiri, eorum ſane approbavi conſilium. Nam veriſimile eſt nonnullos, qui non ſunt initiati myſteriis, hunc librum perlecturos.* Hoc ſecretum ante datam Eccleſiis à Conſtantino Auguſto pacem nullus Chriſtianus Scriptor libris ſuis inſeruit, niſi unicus Tertullianus. Et quidem vocum compendio immutatum. Quæ omnia reſpiciens doctiſſimus Cardinalis Julianus Cæſarinus reſpondit Marco Epheſio ipſum Romæ in Archivis ſervari, ut primarium monumentum.
Creditur ab Apoſtolo expreſſum in Epiſtola ad Cap. 6.
Hæbreos, dictuſque *Sermo incoationis.*

CAPUT

CAPUT TERTIUM.

Exponitur Symbolum Nicænum.

AD uſque Arii lites ſolo Apoſtolico Symbolo contenta ac uſa fuit omnis ſub cœlo Eccleſia. Novam dari fidelibus orthodoxis teſſeram Arius coegit, de quo Sanctus Gregorius Nazianzenus in encomio Heronis Philoſophi. Nicæna Synodus *Certis finibus ac verbis divinitatis doctrinam circumſcripſit*. Eam ab Hermiæ Zozomeni conſcientia omiſſam Sanctus Athanaſius inſeruit
Epiſt.78. litteris ſuis ad Jovinianum Auguſtum, Baſilius Magnus profeſſioni præſcriptæ Euſtatio Sebaſtenſium in Armenia Epiſcopo, Sanctus Leo Pontifex litteris ad Leonem Auguſtum, Socrates Hiſtoriis ſuis, aliique id genus teſtes irrefragabiles. Rectè illud Athanaſius in Epiſtola ad Epiſcopos Africanos dicit eſſe *Trophæum & columnam, in qua omnes hæreſes oſtentui inſcriptæ ſunt, ac triumphantur*. Nequaquam illic triumphatus
Collat.5. ſolus Arius. Etenim Theophilus, Alexandrinus Epiſcopus, in litteris ad Porphyrium, Antiochiæ Patriarcham, lectis & probatis in quinta Synodo, Baſilius, Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Diaconus & Archimandrita, in precibus Theodoſio Auguſto ac Valentiniano tertio contra Neſtorium Epiſcopum ſuum exhibitis, inſertiſquè primæ parti Synodi Epheſinæ, nec non
Cap.30. Sanctus Cyrillus, dicti Theophili Succeſſor, in Libro de Incarnatione Verbi, inſerto in tertiam ejuſdem Synodi partem, diſertè dicunt
Cap. 8. damnatum illic & Paulum Samoſatenſem, & Antiochenæ Synodi in ipſum de fide ſententiam probatam & confirmatam. Utique his verbis: *Qui propter nos homines, & propter noſtram ſalutem deſcendit, & incarnatus eſt, & homo factus*. Ea eleganter exponit Synodus Chalcedonenſis in
L.3. Ep.1. Relatione ad Martianum Auguſtum: *Quod deſcendit quidem, hæc dicta ſunt ſpontaneæ poteſtatis condeſcenſionem deſcribentia; dicens verò, Et incarnatus eſt, veram aſſumptionem noſtræ carnis, & ex Virgine per nativitatis unitatem oſtendit. Quod verò inhumanatus eſt, in ipſo noſtræ naturæ plenitudinem ex anima rationali & corpore manifeſtat*. Addit Synodus hæc à Nicænis Patribus adjecta contra Divinæ incarnationis ſubverſores: Nequaquam Arium, ſed omninò Paulum Samoſatenſem. Unde & decimus nonus Canon Nicænus decidit etiam de Pauliniſtarum Sacramentis. Scio etiam Arianos circa Domini incarnationem erraſſe. Circa vocem, *Inhumanatus eſt*. De quo Sanctus Auguſtinus in libro de Hæreſibus. *Chriſtum ſine anima ſolam carnem ſuſcepiſſe arbitrantur. Hoc & Epiphanius non tacuit, & ego ex eorum quibuſdam ſcriptis & collocutionibus certiſſimè comperi*. Nihilominùs eos non tangit Symbolum Nicænum. Pergit enim Auguſtinus. *Sed in eo minùs noti ſunt, nec adverſus eos ab aliquo inveni de hac re aliquando fuiſſe certatum*. Nempe non ipſius Arii eſt, ſed error poſterior Arianorum.

Secundo itaque Apoſtolici Symboli articulo contra Arium hæc ſunt adjecta: *Ex Patre natum unigenitum, id eſt, ex ſubſtantia Patris, Deum ex Deo, lumen ex lumine, Deum verum ex Deo vero; genitum, non factum, conſubſtantialem Patri*. Adjecta ſunt ad circumſcribendos dolos Arii, Euſebii Nicomedienſis Epiſcopi, & Aſſeclarum, quos Sanctus Athanaſius in Epiſtola de Nicæno fidei decreto fuiſſe dicit animo magis varios, atque mutabiles, quam ſint coloribus chamaleontes. Dixere illi Deum Verbum eſſe nobiſcum ex nihilo, cui blaſphemiæ ſynodus oppoſuit vocem, *Ex Patre*. Dixere illud more noſtro creatum & factum; Synodus *Natum*. Dixere more noſtro Filium Dei per gratiam; Synodus *Unigenitum*, utique non gratia, ſed natura. Et hæc quidem ſufficiebant. At vide chamaleontes. *Euſebius*, referente Athanaſio in Epiſtola ad Epiſcopos Africanos, *ejuſque fautores, perverſa ſua opinione à vero abducti, dixere inter ſe, hiſce conſentiamus, etenim nos quoque ex Deo ſumus, unus nempè Deus, ex quo omnia*. Quomodo vocem *Unigenitus* intellexerint atque receperint, ediſſerit Athanaſius in Epiſtola de Nicæno decreto. *Per ſummam impudentiam dixerunt ſe ad iſtum modum putare filium prærogativam præ aliis habere, unigenitumque appellari, eò quod unus ille à ſolo Deo conditus ſit, cætera verò omnia à Deo per ipſum*. Senſum ſuum de voce *Natus* exponit apud Theodoretum ipſe Euſebius in Epiſtola ad Paulinum, Tyriorum Metropolitam, eadem lepra fœdiſſimum. *Scriptura etiam de hominibus ſic loquitur, filios genui, & exaltavi*. Hinc pergit Lib.1.c.6.
Athanaſius in Epiſtola ad Epiſcopos Africanos. *Epiſcopi, eorum aſtutia cognita, plenius explicarunt illud, Ex Deo eſſe; ſcripſeruntque filium eſſe ex Eſſentia Dei*, ſeu ſubſtantia Patris, ita oſtendentes longè aliter verbum, aliter creaturas eſſe ex Patre. Addidere, *Deum ex Deo, lumen ex lumine, Deum verum ex Deo vero*. Cauſam dat Sanctus Baſilius in fidei profeſſione præſcripta Euſtatio Epiſcopo Sebaſtenſi. *Et hoc confitendum eſt, quod in* Epiſt.78.
propria perſona ſit Pater, in propria Filius, quemadmodum & ipſi Patres manifeſtè expoſuerunt, dicentes: *Lumen de lumine*. Nam aliud eſt *Lumen gignens, aliud quod gignitur: Lumen tamen & lumen utrumque, ità ut unum ſit & idem eſſentiæ verbum*. Addidit tamen Synodus, *Genitum, non factum, conſubſtantialem Patri*. Atque ità omnes Euſebianas artes eliſit, plenèque obſtruxit omnes rimas doloſæ evaſionis. Hinc voces illas adeò cum paucis aſſeclis averſatus fuit Euſebius, ut Epiſcopatu exui & relegari maluerit, quam eas profiteri. Dixit novas, canonicis Scripturis Socrat.l.1.
incognitas, blaſphemas, aut certè de blaſphemia ſuſpectas, ſcandaloſaſque, ac piarum au- c. 8.
rium offenſivas, utpotè quæ corporeæ partitionis, derivationis, aut productionis paſſionem ſignificarent, aut ſaltem ſignificare viderentur. Eaſdem improbarat & Euſebius Cæſarienſium in Palæſtina Metropolitanus, attamen ante Synodi finem ex Conſtantini Principis reverentia ſuſcepit: Recepit tandem recipiendæ ſedis libidine &

Nico-

Nicomedienſis Epiſcopus, at fallaciſſimè, ut docent theatrica & arenaria ſpectacula, quibus ambo poſt Conſtantini mortem & voces illas & omnes ſub cœlo Eccleſias hoſtiliſſimè arietarunt.

De Eccleſia, Sanctorum communione, aliiſque vicinis articulis nihil edixit Symbolum, quod illos nemo hæreticus eò uſque pulſaſſet. Hinc & de Spiritu Sancto hęc paucula. *Et in Spiritum Sanctum.* Ad Cledonium enim ſcribit Sanctus Gregorius Nazianzenus. *A Patribus illis minùs plenè de Spiritu Sancto dictum eſt, quoniam nondùm coorta atque excitata hæc quæſtio fuerat.* Et Sanctus Baſilius in profeſſione Euſtatii Sebaſtenſis. *Sententia de Spiritu Sancto in tranſcurſu ſine omni diligentia poſita eſt, propterea quod nondùm eſſet mota iſta quæſtio, ſed adhuc credentium mentibus ſecurus, & nullis objectus inſidiis ineſſet de Spiritu Sancto intellectus.* Quapropter labitur Gelaſius Cyzicenus in præfatione ſua dicens Arianos in Nicæna Synodo *Non ſolùm contra Filium Dei, ſed etiam contra Spiritum Sanctum blaſphemaſſe.* Nihilominùs rectè Sanctus Athanaſius culpat factionem Macedonianam, quod ſuum de Spiritu Sancto errorem blateraret fidei Nicænæ non adverſari. Etenim, uti ad Africanos Epiſcopos ſcribit, *Eadem illa Synodus blaſphematores Spiritus Sancti ſubvertit. Nam cùm Pa res ſtatuiſſent de fide in Filium, id ſtatim adjectum voluere, Credimus & in Spiritum Sanctum, ut perfectam & plenam de Sancta Trinitate fidem, confeſſionemque abſolventes, formam ejus, quæ in Chriſto eſt, fidei & doctrinam Catholicæ Eccleſiæ exhiberent.* Quod ipſum tradit
Lib. 4. c. 3. in Epiſtola ad Jovinianum Auguſtum, quam Hiſtoriæ ſuæ inſeruit Theodoretus. Ille qnippè, in quem credimus, eſt ſolus verus Deus. Et hinc Macedoniani non minùs Nicænam odere Synodum, quam Conſtantinopolitanam. Sabinus, eorum Metropolita Heracleenſis, apud Socratem dicit Nicænæ Synodi Epiſcopos fuiſſe rudes atque imperitos: Circumſcribere conatur auctoritatem Sancti Athanaſii, à quo jam ſuprà audivimus Nicænam Synodum eſſe trophæum & columnam omnium hæreſeon triumphatricem. Di-
Lib. 1. c 6. xit illud præſertim adversùs Macedonianos. Pulchrè Socrates: *Illud ſecum Sabinus non cogitat, Epiſcopos, qui Concilio aderant, licet fuiſſent imperiti, animis tamen à Deo illuſtratos, & Spiritus Sancti gratia imbutos, nullo modo à veritate aberrare potuiſſe.* Hoc & ſibi dictum accipiant Lutherani & Calviniſtæ, Sabiniana calumnia impetentes Synodum Tridentinam.

Pergit Symbolum. *Eos, qui ex alia ſubſtantia vel eſsentia dicunt eſſe Filium Dei, anathematizat Catholica & Apoſtolica Eccleſia.* Vox, *ſubſtantia*, reſpondet voci Græcæ, *Hypoſtaſis*; nos Latini hodie ac pridem illam omiſimus, vocemque *Subſiſtentia* ex cauſis uſurpamus. Synodi ſcopum exponit Sanctus Baſilius in profeſſione Euſtatiana. *Nonnulli ex illis, qui impietatem Sabellii Lybici ſectantur, Hypoſtaſin & Uſiam idem eſſe arbitrati, illinc argumenta ad tuendam blaſphemiam ſuam trahunt, quod in Nicæna fide ità ſcriptum eſt: Si verò quiſquam ex alia eſſentia vel ſubſtantia Filium eſſe dixerit, hunc anathemate rejicit Catholica & Apoſtolica Eccleſia. Non enim idem eſſe dixerunt Patres illi eſsentiam & ſubſiſtentiam. Si enim voces illæ unam & eandem ſignificationem haberent, quid alterutram ponere opus fuiſſet? Sed liquet ideò poſitas, quod alii quidem Filium ex Patris eſſentia negabant, alii verò & ipſi non eſſe ex Patris eſſentia Filium dicebant, adjiciebant autem ex alia quoque eſſe ſubſiſtentia quadam: Atque ità utramque opinionem tamquam alienam à ſenſu Eccleſiaſtico, à Sanctis Patribus rejectam eſse. Alioquin ubi mentem ſuam ſimpliciter declararunt, ex Patris eſſentia Filium eſſe dixerunt: nec adjecerunt, Et ex illius hypoſtaſi. Itaque illud quidem ad reprobandum malum ſenſum poſitum eſt; hoc verò declarationem habet ſalutaris dogmatis.* Dictas voces Symbolo ſimpliciter inſeruit Synodus, rectèqne Socrates. Lib. 3. c. 8.
In Concilio Nicæno nec verbum quidem factum eſt de hac controverſia: De eſſentiæ ac ſubſiſtentiæ differentiis. Eam à Sabellianis coactus movere cœpit Hoſius, Cordubenſis Epiſcopus, in Synodo Alexandrina, *Undè & alteri contentioni materia ſuppeditata eſt.* Contentioni duriſſimæ, de qua Sanctus Gregorius Nazianzenus in Encomio Sancti Athanaſii. *Eò tandem res adducta eſt, ut periculum eſset, ne orbis terrarum fines unà cum ſyllabis à ſe invicem diſtraherentur & abrumperentur.* Etenim non jam orthodoxi cum Arianis aut Euſebianis, ſed orthodoxi Orientales in orthodoxos Occidentales digladiabantur, invicemque Sabellianiſmi ac Arianiſmi elogiis arietabant. Græci dictas voluere tres hypoſtaſes; Latini unicam, quod voci Græcæ Latina adamuſſim non reſponderet. Lis longa: videnda in jam dicto Athanaſii Encomio, actis Synodi Alexandrinæ, Epiſtola Sancti Hieronymi ad Damaſum Epiſt 87.
Pontificem, Epiſtola Sancti Baſilii ad fratrem ſuum Gregorium Nyſſenum Epiſcopum, ac Profeſſione Euſtatii Sebaſtenſis. Eam tandem Sanctus Athanaſius exſtinxit.

Concluſio Symboli: *Hunc anathematizat Catholica & Apoſtolica Eccleſia. Anathema*, inquit quinta Synodus in ſententia ſua adversùs tria capitula, *nihil aliud eſt, niſi ſeparatio à Deo.* Et Sanctus Hieronymus in Commentariis Epiſtolæ ad Galatas: *Anathema, verbum propriè Judæorum eſt.* Ab illis acceptum introduxit Apoſtolus in Eccleſiam, quæ hunc imitata eo fulmine ſemper, non tantùm in generalibus Synodis, ſed & olim in privatis fidelium conlocutionibus, terruit atque ferivit Regulæ Evangelicæ novatores. Hinc Tertullianus adhortatur fideles, *Ut Gnoſtico ſcorpio pro ſolea anathema inlidant:* ut quomodò ſcorpium fixa ſolea, ſic Gnoſticum hæreticum dicto anathemate exſtinguant. Et in Libro de jejuniis queritur per Pſychicos, id eſt, nos Catholicos, Paracleticis Montaniſtis, quaſi *aliter adnunciantibus*, dici aſſiduum *anathema*. L. ſcorp. c. 1.
Sedente Alexandro ſecundo Pontifice, *cunctis ferè* Romanæ Eccleſiæ *decretalibus paginis anathema ſubjungebatur.* Repugnaſſe antiquis Eccleſiæ moribus, ſolis *fidei Catholicæ clauſulis* apponere ſolitæ, ideòque corrigi, ac illi pœnas pecuniarias aut ſimiles ſubſtitui ſcripſit, à dicto Pontifice rogavit, ac impetravit Sanctus Petrus Damiani. C. 1. L. 1. Epiſt. 12.

CAPUT QUARTUM.

De Auctoritate Symboli Nicæni.

NIcænum Symbolum eſſe *pauciſſimis quidem Sermonibus, ſed perfectis ſenſibus Scripturæ Divinæ, per viros ejus ſcientiæ peritiſſimos completum*, rectè cum ſua Synodo affimat Pergamius, Antiochiæ Epiſcopus, Piſidiæ Metropolita, in Epiſt. 41. litteris poſt Synodum Chalcedonenſem exſtantibus ad Leonem Auguſtum. Quanta ſit ejus apud Eccleſiam auctoritas, liquet ex Relatione Synodi ejuſdem ad Martianum Auguſtum. *Unam eſſe, veluti principali loco, trecentorum decem & octo Patrum doctrinæ confeſſionem, lex nobis Eccleſiæ præſcribit, quam velut commune Sanctorum decretum ad eorum, qui vocantur in adoptionem filiorum, tradimus firmitatem.* Et in ſecunda ejuſdem Synodi actione poſt recitatum hocce Symbolum, *Reverendiſſimi Epiſcopi clamaverunt, Hæc Catholicorum fides, huic omnes credimus, in hanc baptizati ſumus, in hac baptizamus.* Eodem modo iſtorum Collat. 4. ſucceſſores exclamaverunt in quinta Synodo: *In hoc omnes baptizati ſumus, & nos in hoc baptizamus.* Etenim mox à Nicæna Synodo omnes Græcorum Eccleſiæ reliquerunt Apoſtolicum Symbolum, & aſſumpſere Nicænum Catechumenis tradendum, atque ab omnibus fidelibus verbotenùs addiſcendum. Aſſumpſere ipſum, tamquam novam Chriſtianæ profeſſionis teſſeram, diſcreturam Catholicos à rebellibus Arianis, ut quiſquis illud non profiteretur, haberetur convictus Arianus. Factum id credo ex ſpeciali mandato Nicænæ Synodi, quod à Chalcedonenſi innovatum ſcribit cum ſua Synodo ad Leonem Auguſtum Baſilius, Seleucienſis Epiſcopus, Metropolita Epiſt. 39. Iſaurorum. *Patres, qui ſanctum Concilium Chalcedonenſe celebraverunt, Symbolum Patrum Nicenorum pro lapide ſumentes, ubique hoc ſolùm circumferri & prædicari ad illuminationem fidelium ſanciverunt.*

Nunquam ex integro omiſſum eſt ab illis Apoſtolicum Symbolum. Abſit, ut ulla umquam Eccleſia omiſerit catechumenis tradere articulos de ſancta Eccleſia, Sanctorum communione, remiſſione peccatorum, carnis reſurrectione, & vita æterna. Hi articuli ex Apoſtolico fuere Nicæno adjecti, quouſque prodiit Conſtantinopolitanum, completum ſingulis duodecim articulis, ideòque ab omnibus Græcorum Eccleſiis ſtatim ſuffectum in locum Nicæni. Neque tamen nomen mutatum eſt. Omnes Conſtantinopolitana poſteriores Synodi & Patres, quoties de Nicæno loquuntur Symbolo, paſſim intelligunt Conſtantinopolitanum; neque tamen Conſtantinopolitanum vocant, ſed Nicænum. Etiam hodie nos, quod ad Miſſarum ſolemnia cantamus, Nicænum dicimus, cùm ſit Conſtantinopolitanum. Locutionis cauſam infrà dabo.

Dico, *Eccleſiæ Græcorum*. Ait enim Ruffinus in opuſculo ſuperiùs memorato. *Illud non importunè commonendum puto, quod in diverſis Eccleſiis aliqua in his verbis inveniuntur adjecta. In Eccleſia tamen urbis Romæ hoc non deprehenditur factum, quod ego propterea eſſe arbitror, quod neque hæreſis ulla illic ſumpſerit exordium, & mos ibi ſervatur antiquus, eos, qui gratiam baptiſmi ſuſcepturi ſunt, publicè, id eſt, fidelium populo audiente, Symbolum reddere, & utique adjectionem unius ſaltem ſermonis, eorum, qui præceſſerunt in fide, non admittit auditus. In cæteris autem locis, quantùm intelligi datur, propter nonnullos hæreticos addita quædam videntur, per quæ novellæ doctrinæ ſenſus crederetur excludi. Nos tamen illum ordinem ſequimur, quem in Aquilejenſi Eccleſia per lavacri gratiam ſuſcepimus.* Eodem Jure Symbolum Apoſtolicum ſine additamento retinuerunt Eccleſia Africana, Italica, Gallica, Latinæ omnes, uti liquet ex Sanctis Auguſtino, Petro Chryſologo, Maximo Taurinenſi, aliiſque Latinis Epiſcopis, qui iſtud ſolum leguntur catechumenis ſuis tradidiſſe atqueexpoſuiſſe. Theodoreto, Zozomeno, ac Socrate teſtibus, Ariana hæreſis Illyrici fines tranſire nunquam valuit, atque ità apud nos nova profeſſionis teſſera non fuit opus. Excipe Eccleſias Hiſpaniarum, quæ à Gothis Arianis, Wandalis, & Suevis pervaſæ ac poſſeſſæ, quomodo trinam baptiſmatis merſionem in unicam, ità Apoſtolicum Symbolum in Nicænum mutaverunt, id eſt, Conſtantinopolitanum, uti liquidè habetur in tertia Synodo Toletana.

Eiſdem ex rationibus aliæ citiùs, aliæ Eccleſiæ ſeriùs cœperunt Symbolum publicè in Miſſarum ſolemniis dicere aut cantare. De Eccleſia Græca Nicephorus Calixtus: *Petrum Cnapheum quatuor* L.15.c.28. *Eccleſiæ commodiſſima reperiſſe dicunt.* E quibus unum eſt, *ut Symbolum ſanctum, quod ſemel tantùm anteà magno & ſancto paraſceves die dici ſolitum fuerat, in ſynaxi & conventu Eccleſiæ quovis decantaretur.* L.16.c.38. Dictum ſemper fuit in paraſceve, quod *tunc Epiſcopus primas Religionis noſtræ inſtitutiones ex more Apoſtolico traderet.* Quidam tamen *Timotheum*, Conſtantinopolitanum Epiſcopum, Macedonii ſecundi ſucceſſorem, *non Petrum Cnapheum inſtituiſſe dicunt, ut in quovis conventu Symbolum diceretur.* Forſan à Timotheo in Conſtantinopolitana Eccleſia & Patriarchatu, à Petro inſtitutum in Antiochena. Cantari inſtitutum eſt, non Nicænum Symbolum, ſed Conſtantinopolitanum, quod modulationi, inquit Walfridus Strabo, eſſet aptiùs, aut Græci, conſueto impetu, honorari vellent rem Regiæ urbis. Rationes frivolæ. Vera eſt, quod Conſtantinopolitanum ſit plenius, recentius, integrum antidotum contra hæreſes omnes eouſque natas.

E Latinis prima id æmulata eſt Hiſpaniarum Eccleſia, ex conſilio Richaredi Regis, novellos ſuos in fide Romana Gothos firmare cupientis, ſtatuens in tertia Synodo Toletana. *Ut per omnes* *Eccleſias Hiſpaniæ & Galliciæ, ſecundùm formam* Cap. 2. *Eccleſiarum Orientalium, Concilii Conſtantonopolitani Symbolum recitetur, & priuſquam Dominica dicatur oratio, voce clara populo prædicetur, quo & fides vera manifeſtum teſtimonium habeat, & ad Chriſti corpus & ſanguinem prælibandum pectora po-*

pulorum fide purificata accedant. Imitatæ id poſtmodùm ſunt quædam ſub Carolo Magno Gallicanæ Eccleſiæ; aliæ tamen, ac ipſa Capella Palatina, imitari non ſunt auſæ, ideòque à Leone tertio Pontifice veniam impetrarunt. Fecit id Carolus, ut Francos ſuos in reparata jàm Chriſtianitate figeret. Ad Bernarium autem Wormatienſem, ac Jeſſe Ambianenſem Epiſcopos, nec non Adalardum Abbatem Corbejenſem, Caroli Legatos, dixit Leo Tertius: *Quod aſſeritis ideò vos cantare Symbolum, quoniam alios in iſtis partibus vobis priores audiſtis cantaſſe, quid ad nos? Nos enim ipſum non cantamus*. Quin & eam cantandi conſuetudinem omitti ſuaſit: *Quia & in noſtra Eccleſia non cantatur*. Romana Eccleſia necdum ſub Joanne octavo videtur cantaſſe. Etenim Methodium, Moravorum ac Bohemorum Epiſcopum, rogavit dictus Pontifex, *Si orthodoxæ fidei Symbolum ità crederet, & intra Miſſarum ſolemnia cantaret, ſicut ſanctam Romanam Eccleſiam tenere conſtat*. Non rogat, quomodo Romana Eccleſia tenet & cantat, ſed ſolùm quomodò tenet: Quia nempe illa necdum cantabat. Cantabat Methodius, utpotè græcus, more græco. Tandem & Roma canrare cœpit, unitatis ac pacis amore, ne à ſubditis ſibi Hiſpaniarum & Galliarum Eccleſiis, morem deponere nolentibus, diſſonaret. Quo tempore, fateor me neſcire. Synodus Baſileenſis graviter arguit quaſdam Eccleſias, *Quod illud non completè uſque in finem cantarent*. Seſſ. 21.

Sanctiſſimo, Beatiſſimoq; Patri ac Domino noſtro, ALEXANDRO SEPTIMO, *Eccleſiæ Catholicæ Pontifici Optimo Maximo.*

Beatissime Pater,

SUpremus Romanæ Cathedræ, etiam ſupra Generales Eccleſiæ Synodos, Primatus nullum firmius atquè lucidius, quàm ab iſtis ipſis Synodis habet teſtimonium: Quod ipſa Nicæna ſupra illam nihil fuerit auſa conſtituere, teſtatur in litteris ad Theſſaliæ Epiſcopos ſanctus Pontifex Bonifacius primus. Et edicit cauſam: Quòd *videret nihil ſupra meritum ſuum poſſe conferri, omniaque huic Domini ſermone conceſſa*. A Synodis enim *celebrata ac venerata*, nequaquam *donata ſunt* Sancti Petri Privilegia: Adeò ad illis adponendas voces, *Secundùm Canones*, nullis Græcorum in Florentino Concilio precibus ſeſe inflecti rectè paſſus eſt Eugenius quartus. Hoc ipſum adversùs Euſebianam in Philippopolitano conventiculo Factionem monſtrare, ſupremumque Romanæ Appellationis atque Evocationis apicem ab inauditis uſque huc ſub ſole calumnioſis inſultibus evincere, fuit unicus ſcopus Synodi Sardicenſis. De Eccleſiæ Chriſtianæ monarchia in ariſtocratiam, ac omnium Patriarcharum parem Divino Jure poteſtatem tranſverti attentata Eunuchus Photius fruſtrà glorietur: Reſorbuit vomitus Arianos. Ab eiſdem, nec non & ab Epheſino Dioſcori Pſeudo-Patriarchæ Alexandrini Latrocinio didicit in Romanorum Pontificem latrare degradationis convicium, damnatum ſolenniſſimè à laudata Sardicenſi Synodo, Octava item, & omnium maxima Chalcedonenſi, exprimente cauſam: Quòd *vineæ cuſtodia illi à Salvatore commiſſa ſit*, Generali Synodo *præſit ut caput membris*, & uti *filiis Paterna Summitas*, adeòque iſta in ipſum *infamia non poſſit extendi*. Antiochenam Eccleſiam ex Apoſtolico Canone ſemper fuiſſe directam & judicatam à Romana, palàm in Epheſina Synodo profeſſus eſt Juvenalis Hieroſolymæ Patriarcha. Ea ipſa Synodus Neſtorii Patriarchæ Conſtantinopolitani damnationem non fecit, ſed à Celeſtino Pontifice factam probavit dumtaxat, atque in executionem miſit. Ejuſdem Celeſtini Legatis judicandum ſeſe ſubmiſit iſtic Sanctus Cyrillus Patriarcha Alexandrinus. Ad plenam Chalcedonenſem prima à Sancto Paſchaſino, Lilybeti apud Siculos Epiſcopo, Sancti Leonis Pontificis Vicario & Legato, ſonuit vox: *Urbs Roma eſt caput omnium Eccleſiarum. Nos contra Præcepta beatiſſimi atque Apoſtolici Papæ venire non poſſumus*. Quoniam ſolæ à Romano Epiſcopo delegatæ cauſæ poſſint per Generalem Synodum tractari. Addidit ad eumdem ſpectare omnium agendorum propoſitionem, primumque de illis ſuffragium. Vigilius Pontifex in ſuo ad Juſtinianum Auguſtum & Quintam Synodum Conſtituto adfirmat iſtum eſſe antiquum ordinem & regularem. Quare ad ſuos in Græcia amicos, faciendam cum Latinis unionem ſuadens, non ſine fundamento ſcribit vir inſigniter orthodoxus Barlaamus Epiſcopus Gyracenſis: *Non eò quòd ſit majoris auctoritatis, & magis poſſit generale*

Con-

Concilium, quàm Apoſtolica Sedes, generalia congregantur Concilia, ſed quia incidentes quæſtiones difficiliores ſint, & majori indigeant diſcuſſione. Etenim Generalis Synodi palmare officium eſt dogmaticas Romani Pontificis ad ſeſe litteras, utpote ejus de mota quæſtione judicium, diſcutere, unanimi omnium Epiſcoporum ſuffragio comprobare, recalcitrantes Romam mittere puniendos, ipſumque Pontificem læta voce adclamare novum Paulum Apoſtolum, aut novum Petrum. Ita Sancto Celeſtino Epheſina, Chalcedonenſis Sancto Leoni, Sancto Agathoni Sexta, Septima Adriano primo, Adriano ſecundo Octava adclamavit. Ab eiſdem habemus Romanum Epiſcopum eſſe totius Synodi verticem, Patrem Patrum, Epiſcoporum Epiſcopum, omnium Patriarcharum & totius mundi Patriarcham, Epiſcopum univerſalem, Epiſcopum Pontificaliſſimum, Principalem Sacerdotem, omnium ubique malorum Catholiciſſimum Medicum, Primatem totius Eccleſiæ, Patrem ac Paſtorem totius mundi, totius mundi columnam ac illuminatorem, avitum orthodoxi dogmatis fundamentum, immobile ac fixum firmamentum fidei & formam luculiſſimam, rectæ prædicationis fontem omnibus Eccleſiis, Sancti Petri Apoſtoli interpretem, cujus authoritatem ex avita Apoſtolorum traditione ſemper amplexa ſit omnis ſub cœlo Eccleſia, omnis œcumenica Synodus, omnis Eccleſiæ Pater, & cui ſolæ hæreſes refragentur. Ab eiſdem habemus laudatas dogmaticas litteras eſſe Sancti Petri Apoſtoli propriam vocem, directorem Synodi oculum, orthodoxæ fidei anchoram, titulum, columnam, fundamentum, cui adſentire nolle ſit inſanire in ipſum Apoſtolorum verticem, Sanctum Petrum. Ab eiſdem habemus Romanam Cathedram eſſe incontaminabilem Catholicæ communionis radicem, infallibilemque controverſiarum judicem, à nullo unquam inſeſſam aut inſideri poſſibilem Errone Epiſcopo, utpote cujus fidem ex nulla diaboli cribratione defecturam Dominus promiſerit, & qui deficientes ab illa fratres confirmare debeat, & hodie uſque confirmarit. Ita ex totius Orientalis Concilii nomine inſigniter apud Sanctum Leonem Pontificem profitetur Theodoretus Cyrenſis in Eufrateſia provincia Epiſcopus, in datis ad ſe à Sancto Agathone Pontifice litteris ſexta Synodus, & Octavæ Epiſcopi ſingulatim omnes in libello Romano, per Nicolaum primum præſcripto, & per Adrianum ſecundum confirmato. Quocircà Orthodoxi quidam, infallibile Romani Epiſcopi de dogmate judicium opinantes eſſe ſolius Latinæ Eccleſiæ Adſertum, plurimùm hallucinantur. Commiſeratione digni ſunt infelices Europæ populi, quos Martinus Lutherus & Joannes Calvinus, homines impuriſſimi, circumſcripſere, ut garriant Romanum Epiſcopatum eſſe turrim Babylonicam, ex adſiduis alienæ poteſtatis per minuta fruſta rapinis evectam in molem hodiernam & typhum. Et hic eſt vomitus Euſebianus, Liberio Pontifici primùm eructatus in faciem à Conſtantio Auguſto, ſatellite factionis. Hæc, Patrum cordibus in devios filios reducendis aptiſſima, demonſtrari ſcio longè gratiſſimum Sanctitati Vestræ, utpotè cujus pectus inhabitet & regat ſanctus ille Spiritus, ex quo ad Sabinianum, ſuum Diaconum ac in Regia civitate Apocriſarium, ſcripſit Sanctus Gregorius Magnus: *Ante paratior ſum mori, quam beati Apoſtoli Petri Eccleſiam in meis diebus degenerare.* Et jure merito. Ubi namque Romanum Epiſcopum eſſe immobilem Eccleſiæ Petram, ac inflexibilem recti dogmatis cuſtodem perſua-

ſeri-

ſerimus, vicimus & Chriſto Domino acquiſivimus omnes ubique gentium & Hæreticos & Schiſmaticos, cunctaque ſub ſole Chriſtianitas erit populus unius de Deo labii & ſermonum eorumdem. Germanè Apoſtolico VESTRÆ SANCTITATIS ſtudio ſervire, ac Patres ſuos, fidos ſemper Romanæ Eccleſiæ pugiles, imitari omni conatu nititur Alma hæc SCHOLA LOVANIENSIS, per veſtros ſanctæ memoriæ Anteceſſores multis, uti dilectiſſima filia, donata gratiis, privilegiis, prærogativis, per VESTRAM autem PATERNAM BENIGNITATEM poſt altiſſimè jam ſepultas & deinceps non memorandas contentionum miſerias reſtituta in avitam, omni privilegio aut dono eminentiorem, dudùm optatæ pacis felicitatem. Quamobrem apud Lovanienſes, BEATISSIME PATER,

Semper honos, nomenque tuum, laudeſque manebunt,

atque memoria BEATITUDINIS VESTRÆ erit in perpetua benedictione. Ego verò filiorum tuorum minimus hæc Scholia & Notas, quales-quales conatus meos, ad ſacros VESTROS PEDES provolutus, ſumma, qua par eſt, animi ſubmiſſione dico, ut debeo: Nempe qui innumeris, ſanè non exiguis, titulis obſtrictus, quod ad Sanctum Ivonem Carnutenſem Epiſcopum ſcribit Goffredus Abbas Vindocinenſis, *Romanæ Eccleſiæ totum me debeo, omnique tempore fidem ſervabo, cum qua & adverſitatem ſuſtinere opto, & ſine qua proſperitatem habere recuſo*. Ita profiteor Lovanii, Kalendis Januariis, anni Chriſtiani 1665.

SANCTITATIS VESTRÆ

Minimus Filius,

FR. CHRISTIANUS LUPUS.

Reverendiſſimo Patri Magiſtro FRANCISCO MARIÆ QUERNI, *totius Ordinis Eremitarum S. Patris Auguſtini Generali Vicario Apoſtolico, Patrono Colendiſſimo.*

I*Ntenderat omnino bonæ memoriæ Magiſter meus Chriſtianus Lupus, novam, eamque auctiorem editionem facere Scholiorum atque notarum ſuarum in Concilia. Mors ultima linea rerum lineis iſtis metam poſuit Anno* 1681. *Non periere tamen manuſcripta ejus, inter quæ,* Diſſertatio Proœmialis de Meletii & Arii Perſonis, moribus atque erroribus, *à quâ primum Tomum recudendum decreverat. Conſtat Capitibus ſedecim admodum prolixis. Nobilis Typographus Henricus Fricx Bruxellis paulò ante finem ſæculi elapſi, omnium memorati ſapientiſſimi Doctoris Operum aggreſſus fuerat reimpreſſionem in magno folio, & dum exiſtebam Romæ, quodam Baccalaureo dirigente Typos, & ſingula folia hebdomadatim ad me mittente totam iſtam Diſſertationem abſolverat, perveneratque uſque ad Paginam* 176. *dum triſte incendium, quod magnam Bruxellenſis Urbis partem in cineres vertit, invaſit etiam Typographi domum, & exemplaria omnino omnia vorax flamma ſic abſtulit, ut unicè quod ſciam, reſtent ultimæ correctiones, quas hactenus conſervavi, & Reverendiſſimæ Paternitati veſtræ obedienter conſigno. Titulus eſt:* Synodorum Generalium, ac Provincialium Decreta, & Canones Scholiis & notis illuſtrati. Diſſertatio proœmialis ex Authoris manuſcripto poſthuma.

Doctiſſimi Auctoris mens fuerat, ut poſt Diſſertationem proœmialem ſequeretur Diſſertatio de Symbolo Apoſtolico, & Nicæno; ſed non prorſus illo ordine, quem tenuerat in prima editione. Varias ſiquidem interſertas voluit additiones, prout ex manuſcripto liquet, quod aſſervavi, & cum parili reverentia conſigno in illos fines, quorum mihi notitiam dare Reverendiſſima Paternitas veſtra dignata eſt.

Manuſcriptum hoc incipit ab his verbis, & in diſputatione cum Arianorum Comite Paſcentio; *finit autem his verbis,* deindè voluit incomodare Hieronymo. *Conſtat paginis in folio,* 127. *In marginibus autem notantur loca, quibus auctor addictiones iſtas voluerit inſeri, quemadmodum in alia quam annecto copia, ubi cuncta ſimul digeſta ſunt, videre licet. Horum omnium fidem nequeo præſtare majorem, niſi quod ſcriptionum harum ſtylus & ordo ſuum ſuâ cum reliquis ſcriptis ejus conformitate auctorem demonſtret. Dignetur itaque Reverendiſſima Paternitas veſtra ſcriptis illis uti pro ut judicaverit convenire, atque ſi doni, aut verius obedientis oblationis nomen merentur, illa tamquam devotiſſimæ obſervantiæ meæ teſſeram accipere.*

Dabam Romæ die quinta Maii 1720.

REVERENDISSIMÆ PATERNITATIS VESTRÆ

Humiliſſimus Obedientiſſimus, & Obligatiſs. Servus
Fr. Bernardus Deſirant. Sac. Th. Doctor, &c.

Reverendiſſimo Patri Magiſtro FRANCISCO MARIÆ QUERINI, totius Ordinis Eremitarum S. Patris Auguſtini Generali Vicario Apoſtolico, Patrono Coleniſſimo.

[illegible]

Reverendissimæ Paternitatis Vestræ

BINDING SECT. FEB 21 1969

BX 890 L86 1724 t.2

Lupus, Christianus
Opera omnia

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY